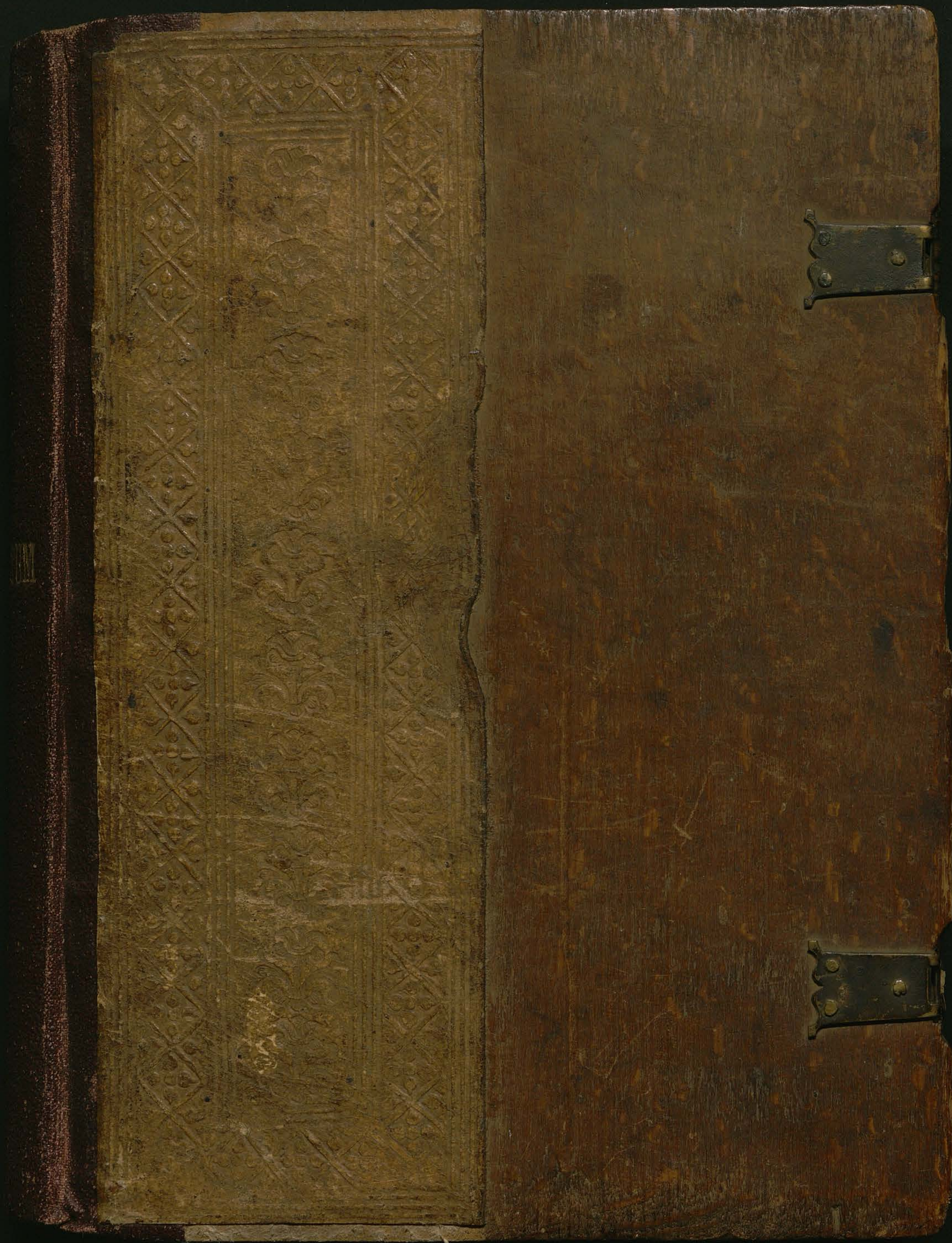
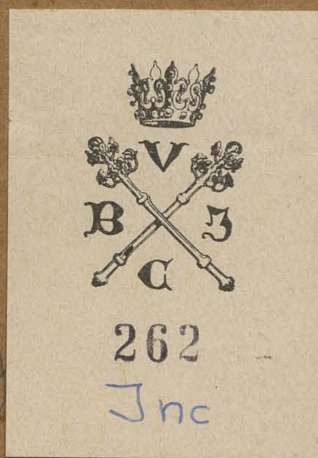

V
B
J
C
262
Inc

Commentū emēdatū ⁊ correctum in primum ⁊ quartum tractatus Petri Hyspani Et super tractatibus Marsilij de Suppositōibus: ampliationibus: appellationibus et consequentijs.

Henricus Grave super Tractatus Petri Hispani
Joannes Dorrendt super veterem artem

Causa est ad cuius esse sequitur aliquid aliud et est duplex scilicet intrinseca et extrinseca: causa intrinseca est que est de essencia et de composicione constitutiva sui causati et sunt due scilicet materialis et formalis. Causa extrinseca est que non est de essencia et de composicione constitutiva illius cuius est causa et sunt due scilicet efficiens et finalis

Causa materialis sciencie est anima: Causa formalis est sciencie essencia

Causa efficiens sciencie est intellectus cum obiecto: subiecto sciencie

Finalis vero sciencie causa est perfeccio ipsius intellectus et ut hac noticia facilius fiat accessus ad alias sciencias acquirendas

Triplex est causa materialis scilicet ex qua in qua et circa quam. Sciencia non habet causam materialem ex qua sed habet causam materialem circa quam scilicet subiectum illius sciencie et causam materialem in qua scilicet animam intellectivam

Habitus est qualitas ex iteratis actibus frequenter veritatis generata et eo mediante intellectus conclusionis

Jrca initiū par-

uoꝛum logicaliū Queritꝛ primo Utrū logi-
ca sit sciētia. Priusq̄ȝ magistri Petri hyspa-
ni textū aggrediar de certis notandis mouē-
disq̄ȝ dubijs videre restat. Pro declara-
tione itaq̄ȝ nostre questionis est notandum
primo. ꝙ Logica est scientia docēs artificia-
liter verum a falso discernere. Secundo
notandū ꝙ Scientia in genere sic diffinitur

Logica.

Scientia.

Scientia strictissime est assensus firmus ꝓpositionis vere ꝛ necessarie in-
tellectui in q̄ est ꝑuia demōstratione acq̄situs. Uel est habitus ex multꝭ
actibꝫ generatus. Uel est aggregatū ex multis assensibꝫ vel habitibꝫ ha-
bentibꝫ attributionē ad idē subiectū attributiōis. In illa diffinitōe dꝛ
primo Assensus. qđ ponitꝛ ꝑ genere diffiniti. Dicitꝛ firmus ad excludē-
dū opinionē. Dicitꝛ ꝓpositōis vere. ꝑ hoc innuitꝛ ꝙ de nulla ꝓpositione
falsa est scientia. Etiam ad excludendū erroꝛem. Dicitꝛ necessarie. ꝑ hoc
innuitꝛ ꝙ de propositione ꝯtingenti non est scientia. Teste Arestotele in
primo posterioꝝ. vbi dꝛ. ꝙ scientia est de verꝭ necessarijs perpetuis in-
coꝛruptibilibꝫ ꝛ impossibiliter aliter se habentibꝫ. Dicitꝛ demōstratione
acquisitus. ꝓpter fidē que non est scientia. Dicitur vel habitus ꝛc. ibi
innuitꝛ scientia habitualis. Dicitur vel est aggregatū. ꝓpter scientiā ag-
gregatam ꝛ totalē. Nota ꝙ in presenti diffinitōne innuitur ꝙ multi-
plex est scientia. Nam quedam est actualis. quedam habitualis. quedā
simplex. quedam aggregata. Per hoc ad questionē respondetur. ꝙ lo-
gica est scientia. patet per diffinitiōem scientie. Contra hoc arguitur.
Uel logica naturalis est scientia artificialis. vel acquisita. sed nullū po-
test dici. Pro argumento est notandū ꝙ logica naturalis est natura-
lis inclinatio intellectus ad syllogisandum vel argumentandū. Coꝛ-
relariū. Anima canis est naturalis logica. Sed logica artificialis est
logica quā quis studio acquirit. Per hoc ad argumentū respondetꝛ. ꝙ
logica artificialis est scientia ꝛ non logica naturalis Arguitꝛ secūdo.
Si logica esset scientia. tunc habens logicam deberet dici logicus. Cō-
sequens falsum est. qꝛ tunc idem deberet dici logicus ꝛ grāmaticus qđ
falsum est. quia bene sequitꝛ logicus est grāmaticus igitur logica est grā-
matica. tenet ꝯsequentia ꝑ locum a cōiugatis. i. a cōcretis ad abstracta
Ad argumentū respōdetꝛ. ꝯcedendo ꝙ iste sit logicus qui in se habeat
logicam. Sed ꝯsequētia vltima negatꝛ. Nec arguitꝛ per regulā Quia re-
gula habet veritatē dūmodo arguitꝛ in predicationibꝫ quiditatiuis.
Dubitatꝛ primo Utꝝ logica totalis sit vna scia. Rn̄detꝛ breuiter ꝙ sic
qꝛ ex vnitate subiecti attributōis arguitꝛ vnitas scie Cōtra arguitꝛ Lo-
gica totalis non est vna res. ꝰ logica totalis non est vna scia. tenet ꝯn̄a
a superioꝛi negato ad inferius. Confirmatur. Logica non ē vnū. igi-
tur logica non est vna scientia. tenet ꝯsequentia a toto in modo ad ꝑtem

R. ad questionem

Logica naturalis.

Logica artificialis

Utꝝ logica totalis sit vna scientia.

quatuor sunt utilitates propter quas logica est addiscenda prima est facilitas diffiniendi dividendi et arguendi: secunda: 3 facilitas discernendi verum a falso. 3a. 3 facilitas arguendi et respondendi in omni materia 4a. 3 facilitas solvendi sillogismos peccantes in forma

¶ Ad primũ respondetur negando ꝯsequentiam. Quia est regula. qñ arguitur a supiori ad inferius vel econuerso rõne partium extremorum tunc etiã debet sic argui rõne totaliũ extremoꝝ. sed qꝛ ibi nõ est sic. quia hoc totũ vna res nõ est supius ad ly vna scientia. Etiã ly vna aliter determinat ly res ꝙ ly scia. ¶ Ad secundũ respondetur. ꝙ non arguitur a toto in modo ad partẽ. Quia ibi nõ arguitur a determinabili sed ad determinationẽ. Etiam arguitur a dicto simpliciter ad dictũ ſm quid. Cũ deest regula Quando ly vnũ vel eius cõdeclinũ multipliciter terminus absolutus sequitur vel secum ponitur tunc dicit vnitatẽ simpliciter dictã. Sed quando secum ponitur terminus accidentaliter cõnotatiuus tũc dicit vnitatem ſm qd. i. aggregatam ¶ Aliud dubiũ. Quid sit subiectum attri

Subiectũ attributõis

butionis totius logice. Rñdetur ꝙ ille terminus Argumentatio captus large vt etiam extendit se ad malã argumentationẽ de q̃ Aresto. in scdo Prioꝝ dicit. vt ista est mala argumentatio Ratisponenses sunt diuites ꝓpter bonum portũ danubij. ergo ꝛ viennenses sunt diuites propter bonum portum danubij. Iste est vagabundus nocte igitur est fur. Mulier est pallida igitur peperit. Et species argumẽtatõnis sunt quattuor scꝫ Syllogismus. inductio. enthimema. ꝛ exemplũ. ¶ Aliud dubium. Quid sit subiectum attributõnis in primo tractatu Pe. his. Rñdetur ꝙ ly propositio. ꝛ eius ꝓpria passio est verum vel falsum. Sed ꝓpria passio argumẽtatõis est illatiuum cõsequentis ex antecedente. ¶ Aliud du

Titulus libri

bium. Quis sit titulus pñtis libri. Rñdetur ꝙ titulus presentis tractatus est Primus tractatus Petri hyspani factus ad acq̃rendã scientiam logicalẽ. ¶ Aliud dubium. Quare presens liber dicatur liber paruoꝝ logicaliũ. Respondetur primo quia valet pro paruis de nouo logicã incipientibus. Secũdo ideo. quia iste tractatus ꝛ alij sunt traditi a paruis autoribꝫ ꝛ modernis. vt Marsilio Biridano ꝛ Pe. his. ¶ Aliud du

Cause libri.

bium. Que sint cause libri. ¶ Pro dubio est notandũ. ꝙ differt dicere de causis libri ꝛ de causis scientie libri. Nã cause libri sunt quattuor. Efficiens est scriptor. Materialis est bapirus. incaustũ. Formalis est dispositio libri. Finalis est lucꝝ vel studiũ. Sed causa scie libri efficiens ẽ ipse intellectus. Causa materialis etiã est intellectus. Sed cã formalis est ipsamet noticia. Sed causa finalis est ꝑfectio intellectus. Et habitudines illaꝝ causarũ exprimũtur in his metris Ex vel de materiã notat a vel ab efficientẽ. Per dat formalẽ. de notat ꝓpterꝙ finalem. ¶ Diceres. An hec vera sit Pe. hispa. est causa efficiẽs illius tractatus. Rñdetur ꝙ est falsa. qꝛ subiectũ eius ꝓ nullo supponit. Sed conceditur ad talem sensum Petrus his. qui fuit ẽ causa efficiens illius tractatus in quo tra

Cui pti phie subordinetur

ctabatur de cõsimili scia sicut tractatur in illo libro. ¶ Dubitatur vltimo. Cui parti phie presens scientia subordinetur. Pro illo est notandũ ꝙ philosophia est duplex. Principalis videlicet ꝛ minus principalis seu aminiculatiua Phia principalis est que cõsiderat de quiditate rei vt methaphisica. vel de motu vt phia naturalis. vel de moribꝫ vt phia moralis ¶ Methaphisica sub se ꝯphendit theologiã Sed phia naturalis sub se ꝯphendit medicinam. Philosophia aũt moralis cõprehendit sub se

vtrūqꝫ ius. canonicū videlicet ꝛ ciuile. Sed philosophia minus princi palis vel aminiculatiua est aggregatū ex omnibus artibus liberalibus Et est duplex. Quedam est sermocionalis. vt est logica. rhetorica. grā matica. que alio noīe ḋr triuium. Alia est nō sermocionalis. vt musica. astronomia. geometria ꝛ arismetrica. ꝛ vocant alio noīe q̄druuiū. q̄si q̄tuor scie in vnum finem tendentes vt magnitudinem. Per hoc ad dubium rn̄det Qꝫ scia presentis libri subordinatur phie minus principali ꝛ immediate sub sermocionali. imediatissime sub logica.

Dialetica est ars artium scientia scientiarū ad omnium methodorum principia viam habens.

Pro illius littere declaratione Est notandū qꝫ illa diffinitio vt ponit in verbis ꝛ de rigore non est bona. qꝛ non exprimit cōuertibiliter id qḋ ꝑ diffinitū significat. Nam ille terminus dialetica irrestrictus ponit ꝓ diffinito supponēs tā ꝓ dialetica totali q̄ꝫ partiali. Modo pn̄s nostra diffinitio non cōuenit dialetice partiali. Cum dialetica partialis nō sit ars artiū scientia sciaꝝ ꝛc. Consequenter est notandū pro maiori diffinitionis declaratione. qꝫ ille terminus dialetica capit dupliciter. Pro termino videlicet prime intentiōis ꝛ secunde intentionis. Pro termino prime intentionis Dialetica est hō habens in se sciaꝫ dialeticā sicut mulier. de q̄ nō est ad p̄sens. Sed ꝓ termino secunde intentōis adhuc dupliciter. Uno mō stricte ꝓ parte principali logice q̄ docet argumēta cōponere ex ꝓpositionibus ꝓbabilibꝫ ꝛ non demonstratiuis. vt sic Et illo modo cōsiderat de eo in libris Topicoꝝ. Et etiā sic capitur in illa diuisione cū dicit. Scientia alia est demōstratiua. alia sophistica ꝛ alia dialetica. sed sic nō capitur in proposito. Secundo modo capit largius ꝓ logica totali vel etiā partiali, put in generali docet argumentare ꝛ veruꝫ a falso discernere. Et sic debet capi in ꝓposito. Ulterius nota qꝫ ꝑ illas duas particulas. ars artiū. scientia sciaꝝ diuersa important regimina. Nam ꝑ primā particulam videlicet ars artium importat regimen partitionis. Et est sensus. Ars de numero septē artium liberaliū. Per secundā ꝟo particulam videlicet scia sciaꝝ importatur regimen excellentie. Et est sensus. Scientia excellens omnes alias scientias in administratione. Ex istis patet qꝫ nō est nugatio in diffinitione ꝓpter illas duas particulas. Consequenter est sciendum In verbo methodoꝝ. qꝫ ipsius rectus est methodus vel methodos indifferenter existens dictio greca feminini generis. Juxta illud Alexādri dictū Os grecū sepe ꝛc. Et in ꝓpria significatione sua valet tantū sicut via recta excludens vias obliquas cōis strate. In ꝓposito aūt capit transsumptiue. ꝛ valet tātū sicut scientia. qꝛ sicut recta via excludit omnes alias obliquas vias communis strate. sic etiaꝫ excludit errores. Debet igit diffinitio vltimate sic intelligi Dialetica. i. logica scꝫ totalis ꝛ perfecta. Est ars artiū. i. ars de numero septem artiū liberalium. scia sciaꝝ. i. excellens oēs alias scientias in administratiōe. ad omniū methodoꝝ principia viā habēs. i. na

Dialetica capit duplr

Intellectus diffinitionis dialetice.

ta dare modū arguendi instrumentaliter ex principijs omniū aliaꝝ sci/ entiaꝝ. Et diffinitio in forma erit illa Logica totalis ⁊ ꝑfecta ē vna ars de nūero septē artiū liberaliū excellens oēs alias scias in administratio ne nata dare modū arguendi instrumentaliter ex principijs oim aliarū sciaꝝ. ¶ Sed logica in genere vt ɔuenit tam partiali q̄ȝ totali logice sic diffinit. Est scia docēs artificialiter veꝝ a falso discernere. Vel ostēdēs ꝓprietatēs alicuius caꝝ. vel ɔsiderās aliq̄d qḋ est ordinatū ad aliq̄d il/ laꝝ.

Arguitur primo ¶ Arguit. Diffinitio non conuenit omni totali logice. ḡ adhuc nō est bona. igit. Assumptū ꝓbat. Et volo ꝙ sortes solū habeat duos as/ sensus ⁊ alias nullā scientiā. tūc hoc aggregatū est logica totalis. ꝓbat. q2 est logica ⁊ nō est ps alteri⁹ logice. ergo ē logica totalis. tenet ɔña. q2 illud dicit esse logica totalis qḋ non ē ps alteri⁹ logice Sed ꝙ diffinitō sibi nō ɔueniat. ꝓbat. q2 illud aggregatū ex illis duob⁹ assensib⁹ logica lib⁹ non habet viā ad principia oim aliaꝝ sciaꝝ.

Secundo. ¶ Confirmat. Adhuc dat aliq̄ logica cui diffinitio nō ɔuenit. ergo nō est bona. Assumptū ꝓ/ bat de logica naturali simil'r vsuali.

R. ad primum. ¶ Ad primū rñdet negando assū/ ptuȝ. Ad ꝓbationē admittat casus ⁊ ɔcedit ꝙ talis logica nō sit ars ar tium. Et rñdet ꝙ non sit logica totalis vt in ꝓposito capitur ille termi/ nus totalis ¶ Nā in ꝓposito capit logica totalis ꝓ logica completa ⁊ ꝑfe cta. Vñ illa dr logica totalis ⁊ ꝑfecta que est de argumētatiōib⁹ ⁊ specie bus ⁊ ꝓprietatib⁹ eiusdē siue in generali siue in speciali. mō sic nō est de p̄dictis duob⁹ assensib⁹ in casu argumēti.

R. ad secundum. ¶ Ad scōm rñdet. Negando assumptū. Ad probationē dicat. ꝙ logica vsualis ⁊ naturalis nō sit lo/ gica. Et ɔseq̄nter est dicendū ꝙ in illa diuisiōe logicaꝝ alia vsualis. alia naturalis ⁊ alia artificialis. diuisum est terminus analog⁹. Et sic non oportet diuisum verificari de oib⁹ membris diuidentib⁹. ⁊ sic non valet ɔña. hec est logica naturalis vel vsualis ergo hec est logica. q2 arguitur cū dictione distrahēte. ¶ Pro q̊ est sciendū. ꝙ logica naturalis est natu/ ralis inclinatio intellectus ad syllogisandū. Sed logica vsualis est habi tus inclinās ad ꝓmpte inferendū ꝓpōnem vel argumentū. Et istā logi cā hñt laici ⁊ bruta. Correlariū Solū logica artificialis est logica. An aūt logica sit scientia practica vel speculatiua. patebit deo conducente i veteri arte.

Sola enim dialetica probabiliter disputat de princi pijs omnium aliarum scientiarum. Et ideo in acqui sitione scientiarum dialetica debet esse prior

Tex. dupl'r itelligitur ¶ Pro p̄senti littera est notandū. ꝙ littera presens duplicē pōt habere intellectū. Primus est capiendo ly dialetica abstractiue ꝓ scia logicali. Et tunc littera sic debet intelligi Sola eñ dialetica. i. scia logicalis ꝓba biliter disputat artificiose ⁊ instrumētaliter de principijs oim aliarū sci/ entiaꝝ. i. ipsa logica dat modū arguendi ex principijs oim aliaꝝ sciarū. Secūdus intellectus est capiendo ly dialetica ɔcretiue ꝓ ipso dialetico. Tunc est sensus littere Sola eñ dialetica. i. solus logicus ꝓbabiliter ⁊ artificiose disputat de principijs ⁊c̄. vt supra. Et sic ꝰm primū intellectū

ly disputat in littera capit̄ p instrumētaliter disputare. Quia logica nō pōt disputare cū disputare sit act⁹ rei aīatae. logica aūt est res inaīata. Est tñ logica instrumentū quo mediāte disputās disputat. sicut malle-us est instr̄m fabri. Itē pbabiliter in lr̄a valet tantū. i. artificiose. Et h̄ iuxta scdm̄ intellectū lr̄e. ¶ Pro quo est notandū q artificialiter dispu-tare ē disputare p argumētatōes z ppzietates eiusdē. z sic in disputādo scire ɔñam esse bonā quā format. z cām q̄re est bona. z malā scire qua-re sit mala. ¶ Ulterius sciendū q logica disputat de principijs oīm ali-arum sciaꝝ. nō sic q pbet principia oīm aliaꝝ sciaꝝ. sed sic qz dat modū arguendi ɔ negantē principia oīm aliaꝝ sciaꝝ. sic vicz. q negans princi-pia alicui⁹ scie pbat̄ p logicā ad ɔcedendū magis incōueniens q̄ṡ princi-piū talis scientie. ¶ Pro alia pte lr̄e est notandū. q ly ideo in lr̄a nō de-bet capi illatiue vt valeat tantuz sicut igit̄. qz alias lr̄a esset simpl'r falsa. qz rōnalis mala ɔsequentia. Sed debet capi vt valeat tantū. i. ppt̄ hoc ¶ Secundo est notandū p illa lr̄a. q lr̄a sic intelligit̄. z ideo. i. ppt̄ hoc ī acquisitōne scz pfecta sciaꝝ. dialetica. i. logica artificialis debet esse prior id est nulla scientia pōt perfecte sciri nisi prius sciat̄ logica. ¶ Consequn-ter notandū est. q duplex est acq̄sitio sciaꝝ. scz perfecta z impfecta. Acq̄-sitio scientiaꝝ pfecta. est acquisitio qua q̄s acquirit sciam. sic q scit ei⁹ p-cessus z argumentatiōes z diffinitiōes z diuisiones. z sic de alijs eē bo-nas. z de illa intelligit̄ pñs lr̄a. Sed acq̄sitio impfecta p oppositum de-scribitur. z sic pueri in primo discūt grāmat'cā impfecte. quia habēt so-lum ex autoritate mḡri sui. ¶ Correlariū. Ly prior in lr̄a non debet ca-pi ɔpatiue z pprie ita q esset sensus. Dialetica est prior alijs sciētijs. q̄a dialetica nō est prior seipsa sed debet capi vt supra est expressum. ¶ Ar-guitur. Grāmaticus disputat prius de principijs suis. ergo nō logica. tenet ɔña. qz purus grāmaticus nō est logic⁹. ¶ Cōfirmatur. Metha-phisicus pbabiliter disputat de principijs oīm aliaꝝ sciaꝝ. ergo non so-lū logic⁹. Assumptū pbat̄. qz methaphisica hz stabilire principia oīm aliarū sciaꝝ. ergo habet disputare de principijs oīm aliaꝝ sciaꝝ. tenet ɔña ab equiualēte ad equiualēs. ¶ Cōfirmat̄ tertio. Uel logica dispu-tat de principijs aliaꝝ scientiaꝝ dialetice vel demōstratiue vel sophisti-ce. ¶ Ad primū rñdetur q purus grāmatic⁹ disputat de principijs su-is. nō tñ pbabiliter z artificial'r. qz ipse ignorat ɔñas esse bonas vł ma-las z regulas ad disputandū requisitas. ¶ Ad secundū rñdetur. q nō sit idem dicere disputare z stabilire. qz stabilire principia sciaꝝ est osten-dere q̄ditates reꝝ significataꝝ p terminos qui ponunt̄ in principijs ali-arū sciaꝝ. Sed disputare supra dictū est ¶ Ad tertium rñdet̄ q dialeti-ca disputat demonstratiue z enthimematice non sic q pbet talia princi-pia. sed sic vt supra patet. ¶ Sed diceres. que sunt tamē principia logi-calia. rñdetur q illa. omnis argumētatio est bona. vł non est bona. ois propositio est vera vel falsa. omnis ɔsequentia est bona vł mala. Hoc autem quodlibet est vł nō est. est principiū methaphisicale. ¶ Arguit̄ Si logica sola disputaret de principijs aliaꝝ sciaꝝ. sequeret̄ q oīa argu-menta essent logicalia. ɔsequens falsum est. quia mł'ta sunt argumenta

Artificialit̄ disputare

Quō logica disputat de principijs aliaꝝ sci-entiarum.

Duplex acquisitio sci-entie

Arguitur primo

Secundo

Tercio

Rñr ad pmū argumē-tum

Rñr ad scdm̄

Rñr ad tercium

Principia logica

Arguitur primo

grãmaticalia etiã metaphisicalia. Sed añs ꝓbaꝛ. qꝛ omne argumẽtum
Secundo. est disputatio. sola aũt logica habet disputare. ¶ Cõfirmaꝛ In acq̃sitõ
ne sciaꝝ grãmatica debet esse prioꝛ. g̃ nõ logica. Assumptũ ꝓbaꝛ. qꝛ ve
rum ꝛ falsum p̃supponũt ꝯgruũ. g̃ grãmatica debet p̃cedere logicam
R. ad primum ¶ Pro primo argumẽto est notandũ. ꝙ argumentũ dupl'r dꝛ esse logi
cale. Uno mõ qꝛ ipm ex principijs logicalibꝫ vel ex termĩs logicalibꝫ est
fabricatũ. Et isto mõ rñdeꝛ ad argumentũ ꝙ nõ oẽ argumẽtũ est logi//
cale. Secundo argumentũ dꝛ logicale qꝛ ipm ẜm regulas logicales ẽ fa
Ad secundum ctũ3. ꝛ sic omne argumẽtũ bonũ est logicale ¶ Ad secundũ argumentũ
rñdeꝛ ꝙ in acq̃sitione sciaꝝ impfecta grãmatica debet esse prioꝛ q̃ȝ logi//
ca. Sed in acq̃sitione sciaꝝ pfecta logica debet esse prioꝛ.

**Dicitur enim dialetica a dia quod est duo ꝛ logos ser
mo vel lexis ratio quasi duoꝝ sermo vel ratio sc3 op
ponentis ꝛ respondentis in disputatione**

¶ Notandũ est ꝓ lr̃a. ꝙ in ea ille terminus dialetica capiꝛ materialiter
ꝛ restringiꝛ p illum terminũ diaꝛ qui capiꝛ ꝓ termino secũde intẽtõis ꝛ
valet tantũ sicut interp̃tatur. Sic etiã illi termini dia logos ꝛ lexis capi
unꝛ materialꝛ. alias eñ lr̃a ess3 incõgrua cũ relatiuũ discõueniret cũ ali
Textus dupl'r potest interpretari. quo eoꝝ in genere. ¶ Ulterius est notandũ ꝙ interp̃tatio pñs in lr̃a fa
cta põt duobꝫ modis fieri. ¶ Primo cõiter. ꝛ sic dialetica talis termin⁹
dꝛ. i. interpretaꝛ. a dia ab illo vocabulo. qδ sc3 vocabulũ est. i. significat
duo. ꝛ logos qδ est sermo. i. scia. vel lexis qδ est rõ. i. argumẽtatio qua//
si duoꝝ argumentatio. siue scia de argumentatõe q̃ fit inter duos vel ab
vno vt duobꝫ. ¶ Correlariũ. Sic interp̃tando illũ terminum dialetica
tũc interp̃tatio nõ est ꝯuertibilis cũ interp̃tato. qꝛ nõ oĩs dialetica ẽ de
argumẽtatiõe vt patet de partiali dialetica puta veteri arte. ꝛ alijs pti//
bus dialetice q̃ nõ tractant de totali argumentatiõe sed solũ de pte. Nec
oportet oẽm interp̃tationem esse cõuertibilẽ cũ interp̃tato. Nã lapis in
terp̃tatur ledẽs pedẽ. Et tñ interp̃tatio ñ ꝯuertitur cũ interp̃tato. qꝛ nõ
omne ledens pedẽ est lapis. ¶ Scdo mõ ille termin⁹ dialetica põt inter//
p̃tari sic. Dialetica ꝯpleta ꝛ pfecta dꝛ. i. interp̃taꝛ a dia ab illo vocabulo
ꝛ logos qδ est sermo ꝛ lexis qδ est rõ. i. argumẽtatio. q̃si scia de argumẽ
tatiõe tanq̃ȝ de subiecto argumẽtatõis cui⁹ finis est disputatio q̃ fit inꝛ
duos sc3 opponentẽ ꝛ respondentẽ. Et sic isto mõ interp̃tatio ẽ cõuerti
Arguiꝛ bilis cũ interp̃tato ¶ Arguiꝛ ꝯtra lr̃am. Ille termin⁹ dialetica male in//
terp̃tatur in presenti libro. igiꝛ littera mala. assumptũ ꝓbatur. qꝛ interp̃
tatio ptinet ad grãmaticum ꝛ nõ ad logicũ. g̃ Pe. his. nõ bene determi//
R. nauit. ¶ Pro illo argumẽto est notandũ. ꝙ dupliciter ꝯtingit interp̃ta
ri vocabula. vno mõ principaliter. ꝛ sic ptinet ad solã grãmaticaȝ. Alio
mõ minus principalꝛ seu incidentaliter. ꝛ sic quilibet artifex põt interp̃
tari terminos sue artis. Uñ quelibet facultas vtitur suis ꝓprijs termi//
nis. Isto viso rñdeꝛ ad argumẽtũ. ꝙ Pe. his. solũ minus principalit' de
terminauit de interp̃tatiõe vt habeatur finis ꝛ vtilitas significati talis
termini. ꝛ talis interp̃tatio etiã bene põt fieri p logicum.

**Sed q̄ disputatio nō pōt fieri nisi mediante sermo-
ne. nec sermo nisi mediante voce. nec vox nisi median-
te sono. Omnis autem vox est sonus ideo a sono tan-
quā a priori inchoandum est:**

¶ Pro lr̄a ista ē notandū. ꝙ ipsa est intelligenda de disputatōe vocali et
nō scripta vł mētali. ¶ Scd̄o notādū. ꝙ disputatio sic dˢcribi pōt. Est **Disputatio**
vniꝰ ꝓpositōis ꝑ aliā ꝓbatio: Vel sic. ē actꝰ ꝓbatiuꝰ vł apparēs ꝓbati-
uus rn̄dentꝭ ⁊ opponētꝭ fcūs ꝓpt̄ aliquē finē. ⁊ de illo latiꝰ ꝑtractat̄ in li-
bris elencoꝝ. ¶ Dꝫ igit̄ lr̄a sic intelligi. Sꝫ q̄a. i. ex q̊ disputatō vocał nō
pt̄ fieri nisi mediāte ꝭmone. ⁊ h̄ ē veꝝ q̄a oīs disputatio vocał ē ꝭmo. nec
ꝭmo nisi mediante voce q̄a oīs ꝭmo ē vox. nec vox nisi mediante sono. q̄a
oīs vox est sonus. Ideo. i. ꝓpter h̄ a sono id est ab illo t̄mino sono tan-
q̄ꝫ a p̄ori. i. cōmuniori inchoādū ē. id ē ichoāda ē ꝑs executiua vicꝫ q̊ ad
det̄minandū q̄d sit sonꝰ. Ex q̊ pꝫ ꝙ ille t̄minꝰ sonꝰ i lr̄a capit̄ materiali-
ter. ⁊ ille terminꝰ p̄ori valet tantū. i. cōiori. ⁊ iō nō debet capi illatiue sꝫ vt
valet. i. ꝓpter h̄ sic p̄us. ¶ Diceres Si ab illo t̄mino sonꝰ eēt inchoādū **Obicit**
ꝓpt̄ h̄ q̄a ē terminꝰ cōior q̄ꝫ ille t̄minꝰ vox vł ꝭmo. seq̄ret̄ ꝙ p̄riꝰ eēt incho-
andū ab illo t̄mino res vł ens. q̄a tales t̄mini sūt cōiores q̄ꝫ ille terminꝰ
sonus. ¶ Ad hoc rn̄detur. ꝙ pe. his. voluit ꝙ ab illo t̄mino sonus tanq̄ꝫ
a cōiori in spē valēs magis ꝓpinq̄ ⁊ immediatius ad notificationē huiꝰ **R.**
termini vox eēt inchoandū. Sic autē nō ē de illis duob⁊ t̄minis ens ⁊
res q̄a nō valēt ad notificationē huiꝰ termini vox. ¶ Arguit̄. disputatio **Arguitur**
vocalis pōt fieri sine illo ꝭmone. ⁊ disputatio pōt fieri sine illo sermone.
⁊ sic de alijs. ergo disputatio vocał pōt fieri sine sermōe. tenet ꝯn̄a ꝑ idu-
ctionē vel ascensum. Ad h̄ argumētū rn̄r. ꝙ nō ē inductio neq̄ꝫ ascēsus.
Ex q̊ ly disputatio stat determinate ⁊ ly sermone stat distributiue ⁊ di- **R.**
stribuit̄ ꝑ ly sine tūc p̄us dꝫ induci disputatio. sub ly quā sub ly sermōe
Nec valet illa ꝯn̄a. sine sermōe pōt fieri disputatō. ḡ disputatio pōt fieri
sine ꝭmone q̄ arguit̄ a suppositōe ꝯfusa tātū ad det̄minatā respectu eiꝰ-
dem multitudinis. i. respectu eiusdē termini distributi q̄ est ly sermone.

**Sonus igitur est quicquid proprie ⁊ per se ab audi-
tu auris percipitur. Dico autē proprie quia licet hō
vł campana audiatur tamen hoc nō est nisi per sonū**

¶ Pro p̄n̄ti littera est notandū. ꝙ ipsa de rigore verboꝝ nō est bōa. ꝓpt̄
illud signū quicq̄d in ea positū. Nam proprie capiēdo ly quicquid vt va-
let tantum sicut omne ens q̊ vel oīs res q̄. Et sic esset sensus littere. ꝙ
aliquis certus sonus esset omne ens quod auditu auris ꝑcipit̄ q̊ falsū
est. Pro quo est sciēdū. ꝙ in p̄n̄ti littera ly quicq̄d dꝫ capi iprop̄e vt valet
tantū. s. ens q̊ vel res q̄ omittendo ly omne vel ly omnis ⁊ sic capiendo
tunc littera est vera. ⁊ diffinitio soni erit bona. ¶ Secundo notandum
ꝙ ille t̄minꝰ sonꝰ in lr̄a capit̄ ꝓ termino p̄me intētōis ꝓ q̄litate vicꝫ accidē-
tali ipsi aeri inherēte ⁊ nō ꝓ t̄mino scd̄e intētōis. ¶ Istis p̄missis dꝫ lr̄a
sic itelligi. sonꝰ scꝫ reał ē q̄cquid. i. ens q̊ ꝓprie id est mediantibꝰ specie-

bus propriis a tali q̄litate accidētali multiplicat᷑ auditu auris ꝑcipitur
.i. nata ꝑcipi de sui rōe a sensu auditus. Ex littera p3. ꝙ hō vl' campana
sonās non est son⁹ quia neutrū illorum ꝑcipit᷑ sensu auditus ꝑ ꝓprias
species. ¶ Correlariū. Vox plata a surdo etiā nullo audiēte est sonus.
quia l3 talis non percipiat᷑ actu apta nata tamen est percipi. ¶ Argui-
tur. si diffinitio eēt bona sequitur ꝙ silentiū esset sonus. ꝯn̄s falsū ē. sed
assumptū probat᷑ ex cōmuni modo loquendi. Di᷑ enim cōmuniter. ego
audio silentiū in hoc loco. ¶ Pro argumento notandū est. ꝙ ille termi-
nus silentium capitur dupliciter. Uno modo abstractiue. ⁊ tunc est carē-
tia soni in subiecto qd̄ aptū natū est habere sonum ⁊ sic nihil est silentiū
Secundo capitur concretiue. ⁊ tunc silentiū est subiectū cui non inheret
sonus cui tamen natus est inherere sonus. ⁊ sic silentium est aliquid vt
aer sed nō est sonus. S3 ad argumentum respondet᷑. ꝙ illa ꝓpositio ego
audio silentiū conceditur ad talē sensum. ego percipio silentium. id est sub
iectū aptū natū hr̄e sonū ⁊ hoc ē verū q2 itellect⁹ ꝑcipit silentium

Arguitur

R.

Sonorū alius vox alius non vox. Sonus vox idem est ꝙ vox.

¶ Pro illa littera est notandum. ꝙ ipsa de rigore verborū nō est diuisio
q̄a nō est ꝓpositio qd̄ tn̄ reqritur ad eē diuisionē. S3 illa. sonorū alius est
vox ⁊ ali⁹ ē nō vox est diuisio ⁊ ē propositio hypotetica. Et in ea ille ter
minus sonorū est diuisum ⁊ capitur personalit᷑. s3 mēbra diuidētia sunt
son⁹ vox son⁹ nō vox. Signa aūt diuisiua sunt ali⁹ ⁊ alius. Quid aūt sit
diuisio stati īfra patebit. D3 igit᷑ diuisio sic poni. Sonorū .i. de numero
sonorū ali⁹ .i. q̄dā .s. est sonus vox ⁊ alius .i. ille q̄ non est sonus vox ē so-
nus non vox Et in illa diuisione ꝑmū alius capit᷑ indefinite ⁊ ab eo re-
gitur ly sonorū ex vi particionis. Sed secūdū alius capit᷑ relatiue. ⁊ suū3
antecedens est ly sonus vox et est relatiuum diuersitatis. ¶ Ulteri⁹ est
notandū. ꝙ Pet. his. non voluit in p̄nti littera diffinire vocē solū sed vo-
luit tantum ꝙ ille terminus sonus vox. ⁊ ille terminus vox eēnt termini
ꝯuertibiles ⁊ hoc est verū. ⁊ per ꝯn̄s voluit ꝙ q̄cunq3 sciret diffinitiue
quid sit vox sciret etiam diffinitiue quid sit sonus vox. Et sic Pet. hispa:
non diffinit idem per seipsum. q̄a ipse nihil diffinit in littera. ista. quan-
do dicit. sonus vox est idem ꝙ vox

Unde vox est sonus ab ore animalis prolatus natu
ralibus instrumentis formatus Naturalia autē in
strumenta sūt nouē quibus vox formatur. sicut den
tes. labia. lingua. guttur palatum. Versus. Instru
menta nouem guttur lingua palatumq3. Quatuor
sunt dentes ⁊ duo labia simul. Sonus non vox est ille
qui generat᷑ ex collisiōe corporū inanimatorū ad inuicē
vt fragor arborum. strepitus pedum.

Pro illa littera est notandū. q̄ diffinitio vocis sic debet intelligi. Vox est sonus ab ore animalis platus scʒ q̄ fit ex repercussione aeris inspirati ad pulmonē cum intentione significandi aliq̄d. naturalibus istrumē-tis formatus. id est factus per naturalia instrumenta ad inspirandum ⁊ respirandum deputata. Ex isto patet. q̄ si debet fieri vox requirit' pulmo. Primo enim pulmo recipit in se aerem per inspirationem. Et hʒ se per modū follis. Post hoc per respirationē aer ingreditur a pulmone. ⁊ frangitur in gutture. Sed tamen diceres. Iuxta diffinitionem seq̄tur q̄ sonus angeli vel alterius spiritus non eēt vox. quia non fit ab ore aīalis. Pro illo est sciendum. q̄ spiritus potest causare sonum dupliciter. Uno mō sic mouendo linguam alterius aīalis inspirando ⁊ respirando aerē ⁊ q̄n sic fit tunc tal' sonus est vox q̄a fit ab animali ⁊ cū h̄ ab angelo. Alio mō spūs assumit aliud corp⁹ vicʒ aereū vel aliud ⁊ p illud etiā causat sonum. Et lʒ sonus sit sil'is voci hoīs tū nō ē vox q̄ nō fit ab ore aīalis. Correlariū. Sibulus nō est vox q̄a nō generatur ex repcussione aeris a gutture. Correlariū. Sonus fistule non est vox q̄a etiā non causatur ex fractiōe aeris in gutture sʒ ex fractiōe alterius instrumenti. Correlariū. Tussis non est vox q̄ nō fit cū intētiōe significādi aliquid. Si aūt fieret sic tunc eēt vox. Correlariū. Motus serrandi nō ē vox q̄a nō generat' ex repcussiōe vocal' arterie. Dubitat' vtr̄ ad cuiuslibet vocis formationē req̄runt' nouē instrumēta q̄ ponit Pet. hisp. Ad h̄ rn̄r q̄ nō. nā instantia est de pueris de senib⁹ dentib⁹ carentib⁹. Sʒ pe. his. voluit de vocib⁹ pfectis ⁊ articulatis. q̄n eīm tales volum⁹ pferre tūc multū necessario requirunt' illa nouē instrumēta. Est tamen sciēdū. q̄ ad cuiuslibet vocis prolationē p̄ncipalit' duo instrumēta naturalia sūt necessaria scʒ pulmo ⁊ vocal' arteria. Ex isto pʒ q̄ latratus canū etiā ē son⁹ vox ⁊ q̄n arguit'. tū non fit cū intentione aliq̄d significandi. Rn̄r negādo assumptū. Nec oʒ q̄ oēs itelligant illū latratū sʒ sufficit q̄ illi intelligāt q̄ sciunt pprietatē ⁊ habitudinē canū. nā latrat⁹ canum vni significat gaudium alteri autem irā. Sʒ sonus nō vox. est sonus q̄ nō fit ab ore aīalis platus addēdo alias pticulas q̄ in diffinitiōe soni vox ponuntur vt pcussio manuū. fractio arborū. strepitus pedū. Sed diceres quare Pe. his. non posuit illa duo instrumenta pulmonē vicʒ ⁊ vocalē arteriā. Ad h̄ rn̄r. q̄ pe. his. solū posuit instrumēta mediantib⁹ q̄bus vox p̄ncipalit' format'. Pulmo aūt non est principale instrm̄ ad formandū vocē sed ad respirationē ⁊ inspirationem p̄ncipalit' deputatū. Uocalis autē arteria est generale ad alia nouē specialia. Et tantum de isto textu.

Spiritus dupliciter potest causare sonum:

Vocū alia significatiua alia non significatiua. Vox significatiua est illa que auditui aliquid representat vt homo equus Vox nō significatiua est que auditui nihil representat vt bu ba.

Pro littera est notandum. q̄ ipsa de rigore verbor̄ nō est bene posita propter illum terminum non significatiua in ea positū. q̄a nulla datur

vox q̄ sit nō significatiua capiendo saltem ly non significatiua ꝓprie quia
quelibet vox significat ⁊ quelibet significat aliquid ⁊ quelibet represen//
Significatiuū capitur dupliciter tat seipam ⁊ cum hoc etiā eius ꝓferentem. ¶ Est ergo sciendū. ꝙ ille ter
minus significatiuū q̄ztū ad ꝓpositū sufficit capitur dupliciter Uno mō
large pro illo ꝙ potentie cognitiue natū est representare aliq̄d vel aliq̄ vł
aliq̄liter. Et sic q̄libet res mūdi ē significatiua. ⁊ sic ly significatiua nō ca
pitur in proposito quia male esset posita secunda ꝑticula quia nulla est
vox nō significatiua. ¶ Alio mō capitur stricte. ⁊ sic in ꝓposito capitur ꝓ
omni illo quod potentie cognitiue natum est representare aliq̄d vel aliq̄
vel aliqualiter vltimate. Et vltimate valet tantū. i. ad placitū vltimate
vel naturaliter proprie. Ex naturali ꝓprietate seu conditione sue nature
Et nullus terminus materialiter captus vt sic est significatiuus. sic in ꝓ
posito capitur. ¶ Sz ly non significatiuū in proposito capitur pro illo
quod potentie cognitiue vt sic non est natuz repn̄sentare aliq̄d vel aliqua
vł aliqualiter vltimate vt sunt termini materialiter capti. ¶ Correlariū
talis vel consimilis ꝯña nō valet. illa vox significat igitur illa vox ē signi
ficatiua capiendo ly significatiua vt in ꝓposito. Nam antecedens est ve
rum ⁊ ꝯsequens falsum. De illo termino vocali bu qui significat q̄ꝛ se
⁊ tñ nō est vox significatiua ¶ Ex quo sequitur ꝙ male dicūt dicētes ꝙ
ly significatiuum in proposito deberet capi strictissime pro illo quod na
tum est ingredi ꝓpositionē ⁊ quod representaret aliq̄d vel aliqua vł ali
qualiter vltimate. patet hoc. q̄a ly significatiua capit̄ etiam pro re adex//
tra que non est nata ingredi propositionem. vt pꝫ de latratu canum.
¶ Istis visis diuisio debet sic poni. Uocum. i. de numero vocum. alia. i.
quedam scꝫ est vox significatiua ⁊ alia. i. ⁊ illa que in certo eiꝰ mō signi//
ficandi non est vox significatiua: ¶ Pro diffini
tione est notandum. ꝙ ipsa sic posita sicut in textu de rigore verborū nō
est bona diffinitio quia ſm eam sequeretur ꝙ ille terminus bu esset vox
significatiua quia ille terminus bu vocalis auditui aliquid representat
vt se ⁊ sibi similia ⁊ cū hoc eius proferentē Debet ergo diffinitio sic po
ni. Uox significatiua ē illa. i. est vox que auditui aliquid representat. i. q̄
quantū est ex se ⁊ ex suo modo significandi certo quē nūc habet nata est
audienti aliquid vel aliqua vel aliqualiter representare vltimate. ¶ Itē
in illa diffitione ly illa non debet capi demōstratiue neq̄ relatiue. alias
diffiniretur idem per seipsum sꝫ debet capi expositiue vt valeat tantū si
cut vox. ¶ Correlarium. Real' gemitus est vox significatiua quia signi
ficat dolorē. Dicitur in diffinitione ex modo significandi quē nūc habꝫ
ꝓpter hoc ille termius bu vocal' nō est vox significatiua ⁊ tamē etiā natꝰ
est repn̄sentare aliq̄d vltimate q̄a ꝑ nouā impositionē sed hoc nō ē ex mo//
do significandi quē nūc hꝫ. ¶ Sed vox non significatiua Est vox que
ſm certū modū ſcandi quē nūc hꝫ nō est nata repn̄tare aliquid vł aliq̄
vł aliq̄lit̄ audiēti vltimate vt bu ba. ¶ Correlariū. Dant̄ duo t̄mini si//
nonimi q̄ꝝ vnus est vox significatiua ⁊ aliꝰ ē vox nō significatiua. pꝫ h̄
de ill' duabꝰ vocibꝫ bu ⁊ ba capiēdo vnā ſm modū significādi quē nunc
hꝫ ⁊ aliā iponēdo ad significandū vltiate illō qꝺ iā significat nō vltiatē

Vocū significatiuarū alia est significatiua ad placitum alia naturaliter.

Nota ꝙ ly vox significatiua in pn̄ti diuisiōe debet capi stricte Et sic diuisum presentis diuisionis est hoc totum Vocum significatiuarum qđ debet capi modo quo supra Mēbra diuidētia sūt hec. vox significatiua ad placitū vox significatiua naturalit̄. Signa āt diuisiōis sūt alia ⁊ alia. Debet ergo diuisio sic itelligi. Vocū significatiuaꝝ .i. de nūero vocuꝫ significatiuaꝝ alia .i. q̄dam .s. est vox significatiua ad placitū Et alia .i. ⁊ illa q̄ i certo ei⁹ mō significandi nō ē vox significatiua ad placitū ē vox significatiua naturaliter. Et sic vult pe his. in pn̄ti littera. Pri̇o ꝙ quelibet vox aliq̄d significat capiendo aliquid vt valeat tantū .i. aliq̄ vl' aliqualiter. Secundo vult ꝙ quelibet vox significatiua vl' significat ad placitū vl' significat naturaliter. Contra arguit̄. nulla vox significat ad placitū ergo diuisio mala. assumptuꝫ ꝓbatur quia q̄libet vox significat naturaliter ergo nulla ad placitū. ꝯn̄a est bona quia alias mēbra dicte diuisionis coinciderent quod non debet fieri. Sed assumptum probatur vicꝫ ꝙ quelibet vox significet naturaliter se ⁊ eius proferentē. Ad argumentum respondetur negando assumptū ⁊ ad probationem conceditur ꝙ quelibet vox significet naturaliter se ⁊ cuꝫ hoc eius proferentē ⁊ negatur ꝯsequētia. Sed ad ꝓbationē cōsequētie dicat̄ ꝙ membra dicte diuisionis coincidant solū re sed non ratione. Pro quo est sciendū ꝙ membra alicu⁹ diuisionis dupliciter dicuntur coīcidere. Uno modo in re. Et membra diuidentia in re coincidere. est ea accipi ꝑ eadem re vl' supponere ꝑ eodē. Et sic est de membris diuidentib⁹ presentis diuisionis quia supponunt ꝑ eadem re vt ꝑ illo termino vocali hō q̄ significat ad placitū considerando ipsum inquantū significat ex impositione oēs homines. ⁊ etiam significat naturaliter considerando eum vt significat suum proferentē vel se ⁊ sibi similia. Est tamen verum ꝙ nunq̄ꝫ vnus ⁊ idem terminus simul ⁊ semel captus ꝺm eundem modum significandi significat ad placitum ⁊ naturaliter. Secundo membra diuidentia dicuntur coincidere in ratione que sunt termini sinonimi capti ꝺm eundem moduꝫ significandi ⁊ eundem conceptum. Correlariū nullius diuisionis membra diuidentia debent coincidere in ratiōe. q̄a membra diuidentia non debent esse termini sinonimi. neq̄ꝫ sic est in p̄senti nostra diuisione. possunt tamen membra diuidentia alicuius diuisionis coincidere in re. i. ꝙ sit eadem res que significat ad placitū ⁊ naturaliter diuersis conceptus ⁊ respectibus. ⁊ hoc modo est conueniens. Quid autem sit significare ⁊ quid representare relinquo ad q̄stionem. Utrū suppositio bene diuidat̄ in ꝑsonalē ⁊ materialem

Arguitur

R.

Membra diuisionis dupliciter coīcidere possunt.

Vox significatiua ad placitum est illa que ad voluntatem primi instituentis aliquid significat vt homo equus: Vox significatiua naturaliter est illa que apud omnes homines idem significat vt gemitus

infirmorum dolorem significat Latratus canū iram
vel gaudium significat.

¶ Pro litera est notandum. ꝙ diffinitio vocis significatiue ad placitum
data ſm Pe. hiſ. de rigore nō est bona q̇a ſm eaꝫ ſequeretur ꝙ nulla eēt
vox significatiua q̇a nulla significat ad placitum primi iſtituentis qꝛ vo
luntas primi instituentis nō est ergo nihil significat ad volūtatem pri=
mi instituentis tenet consequentia quia determiatio nō ſupponēs addi
ta ſuo determinabili alienat ipſum. ¶ Ulterius est ſciendū. ꝙ per pri=
mum instituentem in ꝓposito intelligitur quilibet imponens voceꝫ ad
significandū. Et sic dictio dr̄ significare ad placitū p̄mi instituētꝫ q̄ signt
ficat ex impositione actu facta taliter qualiter imponēs voluit eā signifi
ficare. Ex isto patet. ꝙ ille terminus asinus si iā de nouo iponeret̃ ad si=
gnificandum asinū adhuc significaret asinū ad voluntatē primi institue
tis ⁊ sic quilibet imponēs dicitur prim⁹ impositor. ¶ Correlariū pꝫ. ꝙ
si mundus fuiſſet ab eterno ⁊ idioma latinū fuiſſet ab eťno. adhuc mł=
ti termini significarent ad voluntatē primi instituentis q̇a adhuc mul=
ti termini eſſent impositi ad significandū ab aliquo ⁊ ille fuiſſet primus
instituens tales terminos Necꝫ ſequitur. si latinum fuiſſet ab eterno ꝙ
ꝓpter hoc quodlibet vocabulū fuiſſet ab eťno. pꝫ q̇a si ille terminus hō
ab eterno significaſſet oēs hoies absolute adhuc significaret ad placitū
quia significaret ad placitū cōitatis latinoꝝ. Eo ꝙ ex ꝯſuetudine ille ter
minus homo significaret oēs hoies. ¶ Debet ergo diffinitio sic itelligi
Uox significatiua ad placitū est vox q̄ ad voluntatem primi iſtituentis
id est ex impositione actu facta vel voluntario vſu vł ꝯſuetudine signifi=
cat aliq̇d ſcꝫ vel aliq̄ vel aliq̄liter ⁊ vt sic non ſe ⁊ sibi similia ratiōe ꝯsiłis
combinationis ꝯsiłium lr̄aꝝ. Ex illo patet ꝙ non ſolum vox iposita ad
significandum significat ad placitum ſed etiā illa q̄ significat ex volunta
rio vſu vt patet de illo termino lupus in illa ꝓpositiōe lupus ē in fabu=
la q̇ significat hoiem inimicū nō ex impositione ſed voluntario vſu. Si=
militer ly oleū in illa ꝓpositione Adulator vendit oleū. Sic etiam circu
lus ante tabernā significat ad placitū vinum non ex impositiōe necꝫ vo=
luntario vſu ſed ex ꝯſuetudine. ¶ Nota pro ſecunda diffinitione ꝙ ipſa
vt ponitur nō est bona q̇a ſm eam ſeq̄retur ꝙ nulla vox ēet significatiua
naturaliter q̇a nulla significat idem apud oēs homines cū nulla sit apō
omnes homines. ¶ Debet ergo sic intelligi. Uox significatiua natura
liter est vox q̄ apud oēs hoies ⁊c̄. i. q̄ q̄ꝫtū est ex ꝯditiōe ſue nature nata
est repreſentare aliq̇d vel aliq̄ vel aliq̄liter apud oēs homines vſuꝫ rati=
onis habētes ⁊ eam determinate apprehendentes. Et per illā particu=
lā nata innuit̃ ꝙ nō oportet vocē actu rn̄tare. Dicitur in diffinitōe vſum
rōnis habentes q̇a nō oportet ꝙ tal' vox significet pueris vel fatuis q̇a
tales nō apphendūt vocē determinate. ¶ Correlariū. Quāuis latrat⁹
canum significet dn̄o ſuo gaudiū alteri vero iram adhuc tn̄ est vox signi
ficatiua naturaliter q̇a adhuc debite apprehēdenti significaret etiā gau
dium Similiter dicendum est de gemitu infirmorum

Significare ad placi= tum p̄mi instituentis.

vox significativa

Secunda diffinitō nō valet

vox natl

Vocum significatiuarum ad placitum. alia comple xa. alia incomplexa. Complexa vt oratio. Incom plexa vt nomen vel verbuꝫ

Sciendum est pro littera. ꝙ magister Petrus hispa. in presenti littera tantum voluit. ꝙ omnis vox significatiua ad placitum aut est vox significatiua complexa aut incomplexa. Et s̄m Pet. hispa. complexuꝫ debet capi large pro isto videlicet cui apud mentem correspōdet aggregatum ex pluribus conceptibus vel pluribus actibus vel actu z conceptu simul. Vel pro aggregato ex coniungente z coniuncto non curādo an tale aggregatum sit congrue vel incongrue combinatum. Correlarium scdm Petr. hispa. hoc totum homo asinus. similiter homines currit. similiter omnis nullus. similiter asinus z hominis est complexū in proposito. Sed vox incomplexa vt in proposito est cui apud mentem correspondet simplex conceptus. z sic conceptus illius termini homo. imo ille terminus homo vocalis z scriptus est icomplexū. Isto viso sciendum est. ꝙ textus presens vt ponitur non est diuisio quia non est propositio. Sed capiendo complexū z incomplexum sicut supra sūt capta z faciendo textum propositionem vt sic. Vocum significatiuaruꝫ alia est complexa z alia est incōplexa tunc textus est bona diuisio. Notandū ꝙ s̄m pe. his. qui diffinit complexum modo quo supra. Quelibet vox est complexa vel incomplexa. Siue talis sit oratio congrua vel incōgrua non tamen capit sicut grammaticus capit Nam s̄m grammaticū sola oratio est complexa. Unde ille terminus chymera cecus pauper nō est complexum. Sed s̄m Pet. hispa. z alios logicos omnes predicti termini sunt complexi. Ulterius est notanduꝫ. ꝙ ille terminus cōplexū extra propositum z s̄m veros logicos capitur alio modo ꝙ̄ Pet. hispa. capit. Et describitur sic. Complexum est oratio mentalis vel aliquid tali congrue subordinatum. In illa diffinitione ponuntur due particule tantum. Prima dicitur propter mentalia que correspondent vocalibus et scriptis. Sed secunda particula dicitur propter vocalia z scripta que subordinantur mentalibꝰ. Pro illa diffinitione est notandum. ꝙ oratio mentalis est aggregatum mentale ex pluribus actibus vel pluribus conceptibus vel actu z conceptu simul habentibus se ad inuicem sicut determinatio z suum determinabile. Vel est aggregatum ex coniūgente z coniuncto congrue. Correlarium. Ille terminus canis. (sicut nec aliud equiuocum a casu) non est complexum licet sibi correspondeat aggregatum ex pluribus conceptibus. tamen illi conceptus non habent se ad inuicem vt determinatio et suum determinabile. Dicitur in diffinitione orationis mentalis. ex pluribus conceptibus ad includendum ꝙ ille voces chymera hircoceruus tragellephus cecus pauper carens sunt complexa licet in voce sint simplices tamen eis apud mentem correspondet aggregatum ex pluribus conceptibus determinantibus se vt determinatio z suum determinabile. Secundo dicitur ex pluribus actibus ad innuēdum. ꝙ ly omnis non est complexum

Complexum large h accipitur

Incomplexum

Complexū

Oratio mentalis

capiendo ipsum ad actum distributiuum ⁊ cum hoc collectiuum. Sꝫ
exemplum est omnis ⁊ nullus. Tercio dicitur vel actu ⁊ conceptu
simul ad includendum ꝙ ly nullus homo est complexũ in voce ⁊ in mẽ-
te. Quarto dicitur vel est aggregatum ⁊c. ad includendum hoc totũ

Incomplexum — homo et asinus. Sed incomplexum extra propositum capiẽdo est
simplex actus vel conceptus vel aliq̃d tali subordinatum vt homo ani-
mal asinus. Ex istis duabus diffinitionibus sequitur primo capien
do illum terminum complexum secundo modo ꝙ nõ quelibet vox signi
ficatiua ad placitum est complexa vel incomplexa. Patet hoc primo de
orationibus incongruis que iuxta secundum modum accipiendi illum
terminum complexum nõ sunt complexa. licet eis apvd mentẽ correspon
deant plures conceptus tamen non determinant se. Secundo patet
sic de vocib⁹ equiuocis a ꝯsilio vt canis q̃ etiaꝫ sunt significatiue ad pla
citum. ⁊ tamen nec sunt complexe nec incomplexe. Sed ſm primuꝫ mo
dum ⁊ ſm Pe. his. quelibet vox significatiua ad placitum est complexa
vel incomplexa. Sicut etiam dicitur in libris antepredicamentorũ. Eo
rum q̃ dicuntur q̃dam cum complexione dicuntur. quedaꝫ vero sine cõ
plexione. Quid auteꝫ sit correspõdere. quid subordinari relinq̃ ad diffi-
nitionem nominis iam sequentem.

Nomen est vox significatiua ad placitum sine tempore cuius nulla pars separate aliquid significat finita ⁊ recta.

Nomẽ logicale est tri-plex scilicet Vocale — Pro presenti diffinitione est notandum. ꝙ nomen logicale prima sui
diuisione triphariã capit diuisionem. Nomen vocale videlicet scriptũ
et mentale. Nomen vocale est vox que est nomen. Ibi nota. ꝙ ille ter-
minus vox in illa diffinitione capitur large pro quolibet sono siue sit fa
ctus ab ore animalis. siue ab angelo aut alio spiritu. Et sic ille termin⁹

Scriptum — homo prolatus ab angelo etiam est nomẽ vocale. Nomen scriptum
est dictio scripta que est nomen. Ibi nota. ꝙ ille terminus scriptum
debet capi large pro quolibet nomine sculpto scisso vel neto vl' impresso
vel quocunq; alio modo disposito. Correlarium. non omne scriptuꝫ
est substantia patet de accidente vt albedine que inheret materie termi-
ni scripti cum creta. Et sic aliquod nomen scriptum est substantia ⁊ ali-
quod accidens. Primum patet de ipso termino met scripto cuius mate

Mentale — rie inheret accidens. Secundum patet supra de albedine. Nomen
mentale est conceptus qui est nomen. Pro quo est sciendum Quod

Conceptus — conceptus sic describitur. Est formalis cognitio rei vl' rerum. ⁊ in re est
cathegreuma mentale. Sed sincathegreuma Est terminus in ali-

Sincathegreuma — quo eius modo significandi totali nullius rei vel nullarum rerum re-

Arguitur — presentatiuus. Arguitur. Aliquod est nomen quod nec est vocale
scriptum nec mentale. ergo et cetera. assumptum probatur de nomine
sculpto scisso vel neto. illud est nomen logicale ⁊ tamen nec vocale nec
scriptum nec mentale. Ad argumentum rñdetur. ꝙ ille terminus scri-

R. — ptum debet capi large vt supra. Ulterius est notanduꝫ. ꝙ quodlibet

De Nomine

illorum capitur tripliciter. videlicet large stricte ꝛ strictissime. Nomē
large capit̄ ꝑ omni voce q̄ se sola nata est reddere suppositū verbo cōsti
nomen large
tuendo secū orationē verā vel falsam. Et sic nullus vocatiuus ē nomē
apud logicū tentus vocatiue. qꝛ nullus talis facit ꝓpōnem cū verbo vt
ibi nō est ꝓpositio. petre legis. vt postea patebit. Correlariū. Nullū sin
cathegreuma vt sic. nullum purū adiectiuum vt sic est nomē apud logi
cum. sed generalr̄ omne illud qđ natū est reddere suppositū verbo con//
stituendo secum ꝓpositionē est nomē apud logicū nō curādo an sit com
plexum vel incōplexū. siue materialiter siue ꝑsonalr̄ captū. Sed no//
nomen stricte
mē stricte capit̄ ꝑ omni signo ꝑsonaliter capto qđ se solo natū est redde//
re suppositū verbo ꝯstituēdo secū orationē verā vel falsam. Correlariū
nulla dictio materialiter capta vt sic est nomen apud logicum. capiēdo
nomen stricte. Correlariū Omne illud qđ est nomen apud logicū pri//
mo mō etiā est nomen apud logicū secūdo mō. excipiēdo solū dictiones
materialr̄ captas. Sed nomē strictissime capit̄ ꝑ omi signo incōple
nomen strictissime.
xo ꝑsonaliter capto quod se solo natū est reddere suppositū ṽbo ꝑsonali
ꝑsonaliter tento ꝯstituendo secū orationē veram vel falsam. Corre//
lariū. Ad hoc ꝙ aliqđ sit nomen strictissime tria requirunt̄. Primo req̄
ritur ꝙ sit incōplexū. ꝑ hoc excludunt̄ cōplexa. vt sic. Scđo reqrit̄ ꝙ ca//
piat̄ ꝑsonaliter. per hoc excluduntur dictiones materialiter capte. vt sic
Tertio requiritur ꝙ se solo natū est reddere suppositū verbo ꝑsonali ꝑ//
sonaliter tento ꝯstituendo secū orationē veram vel falsam. Per hoc ex//
cludunt̄ oīa sincathegreumata pura adiectiua vocatiui ꝛ obliq̄ Vl
terius est notandū. ꝙ diffinitio nōis de rigore non est bona. qꝛ ꝓm eā se
Diffinitio nōis de ri// gore non valet
queret̄ ꝙ nullū verbū esset nomē apud logicū qđ falsum est. Etiam se//
q̄retur ꝙ omnes tales termini magistercivū. respublica. non essent no
mina apud logicū. Debet ergo diffinitio sic intelligi vna cū diffinito re
stricto Nomē scꝫ vocale strictissime sumptū est vox significatiua. i. ē vox
Intellect⁹ diffinitiōis cū declaratōe eius
q̄ ex significatiōe quā actu habet nata est significare aliq̄d vel aliqua ad
placitū scꝫ vltimate sine tēpore scꝫ determinato. cuius nulla pars sepa//
te aliq̄d significat. i. cui apud mentem correspondet incōplexū. finita. i.
exn̄s nomē finitū. ꝛ recta. i. nata reddere suppositū verbo ꝑsonali ꝑsona
liter tento ꝯstituēdo secū orationē veram vel falsaꝫ. Et erit diffinitio
in forma talis vna cum diffinito. Nomē vocale strictissime captū ē vox
que ex significatiōe quā actu habet nata est significare aliq̄d vel aliq̄ ad
placitum vltimate sine tp̄e determiato cui apud mentē correspondet in
complexū existens finitū nata reddere suppositum verbo ꝑsonali perso
naliter tento ꝯstituendo secum ꝓpositionē veram vel falsam. Dicit̄ pri//
mo nomē vocale strictissime captū illud est diffinitū ꝓpiquū. Et ꝑ hoc
excludunt̄ noīa scripta ꝛ mētalia. etiam noīa vocalia large vel stricte ca//
pta. de q̄bus oībꝫ pn̄s nō erit diffinitio. Dicit̄ vox. hoc eñ ponitur loco
generis non tñ est genus ad diffinitū. qꝛ diffinitū est ꝯplexū. nullū aūt
ꝯplexū vt sic habet supra se gen⁹. Etiā capiēdo incōplexe pn̄tꝫ diffinitō
nis diffinitū adhuc lꝫ vox nō ē gen⁹ ad ipm. qꝛ lꝫ vox est termin⁹ prime
intentiōis positus in p̄dicamēto qualitatꝫ. Diffinitū aūt ē termin⁹ scđe

intentionis. Modo nunq̄ terminus prime intentiōis pōt esse gen⁹ ad terminū scđe intētiōis vt sic nec econuerso. qꝛ nō significat eodē mō Nec oportet ꝙ in qualibet diffinitōe ponaꝛ genus diffiniti. sed bñ verum est hoc in diffinitōe q̇ditatiua. Sed in diffinitōe descriptiua nō opꝫ ꝙ po natur vnū gen⁹ diffiniti. sed sufficit ꝙ aliq̇d ponaꝛ loco generis diffiniti sicut ē ly vox. qđ potius poniꝛ loco generis diffiniti q̄ alter termin⁹. q̇a ipse est terminus supior in supponēdo ad diffinitum. et plus defuit ad ꝓpositum q̄ alter terminus. Diciꝛ nata significare. qꝛ ad hoc ꝙ aliqua dictio sit nomē apud logicū nō optet ꝙ defacto significet saltē potentie create. sed sufficit ad minus ꝙ nata sit ei significare. Est tñ verū ꝙ quelibet dictio significat de facto dño deo. Diciꝛ ex significatōe quā nūc hꝫ ꝑ hoc excluduntꝛ termini q̇ de facto nō sunt impositi ad significandū vt bu ba. licet etiam tales sint nati significare ad placitum vltimare. qꝛ pos sunt imponi. tñ hoc non ē ex significatōe quā actu habēt. Diciꝛ ad placitū vltimate. ꝑ hoc excluduntꝛ oēs termini mentales. etiam termini naturaliter significātes. Etiā termini capti materialiter vt sic qꝛ nullus eorum ſcat ad placitū vltimate Diciꝛ sine tꝑe determinato. ꝑ hoc excludūtur verba finiti modi. Et đꝛ notanter determiato. Nā infinitiu⁹ est nomen apud logicū. etiā ꝑticipiū. ⁊ tñ illa ſcant cū tꝑe. sed nō ſcant cū tꝑe determinato.

Significare cum tꝑe determinato.

Pro quo est notandū. ꝙ aliqua dictio duplr̄ debet significare cum tꝑe. Vno mō cū tꝑe determinato Alio mō cum tꝑe indeterminato. Et illa dictio diciꝛ significare cum tꝑe determinato q̄ significat cū tꝑe ⁊ taliter ꝙ ipsa in aliq̇ eius mō significādi nō pōt ꝯgrue ⁊ immediate ⁊ sine figura ⁊ sine restrictōe addi alteri ṽbo finiti modi sic sunt ṽba finiti modi. Correlariū. nō sufficit sic dicere illa dictio đꝛ significare cū tꝑe determiato q̄ significat cū tꝑe ⁊ ē finiti modi. qꝛ absoluēdo verbum a modo tūc adhuc significat cū tꝑe determiato. ⁊ tñ tunc nō est finiti modi. eo ꝙ tūc est nullus modi. Qꝫ aūt ṽbū possit absolui a mō. h̄ ꝓbatur. qꝛ sicut ṽbū pōt absolui ab alio accidente grāmaticali. sic etiaꝫ potest absolui a mō. eo ꝙ modus etiam sit accidens ṽbi. Et sic modus attribuiꝛ verbo tanq̄ modus ſcandi min⁹ principalis. Diciꝛ congrue: qꝛ incōgrue ṽbū finiti modi bene addiꝛ alteri vt currit legit. Diciꝛ immediate. qꝛ mediate verbū finiti modi bñ potest addi alteri scꝫ mediāte cōiunctione vt currit ⁊ legit. Diciꝛ sine figura qꝛ ꝑ figurā verbū finiti modi pōt addi alteri. vt agit legit. Dicitur sine restrictiōe. qꝛ cū restrictione ṽbū finiti modi bñ addiꝛ alteri. vt sortes q̇ currit legit. Diciꝛ in pricipio diffinitōis q̄ ſcat cū tꝑe. ꝑ hoc habetur ꝙ nullū verbū absolutū a tꝑe significat cum tꝑe determinato.

Significare cū tꝑe indeterminato

Sed illa đꝛ significare cum tꝑe indeterminato q̄ significat cū tꝑe ⁊ taliter ꝙ ipa pōt ꝯgrue imediate ⁊ sine figura ⁊ sine restrictione addi alteri ṽbo finiti modi sicut sunt ꝑticipia et infinitiui. Correlariū Eadē dictio cū tꝑe determiato significat ⁊ cū tꝑe indeterminato. vt patet de ly legere qđ ſcat cū tꝑe determiato qñ est scđa ꝑsona hui⁹ ṽbi legor. Et ſcat cū tꝑe indetermiato qñ est infinitiu⁹ hui⁹ ṽbi lego. Et sic ille terminus indeterminate capiꝛ positiue ⁊ nō priuatiue sic ꝙ valeret tantū sicut nō determiate. Diciꝛ in diffinitōe. cuius nul

De Nomine

la ps.ꝓhoc excludnꝰ cōplexa vt sic ⁊ ista ꝑticula debet tantum valere.
id est cui apud mentē correspondet incomplexum. ⁊ non debet sic glosa
ri.id est cui apud mentem correspondet non complexū. q₂ eadem dictio
est complexum ⁊ incomplexū in diuersis sensibus. vt patet de istꝭ dictio
nibus magistercíuium.iurisperitus.que sunt incomplexa inq̄ntū sunt
nomina composita. ⁊ sunt complexa ꝓut in ipsis est regens ⁊ rectum
Pro illa particula est sciendum. ꝙ differentia est inter corresponde//
ri ⁊ subordinari. Unde correspondere est signum naturaliter ꝓprie sig// Correspondere.
nificans sic se habere ꝙ aliquod alterum signum accipiꝭ ꝭm ipm tanq̄
ꝭm eius modum significandi totalem. Correlariū Quelibet mentalia
⁊ solum talia correspondent. Sed subordinari est signū significans ad Subordinari
placitum vel naturaliter. ⁊ vt sic nō seipso formaliter sic se habere ꝙ ipm
accipitur ꝭm alterum tanq̄ ꝭm eius totalem modum significandi. Cor
relarium. vocalia ⁊ scripta subordinantur mentalibꝰ. Et mentalia cor//
respondent vocalibꝰ ⁊ scriptis. Correlarium. huic termino chimera nō
correspondet ille terminus ens Nam licet ille terminus ens ponatur in
mentali correspondentia huius termini chimera. ⁊ licet ille terminꝰ chi
mera accipiꝭ ꝭm ipm tamen non ꝭm eius modū significandi totalem
Correlarium. partialiter correspondere non est correspondere. Dicitur
finita .per hoc excluditur nomen infinitū. vt non homo nō lapis.
Pro quo sciendū est. ꝙ interest inter nomen finitū ⁊ infinitū. ⁊ nomē
finitatū ⁊ infinitatū. Nomen finitū est nomē qḋ nō est aggregatū ex ne Nomen finitum
gatione infinitāter tenta ⁊ termino infinitato sicut ille terminus hō ibi
hō currit. Nomē infinitū. est nomē qḋ ē aggregatū ex negatōe infinitan
ter tenta ⁊ termino infinitato. vt hoc totū nō homo. in illa non hō cur// Nomen infinitum.
rit. Correlarium. nunq̄ idem est nomē finitū ⁊ nomē infinitū vt patet
ex diffinitōe. Sed nomē finitatū est nomē sup̱ quod nō fuerit negatio i Nomen finitatum
finitanter tenta. vt ille terminus homo in illa hō currit. Sed nomen in
finitatum est nomē sup̱ quod ferꝭ negatio infinitāter tenta vt ille termi// Nomen infinitatum.
nus homo in ista nō hō currit. Correlariū Idem est nomē finitū ⁊ fini
tatū nō aūt semp̱ idem est nomē infinitū ⁊ infinitatū. vt patet de illo to
to nō homo in illa nō homo currit. qḋ est nomē infinitū ⁊ tñ nō ē nomē
infinitatū. Dicꝭ in diffinitōe recta. per hoc excludunꝭ oīa sincathegreu
mata. omnia pura adiectiua omnes obliqui ⁊ vocatiui. Arguitur. Arguitur primo.
Diffinitio non est bona. ꝑ. Assumptū ꝓbatur. q₂ ex ea sequeretur ꝙ il//
li termini dies mensis annus non essent noīa. ꝯsequens falsum. assum//
ptum ꝓbaꝭ. q₂ significant cū tempore. ꝓbaꝭ. q₂ significāt tēpus. ꝑ signi
ficant cū tpe. tenet ꝯña. q₂ idē sunt. Confirmaꝭ. Seq̄reꝭ iuxta diffini Secundo
tionem ꝙ ly bu eēt nomē apud logicū. Et pono ꝙ ille terminus a ex im
positiōe tantū significet q̄ntum significat ille terminus bu. tūc ille termi
nus a est nomē apud logicū. ergo ille terminus bu est nomē apud logi
cum. tenet consequentia a sinonimo ad sinonimū. Confirmaꝭ. seq̄re// Tertio.
tur ꝙ ille terminꝰ adā nō esset nomē apud logicum. q₂ nō ē vox signifi//
catiua. assumptū ꝓbatur q₂ nihil ꝭcat. ꝓbatur. q₂ nō ꝭcat adam. ꝓba//
tur. q₂ adā non est. ꝑ adam nō est significatū huius termini adaꝫ. tenet

Rñsio ad .j. ꝯña abest scđo adiacente adest terciũ adiacens negatiue. ¶ Ad pmũ re/
spondet negando ꝯñam. ad ꝓbationem rñdet ꝙ non sunt idẽ significa/
significare tempus re cum tpe ꝛ significare tpus. Et in h differunt. Nam significare tps est
significare mensurã motus ꝺm prius ꝛ posteri⁹ sicut faciunt pdicti ter/
significare cum tpe mini dies mẽsis ꝛc. qa significãt motũ celi. Sed significare cũ tpe ẽ signi
ficare accidentaliter grãmaticaliter ꝛ minus principaliter tpus. Unde
solũ due ꝑtes orõnis significant cum tpe scilicet verbũ ꝛ ꝑticipiũ. ¶ Ad
Rñsio ad 2 scđm argumentũ rñdetur. negando assumptũ admisso casu ꝛ cũ infertur
a est nomẽ apud logicũ in tali casu cõceditur ergo bu. neget ꝯña. Et ad
ꝓbationẽ dicitur ꝙ nõ capiant in illis sensib⁹ in qbus sũt termini sinoni
mi adinuicẽ qa iam capiunt materialit. Est tñ verũ. ꝙ in tali casu etiam
illa est vera bu est nomen apud logicũ qa valet tm̃ bu vel sibi simile in mo
do significandi est nomẽ apud logicũ. Ex quo ly bu stat materialiter ꝓ
se ꝛ sibi sil'i in significando. Nõ ly a est sibi sil'e in modo signicandi et sic
ambo extrema predicte ꝓpositionis supponunt ꝓ ly a in casu posito.
¶ Sed tñ adhuc ꝯña non valet. quia si cras ille termin⁹ bu non fieret tunc
cras sic eẽt sic hodie significat ꝑ añcedens ꝛ cras nõ fieret sic sicut hodie
significatur ꝑ ꝯñs. ¶ Correlariũ Dant duo termini sinonimi quorũ
vn⁹ est nomẽ apud logicũ ꝛ alter non. vt patet de ly a ꝛ bu in casu argu/
Rñsio ad 3 menti. ¶ Ad terciũ rñdetur negando assũptũ. Et ad ꝓbationẽ rñdetur
negando ꝙ ille termin⁹ adã nihil significat. Et est dicendũ. ꝙ ille termi
nus adam significat adã. Et adã est significatũ illius termini adam. ꝛ in
talibus ꝓpositionib⁹ subiectũ ampliat ad qnqꝫ differentias tempoꝝ et
sic non valet ꝯña. adã nõ est. ergo adam nõ est significatũ illius termini
adã. qa arguitur a non amplo ad amplũ negatiue. Etiã arguẽdo ꝑ re/
vtꝝ de qlibet ꝑte orõis gulam ab est scđo adiacente ꝛc. cũ terminis ampliatiuis nõ oꝑtet valere
detur nomen apud lo ꝯñam. ¶ Dubitatur vtꝝ de qlibet parte orõnis detur nomẽ apud logi
gicũ Rñsio .j. cũ. rñdetur primo ꝙ non. Et pmo dicendũ est. ꝙ nulla ꝯiunctio ẽ nomẽ
2 apud logicũ vt sic. Secundo ꝙ nulla ꝓpositio ẽ nomen apđ logicũ vt sic
3 qa omnes tales sunt sincathegoremata. Tercio nulla interiectio ẽ nomẽ
4 apud logicũ. Quarto nullũ aduerbiũ est nomẽ apud logicũ qa nulla ta
lium ꝑtiũ orõnis nata est reddere suppositũ verbo. Nã aduerbia qñ red
5 dũt suppositũ tũc sũt noĩa. Quito dicẽdũ ẽ. ꝙ nullũ nomẽ puꝝ adiectiuũ
ẽ nomẽ apud logicum. Similiter nullũ sincathegorema neqꝫ mixtum
neqꝫ puꝝ. Nullum nomẽ cõplexũ. nullum nomen ꝑmatiuũ. nullum
nomen materialiter captũ. nullus obliquus. nullus vtũs est nomẽ apđ
6 logicũ Alia vero noĩa sunt nomina apud logicum Sexto dicendũ est
ꝓnoĩa esse in mente de ꝓnominibus ꝺm duas opiniones diuersas. Una tenet ꝙ pronomi/
na sunt in mente que est alia ꝓbabilior ꝛ cõmunior. Et ꝓnoĩa esse in mẽ
te non est aliud nisi actus demõstratiuos vel relatiuos eẽ in mente. tunc
ꝺm illã opinionem rñdetur ꝙ nullũ ꝓnomẽ est nomẽ apđ logicũ vt sic
qa ista opiniõe tẽta. Omne ꝓnomẽ aut est ꝯplexũ aut puꝝ sincathego/
rema. Nam si tale est pronomen ꝑmatiuũ ꝛ si suum substantiuũ ẽ expꝰ/
sum tunc est puꝝ sincathegorema vt ille homo currit. Iam ly ille est puꝝ
sincathegorema ꝛ correspõdet sibi pur⁹ act⁹ demõstratiu⁹. Idẽ de rela

tiuis. Sed ꝓnomina deriuatiua ƀm illam opinionē semꝑ sunt comple//
xa. q² semꝑ correspondet eis actus ⁊ ꝯceptus. Si em̄ ponit̄ expresse ter
minus significans rem possessam tūc sibi correspondet actus de.nōstra
tiuus vel relatiuus. ⁊ cū hoc actus rei possesse. Si aūt non ponit̄ expsse
terminus significans rem possessam tūc sibi correspondet actus demō
stratiuus vel relatiuus ⁊ cū hoc actus rei possesse. Si aūt cū ꝓnoīe pri//
mitiuo nō ponitur expresse substantiuū. tūc q̄ōlibet tale ē cōplexū ƀm il
lam opinionē ⁊ sincathegreuma mixtū. ⁊ cuilibet correspondet act⁹ de//
monstratiuus vel relatiuus. ⁊ cū hoc ꝯceptus rei demōstrate vel rela// **Pronomina non esse**
te. vt ille currit demōstrando petrū. ¶ Est alia opinio ꝙ ꝓnoīa nō sint **in mente.**
in mente ⁊ minus ꝓbabilis. Et ƀm illam opinionē aliq̄ꝺ ꝓnomē est no
men apud logicū. vt ꝓnoīa demōstratiua vel relatiua primitiua cum q̄
bus substātiua nō sunt expssa habentia ꝑ demōstrabilib⁹ vel antecedē
tibus incōplexa. Hoc vltimū d² q² ƀm illam viā non omne ꝓnomē pri//
mitiuū est nomē apud logicū. vt patet de illo ꝙ habet demōstrabile vel
relatiuū relatum ꝯplexū. vt demonstrādo ꝑ ly hoc in ista hoc currit chi
meraʒ. ⁊ tenēdo ꝙ impossibile nō sit significabile simplici ꝯceptu sed cō//
plexo. tunc ly hoc nō est nomē apud logicū. Sic etiā facile patet de rela
tiuis. Sed ꝓnomina deriuatiua ƀm istā viam nō sunt noīa apud logi//
cū. q² cōiter tenetur ꝙ sint pura adiectiua. Est tn̄ verū ꝙ capiēdo ea im//
pure adiectiue ⁊ expresse cum eis poneretur terminus significās rē pos//
sessam tūc sunt noīa apud logicū. q² tūc ipsis soluʒ ꝯceptus possessoris
correspondet. ¶ Septimo dicendū est de verbis ꝙ nullū verbum finiti **℟. Septima**
modi est nomē apud logicū vt sic. quia nullum reddit suppositū vt sic.
Sed de infinitiuo est dicendū tenendo illam opinionē ꝙ ꝟba adiectiua
sint cōplexa tūc nullus infinitiuus est nomē apud logicū vt sic. q² quili
bet est cōplexū vel sincathegreuma. ¶ Tenēdo aūt ꝙ verba sint incōple
xa. tunc est distinguendū de infinitiuis. Quia aliquis est verbi adiecti//
ui. Et ille capit̄ dupliciter. Uno mō cōcretiue videlicet in ordīe ad sub//
stractum ⁊ cōnotatū. ⁊ sic capiēdo infinitiuū. quilibet infinitiu⁹ veniēs
a verbo adiectiuo positiuo ⁊ incōplexo est nomē apud logicum. q² quili
bet talis natus est reddere suppositum ꝟbo vt sic. Alio mō capiunt̄ in//
finitiui abstractiue videlicet solū in ordine ad connotatum ⁊ non ad ab
stractum. ⁊ sic capiendo infinitiuū nullus infinitiuus verbi adiectiui est
nomen apud logicū. quia vt sic nō reddit suppositū verbo. q² oportʒ oē
q̄ꝺ reddit suppositum verbo aliq̄d significare substractiue. Alius est in
finitiuus verbi substantiui. Et ille est duplex. Quidā est infinitiu⁹ ver
bi substantiui pure cōplexiui. sicut est ly esse veniēs a ly est vt ē sincathe//
goreuma. ⁊ talis non est nomē apud logicum. quia non reddit suppo//
situm cum sit sincathegoreuma vt sic. Alius ꝟo est īfinitiuus verbi sub
stantiui non pure ꝯplexiui vt ly esse veniens a ly est quando est cathego
reuma vt in tali oratione homo est. ⁊ tunc talis infinitiu⁹ est nomē apud
logicum ⁊ reddit suppositum verbo vt sic. Ultimo nota. ꝙ omnes ꝑti
cule diffinitionis debent se limitare ad eundem modum significandi et
debent se mutuo determinare.

Erbum est vox significatiua ad placitum cum tempore cuius nulla pars separate aliquid significat Finita et recta.

Pro littera est notandū. q sicut triplex est nomē logicale. sic triplex ē verbum logicale. scꝫ vocale. scriptum ꝛ mentale. Uerbū vocale ē vox que est verbum. Uerbum scriptum est dictio scripta que est verbum. Uerbum mentale est conceptus mentalis qui est verbum. Et debet ly vox ꝛ ly scriptū capi large sicut in diffinitione nominis Ulterius est notandū. q qᷓlibet illoꝝ verboꝝ capitur tripliciter. large videlicet stricte ꝛ strictissime. Pe. his. tamen solū verbum vocale diffinit Capitur ergo verbū logicale large. ꝓ omni eo quod natum est esse appositum respectu suppositi constituendo secum ꝓpositionem verā vel falsaꝫ. et hoc ex significatione quam actu habet. Et sic verba cōplexa sunt verba apō logicum. vt quiesco ignoro Nullum tamen verbū imꝑatiui modi optatiui coniunctiui vel infinitiui est verbum apud logicū vt sic quia tale nō constituit ꝛc̄. Uerbum stricte capitur pro omni illo quod natum est esse appositum respectu suppositi recti casus vt sic ꝯstituendo secū oratōnem veram vel falsam. Et sic verba impsonalia non sunt verba apō logicum vt sic. Correlariū. Omne qō est v̄bū apud logicum large. etiā est verbum stricte. preter verba impsonalia Uerbum strictissime capitur ꝓ omni illo quod natum est esse appositum respectu suppositi recti casus constituendo secum ꝓpositionem simplr̄ primam. Pro quo est notandum q propositio simpliciter prima est ꝓpositio q̄ ꝯstituit ex subiecto ꝛ p̄dicato incomplexis ꝑsonaliter captis. et ex verbo personali incomplexo p̄n̄tis tp̄is indicatiui. vt homo est animal. Correlarium Ista ꝓpositio homo est animal absoluendo copulā nō est ꝓpositio simpliciter prima. patet ex diffinitiōe. Correlariū. tenendo istam viā que dicit verba esse cōplexa. tunc aliqua mētalis ē ꝓpositio simplr̄ prima cuius tamen vocalis non est ꝓpositio simplr̄ prima. vt homo currit. similiter homo est. quaꝝ mentales sunt simplr̄ prime. ipse aūt vocales non. vt patet ex diffinitione. Notandum ꝓ diffinitiōe q de rigore non est bona. q2 non exprimit conuertibiliter illud qō ꝑ diffinituꝫ significatur. Diffinitio em̄ solum conuenit verbo vocali Diffinitū aūt ꝯuenit omni verbo vocali scripto ꝛ mentali. Etiam nō valet ratione illaꝝ ꝑticularuꝫ ad placitū. cum tp̄e Debet ergo diffinitio vna cum diffinito sic intelligi. Uerbum vocale strictissime captū. est vox significatiua. i. est vox q̄ est ꝛ apta nata suū significatū significare ex impositiōe actu facta ad placitū scꝫ vltimate cū tp̄e scꝫ determiato. cuius nulla pars ꝛc̄. id ē cui apō mentē correspondet incōplexū. Finita scilicet existens ꝛ recta. i. existens verbū ꝑsonale ꝑsonaliter tentū. p̄sentis tp̄is idicatiui modi. Sic satꝫ patet qualiter diffinitio debet poni in forma. Principaliter tamen nota. q omnes ꝑticule diffinitōis debent limitari ad eundem modum significādi. Correlarium. Particule presentis diffinitōis habent intelligi pari modō sicut ꝑticule diffinitionis nominis solū mutādo nomē in ly v̄bū.

Triplex est verbum

Uerbum large ca.

Uerbum stricte ca.

Uerbū strictissime

Propō simplr̄ prima

Diffinitio ð rigore nō est bona

Intellect⁹ diffinitōis.

De Verbo

¶ Contra illam ꝑticulam vox significatiua arguitur. Si verbuꝫ esset vox significatiua. vel omne verbū esset vox significatiua cathegorematica. vel oīs vox significatiua sincathegorematica. sed nullū illoꝝ est dicendum. Non primum: q2 aliqđ est v̄bū pure sincathegorematicū vt ly est in illa hō ē aīal. Nec scđm. q2 aliqđ est v̄bū cathegorematicū. vt ly est in tali hō est. ¶ Notandū est ꝙ de materia istius argumenti sunt tres opiniones. Quaꝝ due sunt opposite ⁊ tertia ē media inter illas duas.

Arguitur

¶ Prima đt ꝙ qđlibet verbū apud logicū cōiter vsitatum sit cathegorematicū. Et istā opinionē videnť tangere Marsili⁹ Biridan⁹ ⁊ Petrus his. qui dicit. Oēs aūt alie ꝑtes oratōis p̄ter nomē ⁊ v̄buꝫ logic⁹ appellat sincathegoremata. Et ſm istā opinionē v̄ba ponunť in p̄dicamētis ⁊ q̄nq3 idem ē p̄dicatū ⁊ copula eiusdē ꝓpositōis. vt ibi hō currit ly currit est copula ⁊ cū hoc p̄dicatum. ¶ Et motiuuꝫ istius opinionis ē. sicut dať termin⁹ noīalis significans oēm rem mundi. sic etiā datur termin⁹ v̄balis significans omnē rem mundi sicut est ly est. ¶ Etiā ista opinio ē de mēte Phi q̇ đt ꝙ ly est capiť q̄nq3 sincathegorematice pure. Nā dicit si est q̇dem purū dixeris ip̄m q̇dem nihil ē. consignificat aūt quandam cōpositionem quā sine extremis nō ē intelligere. ꝑ que v̄ba Phs tantū voluit ꝙ ille terminus est q̄nq3 capiť pure cōplexiue ⁊ tunc ip̄m nihil ē. id ē nullam rē significat. sed solū ꝯsignificat cōplexiue. rōne cuius denotat extrema supponere ꝓ eodem. quā cōpositionē .i. complexioneꝫ quis non p̄t formare sine extremis. ita videlicet ꝙ actus cōplexiuus nō p̄t formari sine extremis in que terminet.

Prima opinio
Omne v̄bum apđ logicum cōiter vsitatū ē cathegorematicū.

¶ Secunda opinio dicit. ꝙ qđlibet verbū apud logicum q̄ꝫtū ad modū significandi principalē ⁊ essentialem sit purū sincathegorema. ¶ Et motiuū illius opinionis est. q2 oē v̄bum est nota eoꝝ que ꝯiungit. rōne cuius ad veritatem ꝓpositōis requiriť ꝙ extrema supponant ꝓ eodē. Et hoc nō est nisi rōne modi significandi sincathegorematici. ¶ Et si ꝑ aduersarium significaret cathegorematice tūc esset ꝯplexum. ⁊ sic adhuc nō esset v̄bum apud logicum ¶ Et ista opinio ē directe ꝯ̄ Pe. his. ⁊ etiam ph̄m. q2 Pe. his. exēplificando de v̄bo ponit ly currit qđ natum ē esse cathegorema. q2 ſcat substractiue currentē ⁊ cōnotat actū currendi ¶ Et ista opinio ponit solum duo v̄ba apud logicū si negationes non sunt in mente. vicꝫ actum complexiuum vel aliq̇d tali subordinatū Et actū diuisiuū vel aliq̇d tali subordinatū. Si aūt negatiōes sunt in mente. tūc ſm istā opinionem soluꝫ vnū verbū ē apud logicū. vicꝫ actus ꝯplexiu⁹ q2 tūc null⁹ ē diuisiuus.

Scđa opinio ꝙ omne verbū est purum sincathegorema.

¶ Pro quo ē sciendū ꝙ actus ꝯplexiu⁹ ē actus sincathegorematicus rōne cuius ad veritatē ꝓpositionis in q̄ poniť ⁊ cuius ē copula principalis requiriť ꝙ extrema supponant ꝓ eodem. vt ly est in illa mentali. hō ē asinus. homo est sortes. chimera est homo. chimera est chimera ¶ Correlarium Nullus actus complexiuus ponitur in voce vel in scripto. q2 in tali nullus ponitur actus. ¶ Correlariū Actus cōplexiuus nō solum reperiť in ꝓpositiōe sed etiā extra ꝓpositionē. vt Petre sis iustus Utinā essem acutus logicus. ¶ Sꝫ actus diuisiuus est actus sincathegorematic⁹. rōne cuius ad v̄itatem ꝓpositōis in qua ponitur ⁊ cuius est copula

Actus ꝯplexiuus

Actus diuisiuus.

principalis requirit ꝙ extrema non supponant ꝓ eodem vel ꝓ diuersis. vel ꝙ vnum extremorum ꝓ nullo supponat. vt est actus correspondēs huic toti non est. Correlariū. ꝙ impossibile est formare actū diuisiuū vel cōplexiuum nisi in extrema in que talis actus terminetur. Et sic patet ꝙ si quis vellet ex certificatiōe ly est in ista propositione homo est cape sincathegorematice et complexiue tunc non esset ꝓpositio. ¶ Tertia opinio media inter duas ꝑdictas et iam cōis dicit. ꝙ aliqđ verbum apud logicum sit cathegorematicū et aliquod sincathegorematicū. quod sic ꝓbatur.

Tertia opinio Aliqđ vbū est cathegorema. aliqđ sincathegorema

Nam ista homo est significat hoiem esse et nō rōne subiecti nec ꝑdicati ꝑcise nec rōne copule. Sed ratione copule et cū hoc subiecti et ꝑdicati simul. igitur. Secundū motiuū. Nam ille terminus est in illa oratione. hō est animal nullam rem significat sed solū aliqualiter significat vt patuit supra in autoritate Arestotelis. Si est quidē etc. ergo vna pars vera. Sed ꝙ aliqđ sit cathegorema sic patet. quia sicut datur terminus noialis significans cathegorematice oēm rem mundi. sic etiam datur terminus verbalis vt ly est in illa homo est. ¶ Arguitur. Ille terminus est in illa orōne homo est aial est cathegreuma igitur dicta falsa. Assumptū ꝓbatur

Arguitur primo.

quia est verbum substātiuū apud grammaticū. ergo significat purā essentiā rei. tenet ꝯsequentia ꝑ diffinitiōem verbi substantiui. ¶ Confirmatur. Nullū sincathegreuma est nomē apud logicū. ergo etiā nullū sincathegreuma est verbum apud logicum. tenet ꝯña ex similitudine.

Secundo

¶ Ad primū rñdetur. concedendo ꝙ sit verbū substantiuū. sed negatur ꝯña. nec hec est diffinitio verbi substantiui saltem completa sed in fine debet addi. vel est verbum significans pure cōplexiue vel diuisiue. et sic ē de illis duobus verbis est et nō est.

R. ad primum

¶ Ad secundū rñdetur. negādo ꝯñam. et hec est diuersitas. quia ad hoc ꝙ aliquid sit nomē apud logicum requiritur ꝙ natū sit esse suppositū. nullū aūt sincathegreuma sic se habet ꝙ esset suppositum quia nihil significat substractiue. Sed ad hoc ꝙ aliqđ sit verbū apud logicū sufficit ꝙ natum sit esse appositum. Ad esse aūt appositum non requiritur ꝙ significet aliquid substractiue. quia purum sincathegorema bene est appositum.

Ad secundum

¶ Contra illam particulam cū tpe. Arguitur Si verbū significaret cum tpe. vel significaret cum tpe seipso. vel significaret cū tpe ꝑ ꝯceptus tpales sibi aut extremis supadditos.

Arguitur

¶ Pro illo est notandum ꝙ de materia istius argumenti sunt tres opiniones. due minus ꝓbabiles. Quarū vna tenet ꝙ verbū significet cum tpe ꝑ conceptus tpales sibi supadditos Alia tenet ꝙ significet cum tpe ꝑ conceptus tpales supadditos extremis Et quia ille due vie non sunt ꝓbabiles. de eis dicere non curo. Est igitur tertia opinio et communis que dicit ꝙ verbum significet cum tpe seipso ita videlicet ꝙ verbum significare cum tpe illo. ē ipm connotare accidentaliter grāmaticaliter et minus principaliter tēpus. vt ly est in ista hō est aial significat cum tpe pñti secluso quocunqꝫ conceptu temporali.

Quō verbum significet cum tpe.

¶ Sed diceres. quō tūc verbum est absolubile a tpe. Rñdetur ꝙ ex quo multiplicia sunt verba. Quedā mentalia. quedam vocalia. quedam scripta. quedam significando ad placitum cū tempore. quedam naturaliter. ideo oportet diuersimode dici de eis

Quomō verbum pōt absolui a tpe

De Verbo

¶ Dico ergo primo. ꝙ verbū vocale cū tpe ad placitū signignificās ex īpo
sitione absolubile est a tpe. isto modo. qa exq̄ cōnotat tps ad placitum
tunc si cōmunitati placeret possit ipsum a tali cōnotatiōe remouere. Se//
cundo ꝙ verbū mentale naturaliter proprie connotans tempus ꝑprie
non est absolubile a tempore. sȝ improprie vt sic quia datur vnum ver//
bum vocale vel scriptū quod est secum sinonimum in modo significan//
di formali principali ⁊ essentiali ꝙ non connotat tempus. ¶ Ex isto pa
tet. ꝙ ꝑpositio contingens per absolutionē copule a tempore erit necessa
ria vt illa hō est currens est ꝯtingens ꝓut copula importat tempus. Et
tamen si copula absoluitur a tempore. ipsa erit necessaria ⁊ econuerso ꝑ
positio contingens per absolutionem copule a tempore potest fieri im//
possibilis vt patet de ista. homo nō est currens que est contingens ꝓut
copula importat tempus. ⁊ tamen si copula absoluitur a tempore ipsa
erit impossibilis. ¶ Nam datur cōmunis regula. ꝙ omnis ꝑpositio Regula
affirmatiua cathegorica contingens vbi predicato non additur speciale
signum. ⁊ vbi predicatum est ita cōmune sicut subiectum vel cōmunius
ꝑ absolutionē copule a tempore erit necessaria. Et omnis negatiua erit
impossibilis. ¶ Arguitur cōtra illam particulaȝ. cuius nulla pars ⁊c̄. Arguitur pmo
Si illa particula staret tunc nullum verbū adiectiuū esset verbum apō
logicum. assumptum probatur quia quodlibet tale est complexū. assū//
ptum probatur quia cuilibet tali correspōdet aggregatū ex suo ꝑticipio
⁊ ṽbo substantiuo. igit̄ qd̾libet tale est ꝯplexū. tenet ꝯña ꝑ diffinitōem
ꝯplexi. Sȝ assumptū ꝓbat̄ qa qd̾libet verbū significat ꝯplexiue ⁊ cum
hoc importat actum verbalē ⁊ sic significat cathegorematice ⁊ sincathe//
gorematice q̄ duo modi significandi non possunt includi in codē modo Secundo
simplici. ¶ Confirmatur. Contra istam particulā recta. infinitiuus est
verbū apud logicū vt sic captus. ergo particula frustra. assumptū pro//
bat̄ qa infinitiuus est appositum alicuius suppositi constituendo secum
ꝑpositionem verā vel falsam. Assumptū ꝓbatur de infinitiuo in tali vl̄
consimili oratione sortem possibile est currere. sortem possibile ē esse aīal
¶ De materia primi argumenti sunt due opiniones. ¶ Prima tenet ꝙ Rńo ad primū
omnia verba adiectiua sunt cōplexa ex ꝑprijs participijs vel accōmoda Quod ṽba adiectiua
tis vel circumlocutis. ⁊ ex verbo substantiuo secum eiusdem tpis nume sunt ꝯplexa
ri persone ⁊ modi vt ly currit. ẜm istam opinionē valet tantum sicut est
currens. Et sic est ꝯplexuȝ ex ꝑprio participio. De accōmodatis vt sunt
ṽba carentia ꝑticipijs ꝑprijs. vt assū desuȝ insū in quibus debet sumi
participium sinonimū. De circūlocutis vt amatur valet tantū sicut ens
qd̾ amatur quia verba passiua non habent ꝑticipia pn̄tis tpis. Et ista
opinio hȝ istud motiuuȝ ꝑ se quia si verba adiectiua non essent cōplexa.
Tunc sequeret̄ ꝙ nulla ꝑpositio cathegorica de ṽbo adiectiuo eēt con//
uertibilis qa talis nō esset ꝯña formalis vt patebit de conuersiōib;. Ex
ẜm istam opinionē oīa verba siue ꝑsonalia siue impersonalia sūt ꝯplexa
sic etiā ly est captum cathegorematice est ꝯplexū. Et sic solum duo sunt
verba apud logicū scȝ est ⁊ non est ¶ Cōtra istā opinionē arguitur. Si
verba essent ꝯplexa sequeretur ꝙ nullū verbū esset in ꝑdicamento quod

est contra phm qui ponit duo predicamēta ꝓpter verba actionis vicꝫ passionis. Etiā sequeret̃ ꝙ ṽbū substantiuū esset ꝯplexū ꝛ sic nullū esset verbū apud logicū. ¶ Est igit̃ alia opinio ꝛ cōmunis que tenet ꝙ verba adiectiua sunt incōplexa ita ꝙ eis non correspondet participium ꝛ cū hoc verbum substantiuū. ꝛ ꝯm illā opinionē. verbū adiectiuū in ꝓpositione positum ꝛ non restrictum est copula ꝛ cū hoc predicatū vt pꝫ. ¶ Consequenter notandū ꝙ ꝯm illam opinionem ꝓpositiōes de verbis adiectiuis que sunt copule pncipales ꝓprie non sunt conuertibiles ſꝫ reductiue vt patebit de conuersionibus. ꝛ sic facile respondetur ad argumentum ꝯm diuersitatem opinionum. ¶ Ad secūdū argumentū rn̄det̃ negādo ꝙ infinitiuꝰ sit ṽbum apud logicū. Et ad probationē rn̄detur ꝙ nec ly esse nec ly currere in p̄dictis ꝓpositionibus sūt ṽba apud logicū quia illa pticula recta non conuenit eis. ꝛ licet ql̄ibet illoꝝ infinitiuorū in p̄dictis ꝓpositionibꝫ sit principale verbū. nullus tn̄ illoꝝ infinitiuorū ē pncipalis copula. Sed ly est est principalis copula ex adiuncto talis infinitiui. nullus tn̄ eoꝝ cū supposito facit ꝓpositionē tāq̄ꝫ copula.

Scd̄a opinio ꝙ verba adiectiua sūt incōplexa

Ad scd̄m argumentū R̄:

Alias autem partes logicus appellat sincathegorematicas.

¶ Pro ista littera ē notandū ꝙ ipsa de rigore est falsa quia multe partes orōnis alie sunt que sunt cathegorematice vt aduerbiū interiectio ꝛc. ¶ Est ergo ꝓ lr̄a sciendum ꝙ duplex est sinchategorema scꝫ in predicādo ꝛ significando. ¶ Sinchathegorema in predicando est illud qđ nō est nomen vl̄ verbū apud logicū. ꝛ sic capit pe. his. i littera. ¶ Sꝫ sincathegorema in significando est illud qđ nec significat aliq̄d vel aliq̄ ſꝫ aliqualiter. ꝛ de tali nō est locutus pe. his. ¶ Voluit ergo pe. his. tm̄ logicꝰ non considerat de alijs partibus orationis q̄ꝫ de nomine ꝛ verbo quia solum tales valent ad constituendum ꝓpositionem simpliciter primā. ſꝫ alie partes orationis nec sunt subiectum nec predicatum nec copula propositionis simpliciter prime

Duplex est sinchategorema.

Oratio est vox significatiua ad placitū cuius partes separate significant. hoc totum aggregatuꝫ ponitur ad differentias nominis ꝛ verbi quoruꝫ partes separate nihil significant. Relique vero particule ponuntur hic eadem ratione qua ꝛ in nomine ꝛ verbo.

¶ Pro ista littera ē notādū ꝙ triplex ē oratio vocal' vicꝫ scripta ꝛ mētal'. ¶ Oratio vocal' ē ꝯplexuꝫ vocale qđ ē orō vt ista vox hō ē aīal. ¶ Correlarium. aliud est dicere h̄ ē ꝯplexū vocale ꝛ h̄ ē ꝯplexū vocalit'. ¶ Nam omne id vocatur complexum vocale quod est vox vel voces ꝛ cui apud mentem correspondet complexum non curando an talis sit vna dictio vel plures. vt ly chimera est complexuꝫ vocale. ¶ Sed illud dr̄ ꝯplexū vocaliter qđ in voce est aggregatū ex pluribus dictionibꝰ ꝛ cui apđ mētem correspondet cōplexum. ꝛ sic ly chimera non est conplexum vocalit'

Orō est triplex

Complexum vocale

De Oratione

Sic etiam ille terminus a si imponeretur ad significandum sinonime cū
illa homo est animal tunc esset complexum vocale sed non vocaliter.
¶ Sed oratio scripta est complexum scriptum quod est oratio. ¶ Sed
oratio mentalis est complexū mentale quod est oratio. ¶ Ulterius no-
tanduз. q̄ ille terminus oratio capitur dupliciter large ⁊ stricte. ¶ Lar- Oratio large
ge capitur ꝓ omni complexo siue eius ꝑtes sint imposite ad significan-
dum siue non Et sic ibi est oratio bu est ba. ¶ Stricte capitur autem Oratio stricte
ꝓ quolibet complexo quod s̄m se totum est impositum ad significandū
vel cuius quelibet ꝑs est vna integra dictio que est imposita ad significā
dum. Exemplum p̄mi chimera. Exemplum secūdi hō est aīal. ⁊ sic illa
oratio bu est ba non est oratio. ¶ Debet ḡ diffinitio sic intelligi vna cuз Intellectꝰ diffinitiōis
diffinito. Oratio vocalis stricte capta ē vox significatiua ad placitū. i. ē orōnis cū declaratiōe
vox que est ⁊ apta nata est significare ex impositiōe facta s̄m se totam vel
s̄m eius quālibet partē dictionalē cuiꝰ ꝑtes ⁊c. cui apud mentem corre-
spondet complexum. Dicitur ꝓ diffinito. oratio vocalis stricte capta ad
excludendum orationes scriptas atq̄ mentales etiaз large captas que
non sunt orationes iuxta illam diffinitionem. ¶ Dicit̄ ꝓ genere diffiniti
est vox. ibi dicunt aliq̄ q̄ debeat absolui a numero vt valet. i. vox vel vo
ces quod non videtur de necessitate fieri. imo oīs oratio vocalis est vna
vox quia omnis oratio vocalis aut ꝓfertur sine interruptione t̄pis ⁊ sic
est vna vox simpliciter. Aut cum interruptione t̄pis ⁊ sic est vna vox ag
gregatiua. ¶ Nec valet ꝯn̄a ista oratio vocalis non est vnum. ergo non
est vna vox. nec arguit̄ a sup̄iori negato ad inferiꝰ. q2 arguit̄ a dicto sim-
pliciter ad dictū s̄m quid. ⁊ talē ꝯsequentiā nō oportet valere. ¶ Dicit̄
post hoc s̄m se totā ad includendū illos terminos vocales chimera sur
dus pauꝑ qui s̄m se impositi sunt ⁊ sunt orationes. Dicitur vel s̄m eius
quamlibet ⁊c. ꝓpter tales orationes homo est animal homo est asinus
que nō sunt imposite ad significandum s̄m se vna impositiōe sз s̄m suas
dictiones. ¶ Et dicit̄ notanter dictionalē q̄a ad hoc q̄ aliquid sit oratio
vocalis non oportet q̄ quelibet eius ꝑs sit imposita ad significandum.
quia syllabe ⁊ littere etiam sunt orōnis ꝑtes ⁊ tamē nō sunt imposite ad
significandū. ¶ Dicit̄ cui correpondet ꝯplexū. Et sic pз q̄ ille terminꝰ
canis nō ē oratio siue capiatur ad vnū ꝯceptū siue ad duos siue ad tres
Nam si capitur ī ordine ad vnū ꝯceptū tūc sibi corr̄ndet solū incōplexū
vt aīal latrabile vel sidus celeste vł belua marina. Quorū ꝯceptuū quili
bet est incōplexus ⁊ simplex ⁊ eius valorem exp̄mimus ꝑ tale cōplexū.
Si autem capitur ad duos vel tres conceptus tunc licet sibi correspon-
deant plures conceptus tamen isti non faciunt complexum quia nō ha
bent se adinuicem vt determinatio ad suū determinabile. Etiam ponū-
tur isti ꝯceptꝰ in mente incōiūctim sic q̄ nō ꝯiūgūtur ꝑ aliqđ. Sic ēt de
illo t̄mino vocali hō capiēdo ip̄m in ordine ad duos ꝯceptus videlз ab
solutū ⁊ ꝯnotatiuū tūc nō est orō q̄a isti ꝯceptus nō det̄minānt se. ¶ Sз An equiuocū sit ꝯplex
diceres. An ergo tales termini sic capti ad duos conceptus diuersos um vel incomplexum
sint ꝯplexi. ¶ R̄n̄r q̄ nullū illorum vt pз ex diffinitionibus. ¶ Contra R̄.
Omnis terminus debet esse complexum vel incōplexuз. ergo responsio Obicit

mala. ꝯña bona.sed assumptū probatur ꝑ regulā antep̄dicamētalē seu
diuisionē. Eoꝝ q̄ dicunt̄ q̄dā cū cōplexiōe dicunt̄.q̄dā vero sine comple
xione. R̄ndetur ꝙ hoc non est veꝝ vniuersalit̄. Sed ibi capitur ly termi//
Soluit — minus.ꝓ illo.q̄d natū ē ingredi orationē vt sic.modo capiēdo illos termi
nos taliter tunc non faciūt orationē sed faciunt orationes plures. Mo//
do ois oratio plures est oratio incongrua. Et nō valet ꝯña. hoc est orō
plures.ergo hoc est oratio.nec arguitur a p̄te in modo ad totum.q̇a hoc
totum oratio plures est vnum nomen cōpositū ex recto ⁊ obliq̄. Est tn̄
veꝝ.ꝙ quilibet illoꝝ terminoꝝ equoce captoꝝ etiam est incōplexū in ali
quo eius mō significādi vicȝ capiendo quēlibet illoꝝ ad vnū ꝯceptū tm̄
Arguitur primo — Contra diffinitionē arguit̄. Si diffinitio staret seq̄ret̄ ꝙ quilibet ob
liquus esset oratio. ⁊ pono ꝙ actus obliquantes sint ponendi. assumptū
ꝓbatur quia quilibet talis est cōplexū. probatur quia cuilibet tali corre
spondet actus obliquās ⁊ ꝯceptus vel actus si talis obliqu⁹ eēt sincathe
Secundo — greuma. Confirmatur seq̄ret̄ ꝙ ista orō hō ē animal nō eēt oratio as
Tercio — sumptū ꝓbatur quia hoc totū null⁹ imposuit ad significādū. Cōfir
matur. Sequeret̄ ꝙ illud aggregatū nō eēt orō bu est ba. ꝯn̄s falsum ē
R. ad primū argumē tum — q̇a est ꝓpositio.ergo est orō.tenet ab inferiori ad superius. Ad primū
argumentū admissa suppositione tanq̄ȝ falsa negetur assumptū. Et ad
ꝓbationem concedatur ꝙ cuilibet tali corespondet act⁹ ⁊ ꝯcept⁹.vel duo
actus.etiā habentes se ad inuicē vt ⁊c. ⁊ neget̄ ꝯña.ꝙ ergo q̇libet talis
sit cōplexuȝ.quia admissa ista suppositiōe tunc in diffinitione cōplexi dȝ
poni ista p̄ticula q̄ actus nō ꝓuenit ratione accidentis grāmaticalis mō
actus tales ꝓueniunt ratione accidentis grammaticalis. Ista tn̄ suppo
sitio est falsa q̇a nihil sunt act⁹ obliquantes neq̄ȝ ponunt̄. Ad scōm ar
Ad secundum — gumentū r̄ndetur.negando assumptum. Ad ꝓbationē dicatur ꝙ lȝ ista
oratio hō est animal vel ꝯsil̄is nō sit s̄m se imposita ad significandū vna
impositione tn̄ ipsa est imposita ad significandū s̄m suas p̄tes ⁊ h̄ suffi//
Ad tercium — cit. Ad tercium r̄ndet̄. ꝯcedendo assumptū. ⁊ ad ꝓbationē neget̄ ꝯña
capiendo orōnem sicut in ꝓposito dȝ capi. Nam in ꝓposito capitur stri//
cte. Sed in diffinitione ꝓpositionis capitur large. nec vt sic arguitur. ab
inferiori ad superius vt patet intuenti.

Orationum alia perfecta alia imperfecta. Perfecta
oratio est illa que perfectū sensū generat in animo au
ditoris vt hō currit. Imperfecta est illa que imperfe
ctū sensū generat in animo auditoris.vt albus asinus

Pro illa littera est notādū.ꝙ diuisum p̄ntis diuisionis est hoc totum
Orationū vocaliū stricte captarū. Sed mēbra diuidentia sunt orō vo//
calis perfecta stricte capta ⁊ imperfecta. Sed signa diuisiua sunt alia et
alia. Est ergo sensus p̄sentȝ diuisiōis. Orationū vocaliū stricte capta
Intellect⁹ diuisiōis. — rum.i.de numero orationum alia.i.q̄dā est oratio vocalis p̄fecta stricte
capta ⁊ alia.i.⁊ illa q̄ in certo eius modo significandi nō est orō vocalis
p̄fecta stricte capta est orō vocalis imp̄fecta stricte capta. Et sic mēbra.

diuisiōis coīcidūt in re. i. supponūt ꝓ eadē re. q̇a eadē orō vocal' ē ꝑfecta
⁊ imꝑfecta in diuersis eius sensib⁹. vt pꝫ de istis. pater mea. sed non coin
cidunt in rōe q₂ non sunt termini sinonimi. ¶ Scd̄o ꝓ diffinitiōib⁹ est
notandū. ꝙ ipse solū dant̄ de orōnib⁹ vocalib⁹ vt pꝫ ex illa ꝑticula in aīo
auditoris. Sꝫ ꝑ illā ꝑticulā non excludit̄ oīs orō scripta vel mētal' de ri
gore. nam stat bn̄ ꝙ orō scripta etiā generet ꝑfectum sensum in aīo audi
toris q̇a stat ꝙ idē terminus sit in aīo auditoris visoris vel ↄcipientis vt
si sortes videret illā ꝓpōnem. hō est aīal scriptā ⁊ ↄciperet eius mentalem
⁊ cum h̄ audiret illā vocalē hō est aīal. tunc animus ipius sortꝫ eēt aīm⁹
auditoris q̇a audit istā vocalē. Et etiā ē anim⁹ visoris q̇a videt istā scri/
ptam. Et etiam ē anim⁹ ↄcipientꝫ q̇a in ordie ad istā mētalē. Et in tali
casu q̄libet illaꝝ orōnū generat ꝑfectū sensum in aīo auditoris. Sꝫ ad
cōe dictū q̊ d̄r ꝙ orō scripta vel mentalis non generat ꝑfectuꝫ sensum in
aīo auditoris. d₂ ꝙ Dꝫ sic intelligi. ꝙ orō scripta vl' mental' non audit̄ vt
sic. ¶ Dꝫ ḡ diffinitio sic itelligi vna cum diffinito. Orō vocal' ꝑfecta stri oratio ꝑfecta vocalis
cte capta est orō q̄ ꝑfectū sensuꝫ generat in aīo auditoris. id est q̄ ex signi
ficatōe quā actu hꝫ ⁊ ex se nata est generare ꝑfectū sensum in aīo audito
ris. Et d̄r ex se ꝓpter ly ita in tali vl' ↄsili oratione fuisti in scholis rn̄den
do ita. iā ly ita nō est orō ꝑfecta. lꝫ eni generat ꝑfectū sensum tn̄ h̄ nō est
ex se sed ex bonitate intellect⁹. q̇a naturalit̄ inclinat̄ ad veꝝ. Sile est in ta
li orōne q̄rendo a q̊dam iuuene. q̇d portas. ⁊ ipse rn̄det ego portat vinū ego portat vinū
h̄ totum ego portat vinū non est orō ꝑfecta. lꝫ generat ꝑfectū. ⁊c̄. tamen
h̄ non est ex se. D̄r nata generare ad includēdū orōnes in libris clausis
positas circa q̇s nemo aduertit. Et illa diffinitio solum conuenit orōni orō ꝑfecta in genere
vocali. Sed oratio perfecta in genere. Est orō q̄ ex se ⁊ significatōe quaꝫ
actu habet nata est generare ꝑfectū sensum in aīo auditoris vl' visoris vl'
concipientis. vel est met talis ꝑfectus sensus. ꝓmū d₂ ꝓpter vocalia. secū
dum ꝓpter scripta vltimū ꝓpt' orōnes mēt'les. ¶ Pro q̊ est sciēnduꝫ. ꝙ perfectus sensus
perfectus sensus est q̊ appꝑhēsō ⁊ intellecto q̇s plene scit ⁊ intelligit quid
ꝓferens aut scribens aut concipiens vult vel intendit. Correlariū. So/
la ↄstructio suppositorialis ⁊ oratio mēt'lis est ꝑfectus sensus. Sed nō
q̄libet ↄstructio suppositorialis est ꝑfecta. ꝓmū patet. scd̄m sic ꝓbat̄ de
tali voce. sortes q̇ currit q̄ est ↄstructio suppositorialis ⁊ tn̄ non ē ꝑfecta.
Sed cōe dictū grāmaticoꝝ debet sic intelligi. Omnis oratio supposito
rialis de verbo indicatiui modi q̄ non est nata reddere suppositū alteri
verbo. Et q̄ est oratio ↄgrua talis est oratio ꝑfecta. Dicitur que non ē q̄ ē orō ↄgrua
nata reddere ⁊c̄. ad excludendū talem sortes q̇ currit vel ↄsilem q̇a h̄ to
tū sortes q̇ currit est natum reddere suppositū verbo. vt dicendo sic. sor/
tes q̇ currit mouet̄. Correlariū. Oēs ille s't orōnes ꝑfecte. q̇s currit. vtꝝ ille sit orōnes ꝑfc̄e
hō sit aīal. lꝫ sint orōnes q̄sitiue. ¶ Sed orō iꝑfecta est orō vocalis q̄ ex
significatōe quā actu hꝫ ⁊ ex se nata est generare imꝑfectū sensum in aīo oratio imperfecta
auditoris. Sicut ↄstructiones adiectiuales ⁊ omnes alie ↄstructiōes
ↄgrue q̄ nō s't suppositoriales. Itē imꝑfectus sensus ē sensus q̊ appꝑhēsō imperfectus sensus
⁊ itellecto nō scit̄ plene ⁊ certe q̇d scribēs vl' ꝓferēs vl' ↄcipiēs vult vl' itē
dit vt q̄libet oratio mentalis nō suppositorial' d̄r imꝑfectus sensus.

Orationum perfectarũ alia indicatiua vt homo currit. Alia imperatiua vt petre fac ignem. Alia optatiua vt vtinam essem bonus clericus. Alia cõiunctiua vt si veneris ad me dabo tibi equum. Harum autem orationum sola indicatiua dicitur esse propositio.

Pro illa littera est notandũ. ꝙ diuisum presentis diuisionis est hoc totum. orationum perfectarum vocalium stricte captaruꝫ. Sed membra diuidentia sunt oratio vocalis perfecta indicatiua. oratio vocalis perfecta imperatiua. ꝛc̃. Sed signa diuisiua sunt alia ꝛ alia. Sic facile patet quomodo littera debet poni ad formam diuisionis. Notandum est ergo. ꝙ oratio vocalis perfecta indicatiua. est oratio perfecta cuius verbum principale est indicatiui modi. simili modo describantur alia mẽbra. Et illud dicitur verbum principale quod est principale appositum respectu suppositi ṗncipalis. Correlarium ille non sũt orationes ꝑfecte indicatiue curro viam lego lectionẽ. quia non sunt perfecte. neqꝫ valent tantum. Ego curro viam. ego lego lectionem. Nam verbo prime vel secunde persone non correspondet ꝓnomen prime vel secunde persone. Sed ad cõe dictum grãmaticorum ꝗ dicunt in omni verbo ṗme vel secunde persone includatur suppositum. Dicendum ẽ ꝙ ipsi non volunt ꝙ verbo prime vel secunde persone correspondeat ꝓnomen prime vel secunde persone. Sed volunt tm̃ ꝙ quilibet verbum prime vel secunde ꝑsone ad constituendum ꝓpositionem cum supposito tunc nullum aliud suppositũ hꝫ nisi ly ego vel ly tu cũ ꝯdeclinijs. ꝛ h̃ ꝓpter defectũ suppositoꝝ prime vel scđe ꝑsone. nã lꝫ vocatiu⁹ noĩalis reddat suppositũ v̉bo nõ tñ facit ꝓpositionẽ cũ v̉bo. Nã ibi nõ ꝓpositio ẽ petre currꝫ q̃a ẽ oõ suspẽsiua. Sunt tamẽ tales oõnes curro viã ꝛ siles impfecte ꝯgrue ꝛ indicatiue. Ex isto tũc patet. ꝙ nõ oĩs oõ indicatiua ẽ ꝑfecta. Correlarium. Eadem oõ ẽ indicatiua ĩperatiua optatiua ꝯiũctiua ꝛ ĩfinitiua. pꝫ de tali oõne vel ꝯsili. tu legere Correlariũ. tales vl' ꝯsiles oõnes. te currere. vel vtinã curreres: ꝛ te currere vel sortẽ currere. in quib⁹ ponunt̃ pl'a v̉ba ṗncipalia diuersoꝝ modoꝝ illa, nõ denoĩant̃ ab vno taliũ verboꝝ sed ab omnibus sil'. Et s.c prima nõ est indicatiua sꝫ est imꝑatiua ꝛ optatiua copulatim. Correlariũ. diuisio pe. hiſ. intelligitur de oratiõe perfecta que habet simplex verbũ ꝓ copula ṗncipali. Correlariũ illa nõ est oratio infinitiua. Ego volo legere quia lꝫ ibi ponatur verbũ infitiui modi tamen illud non est verbum principale. imo nec illa est infinitiua. ego volo sortẽ legere. nam adhuc ly legere est verbum impersonale. ꝛ tantũ de texto presenti.

Oratio perfecta indicatiua

Curro viã. lego lectionem non sũt oõnes ꝑfecte neqꝫ propositiões

Sequitur de Propositione

Propositio est oratio verum vel falsum significans indicando.

De Propoſitione

Pro iſto textu eſt notandū. ꝙ ipſe vt ponitur non eſt diffinitio ꝗa nō ex-
ꝓmit ꝯuertibiliter id qđ per diffinitum ſignificatur ꝗa diffinitum cō- **Diffinitio ꝓpoſitionis**
uenit ꝓpoſitioni mentali. diffinitio autem non. ſed ſolum conuenit voca **de rigore nō valet**
li et ſcripte. Et hoc ꝓpter iſtam particulam ſignificare verum vel falſum
quia capiendo illos terminos ꝓprie tunc ſola propoſitio vocalis vł ſcri-
pta ſignificat verum vel falſum. Correlarium in propoſito ſolum fit mē
tio de propoſitione a nobis formabili. ⁊ ſic dominus deus non eſt pro-
poſitio vt in propoſito. ¶ Ulterius eſt notandum. ꝙ ſignificare verum **Significare verū**
eſt ſubordinari mentali ꝓpoſitioni vere. Sed ſignificare falſum eſt ſub-
ordinari mentali propoſitioni falſe. modo vocalia ⁊ ſcripta ſubordinan **Significare falſum**
tur mentalibus ⁊ non econuerſo. Et ſic patet ꝙ ille terminus ſignificare
non capitur ꝓ illo ꝙ immutat potentiaꝫ cognitiuā. ſicut dicimus illum
terminū homo ſignificare omnes homines. Sed capitur vt valet tan-
tum ſicut ſubordinari. Diffiniendo tamen propoſitionem in genere vt
ſic extendat ſe ad ꝓpoſitionem vocalem ſcriptam ⁊ mentalem. Propoſi- **Diffinitio ꝓpoſitionis**
tio eſt oratio vere vel falſe ſignificans propoſitionaliter. Tunc ſignifica **in genere**
re verum et ſignificare vere debent capi ꝓ eodem. ſic etiaꝫ ſignificare fal-
ſum ⁊ ſignificare falſe ita ꝙ ly verum exponaꝛ aduerbialiꝛ id eſt vere fal
ſum. i. falſe ¶ Itē ille terminus ꝓpoſitio capitur pro termino ſecunde in
tentionis. hic ꝓ ꝓpoſitione vocali vel ſcripta. Similiter verum vel fal-
ſum etiaꝫ capiuntur pro terminis ſecundarum intentionum. ¶ Unde
veritas in ꝓpoſito eſt adequatio rei ad intellectum. Nam ſicut res ē ſic **Ueritas**
itellectus concipit. Et veritas eſt in ꝓpoſitiōe vocali et ſcripra repreſen-
tatiue vel ſignificatiue. Sed in mētali ꝓpoſitione eſt idemptice. ſed in re
bus eſt obiectiue vel cauſatiue ¶ Debet ergo diffinitio ſic intelligi ꝓpoſi
tio eſt oratio verum vel falſum ſignificans id eſt vere vel falſe ſignificās **Intellectus diffinitio**
indicando. Et ille terminus oratio large. Et ſic ibi eſt ꝓpoſitio bu ē ba. **nis ꝓpōnis**
Dicitur vere vel falſe ſignificans. ¶ Pro quo eſt ſciendum. ꝙ ſignifica-
re vere eſt ꝓpoſitionem ſic ſe habere ꝙ ſic eſſe ſicut per eā ſignificatur eſſe **Propō ſcat vere**
ſm eius ſignificationem totalem ⁊ propoſitionalem ita eſt vt homo eſt
animal. Sꝫ illa ꝓpoſitio ſignificat falſe que ſic ſe habet quod ſic eſſe ſicut
per eam ſignificatur eſſe ſignificatione totali ⁊ propoſitionali ita nō eſt **Propō ſcat falſe**
vt homo eſt aſinus. Correlarium. In talibus diffinitionibus ly eē nō
importat tempus ſed debet abſolui a tempore vel importare intrinſe-
cam deriuationem rei. ⁊ ſic iſte vel conſimiles homo fuit animal. homo
erit animal. Homo non eſt aſinus etiam ſignificat vere. ꝗa ſi caperetur
vt importaret tempus tūc diffinitōes ꝑdicte ſolū ꝯuenirent ꝓpoſitioni-
bus de preſenti affirmatiuis ⁊ de in eſſe. Et tūc diffinitū dꝫ eē hoc totuꝫ
ꝓpoſitio cathegorica affirmatiua de ineſſe ⁊ de pñti vere ſignificās. Et
ly ita in predictis diffinitionibus capitur ꝓ termino ſecunde intentiōis
⁊ valet tantū ſicut res taliter ſe habens. ¶ Correlariū. ibi non eſt propo
ſitio. ſi ſortes curreret ſortes moueretur. ⁊ ſic de alijs. ꝗa nulla illarū ſigni **Si ſortes curreret ſor-**
ficat vere vel falſe. nec ſūt conſequentie bone neqꝫ male ꝗa nō ſūt ꝓpoſitio **tes moueretur**
nes. immo nulla oratio cuius verbum principale eſt finiti modi ⁊ non

homo nō ē aſino ſcat vere

est indicatiui modi expresse vel implicite vt sic est propositio. Et dico no tanter cuius verbum principale est verbū finiti modi. quia dicendo sic. homo est animal ꝛ absoluēdo ly est a modo tūc adhuc est ibi ꝓpositio. tn̄ verbum eius non ē indicatiui modi. quia vt sic nullius est modi. nec oportet iam q2 neqꝫ est finiti modi. ¶ Arguit. Si diffinitio staret seqretur ꝙ ibi esset ꝓpositio hominē esse animal. Assumptū probat. quia est oratio verū vel falsum significans. assumptū ꝓbatur quia significat hominē esse animal ꝛ ita est. ꝛ ita etiā significat ista homo est animal. ergo est ꝓpositio. tenet ꝯña. quia propter hoc illa oratio homo est animal est ꝓpositio. quia significat hoiem esse aial ¶ Confirmat. Si diffinitio staret sequeret ꝙ hic non esset ꝓpositio petre curre. cōsequēs falsum. ꝛ falsitas ꝯsequentis ꝓbatur. quia hic est propositio petrus currit. ergo etiā ibi petre curre. tenet cōsequentia. quia ille due orationes sunt sinonime in modo significandi formali principali ꝛ essentiali. ¶ Ad primū argumentū respondet negando assumptū. ꝛ ad ꝓbationē pōt respōderi sub distinctiōe. Quia hoc cōplexum hoiem esse anial potest capi multi͛ modis. Nā vno mō potest capi aduerbialiter. quod tamē non est ꝯsuetuꝫ put videlicet exprimit modū significandi illius propōnis homo ē anial Et sic ad argumentū neget ꝙ significat hoiem esse aial si est simplex ad uerbuꝫ ꝑ quod exprimitur modus significandi istius hō est anial. Si aūt capitur nō aduerbialiter ꝛ ly esse capitur ꝑsonaliter ꝓ existere. tunc concedat ꝙ significet hoiem esse animal. i. hominē existere animal. Sꝫ ex illo nō sequitur ꝙ ergo sit ꝓpositō. Ex quo patet ꝙ illa oratio homo est anial significat hoiem esse anial capiēdo hoc totū hominē esse aduerbialiter. nec ex hoc sequit ꝙ illa oratio hō est animal sic aduerbialiter significet. ¶ Sed quō sit imaginabile ꝙ vnū simplex aduerbium vicꝫ hominē esse animal possit exprimere modū significandi totius ꝓpositōis Est dicendū ꝙ bene est imaginabile. nam sicut ly vere exprimit moduꝫ significandi oīm ꝓpositionum veraꝝ. ꝛ ly omniū ꝓpositionū falsarum. Sic etiā dabile est aliquod aduerbiū contentū sub ly vere qđ exprimit modū significandi ꝓpositiōis vere. modo tn̄ specialiori ꝛ hoc nō repugnat. Et tamē ꝓbabilius dicendū ꝛ aliter ꝙ illa oratio hō est anial non ex eo dicitur ꝓpositio quia significat hominem esse anial. sed ideo quia significat ꝙ homo est anial ꝛ indicatiue. ꝛ ratiōe istius tūc significat vere. nam licet ista orō hominē esse aial significat hoiem esse anial. nō tn̄ significat indicatiue. Et ꝓpter hoc tūc illa ꝓpō. homo est animal significat vere. ꝛ illa hominē esse anial non. ¶ Et tamen aduertendū ꝙ talis orō hominem esse anial ꝛ consimilis capitur dupl'r. Vno modo material'r ꝓ se ꝛ pro sua indicatiua impatiua optatiua cōiunctiua ꝛ ifinitiua. Alio modo ꝑsonaliter ꝛ ꝭm rei veritatē qđrupliciter ꝛ ꝭm cōem modū loquēdi solum tripliciter. nam quartus modus est improprius ꝛ incōsuetus videlicet capiendo tales oratiōes aduerbialiter. eo ꝙ nullus grāmaticorum ponit talia aduerbia. Primo ergo capiunt tales oratiōes vt infinitiuus exponitur noialiter. et sic ista. hominē esse vel hoiem currere valꝫ tantum ens hois. secunda cursus homis. Secundo exponnedo infini-

arguit primo ꝙ illa sit ꝓpositio hoiēꝫ eē anial.

Scdō arguitur de illa Petre curre

Rn̄sio ad primū ꝙ hominē eē aial capit dupliciter

Quō simplex aduerbium possit exprimere modū ſcādi totius ꝓpositionis.

Hoiem esse aial capit dupliciter

tiuum ꝑticipialiter. ⁊ sic hoīem currere valet tantū sicut homo currens Tertio modo capiēdo infinitiuū ꝟbaliter vt cōcretiue vel abstractiue. Quarto aduerbialiter improprie. ¶ Est ergo vltimate dicendū ꝓ rōne quare illa orō hō est aīal sit ꝓpositio ⁊ nō ista hoīem esse aīal. q2 illa hō est aīal habet modū significandi ꝓpositionalē rōne isti⁹ ꝙ significat indicatiue. Non ꝑcise ꝓpter hoc ꝙ verbū est indicatiui modi. quia si verbū absolueret a modo. adhuc esset ꝓpō. ⁊ tñ tūc verbū nō esset indicatiui modi. Sed ideo q2 illa orō significat indicatiue verbo nō absoluto a modo. sic aūt nō significat ista oratio hominē esse aīal. Nam lz etiā significet hoīem esse aīal tñ non indicatiue. Ex isto patet ꝙ magna ē differentia inter illas duas hō est aīal ⁊ hoīem esse aīal. etiā absoluendo ly est a modo. nā adhuc ista hō est aīal est ꝓpō. ⁊ hominē esse aīal nō est ꝓpositio. ¶ Ad secundū respondet̄ ꝯcedēdo sequelā ꝙ ibi nō sit ꝓpositio Petre curre. Et ad improbationē rñdetur negando ꝯñaꝫ. ⁊ ad ꝓbationem ꝯcedit̄ ꝙ sint orationes sinonime in modo significādi formali principali ⁊ essentiali. Nec ex hoc sequit̄ ꝙ si vna istaꝝ est ꝓpositio ꝙ reliqua q2 orationē esse ꝓpositionē nō ꝯuenit solū ratiōe modi significandi principalis ⁊ essentialis. sed etiā penes modū significādi minus principaleꝫ ⁊ accidentalē ⁊ grāmaticalem vicꝫ penes moduꝫ nō sic ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ orō sit ꝓpositio requirat̄ ꝙ verbū sit alicuius modi. sed sic ꝙ talis oratio significet vere vel false. ⁊ hoc habet ex modo significandi min⁹ principali ⁊ principali simul videlicet ꝙ ꝟbū sit indicatiui modi si saltem ē alic⁹ modi ita ꝙ nō sit absolutū a modo. tūc requiritur ꝙ ipm sit indicatiui modi. ¶ Ex isto patet ꝙ ly indicando bñ addit̄ in diffinitiōe. exponendo ipm saltem sic existens expsse vel implicite de ꝟbo indicatiui modi. Et hoc qñ tale verbum est alicuius modi ⁊ nō est absolutū a modo.

¶ Ex isto patet ꝯseq̄nter ꝙ nulla illaꝝ est ꝓpō. sitiens libenter biberet. pauꝑ libenter esset diues. nec tales orōnes significant vere. imo nec ista sitiens libenter biberet valet tantū sicut ista. sitiens appetit bibere. nam verbo optatiui modi nō correspondet verbum indicatiui modi. nisi tale verbū optatiui modi etiā esset indicatiui modi. q2 alias qōlibet verbuꝫ optatiui modi esset equocū. Sic etiā qua rōne verbo optatiui modi correspondēret verbū indicatiui modi. eadē rōne econuerso cuilibet verbo indicatiui modi deberet correspōdere verbū optatiui modi. ¶ Et si dr. tñ ꝑ tales orōnes ꝯcipit̄ vere. Rñdet̄ ꝙ hoc est verū. sed hoc nō est ꝑse ex ꝑte illaꝝ orationū. sed hoc est ex bonitate intellectus qui naturalit̄ inclinat̄ ad verum. Et sic intellectus audiēs talē orationē sitiens libenter biberet vel cōsilem format eius indicatiuā. non ꝙ talis sibi correspōderet sed ꝓpter bonitatē ipsius intellectus ⁊ eius naturalem inclinationeꝫ ad verū talem ꝓpositionē format. ¶ Item arguit̄. Illa oratio. vtrū hō est aīal est ꝓpositio. ⁊ tamen diffinitio ei nō cōuenit. Assumptū ꝓbatur q2 illa orō significat vere vel false. assumptū ꝓbat̄. quia ꝑs ei⁹ significat vere vel false. ergo totum. q2 quicq̄d pars significat hoc totū significat.

¶ Confirmat̄. Seq̄ret̄ ꝙ illa orō homo ē aīal inq̄ȝtū est ꝑs illi⁹ oīs hō est aīal non esset propositio. Assumptū probat̄. q2 nec significat vere vel

Cur illa hō ē aīal est propō ⁊ nō ista hoīeꝫ esse animal.

differentia

R. ad scđm ꝙ illa petre curre nō est propō.

Indicādo bñ addit̄ i diffinitiōe propōnis

Sitiens libenter biberet nō ē propositio.

Argui̇t̄ primo ꝙ ista vtꝝ hō ē al̄ sit propō.

Scđo. Hō ē aīal existens ꝑs illi⁹. oīs hō ē aīal. nō sit propō.

false. pbaẗ q2 nõ significat ᵬm modũ significandi totalẽ taliter q̃liter est q2 nõ h3 modũ significãdi totalẽ. Assumptũ pbaẗ. q2 est ps alterius.

¶ Confirmaẗ. Illa orõ rex sedet est ppõ. ₇ tñ diffinitio non ꝯuenit sibi.

Tertio Rex sedet. q̃ n est propositio. — Assumptũ pbaẗ. q2 nõ ᵬcat vere vl' false. pbaẗ ₇ ponatur casus q̃ lateat vos an rex sedeat vel nõ. Tũc arguiẗ sic. Ex vobis dubio nõ ᵬcat ṽe. et ex vobis dubio nõ ᵬcat false. ğ etiã ex vobis dubio nõ ᵬcat vere vl' false Tenet ꝯña. q2 ad dubietatẽ copulatiue sufficit dubietas ambaꝝ ꝑtiu3

Quarto Rex sedet. — ¶ Confirmaẗ. Vos dubitatis illã rex sedet ergo habetis dubitationẽ illã significare vere vel false. ¶ Ad primũ argumentũ rñdeẗ cõcedendo

R. ad primum q̃ non est propositio. — q̃ hoc nõ est ppõ. vtꝝ homo est aĩal. Et ad improbationẽ rñdeẗ negando q̃ significat vere vel false. Et ad pbationẽ ps ᵬcat vere ergo totũ. negetur ꝯña. Et ad pbationẽ q̃cquid ᵬcat ps ₇c. ꝯcediẗ hoc. sed nõ qualitercunq̃ ps ᵬcat. taliter totum ᵬcat. q2 ps talis ppositionis ᵬcat sic q̃ ẽ ppositio. sed totum nõ ᵬcat taliter. Et si dr. tñ hoc totũ est questio ergo dubitabilis ppõ. tenet ꝯña ab inferiori ad supi⁹. Tunc vltra. est dubitabilis ppõ ergo est ppõ. tenet ꝯña a parte in modo ad suũ totum

Questio capiẗ tripl'r. — ¶ Pro ista impugnatiõe est sciendũ. q̃ ille terminus questio capiẗ tri- pliciẗ. Uno mõ actiue p signo querente. ₇ sic ly vtrũ est q̃stio. Et est q̃-

Primo. — stio instrumtabilis. hõ aũt est q̃stio principalis. Et isto mõ tũc questio nõ est ppositio. sed ẽ vnum simplex signũ quesitiuũ. ¶ Scdo mõ capiẗ

Secundo — ille terminus q̃stio passiue p propositione cui ꝓponiẗ signũ q̃sitiuum. ₇ sic illa oratio hõ est aĩal inq̃tum sibi ꝓponiẗ signũ quesitiuũ est questio Et sic oĩs questio ẽ dubitabilis ppõ. Et illo mõ hoc totũ Utrũ hõ est

Tertio. — animal nõ est questio sed solũ pars. ¶ Tertio mõ capiẗ actiue ₇ passiue simul p signo quesitiuo ₇ p ppositõe cui ꝓponiẗ tale signũ quesitiuum. ₇ sic hoc totũ. vtꝝ hõ est aĩal ẽ questio. Et sic nulla questio est ppõ. ₇ sic etiã patet solutio argumenti. ¶ Est tñ verũ q̃ ibi est ppõ. vtrũ homo ẽ

nulla questio ẽ ppõ — aĩal. sed hoc totũ nõ est propositio. prima ps patet. q2 hoc ẽ ppõ. ₇ hoc est ibi. ergo ibi ẽ propõ. demõstrando p ly hoc illã hõ est aĩal. tenet ꝯña expositorie. Sed scda ps patet. q2 hoc totũ nõ significat vere vel false. Et sic aliud est dicere ibi est ppõ ₇ hoc ẽ ppõ. nam prima ps valet tantũ sicut in isto loco aliq̃d ẽ propositio. ¶ Ad secundũ argumentũ ẽ ad

R. ad secundum arg. — uertendũ. q̃ ipm tangit vnũ dubiũ vi3. Utrũ ps ppõnis sit ppositio. Et p illo dubio est sciendũ q̃ ps ppõnis cathegoricẽ etiã hypotetice est

Pars ppõnis cathegorice ₇ hypothetice ẽ ppositio — ppositio. de pte hypotetice patet in tali vl' ꝯsili ppositõe hõ currit ₇ de⁹ est vbiq̃ q̃libet ps principalis ₇ materialis ẽ propositõ cathegorica. q2 quelibet talis ᵬcat vere vel false. q2 ad veritatẽ copulatiue requiriẗ veritas ambaꝝ partiũ. Et si nulla ps esset ppõ nulla significaret vere vl' false. Sed de pte cathegorice etiã patet in illa vel cõsimili orõne. hõ vl' asinus currit. ₇ sit casus q̃ sortes ꝓferat illam. ₇ plato obaudiat ly hõ ₇ ly vel. ita q̃ solũ audiat illam asinus currit. tunc illa orõ ᵬcat vere vel false

Pars propõis cathegorice inq̃ntu3 ps est propositio. non tñ q̃libet ps ẽ propõ. — quia platoni. ex q̃ plato apprehẽdit eã vt totũ. ₇ tñ etiã est ps. q2 illi⁹ totius hõ vel asinus currit. ¶ Sed tñ hec nõ fuit difficultas dubij predicti. sed difficultas stetit in hoc an ps ppositionis cathegorice sit ppositõ inq̃ntũ ps. ¶ Et est dicendũ ᵬm cõmuniorem viam q̃ sic. vt patet de illa

De Propositione

oratione homo est animal inq̃ʒtum est ps illius oĩs homo est aĩal que ẽ
propositio. etiam inq̃ʒtum pars quia habet eundem modũ significãdi
inq̃ʒtum est pars sicut inq̃ʒtum est totũ. Si ergo est ꝓpositio vt totum
erit propositio vt pars. tenet consequentia. quia termini eodem modo
significant prout est pars ⁊ ꝓut est totum. Est tamẽ verꝫ ꝙ dubiũ vt sic
solum particulariter est verum. Sed vniuersaliter est falsum. quia non
quelibet pars ꝓpositionis cathegorice est propositio. patet de ista parte
albus homo in ista Sortes est albus homo. que non est ꝓpositio. Si//
militer patet de subiecto etiam de predicato. etiã de copula que sunt par
tes propositionis cathegorice et tamen non sunt propositio ¶ Nec ex h
sequit᷑ ꝙ talis vel ꝯsimilis Omnis homo est animal sit hypotetica. q̃a [Illa Oĩs hõ ẽ aĩal n̄]
licet ipsa habeat duas cathegoricas videlicet. omnis homo est animal [ẽ propõ hipotetica. lꝫ]
⁊ istam homo est animal. tamẽ ꝓpter hoc non erit hipotetica. Nam ad [habeat duas cathego]
hoc ꝙ aliqua ꝓpositio sit hypotetica requiritur ꝙ habeat copulam que [ricas.]
terminetur expresse vel implicite in ambas propositiones tanq̃ʒ in par//
tes principales ⁊ materiales. ⁊ hoc nõ est ibi ¶ Ex illo patet ꝙ ista ora
tio homo currit inq̃ʒtum est pars illius homo albus currit. non est ꝓ//
positio ſm illos qui dicunt ꝙ etiam sic debet fieri in propositõe cathego
rica. videlicet ꝙ si propositio cathegorica debet constitui tunc oportet ꝙ
copula terminetur in illos terminos tanq̃ʒ in extrema totalia. Nõ hoc
non esset in predicta. Potest tñ ꝓbabiliter dici ꝙ talis propõ sit proposi
tio. etiam inquantum ps. imo generaliter quelibet oratio que se sola et
seorsum sumeretur esset propõ. Etiam adhuc manet propositio inquã
tum apte ⁊ congrue coniungitur cum alia. sic videlicet si totuꝫ aggrega//
tum est ꝓpõ tunc etiam pars in tali aggregato est propositio. que ps si
seorsum sumeretur esset propõ. ¶ Est consequenter dicendum ꝙ non
oportet ꝙ copula propositõis cathegorice terminetur in subiectum ⁊ p̄//
dicatum tanq̃ʒ in extrema totalia. sic videlicet ꝙ ista dicerentur extrema
totalia que non sunt partes alterius. Sed sufficit dicere ꝙ illa extrema
sint totalia. i. habentia modum significandi totalem. ¶ Et ille dicitur
modus ſcandi totalis in proposito qui oritur ex significatione oĩm ter// [Modus ſcandi total᷑]
minoꝝ in tali oratione positoꝝ ⁊ simul sumptorum. Et sic etiam debet
capi lꝫ totalem in diffinitione propositionis vere vel false. Et sic ps bñ
habet modũ ſcandi totalem. ¶ Ad tertium argumẽtũ dr̄ negãdo assũ [R. ad tertiũ argum̄.]
ptum. quia illa oratio rex sedet non sit propositio. et ad probationeꝫ ne//
getur ꝙ non significet vere vel false. et ad probationem cõcesso assũpto
negetur consequẽtia. nec ad dubietatẽ disiunctiue sufficit dubietas am//
baꝝ partiũ sed requirit᷑ ꝙ tota disiũctiua aliũde nõ sciat᷑ esse vera. ⁊ ita ẽ
in argumẽto. q᷑ scit᷑ bñ ꝙ ista orõ rex sedet est propõ. ergo scitur ꝙ signi//
ficat vere vel false. Et ista propõ ex tibi dubio illa oratio rex sedet nõ si//
gnificat vere valet tantũ. illa propõ est tibi dubia illa oratio non signi//
ficat vere rex sedet. imo talis orõ in rei veritate significat mihi sicut vni
qui est cum rege. Et huic qui est cum rege cum significat ꝟe vl᷑ false. er//
go etiã mihi. Sed ꝙ ipse scit ⁊ ego non q̃ꝺ istoꝝ hoc est ideo q᷑ ipse scit
habitudines regis ⁊ videt tales ⁊ non ego. Ex illo patet ꝙ ille due stãt

sortes ē albus hō

6 2

simul. ex tibi dubio significat vere ꝛ ex tibi dubio nõ significat vere. nec
ille due sunt ꝯtradictorie. qꝛ ly dubio in ambabꝫ est ꝑticularitas ¶ Ad

R. ad q̃rtū argumētū

quartū rn̄detꝛ negando ꝯn̄am. qꝛ licet ego dubitē illam rex sedet tn̄ non
dubito istā significare vere vel false. qꝛ ego nõ dubito eā eē ꝓpositionē
sed scio eam propositōem esse qꝛ dubiā. Et propositio dubia eque ē ꝓ-
positio sicut vera vel falsa. ḡ scio eā significare vere vł false. cū oīs propõ
significet vere vel false. Et non valet ꝯn̄a. ego dubito eam significare
vere ꝛ ego dubito eam significare false. ḡ dubito eam significare vere vł
false Nec arguitꝛ a copulatiua ad vnā de disiuncto extremo qꝛ ly dubito
in ꝯsequente facit vnam de consensu ꝯposito ꝛ valet tantū ꝯn̄s. ego du

Datꝛ propõ q̄ est v̄a et falsa ꝛc̄.

bito illam orationē ipsa significat vere vel false. ¶ Correlariū. Datꝛ vna
propositio q̄ est vera ꝛ falsa ꝛ que nec est vera nec falsa. ꝛ in tali correla-
rio ly et debet capi copulatim ꝛ negatio infinitāter. ꝛ tūc est sensus. Da
tur ꝓpositio q̄ est cōposita ex quattuor ꝑtibꝫ quaꝝ vna est vera alia fal
sa. alia est ens qd̄ nõ est veꝝ. alia ē ens qd̄ nõ est falsum. vt patet de illa
propositōe hõ est asinus nõ ꝛ deꝰ est. que hꝫ q̃ttuor ꝑtes. vnā que est v̄a
vt deus est. aliā que ē falsa vt hõ est asinꝰ. aliam q̄ nõ est vera. vt ly non

Ego reꝰ ꝛ ꝯscius con-fiteor.

aliā que nõ est falsa. vt ly et. ¶ Diceres. Quid de illa orõne. ego reꝰ ꝛ cõ
scius cõfiteor. dicendū est ꝙ sit ꝓpõ. ꝛ ly et nõ capitꝛ copulatim nec copu-
latiue sed specificatiue. ꝛ valet tantū. Ego reus existens cõscius ꝯfiteor

Utinā essem bonꝰ clericus. ꝛ si℞es.

¶ Correlariū. Tales nõ sunt ꝓpões. vtinam essē bonꝰ clericꝰ. infirmꝰ
libenter esset sanus. sitiēs libēter biberet. qꝛ non sunt de v̄bo indicatiui
modi. ¶ Unde est regula Qn̄ aliq̄d est propositio de inesse cathegorica

Regula.

tunc semꝑ oꝑtet ꝙ sit expresse vel implicite de verbo indicatiui modi. et
sic non est de p̄dictis. Dicitꝛ qn̄ est aliq̄d propositio cathegorica ꝓpter
hypoteticas. ibi nõ oportet ꝙ sit de verbo indicatiui modi. Exemplum

Dubitabilis propõ.

Si sortes curreret sortes moueretꝛ. ꝛ sic de alijs ¶ Ulterius est sciendū
ꝙ dubitabilis ꝓpositio ē propositio cui ꝑponitꝛ aliqd̄ signū q̄sitiuum. vt
q̄s currit. vtrū hõ est aīal. ¶ Correlariū. Triplex est ꝓpõ scꝫ vocalis. ꝛ ē
vox vel voces que sunt propositio. Mentalis est aggregatū mētale exi-
stens propõ. Sed scripta est orõ scripta q̄ est propõ. ¶ Notandū pro-

Propõ necessaria

positio necessaria est ꝓpositio q̄ sic se habet qd̄ sicut ꝑ eā significatꝛ signifi
catione totali ꝛ ꝓpositionali ita necesse est esse. i. ita nõ põt nõ esse. Et in

Propõ de mõ loquendi incõsueto

tali diffinitione ly esse debet absolui a tꝑe. Sed propositio de mõ loquē
di incõsueto. est propositio qn̄ subiectū vel p̄dicatū nõ ponitꝛ in suo vero
loco sed vnū ponitꝛ loco alterius Sed propositio de est secūdo adiacēte

Propõ de ē scd̄o adiacente.

est propositio vbi vltra ly ens vel ly est nõ est aliud p̄dicatū vt hõ ē ens
hõ est. Sed propositio de est tertio adiacente est propositio vbi vltra ly

Propõ de ē tertio adiacente

est vel ens est aliud p̄dicatū. ꝛ vlteriorem diuisionē illius termini ꝓpo-
sitio propter breuitatē recitare supsedeo.

Propositionum alia cathegorica: alia hypothetica.

Textus de rigore non valet.

¶ Pro ista littera est notandū. ꝙ sicut ipsa ponitꝛ in verbis nõ est diui-
sio. qꝛ nõ est propositio. qꝛ ibi nullū ponitꝛ verbū. mõ oīs diuisio debet

Diuisio ppositionis in cathe. ꝛ hip

ppositio hypotetica ¶ Pro quo est sciendū ꝙ ille terminus diuisio in ꝓposito capit̃ ꝓ termino secunde intentiōis ꝛ nō ꝓ termino prime intentionis Nā diuisio ꝓ termino prime intentionis Est vnius rei ab alia separatio. de quo nō est ad pn̄s. Sed capiēdo illum terminū diuisio pro termino secunde intentōis describit̃ sic. Diuisio logicalis est ꝓpositio hypotetica copulatiua affirmatiua in cuius prima pte ponit̃ diuisū in genitiuo plurali ꝑsonaliter captū cum vno mēbro diuidentiū vel cū pluribus. Et cū vno signo diuisiuo vel cum pluribus Et in alia parte copulatiue ponit̃ aliud mēbrū diuidens vel alia membra diuidentia cum signo diuisiuo vel plurib9. ita tm̄ ꝙ mēbra diuidentia sint inferiora ad diuisum ꝛ ꝙ disiunctū ex mēbris diuidentib9 cōuertatur cum ipso diuiso.

Diuisio logicalis ꝙ ꝛc.

¶ Dicit̃ primo est ꝓpō hypotetica ꝑ hoc habet̃ ꝙ nihil est diuisio nisi sit ppositio ꝛ qd̄ vt sic nulla ꝓpositio cathegorica est diuisio. Dicit̃ copulatiua ad excludendū disiunctiuam q̄ nunꝗ est diuisio vt sic. Dicit̃ in cuius prima pte ꝛc. Per hoc innuitur ꝙ ibi nō est diuisio soni alius est sonus, vox. alius est sonus nō vox. Silr̃ ppositionis alia est cathegorica. alia est hypotetica. Dicit̃ ꝑsonaliter captum. q2 ibi nō est diuisio bu. aliud est vocale. aliud est scriptum ꝛ aliud ē mentale loquendo saltē de vocali vel scripto. Est tm̄ mentalis eius diuisio. q2 in eius mentali ly bu capitur ꝑsonaliter eo ꝙ significat naturaliter ꝓprie. Dicitur cū vno mēbro diuidentiū vel plurib9 ꝛc. q2 qn̄ꝗ in prima pte copulatiue ponit̃ vnum membrū diuidens. vt in presenti diuisione nostra. Qn̄ꝗ ꝟo ponuntur plura membra diuidentia. vt patet in ista diuisiōe ppositionū cathegoricaꝝ alia est vniuersalis ꝛ alia est particularis ꝛc. vbi indifferenter primū ly et pōt capi ꝓ copula principali. vel secundum vel tertiū vel quartum. Et ſm̄ hoc tūc erit alia ꝛ alia ps prima principalis copl'atiue. etiā tunc ponunt̃ plura vel pauciora mēbra diuidentia in prima pte copulatiue. Sic etiā dicendū est de signis diuisiuis.

¶ Ex ista diffinitōne tota habetur ꝙ ad bonā diuisionē tria requirunt̃. Primū ꝙ sit ꝓpō hypotetica copulatiua affirmatiua in q̄ diuisū ponit̃ in gtō plurali ꝑsonalit̃ captum. Secundū est ꝙ mēbra diuidentia sint inferiora ad diuisum. ꝓpter hoc ibi non est diuisio. hoīm alius est risibilis ꝛ alius est flebilis. q2 nullus hoꝝ terminoꝝ est inferior ad ly hō. Et nō oportet ꝙ mēbra diuidentia sint quiditatiue inferiora ad diuisum. sed sufficit ꝙ sint inferiora in supponendo. Tertiū est ꝙ disiunctū ex mēbris diuidentib9 conuertat̃ cum diuiso. i. membra diuidentia coniuncta ꝑ cōiunctionē disiūctiuā ꝛ ipm̄ diuisum sint termini ꝯuertibiles. ꝓpter hoc ibi nō est diuisio aīaliū aliud est coloratū ꝛ aliud ē rubeū ꝛ aliud est nigrū ꝛc.

Tria reꝗrunt̃ ad bonam diuisionem.

Primum.

Secundum.

Tertium

¶ Correlariū. Diuisio annalogi in sua annalogata nō est diuisio sicut hic capitur. q2 diffinitio diuisionis sibi nō ꝯuenit neꝗ illa tria reꝗsita sunt i tali. Est tm̄ bona diuisio capiendo illū terminū diuisio large. vt ibi hoīm alius est pictus ꝛ alius est viuus.

Intellectus diuisiōis

¶ Debet ḡ diuisio cū diuiso sic poni. Propositionū. i. de numero ppositionū alia. i. quedā est ppō cathegorica. ꝛ alia. i. ꝛ illa que in certo eius sensu nō est cathegorica est hypotetica. Dicit̃ notanter que in certo eius sensu. q2 si ppōes sunt multiplices

tunc eadem ꝓpō est cathegorica ⁊ hypotetica. vt patet de illa vel ꝯsimi-
li magistro legēte pueri ꝓficiūt. que ē cathegorica ꝑut isti ablatiui regū-
tur a ly ꝓficiūt. Et est hypotetica ꝑut isti ablatiui ponunt̄ in designatō-
ne ꝯn̄e. Si aūt ꝓpōnes nō sunt multiplices tūc nunq̄ȝ eadē ꝓpō ē cathe-
gorica et hypotetica. Correlariū. Pe. hīſ. ꝑ illā diuisionē tantū volu-
it q̄ ois ꝓpō aut ē cathegorica aut hypotetica. ¶ Arguit̄ Aliq̄ est ꝓpō q̄
nec est cathegorica nec hypotetica. igit̄ diuisio mala. Assumptū ꝓbat̄ d̄
illa orōne. sit q̄cq̄d sit rn̄dens male rn̄dit. illa est ꝓpō ⁊ tn̄ nec ē cathegori-
ca nec hypotetica. ¶ Confirmat̄. Illa est ꝓpō ⁊ tn̄ nec ē cathegorica nec
hypotetica. Siue placeat vobis siue displiceat vobis ego arguo vobis
q̄ȝ nō videt̄ qd̄ illoꝝ. ¶ Confirmat̄. Ista ē ꝓpō ⁊ tn̄ nec ē cathe. nec hy-
po. Nō est dubiū q̄n rn̄dens sit in scholis. q̄ȝ nō videt̄ qd̄ illoꝝ. ¶ Cōfir-
mat̄ de illa. Sortes ē vel non est asinus. q̄ est ꝓpō. ⁊ tn̄ nō est cathe. nec
hypo. q̄ȝ nō videt̄ qd̄ illoꝝ. ¶ Ad primū argumētū rn̄det̄. negando q̄
talis orō vel ꝯsil'is assumpta in argumēto sit ꝓpō. imo dicēdū est q̄ tal'
orō est simpl'r incōgrua. ⁊ est oratio plures ⁊ nō vna. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō est ꝓ-
positio. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec cathegorica nec hypotetica. q̄ȝ veꝝ ⁊ falsum p̄suppo-
nūt cogruū. q̄ȝ in tali oratōe ponunt̄ tria v̄ba sine ꝯiūctione media q̄rū
vnum q̄ȝuis restringat̄ ꝑ signū restrictiuū inclusum in ly q̄cq̄d tn̄ alterū
nō restringit̄ neq̄ȝ tertiū. Et sic faciūt orōem plures. ¶ Ibi tn̄ est ꝓposi-
tio. q̄cquid sit rn̄dens rn̄det. ⁊ ly rn̄dens est subiectū. ⁊ ly respōdet copu-
la. p̄dicatū est hoc totū rn̄dens est ens qd̄ est ens. ¶ Ad secundū argu-
mentū rn̄det̄. q̄ oratio assumpta in argumēto ē vna cathegorica ⁊ n̄ hy-
potetica. ⁊ illa duo verba placeat ⁊ displiceat nō sunt indicatiui modi.
et g̊ ibi non essent plures orōnes ꝓpōni ꝓportionabiles. neq̄ȝ eēnt plu-
res ꝓpōnes ꝑtiales. Et ille due ꝯiunctōes ibi posite ꝯiungūt sil'es ca-
sus scȝ ly vobis ⁊ ly vobis. Et primum ly vobis regit̄ a ꝑte post a ly ar-
guo. Sed secundū ly vobis regit̄ a ꝑte post a v̄bo impersonali. Et sic
ly ego est subiectū. arguo ē copula si v̄ba sunt incōplexa. vel ly sū si v̄ba
sunt ꝯplexa. predicatū ē hoc totū. arguo vobis siue displiceat siue place-
at. ¶ Sed ista ē ꝓpō hypotetica disiūctiua. ego arguo vobis siue placȝ
siue displicet vobis. ⁊ hȝ plures cathegoricas ꝓpōnes. nam si primum
ly vel capit̄ ꝓ copula principali. tunc prima ꝑs disiūctiue est illa ego ar-
guo vobis. Et secunda ꝑs est illa tota disiūctiua. vobis placet vel vo-
bis displicet. Si aūt scōm ly vel capit̄ ꝓ copula principali tūc prima ꝑs
est illa disiunctiua. ego arguo vobis vel vobis placet. Secunda ꝑs ē il-
la vobis displicet. ¶ Ad tertiū argumentū rn̄det̄. negādo ꝯn̄am q̄ ta-
lis orō vel ꝯsil'is. nō est dubiū q̄n rn̄dens sit in scholis nō sit ꝓpō cathe-
gorica vel hypotetica. Nā talis est ꝓpō v'lis negatiua. ⁊ id qd̄ sequitur
ly dubiū stat material'r. eo q̄ ly dubiū in talibꝫ orōnibꝫ capit̄ ꝓ termino
secunde intentiōis. ⁊ valet tātū sicut ꝓpō dubia. Et sic ꝓpositio assum-
pta in argumēto valet tātū ꝓpō sortes rn̄det non est dubia. Et vltima-
te valet illā. nō est dubiū sortē rn̄dere. Et ibi ly sortē rn̄dere capit̄ mate-
rialiter ꝓ tali oratione indicatiua sortes rn̄det. vel sibi simili in mō signi-
ficandi principali ⁊ essentiali. Et sic ly quin in tali orōne non capit̄ vt in

Arguit̄ primo de illa. Sit q̄cq̄d sit rn̄dens male respondet

Scōo de illa. siue placeat vobis siue displiceat ego arguo vobis

Tertō d̄ illa. Nō ē dubiū q̄n rn̄dēs sit i scol'.

Quarto de illa. sortes ē vel nō est asinus.

R. ad primū argumētū q̄ nō ē ꝓpō

R. ad scōm q̄ ē cathegorica

Ego arguo vobis siue placet siue displicet vobis

R. ad tertiū q̄ ē v'lis negatiua.

cludit negationē infinitanter tentā. Sed capit pure restrictiue vt valet tantū sicut quidā.

R. ad quartum

¶ Ad quartū rñdet. ꝙ ipm tangit duas opiniones multū famosas de ꝓpōnib⁹ vīꝫ de disiunctis copulatis aut cōditionatis copl'is.

Prima opinio ꝙ ꝓpōnes de disiūctꝫ ⁊ copulatꝫ copulis sūt hypotetice.

¶ Una opinio tenet ꝙ oēs tales sunt hypotetice sortes ē vel non est asinus. homo est vel fuit aial. sortes si est hō est animal. Et habet ꝓ se ista motiua. Nā in illa ponunt duo verba eq̄ principalia quorū qōlibet reqrit duo extrema in q̄ terminent act⁹ taliū ṽboꝝ. ⁊ sic ibi erūt quattuor extrema implicite. Et ꝑ ꝯñs due ꝓpōnes cathegorice vna cū nota ꝯditionali. ¶ Secūdū motiuū. Ex quo ille ꝯiūctiōes sunt sincathegoremata. tūc nō pñt ꝯiūgere alia sincathegoremata. eo ꝙ vnū sincathego. saltē nō aduerbiale nō pōt ferri in aliud sincathegorema immediate ⁊ ꝑ ꝯñs tales ꝯiūctiones nō coniungūt solū copulas sed totales ꝓpositiones cathegoricas. imo etiā nō est incōueniēs ſm illā opinionē vnum sincathegorema exercere officiū circa aliud sincathegoreuma. dūmō tñ ambo terminant in cathegoremata. hoc est in subiectū ⁊ p̄dicatū. Sic est in istis. nō tm̄ hō est aial. nō ois hō p̄ter sortē est aial. vbi ly nō fert in ly tm̄ vl' p̄ter ⁊ in copulā.

Contra istā opinionē

Arguitur primo.

¶ Cōtra istā opinionem arguit in tali vl' ꝯsili orōne sunt solū duo extrema totalia. ⁊ ꝑ ꝯñs vna sola propō cathegorica.

Secundo.

¶ Et iterū. Sicut dat subiectū ⁊ p̄dicatū ꝯplexū in cathegorica. sic etiā pōt dari copl'a ꝯplexa.

Tertio

¶ Et iterū. Seqret si tales non essent cathegorice ꝙ darent due p̄misse cathegorice bñ disposite ex q̄b⁹ nō possit fieri ꝯclusio syllogistice. ꝯñs falsuꝫ est. sed assumptū ꝓbat de istis p̄missis omnis hō vl' asinus est ego vl' tu ⁊ ego sum hō. ille em̄ p̄misse sunt bene disposite distribuēdo solū ꝑtem disiuncti. Et tñ nō pōt alit inferri conclusio nisi in ea ponant duo ṽba ꝯiūcta ꝑ cōiunctionē disiunctiuā vt sic ergo ego vel asinus sum vl' est ego vel tu. Nō ſm aduersariū ꝯcl'o esset hypotetica ⁊ p̄misse essent cathegorice. mō nunq̄ causat sillogismus tali modo.

Scōa opinio tenet ꝙ sint cathegorice

¶ Propter ista argumēta vl' motiua est alia via ⁊ cōior q̄ tenet ꝙ oēs ꝓpōnes de disiūctis vel copulatꝫ copulis sint cathegorice. Et hꝫ ꝓ se motiua supra tacta. Nā in tali sortes ē vel nō est asinus ly sortes est subiectū. asinus p̄dicatū. hoc totū est vel est copula. ⁊ ly nō nō est ꝑs copule saltē ponēdo negatōes in mēte. sed si nō ponuntur in mēte tunc h̄ totū aggregatū ex ly est ⁊ actu diuisiuo vna cū ly vl' est copula. Nec ex h̄ sequitur ꝙ ipsa sit falsa. q2 licet extrema nō supponāt ꝓ eodem. tñ hoc ñ reqritur rōne oīm sincathegorematū in tali orōne positoꝝ. licet bene q̄n tum esset precise ratione copl'e. hoc requireretur saltem non ponēdo negationes in mēte. tūc rōne istius totius reqritur ꝙ p̄dicatū ꝯpetat subiecto vel ꝙ non ꝯpetat ⁊ ita est.

Si aliq̄s termin⁹ ampliat in resoluēte etiaꝫ debet ampliari

¶ Est igitur sciendū ꝙ quelibet illarū viaꝝ satis cōmunis est ⁊ ꝓbabilis. Teneūdo ḡ primā opinionem vīꝫ ꝙ tales sunt hypotetice Est sciendum ꝙ si in aliqua tali ꝓpositione de disiuncta vel copl'ata copula aliquis terminus ampliatur tunc in resoluendo talē ꝓpositiōem in hypoteticā tal' terminus in vna suaꝝ partiū etiam debet ampliari. Et sic ista ꝓpō Sortes est vel fuit non album ñ valet istā disiunctiuam Sortes est nō album vl' sortes fuit non album quia ista disiunctiua est vera in casu istius ꝓpositionis albū fuit sortes.

quia vna pars est vera scʒ sortes fuit nō albū. Et ratio quare non valet eā quia ly albū ampliatᷣ in illa de disiūcta copula. ⁊ in nulla pte disiūctiue ampliatᷣ. Sed valet illā. sortes est nō albū qđ ē vel fuit. vel sortes fuit nō albū qđ est vel fuit. nec sufficit ꝙ talis terminus in vna amplietur

Regula

Quia est regula. qñ termin⁹ aliqs infinitatᷣ vel distribuitᷣ in ꝓpositione de disiuncta copula ad aliquas differentias tēpoꝝ tunc talis terminus in qualibet pte disiunctiue debet eodem mō accipi ad easdem differentias tēpoꝝ.

Quō tľes ꝓpōnes debent resolui.

Consequenter est sciendū ꝙ quelibet talis ꝓpō ō de disiūcta copula cui⁹ primū li est affirmatᷣ ⁊ li vel. ⁊ scđm verbū negatᷣ ⁊ subiectū distribuitᷣ. ⁊ copule importāt idē tp̄s valet vnā ꝓpōnem disiūctiuā ꝯpositā ex ptib⁹ ꝯdicentib⁹ vt illa. ois hō est vel non est asinus. valet illā disiunctiuā. ois homo ē asinus. vel hō nō est asinus. ⁊ nō valet illā. ois homo est asinus vel ois hō nō est asinus. ⁊ sic q̄libet talis ꝓpositio erit necessaria. Quelibet aūt propositio cuius subiectū nō distribuitᷣ ⁊ ē terminus cōis valet vnam disiunctiuā cōpositā ex partib⁹ subcōtrariātib⁹. vt illa. hō est vel non est albus valet illam hō est alb⁹ vel homo nō est albus. Sed ꝓpositio de copulata copula que hʒ se sic sicut dictuʒ ē supra. valet vnam copulatiuā cōpositā ex partib⁹ contradicentib⁹. vt illa. ois hō est ⁊ nō est asinus valet illā ois hō est asinus ⁊ hō nō ē asin⁹. ⁊ sic quelibet talis est ꝓpō falsa ⁊ impossibilis. Si aūt subiectū non distribuitᷣ ⁊ est termin⁹ cōis tunc valet vnā copulatiuā compositā ex ptib⁹ subconrrariantib⁹. Isto adiecto ꝙ in scđa pte copulatiue subiecto addatur relatiuū identitatis. vt homo est ⁊ nō est asinus. valet illā hō est asinus ⁊ idē hō nō est asinus. ⁊ hoc ꝓuenit ex diuersitate illarū duaꝝ notarum et et vel q̄ hn̄t diuersos modos denoiandi.

Nō quelibet copľatiua requirit duo extrema

Tenendo ꝟo scđam opinionem est dicendū. ꝙ nō oportet qđlibet verbū etiā principale i ꝓpositione positum habere duo extrema diuersa. sed sufficiūt eis eadem. Et si dicatur. tñ quodlibet verbum est nota coꝝ que de altero dicuntur ergo videtᷣ ꝙ qđlibet tale requirit duo extrema. Rñdetᷣ ꝯcedendo ꝙ qđlibet talium ꝟboꝝ est nota coꝝ ⁊c. nec oportet oēm notā hr̄e sic duo extrema. sed hoc est veꝝ de nota que ē copula principalis ⁊ totalis. Modo nullum illoꝝ verboꝝ est copula totalis sed aggregatum ex ipsis vna cū ꝯiunctione est copula totalis. ⁊ sic patet solutio ad motiua prime opinionis..

Propositio de disiuncto extremo

Notandū ꝙ ꝓpositio de disiuncto extremo. est ꝓpō cui⁹ partes principales extremi sunt coniuncte ꝑ coniunctionē disiunctiuam vt sortes vel plato currit.

Propō đ copulato extremo

Sed ꝓpositio de copulato extremo est propositio cuius partes extreme sunt coniuncte per coniunctionem copulatiuam. vt sortes ⁊ plato currunt. ⁊ de illis non est aliqua difficultas. qa omnes sunt cathegorice.

Propō de disiūcta copula.

Sed propositio de disiūcta copula est propositio cuius ptes copule principales sunt coniūcte ꝑ coniunctionē disiunctiuā. vt sortes ē vel nō est alb⁹.

Propō de copľata copula.

Sed propō de copulata copula est ꝓpositio cuius ptes principales copule sunt ꝯiuncte ꝑ ꝯiūctionē copulatiuam. vt homo est ⁊ fuit aīal. Correlarium. Eadē est propō de disiūcto extremo. de copulato extremo. ⁊ de disiuncta copula. vt hō vľ asin⁹ est vel non ē homo ⁊ albus. Notandum ista autoritas. de equalētib⁹

idem est iudiciū intelligit sic. q idē est iudiciū de ppōnibus equiualen//tibus quo ad verū z falsum sed non quo ad esse ppositionē cathegoricā vel hypoteticam. Sic soluunt multa argumenta q̄ pnt in medium duci. ¶ Unde ppositōes exponibiles sunt cathegorice q̄uis earum equalentes hoc est exponentes sint hypotetice. z sic non sequitur. Equiualēs illius omnis hō est animal est hypotetica vicz hō est aial z nihil est hō qn ipsum sit animal. ergo etiam illa. omnis homo est animal est hypoteti//ca z qn pbatur cōña qa de equalentibꝫ idē ē iudiciū. Rūr q h ē verū q̄ ad verū z falsū. sz nō q̄ ad eē ppositionē cathegoricā vel hypoteticam

Quomodo intelligit de equalentibꝫ idez est iudicium

Cathegorica est illa que habet subiectum et predicatum tanquaz partes principales sui vt homo currit

¶ Pro littera est notandū. q diffinitio pe. his. non est bona. qa non conuenit omni propositioni cathegorice. quia nō cōuenit istis q̄ non habent expresse extrema sicut est in illis nihil est nemo est a. in casu in q̄ valeat tā tum sicut homo est animal. ¶ Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni. propositio cathegorica est illa. i. est propositio q̄ vel eius mētalis habet subiectum z predicatum tanq̄ partes principales z materiales sui. vel mentalis sibi correspōdentis. ¶ In illa diffinitione ille terminus illa neq̄ capitur demonstratiue nec relatiue. non primū, qa sic solum ppositio demōstrata esset ppositō cathegorica Neq̄ scōz qr ly illa est relatiuū non reciprocū. modo nullum tale potest poni in eadem propositione cathegorica cum suo antecedente. Sed capitur expositiue vt valet tm̄ sicut ppositio z sic est nomen z ponitur loco generis diffiniti Dicitur in diffinitione q̄ vel eius mentalis pp̄ter ppositiones q̄ expresse non habent extrema. sed mentales earum habent vt sunt tales vel consimiles nihil est nemo est ly a in casu posito q̄ licet non habent expresse extrema tamen earum mentales habent. Dicitur subiectum et predicatum illa enim sunt essentialia propositionis. nam sine subiecto z predicato propositio cōstitui non potest. Dicitur tanq̄ partes. ¶ Pro q̄ est sciendum. q partes propositionis sunt duplices. s. principales z minus principales ¶ Partes propositionis principales sunt totalia extrema vel determinabilia tenētia se ad extremū vel integre propositiones coniuncte immediate per copulam principalem propositionis hypotetice vel pricipales copule. Et sic patet q duplices sunt partes principales videlicet materiales z formales. ¶ Materiales sunt totalia extrema vel determinabilia in talibus posita tenentia se ad extrema non tamen existentia vt sunt determinationes alterius determinabilis vel integre propositiones coniuncte per copulam principalem coniunctionalez. Sed ptes formales pncipales sūt copule principales ppositionuz. ¶ Sed partes minus pricipales etiā sunt duplices vicz materiales z formales. ¶ Materiales sunt determinationes posite in extremis. ¶ Sed formales sunt determinationes copularum z copule minus principales. Dicitur in diffinitione sui. Et ly sui est relatiuum reciprocum z capitur primitiue z est generis omnis Et sic diffinitio cum diffinito adhuc erit congrua z valet tantum sui. i.

Diffinitio d rigore nō valet

Intellect⁹ diffinitiōis

Partes propositionis sunt duplices

Partes ppositiōis pncipales

Partes propositionis pricipales materiales

Partes propositionis pncipales formales

Partes ppositiōis minus pncipales Materiales et formales

ꝓpſitionis cathegoꝛice que eſt ipſa met. Et ſic ly ſui ſemper equiuocaꝛ
qñ aliud ⁊ aliud antecedens refert. Et ſic excludunꝛ ꝑ ly ſui ꝑpoſitio//
nes hypotetice que lʒ hñt ſubiectũ ⁊ p̄dicatũ tñ non tanq̄ꝫ partes p̄nci//
pales ſui.ſ.ꝓpoſitionis cathegoꝛice ſed bene ꝓpoſitiõis hypotetice. Dꝛ
vel mentalis ſibi coꝛreſpondentis ꝓpter ly a in caſu poſito q̇a tũc nõ ha//
bet ſubiectũ ⁊ ꝑdicatũ. neqꝫ ei⁹ mentalis tanq̄ꝫ ꝑtes pꝛincipales ſui ſcꝫ
huius termini a. ſed tanq̄ꝫ pꝛincipales partes ſibi coꝛreſpõdẽtis. ¶ Ar

Arguiꝛ p̄mo d̄ illa hõ currit.

guitur ſi diffinitio ſtaret ſeq̄retur ꝙ illa nõ eſſet ꝓpoſitio cathegoꝛica ho//
mo currit. aſſumptum ꝓbatur quia non habet ſubiectũ et pꝛedicatum.

Secũdo diu ẽ ꝙ tu fuiſti aſinus

⁊c̃. aſſumptũ pꝛobatur quia non videtur quid ſit pꝛedicatum. ¶ Con
firmatur iſta eſt ꝓpoſitio cathegoꝛica diu eſt ꝙ tu fuiſti aſinus. ⁊ tñ non

Tercio nihil eſt hõ q̄n ipſum ſit animal

habet ſubiectũ ⁊ p̄dicatũ. ¶ Et iteꝝ de illa. nihil eſt hõ quin ip̄m ſit ani
mal quia non videtur q̇d ſit ſubiectũ. ¶ Et iterum. illa mihi placet bi

Quarto mihi placet bibere

bere eſt pꝛopoſitio cathegoꝛica ⁊ tñ nõ habet ſubiectũ ⁊ p̄dicatũ. ¶ Ad
pꝛimum argumẽtum r̃ñdetur. ẜm duas opiniones. tenendo g̊ ꝙ verba

R. ad p̄mũ Si verba adiectiua ſꝛ incõplexa.

ſint ſimplicia apud mẽtẽ q̇ꝺ ẽ cõe ⁊ ꝓbabilius tũc ille t̃minus hõ ẽ ſub//
iectũ in dicta ꝓpoſitõe ⁊ currit copula ⁊ cũ h̊ p̄dicatũ. ⁊ ſic idẽ contingit
ſe cũ reliq̄. q̇a verbum adiectiuum ratione iſtius ꝙ eſt copula habet con

Omne verbum adiectiuũ ⁊c̃. eſt p̄dicatũ vꝉ ꝑs eius

iungere ſeipſum inq̄ꝫtum eſt pꝛedicatum cum ſubiecto. ¶ Jmo ẜm iſtã
opinionẽ tunc q̇ꝺlibet ṽbũ adiectiuũ poſitũ in ꝓpoſitione non reſtrictũ
eſt p̄dicatũ vꝉ ꝑs p̄dicati ⁊ cum hoc copula. Et dico non reſtrictum q̇a
quando verbũ adiectiuum reſtringitur tunc tenet ſe ad illã ꝑtem extre//
mi ad q̄ꝫ tenet ſe reſtrictiuum vꝉ ſignum reſtringens. vt homo qui cur//
rit mouetur. Dicitur vꝉ pars p̄dicati quia quando verbum adiectiuum
regit aliquem caſum a ꝑte poſt vꝉ aliud conſtructibile ſecum poniꝛ tunc
eſt ꝑs p̄dicati vt homo currit viam vbi ly currit eſt ꝑs p̄dicati. Jmmo
omne aduerbium determinans verbũ gratia rei vel tempoꝛis eſt pars
iſtius extremi cuius eſt tale verbũ vt ſoꝛtes curret cras, ſoꝛtes currit bñ
Et talia aduerbia non ſunt ſemꝑ ꝑtes p̄dicati ſed etiam q̄ñꝫ ſubiecti. et
tunc ſunt partes ſubiecti qñ tale verbũ q̇ꝺ determinat eſt pars ſubiecti
vt ſoꝛtes qui currit cras moueꝛ. h̊ totum ſubiectũ eſt ſoꝛtes q̇ currit cras

Qñ ṽbũ ſubſtantiuũ eſt p̄dicatũ vꝉ non

¶ Sic etiam verbum ſubſtantiuũ non reſtrictũ nõ hñs ſubiectũ ⁊ p̄di
catũ nec ſiꝉes caſus nec aliq̇d poſitũ loco taliũ eſt ꝑs p̄dicati ẜm iſtã opi//
nionẽ q̇a tunc in oĩbus talibꝫ oꝛonibus ẽ cathegoꝛema. Et dꝛ notanꝛ.
nõ hñs ſiꝉes caſus q̇a q̄ñꝫ ṽbũ ſubſtantiuũ hꝫ ſiꝉes caſus añ ⁊ poſt. ita
ꝙ vn⁹ regiꝛ añ alius a ꝑte poſt. Et tunc eſt ſincathegoꝛema. Et non eſt
ꝑs alicui⁹ extremi nec ſubiecti nec pꝛedicati. Dꝛ vꝉ aliq̇d poſitũ loco ta//
liũ q̇a dicendo ſic legere eſt agere, ly eſt ẽ puꝝ ſincathegoꝛema. Et ſic pꝫ
ꝙ in oĩbꝫ iſtis oꝛonibꝫ ly eſt ẽ ꝑs p̄dicati ſoꝛtes ẽ ⁊ vienne ſoꝛtes ẽ in ſcolꝭ
ſoꝛtes ẽ h̊. capiẽdo h̊ aduerbialiꝛ q̇a ſi capereꝛ ꝓnoĩaliꝛ ly eſt eẽt puꝝ ſin

R. ad p̄mũ argu. ſi verba ſunt ꝯplexa

cathegoꝛema ⁊ nꝉli⁹ extremi ꝑs Sꝫ tenẽdo ꝙ ṽba ſint ꝯplexa tũc alia
ẽ r̃ñſio ad argumẽtũ q̇a tũc nꝉla ꝓpoſitio cathegoꝛica cui⁹ ṽbũ p̄ncipale
ẽ adiectiuũ vꝉ ſubſtãtiuũ cathegoꝛematicũ hꝫ expſſe p̄dicatũ ſꝫ ĩplicite
q̇a tũc q̇ꝺlibet tale ṽbũ adiectiuũ hꝫ reſolui ĩ ſuũ ꝑticipiũ ꝓpꝛiũ vꝉ accõ
modatũ vꝉ circumlocutum ſecum eiuſdẽ nũeri. Et in h̊ ṽbũ ſũ ſiue eius

condeclinium secũ eiusdẽ tp̄is numeri modi ⁊ ꝑsone. Exemplũ primi de ꝓprio vt ly currit resoluit̄ sic. est currens. De accõmodato vt ly inest re soluit̄ sic est inherẽs. vt sorti inest albedo resoluit̄ sic. albedo est inherẽs sorti. Sic etiã illa sortes deest resoluit̄ sic sortes est absens. De circũlo//cutis sic v̄ba passiua q̄ non hn̄t ꝓpria ꝑticipia p̄n̄tis tp̄is sed circũlocuta vt illa hõ amat̄ resoluit̄ sic hõ ẽ ens qδ amat̄. Nam oĩa talia v̄ba passi//ua circũloquũt̄ sua ꝑticipia p̄n̄tꝫ tp̄is ꝑ ly ens qδ ⁊ ꝑ t'le v̄bũ Et tũc i ta libꝫ oɼonibꝫ t'lia ꝑticipia sᷓt p̄dicata vl' ꝑs p̄dicati ⁊ v̄bũ substãtiuũ ẽ co//pula. Sic etiã illa hõ ẽn̄ hꝫ exp̄sse p̄dicatũ s̄ꝫ istã opinionẽ sꝫ ly ens ipli cite ẽ p̄dicatũ. ¶ Ad scðm argumẽtũ rn̄r. negando assumptũ ꝙ nõ ha//beat subiectũ ⁊ p̄dicatũ. Et est dicẽdũ ꝙ h̊ totũ ẽ subiectũ ꝙ tu fuisti asi//nꝰ. Est ẽ copula. ens diu vl' ens añ lõga tp̄a ẽ p̄dicatũ. Et sic si ꝑ ly tu de mõstrat̄ alia res ab asino tũc subiectũ n̄ supponit. ¶ Pro q̊ ẽ aduertẽdũ ꝙ q̄libet tal' oɼo q̄ ẽ aggregata ex signo restrictiuo ⁊ ex ꝯstructiõe si sup//ponit tunc supponit ꝓ oĩ illo. ⁊ solũ ꝓ illo ꝓ q̊ tal' oratio eẽt v̄a dempto tali signo restrictiuo. ⁊ ponẽdo ibi v̄bũ indicatiui modi vt dicendo sic. ꝙ homo currit est bonũ. Subiectũ ẽ h̊ totũ ꝙ homo currit ⁊ h̊ suppo//nit pro omni illo ⁊ solum ꝓ illo ꝓ quo ista oɼ̄o homo currit est vera. Et cõmuniter tales oratiões in quibus ponitur ly ꝙ coniunctionaliter ca//ptum resoluuntur in orationes infinitiuas vt illa ꝙ homo currit resolui tur sic hominem currere. ⁊ sic de singul'. Et sic patet ꝙ ista propositio est vera. non diu est ꝙ tu fuisti asinus. Etiã demonstrãdo ꝑ ly tu quãcũq̃ rẽ mũdi aliã ab asino q̇a semꝑ subiectũ nõ supponit. nec seq̄tur ergo no uiter fuisti asinus q̇a antecedens est ꝓpositio negatiua ⁊ ꝯn̄s propositio affirmatiua. Si autem ꝑ ly tu demõstrat̄ asinus tũc ista est falsa. nõ diu est ꝙ tu fuisti asinus ⁊ eius contradictoria est vera diu est ꝙ tu fuisti asi//nus quia extrema supponunt ꝓ eodem. ¶ Ad tercium argumentũ rn̄de tur. ꝙ subiectũ illius ꝓpositionis nihil est hõ q̇n ipsum sit aĩal. ẽ h̊ totuꝫ ens qδ non est ipsum animal ⁊ ly homo est predicatũ. Nam semper ille terminus qui precedit ly quin tenet se ad p̄dicatũ vl' est pars p̄dicati. Et aliud totũ qδ ẽ cathegorema tenet se ad subiectũ nisi relatiuũ aut p̄//dicatũ refert talẽ terminũ p̄cedentẽ ly quin immediate. Sicut est in ista nihil est homo quin ipse sit animal. Cuius subiectũ est h̊ totum homo q̇ non est animal. ly est est copula ly ens est p̄dicatũ q2 iã ly ipse refert il//lum terminũ homo. Nõ relatiuũ ⁊ suũ antecedens in ꝓpositõe cathe//gorica sꝑ tenẽt se ad idẽ extremũ. Et quelibet illaꝝ ꝓpositionũ ẽ v̄a q̇a in prima extrema nõ supponũt ꝓ eodẽ. sꝫ in secũda subiectũ ꝓ nulla sup ponit ⁊ sunt negatiue. ¶ Ad quartũ argumentũ rn̄detur. tenendo ꝙ v̄//ba impsonalia sunt in mente ⁊ ꝙ sint simplicia tunc ly mihi est subiectũ placet bibere predicatum. ⁊ sic in alijs ꝓpositionibus de verbis imper//sonalibus est dicendum. Si aũt verba impersonalia non sunt in men//te tunc tales ꝓpositiones non habent expresse extrema sed implicite. et tunc resoluũtur tales ꝓpositões rõne verborum impersonalium in ver//ba substantiua secũ eiusdem tp̄is numeri modi ⁊ ꝑsone ⁊ in talia verba impsonalia restricta cũ signo restrictiuo eiusdem casus quẽ tũc tale ver

R. ad scðm argumẽtũ.

Regula de suppositione oɼonis ex signo re//strictiuo ⁊ ꝓpositione q̄ restringit.

R. ad terciũ argumẽtũ

R. ad q̄rtũ argumẽtuꝫ

Nota de v̄bis impso//nalibus actiue vocis s̄m duas opiniones

bum impersonale requirit. ꝛ sic predicta ꝑpositio sic resoluitur. Ego sū cui placet bibere. Unde obliquus semꝑ debet mutari in suum rectum. Et sic in p̄dicta ly ego est subiectū sum est copula ens cui placet bibere ē p̄dicatum. Sic etiam ibi me oportet studere que sic resoluit̄. ego sū quē oportet studere. Sed illa regis interest gubernare populum. sic resoluitur. rex est cuiꝰ interest gubernare ppl'm. ¶ Sꝫ diceres. quid de verbis impſonalibus passiue vocis est dicendum vt videlicet q̇d sit subiectum in talibus ꝑpositionibꝫ. a iohāne legit̄ matheū. a petro disputatur argumentum. R̄n̄r ſm duas opiniones. Nam si verba impersonalia sunt in mēte tūc ly iohāne ē subiectū ꝛ nō h̄ totū a iohāne cuiꝰ rō ē qꝛ alias q̄libet tal' ꝑpositio eēt falsa. qḋ sic ꝓbat̄ qꝛ nulliꝰ tal' ꝑpositiōis subiectum supponeret qꝛ nunq̄ꝫ aggregatū p̄cise ex ꝑpositōe ꝛ suo casuali supponit qꝛ nūq̄ꝫ verificat̄. Dī p̄cise qꝛ dicēdo sic sortes differt ab hoīe h̄ totū differt ab hoīe supponit. sꝫ h̄ nō ē p̄cise aggregatū ex ꝑpositōe ꝛ suo casuali verꝫ tn̄ est ꝙ ly ab hoīe in p̄dicta nō supponit. Est tn̄ regula. ꝙ oīs ꝑpositio posita in ꝑpositōe nō p̄gnante q̄ nō defuit casuali quod casuale reddit suppositū verbo impſonali passiue vocis existens copula p̄ncipalis est pars extremi siue ponatur in principio ꝑpositionis in medio siue in fine. Et dico in ꝑpositione nō p̄gnante quia dicendo sic. Omne animal p̄ter hominem est irrationale ly p̄ter nec est ꝑs subiecti nec p̄dicati saltem ꝓut est vna exceptiua sed est pars totius ꝑpositionis vna cum suo casuali. Dico que non deseruit ad excludendū ly a in p̄dictis ꝑpositionibus ꝛ consimilibus. Dico existens copula p̄ncipalis quia si tale casuale redderet suppositum verbo qḋ verbum impſonale esset copula minus p̄ncipalis tunc propositio esset pars extremi. vt sortes a quo percutitur est in scolis. Iā ly a est pars extremi quia ly ꝑcutitur est copula minus p̄ncipalis quia restringitur. ¶ Si autem verba impſonalia non sunt in mente tunc tales ꝑpositiones habent resolui ꝛ nō habēt exp̄sse extrema vt illa a iohanne legitur matheū. resoluitur sic iohānes legit matheum qꝛ quodlibet tale verbum impersonale passiue vocis habet resolui in suum verbum personale actiue vocis secum eiusdem temporis numeri modi ꝛ ꝑsone.

Nota de verbis impſonalibus passiue vocis ſm duas opiniōes

Regula quando ꝑpositio ē pars extremi vel non

Subiectum est de quo aliquid dicitur. Predicatum est quod de altero dicitur.

Diffinitio subiecti ꝛ p̄dicati non valet

Intellectꝰ diffinitiōis subiecti

¶ Pro illa littera est notandū. ꝙ diffinitio subiecti ꝛ predicati sicut ponitur nō valet. qꝛ ſm p̄mā diffinitionē sequeret̄ ꝙ real' homo esset subiectū qꝛ de eo aliquid dī. Sed ſm diffinitionem p̄dicati sequeret̄ ꝙ ly hō in ista vocali hō est animal dꝫ esse p̄dicatū qꝛ ꝑ se dī de altero quia dicitur de hoīe. eo ꝙ ꝓfert̄ ab hoīe. ¶ Debet ḡ diffinitio subiecti sic poni. Subiectū ē illḋ. i. extremū ꝑpositionis cathegorice de quo vl' de conceptu sibi correspondente aliquid. i. predicatū dicitur. i. predicatur. Et erit in forma ista cum diffinito. Subiectū est extremum ꝑpositionis cathegorice de quo vl' de conceptu sibi correspondēte predicatū p̄dicatur. Et non debet dici in diffinitōe de q̊ alterꝫ extremū p̄dicat̄. qꝛ ly alterꝫ ē relatiuuꝫ.

diuersitatis ⁊ sic seq̃retur ꝙ ille termin⁹ hõ nõ eẽt subiectuꝫ ⁊ p̃dicatum
in ista hõ est hõ. si subiectũ esset replicatiue p̃dicatum qꝛ alteꝝ extremuꝫ
nõ p̃dicaret̃ de eo. ex q̊ ipse ꝑ se est subiectũ ⁊ p̃dicatũ ⁊ idẽ nõ est alteruꝫ
a seipso nisi capiẽdo ly alteꝝ indefinite tũc etiã posset poni in diffinitõe
Dicit̃ ꝑ diffinito subiectũ. Et ille termin⁹ subiectũ capit̃ ꝑ termino scõe
intẽtiõis. Dĩ ꝑ genere diffiniti extremũ ꝓpositõis. q̃re patet ꝙ ꝑs sub//
iecti nõ meret̃ dici subiectũ. Dĩ vel de ꝯceptu sibi correspondẽte ꝓpt̃ ta
les ꝓpõnes hõ currit hõ est. Ubi ponunt̃ subiecta ⁊ tñ tenendo ꝙ ṽba
sint cõplexa tũc de ipsis nullũ p̃dicatũ p̃dicat̃. Eo ꝙ tales orões nõ ha
bẽt p̃dicatũ exp̃sse ſꝫ tñ ꝯceptus correspondẽtes talibꝫ hñt subiecta de q̃ Intellect⁹ diffinitiõis
bus predicata p̃dicant̃. vt resoluendo pꝫ. ¶ Sꝫ diffinitio p̃dicati cũ dif predicati
finito dꝫ sic poni. Predicatũ est illud. i. est extremũ ꝓpositõis cathegori//
ce qõ vel ꝯceptus sibi correspondẽs de altero. i. de subiecto dĩ. i. p̃dicat̃.
Dĩ vel ꝯceptus sibi correspondens ꝓpter tales ꝓpositiones nihil ẽ ens
nemo est asinus. in qbꝫ ponunt̃ p̃dicata q̃ tñ nõ p̃dicant̃ de subiectis eo
ꝙ tales ꝓpositões non habẽt exp̃sse subiecta ſꝫ tñ ꝯcept⁹ taliũ p̃dicatorũ
p̃dicant̃ de subiectis vt in mẽtalibꝫ taliũ ꝓpositionũ. ¶ Correlariũ. ideꝫ
est subiectũ ⁊ p̃dicatũ eiusdem ꝓpositionis respectu diuersarũ potẽtiaꝝ
vt patet de extremis istius ꝓpositõis hõ est aĩal. Si sortes legeret eam
ordine recto ⁊ plato ordine verso tunc ille terminus hõ ẽ subiectuꝫ quia
sorti et est predicatũ quia platoni. imo possibile est idẽ eẽ subiectũ ⁊ p̃di
catũ in vna ⁊ eadẽ ꝓpositione eiusdẽ potentie qꝛ per replicationem vt si
idem terminus eẽt replicatiue subiectũ ⁊ predicatũ. ſꝫ tñ h̊ nõ est natura
liter. ¶ Arguitur contra diffinitiones p̃dictas. illa est ꝓpositio necesse ẽ Arguitur primo
iohannem esse aĩal ⁊ tñ nõ vĩ quid sit subiectũ ⁊ p̃dicatũ. ¶ Confirma Secundo
tur de ista. oportet quecũqꝫ intelligẽtẽ fantasmata speculari. ¶ Confir// Tercio
matur de illa datur primũ instans esse motus. ¶ Et iteꝝ. nõ ẽ veri⁹ da Quarto
re contradictionem quã toti ꝑponere negationẽ ⁊ eã ferre in totũ sequẽs
¶ Et iterũ de illa non gradus est aliquid. ⁊ iteruꝫ de illa omnis homo Quinto
est totum in quãtitate. ¶ Confirmatur vltimo de illa apparẽtẽ omnis Sexto
homo oportet currere. ¶ Ad primum est dicendũ. negando quod non Septimo
videtur quid sit subiectũ ⁊ p̃dicatum. nam dicenduꝫ est ꝙ ille terminus ℞. ad primũ argumẽ
necesse in talibus vel consimilibus capitur nominaliter ⁊ pro termino se tum
cunde intẽtõis valens tantũ sicut necessarium prout attribuitur propo//
sitioni ⁊ sic restringit alterum extremum ad standum materialiter ex dif
finitiõe ꝓpositionis modalis composite ⁊ sic ly necesse in predicta ẽ sub//
iectũ valens tantũ sicut ꝓpositio necessaria est ẽ copula. hoc totum iohã
nẽ esse animal est predicatum. Similiter est dicendũ de illis modis pos
sibile impossibile contingens dũmõ ponuntur in propositionib⁹ in ini//
tio vel in fine. ¶ Ad scõm r̃ndetur negando ꝙ non ⁊c̃. et est dicendum ℞. ad secundum
ꝙ ly intelligentem est subiectũ ly oportet est copula si verba sunt incom//
plexa oportet speculari fantasmata predicatum. Si aũt verba sunt cõ//
plexa tunc talis propositio debet resolui modo resoluendi quo supra vt
sic intelligens est ens quẽ oportet speculari fantasmata ⁊ sic facile est iu//
dicium de subiecto ⁊ predicato. ¶ Ad tercium est dicendum. ꝙ ly datur ℞. ad tercium

potest capi duobus modis in tali vl' consimili ppositione psonaliter vi//
delicet et impersonaliter. capiendo igitur personaliter tunc hoc totum
est subiectum. primum instans esse motus ꝛ ly datur copula ꝛ cuȝ hoc
predicatum ꝛ sic ipsa est falsa. Sȝ illa est vera motus primū instans da
tur esse. Si autem capitur impsonaliter tunc de rigore non est ppositio
nec illla matheuȝ legitur eo ꝙ non habet expresse subiectū. Sed dicēdo
sic ab aliquo datur pmū instans esse motus. ab aliq̄ legitur matheū. iaȝ
ly aliquo est subiectum ꝛ totum sequens predicatum et ly legitur copu//
R. ad quartum la si verba sunt incomplexa. ¶ Ad quartum est dicendū ꝙ ille termin⁹
est etiam pōt capi impersonaliter pro contingit. Et tunc subiectū eius
esset ly logicū. Alias autē exponendo ipsaȝ de rigore non esset proposi//
tio et predicatum est totū sequens q̄a valet ppositio tantū. nullū logicuȝ
R. ad quintum contingit verius dare contradictionē q̄ȝ toti preponere ꝛc̄. ¶ Ad quin//
tum est dicendum. ꝙ si negatio capitur negant tunc solū ly gradus est
subiectū. Sed capiendo negationē infinitanter tunc h̄ totū est subiectuȝ
non gradus valens tantum sicut ens q̄d nō est gradus. Si autē hoc to
tum non gradus caperet vt valeret tantū sicut philosophi capiunt vide
licet vt valeret illam. infinita modica pars est aliquid tunc ipsa vocalis
expsse non hȝ subiectū. sed in eius mentali ly modica pars est subiectuȝ.
ly aliquid predicatū. ꝛ ly infinita est purū sincathegorema ꝛ non est pars
R. ad Sextum subiecti nec predicati. ¶ Ad sextum respondetur. ꝙ h̄ totum omnis ho
mo est subiectū et capitur materialiter. ꝛ restringitur per ly totū in quā
Totum in quantitate titate quod est terminus secunde itentionis. ¶ Et p illo est sciendum
ꝙ totum in quātitate est terminus cōmunis cōiter tentus ꝛ distributus
vt ly homo in ista. omnis homo est animal est totū in quantitate. ¶ Et
Obicit si diceret aliquis. Tunc illa esset falsa omnis homo est totum in quan
titate quia extrema non supponunt p eodem quia subiectum suppone//
ret pro illo aggregato omnis homo ꝛ sibi simili ꝛ predicatū non. ex quo
Soluit h̄ totū omnis homo nullubi distribuitur. ¶ Rn̄r ꝯcedēdo ꝙ subiectuȝ
supponat pro illo aggregato omnis hō ex quo capitur materialr̄. ꝛ ne//
getur ꝙ p̄dicatū non supponat p eodē. imo h̄ totum omnis homo quā
doq; distribuitur vt in ista orōe. om̄e omnis hō est totū in quantitate. vbi
h̄ totum omnis homo est subiectū ꝛ restringitur p predicatum ꝛ distri
buitur per ly omne. Illa tn̄ est falsa omne omnis hō est totum in q̄ntita
te. quia est vna vniuersalis affirmatiua cuius predicatum. ꝛc̄. quia sub//
iectum supponit p illo termino omnis homo in ista omnis homo est to
tum in quantitate ꝛ tn̄ predicatū non supponit p tali saltē vt sic quia vt
R. ad vltimum sic non distribuitur. ¶ Ad vltimū rn̄detur. ꝙ subiectū istius orationis
apparentem omnis hō oportet currere est h̄ totū apparentē omnis hō
predicatum oportet currere ꝛ est vna indefinita. ꝛ ly omnis iaȝ est pars
Regula de signo vni// extremi. ¶ Nam ē regula. ꝙ quodlibet signū vniuersale affirmatiuū di//
uersali qn̄ ē ps extremi stribuens determinationē vnica acceptiōe cū suo determinabili acceptā ē
ps extremi. Et dicitur vniuersale q2 illud non hȝ veritatē in omnibus
signis vt patet de signis pregnantibus. nā ly preter ibi nō est pars extre
mi. omne animal preter hominem est irrationabile. in sensu exceptiuo si

cut nec ly tantū in illa tantū asin⁹ videt hoīem. Dz affirmatiuū q2 signū
vniuersale negatiuū captū neganter non est pars extremi vt dicendo asi
nus nullius hominis currit iam ly nullius non est pars extremi. sed ca//
piendo infinitanter tunc est pars extremi ⁊ resoluitur tūc ꝓpositio sic asi//
nus entis qḋ non est hō currit. ¶ Et non debet dici in regula sic qḋli//
bet signū vniuersale affirmatiuū clausū inter partes extremi vbi deter//
miabile ⁊c. q2 instātia est de ly oī in ista sortes differt ab omni hoīe qḋ
non est pars extremi lz claudat᷑ inter ptes extremi. Verū est potest illa
regula etiam saluari addendo illam particulā dūmō tale signū nō poni
tur in propositione ꝓpter impedire distributionē alterius signi precise.
⁊ sic ly omni faciliter excludit᷑ in predicta q̄a ponitur ꝓpter ipedire distri//
butionē illius signi differt ab. Et sic patet ratio quare ly quacūq3 in illa
est pars extremi. Terminus discretus in quacunq3 ꝓpositōe posit⁹ sup
ponit discrete ⁊ non ly omni in ista sortes differt ab omni homine quia
ly quacunq3 non ponitur ibi propter impedire distributionez sed sic est
de ly omni in predicta. Et sic bene patet ꝙ ad hoc quod aliquod signuz
sit pars extremi non oportet ꝙ claudatur iter ptes precise cathegorema
ticas sicut patet de ly quacunq3 in p̄dicta ꝓpositione quod clauditur in
ter ly in ⁊ inter ly positus ⁊ tamen est pars extremi ⁊ ly in est sincathego
rema. Et ille terminus apparentē in ꝓpositione de qua in argumento
est determinabile eo ꝙ regit illū terminū asinus. Et ille terminus asin⁹
ē detminatio q2 igitur a ly aꝑparentē ergo ly omnis est pars extremi q2
distribuit determinationē acceptam vnica acceptione ⁊c. ¶ Correlariū
dicendo sic animal omnis homo currit. substantia omne animal currit
⁊ sic de alijs. in istis signum vniuersale etiam est pars extremi. ¶ Nam Regula de signo vni//
quandocūq3 signū vniuersale affirmatuū ponit᷑ in ꝓpositiōe ⁊ mediat i uersali inter mai⁹ ⁊ mi
ter magis cōe ⁊ minus cōe determinantia se vt sic. ⁊ conuenit cum min⁹ nus cōe
cōi in accidētibus grāmaticalibus tūc semꝑ est pars extremi. ¶ Sz di//
ceres. Quid sit subiectū in tali vel ꝓsili. ecce magister currit. Rn̄r ꝙ illa
non habet subiectū ⁊ p̄dicatū quia nō est ꝓpositio q̄a ē orō suspensiua;
Sic etiā hec non ē ꝓpositio dn̄e petre iohannes stat in eccl'ia q2 ē oratio
plures. ¶ Ulterius est sciendū. ꝙ ad melius intelligenduz quid sit sub Ad assignandū extre//
iectum ⁊ p̄dicatū ꝓpositionū sunt nonnulle regule considerāde. ¶ Pri// ma ꝓpositionum p̄ma
ma regula adiectiuum positum a pte p̄dicati pure adiectiue tentum nō regula
habens substantiuū secum exp̄sse positum includit substantiuum posi//
tum a parte subiecti vt dicendo homo est albus. ly homo est subiectum
est est copula hoc totum hō albus est p̄dicatum. Si aūt ly albus capit᷑
impure adiectiue tunc ly albus se solo est p̄dicatū. Est tamen verū ꝙ adie
ctiuū positū a parte subiecti etiā icludit substātiuū positū a pte p̄dicati ⁊
hoc solū fit in exclusiuis q̄ exponunt᷑ gr̄a pluralitatꝫ vt tm̄ octo sunt ptes
orationis ly octo ptes orōnis ē subiectū capiendo pure adiectiue ly octo
⁊ sūt ē copula ⁊ ly ptes orationis est p̄dicatū. Capiendo aūt nō pure ad
iectiue tunc ly octo se solo est subiectū. ¶ Alia regula quā ponit albert⁹ Secunda regula
de saxonia Negatio infinitans medians inter pticipiū ⁊ casuz quē regit
est pars extremi vt videns nulluz equū est homo. ¶ Alia regula. nullū Tercia regula.

signum vniuersale vel particulare positum ab initio extremi est pars ex
tremi ꝭm cōmuniorem viam vt omnis homo currit. Aliud sortes ē om
nis homo in nulla enim ly omnis est extremi pars. Dicitur notāter ꝭm
cōmuniorem viam q₂ magister marsilius dicit oppositū quo ad p̄dica//
tum sed ipse non tenetur in hac parte. Et ratio illius regule est q₂ alias
sequeretur ꝙ darentur due contradictorie que non participant in extre//
mis vt oīs hō est animal hō nō ē aīal. Etiā sequeret̃ ꝙ daretur vna pro
positō non exponibilis affirmatiua vera cuiꝰ subiectū pro nullo suppo//
Quarta regula neret vt patet de ista omnis homo est animal. Alia regula. omnis cō
iunctio in propositione cathegorica non coniungens partes copule ē ꝑs
extremi ⁊ illius ad quod se tenent sua coniungibilia vt homo vel asinus
currit. Dicitur notanter cathegorica ꝓpter ly et ibi homo est animal et
deus est. Dicitur non coniungens partes copule ꝓpter ly vł ibi homo ē
Quinta regula vł nō est asinus. Alia regula. signa exponibilia cathegorematica sūt
partes extremorum sicut cōparatiuus ⁊ suꝑlatiuus. signa alietatis. S₃
signum exponibile pure sincathegorematicum latum in totā ꝓpositio
nem non est pars extremi. Dicitur notanter latum in totam ꝓpositionē
q₂ si solum fertur in partem extremi tūc est pars extremi vt homo ē tan//
Sexta regula tum animal vbi hoc totum tantum animal est predicatum. Alia re//
gula. aduerbia determinantia verba sua gratia diuisionis vel composi//
tionis non sunt partes extremorum sed totius ꝓpositionis vt sortes pos
sibiliter currit. ly possibiliter non est pars extremi sed totius propositō//
nis. Sed aduerbia determinantia verba sua gratia modi temporis vel
rei sunt partes extremorum Alia regula. sincathegoremata mixta nō
sunt partes extremorum neq₃ extremum sed bene includunt extremum
aut partem extremi. vt nemo nihil.

Copula est quod coniungit vnum cum altero.

Diffinitō copłe nō va let Pro ista littera est notandum. ꝙ ipsa vt ponitur non est diffinitio. pri
mo ideo quia non habet genus diffiniti neq₃ aliquid positū loco talis.
Secundo ideo quia conuenit alteri a diffinito vt rei adextra videlicet cla
uo. quia clauus est quod coniungit vnum cum altero. Debet ǧ diffi//
nitio cum diffinito sic poni. Copula est pars formalis propositionis
Intellectꝰ diffinitōis. que expresse vel implicite coniungit vnum. id est subiectū cum altero. id
est cū predicato. Itaq₃ erit diffinitio in forma talis Copula. Est pars
formalis ꝓpositionis que expresse vel implicite coniungit subiectum cū
predicato. Notandum est. ꝙ si verba adiectiua sunt complexa tunc ea
dem est multarum ꝓpositionum copula ⁊ precipue affirmatiuarum q̇a
ꝭm illam opinionem semper verbum substantiuū hoc est actus cōplexi
uus vel diuisiuus est copula. Si autem verba sunt incomplexa tunc co
pula propositionum de verbis adiectiuis non sunt actus complexiuus
vel diuisiuus sed quandoq₃ copula est sincathegorema in talibꝫ. S₃
Sortem possibile est currere diceres. quid est copula in talibus vel consimilibus. sortem possibile est
currere. platonē necesse est esse hominem. Rñr ꝙ hoc totum est copu
la est currere ⁊ est esse ⁊ iam tale verbum sc₃ est est verbum impersonale
ex adiuncto et neutrum eorum est copula se solo. Sed principalior pars

copule est infinitiuus. Correlariū. In talibus vel consimilib. sortes ē vel nō est asinus. plato nō est vel ē asinus. hoc totū est vel est ē copula. ⁊ ly nō non ē pars copule saltē ponendo negationē in mēte Sed si nō ponunť in mente tūc hoc totū aggregatū ex ly est ⁊ actu diuisiuo vna cuȝ ly vel est copula. ⁊ hoc est veꝝ ꝭm illam viā que ponit ꝓpositiones de disiunctis copulis esse cathegoricas Si aūt tales sunt hypotetice tūc ly vel ē copula principalis. Unde sequiť Correlarie. In qualibet ꝓpositiōe hypotetica solum ꝯiunctio ē copula principalis ⁊ nunq̄ȝ verbū. Correlarium. Dicendo sic Sortes nescit lectioneȝ. si ly nescit capitur pro vna dictione tunc ly nescit est copula si verba sunt incomplexa. Si auteȝ capitur pro duabus dictionibus. et si verba sunt incomplexa tunc ly scit ē copula.

Sortes est vel non est asinus.

Propositionum cathegoricaruȝ alia est vniuersalis alia particularis. alia indefinita. alia singularis

Pro illa littera est notandū ꝙ ipsa de rigore nō est bene posita. nec est diuisio. q2 disiunctum ex membris diuidentibus nō conuertitur cū diuiso. quia diuisum est hoc totum. ꝓpositionum cathegoricaruȝ. ⁊ illud supponit pro qualibet ꝓpositione cathegorica. Membra aūt diuidentia nō supponūt ꝓ qualibet ꝓpōne cathegorica. quia nō supponunt pro ista. cuiuslibet hoīs asinus currit. neq̄ȝ ꝓ alia mixte quantitatis. Debet ḡ hoc totum poni ꝓ diuiso Propositionū cathegoricaꝝ simplicium quantitatū. Et dr̄ cathegoricaꝝ ꝓpter ꝓpōnes hypoteticas q̄ vt sic non sunt alicui⁹ quantitatis. Sed loco talis signi habent aliud signū quesitiuū vt cuius speciei. Diciť simpliciū quantitatū Pro quo est aduertendum ꝙ ille termin⁹ quantitas in ꝓposito capitur ꝓ termīo secūde intentionis. ⁊ licet multis modis capiať. viȝ ꝓ signo quātificante ⁊ etiaȝ ꝓ quolibet termino qui accipiť certa specie suppositionis. Tamē in proposito quātitas nō est aliud nisi propositio cathegorica met quanta Et debet in ꝓposito attendi penes totale subiectuȝ. ita ꝙ illa dicatur vniuersalis cuius totale subiectum distribuiť ⁊ accipitur vnica acceptōe et nō attenditur penes primum terminū cathegorematicū precise sicut tūc fit in quarto tractatu. Quia ista ē vniuersalis in quarto tractatu. Cuiuslibet hoīs asinus currit. eo ꝙ ē apta maior in darij vel in barbara. Et sic quantitas aliter attēdiť hic ⁊ aliter in quarto tractatu. ⁊ aliter in prima parte cōsequētiaꝝ de formalitate. Notandum ꝙ signū quātificatiuū vel quantificās est signū rōne cui⁹ ꝓpositio nata ē dici quanta. sicut sūt ista signa. omnis nullus aliquis quilibet. Sed quantitas ē ꝓpositio cathegorica cuius subiectum totale expresse vel implicite accipitur vnica acceptione vel diuersis Et sic patet ꝙ duplex est quātitas videlicet quātitas simplex ⁊ quātitas mixta. Quantitas simplex est propositio cathegorica cuius totale subiectum in certo eius modo significandi vt sic accipiť vnica acceptione. Dicitur implicite ꝓpter ꝓpōnes que expresse nō habent subiecta. vt sunt ille nihil est nemo est. Sed quantitas mixta est ꝓpositio cathegorica cuius subiectum totale in certo eius

Textus de rigore non est diuisio

Quātitas accipitur ꝓ termino secunde intētionis

Signū quātificatiuū

Quantitas.

Simplex quantitas.

Mixta quātitas.

modo significandi vt sic accipit̃ diuersis acceptionibꝫ ⁊ non vnica vt sic.
Sicut est ista ꝓpõ Cuiuslibet hominis asinus currit. ꝗ est mixte quan
titatis. Ex illo patet ꝙ solum ꝓpões de subiectis complexis sũt mi//
xte quantitatis. Et oĩs ꝓpositio cathegorica de subiecto simplici seu in//

Subiectũ accipit̃ vni ca acceptione.

complexo est simplicis quãtitatis. Consequenter est dicendũ. ꝙ tũc
subiectũ dʒ accipi vnica acceptiõe. qñ est terminus incõplexus vł termi
nus complexus determinatus ꝑ signũ vniuersale. particulare vł singu
lare latũ in totum sequẽs. Uel qñ est aggregatũ ex determiatione ⁊ de//
terminabili. ⁊ determinabile p̃cedit ⁊ determinatio sequit̃ ⁊ toti non p̃//
ponit̃ signum vniuersale cõueniens cũ determinatione in accidentibus
grãmaticalibus ⁊ nõ cũ determinabili vt sic. vł qñ ꝯcept⁹ sibi corr○spõ
dens accipit̃ determinate ꝑ actũ latum in totũ sequẽs. Exemplũ primi
Homo est aĩal. Secundi. oĩs hõ vel asinus currit. ferendo ly oĩs in to//
tum seq̃ns sicut etiam est ibi. aliq̃s hõ vel asinus currit. ferendo ly aliq̃s
in totũ seq̃ns. Exemplũ tertij. asinus hoĩs currit. Etiam dʒ notãter
qñ toti non p̃ponit̃ signũ vniuersale ⁊c. nã illa nõ est simplicis quanti//
tatis. cuiuslibet asin⁹ hoĩs currit. sed mixte. et iam ly cuiuslibet respicit
solum ly hoĩs vt substãtiuũ ⁊ nõ hoc totũ asinus hoĩs. et sic ille due eq̃
ualent. cuiuslibet asinus hoĩs currit. ⁊ cuiuslibet homĩs asinus currit ⁊
ambe sunt ꝯgrue. secus esset si ly cuiuslibet respiceret totũ. quia tũc esset
incongrua. Exemplũ quarti. hõ vel asinus currit ꝗ est simplicis q̃ntita
tis ⁊ tñ subiectum accipit̃ ꝑ duos actus. sed ꝯceptus sibi corr○spõdens
accipit̃ ꝑ vnum actum determinate. licet in voce vł in scripto nullus ta
lis ponat̃ cum subiecto. Sic etiã est ibi vnica acceptio vbi subiectũ est
aggregatũ ex determinatione ⁊ determinabili. ⁊ determinatio p̃cedit et
determinabile sequit̃. ⁊ toti p̃ponit̃ signũ vniuersale parti culare vel sin
gulare ꝯueniens cum determinabili in acci dẽtibꝫ grãmaticalibꝫ. vt q̃d//
libet regis aĩal currit. quilibet homĩs asinus currit. nec oportet ꝙ tale si
gnum sit recti casus. sed sufficit ꝙ ꝯueniat cum determinabili. qꝛ ibi est
vnica acceptio. oẽm asinus apparentẽ oportet currere ⁊ ẽ ꝓpõ vniuersa
lis. ⁊ ly omnẽ respicit ly apparentẽ vt determinabile ⁊ non ly asinus.
Sic etiã est ibi vnica acceptio cuiuslibet asini hoĩs iterest. ⁊ licet signum

Subiectũ accipit̃ di//uers̃ acceptionibꝫ.

vniuersale ꝯueniat cum determinatiõe. tñ etiam ꝯuenit cum determĩa//
bili. Sed tũc subiectũ dʒ accipi diuersis acceptionibꝫ ⁊ non vnica vt
sic. qñ est termin⁹ cõis aggregatus ex determinatione ⁊ detĩmiabili ⁊ de
terminatio p̃cedit ⁊ determinabile sequit̃. ⁊ toti nõ preponit̃ signũ vni//
uersale particulare vel singulare cõueniẽs cum determiabili. vel qñ est
terminus ꝯplexus cui exp̃sse nõ additur signũ vniuersale particłare vel
singulare. nec implicite suꝑ totum fert̃ aliq̃d signũ latuʒ in totũ. ⁊ hoc si
tale subiectũ est terminus cõiter tentus Exemplũ primi. hoĩs asin⁹ cur
rit. Scdi. oĩs hõ vel asinus currit ferẽdo ly oĩs solũ in ly hõ. ⁊ nõ in totũ
sequens. Exemplũ tertij. hõ vel omne aĩal currit. ferendo actũ determi
natum in mẽte solũ in ly hõ. ⁊ nõ in totũ sequens Est tñ verꝫ ꝙ si act⁹
determinatus in mẽte. vel etiã ly aliq̃s in ista vocali. aliq̃s hõ vel oẽ ani
mal currit ferret̃ in totũ sequens. tunc subiectum accipit̃ vnica acceptio

ne. ⁊ sic tunc ista est vera. aliquis homo vel omne animal est asinus ferẽ
do ly aliquis in totum sequens. Et etiã est vnica acceptio vt sic. Sꝫ ꝙ
cõiter negatur. hoc est ideo. qꝛ subiectum cõiter accipit̃ diuersis accepti
onibꝫ. nec sequit̃ ex ea illa disiunctiua. aliq̃s hõ est asinus. vel oẽ animal
est asinus. Nec ẽ regula. arguendo a disiuncto extremo ad vnam disiun
ctiuam saltem vbi vna ps distribuitur ⁊ totum vltra hoc accipitur vni
ca acceptione. secus si acciperet̃ diuersis acceptionibꝫ. ⁊ nulla ps disiuncti
distribueret̃. qꝛ tunc ꝯña esset bona. Correlariũ. Eadẽ ꝓpositio est
mixte quantitatis ⁊ simplicis in diuersis eius modis significãdi. vt pa/
tet de ista vel consimili. omne risibile vel rudibile est asinus q̃ est vniuer
salis q̃ndo totum distribuitur. ⁊ est mixte q̃ntitatis quando solum ps
distribuit̃. Et qñ est vniuersalis tũc ipsa est falsa. q̃ndo aũt est mixte q̃n
titatis est vera. Correlarium. ꝙ p̃dicatuꝫ istius accipit̃ vnica acceptõe
tm̃ anial est hominis asinus. nam hoc totum hois asinus distribuit̃ in
mente per vnum actum tenendo ꝙ ꝓpositiones exponibiles sint cathe/
gorice. ⁊ ergo debet sic argui ad eius vniuersalem in termis trãspositis
ergo quilibet hominis asinus est animal. ⁊ non sic. ergo cuiuslibet ho
minis q̃libet asinus est animal. q̃a illa non est vniuersalis. sed mixte q̃n
titatis. Debet ergo diuisio sic poni ad formã vna cum diuiso. Pro/
positionũ cathegoricarum simplicium q̃ntitatum. alia. i. q̃dam est pro/
positio cathegorica vniuersalis. ⁊ alia. i. ⁊ illa que in certo eius modo si
gnificandi non est ꝓpositio cathegorica vniuersalis. est ꝓpositio cathego
rica particularis. ⁊ alia. i. et illa ⁊c̃. Et tunc diuisum presentis diuisiõis
ẽ hoc totuꝫ Propositionum cathegoricaꝝ simplicium q̃ntitatũ. mẽbra
diuidentia sunt propositio cathegorica vniuersalis. propositio cathe/
gorica particularis. propositio cathegorica indefinita. propositio ca/
thegorica singularis. Et potest illa diuisio sic reduci ad bimenbrem
Cuiuslibet propositionis cathegorice simplicis quantitatis subiectuꝫ
aut est terminus cõmuniter tentus. aut discrete tentus. Si secundũ. sic
est singularis. Si primum. hoc est dupliciter. quia vel tale subiectuꝫ ac
cipitur cum signo vniuersali vel particulari secum expresse posito aut si
ne tali. Si secundum. sic est ꝓpositio indefinita. Si aũt accipitur cum si
gno vniuersali tunc est ꝓpositio vniuersalis. si autem determinatur per
signum particulare tunc est propositio particularis. Contra diuisi
onem arguitur. Illa ꝓpositio cathegorica est simplicis quãtitatis. sor/
tes non vel plato currit. ⁊ tamen nec est particularis nec indefinita nec
singularis nec etiam vniuersalis. assumptũ ꝓbatur. quia non videtur
quod illoꝝ. Breuiter ꝙ nõ sit vniuersalis. qꝛ subiectum eius nõ distri/
buit̃. cũ q̃ totum disiunctum est subiectum ⁊ negatio nõ preponitur toti
disiuncto. ergo nõ distribuit̃. nec etiam indefinita. nec particularis. nec
singularis. qꝛ ipsa equiualet vniuersali. q̃a equiualet illi. nullus sortes
vel plato currit. Cõfirmatur Non videtur cuius quantitatis sit illa
Nihil ⁊ nemo mordent se in sacco. ergo diuisio mala. Et iterũ. illa ẽ
simplicis quantitatis nihil quod est nemo ẽ aliquid. ⁊ tñ nec est vniuer
salis nec ꝑticularis ⁊c̃. Et iteꝝ de illa Johãnes nõ vidẽs petꝝ ẽ hõ.

Eadẽ ꝓpõ ẽ mixte q̃ntitatis ⁊ simplicis.

Tm̃ aĩal ẽ hois asin⁹

Intellectus diuisiõis

Nota

Reducit̃ ad bimẽbrẽ

Arguit̃ primo. sortes nõ vl' plato currit

Scd̃o. Nihil ⁊ nemo mordẽt se in sacco.

Tertio. Nihil qd̃ ẽ nemo est aliquid

Quarto. Johãnes nõ vidẽs petꝝ ẽ homo

℞.ad primũ argum̃. Ad primum dicendũ est. ꝙ ipsa sit ꝓpositio vniuersalis ⁊ totuz eius
subiectũ distribuit̃ ꝑ negationẽ. licet em̃ negatio in voce nõ preponat̃ to
ti disiũcto. tñ in mentali eius vnus actus distributiuus preponitur to//
ti disiuncto. Nã ex quo termin⁹ ꝑcedens ly vel est terminus singularis.
tunc idẽ est qñ terminus distributiuus postponit̃ tali termino sicut qñ
sibi ꝑponeret̃ ex quo nõ habet officiũ suũ exercere circa talẽ terminuz. nã
illa valet tantũ apud mentẽ sicut nullus sortes vel plato currit. nam ille
Regula due habent easdẽ ꝯdictorias. vt istã sortes vel plato currit Imo tenẽ
dum est ꝓ regula. ꝙ qñcunqꝫ dat̃ aliqđ disiunctum et prima ꝑs disiun
cti est termin⁹ singularis ⁊ negatio fert̃ immediate sup ly vel. tunc idem
est ac si talis negatio ꝑponeret̃ toti disiuncto. Et dꝫ notanter. qñ prima
pars disiuncti est terminus singularis. qꝛ si esset terminus cõis tũc esset
magna diuersitas ꝑponẽdo toti disiũcto negationẽ ⁊ immediate feren//
do ipm in ly vel. nam ille due nõ equiualent homo nõ vel asin⁹ currit. et
℞.ad scđm argum̃tũ nullus hõ vel asinus currit. Ad secundũ dicendũ est. ꝙ si ambe nega//
tiones capiũtur neganter incluse in ly nihil ⁊ in ly nemo tũc talis ꝓpõ đ
rigore est mixte quantitatis. qꝛ vna pars distribuit̃ scꝫ ly ens. ⁊ alia nõ
distribuitur scꝫ ly homo. Si ṽo ambe negatiões capiuntur infinitãter
tunc est ꝓpositio indefinita. ⁊ hoc totum est subiectuz nihil ⁊ nemo. Si
ṽo prima negatio capitur neganter ⁊ secunda infinitãter tũc est proposi
tio vniuersalis. quia tunc hoc totũ est subiectum ens ⁊ nemo. qꝛ distri//
buit̃ ꝑ negationem inclusam in ly nihil. Si ṽo prima capitur infinitan
ter ⁊ secunda neganter. tunc iteꝝ est propositio mixte quantitatis. quia
tunc hoc totum est subiectum nihil ⁊ homo. ⁊ accipitur diuersis accep//
tionib⁹. qꝛ vna pars distributiue scꝫ ly homo ⁊ alia determinate scilicꝫ
Ad tertium ly nihil. Ad tertium dicendũ est ꝙ ipsa ꝓpõ de qua in argumento de
rigore est vniuersalis. quia negatio inclusa in ly nihil de rigore capit̃ ne//
ganter. ex quo precedit copulam. ⁊ negatio inclusa in ly nemo capit̃ in//
finitanter. ex quo ponitur cum copula q̃ tenet se restrictiue. ⁊ sic hoc totũ
est subiectum. ens quod est nemo. ⁊ hoc distribuit̃ ꝑ negationẽ inclusaz
in ly nihil. sed capiendo primã negationem etiam infinitãter tunc est ꝓ//
Ad quartum positio indefinita. ⁊ hoc totũ est subiectum nihil quod est nemo. Ad
quartum est dicendũ ꝙ ipsa est singularis. ⁊ hoc totuz est subiectũ Jo//
hannes videns petrũ. ⁊ negatio capit̃ neganter. quia si capetur in fini//
tanter oratio esset incongrua. quia tunc valeret tantũ Johãnes ens qđ
non est videns petrũ est hõ. ⁊ ibi ponerẽtur duo nomina substãtiua si//
Ego ⁊ hõ quem non amas studemus. ne ꝯiunctione ⁊c. Sed diceres. Cui⁹ quantitatis est illa. Ego et hõ
quem non amas studemus. dicendũ est ꝙ est indefinita. ⁊ hoc totum ẽ
subiectum ego ⁊ homo quẽ nõ amas. ⁊ hoc totum ẽ terminus cõis.
Nullũ equũ videt oĩs homo. Sed ista. Nullũ equũ videt omnis hõ est ꝓpositio indefinita. ⁊ ille ter
minus homo ẽ subiectũ ⁊ stat confuse tm̃. ⁊ nõ determinatur ꝑ hoc to//
tũ nõ omnis tanqꝫ ꝑ signũ ꝑticulare. qꝛ iam accipit̃ confuse tm̃. eo ꝙ in
eius contradictoria totum predicatum stat determinate. vt in ista. equũ
Nullũ equum oĩs hõ videt. videt omnis homo. Sed illa Nullum equum omnis homo videt est
propositio particularis. Et ly homo ibi stat determinate ⁊ determinat̃

ꝑ signũ particulare scꝫ non omnis Correlariũ. Ibi est vnica acceptio
asinus est hominis asinꝰ. Et si dicitur. tamẽ determinatio p̄cedit ⁊ de Asinus ē hoĩs asinus
terminabile sequit᷑ Dicendũ est ꝙ hoc tenet veritatẽ a parte subiecti. ni/
hilominus tñ potest teneri ⁊ cõmunis qđ a parte subiecti ⁊ p̄dicati cõ/
mittat᷑ vnica ⁊ diuersa acceptio. Sed quo ad p̄dicatum non variat quã
titatem ꝓpositionis Item Si illa nõ esset mixte quãtitatis nullꝰ ho/ Nullꝰ hoĩs asinꝰ cur/
minis asinus currit. sequeret᷑ ꝙ vna falsa fieret vera. vt patet de illa nul rit.
lius hoĩs asinus nõ est asinus. quia illa est sua cõtradictoria homis asi
nus non est asinꝰ. que est negatiua. ⁊ tñ si esset simplicis quantitatis fie/
ret vera. quia valeret illã. quilibet asinus homis est asinus. Correlari
um. Dat᷑ complexũ vnica acceptione acceptum in quo tamẽ obliquus
p̄cedit rectum vt ibi apparentẽ asinus oportet currere. Correlarium
Dat᷑ cõplexũ diuersis acceptionibꝫ acceptũ in quo determinabile prece
dit ⁊ determiatio sequit᷑. vt cuiuslibet aĩal hoĩs currit.

Vniuersalis est illa in qua subijcitur terminus communis signo vniuersali determinatus. vt omnis homo currit

Pro illa diffinitione est notandũ ꝙ ipsa de rigore vt ponit᷑ non est bo Diffinitio de rigore nõ
na. qꝛ seq̄ret᷑ ꝓm eam ꝙ illa non esset vl'is nihil est nemo currit. qꝛ subie valet.
ctum eius nõ distribuit᷑. qꝛ nõ habet subiectũ. Sed notandũ ꝙ diffi
nitio vna cũ diffinito sic debet poni. Propositio vl'is est ꝓpõ cathegori/ Intellectꝰ diffinitõis.
ca simplicis quãtitatis in q̄ vel eius mentali subijcitur. id est subiectum
est terminus cõis scꝫ cõiter tentus signo vl'i determinatus. i. distributꝰ
Illa diffinitio ꝑcedit ꝓm illam viã que nõ ponit suppositionem collecti
uam. Si aũt suppositio collectiua est ponẽda tũc ad diffinitõnẽ debet
addi vel collectiue acceptus. In forma erit talis. Propositio vl'is est ꝓ/
positio cathegorica simplicis quantitatis in q̄ vel eius mẽtali subiectũ
est terminus cõiter tentus distributus vel collectiue acceptus. Dicit᷑ vel
in eius mentali ꝓpter ꝓpões vles que expresse non habent subiecta. vt
nihil est nemo currit. Sic etiã si ly a imponeret᷑ ad significandũ sinoni/
me cũ illa oĩs homo est aĩal. Et dꝛ in fine vel collectiue acceptus ꝓpter il
lam oẽs apostoli dei sunt duodecim que est vl'is ponẽdo suppositionẽ
collectiue. qꝛ tũc ly omnes ẽ vnũ puꝝ sincathegorema. ⁊ apostoli dei est
subiectum. Pro quo est notandũ ꝙ ꝓm illam viã duplex est ꝓpõ vni/ Propositio vniuersal'
uersalis. scꝫ vl'is distributiua ⁊ vniuersalis collectiua. Exemplũ primi est duplex.
omnis hõ currit. scdi. oẽs ap'li dei sunt duodecĩ. Si aũt suppositio col
lectiua non ponit᷑ tũc nulla est vl'is collectiua. Sed tũc illa vel ꝯsimilis
omnes apostoli dei sunt duodecim est indefinita. ⁊ hoc totũ est subiectũ
oẽs apostoli dei. ⁊ tunc ly omnes ẽ vnũ cathegorema. et si ꝓpões expo
nibiles sunt cathegorice tunc valet tantũ sicut maximus nũerus vel ma
xima multitudo. ⁊ sic tũc est ꝯplexum ⁊ in nullo p̄dicamento ponitur.
Si aũt sunt hypotetice tunc ly omnes ẽ incõplexum ⁊ est in p̄dicamẽto
quantitatis sub ly numerus vel multitudo. Et sic patet ꝙ illa nõ omis Nõ oĩs hõ currit.
hõ currit non est vniuersalis. quia ly homo non determinatur ꝑ ly oĩs

ſicut in ꝓpoſito capitur determinari. quia in ꝓpoſito capitur pro diſtri‑ bui. Modo ly homo nō diſtribuitur. ⁊ ſic aliter accipiť determinari ibi

Signū vniuerſale.

q̄ʒ in grāmatica. Ulterius eſt notandū ꝙ ſignum vl'e eſt ſignū natū diſtribuere ſubiectū totale alicuius ꝓpoſitōis cathegorice. ſicut ſūt iſta. Omnis nullus nihil nemo neuter ſinguli ꝗlibet quicunq̄ʒ nunq̄ʒ neq̄‑ q̄ʒ. ⁊ plura talia. Et nō debet dici in diffinitione ſignū ſincathegorema‑ ticum. quia tunc ly nihil nō eſſet ſignum vniuerſale quia nō eſt ſincathe‑ gorema. ꝯſequēs falſum eſt. q2 illa eſt ꝓpoſitio vniuerſalis. Nihil videt homo. ⁊ ibi ly homo eſt ſubiectum ⁊ diſtribuiť ꝑ ly nihil tanq̄ʒ ꝑ ſignū vniuerſale. Simile eſt ibi. Neminē videt hō.

nichil videt homo
nemi[n]e[m] videt homo

Nullū ſignum excluſiuum reduplicatiuum vl' exceptiuū eſt vl'e

Corrclariū. ꝙ nullum ſignum excluſiuum eſt ſignū vniuerſale. quia nullum tale natum eſt di‑ ſtribuere ſubiectū totale alicuius ꝓpōnis cathegorice ſed bene ꝑdicatū. Sic idem eſt de ſignis reduplicatiuis ⁊ exceptiuis q̄ non ſunt ſigna vni‑ uerſalia ex eadem ratione. quia non diſtribuūt ſubiectū. Correlarium.

Negatio infinitās nō eſt ſignū vniuerſale.

Negatio infinitanter tenta nō eſt ſignum vniuerſale vt ſic. q2 etiam non diſtribuit totale ſubiectum. eo ꝙ ſemꝑ eſt pars ſubiecti ſaltem quādo di‑ ſtribuit terminū a parte ſubiecti poſitum. Et diciť notanter vt ſic. quia bene eſt ſignū vniuerſale capiendo neganter vt ſic. Correlariū. omes

Nullibi hō currit ⁊ ſi‑ miles ſunt vl'es.

ille ſunt ꝓpoſitiones vniuerſales nullibi homo currit. nuſq̄ʒ homo legit nunq̄ʒ homo diſputat. nequaq̄ʒ homo ſtudet. capiēdo iſta aduerbia vt determinant copulā ⁊ tunc ſubiectum ſcʒ ly homo diſtribuitur per ea. Si aūt determinant ſubiectū vel ꝯceptus incluſus in eis determiat ly homo. tunc tales ꝓpoſitiones eſſent mixte quantitatis. quia tunc ſubie‑ ctum acciperetť diuerſis acceptionibus. Correlarium. Ly vbicunq̄ʒ

Ubicunq̄ʒ ⁊ q̄ñcunq̄ʒ nō ſunt ſigna vl'ia. ſed ꝗcūq̄ʒ ē ſignū vl'e.

non eſt ſignum vniuerſale. quia nunq̄ʒ diſtribuit totale ſubiectum. ⁊ ſic iſta non eſt vniuerſalis. Ubicunq̄ʒ homo currit hō mouetur ſed eſt inde‑ finita. ⁊ ſecundū ly homo eſt ſubiectum. ly mouetur copula. ⁊ hoc totuʒ eſt predicatum in loco in quo homo currit moueť. Et ſic differentia eſt inter ly quicunq̄ʒ ⁊ vbicunq̄ʒ. q2 ꝯceptus incluſus in ly vbicunq̄ʒ tenet ſe ad predicatū. ita ꝙ eſt pars ꝑdicati. licet tale aduerbiuʒ determiet ver‑ bum principale ⁊ etiā q̄ñq̄ʒ verbum minus principale et vt cōmuniter quia illud verbum tenet ſe reſtrictiue quod ponitur cum ly vbicūq̄ʒ. ex quo in ſe includit ſignum reſtrictiuum. Eodem modo dicendū eſt de ly quandocūq̄ʒ qꝺ nō eſt ſignū vniuerſale. Et ſic illa etiā eſt indefinita q̄ñ‑ cunq̄ʒ homo currit aīal currit. ⁊ valet tantū. omi tꝑe quo hō currit ani‑ mal currit ſi ꝟba ſunt ſimplicia. ⁊ ſic q̄ñcunq̄ʒ eſt ſincathegorema mix‑ tum. Sed ly quicunq̄ʒ eſt ſignū vniuerſale includens in ſe ſignum reſtri‑ ctiuum. ⁊ ſi nō habet ſubſtantiuū ſecum expreſſuʒ tūc includit terminū cathegorematicū qui tenet ſe ad partem ſubiecti. Si autē ponitur ſecuʒ ſubſtantiuum tunc nō includit talem ſed ſemꝑ includit in ſe ſignū reſtri‑ ctiuū. Exemplū primi. quicūq̄ʒ currit moueť. iam em̄ includit in ſe cō‑ ceptū. Exemplū ſecundi. quicūq̄ʒ hō currit moueť. iam em̄ nō includit ꝯceptum ſed actū diſtributiuū ⁊ cū hoc reſtrictiuū. ita ꝙ valet tantum

Quādocu[n]q[ue] hō curr[it]

Q[ui]cu[n]q[ue] e[st] signu[m] vni[uersale]

Iste p[ro]po[siti]o[n]es su[n]t vni[uersales]

Ois eſſentia diuina ē pater.

ſicut omnis qui. ⁊ quelibet illaꝝ ꝓpoſitionū eſt vniuerſalis. Correla‑ riū. Illa eſt vniuerſalis Ois eſſentia diuina eſt pater. q2 ad ꝓpoſitō cum

vniuersalem sufficit q̃ eius subiectu𝔷 sit terminus cõmunis ⁊ distribu//atur quacũq𝔷 distributiõe siue completa siue incõpleta. Etiam illa est vniuersalis vterq𝔷 hõ currit. ⁊ valet tantũ. quilibet hõ de numero illo//rũ duo𝔷 currit. Correlariũ. Jlla non est vniuersalis Omne ens qð est sortes currit. ⁊ licet subiectum distribuatur tñ hoc non sufficit sed vl//tra hoc requiritur q̃ sit terminus cõiter tentus. Correlariũ. Jlla nõ est vniuersalis. omnẽ equũ videt sortes. quia subiectũ non est terminus cõmunis distributus p̱ signum vl'e. Et ly subijcit̃ in diffinitiõe valet tã tum. i. subiectũ est. ⁊ nõ valet tm̃. i. a parte subiecti ponit̃. Correlariũ Jlla est mixte quantitatis. nullius hois asinus currit. Primo ideo. q̃a sua ꝯtradictoria scꝫ illa hois asinus currit est mixte quantitatis. ḡ etia𝔷 ipsa. quia alias nõ participarent in extremis. Secundo. q𝔷 sua equiua//lens est mixte quantitatis scꝫ cuiuslibet hominis quilibet asinus nõ currit. ergo etiã illa. Tertio quia si nõ esset mixte quantitatis sed simplicis sequeret̃ q̃ vna negata deberet ꝯcedi. Patet de illa. nullus homis asi//nus non est asinus. illa negat̃. quia sua ꝯtradictoria scilicet illa homis asinus nõ est asin⁹ est vera. ḡalia falsa. Et tñ si esset simplicis quantita//tis fieret vera. q𝔷 valeret tantũ. quilibet hois asinus est asinus. ⁊ illa est vera. ⁊ sic patet siue precedat signum affirmatiuum siue nõ. q̃ nõ cõue nit cum determinabili semper est diuersa acceptio. Correlarium. Jl la est mixte quantitatis ⁊ nõ vniuersalis. omnis homo ⁊ omnis asinus currũt. quia subiectũ nõ distribuitur p̱ vnum actũ. Etiã illa. ois homo et asinus currũt de rigore est mixte quãtitatis. quia de rigore ly omnis nõ põt distribuere totũ copulatũ. ex quo est singularis nũeri ⁊ totũ co//pulatum pluralis nũeri. Notandũ est vltimo q̃ ista diffinitio Propositio vniuersalis est que omni aut nulli inesse significat. Jntelligit̃ sic. est propositio cathegorica simplicis quantitatis cuius predicatum denota tur cõuenire cuilibet supposito subiecti vel nulli.

Vterq𝔷 homo currit.

Omẽ ens qð ẽ sortes currit.

oẽm equum videt sortes.

Nulli⁹ hois asin⁹ currit.

Ois hõ ⁊ ois asinus currunt

Scða diffinitõ ꝓpõis vniuersalis

Particularis est illa in qua subijcit̃ terminus cõmunis signo particulari determinatus, vt quidam homo currit.

Notandũ est pro diffinitione q̃ ipsa de rigore nõ est bona. q𝔷 ꝑm ea𝔷 sequeret̃ q̃ illa nõ esset particular𝔷 aliq̃s currit. ex quo illa nõ habet subiectũ capiendo saltem ly aliq̃s vt est signu𝔷 particulare. q𝔷 tunc includit actũ ⁊ ꝯceptũ. Sed debet sic intelligi Propositio particularis est ꝓpositio cathegorica simplicis quantitatis in qua subijcitur terminus cõis stans determinate p̱ signũ particulare secum expresse positum. Vel est ꝓpositio non habens secum exp̃sse subiectum in q̃ tñ expresse ponitur si//gnum particulare. ⁊ in mentali eius subiectum stat determinate per si//gnum particulare secum expresse positum. Prima particula diffinitõis conuenit propositionibus que expresse habent subiecta in quibus exp̃s se ponuntur signa particularia vt sunt iste. Aliquis homo currit. vllus homo currit. Secunda particula conuenit huic Aliquis currit. capiendo ly aliq̃s vt est signum particulare sincathegorematicum mix

Diffinitio de rigore ñ valet

Intellectus diffinitionis.

tum videlicet ꝙ includat actum ⁊ cōceptum. tunc enī est ꝓpō particula
ris ⁊ valet tantum sicut aliqua res currit. Si aūt caperet sincathegore
matice pure tūc nō esset propositio quia esset oratio incōgrua. Dicit

Signuꝫ ꝑticulare debet poni expresse

notanter in secunda ꝑticula non habens expresse subiectum propter il-
lam homo est animal. quia licet in mentali eius subiectum stet determi
nate expresse per signum particulare. ⁊ sic etiam est particularis. tamen
non in voce ponitur illud signum. Et sic patet ꝙ si ille terminus a impo
neretur ad significandū sinonime cum illa. aliquis homo currit. non es-
set propositio particularis sed indefinita. quia ibi non ponitur signum
particulare expresse. Nam ad hoc ꝙ aliqua propositio sit particularis
oportet ꝙ ponatur signū particulare expresse in tali oratiōe. sed nō opor
tet ꝙ subiectum ponatur expresse sed sufficit ꝙ in mente fiat sic ꝙ conce-
ptus sibi correspondens determinetur per signum particulare. Cor-

Dantur due ꝓpōnes sinonime q̄ꝝ vna est ꝑticularis ⁊ nō alia.

relarium. Dantur due propositiones sinonime quarum vna est parti-
cularis ⁊ alia indefinita. sicut patet de ista vocali. homo est animal ⁊ de
mentali sibi correspondente. Nam omnis propositio mentalis cuiꝰ sub
iectum accipit determinate est propositio particularis. quia ꝭm cōmu-
nem opinionem omnis suppositio determinata in mente fit per vnum
actum. sed quelibet propositio cuius subiectum accipitur confuse tm̄ est
indefinita. eo ꝙ suppositio confusa tantū ⁊ omnis acceptio confusa tm̄
sunt sine actu in mente ꝭm communē opinionem. Modo multe sunt ꝓ
positiones in mente quarum subiecta accipiuntur confuse tm̄. sicut sūt
iste. omnem equum videt homo. tm̄ homo est animal. tenēdo ꝙ propo
sitiones exponibiles sunt cathegorice. Correlarium. Ista non ē par-

Nō aliq̄s hō currit

ticularis. non aliquis homo currit. licet enim in ea ponatur signuꝫ par
ticulare tamen subiectum non determinatur per ipsum vt in proposito
capitur determinari Nam ille terminus dicitur determinari per signū
particulare qui ratione talis signi accipitur pro suo significato vel ꝓ su-
is significatis disiunctiue ⁊ non copulatiue. nec copulatim. et sic non est
de illo termino homo in predicta propositione. eo ꝙ accipitur distribu
tiue. quare ipsa est propositio vniuersalis. Notandum est ꝙ signum

Signū ꝑticulare.

particulare est signum sincathegorematicū. ratione cuius terminus cō
muniter tentus super quem immediate fertur ⁊ non impeditur accipit
pro suo significato vel pro suis significatis disiunctiue ⁊ non copulatiue
nec copulatim. Et plura sunt talia signa particularia. vt aliquis q̇dam
vllus. non omnis non nullus. ⁊ similia. Correlarium Ista non est ꝓ-

Omnē equū videt aliquis homo

positio particularis. omnem equum videt aliquis homo. quia subie
ctum non accipitur determinate sed confuse tantum. nec ly aliquis ha-
bet impedire ly omnem circa subiectum. Sic etiam ista non est par-

Vnus hō currit.

ticularis. vnus homo currit. sed indefinita est ⁊ hoc totum est subiectuꝫ
vnus homo ⁊ ly vnus non est signum particulare. Correlarium. Ly
determinatus in illa diffinitione ⁊ in diffinitione propositionis vniuer
salis equiuocatur. quia in proposito valet tantū sicut stans determina-

Duo homies currūt.

te. Correlarium Ille sunt indefinite ⁊ nō particulares. duo homies
currunt. mille homines currunt.

Indefinita est illa in qua subijcitur terminus communis sine signo. vt homo currit

Notandum. ꝙ diffinitio de rigore verborum non est bona. quia ẜm eam sequeretur ꝙ illa tantum homo est animal non esset idefinita. quia in ea subijcitur terminus communis cum signo. vt cum ly tantum. Diffinitio ꝺ rigore nõ valet

Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni. Propositio indefinita Est propositio cathegorica simplicis quantitatis in qua vel eius mentali subiectum est terminus communiter tentus stans determinate sine signo particulari secum expresse posito vel stans confuse tantum. Dicitur vel in eius mentali. Et aduerte. ꝙ illa particula solum respicit secundam partem diffinitionis videlicet confuse tantum. Vel potest etiam respicere totum disiunctum. Nam ly a etiam est propositio indefinita si significat sinonime cum ista. homo est animal. sic etiam si significaret sinonime cum ista. omnem equum videt homo. Intellectus diffinitionis

Ex isto patet. ꝙ ad hoc ꝙ propositio sit indefinita requiritur ꝙ subiectum eius accipiatur determinate vel confuse tantum Et si accipitur determiate ⁊ expresse ponitur subiectum ⁊ signũ particulare tunc nõ est indefinita sꝫ particularis. Si aũt non ponitur expresse subiectum ⁊ stat determinate. ⁊ signum particulare etiam non ponitur expresse. tunc est propositio indefinita. vt ly a si significaret sinonime cum ista homo est animal. Quid requiratur ad ꝓpositionẽ indefinitã.

Quare sequitur correlarie. ꝙ omnis propositio cuius subiectũ accipitur confuse tantum. est propositio indefinita. Exemplum omnem equum videt homo illa est indefinita quia subiectum eius stat confuse tantum. ergo ⁊c. Omnis ꝓpositio cuius subiectũ accipitur ꝯfuse tantũ est indefinita.

Correlariũ Illa semper fuit asinus est indefinita. quia subiectum stat confuse tantũ ⁊ ly semper est determinatio copule. Idem est de illa vbiꝙ studet homo. Semper fuit asinus

Correlarium. Illa est distinguenda vel consimilis. Sortem trãsire ad ecclesiam est bonuꝫ. quia si infinitiuus capitur concretiue ipsa est singularis. Et valet tantum. Sortes transiens ad ecclesiam est bonum Sed capiendo infinitiuũ abstractiue ipsa est indefinita. Et valet tantũ Transitio Sortis ad ecclesiam est bonum. Sortem transire ad ecclesiam est bonum

Correlarie sequitur. Illa ẽ idefinita ter fuit Imperator ⁊ vyenne. ⁊ subiectum stat confuse tantum. quod est ly Imperator. Et ly ter est signum suppositionis confuse tantum. Sic etiam ly bis perpetuo ab eterno precise immediate post hoc ⁊ plura similia. Ter fuit Imꝑator ⁊ vienne

Singularis est illa in qua subijcitur terminus discretus vel terminus communis sumptus cuꝫ pronomine demonstratiuo vt sortes currit. iste homo currit.

Pro illa littera est notandum. ꝙ ipsa non est diffinitio quia ẜm eam sequeretur ꝙ illa esset singularis meus asinus currit quia in ea subijcitur terminus communis sumptus cum pronomine demonstratiuo scilicet meus Etiam sequeretur ẜm eam ꝙ ille essent singulares. sortes est nomen. sortes est dictio. sequela autem falsa est. Debet ergo sic intelli- Diffinitio ꝺ rigore nõ valet

Intellect⁹ diffinitiõis

gi littera. ꝑpositio singularis est ꝑpositõ cathegorica simplicis q̃ntitatꝭ in qua vel eius mentali subijcitur. id ẽ subiectuꝫ est terminus discretus .s. discrete tentus. vel terminus cõmunis sumptus cũ ꝓnoie demõstratiuo primitiuo. Exempluꝫ vt sortes currit. ille homo mouetur. Pro

Pronomen singularisans ẽ pars extremi ꝯ̃ muniorem opinionẽ

secunda ꝑticula diffinitionis est notandũ. ꝙ dicendo sic. ille homo currit ſꝫ hoc totum ille homo est subiectũ ſm cõmunem viam. Et lꝫ ly ille sit sincathegorema purum ꝛ ponaꝛ ab initio ꝑpositõis tamẽ ex quo hꝫ restringere terminũ ꝛ singularisare cui additur ꝑ modũ adiectiui tũc q̃n est ꝑs extremi. Et sic non est sil'r de ly nullus vel quilibet. licet enim etiã habẽt restringere terminũ tñ h̃ ñ hñt ex modo significandi principali ſꝫ min⁹ pricipali videlꝫ ꝙ sunt generis masculini. ſꝫ ly ille habet hoc ex modo significandi principali. Tenendo tamen ꝙ ly ille non sit pars extremi in predicta sicut aliqui volunt. Diffinitio posita adhuc est bona. quia tunc ille terminus homo est subiectum ꝛ est terminus discrete tentus. licet enim sit terminus communis tamen non tenetur cõmuniter sed discrete. ex quo singularisatur per ly ille. nam pronomina demonstratiua ꝛ primitiua habent singularisare terminos quibus adduntur ꝑ modũ adiectiui in eodem genere numero ꝛ casu. Et dicitur primitiua. nam illa

Meus asinus currit

non est singularis. meus asinus currit sed indefinita. Et ly meus nõ singularisat ly asinus quia non est primitiuũ. Sic etiaꝫ illa non est singularis mei asinus currit sed mixte quantitatis. Nec ly mei iam singularisat

mei asini interest legere

ly asinus sed regitur ab eo eo ꝙ non ponitur secum in eodem casu. Sed illa mei asini interest legere capiendo ly mei primitiue ꝛ vt habet se ad ly asini vt adiectiuum sic ꝙ non regitur ab eo tunc est singularis. Et si demonstratur per ly mei homo. vel etiam quecunq̧ res alia ab asino tũc ipsa est impossibilis. quia valet istam. Ego asinus sum ens cuius interest legere. Si autem ly mei regitur a ly asini tunc est mixte quantitatis quia determinatio precedit. Et valet istam. mei asinus est ens cuius interest legere. Pro vlteriori intellectu diffinitionis est notandũ. ꝙ ter-

Termin⁹ cõis

minus communis est termin⁹ cui ex suo modo significandi substractiuo et totali non repugnat supponere ꝑ pluribus essentialiter distinctis diuisim ꝛ vniuoce. Correlarium. ꝙ nullum sincathegorema est terminus cõmunis ꝛ sic non quilibet terminus appellatiue qualitatis est terminus cõis sicut patet de puris adiectiuis ꝛ sincathegorematibus.

Terminus discretus

Sed termin⁹ discretus est terminus cui ex sui modo significandi substractiuo ꝛ totali repugnat supponere ꝑ plurib⁹ essentialiter distinctis diuisim ꝛ vniuoce. Et nota ꝙ ille t'minus termin⁹ in illis diffinitionib⁹ ꝑ genere diffiniti potius capitur tercio modo ꝑ illo vicꝫ qḋ natũ ẽ eẽ subiectũ vel ꝑdicatũ ꝑpositiõis. Vl' etiã ꝑ illo qḋ hꝫ modũ significãdi substratiuum ꝛ cathegorematicum. ꝛ sic aduerbia etiam sunt termini communes. Sꝫ puꝝ adiectiuũ nec ẽ terminus cõmunis nec discretus vt sic quia non est terminus. Ex isto patet ꝙ iste ꝑpositões sunt singulares

Sortes quiñ ẽ homo currit

sortes q̇ nõ ẽ hõ currit. sortẽ q̇ nõ ẽ in schol' oportet currere. Sic etiã ista

Apparens sortes studet

apparẽs sortes studet. ꝑut ly apparẽs determinat ly sortes sicut adiectiuũ suũ substantiuũ ꝛ vt sic nõ regiꝛ a ly apparẽs quia tunc singularisat

ipsum. Nam terminus discretus additus alteri termino in eodem casu
congrue ⁊ immediate non rectus ab eo singularisat ipsum sicut tunc in
appositione minus cōmune singulare singularisat magis cōe vt illa est
singularis homo sortes currit. sic etiā illa. aīalis sortis interest legere. ꝑut
ly sortis non regitur a ly aīalis sed determinat ipsum in appositiōe ē sin
gularis. Si aūt regitur ab eo est indefinita. Correlarium illa non est
singularis sortes si est sortes currit. sed indefinita quia subiectū suppo-
nit ꝑ qualibet re mundi. quia ꝯditionatū ex terminis sinonimis suppō
nit pro qualibet re mundi. Et illa est singularis sortes qui est sortes cur
rit. Correlariū. Illa cuilibet homini dans panē non venit est mixte
quantitatis. ⁊ hoc totū est subiectū homini dans panē ⁊ h̄ accipit diuer
sis acceptionib. Correlariū. illa quicq̄d sorti nō placet mihi nō pla-
cet ē vniuersalis. ⁊ h̄ totū ē subiectū ens qd̄ sorti nō placet ⁊ h̄ distribuit
ꝑ signū vniuersale inclusū in ly quicq̄d. Sed illa est singular̃. quicquid
hoiem nō timet plato. ⁊ ly plato est subiectū hominē timēs ē ꝑdicatum
⁊ ly hominem destribuit ꝑ ly quicquid qd̄ ē signū vniuersale valens sic̄
oēm. Sic etiā illa est singularis q̄cquid sortes vult plato non vult ⁊ ly
plato est subiectū. Correlariū. illa omnem hominē quē nō decꝫ hono
ris non decet laudis est ꝓpositio vniuersalis. ⁊ hoc totum est subiectuꝫ
hominē quem non decet honoris ⁊ distribuit per ly omnem ⁊ sic ly de-
cet habet regere genitiuū a parte post. Sꝫ illa ē indefinita. apparentꝫ
nō homo interest legere. Et h̄ totū est subiectū apparentis nō hō capiē
do negationem infinitanter. Item illa sortes apparēs quod tu non
cogitas videt te. est singularis capiēdo ly sortes vt non regitur a ly appa
rens. Sed ista homo omnis currit homo nullus mouetur ⁊ similes
sūt vniuersales. Et in talibus signū vniuersale distribuit ante se ⁊ sic va
lent istas omnis homo currit nullus homo currit Item illa quasi om-
nis homo currit est propositio vniuersalis ⁊ valet tantuꝫ omnis homo
de numero multorum currentium respectu paucorum non currenti-
um currit. Et sic ille terminus homo restringitur per ly quasi et sic non
valet consequentia. quasi omnis homo currit ⁊ sortes est homo igitur
quasi sortes currit. si enim sortes quiesceret ⁊ quilibet alter homo curre-
ret. añcedēs esset verū ⁊ cōsequens falsum Et sic ille terminus homo in
minore pro pluribus supponit ꝙ̄ in maiore. Aliqui tamē dicūt ꝙ pre-
dicta valeat tantū omnis homo currit paucis demptis. Vel sic. omnis
homo currit vno vel paucis dempto vel demptis ⁊ sic esset vna hypote
tica ratione ablatiuorum in designatiōe ꝯsequentie positorum. Cor-
relariū. illa ambo homines currunt. capiēdo ly ambo collectiue est ide-
finita. Sed capiendo distributiue est vniuersalis ⁊ tunc ly ambo hꝫ di-
stribuere pro duobus ⁊ sic ista ambo homines currūt valet tantū om-
nis homo de numero illorū duorum currit. Sic etiā illa est vniuersalis
vtrumq̄ animal currit quia ly vtrunq̄ cum suis condeclinijs habet di
stribuere ꝑ duobus demonstratis per ꝓnomē demonstratiuū inclusuꝫ
in eo. Et sic valet illā oē aīal de nūero illoꝝ currit demōstrādo ꝑ ly illoꝝ
duo aīalia. Sꝫ illa est vniuersal̃. nequaq̄ respōdēs respondet ⁊ sic ly ne-

Regula

Sortes si ē sortes cur-
rit

Cuiulibet hoi dās pa
nem ñ venit

Quicquid sorti ñ pla-
cet mihi ñ placet.

Omnem hominē quē
ñ decet honoris ñ decꝫ
laudis

Sortes apparens qd̄
tu ñ cogitas videt te

Homo ois currit hō
nullus mouetur

Quasi ois homo cur-
rit

Ambo hoies currunt

Vtrūq̄ aīal currit

Nequaq̄ respondens
respondet

quacū determinat copulam z ly respondens distribuitur per ly nequa//
quam z est ꝓpositio negatiua. Sed illa est indefinita. cōtinuo est mo

Continuo est motus

tus. z ly continuo est sincathegorema mixtū z ly motus supponit ꝯfuse
tantum. Sed illa silogisantem habendū est terminos est indefinita

Silogisantem habendum est terminos

Et per hoc totum habendum est cirloquitur verbum impersonale pas
siue vocis z ly est capitur impersonaliter ex adiuncto. sicut ista sortē pos//
sibile est currere. Sed illa. Matheum legitur non est propositio nisi

Matheū legitur

exprimatur subiectum vt sic. ab aliquo legitur matheum et tunc capien
do ly aliquo sincathegorematice mixtim tūc significat omnem rem mū
di z sic est ꝓpositio indefinita. Sed illa psalmos erat ante legendum

Psalmos erat ante le//gendum ab aliquo

ab aliquo. sic resoluitur. aliquis erat legens psalmos ante. Sic illa ē
indefinita. In instanti est motus qualitercunq capiatur ly in instan

In instanti est motus

ti siue cathegorematice siue sincathegorematice. z ly motus est subiectū:

In danubio nō ē aq

Sed illa est vniuersalis in danubio non est aqua. in scholis non est
vinū. Correlariū. illa est singularis petrus alb⁹ currit. quia ē regula

petrus alb⁹ currit

Quandocunq est constructio adiectiualis z substantiuum est termin⁹
singularis tunc totum aggregatum est terminus singularis. Corre//

Ille homo vel asinus curit

larium. De illa distinguendum est. ille homo vel asinus currit. si enim
solum ly homo singularisatur per ly ille ipsa est indefinita. Si autē to//
tum disiunctum singularisatur tunc est singularis. Sed illa sortes ē in//

Sortes est indiuiduū

diuiduum est indefinita. z licet sortes sit terminus singularis tamen nō
tenetur singulariter sed communiter. quia iam stat materialiter. z ergo
est terminus communis. Unde pro regula nota q omnis terminus

Regula terminus materialiter captus ē cōis

materialiter captus est terminus communis. excepto solo qui capitur
materialiter singnificando se singulariter. Et sic patet differentia inter
terminum singularem z terminum teneri singulariter. Notandū est

Terminum singularisari

vlterius. q terminus cōmunis tunc dicitur singularisari quādo sibi ad
ditur pronomen demonstratiuum pmitiuum tanq adiectiuum suo
substantiuo. Uel quādo sibi additur minus commune in appositione
q est terminus discretus Uel quando additur sibi determinatio singu//
laris in recto non tamen ab eo recta. Exemplum primi. ille homo cur//
rit. Secundi animal sortes currit. Tercij. homo existens plato currit.
Dicitur primitiuum ꝓpter ly asinus ibi. meus asinus currit. Dicitur
tanquam adiectiuum suo substantiuo propter ly asinus. in illa mei asi//
nus currit. Dicitur determinatio singularis in recto propter ly asinus.
ibi sortis asinus currit. Dicitur non recta ab eo propter ly apparens. ibi
apparens sortes currit. Correlarium. ille sunt singulares omne ens

Omne ens qđ ē sortes currit

quod est sortes currit. Magister petrus cras leget. Similiter anima
sortis est in scholis z hoc prout est regimen ex vi idemptitatis. Sed ꝓ//
ut est regimen ex vi possessionis tunc est indefinita. Sequuntur nūc

Regule de termīo cō//muni z singulari Pri//ma regulari

regule alique de termino communi z singulari. Prima copulatum ex
terminis singularibus tanquam principalibus partibus coniunctis
est terminus singularis. Exemplum. Sortes et Plato currunt. Si//
militer Sortes z ipse currunt. vbi hoc totū est terminus singularis sor
tes z ipse. Et dicitur notanter tanquā principalibus ꝑtibus coniūctis

ꝓpter illam vel consimilem. asinus sortis ⁊ platonis ⁊ equus homi⸗
nis currunt. vbi subiectum non est terminus singularis licet sit copula⸗
tum ex terminis singularibus. et per consequens non est singularis sed
indefinita; Secunda regula. Copulatum ex terminis communibus Secunda regula
vel termino cõmuni ⁊ singulari est terminus cõmunis. Exemplum pri
mi. homo ⁊ equus currunt. Exemplū secundi. sortes et asinus currūt.
Plato ⁊ homo currunt. Et hoc habet veritatem dummodo totū copu
latum non singularisatur. Exemplum nam hec est propositio singula⸗
ris. hec animalia ⁊ scamna sunt in scholis. singularisando per ly hec to
tum copulatum. Tercia regula. disiunctum ex terminis singularibꝫ Tercia regula
non sinonimis nec natis supponere ꝓ eodem est terminus cõmunis vt
sortes vel Paulus currit. Similiter disiunctum ex termino singulari et
termino cõmuni est terminꝰ cõmunis. vt Sortes vel homo currit. si to
tale disiunctum singularisaretur tūc esset terminus singularis vt ille hõ
vel equus currit. Quarta regula. disiunctum ex terminis singulari⸗ Quarta regula
bus sinonimis ⁊ natis supponere pro eodem est terminus singularis.
vt sortes vł sortes currit Marcꝰ vł tulliꝰ currit. Quita regula Cõdi⸗
tionatum ex terminis singularibus sinonimis ē terminus cõmunis vt Quinta regula
sortes si est sortes currit tale cõditionatū dūmõ ponit in propositiõe na⸗
tum est supponere ꝓ qualibet re mundi. sic etiam conditionatū ex ter⸗
minis cõmunibus. Sed conditionatum ex termino cõmuni ⁊ singula⸗
ri est terminus singularis. Et pro quo supponat tale relinquo ad illud
sophisma Omnis ꝓpositio si est impossibilis est falsa. Sexta regu⸗ Sexta regula
la. Aggregatū ex termino cõmuni ⁊ termino singulari ⁊ terminꝰ singu
laris determinat cõmunem est terminus singularis preter regens ⁊ re⸗
ctū vt aīal quod ē iste homo currit. mulier que est katherina currit hec
aggregata sunt termini singulares. Similiter dicendo sic. homo existẽs
Johannes. mulier existẽs barbara. animal existens brunellus. Albus
sortes substantia iohannes homo sortes. hec aggregata sunt termini sin
gulares. Item quandocunqꝫ terminus cõmunis cõbinatur termīo sin
gulari mediante ly existens vł mediante ly quod est vł qui est vł que est
Et dummodo terminus singularis sequitur tunc tale aggregatum est
terminus singularis. si autem terminus singularis preponitur ⁊ cõmu
nis sequitur mediante hac dictione existens. vel mediāte hoc aggregato
quod est vel qui est vł q̄ est ē terminus singularis. vt dicendo Johan⸗
nes existens homo est terminus singularis. Septima regula. aggre Septima regula
gatum ex termino communi ⁊ termino singulari vbi terminus singula
ris est principalior pars. i. determinabile tunc tale aggregatū est termi
nus singularis vt iohannes hominis petrus hominis. ista aggregata
sunt termini singulares. Si autem econuerso terminus cõmunis est ꝓn
cipalior pars scilicet determinabile tunc est terminus cõmunis. Cor Omnis petrus ē mirabilis
relarium. Illa est distinguēda omnis Petrus est mirabilis. quia ly pe
trus vno modo significat omnes vocatos isto nomine petrus commu⸗
niter ⁊ sic est appellatiuum sed non ꝓprie habens pluralem numerum
⁊ sic ꝑdicta est vniuersalis. Sicut habemus in consimili Jacobiqꝫ pari

les. vbi ly iacobi et ly pariles respiciunt se vt adiectiuū et substantiuum. Alio modo significat singulariter hominē cui illud nomē ē impositum et tūc est singularis. et vt sic subiectū eius non distribuitur q̄a null⁹ terminus singularis distribuitur vt sic. Correlariū. Illa est vniuersalis contra negantē principia non est disputandū subintelligendo circa ly disputandum ab aliquo. Et ly aliquo est subiectū vna cum ly disputādū et distribuitur per negationem.

Cōtra negātē pncipia non ē disputandum.

Item propositionum cathegoricarum alia affirmatiua alia negatiua

Pro littera est notandū. q̄ ipa est diuisio totius in suas partes et non generis in suas species. Ex quo propositio affirmatiua ɔnotat extrinsece sup ly propositio ratōe ly affirmatiua vt pz ex mō ɔnotandi. Est autem diuisio totius in suas partes quando diuisum constituit cum quolibet membrorum diuidentium predicationem eēntialē. Sed diuisio generis in suas species est quando ipsum diuisum potest vere et affirmatiue eēntialiter et quiditatiue de quolibet mēbrorum diuidentiū pdicari. Ulterius notandum. tenendo propositiones de disiunctis copul' vl' copulatis copul' eē cathegoricas tunc diuisio de rigore nō est bene posita q̄a tūc nō omis propositio cathegorica est affirmatiua vel negatiua. Sed aliq̄ ē mixte qualitatis sicut pz de ista vl' ɔsimili. sortes est vl' nō ē asinus. q̄re p diuiso poni dz illō totū propositionū cathegoricarum simplicium q̄litatū per quod excluduntur tales propositiones mixte qualitatis. Pro q̄ est sciendum. q̄ ille termin⁹ qualitas in proposito capitur p termino secunde intētōis. Et sic describi in genere habet. Qualitas est propositio cui⁹ copula principalis expresse vl' implicite et total' affirmat' vl' negatur. Uel cuius vna pars copule pricipal' expresse vl' implicite affirmatur. et alia existēs eque pncipal' negatur. Dicitur expresse propter tales propositiones, homo ē animal. homo non est asinus. Dicitur implicite propter ly a in casu posito tantum valēs sicut ista homo est animal. Dī vl' cuius copule pricipalis vna. etc. propter qualitatē mixtam sicut est ista homo est vl' nō ē asinus. Et illa diffinitio ɔuenit omni qualitati tam cathegorice q̄ hypotetice. Describēdo aūt solū cathegoricā qualitatē tūc pro genere diffiniti pōi dz propositio cathegorica. Tenēdo q̄ ille ō disiunctis copulis vl' copulatis copul' sūt cathegorice. Tūc duplex est qualitas propositōis cathegorice scilicet mixta et simplex. Qualitas simplex propositōis cathegorice ē propositio cathegorica cuius copula pricipal' et total' expsse vl' implicite affirmatur vl' negatur. vt in istis homo ē animal hō nō ē asinus. Et dicitur in diffinitōe totalis Nam ista nō ē simplicis qualitatis homo ē vl' nō ē asinus tenēdo opinionē prefatā q̄a lz primū ē affirmet' tn̄ nō est copula total' sz partialis. Qualitas mixta propositōis cathegorice. est propositio cuius vna pars copule pricipal' affirmat'. et alia eque pricipalis negatur vt hō ē vl' non est asinus. Correlariū propositio hypotetica nō est mixte qualitatis idē p copula pricipali capiendo et loquēdo de sim-

Diuisio Toti⁹ in ptes

Diuisio Generis

Diuisio nō valet

Qualitas

Simplex Qualitas

Mixta Qualitas

propositio hypotetica nō est mixte qualitatis

plici copula ⁊ eiusdem speciei. Et ratio est q̇a plures coniunctiões non possunt sic cõiūgi in mente per aliam cõiunctionem ⁊ congrue. ⁊ sic so- lum vna coniunctio erit copula principal'. Et si tal' affirmatur est affir- matiua. si negat' est negatiua. Sed sic non est de copul' verbalibus. quia tales copule verbales bene possunt ꝯiūgi ꝑ ꝯiunctionē aliquā ⁊ vnam earum negari ꝯtingit ⁊ aliaꝫ affirmari. Et sic bene reddūt ꝓpositioneꝫ mixte qualitatis. Est tn̄ veꝝ ꝙ vna ꝓpositio hypotetica bn̄ est vni affir- matiua ⁊ alteri negatiua. sicut pꝫ de ista vl' ꝯsil'i. sortes currit nō vel hō est asinus ⁊ deus est. q̇a vnus potest recipere ly vl' ꝓ copula pn̄cipali et tūc ē disiunctiua negatiua. Et aliter potest recipere ly ⁊ pro copula pn̄ci pali ⁊ tunc est affirmatiua copulatiua. Dꝫ ḡ diuisio sic poni ad for- mā vna cū diuiso. De nūero ꝓpositionū cathegoricaꝝ simpliciū qualita tū q̇dā ē ꝓpositio cathegorica affirmatiua. ⁊ illa q̄ in certo ei⁹ mō signifi candi nō ē ꝓpositio cathegorica affirmatiua est ꝓpositio cathegorica ne- gatiua. Et dicitur simpliciū qualitatū ꝓpt' tales de disiunctis copul' vl' copulatis copul' vbi vna ps copule affirmat' ⁊ alia negat'. vt sunt iste hō est vl' nō est asinus. hō ē vl' nō fuit asinus. tenendo ꝙ tales sūt cathego- rice q̇a si tenet' oppositū n̄ oportet addi istā pticulā. Est tn̄ veꝝ ꝙ isto sup posito ꝙ nō oīs ꝓpositio de disiunctꝫ coplis vl' copulatꝫ copul' ē mixte q̄ litatꝫ sꝫ aliq̄ sūt affirmatiue ⁊ aliq̄ negatiue. Exemplū pmi. hō est vl' est asinus. Et diceret q̇s. vꝫ ꝙ illa nō sit ꝓpositio cum sit oro icōgrua q̇a ibi ē nugatio ⁊ tal' reducit' ad incōgruitatē eo ꝙ supflue resumit' ly est.

Intellectus diuisiõis.

Nō oīs ꝓpositio de dis iūcta copula est mixte qualitatis.

Obicit

Rn̄r negando. ꝙ non sit ꝓpositio. Ulteri⁹ dꝫ ꝙ sit nugatio. nec ois nu- gatio reducit' ad incōgruitatem cū ly vl' ꝯgrue ꝯiungit illa duo verba. Scōi exemplū. nā ista est negatiua Sortes nō est vl' est asinus. ferēdo negationē in totū disiunctū sicut de rigore fit. Dꝫ in diuisiōe. Et que in certo eius modo significandi quia eadem propositio est affirmatiua ⁊ negatiua in diuersis tamē sensibus. Sicut pꝫ de ista. nō deus ē q̄ ē af- firmatiua capiendo negationem infinitanter ⁊ est negatiua capiēdo ne- ganter Arguitur illa est propositio simplicis qualitatis. sortes est sor tes non vl' plato ⁊ tamen nec est affirmatiua nec negatiua. Quia põitur in ea negatio neganter tenta. ergo negatiua Non affirmatiua quia copu la principalis non affirmatur. Confirmatur. Illa ꝓpositio nec ē af- firmatiua nec negatiua. sortem contingit non currere. non affirmatiua q̇a h verbū currere negatur. nec negatiua qꝛ copula principalis scꝫ ly cō tigit affirmatur. Confirmat'. de illa. nō ē aliq̇s hō q̇n sit aial. Ad primū respondetur. negando assumptū. ⁊ ad probationem dicendum est. ꝙ predicta ꝓpositio sit affirmatiua. ⁊ ad improbationem cōcedat' ꝙ ibi ponit' negatio neganter tēta. Nā quandocūqꝫ negatio fertur imme- diate super copulā coniunctionalem tunc tenet' neganter. sed ex hoc non sequitur ꝙ ergo predicta propositio sit negatiua. quia copula eius prin cipalis nō negatur. ex quo ly est est copula principal' ly vl' aūt min⁹ pn- cipalis ex quo est pars extremi. Et sic istud dictum nō est vniuersaliter verum quo dicitur ꝙ negatio postposita copule principali capitur infi-

Soluit

Eadem ꝓpositio ē af- firmatiua ⁊ negatiua

Arguiter de illa primo sortes est sortes non vl' plato.

Secundo Sortē ꝯtin git non currere.

Tercio non ē aliq̇s hō q̇n sit animal

R. ad primum

Regula

R. ad secundū

nitanter quia instantia est de talib⁹ vl' ɔsilibus ꝓpositōib⁹. Ad secundum argumētū. rn̄r ꝙ capiēdo istā orōnem sortez ɔtingit nō currere. in sensu cathegorico vt ē vna modal' diuisa tūc ipsa ē negatiua. ex q̄ verbuȝ principale negatur scȝ ly currere. nam in modalibus ꝓpositōib⁹ in quibus ponitur ifinitiuus ꝛ subiectū ē obliquus semꝑ tal' infinitiuus censetur verbum pricipale. si ergo negatur. ē negatiua. si affirmatur est affirmatiua. ꝛ sic sortez cōtigit nō currere. valet tantum sortes ɔtingēter nō currit. et capitur ly ɔtingent' pro ɔsil'iter. ꝛ sic ɔtingit in tali orōne capit' ꝓ suo aduerbio ɔtingenter ꝛ infinitiu⁹ ꝓ suo verbo finito. sicut pȝ ex resolutione. Uel etiā sic resolui potest sortem ɔtingēter ē nō currere ita ꝙ infinitiuus maneat. ꝛ ly est sit verbū impersonale ex adiuncto. Et sic pȝ ꝙ magna est differentia iter illas duas sortē possibile ē nō esse animal. et sortez possibile ē eē non animal ꝑponēdo negationē in vna ifinitiuo. ꝛ in alia postponendo. q̄a prima est negatiua ꝛ vera. ꝛ scd̄a est affirmatiua ꝛ impossibilis. q̄a secunda valebit tantū sortem possibile ē esse ens quod nō possibiliter ē animal. ex quo ly aīal iam ampliatur ad potest. ꝛ negatio capitur infinitanter. Capiendo autem ly contingenter in predicta oratione vt dicit ɔtingentiam ad vtrumlibet. tunc ista ē affirmatiua sortem cōtingit nō currere. ꝛ ē vna hypotetica copulatiua. ꝛ valet tantū sortes possibiliter currit. ꝛ sortes possibiliter nō currit. ꝛ illo modo ille due sunt sinonime. sortem contingit currere. sortem ɔtigit non currere. capiēdo ly contingit isto mō i ambabus. Sic etiā ista est negatiua. sortes potest nō esse. sortes potest non currere. capiendo saltem istas orationes vt sunt modales. ꝛ tunc prima valet tantum sicut sortes possibiliter non est. ꝛ secunda valet tantum sicut sortes possibiliter nō currit ita ꝙ in oīb⁹ talibus vel cōsil'ibus orationibus vbi post ly potest sequitur infinitiuus ꝛ negatur tūc ly potest in talibus orationibus capitur ꝓ possibiliter. ꝛ tunc tales prepositiones conceduntur quia alias essent impossibiles capiendo saltem ly potest pro copula quia tunc negatio caperetur infinitanter ꝛ infinitaret terminum ad pōt. et ḡ quādo ista ɔceditur. sortes potest nō currere. tūc nō valet istam sortes pōt esse nō currēs. q̄a ista est impossibil'. quia iaȝ negatio capitur infinitanter ex q̄ nō fertur immediate suꝑ aliquod verbum. ꝛ valet istam sortes potest esse ens quod nō pōt eē currēs. Ad tercium rn̄r. ꝙ illa oratio non ē aliquis hō q̄n ipm̄ sit animal ē nagatiua. q̄a negatio inclusa in ly quin capitur infinitanter. ꝛ sic prima negatio fertur super copulam principalem. ꝛ sic hᵒ ē subiectū ens quod nō est animal ꝛ ly homo predicatum. Correlarium. In exponibilibus qualitas non dꝫ attendi penes signū exponibile nisi ipsiȝ fuerit copula principal'. Et hᵒ dico ꝓpter istam. sortes non differt ab hoie. Et sic nō seq̄tur illa ē exclusiua negatiua. ergo est negatiua. vt pȝ de tali vl' consil'i. nō tantum homo non est animal.

Sortes pōt nō esse
Sortes pt nō currere.

R. ad tercium

Affirmatiua est illa in qua predicatum affirmatur de subiecto.

Si negatōes non sūt in mente

Pro illa littera est notandum. tenendo ꝙ negationes nō sint in mēte.

ſicut aliq̄ volunt. nam aliqui imaginantᷣ ꝙ huic aggregato vocali vꝉ ſcri
pto nõ eſt nõ currit nõ laborat apud mentē correſpondeat vnū ſimplex
verbū oppoſito modo denominans ad ly eſt vel ad ly laborat. Et ſic ꝓ
poſitio vocalis et ſua mentalis nõ habent eaſdem copulas. quia in iſta
vocali hõ non eſt anial ſolum ly eſt ē copula. ⁊ tñ in mētali ſibi correſpõ
dente actus diuiſiuus eſt copula quem actum circūloquimur per h̄ to
tum non eſt. Et ſic iſta opinio ponit duplices actus apud mentē ver=
bales vicꝫ actū ꝯplexiuū ⁊ diuiſiuū. ⁊ sm̄ iſtam opinionē diffinitio ꝓpo Intellectꝰ diffinitõis.
ſitionis cathegorice affirmatiue debet ſic intelligi. Propoſitio affirmati
ua cathegorica eſt ꝓpoſitio cathegorica ſimplicis qualitatis cuiꝰ copꝉa Propõ affirmatiua.
principalis totali modo ſignificandi vel principalior ꝑs eius ſignificat
complexiue. Uel eſt ꝓpoſitio tali ſubordiata. Et dr̄ notanter in diffini=
tione. cuiꝰ copula ſignificat ꝯplexiue. ⁊ nõ dicitur. cuius copula ē actus
cõplexiuus. qr̄ tenendo ꝙ verba ſint ſimplicia. tūc mētalis illius homo
currit etiā eſt affirmatiua ⁊ tñ eius copula nõ eſt actus cõplexiuus licet
bene ſignificet cõplexiue. Et ſic ſignificare cõplexiue eſt ſuꝑius ad actū
cõplexiuū. nec omne ſignificare ꝯplexiue eſt ſignificare ſincathegorema
tice ſicut dictum eſt in diffinitione verbi. Sed ꝓpoſitio negatiua sm̄ Propõ negatiua.
illam opinionem eſt ꝓpoſitio cathegorica ſimplicis qualitatꝭ cuiꝰ copu
la principalis vel principalior pars totali modo ſignificādi ſignificat di
uiſiue. Uel eſt ꝓpõ tali ſubordinata. Et vltimū dicitᷣ ꝓpter vocales et
ſcriptas negatiuas. Et nõ debet dici in diffinitõe. vel eſt ꝓpõ cuius co=
pula ſubordinatᷣ actui diuiſiuo. quia in ꝓpoſitione vocali vel ſcripta ne
gatiua ſolum ly eſt eſt copula ⁊ nõ hoc totum nõ eſt. Nec debet dici ſic.
Propoſitio negatiua eſt ꝓpoſitio cuius copula principalis eſt actus di
uiſiuus. qr̄ tunc diffinitio nõ conueniret huic mētali hõ nõ currit tenen
do ꝙ verba ſint ſimplicia. quia copula non eſt actus diuiſiuus ſed bñ ſi
gnificat diuiſiue. Si ꝟo verba ſunt complexa tunc bene dicitᷣ quia tūc
omnis copula verbalis in mente eſt actus diuiſiuus vel cõplexiuus ſic
ly eſt ⁊ non eſt cum eorꝫ condeclinijs. Eſt tñ alia via cõmunior ⁊ pro Scḋa opinio ꝙ nega=
babilior que tenet ꝙ negationes ſint in mente Pro quo eſt aduertē= tiões ſint in mēte.
dum ꝙ negatões eſſe in mente non eſt aliud niſi actus negationis poni
in mente. An aūt talibus actibꝫ ꝯueniat a natura negare vel ſolum ne=
gatiue ſignificare relinquo ad q̄ſtionem Hugonis ſupra Marſilio. iſtā
videlicet. vtrꝫ omnis negatio ſimiliter omne ſignū negatiuū faciunt ter=
minum cõmunē ſequentē ſe ſtare confuſe diſtributiue. Sed tunc sm̄ il=
lam opinionem nullus eſt actus diuiſiuus apud mentē. Sed bñ actus
complexiuus. ⁊ ſic ꝓpoſitio vocalis habet copulā ſinonimā cum ꝓpoſi
tione mētali ſibi correſpondente. Et sm̄ illam viam diffinitio ꝓpoſitio
nis cathegorice affirmatiue ſic exponitᷣ. Propoſitio cathegorica affirma Propõ affirmatiua
tiua eſt ꝓpoſitio cathegorica ſimplicis qualitatis cuiꝰ copula principaꝉ
vel principalior pars ⁊ totalis expreſſe vel implicite affirmatur Pro
quo nota ꝙ sm̄ iſtam opinionē copula dr̄ affirmari qñ ſuꝑ ipſam nulla Copula dr̄ affirmari
fertur negatio negāter tenta vꝉ plures preciſe tamē pares. Et ſic ly pre=
ciſe importat habitudinē collectiuam ita ꝙ ſit ſenſus. ꝙ aggregatū ex ne

gationibus neganter tentis que fuerūt sup copulam principalē sit nūe/
rus par sicut tunc ē de illis negatōibus in tali vel cōsimili nō nullus hō
nō vel asinus non est aīal que est affirmatiua. Et sic negatio negāter
Negatio dupl'r ferẜ in copulam. tenta dupliciter fertur in copulā principalē. Uno mō eā negādo. vt hō
non est aīal. Secundo virtutem alteri⁹ impediēdo. sicut est ibi nullus
hō non est aīal. vbi quelibet illaꝝ negationū impedit virtutē alterius
Et nō debet sic dici copulā affirmari est eā esse actū cōplexiuū non ne
gatū vel actū diuisiuū negatū vel aliqd tali subordinatū. q꞉ copula nū/
ꝗ est actus diuisiuus negatus. q꞉ qñcunqꝫ copula est actus diuisiuus
tunc sup eam nunqꝫ ferẜ negatio. eo ꝙ tūc negatōes nō sunt in mente
Propositio negatiua. Sed ꝓpositio negatiua ẜm illā viam debet sic poni. Propositio negati/
ua est ꝓpositio cathegorica simplicis qualitatis cuius copula principa/
lis vel principalior ps ꝛ totalis expresse vel implicite negaẜ. Et copulā
Copula dꝫ negari. negari est sup ipsam ferri vnicā negationē neganter tentam vl' plures ꝑ
cise impares. Exemplū primi. homo nō est aīal. Secundi. nō nullus
asinus nō currit. Et dꝫ in diffinitionibus. cuius copula principal' vel
principalior pars ꝓpter infinitiuum in ꝓpositionibꝫ modalibus. Nam
ista est negatiua. sortem possibile est nō currere sicut dictū est supra. Et
sic ꝑ genus diffiniti videlicet ꝑ hoc totum ꝓpositio cathegorica simplicꝭ
qualitatis excludunẜ ille de disiunctis vel copulatis copulis. vbi vna co
pula negatur ꝛ alia affirmaẜ. que sunt mixte qualitatis Ex isto nunc
Cuiuslibet mixte qli/tatis oēs opposite sūt mixte qualitatis sequitur. ꝙ cuiuslibet ꝓpōnis mixte qualitatis oēs eius equalētes op
posite ꝛ cōuertentes etiā sunt mixte qualitatis. Sic etiā est de quātitate
mixta. quia quelibet opposita alicuius mixte quātitatꝭ etiā est mixte qn
titatis. sed hoc nō est veꝝ de cōuertente neqꝫ oportet. Ex illo iteꝝ patꝫ
Nihil est nihil. ꝙ illa est negatiua nihil est nihil q̄ nō valet tantū sicut quodlibet aliqd
est. Correlariū Ista est negatiua. homo anial nō est. ꝛ licet ꝑdicatum
Homo aīal nō est illius nō negeẜ. eo ꝙ sup ipm nō ferẜ negatio tamen ꝑdicatū negatur de
subiecto. Nec valet ꝯña Predicatum negatur de subiecto. igitur predi/
catum negaẜ. quia arguitur cum determinatiōe diminuēte scꝫ ly de sub
Legere ꝛ ñ intelligere est negligere iecto. Correlariū. Illa est affirmatiua. legere ꝛ nō intelligere est ne/
gligere. Sic etiā illa. homo ꝛ nulla res que non est homo est anial. quia
ibi negationes capiunẜ infinitanter. ꝛ prima valet tantū legere existens
ens qd non est intelligere est negligere Sed secunda valet tantū. homo
exñs nulla res que nō est hō est animal. ꝛ ly et capiẜ specificatiue in tali/
Sortes impossibiliẜ currit. bus Correlariū. Illa est negatiua. Sortes impossibiliter currit. Nā
qñ ly impossibiliter determinat copulā grā diuisiōis vel ꝯpositiōis tūc
includit negationē formaliter. Sed ille sunt affirmatiue. sortes ignorat
Sortes ignorat mo/tum ꝛ similes. motū. sortes quiescit. sortes caret pecunia. ꝛ similes. ꝛ licet verba ibi po
sita includant negationem. tamē solum infinitanter tentā et nō negāter
Sed de illa. sortes nescit lectionē est distinguendū. quia vel ly nescit ca/
Sortes nescit lectiōeꝫ pitur ꝑ vna dictione tūc est affirmatiua. Si ꝑ duabꝫ est negatiua. Si/
sortes nō vult studere mile est dicendū de illa. sortes nō vult studere capiēdo ly nō vult ꝑ vna
dictione scilicet pro condeclinio huius verbi nolo tunc est affirmatiua. si
ꝑ duabus est negatiua. Consequenter notandū. ex quo hic fit mētio

de negationibus. ꝙ negatio est duplex. Quedam negans ꝛ q̄dam infi-
nitans. Negatio negãs est negatio que fert̃ sup copulã principalẽ ipsaꝫ
negando. vel virtutẽ alteri⁹ impediẽdo. Sed negatio infinitans est q̄
expresse vel implicite fertur sup copulam restrictiue tentam per ly qui q̄
vel quod vel suum condeclinũ. vt sortes qui non studet scribit. Simuli
ter animal qđ nõ stat sedet. Et ꝑ illa materia ponunt̃ modice regule

Negans / infinitans — negatio.

Prima regula. Q̄ñcunqꝫ aliqua negatio immediate preponitur co-
pule principali talis capit̃ neganter semꝑ. si aũt sequitur copulã princi-
palem vel principaliorẽ ꝑtem in cathegoricis tunc capit̃ infinitanter. vt
sortes est nõ homo. Similiter sortem possibile est esse nõ hoiem. Se
cunda regula. Quelibet ꝓpositio cathegorica in qua ponit̃ negatio infi-
nitanter tenta est eiusdem qualitatis cuius esset si talis negatio ĩfinitãs
in ea non poneret̃. Tertia regula. Quandocunqꝫ in aliqua ꝓpositõe
ponunt̃ negatões p̄cise pares negãter tente tunc talis equalet ꝓpositioni
in q̄ nulla ponit̃ negatio ceteris paribꝫ. vt ista null⁹ hõ nõ est anial equi
pollet illi. omnis hõ est animal. Correlariũ Ista. nec sortes nec pla-
to currit est affirmatiua. sed nõ est cathegorica sed hypotetica speciei co-
pulatiue. et valet tantũ. sortes nõ currit ꝛ plato nõ currit

De negatiõibꝫ Regula prima.

Scđa regula

Tertia regula.

Nec sortes currit nec plato currit

**Diuisa propositione tripliciter est sciendum ꝙ tri
plex est quesitiuum per que quesitiua querimus de
ipsa propositione. scilicet que qualis et quanta Que
querit substantiam propositionis. Vnde ad interro
gationem factam per que debemus respõdere cathe
gorica vel hypotetica.**

Pro ista littera est notandũ ꝙ magister Pe. his. in ipsa nõ voluit po
nere oĩa signa quesitiua ꝑ que q̄rimus de ꝓpõne. qꝛ sunt multo plura si
gna q̄sitiua q̄ꝫ illa tria. scꝫ vtrũ in qua materia. quomõ conuertit̃ q̄ sunt
eius opponentes ꝛc̃. sed solũ ponunt̃ illa tria signa quesitiua specie di-
stincta querẽtia de mẽbris diuidentibus p̄dictaꝝ triũ diuisionũ. Di
cit̃ primo specie distincta. quia possunt bene esse plura nũeraliter distin
cta. vt in libro meo ꝛ alterius sed illa nõ sunt specie distincta. Similiter
quelibet ꝓpositio habet sua quesitiua ꝯm numerũ. Dicit̃ querẽtia đ mẽ
bris diuidentibꝫ ꝛ sunt illa tria. que qualis ꝛ quanta. Et ly que querit
de substantia ꝓpositionis. Ubi est sciendum. ꝙ ille terminus substã
tia in ꝓposito nõ capit̃ ꝑ termino prime intẽtionis videlicet ꝑ substãtia
reali quia tunc propositio vocalis ꝛ mentalis nõ esset que. eo ꝙ nõ sunt
substantie sed accidentia. Sed capitur in proposito ille terminus substã
tia pro termino secunde intentionis videlicet pro termino inferiori ad il
lum terminũ ꝓpositio vtputa ꝑ ly propositio cathegorica. vel ꝑ ly pro-
positio hypotetica. et sic erit sensus Que querit de substantia propositio
nis. id est que querit đ termino inferiori ad illũ terminũ propositio. Et
ly qualis de qualitate. Et ly quanta de quantitate Et illa respõsiua pa
tent in hoc metro. Que ka vel hyp. qualis ne vel aff. v quãta par in sin.

Nõ ponit oĩa signa q̄sitiua

Que querit de substãtia quõ intelligitur

Et ly ka valet tantū id ē cathegorica. hyp. id est hypotetica. ne. id est negatiua. aff. i. affirmatiua. v. id est vniuersalis. par. id est particularis. in id est indefinita. sin. i. singularis. Sed diceres. quō hoc debet intelligi ꝙ Pe. hiſ. dicit in textu. Que querit de substantia ꝓpōnis. Rñdetur ꝙ que querit de substantia ꝓpōnis capiendo substantiā pro cōpositiōe essentiali. q: ꝓpositio cathegorica est cōposita ex subiecto ꝛ predicato tanꝗ ex partibus essentialibus. ita ꝙ ꝑ substantiaꝫ intelliguntur partes materiales ꝓpositionis. Sed alia duo quesitiua sunt accidentalia. Et vnū querit de quantitate ꝛ aliud de qualitate.

Que q̄rit de substātia .i. d̄ pte eēntiali ꝓpōis

Item propositionum cathegoricarū quedam participant vtroqꝫ termino vt homo est animal. hō nō est animal. Quedam participant altero tantum: vt homo currit. hō disputat. Alie vero nullo. vt homo currit. equus mouetur. Item propositionum cathegoricarum participantium vtroqꝫ termino quedaꝫ participant ſꝫm eundem ordinem vt homo currit hō nō currit. Quedam vero ordine conuerso. vt homo est animal animal est homo.

Participare dicuntur ꝓpositiones

Pro ista littera est notanduꝫ ꝛ diuisionibus que ponuntur in textu ꝙ ꝓpositōes dicuntur participare in genere que in aliquo cōicant. i. q̄ sic se habent ꝙ vnus terminus ſm se ponitur in vna ꝛ ſm suū sinonimum in alia. ꝛ illo mō ille ꝑticipant homo est asinus. scānū est lignum. q: participant in copula. Et ita generaliter non capitur in ꝓposito ly participare. sed capitur in ꝓposito solum vt extendit se ad participare vtroqꝫ termino altero termino vel nullo. Et ꝓpōnes dicuntur participare vtroqꝫ termino q̄ sic se habēt ꝙ extremū totale vnius capitur in isto sensu in quo ē sinonimū alicui extremo totali alterius. Et reliquū capitur in isto sensu in q̄ est sinonimū reliquo. vt hō est animal. hō non est animal. Et termini dicuntur sinonimi q̄ significāt ideꝫ adequate ꝛ eodem modo. Et sic ibi ly adequate determinat ly idē ꝛ eodē mō Et illi termini hō ꝛ animal non sunt termini sinonimi q: nō significant idē. Sic etiā terminus absolutus ꝛ connotatiuus nō sunt termini sinonimi vt sic q: nō significant eodem mō. Arguitur. album ꝛ nigrū sunt termini sinonimi. q: ſcant idem et adequate ꝛ eodē mō. Significāt idem. q: significant oēm rē mūdi. Et significant idē ꝛ eodē mō q: ambo significant ꝯnotatiue. Etiā eodē mō cōnotant scꝫ accidētaliter. ꝛ ponuntur in eodē predicamēto. Rñdetur ꝙ nō significant eodē mō. q: illi termini dicuntur significare eodē mō q̄ connotant eandē rē. Correlariū. Ille nō participāt vtroqꝫ termino Sortes est videns me. sortes ē videns te. Similiter ille. homis asinus currit ꝛ asinus hois currit. Sed ille ꝓpōnes dicuntur ꝑticipare altero termino que sic se habent. ꝙ vnū extremū totale vnius capitur in illo sensu i quo est sinonimū alicui extremo alterius. Sed reliquuꝫ capitur in illo sensu in

Participare vtroqꝫ termino.

Termini sinonimi

Arguitur

Rñ

Propōnes dicuntur ꝑticipare altero termino.

quo nõ est sinonimũ reliquo. vt homo est aĩal. homo est asinus. Sʒ
ille participant nullo termĩo que sic se habent ꝙ quodlibet extremũ vni
us ꝓpositiõis capitur in isto sensu in quo nõ est sinonimum alicui extre//
mo alterius. vt homo est aĩal. asinus est capra. Correlarium. Non se
quitur ille ꝓpositiões participant nullo termĩo. ergo participant. Sed
bñ sequitur ergo nõ participant alicui termino. ⁊ sic ly nõ capitur negã
ter. ⁊ sensus est ille ꝓpõnes participãt non termĩo. id est ille ꝓpositõnes
non participant vllo termino. Sed ille propositões participãt vtro
q₃ termino ẜm eundem ordinẽ que sic se habent ꝙ subiectum vnius ca//
pitur in illo sensu in quo est sinonimũ cum subiecto alterius. Et predi//
catum vnius capitur in sensu in quo est sinonimũ cum predicato alteri
us. vt homo est aĩal. homo nõ est aĩal Sed ille participãt vtroq₃ ter
mino ordine conuerso. que sic se habent ꝙ subiectum vnĩ⁹ est sinonimũ
predicato alterius. Et predicatũ vnius ẽ sinonimũ subiecto alterius vt
homo est aĩal. animal est homo. Ex isto patet ꝙ dantur due ꝓpositõ
nes cathegorice que participãt vtroq₃ termino. altero termino. et nullo
termino. ⁊ etiam ẜm eũdem ordinem. ⁊ etiam ordĩe cõuerso capiẽdo ex//
trema diuersimode in eis. sicut patet de istis duab⁹ ꝓpõnibus homo ẽ
homo. homo nõ est homo. quia participant vtroq₃ termĩo ẜm eũdem
ordinem capiendo omnes terminos absolute. Sed participant ordine
cõuerso capiendo primũ ⁊ quartum terminos absolute. ⁊ secundũ ⁊ ter
tium cõnotatiue. Sed altero termino capiẽdo primos tres termĩos ab
solute. vltimũ vo connotatiue. Sed nullo termĩo capiẽdo primos du//
os absolute ⁊ alios duos cõnotatiue. Et Pe. hiſ. nõ diuidit omnia mẽ
bra illius diuisionis sed solum diuidit ꝓpositiões vtroq₃ termĩo partici
pãtes ẜm eundem ordinem.

Propositões ꝑticipãt nullo termĩo

Propositões ꝑticipãt vtroq₃ termĩo ẜm eundem ordinẽ. ⁊ ordine conuerso.

Item propositionum participantium vtroq₃ termino ẜm eundem ordinem alie sunt contrarie. alie succontrarie. alie contradictorie. alie subalterne

Pro littera est notandũ ꝙ magister Pe. hiſ. in ꝓposito nõ ponit vnã
diuisionem nec est diuisio. ideo q₇ disiunctũ ex mẽbris diuidẽtib⁹ nõ cõ
uertiẜ cum diuiso. q₇ nõ oẽs ꝓpõnes participãtes vtroq₃ termĩo ẜm eun
dem ordinẽ sunt cõtrarie succõtrarie ꝯtradictorie subalterne. Sicut pa
tet de illis vel cõsimilib⁹ hõ est aĩal. homo ẽ aĩal. seu de cõsimilib⁹ aliis
ꝓpositionibus sinonimis. Sed pe. hiſ. voluit in ꝓposito ꝙ ad hoc ꝙ p//
positiones sint contrarie succontrarie ꝯtradictorie seu subalterne requi//
riẜ ꝙ participent vtroq₃ termino ẜm eũdem ordinẽ. Sed si deberet ibi
esse diuisio tunc pro diuiso poni deberet hoc totũ. ꝓpositionum cathe//
goricaꝝ vtroq₃ termino participantiũ ẜm eundẽ ordinem de copulis si
nonimis quo ad significare cum tpe vel quo ad absolutiõem temporis
oĩes cõditiones requisitas ad hoc ꝙ ꝓpõnes sint cõtrarie succõtrarie.
ꝯtradictorie vel subalterne ponẽdo ꝓ diuiso. Secũdo notãdum ꝙ il
le terminus oppositio in ꝓposito capitur ꝓ termĩo secũde intẽtionis. Et
licet isto mõ captus multiplex sit oppositio videlicet rerũ. vt summa ca

Nõ est diuisio.

Oppositio capiẜ pro termĩo scđe intẽtiõis

liditas.summa frigiditas.Similiter ⁊ oppositio terminoꝝ vt calidū ⁊
frigidū.tñ in ꝓposito solū fit mentio de oppositione ꝓpositionū cathego-
ricaꝝ vtroqꝫ termīo ꝑticipantiū ſm eūdem ordinē.qꝛ de oppositiōe re-
rū in tertio phisicoꝝ determinaṫ. Et de oppositōe terminoꝝ in postp̄di
camētis. Et capiendo oppositionē vt in ꝓposito solitū est dupliciter re

Oppositio large.

periṫ. videlicet large ⁊ stricte. Oppositio large est formalis repugnā-
tia duaꝝ ꝓpositionū cathegoricaꝝ vtroqꝫ termīo ꝑticipātium ſm eun-
dem ordinē nō earundē qualitatū simpliciuꝫ in veritate tm̄ vel falsitate
tm̄. vel in veritate ⁊ falsitate simul gratia forme acceptōis termīoꝝ. Vł
est due ꝓpositōes cathegorice vtroqꝫ termino participantes ſm eundē
ordinem earūdem qualitatū quaꝝ vna habet plus d̾ vniuersalitate qꝫ
alia. rōne cuiꝰ infert aliā in bona ꝯña ⁊ formali. Et sic isto mō opposi-
tio subalterna etiam est oppositio. ⁊ hoc ꝑ vltimā diffinitōis particulā
Et in p̄nti diffinitōe ly duaꝝ ꝓpōnum cathegoricaꝝ regitur a ly forma
lis ex vi cause formalis. id ē ex vi identitatis. Et sic sensus est Oppositō
est formalis repugnantia duaꝝ ꝓpositionū cathegoricaꝝ. i. due ꝓposito
nes formaliter repugnātes. Et sic nulla oppositio est ꝓpō sed plures ꝓ
positiones. licet bene opponēs sit ꝓpositio. sic simił ⁊ opposita. ⁊ sic op-
ponens vel opposita est pars oppositōis. Correlariū. Oppositio in
re est due ꝓpositiones ad inuicem opposite. Similiter cōtrarietas in re
est due ꝓpōnes ad inuicem ꝯtrarie vicꝫ opponens ⁊ opposita. Sed cō
traria est quelibet seorsum. ⁊ sic illa abstracta supponunt ꝓ duabꝰ ꝓpo-
sitionibꝰ oppositis simul sumptꝭ. Sed ꝯcreta ꝓ qualibet seorsuꝫ sūpta.
Et sic gratia forme acceptōis terminoꝝ in p̄dicta orōne debet determi

Oppositio stricte

nare hoc totuꝫ formalis repugnantia. Secundo mō oppositio capiṫ
stricte vt extendit se soluꝫ ad tales ꝓpositiones que repugnant. i. q̄ non
possunt simul esse vere nec false. Et tūc oppositio subalterna nō est op-
positio. ⁊ tūc describendo illū terminū oppositio debet omitti particłā
diffinitōis vltīa ista vicꝫ. vel est due ꝓpōnes cathegorice ⁊c̄. Et illo mō
Aristoteles cepit primo periermenias oppositionē qui nō ponit oppo
sitionē de subalternis. Sciendū ꝙ formalis repugnantia ꝓpositio-
num cathegoricaꝝ nō est aliud nisi ꝓpōnes formaliter repugnantes

Repugnare quō accipitur.

Pro quo sciendū. ꝙ ille terminus repugnare in ꝓposito nō accipitur
vt de ꝯsequētijs. qꝛ in ꝯsequentijs oēs ille ꝓpōnes repugnant. Ex q̇bꝰ
cū nota hypoteticali cōstituibilis est vna ꝓpō impossibilis. Et sic queli-
bet impossibilis cuilibet alteri repugnat. Sed in ꝓposito capiṫ ille t̾mi-
nus repugnare vt extendit se ad ꝓpositōes oppositas ad inuicē Et il-

Propōnes formaliter repugnant

le dicūtur formaliṫr repugnare q̄ sic se habent ꝙ nec ipse nec eis siłes i for
ma p̄nt simul esse vere. vel que sic se hn̄t ꝙ nec ipse nec eis similes in for-
ma p̄nt simul esse vere vel false. Vel q̄ sic se habent ꝙ nec ipse nec eis si-
miles in forma p̄nt simul esse false. Prima ꝑticula ꝓpōnibꝰ cōtrarijs cō
uenit. Scđa ꝯdictorijs. Tertia subalternis Et sic triplex est formalis
repugnantia scꝫ in veritate tm̄. in falsitate tm̄. in veritate ⁊ falsitate simł.

Propositiōes formaliter repugnant in veritate tm̄

Ille ꝓpōnes dicuntur formaliter repugnare in veritate tm̄ que sic se
habēt ꝙ nec ipse nec eis similes in forma possunt simł esse vere. licꝫ eis si

miles in forma pñt simul esse false ẜm modos significādi q̄s habent. vt ille due. oīs hō currit. oīs hō nō currit. Correlariū Nō oēs ꝓpōnes cōtrarie repugnāt formaliter in veritate tm̄. sed aliq̄ repugnāt formalit̃ in veritate ꝛ falsitate simul. sicut patet de istis vel ꝯsimilib⸫. oīs hō est hō. oīs hō nō est hō. q꞉ ille nunq̄ pñt simꝉ esse vere vel false. nā ille due. oīs hō est alb⸫. oīs hō nō est alb⸫. nō sunt siꝉes in forma. Est tm̄ veꝝ ꝙ oēs ꝓpōnes contrarie repugnant formaꝉr in veritate tm̄. gratia forme acceptionis terminoꝝ. ꝛ sic aliud est dicere. ille ꝓpositiones repugnant formaliter in veritate tm̄ ꝛ ille ꝑpositōes repugnant formaliter gratia forme acceptionis terminoꝝ. Nam ille dicunt̃ formaꝉr repugnare i veritate tm̄ gr̄a forme acceptionis terminorū que sic se habent. ꝙ nec ipse nec eis similes in forma vbi termini cōsimiꝉr accipiunt̃ quo ad speciem suppositionis pñt simul eē vere. licet eis ꝯsiꝉes in forma q̄ad acceptionē terminoꝝ pñt simul eē false Et sic est de istis duab⸫. oīs hō est homo oīs hō non est hō. q꞉ ille due oīs hō est alb⸫. oīs homo non est alb⸫ sunt eiusdem forme cum ipsis quo ad acceptōem termioꝝ. licet simpꝉr loq̄ndo sunt eiusdem forme cum ipsis. ꝛ iste due sunt simul false. Sed ille ꝑpositiones dicunt̃ repugnare in falsitate tm̄ que sic se habent ꝙ nec ipe nec eis siꝉes pñt simꝉ esse false. licet ipse vel eis ꝯsimiles pñt simul eē ꝟe. Sicut ille due hō est aīal. hō non est aīal. Et ꝺ꞉ in eadē sicut ante claruit de ly gr̄a forme acceptionis terminoꝝ. Sed ille dicunt̃ repugnare in veritate ꝛ falsitate simul. q̄ sic se hñt ꝙ nec ipse nec eis siꝉes pñt simꝉ eē vere vel false. vt omnis hō currit. homo nō currit. Idē dicat̃ de gr̄a forme acceptionis terminoꝝ sicut prius. Et sic patet ꝙ aliud est dicere ille propositiones repugnant in veritate. vel ille ꝑpositiones repugnāt formaliter in veritate. Vel ille propositiones repugnant formaliter in veritate tm̄. ꝛ ille ꝑpositiones repugnant formaliter in veritate tm̄. gratia forme acceptionis terminoꝝ. Nam ille ꝑpositiones dicunt̃ repugnare in veritate tm̄ que sic se habent ꝙ non possunt simul esse vere nō curādo an eis similes possunt simul esse vere vel false Et sic quelibet impossibilis repugnat alteri in veritate. Et ille propositiones dicuntur repugnare in veritate videlicet materialiter ꝛ formaliter. ꝛ sic multum differt addendo ly tantum vel non addendo. quia omnes propositiones contradictorie repugnant formaliter in veritate sed non tantum. Eodē modo dicatur de alijs membris.

Propōnes repugnāt in ꝟitate tm̄ formalit̃ gr̄a acceptōis t̃mioꝝ.

Propositiones repugnant in falsitate.

Repugnare in ꝟitate ꝛ falsitate simul

Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua et vniuersalis negatiua eiusdem subiecti et predicati. vt omnis homo currit. nullus homo currit

Pro littera est notandū ꝙ Petrus hispanus non voluit ponere vnā diffinitionem propositionū contrariaꝝ. sed solum vnam manuductōez multis propositionibus contrarijs conuenientem. eo ꝙ non omnes ꝑpositiones cōtrarie sunt vniuersalis affirmatiua ꝛ vniuersalis negatiua Sed alique sunt singulares. vt sortes est oīs homo. sortes non est hō

Non est diffinicio

De oppositione

Oppositio cõtraria a priori.

Pro quo vlterius est aduertendũ ꝙ oppositio cõtraria attẽditur duobus modis. a priori videlicet ⁊ a posteriori. A priori ẽ formalis repugnantia duaꝝ ꝓpõnum cathegoricaꝝ vtroqȝ termĩo ꝑticipãtiuȝ ſm eũdem ordieȝ nõ earundẽ qualitatũ simpliciũ in veritate tm̃ gr̃a forme acceptionis termioꝝ.

A posteriori oppositio contraria.

Sed a posteriori oppositio cõtraria nõ est diffinibilis. q꞉ nõ possit dari diffinitio vna ꝓpositionũ cõtrariaꝝ. q꞉ talis fieret nimis ꝓlixa nec notificaret diffinitũ sed dãtur cõditões aliq̃ penes quas ꝓpões ꝯtrarie dinosci pñt

Prima conditio

Quarũ prima ꝓpõnibꝫ ꝯtrarijs sue cõtrarijs cõtradictorijs ꝯuenit. ꝙ ꝑticipẽt vtroqȝ termĩo ſm eũdem ordinem. Quare ille ꝯtrarie nõ sunt. oĩs hõ est aĩal. oĩs hõ nõ est asinus. Nec ille. oĩs hõ est aĩal. nullũ aĩal est hõ. q꞉ nõ ꝑticipãt vtroqȝ termino ſm eundẽ ordinẽ. Correlariũ. Propositões hypotetice nõ opponuntur capiẽdo oppositionẽ vt in ꝓposito. sed de talibꝫ fit specialis mentio.

Etiã ille nõ sunt cõtrarie. oĩs hõ est spẽs. nullũ hõ est species. q꞉ nõ ꝑticipant vtroqȝ termino. idem est ibi. oẽm hoiem currere ẽ possibile. nullũ hoiem possibile est currere. Sil'r oĩs hõ est colonie. nullus hõ ẽ colonie. si in vna est regimẽ ⁊ in alia absolutio Simili'r oĩs essentia sortis est animal. nulla essentia sortis est aĩal. si in vna ẽ regimẽ idẽtitatis ⁊ in alia regimẽ ex vi possessiõis Sil'r oĩs hõ ab homine differt. oĩs hõ nõ differt ab hoĩe. patet hoc totũ ex prima ꝑticula.

Secũda conditio.

Secunda conditio ꝙ nõ sint earũdem qualitatũ simpliciũ ad talẽ sensum ꝙ q̃libet copula principalis in vna negata affirmet' in alia. Et d꞉ notanter principalis. q꞉ de minus principalibꝫ nõ oportet. q꞉ ille sunt ꝯtrarie. Omĩs homo q̃ fuit ẽ aĩal. oĩs hõ qui fuit nõ est aĩal. ⁊ tñ ly fuit exñs copula minꝰ principal' in ambabꝫ affirmat'. Et d꞉ notanter simplicium. q꞉ ꝓpões cõtrarie bñ possunt esse earũdem qualitatũ mixtarum Et hoc tenẽdo ꝙ propositões de disiunctis copulis vl' copulatis copulis sint cathegorice Nã ille due sunt ꝯrie. oĩs hõ est vel nõ ẽ asinꝰ. nullꝰ hõ est vel non est asinꝰ. ⁊ tñ ambe sunt mixte q̃litatis Correlariũ. Ille nõ sunt ꝯtrarie. oĩs hõ ꝓ q̃libet ꝑte tp̃is p̃ñtis est hõ. oĩs hõ ꝓ q̃libet ꝑte tp̃is p̃ñtis est non hõ. q꞉ sunt eiusdẽ qualitatis.

Tertia conditio

Tertia conditio. ꝙ sint de copulis sinonimis quo ad significare cũ tp̃e vel quo ad absolutionẽ tp̃is. Ad talẽ sensum ꝙ q̃libet extremũ accipiat' ad eandẽ copulã que significet ꝯsimil'r cum tempore vel que sit absoluta a tp̃e in ambabus. Nam ſm Biridanum ⁊ ſm cõem scholam nõ oportet ꝙ copule principales semꝑ sint eiusdem temporis. vel ꝙ semꝑ sint absolute a tempore. q꞉ ille due sunt contrarie. omĩs homo qui fuit est aĩal qđ fuit. omnis hõ qui fuit nõ erit anial qđ fuit. ⁊ tñ copule principales scȝ est ⁊ erit nõ sunt eiusdem tp̃is. sed iã extrema nõ accipiuntur ad istas copulas. ita ꝙ deberent verificari mediantibꝫ eis sed accipiunt' ad copulas minus principales. ⁊ ille sunt eiusdem tp̃is. Idem est si ly est absoluitur in vna et erit nõ. adhuc predicte sunt cõtrarie. Et dicit' notanter ſm Biridanum. quia ſm Marsiliuȝ ille nõ sunt cotrarie quia ſm eum differentie temporales sunt partes extremoꝝ. Et ergo ſm eum oportet ꝙ copule etiam principales sint sinonime quo ad significare cum tempore vel quo ad absolutionẽ tẽporis.

Et dicitur notanter. quo ad significare cũ tempore q̃a nõ oportet q̈ co/
pule sint termini sinonimi. quia tenendo q̈ verba adiectiua sint simpli/
cia tũc ille due sunt ꝯtrarie. oĩs homo est currens. oĩs homo nõ currit
ꝛ tamen ly currit in vna est copula ꝛ in alia ly est. et tamen ly est ꝛ ly cur/
rit non sũt termini sinonimi sunt tamen sinonimi quo ad significare cuꝫ
tempore vel quo ad absolutionem temporis. Dicitur etiam quo ad ab
solutionem temporis. nam ille due non sunt contrarie. omnis homo est
animal. omnis homo non est animal. absoluendo copulam in vna earũ
ꝛ non in alia. quia si absoluitur in affirmatiua ꝛ non in negatiua tunc in
certo casu sunt simul vere. vt si nullus homo esset tunc essent simul vere.
vel in casu in quo nullũ tempus esset. Si autem absoluitur in negatiua
ꝛ non in alia. tunc verꝫ est q̈ in nullo casu sunt simł vere tñ adhuc nõ sũt
contrarie propter conditionem iam datã. Ex isto patet q̈ ille sunt cõ
trarie. omnis homo fuit animal. omnis homo non est animal. absoluẽ/
do copulas in ambabus. Nam quando copule ambe absoluũtur a tem
pore non refert an ponatur ly est vel ly fuit. quia tunc omnes propositõ
nes differentes solum penas copulas equiualent. Quarta conditio. Quarta ꝯditio
q̈ termini in eis non dissimiliter restringantur amplientur vel appellẽt
suas formas. vel rationes. Propter primũ ille non sunt contrarie. Om
nis homo est animal. nullus homo est animal. Quia ly homo in secun
da restringitur per ly nullus ꝛ non in prima. Propter scd̃m ille nõ sunt
contrarie. omnis homo est animal omnis homo qui est vel fuit non est
animal. quia ly homo ampliatur in secunda ꝛ non in prima quod vide/
tur fore contra conditionem. Propter tercium. ille non sunt contrarie
omnis homo papam qui fuit percussit. omnis homo non percussit pa/
pam quia termini in eis dissimiliter appellãt suas formas. Dicitur etiã
aut suas rõnes ꝑpter illas duas. omnis homo venientẽ cognoscit. oĩs
homo non cognoscit venientem quia in prima non appellat suam ratio
nem quia non imitatur verbum sed solum in secunda. Correlarium ille
non sunt contrarie. omnis homo album videt. omnis homo non videt
album. Similiter ille non sunt cõtrarie. quilibet homo est masculus
omnis homo non est masculus. quia termini dissimiliter restringuntur
idem est ibi. omnis homo currit. nullus homo currit. Quinta condi Quĩta ꝯditio
tio q̈ habeant plus de vniuersalitate q̈ꝫ particularitate. Et ibi ly plus
capitur improprie nõ vt supponit suuꝫ positiuum saltem quo ad ambas
partes precipue ad ly ꝑticularitas. q̃a aliq̃ ꝑpõnes sũt ꝯ̃rie q̃ nullã hñt
particularitatem vt pꝫ de istis duab᷒. sortes est omnis hõ. sortes nõ est
homo. Debet ergo ly pl᷒ in ꝑposito capi vt oratio q̃a rõe ipsius resol/
uitur in vnã ꝯditionale in istam videlꝫ. Si habent vniuersalitates ꝛ ꝑ/ Intellect᷒ ꝯditõis
ticularitates tũc nũerus vniuersalitatũ dꝫ eẽ maior nũero ꝑticularitatuꝫ
ꝑpter h̄ ille due non sunt ꝯ̃rie. cuiuslibet hoĩs asinus currit. hoĩs nul/
lus asinus currit sed sunt cõtradictorie. Sic etiã ille. cuiuslibet hoĩs asi/
nus currit. cuiuslibet asinus hoĩs nõ currit. Et sic sunt simł vere in
tali casu ĩ quo quilibet homo haberet duos asinos vnũ currentẽ ꝛ aliũ
quiescentem. Arguit̃ nihil est vniuersalitas. ergo quinta ꝯditio male Arguitur

ponit̃. assumptũ. ꝓbatur ꝗa maxime eẽt termin⁹ distributus cõceditur
sed hoc nõ. ꝓbatur assumptũ ꝗa vel ꝗlibet termin⁹ distribut⁹ est vniuer
salitas vł aliquis ⁊ aliꝗs nõ. nõ primũ ꝗa terminus distributus existẽs
pars ꝯplexi qđ accipit̃ vnica acceptõe nõ est vniuersalitas. nec scđm ꝗa

Uniuersalitas

non apparet ꝗs ⁊ ꝗs nõ. Pro quo est sciendũ. ꝙ vniuersalitas est ter
minus cõiter tentus distributus nõ existẽs ꝯplexi ps ꝙ accipitur vnica
acceptõe nec existens ꝯplexũ quod accipitur diuersis acceptiõib⁹. Et
nõ oportet ꝙ dicatur nec existens determiatio supponẽs ꝑ spãle signum
suppositõis ⁊ restrictiõis. ꝗa talis determinatio qñ sic supponit tunc est
pars ꝯplexi quod accipitur vnica acceptione. ⁊ sic ly vinuꝫ in ista vł cõ-
sĩli. omĩs homo bis fuit vinũ bibẽs ẽ particularitas. Sed in ista ẽ vni
uersalitas. omĩs homo non bis fuit vinũ bibẽs. sed ĩ istis duabus: oĩs
homo fuit bis bibẽs vinũ. nullus homo bis fuit bibens vinũ. ly vinum
nec est vniuersalitas nec particularitas. Et ratio ẽ quia in istis duab⁹
supponit ꝑ speciale signum suppositõis ⁊ restrictionis Etiã est pars cõ
plexi quod accipitur vnica acceptõe. Correlariũ. Uniuersalitas ĩ illa
vł ꝯsimili. quilibet asinus hoĩs currit est hoc totũ asinus hoĩs et nulla

Regula

pars se sola. Quia est regula. qñ datur ꝯplexũ qđ accipitur diuersis ac
ceptionibus tũc partes seorsũ debẽt ꝯputari pro vniuersalitate vł ꝑticu
laritate ⁊ nõ totũ. vt ibi. cuiuslibet hoĩs quilibet asinus currit. ly homi-
nis est vniuersalitas sic etiã ly asinus. Et h̃ totũ nõ ẽ vniuersalitas hoĩs

Secũda regła

asinus. Secũda regula. quãdo datur ꝯplexũ ꝙ totũ accipitur vnica
acceptõe tunc debet totum computari pro vniuersalitate vł ꝑticularita-
te ⁊ nulla pars seorsũ vt ibi. quilibet asinus hoĩs currit. hoc totuꝫ est
vniuersalitas asinus hoĩs ⁊ nulla pars seorsum. Correlarium dicen
do sic. sortes differt ab homine ly homine nõ est vniuersalitas lꝫ distri-
buatur quia est pars cõplexi qđ totũ accipitur vnica acceptõe illius vi-
delicet differt ab homine. vnde solũ terminus distributus ẽ vniuersali-

R. ad argumẽtum

tas ⁊ nullus ꝗ stat determinate vł cõfuse tantũ. Per hoc ad argumẽ
tum dicendum est. ꝙ aliquis terminus distributus est vniuersalitas et
non omnis. Sed quis ⁊ quis nõ patet ex ꝑdictis. Unde terminus di-
stributus ꝗ nõ est pars complexi quod accipitur vnica acceptõe. nec est
complexum quod accipitur diuersis acceptionibus. talis est vniuersali-

Pars ꝯplexi vnica ac-ceptione accepti non ẽ vniuersalitas

tas imo ꝗlibet talis. Diceret aliꝗs. ꝙ incõueniens sequeret̃ dicendo
ꝙ pars complexi quod accipitur vnica acceptõe etiã computaret̃ ꝑ vni-
uersalitate vł patticularitate. Rñr primo illud ꝙ darẽtur due ꝯdicto

Primo

rie que haberẽt plus de vniuersalitate ꝗꝫ particularitate. vt pꝫ de illis.
quilibet asinus cuiuslibet hoĩs currit. asinus cuiuslibet hoĩs nõ cur-
rit que habẽt quatuor vniuersalitates ⁊ tantum duas particularitates.

Secundo

Secundo sequitur. ꝙ darent̃ due cõtrarie que haberent eque de ꝑti-
cularitate ⁊ de vniuersalitate. vt ille due. quilibet asinus hoĩs currit. qui-
libet asinus hominis nõ currit. Eodẽ modo sequerent̃ incõueniẽtia cõ-

Particłaritas

putãdo terminũ stantẽ collectiue. Sed particularitas sic describitur.
est terminus cõiter tent⁹ nõ distributus nec collectiue accept⁹ nõ existẽs
ps ꝯplexi qđ accipit̃ vnica acceptõe nec existẽs ꝯplexũ qđ accipit̃ diuer

ſis acceptõibus. Dicit̃ cõiter tentus q̇a ſic dicendo ens qḋ eſt ſortes cur
rit. Subiectũ nõ eſt particularitas quia non tenetur cõiter. Sed ꝓpter
ſecundam particulã ly hominis in illa. aſinus hoĩs currit non ẽ ꝑticula
ritas. Sed ꝓpter terciam particulã hoc totũ homĩs aſinus in illa hoĩs
aſinus currit non eſt particularitas ſed quelibet ꝑs ſeorſũ eſt particulari
tas. Sexta ꝯditio. ꝙ quelibet ꝑticularitas in vna ſit vniuerſalitas in Sexta ꝯditio
alia ⁊ non ecõuerſo ꝓpter hoc ille due nõ ſũt ꝯtrarie cuiuſlibet hoĩs aſi
nus eſt om̃e currens. cuiuſlibet homĩs aſinus nõ eſt currens q̇a ly aſinꝰ
in ambabus eſt ꝑticularitas. Septĩa cõditio ꝙ ſi in affirmatiua ali- Septĩa cõditio
quis terminus eſt particularitas tunc in negatiua nullꝰ terminus q̇ eſt
vnum totale extremũ. vł principalior pars eius dꝫ eẽ ꝑticularitas ꝓpte
rea ille due nõ ſunt cõtrarie. omne tꝑe riſibile eſt omnis hõ nullo tꝑe ri-
ſibile eſt omnis homo q̇a ly riſibile in prima eſt particularitas. Et in ſe
cunda ille terminus homo exiſtens p̃dicatũ eſt etiã particularitas ⁊ ſũt
ſimul vere. Et dicitur notanter. ꝙ nullus terminus qui eſt vnum totale
extremuꝫ. ⁊c̃. Nã ille due ſunt contrarie. cuiuſlibet hoĩs aſinꝰ eſt oẽ cur
rẽs. hoĩs nullus aſinus eſt currens. Et tamẽ in prima ille terminꝰ aſi-
nus ẽ particularitas. Et in ſecunda ille termiuus hoĩs eſt ꝑticularitas.
Sed ille terminꝰ hominis eſt pars minus pricipalis extremi. Octa Octaua conditio
ua cõditio. ꝙ ſi in vna earum ponitur diſiunctũ copulatũ vel ꝯditiona-
tum. quod illḋ totum in vna eaꝝ accipiatur vnica acceptõe ⁊ diſtribuat̃
vel ſi ſolũ pars diſtribuitur tũc in alia illa pars que prius nõ diſtribue
batur ſi eſt terminꝰ cõis cõiter tentus debet diſtribui ⁊ coniunctio ĩ alia
dꝫ negari. Et ſic ille due non ſunt cõtrarie. omne riſibile vel rudibile eſt
aſinus. om̃e riſibile vel rudibile non eſt aſinus diſtribuẽdo in ambabus
ſolum partem. Nec ille. om̃e riſibile vł rudibile eſt aſinꝰ. om̃e riſibile nõ
vł omne rudibile eſt aſinus. diſtribuendo in ipſa ſoluꝫ ly riſibile. qꝛ tũc
ly rudibile in ambabus eſt particularitas. Debet ergo ly rudibile in ſe-
cunda diſtribui. Et ſic illa erit contraria prime. omne riſibile non vł ru
dibile eſt aſinus. Nona conditio. ꝙ ſi coplł̃e taliũ ꝓpoſitionum modi Nona conditio
ficant̃ ꝑ modũ cõem ꝙ tunc tales ꝓpoſitiones ex ꝑte modi etiam ſint cõ-
trarie. ⁊ ſic ille non ſũt ꝯ̃rie. oĩs homo aliq̃n currit. oĩs homo aliq̃n non
currit. Nec ille. om̃is homo poſſibiliter currit. omnis homo poſſibiliter
non currit. Decima ꝯditio ⁊ vltima. ꝙ ſi in eis põit̃ ſignũ exponibile Decima conditio
ſincathegorematicũ ꝙ tale ad minus in vna eaꝝ affirmet̃ poteſt tñ ĩ am
babus affirmari. Sꝫ ſi in vna negat̃ ꝙ tunc q̄libet vniuerſalitas ĩ nega
tiua ſit vniuerſalitas in affirmatiua. ꝓpter hoc ille non ſunt ꝯtrarie tan
tum animal eſt homo non tantuꝫ animal eſt omnis homo. q̇a ly hõ in
negatiua eſt vniuerſalitas ⁊ non in affirmatiua. ⁊ ſũt ſiml̃ vere. Sꝫ con
traria negatiue ẽ illa tantũ oẽ aĩal ẽ hõ. Cõtra ꝯditões arguit̃ ſeq̄ret̃ Arguitur primo
ꝙ ille eẽnt ꝯ̃rie oĩs hõ q̇ ẽ oĩs hõ currit. oĩs hõ q̇ ẽ homo nõ currit. Et
ꝓbatur per oẽs ꝯditiones. Confirmat̃. ſequeret̃ ꝙ ille non eſſent con Secundo
trarie om̃e riſibile vł rudibile eſt aſinus . omne riſibile non vł rudibile
ẽ aſinꝰ. Et pono ꝙ negationes non ſũt in mẽte q̇a non participãt in ex- Tercio
tremis q̇a ĩ ſc̈da ſubiectũ ſit h̄ totũ riſibile ñ vł rudibile Cõfirmat̃. Se

queretur ꝙ ille due essent ↄtrarie. omĩs homo heri fuit aial omnis ho//
R. ad ṗmũ argumẽtũ mo hodie non fuit animal. probat̃ sequẽla ꝑ omnes ↄditões. Ad pri
mũ rñdet̃ negando assumptũ. Et ad probationẽ dicenduz ẽ. ꝙ ideo nõ
sunt contrarie quia nõ ꝑticipant in extremis quia ly omnis in vna est ꝑs
R. ad scõm extremi scilicet in prima. in secunda vero non qꝫ nõ ponit̃ ibi. Ad secũ
dum argumentũ rñr. negando assumptũ. Ad probationez admisso sup
posito negandum est ꝙ non participant in extremis. Et cõsequent̃ di//
cendum est ꝙ adhuc hoc solum est subiectum risibile vel rudibile ꝛ non
hoc totum risibile nõ vel rudibile. Et si dicitur. tamen huic ꝙ est nõ vel
apud mentez corespõdet vnus simplex actus. Et ille erit pars extremi
Respondetur concedendo ꝙ corespõdeat sibi vnus simplex actus ꝛ cõ
sequenter ꝙ ille sit pars extremi in mẽte sꝫ nõ in voce. Posset etiã dici ꝙ
ille actus in mẽte etiam sit pars totius propositionis ꝛ nõ subiecti. Et
ꝓpter illud motiuum posset bene dici ꝙ adhoc ꝙ ꝓpositões sũt ↄtrarie
nõ requirit̃ precise ꝙ ꝑticipent in extremis presertim in istis de disiunctꝭ
vl' copulatis copulis. Sꝫ in alijs semper requiritur vbi nõ ponũtur ta
R. ad terciũ lia disiũcta vel copulata preserti tenẽdo ꝙ negatões nõ sint in mẽte. Ad
vltimum argumentũ respondetur. negando assumptũ. Et ad ꝓbationẽ
dicendum est. ꝙ termini dissimiliter restringũtur qꝛ in vna ꝓ aiali ꝙ he
ri fuit. In alia vero pro animali qͦ hodie fuit. eo ꝙ semꝑ debet verifica
Correlariũ ri mediãte copula sic determinata Correlarium. Ille due nõ sũt ↄtra
rie omnis homo vel asinus currit omnis homo vel omĩs asinus ñ cur
rit distribuendo solũ partẽ in prima. Et in secũda quãlibet ꝑtẽ disiun//
cti quia sunt simul vere. Si tm̃ vnus asinus curreret ꝛ nullus homo.
Correlariũ Correlariũ. Ille nõ sũt ↄtrarie. omnes apostoli dei sũt isti. nõ omẽs
apostoli dei sunt isti quia ĩ prima nulla ponit̃ vniuersalitas. Et sic non
habent ꝛc̃. Sꝫ bñ sũt ↄtradictorie. ꝛ ly apostoli dei in ambabus nec est
vniuersalitas nec particularitas quia supponit ꝑ speciale signũ supposi
Correlariũ tõis ꝛ restrictõis. Correlariũ. Ille sunt ↄtrarie. omẽs homies sũt cen
tũ. nulli hoies sũt centũ. capiendo ly nulli distributiue. Siue ly omnis
capiatur distributiue siue collectiue. Et habẽt plus de vniuersalitate qꝫ
duas vniuersalitates ꝛ solum vnã ꝑticularitatẽ. s. ly centum ĩ prima Et
Nlla ꝓpõ ñ hñs vl'i// sic aliqua propositio cathegorica habet cõtrariam que nullã habet vni
tatẽ vl' acceptiõez colle uersalitatẽ. Sic patet de tali vel ↄsimili. omẽs apostoli dei sũt duode//
ctiuã hꝫ ↄ̃riã . cim Nulla tamẽ ꝓpositio cathegorica ĩ qua ñ põitur vniuersalitas. nec
Aliq̃ ꝓpõ hꝫ pl'es ↄ̃// terminus stãs collectiue habet ↄtrariã. Correlariũ. Aliqua ꝓpositõ
rias habet plures ↄtrarias nõ sinonimas sicut pꝫ de ista. null⁹ hõ ĩ tꝑe ẽ risi
bilis que habet sex ↄtrarias. Prima omĩs homo omĩ tempore est omẽ
risibile. Secũda omĩs homo omĩ tempore est risibile. Tercia hõ omĩ
tꝑe est omẽ risibile. Quarta omĩs hõ ĩ tꝑe ẽ risibile. Quĩta hõ omĩ tꝑe
Correlariũ est risibile. Sexta omẽ homo ĩ tꝑe est omẽ risibile. Correlariũ. Aliq̃
ꝓpõ hꝫ ↄtrariã cui⁹ ambo extrema sũt termĩ singulares. patet nam ille
due sũt ↄtrarie. sortes semꝑ est sortes sortes nũq̃ ẽ sortes. Ex istis pꝫ ṗ
Nõ omĩs ꝓpõ cathe// mo. ꝙ ñ q̃libet ꝓpõ cathegorica hꝫ ↄ̃riã pꝫ de istis ĩ q̃ omẽs termini ac//
gorica hꝫ ↄ̃riam . cipiũtur discrete vl' omnes determinate. vt sortes est sortes. hõ ẽ homo.

Scđo pz. q̄ q̄libet ꝓpositio cathegorica ĩ qua ponitur vniuersalias hʒ ꝯriã. Tercio pz q̄ q̄libʒ ꝓpositio cathegorica vniuersal' hʒ ꝯriã siue collectiua siue distributiua. Quarto pz. q̄ de q̄libet genere quãtitatis datur ꝓpositio hñs ꝯriã. de vniuersali pz quia q̄libet talis hʒ ꝯriã. de particulari aliquis homo est omne aĩal. De indefinita. homo ē oē animal. De singulari vt sortes est oĩs hõ. De mixta quantitate vt cuiuslibet hominis quilibet asinus est animal. Quinto pz. q̄ dantur due ꝓpões cathegorice vtroq̄ termino ꝑticipãtes diuersaꝝ qualitatũ in q̄bus omnes termini cathegorematici distribuuntur q̄ nõ sunt ꝯrie. vt nõ tantũ aĩal non est animal. nõ tantũ animal ē oĩe aĩal. q̄a in ꝯrijs signũ exponibile sincathegorematicũ nõ debet in ambabus negari sic̄ dicit vltia ꝯditio Ultimo pz. q̄ quelibet ꝓpositio cathegorica habens plures vniuersalitates habet plures contrarias. vt illa omnis homo est omne animal q̄ habet ad minus tres

Succontrarie sunt particularis aff[...]matiua ⁊ particularis negatiua eiusdem subiecti et predicati vt quidam homo currit. quidam homo nõ currit.

Notandũ est pro littera. q̄ ipsa vt ponit̄ non est diffinitio quia ẜm eã sequeretur q̄ ille non essent succõtrarie. Sortes ē hõ. sortes nõ ē omnis homo. q̄a nõ sunt particularis affirmatiua ⁊ negatiua sed singularis. Textus ñ est diffinitõ

Ulterius est notandum. q̄ oppositio succontraria est duplex. a priori videlicet ⁊ a posteriori. Oppositio succontraria a priori est due ꝓpositiones cathegorice vtroq̄ termino participantes ẜm eundem ordinem non earundem qualitatum simpliciũ repugnantes formalit̄ in falsitate tantuʒ gratia forme acceptionis terminorum ⁊ illa diffinitio declaratur sic̄ de ꝯtrarijs Oppositio succontraria a posteriori. est due ꝓpositões habentes se sicut conditões de succontrarijs exprimũt. Quaꝝ prime quatuor sonant sicut in ordine ponuntur de contrarijs. Et q̄nta conditio. est q̄ habeant plus de particularitate q̄ꝫ de vniuersalitate ad sensum conditionalē prius positũ vt hominis asinꝰ currit. hominis asinus non currit. Sed ille non sunt succontrarie homo ē omne animal homo non est animal. imo nulla oppositione opponuntur. Correlariuʒ dantur bene due succontrarie que nullam vniuersalitateʒ habẽt sicut patet de istis duabus. homo est animal hõ nõ ē oē aĩal. Sexta cõditio q̄ quelibet vniuersalitas in vna sit particularitas in alia. ⁊ sic ille nõ sunt succontrarie. cuiuslibet homĩs asinus est omne currens. cuiuslibet hominis asinus non est omne currens. q̄r ly hominis est vniuersalitas in ambabus. Septima cõditio. q̄ si in affirmatiua ponitur aliquis terminꝰ qui est vniuersalitas tunc in negatiua nullus terminus qui ē vnũ totale extremũ vel principalior pars debet esse vniuersalitas. Et sic ille due non sunt succontrarie aliquo tempore risibile est omnis homo. aliq̄ tpe nullũ risibile est omnis homo. quia sunt simul false. Siͥliter ille nõ sunt succontrarie. Aliq̄ñ hõ est omne aĩal. in tpe nullus hõ ē oē aĩal. Et dicitur notant̄ qui est totale extremum vel principalior ps quia ille due

Oppositio subcõtraria a priori

A posteriori.

Quinta cõditio

Sexta ꝯditio

Septia ꝯditio

sunt succontrarie hominis quilibet asinus currit. cuiuslibet hominis asi-
nus nõ est omne currẽs. lꝫ ly homis in negatiua sit vniuersalitas tamen
Octaua cõditio — est minus principalis ps extremi. Octaua cõditio ꝙ si sup copulas tali-
um ꝑpositionũ feruntur modi cõmunes ꝙ etiam ex pte modoꝝ tales ꝑ-
positiones succontrariant̃. Et sic iste non sunt succontrarie. homo semꝑ
est aĩal. hõ nũꝗ est animal. q̃a sũt sil' false. Si soluꝫ vnicus hõ q̃ viueret
ꝑ prima' medietate hui⁹ hore eẽt Sꝫ ille sẽt succõtrarie hõ possibilit' currit
hõ possibilit' ñ currit Sꝫ ille nõ sẽt succõtrarie hõ necesse currit. hõ ipos-
Nona ꝯditio — sibilit' currit q̃a modi nõ succõtrariãt̃. Nona ꝯditio. ꝙ si in eis ponit̃
signum exponibile sincathegorematicũ ꝙ ipsum ad minus in vna earũ
negetur. potest tamen in ambabus negari sed si in vna affirmatur tunc
quelibet particularitas in affirmatiua etiam dꝫ esse particularitas in ne-
gatiua. Et sic ille due non sunt succontrarie tantuꝫ homo est omne ani-
mal non tantũ homo est animal q̃a si solũ essent homines inter anima-
lia tunc essent simul false. quia ly homo iã ẽ particularitas in affirmati-
ua. ⁊ sic etiam deberet esse particularitas in negatiua et illõ nõ fit. Et sic
succõtraria affirmatiue est illa nõ tantũ omnis homo ẽ animal. Cor-
Correlarium — relarium. Ille due nõ sunt succontrarie homo qui est sortes est aĩal. ho-
mo q̃ est sortes non est animal sed sunt contradictorie. eo ꝙ subiectum in
eis est terminus singularis. Sed ille sunt succontrarie. homo q̃ nõ ẽ sor-
tes est animal. homo qui nõ est sortes non est animal. ⁊ subiectum iam
in ambabus est particularitas. Sic etiam ille due sunt succontrarie.
apparens sortes est animal. apparens sortes nõ ẽ animal. ꝑut ly sortes
regitur a ly apparens tunc subiectũ in ambabus est particularitas. Si
autem est adiectiuum cum substantiuo tunc sunt ꝯtradictorie ⁊ subiectũ
est terminus singularis. Correlariũ. Ille due sũt succõtrarie. omnes
Correlarium — apostoli dei sunt isti. aliqui apostoli dei non sunt isti ⁊ habent vnaꝫ par-
ticularitatem scilicet subiectum in secunda. ⁊ sic aliqua propositio habet
succontrariam que nullam particularitatẽ habet vt patet supra. Sed ꝑ-
positio non habens particularitatem neqꝫ terminũ stantem collectiue
De q̃libet genere quantitatũ datur propositõ habens subcontrariaꝫ — non habet succontrariã. Et sic patet ꝙ de quolibet genere quantitatũ
datur propositio habens succontrariam Exemplum de propositione
vniuersali. Omnis homo est animal qu'e habet illam homo nõ ẽ omẽ
animal. De particulari ⁊ indefinita claruit i superiori. De singulari sor-
Eadem ꝑpositio habet plures subcontrarias — tes est homo sortes non est omnis homo. Consequenter patet. ꝙ ea-
dem ꝑpositio cathegorica plures habet succontrarias non sinonimas
vt quelibet talis in qua ponũtur plures ꝑticularitates et nulla vniuer-
De disiũcto ⁊c. nõ ponatur cõditio — salitas vt illa vl' ꝯsil'is hõ est aĩal. Prio hꝫ illã hõ nõ est animal. Secũ-
do illam. hõ nõ est omẽ animal. Et in conditionibus p̃dictis nõ fit mẽ-
tio de disiuncto vel copulato vl' conditionato quia tale põt in ambabus
affirmari. ⁊ etiã accipi diuersis acceptõib⁹. Nã ille due sunt succontrarie
Arguitur primo — omẽ risibile vl' rudibile est asinus. risibile vl' rudibile nõ est asin⁹. Ar-
guitur. Ex oĩbus dictis illis sequeret̃ ꝙ ille due essent succontrarie. ille
Secundo — homo vel asinus currit. ille homo vel asinus non currit. ꝯsequens falsũ
est quia sunt contradictorie Confirmatur. sequeretur ꝙ ille due eẽnt

succontrarie mihi ⁊ tibi placet bibere. mihi et tibi non placet bibere ꝑ
Tercio
omnes conditiones. Confirmatur. Sequeretur ꝙ ille due essent suc
contrarie differens ab ente est differens ab ente non est. consequens au//
℞. ad ꝑmū argumētū
tem falsum quia sunt simul false. Ad primum respondetur. ꝙ si totū
singularisatur. negetur assumptum nam tunc tales ꝓpositiones sunt cō
tradictorie ⁊ hoc singularisando ꝓ eodem in ambabus quia tunc subie
ctum in ambabus est terminus singularis. Si autem soluꝫ pars singu//
larisatur vt puta ly homo. tunc concedatur ꝙ sint subcontrarie. Ad
℞. ad secundum
secundum rn̄detur negando ꝙ sint succontrarie. immo sunt contradicto
rie ⁊ sic habent eque. Sic etiam de istis duabus patebit solutio. hic est
homo. hic non ē homo. siue ly hic capiatur pronoialiter siue aduerbiali
℞. ad tercium
ter; semper sunt contradictorie ⁊ hoc idem demonstrando. Ad terciuꝫ
concedendo ꝙ sint succontrarie ⁊ negetur ꝙ negatiua sit falsa. eo ꝙ subie
ctum pro nullo supponit. nec ipsa debet exponi copulatiue sed debet ex
poni disiunctiue. licet enim signum exponibile non negetur tamen hoc
non oporter ex quo illud signum non est sincathegorema sed cathegore//
ma. Nam est tenendum pro regula. omnis propositio exponibilis in
Regula de signo ex// ponibili
qua ponitur signum pregnās cathegorematicum ratione cuius talis ꝓ
positio exponitur si ipsa est negatiua tunc semper habet exponi disiun//
ctiue. siue tale signum affirmetur siue negetur. Si autem est propositio
affirmatiua tunc habet exponi copulatiue. siue tale signum affirmetur si
ue negetur. Et dicitur notanter. quando tale signū ē cathegorema.
quia si tale signum exponibile est sincathegorema regula non habebit
veritatem quia quando ipsum affirmatur propositio ratione ipsi⁹ que
debet exponi. exponi debet copulatiue siue propositio sit affirmatiua si//
ue negatiua. Si vero tale signum negatur tūc ꝓpositio exponi dꝫ disiū
ctiue siue sit affirmatiua siue negatiua. Et sic ista propositio tantuꝫ ho
mo non est animal debet exponi copulatiue licet sit negatiua. Sed illa
non tantū; homo non est animal debet exponi disiunctiue. licet sit affir
Homīs est asinus.
matiua quia signum negatur. Ex isto patet. ꝙ ille due sunt succontra
Hominis ñ est asinus
rie. hominis est asinus. hominis non est asinus. ⁊ ly hominis est parti
sūt subcōtrie
cularitas in ambabus. ⁊ ly est includit ly ens in negatiua distributa
⁊ sic ꝑdicatū ē h totū hoīs ens vel dūtaxat ly ens ita ꝙ ly hoīs regat a
ly. asin⁹. Sꝫ ille due nō sunt succontrarie. Sortes est asinus. Sortes
Que propositio habꝫ
non est asinus quia sunt contradictorie. sil'r habent eque. Correlari//
aut ñ hꝫ subcōtrariaꝫ.
um. Nulla propositio cathegorica in qua omnes termini capiuntur di//
screte. aut omnes distributiue habet succontrariam. ⁊ hoc est ponendū
pro regula. Exemplum primi. Sortes est Plato. Eexempluꝫ secundi
Omnis homo est omne animal. Correlarium. Quelibet proposi//
tio cathegorica in qua ponitur particularitas aut terminus stans colle
ctiue habet succontrariam. Exemplum primi. homo currit. Exemplū
secundi. Omnes homines sunt isti homines. que habet istam succōtra
riam. Aliqui homines non sunt isti homines que repugnant formali//
ter in falsitate tantum. Ex quo nunquam possunt simul esse false sꝫ ve//
re. pꝫ h ꝙ sint tantū centum hoīes ⁊ isti demōstrarentur tūc sūt sil' vere.

De oppositione

Cõtradictorie sũt vniuersalis affirmatiua et particu-laris negatiua vł vniuersał negatiua et particularis affirmatiua eiusdem subiecti et predicati. vt omnis hõ currit quidam hõ nõ currit. nullus hõ currit. quidam hõ currit.

Textus vniuersaliter non est verus

Pro littera est notandum. ꝙ dictũ pe. his. vniuersaliter non est verum q̃a sequeretur ꝙ illa non essent contradictorie. sortes currit. sortes nõ currit. quia non sũt vniuersales ꝫ singulares. Ulterius est notandum. ꝙ oppositio contradictoria etiam dupliciter attenditur. a priori videlicet ꝛ a posteriori.

Oppositio ꝯdictoria a priori

Et a priori describitur sicut oppositões predicte sunt dscripte ponendo solum loco ly veritate tantũ. vł loco ly falsitate tantum illã particulam in veritate ꝛ falsitate simul quia contradictorie repugnant formaliter in veritate ꝛ falsitate simul. Unde ille propositões dicunẗ formaliter repugnare in veritate et falsitate simł. que sic se habent ꝙ nec ipse nec eis similes in forma possunt simul eẽ vere vel false. Sed a posteriori

Oppositio ꝯdictoria a posteriori

tunc attenditur penes conditiões ex q̃bꝫ noscitẗ q̄ ppositiões sint contradictorie ꝛ sũt in ordĩe duodecĩ. Quaꝝ prime quatuor sunt cões et supra sunt tacte de contrarijs ꝛ succontrarijs. Est ergo quinta conditio.

Quinta cõditio

ꝙ habeant eque de vniuersalitate ꝛ de particularitate. Item ad sensum conditionalem exponendo ppter tales ppositiones vel consimiles sortes est sortes. sortes non est sortes que non habẽt vniuersalitatẽ ꝛ particularitatẽ.

Sexta cõditio

Sexta conditio ꝙ quelibet vniuersalitas in vna sit particularitas in alia ꝛ econuerso. Et sic ille non sunt cõtradiccorie. cuiuslibet hominis asinus currit cuiuslibet hominis asinus non currit. licet habeant eqꝫ tamen ly hoĩs in ambabus est vniuersalitas ꝛ ly asinus ĩ ambabus est particularitas. Et in casu sunt simul vere in quo videlicet quilibet homo haberet duos asinos vnum currentem ꝛ alium quiescentem ex quo ly asinus in ambabus stat confuse tantum. Septima conditio.

Septima ꝯditio

si in eis ponitẗ vnum disiunctum copulatum vel conditionatum tunc debet illud totum in vna illaꝝ accipi vna acceptõe. Et si est terminns communis tunc debet totum in vna eaꝝ distribui. vel si solum pars vna distribuitur tunc illa in alia non dꝫ destrui sed ꝯiunctio dbet negari. ꝛ negatio debet fieri in totum sequens. ita ꝙ ista pars que in alio non distribuebatur si est terminus cõis in scđa distribuaẗ. Et ille due nõ sẗ ꝯdictorie. omne risibile vel rudibile est asinus risibile vel rudibile non est asinus. distribuendo soluꝫ partem in prima ꝛ sunt vere de facto. Si autem totum distribuitur in prima tunc sunt contradictorie. Nec ille sunt contradictorie. omne risibile vel rudibile est asinus. risibile nõ vel omne rudibile est asinus. quia non habent eque. quia ly rudibile est particularitas in ambabus. ꝛ hoc nõ distribuendo totũ in prima. Et licet ille due nunq̃ sunt simul vere vel false. sufficit tamen ꝙ eis similes. Nec iste sunt due contradictorie. omne risibile vel rudibile currit. risibile non vł omne rudibile currit. que sunt eiusdem forme cum primis duabus ꝛ sunt siẗ

De oppositione

ſimul vere in caſu in quo aliqui aſini currant ⁊ aliq̄ quieſcant. ⁊ etiã ali-
qui hoies quieſcant. Octaua conditio ꝙ terminus ſupponẽs per ſi- **Octaua condit.**
gnũ collectiuũ ſeu ſtans collectiue in vna etiam ſtet in alia collectiue. Et
ſic ille due nõ ſunt ꝯtradictorie. oẽs apoſtoli dei ſunt duodecim. aliqui
apoſtoli dei nõ ſunt duodecim. capiẽdo ly oẽs in prima collectiue ⁊ ſũt
ſimul vere. Nona conditio. ꝙ ſi copule taliũ ꝓpoñum determinant̄ ꝑ **Nona conditio**
aliquos modos cõmunes ꝙ oẽs tales ꝓpoſitões ex ꝑte modoꝝ etiam
ſint cõtradictorie. Et ſic ille nõ ſunt cõtradictorie. om̄is homo aliq̄ndo
viuit. homo aliquando nõ viuit. Sed ꝯtradictoria affirmatiue eſt illa.
homo nunq̄ꝫ viuit. Nec ille ſunt ꝯtradictorie omnis homo ſemꝑ currit
homo ſemꝑ nõ currit. Nec ille homo poſſibiliter amat. oĩs homo poſſi
biliter nõ amat. Nec ille. oĩs homo neceſſe currit. homo impoſſibiliter
currit. quia modi nõ ſunt cõtradictorij Decima ꝯditio. ꝙ ſi in eis po
nitur ſignũ exponibile ſincathegorematicũ ꝙ illud in vna neget̄ ⁊ ĩ alia **Decima conditio**
affirmet̄. ⁊ nunq̄ꝫ d̄bet in ambab⁹ negari neqꝫ affirmari. Et ſic ille due
non ſunt ꝯtradictorie. tm̄ homo nõ eſt animal. tm̄ nõ om̄is homo non
eſt aĩal. quia ſunt ſimul vere vt patet practicanti. Et dicit̄ notanter ſin
cathegorematicũ. q̄ꝛ ſignum exponibile cathegorematicũ poteſt in am-
babus affirmari vel etiam in ambabus negari. quia ille due ſunt ꝯtra-
dictorie. omne differens ab ente eſt differens ab ente nõ eſt. Sic etiã ille
due. nullũ differens ab homĩe eſt homo. nõ omne differẽs ab homine
nõ eſt homo. Undecima ꝯditio. Quando cũ vniuerſalitate a parte **Undecima conditio.**
alterius extremi ponit̄ particularitas ſtãs cõfuſe tm̄ tunc vniuerſalitas
in alia debet eſſe particularitas ſtãs determĩate. Et particularitas que
ſtetit confuſe tm̄ debet diſtribui. Si ꝟo cum vniuerſalitate a parte alte
rius extremi ponitur particularitaſ ſtãs determinate ſeu termin⁹ ſtans
determinate tunc in alia ille terminus qui fuit vniuerſalitas debet ſtare
cõfuſe tm̄. Et ille qui ſteterat determinate debet diſtribui. Propter pri
maꝫ particulã. Ille nõ ſunt ꝯtradictorie. homĩs quilibet aſinus currit
cuiuſlibet homĩs aſinus nõ currit Et ſunt ſimul vere ĩ caſu in quo vn⁹
homo haberet duos aſinos currẽtes ⁊ null⁹ alter hominũ haberet aſi-
nos. q̄ꝛ in contradictoria prime ille terminus aſin⁹ debet ſtare determi-
nate. ⁊ ſic illa eſt cõtradictoria prime. cuiuſlibet hoĩs a aſinus nõ currit
ita ꝙ ly a ſit ſignum ſuppoſitõis determinate. ⁊ non ſit pars extremi.
Uel etiam iſta. nullius hoĩs quilibet aſinus currit ⁊ iam ly aſinus ſtat
determinate. Propter ſecũdam ꝑticulam. ille nõ ſunt ꝯtradictorie. a ſor
te differt om̄is aſinus. aſinus a ſorte nõ differt. ⁊ ſunt ſimul falſe. eo ꝙ ly
differt in prima ſtat determinate. Et ſic ad veritatem eius requiritur ꝙ
a ſorte aliquod certum differẽs eſſet om̄is aſinus. ⁊ hoc eſt falſum. Se
cunda etiam eſt falſa. quia eius ꝯtradictoria eſt vera. iſta videlicꝫ. om̄is
aſinus a ſorte differt. Et ſic prime due nõ ſunt ꝯtradictorie. quia ly dif-
fert in prima ſtat determinate ⁊ ſecum diſtribuit̄ ly aſinus. ⁊ ergo ly aſi
nus in ſecũda debet ſtare cõfuſe tm̄. Et ſic ꝯtradictoria prime eſt iſta. a
ſorte nõ differt omnis aſinus. et ibi ly aſinus ſupponit confuſe tm̄.
Et dicitur notãter a parte alterius extremi. quia dicẽdo ſic hominis

quelibet pars est in scholis.ly homīs stat determiāte ⁊ secum distribui
tur ly ps.⁊ in sua ɔtradictoria in illa videlicet.nullius hoīs q̄libet ps ē
in scholis.non oportet ꝙ ly pars stet confuse tm̄ sed stat determiāte. q̇a
Duodecima ɔditio. ly hominis ponitur secum a parte eiusdem extremi. Ultima condi//
tio est ꝙ ad hoc ꝙ alique ꝓpositiones sint ɔtradictorie requirit̄ ꝙ queli//
bet ipsarum cōtradictoriaꝝ sit sinonima alteri.ita ꝙ si recipit̄ contradi//
ctoria prime ꝙ sit sinonima secunde.⁊ si recipitur contradictoria secunde
ꝙ ipsa sit sinonima prime. Propter hoc ille due nō sunt contradictorie.
equum videt omnis hō.nullum equū omnis homo videt.quia si reci
pitur cōtradictoria secunde.illa videlicet.equū omnis homo videt .illa
nō est sinonima prime.huic videlicet.equum videt oīs hō. eo ꝙ ly vi
det in vna supponit confuse tm̄.⁊ in alia determinate. Et p̄dicte due p//
positiones sunt simul false.in tali casu in quo esset vnus equus quem q̄
libet homo videret.tunc ista est falsa.equum videt omnis homo.q̇a re
quireret̄ ꝙ daret̄ certum videns qd̄ esset oīs homo. Sic etiam secunda
est falsa illa videlicet.nullū equum omnis hō videt. quia eius contradi
ctoria est vera illa videlicet.equum omnis homo videt Et sic patet ꝙ
ille due non sunt contradictorie. ego bis vinum bibi.ego non bis bibi
vinum.quia non habent eque.eo ꝙ ly vinum in prima est ꝑticularitas.
⁊ in secunda nō est vniuersalitas. Arguit̄ contra conditiones. Si di//
Arguitur primo. cta starent sequeret̄ ꝙ ille due essent contradictorie .ego bis bibi oē vi
num.ego nō bis bibi vinum.patet ꝑ omnes cōditiones Confirma
Secundo. tur Sequeretur ꝙ ille essent contradictorie.Sortes habens aīam ē hō
Sortes animā habens nō est hō. Assumptum ꝓbatur ꝑ omnes con//
ditiones. Confirmat̄. Sequeret̄ ꝙ ille due essent ɔtradictorie. Iste
Tertio vel iste est homo.iste vel iste non est homo.cōsequens falsum est.qꝛ sub
iectum in ambabus est particularitas. Ad primū argumētū respō//
R.ad primū argum̄. detur negando assumptū.⁊ est dicendum ꝙ nō sunt cōtradictorie. ideo
quia non ꝑticipant in extremis.quia ly omne in prima est ps predica//
R.ad secundum. ti.in secunda ꝟo non eo ꝙ non ponitur ibi. Ad secundum respondet̄
negādo assumptū.qꝛ iste ꝓpōnes plus habent de particularitate q̄ꝫ de//
vniuersalitate.qꝛ ille terminus aīam in negatiua est particularitas.eo
ꝙ accipit̄ diuersis acceptionibꝫ cum ly habens. Ad tertium respōde
Ad tertium. tur demōstrando idem ꝑ omnia ꝓnomina cōcedendo ꝙ ambe sint con//
tradictorie.nec tunc subiectū est particularitas.eo ꝙ est terminus singu
laris. Et licet sit disiunctum ex terminis singularibꝫ.tamē nō est termi//
nus cōis.qꝛ dicit regula sic.disiunctū ex terminis singularibꝫ nō adeq̄//
te pro eodem acceptis est terminus cōis. Modo ibi accipiuntur adeq̄//
te pro eodem. Si vero per ambo pronomina demōstrant̄ diuersa tunc
non sunt contradictorie sed succōtrarie.quia tunc subiectum est particu
laritas ⁊ est terminus cōmunis. ⁊ ergo in vna earum debet distribui.
Et sic cōtradictoria prime est illa.omnis iste vel iste nō est homo .feren
do ly omnis in totum disiūctum. Ex illo patet ꝙ ille sunt ɔtradicto//
Oī tp̄e risibile est oīs rie.sortes vel plato est sortes.sortes non vel plato est sortes. Patet con
hō aliquo tp̄e nullū sequenter.ꝙ ille sunt contradictorie.omni tp̄e risibile est omnis hō . aliq̄
risibile ē oīs hō.

tempore nullum risibile est oīs homo. Et negatiua est falsa. ⁊ etiam q̄libet eius singularis est falsa. vt ista illo tempore nullum risibile est oīs homo. ⁊ ly homo ibi supponit determinate. ⁊ sic valet illam. illo tēpore homo non est risibilis. nec illa est contradictoria eius. illo tempore risibile est omnis homo. quia illa etiā est falsa. ex quo ly risibile stat detērminate. Sed ille terminus risibile deberet iā stare ꝯfuse tm̄. Et sic illa erit sua cōtradictoria. illo tp̄e omnis homo est risibilis. Vel etiam illa. illo tp̄e a risibile est oīs homo. ⁊ sit ly a signuȝ suppositiōis cōfuse tm̄. Et sic patet ꝙ ista semꝑ de rigore est falsa. illo tp̄e nullum risibile est om̄is hō.

Correlariū. Dantur due cōtradictorie de ambob⁹ extremis cōib⁹ in neutra distributꝫ. vt oēs hoīes sunt oīa aīalia. oēs hoīes nō sunt om̄ia animalia. capiendo ly omnes ⁊ ly oīa collectiue. Correlariū. Quelibet ꝓpō siue cathegorica siue hypotetica hȝ ꝯdictoriā. sed solū de cathegoricis ꝑfate cōditiōes posite sunt. Sed de oppositiōe ꝓpōnum hypoteticaꝝ posterius dicet̄. Correlariū. Nulla ꝓpō cathegorica habet plures ꝯtradictorias non sinonimas. licet aliqua propositio habeat plures contrarias vel succōtrarias nō sinonimas vt antecedenter dictum est.

Quelibet ꝓpō hȝ ꝯdictoriā sed n̄ plures.

Subalterne sunt vniuersalis affirmatiua et particularis affirmatiua. vel vniuersalis negatiua et particularis negatiua eiusdem subiecti et predicati vt omnis homo currit Homo currit. nullus homo currit homo non currit.

Pro littera est notandum ꝙ oppositio subalterna nō consideratur a priori sicut p̄cedentes oppositiones. eo ꝙ ꝓpōnes subalterne non repugnant ad inuicem. sed si subalternās est vera tunc etiam subalternata ē vera. Et ꝓpter hoc oppositio subalterna non est oppositio capiendo oppositionem stricte sed solum large. sicut patet supra de diuisione oppositionis. Oppositio subalterna a posteriori est due propositiones habentes se sicut ꝯditōes de subalternis exprimunt quarū prime quattuor sunt cōmunes. et prius dicte de contrarijs Inter istas tamen est vna specialis ⁊ secunda in ordine. ꝙ sint earundem qualitatum mixtarū vel simplicium. Et sic iste nō sunt subalterne. nullus hō non est anīal. quidam hō nō est aīal. Nec ille. nullum creans incipit esse deus. creans incipit nō esse deus. quia nō sunt eiusdem qualitatis. Idem est ibi. null⁹ homo desinit currere. homo desinit non currere. Similiter Nullus hō est currens. hō est nō currens. Quinta conditio. ꝙ vna habeat plus de vniuersalitate q̄ȝ alia. rōne cuius infert aliā in bona ꝯseq̄ntia. ⁊ tūc illa que habet plus de vniuersalitate q̄ȝ alia dicitur subalternans. sed illa que habet minus de vniuersalitate dicitur subalternata. vt subalternans est illa omnis hō est anīal. subalternata est illa homo est animal. Et sic patet ꝙ ille non sunt subalterne. sortes differt ab homine. sortes differt ab omni homīe. Licet em̄ prima inferat secūda i. tamē hoc non

Subalterne nō repugnant.

Oppositō subalterna a posteriori.

Secunda conditio

Quinta conditio.

est ex isto q habeat plus de vniuersalitate. eo q nullā vniuersalitatē ha-
bet. qz ly homie est ps cōplexi qd accipit vnica acceptiōe. Idem est d il-
lis duab. asinus cuiuslibet hois currit. asinus homis currit. que etiam
nō sunt subalterne. Primo. quia non pticipāt in extremis. quia ly cuius-
libet in prima est pars extremi. Secūdo quia prima nullā vniuersalita-
tem habet. Et sic tūc elicitur ista regula generalis ɔsequētiaꝝ. Argu-

Arguēdo a subaltnā-te ad subalternataz est formalis ɔña

endo a subalternāte ad subalternatam est ɔsequētia formalis. Et vbi-
cunqz sic arguitur tunc arguit ab vna propositōe que habet plures vni-
uersalitates ad vnā ppositiōem que habet pauciores Et sic non semper
vbi arguit a subalternāte ad subalternatam arguit respectu totaliū ex-
tremoꝝ distributoꝝ. sed respectu vniuersalitatum z particularitatum
Et sic nō vbicunqz arguit a toto in quātitate ad partez. ibi arguitur a
subalternante ad subalternatam. Nam ibi arguit a toto in quātitate ad
partem. sortes differt ab homie ergo sortes ab homie differt. z tamē nō

Argui a toto in qnti-tate ad partem.

arguit a subalternāte ad subalternatam. Nā argui a toto in quantita-
te ad partem est argui a termino cōiter tento z distributo ad eundē ter-
minum cōmuniter tentū nō distributū vel sibi sinonimū. Et sic totum
in quātitate dicatur terminus cōmuniter tentus z distributus vt ly hō
in ista. ois homo est aial. Arguitur. Sequeret q ille due essent sub-

Arguit primo

alterne. quilibet asinus cuiuslibet homis currit. quilibet asinus homi-
nis currit. Et pbatur p omes cōditōes. Confirmat Sequeretur q

Secūdo

ille due essent subalterne. sortes qui est ois homo currit. sortes qui ē ho-
mo currit. pbatur p omnes ɔditiones. Item iste due. omnis hō ali-

Tertio

quādo currit. homo semp currit. et pbatur p omes cōditōes Ad p-
muz neget assumptū. eo q nō participāt in extremis. quia ly cuiuslibet

R. ad p rimū argum.

in prima est pars extremi. Sic etiam prima non habet plus de vniuer-
salitate q secunda. Nec etiam prima infert secundam in bona consequē-
tia. Nam illa consequentia non valet quilibet asinus cuiuslibet homis
currit. ergo quilibet asinus hois currit. et in tali casu. si essent solum sor-
tes z plato inter homies z haberēt asinū. z sortes haberet p prima me-
dietate hore z plato haberet eum p secunda z ille curreret. z quilibet ip-
sorum vltra hoc haberet vnum asinum quiescentē. tūc antecedēs est ve-
rum z ɔsequens falsum. z subiectum in prima in tali casu soluz suppo-
nit p asino currēte. z sic ly cuiuslibet capitur de rigore distributiue. z er-
go si sortes z plato haberent simul z semel vnum asinum in cōmuni il-
le nō esset cuiuslibet hois nisi ly cuiuslibet caperetur collectiue. z sic esset
asinus quorumlibet hominū z esset asinus sortis z platonis z nō asin9

Ad scdm.

sortis nec asinus platonis Ad secundū respondetur. negando q sint
subalterne. Et iterum qz nō participant in extremis. qz ly ois in prima
est pars subiecti z non in secunda. sic etiam prima nullā vniuersalitatē
habet eo q est pars ɔplexi qd accipit vnica acceptiōe. Ad tertiū re-

Ad tertium.

spondet. negādo assumptū q sint subalterne. Nam ad hoc q propositō-
nes sint subalterne oportet q si vna debet esse subalternās respectu al-
terius. tūc si in ea ponitur aliquis modus q etiam ex parte modi dicat
subalternās ad secundam propositionem. Modo in prima ponitur ly

aliquando ꝛ aliqñ se habet vt modus particłaris ad ly semꝑ qḋ ponit̃
in secunda. ꝛ sic prima nõ infert secundaȝ. Nã illa consequentia nõ valet
omnis homo aliqñ currit ergo hõ semꝑ currit. q꞉ si quilibet homo pro
certa ꝑte temporis presentis curreret ꝛ nullus ꝑ totuȝ tempus presens
tunc antecedens est verum ꝛ ꝯsequens falsum. Ex isto patet. ꝙ ille ñ
sunt subalterne. omni tp̃e risibile est oĩs homo. aliquo tp̃e risibile ẽ oĩs
homo. q꞉ prima non infert secundaȝ in bona ꝯsequentia. cum arguit̃ a
suppositiõe confusa tm̃ ad determinatam ratiõe ly risibile. Sic etiam
ille due nõ sunt subalterne non tm̃ homo est oĩe aĩal. tm̃ homo nõ est
aĩal. quia prima nõ infert secundam quia prima defacto est vera ꝛ secũ
da falsa. Et ergo in exclusiuis si tales deberent dici subalterne oportȝ ꝙ
si signum exponibile sincathegorematicũ in subalternãte negeẗ ꝙ etiam
in subalternata negetur. Et sic patet ꝙ quelibet ꝓpositio cathegorica
habens vnam vniuersalitatẽ habet subalternatam. Et si habet plures
vniuersalitates tunc ꝛ plures habet subalternatas. vt omnis hõ est oẽ
animal. Et sic eadeȝ ꝓpõ est subalternãs ꝛ subalternata respectu diuer//
sarum ꝓpositionũ. vt omnis homo est animal. que est subalternãs illiꝰ
homo est animal. ꝛ est subalternata illius oĩs homo est omne aĩal.
Et sic patet consequẽter ꝙ aliqua ꝓpõ habet subalternatam cuius am//
bo termini sunt singulares. Nam ille due sunt subalterne. sortes semꝑ ẽ
sortes. sortes aliquãdo est sortes. Nulla tñ ꝓpositio cathegorica in qua
nulla ponitur vniuersalitas habet subalternatam. ꝛ sic nõ oĩs ꝓpositio
subalternata est subalternans. nec ecõuerso. vt patet de tali vel consimi
li in qua solum ponunt̃ vniuersalitates et nulla ꝑticularitas. vt omnis
homo est oẽ aĩal. Similiter homo est aĩal que nõ habet subalternataȝ

ꝙ in subalter̃nis nõ de//bet argui a suppositõ ne ꝯfusa tm̃ ad deter̃minatam.

Signum exponibile quõ se hr̃e debet.

Que ꝓpõ habeat subalternam

Correlarium. Ille non sunt subalterne. nulla consequentia diuidit̃
in formalem ꝛ materialem. igit̃ consequẽtia nõ diuiditur in materialẽ ꝛ
formalem. quia nõ participãt qḋ est ꝯtra primam cõditionem. Idẽ
est ibi. Nulla cõstructio est subiectum secũde partis. igitur ꝯstructio nõ
est subiectum secũde partis. Similiter nullus homo est species. igitur
homo nõ est species. Similiter nullus magister est generis masculini.
igitur magister nõ est generis masculini. Correlarium. Non queli//
bet propositio cathegorica nata est habere subalternatam. patet de tali
in qua omnes termini stant determinate. vel oĩes discrete vel omnes
collectiue. Exemplum primi. homo est animal. Secundi. sortes ẽ pla
to. Tertij. omnes homines sunt oĩa animalia. Correlarium Datur
aliqua propositio cathegorica que nata est habere oĩes oppositas sci//
licet contrariam. succontrariam. contradictoriam. subalternantẽ ꝛ sub//
alternatam. Patet hoc de qualibet propositiõe in qua ponitur vna vni
uersalitas ꝛ cum hoc vna particularitas. Et de sola tali vt omnis ho//
mo est animal. cõtraria est ista. omnis homo nõ est animal. Subcõtra
ria. homo nõ est omne animal. Contradictoria homo non est animal.
Subalternãs. oĩs homo est oĩe aĩal. Subalternata. homo ẽ aĩal

Cõtra ꝑmã ꝯditiões.

Aliq̃ ꝓpõ cathegorica hȝ oĩes oppositas.

Correlariũ. De quolibet genere quãtitatum dabiles sunt ꝓpositio//
nes ad inuicem subalterne. vt claret intuenti.

De Materia

Propositionum cathegoricarum triplex est materia. scilicet naturalis contingens et remota.

Textus scd'm Biridanum est falsus.

Pro illa littera est notandum. tenendo ꝙ pars propositionis nõ sit propositio sicut ponit magister Biridanus tunc littera de rigore verborũ est falsa. quia tunc nulla materia propositionũ est triplex. Est tamẽ possib lis scd'm Biridanum. vt si illa duo extrema essent replicatiue in istꝫ ꝓpositionibꝫ tribꝫ. homo est animal. homo erit aĩal. homo fuit animal. Vel etiam illa duo extrema homo ⁊ species. si essent replicatiue in istis tribus ꝓpositionibus homo est spẽs. homo fuit species. homo erit species. Nam illa extrema sunt materia naturalis. capiendo ly homo sicut capitur in isto zophismate. homo est species. etiam sunt materia cõtingens capiendo ly homo vt significet omnes terminos qui sunt sibi similes in litterãdo. sillabicãdo. vel in significãdo. Etiaꝫ sunt materia remota vt quando ly homo preter rigorem capetur personaliter Sic etiam ista est falsa. triplex est materia propositionũ cathegoricaꝝ. licet ly materia iam stet cõfuse tm̃. Et sic quãtum esset ratione suppositõnis confuse non requiritur certum suppositum pro quo propositio est vera. Sꝫ ex quo ly materia est principalior pars subiecti tũc adhuc requiritur ꝙ extrema supponãt ꝓ eodem. Et ita non est vera scd'm Biridanum. Et sic ille due differunt. Materia propositionum cathegoricarum est triplex. ⁊ ꝓpositionum cathegoricaꝝ triplex est materia. ⁊ hoc in suppositione. quia ly materia in vna stat confuse tm̃. ⁊ in alia determinate. licet non differunt in veritate ⁊ falsitate.

Si ps ꝓpõnis ẽ ꝓpositio text' est verus.

Sed tenendo ꝙ pars propositionis sit propositio sicut cõmuniter tenetur. tunc littera de rigore verborũ est vera. quia tunc ambo extrema supponũt pro eodem vt pro subiecto et predicato istius propositionis. Omnis homo est animal. Illa enim sunt materia propositionum quia illarum. omnis homo est animal et homo est animal. ⁊ sunt etiam triplex materia scd'm ꝙ tripliciter põt capi Nam capiendo ambos terminos absolute ⁊ tunc sunt materia naturalis. Alio modo vnum absolute ⁊ alterum connotatiue. ⁊ tunc sunt materia contingens. Tertio vnum absolute ⁊ alterum materialiter ⁊ tunc sunt materia remota. Et illud ꝓcedit tenendo ꝙ propositõnes sint multiplices ꝙ si teneatur oppositum littera adhuc est falsa.

Materia capit' ꝓ termino scđe intẽtionis.

Ulterius est sciendum. ꝙ ille terminus materia in proposito capitur pro termĩo secunde intentionis. ⁊ describitur in genere sic Est extrema propositiõis ad inuicem desperata vel non desperata Et diuiditur in materiam naturalem. contingentem. ⁊ remotam. sicut totum in modo in suas ꝑtes.

Propositio est in materia.

Correlarium. Materia propositionis in re nõ est aliud nisi extrema propositiõis. hoc est subiectum et predicatum. Et sic propositio dicit' esse in materia capiendo ly in pro ex. idest cõstituitur ex materia. Etiam materia dicitur esse in propositõe quãdoqꝫ sicut pars in suo toto. id est. est pars propositionis. sicut ibi. homo est animal. Quandoqꝫ ly in dicit sensum intransitiuum. vt valet tãtum. id est materia per se est propo-

sitio. Et hoc tenēdo ꝙ verba sint simplicia. quia tūc materia quādoqꝫ ē tota propositio. vt homo currit. materia est ly homo ꝛ ly currit. Notandum est ꝙ diuisio ista sic reduci debet ad bimēbrem. Ois ꝓpō cathegorica aut est materia desꝑata. aut nō desperata. Si primū. sic ē materia remota. Si scōm. hoc ē dupl'r. aut est ꝑdicatio essentialis aut accidentalis. Si primū sic ē materia naturalis. si scōm. hoc ē dupl'r. aut est predicatio accidētalis ꝛ ꝯuertibilis. aut accidētalis ꝛ nō ꝯuertibil'. Si primū tunc est materia naturalis. si secūdum sic ē materia ꝯtingens. — Diuisio reducit ad bimembrem.

Materia naturalis est illa in qua predicatum est de esse subiecti vel proprium eius. vt homo est animal. homo est risibilis.

Pro ista littera est notandum. ꝙ ipsa de rigore nō est bene posita. qꝛ ſm eam sequeretur ꝙ nulla materia esset naturalis. qꝛ in nulla tali ꝑdicatum est de esse subiecti. vel predicatum nō est de essentia subiecti. — Textus non valet ꝛc.

Est ergo sciendum ꝙ mgr̄ Pe. hiſ. per ly de esse subiecti intellexit predicationem essentialem. sed ꝑ ly ꝓprium intellexit predicationē accidētalem ꝛ cōuertibilem. Hoc viso diffinitio debet sic poni cum diffinito. Materia naturalis est illa id est. est extrema propositionis cathegorice ad inuicem in certis suis modis significandi non desꝑata predicabilia de se inuicem in predicatione essentiali vel accidentali ꝛ conuertibili. Et ibi ly conuertibili solum debet respicere ly accidentali ꝛ nō ly essentiali. — Diffinitio materie naturalis intelligit.

Dicitur in diffinitione in certis suis modis significandi. quia eadem extrema in aliquo modo significandi sunt desperata ꝛ in alio modo significandi sunt non desperata. sicut patet de istꝫ homo ꝛ species. in ista homo est species. Ex isto patet. ꝙ ly proprium in ꝓposito nō capit ita stricte sicut in veteri arte. Sed capitur pro quolibet termino conuertibili cum alio siue sit complexum siue incomplexum. Pro quo est sciēdū — Proprium capit pro termino ꝯuertibili

Termini cōuertibiles sunt duo termini nō sinonimi nati se mutuo iferre in bona consequētia subsistendi. sic se habentes ꝙ pro quocūqꝫ vnꝰ eorum est suppositiuus in modo significandi queꝫ actu habet respectu cuiuscunqꝫ copule. pro eodem etiam alter sit suppositiuus in eodeꝫ modo significandi respectu eiusdem copule. Per primam particulaꝫ excludu[n]tur omnes termini sinonimi. qui nō sunt cōuertibiles. vt homo est homo. homo est antropos. Pro quo est notandum ꝙ termini sinonimi sunt duo termini significantes idem adequate ꝛ eodem mō. Et ly adequate ibi debet determinare ly eodem ꝛ ly idem. Unde illi termini dicunt significare adequate idem q̄ significant idem ꝛ vnus nō plus q̄ꝫ alter. Sed illi termini dicuntur significare adequate eodem mō. qui significant eodem mō. ita ꝙ si vnus absolute. etiam alter. si vnus connotatiue etiā alter Et sub quacunqꝫ habitudie vnus ſcat sub eadem alter dꝫ ſcare. Et sic i illa diuisiōe t̄mioꝝ sinonimoꝝ aliꝗ sūt simpl'r sinonimi aliꝗ sunt formal'r sinonimi. aliꝗ sunt sinonimi in mō ſcādi minꝰ ꝑncipali Ly termioꝝ sinonimoꝝ diuidit diuisione annalogi in sua annalogata. Et ꝑ priꝰ ſcat terminos simpliciter sinonimos de quibus ad ꝓpositūꝫ. — Termini ꝯuertibiles — Termini sinonimi

Et ꝑ posterius terminos formaliter sinonimos ⁊ termios in mō signi//

Termini sinonimi in mō ſcādi miꝰ pricipa//li.

ficādi sinonimos minus principali. Et isti termini dicunꝝ sinonimi in modo significandi minus principali qui modo significādi accidētali et grāmaticali significāt idem adequate idem ⁊ eodem mō. Et sic termini qui sunt eiusdem generis casus vel numeri dicunꝝ sinonimi in mō signi ficādi minus principali vt asinus ⁊ lapis. Qui aūt termini dicūtur for maliter sinonimi vide in veteri arte. Diciꝝ in diffinitōe terminoꝝ cō//uertibilium nati se mutuo inferre in bona ꝯsequētia. ꝓpter hoc isti duo termini homo ⁊ aial nō sunt termini ꝯuertibiles. qꝛ iste terminꝰ anial nō infert illū terminum hō in bona ꝯn̄a. saltē subsistendi. qꝛ nō sequiꝝ animal est. igitur homo est. Diciꝝ sic se habentes ad innuendum ꝙ isti duo termini deus ⁊ ens nō sunt termini ꝯuertibiles. licet em̄ inferāt se mutuo in bona ꝯn̄a. vt bn̄ sequiꝝ. deus est igiꝝ ens eſt. ⁊ ecōuerso. ens ē igiꝝ deus ē. tn̄ ly ens supponit ꝓ aliquo ꝓ quo ly deus nō supponit. Eo dē mō dicaꝝ de illis duob⁊. pater ⁊ filiꝰ absoluēdo eos a cōnotatiōe sexꝰ tūc licet vnus inferat aliū in bona ꝯn̄a. tn̄ vnꝰ supponit ꝓ aliquo ꝓ quo alter nō supponit. igiꝝ nō sunt termini ꝯuertibiles.

Cōsequētia subsistē//di

Notandū ē ꝙ cō sequētia subsistendi ē ꝯn̄a in qua an̄cedens ⁊ ꝯn̄s sunt ꝓpōnes de est se cundo adiacente.

Propō de est secundo adiacēte

Est aūt ꝓpō de est secūdo adiacente ꝓpō cathegorica vbi vltra ly est vel ens nō est aliud predicatū. vt homo ē. hō est ens.

Materia contingens est illa in qua predicatum potest adesse vel abesse suo subiecto. vt homo est albus.

Diffiuitio nō valet

Notandū est ꝙ diffinitio de rigore verborum non est bona. quia ꝑm eam sequeretur ꝙ omnis propositio esset in materia contingenti. quia in qualibet predicatum potest adesse vel abesse suo subiecto.

Intellectꝰ diffinitōis.

Debet ergo sic intelligi Materia contingens est extrema propositionis cathe//gorice in certis suis modis significandi ad inuicem non desperata pre//dicabilia de se inuicem in predicatione accidentali ⁊ non conuertibili vt homo est albus Ex quo patet ꝙ per ly adesse ⁊ abesse in littera Pe. his. intellexit predicationem accidentalem ⁊ nō conuertibilem. Dicitur in diffinitione propositionis cathegorice. ad excludendum propositiones hypoteticas. quarum nulla est in materia. quia non habet extrema vt sic. Dicitur ad inuicem non desꝑata propter illas Deus est albus. an//gelus est niger. anima intellectiua est magna que nō sunt in materia cō tingenti sed remota. quia extrema sunt desꝑata. Dicitur nō conuerti//bili propter illas homo est risibilis. asinus est rudibilis. que licet sunt predicationes accidentales tamen sunt conuertibiles. Sed quid sit ꝑ dicatio accideutalis ⁊ essentialis patet in veteri arte.

Quando termini pre//dicantur in accidenta//li predicatione.

Ex quo patet ꝙ quando termini predicantur de se inuicem in predicatione accidentali. tūc oportet ꝙ ad minus vnus terminus cōnotet accidentaliter ⁊ taliter ꝙ non sit superius ad alium terminū nec īferius nec sibi sinonimus

Johannes est homo albus

Correlarium Illa est ī materia cōtingēti Johāues est hō alb⁊. similiꝝ Plato est animal coloratum. quia iam totum predicatum cōnotat ex//trinsice sup ſubiectū. Unde si quis vult iudicare in qua materia sit ista

vel ista propositio. nō debet hoc iudicare penes partem subiecti vel predicati. sed penes totale subiectum ⁊ predicatū. Et pro illo est sciendum ꝙ quandocunqȝ terminus cōnotatiuꝰ additur in propositiōe termino absoluto per modum determinationis siue in recto siue in obliquo tunc totum aggregatū dicitur esse cōnotatiuū. ratione termini ꝯnotatiui vt albus petrus scribit. doctus plato disputat. Asinus molitoris currit.

Homo albus et simi// miles termini cōplexi sunt ꝯnotatiui

Correlariū. Ille sunt in materia contingēti. ego video asinū scamnū est lignū. plato habet rubeos calceos. lignū ē curuū. ⁊ volgāgus ē necꝭ. sortes libenter studet Et pro talibꝫ dant̄ alique regule.

Prima regula de propositionibus in materia cōtingenti

Prima regu// la: omnis propositio in q̄ verbū adiectiuum vł suū participium predi// catur de subiecto secum non desperato est in materia contingenti nisi tale predicatum esset quiditatiue superius vel inferius ad ipsum subiectū Dicitur notantur. secū nō desperato propter illas vel consimiles: asinꝰ ridet. leo cantat. bos ratiocinatur que nō sunt in materia contingenti sȝ remota. Dicitur nisi tale predicatū fuerit ⁊c̄. ꝓpter tales vel cōsimiles. legens agit. disputans agit. ꝑcussus patitur. passio infertur. q̄ nō sunt in materia ꝯtingenti sed naturali.

Secunda regula

Secunda regula. omnis p̄dicatio accidentis de eo cuius est accidens est in materia contingenti. vt petrus est magister. leonhardus est scholaris iohānes est tardus. terra est grauis ignis est calidus. paulus est acutꝰ logicus:

Tercia regula

Tercia regula. omīs pro// positio in qua vnum extremoꝝ cōnotat accidentaliter ⁊ aliud essentiali// ter quorum neutrum est alteri desperatum aut cōuertibile aut superius aut inferius quiditatiue est in materia cōtingenti vt rationabile est albū Dicitur notanter non desperatum propter illam vel consimulem. ratio// le est rudibile. Dicitur nō conuertibile propter istam rationale est risibi le. Correlarium. illa asinus est risibilis est in materia contingenti. ca// piendo ly risibilis in genitiuo. Sed capiendo in nominatiuo est in ma// teria remota. Correlarium. Illa mixtum est coloratuȝ est in materia contingenti quia est predicatio accidentalis ⁊ nō conuertibilis. Unde il le terminus coloratum supponit pro materia prima. ⁊ non ly mixt m quia mixtum est compositum ex materia ⁊ forma determinans sibi in sua naturali dispositiōe quatuor qualitates primas. ⁊ sic non est de ma// teria prima

Materia remota est illa in qua predicatū non potest cōuenire cum suo subiecto vt homo est asinus

Diffinitio nō valet

Notandum est. ꝙ diffinitio de rigore verborum non valet. quia fm eam sequeretur ꝙ ille non essent in materia remota homo est asinus leo est capra quia predicatuȝ iam ꝯuenit cū subiecto. Debet ergo diffinitio sic intelligi. Materia remota est extrema propositionis cathegorice capta in illis sensibus in quibus sunt termī ad inuicem desperati. vt ex// trema illius homo est asinus.

Sic intelligitur

Pro quo est scienduȝ. ꝙ termini desperati sunt duo termini non potentes naturaliter verificari fm se vel sibi sinonima in modo significandi totali ⁊ conuertibili copulatiue respectu copule de presenti de eodem termino singulari singulariter et vniuoce

Termini desperati

tento circũscripta ampla acceptiõe ⁊ cũ hoc addito pro q̃libet pte tem//
poris presentis esto q̃ significata eoꝝ adeq̃te eẽnt. Dicitur in diffinitio
ne naturaliter. ꝓpter istos terminos deus ⁊ hõ q̃ sũt desperati licet veri//
ficentur de eodẽ tñ hoc non est naturaliter ſ; miraculose. Correlariũ.
ly potentes ĩ ista diffinitiõe capitur large vt ĩportat oẽm potẽtiaʒ siue na
turalẽ siue diuinã q̃ ad presens p̃teritũ et futuꝝ. Et sic isti duo termini
adam ⁊ homo nõ sũt desperati q: potuerũt verificari de eodẽ in tp̃e pre//
terito. Dr̃ in mõ significandi ɔuertibili. Et sic illi duo termini sortes et
differt ab hoie sũt termini despati l; verificentur ꝓ eodẽ ſm sua sinoni//
ma in modo significãdi principali ⁊ eẽntiali. s. ſm ly sortes. Et ly differt
ab hominibꝫ capiẽdo ly hoibus ɔnotatiue tñ hoc totũ differt ab hoibꝫ
non est sinonimũ in mõ significãdi ɔuertibili cũ ly differt ab homie. eo
ꝙ nõ sũt termini ɔuertibiles. Dr̃ de eodẽ termino singulari q: de eodẽ
termino cõi bene possunt verificari termini desperati vt animal ẽ asinus
animal est homo. Dicitur singulariter et vniuoce tento q: de eodẽ ter//
mino equiuoce tento. Etiã bene verificantur termini despati q: ille am
be sunt vere Sortes fuit albus. sortes fuit niger. Dicitur circumscripta
ampla acceptione quia isti termini homo et mortuus sunt desperati ⁊ ta
men verificantur de eodem sed hoc cum ampliatione. Dicitur cum ad//
dito. ⁊c̃. Ubi hoc totum pro qualibet parte presentis temporis capitur
materialiter. Et sic ibi est appositio. addito pro qualibet parte tempo//
ris presentis ⁊ ly addito est magis cõe. Et illud notanter additur in dif
finitione quia illi duo termini album ⁊ nigrum sũt termini despati. Et
tamen verificant̃ ꝓ eodem sine tali addito. vt si sortes pro prima medie//
tate huius hore esset albus. ⁊ pro secunda niger tũc ambe sunt simul ve
re. sortes est albus sortes est niger. Dicitur esto ꝙ significata. ⁊c̃. Et sic
illi duo termini chimera et chimera nõ sunt desperati quia licet nunq̃
possunt verificari pro eodem. tamen si significata eorum adequate essent
verificarentur pro eodem. Dicitur etiam in diffinitiõe copulatiue q̃a
termini desperati possunt copulatim verificari pro eodem vel disiuncti
ue. vt si dipeꝰ ꝓ vna medietate eẽt albus ⁊ ꝓ scd̃a niger. Tunc illa ẽ vera
ille dipeus est albus et niger et tamẽ nec est albus nec niger. Contra
Arguitur primo — ea arguitur. Dabilis est propositio cathegorica que tamen in nulla ma//
teria est. ergo littera est minus bene posita. assumptum probatur de illa
Secũdo — homo rudibilis est homo rudibilis. Confirmatur de ista sortes est
Tercio — risibilis. Confirmatur de ista sortes est non homo vł asinus. Ad
R. ad p̃mũ argumẽtũ — primum argumentũ respondetur. negando assumptum. Et ad proba//
Regula — tionem dicendum est ꝙ est in materia naturali. Naʒ omnis ꝓpositio
in q̃ predicat̃ sinonimũ de eo cuius est sinonimũ vel species de eo cuius
est species. vł genꝰ de eo cuiꝰ ẽ genus. vł ecõuerso est ĩ materia naturali.
Mõ illi termini hõ rudibił ⁊ hõ rudibił sũt sinonimi ⁊ l; nõ verificent̃
R. ad scd̃m argumẽtũ — ꝓ eodẽ tñ si significata eoꝝ adequate essent verificarentur ꝓ eodẽ. Ad
scd̃m argumentũ r̃ndetur ꝙ capiendo ly risibilis pure adiectiue vt in//
cludit subiectum tunc est in materia naturali quia tũc extrema eius sũt
termi ɔuertibiles. Si vero ly risibił capit̃ vt se solo est predicatum tunc

est in materia ꝯtingēti quia tūc extrema nō sūt termini ꝯuertibiles quia vnus nō īfert alium in bona ꝯsequētia subsistēdi. quia nō sequitur risibilis est. igitur sortes est. Ad tercium respōdetur ꝙ ista propositio sortes est nō hō vł asinus est in materia remota siue pars siue totum infinitetur. Sed illa. sortes est nō asinus. vł hō īfinitādo solū ly asinus est in materia naturali ꝛ est predicatio essentialis. Et extrema eius ñ sūt termini desperati vt sic Si vero totum disiūctum īfinitatur tūc est ī materia remota. ℞. ad tercium

Ex isto patet ꝙ ad sciēdū que propositio sit ī ista vł ī alia materia ñ debet haberi respectus ad veritatē vł falsitatē possibilitatem vł impossibilitatem necessitatez vł ꝯtigētiam ꝑpositōis sed tātummodo ad extrema videlicet ad subiectū ꝛ ꝑdicatū ñ curādo sincathegorema ta nisi ea que sūt partes extremorū. Nam ī qualibet materia reperiūtur ꝑpositōes ꝯtigētes necessarie vere. false possibiles impossibiles. Nam illa chimera est chimera est impossibilis ꝛ est ī materia naturali. Et illa nulla chimera ē chimera ē necessaria ꝛ est in materia naturali. Ad quid debeat haberi respectus in positione ꝑpositōis ī materia

Et ad melius ītel ligēdū sūt ꝯsiderāde aliq̄ regule. Pria regula est ꝙ omīs ꝑpositio cuiꝰ extrema sūt termini absoluti nō desperati ē ī materia naturali siue sint ꝯplexa. siue incōplexa vt hō ē ens capra est substātia. De materia ꝑpositionū prima regula.

Secūda regła. omīs ꝑdicatio cuius ambo extrema ꝯnotāt essentiałr ꝛ non sūt desꝑata est in materia naturali. Sicut hūanuz ē ratiōabile. sensitiuū est corporeū. Et dicitur notāter nō desperata propter illā vł ꝯsimilem animatuz est inanimatū que nō est in materia naturali. q̄a extrema sūt termini desꝑati. Secūda regula

Tercia regula. omīs ꝑpositio in qua predicatur differētia de eo cuius est differentia. Et ꝑpriū de eo cuiꝰ est ꝑpriuz est in materia naturali ꝛ ecōuerso vt hō ē rōnał. hō est risibilis. risibile est hō Tercia regula

Quarta regula. omīs ꝑpositō cuiꝰ extrema sūt ad īuicē termini ꝯuertibiles siue sint complexa siue nō ē in materia naturali. vt sortes vł hō risibilis est risibilis asininum est rudibile. humanū est risibile. Quarta regula

Correlariū. Q̄uāuis ista homo est sit in materia naturali. tñ nō sequiť ꝙ etiaz ista Johānes ē risibił sit ī eadē materia q: ly risibile ē accidēs illius termini iohānes ꝛ sic ipa est accidētał ꝛ nō ꝯuertibił. Quia est regula. ꝙ quādocūq: terminus est ꝑpriū ad aliquem terminū tūc q̄libet tałe ē accidēs respectu oīm terminoꝝ superioꝝ ꝛ inferioꝝ ad talē. Regula

Quinta rła omīs ꝑdicatio cuiꝰ vnū extremū est absolutū ꝛ alteꝝ cōnotat essentiałr ꝛ nō est sibi desꝑatū est in materia naturali vt homo est substātiał homo est sensitiuus homo est corporeus. Quinta regula

Correlariū illa nō ē in materia naturali homo est accidentale nec illa Asinus ē inanimatū q̄a extrema sūt desperata.

Sexta regła omīs ꝑpositio ī qua predicať terminꝰ cōnotatiuus accidentaliť de termīo absoluto ꝛ nō est desꝑatus ad eū nec ꝯuertibilis ad eum est ī materia ꝯtingēti. Et freq̄ēter ita est quādo verbuz adiectiuū est copula et extrema nō sunt termini desꝑati tūc talis ꝑpositō est in materia ꝯtingenti. Et dicitur notanter frequenter quia ista amās agit est in materia naturali. quia ibi predicatur genus de specie. nam Quādocūq: verbū adiectiuū predicatur de suo participio vel eius nomine verbali tunc semper est predicatio essentialis. ꝛ sic est in materia na Sexta regula Regula

turali. Et hoc est verũ dummodo talia nomina verbalia capiuntur in modo significandi in quo sunt sinonima cum suis verbis q: si talia im portarent habitũ tunc talis ꝓpositio fieret in materia contingenti. quia tunc nomen verbale ꝯnotat extrinsice super suum verbũ: Ex isto patet. ꝙ ista est in materia naturali. homo est chimera vel nõ chimera. Et illud disiunctum significat omnem rem mundi. Unde est regula. ꝙ disiunctum ex terminis contradictorijs significat omnem rem mundi.

Declarat multa exempla

Correlarium. Omnes ille sunt in materia remota deus est creabilis diues est pauper. claud⁹ ambulat. deus mouetur. deus est mobilis qui escens mouet. homo est animalia. capiẽdo terminos ꝯnotatiue. sed capiẽdo eos absolute ẽ in materia naturali. homo est mortuus. Sꝫ illa homo moritur est in materia contingenti. Et licet extrema non verificẽtur ꝓ eodem ſm biridanum qui tenet ꝙ res pro eo tempore, ꝑ quo corrumpitur non est tamen si significato eorũ adequate essent. tunc verificãtur pro eodem. Sic etiam ſm marsilium tunc verificantur de facto ꝓ eodeꝫ

Correlarium. illa homo est apparens asinus prout est adiectiuũ et substantiuũ est in materia remota. Sed ꝓut est regens et rectũ ẽ in materia contingẽti. Correlariũ. illa cecus nõ videt ẽ in materia remota. Similiter sedens est nõ sedens. Sꝫ illa ethiops est albus est in materia cõtingenti. Sic etiam illa hesterna dies est dies. Et licet extrema nõ verificentur de eodem tñ si significata eoꝝ adequate eẽnt verificantur de eodem. Sed illa hesterna dies est hodierna dies est in materia remota.

Correlarium. illa sortes est imaginarius asinus est materia remota. Sic etiam illa. sortes imaginarie est asinus. Sed ista sortes imaginatur asinus est i materia cõtingenti. Similiter illa pater est filius est in materia cõtingenti. Sed illa. sortes est ad aliquid albũ. capiendo ly ad aliquid stricte est in materia ꝯtingẽti. Sꝫ capiẽdo large ẽ i materia naturali. Sꝫ illa. sensitiuũ est homo vł brutũ est in materia naturali. siue ly sensitiuũ capiaᷓ differentialiter siue nõ differẽtialiter siue vt est propriũ. nisi capiatur ampliatiue tũc est in materia cõtingenti. q̃a tũc ly sensitiuum supponit pro antichristo respectu copule de presenti. Et hoc totũ homo vł brutũ nõ. Eodem modo dicatur de ista. animal est sensitiuum. Sed illa homo est sensitiuuꝫ est in materia contingenti. capiendo ly sensitiuũ vt est proprium vel etiam ampliatiue sed est in materia naturali capiendo differentialiter

Lex et natura cõtrariarum talis est ꝙ si vna est vera reliqua est falsa et nõ ecõuerso. possunt eniꝫ ambe eẽ false in materia cõtingenti. vt omnis homo est albus nullus homo est albus.

Et i textu capiᷓ copulatiue vł specificatiue.

Pro ista littera est notandũ. ꝙ ly ⁊ capitur copulatiue ⁊ nõ copulatiꝫ Et sic sensus est. lex cõtrariaꝝ talis est. ꝙ si vna est vera reliqua est falsa. Et natura contrariarum talis est. ꝙ si vna est vera reliqua est falsa. Et debet oratio resolui in vnam copulatiuaꝫ. Potest etiã ly ⁊ capi speci

ficatiue. ⁊ sic sensus est. Lex ⁊ natura ꝯtrariaruꝫ id est lex existēs natura contrariarum talis est. ꝙ si vna est vera reliqua est falsa. Secundo notandum. ꝙ magister Pe. hispa. per legē innuit oppositionē a posteriori ⁊ ꝑ naturā innuit oppositionē a priori. Et per h̄ voluit pe. his. tm̄ ꝙ oppositio ꝯ̄ria nō sufficient attenderet a priori vł a posteriori. sed a priori. ⁊ a posteriori simul. ꝓpter hoc ipse ponit illa duo tanꝙ̄ diuersa vicꝫ ly lex ⁊ natura. Et hoc iō ꝗa coniunctio dꝫ ꝯiungere diuersa. Et in littera h̄ totū si vna est vera reliꝗ̄ ē falsa stat materialit̄ ꝓ tali oꝛone ꝑsonalit̄ capta si vna ꝯ̄riarū ē vera reliꝗ̄ ē falsa. Et sic littera de rigore ē vera qꝛ ꝯditōnalis bona ꝯ̄ña. ergo vera ⁊ necessaria ꝓpositio. eo ꝙ non stat vnā ꝯ̄riaꝝ sine altera esse ⁊ tūc idē est dicere. ille sūt ꝯ̄rie ⁊ ille sunt sibi inuicem ꝯ̄rie. ex quo illi termini contrarie succontrarie ꝯ̄dictorie sunt relatiua eꝗparantie, ⁊ ponuntur in plurali numero. Et tunc nihil petūt subintelligi iuxta regulas alexandri. Cuncꝙ̄ fit relatio ⁊c. Si autem quis vellet ꝙ predicti termini importarent relationē extrinsecā tunc illa ē falsa. si vna contrariaꝝ est vera reliqua est falsa quia tunc est mala consequentia. Voluit ergo pet. his. in littera tantum. ꝙ omnes ꝓpositiones contrarie repugnant formaliter in veritate tantū gratia forme acceptōis terminoꝝ. Et sic in omni materia ꝯ̄rie sunt simul false. Sꝫ nulle contrarie in omni materia sunt simul false. Et ille due differunt in h̄ qꝛ ly omni in secunda est pars extremi. ⁊ sic subiectum pro nullo supponit. ⁊ sic ꝯ̄dictoria secunde est falsa. sed in prima ly contradictorie stat confuse tantuꝫ. ⁊ ergo est vera

Quid ꝑ legē ⁊ naturā intelligatur

Si textus de rigore sit verus

Vlterius notandum. ꝙ ista littera de rigore verboruꝫ non est vł'iter vera. in materia aūt naturali ⁊c. qꝛ dantur bene due contrarie in materia naturali que sunt simul false. quod patet in istis duabus. omne animal est homo. nullum animal est homo. Sed ista littera debet sic limitari. ꝙ omnes due ꝓpositiones sibi inuiceꝫ ꝯtrarie nō exponibiles de in esse ⁊ de presenti. in quibus in affirmatiua predicatū supponit ꝯfuse tantum. ⁊ in quibus ad copulas principales nō additur determiatio distributa. vel determinatio includens terminū distributū vel differentia temporalis. et in quibus omnes termini cathegorematici precise accipiuntur ad presens tempus. ⁊ in quibus subiecta accipiūt̄ vnica acceptōe Et predicata sūt eque cōia vł cōmuniora subiectis in supponendo. ⁊ in quibus in affirmatiua predicato nō additur speciale signum repugnant in veritate ⁊ falsitate simul. Exemplum vt oīs homo est animal oīs homo non ē animal. Dicitur in materia naturali qꝛ in materia ꝯtingenti bñ sūt simul false. sicut omnis homo est currēs. oīs hō nō est currēs Dicitur non exponibiles ꝓpter istas duas. tantum omnis homo ē aīal tantū oīs homo non est aīal que sunt ꝯ̄rie ⁊ sūt in materia naturali et sūt simul false. Dicit̄ in ꝗbus omnes termini ꝓpter istas duas oē qd̄ erit est nihil qd̄ erit est ꝗ̄ sūt simul false ẜm cōem viam ꝗ̄ tenet ꝙ ꝯcept' tꝑales non sint partes extremoꝝ. Dicitur in ꝗbus subiecta propter illas cuiuslibet hominis asinus est animal. nullius hominis asinus est animal que sunt simul false. Dicitur ⁊ predicata sint eque propter illas. omne animal est homo. nullum animal est homo. Dicitur vbi predicato ꝓ

Quō ꝯ̄rie in naturali materia repugnent

pter illas. oīs homo est omne animal. oīs homo nō ē animal. Sic etiam propter illas. omnis homo est aliquod animal. omnis homo nō est animal. posito ꝙ ly homo in affirmatiua ex certificatōe stet determinate tūc sūt simľ false. Dicitur de presenti ꝑpter illas duas. oīs hō fuit animal. omnis hō fuit animal que sunt siľ false in casu. si eēt primum instans eē sortis. Dicitur de iesse ꝑpter illas duas. oīs homo necessario est aīal. oīs homo impossibiliter ē animal.

In materia ꝯtingenti repugnāt

Eodem modo debꝫ hoc intelligi de materia ꝯtingenti sicut de materia naturali. cū conditionibus prius positis Si est accidens inseperabile ita ꝙ tale accidens predicetur de eo cuius est accidēs q̃a tūc omnes tales propositiones etiam repugnant in veritate ⁊ falsitate simul.

Accidens insepabile.

Pro quo est sciendum. ꝙ accidens inseparabile est accidens qđ ƀm consuetum cursum nature nō pōt vere negari de suo subiecto ipso subiecto ꝑ aliquo supponēte. sicut ly colozatū respectu ly animal. ⁊ ly nigrū respectu ly corui pēnati. ⁊ ly album respectu cigni. Et in tali oīs coruus est niger. coruus denoīať a pennis ⁊ non a sua materia. ⁊ capitur ibi accidens ⁊ ly subiectum pro termino secunde intentionis ⁊ non pro accidente reali vt pro reali nigredine vľ albedine sed pro termino accidentaliter connotatiuo. Et subiectum pro termino absoluto Sꝫ si ibi ē accidens separabile siue tale predicetur siue non tūc adhuc contrarie in materia naturali possunt simul esse false. Et eodem modo describitur accidens separabile sicut accidens inseparabile ipsa sola negatione deposita.

In materia remota repugnant

Sed in materia remota ꝑpositiones contrarie etiam repugnant in veritate ⁊ falsitate simul quando sunt de inesse et de presenti. ⁊ sunt de talibus terminis distributis q̃ nec naturaliter nec supernaturaliter possunt verificari de eodem. Sicut patet de istis duabus. omnis homo est asinus. omnis homo non est asinus. Dicitur notanter de presenti ⁊ de inesse ꝑpter tales vel consimiles omnis homo est mortuus. omnis homo non est mortuus que nō sunt mere de presenti. Dicitur de talibus terminis distributis propter illas duas. Omne album est nigrum. nullum album est nigrum que sunt simul false. Est tamen verum. ꝙ etiam omnes tales propositiones contrarie in materia remota in quibus non est ampliatio vel ampla acceptio que sunt mere de presenti. vbi ponuntur termini desperati qui supernaturaliter possunt verificari pro eodem. Ubi tamen additur hoc aggregatum pro qualibet parte temporis presentis ille etiaꝫ repugnant in veritate ⁊ falsitate simul. vt ille due. omne album ꝑ qualibet parte presentis temporis est nigrum. nullum album pro qualibet parte temporis p̄sentis est nigrum. Et loquendo naturaliter ⁊ supernaturaliter predicte nō possunt simul esse false.

Contrarie in materia naturali solum materialiter repugnāt in veritate ⁊ falsitate

Ulterius est sciendūꝫ. ꝙ tales ꝑpositōnes contrarie in materia naturali. vel etiam in materia remota que repugnant in veritate ⁊ falsitate simul soluꝫ repugnant materialiter ⁊ nō formaliter quia ille in materia ꝯtingenti sunt eiusdem forme cum eis ⁊ tamen sunt simul false.

Cur contrarie nō pn̄t simul esse vere

Notandum est. ꝙ ratio quare due cōtrarie nō possunt simul esse vere est illa. quia si sic tunc etiaꝫ due propositiones cōtradictorie fierent simul vere quod patet quia duo contradictoria sequn̄

Succontrariaꝝ

tur ad duas contrarias. Unde vna sequitur ad vnam arguendo a sino
nimo ad sinonimū. Et alia ad aliam arguendo a subalternante ad sub//
alternatam. Nam in omni bona consequentia quando antecedens ē ve
rum. consequens etiā ē veꝝ. Similiter consequens non erit veꝝ nisi ip//
so antecedente existente vero ꝛ consequens non erit falsuꝫ nisi anteceden
te existente falso

**Lex et natura succōtrariaruꝫ talis est ꝙ si vna est fal
sa reliqua erit vera et nō econuerso. vt quidam homo
est animal. quidam homo non est animal. possunt ta
men ambe simul esse vere in contingenti materia vt
quidam homo est albus quidaꝫ homo non est albus
Unde lex et natura succōtrariarum contrario modo
se habet legi contrariarum.**

Pro littera est notandum ꝙ littera debet intelligi eodem modo sicut Textus de subcōtra//
de contrarijs. Nā pe. his. voluit ꝙ omnes ꝓpositiones succontrarie dn̄t rijs intelligitur sic̄ de
repugnare formaliter in falsitate tantū gratia forme acceptiōis termino contrarijs
rum. Et hoc debet intelligi a priori ꝛ a posteriori. Ad hoc autem ꝙ re
pugnant in materia naturali vel in materia remota requiruntur eedeꝫ
conditiones sicut de contrarijs. ꝛ hoc in veritate ꝛ falsitate simul. Ar Arguitur primo
guitur ille due propositiones sunt in materia naturali ꝛ habent se iuxta
conditiones. omnia animalia sunt rationabilia vel irrationabilia. nulla
animalia sunt rationabilia vel irrationabilia. ꝛ tamen sunt simul false.
Confirmatur. ille due propositiones sunt in materia naturali ꝛ sunt
simul false. omne non homo est nō animal. nullū nō homo ē nō animal Secundo
Ad ista argumenta respondetur. ꝙ predicte propositiones sūt in ma//
teria naturali. Et etiā ꝙ sint simꝉ false sꝫ non habēt se iuxta ꝯditōes q̄a ℞. ad p̄mū argumen//
p̄dicata in eis nō sunt ita cōia sicut subiecta q̄a ly aīalia supponit ꝓ aliq̄ tum
pro quo tn̄ hoc totū rōnabilia vꝉ irrationabilia nō supponit scꝫ pro sor//
te ꝛ pro asino. nam sortes ꝛ asinus sūt animalia ꝛ nec sūt ratiōabilia nec
irratōabilia sꝫ rōnabile ꝛ irratiōabile. nec valet consequētia. ꝙ om̄e ani
mal est rōabile vel irrationabile. ergo oīa aīalia sunt ratiōabilia vꝉ irra//
tōabilia. Sic ēt in scdo argum̄to subiectū in prima ꝓpositiōe suppo// ℞. ad secundū
nit ꝓ aliq̄ ꝓ q̄ p̄dicatū nō supponit. s. ꝓ asino ꝛ p̄dicatū nō. Nā ē cōis re Regula
gula. de q̄ꝫto terminus finitus ē specialior de tāto terminꝰ infinitus ē ge
neralior ꝛ econuerso. de quāto terminꝰ infinitꝰ ē generalior de tanto ter//
minus finitus ē specialior. Sicut tūc est de illis duobus terminis hō et
aīal ꝛ nō hō ꝛ nō aīal Ulteriꝰ notādū. ꝙ lex succōtrariaꝝ ē hec ꝓposi// Quid sit lex ꝛ natura
tio vꝉ ꝯsilis oēs ꝓpositiones ad inuicē succontrarie repugnāt formaliter subcontrariaꝝ
in falsitate. Sꝫ natura nō ē aliud nisi modus significādi succōtrariarū
aut plꝉes tales vt modꝰ significādi illaꝝ hō ē aīal. hō nō est aīal. Cor//
relariū. Multe sunt nature succontrariaꝝ etiā nō sinonime. sed soluꝫ est
vna lex sic ꝙ non plures sibi inuicem non sinonime

De lege et natura

Lex et natura cõtradictoriarum talis est ꝙ si vna est vera reliqua est falsa et econuerso vt omnis homo est albus. quidam homo non est albus. in nulla eniꝫ materia possunt ambe esse vere vel ambe esse false.

Intellectus textus — Pro illa littera est notandũ. ꝙ magister pe. his. tantũ voluit ꝙ omnes
ꝓpositiões adinuicem cõtradictorie repugnant formalit̃ in veritate ⁊ fal
sitate siml' gratia forme acceptiõis terminoꝝ. ita ꝙ in nulla materia ꝯdi
ctorie possunt simul esse vere vel false in sensibus in q̇bus sibi inuiceꝫ cõ-
Prima ꝓpositio — tradicũt. Ulterius notandum ꝙ illa est vera. cõtradictorie sũt simul
vere. vt ille deus est ⁊ homo est animal q̄ sunt vere ⁊ sũt ꝯtradictorie. qꝛ
Scđa ꝓpositio — illarum duaꝝ. nullus deus ẽ et nullus hõ ẽ animal. Sic etiã illa est ve-
ra. due contradictorie sibi inuicem cõtradicentes sũt sil' vere vt pꝫ de istꝭ
Tercia ꝓpositio — duabus deus est. nõ deus est. Sic etiam illa est vera. due cõtradictorie
sibi inuicẽ ꝯdicẽtes in sensibꝰ i q̇bꝰ sibi inuicẽ ꝯdicũt sũt sil' vere, ꝓut ly in
sensibus determinat ly ꝯdicentes. Ut patet de istis duabus nõ deꝰ est
⁊ deus est. q̄ sũt sil' vere in aliquo sensu. ⁊ etiã sũt ꝯtradictorie in sensibꝰ
quibus sibi inuicẽ ꝯtradicunt Et illa oĩa ꝓcedũt tenẽdo ꝙ ꝓpositõ
Conclusio r̃nsal' — nes sint multiplices quia si tenetur oppositũ tũc ille sũt false. Est er-
go conclusio responsalis ad textum. ꝙ nulle due ꝯdictorie sibi inuiceꝫ cõ
tradicentes sũt sil' vere vl' false in sensibus in q̇bus sibi inuicẽ ꝯdicũt. ⁊ il
la differt a precedẽtibꝰ q̇a ibi ly in sensibus determinat ꝑdicatũ vl' parteꝫ
Arguitur primo — predicati. Arguitur. ille due sũt ꝯdictorie ⁊ sunt simul vere. sortes in tp̃e
presenti est homo. sortes in tempore presenti non est homo. assumptum
probatur in casu. si sortes solum fuerit pro prima medietate huius hore
tũc negatiua est vera. sortes in tempore presenti non est homo; nam seq̃
tur bene. sortes illo tempore presenti non est homo. ⁊ illud tẽpus ẽ tem-
pus presens. ergo sortes in tempore presenti nõ est homo demonstran-
Secũdo — do secundam medietatem huius hore. Cõfirmatur de illis duabus
Aliquo modo sortes est oĩs homo. nullo modo sortes est oĩs homo
R. ad ꝑmũ argumẽtũ — que sunt simul false. Ad primũ argumẽtũ r̃ndet̃. si ly in tempore ꝑsen
ti determinat subiectum concedendo ꝙ sint ꝯtradictorie ⁊ admisso casu
dicendum est. ꝙ negatiua sit falsa. nec valet ꝯña assumpta in argumen
to eo ꝙ arguitur ab inferiori ad superius ratione ly illo tempore ad ly tẽ
pore. Et non bene assumitur ꝯstantia dꝫ ergo assumi constantia deter-
minabilis cum eadem determinatione. vt sic. et sortes illo tempore ẽ que
R. ad scđm — tunc erit falsa. Ad secundũ respondet̃. cõcedendo ꝙ sint ꝯdictorie ⁊ ne-
gando ꝙ sint simul false. Et quando sic probat̃ ꝑma falsa est quia in ea
enũciatur vniuersale vniuersaliter sumptũ Respondet̃ ꝙ ibi sit vna ex-
ceptio qꝛ iã subiecto additur determinatio stans determinate. modo iã
subiecto additur illa determinatio aliquo mõ q̄ stat determinate ⁊ secũ
da est falsa quia aliquo modo sortes est oĩs homo vt hoc modo quo so-
Arguitur ꝑmo — lus sortes sit. Adhuc arguitur cõtra respõsionẽ factam ꝯtradictorie
possũt siml' esse vere vel false in sensibus quibus sibi inuicem cõtradicũt
ergo nulla est lex ⁊ natura ꝯdictoriarũ. assumptũ probatur de ill'. vo

respondetis ⁊ vos nō respondetis idem demōstrādo ꝑ ambo ꝓnomia ⁊ sunt ambe vere. Assumptū ꝓbaṫ. prima ē vera vt pono. Scōa etiam est vera. ꝓbaṫ q̄ꝛ eius resoluēs est vera. illa vic3 vos nō estis respōdētes q̄ꝛ eius ꝯtradictoria ē falsa. illa vos estis rn̄dētes. ꝙ aūt illa sit eiꝰ resol uens ꝓbaṫ. q̄ꝛ verbum adiectiuū3 debet resolui in hoc verbum sum vel eius ꝯdecliniū secum eiusdem tp̄is nūeri modi ⁊ ꝑsone ⁊ in suū ꝑticipi/ um secū eiusdē nūeri. Alias ista hō currit deberet sic resolui hō est cur/ rentes. ⁊ sic fieret falsa qd̄ falsum est Confirmaṫ. Ille sunt ꝯtradicto ric ⁊ sunt ambe false. aīal omnis homo ē. homo nō est aīal. posito ꝙ pri ma sit de modo loquendi inconsueto. ergo ꝯtra legem ⁊ naturam ꝯtra/ dictoriarum. Assumptū ꝓbatur. q̄ꝛ habent se iuxta oēs conditiōes. S3 ꝙ sint simul false. ꝓbatur. negatiua est falsa. vt patet. affirmatiua etiam est falsa. q̄ꝛ est vniuersalis affirmatiua cuius p̄dicatum supponit deter/ minate. ergo est falsa. Confirmaṫ de illis duabꝫ. oīs homo exn̄s mu lier est homo. aliq̄s homo exn̄s mulier nō est homo q̄ sunt simḷ vere. q̄ꝛ prima est vera vt patet. Scōa etiā est vera. qd̄ ꝓbatur. quia petrus ex stens mulier non est homo ⁊ petrus est homo. igitur aliq̄s homo exn̄s mulier nō est homo. tenet ꝯn̄a expositorie. Ad primū rn̄detur. conce dendo ꝙ sint contradictorie. Et negando ꝙ affirmatiua sit vera saltē d̄ rigore logice loquendo ⁊ demōstrando solum vnum ꝑ ly vos causa di/ gnitatis. Et concedatur ꝙ verbum adiectiuū debet resolui in suum ꝑti cipium secum eiusdem numeri vt deducit argumentū. Sed prima pro positio conceditur ad talem sensum. vos estis respōdēs. q̄ꝛ causa digni/ tatis iā numerus pl̄alis attribuiṫ vni soli rei. Et sic ꝯtradictoria eius ē illa. vos nō estis rn̄dens. sed hoc est preter rigorem logice. Ad secū/ dum respondetur. negando ꝙ sint ꝯtradictorie. ⁊ deficit vna conditio. illa videlicet. quia cum vniuersalitate a parte alterius extremi in negati ua ponitur terminus stans determinate. Et ergo ille terminus qui ste/ tit determinate debet distribui qd̄ fit. ⁊ vl̄itas in alia debet stare confu se tm̄ qd̄ nō fit. Unde est generalis doctrina ꝙ nunq̄ in cōtradictoriis debent stare due particularitates q̄ sunt totalia extrema determiate vḷ confuse tm̄. Ad tertium rn̄detur. ꝯcedēdo ꝙ sint ꝯtradictorie ⁊ negā do ꝙ sint simul vere. Et qn̄ ꝓbatur. negatiua est vera expositorie. rn̄deṫ ꝙ non sit sillogismus expositorius. quia determinatio addita medio in maiore debet ei etiam addi in minore ⁊ omitti in conclusione. modo sic nō fit cum illa determinatione existens mulier. Ulterius notandum ꝙ lex contradictoriaꝝ non est aliud nisi illa regula ſm quam oēs cōtra/ dictorie repugnant formaliter in veritate ⁊ falsitate simḷ gratia forme ac ceptionis terminoꝝ. Sed natura cōtradictoriarū est modus significā di earum vt ꝓpositiones mentales ad inuicem contradictorie.

Secundo

Tertio

R. ad primū argum̄

Ad secundum

Ad tertium

Quid sit lex ⁊ natura cōtradictoriaꝝ.

Lex et natura subalternarum talis est ꝙ si vniuersa lis est vera eius particularis etiam est vera et nō ecō uerso. Exemplum omnis homo currit. quidā homo

currit. Potest enim vniuersalis esse falsa eius par ticulari existente vera. vt Omnis homo est albus. quidam homo est albus. Et si particularis est falsa eius vniuersalis etiam est falsa et non econuerso: vt Quidam coruus non est niger. nullus coruus est niger:

Intellectus textus — Pro littera est notandū q omnes ppositiones subalterne sic se hñt q si subalternans est vera. subalternata etiam est vera. et non econuerso. Stat enim subalternantez esse impossibilē et subalternatā esse necessariam. vt patet de ista subalternante oē currens potest esse asinus que ē impossibilis. Et illa. currens potest esse asinus est subalternata et est necessaria.

In materia naturali. — In materia tñ naturali qñ subalternata est vera tūc etiam subalternās est vera. et hoc quādo sunt ibi iste conditiōes que requiruntur ad hoc q ppões ꝯtrarie repugnant in veritate et falsitate simul. vt dictū est de lege et natura ꝯtrariarum. Et sic qñcunq ista est vera homo est aīal. tunc etiam ista est vera oīs homo est animal. Et sm hoc pōt intelligi ista regula. Arguendo ab indefinita ad suam vlem in materia naturali. vt homo est risibilis. ergo oīs hō est risibilis.

Regula — Et est notandū q ista regula arguendo a subalternāte ad sualternatam est generalior predicta regula. Et habet intelligi sicut supra est dictum de oppositōe subalterna.

Subalterne in omni materia sunt vere — Ex quo patet q in oī materia subalterne sunt sil' vere. Exemplum de naturali. oīs hō est risibilis. hō est risibilis. exemplū de contingenti. oīs hō currit. hō currit. de remota. oīs hō nō est asinus. hō nō est asinus. Secūdo notandū q in qualibz materia subalterne sunt simul false. de naturali. oīs hō est oīs homo. hō ē omnis homo. de cōtingenti omnis hō est oē currēs. homo est oē currēs. de remota omīs homo est asinus. homo ē asinus.

Propositionum participantium vtroqz termino triplex est conuersio. Simplex. per accidens. et per contrapositionem.

Cōuersio capit' p termino scōe intentionis — Pro ista littera est notādum q licz ille terminus cōuersio capit' multis modis. videlicet p termīo prime intentionis. et p termīo secunde intētionis. Et p termino secunde intentionis adhuc multis modis. capit' tñ in pposito solum p ꝯuersione ppōnum cathegoricaꝝ et nō p conuersione in oppositam qualitatē. de qua dt Aristo. primo prioꝝ.

Conuersio in oppositam qualitatem — Pro quo tñ est sciendum q ꝯuersio in oppositam qualitatez est ꝯña formal' duarum ppositionum vocaliter et apparenter cathegoricaꝝ apparēter vtroqz termino ꝑticipantiū. et apparēter diuersaꝝ qualitatū q in mēte sunt hypotetice. et eiusdem qualitatis vt sortē ꝯtingit currere. ergo sortem cōtingit nō currere. Et dicit' apparenter cathegorice. qz nulla illaꝝ in re est cathegorica. saltem put est cōuersio in oppositam qualitatem. sz qlibet in mēte est hypotetica. et qlibet talis ppō in qua ly ꝯtingit affirmat'

z suppositū est terminus cōmunis siue infinitiuus neget siue affirmet valet vnam copulam cōpositā ex ptibus succōtrariātib ex parte modi. z hoc,put ly contingit dicit cōtingentiam ad vtrūlibet. vt ista hominez contingit currere valet tantū hō possibiliter currit z hō possibiliter nō currit. Corelariū. Oēs tales ꝓpōnes sunt sinonime que differūt solum penes affirmationem z negationem infinitiui in qb ly cōtingit dicit ꝯtingentiam ad vtrumlibet. z sic iste due sunt sinonime. sortem ꝯtingit currere. sortem contingit non currere. Et sic patet ꝙ ibi non est conuersio in oppositam qualitatem. Sortem ꝯtingit currere. ergo sortem contingit currere. quia non sunt apparenter diuersarum qualitatū. Et de tali conuersione nihil ad ꝓpositum. sed de ea determinatur prio prorū. Alio modo ly contingit capitur vt conuertitur cum ly possibiliter z tunc ꝓpositio ratione ipsius nō habet conuerti in oppositam qualitatez

Ulterius est sciendum ꝙ ille terminus ꝯuersio capitur adhuc dupliciter. Uno mō large. Alio mō stricte. Large tūc cōuersio p cōtrapositōnem etiam est ꝯuersio. Et tunc describitur sic. Conuersio large est duarum ꝓpōnum cathegoricaꝝ vtroqꝫ termīo participantium ordine cōuerso earundem qualitatū vnius ex alia formalis ꝯsequētia. Uel ē duarum ꝓpositionum cathegoricarum earūdem qualitatū z qntitatū quarum extrema solum differūt penes finitū z infinitū ordine cōuerso vnius ex alia bona ꝯña. Ultima pticula additur ꝓpter ꝯuersionē p contrapositōem q nō est formal ꝯña. lꝫ sit bona. nā lꝫ ista sit bona ꝯña. oīs hō est anial. ergo oē nō aial ē nō hō. tñ non est formal. q in sili non sequitur ois homo est ens. ergo oē nō ens ē nō homo. q subiectū ꝯñtis pro nullo supponit. Scdo Jlle terminus cōuersio capit stricte. ita ꝙ per prius z principaliter fcat cōuersionē simplicem z per accñs. Et p posterius z minus principaliter significat ꝯuersionē p ꝯtrapositionem. Et tunc ille terminus cōuersio describit sicut prius omittēdo vltimā particulam diffinitōis vicꝫ Uel est duaꝝ ꝓpōnum cathegoricarū zc. z sic cōuersio p ꝯtrapositionē nō est ꝯuersio. q in oī ꝯuersione ꝓpe dicta conuertens z ꝯuersa debent participare in extremis. z vtroqꝫ termio participare. Et hoc n̄ fit in ꝯuersiōe p ꝯpositionē. eo ꝙ sp plus erit subiectuz ꝯñtis q̄ꝫ fuit predicatum añcedētis z ecōuerso. Nec valet ꝯña Hoc ē conuersio p ꝯtrapositionē ergo est cōuersio. q arguitur cum dictōe distrahēte. q ly p ꝯpositionē est dictio distrahens respectu ly cōuersio Dicit in diffinitiont cōuersionis est ꝯña formalis. q sic dicēdo. ois hō ē risibil. g oē risibile est hō. nō ē cōuersio. lꝫ sit bona cōsequētia tñ nō est formal. q in sili nō sequit. ois hō ē aial. g oē aial ē hō Dicit earūdē qlitatū. nā ibi non est cōuersio. de possibiliter nō est de. ergo de possibiliter ē deus. licet sit formal ꝯña. z hoc tenēdo ꝙ impossibile nō sit significabile simplici ꝯceptu. nec illa tūc est secum eiusdē forme chimera possibiliter non ē chimera. ergo chimera possibiliter est chimera. quia chimera est terminus complexus. Ex illo patet ꝙ ille terminus ꝯuersio nec capitur actiue neqꝫ passiue. neqꝫ actiue z passiue siml. Quia actiue cedēte z ꝯñte cum no tunc esset propositio conuertens. Sed passiue esset proposio conuersa. ta zc.

large

Cōuersio

stricte

Cōuersio capit p s...

De Conuersione

Sed actiue ⁊ passiue simul tunc esset ꝓpositio cōuertens ⁊ cōuersa simꝉ. modo nullum illoꝝ est ꝯña .nec cōuertens ⁊ conuersa sunt ꝯsequentia. quia non sunt ꝓpositio. sed ꝓpō plures. Sed cōuertens ⁊ cōuersa simul cum nota hypoteticali sunt conuersio. Et ꝑ istis tribus simul ꝑ conuertente ⁊ pro conuersa ⁊ pro nota hypoteticali capiꝛ in ꝓposito ille termiꝰ conuersio. Correlarium. Nō oīs cōuersio est ꝓpositio rōnalis. sed aliqua conditionalis. vt illa. si homo est aīal animal est hō. ⁊ aliq̄ causalis vt quia hō est animal. aīal est homo. Ulterius est notandū. ꝙ cōuersa est ꝓpositio q̄ conuertitur. i. est ꝓpositio que est antecedens in cōuersione. Sed cōuertens est ꝓpositio que cōuertit aliam. i. est ꝓpō que est ꝯñs in conuersione. Sed conuersio est illa duo simul vna cum nota. ⁊ sicut cōuertens est pars cōuersionis. sic etiam conuersa Correlariū. Eadē ꝓpositio cōuersa habet plures ꝯuertentes nō sinonimas vt quelibet talis in quibus ponuntur plures vniuersalitates. vt ista nullus hō ē animal habet illam nullum animal est homo. ⁊ hoc absoluendo nullus a genere. vel illam nullum anial est oīs homo. Sic etiam eadem conuertens pōt habere plures cōuersas nō sinonimas. vt ista hō est anial pōt habere primo illam ꝯuersam oē aīal est hō. secundo illā. omne aīal est oīs hō. tertio illam. aīal est omnis hō. Arguiꝛ Si diffinitio cōuersionis staret seq̄reꝛ ꝙ ibi esset ꝯuersio hō est nō aīal. ergo aīal nō est hō

Cū noticia ꝯditionali causali ⁊ ratōnali fit conuersio.

Eadem ꝯuersa habet plures ꝯuertētes ⁊ econuerso.

Arguitur.

Confirmaꝛ. Illa nō est ꝯuertibilis non est verisimile ꝙ sortes sit ꝓbus. ergo. Cōfirmaꝛ de illa non est vis. Ad primū respondeꝛ negando sequelā. ⁊ ad ꝓbationem dicendum ꝙ nō est ꝯuersio. qꝛ nō sunt eiusdem qualitatis. etiam nō est consequetia formalis. qꝛ in simili nō sequiꝛ substantia est nō aīal. ğ animal nō est substātia. qꝛ in talibꝫ arguiꝛ a nō distributo ad distributum. Ad secundum dicendum est ꝙ ipsa est singularis. Et subiectum est hoc totū ꝙ sortes sit ꝓbus. ⁊ ly verisiꝉe ē predicatum. ⁊ ꝯuertitur sic. igiꝛ nullū verisiꝉe est ꝙ sortes sit ꝓbus Et ly verisimile ē nomē ꝯpositū ex recto ⁊ obliquo. ⁊ est terminꝰ secūde intentionis. Et sic patet ꝙ in mente etiam est cōuersio. licet em̄ in mēte nō sit ordo finalis. ita ꝙ subiectum poneretꝛ in vno situ ⁊ p̄dicatum in alio eo ꝙ ponunꝛ in subiecto indiuisibili scꝫ in anima. est tñ in mēte ordo cōceptionis. ita ꝙ intellectus prius concipit vnum terminum q̄ȝ aliuȝ.

R. ad primū argum̄.

Ad secundum

Ad tertium.

Ad tertium respondetur Negando sequelam. quia ista propositio. non est vis est vniuersalis negatiua. ly vis est subiectum. ly ens est predicatum inclusum in ly est Debet ergo sic conuerti. ergo nullum ens est vis.

Conuersio simplex est facere de subiecto predicatum manente eadem qualitate et quātitate. et hoc modo conuertitur vniuersalis negatiua in se et particularis affirmatiua in se. vt nullus homo est lapis. ergo nullus lapis est homo. quidam homo est animal. ergo quoddam animal est homo.

De Conuersione

Pro ista littera est notandum ꝙ ista diffinitio sic debet intelligi. Con
uersio simplex est duarum ꝓpositionū cathegoricaꝝ vtroqꝫ termio par
ticipantium earundē qualitatū ⁊ quantitatū ordine conuerso vnius ex
alia formalis ↄña. vt Nullus hō est animal. ergo nullum aial est homo
absoluendo ly nullus a genere. Sed diffinitio conuersionis ꝑ accidens
sic debet poni cum diffinito. Conuersio ꝑ accidens est duarū ꝓpositio//
num cathegoricarū vtroqꝫ termino participantium earundē qualita//
tum ⁊ diuersaꝝ quantitatum ordine cōuerso vnius ex alia formalis cō
sequentia. vt oīs homo est aial. ergo aial est homo. Ex isto patꝫ ꝙ cō
uersio simplex ⁊ ↄuersio ꝑ accidens solum differunt penes quantitatē
quia in cōuersione simplici manet eadem quātitas. Sed in ↄuersiōe ꝑ
accñs mutatur quātitas. Correlariū. ꝙ omnis ꝓpō vl'is affirmatiua
siue negatiua habet conuerti ꝑ accidens. Correlariū secundū. ꝙ oīs
ꝓpositio q̄ habet cōuerti simpl'r habet etiam conuerti ꝑ accidens. dem//
ptis ꝓpōnib' in exceptionib' sequentib'. Prima. in quib' extrema sunt
termini sinonimi vt sortes est sortes. sortes est plato que solū habent cō
uerti simpl'r ⁊ non ꝑ accidens. Secunda exceptio. Quando ambo ex
trema accipiūtur determinate ⁊ vnica acceptione ꝓpter tales. aliq̄s hō
est animal. aliq̄s hō est risibilis. que solum habēt cōuerti simpl'r. eo ꝙ
nulla mētalis est indefinita cuius subiectum accipit' determiate. ex quo
acceptio determinata in mente fit ꝑ actum Et sonat exceptio secūda so//
lum de ꝓpōnibus mentalib'. Pro illo textu est notandum ⁊ hoc mō
vl'is ↄuertit' ⁊c. quia ipse vt ponit' nō est verus. q₂ nō oīs vl'is negatiua
habet simpl'r ↄuerti in se. vt patet de ista vel ↄsimili. nullus hō ē sortes
sic etiā de ista nullus hō est oē animal. Sed sic intelligit'. Omnis vl'is
negatiua cui' p̄dicatum est terminus cōiter tentus ⁊ distributus ⁊ vni
ca acceptione acceptus est cōuertibilis simpl'r ⁊ cum hoc etiam ꝑ accñs
Dicit' termin' cōiter tentus ꝓpter tales. nullus hō est sortes. null' hō est
iste homo. Dicit' distributus ꝓpter tales. nullus hō est oē aial. null' hō
est oē risibile q̄ nō hꝫ cōuerti simpliciter. sed solum ꝑ accidens. eo ꝙ pre
dicatū in eis nō distribuit'. Eodem modo habet intelligi secunda ꝑs
Et sic Omnis ꝓpositio particularis vel indefinita cui' p̄dicatum ē ter
minus cōiter tentus vnica acceptione acceptus habet cōuerti simplicit'.
Dicitur cōiter tentus ꝓpter tales aliquis hō est sortes. hō est plato. Dr
vnica acceptiōe acceptus ꝓpter tales. aliq̄s asinus ē hoīs asinus. q̄ non
hꝫ cōuerti simpl'r. sic ergo. alicui' hoīs asinus ē asinus. q₂ hec ē ↄuersio
ꝑ accñs. neqꝫ sic. ergo aliq̄s asin' hoīs est asinus. q₂ licet sit bona ↄña tñ
nō est formalis. q₂ in simili nō sequit'. aliq̄s hō est regis cantor. ergo ali
quis cantor regꝫ ē hō. q₂ in tali casu in quo aliq̄s dux esſꝫ q̄ ꝑ prima me
dietate huius hore nō esset rex sed dux. ⁊ aliq̄s hō esset ei' cantor. Sed
pro secunda medietate esset rex ⁊ tunc nullum cantorem haberet. antece
dens esset verum ⁊ consequens falsum. Et importaret ly est totam ho
ram. quia in consequente isti duo termini regis ⁊ cantor accipiūtur vni
ca acceptione. ⁊ ponunt' a ꝑte eiusdē extremi. Et sic appellant sua signi//
ficata formalia adiacere ꝑ eodem tꝑe verbi. Et sic ad veritatē ↄñtis re//

Diffinitio intelligitur sic.

Cōuersio ꝑ accñs.

Omnis ꝓpō q̄ hꝫ cōn uerti simpl'r hꝫ etiā cō uerti ꝑ accñs ⁊c.

Uniuersalis negatia ↄuertit' simpl'r.

Particularis affirma tiua ↄuertit' simpl'r

quirit ꝙ aliq̄s homo esset cantor regis. eo tempore quo ipse esset rex. ⁊ hoc nō reqritur ad veritatē antecedentis. q: in ãncedente accipiunt di-uersis acceptionib⁹. Est ergo cōis regula. Q̄ñcunq₃ aliq̄d predicatū in aliqua ꝓpositione q̄ debet ꝯuerti accipit diuersis acceptionib⁹. tūc si ta-lis propositio debet formaliter ꝯuerti subiectum in cōsequente etiā de-bet accipi diuersis acceptionib⁹. ergo illa. aliquis asinus est hois asinꝰ. sic cōuertitur ⁊ ꝑ accidens. ergo hominis asinus est asinus. Sic etiā q̄-libet ꝓpositio singularis cuiꝰ ambo extrema accipiunt discrete vnica ac-ceptione habet conuerti simpliciter ⁊ solum simpl'r. Ulterius notandum est circa ꝯuersionē ꝑ accidēs vbi dr. ⁊ hoc mō vl'is affirmatiua cō-uertitur in ꝑticularem affirmatiuā. ꝙ vl'is affirmatiua nō solum h₃ cō-uerti ꝑ accidens. sed etiam simpl'r ⁊ in duob⁹ casibus. Primo. quādo p̄dicat de sinonimo in sinonimū. vt oīs homo est hō que formaliter sic ꝯuertitur. ergo oīs homo est hō. Nec obstat ꝙ arguit a nō distributo ad distributum. q: talis ꝯña adhuc manet formalis. q: arguit in terminis sinonimis. Secūdus casus. qñ predicatū distribuitur ⁊ accipitur vnica acceptione. vt omnis homo est omne aīal que bñ sic ꝯuertit. ergo omne animal est hō. vel sic. ergo omne animal est oīs homo. Nulla tñ ꝓpō vniuersalis affirmatiua in qua p̄dicatum nō distribuit nec ibi p̄dicat sinonimū de sinonimo h₃ ꝯuerti simpl'r. sed solum ꝑ accidens.

Regula de diuersa acceptione.

Uniuersalis affirmatiua ꝯuertit ꝑ accñs.

Conuersio per contrapositionem est facere de subiecto predicatum ⁊ econuerso manente eadem qualitate et quantitate. sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos.

Notandū est ꝙ cōuersio ꝑ ꝯtrapositionem ꝓprie non est cōuersio. q: ꝯuertēs ⁊ cōuersa nō ꝑticipant. Etiam nō est ꝯña formalis. Et describitur sic recipiendo vltimā particulam diffinitōis cōuersionis in genere vicȝ vel est duaꝝ ꝓpositionuȝ ⁊c̄. Et quelibet vl'is affirmatiua habet cōuerti ꝑ ꝯtrapositionem. Sic etiā ꝑticularis negatiua. Et talis cōuersio ꝑ ꝯtrapositionem nō est ꝯña formalis nisi assumat constātia terminoꝝ. Nam ista cōsequētia est bona. oīs homo est animal. ergo oē nō animal est nō homo. tñ nō formalis. q: in simili nō sequit. oīs hō ē ens. ergo omne non ens est non homo. quia ꝯñs est impossibile. quia subiectum eius ꝓ nullo supponit. Et ꝓ illo est sciendum. ꝙ ad hoc ꝙ conuersio ꝑ contrapositionē sit consequentia formalis requirit ꝙ si affirmatiua de terminis finitis debet ꝯuerti ꝑ contrapositionem ꝙ assumat cōstantia terminoꝝ in consequente positoꝝ videlicet infinitoꝝ. vt ista. oīs homo est aīal debet sic conuerti formaliter ꝑ ꝯtrapositionem oīs hō est aīal. ⁊ nō animal est ⁊ non homo est. ergo oē non aīal est non homo. vl' sic non animal est nō homo. quia nō oportet ꝙ semꝑ ꝯuertēs sit eiusdeȝ quantitatis cum conuersa. quia quecunq₃ ꝓpō infert vniuersalem. etiā infert eius particularem vel indefinitā. Et sic bene potest omitti in diffinitione conuersionis ꝑ contrapositionem illa particula earundē q̄ñti

Cōuersio ꝑ ꝯpositōeȝ ꝓprie nō est ꝯuersio neq₃ ꝯña formalis.

ꝙ ꝓpō ꝯuertat ꝑ ꝯpositionē reqrit primo.

tatum. Si vero ꝓpositio negatiua de terminis finitis debet conuerti formaliter ꝑ contrapositionem in terminos infinitos. tunc debet recipi ꝯstantia termīnoꝝ in an̄cedente positoꝝ ⁊ finitoꝝ. vt hō nō est animal. ⁊ homo ē ⁊ anial est. ergo nō aial nō est nō homo. Et sic ꝓpō vniuersalis negatiua nō hꝫ ꝯuerti ꝑ ꝯtrapositionem in vnam vl'em negatiuam sed bene in particularem negatiuā. q̄ꝛ ista ꝯn̄a non est formalis. nullus hō est animal ⁊ hō est ⁊ aial est. ergo nullū nō aial est nō hō. licꝫ sit bona. q̄ꝛ an̄cedēs eiꝰ impossibile. ⁊ hoc absoluēdo ly nullus a genere. tn̄ nō est formalis. q̄ꝛ in siꝉi nō sequit̄ nullus hō est currens. ⁊ homo est ⁊ currens ē. ergo nullum nō currens est nō hō. q̄ꝛ si nullus hō curreret ⁊ nullū brutum curreret. an̄cedens esset verum ⁊ ꝯn̄s falsum.

Secundo.

Ulteriꝰ est sciendum ꝙ nō solum ꝓpō de terminis finitis habet cōuerti ꝑ ꝯtrapositionē in termīos infinitos. sed ecōuerso ꝓpō de terminis infinitis habet ꝯuerti ꝑ ꝯ̄positionē in termīos finitos. vt ibi est cōuersio ꝑ ꝯtrapositionem. oē nō animal est non hō. ⁊ hō est ⁊ animal ē. ergo hō ē anial. Sic etiam ibi. nō hō non est nō aial. ⁊ nō homo ē ⁊ nō aial ē. ergo aial non est hō.

Propositio de termīs infinitis ꝯuertit̄ ꝑ contrapositōeꝫ in ꝓpōneꝫ de terminis finitis.

Correlarium. Nō solū vniuersalis affirmatiua hꝫ ꝯuerti ꝑ cōtrapositionē. sed etiā ꝑticularis affirmaitua ⁊ singularis. Sic etiam nō solum particularis negatiua sed etiā indefinita negatiua vel etiā singularis negatiua.

Contra ista omnia iam dicta de conuersione arguit̄. Sequeretur ꝙ illa non est conuertibilis homo currit. ⁊ pono ꝙ verba sint simplicia. quia non videtur quomō non sic. ergo quod currit est homo. quia non est formalis consequētia.

Arguit̄ primo
Homo currit.

Arguitur de ista. Cōtra oportet non est remedium

Secundo.

Confirmatur de ista. non oportet ꝙ omēs homines sint baccularij. quia nō videtur quomodo.

Tertio.

Ad primū argumentum respondetur. Admisso supposito ꝙ verba adiectiua sint simplicia Est dicendum ꝙ tales propositiones in quibus verba adiectiua sunt copule principales non sunt conuertibiles formaliter sed solum reductiue. Nam ista consequentia non est formalis homo currit. ergo qd̄ currit est homo. quia iam ly quod capitur relatiue. ⁊ refert ly ens subintellectum. Et non capitur coniunctionaliter. quia quando capitur cōiunctionaliter tunc verbum minus principale ꝯmuniter habet secū suppositum expressum in tali oratione in qua ponit̄ ly qd̄ coniūctionaliter. vt in tali vel consimili oratione ꝙ sortes est probus est bonum. ꝙ georgius studeat est bonum. Sed sic non est in talibus conuertentibꝰ. vbi verba minus principalia non habent aliquod suppositum expressum nisi ly quod vel suum condeclinium. Et ergo predicta consequentia nō est formalis. quia in simili non seq̄tur homo currit. ergo scamnū qd̄ currit est homo. Et ergo ibi solum est conuersio reductiua.

R̄. ad primū argum̄.
Si v̄ba adiectiua sūt incomplexa.

Pro quo est sciendum ꝙ Cōuersio reductiua est bona consequencia duarum ꝓpositionum cathegoricarum que differunt in transpositione extremorum. sic tamen ꝙ plus aut minus est subiectum consequentis q̄̄ fuit predicatum antecedentis Exemplum vbi plus. vt ibi. homo currit. ergo quod currit est homo. Ibi enim ly quod est pars subiecti in consequente. et tamen non fuit pars predicati in antecedente. Exemplum vbi mi-

Conuersio reductiua

nus. nam ista est cõuersio reductiua hõ est oẽ animal. ergo aial est hõ.
Nam scḿ Marsiliũ q̇ tenet q̈ signũ vniuersale affirmatiuũ positũ a pte
predicati sit ps predicati. ⁊ tũc minus erit subiectum ꝯñtis q̈ꝫ fuit p̄dica
tum añcedentis. Sed verum est q̈ Marsilius in hac pte cõiter nõ tene
tur. ⁊ ergo tũc nõ oportet q̈ addatur ista particula vel minus. nam ista
tunc est ꝓprie conuersio homo est aial. ergo aial est hõ. Et sic non valet
ꝯña Hec est conuersio reductiua ergo est cõuersio. q2 ly reductiua ẽ de-
terminatio distrahens respectu ly conuersio. quia ꝯuersio reductiua nõ
est formalis cõsequẽtia. nam ista nõ est formalis. homo currit. ergo qd̓
currit est homo. Ex quo ly quod capit᷑ relatiue tunc refert ly ens Et sic
in simili non sequitur. homo currit ergo lignum qd̓ currit est homo

Si v̄ba adiectiua sũt complexa..

Si aũt verba sunt complexa tunc talis oratio homo currit vel consi
milis in qua ponitur v̄bum adiectiuum nõ restrictum anteq̈ꝫ cõuertat᷑
debet prius resolui. vt sic. homo est currẽs. ⁊ tunc debet conuerti sic. er-
go currens est homo.

De v̄bis impsonalib9 actiue vocis

Similiter est dicendum de alijs ꝓpositionib9 in
quibus ponunt᷑ verba impsonalia. Nam si talia sunt incõplexa ⁊ sunt
in mente. tũc tales ꝓpões etiam solum habẽt cõuerti reductiue. vt ista
me tedet vicij. ꝯuertitur sic. ergo quem tedet vicij sum ego. ⁊ iam ly quẽ
refert ly ens vel ly homo. ⁊ sic valet tantum homo quẽ tedet vicij ẽ ego.
vel ens quem tedet vicij est ego. Et secunda est cõgrua. eo q̈ ly ens ẽ ge-
neris omnis. Sic etiã illa mihi placet bibere ⁊ similis. nã ꝯuertẽdo ta-
les ꝓpões v̄bo impsonali debet adiungi signum restrictiuum eiusdẽ
casus quẽ tũc tale verbum habet regere a pte ante. ⁊ obliqu9 q̇ pri9 red
debat suppositũ debet mutari in ntĩ. ⁊ nõ est incõueniẽs v̄bũ prime p
sone ꝓpt̓ ꝯgruitatẽ mutare in v̄bũ secũde vel tertie psone.

De verbis impsonalib9 passiue vocis.

Sil'r dicẽdũ
est de ꝓpõnib9 in quib9 ponunt᷑ verba impsonalia passiue vocis. vt ista.
a iohanne legit᷑ lectionem. cõuertit᷑ sic reductiue ergo ens a quo legit᷑ le-
ctionem est iohãnes. hoc totum est suppositum ens a quo legitur lectio
nem.

Si v̄ba impersonalia nõ sunt in mente.

Si aũt verba impsonalia non sunt in mente. tunc tales ꝓpositio
nes anteq̈ꝫ cõuertant᷑ debent resolui ratiõe verborum impsonalium ita
q̈ verba impersonalia passiue vocis resoluuntur in verba actiua vnde
descendunt. secum eiusdem tpis numeri ⁊ modi. Et obliquus mutet᷑ ĩ
ntĩ. vt ista a iohanne legitur lectionem resoluitur sic. iohãnes legit le-
ctionẽ. a petro disputat᷑ grãmaticam. petrus disputat grãmaticam. Et
tũc tales ꝓpões debent cõuerti sicut alie de verbis personalib9.

R. ad scd̓m argumẽ.

Ad
secundum argumentũ rñdetur q̈ ista ꝓpõ. contra oportet nõ est remedi
um debet sic conuerti. ergo cõtra oportet ens non est remedium. Et ca-
pitur ibi ly oportet nominaliter. ⁊ valet tantum sicut necesse Et nõ capi
tur verbaliter. q2 alias oratio esset incõgrua. ⁊ hoc totum est p̄dicatum
ens ꝙ oportet. ⁊ ly remedium est subiectũ. Et sic est vna de modo loq̄n
di inconsueto.

R. ad tertium.

Ad tertium rñdetur q̈ illa ꝓpositio vel consimilis non
oportet q̈ omnes homĩes sint baccularij habet conuerti reductiue. Et
si suppositio collectiua nõ est ponenda. tunc hoc totum est subiectum q̈
oẽs hoĩes sint baccularij Et ly oportet est predicatum. ⁊ cum hoc copu
la. ⁊ tũc ꝯuertit᷑ sic ergo qd̓ oportet nõ est q̈ oẽs homĩes sint baccularij.

De cõuersione

Arguitur p̃mo

Arguitur principalius. sequeretur ꝙ hic nõ essꝫ conuersio homo est
animal. ergo animal est homo. quia non est formalis consequẽtia. quia
in simili non sequitur homo est mortuus. ergo mortuum est hõ. Cõ

Secundo

firmatur. sequeretur ꝙ hec non esset conuersio nullus homo est asinus
ergo nullus asinus est homo. quia in simili non sequitur. nullũ mortuũ
est homo. ergo nullus homo est mortuus. Ista argumenta tangunt

Rx. Ad argumenta ɔ̃ ɔuersiones ⁊ silogismi nõ formales cõsequentie ⁊c.

ambo vnam difficultatem. Pro qua difficultate ⁊ eorũ respõsione est
notandũ. ꝙ magister marsilius ⁊ magister hugo tenẽt ꝙ silogismi ⁊ cõ
uersiões sicut cõiter formantur nõ sũt cõsequẽtie formales. quia ſm eos
tunc semꝑ datur instãtia ĩ terminis ampliatiuis sicut argumẽta ꝓbant.
quia ſm eos ad h̃ ꝙ sint formales cõsequẽtie oportet ꝙ subiectis in an-
tecedẽte et consequente addatur ly quod est vt sic hõ qui est ẽ animal. er-
go animal quod est est homo. Si tamẽ quis interrogatur de cõuersio-
ne aliquarum ꝓpositionum tunc debet eas conuertere sicut cõmuniter.
conuertuntur. Sed si interrogat̃ an sit formalis cõsequẽtia debet dicere
ꝙ nõ igitur addatur ly qd̃ est. Et ꝓ illo est sciendũ. ꝙ si verba impor-
tãt tempus seipso ⁊ nõ per ɔceptus tꝑales sibi aut extremis suꝑadditos
Et ad idẽptitatẽ forme nõ reqritur ɔsil'is ampla acceptio sub cõditiõe
tũc verum est. ꝙ silogismi et ɔuersiões sic cõiter formant̃ nõ sũt ɔ̃ñe for-
males. Si autẽ verba significãt cũ tꝑe ꝑ ɔceptus tꝑales sibi aut extre-
mis superadditos vl' si reqritur ad idẽptatẽ forme ɔsil'is ampla accep-
tio sub cõditõe tũc dictũ illoꝝ nõ est veꝝ. nam tũc ɔuersiões ⁊ silogismi
sicut cõiter formãt̃ sunt ɔ̃ñe formales. quia tũc nõ est idẽ situs terminoꝝ
in ꝓpositiõibꝫ ampliatiuis ⁊ nõ ampliatiuis. q̇a tũc in mẽtali istius ɔ̃ñe
vbi est ampla acceptio ponũt̃ mlt̃i termini. Et loco illoꝝ nullus termi-
nus ponitur in alia ɔ̃ña vbi nõ est ampla acceptio. Sic etiã si ꝟbũ signi
ficat cũ tꝑe seipo. ⁊ tñ ad formalitatem reqritur consil'is ampla acceptio
sub conditiõe tũc adhuc tale argumẽtũ de terminis ampliatiuis nõ est
eiusdẽ forme cũ alio vbi nõ ponunt̃ termini ampliatiui. ⁊ ꝑ h̃ pꝫ solutio

Differentie tꝑales nõ sũt ꝑtes extremoꝝ

amboꝝ argumẽtoꝝ. Et ẽ notãdũ. ꝙ in tali cõuersiõe vl' ɔsil'i homo fu
it aĩal. ergo aĩal qd̃ fuit fuit hõ qui est vl' fuit. ly qd̃ fuit nõ est ꝑs extre-
mi sicut cõiter tenet̃. nec etiã ly q̇ ẽ. si aũt poneret̃ oppositũ vicꝫ ꝙ dĩe tꝑa
les eẽnt ꝑtes extremoꝝ tũc tales ꝓpõsitões de termis ampliatiuis eẽnt
ɔuertibiles ɔuersiõe reductiua q̇a tũc ñ eẽt formalis ɔ̃ña. nã illa non est
formal' ɔ̃ña. homo fuit aĩal. g̃ animal qd̃ fuit fuit hõ qui est vl' fuit. Naꝫ
in sil'i nõ seq̃t̃ hõ fuit aĩal. g̃ aĩal qd̃ currit fuit homo q̇ currit vl' q̇ cucur-

Declarat. 38. propõnes quõ õbeãt ɔuerti

rit. Ex istis omnibus patet. quõ plures ꝓpositiones possunt conuer-
ti. nam ista non est ita qd̃ homo est asinus habet sic conuerti. ergo nullũ
ita est quod homo est asinus. Et iam ly ita capitur pro termino secunde
intentionis. ⁊ valet tantum sicut verũ. Et sic h̃ totũ quod hõ est asinus
restringitur ꝑ ly ita. Et sic ly ita est predicatuꝫ ⁊ hoc totum qd̃ hõ est asi
nus est subiectum. Correlarium. Illa ꝓpositio omnes capitur colle- 2
ctiue. cõuertitur sic. ergo hoc quod capitur collectiue ẽ ly oẽs. Sed ista.
sortes videt suum asinum sic conuertitur. igitur videns sortis qui est ip-
semet asin est sortes. Et pro ista ɔsiderande sunt due regule. Pria 3

Quãdocunq̧ relatiuum reciprocum ponitur in propositione expresse
tunc in conuersione relatiuum semper debet mutari in genitiuuȝ sui an
tecedentꝫ. Secunda regula. quando relatiuum reciprocuȝ ponitur se so
lo sine suo substantiuo expresso tunc oportet ꝙ relatiuum mutetur in ge
nitiuum sui antecedentis ⁊ in terminum transcendenteȝ. vt sortes videt
suum. sic conuertitur. ergo videns ens sortis qui est ipsemet est sortes.
4 Correlarium. illa plures sunt beani q̧ studentes. habet sic conuerti
ergo plures beani q̧ studentes sunt beani. ⁊ ly beani in predicta ppo//
sitione est subiectum. ⁊ hoc totum est predicatum. plures beani q̧ stu//
5 dentes. Sic etiaȝ dicatur de ista. plures fuerũt dies q̧ anni. ibi eñ
ly dies est subiectum. plures dies q̧ anni predicatum. Et conuertitur
6 sic. plures dies q̇ sunt vel fuerunt q̧ anni q̇ fuerunt fuerũt dies. Cor//
ralarium. Illa nullus homo inest sic ꝯuertitur. ergo nullum; qđ inest ẽ
homo. vel sic. nullum inherẽs ẽ homo. recipiẽdo participiũ accõmoda//
7 tum. Sic etiam illa. nullus homo adest. ergo nullũ presens ẽ hõ iterũ
8 recipiẽdo participium accõmodatũ huius verbi presum. Correlariũ.
Illa substãtia quelibet pars non ẽ. sic cõuertitur igitur ens nõ ẽ cuiusli//
bet substantie quelibet pars. Vel sic. igitur ens substantie pars non est
9 Correlarium. Illa nullus homo ẽ omne animal sic conuertitur. er//
go animal non ẽ omnis homo. ⁊ non sic ergo animal non est homo. q̇a
nõ est bona consequentia. quia si solum hoies essent iter aialia añs esset
ꝟm ⁊ ꝯñs falsum. quia ibi arguitur a su ppositõe cõfusa tm̃ ad determi
10 natã respectu eiusdem mltitudinis. Correlariũ. Illa Deli⁹ ẽ pmo//
ueri q̧ reijci. sic cõuertitur melius q̧ reijci ẽ pmoueri. Et capit̃ ibi com//
11 patiuus improprie. Correlariũ. Ista sortes vel plato nõ est ego vl̃ tu
sic cõuertitur. ergo ego vel tu nõ sum vel es omnis sortes vl̃ plato. nam
quandocunq̧ suppositũ est disiunctum ex dictionibus diuersarũ perso
rum vel numerorum vel casuum tunc verbum etiam debet esse disiunctuȝ
12 Et sic ista est incongrua. ego vel tu sum sortes vl̃ plato. Correlarium
ista ego hodie nullotiens comedi. sic conuertit̃. ego nullis vicibus q̇ sunt
vl̃ fuerunt comedens quod fuit fuit ego qui sum vel fui. ⁊ ly nullotiens
valet tantum sicut nullis vicibus. Sȝ ly aliquotiens. id est aliquod vici
13 bus. Correlarium. Ista sortes habet tantũ de vino quantũ de oleo
sic cõuertitur. ergo habens tantũ de vino q̧tum de oleo est sortes. vl̃ sic
ergo habens aliquam q̃ntitatem vini ⁊ tantam olei est sortes. Corre
14 larium. Illa nulli homines loquebantur. sic conuertitur. ergo nulli lo//
quentes qui erant erãt homines qui sunt vel erant. ⁊ hoc si verba sunt
cõplexa. Si aũt sũt incõplexa tũc sic. ergo nulli q̇ loq̄bãtur q̇ erant erãt
15 homines qui sunt vel erant. Correlarium. omni magnitudine data
contingit dare maiorem. priusq̧ conuertatur. resoluitur sic. omnis ma//
gnitudo est ens quo dato contingit dare maius. Et tũc cõuertitur sic.
ergo ens quo dato contingit dare maius est magnitudo que est vl̃ fuit.
Et capitur ibi ly contingit impersonaliter. Posset etiam sic conuerti. si
verba impersonalia sunt in mente. ergo quod contingit magnitudie da
ta dare maius magnitudine est aliquis qui est vel erit vl̃ potest esse.

De cõuersione

Correlarium Illa silogisantem habendum est terminos.ergo a quo 16
habendum est terminos est silogisans.vl' sic.ergo habens terminos est
silogisans.si verba impersonalia non sunt in mente. Correlariũ Ista 17
necesse est scandala euenire sic conuertitur.ergo scandala euenire est ne//
cesse Et ly scandala euenire capitur materialiter.et hoc capiendo ly neces
sarium prout est secunde intentionis prout vali tantum sicut propositio
necessaria.secus si caperetur pro termino prime intentionis sicut in ista.
scandala necesse est euenire que sic conuertitur.ergo euenientia possibi
liter sunt scandala. Correlarium.Ista perpetuus est homo capien// 18
do ly perpetuus cathegorematice sic conuertitur.ergo homo est perpe//
tuus.Sed sincathegorematice sic cõuertitur.ergo homo est ens in tem
pore presenti preterito futuro vel possibili Correlariũ.ista sonus au 19
ditur.Sic.ergo quod auditur est sonus qui est vel immediate ante hoc
fuit. Sic etiam illa.Nix videtur igitur quod videtur est nix que est vl' 20
immediate ante hoc fuit. Sed illa domus edificatur.sic ergo qđ edi// 21
ficatur est domus q̃ est vel immediate post hoc erit.Correlarium.Illa 22
tunica fuit a sartore.sic ergo quod fit a sartore est tunica q̃ est vl' imediate
post h̃ erit. Sed illa a sartore fit tunica sic ergo qđ a sartore fit ẽ tunica 23
q̃ est vl' immediate post hoc erit.Et non sic.ergo quod a sartore fit tuni
ca q̃ est immediate post hoc erit.quia ibi ly fit importat factionẽ simpl'r
sed in ista a sartore fit tunica iportat factionẽ ẜm q̃d quia ly fit sequitur
terminus connotatiuus. Correlarium.Ista ego fui tu vel ille vl' ego 24
sic ꝯuertitur.ergo.Tu qui fuisti vel ille qui fuit vl' ego qui fui fuisti fuit
vel fui ego qui sum vel fui. Sed me vel te oportebit comedere sic igitur 25
quem oportebit comedere erit ego vel tu qui sum vel es ero vel eris.

Correlarium.Illa huic lacti infuit albedo.Sic ergo huic lacti quod 26
ẽ vel fuit iherẽs qđ fuit fuit albedo. Sed illa.Tu rebare sic ergo rens 27
quod erat erat tu quis es vel eras. Correlarium.Illa Senex centum 28
annorum erit puer vnius diei.Sic conuertitur.Puer vni⁹ diei qui erit
erit senex centum annorum qui est vel erit.Et illa est vera pro pucro
qui iam esset vnius diei Et viueret centum annos. Correlarium:
Quidquid tu comedisti tu bibisti.sic conuertitur ergo ens quod come// 29
disti bibens quod fuit.fuit tu quis es vel fuisti. Correlarium.Aliqđ 30
est summa calefactio sic ergo summa calefactio est aliquid quod est vl' im
mediate post hoc erit. Sed illa aliquid fuit summa calefactio. Sic er 31
go summa calefactio fuit aliquid quod est vel fuit vel imediate post hoc
erit. Correlarium.Ista asinus mutatur sic ergo quod mutatur est asi 32
nus qui est vel immediate ante hoc fuit vel imediate post hoc erit.nam
ly mutatur habet ampliare ad tres differentias temporũ. Correlariũ 33
Ista homo est pictus sic ergo homo pictus est homo pictus.Et in con
sequente solum ly homo debet esse predicatum.Et additur sibi ly pict⁹
vt restringat ipsũ ad standũ pro illo pro quo stetit prius Correlarium 34
Cras hora sexta disputabitur questio subscripta sic ergo crastina die
que est vel erit hora sexta que est vel erit quod disputabitur erit questio
subscripta. Sed illa hec tibi signabis.sic ergo hec que sunt vel erunt 35

36 tibi q̇ es vel eris signatis qꝺ erit erit tu quis es vel erꝫ. Correlariũ illa
hodie spaciabar sic ergo hodierna die que est vel fuerat spacians quod
37 fuerat fuerat ego qui sum vl' fuero. Correlarium: Jlla proxima do
minica die quidam nouus sacerdos celebrabit primam suam missam.
ergo proxima die dominica que est vl' erit celebrans suam primam mis
38 sam q̄ erit. erit nouus sacerdos q̇ est vl' erit. Sed illa in festo martini
bibet omnis homo. sic ergo. in festo martini quod est vl' erit bibens qꝺ
erit erit homo. Ultimo notandum. ꝙ omnes ille propositões cõce-
duntur meritrix erit virgo acetũ erit vinum. sanctus in celo erit peccator
in terra. senex centum annorũ erit puer vnius diei. Et patet earum veri
tas ex conuersione. Jtem extrema prima supponunt ꝓ puella que hodie
est genita vt sic hoc est vel erit meritrix quia post triginta annos ⁊ h' erit
virgo quia cras. Et conuertitur sic. ergo virgo q̄ erit erit meretrix q̄ ē vl'
erit. Secunda sic conuertitur. ergo vinũ quod erit erit acetum quod
est vl' erit. Tercia sic. ergo peccator in terra q̇ erit erit sanctus in celo q̇
est vl' erit. Quarta prius est conuersa

Propositio hipotetica ē illa que habet plures propositiones cathegoricas tanquaꝫ partes principales et materiales sui

Text⁹ de rigore nõ valet — Pro ista littera est notandum. ꝙ diffinitio propositionis hypotetice data a Petro Hispa. non est bona. q̇a nõ conuenit omni ɔtento sub dif finito. q̇a non conuenit omni propositõi hypotetice q̇a tali vl' consimili non conuenit magistro legente pueri proficiunt. Neq͂ huic termino a in casu in quo tantum valeret sicut illa copulatiua homo currit et animal currit. Intelligitur sic — Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni. Propositio hy-potetica est illa. i. est propositio q̄ vl' ei⁹ mētalis habet plures ꝓpositões tanq͂ partes principales ⁊ materiales sui coniunctas per notam cõiun ctionalem tanq͂ per copulam principalem. vl' mentalis sibi correspon-dentis. Pro genere diffiniti ponitur ly propositio per quod excludũtur omnes tales orationes homo currit deus est. petre fac ignem. ergo pe-tre fac ignem que non sunt propositiones hypotetice eo ꝙ in toto non sunt propositiones. Probat ꝙ tal' Si sortes curreret sortes moueretur nõ sit propõ — Etiam excludũtur iste vl' ɔsimiles si sortes curre-ret sortes moueretur. si sortes studuissꝫ sortes promotus fuissꝫ q̇a nulla illaꝝ ē ꝓpositio hypotetica eo ꝙ nulla est propositio. q̇a nulla tal' signifi-cat vere vl' false eo ꝙ sola oratio idicatia significat vere vl' false. Et hoc ꝓ batur sic. Prima ratio — q̇a ad hoc ꝙ aliq̄ oratio significet vere vel false. requiritur ꝙ ipa designet rem esse vl' non esse iuxta exigentiam copule. Sed hoc solum facit oratio indicatiua ex modo significandi ei⁹ quo significat ꝑ modũ in dicij. nam ait priscianus octauo maioris. indicatiuus siue diffiniti⁹ mo-dus dicitur quo indicamus vl' diffinimus quid agit' a nobis vl' ab alijs Dicitur ergo indicatiu⁹ ex eo quia ex ei⁹ modo significandi cõsurgit taq͂ ex forma orõnis perfecte qꝺ oratio significat quid agat'. Et ex h' vt ait pristianus ibidem. indicatiuus differt ab alijs modis vboꝝ. Et iterum

ꝓbatur. ille due orationes sortes curreret sortes moueretur in copulati-
Prima ratio
ua posita vna cũ copula non significãt vere vł false igitur nec in conditio
nali cum nota conditionalis nõ det ei significare perfecte. ⁊ sic tunc non
oportet addi in diffinitione illam particulam. vel orationes ꝓpositioni
ꝓportionales. Et si dicitur tamen tales conceduntur vt bone consequẽ
tie ergo ꝓpositiones. Respondetur ꝙ conceduntᷣ loco taliũ orationuꝫ in
quibus ponuntᷣ verba indicatiui modi. Multi tamen tenent contrariũ
Aliqui cõcedunt pre-
⁊ dicũt tales orationes esse ꝓpositiones. Et addũt istam particulam in
dictam eẽ ꝓpõnem
diffinitione. vel orationes ꝓpositõi ꝓportionales. Et dicunt consequen
ter concedendo ꝙ tales orationes ꝓpositioni ꝓportionales posite in co-
pulatiua causali vel rationali cum talibus notis non faciunt ꝓpositionẽ
sed solum in conditionali illatiua vna cũ nota Et adiungunt rationem
talem quia ly si nihil asserit. sed simpliciter denotat consequẽtiam eẽ bo-
nam. Sed ly ergo vel quia vł ly ⁊ asserit aliquid nam ly ergo ⁊ ly quia
denotant ꝯñam esse bonam ⁊ antecedens esse verum. modo talis oratio
ꝓpositioni ꝓportiõalis nõ est vera eo ꝙ nõ est ꝓpositio. Et consequẽ
ter sciendum sm istum moduꝫ ꝙ talis oratio propositioni proportiona
lis non facit propositionem cum nota et alia propostione sed solum cum
alia oratione ꝓpositioni ꝓportionali. Et sic ibi etiam non est ꝓpositio sm
istum moduꝫ. si sortes curreret sortes mouetᷣ nunqꝫ enim oratio que nõ
est propositio cum propositione vt sic. ⁊ cũ nota facit ꝓpositionem hypo
teticam. pterqꝫ in conditionali coniunctiua ⁊ expletiua. vt ibi est propo-
sitio sm istum modum. Si veneris ad me dabo tibi equum. sic etiã ista
sortes est malus qꝫuis sit christianus. Et sic patet ꝙ nulla oratio impa-
ratiua vt sic est ꝓpositõi ꝓportionalis. Pro quo est sciendum. ꝙ oratio
Oratio ꝓpõni ꝓportõnalis
ꝓpositioni ꝓportionalis. Est oratio que in nullo eius sensu vt sic non est
ꝓpositio. Et que in eodem nata ẽ eẽ pars principalis ⁊ materialis alicu
ius ꝓpositionis hypotetice. vel sic est oratio que in certu eius sensu. vt sic
non est propositio sed que cum alia oratione ⁊ cum nota cum qua prin-
Reuertitur ad declarationẽ diffinitõis ꝓpositionis hypotetice.
cipaliter est coniuncta facit proppositioneꝫ. Dicitur in diffinitõe que
vel eius mentalis propter ly a in casu posito. Et etiam propter tales ma
gistro legenti pueri proficiunt. Dicitur plures propositiones et non
duas quia vna propositio hypotetica quandoqꝫ habet duas ꝓpositio-
nes pro partibus principalibus ⁊ materialibus ⁊ cathegoricas. quan-
doqꝫ duas hypoteticas. quandoqꝫ tres. quandoqꝫ quatuor. sm quod
propositiones plures possunt coniungi per notam hypoteticalem. Et
ergo quando ponuntur plures note hypoteticales in aliqua propositio
ne hypotetica tunc talis propositio est distinguenda que illarum nota-
rum accipiatur pro nota principali quia sm hoc variatur veritas et fal-
sitas talis propositionis quia ista ꝓpositio. si homo est asinus homo est
capra et homo est asinus. capiendo ly si pro copula principali est propo-
sitio necessaria. qa cõditionalis bona cõsequẽtia ⁊ omis talis est necessa
ria. sed capiendo ly et ꝓ copula pncipali tũc est ꝓpositio impossibilis. Et
patet. ꝙ vna ꝓpositio hypotetica pt habere duas cõditionales causales
vel etiam rationales. Dicitur in diffinitõe tãqꝫ partes pricipales ꝑ hoc

excluditur ꝓpositio cathegorica: Pro q̄ est sciendū. ꝙ duplices sūt partes ꝓpositiōis hypotetice videlꝫ p̄ncipales ⁊ minus p̄ncipales.

Partes p̄ncipales materiales

Partes p̄ncipales sūt duplices. materiales vicꝫ et formales. Materiales sūt ꝓpositiōes immediate ↄiuncte per notā hypoteticalē expresse vl' implicite tanquam per copulā p̄cipalē. ⁊ sic ista oratio hō currit in ista. si hō currit aīal currit ⁊ deus est. est pars minus p̄ncipal'. capiendo ly ⁊ pro copl'a p̄ncipali. q2 nō ↄiungitur immediate ꝑ ly ⁊ tanq̄ꝫ ꝑ copulam p̄ncipalē.

Partes p̄ncipales formales

Sed ꝑs formal' ꝓpositōis hypotetice dicitur copula principalis eiusdem.

Partes min⁹ p̄ncipales materiales.

Sed partes minus principales ꝓpositōis hypotetice etiaꝫ sunt duplices scilicet materiales ⁊ formales. Materiales sunt orationes ⁊ sincathegoremata ⁊ alie dictiones que non sunt copule que nō coniunguntur inmediate per notam hypoteticalem tanq̄ꝫ per copulam principalē.

Partes minus p̄ncipales formales.

Sed partes minus principales ⁊ formales sūt copule minus p̄ncipales. Dicitur in diffinitione vel mentalis sibi correspondentes propter mentalem illius termini a in casu in quo significaret sinonime cum vna hypotetica. Item ly sui in diffinitione refert ly ꝓpositionis hypotetice.

Arguitur primo

Contra diffinitionē arguitur. si diffinitio esset bona. sequitur ꝙ hic nō esset ꝓpositio hypotetica. sortes currit ⁊ deus est. probatur quia est propositio plures ergo non est ꝓpositio. tenet consequentia quia ꝓpositio plures non est propositio.

Secūdo

Confirmatur. sequeretur ꝙ ista esset propositio hypotetica. qualiscunq̄ꝫ est sortes talis est plato. probatur ex tota diffinitione.

Tercio

Confirmatur. sequitur ꝙ hic non esset ꝓpositio hypotetica homo currit ⁊ animal currit. quia non habet plures ꝓpositiones quia nulla illarum partium vt sic est propositio quia pars ꝓpositionis nō est ꝓpositio.

R. ad p̄mū argumentum

Ad p̄mum respondetur. negando seq̄lam ⁊ ad ꝓbationem cum arguitur est ꝓpositio plures. Ibi est sciendum. ꝙ dupliciter aliq̄ ꝓpositio dicitur esse ꝓpositio plures.

Propō plures dicitur dupliciter

Uno modo aliq̄ ꝓpositio dicitur esse plures Et cum hoc etiam vna. ita videlicet ꝙ habet plures sensus ꝓpositiōales Sed isti ↄiūgūtur mediāte aliq̄ vel communicant in aliq̄. Et sic predicta propositio est plures ꝓpositio de q̄ in argumento sed cum hoc etiam est vna Alio modo dicitur esse plures q̄a vt sic nō est vna. Et q̄ habet plures sensus ꝓpositionales rō communicātes iconiūctim sumptos. vt est illa vl' ↄsimilis. homo currit deus est. Et sic predicta oratio homo currit ⁊ deus est. nō est ꝓpositio plures. quia licet habeat plures sensus ꝓpositionales tamen isti cōiungūtur per aliquod signum cōiunctiuum.

R. ad secundum

Ad secūdum argumētum respōdetur ꝙ ista q̄liscūq̄ꝫ est sortes tal' ē plato de rigore ⁊ similes sūt cathegorice. Et valet tātum omī q̄litate q̄ sortes est q̄lis plato est qual'. vbi ly plato est subiectū q̄litate q̄ sortes est qual' est predicatum. Quantuscūq̄ꝫ est sortes tātus est plato valet tātum omī q̄ntitate q̄ sortes est q̄ntus vl' q̄ntificatus plato est q̄ntus. Ubi iterum ly plato est subiectum q̄ntus q̄ntitate q̄ sortes est q̄ntus est p̄dicatum. Sed ille sūt hypotetice. qual' est sortes talis est plato. q̄ntus est sortes tātus est plato. Et magna est diuersitas inter ly qualiscūq̄ꝫ ⁊ ly qual' q̄ntuscūq̄ꝫ ⁊ q̄ntus q̄a ly q̄liscunq̄ꝫ ⁊ ly q̄ntuscunq̄ꝫ īcludūt in se signū restrictiuū vna cū signo vl'i. ⁊ cū hoc ↄceptū. Et ergo

verbum qđ ponit̃ cum tali tenet se restrictiue. ꝛ sicerit verbũ minus p̃n- cipale. Sed sic nõ est de ly qual' ꝛ q̃ntus. illa em̃ nõ ĩcludũt in se signa re strictiua. ꝛ sic ista qual' est sortes tal' est plato. valet tãtum. sortes est ali- qualis ꝛ ei similis in qualitate est plato. Sic etiam ista est cathegorica siue sit nox siue dies sol lucet. Et ly sol est subiectũ p̃dicatũ ẽ hoc totum lucens vl' dies siue sit nox.

R. ad tercium

Pro tercio argumento est sciendũ. ꝙ ip sũ tangit dubium illud. Utrum pars propositiõis sit ꝓpositio.

Utꝝ ps ꝓpõnis sit ꝓpositio

Pro illo dubio est sciendum. ꝙ de hoc sunt due opiniones. Una est magistri Biridani qui dicit. ꝙ nulla pars ꝓpositõis inquantum ps sit ꝓpositio

Prima opinio dicit ꝙ non

Et motiuum ipsius est autoritas Aristotelis in primo periermenias vbi dicit. ꝙ nullius ꝓpositionis ps significat vt affirmatio vl' negatio. sꝫ solũ vt dictio.

Prima ratio

Secũdũ motiuũ eius est quia nll'a ps habet signi ficationẽ totalem vt est pars quia significatio totalis ſm eum dicitur si- gnificatio que non est pars alterius. vt sic.

Secunda

Et tercio sequeretur. ꝙ da retur vna ꝓpositio necessaria cuius q̃libet pars esset impossibil'. vt patꝫ de ista conditionali. si sortes est asinus homo est capra. Et sic ſm Biri- danum nulla propositio componitur ex ꝓpositionibus. Etiam ſm istã opinionẽ aliquid est propositio postea ipso manente nõ est ꝓpositio vt ꝑ additionẽ alteri⁹ orõnis et note vl' depositionẽ. Et sic ſm eum ad ve- ritatem copulatiue nõ requiritur ambas partes esse veras sed bene req̃ ritur ꝙ si partes seorsum sumerẽtur ꝙ tales essent vere.

Tercia

Et ſm eũ ꝓposi- tio hypotetica sic describitur. Est ꝓpositio que vl' eius mental' habꝫ plu res partes p̃ncipales et materiales que si seorsum sumerentur essent ꝓ- positiones. Sed tamẽ ista cõmuniter nõ tenet̃.

Propõ hypotetica

Est ergo alia opinio et cõmunior que dicit oꝓpositum Biridano videlicet ꝙ ps ꝓpositionis sit ꝓpositio inquantum ps Et est ratio. quia pars in hypotetica eodem modo significat sicut si solitarie poneretur. Et ergo tũc significat vere vl' false sicut si solitarie ponitur eo ꝙ additio copule ꝛ alterius orationis nõ facit illam orationem aliter significare. Et ideo cõmuniter negatur ante cedens ꝛ consequens alicuius bone cõsequentie. qđ nõ fieret si nõ esset ꝓ positio.

Secunda opinio dicit ꝙ ps ꝓpõnis sit ꝓpõ

Sed ad motiua Biridiaui sic respondetur Et ad autoritatem primo Arist. ꝙ ipẽ tãtũ voluit ꝙ ps ꝓpõnis nõ significat vt affirmatio vl' negatio sicut tota ꝓpositio cui⁹ est pars. Cõsequẽter ꝯcedit̃ ꝙ aliq̃ ꝓ positio ẽ necessaria cui⁹ quelibet ps est impossissibil' vt patet de ꝯditio- nali assumpta in argumẽto.

R. ad motiua alterius opiniõis

Ulterius est sciendũ. ꝙ nõ quelibet ps ꝓpositõis est propositio. etiam ſm istam opinionẽ vt pꝫ de simplicibus terminis. Sed tamẽ quelibet pars p̃ncipal' ꝛ material' propositõis hy- potetice est ꝓpositõ. ꝛ h̃ tenendo ꝙ ibi nõ sit ꝓpõ si sortes curreret. sortes moueretur. Sic etiã ps propositiõis cathegorice est ꝓpõ. vt pꝫ de ista. sortes est asinus vl' hõ. vbi ista ps sortes est asinus. sic etiã in ista. omis hõ est animal. vbi ista pars hõ est animal ẽ propõ.

Nõ q̃libet ps ꝓpõnis est ꝓpõ

Propositi sonum hipoteticaꝝ alia conditionalis alia copulatiua alia disiunctiua.

Diuisio Propo. hipotetice

Pro littera est notādum. ꝙ de numero specierum hypotetice plures sūt opiniões: Pria opinio Pe. hispa. q̄ solū pōit tres spēs ꝓpōnis hypotetice affirmatiuas ⁊ tot negatiuas videlicet copulatiuam disiunctiuam ⁊ ꝯditionalem illatiuam. Et motiuū illius est illud ꝙ species propositōis hypotetice debēt distigui penes notas simplices hypoteticales mētales specie distictas ⁊ nō penes vocales. Sed qa dātur solum tres huiusmodi note in mēte specie distīcte affirmatiue igitur erūt tres species solum. Et dicitur notāter simplices in mēte. qa lȝ ly ergo sit vna simplex nota i voce etiam ly qa. Etiam ly si ꝯuentiue captum tamē habent diuersos modos denotādi q̄ immediate p vnam simplicem notam nō possunt significari. ergo in mēte loco ly ergo ponūtur duc note videlicet ly si ⁊ ly et. Et loco ly qa ponūt tres videlicet ly si ⁊ duplex et quia ly quia denotat cōsequentiam esse bonam. ⁊ antecedens esse verum ⁊ ancedens esse causam ꝯsequētis ad cōmunem sensum. et illaꝝ denotationum nulla est cōuenientia. igitur p vnā simplicez notā non possunt significari in mente. Eodez modo debet dicere de ly ergo ⁊ de ly si conuentiue captū. Nam ly si sic captum etiam denotat duo videlicet ꝙ si impleatur cōuentio ꝙ etiam adimpleatur ꝓmissio. et ergo nō ponitur in mente ly si ꝯuētiue captum. Et ſm illos rōnalis ⁊ causalis sunt mentales copulatiue. Et rationalis valet vnam talem copulatiuam cuius prima pars ē vna conditionalis In qua idem est antecedens ⁊ cōsequens sicuc fuit in rōnali vel propositiōes sinonime. Sed secūda pars copulatiue ē ꝓpositio sinonima antecedenti talis rationalis vt ista homo currit. ergo al' currit ſm illos valet tantū. si homo currit al' currit ⁊ homo currit. Sic etiam causalis valet vnam copulatiuam cuius prima pars est vna cōditōalis in qua idem est antecedens ⁊ cōsequens sicut in causali vel propositiōes sinonime. et secunda ps talis copulatiue est vna copulatiua cuius pria pars est ꝓpositio sinonima antecedenti tal' causal'. Et secūda pars copulatiue exprimit causam vt ista quia sol oritur dies fit. valet tantum. si sol oritur dies fit. ⁊ sol oritur ⁊ solem oriri est causa illius ꝙ dies fit. Eodez modo dicunt de sinonimis causalibus ⁊ rationalibus. Et tales propositiones causales ⁊ ratiōales nō valet vnam cōditionalem quia alias ꝓpositio impossibilis deberet cōcedi. quia ista est impossibil' homo ē asinus igitur homo est capra. Et tñ si valeret vnā cōditionalē istam videlicet si homo est asinus homo est capra et homo elt asinus. capiendo si pro copula principali ipsa esset necessaria. quia conditionalis bona cōsequentia. eo ꝙ antecedēs est impossibile. et ad tale sequitur quodlibet. Et ergo tales ꝓpositiones valent copulatiuas. Sed cōditional' cōuentiua comprehenditur sub disiunctiua. vt ista vl' ꝯsil'is Si veneris ad me dabo tibi equum valet illam disiunctiuam. tu nō venies ad me vel ego dabo tibi equū. Sed contra illam opinionē arguitur. si ipsa staret sequeretur ꝙ nullum argumentum factum ab autoribus in modo et figura sicut communiter fiunt esset silogismus. quia i omni silogismo copula principalis debet esse nota illatiua qd nō esset de ly ḡ. vl' ly quia. qr cēnt note copulatiue mentaliter. Et sic nulla cōsequētia cēt ꝯña vt sic. et

---

Pria opinio pōīt tres species ⁊c Ratio

Rational' reducit' ad copulatiuam

Causal' reducitur ad copulatiuam

Rational' et causal' ñ valēt ꝯditōalem

Cōuentiua ꝯp̄hendit' sub disi. nctiua

Arguit' ꝯ illā opinione,

nullum argumētuꝫ factū ꝑ ly quia vel per ly ergo esset silogismus. ꝯñs
autē est cōtra Aristo. ꝑmo prioꝝ ⁊ oēs logicos. ⁊ ꝑ ꝯñs nō potest be-
ne stare illa opinio. Nec pñt ipsi dicere ꝙ tales includunt silogismos.
qꝛ nō includunt notam ꝯditionalem tanꝗ copulam principalem. Ue-
rum est sm istam opinionē adhuc habent silogismi saltem hypotetici.
vt a tota conditionali cum positione antecedentis. Sic etiam de con-
ditionali conuentiua nō videt bene dictum ꝙ ipsa sit disiūctiua. qꝛ non
videt quō quis ꝯcipiat ꝑ ipsam disiunctiue. Sic etiam non videt quō
concipiat negatiue ꝑ eam ⁊ cui correspondeat negatio. Sic etiā ille due
note vel ⁊ si cōuentiue capte differūt. quia aliud requirit ad veritatē ꝓ-
positionis rōne vnius qȯ nō requirit ratiōe alterius. Et sic sm istaꝫ
opinionem ly vbi vel ly quando equiualent cōiunctiōi copulatiue. Et
cum hoc relatiuum. Et sic tales ꝓpositōes sm cōmunē opinionē valent
copulatiuas. Sed in temporali quādo vna ꝑs est negatiua ⁊ alia af-
firmatiua tūc resoluendo talem ꝓpositōem in copulatiuā. ꝓpositio affir-
matiua dbet poni ꝓ ꝑma ꝑte copulatiue. ⁊ ꝓpositio negatiua debet eē
pars secūda ipsius copulatiue. ⁊ relatiuum debet se tenere ad secūdam
partem ipsius copulatiue. vt ista Adam nō fuit qñ Aristoteles fuit. re-
soluitur sic. Aristoteles fuit in aliquo tpe ⁊ in eodem tpe in quo aristo.
fuit adam nō fuit. Sed qñ ambe partes sunt affirmatiue vel negatiue
tūc ista ꝓpositio que seqtur immediate ly quando tenet se ad ꝑmā par-
tem copulatiue. Eodem modo dicenduꝫ est de ꝓpōne locali. Imo si
ista opinio staret sequeret ꝙ nō esset dabile argumentū a tota condi iōa-
li cum positione antecedentis. quia tale semꝑ esset ꝓpositio copulatiua.

Arguitur secūdo.

Tꝑalis ⁊ localis va-
lent copulatiuam

Arguit tertio

Secunda opinio est magistri Biridani in summa qui ponit solum
quinqꝫ species videlicet conditionalem illatiuam causalem rationalē co-
pulatiuam ⁊ disiūctiuam. Et dicit conditionalem cōuentiuaꝫ nō esse di-
stinctam ab illatiua Et imaginatur ipse sic ꝙ huic qȯ est ly si in illis du-
abus. si veneris ad me dabo tibi equum. Et in ista. si sortes currit anial
currit. penitus ꝑcise idem ⁊ simplex actus eodem mō denotās correspō-
deat. Sed ꝙ in vna illarum orationū importatur cōuentio ⁊ nō in alia
hoc est ex parte materialiū partium q important ꝯuentionem in vna ⁊
nō in alia. qꝛ nullus in illa, vel in alia sibi simili cōcipit cōuētioneꝫ qȯ tñ
deberet fieri si esset ratione ly si Sed tñ ista opinio cōmuniter nō tene-
tur. qꝛ multe tales ꝓpōnes cōcedunt que alias essent false ⁊ impossibi-
les. quia male consequentie. Est igitur tertia opinio ⁊ cōmunis nūc.
que ponit sex species ꝓpōnis hypotetice affirmatiue ⁊ totidem negatiue
videlicet cōditionalem illatiuam. cōditionalē cōuentiuam. copulatiuaꝫ
disiunctiuam causalem ⁊ rōnalem. Sed localem ⁊ temporaleꝫ ⁊ exple-
tiuam ꝯphendit sub copulatiua. Et motiuuꝫ est illud. quia sex sunt
note hypoteticales specie distincte tam mētales ꝗ vocales in esse notaꝝ
⁊ non plures saltem affirmatiue Et penes earum denotationē sumitur
diuersitas specifica specieꝝ. igitur tot erunt species ⁊ nō plures. Et per
hoc qȯ dicit in esse notaꝝ. excluditur ly vbi ⁊ ly quando. que nō faciunt
ꝓpōnes specie distinctas a copulatiua quia eodem modo cōiungūt ꝓpo-

Scda opinio birida-
ni ponit quinqꝫ spēc.

Reprobatur

Tertia opinio ponit
sex species.

Ratio opinionis.

sitiones. Et dicit ista opinio communiter quod sit dabile vnum simplex signum in mente quod denotat ista duo. consequentiam esse bonam et antecedens esse verum. Et etiam sit dabile vnum simplex signum quod denotat tria videlicet duo iam tacta et cum hoc antecedens esse causam consequentis.

Nota rationalis et causalis habet simplicem modum significandi

Consequenter est sciendum. quod tale signum mentale habet simplicem modum significandi sincathegorematicum. siue vnum simplicem modum denotandi. Ratione cuius ad veritatem propositionis cuius est copula principalis dummodo affirmatur requiruntur duo vel tria secundum exigentiam. Et sic non oportet imaginari quod includantur in illa denotatione plures modi denotandi formaliter saltem. sed virtualiter solum.. et sic ly ergo solum virtualiter habet duo sincathegoremata et non formaliter. Nec hoc est inconueniens. Nam simile est de ly nullus quod virtualiter valet actum distributiuum et cum hoc negationem tenendo quod negatio non distribuat in mente. Et nec oportet quod inter illos duos modos denotandi sit vna conuenientia. quia solum importatur virtualiter per talia signa. secus si importaretur formaliter. Simile est de verbis si sunt incomplexa que important substratiue aliquid. et cum hoc virtualiter actum complexiuum et etiam actum verbalem. qui tamen sunt modi denotandi maxime disperati et diuersi. quorum nulla est conuenientia. Nec ex hoc sequitur quod sit aliquis actus qui eundem terminum simul et semel facit stare determinate et cum hoc distributiue. quia hoc implicat contradictionem. quia sub termino stante determinate debet valere descensus disiunctiuus et non copulatiuus vt sic. Sed sub termino stante distributiue debet valere descensus copulatiuus vt sic. Et sic impossibile est quod descensus copulatiuus valeat et non valeat simul et semel sub eodem termino.

Possunt esse plures species propositionis hypotetice.

Consequenter est dicendum quod bene possunt esse plures species propositionis hypotetice affirmatiue quam sex. licet de facto non sint plures. quia sicut datur nota ratione cuius ad veritatem propositionis requiritur consequentiam esse bonam. et antecedens esse verum. Ita dabilis est nota denotans consequentiam esse bonam et antecedens esse possibile vel dubium Sic etiam dabilis est ratione cuius requireretur falsitas consequentis vel etiam antecedentis.

Distinctio notarum non sumitur penes distinctionem potestatum coniunctionis.

Consequenter est dicendum quod distinctio notarum hypotheticalium non sufficienter sumitur penes distinctionem potestatum coniunctionis quia distinctio potestatum in coniunctione sumitur penes modos significandi minus principales accidentales et grammaticales. Et distinctio notarum sumitur penes modos significandi essentiales specie distinctas ratione quarum note sunt coniunctiue. Et sic non sequitur. hoc est coniunctio expletiua coniungens propositiones. ergo facit propositionem expletiuam

Tot sunt species negatiue sicut affirmatiue.

Ulterius est dicendum quod secundum communem viam tot sunt species propositionis hypotetice negatiue quot sunt affirmatiue. Et dicitur notanter secundum communem viam. quia Marsilius tenet oppositum. Tenet enim quod copulatiua negatiua et disiunctiua affirmatiua de partibus contradicentibus equiualeant. Et sic copulatiua negatiua in re est disiunctiua affirmatiua. quia ipse tenet quod copulatiua affirmatiua et disiunctiua affirmatiua de partibus contradicentibus contradicent. Et sic non ponit in mente talem copulatiuam negatiuam. Sed ista opinio communiter non tenetur. quia sequeretur quod eadem propositio esset affir-

matiua τ negatiua in eodem sensu Ultimo est dicendum q tales ꝓpositiones sunt copulatiue. Anteqȝ sortes incipit esse plato incipit esse. Sortes est malus q̄uis sit christian⁹. Sicut sortes currit ita plato currit. Et prima valet tantū. In aliquo tpe priori sortes incipit esse. τ in tēpore p̄cedenti τ magis priori plato incipit esse. Sed scōa valet tantum Sortes est malus τ ipse est xpian⁹. Sed tertia valet tantū. Sortes aliquo modo currit τ simili mō plato currit. Sed ille sunt cōuentiue. ego nō veniam nisi ꝓpinabis mihi vinum. ego nō mittam tibi denarios nisi prius mittas mihi librum. Sed ille sunt causales ꝓpter qđ de⁹ est prima causa. est. iō q sol nō oritur dies non est. Et tantum de illo.

Anteqȝ sortes incipit esse plato incipit esse.

Conditionalis est illa in qua cōiunguntur due cathegorice propositiones per hanc cōiunctionem si vel sibi similem. vt si sortes currit sortes mouetur.

Pro littera est notandū. q ista diffinitio de rigore nō est bona. q2 nō conuenit oi cōditionali. q2 huic nō. mgr̄o legente pueri ꝓficiunt. sic etiā huic nō ꝯuenit videlicet a si valet tātū sicut ista. si hō currit aial currit.

Diffinitio de rigore nō valet.

Debet ergo diffinitio vna cum diffinito sic poni. Propositio cōditionalis illatiua est ꝓpō hypotetica in qua vel eius mentali ꝯiungunť due ꝑtes principales τ materiales ꝑ illam notā si illatiue tentam. vel ꝑ notā sibi sinonimā. vel ꝑ notā opposito mō denonantē. vt si sortes currit sortes moueť. Diciť vel in eius mentali ꝓpter illas q̄ expresse nō habent ꝑtes principales. Diciť. vel ꝑ notam sibi sinonimā ꝓpter ly a si imponitur ad significandū sinonime cū ly si tunc illa esset cōditionalis. a hō currit aial moueť. Diciť vel opposito mō denotantē. q2 tenēdo q negationes nō sint in mēte tunc mentalis illius vocalis nō si hō currit aial currit est cōditionalis. τ tn̄ copula eius nō est ly si. nec etiā nota sibi sinonima. sed nota opposito mō denotās ad ly si qui actu est copula principał Sed in voce vel in scripto solum ly si est copula. τ nō hoc totū nō si. Tenēdo aūt q negatōes sint in mēte tūc nō debet addi vltima ꝑticula vel opposito mō denotantē. q2 tūc sꝑ in ꝯditionali copula principał est ly si vel nota sibi sinonima. Dicitur due ꝑtes pricipales τ nō dr̄ due ꝓpositōes q2 q̄nqȝ ꝯiunguntur plures ꝓpōnes ꝑ ly si q̄ȝ due. vel etiā q̄nqȝ hypotetice. tn̄ iste soluȝ sunt ꝑtes principales due τ materiales. Et isto mō diffiniť ꝯditiōalis illatiua in genere. Sed ꝯditiōalis illatiua affirmatiua describiť sicut dictū est omittēdo illā ꝑticulā vel opposito mō denotātē. τ addēdo affirmatā. Sȝ negatiē addēdo negatā. Dr̄ etiā tanq̄ȝ ꝑ copulā pric̄ipalē. q2 illa n̄ ē ꝯditionał. si hō currit aial currit τ deus ē capiēdo ly τ. p copula pricipali. lȝ ibi ponať copula cōditionał. tn̄ nō est copula principalis. Un̄ sꝑ ꝓpō hypotetica denoiať a copula principali vicȝ q sit illi⁹ vel illius spēi Sed ꝯditionał cōuētiua ē ꝓpō hypotetica in q̄ vel ei⁹ mētali ꝯiūgunť due ꝑtes principales ꝑ ly si cōuētiue captū vel ꝑ notā sibi sinonimā. vł ꝑ notā opposito mō denotātēȝ tanq̄ȝ ꝑ copulā pricipalē. τ ista diffinitio itelligiť sic p̄cedēs. Eodē mō pn̄t declarari alie spēs ꝓpōnis hypotetice videlicȝ copulatiua disiūctiua causalis, cōuentiua.

Intelligitur sic

Conditionalis cōuentiua

Diffinitōes aliaꝝ specieꝝ eodem mō intelliguntur.

ſalis ⁊ rationalis. Iſto tñ cõſiderato ꝙ note hypoteticales ſeruent eun
dem modum ſignificandi quẽ nunc habent. Et hoc dꝫ ꝓpterea quia ſi
quis vellet auferre modum ſignificandi illius note ⁊ quẽ nũc habet et
poſtea imponere ad ſignificandũ ſinonime cum ly ſi. tunc illa nõ eſſꝫ co
pulatiua homo currit ⁊ animal currit. ſed eſſet cõditionalis.

Ad veritatem conditionalis exigitur ꝙ ſit bona con ſequentia.

Textus de rigore nõ valet.

Pro littera eſt notandum ꝙ ipſa de rigore nõ eſt bene poſita. et poni
tur ſic ſm textum. Ad veritatẽ conditionalis exigitur ꝙ antecedens nõ
poſſit eſſe verum ſine conſequente. quia ſm eam ſequeretur ꝙ nulla con
ditionalis eſſet vera qꝛ cuiuſlibet conditionalis antecedens poteſt eẽ ve
rum ſine ꝯñte. tñ antecedens nõ poteſt eſſe añcedẽs ſine ꝯſequẽte. Et il
le due differũt. qꝛ añs põt eſſe in eſſe entis ſine ꝯñte. Sed nõ põt eſſe in
eſſe añcedentis ſine ꝯſequẽte qualitercũꝙ capiantur iſti termini antece
dens ⁊ ꝯñs ſiue large ſiue ſtricte. quia ſi capiũtur large omnis ꝓpõ mũ
di eſt antecedẽs ſic etiam ꝯñs. Si autem capiũtur ſtricte tũc nulla ꝓpõ
eſt antecedens niſi actu inferat cõſequẽs. Si aũt nõ infert ꝯñs ergo nõ
erat antecedens. Et tũc añcedens manet ens vel ꝓpoſitio quãdo nõ ma
net antecedens. Sic etiam pater manet qñ non manet pater. Et in tali
ꝓpoſitione añcedens poteſt eſſe antecedẽs ſiue cõſequẽte diſtribuitur ꝑ
quolibet ꝯñte poſſibili ꝑ ly ſiue.

Intelligitur ſic.

Debet ergo littera ſic poni. Ad veri
tem cõditionalis illatiue affirmatiue ſufficit ⁊ reqritur ꝙ ſit bona conſe
quentia. Ad falſitatem eius ſufficit ⁊ requiritur ꝙ ſit mala ꝯña. Ad
poſſibilitatem ⁊ neceſſitatẽ idem reqritur ſicut ad veritatem. Et ſic ad
contingẽtiam eius nihil reqritur ꝓut ly cõtingens dicit cõtingentiã ad
vtrũlibet. quia nulla cõditionalis eſt ꝯtingẽs. qꝛ omis cõditionalis ve
ra eſt neceſſaria ꝓpoſitio. Et oĩs falſa conditionalis eſt impoſſibilis.
Ad impoſſilitatem eius reqritur ſicut ad falſitatem. Ad dubietatem
eius reqrit̃ ꝙ dubitet̃ ꝙ ſit ꝯña bona vel mala vt illa eſt dubia. ſi ſubſtã
tia eſt magna. magnitudo eſt ab ea diſtincta.

Ad veritatẽ cõditionalis conuentiue ſufficit et requi

ritur ꝙ ſeruata cõuentione adimpleat̃ ꝓmiſſio. Ad falſitatem eiꝰ ſuf
ficit ⁊ reqritur ꝙ ſeruata cõuentione nõ ſeruet̃ ꝓmiſſio. Ad poſſibili-
tatem eius ſufficit ⁊ reqritur ꝙ ſeruata cõuentiõe poſſit adimpleri ꝓmiſ
ſio. Ad impoſſibilitatem eius ſufficit ⁊ reqrit̃ ꝙ ſeruata cõuentõe im
poſſibile ſit adimpleri eius ꝓmiſſionẽ. vt ſi veneris ad me dabo tibi chi
meram. Ad cõtingẽtiam eius ſufficit ⁊ reqrit̃ ꝙ ſeruata ꝯuentiõe poſ
ſit adimpleri ⁊ poſſit nõ adimpleri ꝓmiſſio. Ad neceſſitatem eiꝰ ſuf-
ficit ⁊ requiritur ꝙ ſeruata ꝯuentione neceſſarium ſit adiplere ꝓmiſſio-
nem. vt ſi venies ad me ego poſſum tibi dare denarium. Et iſto modo
ſcitur qñ importat̃ cõuentio. Quando eñ aliqd alicui ꝓmittit̃ vel ſpon
detur ꝓpter aliquam operationem prius factam. aut poſtea fiendã tũc
importatur promiſſio vel conuentio per orationem. ⁊ ſic ibi non eſt con
uentio. ſi dabis mihi denarium homo eſt animal. quia nihil promittit̃

De veritate hipotetica᷑

Et ista iam dicta procedunt ſm istam opinionem que ponit cōditionalem ꝯuentiuam distinctam ab illatiua. qꝛ alias idem requirereť ad veritatem conuentiue sicut illatiue.

Sed ad veritatez copulatiue sufficit ꝛ requiritur ꝙ quelibet pars principalis et materialis sit vera. Ut homo est anial ꝛ deus est. Ad falsitatem eius sufficit ꝛ requiritur ꝙ vna eius ps principalis ꝛ materialis sit falsa. vt hō est asinus ꝛ deus ē.

Ad possibilitatem eius sufficit ꝛ requiriť ꝙ partes principales ꝛ materiales sint sibi inuicem ꝯpossibiles. Ad impossibilitatem sufficit ꝙ partes principales sint sibi inuicem incōpossibiles. Et ille due dicūtur sibi inuicem incōpossibiles q̄ sic se habent ꝙ sicut ꝑ eas significatur, ita impossibile est simul esse. loquendo de impossibilitate veritatis. Correlarium Quelibet copulatiua affirmatiua cōposita ex partibꝫ cōtradicentibꝫ est impossibilis formaliter. Sic etiam quelibet copulatiua affirmatiua cōposita ex añcedente alicuius bone ꝯsequentie ꝛ cōtradictorio ꝯñtis bone ꝯsequentie est impossibilis. vt album currit; ꝛ nullū colloratum currit. ꝛ talis ē materialiter impossibilis. Ad necessitatē eiꝰ sufficit ꝛ requiritur ꝙ quelibet pars principalis ꝛ materialis sit necessaria. vt nullus homo est asinus ꝛ sortes pōt esse anial. Ad dubietatem copulatiue sufficit ꝛ requiriť ꝙ vna eius ps principalis ꝛ materialꝭ sit dubia. Et ꝙ alia sciatur esse vera vel ꝙ ambe sint dubie ꝛ ꝙ tota copulatiua aliūde nō sciatur esse falsa. Prima pars dꝛ ꝓpter illaz Sortes loquiť ꝛ ipse dormit que est dubia. ꝛ tamē quelibet eius pars est dubia qꝛ vna est vera Diciť notanter ꝙ alia sciatur esse vera. qꝛ illa nō est dubia. papa dormit ꝛ hō est asinus. qꝛ licet vna ps sit dubia. tñ alia nō scitur esse vera. imo tota copulatiua sciť esse falsa. qꝛ vna eiꝰ ps est falsa. sic etiam illa non est dubia. ista ꝓpō non significat vere ꝛ ista ꝓpō nō significat false demōstrando illaz rex sedet. licet quelibet eius pars sit dubia tñ tota copulatiua aliunde scitur esse falsa qꝛ scitur bene ꝙ illa oratio rex sedet significat vere vel false eo ꝙ est propositio. Ad cōtingentiā eius sufficit ꝛ requiritur ꝙ vna eius pars principalis ꝛ materialis sit cōtingens. Et ꝙ nulla pars repugnet alteri in veritate. vt homo currit ꝛ animal est asinus. Regula

Ad veritatem disiunctiue sufficit ꝛ requiritur ꝙ vna eius pars principalis ꝛ materialis sit vera. vt hō est animal vel homo est albus. Ad falsitatem sufficit ꝛ requiritur ꝙ quelibet ps principalis ꝛ materialis sit falsa. Ad possibilitatem sufficit ꝙ vna pars principalis ꝛ materialis sit possibilis. Ad impossibilitatē ꝙ quelibet eiꝰ pars principalis ꝛ materialis sit impossibilis. vt homo est asinꝰ vľ leo est capra Ad necessitatem eius sufficit ꝙ partes sibi mutuo repugnēt in falsitate. i. ꝙ nunq̄ possunt simul esse false ſm significationē quā actu habent. Correlarium. Quelibet disiunctiua affirmatiua composita ex partibus contradicentibus vel succontrariātibus est necessaria. Et non dico contrariantibꝫ. quia talis bene est falsa. vt omnis homo est al Regula.

bus. vel omnis homo non est albus. Sic etiam quelibet disiunctiua composita ex contradictorio antecedentis alicuius bone ꝯsequētie. et ex consequēte eiusdem bone consequentie est necessaria. vt nullum albuz currit vel coloratum currit. Similiter nullus hō currit vel animal cur=rit. Et sic datur aliqua disiūctiua necessaria cuius quelibet pars prin=cipalis ⁊ materialis est contingens vt patet in ꝓpositionibus iā dictis.

Ad dubietatem sufficit ⁊ requiritur ꝙ vna eius pars principalis et materialis sit dubia. Et ꝙ alia sciat̄ esse falsa. vel ꝙ ambe partes sint du=bie ⁊ ꝙ aliunde tota disiunctiua non sciatur esse vera. Prima pars ꝺꝛ ꝓpter illam vel consimilē. rex sedet vel homo est asinus. que est dubia. ⁊ tñ non quelibet eius ps est dubia sed vna est impossibilis. Secunda dicitur ꝙ tota disiunctiua sciat̄ eē vera. Et sic illa nō est dubia. illa ꝓpo=sitio significat vere. vel illa ꝓpō significat false demōstrando illam. Rex sedet. licet q̄libet pars sit dubia. tamē aliunde tota disiunctiua scitur esse vera. quia scitur bene ꝙ illa oratio rex sedet est propositio. ergo scitur bñ ꝙ significat vere vel false.

Sortem non cōtingit currere. Ex istis patet ꝙ ista ꝓpositio sortē ñ contin=git currere ⁊ consimilis. vbi ly contingit dicit contingentiā ad vtrūlibet est ꝓpositio disiunctiua falsa ⁊ affirmatiua. nā talis ꝓpō in qua ly ꝯtin=git dicit ꝯtingentiā ad vtrūlibet ⁊ negat̄ valet vnā disiūctiuā ꝯpositam. ex cathegoricis de modis ꝯtrariātibꝫ. vt ista. sortem nō contingit curre=re valet illā. sortes necessario currit. vel sortes ipossibiliter currit.

Ad propositionis rationalis veritatem sufficit et requiritur ꝙ sit bona consequentia et ꝙ antecedens sit

verum. ⁊ sic requiritur ꝙ ambe ptes sint vere videlicet añcedens ⁊ con=sequens. vt hō currit igit̄ aīal currit. Ad falsitatem eius sufficit ꝙ re=q̇ritur ꝙ sit mala ꝯña vel ꝙ antecedens sit falsum. exemplū. Johannes currit. igitur paulus currit. Exemplū secundi. hō est asinus igitur Pe=trus currit. Ad possibilitatem sufficit ⁊ requirit̄ ꝙ sit bona ꝯña et ꝙ añcedens sit possibile. vt adam currit. igitur homo currit. Ad ipossi=bilitatem sufficit ⁊ requiritur ꝙ sit mala consequentia vel ꝙ añcedēs sit impossibile. Ad necessitatem sufficit ⁊ requiritur ꝙ sit bona ꝯña ⁊ ꝙ añcedens sit necessarium. vt homo pōt esse aīal. ergo nullus hō ē asinꝰ.

Ad contingentiā sufficit ⁊ requirit̄ ꝙ sit bona ꝯña ⁊ ꝙ antecedens sit contingens Ad dubietatem sufficit ⁊ requiritur ꝙ dubitet̄ an ꝯña sit bona vel mala. vel ꝙ sit bona consequentia ⁊ antecdens sit dubiū. Exē=plum primi. Sortes mouetur localiter. ergo motus localis est ab eo di=stinctus. Exemplum secundi Rex sedet ergo homo sedet. Et sic ad dubietatem rationalis nō sufficit. ꝙ antecedens sit dubium. saltem sim=pliciter loquendo. qꝛ alias illa esset dubia. rex sedet. ergo rex currit. ꝯñs falsum est. quia est impossibilis. requiritur g̊ vltra ꝙ sit bona ꝯña. Et ex istis patet ꝙ quelibet rationalis affirmatiua infert vnam copulatiuā Nam sequitur bene. homo currit ergo animal currit. igitur hō currit et animal currit. ⁊ hoc dummodo cōponuntur ex eisdem partibꝫ principa

De veritate hypoteticarum

libus et materialibus.

Ad veritatem causalis affirmatiue sufficit et requiritur quod sit bona consequentia et quod antecedens sit verum et quod antecedens sit causa consequentis. et ad illum sensum et ad improprium. Quia sic esse sicut per antecedens significatur esse sit causa sic essendi. sicut per consequens significatur esse vt quia sol oritur dies fit. Ad falsitatem sufficit quod sit mala consequentia. vel quod antecedens sit falsum. vel quod antecedens non sit causa consequentis. Exemplum primi. quia animal currit. homo currit. Secundi. quia adam est homo. homo est. Tertij. quia dies est sol est. Ad possibilitatem sufficit et requiritur quod sit bona consequentia. et quod antecedens possit esse causa consequentis ad sensum prius expressum. Ad impossibilitatem sufficit et requiritur quod sit mala consequentia. vel quod antecedens sit impossibile vel quod non possit esse causa consequentis. Exemplum vt quia iohannes est omne animal deus non est. Ad necessitatem sufficit et requiritur quod sit bona consequentia et quod antecedens sit necessarium. et quod antecedens necessarium sit causa consequentis. Exemplum. vt quia deus est omnipotens deus potest omnia. Ad contingentiam sufficit et requiritur quod sit bona consequentia et quod antecedens sit contingens. et quod antecedens contingenter sit causa consequentis. Ad dubietatem sufficit et requiritur quod dubitetur de consequentia an sit bona vel non. vel quod consequentia sit bona. et dubitetur de antecedente. vel quod consequentia sit bona et dubitetur an antecedens sit causa consequentis. Exemplum primi. quia ista consequentia est bona homo est asinus demonstrando ipsammet cuius ly ista est pars. Exemplum secundi. quia rex sedet homo sedet. quia aliquis mouetur localiter motus localis est ab eo distinctus.

Ista omnia iam dicta intelliguntur de affirmatiuis. Nam de negatiuis aliud est dicendum. Et tales dantur regule.

Prima est. Quicquid sufficit et requiritur ad veritatem propositionis hypotetice affirmatiue non conditionalis sufficit et requiritur ad falsitatem negatiue sue contradictorie. Dicitur non conditionalis. quia de propositionibus conditionalibus non est hoc verum. quia ad veritatem conditionalis affirmatiue sufficit quod sit bona consequentia. Et tamen illud non requiritur ad falsitatem sue contradictorie eo quod sua contradictoria non est consequentia. et per consequens non est bona consequentia. Secunda regula. Quicquid sufficit ad falsitatem hypotetice affirmatiue non conditionalis sufficit ad veritatem sue contradictorie. Sic etiam illud quod sufficit ad impossibilitatem affirmatiue hoc sufficit ad necessitatem negatiue. Sic etiam Quicquid sufficit ad contingentiam vel dubietatem affirmatiue. hoc etiam sufficit et requiritur ad contingentiam et dubietatem negatiue. quia quando vna contradictoriarum est contingens vel dubia. tunc erit alia contingens vel dubia

De hypoteticis negatiuis Prima regula.

Secunda regula.

Tertia regula. Tertia regula. quod propositio hypotetica negatiua ideo est vera. quia sua contradictoria affirmatiua si formaretur vel si esset formata esset falsa Eodem modo dicendum est de falsitate et possibilitate et de aliis. Et sic quando vnus vult iudicare de falsitate et veritate propositionis hypotetice negatiue tunc videat prius ad suam contradictoriam affirmatiuam an sit vera vel falsa.

Utrum omnes proprietates cathegoricarum conueniant propositionibus hypoteticis. Dubitatur vlterius. an omnes proprietates conuenientes cathegoricis conueniant etiam hypoteticis. Et respondetur quod non. Et primo conuersio non conuenit hypoteticis nec etiam materia quia non conuertuntur nec sunt in aliqua materia.

R. Primo. Secundo Secundo quantitas eis non conuenit quia ista omnia attenduntur penes extrema. Modo propositio hypotetica vt sic non habet extrema. Sic etiam mixta qualitas non reperitur in hypoteticis eo quod copula semper est vna simplex nota que si affirmatur est affirmatiua. si autem negatur est negatiua. Et iudicando de qualitate propositionum hypoteticarum non debent curari partes materiales. sed solum debet haberi respectus ad copulam principalem coniunctionalem. Tertio nulla hipotetica habet aliquam equipollentem secundum regulas de equipollentiis a Pe. hispano datas.

Omnia genera oppositionum conueniunt hypoteticis Ulterius est dicendum quod omnia genera oppositionum que reperiuntur in cathegoricis etiam reperiuntur in hypoteticis. Et ad hoc sciendum oportet presupponere denotationes notarum. nam ly quia est nota maxima inter omnes notas hipoteticales. Et ipsa et quelibet nota sibi sinonima denotat tria. Deinde ly ergo denotat duo. Sed inter notas consequentiales ly si est infima. i. minus denotans. Sed ly vel est minus denotans quam ly et Consequenter est dicendum quod datis duabus notis quarum vna denotat omnia que alia et cum hoc aliquid vltra. tunc ista que plus denotat est subalternans. et ista que minus denotat est subalternata.

Consequenter est dicendum quod data aliqua nota vniuersali. i. que plus denotat tunc si talis negatur totum aggregatum est nota particularis. i. minus denotans. et econuerso est de nota particulari. i. minus denotante que si negetur tunc totum aggregatum erit vniuersalis nota. i. plus denotans vt ly quia. quia habet se vt nota vniuersalis ad ly si. vel ad ly ergo. et tunc si negetur ly quia erit nota particularis. i. minus denotans ad ly non si vel ad ly non ergo. Et sicut dicitur de notis vel de signis sic etiam dicatur de propositionibus coniunctis per tales notas. Ultimo est dicendum quod secundum communem opinionem in omni oppositione propositionum hypoteticarum partes principales et materiales debent manere in varietate. et tantummodo debet variari pars formalis hoc est copula principalis hypotetice. vt si vis dare contradictoriam alicuius hypotetice tunc nega simpliciter copulam. Sed in aliis oppositionibus variatur etiam copula Et dicitur notanter secundum communem opinionem. quia secundum Marsilium copulatiua affirmatiua et disiunctiua affirmatiua de partibus contradicentibus contradicunt. et sic secundum eum variantur partes principales et materiales. Et etiam secundum eum requiritur quod quelibet particularitas in vna sit vniuersalitas in alia. et econuerso. Et consequenter alie conditiones contradictoriarum cathegoricarum. illa tamen communiter non tenetur. Ex istis iam patet quod conditionalis affirmatiua et causalis affirmatiua habent se sicut subalterne. vel etiam rationalis affirmatiua. sed causalis affir-

De ꝓprietatibus hipote.

matiua ⁊ rationalis negatiua sunt contrarie. nam ad hoc ꝙ habeantur ꝓpositiones contrarie in hypoteticis debēt recipi due note quaruꝫ vna est superior ⁊ alia inferior. ⁊ negando notā inferiorem tales ꝓpositiões coniuncte per huiusmodi notas sunt contrarie dūmodo manent eedem partes principales ⁊ materiales. Si autem quis vult habere succōtra- riam tunc recipiat duas notas inferiorē ⁊ superiorē ⁊ neget notam superiorē tunc tales propositiones sunt succōtrarie. Si autem quis vult habere subalternantē iterum recipiat duas notas vnam plus denotanteꝫ ⁊ aliam minus denotantē ita ꝙ ambe affirmentur. vl' ambe negentur ⁊ post hoc tales ꝓpositiones coniuncte per eas sunt subalterne. Et ista ꝓpositio in qua ponit' nota plus denotans dr subalternās Et illa in q̄ ponitur nota minus denotans dr subalternata. Ex dictis pꝫ. ꝙ q̄libet ꝓpositio hypotetica habet contradictoriaꝫ q2 nil debꝫ plus fieri nisi qd negetur copula principalis ⁊ ferendo negationē solū in copulam ⁊ non in totum sequens. Sed nō quelibet hypotetica ꝓpositio hꝫ ꝯriaꝫ. vt pꝫ de disiunctiua affirmatiua etiā de conditionali affirmatiua. nā soluꝫ ista habet ꝯriā cuius nota hꝫ aliā notam infra se. Sic etiā nō q̄libet hy- potetica hꝫ succontrariā vt pꝫ de cāli affirmatiua. nā solū ista hꝫ succontrariā cui9 nota hꝫ aliā notam supra se. h ondit' in his duob9 metris

Omīs hypotetica hꝫ ꝯdictoriam ſ nō omīs ꝯriā vl' subcōtrariam

Contra vult infra vult succontraria quoqꝫ supra. Subal vult īfra subalternans quoqꝫ supra. Ex istis pꝫ. ꝙ quelibet propositio hypotetica q̄ hꝫ plures subalternatas nō sinonimas. ista hꝫ tot contrarias nō sinonimas. ⁊ sic causal' affirmatiua hꝫ quatuor contrarias videlꝫ disiunctiuaꝫ negatiuam. copulatiuam negatiuā. ꝯditionalē ⁊ rationalē negatiuam. Sic etiam copulatiua affirmatiua ⁊ rōnalis negatiua de eisdeꝫ ptibus p̄ncipalibus ⁊ materialibus succontrariant'. Sic disiunctiua negatiā et rationalis affirmatiua cōtrariantur. Sed rōnalis affirmatiua hꝫ tres ꝯtrarias vicꝫ copulatiuā negatiuā. ꝯditionalē negatiuā. ⁊ disiunctiuam negatiuam. Pꝫ consequēter ꝙ q̄libet ꝓpositio hypotetica que habet subalternantem habet omnes oppositas. sicut copulatiua affirmatiua ⁊ rōnal' affirmatiua Sed in negatiuis ita ꝯsiderat'. datis duab9 ꝓpōnibus subalt'nis negatiuis tūc affirmādo subalternantē habet' ꝯtraria subalternate. sed affirmando subalternatam tunc hr ꝯtraria subalternātis. Sed conditional' ꝯuētiua affirmatiua ⁊ disiunctiua negatiua ꝯtrariantur. Sed conditionalis conuentiua affirmatiua ⁊ ꝯditionalis conuentiua negatiua contradicunt

Ordo notaꝝ

Quia	Quia
Ergo	Ergo igit'
Si	Et
	Vel

De negatiuis.

Quia	Nō ergo	Quia	Non si.
Ergo	Non q̄a	Si	Non q2
Quia	Non et	Quia	Nō vel
Et	Nō quia	Vel	Non q̄a
Ergo	Non si	Ergo	Non et
Si	Nō ergo	Et	Nō ꝙ
Ergo	Non vel	Et	Non vl'
Vel	Non ergo	Vel	Non et

Sequitur de equipollentijs. de quibus tales dãtur regule;

Pro littera est notandũ. ꝙ Petrus hispa. in propositio soluʒ locutus
est de equipollentia propositionum cathegoricaruʒ ⁊ non de equipollẽ
tia terminorum. Et differentia est inter equipollentiam ⁊ equiualen//

Equiualentia

tiam. Nam equiualentia est idem valor duarum ꝓpositionum quo ad
verum vel falsum. siue hoc sit ratione negationis vel negationum vł ali
ter. Et isto modo omnes sinonime inter se equiualent siue sint cathego
rice siue hypotetice. Sic etiam quelibet propositiones que sic se ha//
bent ꝙ non stat vnam esse veram vł falsam. sine alia equeualent siue sint
cathegorice siue hypotetica. Et isto modo vna hypotetica equiualet
vni cathegorice patet de ista homo est animal. ⁊ nihil est homo quin
ipsum sit animal. equiualet huic propositiõi cathegorice. omnis homo
est animal. Et q̄libet alia resoluẽs illo mõ equalet resolute. Sic etiaʒ ex

Equiualẽtia Stricte

ponens equalet exposite. ⁊ econuerso Alio modo capitur ille termin⁹
equalentia stricte ꝓ ꝓpositionibus q̄ constituuntur ex eisdem actibus
conceptibus. actibus eodem modo terminatis ⁊ conceptibus eodẽ mõ
formatis. Et sic solum propositiones sinonime equalent. Sed equi//

Materiał eq̄pollẽtia

pollentia de q̄ ad propositum ẽ duplex. videlicet materialis ⁊ formalis
Eq̄pollentia materialis est idem valor duarum propositionum ca//
thegoricaꝝ vtroqꝫ termino participantium. non tamen gratia forme. ſʒ
gratia materie tantum. Et isto mõ subalternãs ⁊ subalternata dicunꝭ
equipollere in materia naturali. id est equalere large capiendo. vt om̄is
homo est animal. ⁊ homo est animal ille equiualent materialiter q̄a ille
due om̄is homo currit ⁊ homo currit sunt eiusdem forme cũ predictis.

Formalis eq̄pollẽtia

⁊ tamen nõ equalent. Sed equipollentia vł equalentia formalis est
plurium propositionum cathegoricarum vtroqꝫ termino ꝑticipantiuʒ
gratia forme idem valor. vł sic. ẽ idẽ valor pluriũ propositionum cathe//
goricarum vtroqꝫ termino participantium eodem ordine in veritate vł
falsitate gratia forme. Et isto modo q̄libet prepositões sinonime equa//
lent ⁊ formaliter. In proposito tamen ille terminus eq̄pollentia ca//

Eq̄pollentia ad ꝓposi tum.

pitur adhuc strictius. ⁊ describitur sic. Equipollentia est idẽ valor dua//
rum propositionum cathegoricarum vtroqꝫ termĩo participantiũ ſm
eundem ordinem ratione negationis vel negationum que ante taleʒ ad//
ditionem erant opposite. vt ille due propositiões. homo nõ est animal.
⁊ non omnis homo est animal sunt equipollentia in ꝓposito. Et sic equi
pollentia in re non est aliud nisi due propositiones cathegorice equipol//
lentes. ⁊ sic equipollentia non est ꝓpositio. ſʒ ẽ ꝓpositio plures. Sʒ eq̄//
pollens ẽ ꝓpositio. et ẽ ꝑs eq̄pollentie. q̄libet eniʒ illaꝝ q̄ dicunꝭ eq̄polle
re dr̄ eq̄pollẽs. Et sic danꝭ due ꝓpões q̄ sũt eq̄pollẽtia ⁊ sinonime ipaꝝ
nõ sũt eq̄pollẽtia vt pʒ de istis duob⁹ vocalib⁹. oĩs hõ nõ ẽ al'. null⁹ hõ
est al'. q̄ eq̄pollẽt saltẽ absoluẽdo ly null⁹ a genere. ⁊ tñ mẽtales eaꝝ non
eq̄pollent q̄a in mẽtalib⁹ eius nulla ponitꝭ negatio mõ ꝓpões in ꝓposi
to solũ eq̄pollent rõe additõis negatiõis vł negationũ.

De equipollentiis

Prima regula si alicui signo vniuersali vel particulari preponitur negatio equipollet suo contradictorio.

Pro littera est notandū. q̄ ipa dupliciter intelligit̄ viz de signis ⁊ ꝓpositōibus. De signis sic intelligitur datis duobus signis adinuicē contradictorijs tunc preponendo vni eorum negationem neganter tentam tunc totū aggregatū ex tali negatione. et ex tali signo equipollet alteri quod ante talem additionē erat suū contradictorium vt nō quidam ⁊ nullus. Sed de propositionibus sic intelligitur. datis duabus ꝓpositionibus adinuicem contradictorijs tunc preponēdo vni eaꝝ negationem neganter tentam totum aggregatum ex illa negatione ⁊ propositōne in qua talis negatio ponitur equipollet alteri propositioni que ante talem additionem negationis erat sua contradictoria vt iste due eq̄pollent non omnis homo currit homo non currit. Et si deponeretur negatio in prima erunt contradictorie. Et negatio debet sic preponi in propositionibus que debent equipollere. q̄ quelibet particularitas in vna cui debet equipollere sit etiam particularitas in alia. Sic etiam est dicendū de vniuersalitate. Sic etiam si in vna ponitur signum exponibile sincathegorematicum ⁊ si negetur q̄ etiam in alia negetur. si affirmatur q̄ etiam in alia affirmetur. sꝫ de signo expōibili cathegorematico nō oportet. nam ille due equipollēt. differens ab ente nō est ens non omne differens ab ente est ens. Correlariū. etiam in illa regula negatio potest poni. sed solum tunc quando prim⁹ terminus est discretus vt sortes currit sortes non currit. nam illa negatio postponitur ratione termini discreti. Et causa regule quare videlicet negatio preposita facit equipollere contradictorijs est ista quia talis negatio vt sic mutat qualitatē ⁊ quātitatem.

Regula dupliciter intelligitur

De signis

De propōibus

Negatō aliqñ pt post poni

Causa regule

Secūda regula datis duobus signis adinuicem contrariis postponendo vni eorum negationem equipollet alteri

Et nota q̄ ista rl'a etiā duob⁹ modis exponit̄ viz de signis ⁊ de ꝓpositionibus. De signis sic datis duobus signis ad inuicē ꝯrijs tūc postponēdo vni eoꝝ negationem neganter tentam tunc totum aggregatum ex isto signo ⁊ negatione equipollet alteri signo vt nullus ⁊ omnis non. similiter omnis ⁊ nullus nō. Sed de propositionibus sic exponitur. datis duabus ꝓpositionibus adinuicem contrarijs tunc debite postponendo vni earum negationem neganter tentam latam in totum sequēs talis propositio in qua ponitur talis negatio equipollet alteri ꝓpositioni que antea erat sua contraria vt ille due equipollēt. quilibet homo nō currit. nullus homo currit. Dicitur notanter in regula. debite vnde tunc negatio debite postponitur quando ponitur post subiectū ⁊ ante copulam. nam ille due non equipollent. quilibet non homo currit. nullus homo currit. licet negatio postponitur alicui termino in propositōe tamen non ponitur post subiectum

Regula intelligit̄ de signis

Rl'a ītelligit̄ d̄ ꝓpōib

Tercia regula Si alicui signo vl'i vel particulari pre ponat᷑ et postponat᷑ negatio equipollet suo subalt'no

De Signis

Et intelligitur ista regula etiam dupliciter De signis sic. datis duo
bus signis adinuicem subalternis tunc preponendo ⁊ postponẽdo vni
eorum negationem neganter tentam totum aggregatum ex illo signo et
negatiõibus equipollet alteri qđ ante erat sibi signum subalternum. vt
omnis ⁊ non quidam non equipollent. Sic etiam non omnis nõ ⁊ qui

De ꝓpõnibus

dam equipollent. Sed de propositionibus sic intelligitur. datis dua
bus propositionibus adinuicem subalternis tunc preponendo ⁊ post//
ponendo vni earum negationem vl' negationes neganter tentam vl' ten
tas talis propositio in qua ponuntur tales negationes. equipollet al//
teri que antea erat sua subalterna. vt omnis homo currit. non quidam
homo non currit equipollent. Et hoc voluit Pet. hispa. in his metris.
Non omnis. quidam nõ. omnis nõ. quasi nullus. Non nullus q̇dam.
sed nullus non valet omnis. Non alter neuter. neuter non prestat vterq̄

Arguitur ꝑmo contra scđam regulam.

Non aliquis nullus. non quidam non valet omnis. Cõtra regulas
arguitur. Et primo contra secundam. ille sunt contrarie. omnis homo
est omne animal. homo non est animal. Et tamẽ postponendo vni eaꝝ
negationẽ tũc non equipollebit alteri. assumptum probatur q̇a nõ vide

Secundo

tur quomodo debeat postponi. Cõfirmatur. ille sũt contrarie. in tem//
pore risibile est oĩs homo nullo tp̄e risibile est homo. ⁊ tamen non vide//
tur quomodo debeat postponi negatio in vna eaꝝ ꝙ eq̇polleant. Ad

R. ad ꝑmũ argumẽtũ

primum respondetur ꝙ in ista. oĩs homo ẽ omne animal que ẽ cõtraria
illius homo nõ est animal. sic debet fieri postpositio. omne animal aliq̇s
homo non est. ita ꝙ ly aliq̇s faciat suppositionem determinataʒ circa ly
homo. vel potest negatio preponi vt sic. non omnis homo est aĩal omit//
tendo ly oĩe circa ly animal. sed in illa homo nõ est aĩal. sic debet fieri

De quib⁹ ꝓpõib⁹ Petrus his. loquitur

nullus homo nõ est oẽ animal. Et ẽ aduertendum circa illud argu//
mentũ. ꝙ Pe. his. nõ posuit regulas de oĩbus cõtrarijs ⁊ subalternis
vicʒ preponendo ⁊ postponẽdo negatiõnẽ ꝙ equipolleant. Sed ipse so
lum est locutus de equipollẽtia ꝓpositionum que sũt cõtrarie vl' subal//
terne ratione subiecti. Et in quibus totũ subiectum distribuit᷑ ⁊ in qui//
bus predicatũ in affirmatiua nõ distribuit᷑. Ad scđm. cõcedendo ꝙ

R. ad secundum

ille due sunt contrarie de quibus in argumẽto. Et in p̄ria sic debet post
poni negatio. in nullo tp̄e risibile est homo omittendo ly omnis. Vel sic
omnis homo in nullo tempore risibile est. Sed diceres. Quare Pet.

De Subcontrarijs

hispa. nihil dixit de succontrarijs Rñr ꝙ ideo quia habitis alijs. fa//
ciliter etiam potest haberi modus aquipollentiaꝝ de succontrarijs.
Et potest dari talis regula. Datis duabus succontrarijs tũc addendo
in vna eaꝝ negationem neganter tentã equipollet alteri. sic tñ ꝙ ista in q̃
additur negatio sic se habeat ꝙ quelibet vniuersalitas in ea sit vniuersa
litas in alia ⁊ econuerso. Et non datur hic doctrina de prepositione ⁊
postpositõe negatiõis. q̇a qñq̄ preponitur, quandoq̄ postponitur ꝛm
exigẽtiam.

Quarta regula sic intelligitur. si in eadem propositio ne ponuntur duo signa vniuersalia negatiua

Unum a parte subiecti ⁊ aliud includens p̄dicatum. vel existens adie-ctiuum predicati. Sic tamen ꝙ ista signa ambo ponunt̄ ante copulam siue sint signa noīalia siue aduerbialia tunc talis propositio ratiōe primi signi eq̄pollet suo contradictorio. i. deposito primo signo tales ꝓpositio-nes essent contradictorie. Sed ratione secundi signum eq̄pollet suo contrario. i. si secundū signum non esset tales ꝓpositiones essent contrarie vt ille due eq̄pollent. nihil nihil est et quodlibet aliq̄d est. Et tamē si p̄ma negatio non esset ibi tunc essent cōtradictorie. Sed si scd̄m signū nō eēt tūc eēnt ꝯrie. Et ñ dꝫ dici ꝓ exemplo nihil ē nihil. q̄a ipsa ē negatiua. ⁊ secunda negatio iam de rigore capitur infinitanter. Ex istis omnibus patet ꝙ non q̄libet ꝓpositiones due eq̄pollentes sunt sinonime. Nā iste due eq̄pollent. quilibet asinus hoīs nō currit. nullꝰ asinus hoīs currit. Et tamen nō sunt sinonime. q̄a lꝫ hominis in vna distribuitur videlicet in secunda ⁊ in prima nō. nec pe. hispa. locutus est de eq̄pollētijs sino-nimeitatis. sed est locutus de equipollentia q̄ ad veꝝ ⁊ falsum. Est tam̄ verū ꝙ q̄libet due propositiones q̄ sūt de extremis incōplexis ⁊ q̄ eq̄pollent inter se sunt sinonime

Nō oēs eq̄pollētes sūt sinonime

Modus est adiacens rei determinatio

Pro littera est notandū. ꝙ ipsa sic hꝫ intelligi modus est adiacens id est. adiectiualr̄ determinatio rei. i. determinabil̄. id ē modus ē adiectiuū natum determinare suū substantiuū vl̄ suū determinabile. ⁊ sic capitur ibi lꝫ adiectiuū large vt extendit se ad adiectiuū noīale. ꝓnoīale. ꝑticipa-le. vl̄ aduerbiale. Et sic aduerbiū negandi etiam est modus in ꝓposito: ⁊ breuit̄ oīs determinatio adiectiualis est modus siue sit cathegorematica siue sincathe. lꝫ aliq̄ dicūt ꝙ adiectiuū solū capiatur ꝓ adiectiuo cathegorematico. Et sic nullū aduerbiū negandi esset modus q̄a q̄libet tale est sincathegorema. Correlariū. nō valet ꝯña in ista propositōe ponitur modus. ergo ipsa est modalis. patet hoc de illa vl̄ ꝯsili. albus ho-mo currit. Correlariꝫ. Omne adiectiuū est modus siue ponatur in oratiōe siue extra orōnē siue determinet substantiuū siue nō q̄a sufficit ꝙ natū sit determinare ſm modū significandi quē nūc hꝫ. Et capit̄ ibi substantiuū pro determinabili. ⁊ sic verbū adiectiuū etiam est substantiuū vt in ꝓposito q̄a est determinabile respectu aduerbij. nam aduerbiuꝫ est vis ꝟbi adiectiui vt dicit priscianus. Correlariū lꝫ hoīs illa. Asinꝰ hoīs currit. nō est modus. lꝫ sit determinatio tamen nō ē determinatio adiectiual̄ vt sic. ⁊ sic oīs modus ē determiatio ⁊ nō ecōuerso. Et pꝫ ꝙ q̄druplex est modus videlicet noīal̄. ꝓnoīal̄ participial̄ ⁊ aduerbial̄.

Diffinitio modi sic intelligitur

Oē adiectiuū ē modꝰ

Ulterius est notandum ꝙ quodlibet verbum adiectiuum vltra moduꝫ significandi substratiuum habet quattuor modus significandi formales virtualiter non sic ꝙ isti modi significādi eēnt distincti. Sed inresunt vnus simplex modus significādi vna cū substratiuo. ſꝫ hn̄t se q̄-tuor modis virtualit̄. Et duo tales modi significādi sūt minus ꝑncipa-

Quodlibet verbū adiectiuum hꝫ q̄tuor modos significandi ⁊c̄

les ⁊ generales. q̇a ꝓueniunt ratione accidētis grāmaticalis scꝫ ratione tp̄is vł modi. Alij ꝟo sꝫ p̄ncipales vicꝫ q̄ ꝟbū significat actionē vł passio nē vł aliā habitudinē accidentalē. Et cū h̄ ille modus significādi q̄ signi ficat cōplexiue ⁊ diuisiue. Et isti modi significādi exp̄mūt̄ istꝫ quatuor modis. s. significare cū tp̄e ⁊ significare cū mō. ⁊ significare actionē vł pas sionē vł aliā hītudinē accidētalē. Et ſcare cōplexiue vł diuisiue. Et ista oīa itelligūt̄ de ꝟbo adiectiuo cōit̄ vsitato. qꝺ dī ꝓpter ꝟba absoluta a tp̄e vł mō. Et sic pꝫ ꝙ ꝟbū substātiuū solū hꝫ tres modos tales signi ficādi q̇a nō significat actionē nec passionē nec aliā hītudinē. Et ꝟm illos q̄tuor modos significādi aduerbiū determinat ꝟbū q̄tuor modis. s. gra

Aduerbiū determinare verbū gratia rei

tia rei. ḡtia modi. ḡtia tp̄is. ⁊ ḡtia cōpositiōis vł diuisionis. Pro quo ē sciēdū. ꝙ aduerbiū determinare ꝟbū ḡtia rei. Est ipsū aduerbiū dter minare verbū rōe illi⁹ modi significādi q̄ significat actionē passionēꝫ vł aliā hītudinē positiue vł p̄uatiue qꝺ si sic nō significaret ip̄m inepte de terminaret vt faciūt aduerbia q̄litatis. Et generalit̄ oīa aduerbia que descēdūt a noībus adiectiuis q̄ noīa cōgrue regunt̄ a ꝑtepost a ꝟbis si milē vim habētib⁹ in nr̄o casu. Et noscit̄ h̄ illō modo q̇a si tale ꝟbuꝫ ad iectiuū mutatur in ꝟbuꝫ substantiuū ⁊ in suū ꝑticipiū tūc si tale aduer biū det̄minat tale ꝑticipiū apte tūc signū fuit qꝺ determinauit ipsū gr̄a rei vt sortes currit velociter sic resoluit̄. sortes est currēs velociter. Sed

Determinare ē gr̄a tem poris

aduerbium determinare ꝟbū gratia tp̄is est ipsum determīare rōe isti⁹ modi significandi quo ipsum est alicuius certi tp̄is qꝺ si eēt alterius tp̄is ⁊ nō illius ip̄m inepte determinaret vt illa aduerbia Cras ⁊ heri. nā ly cras solū apte determinat ꝟbū futuri tp̄is Sꝫ ly heri solū verbū p̄teriti temporis. Aliq̄ tñ sunt aduerbia tp̄is q̄ apte determinant ꝟba oīm tem

Determinare gr̄a mo di

porū sicut sunt ista. hodie nūc tñ iam mō sero semꝑ olīꝫ. Sed aduer biū determinare gratia modi est ipsū determinare verbū rōne illius mo di significandi quo est alicui⁹ certi modi qꝺ si eēt alterius ⁊ nō illi⁹ modi

Determinare gr̄a cōpo sitōis vł diuisionis

ipsum inepte determinaret. vt faciūt aduerbia optādi. Sꝫ aduerbiū determinare verbū gratia cōpositiōis vł diuisiōis est ipsum determina re verbū ratione illius modi significandi q̄ significat cōplexiue vł diuisi ue formaliter vel virtualiter sicut faciūt talia aduerbia. possibile. impos sibile. cōtingenter necessariū. vere false dubie dubitanter. etiā aduerbia negandi. Et sic pꝫ ꝙ idē verbū potest determinare illis quatuor modis simul ⁊ semel. Sed extra ꝓpositionem vt in ista oratione vtinam sortes cras possibiliter curreret velociter vł cucurrisset. Sed verba substanti ua solum tribus modis determinantur quia non determinantur gratia rei. Et non solum modi affirmatiui determīant verbū gratia cōpositio nis vł diuisionis. sed etiam modi negatiui. Et ad hoc sciendū soluꝫ de bet inspici verbum an significet complexiue vel diuisiue quia si negatio nes sunt in mente sicut cōiter tenetur tūc nullus modus determinat ver bū gratia diuisionis sed solū compositionis quia tunc nullū verbū signi ficat diuisiue sed solum complexiue

Propositio modalis est illa que modificatur per ali

De propõibus modalibus

quem istoꝝ sex modoꝝ possibile. impossibile cõtingẽs necesse. vere. false.

Pro ista lrã ẽ notãdũ. ꝙ ista diffinitio de rigore nõ ẽ bona. q̃a sequeretur ꝙ nulla ꝓpõ eẽt modal' q̃a nulla determinat' ꝑ modũ saltẽ inquantũ ꝓpositio. Ulterius notandũ. ꝙ ꝓpõ modal' capit' dupliciẽ. Uno mõ large. ꝛ tũc sic describit'. Est ꝓpõ cuiꝰ copl'a ꝑncipal' vl' p̃ncipalioꝛ pars determinat' mõ cathegorematico expresse vl' implicite grã cõpositõis vel diuisiõis. Et sic isto mõ illa nõ ẽ modal'. hõ non ẽ al'. lȝ copula eiꝰ determinetur ꝑ modũ. tñ tal' modus nõ ẽ cathegorematicus. Dr̃ vl' ꝑncipalioꝛ eius ps. q̃a ẜm Biridanũ tũc tota copl'a non determinat' ꝑ modũ q̃a modꝰ est de itegritate copule ẜm eũ. vt hõ possibiliter ẽ aĩal. h̃ totũ ẽ copula possibilit' ẽ Sȝ tñ adhuc principalioꝛ ps determinat' ꝑ moduȝ ẜm eum videlȝ ly ẽ. Cõiter tñ iã non tenet' ꝙ modus de itegritate copule sit sȝ totius ꝓpõnis. Et isto mõ iste oẽs sũt modales. hõ vere ẽ aĩal hõ false ẽ asinꝰ. regẽ dubitatũ ẽ sedere. deũ creditũ ẽ eẽ trinũ et vnũ. sortes imaginarie ẽ asinus. magnitudinẽ dubitatũ ẽ eẽ substantiã magnã. ita breuiter. oĩs ꝓpõ quã cõiter vocamus de sensu diuiso vt q̃n tales modi ponuntur in medio ꝓpõis ꝛ circa copulã. illo mõ est modal' diuisa. Sic et illa homo essentialiter est animal. ꝛ ly essentialiter vna cũ copula denotat quod predicatuȝ non possit non conuenire subiecto pro re significata per subiectuȝ. Et sic oĩe necessariũ rei est essentiale rei. sed non econuerso. opposito modo requiritur ratione ly accidentaliter ꝛ copule. Alio modo ille terminus propositio modalis capitur stricte. Sicut cepit Pe. Hispa. soluȝ ꝓ tali propositiõe cuius copula determinatur per aliqueȝ modum de illis quatuoꝛ modis possibile. impossibile. ꝯtingenter necessario. Uel per modũ sibi sinonimũ gratia cõpositionis vl' diuisiõis. Et sic tales ꝓpositiones homo vere est animal. homo false ẽ asinus nõ sũt modales. sȝ sũt de sensu diuiso. sed nõ sũt modales diuise. Et ille terminus veꝝ ꝓ termino p̃me itentõis significat rem vt est et ꝯnotat talẽ rem vt habet se correspondẽter ad intellectũ vt dicit Arist. Ueritas ẽ correspondentia rei ad intellectũ Et sic ponit' ĩ p̃dicamẽto ad aliq̃d. Cõtra diffinitionem arguitur. si diffinitio staret sequit' ꝙ illa non eẽt modalis possibilit' sortes currit. ꝛ volo ꝙ ly possibilit' d'termiet h̃ totum sortes currit. Cõfirmat'. seq̄ret' ꝙ ista nõ eẽt ꝓpõ modal' hominẽ currere est possibile. ꝯñs falsũ ẽ q̃a ẽ modal' cõposita. g̃ ẽ modal'. Ad primũ respõdetur cõcedendo ꝙ p̃dicta ꝓpõ non sit modalis iuxta diffinitionẽ tactaȝ ꝑut possibiliter determinat totũ sensũ propositiõalẽ ꝛ nullam ꝑtẽ. imo ẜm multos nõ est possibile ꝙ aliquis modus sic determinet totũ sensum ꝓpositionalem ꝛ nullam eius ꝑtẽ ꝛ ẜm illos nulla ꝓpositio hypotetica est modalis. Potest tñ ꝓbabiliter teneri oppositũ ꝛ dici ꝙ tal' modꝰ põt determinare totũ sensum ꝓpositionalem. ꝛ sic predicta propositio esset modalis. ꝛ tunc debet addi ad diffinitionẽ vel est ꝓpositio cuius totus sensus ꝓpositionalis determiatur per aliqueȝ modũ captum ꝓ termio prime intentionis. Primum tamẽ est cõius ꝛ de intentione autoꝛum.

Propõ modalis large

Propõ modal' stricte.

Arguitur primo

Secundo

R. ad primum

R. ad scdm

Ad scdm argumentū. rñdetur concedendo q̄ predicta non sit modalis nec valet consequētia. hoc est modalis cōposita ergo est modalis. q̄a ar// guitur cū determinatione distrahente scʒ ly cōposita. nam ille terminus ꝓpositio modalis diuidit̄ in ꝓpositionē modalē compositam τ in ꝓposi tionem modalē diuisam. sicut annologū i sua annalogata. τ ꝑ pri⁹ signi ficat modalem diuisam τ per posterius modalem compositam. Pro

Modalis cōposita

quo est sciēdum. q̄ ꝓpositio modal' composita sic describitur. ē ꝓpositio cuius vnū extremoꝝ stat materialiter ꝓ ꝓpositiōe vl' oratione sīli ꝓposi// tioni in modo significādi p̄ricipali τ alteꝝ extremorum est terminus se// cūde intētōis sīlis in voce vl' in scripto mō determināti copulam gratia compositōis vl' diuisiōis. vt sortem currere est possibile. petrum studere est necessarium. Ex illa diffinitōe patet q̄ nulla habetur ꝓpositio moda lis composita i mente vt sic quia in nulla tali aliquod extremū stat ma// terialiter vt sic quia extrema significant naturaliter ꝓp̄e. Et sic dantur due sinonime quoꝝ vna ē modal' composita τ alia nō sicut pʒ de illa vo cali. Sortem studere ē possibile. Et de eius mētali. Patet ꝯsequēter q̄ eadem ꝓpositio est modal' composita τ diuisa vt illa. sortem currere con tigenter est possibile. Secūdo patet q̄ etiam illa est modalis composita hunc sortē currere ē possibile. Et licet iam subiectum nō supponat ꝓ ꝓ// positōe tamē supponit ꝓ oratōe que est sīlis ꝓpositōi in mō significandi

Propositio de inesse

p̄ricipali τ hoc sufficit. Dicit cōsequēter q̄ propositiones modales cō posite sunt vere de inesse et ergo propositio de inesse que est de simplici inherētia predicati ad subiectū. i. ꝓpositio cui⁹ copula p̄ncipal' vt sic nec expresse nec implicite determinatur per ly possibile vl' impossibile. con// tingēs vl' necesse gratia cōpositōis vl' diuisiōis. vt hō est animal. hō cur rit deus est. τ quelibet modalis composita. Et sic patet q̄ nunq̄ eadem ꝓpositio est modal' τ de inesse in eodem sensu saltē. Et sic illa ꝓpositio. sortes est vl' possibilit̄ nō fuit animal nō est modal'. nec etiam de inesse ꝓ p̄rie loquēdo Et sic solum ꝓpositio que est de simplici copula. i. i qua to ta copula aut principalioꝛ pars vl' omnino nihil determiatur gratia cō// positōis vl' diuisionis diuiditur in ꝓpositionē modalē τ de inesse. Et sic non est p̄cise idē dicere ꝓpositio de inesse et ꝓpositio de p̄senti. immo quelibet ꝓpositio siue sit de presenti siue preterito siue de futuro cuius co pula non determinat̄ ꝑ ly possibile necesse τc. Dicit̄ ō inesse. τ sic illa etiā est de in esse. homo nō ē animal. homo fuit animal. Et sic datur vna de p̄terito que nō est de in esse vt homo possibiliter fuit animal. Sic etiam de futuro. sic etiā econuerso datur vna de inesse que nō est de p̄terito vel futuro vt homo est animal. Correlariū. illa est de insse. sortes q̄ possi biliter currit est al'. ꝓut ly possibilitet determiat verbū minus p̄ricipale Sed qū determinat verbū p̄ricipale tūc est modal'. Dicatur in diffinitō ne ꝓpositionis modalis composite. τ alterum extremū est termin⁹ scd̄e itentionis. Pro quo est sciendū. q̄ isti modi possibile iposſibile capiū

Possibile capitur pro termino p̄me itentiōis Nominaliter τ aduerbialiter

tur dupliciter. Uno modo pro termino p̄me intentionis. τ adhuc du pliciter videlicet nominal't τ aduerbialiter. Nominaliter tunc sunt ex trema vl' partes extremorum. vt in ista antichristus est possibilis. τ sic ly

De Proponi. modalibus

possibile valet tantũ sicut res potens esse. ⁊ hoc virtualiter. nã formaliter est terminus incõplexus. ⁊ sic capiẽdo illos terminos nec faciũt modalem cõpositã nec diuisaʒ. Alio mõ capiunt̃ aduerbialiter vt determinant copulã gratia cõpositõis vel diuisionis. ⁊ tũc faciũt modales diuisas. ⁊ sunt ꝑtes totius ꝓpõnis ita ꝙ nec subiecti nec ꝑdicati. Secũdo mõ capiunt̃ ꝑ termio scđe intentiõis. ⁊ tunc ly possiblle valet tantũ sicut ꝓpõ possibilis. ⁊ hoc solũ virtualiter. Sed formaliter etiã est incõplexũ ⁊ sic tunc qñ ponunt̃ a ꝑte vnius extremi vel subiecti vel ꝑdicati restringunt alterꝫ extremũ ad standum materialiter ⁊ faciunt ꝓpões modales cõpositas. Et sic illa est modalis ꝯposita. album possibile est sorteʒ currere. sortẽ currere in scholis ẽ possibile. Nec oportet ꝙ totũ extremũ sit simile in voce vel in scripto modo determinatiuo copule ⁊c̃. sed sufficit ꝙ principalior eius ꝑs vel eq̃ principalis. nã illa etiã est modalis cõposita sortem currere ẽ possibile vel oratio. Sed qñ tales modi ponunt̃ in medio faciũt de rigore modales diuisas. Sed dubitat̃ quid subiectum sit in tali vel cõsimili ꝓpõne modali sortẽ possibile est esse aial. Ad hoc respondet̃ sicut cõiter dr̃. ꝙ ille terminus sortẽ sit subiectũ. anial ꝑdicatũ est esse est copula. Et ly esse est principalior ꝑs copule. ⁊ ly est capit̃ impsonaliter ex adiũcto. Et hoc etiã voluit Jo. ia. in catholicon. q̃ ponit circa verba impsonalia ly est impsonale ex adiuncto. ⁊ etiã alia v̾ba ⁊ illa v̾ba sequunt̃ ꝯstructionẽ infinitiuoꝝ q̄bꝫ adiungunt̃. Et hoc etiã tenet Biridanus nisi ꝙ ƀm ipm modus est ꝑs copule. ⁊ sic tũc accusatiuus bñ est ꝑ se ꝑdicatũ in ꝓpõnibꝫ modalibꝫ. alias s̾o nõ. Alij tñ dicũt ꝙ talis oratio vel cõsil̾is nõ habeat exp̾sse extrema sed implicite. ⁊ resoluunt eã sic. sortes possibiliter est aial. Et lʒ ille modus sit facilis tñ non ẽ ꝓbabilis. ⁊ hoc ideo q̄ꝛ vnusquisqꝫ grãmaticꝰ diceret ꝙ ibi ꝯstructibilia essent exp̾sse posita. ⁊ nihil curaret grãmaticus de mẽtali faciẽdo constructiões ꝑtiales. vel etiã iudicãdo de cõgruitate vel incõgruitate

Possibile capit̃ ꝑ termino secunde intẽtionis

Quõ in modalibꝫ as signant̃ extrema

Et sciendum ꝙ vnusquisqꝫ istorum quattuor modorum facit quattuor propositiones.

Notandũ ꝑ ista lr̃a ꝙ Pe. his. voluit tantũ ꝙ quilibet modus captꝰ vt est terminꝰ prime intẽtiõis de illis quattuor modis possibile impossibile cõtingens ⁊ necesse. ⁊ put determinãt copulã gratia ꝯpositõis vł diuisionis natꝰ ẽ facere q̃ttuor ꝓpões differentes penes negationẽ vel affirmationẽ modi aũt dicti vt exẽplificando de ly possibile. Primo habet̃ ꝓpõ in q̃ ponit̃ ly possibile ⁊ vbi nulla negatio ponit̃. nec ad moduʒ nec ad dictum vt sortem possibile est currere. Secũdo habet̃ vbi negatio ponit̃ ad modum ⁊ nõ ad dictum. vt sortem nõ possibile est currere. id est vbi nulla specialis negatio ponit̃ ad dictũ. Tertio vbi negatio ponitur ad dictum ⁊ nulla negatio ponitur ad modum. vt sortem possibile est non currere. Quarto habetur ꝓpositio vbi ponitur negatio specialis ad modum ⁊ etiam specialis negatio ad dictum. vt sortem non possibile est non currere. Similiter dicatur de alijs modis in fabricandis propositionibus.

Intellectus textus

De equipollentijs propositionum modalium tales dantur regule.

Eq̄pollētia modaliū. Pro ista lr̄a est notandū q̄ eq̄pollentia ꝓpositionum modaliū sic de//scribitur. Est duaꝝ ꝓpositionum cathegoricarū vtroq̄ʒ termīo partici//pantium ſm eundē ordinem idem valor gratia forme in veritate ꝛ fal//sitate. vt sortē possibile est currere. sortē ꝯtingenter est currere. Vlte//

Dictum — rius est sciendū q̄ dictū in ꝓposito est aggregatū ex accusatiuo ꝛ infiniti//uo. vel ex supposito ꝛ apposito Exemplū primi. qn̄ ponit̄ ibi verbū im//ꝑsonale ex adiuncto vt hoiem possibile est currere. Secundi. qn̄ ibi po//nitur verbum ꝑsonale. vt sortes possibiliter currit. Et sic patet q̄ dictuʒ

Dictū affirmari — qn̄q̄ʒ est ꝓpositio qn̄q̄ʒ nō. Vlterius est notandum q̄ dictū affirma//ri est nullā negationē specialē neganter tentā immediate addi infinitiuo aut indicatiuo qui est verbum principale. Exemplū primi. vt sortē pos//

Dictū negari — sibile est esse aial. Secūdi. sortes possibiliter currit. Sed dictum nega//ri est ipsi infinitiuo vel indicatiuo addi specialem negationē negāter ten//tam. exemplū primi. sortē possibile est nō currere. Secūdi Sortes pos//sibiliter non currit. Correlariū. Qn̄q̄ʒ dictū affirmat̄ in negatiua. vt sortē impossibile est esse asinū. est negatiua et tā ly impossibile determi//nat copulam ꝛ capit̄ ꝓ termīo prime intētionis. ꝛ sic includit negationē negāter tentā formaliter. ꝛ ly esse affirmat̄. q2 sup ip̄m nō fert̄ special' ne//gatio neganter tēta. affirmat̄ eīn vt dictū. ꝛ negat̄ vt infinitiuus. Et sic nō valet ꝯn̄a. hoc affirmat̄ vt dictū ḡ affirmat̄. nā ly esse negat̄ q2 super ip̄m fertur negatio negāter tēta inclusa in ly impossibile. Sed tn̄ nō ne//gat̄ vt dictū. Sic etiā qn̄q̄ʒ dictū negat̄ in affirmatiua. vt sortē nō possi//bile est nō currere. est affirmatiua. q2 due negatiōes cadūt sup partē co//pule principaliorē scʒ sup ly currere. sed tn̄ ly currere adhuc negat̄ vt di//ctū. licet simpl'r nō negat̄. imo affirmat̄. Et sic iteꝝ nō sequit̄. hoc nega//tur vt dictū. ergo hoc negat̄. Et sic nō est ideʒ dicere dictū affirmat̄ et di//ctū poni in affirmatiua ꝛ copulā affirmari. Sic etiā nō est idē dicere di//

Modi duplices scilicet vl'es et particulares — ctū negat̄ ꝛ dictū poni in negatiua ꝛ copula negat̄. Vlteri⁹ est sciēdū q̄ modi determināte copulā sunt duplices vicʒ vniuersales ꝛ particu//lares. Due eīn sunt ꝑticulares scʒ possibile ꝛ ꝯtingēs. ꝛ due vl'es vt im//possibile ꝛ necesse. ꝛ qn̄ modus ꝑticularis negat̄ tūc totū aggregatuʒ ex ipso ꝛ negatiōe valet modū vl'em. Sed qn̄ modus vl'is negat̄ tūc totū aggregatū ex ipso ꝛ negatōe valet modū ꝑticularē. Et sic est imaginan//dū de illis modis sicut de signis vl'ib3 ꝛ particularib3. Et modū negari est sup ip̄m ferri vnicā negationē vel ꝑcise impares plures. Vlteri⁹ ē

Modum attribui dicto — dicendū q̄ modū attribui dicto. est modū poni inter partes dicti ꝛ mo//dū affirmari ꝛ pōt mod⁹ attribui dicto affirmato vel negato. Et mod⁹

Mod⁹ attribuitur dicto affirmato vel negato — attribuit̄ dicto affirmato qn̄ ipse ponit̄ int̄ ꝑtes dicti. ꝛ ipse ꝛ dictū affir//mant̄. vt sortē possibile ē currere. Et modus attribuit̄ dicto negato qn̄ ipse ponit̄ int̄ ꝑtes dicti ꝛ ipse affirmat̄ sed dictū negat̄ vt sortē possibile

Mod⁹ remouet̄ a dicto — est nō currere Sed modū remoueri a dicto est ip̄m poni inter ꝑtes di//cti ꝛ modū negari. vt sortē nō possibile ē currere. Et pōt etiā indifferen

ter remoueri a dicto negato vel affirmato. ⁊ sic nō est idē dicere modum
attribui dicto ⁊ modū esse affirmatū q̄ꝛ etiā modus negatꝰ attribuitur
dicto. vt sortes ipossibilit̄ currit. Et sic nō est idez dicere. modꝰ affirmat̄
⁊ modus ē affirmatiuꝰ. Debet ḡ prima regula sic intelligi q̄ dt. Cui- Prima regula
cunqꝫ dicto affirmato attribuit̄ possibile ⁊c̄. datis q̄ttuoꝛ ꝓpōnibꝫ mo-
dalibꝫ diuisis. q̄ꝝ prima est de illo mō possibile affirmato ⁊ dicto affir-
mato. Et secūda est de illo mō ꝯtingēs affirmato ⁊ dicto affirmato. Et
tertia ē de illo mō ipossibili negato ⁊ dicto affirmato. Et q̄rta est de illo
mō nccē negato ⁊ dicto negato. tales ꝓpōnes eq̇pollēt int̄ se vt in figura
subseq̄nti patebit. Et ista regula ⁊ oēs seq̄ntes hn̄t veritatē q̄ꝫtuz est ex
ꝑte modi. nā ille due nō eq̇pollēt oēm hoiez possibile ē currere. hoiez cō-
tingēs est currere. sil'r ille due. oē creans n̄ necessario nō est deꝰ. creans n̄
necessario nō est deꝰ. q̄ꝛ vna ē vl'is ex ꝑte signi vl'is in ea positi. alia aūt ē
particularis. Scd̄a regula sic intelligit̄. Cuicunqꝫ dicto ⁊c̄. datis q̄t- Secūda regula
tuoꝛ ꝓpōnibꝫ modalibꝫ diuisis. q̄ꝝ prima ē de mō possibili affirmato et
dicto negato. Et scd̄a ē de mō ꝯtingēti affirmato ⁊ dicto negato Et ter-
tia ē de mō ipossibili negato ⁊ dicto negato. Et q̄rta ē de mō necesse ne-
gato ⁊ dicto affirmato. Tales ꝓpōnes q̄ꝫtū est ex ꝑte modi eq̇pollēt in-
ter se. exēpla videbunt̄ in figura. Tertia regula sic intelligitur. A quo- Tertia regula.
cūqꝫ dicto ⁊c̄. datꝫ q̄ttuoꝛ ꝓpōnibꝫ modalibꝫ diuisis. q̄ꝝ prima ē de mō
possibili negato ⁊ dicto affirmato. Et secūda ē de mō ꝯtingenti nega-
to ⁊ dicto affirmato Et tertia ē de mō impossibili ⁊ mō ⁊ dicto affirma-
tis. Et q̄rta ē de mō necessario affirmato ⁊ dicto negato Tales ꝓpōnes
eq̇pollēt inter se q̄ꝫtū est ex ꝑte modi. Quarta regula sic intelligit̄. A Quarta regula
q̄cūqꝫ dicto ⁊c̄. datꝫ q̄ttuoꝛ ꝓpōnibꝫ modalibꝫ diuisis. q̄ꝝ prima ē d mō
possibili ⁊ dicto negatis. Et scd̄a est d mō ꝯtingēti ⁊ dicto negatis. Et
tertia ē de mō impossibili affirmato ⁊ dicto negato. Et q̄rta ē de mō ne-
cessario ⁊ dicto affirmato. Tales ꝓpōnes q̄ꝫtuz est ex ꝑte modi eq̇pollēt
int̄ se. Correlariū. In oibꝫ regulis iā dictꝫ notāter dr̄. datis q̄ttuoꝛ ꝓpō-
nibꝫ modalibꝫ diuisis. nā ille due nō eq̇pollēt hoiem currere ē possibile
⁊ hoiem currere ē necesse. q̄ꝛ n̄ sunt modales diuise sed ꝯposite. ⁊ in faci-
li casu vna ē vera ⁊ alia falsa. Et oim taliū ꝓpōnū eq̇pollētiā noscere po-
teris ex figura seq̄ēti. Et nō solū eq̇pollētiā sed etiā oppositōes earum
puta ꝯtrariā ⁊ succōtrariā. ⁊c̄. Pro q̄ figura est notandū q̄ in ea po- Pro ītellectu figure se-
nunt̄ quattuoꝛ dictōes q̄ꝝ quelibet angulus vocat̄. Et sunt he Amabi- quētis notandum.
mus prima. ⁊ edentuli scd̄a. iliace tertia. purpurea quarta. in q̇bus di-
ctionibꝫ ponunt̄ q̄ttuoꝛ vocales q̄ꝝ prima d̄seruit primo mō. scd̄a scd̄o
tertia tertio ⁊c̄. Est aūt talis ordo modoꝝ. possibile. cōtingēs. impossi-
bile. necesse. Vn̄ a denotat q̄ talis ꝓpō de mō ꝑ ipsam intellecto n̄ d̄bet
negari nec quo ad dictū nec quo ad modū. E aūt denotat q̄ dictū d̄bet
negari. Sed I denotat q̄ modꝰ debet negari. V vō denotat q̄ tā mo-
dus q̄ꝫ dictū dꝫ negari. Et hoc habetur in isto cōi metro. E dictum ne-
gat. I qꝫ modū. nihil A. sed V totū. Correlariū Licet Pe. his. etiā
ponit alias regulas ꝓpōnum modaliū iuxta q̄s eq̇pollent ipse tn̄ intelle-
cte vt supra sane sunt ⁊ faciles ad intelligendum.

Uniuersales affirmatiue
cōtum est ex parte modi
Quarta
Purpurea
1 Hoiez nō possi
bile est ñ currere
2 Hominē nō ꝯti
gēs ē nō currere
3 Hoiem impossi
bile ē nō currere
4 Hoiez necesse ē
currere

Contrarie

Contra dictorie

Subalterne

Ulēs negatiue etiam
cōtum est ex ꝑte modi
Tertia
Iliace
Hoiez nō possi
bile est currere.
Hoiez nō ꝯtin
gens est currere
Hoiez impossi
le est currere
Hominē neces
est nō currere

Subalterne

Contra dictorie

1 Hominē possi
bile est currere.
2 Hoiez ꝯtingēs
est currere
3 Hoiez nō impossibile ē currere
4 Hoiem nō necesse ē nō currere.
Prima
Amabimus

Hoiez possibile
est non currere.
Hoiem ꝯtigēs
est nō currere.
Hoiem nō ipossibile ē nō currere.
Hoiem nō necesse est currere.
Secunda.
Edentuli

Succontrarie

Particulares affirmatiue
cōtū est ex ꝑte modi.

Particulares negatiue
etiā cōtū ē ex ꝑte modi.

Propositionū modaliū alie sunt cōtrarie. alie succō
trarie. alie contradictorie. alie subalterne.

Pro illa lr̄a est notādū ꝙ mgr̄ Pe. his. vult tm̄ ꝙ ꝓpōes exn̄tes i primo angulo ꝯtradicāt ꝓpōnibꝫ in tertio angulo ꝛ ecōuerso. Et ꝓpōnes que sunt in scđo angulo ꝯtradicūt ꝓpōnibꝫ q̄ sunt in q̄rto angulo ꝛ ecōuerso Sed ꝓpōnes exn̄tes in primo angulo succōtrariant̄ ꝓpōnibꝫ in scđo angulo exn̄tibꝫ. Sed ꝓpōnes in primo ꝛ q̄rto angulo subalternant̄ ad inuicē sicut etiā in scđo ꝛ tertio. Sꝫ ꝓpōnes in q̄rto ꝛ tertio angulo ꝯ̄riātur ad inuicē. Et hāc intētionē etiā figura manifestissime demōstrat Cō

Arguitur primo

tra illa arguīt Ille due hoiem possibile ē currere. hoiem nō possibile ē currere sic se hn̄t ꝙ vna ē in amabimus ꝛ alia in iliace. ꝛ tn̄ nō sunt contradictorie. Assumptū ꝓbat̄. qꝛ nō hn̄t eque. g̃ nō sunt ꝯ̄dictorie. tenet ꝯn̄a ꝑ cōditiōes.

Secundo.

Cōfirmat̄ Ille due sūt in purpurea ꝛ edentuli. oīs hō necessario currit. hō possibiliter ñ currit. ꝛ tn̄ nō sunt ꝯtradictorie. ꝓbat̄ ꝓ secunda ꝑte qꝛ nō repugnāt formalit̄ in falsitate. ꝓbat̄. qꝛ ille due sunt eiusdē forme cū eis. Oīs hō necessario currit. hō fortiter nō currit ꝛ tn̄ ille pn̄t simlr̄ esse false. imo in casu q̄ quilibet hō fortiter curreret ambe sunt false.

Tertio.

Confirmat̄ de illis duabꝫ. Oīs hō possibilit̄ currit. hō nō possibiliter disputat q̄ sunt in amabimꝰ ꝛ iliace. ꝛ tn̄ nō ꝯtradicunt.

R. ad Primum

Ad primū rn̄det̄ ꝯcedendo ꝙ sunt in amabimus ꝛ iliace. Et ꝯseqn

Modales tripliciter opponuntur.

ter dicendū ꝙ ꝓpōnes modales triplr̄ opponunt̄. Uno mō ex ꝑte dicti

tm̄. Scđo mō ex pte modi tm̄. Tertio mō ex pte modi ꝛ dicti simul. et illa ē ꝓꝓrijssima eaꝝ oppositio. Et ğ ad formā argumēti dicendum ē. ꝙ ꝓpōnes in amabimus ꝛ iliace ꝯdicunt q̄ꝫtū est ex pte modi. Si aūt debent esse ꝓꝓrijssime ꝛ vere ꝯtradictorie oportet ꝙ sint etiā ibi oēs ꝯditōnes de ꝓpōnib9 de inesse date vicꝫ ꝙ habeāt eq. ꝛc. Et simili mō hoc est veꝝ de ꝯtrarijs. succōtrarijs. subalternis. Et sic p̄dicte due nō sūt ꝯdictorie. Ad scđm rn̄det negādo ꝙ nō sint ꝯdictorie ꝓꝓrijssime. ꝛ ad probationē dicendū est ꝙ alie due q̄ sunt oblate nō sunt eiusdeꝫ forme cum eis. qꝛ ibi nō est eadē quātitas. qꝛ deberet etiā ibi eē eadē q̄ntitas ex pte modi. qꝛ prima de ly possibiliter est pticularis. ꝛ determiat v̄bū gr̄a cōpositōis vel diuisiōis. Sed ly fortiter determiat verbū solū gr̄a rei. sed s̄m Buridanū ibi nō eēt idētitas copulaꝝ. Ad tertiū sicut ad primū rn̄det ꝙ nō sunt ꝯtradictorie. qꝛ n̄ sunt ibi alie ꝯditiōes cū nō participēt in extremis. vt patet. Correlariū. Sicut ꝓpōnes de inesse cū i eis ponit aliq̄s modus debent etiā ex pte modoꝝ esse ꝯtradictorie. sic etiaꝫ ppositiones modales non dicunt sp ꝯtradictorie q̄n simpl'r fabricant in purpurea ꝛ edentuli. sed vltra hoc requirit ꝙ oēs cōditiōes de ꝓpōnib9 de inesse posite sint ibi.

R. ad secundum.

Ad tertium.

Dubitatur vtrum omnes proprietates conueniētes alijs de inesse etiam conueniant modalibus.

Pro dubio est aduertēdū ꝙ aliud est ꝓpō de inesse ꝛ inesse. nā ꝓpō de inesse supra est descripta. Sed ꝓpō inesse est ꝓpō cui9 copula expresse vel implicite est p̄ntis tp̄is. Et de illis dicet in tractatu de appellatiōib9.

Est ğ primo dicēdū ꝙ ꝓpōnes modales sunt que ꝛ sūt oēs cathegorice. Vn̄ nulla ꝓpō modalis ē hypotetica vt sic. Scđo ē dicēdū ꝙ propositōes modales sunt q̄les ꝛ sunt affirmatiue ꝛ negatiue etiā mixte q̄litatis. Exēpluꝫ primi. sortes possibilit' currit. Scđi. hō nō ꝯtigēter currit. plato impossibiliter legit. Exēplū tertij. sortes possibiliter currit vel nō currit. vn̄ q̄litas in modalib9 q̄ sunt de infinitiuis attēdit penes infinitiuū. nā infinitiu9 ē principal' copula q̄ si negat erit negatiua. sed si affirmat erit affirmatiua. Correlariū. Ly ipossibile q̄n determiat copulā gr̄a diuisiōis includit negatōem formal'r ꝛ negāter tentā. ꝛ illa hꝫ negare copulā. ꝛ sic illa ē negatia sortē impossibile ē currere. ꝛ valꝫ tātū sortē nō possibile ē currere. Correlariū. Oēs ꝓpōnes i amabim9 ꝛ purpurea sunt affirmatie. ꝛ oēs in edētuli ꝛ iliace sūt negatiue. ꝛ facile patꝫ practicāti. Tertio ē dicēdū ad dubiū ꝙ ꝓpōnes modales sūt q̄nte. et tripl'r attēdit q̄ntitas in modalib9 diuisis. Prio penes modū. vt si in ea ponit mod9 vl'is ipa ē vl'is. si in ea ponit mod9 pticularꝫ ipa ē ptic'aris. Et sic nulla modalis ē indefinita vel singl'arꝫ. Ex q̄ patꝫ ꝙ vicꝫ oēs in purpurea sunt vl'es affirmatiue. Sed in iliace sunt vl'es negatiue. sꝫ in amabimus vt sic oēs sunt pticulares affirmatiue. Sꝫ oēs in edētuli sūt pticulares negatiue Scđo attēdit penes dictū solū. vꝫ illa ē vl'is c9 subiectū distribuit. ꝛ illa singularꝫ cui9 subiectū supponit discrete. vl' est termi9 discret9 n̄ curādo q̄s mod9 ponat in ea. ꝛ sic attēdit in primo tra

R. Primo

Secundo.

Tertio modales sunt quante ꝛ triplicit' attēdit in eis q̄ntitas.

Primo.

Secundo

Tertia | ctatu. Tertio attenditur penes dictum ⁊ modū simul. ⁊ sic illa est vl'is
cuiꝰ modus ē vl'is. ⁊ cuiꝰ subiectū distribuit̃. nā ly possibile ⁊ ꝯtingens
qñ affirmant̃ sunt modi ꝑticl'ares. si ꝟo negant̃ sunt modi vl'es. sed im//
possibile ⁊ necesse si affirmant̃ sunt modi vl'es. si aūt negant̃ sunt modi
R. quarto | ꝑticulares. Quarto dicēdū ꝙ ꝓpõnes modales hñt oēs oppositas sic
Quinto. | alie de inesse. ⁊ quō debeat attēdi patet supra circa figurā. Quinto ē
dicēdū ꝙ ꝓpõnes modales etiā sunt in materia sicut alie de inesse. Et at
tēdit̃ materia in eis sicut in alijs ꝓpõnibꝫ. ita ꝙ modꝰ nihil facit q̊ ad esse
R. sexto modales hñt | in illa vel in alia materia. Sexto ē dicendū ꝙ ꝓpõnes modales etiaꝫ
conuerti | hñt ꝯuerti. ⁊ attēdit̃ cōuersio in modalibꝫ isto mō. Nā q̄libet ꝓpō mo//
Primo | dalis diuisa de mō vl'i affirmatiuo vt q̄libet in purpurea hꝫ ꝯuerti per
accñs q̄tū est ex ꝑte modi sic ꝙ modus vl'is affirmatiuꝰ mutet̃ in mo//
dū ꝑticularē affirmatiuū vt ista sortes necessario currit sic ꝯuertit̃. g̊ cur
rens possibilit̃ est sortes. Sil'r sortē necesse ē esse anial sic ꝯuertit̃. g̊ anial
possibile est esse sortē. ⁊ nō d̄bet manere idē modus dūmō est vl'is. Vñ
nō sequit̃. creans necessario ē deꝰ. igit̃ deꝰ necessario ē creās. qꝛ de facto
añs est verū ⁊ ꝯñs falsum. sed modus vniuersalis debet mutari in mo//
dum ꝑticularē Et debēt seruari alie cautele q̄ supra sunt posite de ꝯuer
Secundo. | sione. Scdo ē dicendū ꝙ ꝓpõnes modales de mō vl'i negatiuo hñt cō
uerti simpl'r Sic tñ ꝙ p̄caueat̃ ne arguat̃ a nō distributo ad distributū
vt sortē impossibile ē currere. igit̃ currentē impossibile ē esse sortē. Et ita
oēs in iliace hñt ꝯuerti. Correlariū. Jlla ꝯuersio nō valet. aial ipos//
sibile est eē hoiem. igit̃ hoiem ipossibile est eē aial. qꝛ arguit̃ a nō distri//
Tertio. | buto ad distributū. qđ dꝫ p̄caueri in q̄ꝫbet ꝯuersiōe. Tertio ē dicēdū
Quelibet modal' de mō ꝑticulari affirmatio q̄tū est ex ꝑte modi hꝫ cō
uerti simpl'r vt hoiem possibile est eē albū. g̊ albū possibile ē esse hoieꝫ
Dr̃ q̄tum ē ex ꝑte modi. qꝛ alias deberēt seruari cetere ꝯditōes ad con
uersionē requisite. Correlariū. Nō sequit̃. oē aial possibile ē currere.
g̊ currēs possibile ē esse oē aial. Sed debet omitti ly oē sicut in alijs de
Quarto. | inesse. Quarto ē dicendū ꝙ ꝓpõnes modales de mō ꝑticulari negati//
uo vt ille in edentuli nō hñt ꝯuerti saltē formaliter. nisi tales fuerint de
extremis sinonimis. Vñ nō seq̄tur tenēdo saltem ꝙ ꝯuersio sit ꝯña for
malis. hō possibiliter nō est asinꝰ. g̊ asinus possibiliter ñ est ois hō. licet
talis sit bona ꝯña tñ nō est formalis. qꝛ in simili ñ sequit̃. deꝰ possibiliter
nō est creans. g̊ creans possibilit̃ nō est ois deꝰ. quia añs est verū ⁊ ꝯñs
falsum Dr̃ nisi tales fuerint de extremis sinonimis. qꝛ hec est bona cō
uersio etiā bona ꝯña ⁊ formalis. hō possibiliter nō est hō. igit̃ hō possi//
biliter nō est ois hō. Correlariū. Dant̃ due ꝓpõnes ad inuicē ꝯtradi//
ctorie q̄ꝝ vna hꝫ ꝯuerti ⁊ alia nō. vt ꝓpõnes in purpurea ⁊ edentuli.
Modales eq̄pollent | Septimo est dicendū ꝙ ꝓpõnes modales etiā eq̄pollēt. licet alius sit
inter se. | modus quō eq̄polleāt q̄ꝫ ꝓpõnes de inesse. Jlle aūt modus patꝫ supra
in figura. nā omnes ꝓpõnes existentes simul in eodē angulo oēs equi//
R. ad questionem | pollent inter se Est g̊ ꝯclusio ad dubiū supra motū. ꝙ oēs ꝓprietates
ꝯueniētes ipsis de inesse ꝯueniūt etiā modalibꝫ diuisis. imo hñt subie//
ctum ⁊ p̄dicatū sicut alie de inesse. Vltimo est notandū ꝙ de ꝓprieta

De subiecto quarti tracta-

tibus ꝓpositionū modalium cōpositaꝝ videndum est ⁊ iudicanduȝ sicut in aliȷs de inesse. qꝛ omnes ꝓpōnes modales cōposite sunt vere ꝺ inesse. Et ergo qualitas. quantitas. oppositio ⁊ conuersio attendēde sunt in eis sicut in aliȷs de inesse.

Circa initiū quarti tractat⁹ Petri hispani Queritur Pꝛio q̄d sit subiectum in quarto tractatu Pe. his. Et an sit vnus tractat⁹ ab aliȷs tractatibꝫ logice distinctus. Pꝛo illa q̄stiōe est notandum ꝙ subiectū pn̄tꝫ tractat⁹ est hoc totū. sillogism⁹ captus ꝓ p̄missis ⁊ ꝯclusiōe simul siue ꝯplexe siue incōplexe capiat̃. ex q̄ nō req̄rit̃ subiectum alicui⁹ scie esse incōplexū. Et eius ꝓpꝛia passio est hoc totum illatiuum ꝯseq̄ntis ex suo an̄cedente silogistice Et demōstrat̃ ꝓpꝛia passio ꝺ suo subiecto sic. Ois oratio in q̄ q̇busdā positis ⁊ ꝯcessis necesse est aliꝺ euenire ꝑ ea q̄ posita sunt ⁊ ꝯcessa ē illatiuū ꝯn̄tꝫ ex an̄te silogistice. ⁊ ois sillogismus capt⁹ ꝓ p̄missis ⁊ ꝯclusiōe simul est oratio in q̄ q̇busdā positis ⁊c. g̊ ois sillogismus captus ꝓ p̄missis ⁊ ꝯclusiōe siml̃ est illatiuū cōsequentis ex suo an̄cedēte silogistice. qꝺ ꝓbat̃ in barbara. Et fit talis demōstratio. iuxta illud cōe dictum. Diffi. ꝓ medio pas. maioꝛ. sub quoq₃ minoꝛ.

Sillogismus est subiectum.

hic demonstratur ꝓpria passio de suo subiecto

Scḋo est notandū ꝓ secūdā ꝑte q̄stiōis ꝙ vna scia distinguitur ꝯ aliā penes hoc qꝛ i vna scia pꝛacticat̃ de aliq̄ materia. ⁊ in reliqua scia pꝛacticat̃ de alia materia. Sic sil'r tractatus sciaꝝ distinguunt̃. Et sic pn̄s tractatus Pe. his. q̄rtus distinguit̃ ꝯtra pꝛimū scḋm ⁊ tertiū tractat⁹ eiusdē. etiaȝ ꝯ suppositōes. ampliatōes ⁊ restrictōes Marsiliȷ. qꝛ in pn̄ti tractatu ꝑtractat̃ de sillogismis. in aliȷs aūt nō. etiā penes subiectū ⁊ ꝓpꝛiam passionē distinguunt̃ scie a se inuicē. ⁊ etiā tractatus sciaꝝ.

Scientia vna distinguitur ab alia

Per hoc ad q̄stionē respōdet̃ ꝙ questio vt ꝓponit̃ nec est vera nec falsa ex q̄ nō est ꝓpositio. qꝛ solū est oratio copulatiua ꝯstituta ex ꝑtibꝫ q̄rū nulla ē ꝓpositio. qꝛ q̄libet eaꝝ ē oratio q̄sitiua ⁊ suspensiua. Sed formādo q̄stionē sic Vtꝝ in q̄rto tractatu Pe. his. sit assignabile subiectū. ⁊ q̄rtus tractatus sit vn⁹ tractatus ab aliȷs tractatibꝫ logice distinctus. tūc q̄stio de rigoꝛe ē falsa. qꝛ est vna copulatiua cuius pꝛima ꝑs ē falsa ꝓpt̃ alienationē subiecti in pꝛima ꝑte ꝑ determinatiōem nō supponētē vicꝫ Pe. his. Cōcedit̃ tm̄ q̄stio ad illū sensum. in q̄rto tractatu pe. his. q̇ fuit est assignabile aliqꝺ subiectū. Et hoc ꝓ pꝛima ꝑte. Illa cōclusio ꝓbat̃ sic. In oī tractatu q̇ est de aliq̄ materia distincta a materiȷs aliaꝝ sciaꝝ ⁊ alioꝝ tractatuū est assignabile aliqꝺ subiectū. Sed q̄rt⁹ tractatus pe. his. q̇ fuit est hmōi. g̊. Minoꝛ patꝫ supꝛa ex notabili. sed maioꝛ ꝓbatur inductiue. Sed secunda ꝑs q̄stionis cōceditur ad talē sensum Quartus tractatus Petri his. qui fuit est distinctus ab aliȷs tractatibꝫ logice. Hoc ꝓbatur sic. Ille tractatus est ab aliȷs distinctus q̇ habet ꝓpꝛium

℞. ad questionem

subiectũ ꝛ ꝓpriã passionẽ que demõstratꝰ de subiecto in eodem. Sed q̃r
tus tractatꝰ Pe. hiſ. q̃ fuit eſt hmõi. Maioꝛ ꝓbatꝰ. qꝛ ex diuerſitate ſub
iecti arguitꝰ diuerſitas ſcie. ꝛ etiã tractatuũ ſcie. ſed minoꝛ nota ẽ ex nota
bili ſupꝛa poſito. Dubitatꝰ ſcd̃o. ex quo noticia p̃ntis tractatꝰ dꝛ q̃rtꝰ
tractatus Pe. hiſ. vbi tñ ſunt ſecũdꝰ ꝛ tertiꝰ tractatꝰ eiuſdẽ. Rñdetꝰ ꝙ ſe
cundꝰ ꝛ tertiꝰ tractatꝰ ñ ↄnũerantꝰ in ſcia puoꝝ logicaliũ. qꝛ eaꝝ matia
ẽ vetus logica ꝛ nõ noua. qꝛ in ſecũdo tractatu Petri hiſ. tractatꝰ ꝺ q̃nqꝫ
vlibꝫ. ꝛ in tertio eiuſdem de p̃dicamẽtis que ſunt in re vetꝰ ars. quare ꝺ
eis determiare nõ eſſet ad p̃ns. Sed pꝛimus ꝛ quartus tractatus pe.
hiſ. ſunt logica noua. qꝛ ſunt de pte ꝓpinqua argumẽtatõis vicꝫ de ſub//
iecto ꝛ pꝛedicato. de ꝓpõne ꝛ ↄſequẽtijs. Dubitatur tertio. q̇d ptra//
ctatꝰ in hoc p̃nti tractatu. Ad hoc rñdetur. ꝙ in quarto tractatu ptracta
tur ꝺ ſillogiſmis ꝛ de ꝓpõne cathegoꝛica inq̃ꝫtũ valet ad formã ſilogiſti
cam. ꝛ inq̃ꝫtum ex ea ↄſtituitꝰ ſillogiſmus.

Queritꝰ de ſcd̃o ꝛ ter//tio tractatu

Quid tractetꝰ in quarto tractatu.

Ropoſitio eſt oꝛatio affirmatiua vel negatiua alicuius de aliquo vel alicuius ab aliquo

Diffinitio nõ valet

Pro iſto textu ẽ notandũ ꝙ ipe nõ eſt diffinitio. neqꝫ bona neqꝫ mala ex
quo in ea ponitꝰ diffinitũ ꝛ diffinitio. mõ illꝺ totũ nunq̃ꝫ ẽ diffinitio ſed
ſolũ illud qꝺ ſequitꝰ imediate ly eſt ẽ diffinitio. Scd̃o notandũ ꝙ ne
qꝫ illꝺ ẽ bona diffinitio qꝺ ſequitꝰ ly ẽ. Pꝛio iõ. qꝛ ſm eã ſeq̃retꝰ ꝙ ille vel
ↄſiles in ꝓpoſito ñ eſſent ꝓpões nihil ẽ. nemo ẽ. Silꝛ nec illa hõ ẽ. qꝛ i
eis ñ affirmatꝰ vel negatꝰ aliq̇d de ſubiecto qꝛ ñ hñt talia. Etiã capiẽdo
pticłas diffinitõis ſicut debẽt capi vt ꝓ termis ſecũdaꝝ intẽtionũ. qꝛ ſi
capentꝰ ꝓ termis pꝛimaꝝ intẽtionũ nulliꝰ intelligẽtie eẽt diffinitio. Se//
cũdo mõ nõ valet. qꝛ ↄuenit huic ꝓpõni hõ eſt vel ñ eſt aſinꝰ. Et tñ vt i

Diffinitio ꝓpõnis ſic intelligitur.

ſic ꝓpoſito capitꝰ ille terminꝰ ꝓpõ. tũc ipſa nõ eſt ꝓpõ ſicut patebit Debet
g̊ diffinitio vna cũ diffinito ſic poni. Propoſitio cathegoꝛica ſimplicis
qualitatꝫ eſt oꝛõ affirmatiua alicꝰ de aliquo. i. ẽ ꝓpõ cathegoꝛica in qua
exp̃ſſe vel iplicite p̃dicatũ p̃dicatꝰ de ſuo ſubiecto mediãte qualibet eiꝰ co
pula pꝛincipali affirmata vel negatiua alicꝰ de aliq̆. i. eſt ꝓpõ cathegoꝛi//
ca in q̃ exp̃ſſe vel iplicite p̃dicatũ p̃dicatꝰ de ſubiecto mediãte q̃libet eius
copula negata. vt hõ ẽ aĩal. hõ nõ eſt aĩal. In foꝛma. Propõ cathe//
goꝛica ſimplicis q̃litatꝫ ẽ ꝓpõ in q̃ exp̃ſſe vł iplicite p̃dicatũ p̃dicatꝰ ꝺ ſuo
ſubiecto mediãte q̃libet eiꝰ copula pꝛincipali affirmata vel negata. Dr̃
pꝛio ꝓ diffinito ſimplicis q̃litatis ad excludẽdũ ꝓpões mixte q̃litatis.
qꝛ tales nõ ſunt ꝓpões vt in ꝓpoſito. ꝛ debet iſta pticula notãter addi
ſi ꝓpões de diſiuncta vel copłata copula ſũt cathegoꝛice. Si aũt eẽnt
hypotetice tũc poſſet omitti. qꝛ tũc ſufficientꝰ excludũtꝰ ꝑ ly cathegoꝛica
qꝺ notãtꝰ fuit additũ ꝓptꝰ hypoteticas. qꝛ nulla hypotetica vt ſic ẽ ꝓpõ
q̃ꝫtũ in ꝓpoſito. Dr̃ oꝛatio. ꝛ exponẽdo debet exponi ꝑ ly ꝓpoſitõ ad
innuendũ ꝙ nulla res ad extra eſt ꝓpoſitio. Etiã ꝙ nulla oꝛatio q̃ non
eſt propoſitio eſt ꝓpõ in ꝓpoſito. vt hoc totum non eſt pꝛopoſitio. ho//
mo eſt animal deꝰ eſt. Similiter canis eſt ſubſtantia. capiendo ly canis

Diffinitio propõnis

ad tres conceptus.quãuis sit propositio plures.Et sic nõ sequitur h̄ est
propositio plures.ergo hoc ē propositio.nec tenet ꝯña a parte in modo
ad totum.qꝛ hoc totū ꝑpositio plures nõ est ꝑs in mõ q̄a ē vnū nomen
compositum ex recto ꝛ obliquo Nõ oportet oē q̇ est pars in mõ esse
aggregatū ex determinatione ꝛ determinabili. Pro quo est notanduꝫ
Propõ plures

ꝙ ꝑpõ plures ē oɫo h̄ns exp̄sse vl' implicite plures sensus ꝑpõnales in//
coniunctim sumptos sibi inuicem non sinonimus.vt hõ currit deus est
Similiter canis est ens.capiēdo lꝫ canis ad tres conceptus. Dr̄ in dif//
finitione expresse ꝑpt' illam hõ ē aīal. Dicatur implicite ꝑpt' illas nihil
est nemo ē. Dr̄ mediante qualibet copula negatiua vel affirmatiua.ad
excludendū ꝑpõnes mixte qualitatis.vt hõ est.vl' nõ est sedēs. Dr̄ ꝓn
cipali ꝑpter illam.hõ qui nõ currit est in scholis que etiaꝫ est propositio
vt in proposito quia predicatum predicatur de subiecto mediante qua//
libet copula principali affirmata.licet minus principalis copula neget.
Similiter est ibi.sortes qui studet non est in scholis.vbi p̄dicatū p̄dica//
tur de subiecto mediāte qualibet copula ꝓncipali negata.licꝫ copula mi
nus principalis affirmetur.Ex quo sequitur.ꝙ talis possit fieri descrip
tio illius termini ꝑpõ ꝛ quantū est ad propositū.ꝑpositio cathegorica
simplicis qualitatis est propositio affirmatiua vel negatiua. Corre//
Null⁹ vl' nulla homo currit

larium.illa ē ꝑpõ in proposito.nullus vel nulla hõ currit parit' sic̄ ista.
aliquis vel aliq̄ hõ currit.ꝛ hoc si ꝑpõnes de disiuncto extremo sic̄ tene
tur cõiter sunt cathegorice. Correlarium.ibi est propõ vt in proposi//
to homo est aīal deus est.quia hoc est ibi.ꝛ h̄ ē propositio.ergo ibi ē ꝑ//
positio demonstrando hoc totū.hõ ē aīal.ꝛ tenet ꝯña expositorie. Sed
totū prenominatū non ē ꝑpõ ſꝫ est ꝑpositio plures. Sed diceres.Si
Propõ mixte q̄ntitatꝭ est propõ

propositio mixte quantitatis sit propositio vt in proposito. Respon//
detur ꝙ sic ꝛ attenditur quantitas in quarto tractatu sicut posteri⁹ di//
cetur aliter q̄ꝫ i primo tractatu vicꝫ penes primū terminū cathegorema
ticum qui si distribuit' erit vniuersalis.si non erit particularis sic q̇ ni//
hil curabit' de mixta q̄titate necꝫ de indefinita necꝫ de singulari Sed
in proposito omis propositio cathegorica aut erit vniuersalis aut par//
ticularis.Uniuersalis cuius primus terminus cathegorematic⁹.distri//
buitur.Particularis cuius prim⁹ termin⁹ nõ distribuitur vt patebit.
Diceres scd̄o.quare pe.his.nõ diffinit ꝑponē ꝑ q̄ntitatē sicut ꝑ qualita
Cur diffinit ꝑ qualitatem.

tem.Respondetur ꝙ fecit hoc ꝑpter breuitatē ꝛ potuisset bn̄ facere.Sꝫ
ipse est secutus Aristotelem in suis prioꝝ libris qui etiam diffinit ꝑ q̄li//
tatē ꝛ nõ ꝑ quantitatē Diceres tercio.q̄re nõ diffinit ꝑpositionē ꝑ veꝝ
Cur nõ diffinit ꝑ veꝝ ꝛ falsum

ꝛ falsū cū tn̄ veꝝ ꝛ falsū etiā diuersificāt formā silogisticā. Rn̄r negan
do ꝙ veꝝ et falsum p̄cise diuersificant formā silogisticā.q̄a ex propositõi
bus falsis imo īpossibilibus ita bene potest fabricari silogismus sicut ex
veris ꝛ falsis.licet per tales nihil probetur nec demonstretur. Quare
demonstratio est ex veris necessarijs perpetuis i corruptibilibus.ꝛ im//
possibiliter aliter se habentibus.vt dicitur primo posteriorum. Di//
Cur ꝑpõ diffinit' per plures diffinitiones

ceres quarto vnius diffinibilis solum debet esse vna diffinitio.vt dicit
plus.Sed ille terminus ꝑpositio in primo tractatu etiā est diffinitus

ergo ibi frustra diffinitur. Rn̄r ꝙ vnius diffinibilꝭ diuersimode se hn̄tꝫ bn̄ pn̄t eē plures diffinitōes tl'es diuersas hitudies ꝑ hmōi diffinibile iptatas exp̄mētes. Sic ēt ē i ꝓposito q̇a alio respectu diffinitꝭ i ꝓposito ⁊ alio respectu fuit diffinita i pri̇o tractatu. Sꝫ ad ph̄m dicēdū ē. ꝙ vniꝰ diffinibilꝭ dꝫ solū eē vna diffinitio q̇ditatiua ⁊ nō pl'es n̄ sinonime. sꝫ bn̄ alicuiꝰ diffinibilꝭ pn̄t eē plures diffinitōes descriptiue sic in ꝓposito fit.

Terminus est in queꝫ resoluitur propositio vt in subiectum et predicatum:

Diffinitio termini nō valet — Pro littera ē notandū. ꝙ diffinitio de qua in littera nō est bona quia diffinitum ponitꝭ irrestricte ꝓ quolibet signo nato ingredi orationē. Et tamē in talia non resoluitur ꝓpositio. Secūdo nō valet q̇a nō hꝫ genus

Termi nus tripl'r accipitur — diffiniti. Tercio nō valet. q̇a diffinitꝭ ignotū ꝑ eque notū q̇a eq̄ ignotuꝫ est resoluere ꝓpōnē imo ignotius sicut q̇d est terminꝰ. Scd̄o notādū

j — ꝙ ly terminꝰ cōiter apud logicos tripl'r accipi solitus est. Primo large ꝓ quolibet signo qd̄ natū est ingredi orationē siue sit cathegorema siue sin cathegorema. vt hō asinꝰ. oīs nullus ⁊ vl' ad cū. Et sic capiūt eū grāmatici qn̄ dicūt. q̇libet terminꝰ ē cathegorematicus vel sincathegorematicꝰ

2 — Secundo capitur stricte pro cathegoremate in predicando: vnde cathegorema in predicando est terminus qui ſm se vel ſm simpliciter suū sinonimum natum est esse extremū totale alicuius propositionis cathegorice. Et sic capitur ꝓ omni signo qd̄ natum est esse subiectū vel p̄dicatum ꝓpōnis cathegorice. ⁊ sic nullum sincathegorema est terminus similiter neqꝫ puꝝ adiectiuū vt sic. Et isto modo accipiunt logici dum dicunt. quilibet terminus aut est cōis aut discretꝰ.

3 — Tercio mō capitur strictissime. vt ꝓ illo quod de facto est pars p̄ncipalis ⁊ materialis ꝓpōnis cathegorice. Et ita accipitur in proposito. Correlariū. obliqui vt sic etiam sunt termini. vt patet in illis vel consimilibus hominis interest currere. platoni placet studere. sortem possibile est esse probum. Similiter verba dummodo sunt incōplexa. si auteꝫ sunt cōplexa tunc nō sunt termini vt in ꝓposito. Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni.

Diffinitio termini sic intelligitur — Terminus scilicet strictissime captꝰ ē scilicet pars p̄ncipalꝭ ⁊ materialis ꝓpositionis cathegorice in quē. i. in quam. s. partē resoluitꝭ ꝓpositio. i. nata est resolui ꝓpositio tanqꝫ in subiectum ⁊ predicatū eiusdem. s. ꝓpositionis cathegorice. Dicitur primo terminus strictissime captus ad excludēdū terminū large vl' stricte captū. q̇a de illis nō ē ad ꝓpositū. Dr̄ in quā nata ē resolui ꝓpositio.

Propōnē resoluere. — Pro illo est notandū ꝙ ꝓpōnem resoluere vt in ꝓposito est a propositione remouere omnes terminos siue cathegorematicos siue sincathegorematicos q̇ nō sunt partes extremoruꝫ vl' ꝑs extremi. vt ista hō est aīal. sic resoluitꝭ hō al'. nullū animal est oīs hō. sic resoluitꝭ aīal hō. ex quo alia signa ibi posita nō sūt partes extremi

Correlarium. ꝓpōnē resoluere vt in ꝓposito nihil aliud est nisi assignare subiectū ⁊ predicatū in ꝓpositione. Correlarium. ista quilibet asinus cuiuslibet hois exn̄s om̄e animal est in scholis. sic resoluitur asinus cuiuslibet hois exn̄s om̄e aīal ens in scholis. Et iam non deponi-

tur ly cuiuslibet neqꝫ ly om̄e cū sint partes extremoꝝ. Sed illa nō nullus hō nō ē om̄e aīal. capiēdo oēs negationes negant. sic resoluit. hō aīl. Sed capiendo vnā negationē infinitanter vt vnā que nō pponitur imediate copule tunc sic resoluit. ens qđ nō ē hō aīl. Sꝫ illa vidēs oēm equū currit si ꝟba sīt cōplexa. tūc sic resoluit. videns oēm equū currēs. Si aūt verba sunt incōplexa tunc ē actu resoluta sic ꝙ resoluēs ⁊ resoluta sūt eadem ꝟba. Correlariū. sic capiendo resolutionē ꝓpōis tūc nō valet ꝯña a resoluēte ad resolutā nec ecōuerso q̄a resoluta nō est ꝓpō sꝫ solū ē extrema. Spāliꝰ nota. ꝙ q̄uis sit multiplex terminꝰ tū q̄ntū ad ꝓpositum sufficit. triplex est terminus vicꝫ resolubilis. exponibilis et officialꝭ.

Terminꝰ resolubilis.

Terminꝰ resolubilis est terminꝰ rōe cuius ꝓpō hꝫ resolui in singulares vel in aliā ꝓpōnem equiualentē ei quo ad veꝝ ⁊ falsū. Exēplum vt oīs q̄libet neuter cuiuslibet et similes. nam illa omnis hō currit rōe termini resolubilis in ea positi scꝫ om̄is resoluitur sic. p̄mo mō. hō currit ⁊ nihil est hō quin ipsum currit. Scđo sic ⁊ in singulares ille hō currit ⁊ ille hō currit. ⁊ sic de singulis. Vel sic. sortes currit vel plato currit ⁊ cicero currit ⁊ sic de singulis. Sꝫ illa cuiuslibet hoīs asinus q̇escit sic habet resolui hoīs asinus quiescit. ⁊ non est aliq̇s hō quin ipsius asinus q̇escit. Vel posset secunda sic formari. ⁊ nō est aliquis hō cuius asinus nō quiescit. Et de isto mō resoluendi videbit circa vnā regulā arguēdo a resoluente ad resolutā q̄ ē bōa ꝯña ⁊ ecōuerso ⁊ ī ꝓposito non capit sic resolutio sicut supra patuit.

Terminꝰ exponibilis

Sed terminus exponibilis est terminus ratiōe cuius ꝓpositio hꝫ exponi vt tantum preter inquantum aliud ab differt et silꝛia. Et quis sit talis modus exponēdi videbitur in secunda ꝑte consequentiarū de quibus duodecim ponuntur articuli.

Terminus officialis.

Sed terminus officialis est terminus qui habet exercere certum et speciale officiū in ꝓpositiōe sicut cupio volo cognosco bis ter. silr ly a quādo est signū alicuius suppositionis ex certificatione. Correlariū. capiendo ly terminꝰ large tunc omnia ista sunt sinonima videlicet dictio ꝑs orotionis terminꝰ signū vocabulum quia omnia talia significant ens quod natū ē ingredi orationem. Et distinguuntur contra rem ad extra solū in hoc q: res ad extra non potest naturaliter ingredi orationem imo terminus vel signum vel dictiones etiam sunt res vel ens.

Dici de omni ē q̄ndo nihil est sumere sub subiecto de quo nō dicat predicatū. vt omnis homo currit

Textus p̄ns nō ē diffinitio

Pro ista littera est notandū ꝙ ille textus non est diffinitio quia nō hꝫ genus diffiniti sed est quedam notificatio ⁊ probatio omniū silogismorum affirmatiuorum ad sensum posterius dicendum. Et est vnum p̄ncipium regulatiuum ⁊ probatiuum silogismorum affirmatiuorum.

Dici de oī ita exprimit

Secundo notandum ꝙ hoc totum dici de om̄i est vnus terminus personaliter captus ⁊ vnum nomen neutri generis ⁊ scđe intentōis supponēs ꝓ principio regulatiuo et probatiuo silogismoꝝ affirmatiuorum Et quia textus vt ponitur non est planus. Ipse sic hꝫ intelligi Dici de omni est quandocunqꝫ aliquod predicatum affirmat de subiecto ali

quo cōplete distributo vel de parte eius tunc de quocunqꝫ tale subiectū natum est affirmari de eodem etiam tale predicatum natum est affir-mari. vt omnis homo est substantia ⁊ omne risibile est homo. ergo omne risibile est substantia. Correlariū. dici de omni in re nihil aliud ē nisi principium probatiuū silogismorum affirmatiuorum ⁊ vna regula iuxta quam se habent silogismi affirmatiui. Et in re est illa ꝓpositio iam ad sensum posita. Dicitur de subiecto cōplete distributo per hoc innuit ꝙ si subiectū in aliqua non distribuitur complete tunc talis silogismus nō regulatur per dici de omni vt in tali vel ꝯsimili silogismo. omīs essentia diuina est pater. ⁊ filius est essentia diuina. ergo filius est pr̄. Si autem subiectum distribuitur in ea complete tunc optime regulatur ꝑ dici de omni. Pro quo est aduertendum. ꝙ subiectū dupliciter dicitur distribui scilicet complete et incomplete. Terminum distribui complete est ipsum distribui pro omnibus suis suppositis tam personaliter ꝗꝫ essentialiter distinctis. Sed terminū distribui incomplete est ipsum distribui ꝓ suis suppositis personaliter distinctis solum vel essentialiter distinctis solum. Dicitur vel de parte eius per hoc innuitur ꝙ tales silogismi etiam regulantur per dici de omni vt omnem equum videt sortes ⁊ brunellus est equus. ergo brunellum videt sortes. Similiter cuiuslibet hominis asinus quiescit ⁊ plato est homo ergo platonis asinus quiescit. et licet iam subiectū non sit complete distributum sufficit tamen ꝙ pars eius. Posset tamen dici ꝙ per subiectum in proposito intelligatur primus terminus cathegorematicus in propositione. Et sic bene dimitteretur ista particula. vel de parte eius. primum tamen sanius admitto: Correlarium. datur argumentum quod non est silogismus quod tamē regulatur ꝑ dici de omni vt omnis homo est aīal. ⁊ omnis homo ē homo igitur omnis homo est animal. nec hoc est inconuens

Aliqd dupl'r dicit' distribui

Dici de nullo est quando nihil ē sumere sub subiecto a quo non remoueatur predicatum vt nullus homo currit. hic cursus remouetur a quolibet homine ⁊ nihil est sumere sub subiecto a quo nō remoueatur predicatum scilicet cursus

Pro littera ē notandum. ꝙ ille terminus dici de nullo capitur eodem modo sicut dictum est de illo termino dici de omni ⁊ est vnum principium regulatiuum silogismorum negatiuorum. Et est vna regula ꝫm quam se habent omnes silogismi negatiui. Et intelligitur sic. Dici de nullo est quandocunqꝫ aliquod predicatum negatur de aliquo subiecto complete distributo. vel de parte eius tunc de quocunqꝫ tale subiectum natum est affirmari de eodem tale predicatum etiam natum est negari vt nullum animal est lapis ⁊ omnis homo est animal. ergo nullus homo est lapis. Correlarium. Dici de nullo non est aliud nisi hec propositio iam posita regulatiua silogismorum negatiuorum et per quam nata sunt probari omnia argumenta silogistica negatiua

Dici de nll'o ita exprimitur

Dici de omni et de nullo

⁊ habet iste textus declarationem sicut precedens. Ulterius est sciendum ꝙ silogismus dupliciter dicitur regulari vel ꝓbari per aliquod istoꝝ principiorum scilicet mediate ⁊ immediate. Silogismus dicitur regulari immediate ꝑ dici de omni vel de nullo ꝗ sic se habet sicut aliqđ illorum principiorum exprimit. Sed silogismꝰ dicitur mediate regulari per dici de omni vł de nullo qui non habet se sicut aliquod principiū immediate exprimit. sed est reducibilis ad alium silogismum qui immediate sic se habet sicut tale principium exprimit. vt sunt omnes silogismi existentes in modis imperfectis videlicet Baralipton celātes fapesmo dabitis frisesmorum. Similiter omnes silogismi in secunda ⁊ tertia figuris. Correlarium. omnes silogismi in Barbara ⁊ darij existentes regulantur immediate per dici de omni ⁊ solum tales ⁊ omnes silogismi existentes in celarent ⁊ ferion regulantur immediate per dici de nullo alij autem omnes quia sunt modi iperfecti priusꝗ̄ regulentur ꝑ dici de omni vł per dici de nullo debent reduci ad modos perfectos. Talis autem modus reducendi videbiť in fine huius tractatus.

Silogismus dupłr regulatur ꝑ aliqđ istoꝝ principiorum

Sed dubitatur an quilibet silogismus reguletur per dici de omni vel ꝑ dici de nullo. Pro isto dubio est videndum ꝙ multiplex est silogismus. videlicet expositorius ⁊ nō expositorius. cathe. ⁊ hypo. reducibilis ad expositorium ⁊ non reducibilis ad expositoriū. silogismus captus ꝓ premissis tantū. ⁊ silogismus captus pro premissis ⁊ ꝯclusione simł. trūcatus ⁊ nō truncatus. affirmatiuꝰ ⁊ negatiuus. ꝑfectus ⁊ imperfectꝰ.

Si ꝗlibet silogismus reguletur ⁊c.

Silogismus expositorius est silogismus cuius mediū est terminus singularis singulariter ⁊ vniuoce tentus sic se habens ꝙ a qualibet premissaꝝ ad vnam de omni valeat ꝯña. vt sortes est homo ⁊ sortes ē risibił. ergo risibile est homo. ⁊ ꝗre addantur singule ꝑticule videbitur infra.

Silogismus expositorius.

Sꝫ silogismus non expositorius diffinitur precise ꝑ oppositum vt sic ē silogismus cuius mediū non est terminus cōis cōiter et vniuoce tentus. ⁊c.

Silogismꝰ nō expositorius

Silogismus cathegoricus est silogismus cuius quelibet premissarum est propositio cathegorica vt sic capta vt oīs homo currit ⁊ sortes est homo. ergo sortes currit.

Silogismus kategoricus

Sed silogismus hypoteticus ē silogismus cuius adminus vna premissaꝝ est propositio hypotetica vt sic capta. et talis est triplex. Primo qñ arguitur a tota disiunctiua cum destructione vnius partis ad aliam ꝑtē nō destructā vt hō currit vł asinꝰ currit. ⁊ nullus hō currit. ergo asinus currit. Secundo qñ arguitur a tota conditionali cum positione antecedentis ad positionem ꝯsequentis. vt si hō currit ał currit ⁊ hō currit. ergo aial currit. Tercio qñ arguitur a tota conditionali cum destructione ꝯñtis ad destructionē añcedētis. vt si hō currit animal currit ⁊ nullum animal currit. ergo nullus homo currit. Et de illis ꝑtractabiť in prima parte ꝯñarum.

Silogismꝰ hypoteticꝰ

Silogismus reducibilis ad expositoriū est silogismus cuius medio additur relatiuum ideмptitatis vt hō est ał ⁊ sortes ē idē hō. ergo sortes est ał.

Silogismꝰ reducibił ad expositoriū.

Sed silogismꝰ nō reducibilis ad expositorium est silogismus cuꝰ medio nō additur relatiuū idemptitatꝭ ⁊ tales sūt silosmi sicut cōiter formātur.

Silogismus nō reducibilis ad expositoriū

Silogismus captus pro ꝑmissis tm̄ est ꝓpositio copulatiua affirmatiua cōposita ex

Silogismus captꝰ ꝓ ꝑmissis tantum

ꝺuabus p̄missis actualr̄ ⁊ silogistice ꝯclusionē inferentibus vt oīs hō ē
al' ⁊ sortes est hō. illa copulatiua in re est silogismus captus ꝓ p̄missis
tantū inq̄tū infert actu illā sortes est al'. Et talis ꝓprie ⁊ vere nō est silo

Silogismꝰ captus ꝓ p̄missis ⁊ conclusione

gismus sicut patebit in diffinitione silogismi. Sꝫ silogismꝰ captꝰ ꝓ p̄/
missis ⁊ cōclusione sil' est ipe p̄misse vna cū cōclusiōe. Et de isto pet. his.
ponit diffinitionē. Silogismus trūcatꝰ ē ꝯn̄a cui deficit vna p̄missaꝝ

Silogismus truncatꝰ

q̄ si adesset totū eēt silogismꝰ vt oīs hō currit ergo sortes currit cui defi
cit mioꝛ illa vicꝫ sortes ē hō q̄ si addit' erit bonus silogismꝰ. vt oīs hō cur

Silogismꝰ nō trūcatꝰ

rit ⁊ sortes ē hō ergo sortes currit. Sꝫ silogismꝰ nō truncatꝰ ꝑ opposi

Silogismꝰ affirmatiuus.

tum diffiniat' sic vicꝫ ē ꝯn̄a cui nō deficit ⁊c̄. Silogismꝰ affirmatiuus
ē silogismꝰ cuiꝰ cōclusio ē ꝓpō affirmatiua. Sꝫ silogismꝰ negatiuus est

Silogismus negatiuꝰ

silogismꝰ cuiꝰ cōclusio ē ꝓpō negatiua: exēpla sunt facilia. Silogismꝰ

Silogismꝰ perfectus.

ꝑfectꝰ est silogismꝰ q̄ est in aliq̄ mō ꝑfecto vt in barbara celarent darij et

Silogismus imꝑfectꝰ

ferion. Silogismꝰ imꝑfectꝰ ē silogismꝰ q̄ nō ē in modo ꝑfecto vt sunt
omnes silogismi in alijs oībus modis existētes. Correlariū lꝫ ista ge
nera silogismoꝝ diuersas recipiant descriptōes tn̄ idē argumētum silogi
sticū est silogismꝰ nō expositoriꝰ cathegoricus ⁊ nō reducibilis ad expo/
sitorium ⁊ captus pro p̄missis ⁊ cōclusiōe sil' ⁊ perfectꝰ ⁊ affirmatiuus ⁊
non truncatꝰ. vt iste oīs hō est al' ⁊ oē rationabile ē hō. g̊ oē rōabile ē al'.

R. ꝙ nō oīs silogismꝰ regulatur

lꝫ alio respectu dicatur nō expositoriꝰ ⁊ alio cathegoricus ⁊c̄. Istis no
tatis dicendū est ad dubiū supra motū quod non quilibet silogismꝰ re/
gulatur per dici de omni vel per dici de nullo vt pꝫ de silogismo hypote
tico ⁊ expositorio ⁊ truncato. ⁊c̄. Sꝫ sic est intelligendū dubiū. Qꝫ qli/
bet silogismus cathegoricꝰ non expositoriꝰ. nec ad talē reducibilis captꝰ
ꝓ p̄missis ⁊ conclusiōe sil' ⁊ non truncatus siue affirmatiuus siue nega/
tiuus siue perfectus siue imperfectus regulatur mediate vel immediate
ꝑ dici de oī vl' ꝑ dici de nullo. Quare aūt singule addantur ꝑticule ex su
perioribus satis liquet quas practicanti cōmitto ⁊ tm̄ de isto textu.

**Silogismus ē oratio in qua quibusdā positis et cōces
sis necesse ē aliud euenire per ea que posita sūt ⁊ cōces
sa. vt omne animal ē substātia et omnis hō ē animal
ergo omnis hō est substantia**

Pro illa diffinitione est notādū. ꝙ pe. his. ponens p̄ntē diffinitionem

Hec diffinitio sūit' ab arestotele p̄mo prioꝝ.

concordat cū Aristotele in suo p̄mo libro p̄oꝝ. vbi pariter discribit silo/
gismū nisi ꝙ loco vltime ꝑticule vicꝫ per ea que posita sunt ⁊ cōcessa ipse
Ari. ponit illā particulam eo ꝙ hec st̄. vnde sic describit silogismuꝫ est
oratio in qua quibusdam positis aliud ab his que posita sunt ex necessi

Diffinitō de rigore nō valet

tate accidit eo ꝙ hec sunt. Secundo notanduꝫ. ꝙ diffinitio vt ponitur
de rigore verborum non est bona. Primo ideo. quia diffinituꝫ ponitur
j irrestricte pro quolibet silogismo cathegorico vl' hypotetico. etiam ꝓ silo
gismo capto pro premissis tantum. Et tn̄ pe. hi. solum voluit describere
silogismum cathegoricum captum ꝓ premissis ⁊ cōclusiōe simul Secū/
2 do ideo q̄a male ponitur pro genere diffiniti lꝫ oratio ex quo sequeretur

Diffinitio silogismi

ꝙ hoc esset silogismus. omnis homo currit ⁊ sortes est homo vel sortes
currit. Silr omnis homo est animal nō ⁊ sortes est homo. g̃ sortes est
animal. Similiter argumentū a tota copulatiua ad alterā eius partem
Tercio mō valet rōe ly concessis qa seqtur ꝙ h nō eēt silogismus. omīs 3
homo est asinus ⁊ capra est homo ergo capra est asinus. qa neqꝫ ꝑmisse
neqꝫ conclusio concedunt. Quarto nō valet ratione ly necesse: quia nun- 4
qꝫ consequens necessario seqtur ex antecedente. ex quo consequēs potest
penitus omitti. Quinto sequeret ꝙ hoc esset silogismus. omnis homo 5
est homo ⁊ omnis homo est homo. ergo omnis homo ē homo.

Dz Diffinitio silogismi sic intelligitur

igit diffinitio vna cū diffinito sic poni. Silogism⁹ cathegoricus captus ꝓ premissis ⁊ conclusiōe siml' est oratio. i. est ꝓpositio hypotetica ꝯnalis affirmatiua in qua quibusdam positis ⁊ concessis. i. in qua expresse vel implicite ponuntur due premisse cathegorice ⁊ affirmatiue cōiuncte. necesse ē aliō euenire. i. ex quibus in consequentia bona ⁊ formali sequitur conclusio non sinonima alicui premissarum nec ambabus simul per ea que posita sunt ⁊ cōcessa. i. gratia formalis dispositionis extremitatum cum medio in premissis rōe cui⁹ ꝑdicantur de seinuicem in conclusione. vt omnis homo est animal. ⁊ omne risibile est homo. ergo om̄e risibile est animal. In forma talis est diffinitio. Silogismus cathegoricus captus pro premissis ⁊ conclusione simul est ꝓpositio hypotetica ꝯnalis affirmatiua in qua expresse vel implicite ponuntur due premisse cathegorice copulatiue ⁊ affirmatiue coniuncte ex quibus in consequentia bona ⁊ formali sequitur conclusio non sinonima alicui premissaꝝ nec ambabus simul gratia formalis dispositionis extremitatum cū medio in premissis ratione cuius predicantur de seinuicem in ꝯclusiōe.

Presens diffinitio conuenit om̄i silogismo nisi truncato nō ꝯuenit.

Pro declaratione huius diffinitōis nota ꝙ p̄ns diffinitio cōuenit omni silogismo cathegorico capto pro premissis ⁊ conclusione simul siue expositorio siue non expositorio siue reducibili ad expositoriū siue nō reducibili ad expositoriū affirmatiuo ⁊ negatiuo perfecto ⁊ imperfecto. sꝫ truncato nō conuenit quia talis nō est verus silogismus. quia nō habet duas ꝑmissas. Dicitur ergo ꝑmo in diffinitiōe cathegoricus captus ꝓ premissis ⁊ conclusione simul ad excludendum silogismū hypoteticū ⁊ silogismū captū pro premissis tantum quia talibus nō conuenit presens diffinitio ⁊ ponitur hoc pro diffinito ꝓpinquo. Dicitur ꝓpositio hypotetica hoc ponitur pro genere diffiniti. ⁊ ꝑ hoc innuitur ꝙ nulla ꝓpositio cathegorica ē silogismus. Dr ꝯnalis ꝑ hoc innuitur ꝙ nulla propositio hypotetica copulatiua vl' disiūctiua vel cōditionalis cōuentiua est silogismus.

De tribus spēbus ꝓpositōis hypotetice datur silogismi

Corrolariū. de tribus speciebus ꝓpōnis hypotetice dant silogismi scilicet conditionali. causali ⁊ rationali. exemplum primi. vt si omnis homo currit ⁊ risibile est homo. risibile currit. capiēdo ly si pro copula ꝑncipali. Scdi. qa oē aial est substantia et omnis homo ē animal oīs hō est substantia. Tercij. omnis homo currit ⁊ sortes est homo: ergo sortes currit. Dicitur affirmatiua quia nulla hypotetica negatiua vt sic est silogismus vt omnis homo est animal nō ⁊ sortes est homo. ergo sortes est aial Posset tn̄ ista ꝑticula bn̄ omitti. exq̄ quicquid ꝑ eaꝫ excludit etiā

excludit̃ p illã pticulam ꝯsequẽtionalis. Dicit̃ in q̃ expresse vl' implicite
ponunt̃ due ꝛc. ad innuẽdũ ꝙ ly a in casu in q̃ significaret sinonime cum
aliquo silogismo. Et tũc ly a etiã ẽ silogismus ꝛ lꝫ expsse nõ habeat du-
as premissas sufficit tñ ꝙ implicite. Dr̃ ponunt̃ due p̃misse cathegorice
p h̃ excludit̃ silogismus hypoteticus q̃a qñ aliq̃ p̃missaꝝ est hypotetica
tũc totus silogism⁹ dr̃ hypoteticus. Dr̃ copulatiue ad inuicẽ coniũcte ad
inuẽdũ ꝙ h̃ nõ ẽ silogism⁹. oĩs hõ currit vl' aĩal est hõ. g̃ aĩal currit. Si-
milit̃. ꝯiũgendo p̃missas p aliã ꝯiunctionẽ disiunctiuã vl' expletiuã cau
salem vl' rõnalem. Dr̃ et affirmatiue qꝛ si tales p̃misse ꝯiungũtur nega-
tiue non erit silogismus. vt sortes currit nõ ꝛ sortes legit. ergo legẽs cur
rit. Dicit̃ ex quib us in ꝯña bona per h̃ innuitur ꝙ nulla mala ꝯña est si
logismus vt tal' vl' ꝯsil'is. oĩs hõ est aĩal. ꝛ oĩne risibile est h õ. g̃ oẽ risibi
bile est oẽ aĩal qꝛ nõ est bona ꝯña ex quo de facto añs est veꝝ ꝛ ꝯñs fal-
sum. Sil'r homo currit ꝛ sortes est homo g̃ sortes currit. in casu in quo
sortes eẽt ꝛ quiesceret antecedens esset veꝝ ꝛ cõsequens falsum. Dicitur
et formali. p hoc innuitur ꝙ nulla ꝯña materialis est silogism⁹. Unde

Oĩs silogism⁹ oꝫ esse ꝯña formalis

adhoc ꝙ aliquod argumentum sit silogismus nõ sufficit ꝙ sit bona ꝯña
sed requiritur vltra ꝙ sit formalis. ꝛ ergo pp̃ter illaꝫ particulã hoc non
est silogismus. oĩnis homo est asinus ꝛ sortes est hõ igitur sortes est om
nis asinus. ꝛ lꝫ sit bona ꝯñia. ex quo antecedens est impossibile tamen
non est formalis q̃a in sil'i non sequitur ponendo ly currens loco ly asin⁹
omnis homo est currẽs ꝛ sortes est homo. ergo sortes est omne currens
Similiter nullũ viuũ est mortuũ ꝛ omnis homo est viuus. ergo nullus
homo est mortuus. Et lꝫ sit bona ꝯña tñ non est formalis q̃a in sil'i non
non sequitur. nullũ albũ est mortuum. ꝛ omnis homo est albus. g̃ nul-
lus homo est mortuus. Et lꝫ sit bona ꝯña tñ nõ est formalis. ꝛ in casu
quo omnes homines qui fuerunt fuissent nigri ꝛ nullum album prius
fuisset ꝛ omnes homines iaꝫ existentes sint albi. antecedens est verum et
consequens falsum. Et breuiter nulla consequentia materialis vt sic ẽ si
logismus. Dicitur ꝯsequẽter ex quibus sequitur conclusio nõ sinonima
ad innuendum ꝙ hoc non est silogismus. omnis homo est aĩal ꝛ homo
est animal. ergo oĩnis homo ẽ al'. Sil'r arguendo a tota copulatiua ad
alteram eius partẽ. Sil'r oĩs homo est hõ ꝛ omnis hõ ẽ hõ. ergo oĩnis
homo ẽ hõ q̃ licet sint oẽs bone ꝯñe et formales tñ ꝯclusio est sinonima
alicui p̃missaꝝ. Dr̃ vel ambabus sil' ad excludendum argumentũ prius
dictum de terminis sinonimis. Similiter ad excludendum argumentũ
ab exponẽtibus ad expositã vbi ꝯclusio est sinonima ambab⁹ premissis
Dr̃ gratia formal' dispositõis extremitatũ cũ medio in p̃missis. Pro

Qñ in silogismo ẽ formalis connexio extremitatum cũ medio

illa particula est aduertendũ. ꝙ plures logici eam diuersimode exponũt
ꝛ intelligunt. Cõiter eni sic intelligit̃ ꝙ tũc ẽ formalis dispositio extremi-
tatũ cuꝫ medio in premissis. qñ obseruant̃ omnes regule ꝛ conditiones
de silogismis date quarum regularũ ꝛ conditionum plures sunt de qui
bus specialiter videbitur viꝫ ꝙ nõ arguat̃ a non distributo ad distribu
tũ et ꝙ mediũ ad minus in vna premissarum complete distribuatur. ꝛ
de alijs ita intelligendo particulam tunc ad hoc ꝙ aliquod sit silogism⁹

Diffinitio Sillogismi

non sufficit ꝙ sit bona consequentia et formalis. sed vltra requiritur ꝙ sint ibi omnes regule de connexione extremitatum cum medio ⁊ medij cum extremitatib⁹ date. Et ergo ꝓpter illam particulam tales oratiões vel consimiles nõ sunt sillogismi. Omnis homo est nõ hõ. ⁊ omne risibile est homo. igitur omne risibile ẽ omne nõ homo. Et licet sit bona cõsequentia ⁊ formalis. tñ ibi nõ est formalis dispositio extremitatũ cum medio. q2 ibi arguit̃ a non distributo ad distributũ. Similiter homo est animal. ⁊ aı̃al est hõ. igitur aı̃al ẽ aı̃al que licet sit bona consequẽtia ⁊ formalis. tñ ibi nõ est formalis dispositio. q2 deficit vna regula. vicȝ ꝙ medium in neutra p̃missaꝝ distribuit̃. ⁊ eodẽ modo excludunt̃ alia argumenta in quib⁹ deficiunt regule de sillogismis date. Sed q2 difficile est hoc iudicare qñ videlicet deficiat aliqua regulaꝝ cum nõ sint in certo aliquo nũero. ⁊ quilib et eas iuxta suũ ingeniũ ponit ⁊ fabricat. Jdo particula predicta secundo modo sic habet intelligi ⁊ vt videt̃ melius. Reprobat p̃dictũ modũ ⁊ dat aliũ modum meliorem

Tunc est formalis dispositio extremitatum cum medio in p̃missis qñ extremitates sic ꝯnectunt̃ cum medio ꝙ q̇buscunqȝ alijs duabus extremitatibus datis que sic annectunt̃ eodem mõ cum tali medio sicut fuerunt annexe in argumento p̃posito ꝙ tunc talis ꝯña etiam esset bona et formalis. Exemplũ vt hoc est bonus sillogismus. oı̃s hõ est risibilis et sortes est homo. ergo sortes est risibilis. ⁊ quecũqȝ alie extremitates dãtur ⁊ annectũtur eodem mõ sicut fuerunt ille due annexe tales etiam faciunt bonum argumentũ sillogisticum Correlariũ. Jsta expositio p̃dicte ꝑticule videtur esse de intentõne Pe. his. etiam Aristo. in primo libro prioꝝ. et p̃cedens expositio nõ est autentica. neqȝ Pe. his. nec Aristotel'. ponit regulas de sillogismis. neqȝ alius logicus saltem autenticus. sed q̇libet fingit eas ꝟm sui beneplacitũ Correlarium. Nullam ponẽdo regulã de silogismis nihilominus pñt excusari singula argumenta ꝑalogistica exponendo particulam diffinitõis sicut iam p̃missa est. Dicit̃ ergo illa ꝑticula ꝓpter hmõi vel cõsimilia argumẽta. oı̃s hõ est nõ hõ et risibile est homo. igit̃ risibile est omne non hõ qð licet sit bona ꝯña et formalis. tñ nõ q̇libet due extremitates pñt cõuerti cũ tali medio eodeȝ mõ sic ꝙ ꝯña adhuc maneret bona ⁊ formalis. quia ponẽdo loco extremitatũ alias duas extremitates vicȝ nõ lapis ⁊ aı̃al. tũc ꝯña nõ erit formalis. Sic ponendo illas duas flebile ⁊ risibile nõ erit formalis et bona. vt patet. q2 sic nõ valebit. omnis hõ est risibile. ⁊ flebile est hõ. igitur flebile est omne risibile. Sil'r hoc nõ est sillogismus. homo est currens ⁊ currens ẽ hõ. igit̃ currens est currẽs. ⁊ licȝ sit bona ꝯña ⁊ formalis tñ ibi nõ est formalis dispositio extremitatũ cum medio. q2 ñ quecũqȝ alie due extremitates pñt sic coniungi cum tali medio. vt recipiẽdo illas duas extremitates vicȝ album ⁊ nigrum ꝯña nihil valebit. vt sic fabricando hõ est album ⁊ nigrũ est homo. ergo album est nigrum. Seq̇tur ergo. qñcunqȝ apparet aliquod argumentũ esse sillogism⁹ ⁊ deficit aliqua regl'a de sillogismis ꝙ vel ꝯña nõ valet vel nõ est formalis ꝯña vel non est formalis dispositio extremitatum cum medio Correlarium Multa sunt argumenta que apparent sillogistica ⁊ tñ non sunt in qui

bus videlicet non obseruant regule. vt si aliq̄d impertinens additur vel ꝑ
tinens omittit. hoc est q̄d aliqui logici dicunt in talibus argumētis ꝑalo
gisticis causari fallacias et ꝑ eas excludunt ꝑalogismos. et illi dicunt ꝙ
hoc sit de intentione Aristo. in libris elencoꝝ. de quibꝫ fallacijs circa re
gulas videbis Correlarium. secunda expositio predicte regule trahi
tur ex vna ꝑticula prius posita de oppositiōe ꝓpositionum ꝙ tales ꝓpō
nes opponant grā forme acceptionis terminoꝝ. sic ꝙ nō sufficit ꝓpōnes
oppositas repugnare in veritate ⁊ falsitate materialiter. imo nō sufficit
eas repugnare formaliter. sed vltra req̄ritur ꝙ repugnēt grā forme acce
ptionis terminoꝝ. Et quid hoc sit dicere vide supra de cōtradictorijs ⁊
concordat p̄cise cū expositione secunde ꝑticule. Dicit in fine diffinitiōis
ratiōe cuius dispositionis vel cōnexiōis p̄dicātur de seinuicem in cōclusio
ne. ꝑ hoc innuit ꝙ sillogismus nō tenet rōne illius ꝙ añcedēs est impos
sibile materialiter vl' formaliter. sed sillogismus ꝓbat ꝓpōnem. illa ratō
ne ꝙ maior ⁊ minor extremitates ꝯnectuntur in premissis cū medio ali
qua dispositiōe ꝙ eedem extremitates p̄dicātur de seinuicem in ꝯclusio
ne. Ex quo patet ꝙ statim in sillogismo si ꝯcedūtur p̄misse oportꝫ etiā
cōcedi ꝯclusionem. Dicit notāter. si cōceduntur. qꝛ si nō conceduntur ne
q̄ oportet ꝯclusiōem cōcedi. vt fit quādo añs est impossibile vel falsum
Est ergo silogismus vna spēs argumētationis ꝓbatiua ꝓpōnum vera
rum. falsaꝝ. cōtingentium. necessariaꝝ. possibiliū ⁊ impossibiliū. affir
matiuaꝝ ⁊ negatiuaꝝ mediate vel immediate. hoc vult Aristo. in suis
prioꝝ libris. vbi ponit quattuor spēs argumētatiōis scꝫ silogismū indu
ctionē enthimema ⁊ exemplū. quoꝝ descriptiōes vide alibi. Arguitur

Arguit primo ꝯ diffinitionē sillogismi.

cōtra diffinitionem. Si diffinitio sic glosata estꝫ bona sequeretur ꝙ hoc
esset sillogismus. omne animal est substātia. ⁊ ois hō ē aial. ergo ois hō
est substantia vel deus est. seq̄la ꝓbatur. qꝛ est ꝓpō hypotetica ꝯseq̄ntio
nalis in qua ponuntur due p̄misse cathegorice ⁊c. ꝑ totam diffinitiōem.

Secundo.

Cōfirmatur secūdo. Si diffinitio esset bona sequeret ꝙ hoc eēt sillo
gismus. nullus hō est asinus ⁊ nullū risibile ē hō. ergo nullū risibile est
asinus. ꝓbat. qꝛ ē silogismus negatiuus. ꝓbatur qꝛ eius cōclusio est ne
gatiua. g̊ est silogismus negatiuus ꝑ diffinitiōem. Confirmat tertio.

Tertio.

Seq̄retur ꝙ hoc argumētū esset silogismus hō currit. ergo aial currit.
Probat. qꝛ est enthimema ergo ē silogismus trūcatus. tenet ꝯña ex diffi
nitiōe enthimematis. vltra ē silogismus trūcatus ergo ē silogismus. tenet
ꝯña a parte in modo ad totū. Confirmat quarto. Sequeret ꝙ hoc eēt

Quarto.

silogismus. hic est homo ⁊ hic ē asinus g̊ hō est asinus. ꝑ totam diffinitiō
nem. Et silr de illo. in hoc loco est hō ⁊ in hoc loco est asinus. ergo hō ē
asinus. Cōfirmat quinto de illo argumēto hō est aial ⁊ hō ē currēs

Quinto

g̊ currēs est aial. Cōfirmat sexto. De illo argumēto hō est aial ⁊ aial

Sexto

est hō. ergo hō ē hō ꝑ totā diffinitiōem silogismi Cōfirmat septimo

Septimo

De illo. nullus hō ē oē aial ⁊ sortes est hō. ergo sortes nō est aial ꝑ totā
diffinitionē. Cōfirmat octauo. de illo. ois hō est aial. ⁊ risibile ē ani

Octauo.

mal ergo risibile est hō. ꝓbatur qꝛ nulla ꝑticula diffinitiōis abest. Cō
firmatur nono. de illo. oēs hoies sunt centū. ⁊ petrus ⁊ paulus sūt ho

Nono

mines.ergo petrus ꝛ paulus sunt centum. Confirmatur decimo. De illo oēs homines sunt albi.ꝛ sortes ꝛ plato sunt hoīes ergo sortes ꝛ plato sunt albi. Cōfirmatur vndecimo.de illo.sortes si ē sortes ē hō. ꝛ sortes si est sortes est asin⁹.ergo hō est asinus.q2 est silogismus expositori⁹ Decimo. Undecimo

Cōfirmatur duodecimo.de illo.oīs hō ē risibil.ꝛ hō est tm̄ aial. ergo tm̄ aial ē risibile. Ad pmū argumentū rn̄detur q2 ñ est silogismus Et ad pbationē dicendū est ꝯcedendo q2 sit ꝓpō hipotetica cōsequētionalis in q̄ ponūtur ꝛc̄.Etiā ꝯcedēdo q2 sit bona ꝯña ꝛ formalis.Etiā q2 ibi sit formalis dispositio extremitatū cum medio ꝛc̄.Sed vltia particula abest videlicet rōne cuius pdicantur de seinuicem in ꝯclōne. mō extremitates nō pdicantur de seiuicē in cōclusiōe rōne talis dispositōis.Sz iam aliqd imptinēs addit.Uñ sola maior ꝛ minor extremitates in conclusiōe debēt de seinuicē pdicari.ita q2 aliunde nihil debet poni nisi forte aliquid ibi ponetur ꝓpter cōgruitatē vel aliā cām vt vtz oratio maneat ꝯgrua. Sic similr hoc nō ē silogism⁹.oīs hō est aial.ꝛ sortes est hō.ergo sortes est omne aial.vel de⁹ ē.tm̄ verū est q2 hoc etiā nō est ꝯña formal ꝛ neq3 extremitates predicantur de seinuicem in cōclusione ratione tal cōnexionis. Duodecimo. R.ad.j.argumētū falctum ꝯ diffinitionem silogismi. Regula.

Ad secūdum rn̄detur negando sequelam.ad pbationē negetur assumptū q2 sit silogismus negatiuus.ꝛ ad pbationē dicendū est q2 si aliquid debet eē silogism⁹ negatiu⁹ oportet pri⁹ q2 sit silogism⁹.ꝛ sic genus diffiniti sibi ñ ꝯuenit.licet in ipso argumēto cōclusio sit ꝓpō negatiua.tm̄ oportet q2 gen⁹ diffiniti etiā sibi ꝯueniat.mō non ē silogism⁹ quia nō est ꝯña formalis.Quia in simili non sequitur ponēdo loco ly risibile ly rudibile.ꝛ fabricando sic.nullus homo est asinus ꝛ nullū rudibile est hō.ergo nullum rudibile est asinus.añcedens ē verum ꝛ ꝯñs falsum.iuxta regulas aūt excludit.quia ex puris negatiuis nihil sequit R.ad secundum. Ad tertium.

Ad tertium est dicendū q2 ille termin⁹ enthimema capitur duplr Uno modo large p omni ꝯsequentia bona que nō est silogismus nec iductio nec exemplum.ꝛ sic cōceditur q2 argumentū oblatum sit enthimema.et negatur q2 sit silogismus.Alio modo capitur stricte p omi bono argumento nō silogistico nec inductione nec exemplo sic se habente q2 per additiōem vnius pmisse fiat silogismus.ꝛ sic iterū ꝯceditur q2 sit enthimema ꝛ consequēter q2 sit silogismus truncatus ꝛ negatur vltima ꝯña.q2 ergo sit silogismus quia arguitur cum dictione distrahente Et isto scdo mō cepit Aristo.ij.prior.quando dicit.Enthimema est silogismus trūcatus ex hypotesi ꝛ signis. Enthimema capitur dupliciter

Ad quartum rn̄detur distinguendo.vel ly hic capitur aduerbialiter vel pnominalit.capiēdo ergo pnomialit ꝛ demonstrando idem in maiore ꝛ miore ꝯceditur q2 sit silogismus ꝛ bona ꝯsequentia.Si aūt capitur aduerbialiter tunc non est silogismus.ex q̄ de facto antecedens est verum ꝛ ꝯsequens falsū.ꝛ iuxta regulas excluditur.quia nō totum intrat conclusionem.vt ly ens in premissis.vl si totū accipitur p medio tūc mediū in neutra pmissarū distribuitur ꝛ nō est terminus discretus.Eodē mō dicatur ad secūdum ibi oblatum. R. Ad quartum

Ad quintū dicendū est q2 nō est silogismus q2 nō est cōsequentia formalis. q2 in simili nō sequitur ponendo loco ly anial ly album.ꝛ loco ly currens Ad quintum

ly nigrum vt sic homo est albus ⁊ hō est niger. ergo album est nigrū q̄

R. ad sextum

nihil valet Ad sextum dicendum est ꝙ nō sit sillogismus. ⁊ licꝫ sit bo
na ꝯña ⁊ formalis. tñ non est formalis dispositio extremitatum cū me-
dio in premissis. quia non quecūqꝫ alie due extremitates possunt sic cō-
uerti cum eodem medio eodem modo tento ꝙ talis etiam maneret bo-
nus sillogismus vel consequentia bona ⁊ formalis. quia recipiendo il-
las duas extremitates risibile ⁊ rudibile ⁊ cōnectantur eodem mō cum
tali medio consequētia nihil valebit. vt sic fabricando risibile est animal
et animal est rudibile. ergo rudibile est risibile. qꝛ de facto antecedens ē
verum ⁊ consequens falsum. Sed iuxta regulas sic. quia mediū in neu

Nota

tra premissarū distribuitur. Et est ibi aduertendum ꝙ ad formalē di-
spositionem extremitatum cū medio in premissis non requirunt illa q̄t-
tuor videlicet eadem qualitas. eadem quantitas. identitas copularum
⁊ idem situs terminoꝝ. sicut ad formalitatem cōsequentie presertiꝫ non
requirit idem situs terminoꝝ sicut etiam supra patuit circa declaratōeꝫ

Ad septimum

eiusdem particule Ad septimū respondetur ꝙ non sit sillogismus. qꝛ
non est bona consequentia. quia de facto antecedens est verum ⁊ conse
quens falsum. ⁊ arguit a non distributo ad distributum ratione ly ani

Ad octauum

mal. Ad octauū respondet negādo ꝙ sit sillogismus. ⁊ licꝫ sit bona cō
sequentia tñ nō est formalis. qꝛ in simili nō sequit ponendo loco ly risi-
bile ly asinus. vt sic. oīs homo est animal et asinꝰ est animal. ergo asinꝰ
est homo. que est eiusdem forme cum argumento ⁊ tñ nihil valet ⁊ ne-
qꝫ medium iam distribuitur in aliqua premissaꝝ sicut in precedenti.

Ad nonum

Ad nonum dicendū est distinguendo. vł ly oēs capitur collectiue vł
distributiue. si capitur collectiue tunc negādo ꝙ sit sillogismus siue sup-
positio collectiua sit ponenda siue nō. quia non est bona consequentia.
Et de facto antecedens est verum ⁊ consequens falsum ad minus posi
ta veritate maioris. ⁊ iuxta regulas mediuꝫ vt sic nō distribuitur in ali-
qua premissarum. Si aūt ly omnes capitur distributiue. respondet cō
cedendo ꝙ sit sillogismus per totam diffinitioneꝫ. ⁊ tunc sicut conclusio

Ad decimum

est falsa sic etiam antecedens. Ad decimum dicatur eodem mō sicut
ad nonum vt si ly om̄es capitur distributiue tūc est bonus sillogismus
Si autem capitur collectiue tūc nō est sillogismus. ⁊ licet sit bona conse
quentia vt sic non tamen est formalis. quia ponendo loco ly albi ly q̄tu
oꝛ vel quinqꝫ vt sic. omnes homines sunt quinqꝫ. ⁊ petrus ⁊ paulꝰ sunt
homines. ergo petrus ⁊ paulus sunt quinqꝫ. ꝯña nihil valet Ad vn

Ad vndecimum

decimum dicendū est. ꝙ nō sit sillogismus. quia non est bona consequē
tia. ⁊ antecedens est verum ⁊ ꝯñs falsum de facto. et nō est sillogismus
expositorius. qꝛ medium non est terminus singularis sed cōmunis. q̇a
supponit pro qualibet re mundi ex regula. Cōditionatum ex terminis
sinonimis adequate ꝓ eodem supponētibꝫ supponit ꝓ qualibet re mū-

Ad duodecimum

di ⁊ mediū in neutra earum distribuit Ad duodecim r̄ndetur negā
do ꝙ diffinitio sibi cōueniat. quia nō est consequentia formalis. quia in
simili nō seq̇tur oīs hō est albus ⁊ homo est tm̄ aial. ergo tm̄ animal est
albū. q̄ est eiusdem forme cū ipso. ⁊ tñ nihil valet vt patet inspicienti

Sed iuxta regulas excludit. quia est vna regula q tota significatio con
sequētis dependeat ex significato antecedentis. hoc est tantum dicere q
nullum signū in q̄nte positum aliqua denotatione denotet que denota
tio neq formaliter neq virtualiter e t expressa in añcedente. mō iā ly tm̄
in q̄sequēte aliter denotat q̄ in antecedente. q2 in antecedente facit vnaz
de excluso extremo sed in q̄nte facit vnā exclusiuam. τ ad veritatē vnius Ex dictis inferuntur
plus requiritur q̄ ad veritatem alterius. Correlariū. Hoc nō ē sillo aliqua correlaria.
gismus. ois homo cōuertibiliter est risibilis τ sortes est hō. ergo sortes Primum.
q̄uertibiliter est risibilis. q2 non est bona q̄ña. τ de facto antecedēs est
verum τ q̄ñs falsum. τ iam iterū ly cōuertibiliter aliqua denotatiōe de-
notat que in antecedente nō est expssa. q2 in añcedēte denotat q ly hō τ
ly risibile sint termini conuertibiles τ ita est. Sed in q̄ñte denotat q ly
sortes τ risibile sint termini q̄uertibiles quod est falsum. Correlariū
Descensus non est sillogismus quia in eo nō ponunt due pmisse cathe- Secundum
gorice τc. vt qñ descendit sub termino q̄ non indiget constantia vel anti
quo medio. Sed qñ hoc fit tunc nō est formalis dispositio extremitatū
cum medio. Sed qñ hoc fit tūc non est formalis dispositio extremitatū
cum medio. Correlariū. Neq ascensus est silogismus ex eadem cā. Tertium
Correlariū. Inductio nō est sillogism9. q2 aliqñ non est q̄ña forma-
lis. vt qñ fit p singularia determinata vel etiam circūlocuta. Si aūt fit Quartum
per singularia vaga tunc ibi nō est formalis dispositio τc. Correlari Quintum.
um Enthimema nō est sillogismus siue capiat large siue stricte. quia i
eo nō ponunt due premisse. τc. Correlarium. Exemplū nō est sillo- Sextum
gismus vt tale argumentū vel q̄simile. τ viennēses bene abūdant pter
almum gimnasium. ergo cracouienses bene abūdant pter almū gim-
nasiū. q2 nō est bona q̄ña. Correlariū. Argumentū a diuisis ad con Septimum.
iuncta vel ecōuerso vt hmōi. ille hō est aial. τ ille hō est albū. ergo ille hō
est album animal nō est sillogismus. q2 nō est q̄ña formalis. q2 in simi-
li nō sequit ille hō est monachus τ ille homo est albū. ergo ille hō est al
bus monachus. Et hoc fm cōiter loquentes vicz q hmōi argumētuz
nō sit formale. Si aūt tenetur oppositum tūc in tali vel consimili nō est
formalis dispositio extremitatum. τc. Correlariū Argumentum ab Octauum
exponente ad expositam nō est sillogismus. quia conclusio est sinonuma
ambabus pmissis. Correlarium. Pñs nostra diffinitio intellecta vt Nonum.
supra q̄uenit cuilibet sillogismo cathegorico capto p pmissis τ cōclusio
ne simul. siue sit in modo τ figura siue nō. Alie aūt regule τ cautele vide
bunt circa regulas τ modos. τ tantum de diffinitione

Omnis autem sillogismus constat ex tribus termi nis et duabus propositionibus quarū vna vocatur maior et alia minor. ex tribus aūt terminis non pos sunt fieri due propositiōes nisi alter eorum sumatur bis.

Pro littera est notandū q ipsa nō est diffinitio sed est q̄dam habitu

do ꝛ noticia. q2 sicut supra est dictū quid sit sillogismus. nūc pn̄s textus notificat ex quib9 cōstituatur sillogismus. Et vt ponit pn̄s textus vniuersaliter nō est verus. q2 patit instantiā in silogismo hypotetico. etiā in silogismo capto p primis ꝛ ꝯclusione simul Debet ḡ textus sic intelligi. Ois sillogismus cathegoric9 captus p p̄missis tm̄ cōstituitur ex trib9 termis habentib9 tria distincta officia. q2 vnus habet officiū medij. alter maioris extremitatis. alter minoris extremitat3. ꝛ ex duab9 propositōib9. sc3 maiore ꝛ minore. Dicit cathegoricus. q2 silogism9 hypoteticus ꝯstat ex plurib9 terminis ꝛ ex plurib9 propositōib9 q̄3 trib9 vel duabus. Dr̄ captus p p̄missis tm̄ ad excludendū silogismū captū p p̄missis ꝛ ꝯclusione simul. Dicit ex trib9 terminis habētib9 tria ꝛc̄. Per hoc innuit q̄ quilibet silogismus debet habere medium ꝛ maiorē ꝛ minorē extremitatē. Corrolariū. hoc est silogismus. ois hō est hō. ꝛ null9 hō est homo. ḡ homo nō est hō. absoluēdo saltē ly null9 a genere. ꝛ licet nō constituat ex tribus termis q2 ꝯstituit solū ex vno termino. sc3 hō. tamē adhuc ꝯstat ex tribus terminis hn̄tibus exercere tria distincta officia.

Correlariū. Jlle silogism9 Ois disciplina est bona ꝛ nulla disciplina est bona. ḡ bonū nō est bonū. etiā ꝯstat ex tribus terminis ad sensu3 suppositum q2 illi termini disciplina ꝛ bona replicant ꝛ hn̄t tria officia distincta. Ulterius notandū q̄ ille termin9 sillogismus pōt capi vtr̄ equocet in textu pn̄ti ꝛ in p̄cedenti imediate vic3 capiēdo p silogismo capto p p̄missis ꝛ ꝯclusione simul. Et tūc lr̄a posset sic intelligi. Ois sillogismus cathegoricus ꝯstituit ex trib9 terminis ꝛc̄. ꝛ duabus ꝓpōnibus tanq̄3 ex p̄missis. i. q̄ premisse solum sint due que inferūt ꝯclusionem. ex hoc patet q̄ Pe. his. distinguit sillogismū in Barbara ꝯtra silogismu3 in baralipton. ꝛ tm̄ quo ad p̄missas nō distinguunt. Correlariū. Licet q̄libet silogism9 cathegoricus ꝯstet ex trib9 ꝓpōnib9 ꝛ quelibet ꝓpositio ex duobus terminis ad minus. ꝛ sic fierēt sex termini. tm̄ quilibet silogismus cathegoricus solū ꝯstat ex duab9 ꝓpōnibus tanq̄3 ex p̄missis ꝛ tribus termis dūtaxat hn̄tibus exercere tria distincta officia. Correlariū. Quibuscūq3 trib9 termis datis saltem cathegrematicis ꝛ extremū totale ꝓpōnis cathegorice esse potētibus pōt fabricari silogism9 adiunctis signis sincathegorematicis iuxta intētionē diffinitiōis ꝓposite. Exemplū. vt ex illis trib9 termis studiosus. ꝟtuosus ꝛ studēs hic fabricat silogismus. Ois studiosus ē virtuosus. ꝛ q̄libet studens est studiosus. ḡ quilibet studens est virtuosus. ꝛ tenet ꝯn̄a in Barbara

Medium est terminus bis sumptus ante cōclusionē

Pro littera est notandū q̄ Pe. His. in supiori textu dicens ex tribus aūt terminis non pn̄t fieri due ꝓpōnes nisi alter illoꝝ sumat bis voluit declarare officia illoꝝ triū terminoꝝ vic3 medij maioris ꝛ minoris extremitatis. vn̄ officium medij est bis poni ante conclusionē. ꝛ describit f̄m ordinē illos tres termīos ex q̄bus silogism9 ꝯstituit dicēs. Mediu3 est terminus bis sumpt9 an̄ ꝯclusionē. Scd̄o notādū. q̄ ille text9 vt ponitur nō est diffinitio. q2 f̄m eū sequeret q̄ signa v̄lia ꝛ etiā act9 cōplexiu9 ꝛ alia sincathegoremata essent mediū. q2 sunt termini qui bis sumun

Textus sic intelligit.

Qn̄ sillogismus capit vt supra in diffinitiōe text9 sic intelligitur.

Declarat officiū triu3 terminoꝝ

añ ꝯclusionē. Debet ꝫ textus sic intelligi Mediū est termin⁹.i.est ca thegorema cōplexū vel incōplexū sūpt⁹.i.sumptū bis scꝫ ꝭm se vel suū sinonimū in mō significādi principali añ ꝯclusionē.i.in ꝓmissis ⁊ nō in comclusione. In forma Medium est cathegorema complexū vel incōplexū sumptū bis ꝭm se vel ꝭm suū sinonimū in mō ꝭcandi principali in ꝓmissis ⁊ nō in cōclusiōe. Dr̄ cathegorema ꝑ hoc innuit̄ ꝙ nullum sincathegorema vt sic ē mediū.lꝫ bñ possit eē ꝑs medij vt si esset ꝑs alic⁹ extremi vt dicēdo sic.q̇libet asin⁹ cuiuslibet hois currit.⁊ brunell⁹ ē asinus cuiuslibet hois.ꝫ brunellus currit.hoc totū est mediū asin⁹ cuiuslibet hois. Dr̄ ꝯplexū.ꝑ hoc innuit̄ ꝙ mediū nō solū est terminus simplex sed ⁊ qñq₃ ꝯplexū vt supra. Dr̄ sumptū bis.ꝑ hoc differt mediū a maiore ⁊ miore extremitatib⁹. Dr̄ vel ꝭm suū sinonimū ad inuenduꝫ ꝙ ly hois in illo silogismo cuiuslibet hois asin⁹ q̇escit.⁊ sortes ē hō.ꝫ sortꝫ asin⁹ q̇escit.etiā est mediū.⁊ licꝫ nō ponat̄ bis añ ꝯclusionē ꝭm se.tñ ꝭm suū sinonimū in mō ꝭcandi principali. Dr̄ in ꝓmissis ⁊ nō in ꝯclusione ꝑ hoc innuit̄ ꝙ in tali vel cōsili argumēto.ois hō est rōnalis ⁊ oē rōnale est hō.ꝫ oē rōnale est rōnale.ly rōnale nō ē mediū.⁊ lꝫ ponat̄ bis añ ꝯclusionē tñ ponit̄ etiā in cōclusiōe.vñ vt postea videbitur nunq̄ mediū dꝫ poni in ꝯclusione ea rōne q̄ ē mediū. Correlariū. Hoc signum termin⁹ in textu debet capi strictissime vicꝫ ꝓ cathegoremate qđ ꝭm se vel suū sinonimū in mō ꝭcādi pricipali natū ē eē extremū totale ꝓpōnis cathegorice. Correlariū Mediū nō sꝑ ē extremū ꝓpōnis cathegorice Sꝫ qñq₃ solū ꝑs imo mi⁹ principalis vt in suꝑiori argumēto. qñq₃ aūt principal' ꝑs vt patꝫ. Correlariū. Verbū etiā natū ē esse mediū. vt in tali vel ꝯsimili argumento.nullus homo currit ⁊ oē rudibile currit.ergo nullum rudibile est homo.

Diffinitio medij sic intelligitur

Maior extremitas est terminus sumptus in maiori propositione cum medio

Pro lr̄a ē notandū ꝙ textus p̄ns vt ponit̄ nō est diffinitio. ⁊ ipsi⁹ iprobatio h̄ri p̄t ex suꝑioris text⁹ iprobatōe. Sed sic hꝫ intelligi Maior extremitas ē termin⁹ ⁊c̄.i.ē cathegorema totale cōplexū vel incōplexū ex oib⁹ t̄mis tā cathegorematicꝫ q̄₃ sincathegorematicꝫ i maiore ꝓpōne positis q̇ sunt ꝑtes extremi vl' extremoꝝ p̄ter mediū. Dr̄ vl' ꝯplexū q₂ maior extremitas ñ sꝑ ē incōplexū.sed qñq₃ ꝯplexū. vt in tl'i vel ꝯsil'i sillogismo.ois hō videt oēꝫ asinū molitoris ⁊ sortes ē hō ꝫ sortes videt oēꝫ asinū molitoris.h̄ totū videt oēm asinū molitoris ē maior extremitas. Dr̄ tā cathegorematicis q̄₃ sincathegorematicis.ad innuendū ꝙ ly oēꝫ in p̄dicto argumēto etiā est ꝑs maioris extremitatꝫ. Et addit̄ notāter.q̇ sunt ꝑtes extremi vt est ly omnem.⁊ ad excludendū signuꝫ vl'e ab initio maioris positū qđ nō est ꝑs maioris extremitatis.q₂ nō est ꝑs extremi Dr̄ vel extremoꝝ.q₂ nō semꝑ maior extremitas est ꝑs vni⁹ extremi sed qñq₃ extremoꝝ vt subiecti ⁊ p̄dicati.vt in tali vel ꝯsil'i argumēto sillogistico.ois hō vel asinus ē rudibilis ⁊ sortes ē hō.ꝫ sortes vel asin⁹ est rudibilis.distribuendo soluꝫ ꝑtē in maiore.hoc totū est maior extremitas

Diffinitio vel text⁹ sic intelligit̄.

asinus et rudibilis et nõ sunt ptes extremi sed extremo℞. Dicitur preter mediũ. p hoc differt maior extremitas a medio. q̃a mediũ aliud officiũ hꝫ. Correlariũ. Stat q̃ vna tota ꝓpõ est maior extremitas tenendo q̃ ps ꝓpõnis sit ꝓpõ. vt cuiuslibet hois asinus currit et sortes est hõ. ergo sortis asinus currit. hoc totũ est maior extremitas asinus currit

Minor extremitas est terminus sumptus in minori propositione cum medio.

Textus sic intelligit᷑.

Et intelligit᷑ sic. Minor extremitas ẽ cathegorema incõplexũ vl' cõplexũ ex oib⁹ termis tã cathegorematicis q̃ sincathegorematicꝫ in minore ꝓpõne positꝫ q̃ sunt ptes extremi vel extremo℞ pter mediũ. Et hꝫ diffinitio declarari sicut pcedens imediate. Correlariũ Oportet oẽm sillogismũ vt supra pmissum est in textu fabricari ex trib⁹ termis de q̃b⁹ iam descriptiones posite sunt vicꝫ ex maiore et minore extremitatibus et medio. sic q̃ quilibet sillogismus hꝫ medium maiorẽ extremitatẽ et minorẽ Correlariũ. Aliud est dicere maior extremitas et maior ꝓpõ. et aliud minor extremitas et minor ꝓpõ. qr maior extremitas solũ ẽ vna ps vl' subiecti vel pdicati vel vtriusq̃ ipsius maioris ꝓpõnis. et minor extremitas ẽ ps mioris ꝓpõnis. Que aũt ꝓpõ dicat᷑ maior ꝓpõ et q̃ minor. hoc patꝫ q̃n sillogism⁹ fabricat᷑ in aliquo mõ tũc cõiter pma ẽ maior. scḋa minor et tertia ɔcl'o. Dr cõiter. qr q̃nq̃ etiã mior est prima ꝓpõ. vt hoc ẽ bon⁹ sillogism⁹ in darij. sortes ẽ hõ et ois hõ est aĩal g̃ sortes ẽ aĩal. et tñ illa sortes ẽ hõ est mior. et scḋa vicꝫ ois hõ ẽ aĩal ẽ maior. et g̃ maior et mior extremitates nõ sp sũt ꝓpões. sed maior et mior ꝓpõ sp sunt ꝓpones

Differũt maior extremitas et maior ꝓpõ. et sil'r minor extremitas et minor ꝓpõ

Ad sillogismũ aũt requiritur modus et figura

Textus est vna ꝓprietas sillogismi

Pro illo textu est notandũ q̃ ipe nõ est diffinitio sed oñdit vnã ꝓprietatẽ ipsius sillogismi. qr sillogism⁹ sicut cõiter format᷑ sic se habet q̃ ipse est magis ꝓbatiuus in mõ et figura q̃ si non esset in mõ et figura licꝫ sit eq̃ bon⁹. Ponit᷑ ergo pñs text⁹ vt sciat᷑ q̃s sillogism⁹ sit in mõ et figura et quis nõ. et ly et in textu debet capi copulatiue. et nõ copulatim. qr alias text⁹ fieret incõgruus vt patet ex grãmatica. Et lꝫ ꝓpões de copulatis vel disiunctis extremis iuxta ꝓbabiliorem viã sint cathegorice. tñ ipe textus preter rigorem est ꝓpõ hypotetica. et valet tantũ modus exigit᷑ ad sillogismũ. et figura exigit᷑ ad sillogismũ. Est ergo ɔclusio. q̃ nõ ois sillogismus est in modo et figura. nec ad hoc q̃ aliquid sit sillogism⁹ hoc requirit᷑ tanq̃ necessariũ vel oportunuꝫ. Sed qr vt sciat᷑ q̃ sillogismi in mõ et figura existẽtes sunt magis vsitati q̃ alij. Dicendũ est. Quilibet sillogismus cathegoricus non expositorius nec ad talem reducibilis ex ꝓpositionibus simplicis qualitatis constitutus cõmuniter vsitat⁹ et cuius medium in vna pmissa℞ distribuit᷑ est in mõ et figura simpl'r vel reductiue. Et quare addantur singule particule ex supioribus tracta. Dicitur tamen cuius medium in vna premissa℞ distribuitur ꝓpter sillogismum in quo mediũ accipitur collectiue vel vbi mediũ nõ distribuitur.

Intellectus textus

Correlariũ. Sillogismus expositorius etiã est in figura. nec hoc ẽ ɔ̃dicta. imo põt fabricari sillogismus expositorius in q̃libet figura sed nõ

est in modo quia medium nō distribuitur. Correlariū. silogismꝰ qui
non est in modo et figura est ita bonꝰ silogismꝰ sicq̄ est in modo ⁊ figura
Correlariū. Silogismꝰ ē in mō ⁊ figura non ꝙ ly in dicat intransitio-
nē q̄a silogismus nō ē modus ⁊ figura s3 ly in valet tm̄ sic ex. Correla
rium. non oē argum̄tū qd̄ est in mō ⁊ figura est silogismus vt p3 i omni
bus argumentis pagolisticis. vt tale vel cōsile argumētū. om̄is homo
est aīal ⁊ sortes est homo. g̊ sortes est oē aľ. ē in pria figura ⁊ ī darij iuxta
ōnotatōes vocaliū qd̄ nō sufficit. Et tamē nō ē silogismꝰ q2 n̄ ē bōa ꝯn̄a

Figura est ordinatio trium terminoruz s3m subiectō nem et predicationem in premissis.

Pro illo textu est notandū. ꝙ figura in re nō ē aliud nisi tres termini
certo modo adinuicem ordinati ẜm subiectionē ⁊ predicationē i p̄missis Diffinitio figure sic in
Et iuxta h̄ diffinitio sic intelligiť. Figura est ordinatio triū terminoruz telligitur
.i. tres termini certo mō ordinati ad inuicē ẜm debitam subiectionē ⁊ p̄-
dicationē in premissis vt sunt mediū ⁊ maior extremitas ⁊ minor extre-
tas. Dī notanť in p̄missis q̄a si variatur subiectio vľ p̄dicatio in cōclusio
ne nō oportet ꝙ ꝓpter h̄ ponunť alie figure et modi: Alias em̄ celarent
⁊ celantes essent in diuersis figuris. pat3 g̊ ꝙ ordinatio in littera d3 capi
passiue, p termis ordinatis. Correlariū. dicēdo sic. oē aľ est substātia
⁊ omnis homo est aīal. ergo om̄is homo ē substātia ille silogismus nō
est figura sed bene isti tres termini animal substātia hō sic ad inuice3 or
dinati ꝙ vnus teneat officiū medij. ⁊ alius maioris extremitatis. ⁊ tertiꝰ
officium minoris extremitatis. Sed totus silogismus bene est in figu-
ra. i. ꝯstituitur ex figura hoc est ex tribus terminis certo modo ordina-
tis ẜm debitam subiectionē ⁊ predicationē. Post hoc dicit Pe. hisp.
in textu. hec aūt ordinatio potest fieri tripľr. Pro quo est notandum
ꝙ pria figura capitur duobus modis. vno modo large et tunc sic descri-
bitur. Pria figura est qn̄ mediū subijcitur in vna ⁊ predicať in alia ⁊ sic Prima figura lar ge
cepit pe. hiš. Et ita diffiniēdo tūc q̄rta figura cōprehēditur sub prima
sic ꝙ q̄rta figura nō est distincta a prima. ex isto modo solū tres sūt figu-
re specie distincte sc3 prima secunda ⁊ tercia. Alio modo capiť stricte Stricte
⁊ tūc describitur sic. Prima figura est qn̄ mediū subiciť in maiore ⁊ pre-
dicatur in minore. vt oīs hō est animal ⁊ oē risibile est hō. ergo oē risibi
le est aľ. ita capiendo tūc sūt quatuor figure ⁊ quarta vt sic est disticta a
prima. Sed secūda figura est qn̄ mediū predicatur in āmbabꝰ p̄missis vt
nullꝰ hō est aīal ⁊ oīs asinus est animal. ergo nullus asinus est hō. Sed Secunda figura
tercia figura est qn̄ mediū subijcitur in ambabus premissis vt oīs hō ē Tercia figura
substantia ⁊ oīs hō est risibľ. ergo risibile est substantia. Sed quarta fi-
gura distinguēdo ea3 a p̄ma est qn̄ mediū predicaťin maiore ⁊ subijciť Quarta figura
in minore. vt oīs homo est animal et om̄e aľ ē substantia. ergo substātia
est hō. Correlariū. in talibus diffinitōibꝫ ly subijcitur ⁊ ly p̄dicať equiuo
canť in ꝓposito ⁊ in primo tractatu q̄a in ꝓposito ly subijcitur valet tm̄
.i. a pte subiecti ponitur. Et ly predicatur. i. a pte p̄dicati poniť. sed in p̄-
mo tractatu ly subijcitur valet tm̄ sicut subiectū ē ⁊ ly predicatur sicut p̄-
dicatum est.

Modus Silogismi

debita q̄litas ē q̄n vna p̄missarū ad min⁹ ē affirmativa
debita quātitas ē q̄n

Modus est ordinatio duarum propositionum in debita qualitate et quantitate

Diffinitio modi nō valet.

Notandū ꝓ ista littera ꝙ vt ponitur de rigore verboꝝ ipa nō ē diffinitio q̄a diffinitū stat irrestricte ꝓ quolibet modo siue capiať ꝓ p̄missis tantū vel ꝓ p̄missis ⁊ cōclusiōe siľ. Secūdo iō nō valet. Quia diffinitur ignotū ꝑ eq̄ notū cū nesciať quando sit d̄bita q̄litas vľ quātitas ⁊ q̄n n̄

Modus capiť dupľr
Primo

Secundo notādū. ꝙ ille termin⁹ mod⁹ q̄ꝫtū ad ꝓpositū capiť dupľr. Uno mō ꝓ p̄missis tantū ⁊ tūc tex. sic diffiniť. Modus. s. capt⁹ ꝓ p̄missis tm̄ est ordinatio duaꝝ ꝓpositionū. i. ē due p̄misse cathegorice bene disposite ad inferēdū aliq̄ꝫ cōclusionē certo mō adinuicē ordinate i debita q̄litate ⁊ q̄ntitate ⁊ d̄bito situ t̄minoꝝ. Et sic in re sť ipse p̄misse modus b̄n adinuicē ordinate ꝯclusiōe dempta. Correlarum. Celarent ⁊ celantes nō sūt modi distincti q̄a h̄nt easdem p̄missas. similiter darij ⁊ dabitis nō sūt distincti modi ex eadē causa. Correlariū. Celarent ⁊ cesare vt sic sunt modi distincti ⁊ lꝫ p̄misse sūt eedē in eis quo ad q̄litatē et quantitatē tn̄ differūt in situ terminorū ex q̄ mediū in vno aliť subijciť et p̄dicať q̄ꝫ in alijs vt pꝫ. Alio mō capiť modus ꝓ p̄missis ⁊ ꝯclusiōe simľ ⁊ tūc text⁹ sic intelligiť. Modus. s. captus ꝓ p̄missis ⁊ ꝯclusiōe simul est ordinatio duaꝝ ꝓpōnū premissaꝝ ⁊ ꝯclusiōe b̄n dipositaꝝ in debita qualitate ⁊ q̄ntitate ⁊ situ terminoꝝ vt sic ipsa ordinatio totius argumēti silogistici premissaꝝ cū cōclusione est modus. ⁊ sic capiendo modū celarent ⁊ celantes sunt distincti modi quia differūt in cōclusiōe. sic etiam dabitis ⁊ darij differunt penes h̄ q̄r vnus ꝯcludit directe ali⁹ indirecte vt patebit posterius. Correlariū. silogismus nūq̄ꝫ est modus sed ē in modo. capiendo ly in pro ex idest cōstituitur ex modo. Alij tamen dicūt ꝙ silogismus sit modus ⁊ ꝙ silogismus sit in mō ꝓut ly in dicit sensum intransitiuum primum tamen cōmuni⁹ est. Dicitur in debita qualitate ⁊ q̄ntitate.

Secundo

Debita quantitas

Unde debita quantitas est due premisse cathegorice inferentes conclusionem silogistice quarum ad minus vna est vniuersalis. ⁊ vocatur propositio vniuersalis in proposito cui⁹ primus termin⁹ cathegorematic⁹ distribuitur siue sit subiectum siue predicatum siue ꝑs taliū. Unde in proposito illa vel consimilis est vniuersalis. cuiuslibet hois asinus currit. Et tamen ly hominis non ē subiectū sed solū pars imo minus principalis. Simľr illa est vniuersalis. omnē equū videt hō ⁊ tam̄ ly equū est pars predicati ⁊ in p̄mo tractatu est indefinita. q̄a ly hō ē subiectum.

Due sunt sp̄es q̄ntitatis vniuersalis

Est ergo in proposito ita sentiendū de quātitate ꝓposicionū ꝙ solū due sunt in ꝓposito q̄ntitates videlicet particularis ⁊ vniuersalis Indefinita eni ⁊ singularis sub particulari significantur. Et illa ē particularis cuius primus terminus cathegorematicus nō distribuitur. Et ꝑ oppositū diffinitur vniuersalis ⁊ nulla ē ibi difficultas de mixta quātitate.

Due sunt species quātitatis particularis

Debita qualitas

Sed debita qualitas est due premisse inferētes aliquā ꝯclusionē quaꝝ adminus vna ē affirmatiua. vn̄ q̄n ambe sūt negatiue nūquā est ibi debita qualitas. neq̄ꝫ tunc premisse sūt bene disposite. Et attēditur qualitas in ꝓposito eodeꝫ modo sicut in primo tractatu videlicet

penes copulã pͥcipalẽ affirmatã vł negatã. ita ꝙ nõ diuersificaṫ q̃litas sicut quantitas. Dr̃ in fine. ⁊ eodẽ situ terminoꝝ ꝑ hoc innuitur ꝙ capiẽdo modũ ꝓ p̃missis ⁊ ɔclusione simul tunc celarẽt ⁊ cesare sunt modi distincti. Silr̃ darij ⁊ dabitis q̃a differũt in situ terminoꝝ ex quo mediũ in cesare in ambabus predicatur. Sed in celarent in vna subijcitur ⁊ in a ia predicatur. Correlariũ. In toto sunt decemnouẽ modi oĩm figurarum cõmuniter vsitati. Nã prime figure sunt modi nouem scilicet Barbara. celarent. darij. ferion. baralipton. celantes. dabitis. fapesmo. frisesmoꝝ. Sed secunde figure sunt quatuor modi. scilicet. cesare. camestres. festino. baroco. Sed tercie figure sunt sex modi scilicet. darapti. felapton. disamis. datisi. bocardo. ferison. Et hoc intelligiṫ de modis cõmuniter vsitatis ⁊ penes quos alij faciliter haberi possunt ⁊ nõ distinguendo quartam a prima. ⁊ quomodo describatur quelibet modus habetur in denotatione vocalium in eis positarum

Modi oĩum figuraꝝ sunt decẽnouem

Vnde tales danṫ regule ad quãlibet figurã ex puris particularibus nihil sequiṫ. vnde oportet alterã premissarum esse vniuersalez aut vtranqz.

Prima regula

Pro illo textu est notandũ. ꝙ petrus hispan⁹ postq̃ꝫ posuit ea ex quibus silogismus constat et que requiruntur ad silogismum vt modus ⁊ figura. nũc ponit aliq̃s regulas cões omnibus silogismis i qualibet figura ɔuenientes. Et vt ponitur regula vniuersaliter non ẽ vera. q̃a bñ seq̄tur hõ currit ⁊ asinus currit. ergo hõ currit imo formaliṫ. Et tamen iã arguiṫ ex puris ꝑticularibus. ⁊ est bona ɔñа a tota copulatiua ad alteram ei⁹ ꝑtem. Secundo notandũ ꝙ vno mõ illa propositio diciṫ pure particularis que est particularis ex parte omnium terminoꝝ in ea positorum. Et sic illa homo est sortes non est pure particularis. Similiṫ nec illa homo est omne animal. neqꝫ illa homo omnem equum videt. ex quo in eis ponunṫ termini distributi. Et sic capiẽdo propositionẽ pure particularẽ nõ oportet ponere mł̃tas exceptões vel casus exceptos a regula. Et dꝫ breuiter sic ĩtelligi. Ex puris particularibus nihil sequitur silogistice nisi medio addatur relatiuũ idemptitatis. Dicitur silogistice propter argumentũ supra assumptũ ⁊ multa similia vbi arguitur a diuisis ad coniuncta. vel ab inferiori ad superius in quibus bñ sequiṫ ex puris particularibus sed nõ silogistice. Dicitur nisi medio addaṫ relatiuum idemptitatis propter silogismũ reducibilẽ ad expositoriũ. in quo omnes premisse ponuntur particulares pure. ⁊ bene sequitur etiã silogistice vt sic arguẽdo. animal currit. ⁊ homo est idez animal ergo homo currit. Alio mõ pure particularis. dicitur illa cui⁹ subiectuz accipitur determinate. Et sic illa est pure particularis homo est sortes homo est omne animal. ⁊ tunc regula sic habet intelligi. Nũq̃ꝫ ex puris ꝑticularibus sequitur aliquid silogistice demptis q̇nqꝫ casibus Prim⁹ qñ arguitur expositorie vt patet. Secundus. quando medio additur relatiuum idemptatis qđ ıteꝝ patet. Tertius qñ ad min⁹ i vna p̃missaꝝ medium

Textus nõ valet

Pure particularꝫ stricte

Regula intelligiṫ sic.

Pure ꝑticularꝫ large.

A regula excipiũṫ q̇nqꝫ casus

distribuitur et in cõclusione precauetur ne arguat̃ a non distributo ad distributũ. vt sic homo est omne animal ⁊ animal est omne risibile. ergo omne risibile est homo. Quartus casus quando concluditur negatiue de mõ loquẽdi icõsueto ⁊ precauet̃ iterũ ne arguat̃ a nõ distributo ad distributum. vt bene sequitur. homo non est asinus. et rudibile est asinus igitur homo rudibile non est. Quintus quando medium in ambabus accipitur collectiue vt homo est oĩa aĩalia. ⁊ asinus est oĩa aĩalia. igitur hõ est asinus Sed iuxta primum modũ solus secundus casus excipitur vt patuit. quia in aliis non arguitur ex puris particularibꝰ.

Correlariũ. licet in hoc argumẽto bñ seq̃tur aliq̃d ex puris ꝑticularibus homo est animal ⁊ risibile est animal. igitur risibile est homo tamẽ nõ ẽ silogismus q̃a nõ consequentia formalis. ex quo illa ẽ eiusdẽ forme homo ẽ animal ⁊ asinus est aĩal igitur homo est asinus. ⁊ tñ nihil valet

Causa regule

Sed diceres. que est causa regule. Rñdetur ꝙ illa. quia ĩ quolibꝫ silogismo mediũ adminus in vna premissa℞ dꝫ distribui cõpleta distributione. modo si erunt pure ꝑticulares medium in neutra premissarum distribuetur

Secũda reg̃la ex puris negatiuis nihil sequit̃ vnde oportet alterã premissa℞ eẽ affirmatiuã vl̃ vtranqꝫ.

Regula vniuersaliter est falsa

Pro littera est notandũ. ꝙ ipsa vt ponitur nõ ẽ regula vniuersalit̃ ꝟa lꝫ ꝑticulariter. primũ pꝫ. q̃a bñ sequit̃. nullus hõ põt currere. igitur hõ est asinus. ⁊ tñ arguit̃ ex puris negatiuis. Q̃d sil̃r eẽt si ꝑmisse due essent cathegorice. vt sic nullus deus est deus ⁊ nullus homo potest esse albus ergo nullꝰ hõ põt currere. vbi arguit̃ ite℞ ex purꝫ negatiuis. ⁊ tñ est ꝯña bona. ex quo añcedẽs est impossibile. ⁊ ad tale sequitur quodlibet. Sꝫ

Intellectus regule

secunda pars patet vicꝫ q̃d valet ꝑticulariter q̃a silogistice nihil valet arguere ex puris negatiuis vt pꝫ facile. Debet ergo regula sic intelligi. Ex puris negatiuis nihil seq̃tur silogistice ⁊ formalit̃. ẽ tñ ve℞ ꝙ formaliter posset omitti q̃a quicq̃d sequitur silogistice hoc etiã seq̃tur formaliter. sꝫ nõ econuerso. primũ patet ex diffinitione silogismi vbi dicitur. ex qua in consequẽtia bona ⁊ formali ⁊c̃. Sed secũdũ patet q̃a hoc ẽ ꝯña formalis homo ẽ animal. igit̃ aĩal est homo. ⁊ tamen nõ est argumtũ silogisticum.

Non necesse addit̃ dũ modo medium nõ variatur penẽs finitũ et infinitum

Correlariũ nõ oportet addi ad regulã dũmõ mediũ non variatur penes finitũ ⁊ infinitum ꝓpter tale vl̃ ꝯsil̃e argumentum nullum non rationabile est risibile ⁊ nullus asinus est ratõabilis. igitur nullus asinus est risibilis. quia nõ est ibi formalis connexio extremitatũ cũ medio quia si hoc totũ non rõnabile esset medium tunc oportet bis poni ante cõclusionẽ. Si aũt solũ ly rationabile est medium tunc nõ totum intraret conclusionẽ quia ly nõ nõ intraret. Etiam non est consequentia formalis si ly non rationabile valet formaliter tantum sicut ens quod nõ est rationabile sicut de rigore fit. quia ponẽdo loco ly ens ly capra et loco ly risibile ly rudibile. tunc in sili non sequitur. nulla capra que non est rationalis eit rudibilis. ⁊ nullus asinus est rationalis. igitur nullus asinus est rudibilis. Dicitur silogistice quia ex puris negatiuis bene se

quitur aliquid non silogistice. vt bene sequitur nullus homo est animal
ꝛ nullus homo est homo. igitur homo non est animal sed non silogisti//
ce quia non est formalis connexio medij ad extremitates vt pat et ꝛc

Tercia regl'a si vna premissarum fuerit partic'laris cõclusio etiã dꝫ eẽ particularis. et nõ ecõuerso.

Est ergo aduertendum ꝙ illa regula similiter sicut ꝛ precedentes non
valet vl'iter vt ponitur sꝫ cã intelligẽdo ꝑticulariter valebit. Et habet sic
intelligi vniuersaliter. Quandocũqꝫ arguitur silogistice ꝛ aliq̃ premissa
rũ est particularis conclusio ẽt dꝫ esse ꝑticularis. nisi precaueat' qͦd nõ ar — Intellectus regule
guatur ꝛ nõ distributo ad distributum. Dicitur quando arguitur silo//
gistice quia arguendo enthimematice tũc regl'a nõ sꝑ hꝫ veritatẽ. Dr
nisi ꝑcaueat' ꝛc. quia tũc bene sequitur. aliquis planeta est oĩs sol ꝛ oĩs
planeta est luna. igitur oĩs sol est luna. Et tamen cõclusio iã nõ ẽ parti//
cularis. Similit' hoc est silogismus al' nõ est hõ. ꝛ omne al' est substãtia
ergo oĩs hõ substantia nõ est. q̃a iã iteꝝ ꝑcauet' ne arguatur a nõ distri//
buto ad distributũ. Est ergo rõ hui⁹ regule ꝛ nõ alia q̃a si sic vicꝫ ꝙ cõ//
clusio eẽt vl'is ꝛ ñ aliq̃ ꝑmissaꝝ tũc argueret' a ñ distributo ad distributũ. — Rõ regule

Quarta r'la si vna premissaꝝ fuerit negatiua cõclusio etiam debet esse negatiua.

Et itelligitur sic. In quolibet silogismo cathegorico si aliqua ꝑmissa
rũ ẽ negatiua conclusio etiã dꝫ eẽ negatiua. Et rõ regule est. q̃a tunc — Intellect⁹ regule
fieret cõtra diffinitionẽ silogismi quia nõ fieret cõnexio extremitatũ cum
medio in premissis ꝛ ꝯclusiõe. Di cathegorico qꝛ in silogismo hypote//
tico bene fieri pt. Correlariũ. lꝫ illa sit ꝯña bona. aĩal nõ ẽ equ⁹ ꝛ oẽ
rudibile est animal. igitur oẽ rudibile ẽ asin⁹ tñ nõ est silogism⁹ q̃a nõ ẽ
formal' ꝯña. q̃a in silĩ mõ seq̃tur. al' nõ ẽ hõ ꝛ oẽ rudibile est animal. igit'
omne rudibile ẽ hõ: Correlariũ. lꝫ illa cõsequẽtia sit bona. om̃is hõ
est nõ hõ. ꝛ nullus homo ẽ nõ hõ. ergo hõ est hõ. tñ nõ ẽ silogismus q̃a
nõ est formalis ꝯnexio extremitatũ cũ medio ĩ premissis q̃a dabiles sũt
due extremitates q̃ eodẽ modo ꝯnexe cũ medio nõ faciunt bonã ꝯñam
vt ponẽdo loco ly homo ly albũ ꝛ ly currens. vt sic. omne albũ ẽ nõ hõ ꝛ
nullũ currens est nõ hõ. ergo album est currens que nihil valet. q̃a ĩ fa//
ali casu añs ẽ veꝝ ꝛ ꝯñs falsũ. vt sit vnus hõ niger tm̃ ꝛ creta alba.

Quinta regl'a medium nõ dꝫ intrare cõclusionem

Hec regula inter ceteras generalissima ꝛ vniuersaliter vera sic intelli
gendo Mediũ nũqꝫ debet intrare conclusionem qñ arguitur silogisti — Intellect⁹ regule.
ce ea rõe qua ẽ medium. Dicitur ea ratione q̃ ẽ mediũ qꝛ sub ratiõe ma//
ioris vl' minoris extremitatis bene potest intrare conclusionem vl' etiam
ratione vtrorumqꝫ. Et dicitur vltimate propter illũ vel ꝯsimilem silo//
gismũ. nullus homo est homo. et omnis homo est homo. igitur homo
non est homo. vt medium intrat conclusionem sub ratione maioris vel
minoris extremitatis sed nõ sub ratione medij. Correlariũ. lꝫ plures
sint regule iuxta quas dꝫ se habere silogismus tamẽ Pe. hisp. posuit so//

lum illas quinque pro generalioribus et magis communibus que etiam et alie in diffinitione silogismi innuuntur. Que autem sint alie regule videatur alibi.

Rima figura nouem habet modos. quatuor directe concludentes. et quinque indirecte. scilicet Barbara celarent darij ferion baralipton Celantes dabitis fapesmo frisesmorum

Prima figura large.

Pro illa littera est aduertendum. quod prima figura vt etiam supra patuit capitur dupliciter scilicet large et stricte. Large tunc sic describitur. est quando medium in vna subijcitur et predicatur in alia. et ita quarta figura non est distincta a prima nec econuerso. sed comprehenditur sub ea ita capiendo primam figuram et modum pro premissis tantum tunc sunt. xij. modi prime figure scilicet isti sex. barbara clarent darij ferion faspesmo frisesmorum. et alij sex transponendo solum premissas in illis iam dictis et baralipton et dabitis et celantes. vt sic non sunt modi saltem distincti a barbara darij et celarent quia habent easdem premissas. Sed capiendo modum pro premissis et conclusione simul et primam figuram iterum modo supra tunc sunt vigintiquatuor modi prime figure scilicet nouem quos ponit Pet. Hispa. et alij tres scilicet barbari celarent et celantes et sic sunt duodecim et cum hoc alij duodecim transponendo solum premissas in eis vt rabara didari lacerent rifero et sic de alijs. Alio modo prima figura capitur stricte. et tunc describitur sic. est quando medium subijcitur in maiore et predicatur in minore. Et ita distinguitur a quarta figura et econuerso. et quarta figura sic erit specialis figura et describitur sic. est quando medium predicatur in maiore et subijcitur in minore. Ita capiendo primam figuram et modum pro premissis tantum. tunc textus iterum vt ponitur est falsus. quia vt sic solum sunt sex modi prime figure scilicet barbara darij celarent ferion fapesmo frisesmorum. et sic celantes dabitis et baralipton iterum non distinguntur a darij. Celarent et barbara quia sunt de eisdem premissis. Sed capiendo modum pro premissis et conclusione simul et primum figuram secundo modo tunc sunt duodecim modi prime figure. nouem quos ponit petrus hispanus et tres alij scilicet barbari celarent et celantos quia quecunque premisse nate sunt concludere vniuersalem tales etiam nate sunt concludere particularem. et tenet consequentia a subalternante ad subalternatam. Sed diceres. quare Pet. his. solum nouem posuit modos cum tamen qualitercunque modus accipiatur semper sunt plures vel pauciores. Respondetur quod petrus hispanus solum curauit ponere modos communiter et magis vsitatos. et quibus habitis alij faciliter haberi possunt quia ex illis nouem modis prime figure faciliter habentur et alij. ideo petrus hispanus de eis non curauit.

Prima figura stricte.

Cur Pe. his. solum posuit nouem

Sed diceres. Posita quarta figura quot sunt tamen quarte figure modi. Respondetur quod de modis quarte figure equaliter est dicendum sicut de modis prime figure prout distinguuntur ab inuicem et secundum quod modus capitur.

Prima Figura

Directe cõcludere ẽ maiorẽ extremitatẽ predicari de minore in cõclusiõe. Sed indirecte cõcludere ẽ minorem extremitatẽ predicari de maiore in cõclusiõe.

Pro illis textibus est notandũ. ꝙ quilibet eorum vt ponitur non valet. sed sic habet intelligi. Directe concludere est totum maiorem extremitatem predicari de minore vel parte eius in conclusione. vel partem maioris extremitatis que tenet se ad extremum medio oppositum p̄dicari de minore vel de parte eius in conclusione. Correlarium. Jlle silogismus concludit directe. cuiuslibet hominis asinus currit. et sortes est homo. igitur sortis asinus currit. Sed ille non concludit directe cuiuslibet hominis asinus currit ꝛ sortes est homo. ergo sortis currens est asinus. quia licet pars maioris extremitatis predicetur de minore vł de parte eius in conclusione tamen non illa pars q̄ tenet se ad extremũ medio oppositum. Et eodem modo haberet intelligi secũda diffinitio. Et sic indirecte concludere est minorem extremitatem vel partem eius predicari de maiore. vel de parte eius que tenet se ad extremum oppositum medio in conclusione. vt cuiuslibet hominis asinus currit. ꝛ sortes ẽ homo. ergo currens est sortis asinus. Vel etiam sic concludendo. ergo sortis currens est asinus. Et sunt primi quatuor modi prime figure directe concludentes. sed non solum tales sed etiam omnes modi aliarũ figurarum. Et vltimi quinqꝫ modi prime figure sunt indirecte concludentes ꝛ solum tales.

Directe concludere

Indirecte concludere

Sequitur de prima figura cuius tales dantur regł̄e

Prima Maiore existente particulari nihil sequitur in prima figura directe concludendo.

Notandũ pro textu ꝙ habet sic intelligi. Quando maior est particularis ꝛ medium in nulla premissarum distribuitur nec sumitur cum relatiuo idẽmptatis in minore tunc non valet silogismus in prima figura. Et fundatur hec regula super hoc. quia alias medium in nulla p̄missarum distribueretur. Vel possit esse talis intentio regule ꝙ maiore existente particulari in prima figura in modis a petro hispano positis nihil sequitur directe concludendo

Intellectus regule.

Rõ regule

Secunda regula minore existente negatiua nihil sequitur directe concludendo.

Et intelligitur illa regula sic. Quando minor est negatiua tunc in prima figura nihil sequitur silogistice in aliquo modo a Petro Hispano posito directe concludendo. vt non sequitnr. omnis homo est animal et nullus asinus est hõ. igiť asinus non est animal. Et causa huius regule est quia arguitur a non distributo ad distributũ qđ tamen si precaueretur staret silogismũ eẽ bonũ. ſꝫ nõ i mõ a pe. his. posito. Dr̄ directe qꝛ indirecte ꝯcludenbo bene valet vt patet arguendo in fapesmo vbi mioꝛ est negatiua.

Intellectus regule

Ratio regule

Barbara primus modus prime figure cōstat ex vni uersali affirmatiua maiori et vniuersali affirmatiua minore vniuersalem affirmatiuam directe cōcluden tibus vt omne animal est substantia et omnis homo est al'.ergo omnis homo est substātia.

Barbara est termin⁹ scōe intentionis — Notandum.ꝙ ille terminus barbara in proposito capitur vt est ter- minus secunde intentiōis significans substratiue maiorē minorē atqꝫ cō clusionē cōnotando eas pmissas ꝛ conclusionē sic se habere sicut vocales

Denotatō nes vocaliū a e i o — in eo posite denotant. Unde a denotat ꝙ propositio per eā designata sit vniuersalis affirmatiua. Sed e denotat ꝙ propositio ꝑ eaꝫ designata sit vniuersalis negatiua. Sed I denotat ꝙ propositio ꝑ ipam dsignata sit particularis affirmatiua. Sed o denotat ꝙ ꝓpositio ꝑ eaꝫ designata sit ꝑticularis negatiua. Correlariū.si in aliquo modoꝝ ponunt̄ plures vo- cales q̄ꝫ tres tunc alie nihil significant. Sed solum prime tres sunt attē dende ꝫm tres ꝓpositiones ex q̄bus silogismus cōstituitur.s. maiore mi nore et conclusione. Et prima vocalis designat maiorē. secunda minorē tercia conclusionē. Correlarium. Idem esset ac si ꝓ primo modo ille terminus agatha poneret̄. vl'etiam barbaras. vel etiā aratra q̄a in pri- mis quatuor modis q̄ sūt perfecti nulla est difficultas de alijs litteris ꝓ- pter vocales. licet bñ fiet difficultas in alijs modis ꝛ ꝓpter reductionē ad silogismos ꝑfectos Correlarium. nō omne argumētū sic se habēs sicut vocales in barbara posite denotant est in barbara. sed vltra requiri tur ꝙ sit silogismus. Sequitur ergo ꝙ omnis silogismus in barbara.i. ex barbara est ꝯña bona et formalis.

Arguit̄ ꝯ dicta pmo. — Contra hoc arguitur hoc ē argu mentum in barbara ꝛ tamen ꝯña non est bona. oīs homo est animal. ꝛ omne risibile est homo. ergo omne animal est risibile.

2 Cōfirmat̄ hoc est argumentū in barbara ꝛ nihil videlꝫ. omnis homo ē substantia. et omne risibile est homo: ergo omne risibile est omnis substātia cū ante- cedens sit veꝝ et ꝯsequēs falsuꝫ

3 Confirmatur. de illo argumēto. oīs homo habet caput ꝛ omne risibile est homo. igitur omne risibile est ca put.

4 Confirmatur de illo argumēto. omnis homo venientem cogno scit ꝛ omne risibile est homo. igitur omne risibile cognoscit venientem.

5 Confirmatur de illo. omnem equum videt homo ꝛ omne hinibile ē equus. ergo omne hinibile est videns homo. tamen antecedens est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum.

6 Confirmatur de illo. omne currens est asinus ꝛ omīs homo est currens. ergo omnis homo est asinus

7 Cōfirmat̄ de illo. oīs homo est omne animal ꝛ omne animal ē homo. igitur omnis homo ē omnis homo. quod licet sit bona ꝯña tamen nō est formalis.

8 Cōfir- matur de illo. omne vendens oleum vendit liquorem. ꝛ q̄libet adulator vendit oleum. ergo quilibet adulator vendit liquorem.

9 Cōfirmatur de illo. omne indiuiduum alicuius specie est asinus. ꝛ omnis homo est in- diuiduum alicuius speciei. ergo omnis homo est asinus.

10 Confirmat̄ de illo. quilibet flebilis est homo et omne risibile est flebile. igitur omne risibile est homines.

R̄ ad pmū argumētū — Ad primū respondetur negando ꝙ sit in barba

ra. z ad pbationem p denotationē vocalium dicendū est q non sufficit sed vltra requirit q sit sillogismus. mō argumentū non est sillogismus qz arguit a nō distributo ad distributum rōne ly aial. etiaz nō excludit directe qd tñ oporteret si deberet esse in barbara. qd si fieret certe nō argueret a nō distributo ad distributum. Ad secundū rñdet eodē mō qz iterum arguit a nō distributo ad distributū rōne ly substātia in maiore vbi nō distribuit z in ɔñte distribuitur. z sic non est silogismus in barbara. licet sit argumentū in barbara capiēdo ly argumētuz large put extendit se ad bonum vel ad malū argumētum indifferenter. Ad tertiū dicēdum est negando q sit in barbara. Et qñ pbat p denotationem vocaliū. rñdetur hoc nō sufficit. qz vltra hoc oporteret q esset sillogismus. mō nō est sillogismus. qz nō totū intrat ɔclusionē. qz hoc totū habet caput est maior extremitas. Et tamē neqz fm se neqz fm suum sinonimū ponit in ɔclusione. deberet g̃ sic cōcludi. ergo omne risibile habet caput. vel sic. ergo oē risibile est habens caput. Silr est ibi. omnis homo videt asinū. z oē risibile est hō. g̃ omne risibile est asin9. Ad q̃rtum rñdetur q nō est in barbara. qz arguit a nō appellato ad appellatum rōne ly venientē in maiore z in cōclusione. mō est regula q nullus terminus in ɔñte debet aliter appellare suā formam vel ratiōez q̃z in añcedente. Ad quintū dicendū est concedendo q sit mala ɔña. z sic nō erit sillogismus in barbara. z pueniit defectus ex vna regula vicz q non est eadem habitudo. qz nō qualitercūqz habet se mediū ad maiorem extremitatem in maiore taliter se habet minor extremitas ad maiorem in cōclusione. qz mediū in maiore habet se ad maiorē extremitatem in accusatiuo casu. z ergo minor extremitas in ɔclusione etiā debet se habere i eodem casu ad maiorez extremitatē. debet ergo sic ɔcludi. ergo oē hinibile videt homo. ita q ly hinibile stet in accusatiuo z non in ntō. Ad sextū rñdetur ɔcedēdo q sit in barbara z ɔsequēter q sit bonus sillogismus. Et qñ improbat sic Añcedens est cōtingens vel possibile z cōsequens est impossibile. Dicit negādo q añs sit ɔtingens vel possibile Et licet q̄libet ps sit contingens z possibilis tamē tota copulatiua est impossibilis. qz ptes eius sunt sibi inuicem incōpossibiles. Et sic ex impossibili bene seqtur impossibile. mō nunq̃z ptes pñt simul esse vere videlicet añcedentis. Ad septimū dicēdum est ɔcedendo q sit bona cōsequentia. z negādo q nō sit ɔña formalis. imo quecūqz secum eiusdez forme est etiā bona ɔña. Sed negando q sit in barbara qz nō est sillogismus. eo q arguitur a non distributo ad distributū rōne ly hō in añcedente z ɔsequēte. Sed iuxta diffinitionē deficit. qz nō est formalis cōnexio extremitatū cum medio in pmissis. qz dabiles sunt alie due extremitates que si annectunt eodē modo cum tali medio vel etiam alio. tal ɔña nihil valebit. vt ille due extremitates scilicet homo z album cū isto medio currens eodem mō acceptū. vt sic arguendo. omnis hō est omē currens. z omne currens est album. g̃ omne album est ois homo. añcedens est verum z ɔñs falsum in casu q solum homo sit z currat z alias nihil currat nisi homo. z sint multa alia alba nō currentia. Ad octa-

R. ad secundum.
Ad tertium.
Ad quartum
Ad quintum.
Ad sextum.
Ad septimum

R. ad octauum. nium dicendum est q̄ ꝯña nō valet neq̄ est in barbara. quia mediū equiuocatur. q2 in maiore ly vendens oleum significat vēdere liquorē. Sed in minore significat dare verba blāda seu deceptoria. tm̄ si hoc ꝑcaueret̄ ⁊ mediū caperet̄ eodem mō in maiori ⁊ minore. ꝯña esset bona ⁊ etiam esset sillogismus in barbara.

Ad nonum. Ad nonū respondet̄ negando q̄ non sit bona ꝯña. ⁊ ꝯsequēter dicēdum est q̄ sit bonus sillogismus in barbara. ⁊ sicut ꝯñs est falsum ita ⁊ añs. quia maior est falsa. illa videlicet. oē indiuiduum alicuius speciei est asinus. quia sortes est suppositū subiecti ⁊ ꝑdicatum sibi nō ꝯuenit. Si aūt maior ꝓbaret̄ sic. alicuius speciei omne indiuiduū est asinus. ḡ omne indiuiduū alicuiꝰ speciei est asinus neget̄ illa ꝯña. q2 ly speciei in vna supponit determinate vt in añcedēte. sed in alia supponit cōfuse tm̄. Et sic arguit̄ a suppositiōe cōfusa tm̄ ad determinatā respectu eiusdem multitudinis.

Ad decimum. Ad vltimū argumētū est dicēdū. negādo q̄ sit in barbara ⁊ qñ ꝓbat̄ ꝑ denotationē vocalium dicat̄ distinguendo. vel ly hoīes in consequēte capit̄ absolute val connotatiue. Si absolute. ꝯcedit̄ q̄ tūc sit bona cōsequentia. ⁊ ꝯñs vt sic etiā verū est Sed capiendo cōnotatiue. ꝯña nō valet. q2 de facto antecedēs est verum ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ sic non est sillogismus. Et potest iam ostendi in illo vel consimili argumento q̄ nō est sufficientia regularꝫ q̄bꝰ paralogismorꝫ defectus soluimus. ex quo vt videtur nulla deficiat. sed oēs saltem vt cōmuniter dant̄ sunt ibi. placet mihi tm̄ q̄ dicatur q̄d iam aliq̄s terminus ponat̄ in ꝯsequēte hn̄s officium alicuius extremitatis q̄ nec ipse nec suus sinonimus positus est in añcedente. nō ly hō in maiori. q2 talis capit̄ absolute. nunq̄ aūt terminus absolutꝰ est sinonimꝰ cū cōnotatiuo. nec ecōuerso. Quicq̄d ergo fiat plꝰ erit remittēdum in argumētis paralogisticis ad diffinitionē q̄ ad regulas.

Arguit̄ adhuc ꝯ dcā. Primo. Et iterum arguitur cōtra dicta Hoc est argumentū in barbara. omne risibile vel rudibile currit. ⁊ omnis asinus est risibile vel rudibile. ḡ omnis asinus currit. et tm̄ in casu quo solū hoīes currerent ⁊ nullus asinus. añs est verum ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ volo q̄ solum ꝑs distribuat̄ in maiore.

Secundo. Cōfirmat̄. Hoc est argumentū in barbara. omne aīal fuit in arca Noe ⁊ oīs hō fuit aīal. ergo omnis homo fuit in arca Noe. ⁊ tm̄ totū añs est verꝫ ⁊ ꝯñs falsum de respondente qui nō fuit in arca.

Tertio. Confirmat̄ tertio de illo quilibet asinus hoīs currit. ⁊ quilibet asinus q̄escens est asinus. ḡ quilibet asinꝰ quiescens currit. vbi in facili casu antecedens est verum ⁊ ꝯñs falsū. ḡ

Quarto. Confirmatur quarto de illo. Oīa animalia sunt rationabilia vel irrationabilia ⁊ oīs homo ⁊ asinus sunt aīalia. ergo omnis hō ⁊ asinus sunt rationabilia vel irratōnabilia

Quinto. Cōfirmat̄ de illo. Quicunq̄ dicit te esse aīal dicit verum. ⁊ q̄cunq̄ dicit te esse asinū dicit te esse animal. ḡ quicūq̄ dicit te esse asinum dicit verꝫ. ⁊ demōstrando ꝑ ly te hominē. totum antecedēs est verū ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ tamē est in barbara.

Sexto. Confirmatur de illo. oīs homo vel oīs asinus est asinus. ⁊ omne risibile est hō vel asinus. ḡ omne risibile est asinus.

Septimo. Confirmat̄ de illo. Cuiuslibet hominis asinus currit ⁊ omne risibile est hō. ergo omne risibile ē asinꝰ currens. Nisi diceres q̄ nō sit eadē habitudo. q2 partes maioris extre

mitatis in maiore nō determinant se. sed in cōclusione vt patet. Cōtra
Tūc cōcludat̄ sic. ergo oē risibile est currēs vel asinus. vel etiā sic. ergo
omne risibile vel asinus currit. Confirmat̄ de illo. Omnē hoiem ꝑ/ Octauo.
cutit sortes ⁊ oē rōnale ꝑcutit hoiem. ergo oīe rōnale est sortes. Nisi di
ceres ꝙ nō totum intraret ꝯclusionē. quia ly ꝑcutit non intrat. Sed cō
tra. tunc cōcludat̄ sic. ergo omne rōnabile percutit sortez. Uel sic. ergo
omne rōnabile ꝑcutiens ꝑcutit sortem. ex quo ly ꝑcutit ponit̄ bis in pre
missis ⁊ nunꝙ̄ ꝯn̄a est bona. ⁊ tn̄ est in barbara. Confirmat̄ de illo. Nono.
omne videns album est sortes ⁊ omne risibile est album videns. g̊ oīe
risibile est sortes qd̄ similiter est in barbara. ⁊ tn̄ an̄s est verum ⁊ ꝯseq̄ns
falsum. Ad primū respondetur breuiter distinguendo. q2 vel totum R. ad primū argum̄.
disiunctū distribuit̄ in maiore vel solum pars. Si totū distribuit̄ cōce/
ditur ꝙ sit in barbara. ⁊ neget̄ ꝙ non sit bona cōsequentia. q2 vt sic ma/
ior etiam esset falsa. ⁊ qn̄cunꝙ an̄cedens erit falsum ꝯn̄s erit falsū. Si
aūt solum pars distribuitur disiūcti rn̄detur negādo ꝙ sit in barbara.
⁊ ꝯcedendo ꝙ non sit bona ꝯn̄a. q2 de facto antecedens est verū ⁊ ꝯn̄s
falsum. vel in casu posito supra vicz ꝙ solum hoīes currant ⁊ valet tātū
maior vt sic. De quocūꝙ verū est dicere ꝙ sit risibile de eodem vel de ru
dibili verum est dicere ꝙ currat. ⁊ hoc est verum in casu posito. ⁊ tamē
ꝯn̄s est falsum. ⁊ deficit hec regula. q2 plus est predicatū minoris ꝙ̄ fu
it distributū a ꝑte subiecti in maiore. Ad secundū etiam dicendū est Ad secundum.
distinguendo. q2 vel ly omne distribuit ly animal in maiore ꝓ singul' in
diuiduis. vel ꝓ specieb9 singulorum. Si primū. tunc conceditur ꝙ sit in
barbara. ⁊ negetur ꝙ nō sit bona ꝯn̄a. q2 maior vt sic etiā est falsa. Si
aūt distribuit ip̄m ꝓ speciebus singulorū. tūc neget̄ ꝙ sit in barbara. q2
non totū distributum a ꝑte subiecti in maiore p̄dicatur in minore. quia
vt sic maior valet tantum De qualibet specie animalis aīal fuit in arca
Noe. ⁊ sic non est bona consequentia. etiā nō totum intrat cōclusionē vt
patet. Quid aūt sit distribuere ꝓ singulis indiuiduis. ⁊ q̄d ꝓ spēb9 sin/
gulorū vide in seq̄ntib9 circa hoc sophisma. quotlibet partes sunt in cō/
tinuo. Ad tertium dicendū est negādo ꝙ sit in barbara. q2 nō est bo Ad tertium
na ꝯn̄a. vt patet. ⁊ deficit hec regula. q2 nō totale distributum in maio
re p̄dicatur in minore. vel minus est predicatum minoris ꝙ̄ fuit distri/
butū a parte subiecti in maiore. Sed contra diceres tamen ly homis
in maiore nō distribuit̄ sed supponit ꝯfuse tm̄. Rn̄detur ꝯcedendo. sed
hoc totū asinus hois distribuit̄. Et q2 est subiectum ꝓpōnis vl'is affir/
matiue. ergo distribuitur ex sexta regula Marsilij suppositionū. ⁊ illō
non p̄dicatur in minore. Et nō est incōueniēs ꝙ aliquod totū distribu
atur ⁊ nō quelibet sua pars. sic etiā ecōuerso bn̄ stat oēs ꝑtes disiuncti
distribui. ⁊ tamē totū non distribui. saltem vltra distributionem parti
um. vt in tali vel consimili ꝓpōne. omne animal vel omnis asin9 currit.
ferendo ly omne solum in ly animal. Ad quartum respondetur. di/ Ad quartum
stinguendo. Quia vel ly omnia capitur collectiue vel distributiue. Si
collectiue. tunc negetur ꝙ sit in barbara. quia maior non est vniuersa/
lis sed indefinita. ⁊ hoc non ponendo suppositionem collectiuam. Si

autem suppositio collectiua est ponenda tunc dicēdum est ꝙ oportꝫ ma-
iorem esse vl'em distributiuā ⁊ nō collectiuā. Si aūt ly oīa capit̄ distri-
butiue tūc neget̄ ꝙ nō sit in barbara. imo etiam est bona ɔ̄ña. qꝛ maior
vt sic etiam est falsa. qꝛ sortes ⁊ brunellus sunt alba. ⁊ tm̄ nec sunt rōna-

R. ad quintum

lia nec irratōnalia. sed vnum est rōnale ⁊ alteꝝ irrōnale. Ad quintū
dicendum est sub distinctione. quia ꝑs mediȷ̄ scꝫ te esse animal vl' capit̄
vbiqꝫ eodē mō vel diuersimode. Si diuersimode tūc nō est in barbara
qꝛ mediū vel ꝑs eius equiuocat̄. ⁊ sic qñqꝫ ɔ̄ña valet qñqꝫ nō nunqꝫ tm̄
ē sillogismus in barbara vt sic. Si aūt ly te esse aīal capit̄ vbiqꝫ eodem
mō. hoc ē dupl'r. vel ꝑsonaliter vel material'r. Si ḡ vbiqꝫ capitur ꝑso-
naliter tūc est bona ɔ̄ña ⁊ est in barbara ⁊ maior est falsa ⁊ impossibil'.
quia valet tantū ꝙcunqꝫ dicit hoiem realē esse aīal. dicit veꝝ. qꝛ nullus
pōt dicere aliquē hoiem realē cū solū termini dicant̄ ⁊ voces. Si aūt ca-
peret̄ vbiqꝫ material'r tūc minor est falsa ex eadem cā. ita ꝙ ly te eē asinū
in minore etiam capiat̄ ꝑsonal'r. qꝛ subiectū eius ꝓ nullo supponit. Si
aūt ly te esse aīal capetur materialiter in minore sicut ō rigore fit adhuc
illa minor est falsa. qꝛ valet tantū. quicūqꝫ dicit illam tu es asinus dicit
illam tu es aīal. mō hoc est falsum. posita tm̄ illius veritate ɔ̄ñs etiam ē
verum. qꝛ quicunqꝫ dicit te esse asinū dicit veꝝ. mō sic est quia dicit illā

Ad sextum.

etiam tu es aīal qꝺ habet̄ ex positione veritatis minoris. Ad sextum
rñdetur iterum distinguendo. qꝛ si in maiore totū disiunctum distribu-
itur vltra ꝑtes tunc est bonus sillogismus in barbara. Si aūt totuꝫ dis-
iunctum nō distribuit̄ vltra distributionē partium tūc est mala ɔ̄ña et
ɔ̄ñter nō est in barbara. ⁊ nō sufficit in maiore quālibet ꝑtem disiuncti
distribuibilē distribui. Sꝫ oportet ꝙ vltra ꝑtes totum disiunctū distri-

Ad septimum

buat̄. Ad septimū dicendum est cōcedendo ꝙ nō sit eadem habitu-
do sicut supra patet in argumento. Sed ad improbationem dicenduꝫ
est. ꝙ adhuc nō sit sillogismus necꝫ ē in barbara. qꝛ adhuc nō est eadeꝫ
bitudo. qꝛ ꝑs maioris extremitatis in añcedente ꝑcedebat copulam sed
in ɔ̄sequente sequit̄ ꝙ nō debet fieri. Debet ergo sic concludi. ergo cuꝰ-

Ad octauum

libet risibilis asinus currit. capiendo ly risibilis in gtō casu. Ad octa-
uum breuiter rñdetur ꝙ nō sit sillogismus vt patet supra. Sed ad im-
probationē dicendū ꝙ qualitercūqꝫ fiat nō est sillogismꝰ qꝛ ꝑmisse non
sunt disposite. Est ergo regula ꝙ Qñcunqꝫ defectus in aliquo ꝑalogis-
mo tenet se vel causatur in premissis. tūc nunqꝫ valet cōcludi saltem silo-
gistice nisi prius idem defectus extirpet̄ in ꝑmissis. Modo in argumen-
to assumpto obliquus distributus in maiore captus ꝓ medio in mino-
re deberet mutari in rectū. ⁊ hoc non fit. qꝺ si extirparet̄ tūc bene posset

Ad nonum

concludi saltem ceteris paribꝫ. Ad vltimuꝫ respondetur negando ꝙ
sit in barbara quia mediū variatur ꝗ̄tum ad acceptioneꝫ vnicam ⁊ di-
uersam. quod tm̄ nunqꝫ debet fieri ex vna regula. etiaꝫ mediū variatur
ꝗ̄tum ad appellationē forme. qꝺ iterum non debet fieri ex vna regula.
quia ly albū in maiore appellat ꝓ eodē tꝑe verbi. sed in miore nō. vt ꝑꝫ
ex vna regula. vicꝫ de appellatōne forme subsequēter dicēda suo loco ne-
cꝫ valet ɔ̄sequentia.

Celarent

Celarent secundus modus prime figure constat ex vniuersali negatiua maiore. et minore vniuersali affirmatiua: vniuersalem negatiuam concludentibus directe vt nullũ animal est lapis. et omnis homo est animal ergo nullus homo est lapis.

Notandũ ꝙ ille terminus celarent in ꝓposito debet eodem mō capi sicut antedenter dictum est de ly barbara Sic etiã de omnibꝫ alijs modis sequentibꝫ erit dicendũ. sic vicꝫ ꝙ omnes modi capiunꝭ ꝑ termĩs secundarum intentionũ significantes substratiue sillogismos. ꝯnotantqꝫ tales sic se habere sicut vocales in eis posite denotant Relinquitur ergo ꝙ oīs sillogismus in celarent est ꝯña formalis. Contra hoc arguiꝭ Arguitur primo.
Hoc est argumentũ in celarent Nullus hō est oē aīal. ⁊ omne animal ē substantia. ergo nulla substantia est hō. ⁊ tñ ꝯña nihil valet vt patet.

Cōfirmatur de illo argumento. nullus asinꝰ est tunica. ⁊ cuiuslibet Secundo
hoīs est asinus. ergo nulliꝰ hoīs est tunica. qđ est in celarent. ⁊ iterũ cōsequētia nō valet. Confirmaꝭ de illo. nullus hō est omne aīal. ⁊ oīe Tertio.
risibile est hō. igitur nullũ risibile est aīal. Cōfirmaꝭ de illo. Nullus Quarto
obulus valet denariũ. ⁊ oīs florenus valet obulum. ğ nullus florenus valet denarium. Cōfirmaꝭ de illo. Nullus asinus cuiusliber aīalis Quinto
currit. ⁊ omne risibile est aīal. igitur nullus asinus cuiuslibet risibilꝭ currit. Cōfirmaꝭ sexto de illo. nullus hō est substãtia. ⁊ oē risibile videt Sexto
hoīem. ergo nullum risibile est oē videns substantiã qđ est in celarent. ⁊ tñ ꝯña nō est formalis. vt patet Confirmaꝭ de illo. nullũ viuuꝫ est Septimo
mortuũ. ⁊ oīs hō est viuus. ğ nullus hō est mortuus. Confirmaꝭ. Octauo
Nullus hō est mulier ⁊ quelibet mulier est hō. igiꝭ nulla mulier est mulier. Confirmaꝭ nono de illo. nullius hoīs asinus currit. ⁊ oīe risibile est hō. ergo nullum risibile currit. Nono.
Unde diceres ꝙ nō totum intraret ꝯclusionē preter mediũ. qꝛ ly asinus nō intrat. Sed cōtra tūc cōcludatur sic. ergo nullũ risibile vel asinus currit. Confirmaꝭ de illo Sꝑ Decimo.
hō nō est aīal ⁊ oīs motus celi est tp̄s. ergo in nullo motu celi hō ē aīal vbi añs de facto est verũ ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ tñ est in celarent vt videtur

Confirmaꝭ de illo. nullũ nō hō est oīs homo. et oīs homo est nō hō Undecimo
ergo nullus hō est hō qđ est bona ꝯña etiã formalis. qꝛ añs est formaliter impossibile. ⁊ sic esset in celarent. ⁊ tñ nō est sillogismus Cōfirmatur de illo Nihil qđ est hō est asinus ⁊ omne qđ ē risibile est hō. ğ nullũ Duodecimo.
qđ est risibile est ens quod est. ⁊ totum añs est verum ⁊ ꝯñs falsum. Tredecimo

Confirmaꝭ de illo. nullũ independens necessario est creans. ⁊ oīs deus possibiliter est independens. ğ nullus deus possibiliter est creans

Ad primũ argumentũ rñdetur breuiter negãdo ꝙ sit in celarent saltem distinguēdo primã figurã a quarta. qꝛ mediũ nō subijciꝭ in maiore ⁊ ꝑdicatur in minore. si aũt prima figura nō distinguiꝭ a quarta tūc dicendum est negando iterum ꝙ sit in celarent. quia iuxta diffinitionem non est bona ꝯña. et de facto antecedens est verum ⁊ cōsequens falsum ℞. ad primũ argum̄.

℞.ad secundum. et arguit a non distributo ad distributũ rõne ly substantia. Ad secũ
dum respondet cõcedendo ꝙ cõsequentia nihil valeat ⁊ negetur ꝙ sit in
celarent. ⁊ qñ probaret q2 denotatio vocaliũ est ibi. Rñdetur ꝙ hoc nõ
sufficit sed vltra requirit ꝙ sit sillogismus. mõ nõ est silogismus. ⁊ a pri
ore deficit. q2 nõ est bona ꝯña. sed a posteriori quia est regula ꝙ in nul//
lo sillogismo debet argui a nõ distributo ad distributuꝫ. qḋ nõ fit. q2 ly
ens qḋ est pars minoris extremitatis inclusum in minore nõ distribuit
Ad tertium. sed in cõsequente distribuit. Ad tertium dicendum est eodem mõ q̇a
iteꝝ arguit a nõ distributo ad distributũ rõne ly aĩal in maiore ⁊ in cõ//
Ad quartum clusione ⁊ neq; ꝯña valet. Ad quartũ dicendũ est ꝙ nõ sit in celarẽt.
q2 nõ est bona ꝯña. q2 nõ totũ intrat ꝯclusionem p̃ter medium. q2 ly va
let ponit bis in antecedente ⁊ solũ semel in ꝯclusione. Sed qñ hoc p̄ca//
ueret ⁊ ꝯcluderet sic ꝙ totũ intret. g̊ nullus florenus valẽs est valẽs de//
nariũ. Rñdetur ꝙ iã arguit a nõ distributo ad distributũ rõne ly valet.
Et si hoc etiam p̄caueret adhuc nõ esset in celarent. Et finaliter est dicẽ
dũ ꝙ nõ valet concludi. q2 ibi ẽ aliꝰ defectus q̇ tenet se ex p̄te mediĳ in p̄//
missis vicꝫ ꝙ in quolibet silogismo negatiuo mediũ in p̄missa affirma//
Ad quintum. tiua debet eẽ totale extremũ qḋ nõ fit Ad quintũ rñdet breuiter ꝙ nõ
est sillogismus neq; est in celarent. q2 est regula ꝙ nunq; sub determĩa//
tione distributa accepta vnica acceptiõe cũ suo determĩabili distributo
oportet valere sillogisationẽ. imo neq; sub tali valet descensus vel indu//
Ad sextum. ctio. Ad sextum rñdet ꝯcedendo ꝙ sit bona ꝯña. Et cõsequẽter dicẽ
dum est ꝙ nõ sit formalis. q2 in simili nõ sequit ponẽdo loco ly substan
tia ly asinꝰ totiens ⁊ eodem mõ sicut positũ fuit ly substãtia. vt sic. nullꝰ
hõ est asinus. ⁊ oẽ risibile videt hoiem. g̊ nullũ risibile est oẽ videns asi
num. qḋ simpl'r non ẽ sillogismus in celarent. q2 est regula. ꝙ in quoli//
bet sillogismo negatiuo mediũ in p̄missa affirmatiua debet eẽ totale ex//
Ad septimum tremũ qḋ in neutro istoꝝ argumentoꝝ fit. Ad septimũ negãdo ꝙ sit
in celarent. q2 licet sit bona ꝯña. tñ nõ est formalis. q2 in sil'i nõ sequitur
nullũ nigrũ est mortuũ ⁊ ois hõ est niger. g̊ nullus hõ est mortuꝰ. que
nihil valet vt patet. ⁊ tñ est eiusdeꝫ forme cũ prima. Etiam iteꝝ neutrũ
argumentoꝝ est sillogismus. q2 est regl'a ꝙ nõ debet argui a nõ amplo
ad amplũ cũ distributiõe. mõ in primo argumẽto arguitur cũ distribu
tione ampli. sic etiam in secundo rõne illius termini hõ in minore ⁊ i cõ
Ad octauum clusione. Ad octauum rñdetur ꝯcedẽdo ꝙ sit mala ꝯña. ⁊ negãdo ꝙ
sit in celarent. q2 mediũ dissimiliter restringitur in maiore ⁊ miore. vl' in
maiore restringitur ad standum solũ ꝓ viris ꝑ ly nullus ⁊ in miore nõ
restringitur Etiã mediũ in illa in qua non distribuitur vicꝫ in minore
supponit ꝓ pluribꝫ q̃ȝ in illa in qua distribuitur vt patet. qḋ etiã nõ de//
Ad nonum bet fieri. Ad nonum dicendũ ẽ ꝙ in argumẽto assumpto nõ totuꝫ in
trat conclusionẽ. Et ad improbationẽ dicendũ est negãdo adhuc ꝙ sit ĩ
celarent. q2 nõ est eadẽ habitudo. q2 mediũ habet se ad maiorẽ extremi//
tatẽ in g̊tõ casu. Et minor extremitas non habet se in eodeꝫ casu ad ma
iorem extremitatem in conclusione. deberet ergo sic concludi. igitur nul
lius risibilis asinus currit. ⁊ tũc esset bonus sillogismus in celarent.

Ad decimū respondetur ꝯcedendo ꝙ nō sit in celarent ꝛ ꝯsequenter dicendū est ꝙ nō sit bona ꝯña. qꝛ de facto añs est verū ꝛ ꝯñs falsum Et maior est vera illa videlicet semper hō non ē aīal. qꝛ eius ꝯdictoria ē falsa illa vicꝫ in tpe omnis hō est a anial. ita ꝙ ly a sit signum suppositiōis determinate circa ly aīal ꝛ nō ꝑt ly aīal in sua ꝯtradictoria stare confuse tm̄ ex vndecima ꝓditione supraposita de cōtradictorijs. Et iuxta regulas deficit. quia arguitur a nō distributo ad distributū rōne ly hō i maiore et in conclusione. Nisi diceres. volo sic ꝯcludere. ğ in nullo motu celi oīs hō est anial. Respōdetur ꝙ nūc arguitur a suppositōne ꝯfusa tm̄ ad determinatā respectu eiusdeꝫ multitudinis rōne ly hō ꝛ rōne ly aīal distributum in ꝯclusione ꝛ in maiore Ad vndecimū respondetur cōcedēdo ꝙ sit bona ꝯña etiā formalis. sed negādo ꝙ sit in celarēt. ꝛ qñ ꝓbatur per denotationem vocaliū ꝛ ꝑ diffinitionē silogismi rñdetꝛ ꝙ non sit formalis cōnexio extremitatū cum medio in premissis. quia nō quelibet alie due extremitates pñt cōnecti cū eodē medio eodē modo tēto vt recipiantꝛ ille due extremitates scꝫ albū ꝛ mēsa. ꝛ fiat sic. nullū non hō ē oē albū. ꝛ oīs mēsa est nō hō. ğ nulla mēsa est albū. ꝯña nihil valet. sed iuxta reglas deficit. qꝛ arguitꝛ a ñ distributo ad distributū rōne ly hō in maiore ꝛ cōclusione. Ad duodecimū rñdetꝛ qd̄ qcq̇d capiatꝛ ꝓ medio siue hoc totū ens qd̄ ē hō siue solū ly hō qd̄ nō sit in celarent. qꝛ nō totū ꝑter mediū intrat cōclusionē qꝛ ly asinus nō intrat. Similiter hoc nō ē argumentū in celarēt nihil qd̄ est hō est asinus ꝛ omne qd̄ ē rudibile est ens. igitꝛ nullū qd̄ ē rudibile est asinus. qꝛ nō totū distributū a ꝑte subiecti in maiore predicatur in minore. Etiā nō totū intrat cōclusionem vt patet inspicieti. Ad tredecimū ꝛ vltimū rñdetꝛ qd̄ nō sit in celarēt. qꝛ nō est bona ꝯña. ꝛ deficit illa regula Qñ aliq̄ ꝑmissaꝝ vel etiā conclusio debet esse vl'is. ꝛ si in ea ponitꝛ modus tūc etiam ex ꝑte modi debet eē vniuersalis. modo hoc non fit in argumento assumpto neqꝫ in minore. qa ly possibile est modus particularis.

R. ad decimum

Ad vndecimum.

Ad duodecimum.

Ad tertiumdecimūꝫ.

Darij tertius modus prime figure cōstat ex vniuersali affirmatiua et particulari affirmatiua particularem affirmatiuam directe concludente. vt omnis homo est substantia et quoddam animal est hō ergo quoddam animal est substantia

Notandum. sicut ille terminus celarent ꝛ barbara significauerūt et sicut in superioribus accepti sunt. ita pariter ille terminus darij ꝛ omnes modi sequentes accipiuntur. conceditur ergo qd̄ omne argumētuꝫ in darij est bona consequentia ꝛ formalis. Contra hoc arguitur. hoc est argumentum in darij ꝛ non est bona consequentia. ergo dicta falsa. arguendo sic. omnis homo est animal. et animal est leo. ergo leo est homo. Confirmatur. Hoc est argumētum in darij ꝛ non est bona cōsequentia. omni tempore risibile ē oīs homo. ꝛ motꝰ celi est tēpus. ergo

Arguitur ꝯ modum darij Primo

Secundo.

Tertio. in motu celi risibile est oīs hō. Cōfirmatur. De illo. Omne risibile ē
Quarto homo. ⁊ antichrist⁹ ē risibilis ḡ antichristus est hō. Et iterū ō illo oēm
equū videt hō. ⁊ brunellus ē equus. igit̄ brunell⁹ ē homo. Nisi diceres
ꝙ nō totū intraret ꝯclusionē. tūc cōcludat̄ sic ergo brunellus videns est
Quinto. hō ⁊ eq̄ nō valebit ꝯña. Confirmat̄ de illo. Oē ens cū quo comedi-
sti est hō. ⁊ coclear ē ens cum quo comedisti. igit̄ coclear est hō. Cōfir-
Sexto mat̄ de illo. in oī ciuitate est hō ⁊ saltzburga est ciuitas. ḡ saltzburga est
Septimo. hō. Cōfirmat̄ de illo. Quicq̄d fuisti es ⁊ beanus fuisti. igit̄ beanus
Octauo es. Et iterū. oē aīal est generis neutri. ⁊ sortes ē aīal ḡ sortes ē generꝫ
Nono neutri. Cōfirmat̄ de illo. oē aīal hō est appositio. ⁊ rñdens ē aīal hō
Decimo. ergo respondens ē appositio. Cōfirmat̄ de illo. oīs hō papā vidit et
Undecimo respondens ē hō. igit̄ respōdens vidit papā qui fuit Cōfirmatur de
illo. oīs hō ꝯuertibiliter est risibilis. ⁊ sortes ē hō. igit̄ sortes cōuertibili
Duodecimo. ter ē risibilis. Cōfirmat̄ de illo. oē possibile ē ⁊ antichristus ē possibi
Tredecimo. lis. ḡ antichristus ē. Et iterū de illo. oē mortuū ē nō hō ⁊ hō ē mor-
Decimoquarto tuum ḡ hō est nō hō. Cōfirmat̄ de illo. oīs hō est aīal. ⁊ tm̄ risibile ē
Decimoquinto hō. igit̄ tm̄ risibile ē aīal. Cōfirmat̄. vtrūqꝫ aīal currit. ⁊ sortes ē aīal
Decimosexto igit̄ sortes currit. Cōfirmatur de illo. cuiuslibet hoīs asinus currit.
⁊ sortes est hō ergo sortes currit Confirmat̄ de isto. oē aīal vidēs
Decimoseptimo. est homo et asinns est animal videns ergo asinus est homo. Confir
matur. Oīs homo et aliud animal sunt homo ⁊ asinus. ⁊ sortes ⁊ pla-
Decimooctauo. to sunt homo ⁊ aliud animal. ergo sortes et plato sunt hō ⁊ asin⁹ Cō
Decimonono firmatur de illo. oē rudibile est nō hō vel asinus ⁊ brunell⁹ ē rudibile.
ḡ brunellus ē nō homo vel asinus. Ad primū argumentū rñdetur.
R. ad primū argum̄. ꝙ siue prima figura sit distincta a quarta siue non tunc nunqꝫ est in da-
rij. quia medium in nulla p̄missaꝝ distribuit̄ scꝫ ly animal quod nunqꝫ
debet fieri in aliquo silogismo. Sed a priori dicendum est ꝙ ꝯña nō va
let: q2 aña est verum ⁊ ꝯñs falsum Ad secundum dicendū ē. negando
Ad secundum ꝙ sit in darij. ⁊ ꝯcedendo ꝙ non sit bona consequentia. quia arguitur a
suppositione confusa tm̄ ad determinataꝫ respectu eiusdem multitudis
vicꝫ illius termini hō qui in maiore ⁊ in conclusione distribuitur. et ly
risibile in maiore supponit confuse tm̄. et in conclusione determinate.
et de facto antecedens est verum ⁊ consequens falsum. Ad tertiuꝫ re
Ad tertium. spondetur distinguendo. quia vel ly risibile capitur ampliatiue vel non
ampliatiue. Si caperet̄ ampliatiue tunc maior est falsa. ⁊ hoc si in am-
babus et est in darij. Si aūt in ambabus capitur nō ampliatiue. tunc
iterum est in darij. ⁊ minor ē falsa. Si aūt in vna caperetur ampliatiue
et in alia non ampliatiue. tunc dicendum est ꝙ nō sit in darij. quia tunc
medium equiuocaret̄. Ad quartum rñdetur ꝙ nō totum intret con-
Ad quartum clusionem. quia ly videns non. ⁊ tm̄ est maior extremitas. Sed ad ipro-
bationem dicendū est ꝙ adhuc nō sit in darij. quia nō est eadem habi-
tudo. quia medium habet se in actō casu ad maiorē extremitatē in ma-
iore. ⁊ ergo minor extremitas etiā deberet se habere in eodē casu ad ma
iorem extremitatem in ꝯclusione. Et deberet sic cōcludi. ergo brunelluꝫ
videt homo. Ad quintum rñdetur. distinguendo. q2 vel ly cum im-

portat vbiq𝔷 eandem associationem vel nõ. Si primum tunc cõcedit ꝙ
sit silogismus in darij et bona ꝯña. Si autem in vna oportaret associa//
tionem instrumẽtalem ⁊ in alia nõ tunc negetur ꝙ sit in darij. ꝗa tũc me
dium equiuocat ⁊ ꝯña nihil valet vt pz. Ad sextũ respondetur eodez Ad sextum
mõ sicut ad quartũ ꝙ nõ sit eadẽ habitudo etiã nõ totũ intrat cõclusio//
nẽ. quia ly ens ponitur in maiore ⁊ nõ in cõclusiõe et nõ est medium nec
pars. s𝔷 ẽ ꝑs maioris extremitatis. Deberet ergo sic cõcludi. ergo in saltz
burga est hõ et tũc ꝯceditur ꝙ eẽt in darij. Ad septimũ dicendũ ẽ ꝑu Ad Septimũ
mo ⁊ de rigore logice ꝙ nõ sit silogismus ꝗa nec maior nec minor ẽ ꝓpõ.
ex quo nec expresse nec implicite habent subiectũ. sed si sic formarent ꝗc//
quid tu fuisti tu es et beanus tu fuisti. Respondetur ꝙ adhuc nõ valet
neq𝔷 est in darij ꝗa totale distributũ a ꝑte subiecti in maiore non ponit
in minore sc𝔷 ens quod fuisti. Ad octauũ respondetur ꝙ nõ sit in da Ad Octauum
rij ⁊ a ꝓori deficit ꝗa nõ est bona ꝯña. Sed a posteriori ꝗa mediũ equo
catur vic𝔷 ly animal ꝗa in maiore capitur materialit ⁊ in minore ꝑsonali
ter. Ad nonũ rñr eodẽ mõ ꝗa mediũ equiuocatur. ꝗa in maiore capit Ad nonũ
materialit ⁊ in minore ꝑsonaliter. Ad decimũ respondet negando ꝙ Ad decimum
sit in darij. ꝗa nõ est bona ꝯña ⁊ in casu quo eo tꝑe quo papa fuiss𝔷 tunc
solũ plato fuisset ⁊ vidisset eũ tunc nõ fuit scholaris ⁊ iohes ꝓ tunc non
vidisset tũc antecedẽs est vex ⁊ ꝯñs falsu𝔷. S𝔷 a posteriori deficit q𝔷 ma
ior extremitas ĩ maiore alit appellat suã formã ꝗ𝔷 in ꝯclusõe vt pz ex vna
regula de appellatõe forme quã vide in tractatu de appellatõib𝔷 Ad Ad vndecimũ
vndecimũ rñdetur negando ꝙ sit in darij ꝗa nõ est bona ꝯña ⁊ ꝯñs est
falsum. ⁊ l𝔷 eius extrema supponãt ꝓ eodẽ tñ ibi ponit aliqδ signũ rõne
cuius aliq̃d specialiter ad ꝟitatẽ ꝓpositi onis reqritur. vic𝔷 ꝙ ly sortes et
⁊ ly risibile sint termini ꝯuertibiles. ⁊ deficit hec regula. ꝗa δterminatõ
addita copule in maiore etiam debet ei addi in minore ⁊ in cõclusiõe. vt
patuit ex regula vna ⁊ hoc nõ ẽ ibi. Ad duodecimũ respondetur ꝭm Ad duodecimum
marsiliũ qui tenet ꝙ terminus ampliatiuus a parte subiecti positus sup
ponat solum pro re que est ⁊ non ꝓ re que nõ est. negando ꝙ sit in darij
ꝗa defacto antecedẽs est vex ⁊ ꝯñs falsum. q𝔷 ipse ꝯcedit oẽs illas. oẽ
possibile est. oẽ futurũ est. oẽ imaginabile est. Et deficit hec regula
ꝭm eũ ꝙ nõ totũ distributũ a parte subiecti in maiore predicatur in mi//
nore. q𝔷 maior valet tantũ. oẽ possibile qδ põt esse est mõ in minore so
lum ly possibile predicatur. ꝗa marsilius concordat cũ Biridano de ter
mino ampliatiuo a parte predicati posito videlicet ꝙ talis supponat ꝓ
re que est ⁊ que nõ est. Sed ꝭm Biridanum dicendũ est ꝙ sit in darij. ⁊
bonus silogismus ⁊ maior est ita falsa sicut conclusio. Ad tredecimu𝔷 Ad tredecimum
dicendum est negando ꝙ sit in darij. q𝔷 non est bona ꝯña. ⁊ iã arguitur
ab amplo ad nõ amplũ sine distributõe ampli vic𝔷 rõe ly hõ in minore
vbi ampliatur ꝑ predicatũ ꝑteriti temporis vic𝔷 ꝑ per ly mortuũ ⁊ non
distribuitur et in conclusiõe nõ ampliat. Ad quartũdecimũ dicendu𝔷 Ad decimũquartum
negando ꝙ sit in darij. ⁊ qñ probat ꝑ denotationẽ vocaliũ dicendu𝔷 ẽ ꝙ
nõ sit silogismus ꝗa nõ est bõa ꝯña. ⁊ deficit hec regula ꝗa nõ tota signi
ficatio ꝯñtis dependet a significato antecedẽtis ꝗa ĩ minore ponit ly tan

tum et etiã in cõclusiõe faciens vnam exclusiuã. ꝛ tamẽ in maiore nõ fa-
cit exclusiuã q̇a nõ ponitur ibi. Est ergo vltiate dicendũ ꝙ in pregnanti
R. Ad decimũ q̇ntũ. bus non opoꝛtet silogismũ valere. Ad decimũ quintũ respõdet͛ disti
uẽdo de ꝯña: q̇a vl' ꝑ ly illoꝝ iclusũ in ly vtrũq3 demõstrat͛ soꝛtes vl' nõ.
si dmonstrat͛ soꝛtes ꝯcedit͛ ꝯña. s3 nõ ẽ silogism⁹ in darij vt patebit. Si
aũt nõ demonstrat͛ soꝛtes tũc negetur ꝯña. ꝛ iteꝝ nõ est silogism⁹ in da-
rij. ꝛ ḡ q̇cq̇d demonstraret͛ ꝑ illõ ꝓnomẽ illoꝝ iclusũ in ly vtrũq3 nunq3
erit silogismus nec in darij q̇a nõ totũ distributũ a ꝑte subiecti in maioꝛe
p̄dicat͛ i mioꝛe. q̇a h̊ totũ ẽ subiectũ i maioꝛe ꝛ distribuit͛ al' õ nũero illoꝝ
duoꝝ ꝛ ñ p̄dicat͛ i mioꝛe Si ãt h̊ fieret ꝛ sic argueret͛ vtrũq3 aial currit. ꝛ
soꝛtes ẽ al' de nũero illoꝝ duoꝝ. ḡ soꝛtes currit. ita ꝙ idẽ dmõstraret͛ ꝑ ly
R. ad sedecimũ illoꝝ i maioꝛe ꝛ mioꝛe tũc eẽt silogism⁹ bon⁹ ꝛ i darij. Ad sedecimũ rñr
breuiter ꝙ nõ ẽ in darij q2 nõ ẽ eadẽ hitudo q2 ly soꝛtes in ꝯclusiõe dbe-
ret stare in genitiuo casu sic̃ stetit mediũ in maioꝛe sic̃ sepius patuit supra
Ad decimũ septimũ ꝛ nec3 valet ꝯña. S3 deberet sic concludi. ḡ soꝛtis asin⁹ currit. Ad de
cimũ septimũ dicendũ est distinguẽdo q̇a vl' ly aial vidẽs vbiq3 determi
nant se eodẽ modo vl' diuersimode. si ꝑmũ h̊ est dupl'r vel vbiq3 sic̃ ad-
iectiuũ ꝛ substantiuũ vel sic̃ regẽs ꝛ rectũ. si pꝛimũ ꝯceditur ꝙ sit i darij
ꝛ negetur ꝙ nõ sit bona ꝯña. q2 q̃ñcunq3 cõsequẽs erit falsũ tũc etiã an
tecedens. ꝛ licet ambe ꝑtes sint possibiles in antecedẽte tñ adhuc totum
antecedens ẽ impossibile. vt sic. q̇a partes sunt sibi inuicẽ incompossibi
les ꝛ maioꝛ vt sic valet tm̃ om̃e animal qd̊ videt ẽ hõ. Cui⁹ veritate po-
sita minoꝛ erit falsa q̄ valet tantũ. asin⁹ ẽ aial qd̊ videt. Si aũt determi-
nant se sicut regẽs ꝛ rectũ vbiq3 iteꝝ erit bona ꝯña ꝛ bonus silogismus
in darij rõe supꝛa iã dicta ꝛ maioꝛ tũc valebit tantũ. om̃e ens qd̊ aial vi-
det est homo. vl' om̃e ens qd̊ videt aial est homo. Et minoꝛ valet tantu3
vt sic. ꝛ asinus ẽ ens qd̊ aial videt q̄ partes sunt sibi inuicẽ etiam icõpos-
sibiles. Si aũt scdm vic3 ꝙ diuersimode se determinent negandũ ẽ ꝙ sit
in darij q̇a tũc mediũ equiuocatur vt patet. ꝛ in facili casu antecedẽs est
Ad decimũoctauum verum ꝛ consequens falsum. Ad decimumoctauu3 respondetur ꝙ
si maioꝛ sit vniuersalis et non mixte quantitatis sic ꝙ totum copulatum
distribuatur. ꝛ ꝙ ꝓpositiões de copulatis extremis sint cathegoꝛice con
cedendo ꝙ sit in darij ꝛ negetur ꝙ consequentia non valeat quia antece-
Ad decimũnonum dens est ita falsũ sicut consequens. Ad vltimum respondet͛ distinguẽ
do quia vel vbiq3 tota maioꝛ extremitas infinitatur vel solum pars vl'
in vna ifinitat͛ totũ ꝛ in alia solũ pars. si pꝛimũ vel etiã secundũ concedit͛
ꝙ sit in darij ꝛ negetur ꝙ nõ sit bona ꝯña Si aũt terciũ tunc negetur qd̊
sit in darij q2 tunc maioꝛ extremitas equiuocatur.

Feriõ q̃art⁹ mod⁹ pꝛime figure cõstat ex vl'i negatiua ꝛ particulari affirmatiua particularẽ negatiua3 con cludẽtibus directe vt nullũ animal ẽ lapis ꝛ quidam hõ est animal igit͛ quidã hõ non est lapis

Arguitur pꝛimo Contra hoc arguitur. hoc est argumentũ in ferion et nõ est bona con

sequentia.arguendo sic nullius hoīs quilibet asinus currit ꝛ risibile est
hō igiť risibiľ nullus asinus currit. Confirmať de illo.semꝑ hō non 2
est animal ꝛ p̄ns tempus ē tp̄us.igitur in p̄nti tp̄e hō nō est aīal Cō 3
firmatur de illo.nullus homo est omne animal. ꝛ anīal ē hō. ḡ homo
non est homo. Confirmať de illo.nullū equū videt hō ꝛ fauellus est
equus.ergo fauellus vidēs non ē hō q̄ lȝ sit bona cōsequētia.ꝛ tñ n̄ ē for
maľ vt patebit ꝛ tñ ē in ferion vt vī. Confirmať de illo. nullus equ⁹ 5
est asin⁹. ꝛ fauell⁹ videt equū.ḡ fauellus nō videt asinū. Cōfirmatur 6
null⁹ lapis ē aq̄ ꝛ in dannubio ē lapis.ḡ in dānubio non ē aq̄. Con 7
firmať de illo nullū mortuū viuit.ꝛ aliq̄s hō ē mortu⁹.igiť aliq̄s hō nō
viuit. Confirmať de illo.nullā missaȝ hodie ꝛ heri audiēs ē hō.ꝛ ri/ 8
sibile est hodie ꝛ heri missam audiēs ḡ risibile nō est hō. Confirmať 9
de illo.nullus sortes vľ plato est plato.ꝛ plato est sortes vel plato ḡ pla
to nō est plato.nisi diceres ꝙ nō eēt bona ꝯsequentia quia maior ē falsa
Sed contra Maior est vera Quia eius contradictoria est falsa illa vi/
delicet.sortes vľ plato ē plato ꝓbatur q̄a est indefinita affirmatiua cui⁹
extrema nō supponūt ꝑ eodē.assumptū ꝓbatur q̄ꝛ subiectū supponit ꝑ
sorte ꝛ predicatū ꝑ platone.ergo nō supponūt pro eodē.tenet ꝯn̄a.q̄ꝛ sic
arguendo expositorie extrema supponunt ꝑ illis ꝛ illa nō sūt ideȝ ergo
extrema nō supponūt ꝑ eodem demonstrando sortem ꝛ platonem. 10

Confirmať de illo.nullus asinus cuiuslibet hominis currit.ꝛ brunel
lus est asinus hominis.ergo brunellus nō currit.quod est in ferion.ꝛ ta 11
men in facili casu antecedens est verꝫ ꝛ consequēs falsum. Cōfirmať ℞.ad p̄mū argumētū.
de illo.nullum pictum est hō ꝛ hō est pict⁹.ḡ pictū nō est pictū Ad p̄/
mū r̄n̄r negādo ꝙ sit in ferion ꝛ cōceditur ꝙ nō sit bona ꝯn̄a. Vn̄ d̄facto
antecedēs est verꝫ ꝛ ꝯn̄s falsum.ꝛ deficit iuxta regulas. quia arguitur
a nō distributo ad distributū rōne ly asinus in maiore ꝛ in conclusione.
Sed sic concludendo ergo risibilis asinus non currit bene valebit ꝛ hoc ℞.ad scd̄m
capiendo ly risibilis in gtō. Ad secundū r̄n̄detur negando ꝙ sit in fe/
rion quia non est bona ꝯn̄a ꝛ deficit quia arguiť a suppositione cōfusa
tantum ad determinatam respectu eiusdē multitudinis rōe ly homo in
maiore ꝛ in conclusione ꝛ respectu eiusdem termini distributi videlicet ℞.ad terciūȝ
ly animal quod in maiore distribuitur ꝛ in conclusione. Ad terciū di/
cendum est concedendo ꝙ ꝯn̄a nō valet ꝛ neq̄ꝫ est ferion quia medium
scilicet ly animal ī nulla p̄missarꝫ distribuitur vt pȝ q̄d tamen oporteret ℞.ad q̄rtum
fieri. Ad quartum respōdeť ꝯcedēdo ꝙ ꝯn̄a bn̄ valet q̄a ꝯn̄s est neces
sariū.ex quo eius contradictoria est impossibilis scȝ omnis fauellus vi/
dens est hō.Sed negando ꝙ sit in ferion.quia nō est ꝯn̄a formalis. q̄a
in simili nō sequitur.nullū equū videt substantia.ꝛ fauellus est equus:
ergo fauellus videns non est substantia que nihil valet vt patet.Sed a
posteriori deficit.quia nō est eadem habitudo q̄a medium in maiore te
net se ad maiorem extremitatem in accusatiuo casu ꝛ eodē modo se ha/
bere deberet minor extremitas ad maiorē extremitatem in conclusio/
ne. Deberet ergo sic concludi.ergo fauellum non videt homo. et sic ℞.ad q̄ntū
bene valet ꝛ et est in ferion. Ad quintum dicendum est ꝙ non sit

Baralipton

in ferion q̇a in casu facili aṅs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum. ⁊ a posteriori deficit
quia est regula. ꝙ in quolibet siligismo negatiuo mediū ī premissa affir//
Ad sextum
matiua dꝫ eē totale extremū ꝙ nō fit vt pꝫ. Ad sextū rñdetur. cōcedē
do ꝙ non sit bona ꝯña ⁊ neqꝫ est in ferion. qꝛ defacto aṅcedens est verū
⁊ ꝯñs falsū et. arguitur a nō distributo ad distributū rōne ly ens inclu//
sum in minore vbi nō distribuit. ⁊ tñ in ꝯñte distribuit ex eo ꝙ sup ipm
fertur negatio quod precauet dum sic concluditur. ergo in dānubio ens
non est aqua. ꝯña bene valebit ⁊ erit in ferion. ⁊ ꝯñs vt sic etiā est veruꝫ
Ad septimuꝫ
Ad septimū respondet ꝙ nō est in ferion qꝛ nō est bona ꝯña. Sed a
posteriori deficit qꝛ arguit ab amplo ad nō amplū sine distributōe am//
pli vicꝫ illius termini hō q̇ ī minore āpliatur ⁊ ī conclusiōe nō ⁊ nullubi
Ad octauum
distribuitur. Ad octauū dicendū est ꝙ nō est in ferion ⁊ negādo ꝙ sit
bona ꝯña formalis q̇a de facto antecedens est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum. ex quo
ly missam in p̄missis exñs ps medij in maiore precedit hoc copulatū ho
die ⁊ heri. ⁊ sic in contradictoria maior extremitas supponit determina
te. Sed in minore sequitur illud copulatum hodie ⁊ heri. ⁊ sic supponit
confuse tantū Sed a posteriori deficit q̇a mediū in illa in qua nō distri//
Ad nonum
buitur supponit ꝓ pluribus quā in illa in qua nō distribuitur. Ad
nonū rñdetur concedendo ꝙ sit in ferion ⁊ negādo ꝙ nō sit bona conse//
quētia. ⁊ ad probationē dicendū est ꝙ maior sit vera ⁊ ad probationē cō
cedendū est ꝙ extrema supponūt ꝓ diuersis in sua cōtradictoria. s. ꝓ sor
te ⁊ ꝓ platone. Sꝫ tñ adhuc etiā supponūt ꝓ eodē scꝫ ꝓ platone. Sꝫ ad
aliā improbationē qñ ꝓbatur ꝙ extrema nō supponant ꝓ eodem dicen
dum est negando ꝙ sit silogismus expositorius q̇a arguitur a nō distri//
buto ad distributū rōe ly supponit in maiore ⁊ in conclusione. ⁊ sic ma//
Ad decimum
ior est ita falsa sicut cōsequens. Ad decimū respondet breuiter ꝙ nō sit
in ferion quia mediū in illa in qua non distribuitur supponit ꝓ pluribꝰ
qꝫ in illa in qua distribuit. ⁊ sic consequētia nihil valet. Etiā hoc totum
est mediū in maiore asinus cuiuslibet hominis. ⁊ tñ nō totum predicat
Ad vndecimuꝫ
in minore. Ad vndecimum dicendum est negando ꝙ sit ī ferion quia
non est consequentia ⁊ medium equiuocatur quia in minore supponit
pro homine picto ex quarta parte regule topicalis. Sed in miore sup//
ponit pro homine vero

Baralipton quintus modus prime figure cōstat ex vniuersali affirmatiua maiore. et vniuersali affirmatiua minore particlarem affirmatiuam indirecte concludentibus.

Correlarium. vltima vocalis scilicet o in hac dictiōe baraliptō nihil
Arguitur primo
facit ad fabricandum conclusionē. sed solum prie tres vocales Argu
itur. hoc est argumētum in baralipton. ⁊ nō est bona consequentia. om
nis homo est animal. ⁊ cuiuslibet asini dominꝰ est homo. ergo domini
Secundo
asinus est animal. Confirmatur de illo omnis homo est risibilis. et
Tercio
omne flebile est homo. ergo risibile est omne flebile. Confirmatur de
illo. omnis homo vel asinus est asinus. ⁊ omne risibile est homo ergo

asinus vel asinus est risibile. Confirmat᷑ de illo. oẽm deũ necesse est eẽ 4
omĩpotentẽ ⁊ oẽm creantẽ necesse est eẽ deũ. ergo omĩpotentẽ necesse est
esse creantẽ Cõfirmat᷑. omẽ currẽs est homo ⁊ omĩs asinus ẽ currens 5
ergo hõ ẽ asinꝰ. vbi antecedẽs est possibile et ꝯñs impossibile. primum
pꝫ. qa añcedens est vna copulatiua cuius ambe partes sũt possibiles ꝫ
tota. Ad primũ rñdetur negando ꝙ sit in baralipton. ⁊ a priori defi// ℞. ad pmũ argumẽtũ.
cit. qa nõ est bona ꝯña formalis qa ĩ sili nõ sequitur ponẽdo loco ly aĩal
ly currit vt sic arguendo omĩs homo currit. ⁊ cuiuslibet asini dñs ẽ hõ
ergo domini asinꝰ currit q̃ secũ eiusdẽ forme est et tamẽ nihil valet vt in
casu ꝙ nullus asinus curreret sed omnis homo curreret. Sꝫ a posterio
ri deficit qa minor extremitas scꝫ ly asini dñs equiuocat᷑. qa in ꝯsequen//
te ly dñi regit᷑ a ly asinꝰ sꝫ in añte ly asini regitur a ly dominus. Ad se// ℞. ad scȝm
cundũ respondetur negando ꝙ sit in baralipton. quia antecedens est ve
rum ⁊ consequens falsum de facto. Sed a posteriori deficit hec regula
quando maior extremitas in maiore stat confuse tantũ ⁊ mediũ in mi//
nore etiã stat confuse tantum tunc in conclusiõe maior extremitas etiam
debet stare confuse tantũ. vel ambe extremitates debẽt stare determina
te. Debet sic ergo concludi. ergo risibile ẽ flebile. vel sic. ergo a risibile est
omne flebile. Et sic ly a est signum suppositionis confuse tantũ circa ly
risibile. ⁊ non potest dici ꝙ ibi arguatur a suppositione confusa tantum
ad determinatam respectu eiusdem multitudinis qa ille terminꝰ distri//
butus nõ ponitur secum in eadẽ propositione. Ad tercium rñdetur
iterum negando ꝙ sit in baralipton quia si totuꝫ distribuitur tunc non ℞. ad terciuꝫ
totum distributũ a parte subiecti in maiori predicatur in minore. si aũt
solum pars distribuitur tunc nõ est eadem habitudo quia ly asinus de//
bet se semel tenere ad partem subiecti ⁊ semel ad partem predicati sicut
in premissis factum est. Debet ergo sic concludi. ergo asinus est asinus
vel risibile. Ad quartũ dicendum est ꝙ nõ valet consequentia ⁊ a po
steriori deficit illa regula ꝙ conclusio non est particularis ex parte modi ℞. ad q̃rtũ
⁊ dicti sed est vniuersalis ex parte modi vt patet. Ad quintum dicen ℞. ad q̃ntũ
dum est ꝙ sit in baralipton. Sed ad improbationẽ negandum est ꝙ nõ
sit bona consequentia. ⁊ quando probatur sic consequẽs est impossibile
concedatur. ⁊ antecedens est possible. respondetur negando. immo an
tecedens etiam est impossibile licet sit vna copulatiua affirmatiua cuius
ambe partes sint possibiles. tamen hoc nõ sufficit ad eius possibilitateꝫ
sed vltra requiritur ꝙ partes non sint sibi inuicem incompossibiles mõ
ille due partes copulatiue nunq̃ꝫ stant simul in veritate

**Celãtes sextus modus prime figure cõstat ex vniuer
sali negatiua maiore, et vniuersali affirmatiua mino
re vniuersalem negatiuam indirecte cõcludentibus.
vt nullum animal est lapis et omnis hõ est animal.
ergo nullus lapis est homo**

Arguit᷑ hꝫ est argumẽtũ in celantes ⁊ nõ ẽ bona cõsequentia. nullus Arguitur primo

hominis q̄libet pars est in scholis. ⁊ quodlibet caput ē hominis pars ergo nullum ens in scholis est caput hominis.

Secundo Confirmatur de illo. nullum currens quiescit ⁊ cuiuslibet hominis asinus est currens ergo nullum quiescens est hominis asinus:

Tercio Confirmatur de illo. nullum nigꝛ fuit albū. ⁊ omne non albū fuit nigrū ergo nullū albū fuit nō album.

R. ad pmū argumētū. Ad primū rn̄detur negando ꝙ sit in celantes ⁊ ꝯcedēdo ꝙ sit mala consequentia ⁊ deficit hec regula quia mediū in nulla premissarū complete distribuitur q̄a lyꝯs in maiore nō supponit distributiue exq̄ super ipsum feruntur duo signa distributiua:

R. ad scōm Ad secūdū respondet. ꝙ nō valet ꝯn̄a q̄a arguit a nō distributo ad distributū rōe ly asinus in minore ⁊ in conclusione.

R. ad terciū Ad terciū dicendū ꝙ nō sit in celantes quia non est bona ꝯn̄a. Etiam arguitur a nō amplo ad amplum rōne maioris extremitatis scilicet albuꝫ cū distributōe āpli. qꝛ in ꝯn̄te distribuit.

Dabitis septimus modus prime figure cōstat ex vniuersali affirmatiua maiore ⁊ particulari affirmatiua minore particularem affirmatiuam indirecte concludentibus. vt omne animal est substantia et hō est animal ergo substantia est homo.

Arguitur primo Arguitur hoc est argumētum in dabitis ⁊ tamē nō est bona ꝯsequētia omne qꝺ erit est et antichristus erit. ergo ens est antichristus.

Secundo Cōfirmatur de illo omnem equum videt homo ⁊ fauellꝰ est equus ergo videns hō est fauellus.

Tercio Confirmat. in omni ciuitate est asinus ⁊ respōdens est in ciuitate. ergo respondens est asinus.

Quarto Cōfirmatur om̄e rationale est homo ⁊ angelus est rōnalis. ergo homo est angelus.

R. ad pmū argumētū Ad pmū respondetur negando ꝙ sit in dabitis. q̄a antecedens est verꝫ ⁊ ꝯsequens falsū in casu. ⁊ hoc ꝺm marsiliū quia ꝺm eum maior valet tantū omne quod erit et est est que est vera. ⁊ minor etiam est vera sed consequens est falsum vt patet. Et tūc a posteriori d̄ficit qꝛ nō totū qꝺ distribuitur a pte subiecti in maiore predicatur in minore. Sed ꝺm Biridanum cōcedit ꝯn̄a ⁊ maior est ita falsa sicut cōsequēs

R. ad secundū Ad scōm dicendum est ꝙ non sit in dabitis quia non est bona ꝯn̄a. Et a posteriori deficit hec regula videlicet ꝙ nō est eadē habitudo. sꝫ d̄ret sic cōcludi ergo hō est fauellū videns.

R. ad tercium Ad terciū rn̄r negando iterꝫ ꝙ sit in dabitis qꝛ ꝯn̄a nō valet ⁊ iuxta regulas deficit. q̄a obliquus distributus in maiore captus ꝑ medio in minore debet mutari in suū rectū secum eiusdem numeri.

R. ad q̄rtum Ad quartū dicendū est de distinguēdo de ly rōale quia si capitur vbiqꝫ differentialiter ꝑut videlicet soluꝫ significat hominē tūc bn̄ valet ⁊ minor est falsa sicut ꝯn̄s ⁊ est bonus silogismus. Si aūt capitur vbiqꝫ nō differentialiter vicꝫ ꝑ om̄i coꝑnatū est vti rōne tunc maior est falsa sicut ꝯn̄s. Et iterꝫ est bonus silogismus. Si aūt capitur vario modo tunc nō est silogismus neqꝫ bōa cōsequentia. q̄a tunc medium equiuocatur.

Fapesmo octauus modus prime figure cōstat ex vni

Fapeſmo Friſeſmoꝝ

uerſali affirmatiua maiore ꝛ vniuerſali negatiua mi
nore particularē negatiuā indirecte cōcludētibus. vt
omnis hō eſt ſubſtantia. et nullus lapis eſt hō ergo
quedā ſubſtātia nō eſt lapis.

Arguitur hoc eſt argumētum in fapeſmo ꝛ tamē non eſt bona ꝯña. Arguit̄ primo
om̄is hō eſt riſibilis. ꝛ nullū rōnale eſt oīs hō. ergo qðdā riſibile nō eſt
rōnale. Et iterū de illo. cuiuſlibet hoīs aſinus currit ꝛ nullū rudibile Secundo
eſt homo. ergo currēs nō ē aſinus rudibilis. Et iterū de illo. oīs hō Tercio
vel aſinus ē aſinus ꝛ nullū rudibile eſt hō. ergo aſinꝰ vel aſinus nō ē ru//
dibile. Ad primū rñdetur negando ꝙ ſit in fapeſmo q̇a nō eſt bona ℞. ad p̄mū
ꝯña ꝛ deficit hec regula qñ maior extremitas ſtat ꝯfuſe tm̄ ꝛ mediū i mi
nore etiam ſtat cōfuſe tantū tūc in ꝯñte nullus t̄minos dz diſtribui. De
beret ergo ſic concludi. ergo qðdā riſibile nō eſt oē rōnale. Ad ſcðm re Ad ſcðm
ſpondetur ꝙ non ſit in fapeſmo q̇a arguitur a nō diſtributo ad diſtribu
tū rōne ly aſinus in maiore ꝛ in ꝯcluſiōe. Etiā in quolibet ſilogiſmo ne//
gatiuo oportet mediū in premiſſa affirmatiua eſſe totale extremū qð nō
fit in argumēto aſſumpto. Ad terciū dicēdū eſt ꝙ ſil'r nō ſit i fapeſmo Ad tercium
quia vel totū diſtribuitur vel pars ſolū. ſi primū tūc nō totū diſtrubutū
a parte ſubiecti in maiore p̄dicatur in minore. ſi autem ſolū pars diſtri//
buitur tunc deficit hec regula. q̇a medium in premiſſa affirmatiua non
eſt totale extremum

Friſeſmoꝝ nonus modus prime figure cōſtat ex par
tic'lari affirmatiua maiore et vniuerſali negatiua mi
nore partic'larem negatiuam indirecte concludenti
bus vt quidam hō ē ſubſtātia ꝛ nullus lapis ē hō. er
go quedā ſubſtantia nō eſt lapis.

Correlariū. Vltie due vocales. ſ. o ꝛ u. in hac dictiōe friſeſmoꝝ q̄ eſt
penthaſillaba. i. quinqꝫ ſillabarum nullā ꝓpoſitionē deſignant. ſed po//
nuntur ad cōplementū metri in q̊ ꝯtinentur noīa modoꝝ prime figure
videlicet barbara celarent darij ferion baralipton. Celantes dabitis fa
peſmo. friſeſmorum. Arguitur hoc eſt argumentum in friſeſmorum Arguitur primo.
ꝛ non eſt bona conſequentia. arguendo homo eſt mortuus ꝛ nullū mor
tuum eſt homo. ergo mortuum nō eſt mortuū. Cōfirmatur de illo. Secundo
album fuit ſortes ꝛ nullum nigrū fuit album. ergo ſortes nō fuit niger.
Confirmatur de illo. homo vel aſinus eſt currēs. ꝛ nullꝰ aſinus ē hō. Tercio
ergo currēs nō eſt aſinus Ad primū reſpondet̄. ꝙ nō ſit in friſeſmorū ℞. ad primuꝫ
q̇a de facto antecedens eſt veꝝ ꝛ conſequēs falſum. ꝛ deficit hec regula.
q2 in q̊libet ſilogiſmo negatiuo oꝫ medium in negatiua ita late negari
ſicut fuit affirmatum in affirmatiua quod non fit in argumento preaſ
ſumpto quia medium in affirmatiuo affirmatur ad duas differen//
tias temporum ſcilicet ad eſt et ad fuit. Sed in negatiua ſolum ad
vnam negatur. ſ. ad eſt. Ad ſecunduꝫ dicendum eſt ꝙ non ſit bona Ad ſecundū

consequentia. nam in casu q sortes iam primo sit albus et prius nunquam fuerit albus sed niger et q nullũ nigrũ fuerit albũ antecedens est verum et cõsequens falsum. Sed a posteriori deficit quia mediũ in illa in qua nõ distribuitur accipitur pro pluribus quam in illa in qua distribuitur quia in maiore vbi nõ distribuitur accipitur ad est et ad fuit. Sed in minore vbi distribuitur solum accipitur ad fuit.

ad tercium

Ad terciũ rñr nõ ẽ argumẽtũ in frisesmorum quia non est bona cõña. quia in casu antecedens est verum et cõñs falsum videlicet q solum asini currant et alias nihil currat. Sed a posteriori deficit quia mediũ in silogismo negatiuo in premissa affirmatiua dz esse totale extremum quod nõ fit. Etiam non totũ intrat cõclusionem quia ly asinus ponitur bis in premissis et solũ semel in conclusione tamen si hoc precauetur adhuc nõ erit silogismus. ex quo est alius defectus iaz dictus qui causatur in premissis. Et tantum de prima figura.

Sequitur de secũda figura cuius tales dantur regule Ex puris affirmatiuis nihil sequitur in secũda figura.

Secunda figura

Notandũ q secũda figura ẽ qñ mediũ pdicatur in ambabus pmissis. vt nullus homo est asinus. et omne rudibile est asinus. ergo nullũ rudibile est hõ. Correlariũ. Hoc argumentũ etiam est in secũda figura. nullus currẽs est asinus hois. et omne risibile ẽ homo. igitur nullus asinus risibilis est currens. Siliter asinus ẽ in hoc loco et saltzburga est ille locus. ergo in saltzburga est asinus. Et licet mediũ non sit predicatũ i ambabus premissis tñ ly predicatur in proposito valet tantum. i. a parte predicati ponitur.

Regula vliter ẽ falsa.

Notandum pro regula q ipsa vt ponitur non est vniuersaliter vera quia plura sunt argumenta in secunda figura arguẽdo ex puris affirmatiuis q tñ sunt bone cõsequentie etiam boni silogismi. vt homo ẽ risibile et animal est omne risibile. igitur homo est animal. Similiter homo est sortes et risibile est sortes. igitur risibile est homo.

Intelligitur

Debet ergo sic itelligi. In secunda figura ex puris affirmatiuis nihil sequitur silogistice in modo a petro hispano posito. Hoc probatur per denotationem vocalium in talibus modis. Causa autem excusans regule est quia tũc medium in nulla premissarum distribueretur. ex quo predicatur in ambabus predicatur quod si precauetur certe bene valet argui sicut pz in argumentis suprapositis et silibus. Vel potest rla sic intelligi. In scda figura ex puris affirmatiuis nihil sequitur silogistice nisi arguatur expositorie. vel reductiue ad expositoriũ vel medium in ambabus accipiatur collectiue. vel mediũ in vna premissarum distribuatur. et quare addantur singule particule cõmitto studiosis

Secũda rla maiore existenti particulari in secũda figura nihil sequitur

Intellectus regule

Notandum q ista regula non est vniuersaliter vera et patet hoc sicut prius. Sed debet sic intelligi. Maiore existente particulari in secũda figura nihil sequitur silogistice in modo a pe. his. posito. vel sic nunquam sequi

Secunda Figura

tur aliq̄d sillogistice in secunda figura maiore existente particulari nisi
arguat exppsitorie vel reductiue ad sillogismū expositoriū. Uel mediū
in ambabus accipiat collectiue vel cōcludat indirecte. vl' mediū in vna
distribuat arguēdo affirmatiue. vl' p̄caueat q̄ nō arguat a nō distribu
to ad distributum. Exemplū primi. q2 sequit bene homo ē sortes. ꝛ oē
aial est sortes. ḡ animal est homo. Exempluꝫ secundi. quia bene sequit
sortes est animal ꝛ plato est idem animal. ḡ plato est sortes. Alia exem-
pla sunt facilis fabrice. Notandū q̄ capiendo modū ꝑ p̄missis tm̄ si-
cut cepit Pe. His. tunc solum sunt q̄ttuor modi secunde figure q̄s ponit
Pe. his. in littera. Sed capiēdo modū ꝑ p̄missis ꝛ conclusione simlt tūc
sunt duodecim modi secunde figure viꝫ quattuor q̄s ponit Pe. His. et
alij duo scꝫ cesaron ꝛ camestron omnes directe cōcludentes. ꝛ alij sex in
directe cōcludentes. ꝛ sunt in re illi sex iam dicti cōsiderati inq̄ꝫtum con-
cludunt indirecte. ꝛ sic sunt duodecim.

Quot sunt modi secū de figure.

Cesare primus modus secunde figure constat ex vni uersali negatiua maiore ꝛ vniuersali affirmatiua mi nore vniuersalem negatiuam cōcludentibus directe vt nullus homo est lapis. ꝛ omnis lapis est lapis. er go nullus lapis est homo.

Arguitur Hoc est argumentum in cesare. ꝛ tamen nō est bona ꝯn̄a
ergo dicta falsa. Assumptū ꝓbatur sic arguēdo. nullus hō est vinū bis
bibens. ꝛ omne risibile est bis bibens vinum. ḡ nullū risibile est homo
Cōfirmat de illo Nullus homo est oē anial. ꝛ omne risibile est aial.
ergo nullum risibile est homo. Confirmat de illo. Nullum mortuū
viuit ꝛ omnis hō viuit. ergo nullus hō est mortuus. Ad primū re-
spondet. negando q̄ sit in cesare. ꝛ a priore deficit. q2 nō est bona ꝯseq̄n
tia. Sed a posteriori. q2 medium in vna accipitur vnica acceptione ꝛ in
alia diuersa. vt patet. Ad secundum respondet breuiter q̄ nō sit ī ce-
sare. q2 de facto totū añcedens est verum ꝛ ꝯn̄s falsum ꝛ mediū in neu-
tra p̄missarū distribuit. Ad tertium dicendum est q̄ nō sit in cesare.
quia arguit a nō amplo ad amplū cum distributiōe ampli. vt ratione
illius termini homo in minore ꝛ in cōclusione. Sed deberet sic cōcludi.
ergo nullus homo qui est est mortuus. ꝛ tunc bene valeret.

Arguitur primo
Secundo.
Tertio
R. ad Primum
Ad secundum.
Ad tertium.

Camestres secundus modus secunde figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore. et vniuersali nega tiua minore. vniuersalem negatiuam directe conclu dentibus. vt Omnis homo est animal. et nullum li gnum est animal ergo nullum lignum est homo.

Arguit Hoc est argumentum in camestres ꝛ tamen non est bona cō
sequentia. ergo Assumptum ꝓbatur sic arguendo. Omnis homo ē vi-
uit albus. ꝛ nullum risibile est album. ergo nullum risibile est homo q̄

Arguitur primo.

Secundo est vel fuit Confirmatur de illo. Omnem oculum habens tu potes
videre. τ nullum oculum habens tu potes videre. ergo nullū oculū ha
Tertio. bens est oculum habens. Cōfirmatur de illo. Omnis homo τ aliō
animal sunt homo τ asinus. τ omnis hō τ aliud animal nō sunt homo
et asinus. ergo omnis homo τ aliud animal nō sunt homo τ aliud ani
R. ad primū. mal. Ad primū respondetꝫ non est in camestres. quia nō est bona
consequētia. Et a posteriori deficit hec regula. quia medium in premis
sa negatiua non ita late negatur sicut fuit affirmatum in affirmatiua
R. ad secundum. Ad secūdum dicendū ꝙ non est in camestres si aliqua negationū ca
peretur infinitanter. vt patet ex denotatiōe vocalium. Si aūt ly nulluꝫ
vbiqꝫ capitur neganter tunc concedēdum est ꝙ sit in camestres. τ nege
tur ꝙ non sit bona ꝯsequentia. τ quando minor sic ꝓbatur. illum oculū
habens tu non potes videre. τ illum oculum habens tu non potes vi
dere. ergo nullum oculum habens tu potes videre. cōceditur conseqn
tia. quia etiam quelibet singularium vel ad minus vna est falsa. et sic ex
Ad tertium. falso bene sequitꝫ falsum. Ad tertium respondetur Si ly omnis di
stribuit totum copulatum ex certificatione tunc valet bn̄. τ est in came
stres. Si autem ly omnis distribuit solum ly homo tunc non est in ca
mestres. q2 an̄s est verum τ ꝯn̄s falsum. Et tūc arguitur a nō distribu
to ad distributum ratione ly aliud animal.

Festino tertius modus secunde figure constat ex vni
uersali negatiua maiore et particulari affirmatiua
minore particularem negatiuam concludentibus di
recte. vt nullus homo est asinus τ rudibile est asinus
ergo rudibile non est homo

Arguitur primo Arguitur Hoc est argumentum in festino. τ tamen nō est bona cō
sequentia sic arguendo. non tm̄ homo est animal. τ risibile est animal.
Secundo. ergo nō tm̄ risibile est hō. Cōfirmatꝫ de illo. oīs hō nescit lectioneꝫ et
Tertio plato scit lectionem. ergo plato nō est homo. Confirmatꝫ de illo. nul
lus homo ꝯuertibiliter est animal. τ risibile est animal ergo risibile non
R. ad primum. cōuertibiliter est homo. Ad primum respondetꝫ negando ꝙ sit in fe
stino. quia non est bona consequentia. Sed a posteriori deficit. q2 medi
um in neutra premissaꝝ distribuitꝫ. scꝫ ly animal. ex quo sup ipm ferunt
duo signa lata in ipm. scꝫ ly non τ ly tm̄. etiam ꝯclusio non est ꝑticularꝫ
negatiua sed vniuersalis. Si aūt maior sic formaretur. non tm̄ homo
est omne animal cum eadem minore inferēdo illud ꝯsequens. ergo tm̄
risibile non est homo. adhuc non est in festino. quia nō tota significatio
consequentis dependet a significatione an̄cedentis. ex quo ly tm̄ in con
Ad secundum sequente fertur in alios terminos ꝙ̄ in antecedente. Ad secundū di
cendum est distinguēdo quia vel ly nescit capitur ꝓ vna dictione vł du
abus. Si pro vna dictiōe respondetur negādo ꝙ sit in festino. quia tūc
maior non est vniuersalis negatiua. quia ly nescit est copula τ super caꝫ
non fertur negatio si verba sunt incompleta. Si autem sunt complexa

tunc ly est ē copula. ꝛ sic ex consequente etiam non habet medium. quia in maiore hoc totum est predicatum nesciens lectionem vt sic. Si autez sunt due dictiones conceditur ꝙ sit in festino etiam bona consequentia ꝛ formalis. Ad tertium respondetur negādo ꝙ sit in festino. quia de facto ans̄ est verum ꝛ ꝯsequens falsum. Sed a posteriori deficit. quia non tota significatio consequentis dependet a significatione antecedentis. Unde ly conuertibiliter existens determinatio aliqua speciali denotatione denotans videlicet in proposicione affirmatiua ꝙ subiectum et predicatum sint termini conuertibiles. et in consequente fertur ad illos duos terminos scilicet risibile ꝛ homo. Jlla autem denotatio in antecedente nec formaliter nec virtualiter est expressa. etiam determinatio addita medio in maiore debet ei etiam addi in minore et omitti in conclusione. Ad tertium

Baroco quartus modus secunde figure cōstat ex vniuersali affirmatiua maiore. et particulari negatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe. vt omnis homo est animal et quidam lapis nō est animal ergo quidam lapis non est homo

Arguitur. Hoc est argumentum in baroco ꝛ non est bona conseq̄ntia Omnis substantia est ꝛ substantie pars nō est. ergo pars substantie non est substantia. Arguitur primo Confirmatur de illo. Omnis homo est animal possibile. ꝛ adam non est animal. ergo adam non est homo possibilis. Secundo.

Confirmatur de illo. Omnis prima causa possibiliter est creans ꝛ deus necessario non est creans. ergo deꝰ possibiliter non est prima causa. Tertio Ad primum respondetur breuiter ꝙ non sit in baroco. quia de facto antecedens est verum et consequens falsum. Et minor probatur primo sic. Angeli pars non est. ꝛ angelus est. ergo substantie pars nō est ab inferiori ad superius negatiue. Secundo sic probatur Anime intellectiue pars non est ens ꝛ anima intellectiua est substātia. ergo substantie pars non est ens. Tenet consequentia expositorie. Sed a posteriori deficit in argumento assumpto. quia minor extremitas in minori capitur diuersis acceptionibus. Sed in consequente vnica. quod est cōtra vnam regulam que patet. R. ad primum Ad secundum dicendum est ꝙ non sit in baroco. quia est mala consequētia. Sed a posteriori deficit. quia determinatio addita medio in maiore debet etiam ei addi in minore. et omitti in conclusione. Nam possibile additur medio in maiore vt determinatio quia vt adiectiuum ꝛ in minore non ꝛ in conclusione non omittitur. Ad secundum. Ad tertium dicendum est ꝙ non sit in baroco. quia non ē bona consequentia. Sed a posteriori deficit hec regula. quia minor non est particularis ex parte dicti et modi simul. Sed solum ex parte dicti. Ad tertium.

Sequitur de tertia figura.

Sequit̃ de tertia figura. Cuius tales dant̃ regule. Prima. Minore existente negatiua nihil sequitur in tertia figura

Regula vl'iter ē falsa.

Intellectus regule

Notandum q̄ tertia figura est quando mediū subijcit̃ in ambabus. Et ly subijcitur valet tantū sicut a parte subiecti ponit̃. Secūdo notandū q̄ ista regula vt ponit̃ nō est vniuersaliter vera. q2 bene sequitur in tertia figura. oīs hō est aīal. et nullus hō est asinus. ergo asinus aīal non est Similiter bene seq̄tur Omnis homo est aīal. et nullus homo ē asinus. ergo animal nō est asinus. Debet ergo regula sic itelligi. Minore existente negatiua in tertia figura nihil sequit̃ sillogistice in modo a Pe. his. posito. vel sic Minore exn̄te negatiua nihil sequit̃ in tertia sillogistice dūmodo ꝯcludit̃ directe et de mō loquendi cōsueto. et dūmō maior extremitas fuerit terminus cōmunis nō distributus p̄ signum vniuersale affirmatiuū. et dūmodo maiori extremitati in cōclusione nō additur relatiuū identitatis. Dicitur primo sillogistice. q2 bn̄ sequit̃. oīs hō est risibilis. et nullus hō est asinus. g̃ nullus asinus est risibilis. sed nō sillogistice. quia nō est ꝯn̄a formalis vt patet. Dicit̃ dūmodo cōcluditur directe. q2 bn̄ sequit̃ etiam in tertia figura omnis hō est aīal et nullus hō est asinus. g̃ aīal nō est asinus. Dicit̃ de mō loquēdi cōsueto. q2 bene sequit̃ in tertia figura oīs hō currit. et nullus hō est asin9. g̃ asinus currēs nō est. Dicit̃ dūmodo maior extremitas fuerit termin9 cōis etc. q2 bn̄ sequit̃. oīs homo est sortes. et nullus hō est asinus. g̃ nullus asin9 est sortes. Dicit̃ dūmodo maiori extremitati in cōclusione etc. q2 bn̄ seq̄tur. oīs hō est aīal. et nullus homo est rudibilis. ergo nullū rudibile est idem animal. Et tantum de illo textu.

Secunda regula. In tertia figura semper concluditur particulariter.

Intellectus regule

Notandū q̄ p̄ns regula sicut prima nō ē vl'iter vera. sed sic intelligit̃. In tertia figura sp̄ ꝯcludit̃ p̄ticulariter arguendo sillogistice in mō a petro his. posito. Et hec ꝯclusio est vera circūscripta alienatiōe illius t'mini hispanus. Et p̄pter istā regulā hmōi argumentū nō est sillogismus oīs hō est aīal. et oīs hō est risibilis. ergo oē risibile est aīal. Et lz sit bona ꝯn̄a tn̄ nō est formalis vt patet. Et cā regule est. q2 tūc arguit̃ a non distributo ad distributū. Et si hoc p̄caueret̃ tūc certe bene pōt argui in tertia figura. etiā si ꝯclusio fiat vl'is saltē ceteris parib9. Dicit̃ ceterꝫ parib9. q2 si esset ibi alius defect9 nō esset ꝯ dicta. Dicit̃ sillogistice. q2 arguendo nō silogistice tūc bn̄ sequit̃ in tertia figura ꝯcludendo vl'iter vt sic. oīs hō ē asinus et oīs hō est risibilis. ergo omde risibile est asinus. Sꝫ hoc nō est sillogismus q2 nō est ꝯn̄a formalis vt patꝫ. Dicit̃ in modo a pe. his. posito. q2 bn̄ sequit̃ oīs hō est aīal. et oīs hō est oē risibile. g̃ oē risibile est aīal. etiā silogistice sed hoc argumentum nō est in mō a pe. his. posito

Causa.

Modi tertie figure sunt sex.

Ulteri9 notandū q̄ capiēdo modū p̄ p̄missis tm̄ tūc solū sunt sex modi tertie figure q̄s ponit Pe. his. Sed capiēdo modū p̄ p̄missis et

conclusione simul tunc sunt duodecim modi tertie figure. sex directe cō//
cludentes. ⁊ sex concludentes indirecte.

Darapti primus modus tertie figure constat ex vni
uersali affirmatiua maiore et vniuersali affirmatiua
minore particularem affirmatiuam cōcludētibus
directe vt omnis homo est substantia. et omnis hō ē
animal. ergo quoddam animal est substantia.

Correlariū. Omne argumentū in darapti similiter in alijs modis ter//
tie figure ⁊ in tertia figura extra modos est bona consequentia ⁊ forma
lis. Arguit̃. Hoc est argumentū in darapti ⁊ tamē ɔ̄ña nō valet sic Arguit̃ primo
arguendo. oīs hō currit. ⁊ oīs hō vel asinus q̇escit. ḡ asinus q̇escēs cur//
rit. Confirmat̃ de illo. oīs homo vel oīs asinus est asinus. ⁊ oīs hō Secundo.
vel oīs asinus ē hō. ergo hō est asinus. Cōfirmat̃ de illo, oīs hō cur
rit ⁊ oīs homo vel asinus quiescit. ergo asinus vel quiescens currit. Tertio

Ad primū respondet̃ ꝙ nō sit in darapti. ⁊ deficit vna regula vicꝫ ꝙ
non est eadem habitudo q: male concluditur sed deberet sic concludi. ḡ R. ad primum.
quiescens est asinus vel currens. ⁊ sic maneret eadē hitudo. Ad secū//
dum rñdetur distinguendo q: si totum disiunctū distribuit̃ in maiore Ad secundum
⁊ minore tunc bene valet ɔ̄ña ⁊ est sillogismus. Si aūt solū ps disiūcti
distribuit̃ tūc nō valet. q: totale mediū in nulla p̄missaꝝ distribuitur.

Ad tertium dicendū est sicut ad primū ꝙ non sit eadē habitudo. sed
deberet sic concludi. ergo quiescens est asinus vel currens. ⁊ simulit̃ con Ad tertium
sequentia non valet vt patet inspicienti.

Felapton secundus modus tertie figure constat ex
vniuersali negatiua maiore et vniuersali affirmati
ua minore particularem negatiuā cōcludētibus di
recte. vt nullus homo est lapis et omnis homo ē ani
mal ergo animal non est lapis.

Notandum ꝙ omne argumentū in felapton est consequentia bona ⁊
formalis. Arguit̃ Hoc est argumentū in felapton ⁊ tñ non est bona Arguit̃ primo
ɔ̄ña. ḡ dicta falsa. arguendo sic. Nullius hoīs quilibet asinus currit. et
omnis homo videt equum. ḡ videns equum non est asinus vel currēs

Confirmat̃. Nullum asinum videt homo ⁊ omnis asinus est rudi// Secundo.
bile. ergo rudibile nō videt hominem. Confirmat̃ de illo. Nullꝰ ho// Tertio.
mo est asinus et omnis homo est sensitiuus. ergo asinus non est sensiti
uus Ad primum respondet̃ negando ꝙ sit in feloptō. quia non ē bo// R. ad primum
na ɔ̄ña vt patet. Sed a posteriori ōfici: q: arguitur a nō distributo ad
distributum rōne ly asinus in maiore ⁊ in cōclusione. Etiam nō est ea//
dem habitudo. q: medium habet se in gtō casu ad maiorē extremitatēꝫ
vel ptem eius. Et tamē minor extremitas non habet se sic ad maiorē ex
tremitatē in conclusione. deberet ergo sic concludi. ergo videntis equuꝫ
asinus non est currens. Ad secundum rñdet̃ ꝙ non sit in felapton q: Ad secundum

non est bona cõsequentia. Sed a posteriori deficit q2 non est eadem ha
bitudo. sed deberet sic ꝯcludi. ergo rudibile nõ videt hõ. capiendo ly rudi
Ad tertium. bile in actõ casu. Ad tertiũ rñdet ꝙ nõ sit silogismus. q2 arguit a non
distributo ad distributum ratione ly sensitiuus. etiam ꝯcluditur indire
cte quod non deberet fieri.

Disamis tertius modus tertie figure constat ex par ticulari affirmatiua maiore ⁊ vniuersali affirmatiua minore particularem affirmatiuam directe concludẽ tibus. vt homo est animal. et omnis homo est risibi lis ergo risibile est animal.

Arguitur primo. Arguit. Hoc est argumentũ in disamis ⁊ tñ non est bona ꝯña. ergo di
cta falsa. sic arguendo. Silogismus in celarent est negatiuꝰ. ⁊ oĩs silo-
gismus in celarent est ꝓpõ affirmatiua. ergo ꝓpõ affirmatiua est negatiua.
Secundo. Cõfirmat de illo. hoĩs est asinus ⁊ oĩs hõ est risibile. ergo risibile ẽ asi-
Tertio nus. Cõfirmat de illo. hõ fuit currẽs. ⁊ oĩs hõ est sedẽs. ergo sedẽs cur-
R. ad Primum rit. ¶ Ad primũ rñdetur ꝙ nõ sit in disamis. q2 ẽ regula ꝙ tota maior
⁊ minor extremitates debẽt intrare ꝯclusionẽ. qđ nõ fit in argumẽto as
sumpto. q2 hoc totũ silogismus negatiuꝰ est maior extremitas. ex quo adie
ctiuum vocis ⁊ significati simul a pte pdicati positũ includit substãtiuũ
a pte subiecti positũ. ⁊ nullibi ponit in ꝯclusione. Deberet ergo sic ꝯcludi.
ergo ꝓpõ affirmatiua est silogismus negatiuus. ⁊ tũc bñ valet ꝯña et est
Ad secundum. silogismus. Ad secundũ rñdet ꝙ nõ est argumentũ in disamis. q2 nõ
est eadem hitudo. q2 ly risibilis deberet stare in gtõ casu. sicut stetit me
dium in maiore. Silr nõ totũ intrat ꝯclusionẽ. q2 ly ens est pars maio
ris extremitatis ⁊ nõ ponit in cõclusione. vt ergo tollant ambo defectus pt
sic ꝯcludi. ergo risibilis ẽ asinus. capiẽdo ly risibilis in gtõ. ⁊ tũc bñ va
Ad tertium. let. Ad tertiũ rñdet ꝯcedendo ꝙ sit mala ꝯña. ⁊ nec ẽ in disamis. q2
est regula. In qlibet sillogismo vbi mediũ vel ps eiꝰ accipit solũ ad vnã
differentiã tpis sic ꝙ nõ ad plures. tũc in alia debet accipi ad eãdẽ diffe
rentiã tpis adeqte. qđ nõ fit in argumẽto assumpto vt patz. etiã mediũ
in illa in qua nõ distribuitur supponit ꝓ pluribꝫ ꝙ in illa in qua distri
buitur. vt patet.

Datisi quartus modus tertie figure constat ex vni uersali affirmatiua maiore et particulari affirmati ua minore particularem affirmatiuam directe cõclu dentibus. vt omnis homo est substantia et homo est animal ergo animal est substautia.

Arguitur primo Arguit. Hoc est argumentũ in datisi ⁊ nõ est bona consequentia. ergo
dicta falsa. Oĩs hõ conuertibiliter est risibilis. ⁊ hõ est sortes. ergo sor-
Secundo tes cõuertibiliter est risibilis. Cõfirmat de illo. Oĩs asinus ẽ aĩal.
R. ad primum ⁊ tm̃ asinus est risibile. ergo tm̃ risibile est omne aĩal Ad primũ rñdetur

ꝙ non est in datisi. quia est regula. Determinatio addita medio in ma-iore debet ei etiã addi in minore. ꝛ omitti in conclusione Debet ꝗ minor sic formari. ꝛ hõ cõuertibiliter est sortes que ē falsa. ꝛ sic ↄcludi. ꝗ sortes est risibile. Ad secundũ r̃ndetur sil'r ꝙ nõ sit in datisi. qꝛ est regula ꝙ tota significatio ↄñtis debet dependere a significatione añcedẽtis qḋ ñ fit qꝛ ly tm̃ est signum exponibile vel ꝑgnãs ꝛ ponit' in vna ꝑmissarũ et nõ in altera. ꝛ sic nõ fert' semꝑ suꝑ idem extremũ. Ad secundum

Bocardo quintus modus tertie figure cõstat ex particulari negatiua maiore ꝛ vniuersali affirmatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe. vt substantia non est asinus et omnis substantia est ens. ergo ens non est asinus

Arguitur de illo argumento. Hominis asinus non est asinus. ꝛ quilibet hominis asinus est asinus. ergo asinus non est asinus. Arguitur Primo. Confirmatur de illo. Homo non est rudibile. ꝛ omnis homo vel asinus est rudibile. ergo rudibile vel asinus non est rudibile. Secundo. Ad primum r̃ndet' negando ꝙ sit in bocardo. quia est regula ꝙ nunꝗ̃ in aliquo silogismo medium in vna debet accipi vnica acceptione ꝛ in alia diuersa. modo in maiore medium accipitur diuersis acceptionibus. Sed in minore vnica acceptione vt patet. R. ad primum Ad secundum respondetur ꝙ non sit sillogismus. qꝛ est reg'la. In quolibet sillogismo negatiuo medium in ꝑmissa affirmatiua debet esse totale extremum. quod nõ fit ibi Ad secundum.

Ferison Sextus modus tertie figure constat ex vniuersali negatiua maiore. et particulari affirmatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe vt nullus homo est lapis et homo est animal ergo animal non est lapis.

Argui' Hoc est argumentum in ferison ꝛ non est bona consequẽtia sic arguendo. Nullus homo qui est est mortuus ꝛ homo est mortuꝰ. ergo mortuum nõ est mortuũ. Arguitur primo. Confirmatur de illo. Nullus homo est species. et homo est species. ergo species non est species. Secundo. Confirmat' de illo. Nullum creans est deus. ꝛ creans necessario est deus. ergo deꝰ non est creans. Tertio Ad primum respondetur negando ꝙ sit in ferison. qꝛ medium in premissa negatiua non ita late negatur sicut fuit affirmatuꝫ in affirmatiua vt patet. R. ad primum Ad secundum respondetur ꝙ non sit sillogismus. quia mediuꝫ equiuocatur. in vna enim accipitur personaliter. vt in maiore. ꝛ in alia materialiter vt in minore. Ad secundum Ad tertium ꝛ vltimum respondetur eodem modo sicut ad primum. vicꝫ ꝙ medium in ꝑmissa negatiua non eq̃ late negatur sicut fuit affirmatum in affirmatia: etiam minor non est particularis ex parte modi ꝛ dicti simul. sed solum ex parte dicti. Ad tertium

Sequitur de Sillogismis expositoriis Circa quam materiam queritur. Utrum sillogismus expositorius teneat in omni figura.

Sillogismus expositorius — Est notandū ꝙ sillogism⁹ expositori⁹ est sillogismus cui⁹ mediū est termin⁹ singularis singulariter ꝛ vniuoce tēt⁹ sic se hn̄s ꝙ a qlibet p̄missaꝝ ad vnā de oī valeat ɔn̄a. vt sortes currit ꝛ sortes ē hō g̃ hō currit. Dr primo est silogism⁹. hoc ponit̄ p genere diffiniti. p qd̄ innuit̄ ꝙ nihil est silogismus expositori⁹ nisi sit silogismus. ꝛ sic pꝫ ꝙ ly silogismus est genus ad silogismū expositoriū ꝛ nō expositoriū.

Tres conditiones sillogismi expositorij — Scd̄o notandū vt habeat̄ declaratō diffinitōis ꝙ tres ɔditōes reqrunt̄ ad hoc ꝙ aliqd̄ sit sillogismus expositorius. Prima ꝙ mediū sit termin⁹ singularis. qꝛ nō sequit̄ hō currit ꝛ hō q̄escit. g̃ quiescens currit. Secunda ɔditio ꝙ medium teneat̄ singulariter ꝛ vniuoce ꝓpter qd̄ nō seqtur hoc ē asin⁹ ꝛ hoc est hō. g̃ homo est asinus diuersa demōstrādo p ly hoc. Silr̄ sortes currit ꝛ sortes est indiuiduū. g̃ indiuiduū currit. Silr̄ sortes est albꝰ ꝛ sortes est niger. g̃ nigꝝ est album. Tertia ɔditio ꝙ a qualibet p̄missarum

Ad vnā de oī vꝫ ɔn̄a. — ad vnam de omni valeat ɔn̄a. Unde tunc ad vnā de oī valet ɔn̄a qn̄ p an̄ cedente ponit̄ ipsa p̄missa. ꝛ infertur eadem p̄missa cū ɔn̄te cum hoc addito ad mediū omne qd̄ est in bona ɔn̄a. vt bn̄ sequit̄. sortes currit. g̃ omne qd̄ est sortes currit. Et ꝓpter illam ꝑticulā non sequit̄ expositorie hec essentia diuina est pater. ꝛ hec essentia diuina ē filius. g̃ filius est pater. qꝛ a nulla premissaꝝ ad vnam de omni valet ɔn̄a. qꝛ nō seqtur hec essentia diuina est pater. g̃ omne qd̄ est hec essentia est pater. qꝛ filius ē ens quod est hec essentia. ꝛ tamen nō est pater. ꝛ sic ɔn̄s est falsum ꝛ antecedens est verum. Et pariter a minore nō valet consequentia ad vnā de omni vt patet. Ex illis tribus requisitis patet declaratio diffinitōis

Tres ɔditōes p̄dicte nō sufficiunt. — Tertio est notandū ꝙ ille tres conditōes iam posite requirunt̄ sed n̄ sufficiunt ad hoc ꝙ aliquod argumētuꝫ sit sillogismus expositorius. sed vltra requirit̄ ꝙ obseruent̄ omnes alie regule ꝛ cautele de bonitate aliorum sillogismoꝝ date saltem q̄ nō sunt ɔtra ꝓprietatem ꝛ habitudinē silogismi expositorij vꝫ ꝙ nō arguat̄ a n̄ distributo ad distributū. ꝛ oēs alie regule obseruentur Et dr̄ notāter saltem q̄ non sunt ɔtra ꝓprietatē ꝛ habitudinem silogismi expositorij. qꝛ nō oportet ꝙ mediū in vna premissaꝝ distribuat̄. ex quo terminus singularis nō ē capax distributōis

Sillogismi expositorij nō sunt ɔn̄e formales ꝛc. — Quarto notandū ꝙ fm̄ Marsiliū silogismi expositorij sicut cōit̄ formant̄ nō sunt argumēta formalia. qꝛ in terminis diuinis dat̄ instantia nisi medio addat̄ illa determinatio. oē ens qd̄ est. vt si hoc argumentuꝫ debet esse formale ille homo currit. ꝛ ille hō ē anial. g̃ aial currit. oportet ꝙ p̄misse sic disponant̄. oē ens qd̄ ē ille hō currit. ꝛ oē ens qd̄ est ille hō est aial. g̃ animal currit. alias em̄ in simili nō sequit̄. ille deus ē paī. ꝛ ille de⁹ est filius. igit̄ filius est pr̄.

R̷. ad q̄stionem — Per hoc ad dubiū r̄ndet̄ ꝙ ipsuꝫ de rigore falsum ē. qꝛ nullus sillogismus expositorius tenet in oī figura. ex q̄ hoc totum est predicatuꝫ. tenēs in oī figura. qꝛ ly oī distribuit determinationē vnica acceptione acceptā cum suo determinabili. et sic est

pars extremi. Est tñ illa ꝟa in oi figura silogismus expositorius tenet.
silr ista. silogismꝰ expositorius in omni figura tenet. Et differũt he due
a titulo dubij solũ i h ꝙa ly oi i titulo ẽ ps extremi ⁊ i alijs nõ. ⁊ ẽ exẽplũ
de pma figura sortes ẽ hõ ⁊ al ẽ sortes. g al ẽ hõ. De scda hõ est sortes ⁊
substãtia ẽ sortes. g substãtia ẽ hõ. De tercia sortes currit ⁊ sortes ẽ hõ
g hõ currit. Correlariũ. silogismꝰ dr tenere i illa vl alia figura qñ tal
silogismꝰ ẽ bonꝰ ⁊ mediũ eiꝰ disponit iuxta hitudinẽ illiꝰ vl alteriꝰ figure
Correlariũ. silogismꝰ expositoriꝰ in oi figura tenet tã affirmatiue ꝙ ne
gatiue Correlariũ. silogismꝰ expositoriꝰ ꝯcludit tã indirecte ꝙ directe
Arguitur ꝯ dicta. h ẽ argumẽtũ expositoriũ. ⁊ tñ nõ ẽ bona ꝯsequen Arguitur cõtra dicta
tia. igit dcã falsa. assũptũ probat sic arguẽdo sortes albꝰ nõ currit ⁊ sor/ primo
tes ẽ hõ. igit hõ albꝰ nõ currit ꝙa ẽ silogismꝰ expositoriꝰ. ⁊ tñ in casu añ/
cedens ẽ verũ ⁊ ꝯñs falsũ. Cõfirmat aliqs ẽ silogismꝰ expositoriꝰ q nõ 2
est bona ꝯña assumptũ pbat de illo. sortis asinus currit ⁊ sortis asinus
quiescit. ergo asinꝰ qescens est asinus currẽs. Cõfirmat tercio de illo. 3
zwyenne est panis ⁊ zwyenne est homo. ergo homo est panis. Confir 4
matur quarto de illo sortes currit ⁊ sortis ẽ tunica. ergo tunica currit.
Confirmatur quinto de illo zwyenne est panis ⁊ zwyenna est ciuitas g 5
ciuitatis est panis. Cõfirmat sexto de illo. tu vides sine hoc ⁊ h ẽ ocu/ 6
lus. ergo tu vides sine oculo. Confirmat septio de illo sortes vl asinꝰ. 7
ẽ asinus ⁊ sortes est homo. ergo homo est asinus vl asinꝰ. Cõfirmat 8
octauo de illo. sortes videt brunellũ ⁊ brunellus nõ ẽ homo. g sortes nõ
ẽ oẽ videns hominẽ. Cõfirmatur nono de illo. ego video illũ hominẽ. 9
⁊ ille homo est animal. ergo ego video aial qd est silogismꝰ expositorius:
⁊ tamẽ non est ꝯña formalis. probatur quia in sili non sequitur. ego vi/
deo illum hominẽ ⁊ ille homo est rex. ergo ego video regẽ. Confirma 10
tur decimo de illo. sortes habens illam animã non est homo et illa ani/
ma est anima. ergo sortes habens animam non est homo. Confirma 11
tur vndecimo de illo sortes heri fuit sortes. ⁊ sortes fuit in scholis. g sor/
tes heri fuit in scholis. Cõfirmat duodecimo. tu es in isto loco ⁊ iste 12
locus non est saltzburga. ergo tu nõ es saltzburge. Cõfirmat. xiij. de 13
illo illius substantia pars nõ ẽ ⁊ illa substantia ẽ substãtia. g pars sub/
stantie non est. Confirmatur. xiiij. de illo. hoc supponit pro homine. et 14
hoc non ẽ homo. ergo non homo supponit p homine demõstando illũ
terminum homo in ista homo currit. Confirmatur. xv. de illo tu es 15
in hoc. ⁊ hoc est in stuba. ergo tu es in stuba. Confirmat. xvj. de illo. 16
hec sunt perpetua ⁊ hec sũt homo. ergo homo est perpetuꝰ demõstran/
do materiam ⁊ formã hominis. Cõfirmat. xvij. de illo. asinus est sor/ 17
tis ⁊ sortes est homo. ergo asinus est homo. Confirmat. xviij. de illo 18
illius hominis asinus currit. ⁊ ille homo videt asinũ. ergo videns asinũ
est asinus vel currens. Confirmatur. xix. de illo Adam nõ est homo 19
⁊ adam vel rudibile est homo. ergo rudibile vel homo non est homo.
Ad primum respondetur concedendo ꝙ sit bona consequentia. sed R. ad primum argu/
negando ꝙ sit silogismus expositorius ⁊ quãdo probatur per diffinitio mentum
nem dicendum ẽ ꝙ genus diffiniti sibi non conuenit quia non est silogiũ

mus. quia est regula. Determĩatio addita medio in maiore debet ei etiã
Ad secundum — addi in minore ⁊ omitti in conclusione. Ad scdm respõdetur breuiter
ꝙ nõ sit silogism⁹ expositori⁹ q̃a est regula ꝙ mediũ ad min⁹ in vna earꝫ
dꝫ eẽ totale extremũ. Etiam obliquus singulariter tentus captus ꝑ me
Ad tercium — dio in minore dꝫ mutari in suũ rectũ vt patet. Ad terciũ dicẽdum est
eodem mõ sicut ad scdm. quia sũt ibi duo defectus ꝙ non totũ intrat cõ-
Ad quartum — clusionẽ q̃a ly ens bis ponitur in p̃missis ⁊ nũꝗ̃ in conclusiõe. Ad q̃r
tũ respondetur ꝙ nõ totum intrat ꝯclusione quia ly ens est pars mino-
ris extremitatis. ⁊ non intrat conclusionẽ. Etiã non est eadẽ habitudo.
Ad quintum — deberet enim sic concludi. ergo tunica est currentis. Ad quintuꝫ re-
spondet̃ negando ꝙ sit silogismus expositori⁹. est tñ distinguẽdũ qꝛ vł ly
ꝛvienne ꝯstruitur absolute cũ ly est vł ꝑ modũ regimis. si p̃mũ dicẽduꝫ
ẽ ꝙ nõ sit silogism⁹ expositori⁹ q̃a opteret etiã ly ciuitatis qd̃ ẽ ꝑs mino-
ris extremitatis in cõclusiõe sic ꝯstrui absolute qd̃ non p̃t fieri. ⁊ sic ꝯñs
fieret incongruũ. Sꝫ tunc deberet sic ꝯcludi ergo in ciuitate est panis.
Si aũt scdm videlicet ꝙ ꝯstruat̃ secũ ꝑ modũ regiminis ꝯcedat̃ qd̃ sit si
Ad sextum — logismus et bona ꝯñą. Ad sextũ rñr ꝙ nõ ẽ bona ꝯña neꝗ̃ silogism⁹
qꝛ arguit̃ a ñ distributo ad distributũ rõe ly oculo ꝙ ĩ ꝯñte distribuitur
Ad septimum — ꝑ illã ꝓpositionẽ sine ⁊ in antecedente nõ. Ad septimũ dicendũ est ꝙ
non sit eadẽ hitudo q̃a nõ bñ concludit̃. sꝫ deberet sic concludi. g̊ hõ vel
Ad octauum — asinus est asinus. Ad octauũ rñr ꝙ non sit silogismus expositori⁹ q̃a
est regula. in q̃libet silogismo negatiuo medium in p̃missa affirmatiua
Ad nonum — dꝫ eẽ totale extremum qd̃ nõ fit ibi. Ad nonũ dicendũ est negando ꝙ
sit silogismus expositori⁹ q̃a nõ est ꝯña formalis vt probat hoc argumẽ
tum ⁊ consequenter conceditur ꝙ alia sit secũ eiusdem forme ⁊ non valet
nam in casu quo ego viderem iohannem eo t̃pe ꝓ q̊ nõ est rex. ⁊ postea
eligeret̃ in regem ⁊ tunc non viderem eũ. añs est verꝫ ⁊ ꝯñs falsuꝫ. Sꝫ ꝙ
nullũ argumẽtorꝫ ẽ silogismus hᵒ ẽ iõ q̃a ẽ regula q̃ñcunꝗ̃ medium est de
terminatio alicui⁹ ꝙ totũ accipitur vnica acceptõe tũc sub tali medio nõ
valet silogisari nec affirmatiue nec negatiue. exemplũ vbi negatiue nõ va
let vt in tali vel ꝯsimili. ego nõ video hoc album. ⁊ hoc album est sortes
Ad decimum — ergo nõ video sortẽ. Ad decimum respõdet̃ eodẽ modo dicendo sicut
ad immedietate p̃cedens qꝛ iã mediũ iteruꝫ est pars alicuius ꝙ totũ acci
Ad vndecimum — pitur vnica acceptione ergo non oportet silogismũ valere. Ad vnde-
cimũ dicendũ ꝙ nõ sit silogismus q̃a est regula determinatio addita co
Ad duodecimum — pule in maiore dꝫ etiam ei addi in minore ⁊ omitti in ꝯclusione. Ad
duodecimum dicendum ꝙ medium in premissa affirmatiua nõ ẽ tota
Ad tredecimum — le extremũ. Ad tredecimũ dicendum est ꝙ nõ sit silogism⁹ expositori-
us q̃a ẽ regula. ꝙ neꝗ̃ mediũ neꝗ̃ aliqua extremitatũ dꝫ variari penes
vnicam acceptionẽ ⁊ diuersam. mõ medium in maiore accipit̃ diuersis
acceptionib⁹. ⁊ tamẽ minor extremitas cũ maiore extremitate vł ꝑte ei⁹
Ad decimumq̃rtum — in ꝯñte nõ accipitur diuersis acceptõibus Ad quartũdecimum rñde
tur ꝙ nõ sit silogismus expositori⁹ q̃a minor extremitas equiuocat̃. nam
in minore capit̃ ꝑsonalit̃ ⁊ in cõclusiõe materialit̃ Et sic arguit̃ a suppo
sitione personali ad materialẽ. Si aũt ly nõ homo in ꝯñte ex certificatõe

etiam staret personalit̄ eēt bonus silogismus ꝛ ꝯn̄a bona. Ad q̄ntū decimum rn̄r ꝙ nō totū intrat ꝯclusionē ꝛ neqꝫ est eadē habitudo Sed deberet sic ꝯcludi. ḡ tu es in ente in stuba.

Ad decimumquintū

Ad sextūdecimū rn̄r ꝯcedē do ꝙ non sit bonus silogismus neqꝫ ꝯn̄a q̄a ē r̄ła ꝙ tota maior ꝛ minor extremitates debent poni in cōclusiōe ꝛ solū tales qȯ nō fit in argumento assūpto q̄a in ꝯclusiōe ponit̄ h̄ totū ꝑpetuus hō. q̄a ly ꝑpetuus exn̄s adiectiuū voce ꝛ significatōe sił includit substantiuū scꝫ hō ex regula generali. ꝛ tamen nullibi ponitur in p̄missis sic cōclusū.

Ad decimumsextum

Ad decimum septimū rn̄r ꝙ nō totū intrat ꝯclusionē q꞉ ly ens ē ꝑs maioris extremitatis ꝛ nō ponit̄ in conclusiōe

Ad decimūseptimum

Ad decimūoctauū dicēdū ē ꝙ n̄ sit eadē habitudo q̄a d̄beret sic ꝯcludi. ḡ videntis asinū asinus currit vt patet.

Ad decimū octauum

Ad vltimū dicendū ē ꝙ in silogismo negatiuo mediū in p̄missa affirmatiua dꝫ eē totale extremū qȯ nō fit in argumento assumpto.

Ad decimumnonum

Circa materiā presentem potest oriri huiusmodi dubium, vtrum quilibet silogismus in modo imperfecto existens ad aliquem modum perfectum sit reducibilis.

Pro illo dubio ē notandū. ꝙ silogismus dicit̄ iꝑfectus qui est in modo imꝑfecto. Sunt aūt in toto decemnouē modi a pe. his. positi qui patuerunt ꝫm ordinē. inter quos primi quatuor sunt ꝑfecti. scilicet Barbara celarēt darij. feriō. Qui ideo dicūtur perfecti quia silogismi existētes in eis immedietate regulantur ꝑ dici de omni vł ꝑ dici de nullo. Alij āt oēs modi preter illos sūt imperfecti. q꞉ non immediate regulātur ꝑ dici de omni vł ꝑ dici de nullo. sꝫ prius habent reduci ad silogismos perfectos ꝛ magis euidentes.

Qui modi sint perfecti aut imperfecti

Secundo notandū. ꝙ silogismū reduci nō est aliud nisi ex silogismo qui est in modo imperfecto fieri silogismū magis euidentē qui est in modo perfecto.

Silogismuꝫ reduci

Per hoc respondet̄ ad dubiuꝫ. ꝙ oēs silogismi imperfecti sunt reducibiles ad modos perfectos vel conuersiue vel per impossibile.

R. ad questionem

Pro huius intellectu est notandū. ꝙ modi imperfecti quatuor modis possūt reduci ad modos perfectos. Uno modo ꝑ solam ꝯuersionē vnius p̄misse vel ꝯclusionis vt argumentum in datisi. Secundo per solam transpositionem premissarum sicut modi quarte figure. Tercio per conuersionē ꝛ transpositionem simul vt argumenta in disamis ꝛ camestres. Quarto per impossibile de quo inferi⁹ patebit.

Modi imꝑfecti q̄tuor modis reducuntur ad perfectos

Consequenter nota. ꝙ quilibet modorum imperfectorū aut incipit ab B C D aut F. si a b tunc hꝫ reduci cōuersiue ad barbara si a c ad celarent. si a d ad darij. si ab f ad ferion. Et iterū nota. ꝙ in quolibet modorū imperfectoꝝ ponitur aliq̄ istaꝝ l̄raꝝ S P M C aut vna earum aut plures. S denotat ꝙ propositio immediate designata ꝑ vocalem immediate precedentem conuertatur simpliciter sicut in datisi minor debet conuerti simpliciter. P denotat ꝙ ꝓpositio designata per vocalem imediate precedenteꝫ cōuertatur per accidens sic̄ in darapti. M denotat ꝙ premisse debent transponi. vnde transponere premissas non

B. C. D. F. quid denotant

S. P. M. C. Quid denotant

est nisi ex maiore facere minorē ⁊ econuerso. Sed C denotat ꝙ argumē
tum in modo in quo ponit̃ ly C in medio vel in fine solum debet reduci
ꝑ iṗossibile ⁊ nō ꝯuersiue. Et dr̃ notanter qñ ponit̃ i medio vl̃ in fine ꝓ
pter cesare ⁊ camestres q̇ reducunt̃ cōuersiue ⁊ per iṗossibile. vñ S vult

Cōuersio dꝫ p̄cedere transpositionem

simpl̃r verti P ꝓo ꝑ acci. M vult trāsponi C ꝑ iṗossibile duci. Am
pliꝰ notādū ꝙ si in aliq̄ mō iṗfecto dꝫ fieri transpositio ⁊ conuersio sic in
disamis ⁊ camestres. fapesmo ⁊ frisesmoꝝ tunc ṗus dꝫ fieri ꝯuersio ⁊ pꝰ

Cōuersio capit̃ large

h̄ transpositio. Ulteriꝰ est notandū. ꝙ ꝯuersio in ꝓposito dꝫ capi lar
ge vicꝫ ꝓ oi ꝯña siue bona siue mala cuiꝰ añs ⁊ ꝯñs sunt due cathegorice
vtroqꝫ termino ꝑticipātes ordine cōuerso. Et sic particularis etiā pt̃ cō
uerti ꝑ accidens. vt hec ē cōuersio in ꝓposito. hō est aīl. ḡ om̄e aīal est hō

Modi quarte figure quō reducuntur

lꝫ non sit bona ꝯña. Cōsequēter notādū. ꝙ ponēdo q̄rtā figuram di
stinctā a p̄ria tūc reducēdo aliquē modū de ṗmis modis q̄rte figure ad
modos primos ꝑfectos solū debēt p̄musse transponi. q̇a ꝯcludūt indire
cte. sic q̄tuor modi ṗme figure concludūt directe. Secundo notandū
ꝙ reducendo silogismū de quinqꝫ vltimis modis q̄rte figure ad aliquē
modū perfectū ṗme figure. tūc ante oīa dꝫ fieri transpositio p̄missarum
⁊ post h̄ sicut littere designant. Correlariū. qñꝫ in aliquo mō quarte
figure anteqꝫ reducitur ad modū ꝑfectū prime figure premisse debent
bis transponi. vt in frisesmorum. ⁊ omnia iam dicta de reductione con
uersiua debent intelligi de modis secunde ⁊ tercie figure directe conclu

Reducere silogismū ꝑ iṗossibile

dentibus. Amplius notandum. ꝙ silogismum reduci per impossibi
le est ex opposito conclusionis primi silogismi cum vna sua premissaꝝ in
uariata inferre oppositū alterius premisse. vnde om̄es mōi secūde ⁊ ter
tie figuraꝝ possunt reduci ꝑ impossibile ad aliquē de q̄tuor primis mo

In scd̓a figura ꝑuatur maior inuariata

dis ꝑfectis ṗme figure. Pro quo notādū reducēdo aliquē modū se
cunde figure ꝑ iṗossibile maior debet manere in propria forma. Sed
contradictoriū conclusiōis ṗmi silogismi dꝫ fieri minor in secūdo silogis
mo. ⁊ contradictorium minoris ṗmi silogismi debet fieri conclusio in se
cundo silogismo. exempla patent practicanti. versus. Seruat maiorem

In tercia figura ꝑuat̃ minor inuariata

variatqꝫ secūda minorē. Sed reducendo modū tercie figure ꝑ iṗossi
bile minor dꝫ manere inuariata. ⁊ ꝯ̄dictorium maioris primi silogismi
dꝫ fieri conclusio secundi silogismi preter q̄ꝫ in primis duobꝰ modis ter
cie figure. s. darapti ⁊ felapton. vbi contrariū maioris silogismi dꝫ fieri
ꝯclusio scd̓i silogismi. Et cā est. q̇a si inferreret̃ cōtradictoriū maioris. ta
les modi reducerent̃ ad modos perfectos inusitatos vt ad celaront ⁊ ad

Ad quos modos re reducuntur

barbari. versus. Tercia maiorem variat seruatqꝫ minorē. Et est no
tandum si quis vult scire ad quem modū ꝑfectū primus modus secun
de figure reducatur per impossibile. videat quis modus prime figure
concludat particularem negatiuā. qꝺ ostendit illa dictio Odiebam. In
qua ponuntur vocales quatuor quatuor modis secunde figure deꝑuiē
tes. ⁊ prima primo. ⁊ secunda secundo. ⁊ sic de alijs. sic ꝙ primus mo
dus secunde figure reducitur per impossibile ad vnum modum ꝑfectū
prime figure cuius conclusio est o vt ferion. ⁊ sic de alijs. Sed modi
tercie figure reducuntur ꝑm denotationem vocalium in hac dictio

Reductio Sillogiſmoꝝ

neleuare. In qua ponuntur ſex vocales tercie figure modis correſpon/
dentes. ſic ꝙ primus modus tercie figure reducitur ꝑ ipoſſibile ad vnū
modum perfectum prime figure cuius concluſio eſt E vt celarent. ⁊ ſic
de alijs. Correlarium. ſilogiſmus negatiuus conuerſiue ſolum re/
ducitur ad negatiuū ⁊ nō affirmatiuū. Sed ꝑ impoſſibile ſilogiſmus
negatiuus poteſt reduci ad affirmatiuum vt baroco ⁊ bocardo ad bar/
bara. Secundo patet ꝙ idem ſilogiſmus diuerſis modis poteſt reduci
ſcꝫ conuerſiue ⁊ per impoſſibile. imo quilibet exceptis duobus ſcꝫ baro
co ⁊ bocardo qui ſolū reducuntur per impoſſibile. Dubitatur. an mo
di imꝑfecti ꝓme figure etiā poſſunt reduci ꝑ impoſſibile. Rñr ꝙ ſic. vñ
in baralipton oppoſitū contradictoriū conuertentis ꝯcluſiōis dꝫ fieri
maior. et conuertens minoris minor. Sed contradictoriū maioris ꝯclu
ſio. Sed in celantes minor dꝫ fieri maior. ⁊ ꝯdictoriū concluſiōis debet
fieri minor. ⁊ contradictorium ꝯuertentis maioris debet fieri concluſio
Sed in dabitis cōtradictoriū conuertentis concluſionis debet fieri ma
ior. ⁊ ꝯuertens minoris debet fieri minor. ⁊ contradictoriū maioris con
cluſio. Sed in fapeſmo contrarium conuertentis minoris dꝫ fieri cōclu
ſio eodem modo ſicut in friſeſmorum. ⁊ hoc oſtendit illa dictio neſcieba/
tis. Ultimo nota de coniugationibus premiſſarum. ꝙ duplex ē con
iugatio ſcꝫ vtilis ⁊ inutilis. Coniugatio vtilis ſilogiſtica eſt quando p̄/
miſſe adinuicem combinantur taliter ꝙ ex eis ſequitur concluſio ſilogi/
ſtice ſm regulas de ſilogiſmis datas. Per oppoſitum autem diffinitur
coniugatio inutilis. ⁊ Ariſtotiles ꝓmo prioꝝ ponit. xvj. cōiugationes
nouē vtiles. ſꝫ ſeptem inutiles. ⁊ qñqꝫ aliqua eſt vtilis in certa figura. ⁊
in alia inutilis. Tamen adhuc debet computari tanqꝫ vtilis. Ex illis
patet quo modo ſilogiſmi imperfecti debeant reduci ad perfectos tam
conuerſiue qꝫ per impoſſibile. Et tantum de huius quarti tractatꝰ Pe
tri hiſpani materia

Modi imꝑfecti ꝓme figure quomodo reducūtur per impoſſibile

Coniugatio vtilis

Inutilis.

aa	ii	ai	ia
ee	oo	eo	oe
ae	io	ao	ie
ea	oi	ei	oa

Quia non equale in

genium est omnibus sed pleriqꝫ propter ingenij ob
scuritatem ⁊ difficultatem que vigere solent sepius
in maximis erroribus se capi sinunt. Ut igitur mo-
dice facilior habeatur diffinitionis silogismi noticia
atqꝫ argumentorum paraloysticoꝝ ⁊ silogismorum
apparentium eorum quoqꝫ defectuū maior est specialior aduertentia.
Amodo tenende sunt nōnulle regule iuxta quas argumentuꝫ silogisti-
cum presertim illud de q̄ diffinitio silogismi ab Arestotele primo prioꝝ
vel etiam Petri hispani in suo quarto tractatu tradita sonat fabricari ⁊
iudicari solent. Dimissis quinqꝫ regulis generalibus videlicet ꝙ ex pu-
ris particularibus nihil sequitur Si aliq premissarum fuerit particula
ris conclusio etiam debet esse particularis. Si aliqua premissarum fue
rit negatiua conclusio etiam debet esse negatiua. Ex puris negatiuis ni
hil sequitur. Mediū non debet intrare conclusionem. quas petrus his-
panus ponit ⁊ ibi videantur. Restat videndum de alijs. ⁊ primo ponē-
tur regule conuenientes generaliter ambobus silogismis de quibꝰ dif-
finitio silogismi sonuit non curando de ordine.

Sit igitur prima regl'a talis. In quolibet silogismo
cathegorico capto pro premissis et conclusione simul tota maior ⁊ mi-
nor extremitates debent poni in conclusione. ⁊ solum tales. nisi aliquid
poneretur in conclusione propter saluare congruitatem. vel ideo vt cete-
ri termini starent eodem modo in conclusione sicut fuerūt accepti in pre
missis. Propter istam regulam non sequitur silogistice. quilibet asinus
est hominis. ⁊ omne rudibile est asinus. ergo omne rudibile est homo.
quia non tota maior extremitas ponitur in conclusione ex quo ly ens di-
mittitur. Similiter non sequitur omnis homo videt asinum ⁊ omne vi
dens equum est homo. ergo omne videns equuꝫ est asinus. quia iteruꝫ
tota maior extremitas non intrat conclusionem. Similiter non sequi-
tur. in isto loco est asinus et iste locus est in scholis. ergo asinus ē in scho
lis. quia iterum dimittitur li ens. Dicitur in regula. ⁊ soluꝫ tales ꝑpter
hoc non sequitur omnis homo currit. ⁊ risibile est hō. ergo risibile cur-
rit ⁊ chimera. quia non solum maior ⁊ minor extremitates ponūtur in
conclusione. sed etiam aliquid additur quod non fuit positū in ꝑmissis.
Similiter arguendo sic. ista sunt perpetua ⁊ ista sūt homo. ergo homo
est perpetuus quia iam ly homo ponitur a parte predicati in conclusio-
ne inclusuꝫ in adiectiuo voce ⁊ significatione simul scilicet perpetuus. ⁊
tamen ly perpetuus in antecedente non includebat ly homo. Dicitur
nisi aliquid poneretur ibi propter saluare congruitatem. quia bene seq̄
tur silogistice. ego fui zwyenne. ⁊ zwyenna est ciuitas. ergo ego fui in ciui-
tate. vbi ly in ponitur in conclusione ⁊ non in premissis. Sed iam poni
tur propter saluare congruitatem. deberet enim sic concludi. igitur ego
fui ciuitatis que esset incongrua. saltem prout ly ciuitatis construeretur

cum ly fui absolute qd oporteret fieri. qa mediũ sic ꝯstruit. Dicũt tñ ali-qui assumptũ argumentũ nõ valere. qa nõ sit ꝯña formalis. ꝛ dant ĩ sili forma instantiã sic. ego fui ꝛvyenne. ꝛ ꝛvyenna ẽ ciuitas. igit ego sũ sub ciuitate. ponendo loco ly in sub vel ex. Dicitur vt ceteri termini stent eo-dem modo. ꝛc. Per hoc innuitur ꝙ in conclusione bene possunt poni sin cathegoremata vel etiam alia signa vt termini eodem modo stent in con clusione. ꝛ in premissis que tamen non sunt posita in antecedente. vt be-ne sequitur. nullus homo currit. ꝛ omnis homo est aĩal. g̊ currens non est oẽ aĩal. circũscripta saltẽ restrictiõe illius signi nullꝰ in maiore.

Secunda regl'a est tal'. In nullo silogismo medium neqꝫ maior extremitas. neqꝫ minor extremitas. neqꝫ pars talium debet equiuocari. ꝓpter h̃ nõ seq̃tur silogistice. sortes ẽ albus. ꝛ sortes ẽ niger. ergo albũ ẽ nigrũ. verificãdo maiorẽ de sorte albo. ꝛ minorẽ de sorte ethi ope qa ille terminꝰ sortes q̇ est mediũ equiuocat significãdo duos sortes Silr nõ sequit. omnis hõ est pictus. ꝛ sortes est hõ. ergo pictũ ẽ sortes quia iterum mediũ scilicet ly homo equiuocatur. Similiter non sequit omne apparens asinus est rudibile. ꝛ sortes est apparens asinus. ergo sortes est rudibile. put in maiore ly apparens asinus determinat se sicut adiectiuum ꝛ substantiuum. ꝛ in minore sicut regens ꝛ rectum. Simi-liter non sequitur. homo est species ꝛ nullus homo est species. ergo ho-mo non est homo. quia iam maior extremitas scilicet ly homo equiuoca tur. Similiter non sequitur. nullum pictum est homo ꝛ omnis homo est animal. ergo nullum animal est pictum. quia iam minor extremitas scilicet ly animal equiuocatur. ex quo in minore capitur ꝓ suo significa-to principaliori. ꝛ in conclusione pro suo significato minus principali. vi delicet pro animali picto. Dicitur neqꝫ pars talium. quia non sequitur quando aliqua pars medij vel maioris extremitatis vel minoris extre-mitatis equiuocatur saltem silogistice.

Tercia regula. In quolibet silogismo cathegorico oportet medium adminus in vna premissaꝝ eẽ totale extremũ. propter hoc nõ seq̃tur. nullius hoĩs asinus est risibilis. ꝛ hominis asinus ẽ cur-rens. ergo asinus vel risibile est asinus vel currẽs. qa ly hoĩs est mediũ. ꝛ in nulla premissarum est totale extremũ: ꝛ qualitercunqꝫ ꝯcludat ni-hil sequitur silogistice. ex quo premisse non sunt disposite ad inferendũ conclusionem. Similiter non sequitur. illius hominis oculus est dexter ꝛ illius hominis oculus est sinister. ergo oculus dexter ẽ oculus sinister immo neqꝫ ex talibus neqꝫ ex similibus premissis potest aliquid cõclu-di silogistice. qa premisse non sunt disposite. Et licet ista regula coin cidat in parte cũ aliq̃ sequẽtiũ. tñ nõ oĩno sicut patebit posterius.

Quarta regula. In quolibet silogismo cathegorico non expositorio neqꝫ reducibili ad talem oportet medium totale ad mi-nus in vna premissarum completa distributione distribui videlicet pro omnibus suis suppositis tam essentialiter quam personaliter di-stinctis. nisi medium sit aggregatum ex obliquo non distributo ꝛ recto

distributo quod aggregatum non accipit vnica acceptione. Propter istam regulam nõ sequitur silogistice. omnis homo est animal. ⁊ q̃libet asinus est animal. ergo quilibet asinus est hõ. Similiter nullus homo est omne animal. ⁊ risibile est animal. ergo risibile non est hõ. Similiter quilibet asinus hȝ aures. ⁊ quilibet hõ hȝ aures. ergo quilibet asin⁹ est homo. ⁊ in pluribus alijs simil r. Dĩ notanter nisi mediũ sit aggre-gatũ ⁊c. quia bene sequitur. hominis quilibet asinus currit. ⁊ brunell⁹ est eiusdem hominis asinus. ergo brunellus currit. Et in regula dictuȝ fuit in quolibet silogismo nõ expositorio nec ad talem reducibili. q̃a in si logismo expositorio. vł in silogismo reducibili ad expositoriũ nõ oportet medium completa distributione distribui. quia hoc esset contra naturã silogismi expositor. ĩ ex quo oportet mediũ in eo esse terminum singula-rem singulariter ⁊ vniuoce tentum. nam talis non est capax distributio-nis. Similiter hoc idẽ nõ requiritur in silogismo reducibili ad exposi-torium. q͛ talis preter h̊ ꝙ mediũ cõpleta distributiõe distribuat̃ bñ va let vt sic arguendo. homo est animal. ⁊ sortes est ideȝ homo. ergo sortes est animal. ⁊ tñ mediũ ñ distribuitur. Dicitur completa distributõe. ꝓ-pter hoc nõ sequitur. omnis essentia diuina ẽ pater. ⁊ filius est eẽntia di uina. ergo filius est pater. quia licet mediũ distribuat̃. tamen non cõple te. quia non pro omnibus suis suppositis tam essentialiter q̃ꝫ personali ter distinctis quia quando complete distribuitur tũc bene sequitur silo-gistice. ⁊ maior erit falsa. q̃a tunc filius est eẽntia diuina ⁊ tñ nõ est pater

Quinta regula. In nullo silogismo arguendum est a non distributo ad distributum. vbi distributũ computatur ꝓ vni-uersalitate. ⁊ non distributum ꝓ particularitate: Propter quod non sequitur silogistice. omnis homo est animal. ⁊ sortes est homo. ergo sor-tes est omne animal. vbi arguitur a non distributo ad distributum ra-tione ly animal. Similiter omnis homo est risibilis. ⁊ nullus homo est om̃e animal. ergo nullũ animal est risibile. vbi ly aĩal in antecedente nõ distribuitur sed in consequente. Similiter nullũ albuȝ est nigꝝ. ⁊ cuius libet hominis est nigrum. ergo nullius hominis est album. vbi arguit̃ a non distributo ad distributum ratione ly ens inclusũ in minore quod existit pars predicati. vbi non distribuitur ⁊ tñ in consequente distribui tur. Dicitur notanter in regula. vbi distributum computatur ꝓ vniuer salitate. ⁊ non distributum pro particularitate q̃a bene sequit̃. nullum rudibile ẽ risibile. ⁊ quilibet asinus hominis est rudibile. ergo null⁹ asi nus hominis est risibile. ⁊ tamen arguitur a non distributo ad distribu tum ratione ly hominis in minore ⁊ in conclusiõe. Similiter bene sequi tur. nullus homo est albus. ⁊ quodlibet videns asinum est homo. ergo nullum videns asinũ est album. vbi ly asinuȝ in minore nõ distribuit̃. sȝ in ꝯñte. ⁊ tamen est bonus silogismus. ⁊ in pluribus similiter

Sexta regula. In nullo silogismo arguendum est a suppositione confusa tantum ad determinatam respectu eiusdem mul-titudinis. i. respectu eiusdem termini distributi secum in eadem ꝓpõne

positi. Propter qđ non sequitur. Omni tempore risibile est omnis hō
et presens tempus est tēpus. ergo in p̄senti tempore risibile est omnis hō.
quia non est bona ꝯsequentia. et arguitur a suppositione confusa tm̄ vi
delicet a ly risibile in maiore ad determinatā vicȝ ad ly risibile in ꝯn̄te re
spectu eiusdem multitudinis. i. respectu eiusdem termini distributi se
cum. scȝ ly homo in maiore ꝛ in conclusiōe. Similiter ꝓpter istam regu
lam nō sequit᷑. omnis homo est animal. ꝛ omne risibile ē hō. ergo oē risibi
le est a animal. ꝛ sit ly a signum suppositiōis determinate circa ly anīal.
et de facto an̄s est verum ꝛ ꝯn̄s falsum vt patet. Et dicitur notanter in
regula respectu eiusdem termini distributi secum in eadem propositio
ne positi propter vnam regulam sequentem que differt ab illa presenti.
de qua etiam patebit videlicet quādo maior extremitas in maiore stat
confuse tm̄. ꝛ medium in minore. tunc maior extremitas etiā debet sta
re confuse tm̄ in conclusione. ꝛc̄.

Septima regula. In quolibet sillogismo cauēdum
est ne arguat᷑ a non amplō ad amplum cum distributiōe ampli. vel ali
as contra regulam siue affirmatiue siue negatiue. Et ne arguat᷑ ab am
plo ad non amplū sine distributione ampli. vel alias ꝯtra intentionem
eiusdem regule affirmatiue vel negatiue. Propter primā particulaȝ nō
sequit᷑. sortes nō est mortuus ꝛ sortes est oīs hō ergo nullus hō est mor
tuus. quia ly homo in minore nō ampliat᷑ ꝛ in conclusione ampliatur.
ꝛ cum hoc distribuit᷑. ꝛ sic etiam intelligit᷑ regula nō solū de ampliatiōe
sed etiam de ampla acceptione. Similiter nō sequit᷑. Nullū mortuū est
viuum. ꝛ omnis hō est viuus. ergo nullus hō est mortuus. vbi iterum ar
guit᷑ a nō amplo videlicet a ly homo in minore ad amplū. scȝ ly homo
in conclusione distributum. Propter secundam particulā nō sequit᷑
nullum possibile est homo ꝛ hō est possibilis. ergo homo non est hō. quia
iā arguit᷑ ab amplo ad nō amplū sine distributiōe ampli rōne ly homo
in minore ꝛ in conclusione. Similiter ad idem nō sequit᷑. nullū generā
dum est asinus. ꝛ rudibile est generandū. ergo rudibile nō est asinꝰ vbi
arguit᷑ ab amplo ad nō amplū rōne ly rudibile in minore ꝛ in ꝯclusiōe
ꝛ sine distributione. qđ tm̄ oporteret fieri si deberet argui iuxta regulas
et qualiter debet argui iuxta istam regulam ꝛ qui sint eiusdeȝ regule de
fectus. vide circa primam partem ꝯsequentiaꝝ in fine.

Octaua regula. In quolibet sillogismo cathegorico
cauendum est ne aliqua extremitatū vel pars eius neqȝ mediū vel pars
eius aliter appellet suā formā vel rōnem in p̄missis qȝ in cōclusione.
Propter diuersitatē appellationis forme non sequitur. omne ꝑcutiens
scholarem est magister. ꝛ beanus est scholarē ꝑcutiens. ergo beanus ē
magister. quia medium vel pars eius aliter appellat suam formā in maio
re qȝ in minore. Similirer nō sequit᷑. omne videns nigrū est currens. et
sortes est nigrū videns. ergo sortes est currens. quia iterū mediū aliter appel
lat suā formā in maiore qȝ in minore. Silr nō sequit᷑. oē qđ ꝑcussit scho
larem est magister ꝛ mr̄ scholaris scholarem ꝑcussit. ergo mater scholaris

fuit magister. iam iterū medium diuersimode appellat suam formam.
Similit̄ nō sequitur. Sortes videt hoc ⁊ hoc est album. ergo sortes vi-
det album. q2 iā minor extremitas aliter appellat suam formā in mino
re q̄ꝫ in conclusione. Similiter nō sequitur. sortes papam ꝑcussit ⁊ sor-
tes est hō ergo homo ꝑcussit papam qui est vel fuit. q2 iam maior extre
mitas diuersimode appellat suam formā in maiore ⁊ in conclusione
Sed ꝓpter diuersitatem appellatiōis rōnis nō sequit̄. omne cognoscēs
venientem est sortes. ⁊ plato est venientē cognoscens. ḡ plato est sortes
quia mediū vl' ꝑs eius diuersimode appellat suā rōnem. Simil'r nō se
quitur. Sortes cognoscit petrū. ⁊ petrus est veniēs. ḡ sortes cognoscit
venientē. q2 iam in minore minor extremitas nō appellat suā rōnem. sꝫ
in conclusione appellat ⁊ in pluribus alijs exemplis pariter

Nona regula. Obliquus distributus aut singulari-
ter tentus captus ꝓ medio in aliqua p̄missaꝝ positus in alia debet mu
tari in suum rectum secū non disconuenientem in numero. Propter qđ
non sequitur. Cuiuslibet hoīs asinus currit. ⁊ calceus est hominis. er-
go calcei asinus currit. Est tn̄ veꝝ ꝙ in hoc argumēto etiam plures re-
gule deficiunt videlicet ꝙ nō totum intrat cōclusionem. Etiā mediū in
neutra p̄missaꝝ est totale extremū. Ponitur tn̄ ista regula ꝓpter maiorē
declaratiōem. ⁊ vt sciat̄ qn̄ obliquus est mediū ꝙ tūc talis in alia debet
mutari in suū rectum secū nō discōuenientē in nūero. Quod dr̄ notāter
in regula. q2 nō sequit̄. in omni ciuitate vendit̄ panis. ⁊ Parisius ⁊ Ro
ma sunt ciuitates ḡ parisius ⁊ rome venditur panis. Vl' sic. ergo in pa
risius ⁊ in roma vendit̄ panis. quia iam obliquus non est mutatus in
suum rectum secum eiusdem numeri.

Decima regula. In prima figura nō debet esse plus
nec minus p̄dicatum minoris q̄ꝫ fuit distributū a ꝑte subiecti in maio-
re nisi esset determinatio obliq̄lis nō distributa termini distributi nō ex
tendens. q2 tūc deberet medio addi in minore ⁊ n̄ deberet poni in ꝯclu
sione. Propter istam regulā nō sequit̄. oē rudibile vel risibile currit. et
sortes est risibile vel rudibile. ḡ sortes currit distribuendo solū partē in
maiore. q2 iam plus est predicatum minoris q̄ꝫ fuit distributum a par-
te subiecti in maiore. Sil'r non sequit̄. Nullus hō est asinus. ⁊ oē risibi
le videt hoīem. ḡ nullum risibile est videns asinum. Sil'r non sequitur
quilibet asinus cuiuslibet hoīs currit. ⁊ asinus siluestris est asinus. ḡ a
sinus siluestris currit. q2 iā minus ē predicatū minoris q̄ꝫ fuit distribu
tū a ꝑte subiecti in maiore. vt patet. Dr̄ nisi fuerit determinatio obliq̄-
lis ⁊c̄. q2 bn̄ sequit̄ quilibet asinus hoīs currit. ⁊ brunellus est asinꝰ ho-
minis. ḡ brunellus currit. ibi plus est p̄dicatum minoris q̄ꝫ fuit distri
butū a ꝑte subiecti in maiore. ex quo ly hoīs i maiore nō distribuit̄. Sꝫ
talis determinatio etiā debet addi in minore. ⁊ omitti in conclusione.
Propter qđ etiā nō sequit̄. q̇libet asinus hoīs currit. ⁊ asinus siluestr̄
est asinus. ḡ asinus siluestris currit. neqꝫ p̄misse vt sic sunt disposite ad
inferendū aliquā ꝯclusionē. Dicit̄ nō extēdens. q2 si determinatio extē-

dens addit᷑ medio distributo ita ꝙ nõ totũ aggregatũ ex medio ⁊ determinatiõe distribuit᷑. tũc talis determiatio extẽdens nõ debet addi medio in minore. sed debet poni i ꝯclusiõe. iõ nõ sequit᷑. oĩs ꝓpõ si est iposſibilis est falsa. ⁊ hec ꝓpõ deus est est ꝓpõ si est ipossibilis. ꝰ hec ꝓpõ deus est est falsa Sed illa determiatio deberet addi maiori extremitati in ꝯclusione ⁊ deberet sic concludi. ergo hec ꝓpositio deus est est falsa. si est impossibilis.

Undecima regula. Si medio distributo in maiore addit᷑ determinatio obliqualis cõiter tenta non distributa q̃ nõ accipitur vnica acceptione cũ medio. siue capiat᷑ ꝯfuse tm̃ siue determiate tũc eidem determiatõi in minore dꝫ addi relatiuũ idẽtitatꝭ. Jđo nõ sequit᷑ hoĩs q̃libet ꝑs ẽ in scholis ⁊ pes platonis ẽ hoĩs ꝑs. ꝰ pes platonis ẽ in scholis. Sꝫ in miore dꝫ huic t᷑mio hoĩs addi relatiuũ idẽtitatꝭ. scꝫ ly eiusdẽ. ⁊ dꝫ minor sic formari ⁊ pes platonis ẽ eiusdẽ hoĩs ꝑs. Sil᷑r nõ sequit᷑. semꝑ hoĩs q̃libet asinus currit ⁊ brunellus ẽ hoĩs asinus. ergo brunellus semꝑ currit.

Duodecima regula Determinatio addita copule in aliq̃ p̃missaꝝ ⁊ nõ in ꝯclusione nõ precise rõne copule rõne cuius aliq̃d requiritur specialit᷑ ad ṽitatẽ vel falsitatẽ ꝓpõnis. Debet etiã ei addi in alia p̃missaꝝ. Propter qđ nõ sequit᷑. oĩs hõ adeq̃te est risibil᷑ ⁊ sortes ẽ hõ. ꝰ sortes adeq̃te est risibilis. Sil᷑r nõ sequit᷑. oĩs asinus ꝯuertibilit᷑ ẽ rudibilis. ⁊ brunellus est asinus. ꝰ brunellus ꝯuertibil᷑r ẽ rudibilis Sil᷑r nõ sequit᷑. Oĩs hõ essentialiter est substantia. ⁊ hõ est albꝰ. ꝰ substantia essentialiter est alba. ⁊ de facto añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum. Sed talis determinatio debet etiaꝫ addi medio in minore. Dicit᷑ notãter in regula addita nõ p̃cise rõne copule ꝓpter determiatões q̃ solũ determinant copulã ⁊ nõ ꝑtes extremoꝝ vt negatões vel etiam alie q̃ bñ pñt dimitti q̃nqꝫ in aliqua p̃missaꝝ quandoqꝫ in conclusione.

Tredecima regula. In quolibet sillogismo cauendũ est ne medium accipiat᷑ in vna premissaꝝ vnica acceptione ⁊ nõ in alia. neqꝫ aliqua extremitatũ in ꝯñte accipiat᷑ vnica acceptione ⁊ nõ in añte. p̃sertim q̃ñ arguit᷑ negatiue. Propter primũ nõ sequit᷑. hoĩs asinus nõ est asinus ⁊ q̃libet asinus ẽ asinus hoĩs. ꝰ asinꝰ nõ est asinꝰ. qꝛ mediũ in minore accipit᷑ vnica acceptione ⁊ in maiore diuersa. Sil᷑iter nõ seq̃tur Nullum vinũ bis bibens est iohãnes. ⁊ iohãnes bis est bibẽs vinum. ergo iohannes nõ est iohãnes ⁊ in pluribꝰ exemplis similiter. Sed ꝓpter scđm nõ sequit᷑. Illius hoĩs asinus nõ currit. ⁊ ille homo est hõ. ergo asinus hoĩs nõ currit. qꝛ mediũ nõ accipit᷑ vnica acceptione cũ parte maioris extremitatis. ⁊ in conclusione minor extremitas accipit᷑ vnica acceptione cum eadem scꝫ parte. ⁊ hoc non debet fieri. Est tamẽ verum ꝙ hec reg᷑a possit compꝛehendi sub aliqua premissaruꝫ. qꝛ quando fit ꝯtra pñtem regulam tunc posset vnus dicere ꝙ medium vel aliq̃ extremitatũ nõ acciperent᷑ eodem modo. ⁊ sic quodammodo mediuꝫ vel aliqua extremitatum equiuocaretur.

Quartadecima regula. ꝙ in quolibet sillogismo sit
eadem habitudo terminoꝝ. hoc est tantũ dicere. ꝙ qualitercunqꝫ habet
se medium in maiore ad minorem extremitatem vel partez eius taliter
debet se habere minor extremitas ad maiorẽ extremitatem vel ꝑtez eiꝰ
in conclusione. Hoc intelligit quo ad casum ⁊ oïa alia accidentalia. vt si
medium in maiore ponit in in aliquo casu recto vel obliquo tũc etiã mi
nor extremitas in cõclusione debet se habere in tali casu ad maiorem ex//
tremitatem. Similiter hoc est verum quo ad determinationes vt regẽ
tis ⁊ sui recti. magis cõis ⁊ minus cõis. vl etiam adiectiuũ ⁊ suũ substã
tiuum. Similiter hoc est veꝝ q̃tum ad situationẽ terminoꝝ vt si pars
maioris extremitatis vel minoris in p̃missis p̃cedit copulã. vel cõiũgit
cum medio tunc etiam in ꝯclusione debet sic ꝯiũgi ⁊ ad eandem partez
extremi poni. Dicit primo quo ad casum. ⁊ hoc inter cetera est diligen
tius aduertendũ, ꝓpter quod nõ sequit oẽm hoiem ꝑcutit asinus. ⁊ sor//
tes est homo. ergo sortes est asinus ꝑcutiens. qꝛ minor extremitas scili//
cet ly sortes in conclusione deberet stare in actõ casu sicut stetit mediũ in
maiore. Similiter ly ꝑcutit ⁊ asinus in maiore nõ determinabant se sic
adiectiuum ⁊ substantiuũ. ⁊ g̊ neqꝫ deberet hoc fieri in conclusione. sed
sic ꝯcludi deberet. g̊ sortem ꝑcutit asinus. Similiter nõ sequit. omnez
equũ videt hõ. ⁊ brunellus est equus. g̊ brunellus est hõ vidẽs. Si
militer nõ sequit In illo loco est asinus. ⁊ iste locus ẽ saltzburga. g̊ saltz
burga est asinus. qꝛ iam iteꝝ medium ponit in obliq̊ casu ⁊ minor extre
mitas in cõclusione nõ ponit in eodem. Deberet g̊ sic ꝯcludi. g̊ in saltz//
burga est asinus. Dicit hoc est veꝝ q̊ ad determinatões ⁊c̃. qꝛ nõ sequ
tur quilibet asinus hoïs currit. ⁊ brunellus est asinus. g̊ brunellꝰ et hoï
currunt. Similiter non sequitur. oïs hõ est aïal. ⁊ omne rõnale vel asi//
nus est hõ. g̊ oïs asinus rõnalis est animal. qꝛ in minore ly rõnale ⁊ asi
nus nõ determinabant se sicut adiectiuũ ⁊ substantiuũ. Sed in conclu
sione sic se determinãt. Dicit etiam q̊ ad situationem termioꝝ. qꝛ nõ se
quitur. omne risibile vel rudibile est asinus. ⁊ oïs homo est risibilis. er
go oïs homo est rudibilis vel asinus. qꝛ pars maioris extremitatis in
maiore p̃cedit copulam. ⁊ g̊ in ꝯñte etiã debet p̃cedere ⁊ nõ sequi. recipi
endo easdem p̃missas. ⁊ inferẽdo sic. g̊ oïs hõ est asinus rudibilis ex ea
dem cã vel ex causa secunde particule p̄ñtis regule nõ valet. Sed sic de//
bet cõcludi. g̊ omnis hõ vel rudibile est asinus. distribuendo in cõclu//
sione etiam solũ partẽ sicut in maiore. Est g̊ generale documẽtũ vt p̄
sens regula obseruet ꝙ volens cõcludere bñ ponat maiorem extremita//
tem ⁊ partes eius si quas habet ad eandem ꝑtẽ extremi sicut ponebat
in maiore. ⁊ hoc etiam est veꝝ de ꝑtibꝫ minoris extremitatis. Et ꝙ be//
ne ponat minorem extremitatẽ in ꝯclusione in eodem casu in quo pone
batur mediũ in maiore. nõ aũt hoc est veꝝ de maiore extremitate totali
quia fm q̊ cõcludit vel directe vel indirecte fm hoc ponit ad illud vel
illud extremum.

Quintadecima regula. In nullo sillogismo mediuz

in illa in qua nõ distribuit̾ debet supponere pro pluribus q̄ȝ in illa in q̄ distribuit̾. neqȝ etiam debet accipi ꝑ pluribus. Ideo non sequit̾. oē currens est asinus ꝛ oīs hõ est currēs qꝺ est vel põt esse. g̊ oīs hõ ē asinus. qꝛ ly currēs in maiore vbi distribuit̾ nõ supponit ꝑ pluribꝫ q̄ȝ in minore vbi nõ distribuit̾. Sil'r nõ sequit̾. Nullus hõ est mulier ꝛ mulier ē hõ. g̊ mulier nõ est mulier. Sil'r nõ sequit̾. Quilibet hõ est vir. ꝛ mulier est hõ. ergo mulier est vir. Similiter nõ sequit̾. nulluȝ differēs ab hoīe est sortes. ꝛ sortes ē ab hoīe differens. g̊ sortes nõ est sortes. qꝛ mediū in minore supponit ꝑ qualibet re mūdi. ꝛ nõ distribuit̾. Sed i maiore non supponit ꝑ qualibet re mūdi. ꝛ distribuit̾ qꝛ ꝑ nullo hoīe supponit. Veꝝ est tñ ꝙ hoc argumētū aliter possit solui cū mediuȝ in vna p̄missaꝝ accipit̾ vnica acceptione ꝛ in reliqua diuersa. vel ꝙ mediū equiuocet̾ vt patet supra Dr̄ etiā notāter in reg'la neqȝ accipi ꝑ pl'ibꝫ. qꝛ nõ sequit̾ adā nõ ē hõ. ꝛ hõ est adā q̇ est vel p̄t esse. g̊ hõ nõ est hõ. et q̄ȝuis medium iā nõ supponat accipit̾ tñ in vna ꝑ aliq̇bꝫ ꝛ in alia nõ

Sedecima regula. Non oportet argumentum valere de forma sillogistica qñ aliq̇s terminus in an̄cedente stat ꝯfuse tm̄ q̇ in ꝯn̄te stat determinate respectu termini secum distributi in cõclusione Ideo nõ sequit̾ Oīs homo est risibilis ꝛ oē flebile est hõ. g̊ risibile est omne flebile. Sil'r nõ sequit̾. Nullus hõ est omne animal. ꝛ omne risibile est homo ergo animal non est risibile. sed in consequente talis terminus etiam deberet stare confuse tm̄. vel omnes termini deberēt stare determinate. ꝛ g̊ deberet sic concludi in primo. g̊ a risibile est oē flebile. sic ꝙ ly a sit signum suppositōis cõfuse tm̄ circa ly risibile Et alij eandem regulam ponūt sub alijs verbis. ꝛ sic qñ maior extremitas stat confuse tm̄ ꝛ mediū in minore etiā stat cõfuse tm̄. tūc maior extremitas in cõclusione etiam debet stare cõfuse tm̄. vel oēs termini debēt stare determiāte. Et redit ista regula in idem cū priori vt patet practicāti. Et differūt ille due regule ab illa vicȝ ꝙ nõ debet argui a suppositōne ꝯfusa tm̄ ad determinatā in hoc qꝛ in p̄n̄ti tūc terminus distributus nõ ponit̾ in eadem ꝓpõne in p̄missis cū termino supponēte ꝯfuse tm̄. Sed in p̄cedēti regula tūc talis terminus distributꝰ in p̄missis ponit̾ cū termīo stāte cõfuse tm̄ in eadem ꝓpõne sicut ibi dictum est.

Decimaseptima regula In quolibet sillogismo quādo mediū vel pars eiꝰ accipit̾ solū ad vnā differētiā tp̄is sic ꝙ nõ ad plures tūc in alia debet accipi ad eandē differentiam tp̄is adeq̄te. Propter qꝺ nõ sequit̾. sortes est album ꝛ sortes qui est vel fuit ē nõ albū. g̊ nõ albū est albū Est tñ veꝝ ꝙ bñ põt argui a nõ amplo ad amplū iuxta intētionē regule affirmatiue ꝛ negatiue. Sil'r ab amplo ad nõ amplū cū distributōe ampli ꝛ obseruatꝫ alijs ꝯditōibꝫ eiusdem regule.

Decimaoctaua regula In quolibet sillogismo cauendum est ne aliq̇s terminus distribuatur vel accipiatur ꝑ pluribus i cõsequente q̄ȝ in antecedente. Ideo nõ sequit̾ Quilibet asinus illiꝰ homīs currit ꝛ ille homo est hõ. ergo quilibet asinus hominis currit. qꝛ ly asi-

nus in antecedente distribuitur solum ꝑ asino hominis demonstrati ꝑ ly illius. Sed in ꝯñte ꝑ quolibet asino hominis. Similiter non seq̄/tur non bis bibi hoc vinum ⁊ hoc vinum fuit vinum. ergo nõ bis bibi vinum. Similiter nõ sequitur. sortes nõ differt ab hoie. ⁊ plato est hõ ergo sortes non differt a platone. Est ergo generaliter tenendũ ꝙ nõ debet subsumi sub determinatione singulariter tenta vel distributa vl' etiã non distributa vnica acceptione accepta cum suo determiabili distributo. Hoc est qd̃ alij dicunt non oportere valere sillogismum neq̨ descẽsum neq̨ inductionẽ sub determinatione accepta vnica acceptione cum suo determinabili. et ꝑ̃sertim quando arguitur negatiue. Propter qd̃ non sequitur. asinus illius hominis nõ currit. ⁊ ille hõ est homo. ergo asinus hominis non currit.

Decimanona regula. In quolibet sillogismo copule principales ⁊ verbales debent importare idem tempus. iõ ponendo ꝙ ly est in maiore importaret primã medietatem illius hore ꝑ qua solum asini currant. ⁊ in secunda importaret scd̃am medietatem illius hore ꝑ qua solum homines currerent. tunc nõ sequeret̃. omne currens est asi/nus. ⁊ omnis homo est currẽs. ergo omnis hõ est asin⁹. et de facto añs est verum ⁊ ꝯñs falsum. Sed iã deficit ista p̄ñs regula. q̄ꝛ copule ñ important adequate idem tẽpus.

Vicesima regula. In quolibet sillogismo cathegori/co negatiuo oportet mediũ in premissa affirmatiua esse totale extremuꝫ Ideo non sequitur. Omnem equum videt homo. ⁊ nullus asinus est equus. ergo asinum videns homo nõ est. quia in casu in quo soluꝫ vn⁹ homo esset qui videret omnem equum ⁊ oẽm asinum. añs esset verum. ⁊ consequẽs falsum. Similiter nõ sequit̃. Omne risibile vel rudibile est asinus. ⁊ nullus asinus est risibilis. ergo rudibile vel asinus non est asinus. capiendo ly risibile ꝑ medio. quod in p̄missa affirmatiua nõ est totale extremum. Similiter non sequitur. Nullus obulus valet dna/rium ⁊ quilibet florenus valet obulum. ergo nullus florenus valet de/narium. Similiter nõ sequitur. Cuiuslibet hominis asinus currit. et nullum rudibile est homo. ergo currens non est quilibet asinus vel rudibile. Similiter non sequitur. Oīs hõ vel asinus est asinus. ⁊ nullum rudibile ẽ homo. ḡ asinus vel asinus nõ est rudibilis. ⁊ in pluribꝫ pariformiter.

Vicesimaprima regula. In quolibet sillogismo ca/thegorico negatiuo oportet mediũ in premissa negatiua eque late negari de vna extremitatum sicut fuit affirmatum de altera extremitatum Ideo non sequit̃ Omne album fuit sortes. ⁊ nullum nigrum fuit al/bum. ergo sortes non fuit nigrum. quia medium scilicꝫ album nõ ita late negatur in minore sicut fuit affirmatum in maiore. eo ꝙ in maiore affirmatur et supponit ad duas differentias temporũ Sed in minore solum ad vnã vt patet. Est tamen verum ꝙ in premissa negatiua bene potest latius negari q̄ꝫ fuit affirmatum in affirmatiua, quia bene sequi

tur Omnis homo est animal. ꝛ sortes nõ est homo qui est vel fuit. ergo sortes non est omne animal. Similiter ꝓpter istam regulam nõ sequitur. Homo est mortuus ꝛ nullum mortuũ est homo. ergo mortuũ non est mortuũ. Similiter Nullum creans est deus. ꝛ omne creãs necessario est deus. ergo deus non est deus. Similiter non sequitur. oĩs hõ est vel fuit aĩal. ꝛ nullum risibile est animal. ğ nullũ risibile est hõ q̄ est vel fuit. ꝛ sic de alijs.

Vicesima secunda regula. Si aliqua premissarum vel etiam conclusio debet esse modalis diuisa vniuersalis vel particularis tunc oportet ꝙ ipsa sit vniuersalis vel particularis ex parte modi et dicti simul. Ideo non sequitur Omne creans necessario est deus. ꝛ deus contingenter est creans. igitur deus cõtingenter est deus. put ly contingenter dicit contingentiam ad vtrũlibet. Similiter non sequitur. Nulla prima causa necessario est creans. ꝛ prima causa necessario est deus. ergo deus non necessario est omnis deus. impediendo distributionem illius termini deus. nec tenet in ferison. quia deficit ista regula. Vult ergo presens regula tantum ꝙ si maior est vniuersalis diuisa nõ sufficit ꝙ prim⁹ terminus eius cathegorematicus distribuatur. sed vltra requiritur ꝙ etiam sit vniuersalis ex parte modi. Et eodem mõ dicatur de particulari.

Vicesimatertia regula. In quolibet sillogismo cauẽdum est ne mediũ minus affirmet vel neget de vna extremitatuʒ q̃ꝫ de alia. nec aliqua extremitatũ minus late neget aut affirmet de altera in conclusione q̃ꝫ fuit affirmata vel negata in premissis de medio. Propt quod non sequitur Adam nõ fuit Aristoteles. ꝛ aristoteles fuit homo. ergo adam non fuit omnis homo. posita saltem veritate illius adã fuit omnis homo. Similiter non sequitur Adam fuit omnis hõ. ꝛ aristoteles nõ fuit adã ergo aristo. non fuit homo. qꝛ iaʒ extremitates magis late negant in conclusione de se inuicem q̃ꝫ sunt affirmate vel negate de medio in p̄missis.

Vicesimaquarta regula Non oportet sillogismũ valere qñ mediũ in maiore stat ꝯfuse tm̃ ꝛ ei in minore addit relatiuũ identitatis. neqꝫ ex hoc ꝓbabitur ꝙ sit sillogismus reducibilis ad expositorium cuius medio addit relatiuũ identitatis. Propter hoc nõ seqtur. oĩs homo est aĩal. ꝛ sortes est idem aĩal. ergo sortes est oĩs hõ. Sed si medium supponeret determinate secus est. Et dꝛ notãter in regula. nõ oportet sillogismum valere. qꝛ qñqꝫ etiam valet quãdo mediũ supponit confuse tm̃. vt sic arguẽdo. oĩs hõ est aĩal. ꝛ sortes est idem aĩal. ğ sortes est hõ. Silr nõ sequitur. nullus homo est oẽ animal. ꝛ risibile est idẽ aĩal. ergo risibile non est homo. ꝛ deficit hec regula.

Vicesimaquinta regula: Quãdocunqꝫ aliquis defectus ex iã p̄cedẽtibꝰ causat in p̄missis. hoc est in maiore vel minore. tunc nunq̃ꝫ ex eisdẽ p̄missis valet ꝯcludi aliq̄d sillogistice. Propter hoc oportet q̄slibet p̄missas ĩ q̄libet silogismo eẽ bñ dispositas ad ĩferẽdũ ꝯclonẽ

Propter hoc etiam aliq̄ dicunt ⁊ bñ. ꝙ ꝓpõnes de disiunctis copulatis vel conditionatis extremis nunq̄ possint esse hypotetice sed cathegorice. vt tenet ꝓbabilioꝛ opinio. ⁊ possunt hmõi cautele plures assignari q̄ potius manuductiones dicunt̄ q̄ regule viꝫ. ꝙ omne argumentum in modo ⁊ figura a Pe. hiſ. positis debet esse reducibile ad vnuꝫ argumẽtum qꝺ est in mõ ꝑfecto. vel qꝺ est magis euidens.

Vicesimasexta regula. In quolibet sillogismo tota significatio ꝯñtis debet dependere a significato antecedentis. Hoc ẽ tãtum dicere ꝙ in consequente non ponatur aliquod signum speciali dño tatione denotans. ratione cuius aliquid specialius ad veritatem ꝓpositionis requireret̄. que denotatio nec formaliter nec virtualiter est exp̄ssa in antecedente. quare cõmuniter dicit̄ ꝙ in pregnantibꝫ non oportet valere sillogismum. Et ꝓpter hanc regulam nõ sequit̄. Omnis homo est animal. ⁊ tm̄ homo est homo. ergo tm̄ homo est omne animal. Similiter non sequitur. Hoc est ens ⁊ hoc est tm̄ vnum. ergo tm̄ vnum est oẽ ens. Similiter nõ sequitur He sunt partes orationis ⁊ he sunt tm̄ due ergo tm̄ due sunt partes orationis. demonstrando nomẽ ⁊ ꝓnomen. qꝛ ly tm̄ in consequente facit vnam exclusiuam. ⁊ sic denotat alietatem ⁊ rõne istius denotatiõis requiritur aliquid specialius ad veritatem ꝓpositionis que denotatio nec formaliter nec ꝟtualiter est expressa in antecedente. licet ponat̄ in antecedente tm̄ non facit vnam exclusiuam. sed vnaꝫ de excluso extremo. ad cuius veritatem minus requiritur q̄ exclusiue.

He sunt limitationes ⁊ regule quibus defectus argumẽtoꝝ ꝑalisticorum facilius sunt cõsiderandi. quarum si plures essent ex alijs recipe poteritis ex quo nullius sunt autoritatis. dũtaxat aũt ex sup̄abundãtia et ad auxilium incipientiũ adinuente.

Equũtur regule suppositionum Marsilij quarum decẽnouem sunt in ordine

Prima regula. Terminus discretus in quacunqꝫ ꝓpõne posit⁹ stans ꝑ suo significato vltimato si supponit supponit discrete ⁊ ꝑsonaliter. vt ly sortes in illa sortes currit. Et aduertendum est ꝙ regl'a sic intelligit̄ Quilibet terminus discretus discrete tẽtus suppõnẽs ꝑ suo significato vltimato ſm ꝯceptum secundũ quẽ vltimate significat supponit discrete ⁊ ꝑsonaliter. Dicit̄ tẽt⁹ discrete ꝓpter ly sortes in illa sortes est indiuiduũ. Dicitur ſm illũ ꝯceptũ ⁊c̃. qꝛ dicẽdo sic. hoc ens est ens ⁊ demostrando subiectũ ꝑ se. tunc subiectuꝫ supponit ꝑ suo significato nõ vltimato. sed nõ ſm ꝯceptum secundũ quẽ non vltimate significat. sed scd̃m quẽ vltimate significat.

Regule suppositionū

Secunda regula. Terminus acceptus materialiter restrictus ꝑ pronomē demōstratiuū ad standū ꝑ vno solo supposito supponit discrete. vt ly sortes in illa hoc sortes ē indiuiduū. Et intelligit͛ sic. Quilibet terminus supponens ꝑ suo significato nō vltimato ſm illū ꝯceptum ſm quē nō vltimate significat ⁊ singularisatus ꝑ pronomen demonstratiuū primitiuū supponit discrete ⁊ materialiter. Dicit͛ supponens q꞉ si non supponeret tunc non supponeret discrete.

Tercia regula. Subiectum propositionis particularis vel indefinite supponit determinate qn̄ non precedit aliquod signū ꝯfusiuum. Et sic habet intelligi. Quodlibet subiectū propositionis ꝑticularis vel indefinite supponens suꝑ quod non fertur signū ꝯfusiuū ipsum ꝯfundens supponit determinate. Dicitur supponens ꝑpter subiectum illius; chimera currit. Similiter asinus cuiuslibet hois currit.

Quarta regula. Predicatum propositionis particularis vel indefinite affirmatiue supponit determinate. Et sic habet intelligi quodlibet predicatum ꝑpōnis particularis vel īdefinite affirmatiue supponens super quod non fertur signum confusiuum ipsum confundens supponit determinate. Dicitur affirmatiue propter predicatū illius. homo non est animal; Dicitur supponens propter predicatum illius. homo est chimera. Dicitur super quod non fertur signum. ⁊c. ꝑpter predicatū illius. tm̄ homo est animal

Quinta regula. Quilibet terminus supponens materialiter captus cū signo ꝑticulari vel sine signo supponit det͛minate. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponēs captꝰ materialit͛ suꝑ quē nō fert͛ signū ꝯfusiuū ⁊ cōiter tentus supponit determinate ⁊ materialiter. Dicitur suꝑ quem ⁊c. ꝑpter ly homo in illa. tantum hoc est ly hō. ⁊ sic hoc signum ly est signū materialisationis.

Sexta regula. Subiectū propositionis vniuersalis supponit confuse distributiue. ⁊ sic intelligitur. Q̄ōlibet subiectum propositionis vniuersalis siue affirmatiue siue negatiue supponit cōfuse distribuitiue. Et nota ꝙ ista regula sic posita est vera non ponendo suppositionem collectiuā. si autem suppositio collectiua est ponenda tūc ad regulam debet addi supponit cōfuse distributiue vel collectiue. Et posset ista regula generalius sic poni. Quilibet terminus supponens communiter sequēs immediate signum vniuersale non impeditum circa ipsum supponit confuse distributiue vt partes subiecti in illa vl͛ ꝯsimili. cuiuslibet hominis quilibet asinus currit.

Septima regula. Terminus communis sequens negationem cadentem super copulam principalem nisi aliud signum distribuitiuum impediat supponit confuse distribuitiue. Et intelligit͛ sic. quilibet terminus supponens communiter super quem fertur negatio neganter tenta non impedita supponit cōfuse distributiue. Dicitur nō impedita propter ly hō ibi. non ois homo est animal.

Octaua regula. Terminus infinitatus per hanc ne gationem non. supponit confuse distributiue. Et debet sic intelligi. qui libet terminus cōmuniter tentus supponens infinitatus per negationē non. non impeditam supponit cōfuse distributiue.. Dicitur supponēs communiter ꝑpter ly sortes in illa. homo est non sortes. Dr̄ nō ipeditā ꝑpter ly homo in ista. sortes qui nō est omnis homo currit.

Nona regula. Nomina recta a cōparatiuis et super latiuis gradibus sequentia eos supponunt confuse distributiue. Et in telligitur sic. Quilibet terminus supponens cōiter sequens comparatiuum comparatiue tentuȝ rectus ab eo ex vi comparationis. aut sequēs superlatiuum rectus ab eo ex vi particionis non impeditus per aliud signum supponit confuse distributiue. Dicitur sequens ꝑpter ly homine in ista. plato est homine fortior. vbi ly homine non distribuitur quia nō sequitur. Dicitur rectus ab eo ex vi comparationis propter ly vino in illa. sortes est plenior vino platone vbi ly vino non regitur ex vi comparationis sed ex vi plenitudinis. ergo non distribuitur. Dicitur aut sequēs suꝑlatiuum ꝑpter ly hominū in ista sortes est hominū doctissimus vbi non distribuitur sed supponit determinate. Dicitur rectus ex vi particionis propter ly albedine in ista. sortes est albissimus albedine. Dicitur non impeditus. nam dicendo sic. sortes est albior omni homie. ly homine nō distribuitur quia impeditur per ly omni nec ly hominū in illa distribuitur. sortes est fortissimus oīm hoim

Decima regula isti termini aliud et diuersum et eius similes faciunt terminos sequentes se mediante ꝑpositione a vel ab supponere confuse distributiue. Et intelligitur sic. Quilibet termin⁹ supponens cōmuniter rectus a dictione alietatis importante alietatem seu diuersitatem mediante prepositōe a vel ab. ⁊ sequens eam non impeditam supponit confuse distributiue. Dicitur mediante prepositione per hoc innuitur ꝙ ibi nullus termin⁹ distribuitur differēs est hō vel homo differt. Dr̄ sequēs ad excludendū ly homine in ista. sortes ab hoie differt. plato est ab hoie aliud. Dr̄ nō impeditā ꝑpter ly homine in ista sortes est aliud ab omni homine

Vndecima regula. Aduerbia similitudinis ita et sicut faciunt terminos sequentes se stare confuse distributiue. Et sic intelligitur. Quilibet terminus supponens communiter sequens ista aduerbia similitudinis ita ⁊ sicut mediante positiuo rectus a talibus ratione comparationis. ⁊ in similitudine non impeditus supponit confuse distributiue. Dicitur sequens ꝑpter ly homo in ista. homo sicut asinus est albus. Dicitur mediante positiuo. nam dicendo sic. sortes loquitur ita sicut homo. iaȝ homo non distribuitur. Dicitur rectus ab eis propter ly lupum in ista. sortes est ita albus sicut equus fugiens lupum.

Duodecima regula. Terminus communis super

quem cadit dictio exceptiua vel exceptio supponit distributiue dummodo non impeditur. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens communiter super quem cadit dictio exceptiua. vł exceptio non impedita supponit confuse distributiue. Dicitur non impedita propter ly hominē in illa. omne animal preter omnē hoīem est irrationabile.

Tredecima regula Predicatum propositionis vniuersalis affirmatiue supponit confuse tantuz. Et intelligitur sic. Quodlibet predicatum propositionis vniuersalis affirmatiue de modo loquēdi consueto supponens communiter non distributum supponit confuse tantum. Dicitur affirmatiue propter predicatum illius. nullꝰ homo est animal. Dicitur non distributuz propter predicatum in illa. omnis homo est omne animal. Dicitur de modo loquendi consueto propter p̄dicatum illius Caput habet omnis homo.

Quartadecima regula. Subiectum propositionis exclusiue supponit confuse tantum. Et debet sic intelligi. Qđ quilibet terminus suppponens communiter existens subiectum propositionis exclusiue affirmatiue exponibilis gratia alietatis non distributus supponit confuse tantum. Dicitur affirmatiue propter subiectum illius. non tantum homo est animal. Dicitur exponibilis gratia alietatis. quia si exponitur gratia pluralitatis tunc subiectum supponeret determinate. vt tantum duodecim sunt apostoli dei. Dicitur non distributus propter subiectum illius. tantum omnis homo currit. Item in exclusiua pluralitatis supponit subiectum determinate Et predicatum collectiue.

Quintadecima regula Terminus sequens mediate signuz vniuersale affirmatiuum cadens super copulaz principalē supponit confuse tantuz. Et sic debet intelligi. Quilibet terminus supponēs communiter sequens mediate signū vniuersale affirmatiuum latum super copulam non distributus aliunde supponit confuse tantum. Dicit seqūēs mediate quia si immediate sequeret tūc non supponeret confuse tantum sed distributiue. Dicitur affitmatiuum qꝛ si sequeret signū vł'e negatiuū tunc iterū distribueretur. Dr latum sup copulā. Pro quo aduerte. ꝙ illud signū dicitur ferri super copulam quod distribuit terminum qui est vł'itas. id est qui non est determinatio accepta vnica acceptōne cum suo determinabili. Signū fert sup copulam

Sedecima regula. Quando duo signa distributiua cadunt sup eundem terminū cōmunem in ꝓpositione ꝑticulari vel indefinita aut singulari talis terminus supponit determinate. Sed in ꝓpositione vniuersali suppōit ꝯfuse tm̄. Et intelligit sic. q̄libet terminꝰ suppōnēs cōiter seqūēs p̄cise paria signa distributiua lata in ipsum quoruz q̄olibet altero dēpto haberet ipsum distribuere in tali loco manens supponit confuse tantū vel determinate. Exēplū p̄mi nullꝰ hō est oē animal Secūdi. hō nō est oē al'. Dr seqnēs p̄cise paria signa. q̄a si seq̄tur signa imparia. vt vnū tria vel q̄nq3 tunc distribuit Et duo ipediūt se mutuo

Tunc supponit ꝯfuse tantũ

tertium vero distribuit. Dicitur lata in ipsum ꝓpter ly equuz in illa sortes non videt oẽm equum. Dicitur quoꝗ q̄libet altero ꝛc. ꝓpter ly al' in illa. oıs hõ est oĩe aĩal. Dr̄ supponit ꝯfuse tm̄ vel determiate Uñ tunc terminus supponit cõfuse tm̄ quando seq̄tur paria signa distributiua ẜm intentionẽ conclusionis in ꝓpõe de p'io termio cathegorematico distributo. vt nullus hõ ẽ oĩe aĩal. nisi in eius contradictoria cũ termino stante distributiue a parte alterius extremi poneret̃ vnũ totale extremum vel principalioꝛ ꝑs stans ꝯfuse tm̄. q̇a terminus non supponit ꝯfuse tm̄ q̇ sequitur duo signa iuxta intentionẽ conclusionis sꝫ determinate. vt ly ꝑs in illa. nulli⁹ hoıs q̄libet ꝑs ẽ in scholis. Sꝫ tũc supponit

Tunc supponit determinate

determinate quando sequitur duo signa iuxta intentionẽ ꝯclusionis in ꝓpõne de primo termio cathegorematico nõ distributo. vt hõ nõ ẽ oĩe animal. nisi in eius contradictoria cum termino stante distribuitiue a parte alterius extremi ponatur vnum totale extremũ. vel principalioꝛ pars stans determinate quia tunc talis terminus non supponeret determinate sed confuse tantum vt ly asinus in illa. a sorte non differt omnis asin⁹

Decimaseptima regula. Terminus cõis sequens verbum significans actũ aĩe interioꝛẽ in quẽ transit actus illi⁹ verbi supponit confuse tantũ. Et intelligit̃ sic. termin⁹ cõis supponẽs cõiter seq̄ẽs dictionẽ significantem formaliter ⁊ adequate actũ aĩe iterioꝛẽ cognitiuũ vel appetituum. vt sic. vl' actum intellectus in cuius significatum actus per totalem dictionem imparatus denotatur transire vel sequens dictõnem importantem formaliter actum ꝓportionalem illius actus. vl' icludentem vnam talem dictionẽ. vel sequens verbũ passiuum rectus tamẽ in ratione suppositi supponit confuse tantum. Declaratio huius regule videatur de particula ad particulam circa diffinitionem appellationis rationis.

Decimaoctaua regula. Terminus cõis sequens aduerbia numeralia mediante verbo in eadem ꝓpositione supponit ꝯfuse tm̄. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens cõiter seq̄ẽs aduerbiũ numerale mediante verbo vel participio supponit confuse tantũ nisi aliunde impediat̃. Dicitur sequens q̇a terminus p̄cedẽs hmõi aduerbium non supponit confuse tantum. Dicitur mediante verbo ⁊ debet addi vel participio quia sine tali non supponit confuse tantum

Decimanona regula et vltima terminus communis sequens copulatũ de predicamento vbi vel quando supponit cõfuse tantum. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens cõiter sequens copulatum de predicamento vbi vel quando mediante verbo supponit confuse tantum. nisi aliunde impediatur vt parisius ⁊ rome venditur panis. Silr̄ hodie ⁊ heri audiui missã. Dr̄ seq̄ẽs ꝓpter ly panis i illa panis venditur parisius ⁊ rome. Dicitur nisi aliunde impediatur ꝓpt̃ ly missam in illa. hodie et heri audiui oẽm missam. Dicitur copulatum ꝓpter terminuz qui sequitur disiunctum de predicamento vbi vel quando vt in saltzburga vel ⁊vyenna patauie vel rome.

De suppõibus Prima qõ

Irca tractatũ marsilij de suppositionib⁹ mouetur dubiũ istud. Utrum tractatus marsilij de suppositõibus sit ab alijs tractatibus logice distinctus. Dimissis presentis tituli declarationibus est notanduz. ꝙ pñs tractatus qui intitulaꝛ tractat⁹ M. de suppositionibus habet multas partes ẜm diuersas species suppositionis. videlicet de suppositione cõmuni ⁊ discreta. ꝑsonali ⁊ materiali distributiua determinata ꝯfusa tantũ. ⁊ collectiua si ponitur quã marsilius non ponit Etiã de suppositione termini pro paucioribus suppositis in vna ꝓpositõe ꝙ̃ in alia sicut est restrictio. Etiam de suppositõe termini pro pluribus vel ad plures differentias tempoꝝ sicut est ampliatio. Sz appellatio nõ est imediate species suppositiõis. q̃a bene aliquis terminus appellat suã formã qui tñ non ẽ suppositio. Unde in casu ꝙ nullũ albũ esset adhuc ly albũ appellat suã formã in ista. album est. Sic nec alienatio est species suppositõis. s3 magis terminus oppositus ⁊ despatus ad ly suppositio.

Tractatus suppositõnũ habet mľtas ꝑtes.

Secundo notandũ. ꝙ M. in presenti tractatu vult tractare de ꝓprietatibus logicalibus variantibus veritates ⁊ falsitates propositionũ cõiter concessaꝝ ⁊ negataꝝ. Sũt aũt he ꝓprietates logicales: suppositio. appellatio. restrictio. ampliatio. et alienatio. Et illã M. nõ ponit. sed bene innuit eã in duabus regulis vt patebit loco suo. iste proprietates logicales valent ad argumẽtandũ ⁊ cũ aliqua illaꝝ ꝓprietatũ variaꝛ in aliquo argumento. tunc in tali nõ oportet valere ꝯñam q̃cunq̃ argumentatõe argumenteꝛ. Dĩ non oportet valere ꝯñam q2 sepius valet vt sic arguẽdo. hõ est asinus. g̃ oĩs hõ est asinus q̃ est bona ꝯña ⁊ tñ variaꝛ suppositio. Siľr illa valet. hõ est asinus. g̃ aliq̃s hõ ẽ asinus ⁊ tñ iã variatur restrictio.

Trac. pñs est de proꝑetatib⁹ logicalib⁹ ⁊c̃.

Correlariũ. Descensus non est ꝓprietas logicalis. nec ẽ species suppositõis. l3 oporteat quẽlibet terminũ sub quo debet valere descensus supponere. vt patebit. Tñ descensus nõ ẽ suppositio. nec species eius s3 est species argumẽtatõis. quarum quatuor sunt sc3. silogismus. inductio. enthimema. ⁊ exemplu3. ⁊ sub inductõe potest comprehendi descensus. quare aũt descensus ponatur i tractatu de suppositionibus. patebit suo loco.

Descensus non ẽ spẽs suppõnis

Amplius notandum. ꝙ distinctio tractatuum alicuius scientie inter se ⁊ ab alijs scientijs potest haberi ex subiecto attributionis. ⁊ potest sic argui. Iste tractatus habet vnu3 subiectum attributionis sibi proprie adequatũ distinctũ a subiectis aliorũ tractatuũ. g̃ est tractatus distinctus ab alijs.

Uñ sumitur distinctõ tractatuũ

Per hoc ad dubiũ rñdetur ꝙ ipsu3 vt poniꝛ est veꝝ. quia pñs tractatus habet propriũ subiectũ attributionis ⁊ ꝓpriam passionẽ distinctam a subiectis alioꝝ tractatuũ Unde ille termin⁹ suppositio personaliter captus. ⁊ pro termino secunde intentionis substratiue significans terminum ⁊ cõnotans eum sic se habere sicut diffinitio de qua inferius patebit exprimit est subiectum attributionis presentis tractatus. Et hoc totũ suppositio cõmunis vel discreta est eius ꝓpria passio. ⁊ quõ demonstretur de suo subiecto vide alibi.

R. ad questionẽ

Consequenter notandum. ꝙ suppositio est adinuenta ꝓpter sal

Suppositio ẽ inuẽta

nare veritates ꝛ falsitates ꝓpositionũ cõiter concessaꝝ ꝛ negataꝝ nam illa cõiter conceditur. oĩs homo hꝫ caput. ex quo ly caput stat cõfuse tãtum. ꝛ nõ oportet ꝙ detur certũ caput qd̓ oĩs hõ habeat. Sꝫ illa cõiter negatur caput hꝫ om̄is hõ. ꝓpt̓ suppositionẽ determinatã. qꝛ ly caput supponit determinate. quia nullũ caput hꝫ oĩs homo. vt pꝫ inducendo sub illo termino caput. Silr̓ illa ẽ vera. musca ẽ fortior omĩ aĩali. ex quo ly aĩali in ea supponit determinate. ꝛ valet tantũ. musca aliq̃ certo aĩali est fortior. ꝛ h̓ est verum. q̃a culice. Sꝫ illa ẽ falsa. musca est fortior aĩali. ex quo ly aĩali in ea supponit distributiue ex regula marsilij. Quilibet cõparatiuus distribuit terminũ sequentem se qui regitur ab eo virtute cõparationis iuxta regulam sequentem ꝛ valet. tantum musca quolibet animali est fortior qd̓ ẽ falsum. q̃a nõ est fortior equo nec se ipsa.

Questiõis ꝓprietates declarant̃ iuxta modũ primi tractatus

Vtruꝫ terminuꝫ supponere sit possibile. Notanduꝫ hec questio quã magister hugo mouet super tractatũ Marsilij de suppositõibus. est cathegorica indefinita affirmatiua. Subiectũ eius ẽ hoc totum terminũ supponere ꝛ supponit determinate ꝛ ꝑsonaliter. Et h̓ si ly possibile capitur pro termino prime intentionis ꝛ supponit ꝓ q̃libet termĩo supponẽte. ꝛ ṽificatur sic. h̓ est terminũ supponere demõstrãdo ly homo in ista. homo est animal. Si autem ly possibile capitur ꝓ termino secunde intentõis tũc subiectũ supponit materialit̓ ex diffinitione ꝓpositionis modalis composite et supponit ꝓ se et sibi similibus in voce vl̓ in scripto. ꝫm quod capitur materialit̓. ꝛ verificatur sic. hoc est ly terminum supponere demonstrando illã terminus supponit vl̓ supposuerunt vel illam termini supposuerũt vel termini supposuere. ꝛ sub eo valet descensus disiunctiu᷒. Sed predicatũ ẽ ly possibile quod etiã supponit determinate pro qualibet re mundi. Et hoc si capitur ꝓ termino prime intentiõis. Sed capiendo pro termino secunde intentionis tũc supponit solũ pro propositiõe possibili. ꝛ dꝫ sic verificari. hoc ẽ possibile demonstrando illam. hõ currit. Et sub predicato etiã valet descensus disiunctiuus. ꝛ ly est est copula. Opposite eius sunt faciles iuxta modum accipiendi illius termini possibile. vel in ꝑma vl̓ in scd̓a impositione. Et est in triplici materia ꝫm diuersam eius acceptionẽ. Unde si possibile capitur pro termino prime itentionis. ꝛ qualitercunqꝫ capiatur subiectuꝫ siue personaliter siue materialiter tunc est in materia contingenti. Sic etiam quando ly possibile capitur pro termino secunde intentõis. ꝛ subiectuꝫ materialiter pro qualibet oratione sibi sinonima in litterando sillabicando vl̓ significando congrua vel incongrua tunc est iterum in materia contingenti. Et est in materia naturali tunc quando predicatũ capitur ꝓ termino secunde intentionis. ꝛ subiectum materialiter solum ꝓ oratione indicatiua. Sed in materia remota tunc est quando ambo extrema preter rigorem logice capiuntur materialiter. Sic etiam quando subiectum significat singulariter se tunc iterum est in materia remota. Et conuertit̃ sic. ergo possibile est terminum supponere qui est vel potest esse. Et hoc capiendo ly possibile pro termino prime intentionis. Sed capiendo pro termino secunde intentionis tunc sic ꝯuertitur. ergo

possibile est ly terminum supponere Eius equipollentes patent. Et est vna deinsse si ly possibile capitur pro termino secunde intentōis. vl' etiā prime ꝛ nominaliter. licet quando capiatur pro termino secunde intētiōis quod tūc fit modalis cōposita. tñ talis est vera de inesse sicut supra pa//tuit. Posset tamen questio etiam esse modalis diuisa si sic formaretur. vtꝝ terminū possibile sit supponere. sed tunc ly possibile non capitur no//minaliter sed aduerbialiter. Et nullus terminus ampliatur in q̄stione si ly possibile capitur pro termino secunde intentionis. Si aūt capitur ꝑ termino prime intentiōis tunc subiectū ampliatur ad quatuor differentias tēpoꝝ ex octaua regula marsilij de āpliatōibus. ꝛ null⁹ termin⁹ re//stringitur in questōe saltē restrictiōe logicali vt in paruis. Sꝫ ambo ex//trema appellant sua significata Et nullus termin⁹ alienatur in ea. Ul//terius notandū. q̄ ille termin⁹ supponere capitur duobus modis. vno modo ꝑ termino p̄me itentōis. ꝛ tūc valet tm̄. i. subtus ponere Alio mō ꝑ termīo scd̄e intentōis ꝛ hoc dupl'r. grāmaticalit' videlicet ꝛ logicalit'. Grammaticaliter supponere est suppositū reddere. Sꝫ logicaliter ē ter//min⁹ supponēs vt videbitur circa diffinitionē eius. Sic etiam hoc totum terminū supponere capitur duplicit'. vno mō ꝑsonalit'. ꝛ sic valet tantuꝫ sicut terminus supponens. Alio mō materialiter. ꝛ sic capitur ꝑ quali//bet tali oratione terminū supponere terminū supponit terminū suppo// fuerunt tam pro congrua q̄ꝫ pro incongrua. Est tamen bñ notandū. q̄ ly terminū in q̄stiōe supponit ꝑ quolibet termino siue supponente si//ue nō supponente. ꝛ verificatur sic. hoc est terminus ꝛ non restringitur per ly supponere. Ex regula. nunq̄ꝫ appositum restringit suppositum nec econuerso. nisi tale appositum fuerit copula minus p̄ncipalis. Et cau//sa illus regule est. quia alias ꝑpositio cōiter negata deberet concedi illa videlicet. oīs homo currit que est falsa ꝛ tamē fieret vera si appositū re//stringeret suppositum. quia tantum valeret: omnis homo currens est currens quod est verum. Dicitur notanter nisi tale appositum fuerit co//pula minus principalis. quia ibi appositum restringit suppositum hō q̄ currit mouetur. Sed tñ veꝝ est q̄ adhuc nō restringit suū suppositū

Supponere capitur du//pliciter

Terminū supponere capitur dupliciter

Appositū non restrin//git suppositum

Quilibet termin⁹ ma//terialiter captus pōt accipi multis modis

Amplius notandum. q̄ ly terminum supponere ꝛ quilibet alter ter//minus materialiter captus potest accipi materialiter pluribus modis quasi viginti quatuor modis qui modi facile patent. Primo ꝑ se so//lum communiter vt solum pro orationibus infinitiuis. Et sic nullum terminum supponere est propositio possibilis. Secundo pro se ꝛ quo//libet sibi sinonimo. Et ita capiuntur termini communiter materialiter Tercio pro se ꝛ quolibet sibi sinonimo in litterando ꝛ sillabicando. Quarto pro se ꝛ sibi quolibet sinonimo in modo significandi totali et principali. Et dicitur notanter totali quia ly terminum supponere non supponit pro illa. terminus non supponit. quia non est secum sinoni//ma in modo significandi totali. quia ratione ly non consurgit alter mo//dus significandi quare illa est falsa. terminum supponere est impossibi//le. Et extrema non supponunt pro predicta etiam absoluendo copu//lam. Quinto pro quolibet sibi simili in figurando. vel quacunq̄ꝫ limita//tione. Sexto solum pro indicatiuis. Septimo solum pro imꝑatiuis

⁊ sic consequenter. Alio modo prout solum significat singulariter se vł so
lum singulariter indicatiuam vel imparatiuaꝫ. Alijs modis put signi
ficant cōiter indicatiuas vel imperatiuas vocales scriptas vł mentales
Et ꝫm hoc possunt concedi vł negari tales propositiones oēm terminū
supponere est possibile. Similiter omnem terminū supponere est possi//
bile scriptum. Similiter omnem terminū supponere est possibile voca//

Possibile accipitur du
plicitur.

le vel mentale. Ulterius notandum. ꝙ ille terminus possibile capitur
duobus modis. Uno modo pro termino secunde intentionis. ⁊ tūc va
let tantū sicut propositio possibilis. Et sic ipsum positū a parte alicuius
extremi in principio vel fine facit propositionem modalem compositam
⁊ restringit alterum extremorum ad standum materialiter. Et ideꝫ eēt
si questio (vt alioꝝ modus est) sic formaretur. Utrum possibile sit termi
num supponere communiter tamen formaꝛ modo q̄ supra. Scdo ille
terminus possibile capitur pro termino prime intentionis ⁊ dupliciter.
Uno modo nominaliter sicut de rigore in titulo fit. Et sic possibile est
res que potest esse. Et sic supponit pro qualibet re mundi. Et hꝫ āplia//
re sicut alia nomina verbalia in bilis terminata. Secundo vt sic capitur
aduerbialiter ⁊ tunc facit modalem diuisam. Et hoc fit cōiter quando
ponitur in medio orationis. Et ad istum sensum posset q̄stio sic forma//
ri. Utrum terminū possibile sit supponere. Et vt sic determinat copu//

Cur questio ista mo//
ueatur

lam gratia compositionis. Ultra notandum ꝙ presens questio ꝫm
aliquos mouetur super opinione videuitarum ponentiuꝫ cōplexū signi
ficabile distinctum a propositione. Dicūt eni ⁊ videuite ꝙ quelibet ꝑpo
sitio habeat significatum sibi adequatuꝫ. ⁊ correspondens sibi distinctū
a significatis extremorum. Et illud dicunt eē orationem infinitiuam. vt

R. ad q̄stōnē quadru
plex
Prima

hominem currere. terminū supponere ⁊ consimiles His premissis re
spondetur ad questionem ꝙ questio sicut cōiter formatur habet princi//
pales quatuor sensus. Primus est rigoristicus. capiendo ly possibile ꝓ
termino secunde intentionis. ⁊ subiectū materialiter ex diffinitione ꝑpo//
sitionis modalis composite. Uel etiam ex secunde parte regule topicalis
In illo sensu. questio est vera. q₂ est indefinita affirmatiua. nō pregnās
cuius extrema supponūt pro eodē scꝫ ꝓ ista propositone terminus sup//
ponit capiendo saltē subiectum materialiter pro omni ꝑpōne vł orōne
sibi simili in voce vel in scripto sicut cōiter termini accipiuntur materia//
liter. Et in tali sensu questio valet tantum aliquē terminum supponere

Secunda

est possibile. ⁊ hoc est verum. Secūdus sensus est preter rigorē vicꝫ
ꝙ ly possibile capiaꝛ ꝓ termino secunde intentionis. ⁊ ly terminum sup
ponere personaliter. ⁊ tunc questio iteruꝫ est vera. q₂ indefinita affirma
tiua ⁊c. cuius extrema supponūt ꝓ eodē videlicet ꝓ subiecto illi⁹ ꝑpositi
onis homo currit est propositio indefinita. Et illa responsio est vera si
ꝑpositiones sunt multiplices ⁊ pars propositionis est ꝑpositio. Si ꝓo
hoc non teneretur questio in isto sensu esset falsa. Et ī isto sensu questio
valet tm̄ terminus supponens ē propositio possibilis. Et hoc ē verum
tenendo positiones supradictas. nam si sortes acciperet subiectuꝫ illi⁹
homo currit est propositio indefinita personaliter. ⁊ plato materialiter

ambo extrema supponunt ꝓ subiecto illius. Tertius sensus est capiē
Tertia.
do ly possibile ꝓ termino prime inientionis. ⁊ subiectuȝ ꝑsonaliter sicut
de rigore fieret. vt sic in illo sensu questio etiam est vera. q² eius extrema
supponuut ꝓ eodem. vicȝ ꝓ quol bet termino supponente vt ꝓ illo ter//
mino homo in illa hõ currit Et sic questio valet tātū. terminus suppo//
nens est res que potest esse. Quartus sensus est capiendo ly possibile
Quarta.
ꝓ termino prim intentiõis. ⁊ subiectum ex certificatiõe materialiter. et
sic questio iterū est vera ⁊ extrema eius supponunt ꝓ eodem. vicȝ ꝓ illa
ꝓpositione terminus supponit. Et sic questio valet tantū. Aliqõ ly ter//
minū supponere est res que pōt esse. ⁊ hoc est veꝝ. Isti quattuor sunt
sensus cōmunes quos questio habet. Potest tñ esse quintus sensus
℞. Quinta
put ly possibile capit̄ ꝓ termino prime intentionis ⁊ aduerbialit̄ vicȝ ꝓ
ut determinat copulam gratia compositionis vel diuisiõis. Et sic q̄stio
valet tantuȝ terminū possibile est supponere Et in tali sensu questio ite
rum est vera. q² ambo extrema supponunt ꝓ eodem vicȝ pro quolibet
termino supponente. Sed diceres an questio etiā habeat sensum fal
Questio p̄ter rigoreȝ hȝ duos sensus falsos
sum. R̄ndetur ꝙ de rigore nullum sensum falsum habet. Sed p̄ter ri//
gorem habet duos sensus falsos. Primus est quādo ambo extrema ex
Primus.
certificatione capiunt̄ materialiter In tali sensu quelibet q̄stio mūdi est
falsa. nisi forte idem p̄dicaretur de seipso. Secundus sensus est quādo
Secundus
ly terminū supponere capit̄ materialiter solum vt significet se singularit̄
⁊ ly possibile ꝓ termino secunde intentionis. tunc questio est falsa. licet
possibilis. Unde in casu. Si ly terminum supponere imponeretur ad
significandū sinonime cum illa. homo currit. tunc fieret vera. Tamē vt
sic nō significaret solum singulariter se. Correlariū responsiuū. Que//
stio vt ponit̄ est vera. imo in oib⁹ quinq₃ sensibus supradictis est vera.
Infert aliquas ꝓpõ// nes veras
Correlariū. Illa est vera. Terminū supponere est ꝯtingēs. ⁊ potest
habere tot sensus sicut illa terminū supponere est possibile. Uñ contin
gens ꝓ termino secunde intentiõis est ꝓpõ ꝯtingens. Sed ꝓ termīo pri
me intentionis est res que potest esse vel que pōt nō esse Correlariū
Ex eadeȝ causa ista est vera Terminū supponere est veꝝ. ⁊ pōt pariter
habere quattuor sensus sicut questio. Correlariū Illa est vera. Ter
minū supponere est necessariū. ⁊ hoc est verum capiendo ly necessariuȝ
ꝓ termino secunde intentiõis. ⁊ ambo extrema supponūt ꝓ illa termin⁹
supponit absoluendo copulam Si aūt ly necessariū capit̄ ꝓ termino pri
me intentionis. tūc ipsa est falsa. quia vt sic nihil est necessarium nisi so//
lus deus. Correlariū. Ille due sunt false Terminū supponere ē fal
Terminū supponere est falsum. Terminū supponere ē īpossibile
sum. ⁊ terminū supponere est impossibile. capiendo ly terminū suppo//
nere materialiter. Sed capiendo ly terminū supponere ꝑsonaliter. ⁊ ly
falsum ⁊ impossibile ꝓ terminis secundaꝝ intētionum. Et si ꝓpositões
sunt multiplices ⁊ pars ꝓpõnis est ꝓpõ tunc ambe sunt vere. ⁊ ambaꝝ
extrema supponūt ꝓ eodem vicȝ ꝓ subiecto illius. nullus homo potest
currere est ꝓpõ negatiua. vñ tantū valēt vt sic. terminus supponēs ē ꝓ
positio falsa. ⁊ termin⁹ supponēs est ꝓpõ impossibilis qõ veꝝ ē vt parȝ
Contra questionem in se ⁊ cōtra primū sensum arguit̄. Questio i co
Arguit̄ ꝯ questioneȝ. Primo.

dem sensu est falsa. ergo male cõcessa. Assumptũ ꝓbatur. quia contradi
ctorium eius est veꝝ. vicꝫ nullum terminũ supponere est possibile. As/
sumptũ ꝓbatur. qꝛ sequit̃ ex vero in bona ꝯña. qꝛ sequit̃ bene. hoc non
est possibile. ꝛ hoc est nullum terminum supponere. ergo nullũ termi/
num supponere est possibile. tenet ꝯña expositorie ꝛ demõstrãdo illaꝫ.
Secundo. homo est asinus. Confirmat̃. Ex questiõe sequit̃ falsum. ergo ipa ẽ
falsa. Assumptũ probatur. quia sequit̃ bene terminũ supponere ẽ pos/
sibile ḡ nomen materiale est possibile. tenet consequentia ab inferiori ad
Tertio superius. Et iterũ. Adhuc ex questiõe sequit̃ falsum. ergo ipa ẽ fal/
sa. quia sequitur bene. terminum supponere est possibile. ergo oratio in
Quarto finitiua est possibile. tenet ꝯña iteꝝ ab inferiori ad supius. Et iteruꝫ
Contradictoriũ questionis sequit̃ ex vero vel equalens ipsius contradi
ctorij. ergo. Assumptũ ꝓbatur. quia sequitur bene. nulla oratio infiniti
ua est possibile. ꝛ semp terminũ supponere est oratio infinitiua. ḡ nũq̈
Quinto terminum supponere est possibile. tenet ꝯsequentia in celarent. Et ite
rum Ex questi one sequitur falsum in eodem sensu. Assumptũ ꝓbatur
quia sequit̃ bñ. terminum supponere est possibile. ergo omnem termi/
num supponere est possibile. tenet cõsequẽtia ab indefinita ad suaꝫ vni/
Sexto uersalem. Cõfirmatur. Questio in tertio sensu est falsa. ergo dicta fal
sa. Assumptum ꝓbatur. quia ex ea sequitur falsum in bona consequen
tia. Assumptum ꝓbatur. quia sequitur bene. terminũ supponere ẽ pos
sibile. ergo possibile est terminum supponere. tenet ꝯsequentia per con
R. ad primũ argum̃. uersionem. Ad primum rñdetur concedendo ꝙ predicta propositio
assumpta sit contradictoriũ questionis. sed negetur ꝙ sequatur ex vero.
Ad ꝓbatiõem negetur ꝙ sit argumentũ expositorium. quia pars mio/
ris extremitatis equiuocatur. quia ly nullum in minore capitur infini/
tanter. exquo postponit̃ copule. Sed in cõsequẽte capitur negãter. Si
autẽ ex certificatione in ꝯsequente etiam caperetur infinitãter adhuc ne
getur ꝙ sit argumenttũ expositorium. quia vna premissarum est nega/
Ad secundum tiua ꝛ cõclusio nõ. Ad secundum dicendum est. concedẽdo ꝙ ex ea se
quat̃ falsum. sed non in bona ꝯsequentia. Sed ad ꝓbationem dicendũ
est ꝙ non arguit̃ iuxta regulam. quia ly terminum supponere non ẽ in/
terius ad ly nomen materiale. quia ly terminum supponere accipitur
ꝓ aliquo videlicet ꝓ propositione illa. terminus supponit. ꝛ non ly no/
Ad tertium men materiale. quia nunq̈ accipitur pro ea. Ad tertiũ respondetur.
negando ꝙ ex ea sequatur falsum. Unde illa est vera oratio infinitiua
est possibile. quia extrema eius supponũt ꝓ ꝓpositione modali que ẽ ora
tio infinitiua. ꝛ etiam ꝓpositio possibilis vt illa vel consimilis. sortẽ pos/
sibile est currere. que est oratio infinitiua. ꝛ cum hoc ꝓpositio possibilis.
ꝛ plures alie Sed veꝝ est ꝙ ꝯsequentia non valet. nec arguitur iuxta
regulam ab inferiori ad superius. quia non capiuntur in illis sensibus
in quibus sunt inferius ꝛ superius adinuicem. exquo vna earum acci
pitur materialiter. ꝛ altera ꝑsonaliter. ꝛ in casu in quo cras nulla moda
lis fieret. sed fieret illa propositio terminus supponit. antecedẽs est veꝝ
Ad quartum ꝛ ꝯsequens falsum. Ad quartum respondetur de rigore negando ꝙ

De suppōibus Prima qō

sit in celarent. quia arguitur a non distributo ad distributum ratōne ly
terminum supponere in minore ⁊ in consequēte. veruꝫ est ꝙ maior etiā
est falsa. quia multe orationes infinitiue sunt ꝓpositiones possibiles. sic
supra probatum est de eius contradictoria Ad quintum respondet Ad quintum
concedendo ꝙ consequens sit falsum. sed negetur consequentia. Et ad
ꝓbationem dicendum est ꝙ solum oportet valere cōsequentiā in mate-
ria naturali. Si aūt argueret in sensu in quo ly terminū supponere acci-
peret materialiter solum ꝓ oratione indicatiua ⁊ nō pro se tūc conceditꝰ
ꝙ sit bona consequentia. ⁊ sicut questio est vera sic etiam consequens. ⁊
tunc bene arguitur iuxta regulam. Ita solutum etiam est argumen-
tum quo posset argui. vel omnem terminum supponere sit possibile vł
aliquod et aliquod nō. ⁊ habetur ꝙ non omne sed solum illud terminū
supponere est possibile quod est propositio indicatiua. Ad sextuꝫ re- Ad Sextum
spondetur. negando ꝙ ex questione sequat falsum. vnde ɔsequens etiā
est verꝫ. viꝫ possibile est terminum supponere. capiēdo ly possibile pro
termino prime intentiōis. Sed consequētia nō valet. Unō in casu quo
cras nullus terminus supponēs fieret tūc cras sic fieret sicut ꝑ āncedēs
hodie significat. ⁊ tñ nō fieret sic sicut per ɔsequens significatur. quia ī
antecedente subiectum ampliatur ad quattuor differentias temporuꝫ
per ly possibile. Sed in consequente in toto nō ampliatur. vt patꝫ. Et
ꝓpter hoc etiam non est conuersio. quia arguitur ab amplo ad non am-
plum sine distributione. Correlarium Illa ɔña terminū suppone- Declarat aliqs ɔñas
re est possibile. ergo terminus supponit est bona. si ly terminū suppone Primo.
re capitur materialr solum ꝓ se ⁊ sibi simili in modo significandi princi
pali totali ⁊ essentiali. qꝛ qñcūqꝫ āns est verum. ɔñs etiam est veruꝫ. qꝛ
tunc extrema supponunt solum pro talibus oratiōibꝫ terminus suppo
nit. terminus supposuit. in quibus ponitur ly terminus met q̄ suppo-
nit. Correlariū. Illa ɔña terminus supponit. ergo termini suppo- Secundo.
nunt si pars ɔceptus nō est conceptus. vel si ɔceptus nō sunt intensibi
les ⁊ remissibiles. vel si ɔceptus non sunt diuisibiles in cōceptus sup-
ponētes tūc ɔña non valet. quia in casu in quo cras soluꝫ illa mentalis
fieret. homo est chimera. antecedens esset verum ⁊ consequens falsum.
Si autem pars ɔceptus est conceptus. vel si conceptus sunt intensibi
les ⁊ remissibiles. Uel si conceptus sunt diuisibiles in conceptꝰ suppo-
nentes quod idem est tunc consequentia bene valet. quia tunc quilibet
conceptus est diuisibilis in alium conceptum supponentem. ⁊ tenendo
illam opinionem quandocunqꝫ terminus supponit tunc etiam termi-
ni supponūt. Correlarium. Illa cōsequētia nō valet Termini sup Tertio.
nentes sunt ergo propositio vera est. quia si cras solum illa fieret hō est
asinus. tunc sic esse sicut ꝑ āns significatur esse ita cras erit ⁊ nō erit sic.
sicut per consequens significatur esse. Similiter ista nō est bona cō Quarto.
sequētia Propositio vera est. ergo terminus supponēs est. Quia in ca
su quo cras solum ista esset chimera nō ē chimera. antecedēs esset verū
⁊ consequens falsum.

Sophisma.

Sortes differt ab homine. Notandum sophisma est

Declarat ꝓprietates logicales sophismatꝫ.

propositio cathegorica singularis affirmatiua. subiectuꝫ eius est sortes Predicatū est hoc totuꝫ. differt ab homine. si verba sunt incōplexa. ⁊ ly differt cum hoc copula. Si autē verba sunt complexa tūc ly differēs ab homine est ꝑdicatū. ⁊ ly est est copula. Et nō habet ꝯtrariam. q₂ nullā vniuersalitatem habet Correlariū. Ly homine nō est vniuersalitas in sophismate. licet sit terminus cōmunis distributus. tñ iam est pars complexi. quod totū accipit̃ vnica acceptione. vicꝫ illius cōplexi. differt ab homine quod accipit̃ vnica acceptione. quia determinabile precedit ⁊ determinatio sequit̃. ⁊ ex eadem causa non habet subalternatā. Sub//contraria eius est. sortes nō est omne differens ab homie.. Cōtradictoria. sortes nō differt ab homine. Subalternās. sortes ē omne differēs ab homie. Correlariū. In omnibꝫ oppositis ipsius sophismatis ly homie supponit distributiue. q₂ supponit ꝑ speciale signū suppositōis ⁊ restrictōis. Est ḡ regula Termin⁹ supponēs ꝑ speciale signū sup//

Regula ꝺ speāli signo suppositōis.

positiōis vel restrictiōis aliq̄ specie suppositōis. nō pōt impediri per signū ꝑcedens. sed solum interueniens. vt si sic diceret̃ sortes differt ab oi hoie. in q̄ ly hoie supponit determiate. Unde speciale signū supposi//

Speciale signum suppositōis ⁊ restrictōis.

tionis ⁊ restrictōis est signū cathegorematicū vel sincathegorematicuꝫ existens ꝑs extremi. rōne cuius terminus sequēs ipm supponit aliqua certa specie suppositōis Exemplū vt cuiuslibet in illa. asinus cuiuslibet hois currit. Sic etiam ly hodie ⁊ heri in ista. Hodie ⁊ heri audiui mis//sam. Similiter ly differt in sophismate. ⁊ sic de alijs. Et est in materia remota Et cōuertit̃ ꝑ accñs sic. igit̃ differēs ab homine est sortes. Et subiectum sophismatis supponit discrete ⁊ ꝑsonaliter. ⁊ sub eo non valet aliqs descēsus. q₂ nō habet actu plura supposita. Sed ꝑdicatū sup//ponit determinate cōiter ⁊ ꝑsonal'r ⁊ verificat̃ sic. hoc est differēs ab homine. demōstrādo lapidē. ⁊ sub eo valet descēsus disiunctiuus. Sed ly differt ab nō supponit. q₂ nō verificat̃. Simil'r ly ab hoie nō supponit Quia est regula Nunq̄ ꝑcise aggregatū ex prepositōe ⁊ suo casuali sup

Regula ꝺ suppositiōe ꝑpositionis.

ponit. Dicit̃ ꝑcise. q₂ cum addito bene supponit tale aggregatū. vt ens in scholis differt ab homine. Sed ly homie supponit cōiter ⁊ ꝑsonalit̃ ⁊ distributiue ex decima regl'a Marsilij. ⁊ verificatur sic. hoc est homo Et nullus terminus ampliat̃ in sophismate. Et ly differt appellat suā formaꝫ. Et ly differt restringitur ꝑ ly ab hoie restrictiōe materiali. Et nullus terminus alienat̃ in sophismate Secūdo notandū Si verba

De subcōtraria si verba sunt incōplexa

adiectiua sunt incōplexa. tunc illa nō est succōtraria sophismatis. sortes nō est oē quod differt ab homine. nec illa est eius subalternās sortes est omne quod differt ab homie. quia nō participant in extremis. Ex q̊ re//latiuum etiam est pars extremi in eis ⁊ nō in sophismate. Sed si ꝟba adiectiua sunt incōplexa tūc illa est eius succōtraria. sortes ñ a differt ab homine ita ꝙ ly a nō sit ꝑs extremi. sed solum sit signū suppositōnis de//terminate circa ly differt Amplius notandū ꝙ ista res dicit̃ differre

Illa res ꝺr differre ab homine.

ab homine que res est ꝛ que nō est homo. Et sic nihil dꝛ differre ab ho
mine qd̓ est homo. sed nō omne qd̓ nō est hō differt ab homine. qꝛ chi
mera similiter antichꝛistus vel adam est ens qd̓ nō est homo. ꝛ tamen
nō differunt ab hoīe. quia non sunt. Cōsequenter notandū ꝙ ille ter
Homo capiꝭ dupl'r
minus homo capiꝭ dupliciter. Uno modo absolute sicut cōmuniter ca
Primo.
piꝭ. Et sic significat oēm substantiam compositam ex materia ꝛ forma.
que forma est anima sensitiua ꝛ intellectiua. Isto mō quelibet pars q̄n
titatiua hominis est homo. vt manus pes caput. Sed nō quelibet ꝑs
hominis. quia materia etiam est pars hoīs ꝛ tamē non est homo. simi
liter forma. Propter quod notanter diciꝭ pars quātitatiua. Materia
aūt ꝛ forma hoīs nō sunt partes quantitatiue hominis. Secūdo. il-
Secundo.
le terminus homo capiꝭ cōnotatiue, ꝓut substratiue significat substan-
tiam compositam ex materia ꝛ forma que forma est anima intellectiua
ꝛ cōnotat totalitatem. Isto modo manus vel pes hominis nō est hō.
quia nō est homo totalis sed partialis. Per hoc rn̄detur ad sophis-
R. ꝙ sophisma ē fal-
ma. ꝙ sophisma de rigore verboꝛum est falsum. Quia est vna singularꝫ
sum.
affirmatiua cuius extrema nō supponūt ꝓ eodem. Unde subiectū sup
Prima.
ponit ꝓ homine. predicatū autem ꝓ nullo homīe supponit. quia d̓ nul
lo homine veꝝ est dicere. hoc differt ab homine vł hoc est differens ab
homine. Ex alia causa. Sophisma est falsum. quia eius equiualens
Secunda
est falsa. equiualet em̄ huic. sortes a quolibet hoīe differt. qꝛ sortes etiaꝫ
est homo. ꝛ tamē a seipso nō differt. Tertia causa falsitatis sophisma
Tertia
tis. quia eius totalis exponēs est falsa. vnde sic exponiꝭ. sortes est ꝛ siml'
quilibet homo est. ꝛ simul sortes non est homo. que est vna copulatiua
cuius vna pars est falsa. videlicet tertia. igitur tota. Sed queriꝭ. vtꝝ
Si sophisma sit falsū
sophisma sit falsum possibile vel impossibile. Respondetur distinguen
possibile vel īpossibile
do. Si em̄ ly homine capitur absolute sophisma est falsum ꝛ impossi-
bile. qꝛ in nullo casu potest esse veꝝ. Si aūt ly homine capitur cōnotati
ue tunc sophisma est falsum possibile. quia in casu in quo illud qd̓ iam
est sortes maneat ꝛ ab eo nihil deꝑdatur ꝛ ille termin⁹ sortes significet
illud ꝛ cras adgenereꝭ isti ꝙ iam est sortes vna portio in dorso vł alio lo
co. sic tn̄ ꝙ ille terminus sortes nō significet illud totum sed solum illud
quod prius fuit ibi preter partem adgenitaꝫ vel acquisitam. tūc sophis
ma erit verum ꝛ extrema eius supponunt ꝓ eodem vicꝫ ꝓ isto pret̓ ꝑteꝫ
adgenitam. Etiam tertia exponēs sophismatis erit vera ista videlicet.
et simul sortes nō est homo. quia tantū valet sortes nō est homo totalis
. Correlariū In tali casu totum cum parte adgenita. nec est sortes ne
ꝗ plato nisi de nouo imponereꝭ sibi nomē. Sed totum est hō. imo hō
totalis. Et illud quod est sortes in tali casu est solum partialis hō ꝛ nō
totalis. Cōtra responsionem arguitur Sophisma est verum. g̊ male
Arguiꝭ ꝯ rn̄siōem so-
negatum. Assumptū ꝓbatur. quia sequitur ex vero in bona ꝯn̄a. Assū
phismatis. Prio.
ptū ꝓbaꝭ. qꝛ seq̄tur bn̄. sortes differt a platone. g̊ sortes differt ab hoīe
tenet ꝯn̄a ab inferioꝛi ad supius. Cōfirmaꝭ Adhuc sophisma sequi
Secundo.
tur ex vero. g̊ ipm̄ est verum. Assumptū ꝓbaꝭ. q̇a seq̄tur bn̄. sortes dif-
fert a differenti ab hoīe ergo sortes differt ab hoīe. tenet consequentia a

parte in modo ad totũ. Silr sortes differt ab homie albo .ergo sortes
Tertio differt ab hoie.tenet ꝯña ex eadem regula. Cõfirmaᷣ Adhuc sophis
ma seqtur ex vero.ergo.quia sequiᷣ bene.sortes ab homie differt.ergo
sortes differt ab homie.tenet ꝯña a sinonimo ad sinonimũ.quia nomi
Quarto na ⁊ verba transposita idem significant. Et iterum sophisma sequiᷣ
ex vero.ergo.sic arguendo.sortes differt ab hominibus.ergo sortes dif
Quinto fert ab hoie.tenet ꝯsequentia a sinonimo ad sinonimũ Et iteꝝ Sor
tes est homo ⁊ sortes est differẽs. ḡ sortes est differens ab homine.te
Sexto net ꝯña a diuisis ad coniuncta. Et iterum Sortes differt a platone
⁊ plato est homo ḡ sortes differt ab homie.tenet ꝯña expositorie Et
Septimo. iteꝝ.Sortes differt ab hoie vel ab asino. ḡ sortes differt ab hoie. tenet
Octauo. ꝯña a toto disiuncto ad ꝑtem. Et iteꝝ Sortes possibiliter differt ab
homine.ḡ sortes differt ab homine.tenet ꝯsequentia.quia in nullo ca
su antecedens est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum.sed ꝙ antecedẽs sit verum. ꝓbatur
quia eius totalis exponens est vera ista vicȝ sortes est ⁊ simul ꝗlibet hõ
est ⁊ simul sortes possibiliter nõ est homo ergo etiaȝ añs. tenet ꝯña ab
Nono. exposita ad exponẽtes Cõfirmaᷣ.Sophisma sequiᷣ ex vero.ḡ.quia
sequitur bene.semꝑ homo differt ab hoie ergo semper sortes differt ab
homine.tenet ꝯña a suꝑiori ad inferius. Et vltra semper sortes differt
ab homine.ergo in tempore sortes differt ab homine.tenet ꝯña a subal
ternante ad subalternatã. Et vltra. In tempore sortes differt ab hoie.
ergo sortes differt ab homine.tenet consequentia ab equiualente ad eq
R.ad primũ argum. ualens. Ad primũ respondetur negando consequentiam. Ad ꝓba
tionem dicendum est.ꝙ nõ arguitur iuxta regulam. quia arguiᷣ cũ di
Ad secundum stributione suꝑioris. Modo talem ꝯñam nõ oportet valere. Ad se
cundum dicendum est.negando ꝙ arguaᷣ iuxta regulam. quia arguiᷣ
cum distributiõe totius in modo videlicet cum ly homine. Pariter di
catur de isto argumẽto assumpto.sortes differt ab homine albo . ergo
Ad tertium sortes differt ab hoie. Ad tertium respondetur.negando. ⁊ neqꝫ ar
guiᷣ iuxta regulam.quia cetera nõ sunt paria.qꝛ arguiᷣ a nõ distribu
Ad quartum to ad distributum rõne ly hoie Ad quartum rñdetur distinguẽdo
Si em̃ ly hoibus capitur absolute ⁊ nõ ponendo puncta. ꝯña bene va
let. ⁊ negetur ꝙ sophisma sequaᷣ ex vero.quia tunc illa etiam ẽ falsa.sor
tes differt ab hominibꝫ.Si aũt puncta ponunᷣ.siue ly hominibus ca
piatur absolute siue connotatiue tunc ꝯña nihil valet.quia in casu quo
solum sortes punctualis esset.antecedens esset verum ⁊ ꝯsequens falsũ
⁊ negeᷣ ꝙ arguaᷣ a sinonimo ad sinonimũ.qꝛ licet ly hominibꝫ ⁊ ly ho
mine sint termini simplr sinonimi.tamen hoc totum differt ab homi
Ad quintum. nibus ⁊ differt ab homine non sunt termini sinonimi. Ad quintuȝ
rñdetur.negando ꝙ arguatur a diuisis ad coniuncta.qꝛ non bene con
cluditur.sed deberet sic cõcludi.ergo sortes est differens homo. ⁊ tũc be
Ad sextum ne valeret sed nõ esset ꝯtra respõsionem. Ad sextum respondeᷣ. negã
do ꝙ sit argumentũ expositorium.quia arguiᷣ a nõ distributo ad distri
Ad septimum butum ratione ly homo in minore ⁊ in conclusione. Ad septimũ re
spondetur.distinguendo. quia vel totum disiunctum distribuitur ꝑ ly

differt ab vel solum pars. Si totum distribuit̄ conceditur ꝯña ⁊ negetur añs. Si autem solum ly homine distribuit̄ tunc nō valet ꝯsequentia. neqꝫ arguit̄ iuxta regulam. quia deberet argui cum distributiōe totius disiuncti. Ad octauum dicendū est cōcedendo ꝯsequentiā. quia antecedens est falsum. Sed ad ꝓbationem veritatis antecedētis dicendum est ꝙ nō bene exponit̄. quia est regula. ꝙ exponendo ꝓpōnem de signo alietatis cuius copula modificatur aliq̄ modoꝝ. tūc in tertia exponente talis modus etiam debet negari. Debet ergo tertia exponēs eē talis. ⁊ simul sortes nō possibiliter est homo. Ad vltimū respondetur. ꝯcedendo primam ꝯñam. quia antecedens est falsuꝫ. illa videlicꝫ. semper homo differt ab homine. ⁊ nō debet sic exponi. semꝑ hō est. ⁊ simul quilibet homo est ⁊ simul ꝑ hō nō est. qꝛ tertie exponentis ꝯtradictoria est falsa. illa vicꝫ. aliquo tēpore oīs hō est a hō. ⁊ supponat ly hō determinate ꝓpter ly a. Sed debet prius resolui in singulares. ⁊ tūc omēs singulares erūt false. ergo etiā ipsa. Sed tñ negandū est ꝙ in prima cōsequentia arguat̄ a supiori ad inferius. qꝛ deberet argui cum distributione supioris ⁊ cum ꝯstantia inferioris. Sed alie ꝯñe omnes valent. vicꝫ a subalternante ad subalternatā. ⁊ ab equiualente ad equiualēs sic sunt assumpte supra. sed nō sequitur veritas sophismatꝭ. ex quo prima propositio que assumit̄ est falsa. Sunt nonnulle regule de signis alietatum considerande. Prima. Aggregatū ex signo alietatis ⁊ termīo nō supponente. tale aggregatū ꝓ nullo supponit. vt differt a chimera. differt ab adam alter ab antichristo. Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino transcendente distributo per tale signuꝫ ꝓ nullo supponit. vt differt ab ente. differt a qualitate. Alia regula. Aggregatuꝫ ex signo alietatis et termino singulari supponente supponit ꝓ qualibet re mundi que non est suppositum termini singularis. vt differt a iohāne. Alia regula. Aggregatū ex signo alietatis ⁊ termino cōmuni supponente. non tamen actu plura supposita habente supponit pro omni re q̄ non est suppositum talis termini cōmunis. vt sortes differt a deo luna differt a sole. Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino communi habente actu plura supposita. non tamen transcendente ⁊ distributo tale signum supponit pro omni re mūdi que non est suppositum eiusdem termini. Et pro nullo supposito eiusdem termini. vt ly differt ab homine in sophismate supponit pro qualibet re mundi q̄ non est homo. ⁊ pro nullo homine supponit. Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino cōmuni non distributo habente actu plura supposita. ⁊ si supponit. supponit pro qualibet re mundi. vt ab homine differt.

Ad octauum
Ad nonum
Regule de suppoñ. signi alietatis ⁊ termīo ab eo recto.
Prima.
Secunda.
Tertia.
Quarta.
Quinta
Sexta

Vtrum diffinitio suppositionis sit bona. Pro questione est notandum ꝙ ipsa est cathegorica īdefinita affirmatiua. Subiectum est hoc totum. diffinitio suppositionis. Predicatum est ly bona si capitur impure adiectiue. Capiendo aūt pure adiectiue tunc hoc totum est predicatum. bona diffinitio suppositionis. Et non hꝫ ꝯriam.

Declarat ꝓprietates q̄stionis

Succontraria eius est. diffinitio suppositionis nõ est bona. Contradi
ctoria est. nulla diffinitio suppositõis est bona. Subalternans est Õis
diffinitio suppositiõis est bona. Subalternatam nõ habet. Et ē in ma
teria contingenti. Et ꝯuertit simpliciter sic. Bona diffinitio suppositõ
nis est diffinitio suppositõis. Et ly diffinitio in titulo restringit per ly
suppositionis. ⁊ verificat sic. hoc est diffinitio suppositiõis. Sed ly sup
positionis supponit materialiter ex regula alexandri. Fiet ꝺ voce ꝑmo.
vel etiam ex cõi cautela logicoꝝ vicꝫ. Quilibet terminus rectus a termi
no secũde intẽtionis stat materialiter. Exemplũ vt diffinitio appositio-
nis. ⁊ suppositio diuidit in materialē ⁊ formalē ⁊c. Sed p̃dicatũ scilicet
bona supponit determinate. ⁊ verificat sic. hoc ē bonũ. Et p̃dicatũ ap-

Diffinitio suppõnis ꝺ q̃ querit q̃stio.

pellat suã formã. Secũdo notandũ ꝙ diffinitio de q̃ querit questio ē
ista. Suppositio est acceptio termini in ꝓpõne ꝑ aliq̃ vel ꝑ aliq̃bꝫ de q̃
vel de q̃bus talis terminus verificat mediãte copula talis ꝓpõnis.

Dicta diffinitio de ri-re nõ valet

Primo

Secũdo.

Tertio

Quarto.

℞. ad questionem

Pro quo notãdũ ꝙ ista diffinitio vt ponitur in ꝟbis de rigore nõ est
bona. Primo ideo. Quia seq̃ret ꝙ ille terminus homo in ista hõ currit
nõ supponeret. quia nõ verificat. ex q̃ nõ predicat sed subijcit Et secũdo
sequeret ꝙ obliq̃ nõ supponerent. q꞉ nõ predicant. q̃a obliquus se solo
nõ põt esse p̃dicatum. Tertio sequeretur ꝙ ly adam ibi nõ supponeret.
Adam est mortuus. quia nõ verificat mediante copula talis ꝓpõnis
Quarto seq̃retur ꝙ anima realis alicuius logici esset suppositio. q꞉ ta-
lis accipit terminũ ꝑ aliq̃ vel aliq̃bus. Per hoc respondet ad q̃stio
nem ꝙ diffinitio suppositiõis vt ponitur in verbis non est bona. ex cau
sis iam immediate supra dictis. intellecta autē ad sensum hũciã postea
dicendũ. est valde bona. Debet g̃ diffinitio suppositõnis sic intelligi
Suppositio est acceptio termini in ꝓpõne id ē terminus met. accept⁹ in

Diffinitio suppõnis sic intelligitur

ꝓpõne ꝑ aliq̃. i. natus accipi ꝑ suo significato vel ꝑ aliq̃bꝫ. i. natus acci-
pi ꝑ suis significatis. de q̃. i. de cuius significati ꝓnoie demõstrãte vl' no
mine suum significatũ adeq̃te ſcante. vel de quibꝫ. i. de q̃ꝝ ꝓnoibꝫ sua si
gnificata demõstrãtibꝫ. vel noibꝫ sua significata adeq̃te significantibꝫ ta
lis terminus verificat. i. verificabilis ē in potentia ꝓpinqua ſm se vl' ſm
suum sinonimũ in totali modo significãdi substratiuo principali ⁊ con
uertibili. vel penes suum rectum secum nõ alterius numeri ⁊ taliter ten
tus mediãte copula talis ꝓpõnis. i. mediãte copula eiusdē ꝓpõnis. vel
mediãte copula sibi sinonima q̃ ad significare cũ tp̃e. vel q̃ ad absolutio
nem a tempore. vel mediante copula habente consimilē modũ ampliã
di quē habuit dictio q̃ talem terminũ ampliauit. vt ly homo in ista. hõ

Diffinitio suppõis in forma.

est aial. In forma. Suppositio est terminus met acceptus in ꝓpõne
ꝑ suo significato. de cuius significati ꝓnoie suum significatum demon-
strante. vel nomine suũ significatũ adeq̃te significãte vl' ꝑ suis significa
tis. de quoꝝ ꝓnomibꝫ sua significata demõstrãtibꝫ. vel noibꝫ sua signifi
ta adequate significantibus talis terminus verificabilis est in poten-
tia ꝓpinqua ſm se vel ſm sibi sinonimum in modo significãdi substra-
tiuo totali principali ⁊ ꝯuertibili. vel pen s suũ rectũ secũ nõ alteri⁹ nu
meri ⁊ taliter tẽtus mediante copula talis ꝓpositionis vel mediante co-

pula sibi sinonima quo ad significare cuȝ tempore. vel quo ad absolutio
nem a tpe. vel mediante copula habente consimilem modum amplian//
di quē habuit dictio q̃ talē terminum ampliauit. Dicitur prio. suppo//
sitio est terminus hoc ponitur ꝑ genere ⁊ loco diffiniti ⁊ per hoc innui//
tur ꝙ suppositio in re ⁊ realiter non est aliud nisi terminus met suppo//
nens. ⁊ per hoc etiam excluditur ꝙ nulla propositio vt sic supponit.

Declaratio eiusdem

Correlarium. ly acceptio capitur in diffinitione pro termino scđe intē
tionis. alias em̄ non posset esse genus diffiniti. ex quo nunꝙ̃ terminus
prime intentionis potest esse genus ad terminum secunde intentionis.
Est tamē verum ꝙ ī diffinitionibus descriptiuis sicut presens est. non ē
īconueniēs. capiꝶ ergo ly acceptio īproprie passiue, ꝑ termīo q̇ accipitur
⁊ nõ ꝑ re q̃ accipit Correlariũ. Acceptio termini est regimē idēptitatꝫ
vel cause formalis. Correlarium. terminnm accipi est ipsum a poten//
tia cognitiua apprehendi actualiter vel aptitudinaliter. per quod sequiꝶ
ꝙ canes ⁊ bruta etiã accipiunt terminos q̇a formãt ꝑpositiones. Et
sunt ibi due opiniones. Prima est ꝙ ly acceptio debeat capi vt importat
actũ. ⁊ sic termini in libris clauꝶ nõ supponũt. q̇a actualiter a nullo ho//
mine accipiuntur. Unde terminus dicitur põi in libro clauso circa quē
actualiter nemo aduertit. ⁊ cuius significatum nullus apphendit. Se
cunda opinio. ꝙ ly acceptio capitur aptitudinaliter. ⁊ ꝺm illam viaȝ ter
mini in libris clausis supponunt. ⁊ licet auctualiter non accipiantur pro
suo significato. sufficit tamen ꝙ nati sunt accipi. Correlarium. Ista ꝑ
positio est vera omne supponēs est significans. si ambo termini impor//
tant actum vel ambo aptitudinē. Si autem vario modo ipsa erit falsa
vt patet.

Ly acceptio capiꝶ pro termino scđe intētiōis

Si termini in libris clausis supponant

Dicitur secundo. in propositiõe per hoc innuitur ꝙ nullꝰ ter
minus extra ꝑpõnē supponit. ⁊ valet illa ꝑticula extra propositionē tm̄.
id est terminꝰ qui nõ poniꝶ in propositiõe. ⁊ per ꝯsequēs illa propositio
terminus extra ꝑpositionē supponit est falsa ⁊ impossibilis. quicquid
determinet ly extra siue determinat ly terminus siue ly falsa. Sed ille ter
minus extra ꝑpõnē põt supponere. si ly extra determiat ly terminus est
vera. Si aũt determinat ly supponere tunc est falsa. Et ratio falsitatis
illius propositõis est. q̇a suppositio est adinuenta ꝑpꝶ saluare veritateȝ
⁊ falsitatē ꝑpositionũ. modo veritas ⁊ falsitas solum est in ꝑpositione et
non extra ꝑpositionē.

Nullus terminꝰ supponit extra ꝑpõnem.

Dr̄ natus accipi ꝑpter termīos in libris clau//
sis qui supponunt ꝺm cõmuniorē opinionē. Et licet non accipiuntur ꝑ
suis significatis. sufficit tamen ꝙ nati sint accipi ⁊ iuxta opiniones duas
prius positas põt videri veritas vel falsitas illius ꝑpõnis. omnis suppo
sitio est significato. Diciꝶ pro suo significato ꝑpter terminos singula//
res qui supponũt ꝑ vno solo significato saltem vniuoce. Dr̄. de cuius
ꝑnomīe suũ significatũ demõstrante. ꝑ h̋ innuitur ꝙ nõ oportet terminũ
q̇ supponit verificari de suo significato. sed sufficit ꝙ verificaꝶ de ꝑnomi
ne demonstrante suũ significatũ vt sic. hoc est homo demonstrãdo ꝑ ly
hoc hoīem. Dr̄ vl' de nomine suũ significatũ. ⁊c̃. q̇a terminus q̇ sup//
ponit etiã põt verificari mediãte noīe significante suũ significatũ. vt ly hõ
positũ in ꝑpõne vt s.c. sortes est hõ plato ē hõ. Silr̄ subiectũ illius sup//

ponit res que nõ demonstrat est. Et licet nõ verificet de pronoie suum si gnificatum demonstrante. sufficit tñ q de noie suũ significatum signifi- cante. vt sic. lapis est res que nõ demonstrat vl homo vl asin9 zc. Dr adeqte p h innuit q ly asinus non supponit p hoie. lz verificet de noie. s. ly ens suũ significatũ significãte vt sic. ens ẽ asin9 tñ ly ens nõ significat ade qte illd qd ly hõ significat. Dr p suis significatz. ppter tminos cões q supponũt p significatz. Dr de qz pronoib9 zc. ppter ly hoies in illa hoies currũt qd sic verificat hi sunt hoies. Dr vl noib9 sua significata. ppt subiectũ illius entia q nõ demostrant sũt. Silr ppt subiectũ illius. subiectũ nõ supponẽs ẽ. Di tal termin9 verificabil est ppt subiecta obli- qs aduerbia vba qñ sũt cplexa. Dr in potẽtia ppinq ppt subiectũ illi9 anthichristus ẽ qd nõ supponit. lz possibile sit illud subiectũ verificari.

Esse verificabile ĩ potentia ppinqua

tñ nõ ĩ potẽtia ppinq. Vñ ille tminus dr eẽ verificabil in potẽtia ppinq q sic se hz q si tal termin9 defacto eẽt pdicatũ vl pncipalior ps in ppõne af firmatiua nõ pgnãte in q a pte subiecti poneret pnomen suũ significatuz demonstrans. vl nomẽ suũ significatũ adeqte significans respectu eiusdẽ copule. q tũc tal ppõ eẽt vera defacto de re significata vl demonstrata p talem terminum nulla facta mutatõe in re adextra d nõ esse ad eẽ. z hoc in terminis absolutz z cnotatiuis qd fiat sine mutatõe sm qd. Dicitur sm se vel sm. zc. ppter obliqs z aduerbia qui nõ verificant sm se sz sm sua sinonima. vnde obliquus sp dz verificari sm suũ rectum secũ nõ dis- conuenietem in numero. Si autem caret recto tũc debz sumi vnus alter rectus sibi sinonimus: exẽplum primi. hois interest. ly hominis sic veri ficatur. hoc est homo. exẽplum secundi. sortes veniet cum nece ly nece sic dz verificari. hoc est mors. Di z cuertibili. p hoc innuitur q predicatuz illius. sortes differt ab homine nõ supponit pro homine. licet verificat de homine sm ly differt ab hominibus tamen non suum sinonimuz in

Qñ terminus verificat taliter tentus

modo significandi conuertibili. Dicitur tal tentus ppter illum ter- minum homo in illa. hõ rudibilis currit q nõ supponit. licet verificent vt sic. hoc est hõ tamẽ nõ taliter tentus. Unde est Regula. determina- bile debet verificari cum sua determinatõe cathegorematica z nõ exten- dente. Dr cathegorematica. qa determiabile nõ oportet verificari cũ deter minatiõe sincathegorematica. vt ois hõ currit. ly hõ verificatur sic. h est hõ. Di nõ extẽdente ppter subiectũ illius. omis ppositio si ẽ impossibi- lis est falsa. cuius subiectũ sic verificat. hoc ẽ propositio z non sic. hoc est p positio si est impossibilis. Alia regula. non oportet determinationem verificari cũ suo determinabili. sed quelibet de termiatio supponẽs de bet verificari se solo vt quilibet obliquus sm suũ rectum secum non dis

Verificari

conueuientem. Verificari est vere z affirmatiue predicari vt ly homo ibi sortes est homo. Dicitur vere quia in nulla ppositione falsa terminus verificatur. Dicitur affirmatiue quia in propositione negatiua termin9 etiam non verificat. Correlarium. aliud est dicere terminum verificari

Quãdo termin9 verificatur mediãte copula talis ppõnis zc

de aliquo qz ppositionẽ esse veram de aliquo. Dicitur in diffinitione mediante copula talis propositionis ppter predicatũ illius. homo est animal qd sic verificatur hoc est animal. Dicitur vel mediante copula

sinonima. etc. pp̄ter terminos illius ꝓpositionis homo currit qui sic verificantur. hoc est homo et hoc est currens. Dicitur vel mediante copula habente ꝯsimilē modū ampliandi ꝓpter ly adam i illa. adā ē mortu⁹ qō suppōit. et dʒ sic v̄ificari h̄ fuit adā q̄ ē vl' fuit. Correlariū. extrema illi⁹ ꝓpōnis hō fuit aīal d̄nt sic v̄ificari. h̄ fuit hō q̄ est vl' fuit. vl' sic hoc est vel fuit homo. ponendo ꝙ ꝓpositiones de disiunctis copulis sint cathegorice. Sed predicatū sic debet verificari. hoc ꝙ fuit fuit aīal. Unde est regula. omnis terminus qui verificatur et pronomē suum significatum demonstrans debent accipi ad easdem differentias temporū. Correlarium. subiectū illius chimera et homo fuerunt non supponit. Quia est r'la. ꝙ copulatū ex t'mino supponente et non supponēte nō supponit. Sʒ disiunctū ex termio supponēte et nō supponēte supponit pro eo pro quo terminus supponēs se solo supponit. Correlariū. subiectum illius non supponit tunica ade est in scholis. quia est Regula. determinatō nō supponēs addita suo determiabili facit ipm n̄ supponere. Correlarium. de oibus partibus orationis dantur termini supponētes coniunctione et prepositione dempta. et causa est. quia sunt sincathegoremata. Unde de noīe talis est manuductio. Omne nomen non existens sincathegorema purum vel mixtum. neqꝫ adiectiuū purū ꝗtum est ratione sui ipsius in ꝓpōne positum supponit. Dicitur vel mixtum. quia sincathegoremata mixta etiam non supponunt. vt nemo nihil quia non verificatur nō sic. hoc est nemo q̄a non verificat' taliter tentus. q̄a iam negatio capitur infinitanter. ex quo postponitur copule. Si autē negatio inclusa in eis capit' infinitanter tunc supponunt et verificantur sic. hoc ē nemo demonstrando lignum Sed adhuc ly nihil non supponit quia non est verificabile. saltem capiendo ly ens inclusum semper eodem modo vel transcendenter vl' nō transcendenter. Dicitur ꝗtum est ex parte sui quia ly hō ibi nō suppōit homo rudibilis currit. Sil'r ly tūica. ibi. tunica ade est in scholis sed hoc nō ē ratione sui sed ratione alienationis. De pronomine sunt due opiniones. Una est q̄ dicit ꝙ sint i mēte et tūc ꝓnomia ꝓmitiua qn̄ cum eis n̄ sunt demonstrabilia vl' an̄cedentia supponunt. si saltē alie particule eis conueniunt. et licet sint sincathegoremata mixta tamen adhuc supponunt et non est simile sicut de alijs. quia actus quem includunt est pars extremi. hoc aūt nō ē de alijs. et sic sunt signa suppositionis et restrictōis. et hoc habent ex modo significandi ꝓncipali. Si autem ponitur cum eis tale substantiuū exp̄sse tunc non supponunt. q̄a sunt sincathegoremata pura. Sed pronomina deriuatiua quando non habent expresse substantiua significantia rem possessam tūc supponunt solum pro re possessa. vt meū currit. i. aliquid mei currit. Si habent cū eis expressa substantiua significantia rem possessam tunc supponunt ꝓ possessore vt meus asinus currit. ly meus supponit pro me vel sorte. Et hec est opinio communior quia alias sequeretur ꝙ nulla esset propositio mentalis de verbo prime vel secunde persone. Secunda opinio dicit ꝙ pronomina non sint in mente. hoc est tantum dicere. ꝙ nullus actus nec demonstratiuus nec relatiuus ponatur in mente. Et ista est

Regula
Regula
De oibꝫ ptib⁹ orōnis dant' termini supponentes etc.
De noīe regula
De ꝓnoibꝫ ꝓma opinio coīor
Secūda opinio min⁹ ꝓbabilis

via minus probabilis quia sm eam sequeretur ꝙ vna propositio falsa fieret vera. vnde illa est falsa. omnis homo videt se in casu ꝙ quilibet homo videat alterum hominem. ⁊ nullus videat seipsū. ⁊ tamen eius mētalis est vera. quia valeret tantum. omnis homo videt hominē. ex quo non ponitur talis actus in mente. Etiam sequeretur ꝙ vna tota constructio adiectiualis esset nomen apud logicum. vt; hoc totum ego homo q̄a hoc tunc non est complexum.

De verbis

De verbis sunt due opiniones. Una dicit ꝙ sint incomplexa ⁊ simplicia. tunc omnia verba quibus diffinitio conuenit supponunt. Secunda opinio dicit ꝙ sunt complexa. ⁊ sm illā opinionē nullum verbum supponit.

De aduerbijs

De aduerbijs. omnia aduerbia cathegorematica supponunt ⁊ verificantur sm nomina a quibus descēdunt si habent huiusmodi vt sortes currit bene. sic verificaꝛ ly bene hoc est bonum. ⁊ sic de alijs. Sed aduerbia sincathegorematica non supponunt vt negandi. Dicūt tamē aliqui etiā ꝙ aduerbia cathegorematica etiam non supponant. quia sunt pura adiectiua sed hoc nō est tenendū.

De participijs. Omne participiū non existens purum adiectiuum ⁊ cui diffinitio conuenit supponit. De interiectionibus Interiectiones verificantur sm suas significationes vt ve ⁊ heu sic verificanꝛ hoc est dolor. sed pape sic verificatur hoc est ammiratio ⁊ ita de alijs.

Sophisma

Declarat ꝓprietates

Homo est species. Quod sophisma est propositio cathegorica indefinita ⁊ affirmatiua. subiectū eius est ly homo. p̄dicatum ly species. ⁊ est est copula nullam habens contrariam. Sꝫ ꝯtradictoria eius est de rigore logice. nullū homo est species. Succōtraria eius ē. hō non est species. Subalternans est. omne homo est species. Subalternatā nō hꝫ. Et ē in materia naturali de rigore logice. Sed de rigore verboꝝ esset in materia remota. Et cōuertitur simpliciꝛ sic. ergo species est ly homo. ita ꝙ signū ly non sit pars extremi sed solū signū materialisatōnis circa ly hō. Et subiectum eius supponit ⁊ verificaꝛ sic. hoc est ly hō. Sꝫ p̄dicatū sic ꝟificaꝛ hoc est species. Et subiectū supponit cōiter ⁊ materialiter ex regula topicali. Talia sunt subiecta q̄lia ꝑmittuntur ab eoꝝ p̄dicatis. Sed predicatum supponit cōiter ⁊ ꝑsonaliter. Et ambo extrema appellant sua significata formalia. Sꝫ nullus terminus ampliatur

Rl'a topicalis Boetij

nec restringiꝛ in sophismate saltem restrictione logicali. lꝫ topicali restringatur subiectū. Consequenter notandum. ꝙ sophisma p̄ns moueꝛ sup regula topicali videlicet talia sunt subiecta qualia ꝑmittuntur ab eorum p̄dicatis q̄ regula non ponitur in topica. sꝫ ē inuēta in topica Boe. Un̄ ipsa ꝓpositio tantū valet. subiecta sunt aliqualia ⁊ eis silia ꝑmittuntur ab eoꝝ predicatis. ita videꝛ ꝙ ipsa est hypotetica copulatiua. Unde ista regula quatuor habet partes ⁊ tantum de duabus erit ad propositū videlicet p̄ma secunda. De alijs aūt duab⁹ ꝑtib⁹ habitū est i veteri arte. Circa illā questionē. vtrum tales sint ꝯcedēde. hō est species. animal est genus.

Prima ꝑs regule

Pria ꝑs. p̄dicatuꝫ vel ꝑncipalior ꝑs predicati vel eoꝝ

ꝑncipalis pars predicati extrīs terminus secunde intētiōis significās ad placitum vltimate terminos vt sic restringit subiectū vel partē ei⁹ qd̄ predicato dempto eēt termin⁹ ꝑme itentōis ad standū materialiť nisi alias ex cōi mō loquēdi capiať ꝑsonaliť. vł nisi aliūde restringať ad standum ꝑsonaliter. vel nisi esset pronomen demonstratiuū vel relatiuū vt sic captum. Exēplū homo est species aľ est genus. Dicitur primo ꝑdicatū qꝛ nunꝙ̄ subiectū restringit ꝑdicatū ad standū materialiter. ſꝫ bn̄ ecōuerso nisi forte in modalib⁹ compositis ſꝫ h̄ nō fit ꝑ p̄ntēꝫ regulam. Sed per diffinitionē ꝑpōnis modalis cōposite. Dr̄ vł ꝑncipalioꝛ pars. ꝑpter ly homo in illa. hō est alba species. similiter hō ē species iohis. Dr̄ vł exꝫ ꝑncipalis ꝑpter ly hō in illa. hō ē spēs vł aľ. in qbus oibus restringiť. Dr̄ extrīs terminus scd̄e itentōis qꝛ termin⁹ ꝑme intētōis nō restrigit subiectū ad standū materialiť. Dr̄ significās ad placitū vltiate ꝑpť ly hō in illa. hō ē bu. lapis est ba. qd̄ nō restringiť. Dicitur terminos ꝑpť subiectum illius. p̄nus ē panneriū. p̄nus est vexillum. Dr̄ vt sic. ꝑ h̄ innuitur ꝙ tale ꝑdicatū dꝫ accipi in eo mō significādi quo ē terminus scd̄e intentionis ꝛ nō ꝑme. Dr̄ quo ꝑdicato dēpto eēt terminus ꝑme intentōis ad excludenduꝫ subiectū illius. silogismus ē oratio. similiter ꝑpositio est oratio. qꝛ d̄posito ꝑdicato subiectū adhuc ē termin⁹ scd̄e intētōis. Dr̄ ad standū materialiť. Vn̄ ille termin⁹ dꝛ stare materialiť qui stat pro suo significato nō vltimato ſm ꝯceptū ſm quē nō vltimate significat. Diciť nisi alias ex cōi modo loquendi. ꝛc̄. quia subiectū ibi nō restingitur aliō a vero ē verū. siľr ens in scholis est dictio. siľr equ⁹ in vngaria est nomen Dr̄ vel nisi aliunde restringať ꝑpter ly homo in ista. aliquis hō ē species Siľr nulla substantia ē genus capiendo ista signa distributiua ꝑsonaliter. Dicitur vel nisi eēt pronomen. ꝛc̄. ad excludendū subiectū illi⁹. hoc ē genus demonstādo illū terminū ens. Siľr ad excludendum subiectū secunde partis illius copulatiue hō ē nomē ꝛ illud est dictio bissillaba. *[Terminus stat materialiter]*

Correlariū. subiectū in illa nō restringiť hō videt speciē. qꝛ neꝙ̄ predicatū neꝙ̄ principalioꝛ ꝑs neꝙ̄ exꝫ ꝑncipalis ꝑs predicati ē scd̄e intentionis. *[Hō videt spēm]* Correlariū. subiectū ibi nō restringitur. hō ē aľ vel species. Et ꝉꝫ exꝫ ꝑncipalis pars predicati sit terminus scd̄e intentōis tamen ſꝫ aliquos talis termin⁹ scd̄e intentionis deberet ꝑponi. ꝛ dicunt ꝙ ibi restringatur homo est species vł animal. tn̄ hoc stat in beneplacito ꝛ in certificatione. potest ergo in vtraꝙ̄ subiectū restringi. *[Hō ē aiāl vł species]* Correlariū. subiectū ibi restringitur sortes ꝛ plato sunt noīa ꝛ ipsa ē vera capiendo ly ꝛ personaliter. sed capiendo ly ꝛ etiā materialiter tunc adhuc subiectū restringitur ꝛ non erit incōgrua. quia subiectū etiā potest stare in plurali numero sed tunc erit falsa. *[Sortes ꝛ plato sūt noīa]* Correlariū. subiectū etiā ibi restringitur hō ē interiectio. Et est pronomē. legēs est aduerbiū. qꝛ nō oportet ꝙ ꝑdicatū conueniat subiecto ꝑ suo significato. licet ipse hugo addat ad regulam tamē nō oportet ꝛ ſm eū adhuc stant materialiter ex regula Alexandri. Fiat de voce ꝛc̄. *[Hō ē interiectio]* Correlariū. subiecta ibi nō restringuntur ꝑ p̄ntem regulaꝫ lapis est generis masculini. homo est generis cōmunis mulier est generis femini. qꝛ solum minus principalioꝛ ꝑs predicati est termin⁹ scd̄e in *[Lapis est generꝫ masculini]*

tentõis tamen adhuc subiecta talia stant materialiter ex regula. Fiat de
Ois hõ ẽ totũ i q̃ntita te. — voce. Correlariũ. subiectũ ibi restringitur. ois homo ẽ totũ in quãti/
tate ꝛ est vera ꝛ ambo extrema eius supponũt pro subiecto illius. omne
Scđa ps regule — omnis homo ẽ totũ in quãtatite capiendo ly omne psonaliter. Scđa
ps regule. quando subiectũ ꝛ predicatum sunt termini secundaꝝ intẽtio
num ꝛ predicatũ ꝯuenit subiecto p suo significato nõ vltimato. ita ꝙ nõ
pro vltimato tunc predicatũ restringit subiectũ ad standuȝ materialiter
nisi aliunde caperet̃ psonalit̃ ꝛc. Silogismus est dictio. pnomen est no/
men. oratio est nomen. Correlariũ. ista secunda pars regule habet eo
dem modo intelligi sicut prima. Dicitur ꝯuenit subiecto p suo significa
to non vltimato pp̃ter subiectum illius. silogismus est ppositio. pposi/
tio est oratio. Similiter oratio est cõplexũ in quibus nõ stat materialit̃.
quia predicatũ non conuenit subiecto pro suo significato non vltimato
sed vltimato. Dicitur ita ꝙ non p vltĩato. qꝛ dicẽdo sic. sil gism⁹ ẽ nomẽ
ly nomẽ conuenit subiecto. etiã p suo significato nõ vltimato quia totus
silogismus potest capi materialiter tamen hoc non est suũ significatum
vltimatum. Alie autem particule adduntur ibi ex eiusdem causis sicut
Duplex est sensus so/phismatis — in prima. Pro sophismate notanduȝ. ꝙ duplex est sensus spohismatꝫ
Primus est de rigore verboꝝ. Unde rigor verborũ est sensus quẽ
Prim⁹ — habent termini a primo impositore sicut sunt impositi ad significãdum
Secund⁹ — Secundus sensus sophismatꝫ est de rigore logice. Et rigor logice est
R. ad sophisma de ri/gore verborum — sensus quẽ habent termini ex regulis logicalibus. Per hoc responde
tur ad sophisma. ꝙ ipsum de rigore verborum est falsum. quia valet tan
tum. animal quod est homo est species. modo hoc est falsum qualiter/
cunq; capiat̃ ly species siue in prima ĩpositione put significat dispositio/
nem rei siue in secunda impositione put videlicet significat omnes termi
nos habentes sub se terminos inferiores solum qui sunt indiuidua.
R. ad sophisma de ri/gore logice — Secundus sensus sophismatis est de rigore logice. ꝛ in isto sensu po/
test sophisma habere multos alios. ex quo in eo ponitur terminus mate
rialiter captus videlicet subiectum qđ stat materialiter ex regula topi/
Primus sensus — cali ꝛ prima eius parte. Primus sensus quem habet sophisma ex ri/
gore logice est ꝙ ly hõ significet omnes tales terminos hõ hõ hõ. ꝛc. et
cõnotet omnes tales significare ad placitũ et absolute omnes homines.
ꝛ sic sophisma valet tantũ aliquis termin⁹ hõ significãs homines est spe
cies. in tali sensu sophisma est verum. quia est indefinita affirmatiua cu
ius ambo extrema supponunt pro isto termino homo personalit̃ capto
ꝛ sic sophisma est in materia naturali. ꝛ bene valet cõsequẽtia hõ est spe/
Secundus — cies. ergo omne homo est species. ꝛ sic non significat singularit̃ Scđs
sensus est. in quo subiectum capit̃ vt significet omnes tales terminos
hõ hõ hõ scissos sculptos scriptos et rectos ꝛ sibi similes. siue capiantur
personaliter siue materialit̃ ita ꝙ significet quemlibet terminũ hõ ꝛ oẽm
sibi silẽm in figurando ptrahendo scribendo sillabicando. ꝛc. ꝛ sic iterũ
Tercius — sophisma est verũ sicut prius et est in materia contingenti. Tercius
sensus. in quo subiectũ significat omnes tales terminos hõ hõ ꝛ oẽs
sibi similes in mõ significandi principali ꝛ essentiali ꝛ cõnotat omnes ta

les per modũ signi. in tali sensu sophisma iterũ est verũ. ⁊ ille terminus
hõ sic significans ẽ species p̃dicamenti signi sed nõ substãtie sicut q̃libet
alter terminus materialiť captus est species p̃dicamẽti signi. ⁊ sic iterũ
est in materia naturali q̃a tũc p̃dicatũ ẽ q̃ditatiue supius ad subiectum.

Quartus sensus prout subiectũ significat omnes tales terminos hõ Quartus
homo qui significant naturaliť cõiter ⁊ cõnotat eos p̱ modum signi. ⁊ sic
sophisma iterum est in materia contingenti. Quintus sensus est pro// Quintus
ut subiectum significat se singulariter rõne sue idemptitatis essentialis
siue naturaliter cõiter siue singulariter quod idem est. ĩ tali sensu sophis//
ma est falsum ⁊ impossibile q̃a vt sic ille terminus homo est indiuiduũ
⁊ nõ spẽs. Correlarium. in sensu rigoristico primo videlicet, put subie Si in primo sensu so
ctum ẽ terminus p̃me intentiõis. ⁊ tenẽdo q̄ figura nõ sit distincta a re fi phisma sit possibile.
gurata sophisma est falsum possibile. Et in casu quo alicui homini im//
primeretur ille terminus hõ. vel si realis homo disponeretur ad modũ
figure illius termini homo, tunc sophisma est verum. in tali sensu. quia
tunc realis homo est species. ⁊ sic est in materia contingenti. Si autem
figura est distincta a figurata tunc sophisma in eadem sensu est falsum
⁊ impossibile ⁊ tunc est in materia remota. Correlarium responsiuũ.
sophisma de rigore verbo⁊ ẽ falsũ. sed de rigore logice est verũ. Ar Arguitur p̃mo Con//
guitur contradicta sophisma in sensu concesso est falsum. ergo male con tra sensum p̃m
cessum. assumptum probatur quia ex eo sequitur falsum. quia sequitur
bene homo est species. ergo animal rationabile ẽ species. tenet consequẽ
tia a diffinito ad diffinitionem. vel a conuertibili ad conuertibile Cõ Secundo
firmatur. adhuc ex sophismate sequitur falsum. ergo. quia sequitur be//
ne homo est species. ergo species est homo. tenet consequentia per con//
uersionem. Confirmatur. Ex sophismate vero coassumpto sequitur Tertio
falsum. ergo. quia sequitur bene. homo est species. ⁊ omnis species ẽ q̃n
te declinationis. ergo homo est quinte declinationis. tenet consequentia
in darij per transpositionem premissarum: Confirmatur. Adhuc Quarto
ex sophismate vero coassumpto sequitur falsum. ergo. quia sequitur
bene homo est species. ⁊ nullus homo est non homo g̊ hõ nõ est hõ.

Confirmatur. Contradictorium sophismatis est verum. ergo ipsũ Quinto
falsum. quia sequitur ex vero in bona consequentia. Quia sequitur be//
ne. nullũ animal est species ⁊ omnis homo est animal. ergo nullus ho
mo est species. Confirmatur. adhuc ex sophismate vero coassũpto Sexto
seq̃tur falsum. quia sequitur bene. hoc est species ⁊ hoc est nullũ homo
igitur nullum homo est species. tenet conseq̃ntia per diffinitionem silo//
gismi. Et iterũ. ex sophismate seq̃tur falsum. ergo. quia sequitur bene. Septimo
hõ est species. ergo omne homo est species. tenet consequẽtia ab ĩdefini//
ta ad suã vl̃em Ad p̃mũ rñr negando consequentiam. ad probatio// R. ad p̃mũ argũtũ
nem dicendum est q̄ nõ arguať in illis sensibus in q̃bus sunt diffinitũ ⁊
diffinitio ad inuicem. nec in quib⁹ sunt termini ꝯuertibiles. q: capiũť
materialiter. Est tamen verum q̄ consequens etiam est verum. ⁊ eius
extrema supponunt pro eodẽ vic3 pro subiecto eiusdem propositionis
mer. quia subiectum, iam capitur materialiter. ⁊ sic est incomplexum et

erit species pꝛedicamenti signi. Sed adhuc consequentia nõ valet qꝛ in casu quo cras nullũ tale ꝯplexuȝ fieret alꝛ rõnale tunc sicut per antecedẽs significatur eẽ ita erit ⁊ nõ erit sic sicut ꝑ ꝯsequẽs significatur esse.

℞. ad secundum

Ad scđm rñdetur negando ꝯñam. ad pꝛobationẽ dicẽduȝ ẽ negãdo ꝙ sic ꝯuertatꝛ q̃a arguitur a suppositione materiali ad ꝑsonalẽ rõe ly hõ. sed debet sic ꝯuerti. ergo spẽs ẽ ly hõ vt pꝛius.

℞. ad tercium

Ad tertiũ dicendum est bꝛeuiter ꝙ non sit silogismus quia mediũ equiuocatꝛ

Ad quartum

Ad quartum respondetur ꝙ non totum intrat conclusionẽ etiam equiuocantur termini.

Ad quintum.

Ad quintum respondetur distinguendo quia vel ly animal in maioꝛe capitur personaliter ⁊ materialiter. Si personaliter tunc maioꝛ est vera. si autem materialiter tũc ẽ falsa ⁊ tunc non est in celarent. quia medium equiuocatur imo q̃litercũq; capitꝛ ly alꝛ. argumẽtũ tamẽ nõ ẽ silogismus q̃a semper minoꝛ extremitas equiuocatur

Ad sextum.

Ad sextũ dicendũ est ꝙ nihil pꝛobat q̃a cõclusio est negatiua ⁊ nulla pꝛemissaꝝ.

Ad septimum

Ad vltimum respondetꝛ. distinguẽdo q̃a vel sophisma capitur in sensu quo est in materia naturali. ⁊ tunc conceditur consequentia. Si autem capitur in sensu in quo est in materia contingenti. tunc negetur consequentia. qꝛ solum in materia naturali valet argui iuxta regulaȝ. Coꝛrelariũ. illa ꝯña homo ẽ species. ergo homo sunt species est bona si ꝑs ꝯceptus est conceptus. vel si conceptus sunt itensibiles vel remissibiles qđ idẽ ẽ. Si aũt ponitꝛ oppositũ tunc non valet quia si cras fieret tantum vnus conceptus mentalis illius termini homo añcedens eẽt veꝝ ⁊ ꝯñs falsuȝ

Utrum pꝛima diuisio suppositionis in qua dicitur suppositionum alia cõis alia discreta sit bona. Notandũ q̃stio est pꝛopositio cathegoꝛica indefinita affirmatiua. subiectum eius est hoc totũ. pꝛima diuisio suppositõis in qua dr̃ suppositionũ ⁊c. pꝛedicatum ly bona diuisio suppositionis. Et eius opposite patent ex supꝛadictis. Et ly suppositionis in questione supponit materialiter ꝑ ly diuisio. Et ly diuisio restringitur ꝑ suum relatiuũ Et nullus terminus ampliatur in questione.

Questio nũquã ẽ ꝓpõ hypotetica

Secundo notandum ꝙ questio nunq; ẽ hypotetica qꝛ ei nunq; coꝛrespondet nota hypoteticalis. sed bene quandoq; resoluitur in hypoteticam. vt quando ly qua capitur relatiue tantum. ⁊ hoc est ex bonitate intellectus valentꝭ se confoꝛmare regulis grãmaticalibꝰ. alias illa etiam esset hypotetica. homo est animal q̃a ſm biligam sic resoluitur. hoc est homo ⁊ hoc est alꝛ ⁊ nihil ẽ hõ q̃n ipsuȝ sit animal. Similiter illa eẽt hypotetica. omnis homo est animal. q̃a sic resoluitur. homo ẽ animal ⁊ nihil est homo quin ipsum sit animal. Et ergo resoluere ⁊ coꝛrespondere maxime differunt.

Pꝛĩa diuisio de rigoꝛe non valet

Ulterius notanduȝ. ꝙ pꝛesens diuisio suppositõis dicitur pꝛima in respectu ad secundam sequentem. Et illa verba suppositionum alia cõis alia discreta non sunt diuisio. quia nõ ẽ ꝓpositio hypotetica. Secundo quia membꝛa diuidentia idem significant in diuersis modis significandi.

Intellectus

Sed dȝ sic intelligi. Suppositionũ alia est communis ⁊ alia. id est ⁊ illa que in certo eius modo significandi non est cõmunis est discreta. In hac diuisione similiter sicut in qualibet pꝛimum

signum diuisiuum capiẗ indefinite. sic similiter omnia que ibi poneren//
tur p̄ter vltimū qd̄ capitur relatiue. Cōsequēter notandū ꝙ suppo// Suppositio cōis
sitio cōmunis ſm Marsiliū est suppositio termini stantis cōmuniter.
Et ille terminus dr̄ stare ꝯmuniter cui ex suo modo significādi substra
tiuo ⁊ totali nō repugnat supponere ꝓ pluribus essentialiter distinctis
diuisim ⁊ vniuoce. Quare addanẗ singule particule videatur alibi.
Correlarium. Non sequiẗ ille terminus est cōmunis. ergo stat com//
muniter. qꝛ dicendo sic. ille hō currit. ly homo ē termin⁹ cōis ⁊ tn̄ n̄ stat
cōmuniter. sed discrete. ex quo singularisaẗ ꝑ ly ille. Et sic patet ꝙ termi
nus cōis est suppositio discreta. Sil'r terminus discretus supponit cō//
muniter. vt ibi. sortes est indiuiduum. sortes est nomē. Termin⁹ cō// Terminus cōis
munis est terminus cui ex suo modo significandi substratiuo ⁊ totali n̄
repugnat significare plura ⁊c̄. Diciẗ terminus. ⁊ hoc debet capi tertio
modo vicꝫ ꝓ cathegorematice in p̄dicando. Diciẗ substratiuo ꝓpter illuꝫ
terminū album pure adiectiue acceptū. Diciẗ totali ꝓpter illum termi//
num homo sortes q̄ est terminus discretus. ⁊ licet ex suo mō significan
di partiali scꝫ illius termini homo sibi non repugnat significare plura.
tn̄ ex totali mō significandi sibi repugnat. Sed terminus discretus Terminus discretus
est termin⁹ cui ex suo mō significādi substratiuo ⁊ totali repugnat signi
ficare ⁊c̄. Sed suppositio discreta est suppositio termini stātis discre Suppositio discreta.
te. Et ille terminus dr̄ stare discrete cui ex suo mō significādi repugnat
supponere ꝓ pluribꝫ ⁊c̄. Notandum duplex est diuisio. scꝫ realis ⁊ lo Duplex est diuisio
gicalis Diuisio realis est q̄ partes alicuius cōtinui sepantur ab inuicē
⁊ de ista non est ad ꝓpositum. Sed diuisio logicalis est ꝓpō hypotetica
in cuius prima ꝑte ⁊c̄. Correlariū. Ly dicitur in q̄stiōe pōt capi ꝑso//
naliter vel imꝑsonaliter. Si capiẗ imꝑsonaliter tunc restringiẗ ꝑ illud
qd̄ sequiẗ ipm̄. ⁊ verificaẗ sic. ab illo diciẗ suppositionum ⁊c̄. si autē capi
tur personaliter tūc verificaẗ sic. hoc dicitur ⁊ illud quod sequitur ipm̄
est suppositū suū Correlariū. Terminū esse ꝯmunē attēdiẗ penes si//
gnificare. Sed suppositio cōis attenditur penes supponere. ⁊ g̊ ly chi//
mera in ista chimera currit est termin⁹ cōis sed non est suppositio cōis.
Sequitur g̊ ꝙ quilibet terminus aut est cōmunis aut discretus. Re
sponsio ad questionē Questio est vera. qꝛ indefinita affirmatiua cuius ℞. ad questionem
extrema supponunt ꝓ eodem vicꝫ ꝓ isto aggregato ꝑsonaliter accepto.
Suppositionū alia est cōmunis. ⁊ alia discreta. ⁊ verificanẗ sic extrema
Hoc est prima diuisio suppositionis in q̄ dr̄ Suppositionū alia cōmu
nis. alia discreta. quia q̄ncunqꝫ dr̄ totū tunc etiā ꝑs dr̄. licet nō solum il//
lud dicaẗ in ea. ⁊ p̄dicatum etiam supponit ꝓ eodem. quia hoc est bona
diuisio suppositionis Correlarium responsiuū. questio vt ponitur est
vera. Consequenter notandū ꝙ nōnulle regule sunt quibꝫ nosciẗ q̄s Regule qn̄ terminus
terminus sit cōmunis. ⁊ quis discretus. Prima Omne disiunctuꝫ ex ē cōis vel discretus
terminis singularibus nō adequate ꝓ eodem supponentibꝫ nec singu// Prima
larisatum est terminus cōmunis vt sortes vel plato. Secunda. Disiū Secunda.
ctum ex termino cōmuni ⁊ singulari est terminus cōmunis. ⁊ hoc dum
modo talis terminus cōmunis non singularisatur vt animal vel sortes

Tertia. Tertia. Disiunctum ex terminis cōibus non singularisatis est termi
Quarta. nus cōis. vt aīal vel hō. Quarta. Copulatum ex terminis singulari-
Quinta. bus est termin⁹ singularis. vt sortes ꝛ plato. Quinta. Copulatū ex ter
mino singulari ꝛ termino cōmuni non singularisato est termin⁹ cōis. vt
Sexta sortes ꝛ aīal. Sexta. Quibet terminus cōis in certo mō ſcandi est sin-
Septima. gularis vt inꝯtum significat se singulariſ. Septima. Oia noia ciuita
tū villaꝝ oppidoꝝ castroꝝ aquarū brutorū regionū hominū. sunt ter-
Octaua. mini discreti. Octaua. Aggregatū ex termio cōi et termīo discreto de-
terminate ipm sicut adiectiuū ꝛ suū substātiuū est termin⁹ discret⁹. exē-
Nona plum. vt alb⁹ sortes. acut⁹ plato. Nona Aggregatū ex termio cōi ꝛ ter
mino discreto determinātib⁹ se vt magis cōe ꝛ min⁹ cōe est terminus di
Decima scretus. vt hō sortes. substātia petrus. Decima regula. Cōditiona-
tū ex termino cōi siue cōib⁹ siue discretis est terminus cōis. vt homo si ē
Undecima. homo. Undecima regula. Aggregatū ex termino regēte ꝛ recto. i quo
dictio regens est terminus discretus ꝛ dictio recta est terminus cōis vł
discretus. tūc totum aggregatum est terminus discretus. vt iohannes
Duodecima. platonis. petrus aīalis. Duodecima regula. Aggregatuꝫ ex regimie
ex vi identitatis vbi dictio recta est termin⁹ discretus. tūc totū aggrega
tum est terminus discretus. Exemplū vt paternitas sortis. scia platōis
Si aūt ꝯsideraref alio modo. hoc est ex alia vi tūc erūt termini commu
Tredecima. nes. Tredecima. Termini actu nō supponentes ꝑ pluribus vel pro
vno supposito respectu copule de pñti habentes se tñ iuxta diffinitiōeꝫ
termini discreti sunt termini discreti. vt adam. antichristus. aristoteles.
ꝛ licet nō supponant ꝑ pluribus. tñ hoc nō est ex eoꝝ modis significan
Questio sub alio titu- di. sed ex defectu reꝝ. Ultimo notandum. ꝙ questio posset alio mō sic
lo quē etiā declarat. formari. Utꝝ suppositio bene diuidatur in cōmunem ꝛ discretā. Et in
tali vel consimili ꝓpōne. subiectum est ly suppositio ꝛ stat materialiter.
Regula sic et ly cōmunē ꝛ discretam ex regula. Quando ly diuidiſ importat di
uisionem logicalē tunc restringit terminum qui reddit sibi suppositum
ꝛ terminos significantes mēbra diuidentia ad standum materialiter.
Sed ly et capitur ꝑsonaliter. Correlarium Jlla etiam est vera. aliq̄
suppositio bene diuidiſ in cōmunem ꝛ discretam. Et licet ly suppositō
stet ꝑsonaliter tñ adhuc eius extrema supponunt ꝑ eodem vt ꝑ illo ter
mino suppositionū in illa. suppositionum alia est cōmunis ꝛ alia est di
screta. Correlarium. Jlla etiam est vera. Aliq̄ suppositio cōis bene
diuidiſ in cōem ꝛ discretam. ꝛ eius extrema supponūt ꝑ ly suppositionū
in ꝑdicta. Correlarium. Jlla etiā est vera. aliqua suppositio discreta
bñ diuidiſ in cōem ꝛ discretā. qꝛ iteꝝ extrema verificanſ ō ly suppositio
nū in ꝑdicta ad min⁹ in aliq̄ modo ſcādi vł ad min⁹ potētie suꝑiori.

Sophisma

Parisius et Rome venditur panis. Notandum ꝙ
Declarat ꝓprietates sophisma est ꝓpō cathegorica indefinita affirmatiua de modo loquēdi
incōsueto. Subiectum eius est ly panis. Predicatū. parisi⁹ ꝛ rome ven

dic.si verba adiectiua sunt simplicia.si aūt ꝯplexa tunc hoc totum est p̄
dicatū.parisi⁹ ꝛ rome ens qd̄ vendic. ꝛ tūc ly est ē copula. Cōtrariā non
habet. Succōtraria eius est .parisi⁹ ꝛ rome nō vēdic ois panis. Con/
tradictoria.nō parisius ꝛ rome vēdic panis. Subalternatā non habet
Subalternās eius ē.parisi⁹ ꝛ rome vendic ois panis. Et est in mate/
ria ꝯtingenti.qꝛ extrema naturalr pnt verificari d̄ codē. vt in casu si eēt
vnus panis cōtractus a parisius vsqꝫ ad romā ꝛ venderec in parisius
ꝛ roma.ꝓpter quod sophisma etiam est falsum possibile vt patebit i re/
sponsione. Et cōuertic sic.ergo qd̄ parisius ꝛ rome vēdic est panis. Et
subiectum ei⁹ scꝫ ly panis supponit ꝯfuse tm̄ ex regula Marsilij. Ter/
min⁹ sequens copulatū de p̄dicamēto vbi vel quādo ꝛc̄.supponit cōfu/
se tm̄. Sed p̄dicatū nō supponit.qꝛ nō est verificabile qꝛ de nullo verꝫ ē
dicere.hoc est ens qd̄ parisius ꝛ rome vendic. Sic etiā ly vendic nō sup
ponit qꝛ alienac ꝑ ly parisius ꝛ rome. Sꝫ ly parisius ꝛ rome supponūt
ambo discrete ꝛ ꝟificanc ſm suos rectos. Notandū. subiectū in cō/ Panis i ꝯdictoria di/
tradictoria sophismatis supponit distributiue. ꝛ licꝫ sit termin⁹ suppo/ stribuitur.
ponēs ꝑ speciale signū suppositōis ꝛ restrictōis tn̄ hoc intelligitur solū
de determiatione.qꝛ solum determinatio q̄ supponit ꝑ speciale signum
suppositōis ꝛ restrictōis in ꝯdictoria debet eodem mō supponere.mō
ly panis nō est determinatio sed determinabile. Pro sophismate no Sophisma habꝫ tres
tandum ꝙ ipsum habet tres sensus. Primus.ꝓut ly et capitur copula/ sensus
tiue. ꝛ sic sophisma est ꝓpō hypotetica valens tantū.parisius vendic pa Primus
nis ꝛ rome venditur panis. Secundus sensus.ꝓut sophisma est ꝓpō Secundus
cathegorica. valens tantū.in vtroqꝫ illorū duorꝫ locorꝫ venditur panis
demōstrādo ꝑ ly illorꝫ parisius ꝛ romā. Et isti duo sensus sunt sensus
improprij ꝛ p̄ter rigorē. Primus iō.qꝛ ly et nō pōt capi copulatiue d̄ ri
gore.exquo solū coniungit ꝑtes minus principales p̄dicati Imo si etiā
ꝯiungeret ꝑtes principales p̄dicati adhuc nō caperetur copulatiue.qa
ē cōmunior via ꝙ ꝓpōnes de coplato extremo sint cathegorice ꝛ nō hy/
potetice. Secundus sensus iō est improprius.qꝛ nō videtur cui d̄beret
correspondere hoc signum vle distributiuū scꝫ vtroqꝫ Est ḡ tertius Tertius.
sensus. ꝛ de rigore.ꝓut ly et capitur copulatiꝫ.ita ꝙ sophisma est vna ca
thegorica nō includens signū vle. Responsio ad sophisma. ꝙ sophis R.ad sophisma. Pri
ma de rigore ꝟborꝫ vt ꝓponitur est falsum.qꝛ ē vna indefinita affirmati mo
ua cuius extrema nō supponūt ꝓ eodem.licet p̄dicatū supponat ꝓ duo
bus panibꝫ vel ꝓ duabꝫ rebꝫ q̄ vel que venduntur parisius ꝛ rome. exq̄
ly ens capitur de rigore trāscēdenter.tm̄ subiectū nō supponit ꝓ talibus
exquo nō est vnus panis.licet sint ens vel entia qd̄ vel que ꝑisius ꝛ ro/
me venditur vel vēduntur Secundo est dicendū.ꝙ sophisma in pri Secundo
mis duobꝫ sensibꝫ improprijs est verꝫ. In primo ideo.qꝛ ē vna copula/
tiua affirmatiua cuius ambe ꝑtes sunt vere. vt patet. In secūdo sensu
improprio iō est verꝫ.qꝛ sic est sicut oia sincathegoremata in ea posita vl
sumpta denotant. vt patet. Tertio est dicendū ꝙ ipsum in sensu rigo Tertio.
ristico est falsum possibile. vnde si essent duo fratres q̄ haberent vnum
panē ꝛ vnus vēderet illū in ꝑisius ꝛ alter rome sophisma eēt verꝫ. Vel

etiam si vnus panis esset ꝯtractus a parisius vsqꝫ ad romam ⁊ ab aliq̄
vendereť parisius. ⁊ ab alio rome Uel si essꝫ vnus panis replicatiue in
parisius ⁊ in roma. ⁊ idem panis in vtroqꝫ vendereť. sophisma eēt veꝝ
Arguiť p̄rio cōtra so- Iste tamē vltimus casus nō est naturalis sed sup̲naturalis Contra
phisma. sophisma arguiť. Sophisma est incōgruū. ergo neqꝫ veꝝ neqꝫ falsum.
tenet ꝯn̄a q̄ꝛ verum ⁊ falsum p̄supponūt ꝯgruū. sed assumptū ꝓbatur
q̄ꝛ ꝯiunctio coniungit dissimiles casus. Assumptū ꝓbatur. quia cōiun
Secūdo. git ntm̄ cum gtō. Confirmať. Sophisma est veꝝ ergo male negatū
Assumptū ꝓbať. q̄ꝛ est vna indefinita affirmatiua nō p̄regnās. ad cuiꝰ
veritatem non requiriť ꝙ deť certum suppositū subiecti cui p̄dicatū con
ueniat. ⁊ hoc est verum. Assumptū ꝓbatur. q̄ꝛ subiectū supponit cōfu
setm̄. ḡ nō oportet ꝙ deť certum suppositū subiecti cui p̄dicatum cōue
Tertio niat. Confirmať. Sophisma seq̄tur ex vero. ḡ ip̄m veꝝ. q̄ꝛ sequitur
bene Parisius vendiť panis. ⁊ rome vēditur panis. ḡ parisius ⁊ rome
venditnr panis. tenet ꝯn̄a a copulatiua ad vnam de copulato extremo
Quarto Confirmať. Sophisma sequitur ex vero. ḡ ip̄m verum. quia sequi
tur bene. in vtroqꝫ illoꝝ duoꝝ locoꝝ venditur panis ergo parisius ⁊ ro
Quinto me vendiť panis. tenet ꝯn̄a ab equiualente ad equalens Confirmať
Sophisma adhuc sequiť ex vero. ḡ est verum. quia sequitur bn̄. in hoc
aggregato venditur panis. ⁊ hoc aggregatum est parisius ⁊ roma. er-
go parisius ⁊ rome vendiť panis. tenet ꝯsequentia expositorie. Et ma-
ioꝛ ꝓbať. q̄ꝛ sequitur bene. in roma vendiť panis. ⁊ roma est in hoc ag-
Sexto. gregato. ergo in hoc aggregato vēditur panis Cōfirmať. Sophis
ma adhuc sequitur ex vero. q̄ꝛ sequitur bene. in omni ciuitate venditur
panis. ⁊ parisius ⁊ roma sunt ciuitates. ḡ parisius ⁊ rome venditur pa
Septimo. nis. tenet consequentia in darij. Confirmatur Adhuc sophisma se-
quitur ex vero. ergo est veꝝ. q̄ꝛ sequitur bene. parisius ⁊ rome venditur
panē. ḡ parisius ⁊ rome vēditur panis. tenet ꝯn̄a a sinonimo ad sinoni
mū. ꝙ aūt antecedēs sit verum ꝓbatur. q̄ꝛ valet tantū. parisius ⁊ rome
aliq̄s vendit panem. hoc est verum in casu ꝙ aliquis ꝓ prima parte illi
us hoꝛe venderet panem parisius ⁊ pro secunda venderet aliū panē ro
me. tunc an̄cedens est veꝝ. q̄ꝛ nō opoꝛtet ꝙ detur certus panis qui ven
Octauo datur parisius ⁊ rome. Cōfirmatur. Sophisma in sensu hypoteti
co est falsum. ḡ male cōcessum. assumptū ꝓbatur. q̄ꝛ prima pars est fal
sa. illa vicꝫ. parisius vēditur panis. Assumptū ꝓbatur. quia ex ea sequi
tur falsum. assumptū ꝓbatur. quia sequiť bene. parisius vendiť panis
⁊ parisius venditur vinū. ergo vinum est panis. tenet cōsequētia expo-
Nono sitorie. Cōfirmatur. In eodem sensu ad primā p̄tem copulatiue ve-
ro coassumpto sequitur cōtradictoria secunde partis copulatiue. ḡ vna
partium copulatiue est falsa. assumptū probatur. quia seq̄tur bn̄. pari
sius venditur panis. ⁊ parisius nō est roma. ergo rome nō venditur pa
R. ad primū argum̄. nis. Ad primū respondetur. concedatur assumptū. Ad ꝓbationeꝫ
negetur ꝙ ꝯiunctio cōiungat dissimiles casus. Et ad ꝓbationem dicē-
dum est ꝙ parisius stet in gtō sicut ly rome. ⁊ ponuntur ambo isti geni-
tiui absolute respectu verbi venditur quod nullum motū impoꝛtat ex

regula Alexandri. Et rectore caret caret gtũs sepe localis ꝛc. Ad se R. ad secundum.
cundum rñdeᷣ negãdo assumptũ. Ad ꝓbationẽ ꝯcedaᷣ ꝙ ly panis sup
ponat cõfuse tm̃. Etiã ꝯcedaᷣ ꝙ nõ oportet ꝙ deᷣ certum suppositũ cui
ꝑdicatũ ꝯueniat. Nihilominus tñ ad eius veritatẽ reqritur ꝙ extrema
supponũt ꝓ eodẽ. Et ꝙ deᷣ hoc vel hoc. ꝛc. suppositũ subiecti cui predi
catum cõueniat. sed nullũ illoꝝ datur. ꝑ. Ad tertiũ dicẽdũ. negando Ad tertium
ꝯñam. ad ꝓbationẽ dicendũ est ꝙ nõ oportet valere ꝯñam ex quo non
est regula. Etiã ꝯñs nõ est vna ꝺ copulato extremo. qꝛ solum ꝑtes mi
nus principales predicati ꝛ nõ principales copulanᷣ ad inuicez Ad Ad quartum
quartũ respondeᷣ negãdo ꝯñam. neqꝫ arguiᷣ ab equalente ad equiua//
lens. Primo ideo. qꝛ in añcedente poniᷣ signũ vl'e affirmatiuũ. ꝛ in con
sequẽte nõ. imo tale signũ in ꝯsequẽte nulli termino correspõdet. Se//
cundo ideo nõ equiualent. quia nõ sunt de eisdẽ extremi. aliud em̃ est ꝑ
dicatum in antecedẽte ꝙꝫ ꝯsequente. vt patet. Ad quintũ respõdetur Ad quintum.
ꝯcedẽdo ꝯñam ꝛ negãdo maiorẽ. qꝛ illa est falsa. in hoc aggregato ven
ditur panis demõstrãdo parisius ꝛ rome. qꝛ nullus panis vẽdiᷣ i hoc
aggregato. Nec sequiᷣ. In ꝑte illius aggregati vendiᷣ panis. ꝑ in toto
venditur panis. qꝛ nõ quicqd venditur in parte hoc etiã vendiᷣ in toto
sed bene hoc est veꝝ de parte ꝯtigua toto. Sed ad ꝓbationẽ in argu//
mento assumpto dicendũ est ꝙ nõ totũ intrat ꝯclusionem. qꝛ ly ens est
pars minoris extremitatis. ꝛ sub ratione talis nõ poniᷣ in conclusione

Ad sextum respondeᷣ negãdo ꝙ sit in darij. qꝛ est regula. Obliquus Ad sextum
distributus in maiore. in minore debet mutari in suũ rectũ secũ non dis
cõuenientem in numero. Si aũt minor sic formareᷣ. ꝛ parisius ꝛ Roma
sunt ciuitas bene valeret. sed minor esset falsa. Ad septimũ dicenduz Ad septimum
est. negando ꝯñam. neqꝫ arguitur a sinonimo ad sinonimũ qꝛ aliud est
subiectum in antecedẽte ꝙꝫ in ꝯsequente. qꝛ in antecedente ly aliqd ẽ sub
iectum. sed in ꝯsequente ly panis. etiam ly vendiᷣ in añcedẽte est verbũ
impꝑsonale. sed in ꝯñte est ꝑsonale ꝛ passiuũ. Ad octauũ dicendum ẽ Ad octauum
negãdo ꝯñam. qꝛ nõ est argumentũ expositorium. Primo ideo. qꝛ non
totum intrat conclusionẽ. quia ly vendiᷣ ponitur bis in premissis ꝛ nun
ꝙꝫ in conclusione. Secundo ideo. quia medium in nulla premissaruz ẽ
totale extremum. Ad vltimũ dicẽdum est negando ꝯñam. neqꝫ ẽ sil Ad nonum
logismus expositorius. qꝛ est regula. In quolibet sillogismo cathegori
co mediũ in ꝓmissa affirmatiua debet eẽ totale extremũ. Correlariuz
Illa ꝯña bñ valet. Parisius ꝛ rome vẽdiᷣ panis. ꝑ parisius ꝛ rome vẽ
diᷣ nõ panis. qꝛ qñcũqꝫ añs est veꝝ tunc etiã ꝯñs. qꝛ qñcũqꝫ vẽdiᷣ pa//
nis tũc etiã vendiᷣ non panis quia materia vl' forma panis cum pane
venditur que non est panis. Correlariũ. Illa ꝯña nõ valet. parisi
us vendiᷣ panis. ꝑ parisius emiᷣ panis. qꝛ in casu q̊ iste qui vẽdit esset
intra muros ciuitatꝫ. ꝛ ille qui emit extra muros. ꝛ alias nullus panis
vendereᷣ. antecedens esset veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Correlariũ. Si ly pari//
sius ꝛ rome starent in datiuo ꝛ haberent se in rõne regiminis a ꝑtepost
ꝑ modum acquisitiõis a ly venditur. in facili casu sophisma esset veruz
quia si ꝛvyennẽses darent hominibus de illis duabꝫ ciuitatibꝫ parisꝰ

⁊ rome emere panem. Sed sic non fuit intẽtio Hugonis. sed vt caperẽ
tur in gtõ. vt supra dictũ est. Et tantum de illo sophismate.

Declarat ꝓprietates tituli q̃stiõis.

Utrum terminus discretus in quacunqꝫ propositio
ne positus supponat discrete. Notandũ questio ẽ cathegorica indefi
nita ⁊ affirmatiua. Hoc totũ est subiectũ. terminus discretꝰ in q̃cũqꝫ ꝓ/
positiõe positꝰ. Predicatũ est ly supponẽs discrete. si sunt ꝟba cõplexa.
Et ly q̃cunqꝫ est pars extremi. Et oppositiões eius sunt faciles Et est
in materia ꝯtingenti. ⁊ cõuertit̃ sic. g̊ supponẽs discrete est terminꝰ di/
scretus in q̃cunqꝫ ꝓpõne positus. Et subiectũ eius nõ supponit. q꞉ ly q̃/
cunqꝫ est vnũ sincategorema purũ valens tantum sicut omni Et sic de
nullo veꝝ est dicere. hoc est terminus discretus in quacunqꝫ ꝓpositione
positus. Silr̃ ly terminus ꝓ nullo supponit. Neqꝫ hoc totũ. terminꝰ di
scretus positꝰ. q꞉ alienatur ꝑ ly q̃cunqꝫ ꝓpõne. Sed ly ꝓpõne supponit
distributiue ꝓ qualibet ꝓpõne. Predicatũ aũt supponit determinate ꝓ
quolibet termino supponẽte discrete. Notandum. Presens questio

Questio mouetur.

mouet̃ super prima regula Marsilij suppositõis vicꝫ terminus discre/
tus in quacunqꝫ ꝓpõne positus stans ꝓ suo significato vltimato si sup/
ponit. supponit discrete ⁊ ꝑsonaliter. Conseq̃nter notandũ ꝙ ly qua

Quacunqꝫ capit̃ du/ pliciter

cunqꝫ in titulo. similiter suus rectus ⁊ alij obliqui eius capiunt̃ duplici
ter. Uno mõ sincathegorematice pure. ⁊ sic valet tantũ sicut omni. ⁊ ita
capit̃ in titulo. Secundo capiunt̃ distributiue ⁊ restrictiue simul Et sic
valet tantũ sicut omni q̃. ⁊ sic capiũtur qñ ꝑponunt̃ pluribꝫ verbis i ora
tione. vt in tali vel cõsimili quicũqꝫ currit mouet̃. i. oĩs qui currit moue
tur. Similr̃ in quacũqꝫ ꝓpõne terminus discretus ponit̃ talis suppõit
discrete. i. in omni ꝓpõne in qua terminus discretus ponit̃ talis suppo/
nit discrete. Notandũ questio nõ habet contrariam licet in ea ponat̃

Questio nõ habet cõ trariam.

terminus cõmunis distributus. tamẽ talis nõ est vniuersalitas. quia ẽ
ꝑs complexi quod accipit̃ vnica acceptiõe. Notandũ. Questio est in

Questio est in mate/ ria contingenti

materia contingenti ⁊ nõ remota. ⁊ licet extrema nõ supponant pro eo/
dem cũ subiectũ ꝓ nullo supponat. tñ possunt verificari de eodem natu
raliter vt capiendo subiectum vt significet se singulariter tũc si solum q̃
stio esset ⁊ nulla alia ꝓpositio ambo extrema questiõis supponunt pro
subiecto tituli questionis. Quid aũt sit supponere discrete. quid ter/
minus discretus habitum est supra circa questionem de prima diuisio/
ne suppositõis. Responsio ad questionẽ ꝙ questio vt ꝓponitur ẽ fal/

Ad questionẽ R. pri mo.

sa. quia est vna indefinita affirmatiua cuiꝰ subiectum ꝓ nullo supponit
quia nullus terminus discretus ponit̃ in omni ꝓpõne. g̊ nullus suppo
nit discrete in omni ꝓpõne Secundo dicendũ ꝙ ipsa est falsa possibi

Secũdo.

lis. vt si subiectũ significaret se singulariter. ⁊ solum questio esset ⁊ nulla
ꝓpositio. tunc questio est vera. Tertio dicendũ ꝙ illa est falsa. termi/

Tertio

nus discretꝰ in q̃cunqꝫ ꝓpõne ponitur supponit discrete. sed oportet hu
ic verbo ponit̃ addi suppositum. ⁊ sic tantuꝫ valebit. terminꝰ discretus
in omni ꝓpõne in qua terminꝰ discretus ponit̃ supponit discrete. modo
hoc est falsum. Et illa differt adhuc a questione. q꞉ in ista ly q̃cũqꝫ capi

tur distributiue ꝛ restrictiue simul. alias eñ ipa fieret incōgrua. ex quo
ibi ponunt̄ duo ṽba ꝛc̄. Sed in q̄stiōe capit̄ distributiue tm̄. Est ḡ Conclusio respōsalis.
conclusio responsalis ad q̄stionē ista. In quacūq; ꝓpōne in q̄ ponitur
terminus discrete tētus supponēs stans ꝓ suo significato vltimato ꝑm
illū ꝯceptū ꝑm quē vltimate significat. talis supponit discrete ꝛ ꝑsonali
ter Et h̄ in re est ꝑma regula Marsilij suppositionū Dr̄ discrete tētus
ꝓpter ly sortes in illa. sortes est indiuiduum. Dicit̄ supponēs. ꝓpter sub
iecta illarum. Adam est. antichristus est. Arguit̄ ꝯtra cōclusionē. se Arguitur primo con
q̄ret̄ ꝙ ille terminus sortes. in illa. sortes est pictus supponeret discrete. tra ꝯclusionem.
Probat̄ ꝑ ꝯclusionē responsalē Cōfirmat̄. Seq̄ret̄ ꝙ subiectū illius
supponeret discrete. iohānē currere ē bonū. ꝯn̄s falsum est. falsitas cō Secundo.
seq̄ntis ꝓbat̄. q2 subiectū supponit cōiter ꝓ q̄libet cursiōe iohānis. S3
assumptū ꝓbat̄ ꝑ ꝯc̄lonem respōsalē. Cōfirmat̄. Sequitur ꝙ subie Tertio
ctū illius. iste sortes vel plato currit singularisando disiunctū ꝓ sorte so//
lū supponeret discrete. ꝯn̄s falsum est. Falsitas ꝓbatur. q2 subiectū ei9
est disiūctum ex termīs singularib9 nō ꝓ eodem adeq̄te supponentib9. ḡ
supponit cōiter ex regula. S3 assumptū ꝓbat̄ ꝑ ꝯclusionē. Confir// Quarto
mat̄. Seq̄tur ꝙ subiectū illi9 supponeret discrete. sortes imagiat̄ asin9.
Assumptū ꝓbat̄ ex ꝯclusiōe. Sed ꝙ nō supponat discrete ꝓbat̄. q2 sup
ponit ꝓ plurib9 essentialiter distinct3. ꝛc̄. ꝓbat̄. q2 supponit ꝓ hoīe et ꝓ
asino. ꝓbat̄. q2 subiectū verificat̄ ꝓ asino vt sic. hoc imaginat̄ sortes de//
monstrando asinū. Aliter ꝓbat̄. q2 ipsa ꝓpō est vera. ꝛ extrema ei9 sup//
ponūt ꝓ eodē. ꝛ nō ꝓ alio nisi ꝓ asino. ḡ subiectū supponit ꝓ asino Ad R̄. ad primū argum̄.
primū respondet̄ negādo ꝯn̄am. q2 d2 in cōclusiōe terminus discret9 di
screte tent9. ꝛ licet ly sortes in p̄dicta sit terminus discretus sed tñ nō te//
netur discrete. sed cōiter. quia iā restringit̄ ꝑ ly pictus ad standu3 ꝓ plu//
ribus sortib9 pictis. Et ḡ ly sortes in p̄dicta supponit cōiter. Ad secū Ad secundum
dum respondet̄ breuiter distinguēdo. q2 vel infinitiu9 capitur abstra//
ctiue vel cōcretiue. Si capit̄ abstractiue tūc negetur ꝙ cōclusio sibi con//
ueniet. quia nō est terminus discretus discrete tentus. q2 vt sic hoc totū
iohānem currere supponit ꝓ q̄libet cursiōe iohānis. Et tunc idē est di//
cere iohānem currere est bonū. ꝛ cursio iohānis est bona. Sed si capit̄
concretiue tūc negetur falsitas. Ad ꝓbationem dicēdu3 est ꝙ hoc sit ve
rum qñ infinitiu9 capitur abstractiue. Sed vt sic hoc totū supponit di
screte ꝓ iohāne currente. q2 tunc iohānem currere valet tātum. sicut io//
hannes currēs. Ad tertium dicēdum est negādo ꝯn̄am. ꝛ qñ ꝓba// Ad tertium.
ta fuit ꝑ regulā. Respondetur ꝙ regula intelligitur dūmodo tale disiū
ctum nō est singularisatū. Sed si totu3 disiūctum non singularisaretur
tunc supponeret cōiter. Ad quartū rñdetur negādo ꝙ subiectū sup Ad quartum
ponat pro asino. Ad ꝓbationē dicēdum est ꝙ nō bñ verificatur sic. hoc
imaginatur sortes demonstrando asinum. q2 sortes non predicatur. sed
hoc totū imaginatur sortes. et debet verificari mediante copula talis ꝓ
positōis q̄d etiam nō fit. Sed ad aliam iprobatiōe3 qñ d2. extrema sup
ponunt ꝓ eodem ꝛ nō ꝓ alio nisi ꝓ asino. dicendum ē negando q2 sub//
iectum supponit ꝓ sorte. ꝛ predicatum q̄d est ly imaginatur asinus. et

non ly asinus se solo etiã supponit ꝑ sorte. ğ ipsa est vera Correlariũ
Siue impossibile sit significabile siue nõ. semꝑ illi termini. deꝰ mũdus
sol fenix in ꝓpõne positi supponũt cõiter. ⁊ sunt termini cõmunes. quia
si impossibile est significabile. tũc ille terminꝰ deus in illa deus imagiaꝛ
nõ solum supponit ꝑ re in depẽdente. Sed si impossibile nõ est signifi//
cabile. tũc licet tales termini nõ supponãt ꝑ pluribꝫ essentialiter distin//
ctis ⁊c. tñ hoc nõ est ex eoꝝ modis ꝓcandi. sed ex defectu rerum.

Sophisma

Declarat ꝓprietates. Aliud a vero est verum. Notandum sophisma ẽ pro
positio cathegorica indefinita affirmatiua. Subiectũ est hoc totũ. aliud
a vero. Predicatũ est ly veꝝ. Nullã ꝯtrariam habẽs. licet habeat termi
num cõem distributũ scꝫ ly vero. tamẽ etiã est pars ꝯplexi qđ accipitur
vnica acceptiõe. Cõtradictoria eius est nullũ aliud a vero est veꝝ. i qua
ly vero etiã supponit distributiue sicut in sophismate. qꝛ ẽ determiatio
distributa ꝑ speciale signũ suppositõis ⁊ restrictõis accepta vnica acce//
ptione cũ suo determinabili. ğ in ꝯtradictoria debet eodẽ modo suppo//
nere. Succõtraria eius ẽ. aliud a vero nõ est veꝝ. Subalternãs est. oẽ
aliud a vero ẽ veꝝ. Subalternatã nõ hꝫ. Et est i materia remota. ⁊ con
uertitur simplr̃ sic. ğ veꝝ ẽ aliud a vero. Notandũ ꝙ subiectũ sophis//
matꝫ ꝑ nullo vero supponit ꝓpter distributionẽ illiꝰ termini vero per si//
gnũ alietatis ex decima regl'a Marsilij. Et tenẽdo ꝙ ꝓpõnes non sint
multiplices. i. ꝙ eadem ꝓpõ nõ sit vera ⁊ falsa simul in suis diuersis sen
sibus tũc subiectũ supponit ꝑ quolibet falso qđ est. Si aũt sunt multi
plices. i. ꝙ eadem ꝓpõ vocalis vel scripta est vera ⁊ falsa simul in diuer//
sis suis sensibus vt illa. nõ deꝰ est. tũc subiectũ nõ supponit ꝑ quolibet
falso qđ est. qꝛ tũc nõ qđlibet falsum est aliud a vero. imo vt sic aliquod
falsum est veꝝ. vt illa est falsa. nõ deꝰ est. capiẽdo negationẽ negãtr. ⁊ ẽ
vera capiẽdo negationẽ infinitãter. ⁊ sic nõ est idem dicere hoc ẽ falsuꝫ.
⁊ hoc est aliud a vero Correlariũ. Ly a vero ꝑ nullo supponit. quia
nuncꝙ̃ ꝓcise aggregatũ ex ꝓpositõe ⁊ suo casuali supponit. qꝛ nõ ẽ natuꝫ
esse ꝓdicatũ. Necꝙ̃ seqtur ꝙ ly a vero alienat ly aliud. licet sit determina//
tio ñ supponẽs que addita suo determiabili alienat ipm ex regl'a. qꝛ re
gula intelligiꝛ de determiatiõe q̃ nõ icludit sincathegorema. mõ ly a ve
Verum capitur du// ro includit sincathegorema qꝛ ꝓpositionẽ Pro sophismate notandũ
pliciter. Primo. ꝙ ille terminus veꝝ capiꝛ duobꝫ modis. Uno modo pro termino pri//
me intentionis. ⁊ sic supponit pro qualibet re mundi. qꝛ quodlibet ens
est verum. qꝛ quodlibet ens participat tantum de veritate quãtũ de en
titate. ⁊ sic ly veꝝ est terminus trãscendẽs. ⁊ ꝯuertũtur inter se isti quin
ꝙ̃ termini verũ ens bonum res aliq̃d. ⁊ ita nõ capitur in titulo q̃stiõis

Secundo. Secundo mõ accipiꝛ ꝑ termino secunde intẽtionis. ⁊ sic supponit ꝑ
qualibet ꝓpositione vera que est. ⁊ ita capitur in proposito. Et licet pre
dicatum sit terminus secunde intentionis. tamen non restringit subie//
ctum in sophismate ad standum materialiter quia alias ex cõmuni mo

do loquendi capitur personalit᷑. Cōsequenter notandum. ꝙ hugo cir/
Hugo concedit q̄tuoꝛ
ca presens sophisma concedit quatuoꝛ propositiones. Quarum prima
ꝓpōnes
est hec. ab omni vero aliud est veꝝ ⁊ illa est vera. ⁊ illa propositio non de
Ab oī ꝟo aliō ē veruꝫ
bet exponi sicut sophisma. Sed debet prius ꝓbari ratione signi vniuer
salis. ab illo ꝟo aliud ē veꝝ. ⁊ tunc singulares dn̄t exponi. Et oēs expo/
nentes singularium erūt vere. Et differt illa ꝓpō a sophismate. qꝛ in so
phismate subiectū ꝓ nullo vero supponit. Sꝫ in illa subiectuꝫ supponit
ꝓ q̄libet re mundi. Scḋo differt ab ea q̄a ly aliud in sophismate suppo/
nit determinate. sꝫ in illa supponit cōfuse tm̄. Tercio differūt q̄a in vna
est vnica acceptio ⁊ in alia diuersa acceptio. Scḋa propō est hec aliō
Aliō ab oī ꝟo ē fm
ab oī vero ē veꝝ. ⁊ ista ēt est fa ⁊ ambo extrema supponūt ꝓ illa homo
ē al᷑. q̄a in ea ly ꝟo stat determiate. ⁊ sic subiectū supponit ꝓ q̄libet re mū
di. Et ly om̄i i tali vl᷑ ꝯsil᷑i nō ē ꝑs extremi. sꝫ ponit᷑ ibi ꝓpt᷑ impedire di
stributionē illius signi aliud a circa illū terminū ꝟo. Et sic ille due equa
lent. aliō ab oī ꝟo ē veꝝ ⁊ a ꝟo aliud ē fm. Tercia ꝓpositio ab oī ꝟo
Ab oī ꝟo aliō non est
aliō nō ē veꝝ. Et ista nō ē ꝯdictoria ꝑme qm̄ cōcedit. Et ista tercia ꝓpō
verum
ēt ē vera ⁊ ista nō ē eiꝰ ꝯdictoria. a ꝟo q̄ōlibet aliō ē veꝝ lꝫ sit falsa. q̄a ly
veꝝ in secunda deberet stare determinate est ergo ista sua ꝯdictoria. a ꝟo
q̄dlibet aliō ē a veꝝ. ita ꝙ ly a sit signū suppōis determinate circa ly veꝝ.
Nihil aliud a vero est
Quarta ꝓpō est illa. nihil aliud a vero ē veꝝ. ⁊ illa etiā est vera. q̄a est
verum
ꝯdictoria sophismatis Et ly nihil non capitur sincathegorematice mix/
tim sed pure sincathegorematice. Responsio ad sophisma ꝙ ipsuꝫ ha
R. ad sophisma ꝙ hꝫ
bet q̄tuoꝛ sensus. Primus capiendo ly ꝟo a parte subiecti positū ꝓ termi
quatuoꝛ sensus
no secunde intētionis. Et ly veꝝ a ꝑte predicati pro termino prime intē/
Primꝰ
tionis. In tali sensu sophisma ē veꝝ. q̄a valet tantū aliud a propositiōe
vera est ens. Secundus sensus est capiendo ly vero a parte subiecti pro
Secundus
termino prime intentionis ⁊ p̄dicatū ꝓ termino secunde intentionis . et
sic sophisma ē falsū q̄a ē indefinita affirmatiua cuius subiectum ꝓ nul/
lo supponit. quia tantū valet aliud ab ente est propositio vera. Tercius
Tercius
sensus est capiendo ly ꝟo a parte subiecti. ⁊ predicatum pro termino pri/
marū intentionū. ⁊ sic sophisma est falsum ex eadeꝫ causa. quia valet tan
tum aliud ab ente est ens. Isti tamen tres sensus sunt preter rigorē quia
non sunt intentione hugonis. Est preterea quartus sensus capiendo
Quartus
ly vero a parte subiecti ⁊ predicatū pro terminis secundaruꝫ intentionū
in tali sensu sophisma est falsum quia est vna indefinita affirmatiua cu/
ius extrema non supponunt ꝓ eodē q̄a subiectū ꝓ nullo vero supponit
Predicatū aūt ꝓ q̄libet ꝟo. Etiā totalis eiꝰ expones ē falsa . expōit᷑ eniꝫ
sic veꝝ ē et simul om̄e veꝝ ē. ⁊ simul verum non ē veꝝ. Immo sophisma
est falsum impossibile. Correlarium responsiuum. sophisma de ri/
gore verboꝝ est falsum ⁊ impossibile. Cōtra hoc arguitur. sophisma
Arguitur ꝑmo ꝙ so/
est verum. ergo male negatum quia sequitur ex ꝟo in bona consequen/
phisma
tia. q̄a sequitur bene. aliud a veris ē verum. ergo aliud a vero ē verum
tenet consequētia a sinonimo ad sinonimuꝫ. Confirmat᷑ adhuc sophis
Secundo
ma sequitur ex vero. ergo est veꝝ quia sequitur ex vero. ꝓbat᷑ q̄a seq̄tur
bn̄. aliud ab illo vero est verū. ⁊ aliud ab illo vero est verum. ⁊ ista sūt

Tertio omnia vera.ergo aliud a vero est veruꝫ. Confirmatur.adhuc sophis
ma sequitur ex ꝟo.ergo.qꝛ seqtur bñ.a ꝟo aliud ē veꝝ ergo aliud a ꝟo ē
ꝟm tenet consequētia qꝛ noīa et verba transposita idem significant.⁊c.
Quarto Confirmaꝛ.seqtur aliud a ꝟo erit veꝝ.ergo aliud a vero est verū. ꝙ au//
tem antecedēs sit veꝝ.pbaꝛ ꝗa sequitur bene hoc erit veꝝ. ⁊ hoc ē aliud
a vero.ergo aliud a vero erit veꝝ.demōstrando illā.antichristus ē.⁊ te//
Quinto net ꝯña expositorie Cōfirmaꝛ.sequitur bñ.ab omni vero aliud ē veꝝ
ergo aliud a vero est veꝝ.tenet consequentia ab equiualente ad equalēs
R. ad pmū argumētū Ad primū respondetur negando consequentiā neqꝫ arguitur a sinoni
mo ad sinonimū ꝗa lꝫ isti termini veris ⁊ vero sūt sinonimi ⁊ conuertibi
les.adminus tamē aliud a veris ⁊ aliud a vero non sunt termini sinonī
mi nec conuertibiles.ꝗa vnus illorum supponit pro propositione vera.
Ad secundum alius vero non. Ad secundum dicēdū est ꝙ non valeat induci sub de
terminatione distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabi
li. immo descendendo sub ly vero in sophismate prius debet descendi
sub termino stante determinate.vt sic.hoc aliud a vero ē verum.vel hoc
aliud a vero est verum.⁊ sic de singulis.⁊ quelibet singularium ē falsa.
Potest tamen etiam descendi sub ly vero primo.ita ꝙ in qualibet sin//
gularium preterqꝫ in prima termino stante determinate addatur relati//
uum idemptitatis.vt sic.aliud a vero est verum.⁊ ista sunt omnia vera
ergo aliud ab illo vero est verum.⁊ idem aliud ab illo vero est verum.⁊
Ad tertium sic de singulis. Ad tercium negetur consequentia Quia arguitur a
nō distributo ad distributum ratione ly vero qd̄ in consequente distri//
Ad quartum buitur ⁊ in antecedente non. Ad quartū respondetur.concedendo cō
sequentiaꝫ ⁊ negando antecedens.sed ad probationem dicendum est ꝙ
arguitur expositorie.quia arguitur a non amplo ad amplum cum di//
Ad quintum stributione ampli ratione ly vero in minore ⁊ in conclusione. Ad vl
timum dicendum est ꝙ non equiualent quia variatur suppositio in eis:
nam ly aliud in vna supponit confuse tantum.⁊ in alia determinate vt
Semp veꝝ nō ē verū supra patuit circa primam ꝓpositionem hugonis. Correlarium.ista
est vera semper verum nō est verum.⁊ ista non est in sua contradictoria
aliquo tempore omne verum est verum quia predicatuꝫ in affirmatiua
deberet stare determinate.Est ergo eius contradictoria talis:aliquo tē//
pore verum omne verum ē.vꝉ ista.aliquo tempore omne verū est a ve//
Aliud a ꝟo scitur rum ⁊ sit ly a signum suppositionis determinate. Correlarium. Illa
aliud a vero scitur.si ly scitur capitur solum pro scibili propinquo tunc
ipsa est falsa.Si autem capitur pro scibili remoto vel remotissimo tunc
est vera.quia falsum bene scitur vt scibile remotum vel remotissimū non
Verum ē falsū esse autem vt scibile propinquum. Co.relarium. Illa veꝝ est falsū eē ca//
piendo ly falsum eē personaliter tunc ipsa est falsa saltem circumscriben
do multiplicitatem propositionum quia valet tantum propositio vera
est falsum existens.Si autem capitur materialiter tunc est vera.quia va
let tantum propositio vera est illa falsum est. falsum esse. falsum erit.
Veꝝ ē qd̄ falsū est. falsum fuit.falsum fuisset.⁊c. Correlarium.illa verum est qd̄ falsum
est si ly qd̄ capitur pronoīaliter tunc ipsa est hypotetica.⁊ si propositio//

nes non sunt multiplices ipsa est falsa. quia valet tantum. illõ quod est
falsum est verum. Si aũt ly qõ capitur coniunctionaliter. ita ꝙ hoc totũ
falsum est restringitur ad standum materialiter tunc est vera. quia va//
let tantum propositio vera est talis oratio falsum est vel sibi similis. Et
tantum de illo sophismate

Utrum secũda diuisio suppositionis sit bona in qua
dicitur. suppositionum alia personalis. alia materialis. Notandũ ꝙ
titulus p̃ntis questõis hꝫ dclarari quo ad accidentalia eodẽ mõ sic que
stio suprapposita de prima diuisione suppositiõis: Scd̃o notandum.
ꝙ diuisio de qua querit q̃stio ẜm marsiliũ ⁊ Hugonẽ sic ponitur ad for
mam suppositionũ. s. simpliciũ alia. id est quedã est personal'. ⁊ alia. id ẽ
⁊ illa que in certo eius sensu nõ est personalis est materialis. Dĩ notant
suppositionuꝫ simplicium. ad excludendũ suppositionẽ mixtaꝫ Pro
quo est notandum. ꝙ suppositio simplex in proposito ẽ suppositio termi
ni incõplexi vl' complexi non aggregati ex pluribus partibus p̃ncipali//
bus et materialibus. Quarum vna pars principalis ⁊ materialis si//
gnificat vltimate. ⁊ alia pars existens eꝙ principalis significat non vl//
timate. Eemplum primi. homo currit. Exemplum secundi album bu
currit. magnum bu est asinus. asinus bu currit. capiendo ly bu in geni//
tiuo casu. Correlarium. Q̃ñcunq̈ aliquod est aggregatũ ex determi//
natõe ⁊ determinabili tunc si determinabile supponit p̃sonaliter ⁊ est in
complexum. q̃cquid sit determinatio semper est suppositio simplex. vel
materialis vel p̃sonalis. Consequenter notandum. ꝙ duplex ẽ sup//
positio simplex. videlicet personalis ⁊ materialis. Suppositio personal'
est suppõ simplex termini ꝓ suo significato vel suis significatis vltiato vl'
vltimatꝫ ẜm illum conceptum ẜm quẽ illud vl' illa vltiate significat vt hõ
est animal. Dicitur notanter ẜm illum conceptum. ⁊c̃. quia ille termin⁹
ens in illa. ens est. supponit ꝓ suo significato nõ vltimato videlicet pro se
ipso tamen non ẜm illum conceptum ẜm quẽ non vltimate significat sed
vltimate. Sꝫ suppositio material' ẽ suppositio simplex termini pro suo
significato vel suis significatis non vltimato vl' nõ vltimatis ẜm illũ cõ//
ceptum ẜm quẽ illud vel illa non vltimate significat. Dicit' ẜm illũ ꝯce//
ptum. ⁊c̃. quia licet subiectũ ens est dictio supponat pro suo significato vl
timato q̃a quãlibet rem mũdi significat. tamen hoc nõ ẽ ẜm ꝯceptũ ẜm
quẽ vltimate significat sꝫ nõ vltimate. Pro itellectu illaꝝ diffinitionũ
est sciendũ. ꝙ duplex ẽ significatũ termini. s. vltimatũ ⁊ nõ vltiatũ. Si
gnificatũ vltimatũ termini est res quã termin⁹ significat ad placitũ vlti
mate vl' naturalit' ꝓprie Sꝫ significatũ nõ vltimatũ termini ẽ res quaꝫ
terminus significat ad placitũ nõ vltiate vl' naturalit' cõit'. Quis autem
termin⁹ significet ad placitũ vltiate vl' nõ vltimate naturalit' ꝓprie vl' na
turalit' cõit' patebit infra. Sed suppositio mixta est suppositio termi
cõplexi cui⁹ vna p̃s p̃ncipal' significat vltiate ⁊ alia eꝙ p̃ncipal' p̃s signi
ficatũ vltiate. vt sortes vl' bu currit. pꝫ ergo. ꝙ suppositio mixta habetur
solũ in complexis in quibus ponitur aliq̃d signuꝫ ꝯiungens siue ꝯiũc//

Intellectus diuisiõis

Suppõ simplex

Suppõ simplex p̃sonalis

Suppõ simplex materialis

Significatũ vltimatũ

Significatum nõ vltimatum

Suppõ mixta

tio. Sic etiã ibi ē suppositio mixta albus sortes ⁊ bu currũt. Correla
riũ. In talibus etiã ē suppositio mixta bu vel chimera currit. bu vel an-
tichristus sedet ꝙa in diffinitione non dicitur supponit sꝫ significat. Et
sic lꝫ vna pars non supponit vltimate ⁊ alia nõ vltimate tñ sufficit ꝙ vna
pars significat vltimate ⁊ alia nõ vltimate. Immo subiectum illius est
suppositio mixta bu vel ba currit. quia iam vna pars subiecti videlicet
ly vel significat vltimate. ⁊ sic oportet dimitti in diffinitiõe de partibus
ꝑncipalibꝫ ⁊ exꝫ principalibus. His visis rñdetur ad questionē. ꝙ
R. ad q̃õnem q̃stio vt ꝓpõit̃ ē vera ꝗ a est indefinita affirmatiua cuius extrema sup-
ponunt pro eodem. vnde ãbo eiꝰ extrema supponũt ꝓ illa copulatiua.
Suppositionum simplicium alia est personalis ⁊ alia est materialis vel
etiam ꝓ illa. suppositionũ alia est ꝑsonalis alia materialis ⁊ alia ē mixta
ad sensum supra expressum. ꝙa ꝙcquid dicitur in toto dicit̃ etiam in par
te. Ulterius natandum. ꝙ Significare est potentie cognitiue aliꝗd
Significare vel aliq̃ vel aliqualiter eam instrumentaliter immutando representare.
In illa diffinitione ille terminus representare est genus diffiniti. Et
licet omne representare sit significare ⁊ econuerso ꝙa ꝙcꝗd representat ali
quã rē etiã significat eandē rē. ꝙa ad minꝰ dño deo. ꝓpter q̃ȯ ly repñsenta
re non est superius in supponēdo ad ly significare tñ adhuc significat ge-
neralius. ꝙa non omne representans aliquã rem alicui significat eandē
rem eidē vt aĩa formans in se ꝯceptuꝫ lapidis repñtat lapidē eidē tamē
rem eidem vt aĩa formãs in se conceptũ lapidis repñtat lapidē eidē. tñ
non significat lapidē eidē. Unde representare est actiue cõcurrere ꝑn-
Representare cipaliter vl' instrumētalit̃ ad formationē actus vl' ꝯceptꝰ vel ē met talis
actꝰ vl' ꝯceptus Dr̃ ꝑncipalit̃ ꝓpter deum. Dicitur instrumentaliter ꝓ
pter accidentia vt colorē magnitudinē albedinem nigredinē. Sꝫ im
Immutare instr̃alit̃ mutare instrumentaliter est ipsum particulare immutans immutare
per proprias species vel per species sensibiles exteriores de seipso ime-
diate vel mediante q̃dam cognitione diffusas. primuꝫ dicitur ꝓpt̃ acci-
dentia q̃ multiplicant species de se vt a pariete mł'tiplicatur species al-
bedinis vsqꝫ ad humorē glatialē oculi piramidaliter. sic̃ etiã alie species
ipsius visus. Sed species soni multiplicantur a sensibili ad sensuꝫ orbi
culariter. ⁊ ita de alijs. Scđm dicitur ꝓpter magnitudinē que sentitur
⁊ que immutat̃ non per proprias species. sed per species accidentis sibi
consistens quia ista materia est magis phisicalis ꝙꝫ logicalis ideo de ea
vide profundiora in primo phisicorum. Est tamen notanduꝫ ꝙ actꝰ
Actus est sincathegorema mentale. Sincathegoremata enim etiam significãt
quia aliqualiter. Et quando dicitur sincathegoremata nihil significant
sed consignificant. sic intelligitur. sincathegoremata nullum rem signi-
ficant sed cum alijs consignificant quia aliqualiter. Sed conceptus est
Conceptus cathegorema mentale vel sic est formalis cognitio rei vel rerum. Un
Formal' cognitio de tunc est formalis cognitio quando res taliter cognoscitur quod non
oportet eam alteri cognitioni subordinari. Per hoc patet ꝙ nullus ter-
minus vocalis vel scriptus vt sic ē formalis cognitio vel modꝰ cogno-
scendi. quia quilibet talis subordinatur alteri cõceptui vl' actui Du

plex est significare scilicet ad placitū ꝛ naturalit̄. Significare ad placi
Significare ad placi/tum
tum ē significare ex īpositōe actu facta vel voluntario vsu aut ꝯsuetudi/
ne vt sic vl̄ se ꝛ sibi sil̄ia rōe ꝯueniētie in significādo l̄rando sillabicādo ꝑ
trahendo vl̄ figurando. Exēplū p̄mi vt ille terminus hō significat ad
placitū oēs hoies. q̄a ex īpositōe actu facta. Exēplū scōi. vt ter mini ma
terialit̄ capti q̄ significāt se ꝛ sibi sil̄ia rōe ꝯueniētie ī significādo litterādo
Duplex est significare ad placitū. s. vltimate ꝛ nō vltimate. Significa
Significare ad placi/tum vltimate
re ad placitū vltiate ē significare ex impositōe actu facta vl̄ volūtario vsu
aut ꝯsuetudine. Dr̄ ex ipositione actu facta ꝑpter istos terminos homo
asinus capra. ꝛc. q̄ sūt īpositi ad significandū hoies asinos. ꝛc. Dr̄ vel vo
luntario vsu q̄a stramē an̄ tabernam significat ceruisiaꝫ. Dr̄ aut ꝯsuetu
dine propter circulum ante tabernā q̄ significat vinum dulce. Sic etiaꝫ
pannus rubeus significat rubeum vinum ad placitum vltiate. Sed
Significare ad placi/tum nō vltimate
significare ad placitum nō vltimate ē significare ad placitū se ꝛ sibi simi
lia rōne conuenientie in significando l̄rando sillabicando ꝑtrahendo vl̄
figurando Ut sunt termini materialiter capti. Correlarium. nō oīs
terminus materialit̄ captus significat ad placitum nō vltimate q̄a ter/
mini mentales etiā capiuntur materialiter prout significant se ꝛ sibi si/
milia rōne idēptitatis essentialis q̄a in eis est naturalis sil̄itudo ꝛ tamē
non significant ad placitū non vltimate sꝫ naturalit̄ cōiter. nullus tamē
terminus naturaliter proprie significans vt sic capitur materialit̄. Pro
pter quod aliqui ad diffinitioneꝫ significare ad placitū dicūt debere ad
di illā particulam. circūscripta naturali similitudine signati ad signatuꝫ
ꝛ hoc propter terminos mētales ꝑut capiuntur ꝑut significant se ꝛ sibi
sil̄ia in essendo. Etiam ꝑpter effectum qui significat suam causaꝫ natu/
raliter q̄a in istis est naturalis sil̄itudo signi ad signatū. Correlarium
ista propositio vel ꝯsil̄is homo ē species potest habere duplicē mentalē
vnam vltimatam ꝛ aliā non vltimataꝫ. Significare naturalit̄ est si/
gnificare ex ꝯdictōe sue nature vel naturali habitudine signi ad signatū
Significare naturaliter
p̄ma particula conuenit terminis naturalit̄ ꝑprie significantibus. Se/
cunda autem terminis naturalit̄ cōiter significātibus. ꝛ sic ille termin⁹
homo in mentali illius hō est species significat naturalit̄ cōiter illos ter/
minos homo hō hō. Et est duplex. scilicet significare naturaliter ꝑprie
ꝛ naturaliter cōiter. Significare naturaliter ꝑprie est significare natu/
Significare naturalit̄ ꝑprie
raliter ꝛ sic in significando significare seipso formaliter. hoc est tantū di
cere ꝙ talis sic in significando nulli alteri conceptui subordinetur. vt cō/
ceptus specificus oīm hoim. Significare naturalit̄ cōiter est significa/
re naturalit̄ ꝛ in sic significando nō significare seipso formaliter. id est ꝙ
Significare naturalit̄ Communiter
talis terminus in sic significādo subordinet̄ alteri conceptui Duplex
est significare naturalit̄ proprie videlicet singularit̄ ꝛ cōiter Significare
naturaliter proprie singularit̄ est significare naturaliter proprie. ꝛ in sic
Significare naturalit̄ ꝑp̄e singulariter
significādo esse terminum singularem. vt cōceptus correspondens his
terminis. sortes petrus plato. Sed significare naturaliter proprie com
muniter est significare naturaliter proprie ꝛ in sic significādo esse termi/
Significare naturalit̄ ꝑprie communiter.
num communē. vt cōceptus correspondēs terminis communibus.

Significare naturaliter cõiter est duplex. s. singulariter et cõiter. Significare naturaliter cõiter singulariter est significare naturaliter cõmuniter et in sic significando sic se habere qđ sibi repugnat significare plura essentialiter distincta diuisim et vniuoce. vt ille terminus hõ in ista. homo est species prout significat se solũ ratione sue idemptitatis eẽntialis. Sꝫ significare naturaliter cõiter cõiter est significare naturaliter cõmuniter et in sic significando signi ficare plura essentialiter distincta diuisim et vniuoce. Ut realis calceus qui significat omnem hoiem qui potuit eũ facere. Corrlariũ. ly illud in illa. hõ est nomen et illud est dictio dissillaba supponit personaliter. lꝫ supponat materialiter relatiue tamen nõ sequitur ꝙ ideo supponat materialiꝰ. quia ly relatiue est dictio distrahens ad ipsum. Unde ille terminus dicitur supponere materialiꝰ relatiue q̄ supponit et est relatiuum referens terminũ materialiꝰ captũ. Correlarũ dantur duo termini sinonimi quorũ vnus supponit materialiter et alter psonaliter. vt pꝫ de subiecto illius vocal'. hõ ẽ species. et de subiecto eiusdẽ mentalis. nã subiectũ in voce capitur materialiꝰ et in mẽtali personaliter. nec est inconueniens. Unde adhoc ꝙ termini sint sinonimi sufficit ꝙ eodẽ modo significant quo ad modũ significandi principalem. et hꝰ est ibi. Et tantũ de secunda diuisione.

Significare naturaliter cõiꝰ singulariter

Significare naturaliter cõiꝰ communiter.

Homo ẽ nomẽ et illđ est ꝛc.

Sophisma

Sortes differt ab homine qui non est Sortes.

Notandum ꝙ sophisma potest esse propositio cathegorica vel hypotetica i diuersis eiꝰ sensibꝰ fm qđ ly qui capiꝰ vl' relatiue tm̃ vl' relatiue et restrictiue siꝰ. Nã si ly q̄ capiꝰ relatiue et restrictiue siꝰ tũc sophisma ẽ ppositio cathegorica. Subiectũ ẽ hꝰ totũ sortes q̄ nõ ẽ sortes si ly q̄ refert subiectũ. Et differt ab hoie ẽ pdicatũ. Et est i materia remota. Et subiectũ alienatur. Sꝫ alie proprietates logicales sũt indicãde sicut de sophismate añ diffinitõeꝫ suppositionis ẽ dictũ. Si aũt ly qui capitur relatiue et restrictiue siꝰ et refert partẽ predicati scꝫ ly homine sophisma iterũ ẽ propositio cathegorica. Et sic ly sortes est subiectũ. Predicatum differt ab homine qui nõ ẽ sortes. Et ly homine supponit p quolibet hoie q̄ nõ est sortes. Si autem ly q̄ capitur relatiue tantũ tũc sophisma est vna propositio hypotetica affirmatiua speciei copulatiue et valet tantuꝫ si ly q̄ refert subiectũ sortes differt ab hoie et ille sortes non est sortes. Si autem ly qui refert ly homine tunc valet tantũ. sortes differt ab homie et ille hõ non est sortes. Nota vlterius. sicut etiam notat ipse hugo ꝙ ista signa. qui que vel qđ cũ suis condeclinijs capiuntur dupliciter videlicet relatiue tantum et relatiue et restrictiue siꝰ. Et adhoc cognoscenduꝫ sũt tres regule. Prima regula quando ly qui que vel quod vel eoꝝ condeclinia pponitur oibus verbis in oratione tunc capitur relatiue et restrictiue siꝰ vt homo qui currit moueꝰ. Secunda regula qñ ly qui que vl' qđ vl' sua condeclinia ponunꝰ inter duo vba et referũt pdicatũ vl' partẽ eiꝰ tũc capiuntur iterũ relatiue et restrictiue simul. vt sortes videt asinũ qui est mo-

Declarat ppꝛietates

Regule qñ q̄ q̄ vl' qđ capiũtur relatiue tantũ vl' cũ hꝰ restrictiue. Prima

Secunda

litoris: similiter sortes ē animal qđ currit. Tercia regula. qñ ly qui que
Tercia
vel qđ ponunt̄ inter duo v̄ba ⁊ referūt subiectum vel partem eius tunc
capiuntur relatiue tantum vt sortes est homo qui est in scholis. Si
militer sortes est animal qui est in scholis. Est tamen verum ꝙ iste
regule habent veritatē in quantum est de rigore. Sꝫ preter rigorē pos//
sunt capi vt placet ⁊ referre subiectū vel predicatū. Consequenter no//
Qñ ꝓpō rōe relatiue est cathegorica vl' hy//potetica
tandū. ꝙ q̇cquid sit de sophismate rōe ly q̇ siue referat subiectū siue pre//
dicatū si capit̄ relatiue ⁊ restrictiue siml' tunc facit ꝓpositionē cathegori//
cam ⁊ nō resoluit̄ in et et in ille. si autem capitur relatiue tm̄ tūc facit ꝓpo
sitionē hypoteticam ⁊ resoluuntur talia signa vt sicin et et in ille. illa illō
ſm exigētiam ꝯgruitatis. Correlariū. ly q̇ vl' huiusmodi signū ꝑpo//
sitū in orone oibus verbis nō p̄t capi relatiue tantū q̇a tūc oratio fieret
incongrua. Pro sophismate ē notādū. ꝙ capiēdo ipsuꝫ in sensu hypo
℞. ad sophisma ī sen//su hypotetico
tetico ꝓut refert subiectū tunc sophisma est falsuꝫ ⁊ ipossibile si ly homo
capit̄ absolute tunc prima pars est tm̄ impossibilis. Si autē conotati//
ue tunc lꝫ ambe partes sint possibiles tm̄ ꝑtes repugnāt Sꝫ isensu ca
In sensu cathegorico habet tres sensus
thegorico sophisma hꝫ tres sēsus. Prim⁹ sensus ē ꝓut ly q̇ refert sub//
iectū. ⁊ tūc h totū ē subiectū sortes q̇ ñ ē sortes ⁊ p̄dicatū ē ly differt ab ho
Prim⁹
mine tali sensu sophisma est falsum quia est vna singularis affirmatiua
cuius subiectum pro nullo supponit. Secundus sensus est si verba sūt
Secund⁹
cōplexa ꝓut ly qui refert hoc totum differens ab hoie. ⁊ sic subiectū ē ly
sortes. predicatum est ly differens ab homine q̇ differēs ab hoie nō ē sor
tes. in tali sensu sophisma iteꝝ ē falsū ⁊ impossibile q̇a extrema nō sup//
ponūt pro eodem ⁊ tunc hꝫ sic exponi. sortes est et simul quilibet homo
differens ab homine q̇ non est sortes est et simul sortes non ē homo dif
ferens ab homine qui non est sortes. Tertius sensus ⁊ magis rigo//
Terci⁹
risticus est ꝓut ly q̇ refert solū ly homine tunc sophisma valet tantū. sor
tes differt ab homine qui hō nō est sortes. in tali sensu sophisma ē veruꝫ
quia est vna singularis cuius ambo extrema supponunt ꝓ sorte. ⁊ sic ex
ponit̄ sortes est et simul quilibet hō q̇ nō est sortes ē ⁊ simul sortes nō est
homo qui homo non est sortes. Correlarium. si verba sunt simplicia
tunc secundus sensus cathegoricus frustratur. quia ly qui non est natuꝫ
referri ad ly differt. ex quo est verbum finiti modi. Correlarium r̄ñsi//
uum ad sophisma. sophisma solum in sensu cathegorico est veꝝ in aliȷ̄s
autem falsum ⁊ impossibile. Arguitur ꝯtra sensum veꝝ sophisma
Arguitur ꝑmo ꝯ sen//sum veꝝ
in sensu concesso ē falsum. ergo. assūptum probatur. q̇a ex eo sequitur fal
sum quia sequitur bene. sortes differt ab homine qui non est sortes. er//
go sortes differt ab homine. tenet consequentia a parte in modo ad totū
Confirmatur. Adhuc ex eo sequitur falsum. ergo. quia sequitur be
Secundo
ne sortes differt ab homine qui nō est sortes. ergo sortes differt ab hoie
qui nō est homo tenet consequentia ab inferiori ad superius. Cōfir//
Tercio
matur. ex sophismate vero coassumpto sequitur falsum. ergo. assump//
tum probatur. quia sequitur bene. sortes differt ab homine qui non est
Quarto
sortes ⁊ sortes ē g̊ sortes differt a sorte qui nō est sortes. Confirmat̄.
adhuc ex sophismate vero coassumpto sequitur falsum. ergo. assūptuꝫ
ꝓbatur. q̇a sequitur bñ. sortes differt ab homine qui non est sortes. et

homo albus est. ergo sortes differt ab homine albo qui non est sortes:
R. ad primum — tenet consequētia a superiori ad inferius. Ad primū negetur assump
tum. ad ꝓbationem dicendū est ꝙ nō arguitur a parte in modo ad totū
Ad secundum — q̇a arguitur cū distributiōe totius in modo vicȝ ly hoīe. Ad scōm re
spondet̃ negando ꝯn̄am ad ꝓbationē dicendū est ꝙ nō arguit̃ iuxta re-
gulā. q̇a arguitur ab inferiori ad superi⁹ cū distributōe superioris. Nec
valet sic īferri. sortes differt ab hoīe qui nō est omnis homo. q̇a adhuc
rōne totaliū extremoꝝ arguit̃ a superiori ad inferius cū distributōe su-
Ad tertium — perioris. Ad terciū respōdet̃ sil̃r ꝙ non arguat̃ iuxta regulā. q̇a dȝ ar
gui cū ꝯstantia. ⁊ lȝ hoc fiat tñ nō bñ sumitur q̇a determinatio addita
supiori dȝ addi in constantia inferiori. dȝ ergo ꝯstantia sic sumi sortes q̄
non est sortes est ⁊ tunc bene valeret. Sicut in sil̃i non sequitur. om̄e al̃
albū currit ⁊ sortes est. ergo sortes currit. q̇a in casu ꝙ sortes esset niger
⁊ omnia animalia alba currerēt antecedens eēt veꝝ ⁊ ꝯn̄s falsum Sed
Ad quartum — ꝯstantia sic dȝ sumi. ⁊ sortes albus est. Ad vltimū respondetur ꝙ nō
arguatur iuxta regulam q̇a variat̃ appellatio forme. quia in ꝯsequen-
te appellant ꝓ eodem tp̄e verbi ⁊ in antecedente non. Alia videantur
circa illud sophisma supra positum videlicet sortes differt ab homine.
⁊ tm̄ de sophismate.

Declarat proprietates — Utrum cuiuslibet propositionis particularis vel in
definite subiectum supponat determinate Notandum ꝙ q̄stio ē ꝓpō
cathegorica mixte quātitatis. q̇a subiectū eius accipit̃ diuersis acceptio-
nibus q̇a subiectū ei⁹ est hoc totū ꝓpōnis particularis vl̃ indefi. sub iec
tum quod accipit̃ diuersis acceptionibus q̇a aggregat̃ ex determinatō
ne ⁊ suo det̃maibili vbi det̃miatio p̄cedit. ēt subiectū ei⁹ suppōit ꝑ diuer
sos actus ex quo pars eius supponit distributiue ⁊ alia pars confuse tā
tum. scȝ ly subiectū. Sȝ predicatū ē hoc totum supponit determinate si
verba sunt simplicia. si autem sunt complexa tunc supponens determi-
nate est predicatum. Et eius contraria ē nulli⁹ ꝓpositionis particula-
ris vel indiffinite. subiectum supponit determinate. Sed succontraria
eius est propositōis particularis vel idiffinite subiectuȝ non supponit
determinate. Contradictoria eius est propositōis ꝑticularis vel idiffi-
nite nullū subiectū supponit determinate. Subalternans ē cuiuslibet ꝓ
positionis particularis vel indefinite omne subiectū supponit determi-
nate. Sȝ subalternata est propōnis particularis vel indefinite subiectū
supponit determinate. Et est in materia contingenti Et conuertitur ꝑ
accidens sic ergo supponens determinate est ꝓpositionis particularis
vel indiffinite subiectū. Equipollens vero iuxta primā regulā est nulli⁹
ꝓpositionis particularis vel indefinite nullū subiectū supponit determi
nate: Correlarium. subiectum p̄ntis questionis supponit mixtim nō
aūt supponit suppositione mixta. Prima ꝑs pȝ quia accipit̃ ꝑ diuersos
Declarat quādā ꝯn̄aȝ non valere — actus. Secunda pars pȝ quia altera pars subiecti non accipitur mate-
rialiter. Correlarium. Illa ꝯn̄a nō valet. ille terminus supponit. er-
go ille terminus suppositōe supponit. quia demonstrando subiectum
illius hominis asinus currit. similit̃ illi⁹. cuiuslibet hoīs asinus currit.

Similiter demōstrādo subiectum tituli questionis. antecedēs est verū ꝛ ꝯñs falsuz. Sed debet sic argui. Ille terminus supponit. ğ ille terminus suppositione vel suppositōib⁹ supponit. Correlarium. Non ē idē dicere. ille terminus supponit ꝛ ille terminus est suppositio. q꞉ in argumentis ꝑtactis est instantia. Secundo notandū ꝙ licet tam ꝓpōnis particularis ꝙ̄ indefinite subie. tū supponat determiate. tñ adhuc differunt ꝓpō particularis ꝛ indefinita. quia subiectum ꝓpōnis particularis stat determinate ꝑ signum exp̄sse positum. sed subiectum ꝓpōnis indefinite stat determinate sine signo exp̄sse posito. Tertio notandum ꝙ suppositio determiata est suppositio termini ꝓ suo significato vel suis significatis stantis disiunctiue. Et ille terminus dr̄ supponere pro suis significatis disiūctiue sub q̊ vel sub alio ꝯsil'r accepto habente actu plura supposita ꝛ singularisabili valet descensus disiunctiuus grā forme sic ꝙ nō copulatiuus nec copulat⁹. Dicit̄ primo. sub q̊ vel sub alio ꝯsimiliter accepto. ꝑ hoc innuit̄ ꝙ aduerbia etiā supponūt determiate. q̄ licet sic se habeant ꝙ sub eis nō valeat descensus. tñ sub alijs ꝯsil'r acceptis q̊ ad speciem. Dr̄ habēte actu plura supposita ꝓpter illos terminos. sol deus fenix mūdus. ꝛc̄. Dicit̄ ꝛ singularisabili ꝓpter verba inꝙ̄tum sunt simplicia. Dicit̄. valet descensus disiūctiuus. Unde descensus disiunctiuus est descensus cuius ꝯseq̄ns est vna ꝓpō disiunctiua Dicit̄ grā forme. Uñ tunc aliquis descensus dicit̄ tenere gratia forme sub q̊ vel sub quolibet alio ꝯsimiliter accepto habēte actu plura supposita ꝛ singularisabili ꝙ̄tum est ex ꝑte sui valet descensus. Correlariū Licet sub ly homo in illa. hō est hō valeat descēsus copulatiuus. tamē nō supponit ꝓpter hoc distributiue. q꞉ nō tenet grā forme. q꞉ nō sub q̊libet alio ꝯsimili accepto q̊ ad speciem valet descēsus copulatiu⁹. Correlarium Aliud est dicere descensum tenere formaliter ꝛ descēsum gratia forme tenere. q꞉ descensum tenere formal'r est ipm̄ sic tenere ꝙ sit formalis ꝯña. Dicit̄ in diffinitiōe sic ꝙ nō copulatiuus nec copulatus. q̇a ly homo in ista Ois hō currit. sic se habet ꝙ sub eo valet descensus disiunctiuus etiā grā forme. sed sub eo valet copulatiu⁹ qȯ nō deberet fieri. ğ nō supponit determinate sed distributiue His visis rñdetur ad q̄stionē. ꝙ questio de rigore verboꝝ vt ꝓponit̄ est falsa q꞉ est vna mixte quantitatis nō hñs se sic sicut oīa sincathegoremata in ea posita sil'r sumpta ȯnotant. Et licet ambo extrema supponāt ꝓ eodē tñ nō est sic sicut rōne ly cuiuslibet ꝛ copule req̄rit̄. q꞉ ratione eoꝝ requiret̄ ꝙ nulla daret̄ ꝓpositio ꝑticularis vel indefinita quin eis subiectū supponeret determinate. mō hoc est falsum de multis videlicet chimera currit. hircoceru⁹ mouet̄. asin⁹ chimere ambulat. Et intelligit̄ illa rñsio ꝓut ly cuiuslibet distribuit totū disiunctū sicut de rigore fit. Et resoluit̄ vt sic hoc mō. ꝓpositionis ꝑticularis vel indefinite subiectum supponit determinate ꝛ non est aliqua ꝓpositio particularis vel indefinita quin eius subiectum supponat determinate. Correlariū. Questio in tali sensu est falsa possibilis. quia in casu quo solum illa ꝓpositio homo currit circa questionē esset questio fieret vera. Secundus sensus est, ꝓut ly cuiuslibet distri

Differētia ꝓpōnis ꝑticularis ꝛ indefinite.

Suppositio determinata.

Descensus disiunctiuus

R. Questio de rigore est falsa.

buit solum partem disiuncti. ⁊ sic questio est vera. quia tunc sic resoluit
ratione ly cuiuslibet ꝓpōnis particularis vel indefinite subiectū suppo-
nit determiate. ⁊ nō est aliqua ꝓpō particularis q̄n eius vł indefinite sub
Secunda ꝯclusio fal-sa. iectum supponat determiate ⁊ illa copulatiua est vera vt patet. Se-
cundo dicendū ꝙ illa est falsa. cuiuslibet ꝓpōnis ꝑticularis vel indefini-
te subiectum supponēs sup quod nō fertur signū cōfusiuum ipm con-
fundens supponit determinate. ⁊ patet hoc ꝑ resoluētem vt pri⁹. Etiā
patet. q̄z ex ea vero coassumpto falsum sequit vt sic. ⁊ hec ꝓpositō chime
ra currit est ꝓpō ꝑticularis vel indefinita. g̊ illius ꝓpōnis subiectuz sup
ponēs ⁊c̄. supponit determinate. nec in minore debet totū poni. q̄z non
est determinatio addita medio in maiore sed fuit determinabile Ter
Rn̄sio tetia. tio dicendū ꝙ illa cuiuslibet ꝓpōnis particularis vel indefinite cui⁹ sub
iectum supponit sup quod nō fert signum cōfusiuum ipsum confūdēs
supponit determinate nec est vera nec falsa. quia non est ꝓpositō cum sit
oratio incongrua. Et similiter est ibi. cuiuslibet asini vel capre cui⁹ mat
currit mouet. Similiter etiā est dictum ibi circa illam q̄stionē. termin⁹
Conclusio rn̄salis. discretus in quacunq̧ ꝓpōne ⁊c̄. Quarto dicēdum ⁊ cōclusiue ad q̄-
stionem ꝙ illa est vera cuiuslibet ꝓpōnis ꝑticularis vel indefinite cuius
subiectum supponit ⁊ sup quod nō fertur signū cōfusiuum ipm cōfun
dens subiectum supponit determinate. Et differt a p̄cedenti ꝓpōne. q̄z
iam ponitur ibi subiectū q̇d habet se in rōne suppositi ad v̾bum ꝑsona
le scz supponit. Pōt esse etiā tertia regula marsilij de suppositōib⁹ ꝯclu-
sio responsalis ad q̄stionē illa vicz. Quodlibet subiectū ꝓpōnis ꝑticula
ris vel indefinite supponēs sup quod nō fertur signum cōfusiuū ipsuz
confundens supponit determiate. Dr̄ in cōclusione supponēs ad exclu
dendum subiecta illaꝝ chimera currit. hircoceru⁹ mouet. q̇dā asin⁹ chi-
mere ambulat. quaꝝ subiecta nō supponūt determinate. Dr̄ sup q̇d ñ
fertur signū cōfusiuum ipm ⁊c̄. ꝓpter subiecta illarum. sp̄ fuit hō. in istā
ti fuit motus. oēm equū videt asinus. a sorte non differt ois hō. ꝑpetue
mouet celum. ꝯtinue generat ignis. quaꝝ subiecta nō supponūt deter-
minate. licz sint ꝑticulares vel indefinite. q̄z iā sup subiectū cadit signuz
ꝯfusiuum q̇d facit ea supponere cōfuse tm̄. Dr̄ ipm confundēs ad in
cludendū ꝙ subiectum illius supponit determiate nōnullus hō currit.
⁊ licet sup subiectum cadat signū cōfusiuum tn̄ nō ꝯfundit ipm Cor
Percutientem omnez hoiem videt homo relariū. Ly homo in illa ꝑcutientē oēm hominez videt hō supponit de
terminate. ⁊ ly oēm nō habet ꝯfundere ipm sicut in illa. oēm hoiem vi
det hō. Et causa est q̄z in vna distribuit determinatiōem acceptā vnica
acceptione cū suo detminabili vicz in prima ⁊ ē ꝑs extremi. vt sic nō hz
ꝯfundere ꝑtem alterius extremi. Sed in alia distribuit determiationē
diuersis acceptōib⁹ acceptā cū suo determinabili. vicz in scd̄a. ⁊ in eadē
Hois asinus currit nō est ꝑs extremi. ⁊ g̊ bn̄ habet ꝯfundere ꝑtem alteri⁹ extremi. Cor
relariū. Dicēdo sic. hois asinus currit. subiectū nō supponit determia-
te nec est indefinita. sed subiectū supponit mixtim ⁊ ē mixte quātitatis.
Et quando arguitur ꝙ supponat determinate q̄z sub subiecto valet de
scensus disiunctiuus g̅ra forme. ⁊c̄. q̄z hic ē bonus descēsus hois asin⁹

currit. ergo ille hominis asinus currit. vel ille hoīs asinus currit. ꝛ sic ꝺ singulis. Rn̄detur ꝙ nō sit ꝺescēsus. qꝛ licꝫ sit bona ꝯn̄a tn̄ nō ē forma/ lis. qꝛ in silꝛ nō sequit. regis cantoꝛ currit. ḡ ille regis cantoꝛ currit. vel il le regis cantoꝛ currit. ꝛ sic ꝺe singulis. qꝛ in ꝯn̄te est vnica acceptio. ꝛ va let tantū sicut ille cantoꝛ regis currit. ꝛ sic ponunt a pte eiusdem extremi ꝺuo termini accidētaliter cōnotatiui vnica acceptōne accepti. ꝛ si ꝑ pria medietate iohānes curreret ꝛ eēt cantoꝛ ꝺucis q̄ nōdū esset rex ꝛ pro se/ cunda medietate eligeret in regē. ꝛ iohānes tūc nō esset cantoꝛ suꝰ. ante cedens eēt verꝫ ꝛ ꝯn̄s falsum Coꝛrelariū. Nō sequitur. Sub illo termi no valet ꝺescēsus ꝺisiūctiuus grā forme. ḡ est suppositio ꝺetermiata. qꝛ hic est bonus ꝺescēsus hoīs asinꝰ currit. ḡ illiꝰ hoīs ille asinꝰ currit. vł il lius hoīs ille asinus currit. ꝛ sic ꝺ singulis. ꝛ tn̄ non est suppositio ꝺeter minata. qꝛ nō est vna suppō sed pl'es. Coꝛrelariuꝫ. Aliq̄d supponit ꝺetermiate qꝺ nō est suppō ꝺetermiata. vt subiectū istius hoīs asinus currit. qꝛ aduerbia nō sunt alicuiꝰ nūeri sed noīa vt patet ex ꝺonato

Sophisma.

Quotlibet partes sunt in cōtinuo. Notandū primo ꝙ ly quotlibet est nomē nūerale oīs generis pluralis nūeri tm̄. ꝛ ꝺꝫ sci ꝺistribui ꝑ ꝺupꝫ t. Secundo notandū ꝙ ly quotlibet ē signū ꝺistributiuum ꝛ ꝺistribuit ꝺupl'r Uno mō ꝑ singul' indiuiduis. ꝛ tūc ē vnū purꝫ sinca thegoꝛema valens tantū sicut omnes. ꝛ sic sophisma est ꝓpō vl'is affir/ matiua. Subiectum eius est ly partes. Et predicatum entia in conti/ nuo. ꝛ sunt assignande eius opposite sicut in alia ꝓpōne vniuersali Et cōuertitur sic. ergo entia in continuo sunt partes. Secundo capitur ꝺistributiue ꝓut ꝺistribuit ꝑ speciebus singuloꝝ. ꝛ sic est sincathegoꝛe/ ma mixtū includēs actū ꝺistributiuū. scꝫ quotlibet. ꝛ cōceptū scꝫ specie numeri. Et tūc est cathegoꝛica affirmatiua mixte quātitatis. ꝛ expresse nō habet subiectum sed implicite. vicꝫ ꝺe specie nūeri partes. ꝛ hoc sup ponit ꝑ q̄buslibet rebꝫ mundi. sed nō ꝑ qualibet re mūdi. qꝛ ꝑ nulla re indiuisibili supponit. Et habet oēs oppositas. Et cōuertit sic. ḡ entia in ꝯtinuo sunt ꝺe specie nūeri ptes. Item ps est res ex q̄ cū alia re na tū est fieri aliqꝺ totū. Tertio notandū ꝙ licꝫ multis modis aliqua ꝺis res ꝺicit esse in alia vt ad minus septē modis ꝭm modos septem essen/ di in. tamē q̄tum ad ꝓpositum sufficit ly in potest capi ꝺuobus modis Uno modo vt ꝺicat habitudinem ptis ad totū. ꝛ ita ꝺe rigoꝛe ꝛ princi paliter. Et sic ista ꝺicuntur esse in continuo que sunt partes alicuiꝰ cōti nui. ꝛ sic ꝺuo angeli nō sunt in cōtinuo. Alio mō capitur vt ꝺic̄ habitu dinem contēti in continente. Et sic illa ꝺicunt esse in cōtinuo que cōtinē tur ab aliquo continuo. Et sic ꝺuo angeli sunt in continuo quia conti/ nentur in vltima spera Sic etiam homo ꝛ asinus quia cōtinent in aere.

Coꝛrelarium. Non omne quod est in continuo primo mō etiaꝫ est in continuo secundo modo neq꞉ ecōuerso. Primum patet ꝺe partibus vltime spere quo ad superficiem eius connexam q̄ sunt in continuo pri/

Quotlibet ꝺupliciter ꝺistribuit

Secundo

In capit ꝺuobꝫ mo/

Primo

Esse in continuo.

Secundo.

mo modo ⁊ tamē nō secundo. Sed secūda ps patet de duob⁹ angelis.
Correlarium. Eadē res vtroq; mō est in ꝯtinuo. vt patet de manu homis que in respectu ad hominē est in continuo pmo mō. ⁊ in respectu ad celum vel vltimā sperā vel acrē est in continuo secundo mō.

Distribuere pro singulis indiuiduis.

Pro maiore intellectu pmissoꝝ est notandū ꝙ signū distribuere pro singulis indiuiduis Est ipsum signū sic se habere ꝙ ratione ipsius terminus super quem fertur accipitur ꝓ suis significatis copulatiue. vt dicendo. omnis homo currit. Silr ita distribuit ly quodlibet ly partes in sophismate.

Distribuere pro speciebus singulorum

Sed terminū distribui ꝓ singulis indiuiduis est ipsuꝫ terminū accipi ꝓ omnib⁹ suis significatis copulatiue. vt ly partes in sophismate. sicut etiā ly homo in illa. oīs hō currit Sed signum distribuere ꝓ speciebus singuloꝝ est ipm signum includere in se illum terminū genere vel specie cum actu distributiuo ꝗ actus distribuit talē terminum ꝓ oibus suis suppositis ꝓ quib⁹ determiatio sibi addita conuenit Et illo mō ly quotlibet in sophismate pt distribuere. sic etiā alia signa distributiua vel vlia vt ly omne in illa. oē animal fuit in arca Noe. Similiter. Oīs homo est mēdax. ⁊ in plurib⁹ stat ad placitum. Correlarium. Ly nihil nemo nō distribuūt ꝓ speciebus singuloꝝ qꝛ nō icludunt illum ꝯceptum genere vel specie. Correlariū. Non sequitur ille terminus distribuit ꝓ speciebus singuloꝝ. ergo distribuit. qꝛ arguitur cū dictiōe distrahēte. Neq; sequitur. Jlle terminus distribuitur ꝓ speciebus singuloꝝ. ergo distribuitur ex eadem causa. licet detur aliquis terminus qui distribuatur ꝓ speciebus singulorū. ⁊ cum hoc etiam distribuatur vt ibi ly partes. quotlibet nō partes sunt in continuo.

In mente nihil distribuit pro specieb⁹ singulorum

Correlariū In mente nullus terminus distribuit nec distribuitur ꝓ specieb⁹ singuloꝝ quia i mēte nihil includitur. Et sic dantur due ꝓpōnes sinonime i quaꝝ vn⁹ termi⁹ distribuitur ꝓ specieb⁹ singuloꝝ ⁊ in alia nō. vt patet de sophismate vocali ⁊ eius mētali. Correlariū. Quādocūq; actus inclusus in signo impeditur ꝑ negationem tunc ipm signuꝫ nō distribuit ꝓ specieb⁹ singuloꝝ. quia tūc super ly specie vel genere in mēte feruntur duo signa vt dicendo nō qlibet partes sunt in ꝯtinuo.

Duo modi dicēdi qd sit species
Primus

Quarto principaliter notādum ꝙ ille terminus species in ꝓposito capitur ꝓ termino prime intētōis ⁊ sunt ibi duo modi dicendi. Primus est ꝙ species numeri est aggregatum ex omnib⁹ binarijs ternarijs quaternarijs simul sumptis ꝗ sūt ⁊ sic species humana est omnes homines qui sunt. Sic etiā indiuiduum esset species vt fenix. ⁊ in re nō est aliud species numeri nisi tot⁹ mūdus. ⁊ sic totus mundus ⁊ species numeri supponunt adequate ꝓ eadem re sed non sunt termini sinonimi. Sic etiam numerus binarius ⁊ numerus ternarius. ⁊c. etiā supponūt pro toto mūdo. Unde spēs numeri binarij nō est aliud nisi totus mūdus consideratus. vt est aggregatum ex omnibus binarijs simul sumptis. Sic etiam species numeri ternarij. Et ly species numeri non habet actu plura supposita. ⁊ sic sub eo non valet descensus. Correlariū. Scdm illū modum ista est vera Species humana est. etiam non absoluendo copulam. Sed illo modo species rerum non sunt simpliciter perpetue nisi quo ad tertiuꝫ mo

dum identitatis. ita q hodie esset eadem species que fuit ante mille annos. Correlariū Isto mō illa est falsa. omne aial fuit in arca noe. etiā put ly omne distribuit p speciebꝫ singulorum. quia de illa specie animalis q̄ iam est. nullū animal fuit in arca noe. Alius modus est q species numeri est aggregatū ex oibus binarijs ternarijs ꝛc̄. simul sumptis qui sunt fuerūt erūt possunt esse. ꝛ sic species humana est oēs homies q̄ sunt fuerunt erunt ꝛ possunt esse. Et sic illa de rigore ē falsa species humana est. Sed oportet copulā absolui iuxta regulam. q terminꝰ significans speciē additꝰ verbo p̄sentis vel p̄teriti tēporis si debet supponere oportet tale v̄bum absolui a tēpore. Quinto notandū. q cōtinuū est res magna simpl'r vna vt homo asinus lapis. imo quodlibet ꝯpositū essentiale. Sed cōtigua dicunt quoꝝ vltima sunt simul sicut mensa scānum. sic etiam due tabule colligate. Correlarium. Illa est falsa quelibet ps continui est cōtinuum vt patet de aīa intellectiua q̄ est ps continui ꝛ tū nō est continuum qꝛ nō est res magna Correlariū. Cuiuslibet cōtinui qd nō est homo q̄libet pars est ꝯtinuū. ꝛ hoc nō ponēdo puncta. Si aūt ponunt puncta tunc est falsum de asino punctuali.

Secundus modus · *Continuum* · *Contigua.*

His itaqꝫ visis respondet ad sophisma. q capiendo ly quotlibet put distribuit ly partes p singulis indiuiduis. ꝛ ly in put dicit habitudinem ptis ad totū. tūc sophisma est falsum ꝛ impossibile. qꝛ semp dominus deus ꝛ alie res sunt ptes ꝛ tamē non sunt in cōtinuo. qꝛ dominus deus nō pōt esse pars alicuiꝰ cōtinui qꝛ oportet omnes ptes integrales esse eiusdem rōnis cum toto. Sil'r patet de duobꝫ angelis q̄ sunt ptes ꝛ tū nō sunt in cōtinuo. Et sic sophisma est vna vniuersalis affirmatiua cuius p̄dicatum nō ꝯuenit cuilibet supposito subiecti vt patuit.

R. put quotlibet primo modo distribuit.

Secundus sensus est put ly quotlibet distribuit ly partes p speciebus singuloꝝ tūc sophisma est verum. ꝛ valet tantū. de qualibet specie numeri ptes sunt entia in cōtinuo. Et sic sophisma est mixte quātitatis. ꝛ ly partes stat ꝯfuse tm̄. ꝛ sic ad veritatē eius sufficit q de qualibet specie nūeri. ille vel ille vl' ille ptes ꝛ sic de singulis sint in cōtinuo. ꝛ illa responsio tenet put ly species nūeri capit primo mō. Sed capiēdo secūdo modo adhuc sophisma in illo sensu esset falsum. qꝛ erūt multe ptes de specie numeri que nō sunt in cōtinuo. Sed adhuc ꝯceditur absoluēdo copulam. Potest etiam sophisma habere tertium sensum vicꝫ capiendo ly quotlibet collectiue. ꝛ sic sophisma iteꝝ est falsuꝫ ꝛ impossibile. quia valet tantum. maximus nūerus ptium est in continuo quod est falsum de domino deo glorioso.

R. put quotlibet distribuit secūdo modo

Vtrum omnis negatio similiter omne signum negatiuū faciat terminū cōem sequentē se stare cōfuse distributiue Notādum q q̄stio est ꝓpō hypotetica copulatiua. ꝛ ly est ē copl'a ꝛ prima eiꝰ pars est. oīs negatio facit terminū cōmunem ꝛc̄. Secunda pars Oē signum negatiuū facit terminū cōeꝫ ꝛc̄. ꝛ ly et nō correspōdet huic aduerbio similiter. qꝛ nullā cōiūctionē includit sed intellectus format talē coniunctionem rōne ly similiter eo q est relatiuū identitatis large capiēdo relatiuuꝫ. ꝛ habet oppositas eius sicut alia ꝓpō hypotetica copulatiua.

Declarat titulum

sed nõ ↄuertit̃ necꝫ est in materia. Secundo notãdũ ꝙ ly se in prima
pte sic verificat̃. hoc est negatio q̃ est ipse met. Et predicatuꝫ prime ptis
supponit solum ꝓ negatione q̃ facit terminũ cõem sequentẽ se stare con
fuse distributiue. Et p̃dicatum prime ptis nõ supponit ꝓ ly oĩs in illa.
oĩs hõ est aĩal. licet faciat terminũ cõmunẽ sequẽtẽ se stare cõfuse distri/
Negatio. butiue. qꝛ nõ est negatio Tertio nota ꝙ negatio est signũ sincathego
rematicũ purũ natũ negare ex mõ significãdi quẽ nũc habet copulã pri
cipalem alicuiꝰ ꝓpõnis. ꝛ nõ debet addi nõ existens copula. qꝛ actꝰ diui
siuus alias excludit̃. Correlariũ. Hoc totũ nõ oĩs nõ est negatio. qꝛ
nõ est vnũ sincathegorema sed duo. Correlarium. Nullũ cathegore
ma est negatio. vt nemo nihil eccꝰ paup. Sed oẽ signũ vl'e negatiuũ pu
Negatio negans. re sincathegorematicũ est negatio. vt nullus nulla nullũ nõ. ꝛc̃. Du/
plex est negatio scꝫ negãs ꝛ infinitans. Negatio negãs est negatio que
fert̃ sup copulã principalẽ oratõis vel principaliorẽ ciꝰ ptẽ. vel sup par/
tẽ eque principalẽ ipam negãdo. vel virtutẽ alterius impediẽdo. Vel ẽ
negatio q̃ fertur sup copulam ↄiũctionalẽ. Exemplũ primi. hõ non est
aĩal. Secũdi. sortem possibile est nõ currere. Tertij. hõ est vl' nõ est asi/
nus. Quarti. hõ currit nõ vel asinus currit. Correlariũ. Extra pro
positionẽ dat̃ negatio negãs. vt petre nõ fac ignẽ. Correlariũ. dicen
do sic. Nullus hõ nõ est aĩal. quelibet illaꝝ negationum est negãs. licet
nulla illaꝝ neget sed sufficit ꝙ vna impediat virtutẽ alteriꝰ. Et sic nõ se
quit̃. hoc ẽ negatio negãs. g̊ hoc negat. Silr̃ nõ sequit̃ hec negatio ẽ ne
gatio. g̊ hec negatio est negans. patet hoc in illa. sortes q̃ non currit mo
uet̃. vbi ly nõ negat copulã minꝰ principalẽ. ꝛ tñ nõ est negatio negans
Negatio infinitans. vt patet ex descriptiõe. Sed negatio infinitãs ẽ negatio q̃ expresse vl'
implicite fert̃ sup verbũ minus principale alicuiꝰ orõnis. vt ly nõ in illa
sortes qui nõ currit mouet̃. Correlariũ. Negatio infinitãs est vnuꝫ
puꝝ sincathegorema. Sed ꝙ ipsa ẽ ps extremi ꝛ negatio negãs nõ. hoc
est ideo. qꝛ fert̃ sup verbũ minꝰ principale qđ etiã est pars extremi.
Correlariũ. In istꝭ descriptõibꝫ ly negãs ꝛ infinitãs capiunt̃ psona/
Signum negatiuũ. liter ꝓut important actũ. Quarto nota ꝙ signũ negatiuũ est signũ in
cludens negationẽ ꝛ ↄceptuꝫ. vt nihil nemo nullibi nunq̃ nullotiens.
Correlariũ. Omne signũ negatiuũ est cathegorema. Correlariũ
Signũ negatiuuꝫ in mẽte nõ repitur qꝛ in mẽte nihil includit̃. qꝛ oĩa
sunt expressa. Correlariũ. Tria sunt officia negatõis neganter tente
scꝫ negare copulã. distribuere terminũ ꝛ virtutẽ alterius impedire.
Suppõ distributiua Suppositio distributiua est suppositio termĩ stantis ꝓ suis significatꝭ
copulatiue. Et ille terminus dicat̃ stare ꝓ suis significatis copulatiue
sub q̃ vel sub alio cõsimilr̃ accepto habẽte actu plura supposita ꝛ singu
larisabili valet descẽsus copulatiuus gr̃a forme. Et nõ debet addi sic ꝙ
nõ disiũctiuus nec disiũctꝰ. qꝛ sub q̊cũqꝫ termĩo valet descensus copula
tiuus sub eodẽ etiã valet descẽsus disiũctiuus vel disiũctus. Vñ descen
Descẽsus copulatiuꝰ sus copulatiuus ẽ descensus cuius ↄñs est vna ꝓpõ copulatiua. Per
hoc rñdetur ad questionẽ. ꝙ questio vt ꝓponit̃ est falsa. qꝛ ẽ vna copula
R. ad questionẽ tiua affirmatiua cuiꝰ quelibet ps ẽ falsa. De prima pte patet. qꝛ dicen/

do sic. sortes nō est omnis hō in tali ly nō est negatio. ⁊ tamen nullū ter/
minū sequentē se facit stare cōfuse distributiue. Sed de secūda pte pa/
tet ibi. sortes nō nemo est. vbi ly nemo est signū negatiuū ⁊ tn̄ nullū ter
minū sequentē se facit stare confuse distributiue ⁊c̄. Est tn̄ falsa possibi/
lis. vt si cras solū ista ꝓpō fieret cum questiōe. hō nō currit. Cōceditur Conclusio rn̄salis.
tamē ad istū sensum. Et est conclusio responsalis Quilibet terminꝰ ten
tus cōmuniter vt ē distribuibilꝭ sequēs negationē vel signum negatiuū
latam vel latū in ipm̄ nō impeditam vel impeditū stat ꝯfuse distributi
ue. Dicit̄ primo tentꝰ vt ē distribuibilis. qꝛ pdicatū illius. sortes nō est
ille homo nō stat distributiue. Dr̄ sequens negationem. qꝛ si terminꝰ
p̄cedit negationem nō distribuit̄ p ipsam. Dicitur latam vel latum in
ipsam qꝛ ly homo in illa nō distribuit̄. sortes nō currit vel hō mouetur
Silr̄ neqꝫ ibi. sortes currit nō ⁊ hō mouet̄. Unde si aliqs terminus de
bet distribui in hypotetica tūc oportet ꝙ tale signum distribuēs ponat̄
secū in eadem ꝓpōne cathegorica. Et ꝗuis negatio sit malignantis na/
ture. ita ꝙ omnes termios saltē distribuibiles se sequentes distribuat.
⁊ oppositum totius orōnis inducat. tn̄ nunꝗ fert̄ extra ꝓpōnem cathe/
goricā Dr̄ nō impeditū vel impeditā ꝓpter pdicatum illius. nullus hō Nulla chimera currit
nō est aial. Silr̄ nullus hō est oē aial Correlarium. Ly chimera in
ista. nulla chimera currit habet se iuxta cōclusionem ⁊ stat distributiue
sed nō supponit distributiue. Per hoc patet ꝙ stare ē superius ad suppo/ Nullꝰ asinꝰ hois cur/
nere. Correlarium Ly hois in illa. nullus asinꝰ hois currit. suppōit rit.
distributiue. ⁊ ꝯcedit̄ ꝙ illa quilibet asinus cuiuslibet hois nō currit sit
eius equalens. ⁊ hoc ꝑ ut ly cuiuslibet nō ē ps extremi. qd̄ est pter rigorē Nō oēs apl̄i dei sunt
Correlarium. Dicēdo sic. nō oēs apl̄i dei sunt duodecim. capiēdo ly duodecim.
omnes distributiue. tunc ly apostoli dei supponit determiate. Si autē
capit̄ collectiue ⁊ suppositio collectiua est ponēda tūc ly apostoli dei i p
dicta supponit collectiue. Quia ē regula ꝙ terminus supponēs collecti/ Regula.
ue in cōtradictoria debet eodem mō supponere. alias em̄ due contradi
ctorie essent simul false videlicet iste due omnes apostoli dei sunt sex. nō
omnes apostoli dei sunt sex Prima est falsa. vt patet. secunda etiā est fal
sa si ly apostoli dei supponeret distributiue. qꝛ valeret tantū. nulli apo/
stoli dei sunt sex que est falsa. Si aūt ly omnes capitur collectiue ⁊ sup
positio collectiua nō est ponēda. tūc hoc totū oīes apostoli dei est sub/
iectum ⁊ distribuit̄ per ly nō Correlarium Quādo dicit̄ quicqd mo/
bilitat mobilitatē immobilitat immobilitatē significat̄ qd̄ quicqd ha/
bet facere distributionem hoc etiā habet impedire distributionem. sed
nō econuerso. qꝛ signa collectiua habēt impedire distributionē ⁊ tamen Si negatōes distri
nō habent distribuere. Ultimo nota. ꝙ de negatōibꝫ sunt due opini buant in mēte.
ones. Prima ꝙ negatōnes habent distribuere in voce. in scripto. ⁊ in Prima opinio
mente. et etiam habent se impedire in mente. ⁊ ista opinio videt̄ nō sta/
re. qꝛ alias sequeret̄ ꝙ subiectū ⁊ pdicatū illius. nullꝰ hō est aial distri/
buerētur vnica acceptiōe. Et tūc in mētali eius subiectū ⁊ pdicatū eēnt
solum vna vniuersalitas qꝛ distribuunt̄ per vnum actū. ⁊ sic esset com/
plexū. qd̄ accipit̄ vnica acceptione. Alia opinio ⁊ magis ꝓbabilꝭ nūc Secunda opinio

cõmunis ꝙ negatiões solũ distribuant in voce ꝛ scripto ꝛ in mẽte nul-
la distribuat. ꝛ cuilibet negatiõi a natura cõuenit negare sed nõ impedi
unt se in mẽte. Ista via sic posita qñ in aliq̃ ꝓpõne ponunt negatiões ꝑ
cise pares negãter tente tũc in mẽtali eius nulla ponit negatõ. vt nullus
hõ nõ est aĩal. in cuiꝰ mẽtali nulla ponit. Si aũt ponunt negatões ꝑci-
cise impares tũc in mẽte ponit vnus actus diuisiuus opposito mõ dnotans ad copulã affirmatã. Etiam ſm illã viã solũ actus distribu-
tiui affirmatiui distribuũt in mẽte. ꝛ iste actus distributiuus affirmati
uus nõ corespõdet negatõi vocali vel scripte. Sed intellectus format il
lum circa talem terminũ mentalẽ cũ aliq̃s terminus vocalis sibi subor
dinat. Corelariũ. ſm istam viam illa ꝓpõ. nullus hõ est aĩal in men
te valet tãtum. oĩs hõ oẽ aĩal nõ est. Et sic nõ sequit ꝙ negatio sit equi-
uocũ vel cõplexũ. Quõ aũt describat iuxta diuersas opiniões ꝓpõ ne
gatiua ꝛ affirmatiua. ꝛ reliqua q̃ has opiniones ꝯcernũt vide i primo
tractatu circa diffinitões ꝓpositionum affirmatiuaꝝ ꝛ negatiuarum

Utrum quilibet terminus cõmunis sequens preci-
se paria signa distributiua supponat ꝯfuse tm̃ vel determiate. Notã

Cur q̃stio moueatur.

dum questio ẽ cathegorica vl'is affirmatiua. Subiectũ eiꝰ est hoc totũ
terminꝰ cõis sequẽs ꝑcise paria signa distributiua. Predicatũ est hoc to
tũ. supponẽs ꝯfuse tm̃ vel determinate. Et alias habitudies ꝛ acciden
talia iudica sicut de alia ꝓpõne vl'i Secundo nota ꝙ questio vt ꝓponi
tur mouet sup decimasexta regula Marsilij q̃ est talis. Quilibet termi
nus cõis sequẽs precise paria signa distributiua. ꝛc. supponit ꝯfuse tm̃

Seq̃ precise paria si-gna

vel determiate. Tertio nota ꝙ terminus d' sequi ꝑcise paria signa q̃
sequit signa quoꝝ maximꝰ numerus est par. ꝛ sic ly aĩal in ista. nullus
hõ nõ est omne aĩal. nec supponit ꝯfuse tm̃ nec determinate q' nõ sequi

Suppositio ꝯfusa tã-tum.

tur precise paria signa. Ulterius nota ꝙ suppositio confusa tm̃ est
suppositio termini stantis ꝑ suis significatis disiunctim. Unde ille ter-
minus ꝑ suis significatis dicit stare disiunctim sub quo vel sub alio cõ
similiter accepto habente actu plura supposita ꝛ singl'arisabili valet de
scensus disiũctus gratia forme sic ꝙ nõ copulatiuus nec disiunctiuꝰ nec
copulatus. Cuius diffinitõis declarationem vide ex supioribus.

R. ad questionẽ.

Responsio ad questionem. ꝙ questio vt ꝓponit est falsa. q' ẽ vna vni
uersalis affirmatiua cuius ꝑdicatum nõ ꝯuenit cuilibet supposito sub-
iecti. vt patet de terminis nõ supponẽtibꝫ. Sic etiam de ly animal ĩ ista
omnis homo est omne aĩal. q' sequitur bene precise paria signa distri-
butiua. ꝛ tñ nec supponit cõfuse tm̃ nec determiate. Est tñ falsa possi
bilis vt si cras solum illa ꝓpositio fieret. nullus homo est omne animal
cum questione. Cõceditur tamen ad istum sensum Quilibet termi-

Conclusio rñsalis

nus cõis supponẽs sequẽs ꝑcise paria signa distributiua lata in ipsum
quoꝝ q̃dlibet altero dempto haberet ipm distribuere in tali loco ma-
nens supponit ꝯfuse tm̃ vel determinate. Dicitur primo terminus cõ-
munis. Quia nullus terminus discretus supponit confuse tm̃ vel de-
terminate. Dicitur supponens propter ly chimera in ista. Nullus ho

supposicone

De descensu octaua qõ

mo est omnis chimera. Dicitur sequens precise paria. rc. propter ly ani-
mal in ista. nullus hõ non est om̃e animal Dr̃ lata in ipsũ ppter ly equũ
in illa. nullus hõ videt oẽm equũ. similiter ly hoie i ista. sortes nõ differt
ab hoie. silr ly asino in ista. sortes non est fortior asino. Pro illo est ad
uertendũ. q tũc signũ dr̃ ferre in terminũ qñ mutat speciem suppõnis
circa talẽ. vl qñ facit terminũ certa spẽ suppõnis supponere. z sic nega-
tio nunq̃ fertur in terminuz supponẽtez p speciale signũ suppositionis
z restrictionis qz tale signũ circa suũ terminũ p signũ precedẽs nõ impe
ditur sed solũ interueniẽs. Dicitur quoq qõlibet altero dẽpto. rc. ppter
ly aĩal in ista. oẽ corpus nõ est aĩal. qz lz sequat̃ p̃cise paria signa. tamẽ
non qõlibet hz ipsum distribuere in tali loco. Dr̃ supponit ɔfuse tantũ Tunc supponit ɔfu-
vel determinate. Pro illo est principalius sciendum. q terminus tunc se tantum
supponit ɔfuse tantum qñ sequitur p̃cise paria signa distributiua iuxta
intentionẽ conclusionis in propõne cuius primus terminus cathegore
maticus distribuit̃. vel de primo termino distributo qõ idẽ est vt null⁹
homo non ẽ aĩal. Nisi in eius contradictoria a p̃te alterius extremi cũ
termino stante distributiue. i. cũ vniuersalitate poneret̃ vnũ totale extre-
mũ. vel principalior pars stans confuse tantũ. qz si sic tũc suppõit detmi
nate. licet sequatur precise paria signa. rc. de primo termino distributo.
vt nullius hominis quelibet pars est in scholis. Similiter non tantum
animal est homo. Et est causa exceptionis. Quia nisi sic sequeret̃ q due
contradictorie fierent simul vere vt supposita veritate illius. hoĩs que-
libet pars est in scholis sua contradictoria etiam fieret vera. q̃a sequeret̃
ex vero sic arguendo. nullum ens in scholis est hoĩs quelibet pars. ergo
nullius hominis q̃libet pars est in scholis. tenet consequentia p ɔuersi-
onem. Et sciendum. q aliqui circa hoc ponunt vnam subexceptionez
talem nisi in eius contradictoria poneretur vna determĩatio stans deter
minate q̃ determinat terminũ a parte alterius extremi positũ stantẽ con
fuse tantum. vt nullum equum omnis homo videt. in qua ly homo ₰m
tales adhuc supponeret confuse tantum Sed hoc nõ videtur pbabi
le. quia contra illos sequeretur q si homo in predicta staret confuse tan-
tum q duo contradictoria essent simul vera. vt equum omnis homo vi
det z nullum equum omnis homo videt. z sit casus q vn⁹ equus a quo
libet homine videatur tunc affirmatiua est vera. negatiua etiã est vera qz
sequitur ex vero sic silogisando. nullum equum a homo videt. z ille equ⁹
est omnis equus. ergo nullum equum omnis homo videt. z maior est
vera. q̃a eius contradictoria est falsa equũ videns est omnis hõ. Et
circa illam materiã oportet considerare q ad hoc q alique propositiões
equiualeant non sufficit q termini eodem modo supponant in eis. sed
vltra requiritur q etiam eorum contradictorie si essent actu formate equiua Tunc supponit deter
leant. Sed tunc terminus supponit determinate quãdo talis termi- minate
nus seq̃tur precise paria. rc. iuxta intentionẽ conclusionis de primo ter-
mino cathegorematico non distributo. vt hõ non est omne aĩal. Nisi in
eius contradictoria cum termino stante distributiue a parte alterius ex
tremi poneretur terminus stans determinate qui esset totale extremuz

vel principalior pars. q̄a si sic adhuc talis supponeret confuse tantuȝ vt
a sorte non differt omnis asin⁹. Et causa exceptōis q2 si ly asinus in ꝑdi
cta supponeret determinate tūc duo ꝯdictoria eēnt siꝉ falsa vt illa ē falsa. a
sorte differt oīs asin⁹. negatiua etiā eēt falsa. q̄a valeret tātū. asin⁹ a sorte

Si signa affirmatiua impediunt se mutuo.

n̄ differt q̄ est falsa. Et nota. ꝙ hugo diē ꝙ signa distributiua affirma
tiua nō ipediant se mutuo. sȝ hoc de rigore ē falsū vt pȝ in tali vꝉ ꝯsili ꝓ
positōe. musca ē fortior oī aīali vbi ly fortior ⁊ ly oī ipediūt se mutuo. sed
dictū suū itelligiꝉ de signis vꝉibus distributiuis affirmatiuis. ⁊ rō ē. q2
talia nō exercēt sua officia circa eūdem terminū. Correlariū. materia

Cur moueꝉ questio

pn̄tꝫ questionis poniꝉ ad cognoscendū ⁊ intelligēdū ꝯditiones duas ꝓn
cipales supra de ꝯdictorijs in primo tractatu positas. Poniꝉ etiā ad
saluandū ꝟitates ⁊ falsitates ꝓpōnum. vñ illa ꝓpō. illo tꝑe nullum risi
bile est omnis homo de rigore est falsa. ⁊ in ea ly homo supponit deter
minate. ⁊ illa tunc ē eius ꝯdictoria. illo tꝑe a risibile est oīs homo. ita ꝙ
ly a sit signū suppositionis confuse tantū circa ly risibile. Et qñ diciꝉ

Obicit

Responsio

non est verius dare ꝯdictoriū. nisi toti ꝑponere negationē vꝉ a toto remo
uere negationē. Respondetur ꝙ hoc sit verum qñ negatio est preposita
toti orationi ita ꝙ talis negatio ponaꝉ ab initio propositionis. ⁊ etiam
quando primus terminus cathegorematicus est terminus communis.
Correlarium. ly risibile in ista supponit confuse tantum nō aliq̄ tem
pore omne risibile est homo. ⁊ illa est eius contradictoria. in tempore ho
mo est omne risibile. Correlarium. dicendo sic. nullus homo vꝉ oīe
anīal ē asinus. si ly nullus fertur in totū subiectū. ita ꝙ subiectuȝ accipiꝉ
vnica acceptione tunc ipsa ē falsa quia vna singulariū erit falsa. illa vicȝ
ille homo nō vꝉ oē animal est asinus singularisand o totuȝ pro asino. q2
tunc equiualet huic, ille asinus non est asinus.

Declarat titulum

Utrū tantum tres sunt species suppositionis cōmu-
nis. Notandum ꝙ qō est ꝓpō cathegorica indefinita affirmatiua. Et si
ly tres capitur impure adiectiue tunc ipsum se solo est subiectū. Si au
tem capitur pure adiectiue tunc includit substantiuū positū a parte pre
dicati. ⁊ sic hoc totum est subiectū. tres species suppositionis cōmunis.
Sunt est copula. Species suppōnis cōmunis est predicatum. Pȝ ergo
ꝙ etiā aliqñ adiectiuū positū a parte subiecti includit substantiuū positū
a parte predicati. Sed hoc fit cōiter solū in adiectiuis q̄ sūt noīa nūera

Regula

lia cardinalia. Vñ est rꝉa. qñ nomē adiectiuū ē nūerale cardinale ⁊ po
nitur a parte subiecti in propositione exclusiua que expōitur gratia plu
ralitatis tūc includit substantiuū positum a ꝑte predicati. Probatur
hec regula. quia nisi hoc fieret sequeretur ꝙ propositio cōiter negata de
beret concedi vt illa. tantum duo sunt hoīes que est falsa sicut res actu se
habent. Et tamen si ꝭm aduersarium ly hoīes eēt subiectū. ⁊ ly duo ho
mines predicatum ipsa eēt ꝟa quia sic ly tm̄ de rigore faceret exponibileȝ
gratia alietatꝫ. ⁊ sic ei⁹ exponētes eēnt vere. vñ sic exponiꝉ hoīes sunt duo
hoīes. ⁊ nulle res q̄ nō sūt hoīes sūt duo hoīes. Si aūt faceret exponibi
lē grā ꝓlitatꝫ tūc etiaȝ eēt ꝟa q̄a seq̄tur ex vero in bona ꝯña. quia sequiꝉ

bñ.oēs duo hoīes sunt hoīes.ergo tantum homines sūt duo hoīes. tenet ꝯña a collectiua ad eius exclusiuā exponibilē gr̄a plr̄itatꝫ. Alias ꝓprietates qōnis iudica sic de alia ꝓpōne exclusiua. Est aūt qō ꝓpō pregnans. Rn̄sio ad qōnē capiendo ly tantū vt facit exponibilē gr̄a plr̄itatis.sic de rigore fit qa iā addit termino nūerali. Et capiēdo ly plures in eius exponente ꝓprie tūc qō vt ꝓponit ē fa.qa ei⁹ exponētes sūt vere qꝛ sic exponit.tres sunt spēs suppōnis cōis.ꝛ nō plures ꝗ̄ tres spēs suppositōis cōis sūt spēs suppōnis cōis qꝛ aliquetres spēs sunt īfinite species quia sunt diuisibiles in partes ꝓportionales.etiam ꝺm longum latū ꝛ profundum.modo infinitis nō sūt plura proprie Loquendo autem de speciebus mentalibus solū ꝛ solū esset qō mētalis.ꝛ ly tres caperetur pure adiectiue.ꝛ ly plures ꝓprie tunc questio est falsa.ꝛ hoc tenendo ꝙ conceptus nō sint intensibiles ꝛ remissibiles.qꝛ tūc plures ꝗ̄ tres sunt spēs.ꝛc.quia viginti vel decē. Si aūt ly plures capit improprie et ly tres valet tantū sicut tria entia tūc qō est falsa.quia tunc infinitis bene sunt plura ꝛ plures ꝗ̄ tres sunt species suppositionis cōmunis. Sed conceditur ad communem sensum ꝺm marsilium vicꝫ tm̄ tres sunt termini secundarum intentionū in eorum modis significandis ꝛc. Sꝫ ꝺm Albertum ꝛ thomā de eiuis negatur in toto. Sed ꝯceditur ad illū sensum.tantum quatuor sunt termini secundarum intentionū.ꝛc. quia tales ponunt quatuor species suppositionis cōis. Que aūt dicant plura alijs ꝓprie vel īproprie.vide in secunda parte consequentiarum articulo tercio circa illō sophisma.tm̄ vnum est. Secundus sensus ē capiendo ly tm̄ vt faciat vnam exponibilem gratia alietatis pret rigorē. Et si ly tres capitur pure adiectiue questio iterū ē falsa quia scōa exponēs ē falsa de duob⁹ conceptib⁹ mētalibus. Si aūt capitur substantiue ꝛ ꝯceptus sunt intensibiles ꝛ remissibiles qō est vera.vnde in tali sensu sic exponit.tres sunt species suppositionis communis.ꝛ nulle res que non sunt species suppositionis communis sunt species suppositionis cōis. Terti⁹ sensus est capiendo ly tantū vt faciat vnaꝫ de excluso extremo.ꝛ sic questio est vera.quia vt sic veritas eius attenditur penes eius preiacentem. Et sic propositio preiacens est que manet dempto signo exclusiuo. Correlarium.species suppōnis communis de quibus querit questio sunt ille suppositio distributiua.suppositio confusa tantum.ꝛ suppositio determinata. De questione presenti sunt de opiniones famose. Prima marsi.ꝛ eius sequacium qui dicit ꝙ tm̄ tres sunt species suppositionis communis ad sensum communē.vicꝫ tantuꝫ tres sūt termini scōaꝝ intentionū.ꝛc.ꝛ sūt ille tres. Suppositio cōis determinata cōfusa distributiua ꝛ confusa tantū. Et motiuū suum pmū est quia peccat ū est fieri ꝑ plura qō pōt fieri ꝑ pauciora. Scōm ꝙ entia nō sunt plurificanda sine necessitate. Motiuū terciū oīa pn̄t saluari nō ponendo suppositionē collectiuā.ergo Vn̄ nota.ꝙ ꝺm mar.ꝛ suos ista signa oēs quotlibet tantum.ꝛ alia adhuc sunt signa collectiua sed non faciunt suppositionem collectiuaꝫ ꝛ sunt cathegorematа.ꝛ si ꝓpositiones exponibiles sunt cathegorice tunc non sunt in predicamento quia sunt complexa ꝛ valent

R.ad qōnem

Scōs sensus

Tercius sensus

Pr̄a opinio de spēb⁹ suppositionis

tm̄ sicut maximus numerus. Si aūt exponibiles sunt hypotetice tunc p̄dicta signa sūt in p̄dicamēto q̄ntitat; ꝛ incōplexa ꝛ ponūtur sub ly nūerus vł sub ly mł̄titudo. Et iteꝝ b̄z marsilicos illa ꝓpō vł ꝯsilis oēs apł̄i dei sł̄ duodeci ē idefinita. ꝛ h̄ totū ē subiectū oēs apł̄i dei. ꝛ valet tm̄ sic maximus nūer⁹ apł̄oꝝ dei. Et sic non ponit̄ duplex vł̄is ꝓpō. s; tales ꝓpōnes hn̄t vł̄isari h̄ pacto oēs oēs apł̄i dei sūt duodeci oēs q̄tlibet ꝑtes sūt in ꝯtinuo. capiēdo p̄mū ly oēs distributiue Et iteꝝ b̄m eos spēs suppositionis cōis distinguūt̄ penes actus diuersos suppōnes diuersas facientes ꝛ penes descensum. Cōtra illos seq̄tur. ꝙ descensus nō ēet cōsequentia formalis vt p; de illo. currens ē asin⁹ et ista sūt oīa currētia. ḡ hoc currens ē asinus. vł hoc currens ē asinus. q2 antiquū mediu; valet tantū. ista sunt maxim⁹ nūerus currētiū. modo in simili nō sequitur ponendo loco ly maxim⁹ ly minimus. vt sic. ꝛ ista sunt minimus nūerus currētiū q2 sit casus ꝙ sint duo hoīes currentes. tūc an̄s scđe ꝯn̄e est possibile ꝛ ꝯn̄s ipossibile. Respōdēt marsilici. ꝙ in oī descensu disiuncto vel disiunctiuo ꝛ in ꝯn̄te debere addi. ꝛ sic de alijs ꝓpt̄ formalitatē descēsus q̄cq̄d etiā sit positū in an̄cedēte et tenēt formalitatē descensus magis cu; constantia q̄; cum antiquo medio tamē q̄cq̄d sit sp̄ oporteat addi ly ꝛ sic de singulis ꝓpter formalitatem descensus Est alia opinio cōis schole zvyennēsis mgr̄i alberti ꝛ Thome de cliuis ꝛ multoꝝ alioꝝ logicorum p̄sertim modernoꝝ q̄ dicunt ꝙ quatuor sint species suppositionis cōis vic; tres tacte ꝛ q̄rtā ponūt suppōnem collectiuam. Et est motiuū hoꝝ q̄a sicut dat̄ aliq̄s act⁹ rōe cuius terminus stat de termiate distributiue vel cōfuse tantū. ita etiā dat̄ aliquis actus rōne cuius terminus stat collectiue. Secundum notandum tot sunt species suppōnis cōis quot sūt species descensus. s; quatuor sunt species descensus. ergo quatuor sł̄ species suppositionis cōmunis minor nota est vic; disiunctiuus disiunctus copulatus ꝛ copulatiuus. maior autem probat̄. q̄a species suppositiōis cōis attenditur penes descēsu;. Et b̄m illos q̄ō ēt est falsa ad sensum cōem. q̄a q̄tuor sūt spēs suppōnis cōis. Concedit̄ tn̄ ad hūc sensū. tantum q̄tuor sūt termini scđaꝝ intentōnū ꝛc. ita ꝙ non plures nec pauciores Correlariū. ly species in ꝓposito n̄ capit̄ ita stricte sicͭ veteri arte. s; capitur pro termino iferiori ad alterū. Et sic hoc totū suppositio cōis determinata ē species respectu ly suppō cōis Consequēter. nota ꝙ notāter dr̄ in q̄ōne cōis q̄a b̄m platonem q̄ posuit ydeas cōes. Suppositio discreta h; tot spēs sicut cōis. Ut determinatā sicut subiectū illius. ens q̄ō ē fortes currit Distributiuā omne ens quod est fortes currit. Confusam tantum. tm̄ ens q̄ō ē fortes currit. Collectiuam omnia entia que sunt fortes currūt. Ultimo nota. ꝙ suppō collectiua sic describitur. est suppositio simplex termini stantis pro suo significato vel suis significat; copulati. Et ille terminus dr̄ stare ꝓ suis significatis copulati sub q̄ vel sub alio cōsilr̄ accepto habente actu plura supposita ꝛ singularisabili valet descensus copulatus gr̄a forme. Unde descensus copulat⁹ est descensus cuius ꝯn̄s ē vna ꝓpō de copulato extremo vt patebit statim infra. Et tantum de illa q̄ōne.

Arguit̄ ꝯ illā opinionem

Soluit

Scđa opinio đ spēb; suppōnis

Suppō collectiua

De descensu prima qō

Circa materiam descensuum. Queritur vtrum descēsus sit consequentia formalis. Notandum q̄ descensus est quedam proprietas logicalis veritatis et falsitatis propositionum probatiua. vnde bene arguitur. si descendentes alicuius propositionis sunt vere ipsam sequitur esse verā. et hoc in descensu sufficienti. Est ergo differentia inter descensā descēdentes et descēsū. Vn̄ descēsa est an̄cedens ipsi⁹ descensus. hoc ē ppositio in q̄ ponitur termin⁹ sub quo descenditur. Sz descēdētes sūt ꝯn̄s descensus. Sz descensus ē ipa propositio hypotetica ꝯn̄alis. Scd̄o notandū. q̄ descensus cōiter sic describitur. est ꝯn̄a formalis tenens p̄cise ex eo q̄ in ea arguitur expresse vl̄ implicite a ppositione in q̄ ponitur termin⁹ supior ad ppōnem in q̄ ponuntur eiusdē termini supposita in supponēdo tantū sibi non sinonima. Dr̄ prio ꝯn̄a p̄ hoc innuitur q̄ nulla ppō copulatiua vl̄ disiunctiua est descensus vt sic. Etiā innuitur q̄ descēsus nō solū est propō rōnalis sz ēt ꝯditōalis vl̄ cāulis vt hoc est bonus descensus. si ois homo currit. et isti sunt omnes homines. ille homo currit. et ille homo currit. et sic de singulis. Eodē fabricetur causalis. Etiā pz q̄ nulla mala ꝯn̄a est descensus. vnde hoc non est descensus. ois hō est animal. ergo ille homo est animal. et ille homo est animal. et sic de singulis demonstrando adam et aristotelem. quia defacto antecedens est verum et consequens falsum. Dicitur formalis p̄ hoc patet q̄ nulla consequentia materialis est descensus. vnde hoc non est descensus. omis homo currit et sortes est. et plato ē. ergo sortes currit et plato currit. et licet sic bona consequentia tamen non est formalis. quia in simili non sequitur ponendo loco ly sortes et plato ly fauellus et brunell⁹ et sit casus q̄ nullum brutum currat sed omnis homo currat. antecedēs est verum et consequens falsum. Dicitur tenens precise ex eo. in qua particula ly precise non debet capi pprie exclusiue. sed solum prout excludat pluralitatem vel diminutionem terminorum in consequente ad terminos in antecedente positos. et non debet determinare ly tenens. sed ly arguitur. Alias descensus copulatiuus non esset descensus quia non tenet precise ex eo q̄ etc. Sed aliquando etiam ex eo tenet q̄ a tota copulatiua arguitur ad alteram eius partem. Pro quo nota. q̄ tunc in descensu dicitur precise argui a termino superiori ad eius supposita quando arguitur a termino superiori ad supposita in supponendo tantum. sic q̄ nihil impertinens addatur. nec aliquod pertinens remoueatur. Hoc est quando nihil mutatur nisi quod loco termini superioris ponātur eius supposita in supponendo tantum sibi inuicem nō sinonima et sic illud argumentum non est descensus ois hō currit. et isti sunt oēs hoies. ergo ille homo currit. et ille homo currit. et sic de singulis. vel deus est. Nam illa propositio et deus est superflue additur et non est de ratione descensus. Dicitur in qua propositione. etc. ex quo patet q̄ ibi non est descen-

Descensus ē pprietas quedam

Diffinitio descensus

Tūc arguitur p̄cise a termino supiori in descensu. etc.

sus. sortes et plato est. ergo sortes ꝛ plato est. etiam per hoc innuitur differentia ipsius descensus ab inductione ꝛ ab ascensu. Dicitur ad supposita in suppponendo tantum. Pro quo est aduertendum ꝙ triplex ē suppositum termini videlicet in significando tantum. in supponendo tantum. ꝛ significando ꝛ supponendo simul. Suppositū in supponendo tantum est terminus cōis singularisatus supponēs ꝓ paucioribus ꝙ̄ non singularisatus. vt ly homo ibi. ille homo currit. Correlarium Jlle terminus deus in illa deus est non est suppositum in supponendo. quia non supponit pro paucioribus singularisatus ꝙ̄ non singularisatus. idem dicatur de illis terminis. sol mundus fenix. Suppositum in significando tantum est terminus singularis non supponēs respectu copule de presenti. vt adam Noe Aristoteles. Sed suppositum in supponendo ꝛ significando simul est terminus singularis supponēs respectu copule de presenti. vt illi termini. Johannens Petrus. Paulus ꝛc. Dicitur sibi non sinonima. Per hoc patet ꝙ hoc non est descensus. omnis homo currit. ꝛ isti sunt omnes homines. ergo ille homo currit ꝛ ille homo currit. ꝛ sic de singulis. idem demonstrando per ambo pronomina. Secundo nota. ꝙ triplex est descensus. s. rationalis. ꝛ isti cōiter formātur. Causalis vt ille cuius nota principalis ē nota causalitatis. Et conditionalis vt prius. Correlarium. Hoc non est descensus. homo est non animal. ergo ille homo non est animal. vel ille homo non est animal. ꝛ sic de alijs. Et licet nihil impertinens ponatur in cōsequente quia sicut negatio ponitur in antecedente. ita etiam ponitur in consequēte tamen negatio impertinenter additur in consequente. qa negatio etiā deberet postponi copule in consequente. Correlarium. Hoc non est descensus. omnis homo currit ꝛ sunt omnes homines. ergo homo sortes currit. ꝛ homo plato currit. ꝛ sic de singulis. qꝛ nō arguitur ad supposita in supponendo tantum. Et licet sit bona consequentia non tamē est formalis. quia in simili non sequitur inferendo ad primū antecedens sic. ergo homo a currit ꝛ homo b currit. et sic de singulis. ꝛ significet ly a platonem singulariter ꝛ connotet eius albedinem. ꝛ ly b singulariter sortem ꝛ connotet eius albedinem ꝛ sit casus ꝙ ambo sint nigri. antecedēs erit verum ꝛ consequens falsum. quia subiecta consequentium pro nullo supponunt. Correlarium. hoc non est descensus. omnis homo currit. et hō sortes est et homo plato est. ergo homo sortes currit ꝛ hō plato currit. quia non arguitur ad supposita in supponendo tantū. Correlarium. hoc est bonus descensus. omnis homo currit. ꝛ homo a est. et homo b est. ergo homo a currit. ꝛ homo b currit. Et significent ly a ꝛ ly b sicut prius. Et sic capiendo ly homo in consequente connotatiue. Et quando dicitur in casu antecedens est verum ꝛ cōsequens falsum. vt sit sortes albus ꝛ tunc non currat ꝛ quando nō ē albus tūc currat tūc in cōsequēte ponūtur duo termini accidētaliter connotatiui. ꝛ ergo appellāt pro eodem tempore verbi. Dicitur ꝙ regula intelligatur dummodo tales termini regūtur ab inuicem. Similiter ē ibi albus monachus currit vbi illi duo termini nō appellāt ꝓ eodem tempore verbi. Correla-

Suppositū In Supponendo tantum

Suppositū in significando tantum

Suppositū in Supponendo ꝛ significando simul

Triplex descensus

De descensu secūda qō

rium. hic nō est descēsus. omnis homo est animal. ⁊ ille homo est ⁊ ille
homo est. ergo ille homo est animal. ⁊ ille homo est animal. ⁊ ille hō est
animal: ⁊ sic de alijs. quia non est bona cōsequētia q̄a demōstrando ho
minem mortuum in tercia propōne cōsequētis antecedēs ē veruȝ ⁊ ꝯse//
quēs est falsum. ⁊ ergo nūq̄ꝫ debēt plures propositōes expresse poni in
cōsequēte q̄ꝫ in antecedēte. Correlarium. ascensus est species inductio Ascensus
nis. Unde ascensus est consequētia formalis in cuius antecedēte ponū//
tur supposita alicuius termini supponēdo tantū nō sinonima. Et in cō
equente ponitur terminus superior ad ea nō singularisitatus vt ille ho
mo currit. ⁊ ille homo currit. ⁊ sic de singulis. ergo omnis homo currit:
Inductio est cōsequētia bona in cuius antecedente ponunᵗ termini q̄ Inductio
sunt supposita in supponendo tantū vel in supponēdo ⁊ significando si//
mul. Et in cōsequēte ponitur terminus superior ad ea. Exempluȝ pri//
mi. ille asinus currit ⁊ ille asinus currit. ⁊ sic de alijs. ergo omnis asinus
currit. Secūdi. petrus currit ⁊ paulus currit. ⁊ sic de singulis. ergo om
nis homo currit. Correlariū. inductio fit per singularia vaga et de//
terminata. ascensus autem solū fit per vaga. Correlariū. omnis ascē
sus est inductio ⁊ nō ecōuerso Correlarium. Hoc nō ē descensus. om
nis homo bibit vinū ⁊ omnis homo est sortes ⁊ plato. ergo sortes bibit
vinū ⁊ plato bibit vinū sed est bona consequentia non tamen formalis:
quia in sīli nō sequitur. omnis homo bibit vinuȝ. ⁊ oīs homo ē a ⁊ b
ergo a bibit vinū. ⁊ b bibit vinū ⁊ significet ly a singulariter ⁊ absolute
sortē ⁊ b singulariter pedē vel materiā eius. ⁊ sit solus sortes añcedens ē
verum ⁊ ꝯsequēs falsum. ⁊ hoc capiēdo terminos cōnotatiue. ſꝫ capiē//
do eos absolute tunc ponatur ꝙ ly a significet hominem punctualē sin//
gulariter ⁊ absolute et ly b materiam eius absolute ⁊ singulariter. ⁊ po//
nendo loco ly bibit ly intelligit. antecedēs est verū ⁊ ꝯn̄s falsuȝ. Cor
relariū. hoc est bonus descensus. sortes differt ab homīe. ⁊ isti sūt oīes
hoīes ergo sortes differt ab illo homine ⁊ sortes differt ab illo homīe. ⁊
sic de singulis. imo ē sufficiens. etiā ecōuerso valet ascensus. Sed ille nō
est eiusdem forme secum. aliud a vero ē verū. ⁊ ista sunt oīa vera. ergo
aliud ab illo vero ē verum. ⁊ aliud ab illo vero ē verū. ⁊ sic de singulis q̄
non ē eadem quantitas. Et secundus nō est descensus sufficiēs. lꝫ sit bo
nus q̄a ecōuerso nō valet ascensus.

Utrū in cuiuslibet descensus antecedente oporteat

poni constantiam vel antiquum medium. Notandum. ꝙ constantia Constantia
in genere est ꝓpositio cathegorica affirmatiua de est secundo adiacente
ponēs rem esse vel fuisse vel fieri ſm exigentiam copule. vt sortes est sor//
tes fuit. sortes erit. sed ita non capitur in proposito. Sꝫ ꝯstātia sufficiēs
ad descensum. est ꝓpositio copulatiua affirmatiua constituta ex pluri// Cōstantia sufficiens:
bus ꝓpositionibus cathegoricis affirmatiuis in quibus semper vnum
extremorum est suppositum in supponendo tantū siue sit subiectū siue p̄
dicatum. vt sortes ē ille homo. plato est ille hō. ille hō ē. Correlariuȝ.
non oportet constantiam semper esse de est secundo adiacente. Sed ali//
quando etiam de est tercio adiacente vt supra imediate. Pro quo ad Sumere constantiaȝ

uerte. ꝙ sumere constantiam in proposito est constantiam cõiungere co//
pulatiue affirmatiue cum antecedente vel ꝓpositione sub cuiꝰ termio de
Antiquum medium scẽditur. Sed antiquum mediũ est propositio cathegorica affirmati
ua de est tertio adiacente cuius vnuȝ extremorum est terminus commu
nis sub quo vel sibi sinonimo descenditur sumptus cum signo collecti//
uo non curando an talis subijciatur vł predicetur. vt isti sunt omnes ho
Quadruplex ẽ descensus mines. omnes homines sunt isti. Consequenter notandum. ꝙ qua//
druplex est descensus. scȝ disiunctiuus disiunctus. copulatiuus copula//
tus. Unde descensus disiunctiuus fit sub termino stante determinate.
Sed disiunctus fit sub termino stante confuse tantum. Sed copulati//
uus fit sub termino stante distributiue. Copulatus autem sub termi//
1 no stante collectiue. Est autẽ descensus disiunctiuus descensus in cu//
ius consequente supposita in supponendo tantum alicuius termini cõ//
2 iunguntur disiunctiue. Disiunctus est descensus in cuius consequente
supposita in supponendo tantum alicuius termini cõiungunł disiuncti
Et non debȝ dici cuius consequens est vna de disiuncto extremo. alias
hoc non esset descensus disiunctus. ego bis bibi vinũ. ⁊ illa sunt omnia
vina. ergo ego bis bibi hoc vinũ vel hoc vinũ vel h̄ vinũ. ⁊ sic de singu//
lis. quia consequens nõ ẽ vna de disiuncto extremo. Unde ꝓpositio de
disiuncto extremo ẽ propositio cuius partes eqȝ principales alicuius ex
3 tremi coniungunł disiunctim Copulatiuus ẽ descensus cuius ꝯñs est
4 vna propositio copulatiua. Copulatus est descensus in cuius consequẽ
te supposita in supponendo tantum alicuius termini coniunguntur co
pulatim vt om̃es apostoli dei sunt duodecim. ⁊ isti sunt omnes apostoli
dei. ergo illi apostoli dei ⁊ illi apostoli dei. ⁊ sic de singulis sũt duodecĩ.
Duplex ẽ descensus Adhuc duplex est descensus. s. affirmatiuꝰ ⁊ negatiuus. Descensus
affirmatiuus est descensus cuius quelibet propositio cathegorica ꝯse//
quentis est affirmatiua Sed negatiuus est descensus cuius quelibet ca
thegorica in ꝯñte est negatiua. eodem mõ dicatur de descensu mixte q̄li//
R. ad q̃onem p̄mo tatis. Per hec respondeł ad questionẽ ꝙ in nullo descensu copulatiuo
negatiuo oportet poni constantiam vel antiquum medium. nisi fieret ꝓ
2 pter hoc ꝙ descensus fieret sufficiens. Secundo dicendũ. ꝙ in quolibet
descensu copulatiuo affirmatiuo ⁊ copulato affirmatiuo oportet poni//
constantiam vel antiquum mediũ. ⁊ tunc potest omitti ly ⁊ sic de alijs.
3 Tercio dicendum. descendendo sub termino stante determinate vel
confuse tantum non oportet poni ꝯstantiam vel antiquũ mediuȝ nisi de
scendał sub disiuncto ex terminis singularibus. Si aũt ponitur constã//
tia vel antiquum medium tunc talis non sufficit nisi ponatur etiã ly ⁊ sic
Negatio negans ⁊c̄. Duplex est negatio. scilicet negans ⁊ infinitans. Negatio negans
est negatio que fertur super copulam principalem orationis vel princi//
paliorem eius partem. vel super partem eqȝ principalem ipsam negan//
do. vel virtutem alterius imponendo. Vel est negatio que fertur super
copulam coniũctionalem. Exemplum primi. homo nõ est animal. Se
cundi. sortem possibile est non currere. Tercij homo est vel non ẽ asinꝰ
Quarti. homo currit non vel asinus currit. Correlarium. Extra ꝑ

de alijs. Correlariū Ibi non sumit̄ cōstantia vel antiquū mediū bñ
omnis hō currit. ⁊ istius sunt omnes hoīes. ğ ⁊c̄. q̄ʒ oporteret ꝓnomē
esse totale extremū vel principaliorem ꝑtē. Correlariū. Dicendo sic.
mei ⁊ regis interest studere nō oportet ꝙ sumat̄ ꝯstantia vel antiquuʒ
medium. ex quo subiectū supponit determiate. ⁊ sic descendit̄. ğ illoruʒ
mei ⁊ regis interest studere. vel illoꝝ mei ⁊ regis interest studere. ⁊ sic ꝺ̄
singulis. Vel sic. ergo illiꝰ mei ⁊ regis interest studere. vel illiꝰ mei ⁊ re-
gis interest studere. Correlariū. Ibi nō est descēsus hō currit igit̄ il
le hō currit vel ille homo currit. q̄ʒ si demōstrati in consequēte quiesce-
rent. antecedens esset verum ⁊ ꝯñs falsum. Sed debet addi ly ⁊ sic de
singulis.

Utrum in quolibet descēsu oporteat addi ly et sic de

singulis. Notandum ꝙ capiēdo ly et sic de singulis ꝑsonaliter nec est
Et sic de singul̄ q̄d sit
cōplexum nec incōplexum. sed est q̄ttuor partes oratiōis vicʒ cōiunctio
aduerbiū prepositio ⁊ nomē. ⁊ nō est propositio sed intellectus rōne sui
in descensu copulatiuo vel disiunctiuo format vnā ꝓpōnem. Sʒ in dis-
iuncto vel copulato tūc intellectus format vnā ꝑtem extremi. Notan
dum secundo. ꝙ duplex est descēsus scʒ sufficiēs ⁊ insufficiēs. Descēsus
Descēsus sufficiens
sufficiēs est descēsus in quo arguit̄ ad alicuius termini oīa supposita in
supponēdo tm̄ vel aliq̄ ⁊ ad aliquid loco suppositoꝝ nō enumeratoruʒ
positū. sic ꝙ cū eodem medio ecōtrario valeat ascēsus. vt omnis homo
currit ⁊ isti sunt omnes hoīes. ğ ille hō currit ⁊ ille hō currit. ⁊ sic de sin
gulis. Correlariū. Hoc nō est descensus sufficiens. nullus hō ē ani
mal. ğ ille hō non est aīal. ⁊ ille homo nō est aīal. quia ecōtrario nō va-
let ascensus. q̄ʒ nō sequit̄. ille hō nō est aīal. ⁊ ille hō nō est aīal. ğ nullus
homo est aīal. q̄ʒ si demōstrati in antecedente morerent̄. antecedēs esset
veꝝ ⁊ ꝯñs falsum. Patet ğ ꝙ tria requirūtur ad descensum sufficientē.
Primū ꝙ arguat̄ ad omnia supposita. Secundum ꝙ arguat̄ ad aliq̄ ⁊
ad aliquid vel ad aliquod positum loco alioꝝ. Tertio ꝙ ecōuerso vale-
at ascensus. Sed descensus insufficiens est descēsus vbi aliqua illa-
Descēsus insufficiēs.
rum triū cōditionum deficit. vt nullus sol vel luna lucet. ğ ille sol vl̄ lu
na n̄ lucet vel ille sol vel luna nō lucet. q̄ʒ ecōuerso nō valet ascensus

Responsio ad questionem vel ad dubiū in nullo descensu copulati-
R. ad q̄stionē Priō.
uo siue affirmatiuo siue negatiuo oportet poni ⁊ sic de singulis. Secū
Secundo.
do dicendū ꝙ in descensu copulato affirmatiuo sumendo antiquū me
dium in antecedēte ⁊ demōstrādo oīa in cōsequēte que fuerūt demon-
strata in antecedente debet omitti ⁊ sic de singulis Tertio dicendū
Tertio.
ꝙ in descensu disiūctiuo vel disiuncto affirmatiuo vl̄ negatiuo in cuius
antecedente ponit̄ antiquū medium. Et omnia demōstrata in antece-
dente demonstrant̄ in ꝯsequente nō oportet poni ly et sic de singulis.
Si aūt nō omnia ⁊c̄. tūc oportet poni ly ⁊ sic de alijs. nisi descēdat̄ sub
disiūcto ex t̄mis singl̄aribꝫ Si āt i añte pōit̄ ꝯstātia tūc opꝫet poni ly et
sic de singulis. Quarto dicendum. in quolibet descēsu sufficiēti opor-
Quarto.
tet poni ly. ⁊ sic de alijs. vel antiquum mediū solum disiunctuʒ ex termi
nis singularibus excipiendo. Et nota ꝙ ly et sic de alijs in constātia
Quantū valet ⁊ sic de singulis

quando descēdit sub termino distributo. vt ille homo est. ⁊ ille homo ē et sic de alijs. ly et sic de alijs valet tm̄. ois homo q̄ nec est ille hō nec ille homo ē. Sed sub termino stante determiate valet tantū homo qui nec est ille hō nec ille homo est solū nō distribuendo ly hō. Et iterū nota ꝙ ly et sic de singulis in ꝯsequēte descēsus copulatiui affirmatiui sic debet exprimi. ⁊ omnis hō qui nec est ille hō nec ille homo currit vel cucurrit sm̄ exigentiam copule. Et in negatiuo idem valet solū addendo negationē ad copulam. Sed in descensu copulato valet tantum. ⁊ oēs apl'i dei q̄ nō sunt isti apl'i dei nec isti apl'i dei sunt duodecim. In negatiuo addendo negatiōem. Sed in disiunctiuo affirmatiuo nō distribuatur terminus sub quo descenditur.

Vtrum sub quolibet termino valeat descensus

Sub termino stante determinate valet triplex descensus

Notandum sub termino stante determinate trib' modis valet descēsus copulatiuus. nec est incōueniens. Primo qn̄ idem negatur de seipso ⁊ accipitur adequate ad idem tēpus. vt hō nō est hō. Secūdo quādo talis ꝓpō est formaliter impossibilis. vt homo est nō homo. Tertio quando talis ꝓpō est formaliter necessaria vt homo est vel nō est asinus.

R. ad questionē. Primo.

Ad dubium respondetur ꝙ ipm̄ vt ponitur est falsum. Instantia em̄ est de termino nō supponēte ⁊ de termīo q̄ nō habet actu plura supposita. Unū ille termin' dr̄ habere actu plura supposita q̄ supponit pro plurib' suppositis essentialiter distinctis diuisim et vniuoce respectu copule de presenti ad quā accipitur. ⁊ sic ly chimera in illa. chimera imaginatur habet actu plura supposita. ⁊ sub eo valet descensus.

Secūdo.

Scd̄o dicendū. ꝙ etiam est instantia de verbis.

Tertio

Tertio dicendū ꝙ etiā est instātia de ly equū in illa. videns omnē equū est homo. Silr̄ de ly accidens in illa. tm̄ substantia est nō accidens.

Quarto

Cōclusiue dicitur. ꝙ sub q̄libet termino habēte actu plura supposita supponente ⁊ singularisabili ꝗtū est ratiōe ipsius valet descēsus. Dicitur ꝗtum est rōne ⁊c. ꝓpter p̄dictos duos termios ⁊ alios consimiliter positos sub quib' nō valet descēsus. sed hoc nō ē ratione ipsorum. sed ideo. q: ly equū est determinatio distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabili. Sed ly accidens in predicta ponitur in ꝓpōne pregnante in quarum nulla oportet valere descensum

De descensib' prima regula.

Ultimo sunt nōnulle regule descensum p̄dicte imitantes. quarum prima est. Nullus terminus in ꝯsequente debet distribui ꝓ plurib' ꝗ in antecedēte. Sic etiā nullus terminus in ꝯn̄te debet accipi ꝓ aliquo ꝓ quo nō accipiebatur in antecedente. ergo hoc nō est descensus. sortes nō differt ab hoie ergo sortes nō differt ab illo homine. ⁊ sortes nō differt ab illo homie.

Secūda regula

Secunda regula. Qn̄ cū termino stāte distributiue ponitur terminus stans determinate vel ꝯfuse tm̄ tūc prius debet descendi sub termio stāte determinate. ⁊ postea in vna singulariū termini stantis determinate debet descendi sub termīo stante distributiue. Uel potest prius descendi sub termino stāte distributiue. sic tamē ꝙ in qualibet singulariū p̄ter ꝗ in prima. termino stante determiate addatur relatiuum identitatis. nisi terminus stans distributiue fuerit determinatio termini stantis determinate secum nō vnica acceptiōe accepta. tūc em̄ debet descendi sub ter-

mino stante distributiue. vt nullius hois quelibet ps est in scholis. vbi iam debet prius descendi sub ly hois. Et ista regula habet veritatē in descensu sufficienti.

Tertia regula

Tertia regula. Descendentes debent esse eiusdez qualitatis cū descēsa. ꝛ supposita in ꝯñte debent esse illius casus cuiꝰ fuit terminus sub q̄ descendebaꝛ etiam eiusdem numeri. sic etiam deꝛmīatio addita termino in descensa debet etiā sibi addi incōstantia ꝛ suppo// sitis in cōsequente. ꝛ ergo videaꝛ quō in talibꝫ debeat descendi. oīm aīi noꝝ regis interest currere. quibuslibet aīalibꝫ petri placet bibere.

Quarta

Quarta regula. In descensu nō debet argui a suppositōe ꝯfusa tm̄ ad determinatā respectu eiusdem multitudis. vñ non sequiꝛ. oī tpe risibile est ois hō. ꝛ ista sunt oīa tpa. ḡ illo tpe risibile est ois homo. et illo tpe risibile ē ois hō. ꝛ sic de singulis. qꝛ de facto añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsū

Quinta

Quinta regula Qñ in aliq̄ ꝓpōne ponunꝛ plures termini diuersi// mode accepti q̄ ad speciem tūc descēdendo sub aliq̄ illoꝝ prius debꝫ descēdi sub capite talis ꝓpōnis. i. primo termīo cathegorematico.

Sexta

Sexta regula. Non oportet valere descēsum sub determiatōe distributa vnica acceptione accepta cū suo determinabili distributo siue nō.

Septima

Septima regula. Quando descēdiꝛ sub termino stante cōfuse tm̄. tūc disiū// ctum in descendētibꝫ etiam debet stare cōfuse tm̄. vt nullus hō est om̄e animal. ꝛ ista sunt oīa aīalia. ḡ nullus hō est oē hoc aīal vel hoc aīal. et sic de alijs.

Octaua regula

Octaua regula. Descendendo sub aliq̄ termino nō debet variari aliq̄ ꝓprietas logicalis q̄ v̄itatem vel falsitatē ꝓpōnis immutare possit. vt ampliatio. restrictio. appellatio ꝛc. Correlariū. Hoc nō est descensus. oīs hō adeq̄te est risibilis. ꝛ isti sunt oēs hoīes. ḡ ille hō ade// quate est risibilis. ꝛ ille hō adeq̄te ē risibilis. ꝛ sic de singl'is. Sed debet omitti ly adeq̄te. qꝛ est regula ꝙ nunq̄ȝ in conseq̄nte debet poni aliqͦd signū rōne cuius aliq̄d in speciali ad v̄itatē ꝓpōnis req̄rereꝛ qͦd nō requi// riꝛ ad v̄itatē añcedētꝫ. nec ecōuerso. Et tantū de materia descensuum

De suppositione relatiuorum

Tꝛ relatiuū sup

ponat eodem mō sicut suuz añs. Notandū ꝙ q̄stio est ꝓpositō cathegorica indefinita affirmatiua. Subiectū eius est ly relatiuū. suppo// nēs eodem mō sicut suū añs est predicatuꝫ. et est est copula ꝛ habet oēs opponentes. Et est in materia ꝯtingenti. Et ꝯuertiꝛ sic. ergo supponens eodem modo sicut suum antecedens est relatiuum

Questio pōt esse ꝓpō hypotetica.

Secundo nota. ꝙ questio etiam potest esse hypoteti// ca ratione illius relatiui eodem. Etiam rōne illius quia potest cōsidera

ri vt oratio zeumatica. ꝛ sic valeret tantuꝫ relatiuū supponit aliq̄ mō et
simili mō supponit suū aña. Tertio nota ꝙ ly eodē modo in titulo q̄
stionis pōt capi dupliciter. Uno mō vt est adiectiuū ꝛ substātiuū. ꝛ sic
est diuerse dictōes. Alio mō aduerbialiter. ꝛ sic est vna dictio valēs tm̄

Cōueniētia relati lo/gical' ꝛ grāmaticalis.

sicut ꝯsil'r. Quarto nota ꝛ principaliter ꝙ duplex est relatiuū scꝫ logi
cale ꝛ grāmaticale. Et de relatiuo logicali nihil ad ꝓpositum nr̄m. Est
aūt ille terminus relatiuū vniuocus ad relatiuū logicale ꝛ grāmaticale
ꝛ dat' cōuenientia. licet solum accidētalis ꝛ cōplexa vt illa. qꝛ oīa relati/
ua tam logicalia ꝙ̄ grāmaticalia cōueniūt in hoc qꝛ dicūt respectū suffi
cientem ꝑ modū respectus. Uel faciūt secundā mentionē de re. de qua
prius est facta mentio quā rem alias ita certe ꝛ determiate ꝛ eodē mo/
do ex se nō haberent representare. Dicitur sufficientēꝫ ꝓpter cōparatiuos
ꝛ termios de p̄dicamēto signi q̄bus etiā ꝯuenit respectus, sed nō suffici
ens. Est g̊ relatiuū grammaticale triplex. scꝫ referēs tm̄. relatū tm̄. re

Relatm̄ referens tm̄.

ferēs ꝛ relatū sil'. Relatiuum referēs tm̄ est act⁹ relatiuus limitās cō/
ceptum suꝑ quē fert' ad standum relatiue. vt ly ille in ista. hō currit ꝛ il/

Relatm̄ relatū tm̄.

le homo mouet'. Sed relatiuū relatū tm̄ est ꝯceptus limitatus ꝑ rela
tiuū referens tm̄. Uel est aliq̄d tali subordinatū vt hoc totū hō q̄ currit
in illa oratōe. homo currit ꝛ ille homo qui currit mouet'. Sed relatiuū

Relatiuū referēs ꝛ relatū.

referēs ꝛ relatum sil' est qđ includit referēs tm̄ ꝛ relatū tm̄ vt ille in ista
homo currit ꝛ ille mou. r. Correlarium. In mente nullū est relatiū
referēs ꝛ relatum siml'. qꝛ in mente nihil includit'. Correlariuꝫ. Iste
tres diffinitōes iam tacte ꝓcedūt si ꝓnoīa sunt in mente. Si aūt nō sūt
in mente tūc diffiniendo p̄dictos termios loco ly actus debet poni ly si
gnum. qꝛ tunc nullus actus relatiuus est in mente. Correlarium. tūc
actus limitat ꝯceptū suꝑ quē fertur qn̄ determiat ipm sicut adiectiuuꝫ
suū substantiuū. Debet ergo relatiuū in genere ꝙ̄tum est ad ꝓposi/

Relatm̄ grāmaticale

tum sic diffiniri. Relatiuum grāmaticale referens ꝛ relatum siml' est si
gnum excitatiuum potentie cognitiue ad formandū ꝯceptū de aliq̄ re đ
qua facta prius est mentio. quā rem alias ita certe ꝛ determinate ꝛ eo/
dem mō ex se nō haberet rep̄sentare. Dicitur est signū ꝑ quod excludit'
res ad extra. Dicit' excitatiuum ꝓpter relatiua in libris clausis. vl' circa q̄
nullus aduertit. ꝛ nō debet capi ampliatiue. sed debet tantū valere sicut
signum natū excitare potentiā cognitiuā ex mō significādi quē actu ha
bet. Dr̄ quā rem alias. ꝛc̄. In qua particula ly alias nō debet tantum
valere id est extra demōstrationē vl' relationē. quia sequeretur ꝙ ly iste
captum demōstratiue esset relatiuum ꝑm cōceptum. sed debet tātū va
lere. i. si nō haberet tale antecedens nullo mō representaret talem rem.
Dicit' ita certe ꝛ determinate qꝛ ꝓnoīa vbicunq3 posita confuse ꝛ indet'
minate ꝑcant oēm rem mundi. Dicit' ꝛ eodem mō ꝓpter ly illud in il
la. Illud ē ꝓnomen ꝛ illud est dictio. vbi ꝑm ly illud ē relatiuū. Et licet
habeat rep̄sentare primū. tn̄ nō eodem mō scꝫ vltimate sicut iam. sed n̄
vltimate representare habet. Sil'r ly idem in ista. hō currit ꝛ idē moue
tur. licet deposito antecedente ly idem adhuc hꝫ repn̄tare hoiem. qꝛ si/

Idē est relatm̄ grāmaticale ꝛ logicale

gnificat omnem rē mundi. Correlarium Idem est relatiuū logicale

et grammaticale ⁊ illud correlariū est propositio habēs duos veros diuersos sensus. Unum quo ly idem capit materialiter. ⁊ sic valet tantū. hec vox idem est relatiuū gramaticale ⁊ logicale. ⁊ hoc est verū vt patet p diffinitionē. Secundū sensum q̊ ly idē capit psonaliter tunc valet tantum. vna eadem dictio vel res est relatiuū grammaticale ⁊ logicale. et hoc est verum. vt patet de ly idem. Dicit ex se ꝓpter ly albus in illa hō ē albus capiendo pure adiectiue qđ nō est relatiuū. licet faciat scđam intentionem de re. tñ hoc nō est ex se nec ex suo modo significandi. Sed ex beneplacito regule logicoꝝ. Idem est de ly non. Et ita qñ querit. fuisti in scholis respondēdo non vel ita. Correlariū. Duplex est relatiuū. scȝ substantie ⁊ accidentis. Relatiuū substantie est relatiuū qđ natuȝ ē referri ad suū antecedens in ꝓpōne in qua nullus ponit termin⁹ accidētaliter cōnotatiuus. vt ille ipse iste. Et est duplex. scȝ idētitatis ⁊ diuersitatis.

Relatm̄ substantie

Relatiuū substantie idētitatis est relatiuū quod in referendo suum antecedens in ꝓpositione copulatiua qđ añcedens est totale extremum vel principalior pars solū supponit ꝓ eo pro quo propositio sui antecedentis verificat. vt ly ille is qui. Sed relatiuū substantie diuersitatis est relatiuum qđ in referendo suum antecedēs in copulatiua qđ antecedēs est totale extremū vel principalior pars natuȝ est supponere ꝓ alio vel ꝓ eodem. ꝺm tñ aliam rationē q̄ꝫ ꝓ quo propositio antecedentis verificatur. vt alius alter diuersus. Dicit vel ꝓ eodem ꝺm ⁊c. q̄ dicendo sic. Cōsequentiaꝝ alia est materialis alia est formalis. ly alia supponit ꝓ illo pro quo ꝓpō antecedentis verificat sed ꝺm aliam rōnem

Relatiuum substātie identitatis

Relatm̄ substātie diuersitatis.

Relatiuum accidentis est relatiuū qđ natū est referri ad suū añs ꝓprie ⁊ apte solū in ꝓpōne in qua ponit terminus accidentaliter cōnotatiuus cōnotans eandē ꝓprietatē quā talis terminus cōnotat. vt talis tantus quantus. Dicit ꝓprie. q̄ tales etiā sunt congrue. sortes est hō q̄lis ē plato. Sed est impropria ⁊ inepta. Dicit cōnotans eandē ꝓprietatē ⁊c. quia dicendo sic. sortes est albus ⁊ tantus est plato Silr sortes est magnus qualis est iohānes. Ista signa sunt relatiua accidētis sed non bñ referunt. q̄ talis terminus cōnotatiuus debet importare eandē habitudinem accidentalem quā relatiuū importat. Et talia relatiua in nullo p̄dicamēto ponūtur q̄ sunt cōplexa. Correlariū. Propositionē verificari in ꝓposito est ipsam esse veram vel extrema supponere ꝓ eodem

Relatiuū accidentis

Propōnem ꝟificari

Correlariū. In ꝓposito ꝓpō falsa verificat vt om̄e aial est sortes. Et tale relatiuum accidentis iterū est duplex qđ ⁊ alia videant in alijs locis.

Responsio ad questionē. q̄ si ly eodē mō est due dictiōes. tūc questio est falsa. q̄ relatiuū nō supponit eodem mō sicut suū añs. q̄ mod⁹ supponendi relatiui est ip̄m relatiuū met supponēs Modus aūt supponēdi añcedentis est ip̄m añcedens met supponēs Si aūt est vna dictō tūc questio ex q̊ particulariter format est vera. Sed vl̄iter est falsa. quia quandoq̄ relatiuū supponit ⁊ añcedens suū nō. vt antichristus nō est ⁊ ipse erit. Et ē aduertendū. q̄ relatiuū supponere eodē mō sicut suū añcedens attendit dupl̄r. Uno mō quo ad speciē sic q̄ si añs supponat certa aliqua specie suppositionis q̄ relatiuum supponat eadem specie

℞. ad questionem

Relatiuuȝ supponere eodē modo intelligit dupl̄r. scȝ q̊ ad speciē.

suppositionis Et de isto mō sunt autores cōis schole antiq̄ ꝛ moderni
Quo ad suppositum
logici inꝰ se diuersificati. de q̄ infra. Alio mō relatiuū supponere eodē
mō sicut suū antecedens attēdiꝰ quo ad suppositū. sic ꝙ relatiuū et suū
aña supponāt ꝑ eadē re Et de isto mō oēs ꝑdicti cōcordāt. ꝛ nō sunt di-
Quo ad suppositum est conclusio.
uersificati dicentes vl'iter hanc cōclusionē respōsalē. Oē relatiuū grā-
maticale substātie idētitatis nō reciprocū positū in copulatiua affirma-
tiua referens aña in ꝓpōne cathegorica affirmatiua qđ est totale extre-
mū vel pricipalior eiꝰ ps relatiōe ꝑsonali ꝛ ꝑ eodē significato supponēs
supponit ꝑ illo ꝑ q̊ ꝓpō añcedentis ṽificaꝰ nisi restringereꝰ ad standū ꝑ
paucioribꝫ. Dr̄ substātie ꝓpter relatiuū accidentis qđ nō supponit pro
illa re ꝑ q̄ ꝓpō añcedentis verificaꝰ. sed ꝑ re simili in qualitate aut quā-
titate. Diciꝰ identitatis ꝓpter diuersitatis. quia tale supponit ꝑ alio vel
ꝑ eodem. ꝭm tamē aliā rōnem q̄ꝫ ꝑ q̊ ꝓpō antecedentis verificaꝰ. Diciꝰ
non reciprocū. qꝛ de natura reciproci est poni in eadem ꝓpōne cathego-
rica cū suo antecedēte. ꝛ tale nō supponit ꝑ eo ꝑ q̊ suū aña verificaꝰ sed
q̄n̄q̄ꝫ pro re possessa ab eo. vt sortes videt suū asinū. Diciꝰ referens suū
antecedens in copulatiua. qꝛ si refert ip̄m in disiunctiua vel cōditionali
relatiuū non supponit ꝑ eo pro quo ꝓpō añcedentis verificaꝰ. Pro q̊
Relatiū refert dupl'r.
est notandum ꝙ relatiuum refert dupliciter. scꝫ restricte ꝛ irrestricte.
Restricte
Relatiuum referre restricte est ip̄m referre suum aña cū oibus ꝑmi-
nis tam cathegorematicis q̄ꝫ sincathegorematicis secum in eadem ꝓpo-
sitiōe cathegorica positꝫ dempto signo vl'i affirmatiuo ab initio ꝓpōnis
posito. qđ signū nō est pars extremi. vel dempto signo vl'i affirmatiuo
distribuente totale extremū. ita fit q̄n relatiuū poniꝰ in copulatiua cau-
Irrestricte
sali vel rationali. Sed relatiuū referre irrestricte est relatiuū referre suū
aña nō cū oibꝫ termis secū ꝛc. ita fit in disiūctiua vel cōditionali Dicen-
do sic. nullus hō est asinus ꝛ sortes est ille. ly ille refert ly hō cū ly nullꝰ.
ꝛ valet tantū scđa ps sortes est hō qui nō est asinꝰ. Correlariū. Dicē-
do sic. nullus hō est oē aīal ꝛ sortes est illud. scđa pars valet tantū. ꝛ sor-
Nullus hō est oē aīal ꝛ sortes est illud
tes est illud aīal qđ nō est omnis hō. qꝛ si aliq̄s terminꝰ in negatiua stat
cōfuse tm̄ vel determiate. tūc ille terminꝰ q̄ stetit distributiue postea nō
debet distribui Correlariū. dicēdo sic. hois q̄libet ps est in scholis ꝛ
Hois q̄libet ps est in scholis ꝛ ille currit.
ille currit. ly ille refert ly hois cū ly quelibet. ꝛ valet tantū. ꝛ ille hō cuius
q̄libet ps est in scholis currit. Correlariū. dicēdo sic. hō vel cuiuslibꝫ
hois asinus currit ꝛ ille moueꝰ. scđa ps valet tantū. ꝛ ille hō q̄ vel cuius-
libet hois asinus currit moueꝰ. Correlariū. dicēdo sic. nullum caput
habet ois hō ꝛ illud ē magnū sic debet exprimi. ꝛ illud caput qđ nō hꝫ
a hō est magnū. Correlariū. dicēdo sic. oi tpe hō est ois hō ꝛ illđ est
in septimana. sic debet exprimi relatiuū relatū. Et illud tēpus in q̊ a hō
est ois hō est in septimana. ꝛ ita in alijs Diciꝰ referēs suū aña in ꝓpō-
ne cathegorica affirmatiua. qꝛ dicēdo sic. hō nō est currēs ꝛ ille moueꝰ.
relatiuū nō supponit ꝑ illo ꝑ q̊ ꝓpō añcedentis verificaꝰ vt patet. Diciꝰ
aña qđ totale extremū est. qꝛ dicēdo sic. tunica sortꝫ est alba ꝛ ipse respō-
det. ly ip̄e supponit ꝑ sorte cuiꝰ tunica est alba. ꝛ tm̄ ꝓpō añcedentis non
verificaꝰ ꝑ sorte sed ꝑ tunica sortis. Dr̄ relatione ꝑsonali. qꝛ dicendo sic.

femīa clausit portam vite que reserauit. ly que nō supponit ꝑ illo ꝑ quo ꝓpō aῦcedentis verificat̄ sed ꝑ re siṁi in specie ⁊ nō in nūero q̄ȝ est relatio simplex. Dr̄ ꝑ eodē significato. q̄re hoc videat̄ in illis orōnib;. Eq̄rea ē nomē ⁊c. manus dn̄i sunt crucifixe. q̄ ⁊c. De⁹ dat aureolā qd̄ nomē ⁊c. Dicit̄ supponēs ꝓpter relatiuū in illa. adā nō est. ⁊ ille fuit. Dr̄ supponit ꝑ illo ⁊ nō dr̄ supponit ꝑ oī illo q̄ȝ nō oportet relatiuuȝ supponere ꝑ oī illo ꝑ quo suū aῦcedens sed ꝑ illo ⁊ solū ꝑ tali ꝑ quo ꝓpō aῦcedentis verificat̄. Dicit̄ nisi restringat̄ ꝓpter ly ille in ista hō currit ⁊ ille exn̄s sortes mouet̄. vbi ly ille supponit solum ꝑ sorte ⁊ tn̄ propositio antecedentis verificat̄ ꝑ quolibet homie currēte. Suppositio relatiui alio mō attendit̄ quo ad speciem. de hoc vt dictū est sunt autores cōis schole antiqui ⁊ moderni logici presertim biri. ⁊ Marsi. inter se diuersificati diuersas affirmātes opiniōes Quarū pma est biridani ⁊ maxie cōis schole pariensis ⁊ coꝝ sequaciū q̄ dicunt ꝙ suppositio relatiui quo ad speciē attendat̄ penes suū aῦs. sic ꝙ q̄cunq̄ specie suppositiōis aῦs supponit eadem etiā relatiuum. Secundo dicūt ꝙ tale signū qd̄ distribuit aῦs etiam feratur in relatiuū vt dicēdo. oīs hō currit ⁊ ille mouet̄. dicunt ꝙ ly oīs distribuit etiā relatiuū scȝ ille. sed signum postpositum aῦcedenti dicunt ꝙ nō ferat̄ in relatiuū Conseq̄nter dicūt ꝙ suppositio quo ad speciē debeat attēdi penes ꝓximū aῦs. Sed quo ad suppositū in ambabus penes pximū aῦs. ⁊ sic dicēdo. aīal est animal. ⁊ nullus asinus est illud. ⁊ nullum aīal est aīal vel nullus asinus est illud q̄ sunt cōtradictorie ṡm Marsi. q̄ dicit ꝙ copulatiua affirmatiua ⁊ disiūctiua affirmatiua de ꝑtib; ꝯtradicentib; ꝯtradicāt. ly illud in copulatiua supponit determinate. sed in disiunctiua distributiue. q̄ȝ sꝑ penes ꝓximuȝ aῦs quo ad speciem sed quo ad suppositū in ambabus supponit eodeȝ mō sicut ly animal in copulatiua Item ṡm eos ille nō ꝯtradicunt. aīal est aīal ⁊ oīs asinus est illud. nullū aīal est aīal vel asinus non est illud. q̄ȝ cum ly asinus distributo ponit̄ ly illud stās determinate. ⁊ ḡ in alia ly asin⁹ deberet stare confuse tm̄. Item ṡm biridanū relatiuum nō semꝑ refert restricte in copulatiua nec semꝑ irrestricte in disiunctiua. sed sꝑ eodem modo in ambab;. sicut refert in prima sic in secūda debet referre.

Suppō relatiui quo ad speciem

Opinio Biridani ꝙ eodē mō supponat sicut antecedens.

Item ṡm illos iteꝝ oportet ꝙ ille non sunt ꝯdictorie. oīs substātia ē substantia ⁊ aliq̄ substātia nō est illa. substantia nō ē substantia vel oīs substantia est illa. q̄ȝ deficit vndecima cōditio. ⁊ si disponit̄ ꝙ fiat iuxta conditionē vicȝ per impositionem alic⁹ signi facientis suppositionē optatam tūc adhuc ly illa nō supponit sicut suum aῦs quod iteꝝ erit contra Birida. ⁊ eius sequaces. Est alia opinio Mar. Hugonis ⁊ cōmunis schole ⁊ viennēsis ꝙ suppositio relatiui quo ad spēm attēdat̄ penes additionem signi vel signoꝝ. ita ꝙ si aliqd̄ signū habens facere certam suppōneȝ ferat̄ suꝑ relatiuū tūc relatiuum supponit eadē suppōne sicut in alijs termīs nō relatiuis. Motiuū Signū positū in vna cathegorica nō fertur in termios alterius cathegorice. Nec ꝓpter hoc tractatus de relatiuis ponitur frustra. quia ex eo habetur pro quo supponat relatiuū quid sit relatiuum ⁊ que sint eius membra. Itē ṡm illos opor-

Marsilius ꝙ supponat sicut alij termi nō relatiui

tet dici ꝙ relatiuum in ambabus partibꝫ ꝯtradictionis debet eodē mō referre vel semꝑ restricte vel semꝑ irrestricte. ita ꝙ sicut in prima sic ⁊ in secunda. Et hoc maxime tenendo Marsiliū ꝙ copulatiua affirmatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua de ꝑtibꝫ cōtradicentibꝫ cōtradicant. alias eīn nō participarēt in extremis. ⁊ sic qualitercunqꝫ refert añcedens positū in copulatiua. vt si refert restricte. Sic etiā relatiuum in disiunctiua ponatur ⁊ econuerso. Vel dicatur sic ꝙ suppositio relatiui quo ad suppositum in omnibus debet attendi penes primum antecedens quod idē est. Item dando cōtradictoriam alio mō ꝗꝫ ſm Marsi. vicꝫ per p̄positionem negationis ad copulam hypoteticalem. tunc relatiuū semꝑ in copulatiua causali vel rationali debet referre restricte. ⁊ in disiūctiua vel conditionali irrestricte. Et tantum de materia illius questionis.

Sophisma.

Omnis propositio est vera vel eius contradictoria ē falsa. Nota sophisma est ꝓpositio hypotetica affirmatiua speciei disiunctiue ⁊ nō habet ꝯtrariā nec subalternatā Et sub ly eiꝰ nō valet descēsus quia nō est singularisabile Et nullum subiectoꝝ nec prime nec secunde par is restringit ad standum materialiter. ꝗuis predicata i ambabus capiuntur ꝓ terminis secundaꝝ intentionum. Correlariū Ly vera et falsa accipiunt in sophismate ꝓ terminis secundaꝝ intentionum ꝓut attribuunt ꝓpōnibꝫ. Correlariū. ſm Marsi. sophisma habꝫ cōtradictorium illud. ꝓpositio nō est vera ⁊ nulla eius cōtradictoria ē falsa. quia ſm eum vt dictū est copulatiua affirmatiua ⁊ disiūctiua ⁊c. etiā habet illam contradictoriam ſm generales negando simpliciter ly vel.

R. ad sophisma ſm Biridanum

Ad sophisma respondetur ꝙ ſm Biridanum sophisma est falsum quia est vna disiunctiua cuius ambe partes sunt false. de prima ꝑte patet. Secunda pars etiā est falsa. quia valet tantū. cuiuslibet ꝓpositōnis contradictoria est falsa. modo hoc est falsum. qꝛ ſm eum ly eius supponit distributiue sicut suum antecedēs. sed in tali sensu sophisma adhuc est possibile. et illa responsio procedit ꝓut ly eius refert ly propositio

Si autem ly eius refert ly vera tunc sophisma ſm Biridanum etiā est verum. quia est vna disiunctiua cuius vna pars scilicet secunda ē vera. et valet tantum secunda pars a propositionis vere contradictoria est falsa. modo hoc est verum circumscribendo saltem multiplicitatem propositionnm. Correlarium. ſm Biridanuꝫ illa nō est ꝯtradictoria sophismatis ꝓpositio nō est vera ⁊ nullius eius ꝯtradictoria est falsa. qꝛ ly eius ſm eum in ambabꝫ partibꝫ distribuitur. ⁊ sic nō cōstituuntur ex ꝑtibus ꝯtradicentibꝫ.

R. ad sophisma ſm Marsilium.

Sed ſm Marsi. rñdetur ad sophisma ꝙ quicq̄d referat ly eius sophisma de rigore verborum est verum. quia ſm eum ly eius supponit determinate. et valet secunda pars tm̄ alicuiꝰ ꝓpositionis cōtradictoria est falsa qđ est verum. Correlarium. Nō sequit contra sensum Marsilij veꝝ. oīs ꝓpō est vera vel eiꝰ contradictoria est falsa. ⁊ hō est asinus est ꝓpositio. ergo homo ē asinus est vera vel

eius contradictoria est falsa. tenet ꝯña ꝑ subsumptionē sub termino di/stributo. q꜀ relatiuū equocatur referēdo in añcedente ⁊ ꝯñte Correlariū nō seqtur omīs ꝓpō ē vera vł eiꝰ ꝯdictoria est falsa. ⁊ iste sunt oēs ꝓ/pōnes. ergo illa ꝓpō est vera vel eius ꝯtradictoria est falsa. ⁊ illa ꝓpositō est vera ⁊c̃. ⁊ sic de alijs. quia relatiuū iteruꝫ equocaꝛ referēdo i añcedēte ⁊ ꝯñte. Correlarium non sequitur probando ꝯdictoriam secunde partis sophismatis sic. hoc non est falsum. et hoc est nullius ꝓpōnis ꝯdictoria. ergo nullius ꝓpōnis contradictoria est falsa. q꜀ stat equiuocatio cir/ca negationē. Correlariū. non sequitur omnis ꝓpō est vera vel eius ꝯdictoria est falsa. ergo tm̄ falsū est ꝓpō vera vel eius ꝯdictoria est falsa nec arguiꝛ ab vniuersali ad eiꝰ exclusiuā. q꜀ ꝓpō hypotetica nō ē vniuersalis. Correlariū illa nō est bona ꝯña cuiuslibet ꝓpōnis ꝯdictoria falsa est falsa. ergo omnis ꝓpō est vera. Et in casu quo illa solū sit homo ē asinus. añs est falsum. q̇a illa nō hꝫ ꝯdictoriam falsam. Corelarium. Illa ꝯña cuiuslibet ꝓpōnis ꝯdictoria est falsa. ġ nulla ꝓpō est vera te/nendo ꝙ ꝓpōnes sint multiplices non valet. quia si cras solū ille fierent tm̄ hō est animal ⁊ nō tm̄ homo est animal antecedens esset verꝫ ⁊ con/sequens falsum. q̇a quelibet illaꝝ est falsa. adminus in certo sensu. negatiua est falsa ꝓut est vna de excluso extremo. Sꝫ affirmatiua est falsa ꝓ/ut est vna excluasiua. tenendo aūt oppositū ē bona ꝯña. Correlariū. illa ꝯña illa ꝓpō est vera ⁊ habet ꝯdictoriā ergo eius ꝯdictoria est falsa bene valet. ⁊ qñ dr̄ sit casus insolubilis. ⁊ ponaꝛ quis in pontē ⁊ omnes pretereuntes dicētes falsum ꝓijciat in aquā ⁊ oēs dicētes verꝫ ꝑmittat ꝑ transire ⁊ veniat vnus dicens ad eū. Tu ꝓijcies me in aquā si facit loq̇/tur verū dꝫ eū dimittere si non facit dicit falsum dꝫ eū ꝓijciere in aquam vt ponit casus. ⁊ sic ambe ꝯdictorie apparēt vere. Tu ꝓijcies me i aquā tu non ꝓijcies me in aquā. Rñr ꝙ ꝯña bene valet. q꜀ quacūqꝫ ꝓpō ē de/monstrata ꝑ ly illa in antecedēte si est vera ꝯñs etiā est verū. si falsa ante/cedens etiā erit falsum. Correlariū. illa ꝯña oīs ꝓpō vel verū ē ꝓpō vera. ergo oīs ꝓpō est vera si totū distribuiꝛ est bona ꝯña sꝫ materialis quia in sīl'i nō sequitur. omīs homo vel asinus est asinus. ergo oīs hō est asinus. q꜀ in casu ꝙ solum asini essent. antecedens eēt verū ⁊ ꝯñs falsuꝫ Si autem solū pars distribuitur est falsa. ⁊c̃.

Sophisma

Omnis hō est animal et aliquis homo non est illud.

Notandum sophisma est ꝓpositio hypotetica speciei copulatiue nō habens subiectum neqꝫ predicatū. Et est in nulla materia. Neqꝫ ꝯuertitur. Et habet ꝯdictoriā ꝭm mar. istā homo non est al'. vł oīs hō est illđ ⁊ in disiunctiua iā ly illud etiā dꝫ referre restricte. Alio mō habet ꝯdictoriā negando simpl'r ly ⁊ ⁊c̃ Secundo notādū. ꝙ ly illud i sophismate refert restricte. Rō autem quare relatiuū refert in copulatiua restricte. Et in causali vel rationali ⁊ in disiunctiua vel ꝯditionali irrestricte. q̇a alias ꝓpō vera deberet negari vnđ illa conceditur. sortes est asinus vel ipse est homo. Et si relatiuū referret restricte ipsa fieret falsa. q꜀ secunda

Cur relatiuum in co/pulatiua refert restric/te ⁊ in disiunctiua irre stricte

pars etiam esset falsa. quia tantum valeret ipse sortes qui est asinus est homo. Sic etiam in illa. asinus est animal ⁊ nullum risibile est illud. q̄ conceditur. ⁊ tamen si relatiuum referret irrestricte ipsa esset falsa. vt p₃ Item ista negatur. sortes est animal. ⁊ iohannes est illud ⁊ tamen debe ret concedi. quia etiam secūda pars valeret tm̄. Johānes ē aial. ⁊ sic am be partes essent vere. Similiter ista negatur. deus nō est oipotens si ip se est creans. ⁊ tn̄ si relatiuū referret restricte esset ꝟa q̄a valeret tm̄. deus nō est oipotens si ipse deus q̄ non est oipotens est creans. ꝙ autē sit ve ra probatur. q̄a eēt ꝯditonal' bona consequentia. ergo vera ⁊ necessaria ꝑpositio

℞. Ad sophisma ꝭm Marsilium

Ad sophisma. Respondetur ꝭm marsilium ⁊ ꝭm scholam ꝛvyennensem sophisma est falsum. quia ꝭm illos ly illō distribuitur per negationem latam in ipsum Et sic secūda pars valet tantū. aliq̄s homo non est animal. Secundo dicendum ꝭm eosdem ꝙ si ly aliquis absolui tur a genere sophisma est falsū ⁊ impossibile. licet quelibet pars sit possi bilis tamen vt sic partes sunt sibi inuicem incompossibiles. i. partes si bi inuicem repugnant. Si autem non absoluit' ⁊ restringit ly homo ad standum solum pro viris tunc sophisma est falsum ⁊ possibile. vt in ca su ꝙ nullus vir esset tunc esset verum.

℞. ad sophisma ꝭm Biridanum

Sed ꝭm biridanum ⁊ commu nem scholam parisiensem respondetur ad sophisma ꝙ sophisma ē verū quia ꝭm tales ly illud supponit confuse tantum. Et sic secunda pars va let tantum. aliquis homo a animal quod est homo non est. ita ꝙ ly a sit signum suppositionis confuse tantum ad ly animal. vl' valet tantum. ali quis homo non est omne animal quod est homo. Correlarium. ꝭm Biridanum ille non sunt contradictorie scilicet sophisma. ⁊ illa. aliquis homo non est animal. vel quilibet homo est illud. ⁊ secunda etiam ē ve ra. quia iam ly illud refert restricte sicut in sophismate. ⁊ sic valet tantū quilibet homo est illud animal quod est homo. ⁊ sic refert antecedens. in copulatiua. Correlarium. Quando arguitur contra sophisma pe trus est animal ⁊ aliquis homo non est illud. ⁊ Paulus est animal ⁊ ali quis homo non est illud ⁊ sic de singulis. Et ergo omnis homo est ani mal: ⁊ aliquis non est illud. tenet consequentia per inductionem. Di citur ꝙ non sit inductio q̄z ly illud in antecedente ⁊ consequente equiuo catur. Aliud enim habet relatiuum relatum in antecedente q̄₃ in conse quente. quia in antecedente tunc relatiuum relatum est. Et aliquis ho mo est illud animal quod est petrus. Sed in consequente relatiuum re latum est. Aliquis homo non est illud animal quod est homo. Et tan tum de tractatu relatiuorum

De ampliationibus

Irca tractatum

Marsilij de ampliationib⁹. Querit̃ vtrum ali-
quis terminus possit ampliari. Notandũ
ꝙ titulus vno mõ sic format̃. vtrum aliquis ter-
minus sit ampliatiu⁹ ⁊ est magistri hugonis
Pro q̃ nota ꝙ subiectũ eius est ly termin⁹
⁊ capitur ibi ly termin⁹ sicut in diffinitõe sup-
põnis. ⁊ ampliat̃ ꝑ ly ampliatiuus ad q̃tuor
differentias tꝑorum ⁊ p̃dicatũ est ly ampliatiu⁹
qḋ ẽ signũ amplians ex octaua regula ãpliationũ hñs ãpliare. Et est in
materia ꝯtigẽti. Et ꝯuertit̃ sic. q̃ ãpliatiuũ ẽ termin⁹ q̇ ẽ vl' põt eẽ. ⁊ ẽ sit'r
ĩ materia ꝯtingẽti. ⁊ ei⁹ extrema ñ ꝯuertunt̃. qꝛ potẽs ãpliari respectu co
pule de pñti suppõit ꝑ t'mino q̇ ñ ẽ sꝫ q̇ formabit̃ q̇a tal' ẽ potẽs ãpliari. ⁊
tñ tal' ñ est t'minus Scḋo notãdũ. ꝙ pñs qõ nõ mouet̃ ꝙ sit dubia cũ Cur ista qõ moueat̃
sit ꝑpõ necessaria vt ĩ rñsiõe patebit Sꝫ mouet̃ ꝑpt' inq̃rere modũ ꝑ quẽ
aliq̇s t'min⁹ amplieť ⁊ q̃uo ampliatio habeat exp̃mi. Tercio nota ꝙ Ampliatio ẽ q̇dã ꝑp̃e
ampliatio est vna ꝑp̃etas logical' a ceteris distincta q̃ põit̃ ad saluãdũ tas
v'itates ⁊ falsitates ꝑpõnũ. nã ⁊ Arestotiles p̃mo elencorum innuit ãplia-
tionem ꝑ exẽpla cũ ponit illas duas egrotus sanabat̃ ⁊ sanabat̃ egrotus
que differũt solũ in ampliatõe. Rñsio ad qõnẽ. ꝙ qõ vt ꝑponitur est R. ad qõnem
vera. imo necessaria. ex q̊ omĩs ꝑpõ de põt v'a ẽ necessaria. Etiã omnis
terminus põt ampliari nec ẽ instãtia de ꝯceptib⁹ q̇a oẽs tales etiã possũt
imponi. lꝫ non a nobis sufficit tamẽ qḋ a potẽtia supiori ⁊ vniuersali q̇
libet termin⁹ in certo mõ significãdi põt ampliari. q̇a si ẽ scriptus tũc qñ
capitur materialiter. Si est mentalis tunc qñ significat se ⁊ adhuc erit
suũ significatũ vltimatũ. q̇a quicquid terminus mentalis significat hoc
vltimate significat. Correlariũ. Illa etiã est vera. q̇libet termin⁹ in q̇- Prima ꝑpõ
libet suo mõ significãdi põt ampliari. q̇a q̇libet vltra significationẽ quã
actu hꝫ põt iponi. Correlarium. Illa etiã est vera aliquis terminus Secũda ꝑpõ
pro quolibet suo significato potest ampliari prout ly pro quolibet suo si-
gnificato determinat ly terminus. alias autem non et est instantia de ly
chimera. Correlarium. Illa etiam est vera. quilibet terminus in cer- Tercia ꝑpõ
to modo significandi potest ampliare quia per nouam impositionem.
Consequenter notandum. ꝙ terminus non ideo dr̃ ampliari. Quia
ipse plura significat in vno loco q̃ꝫ in alio. quia terminus vbicunq̧ poni
tur eq̧ multa significat vt dicit Hugo. Pro q̃ autoritate ẽ notãdum Termin⁹ vbicũq̧ po
ꝙ hoc totũ vbicunq̧ ponit̃ p̃t det'minate ly termin⁹ vl' etiã ly significat. nat̃ eq̧ m'lta s'cat
quicquid tamẽ determinat ipsa semper de rigore est falsa. q̇a ly loco sem
ꝑ distribuitur pro omni loco in quo terminus ponitur. vt patet exp̃mẽ

do suppositũ circa ly ponitur. Et ẽ iudicandũ de veritate ⁊ falsitate illi⁹
ppõnis sicut de ista qõe. Utrũ terminus discret⁹ in q̃cũq; ⁊c̃. Et etiã de
singularibus eius. ita q̃ dando singulares illius autoritatis dz exprimi
Intelligitur — suppositũ circa ly ponitur irrestrictũ. Et intelligit̃ ista autoritas sic.
In omni loco in quo terminus ponit̃ s̃m certũ modũ significãdi totalẽ
talis terminus significat eq̃ m̃lta in eodẽ loco. ⁊ s̃m eundẽ modũ signi-
ficãdi totalẽ acceptus. ⁊ hec est vera. Ita facile excludunt̃ argumenta q̃
possunt fieri de ly homo in istis. hõ est pict⁹. ⁊ hõ est aïal. Sic etiã de ly
ens in illis. ens est dictio ⁊ ens currit. Similit̃ de diuersitate significato
Rõe cui⁹ t̃min⁹ dicit̃ ampliari — rũ in illis. lupus est aïal. ⁊ lupus ẽ in fabula. Dr̃ ergo termin⁹ iõ ãplia
ri q̃ ipse supponit ad plures differentias tp̃oꝝ in vno loco q̃ȝ in alio
Arguitur primo — Contra h̃ arguit̃. termin⁹ i vno loco plura s̃cat q̃ȝ i alio. g̃ dicta fal
sa. Assumptũ probatur. q̃a terminus i vno loco supponit pro pluribus
q̃ȝ in alio. saltem ipse vel suus sinonimus. ergo talis in vno loco plura si
gnificat q̃ȝ in alio. tenet ɔ̃ña ab inferiori ad superius. Confirmatur.
Secundo — Nullus terminus ampliat alium. ergo ille tractatus frustra. Assump-
tum probatur. quia nullus terminus agit in alium. ergo null⁹ termin⁹
Tercio — ampliat alium. tenet ɔ̃ña a sup̃iori negato ad inferius. Cõfirmatur:
omnia possunt saluari per amplam acceptionẽ. ergo non est ponenda
ampliatio. Assumptum p̃batur. q̃a vbicunq; est ampliatio ibi ẽ ampla
R. ad primũ — acceptio. ⁊ non econuerso. Ad primum respondetur. negando conse
quentiam. nec arguitur ab inferiori ad superius. saltem ratione totius:
quia hoc totum supponens pro pluribus in vno loco q̃ȝ in alio non est
inferius ad hoc totum plura significans in vno loco q̃ȝ in alio. licet be-
ne ly supponere sit inferius ad ly significare. Ad secundum responde
Ad secundum — tur. negando consequentiam neq; terminus ideo dicitur ampliare aliũ
quod ipse agit in aliũ. nec vt sic agere dicitur superius ad ampliare in p̃
posito. nã ly ampliatio in proposito est terminus secunde intentionis.
Sed terminus ideo ampliat alium quia est signum illius quod alter p̃
Ampliatio capit̃ du-plicater — pter ipsum accipitur ad plures differentias temporum Et ille termi-
nus ampliatio q̃n capit̃ actiue tunc ẽ terminus ãpliãs ⁊ capit̃ ibi ly ter
min⁹ large ita q̃ sincathegorema etiã sit termin⁹ q̃ puꝝ sincathegorema
Secundo — ampliat. vt ly fuit ibi. homo fuit aïal. Q̃ñz s̃o accipitur passiue pro ter-
mino qui ampliatur. ⁊ sic capitur in diffinitione sequẽti vt patebit. Sȝ
Tercio — ibi capitur ly terminus solum pro termino cathegorematico. Sic etiaȝ
potest capi actiue ⁊ passiue sil̃. ⁊ tunc ẽ signũ ampliãs ⁊ termin⁹ q̃ ãplia
tur. ⁊ sic bene datur vnus terminus q̃ ẽ ampliatio actiue ⁊ passiue siml̃.
vt sortes currit vel curret. p̃ut verba sunt simplicia est ampliatio actiua
quia ampliat subiectum. ⁊ cum hoc passiua. quia seipsum. ⁊ sic tunc idẽ
R. ad tercium — ampliat seipsum. Ad tercium respondetur. Concedendo q̃ omnia
possunt saluari per amplam acceptionem. Sed negetur q̃ ergo non sit
ponenda ampliatio. nam illud est malum argumentum. omnia possũt
saluari sine illo. ergo non est ponendum. Ueꝝ ẽ q̃ de rigore etiã est fal-
sum videlicet q̃ omnia possunt saluari sine ampliatione. Illud tamẽ ve
rum est vbicunq; est ampliatio ibi est ampla acceptio ⁊ non econuer-

so. Et Aristoteles in Elencorum determinat de ampliatione in hoc ꝙ
ponit differentias inter illas duas propositiones laborans sanabatur
ꝛ sanabatur laborans ꝛ per laborantem intelligit febricitãtem. Et
subiectũ illius tractatus est ille terminus ampliatio secunde impositio//
nis ꝛ eius propria passio est hoc totũ. Suppõ termini respectu diuersa
rum differentiarum tempoꝝ diuisim.

Subiectum ꝛ eiꝰ passio propria

Sophisma

Album fuit sortes Pro isto sophismate est notan/
tãdũ. ꝙ casus sophismatis quẽ hugo põit ẽ iste. ꝙ sortes sit iã prio albꝰ ꝛ
ꝑus fuerit ꝫ nõ fuerit albꝰ ꝫ niger. Et ĩ illo casu ly iã p̃t ĩportare tp̃s di//
uisibile ꝛ tũc casus ẽ naturalr possibil' vt si ĩportaret illã totã horã. et sit
sensus ꝙ sortes prio in illã hora sit albꝰ ꝛ priꝰ. id ẽ añ illã horã fuerit. sed
nõ fuerit albꝰ ꝫ niger. ꝛ h̃ ẽ naturalr possibile. Si autẽ ĩportat tp̃us in//
diuisibile. ita sit sensus ꝙ sortes iam ꝓmo. id est in illo instanti sit albus
ꝛ priꝰ. id est ante illõ ĩstans nõ fuerit albus ꝫ niger. ꝛ tũc casus ẽ ĩpos//
sibilis naturalr. q̃a nulla tota latitudo ĝdual' acq̃rit' sil' ꝓ eodẽ ĩstãti sal
tem naturalr vt dicit. Arist. tercio phisicoꝝ q̃a q̃libet successiue acq̃ritur
Et rõ est resistentia qualitatis ꝯrie. ꝛ tñ possibilis ẽ supnaturalr. quia
deꝰ põt in ĩstanti ꝓducere sũmã albedineꝫ in sorte. Casus vt in ꝓpo/
sito est admissio alicuius ꝓpõnis cũ defensiõe eiusdẽ ꝭm certũ statuꝫ. vt
casus sophismatꝫ ẽ tal' ꝓpõ vl' ꝯsitis q̃ exp̃mit sortẽ iã eẽ album ꝛ prius
fuisse nigrũ. Ulterius ẽ notandũ. ꝙ stãte casu sophismatꝫ ille terminꝰ
albũ adhuc ampliatur. sed nõ ampliatur pro sorte. sed pro alia re alba.
Sed accipitur ample pro sorte. Sed si ponitur casus pro qualibet re al
ba ꝙ etiam prius fuerit nigra cum casu sophismatis. tunc ille terminꝰ al
bum adhuc ampliatur. ꝛ tũc ꝓ nullo ampliatur. ꝛ ampliatur ꝓ aliquo
ꝛ ibi ly aliq̃ stat ꝯfuse tantum. Quia isti termini ampliatur. ãpliat re//
stringit. restringitur. alienat. alienatur. ãpliãt t̃minos q̃s regũt mediãte
prepositione pro ꝛ faciunt eos stare confuse tantum. Qõ autem ly albũ
pro nullo amplietur in tali casu probatur sic. quia quodcunq; suum si//
gnificatum datur pro isto non supponit ad diuersas differentias tem//
porum sed solum ad vnam. Et iterũ nota. ꝙ sophisma mouetur pro//
pter hoc ꝙ sciatur pro quo terminus cõnotatiuus amplietur. cũq̊ termi//
nus supponit pro omni supposito sibi correspõdẽte ad copl'am ad quã
accipitur an ergo pro omni tali etiam amplietur ꝛ videtur ꝙ nõ. ꝫ solũ
pro illo qõ sibi correspondet ad minus ad duas differentias temporuꝫ.

Casus sophismatis

Casus quid est

Albuꝫ in casu sophismatis ampliatur

Reg'la

Cur sophisma moueatur

Album quid sit

Principaliꝰ nota. ꝙ albũ est res habẽs ĩ se vl' ĩ supficie exteriori ĩ ma
iore eius parte sufficientem albedinem ꝓ ipsius denominatione ꝛ ꝭm
vl'gareꝫ denominationẽ ꝛ taliter qualiter sufficit denominari a tali. Di
citur notanter ꝭm vulgarem denoiationem. quia ethiops etiam habet
in se sufficientem albedinem. quia in ptibus interioribus. Potest tamẽ
sufficienter sic describi. Album est res habens scilicet in superficie exteri
ori ꝛ maiore sua parte ꝭm se ꝛ quodlibet sui sufficientem albedinẽ ꝓ sui
denomiatiõe. vl' est res indiuisibil' cui inheret sufficiẽs albedo. Ultimũ
dicitur propter summã albedinẽ que si esset in puncto indiuisibili tunc

tale eēt albū. lʒ nō videaᷣ qꝛ nō est quantū. Et nisi illa particula addaᷣ sequitur ꝙ aliq̄d eēt album ꝛ eius partes non. vt pʒ de punctis que sūt partes continui. Item aristotiles pꝛio topicoꝛum dicens. qui dubitat deos vereri aut parentes honoꝛare nō indiget rōne sed pena. Et q̄ dubitat ꝙ nix sit alba nō indiget rōe sʒ sensu. Uult tātū ꝙ iō nix appet alba q̄a radij incidentes sup guttulis discontinuatis ꝛ disgregatis reflectunᷣ ꝛ qꝛ lux de se visa apparet alba. iō nix apparet alba. Sʒ q̄d dicit aristoteles. ꝙ nix sit alba. cepit albū pꝛo lucido.

R. ad sophisma

Quibus p̄missis rn̄deᷣ ad sophisma. ꝙ sophisma vt pꝛoponitur ē verum stāte casu sophismatis qꝛ est indefinita affirmatiua cui⁹ extrema supponūt pꝛo eodē. Et pbaᷣ sic. hoc fuit soꝛtes. ꝛ hoc ē vel fuit albū. ergo albū fuit soꝛtes expositoꝛie. Sʒ illa albū est soꝛtes non est eius de p̄nti. saltem penes quā attenditur veritas eius. quia illa nūq̄ fuit vera sed illa est eius de pꝛesenti h̄ est soꝛtes vel soꝛtes est soꝛtes q̄a iam subiectum est terminus cōnotatiuus. ergo ponendo eam in esse debet mutari in terminū absolutum. vel in pꝛonomē demonstratiuum demonstrans rem pꝛo qua talis terminus supponit. Et ad veritatē pꝛopositionis de pꝛeterito non requiritur ꝙ habeat vnā de pꝛesenti veram. quia staret ꝙ talis de pꝛesenti nunq̄ fuisset foꝛmata.

Quid requiraᷣ ad veritatē ppōnis de pꝛeterito vel futuro

Sed ad veritatem vbi ambo extrema accipiuntur ad copulā de pꝛeterito. sic ꝙ nō ponitur ibi aliqua determinatio ampliatiua vel restringens tunc requiriᷣ ꝙ eius de pꝛesenti si eēt foꝛmata aliquando fuissʒ vera. Sed ad pꝛopositionis veritatē de futuro vbi ambo extrema. ꝛc̄. requiritur ꝙ habeat vnā de p̄nti que aliquando erit vera. Dicitur vbi ambo extrema. ꝛc̄. pꝛopter tales vł ꝯsiles. album possibiliter fuit soꝛtes. albuʒ quod est fuit soꝛtes qui est.

Arguiᷣ ꝯ sophisma p̄mo

Contra sophisma arguitur. sophisma est falsum. ergo male concessuʒ. pꝛobatur. quia quelibet eius singularis est falsa: pꝛobatur. quia illa est falsa. hoc album fuit soꝛtes pꝛobatur. quia sequitur bene. hoc album fuit soꝛtes. ꝛ soꝛtes fuit quando non fuit hoc album ergo soꝛtes fuit quando nō fuit soꝛtes

Secūdo

Confirmaᷣ. Sequitur bene album fuit soꝛtes. ergo soꝛtes fuit albus. tenet consequentia per cōuersionem.

Tercio

Confirmatur. Album incipit esse soꝛtes. ergo nulluʒ album est soꝛtes. Assumptum pꝛobatur. soꝛtes incipit esse albus. ergo album incipit esse soꝛtes. tenet consequentia. quia nomina ꝛ verba trāspo sita idem significant.

R. ad p̄mū

Ad pꝛimuʒ respondetur negando assumptum ad pꝛobationem negetur consequentia nec est silogismus expositoꝛius. quia medium in minoꝛe non eq̄ late negatur respectu copule minus p̄ncipalis ad quam accipitur sicut affirmatur in maioꝛe quia negatur solum ad fuit. ꝛ ergo minoꝛ deberet sic foꝛmari ꝛ soꝛtes fuit quando non fuit hoc album quod est vel fuit.

Secundum

Ad secundum respondetur. negando ꝙ sit conuersio. quia arguitur ab amplo ad non amplum sine distributione ampli respectu ly album. Sed deberet sic conuerti. ergo soꝛtes fuit album quod est vel fuit.

Tercium

Ad tercium respondetur. concedēdo pꝛimam consequentiam ꝛ negetur secunda. per quam pꝛobatur antecedēs pꝛime nec tenet per regulam. nomina ꝛ verba. ꝛc̄. quia ly incipit in antecedēte dicit inceptionē b̄m quid eo ꝙ ipsum sequitur terminus ꝯnotati

uus.sed in ꝯñte dicit inceptionem simpľr.q̄a ipsum sequitur terminus
absolutus. Sic etiam illa consequētia non valet.album incipit eē sor
tes albus.ergo albū incipit esse sortes quia hoc totū sortes albus sequi/
tur ly incipit quod est termiuus connotatiuus.Sic etiā nō arguitur a ꝑ
te in modo ad totum.q̄a arguitur a dicto ꝫm quid ad dictum simpliciť.

Correlariū.non sequitur hoc fuit sortes.ꝛ hoc fuit non albū.ǵ nō al/ Declarat aliq̄s ꝯñas
bū fuit sortes Quia arguitur.a non amplo ad amplum cuꝫ distributō Prima
ampli ratione ly non album in minore ꝛ in cōclusiōe. Correlariū. Il Secunda
la est bona ꝯña.aliꝺ ab albo fuit sortes ǵ nullū albū fuit sortes.Et non
seq̄tur ꝓbādo añcedēs ħ fuit sortes.ꝛ ħ fuit aliꝺ ab albo. ǵ aliꝺ ab albo
fuit sortes qꝛ rōe ly albo arguiť a nō āplo ad āplū cū distributiōe āpli.

Correlariū. Illa ꝯña ē bona albū fuit sortes.ergo albū nō fuit sortes Tercia
quia ꝯñs est necessarium.quia eius ꝯ̄dictoria est impossibilis.omne al
bum fuit sortes qꝛ qñ sortes est albus tunc materia sua etiā ē alba.ꝛ ta/
lis non est sortes. Unde materia prima proprie est alba.quia album est
terminus de tercia specie qualitatis ꝛ denominat subiectū tam ratione
inhesionis q̄ꝫ denominatiōis.Sed conceditur ad talē sensum.omne al/
totale fuit sortes. Correlariū. Illa consequentia non valet. albū fuit Quarta
sortes.ergo albedo fuit in sorte.q̄a in casu sophismatis.antecedens ē veꝝ
ꝛ ꝯñs falsum.Sic etiā illa nō valet.sortes fuit albū.ergo albū fuit sortes
vt si pri⁹ iude⁹ fuisset alb⁹.ꝛ iā prio baptisareť ꝛ vocareť sortes. Antece/
dens eēt veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Ideꝫ dicať de ista.sortes fuit homo.ergo hō
fuit sortes. Correlariū. Illa nō valet.albedo fuit.ergo albū fuit siue al Quinta
bedo capiatur absolute siue connotatiue q̄a si albedo vt tria fuisset in ali
quo subiecto ꝛ nulla alia albedo fuisset tunc omnis albedo fuit capien/
do connotatiue ꝛ tamē tunc nullū albū fuit. Si autē capiť absolute tūc
si deus seruasset sufficientem albedinem.ita q̄ nullum subiectū habuis/
set in se albedinem tunc antecedens eēt verum ꝛ consequens falsum.

Sic etiā illa nō valet.albedo fuit.ergo albedo fuit albedo.q̄a si ꝑtes
graduales prius fuissent seperate.ꝛ iam primo vnireńť.antecedens eēt
verum ꝛ consequens falsum. Correlariū. Illa ꝯña non valet.albuꝫ Sexta
fuit sortes.ergo albedo fuit sortes. Nec tenet per regulam.per locum a
coniugatis.Quia regula intelligitur de concretis ꝫm sub ꝛ supra quidi
tatiue.vel regula tenet in predicatione essentiali quod idem esset. Sed
illa omne album fuit sortes.ergo homo est asinus.bene valet quia ante
cedens est impossibile.quia impossibile est quod compositum sit albuꝫ
ꝛ non materia eius.quia materia proprie est alba ratione inhesionis.
Sed illa omne album est omne album.ergo homo ē asinus nō valet qꝛ
in casu q̄ solum res indiuisibilis alba esset.antecedens esset veꝝ ꝛ ꝯñs
falsum.Sed quando dicitur antecedens est falsum. quia in ea enūciať
vniuersale vniuersaliter sumptum.ꝛc̄.ergo ex regula Respondetur.q̄ re
gula intelligitur quando tale vniuersale habet actu plura supposita.

Correlariū. Illa ꝯña sortes est albissimus ꝛ summa albedo est.ergo Septima
sortes est summa albedine albissimus non valet vt si sortes esset albus

vt octo. ꝛ oēs alie res solum vt septē ꝛ sūma albedo esset extra subiecum
8 antecedens eēt verꝝ ꝛ ꝯn̄s falsum. Correlariū. accidentis bn̄ est acci//
dens denoīatiue vt pꝫ de magnitudine q̄ denoiaꝛ eē magna sꝫ nō cuius
libet vt pꝫ de illis q̄ denoīant p̄cise rōe inhesiōis q̄re albedo nō ē alba.

Utrum diffinitio ampliationis sit bona. Notanduꝫ
ꝙ in illa qōe ille termin⁹ ampliatio stat materialiꝛ ꝛ supponit ꝓ se ꝛ sibi
siꝉi. Et sic sensus est. vtrꝫ diffinitio istius t̃mini ampliatiōis vꝉ sibi siꝉis
sit bona. Scd̄o notādū. ꝙ diffinitio de q̄ querit qō quā mouet hugo
est ipsius marsilij. Et taꝉ suppositio termini ꝓ suis significatis respectu

Diffinitio d̄ rigore nō valet

diuersoꝝ temporꝝ indifferenter. Et illa diffinitō nō valet de rigore. quia
sequereꝛ ꝙ nullus termin⁹ ampliareꝛ. q̄a nullus suppōit respectu diuer//
soꝝ temporꝝ. ex quo ly tp̄oꝝ iam de rigore accipiꝛ ꝓ termino p̄me inten//
tionis ꝛ ꝓ tp̄e reali. mō tp̄us reale nō ingrediꝛ ꝓpositionē. Etiam si ille
particule caperenꝛ logicaliꝛ adhuc nō valeret. qꝛ seq̄reꝛ ꝙ ly homo ī ista
hō ē et fuit ampliareꝛ, put est vna cathegorica de copulata copula. quia
supponit respectu diuersoꝝ tp̄oꝝ copulatim̄. ergo supponit respectu di//
uersoꝝ temporꝝ. Correlariū. in p̄dicta diffinitione ly respectu regitur
ex vi cause. sꝫ ly diuersoꝝ tp̄oꝝ regiꝛ ex vi idemptitatꝫ q̄a respectus diuer
soꝝ tp̄oꝝ a p̄te rei est ipsū signū met importās differentias tp̄oꝝ diuer//

Nullus termius fict⁹ ampliatur

sas. Correlarium. nullus terminus fictus potest ampliari vt sic. quia
quilibet talis supponit solū ad vnam differentiam tp̄is scꝫ imaginatur
q̄a significant rē q̄ nō pōt esse vt chimera hircoceru⁹ tragelaphus. Cor//
relariū. Terminus discretus etiā accipiꝛ pro suis significatis et hꝫ signi
ficata. lꝫ nō vniuoca sed equiuoca ꝛ talia sunt eq̄ bn̄ significata sicut vni//

Significatū termini

uoca. Pro q̄ est aduertendū. ꝙ significatū termini ē res que ē vel fuit
vel erit vel potest esse vꝉ potest imaginari eē quā talis terminus signifi//
catione totali significat. vel omittantur ille differentie ꝛ dicaꝛ sic. significa
tum termini est res quā terminus significatōe totali significat. Et sic ille
due ꝓpōnes differūt. significatū termini est res. Et res est significatuꝫ
termini. q̄a in secunda ly res ampliatur ad quinꝙ differentias temporū
q̄a ly significatum īportat actū anime interiorē. in prima vero nō amplia
tur. Sic etiam antichristus ē significatū illius termini homo. lꝫ nullum
significatum illus termini homo sit antichristus. Dr̄ notanter significa
tione totali. q̄a sortes non est propriū significatum illius copulati sortes
ꝛ plato q̄a hoc totū copulatum significatōe totali nō significat sortē. sed

Significata termini

sortē et platonē simul. Sꝫ significata termini sūt res quaꝝ quālibet
talis terminus significatione totali significat vt plures homines sūt sig//
nificata huius termini homo. Sed due medietates sortis non sūt signi
ficata huius termini sortes quia non quālibet earum significat. lꝫ ābas
siꝉ. Ergo non valet consequentia. illa duo significantur ꝑ illuꝫ termi//
num ergo illa duo sunt significata illius termini. qꝛ aliqua plura bene si

Differentia tp̄aꝉ ē duplex

gnificant copulatim vt vnū significatū. Consequēter notandū. ꝙ dif
ferentia est duplex scꝫ realis ꝛ logicalis. Differentia tp̄alis realis nō est
aliud nisi vna pars temporis differens ab alia. vꝉ ē ipsum tempus met
qō differt ab illo. Et de illa nō est ad propositū. Sed differentia tp̄alis

De Amplia. secunda qō

Differētia tꝑalis logicalis.

logicalis. de qua ad ꝓpositum Est signū nihil importans substratiue nec cōnotatiue ꝑter tempus ꝑ modū presentialitatis ꝑteritionis vel futuritionis vel possibilitatis ⁊ vt sic nō importans tēpus ꝑ modū mensure distantie vel indistantie Quod dr ꝓpter illos termios annus dies ⁊c. Sic etiam hodie ⁊ heri importāt tempus ꝑ modū distantie vel indistantie. Similiter ꝙ currit qui legit nō est differentia tꝑalis. licet bene includant differentiā. Exprimitur aūt differētia tꝑalis cōiter per talia signa qd est qd fuit qd erit.

Conceptus tꝑalis.

Sed cōceptus tꝑalis est terminus naturaliter ꝓprie cōnotans tēpus vel importans tēpus ꝯnotatiue. vt in tꝑe presenti in ꝑterito tꝑe ⁊c. Et dr nō cōnotans tēpus ꝑ modū mensure. ꝓpter talia signa. in anno. in mense. ⁊c. Et tales ꝯceptus tꝑales videlicȝ ponuntur solum in mēte non in voce nec in scripto. Et tales cōceptꝰ sunt simplices in mente licet cōplexe exprimantur. sepius tñ vnū ponitur ꝓ reliꝗ.

Signū importat diuersas dr̄as tꝑm tribus modis.

Et iterum nota ꝙ signū dicitur importare diuersas differentias tēporum tribꝫ modis. Formaliter tantū. vt illud qd apud grāmaticū est diuersoꝝ temporꝝ. vel qd est aggregatū ex ꝟbis que apud grāmaticum sunt diuersoꝝ tꝑm.

Primo.

Exemplū primi. vt legit qd est pn̄tis et ꝑteriti tꝑis. Secundi est vel fuit.

Secūdo.

Secūdo virtualiter tm̄. vt illud qd apud grāmaticum nullius est tꝑis. nec etiā est aggregatū ex hmōi dictionibꝫ que important sic diuersas differētias tꝑm. qd tñ est signum illius ꝙ intellectꝰ accipit terminū in ordine ad ip̄m ac si secum expresse poneretur aliquod signum qd importaret diuersas differentias tꝑm. vt noīa verbalia in tiuum ⁊ bile terminata. ⁊ multe alie dictiones que apud grāmaticū nullius sunt tꝑis.

Tertio

Tertio formaliter ⁊ ꝟtualiter simul. vt illud qd importat vnam vel plures formaliter ⁊ aliā ꝟtualiter soluȝ vt ꝟba ꝑteriti et futuri tꝑis. etiā ꝑticipia. vñ ly fuit importat tēpus ꝑteritū formalr ⁊ tempus pn̄s ꝟtualiter. Et sic nō valet ꝯn̄a. ille terminus importat plures differētis tēpoꝝ. g̊ significat plures differētias tꝑm. nec ly importare ē inferius ad ly significare. Et debet ly importare capi large vt extendat se ad oīa. qꝛ ꝓprie loquēdo importare ꝟtualiter nō est importare.

De Intellectꝰ diffinitōis.

Debet igitur diffinitio vna cū diffinito sic poni. Ampliatio est suppositio termini ꝓ suo significato vel suis significatis respectu signi importantis diuersas differentias temporꝝ in ordine ad talem terminū sic supponēteȝ respectu pluriū eaꝝ disiunctim. Et capitur ly ampliatio ꝓ termino ꝙ ampliatur passiue. Dr̄ ꝓ genere diffiniti supposito. Et sic patet ꝙ nullus terminus nō supponēs ampliatur.

Ampliatio differt ab ampla acceptiōe.

Et in hoc sic habetur differentia inter ampliationem ⁊ amplā acceptionē. Nā ampla acceptio est acceptio termini ꝓ suo significato ⁊c. addendo alias ꝑticulas. Vñ ad hoc ꝙ terminus accipiatur amplе nō oportet ꝙ supponat ad diuersas differētias tꝑm imo nec oportet ꝙ supponat. vt patet de ly antichristus. ibi antichristꝰ ē vel fuit. Et ly termini in diffinitōe regitur a ly suppositio ex vi identitatis et sic suppositio termini est terminus met supponēs. Dicitur ꝓ suo significato ꝓpter termios discretos. Dr̄ ꝓ suis significatis ꝓpter termios cōmunes. Dr̄ respectu signi. ⁊ debet capi ly signū ꝓ signo cōplexo vel incōplexo. ⁊ nō oportet ꝙ addatur vel signoꝝ. qꝛ oīs terminꝰ ꝙ ampliatur ille

ampliatur ad minus ꝑ signuꝫ complexū. Dicit͛ importantis ⁊c̃. Uñ

Signū dʒ importare diuersas dr̃as tp̄m.

illud signum dʒ importare diuersas differentias tempoꝝ qđ est signuꝫ
illius qđ intellectus recipit talem terminū in ordine ad ip̄m ad plures
differentias tp̄m acsi expresse secum ponerent͛ plures differentie tp̄ales.

Disiunctim.
Copulatim

Pro quo nota ꝙ hoc fit dupliciter scʒ copulatim ⁊ disiunctim. Dis-
iunctim qñ importat plures differētias tempoꝝ que vt sic nō ꝯiungū-
tur copulatim sed diuisim. Sed cōpulatim tūc qñ tales differentie cō-
iungunt͛ copulatim vt ibi. hō est ⁊ fuit. Dicit͛ in ordine ad talē terminū
quia ly animal nō ampliat͛ in ista. hō fuit animal. qꝛ ly fuit nō impor-
tat diuersas differentias tp̄m ad ip̄m sed solū ad subiectū. Et rō illiꝰ ē
in voce vel in scripto regula Marsilij. Sed in mēte est naturalis modꝰ
cōcipiendi ipsius intellectus q̇ accipit terminū sicut sibi rep̄sentat͛ in vo-
ce vel in scripto. Dicit͛ respectu pluriū eaꝝ supponēs ꝓpter ly adam. ibi
Adam fuit anĩal. ⁊ ꝓpter ly antichristus. ibi antichristus erit animal.
Unde oportet si terminus debet ampliari ꝙ supponat ad minꝰ ad diu-
as differentias tempoꝝ quas tale signum importat. Dicit͛ disiunctim
ꝓpter ly homo in ista homo est ⁊ fuit animal quod nō ampliat͛ ꝓut est

R̃. ad questionem

vna cathegorica. Responsio ad questionē. Diffinitio ampliatōis in-
tellecta modo quo supra est bona. Si aūt titulus sic formaretur Utꝝ
diffinitio data a Marsilio sit bona. illa esset falsa đ rigore. Et licet in ea
subiectum supponat qꝛ est terminus ampliatiuus ꝓpter ly data. tamen
extrema non supponūt ꝓ eodem. ⁊ ly marsilius accipit͛ ad tempus pre-
teritum ꝓpter illud ꝑticipiū data. et sic subiectum supponit ꝓ eo qđ nō

Arguitur ꝯ diffinitōnem Primo

est sed fuit. predicatum aūt ꝓ eo quod est. Arguit͛ ꝯtra dicta. Si dif-
finitio staret sequeretur ꝙ ly homo ibi ampliaret͛ homo qui est fuit ani-
mal. ꝓbatur ꝑ totam diffinitōeꝫ. ꝯñs ꝟo falsum est. quia ly homo solū

Secundo

accipit͛ ad copulam minus principalē. Conseqūnter sequit͛ ꝙ iste ter-
minus hō in ista. hō erit ⁊ fuit aĩal nō ampliaretur. qꝛ nō supponit dis-

Tertio

iunctim ad diuersas. ⁊c̃. Cōfirmat͛ Sequit͛ ꝙ ly hō ibi ampliaretur
hō est aĩal. absoluendo copulā a tp̄e. ꝓbat͛. qꝛ in eius equiualente ampli-
atur. nā illa est eius equalēs. homo est vel fuit vel erit vel potest esse ani-

Quarto.

mal in qua ampliat͛. ergo. Et iteꝝ. Ly homo in ista hō est anĩal sup-
ponit ad plures differentias tp̄m. etiam nō absoluēdo. qꝛ supponit ad
est vel fuit ⁊ omne est vel fuit importat diuersas differentias temporū.
ergo supponit ad diuersas differētias tp̄m. ⁊ maior ꝓbatur. qꝛ suppo-
nit ad est. g̊ supponit ad est vel fuit. tenet consequentia a parte disiun-

R̃. ad primum

cti ad totum. Ad primum respondetur. capiendo ly qui est pure dif-
ferentialiter ⁊ non restrictiue. cōcedendo ꝙ ly homo ampliatur. nec tūc
ly homo accipitur ad copulam minus principalem. sed solum ad copu-
lam principalem. ⁊ sic valet illam. hō fuit aĩal. Capiēdo aūt restrictiue
tunc nō ampliat͛ qꝛ sic accipit͛ ad copulā minus principalem solū. ⁊ hoc
ſm Marsiliū q̇ tenet ꝙ differentie temporales sint partes extremorum
tunc hoc totum est subiectum. homo qui est. ⁊ hoc totum ampliat͛ per
ly fuit. licet ly homo nō ampliat͛ per ly fuit. Sed ſm aliā viam solum ly

R̃. ad secundum.

homo est subiectum. ⁊ iterum nō ampliatur. Ad secundum respon-

detur concedendo ꝙ ly homo ampliaẛ ⁊ supponit disiunctim ad differẽtias diuersas tpm. licet ibi ponaẛ cõiunctio copulatiua. tamẽ talis non capitur ꝓ copula principali cõiungẽte precise ista ṽba expresse vel implicite inclusa circa ly fuit. valet em̃ ꝓpositio tantum homo qui est vel fuit fuit ⁊ erit animal. Unde aliud est dicere homo est ⁊ fuit vel erit aĩal. ⁊ homo est vel fuit ⁊ erit aĩal. Nam ista est vera. antichristus est ⁊ fuit vel erit animal. ⁊ illa est falsa. antichristus est vel fuit ⁊ erit aĩal. vt patet

Ad tertium

Ad tertium respondeẛ. negando assumptum. Ad ꝓbationẽ dicẽdũ est ꝙ talis propositio nõ valet aliaꝫ formaliter sed virtualiter. ⁊ quo ad verum ⁊ falsum. Et terminus in propositione cuius copula est absoluta a tempore diciẛ capi improprie ad quinqꝫ differentias tẽpoꝝ. q2 non accipiẛ ad presens preteritum nec futuruꝫ. ⁊ sic non esset ratio quare potius acciperetur ad vnam q̃ꝫ ad aliam. Tamẽ terminꝰ bene ampliatur in ꝓpõne cuius copula est ablsoluta a tempore. sed nõ per talem copulã quia talis nullam differentiam temporis importat sed ampliaẛ per alium terminum. vt ly homo in illa. homo est mortuus absoluendo copulam.

Ad quartum

Ad quartum respondetur. distinguendo quia vel ly est vel fuit capitur materialiter. tunc negetur assumptum. nec tunc valet ꝓbatio a parte disiuncti ad totum. quia tunc hoc totum est vel fuit non est disiũctum. sed est vnum nomen materialiter captũ. Si aũt ly vel capitur ꝑsonaliter. ⁊ ly est ⁊ fuit materialiter tunc cõcedatur cõsequentia. ⁊ negetur minor videlicet ꝙ omne est vel fuit importet diuersas differẽtias tẽporum. Si autem minor formaretur personaliter iterum non valeret. quia argueretur ex puris particularibus. Si autem ly est capitur personaliter ⁊ ly fuit etiam. tunc ipsa est incongrua. quia illa prepositio ad nõ habet deseruire illis verbis. Correlarium. dicendo sic. Hõ currit vel curret. si verba sunt incomplexa tunc ambo extrema ampliãtur ⁊ sic idem ampliat seipsum. Correlarium. Subiectum illius nõ ampliatur sortes amat vel amauisset. quia non est propositio. Correlarium. dicendo sic. Ade ꝯceptꝰ est in corde meo. ly ade ampliaẛ per ly cõceptus. ⁊ non oportet ꝙ sequatur illum terminuꝫ cõceptus quo ad ampliationem. licet bene requiratur quo ad appellationem. Correlarium. dicendo sic. Maria assumpta est in celum. ly maria ampliaẛ ⁊ habet significatũ correspondens ad est ⁊ ad fuit. q2 credimus ꝙ maria cuꝫ corꝑe ⁊ anima sit in celo. Correlariũ. Ille due stant simul ante creationem mũdi nihil fuit. ⁊ ante creationem mundi deus fuit. quia in secunda de rigore logice copula absoluitur. ex quo subiectum in ea significat rem adequate independentem. Correlarium. dicẽdo sic Aliud a vero erit verum ⁊ aliud a vero est verum. in illis duabus sunt duo termini supponentes. quoꝝ vnus ampliaẛ ⁊ alter nõ. ⁊ ille qui ampliatur supponit ꝓ paucioribꝰ q̃ꝫ ille q̇ nõ ampliaẛ Correlarium. Subiectũ illius instans vel adã erit ampliaẛ ⁊ nec ꝓ instanti nec ꝓ adam sed ampliatur disiunctim ꝓ illis. Sic patet ꝙ aliquod totum ampliatur cuiꝰ nulla ꝑs ampliaẛ. Correlarium. dicẽdo sic. sol est sol fuit. ly sol in ambabus supponit ꝓ eq̃ multis. ⁊ tñ in vna ampliatur ⁊ in alia non

Sophisma.

Casus sophismatis. Omne creans necessario est deus. Notandum ꝙ ca
sus sophismatis est ꝙ deus actu nihil creet ⁊ immediate post hoc crea=
abit. hec copulatiua in re est casus sophismatis. ⁊ ponit᷑ casus ꝓpter in=
uestigare virtutē ⁊ cōnotationē illius termini creans. vel etiā ꝓpter de=
Creās capit᷑ dupl᷑r. notationem illius modi necessario. Secūdo notandū ꝙ ly creans ca=
pit᷑. dupl᷑r scʒ noialiter. ⁊ tūc est illud qḋ natū est creare. Alio mō parti
cipialiter vicʒ ꝑ illo qḋ actu creat ⁊ dupl᷑r scʒ large ⁊ stricte. large ꝑ quo
libet depēdente vel independēte creante. Et tūc creans dr̄ illud qḋ ꝓdu
cit aliquid ex nihilo nō curādo an hoc sit virtute ꝓpria vel alterius. ⁊ sic
angelus pōt esse creans etiā hō. Alio mō stricte vicʒ solum ꝑ creāte in=
dependēte: ⁊ tale est creans qḋ producit aliquid ex nihilo virtute ꝓpria
Creās pōt diuersa de ⁊ sic solus deus est creans independēs. Tertio notandū ꝙ ly necessa
terminare. rio in questione pōt determinare ly creans vel copulā vel etiam p̄dicatū
℟. ad sophisma. ⁊ ſm hoc diuersificabit᷑ veritas sophismatis. Est ergo responsio ad
Primo. sophisma ⁊ multiplex ſm diuersos eius sensus. ⁊ primus ꝓut ly neces=
sario determinat copulam. ⁊ copula absoluit᷑ a tpe. vel importat intrin=
secam duratōeʒ rei. sic sophisma est verū ⁊ necessariū. ⁊ eiꝰ subiectum ve
rificat᷑ sic. hoc est possibiliter creans sed p̄dicatū sic hoc necessario est deꝰ
⁊ subiectum nō verificat᷑ sic. hoc ē nec ssario creans. Quia ē regula cō=
munis Predicatū verificat᷑ mediāte copula determiata taliter ⁊ nō sub
Secundo. iectū. ⁊ sic sophisma est in materia cōtingenti Secundus sensus ꝓut
ly necessario determinat ly creans tūc sophisma est falsum ⁊ impossibi=
le quoqȝ mō accipiat᷑ ly creans. qꝛ subiectum ꝑ nullo supponit. ⁊ vt sic so
Tertio phisma est in materia remota. Tertius sensus ꝓut ly necessario det᷑=
minat copulam ⁊ copula importat tēpus sic ꝙ nō absoluit᷑ a tpe. sic so=
phisma iterū est falsum ⁊ impossibile. ⁊ est in materia remota. Et tunc
valet sophisma tantū. omne creans necessario in tpe est deus qḋ ē falsū
ex quo nullū tēpus est necessariū. Sed ꝙ cōiter conceditur in isto sensu.
hoc est ꝓut copula importat intrinsecā durationem rei. vel ꝓut absolui
Quarto tur a tempore. Quartus sensus est capiēdo ly creans large vicʒ tam
ꝑ creante dependente q̄ȝ independente q̄cq̄d etiaʒ determiat ly necessa=
rio p̄ter hoc ꝙ copula absoluit᷑ a tpe sophisma ē falsum ⁊ impossibile
Arguitur ꝯ Sophis de angelo vicʒ. Contra dicta arguit᷑. Sophisma in sensu cōcesso ē fal
ma. Primo: sum. ergo. qꝛ ex eo sequit᷑ falsum. qꝛ sequit᷑ bn̄. omne creans necessario ē
deus. ergo tm̄ deus necessario est creans. tenet ꝯña ab vl'i ad eius exclu
Secundo. siuam in terminis transpositis. Cōfirmat᷑. Omne creans necessario
est deus. ⁊ nullum creans est deus. ḡ deus nō necessario est deus. tenet
Tertio ꝯña in felapton. Cōfirmatur Cōtradictoria sophismatis est vera.
ergo sophisma falsum. Probatur. Illa est vera Creans possibiliter nō
est deus. ꝓbatur. qꝛ deus possibiliter nō est creans. ḡ creans possibilit᷑
Quarto non est deus. tenet ꝯña per cōuersionem Et iterum. Omne creans
necessario est deus. ⁊ deus cōtingenter ē creans. ḡ deus contingēter est
Quinto. deus. tenet consequentia in darij. Et iterū. Omne creans necessario ē

deus. ⁊ nulla prima causa necessario est creans. ergo deus possibiliter
non est prima causa. tenet ꝯña in fapesmo Ad primum respondetur ℞. ad primum.
negando ꝯsequentiam. quia arguendo ꝑ regulam tūc modus vniuer-
salis debet mutari in modum particularem Debet ergo sic argui ergo
tm̄ deus possibiliter est creans Ad secundum respondet̄ negando ꝙ Ad secundum
sit in felapton. quia medium in ꝑmissa negatiua non ita late negatur si-
cut in premissa affirmatiua affirmat̄. sed mior deberet sic formari. ⁊ nul
lum creans possibiliter est deus. ⁊ illa est impossibilis. Ad tertiū ne Ad tertium.
getur assumptum. Ad ꝓbationem neget̄ consequentia. nec est cōuersio
quia illa deus possibiliter nō est creans est vna in edentuli. ⁊ tales non
sunt cōuertibiles ꝓprie ⁊ formaliter. Ad quartum respondetur. capi Ad quartum
endo ly cōtingenter vt conuertitur cum ly possibiliter cōceditur cōseque̅
tia. quia antecedens est impossibile. sed cōsequens est verū. quia non va
let tantum. deus possibiliter est deus. capiendo aūt ly cōtingenter vt di
cit contingentiam ad vtrumlibet tunc neget̄ consequētia. nec est in Da
rij. quia minor et conclusio sunt propositiones hypotetice. et tunc cōclu
sio est falsa. ⁊ valet illam hypoteticam. deus potest esse deus. ⁊ deus po
test non esse deus Ad vltimū respondetur negando ꝙ sit in fapesmo Ad quintum.
quia minor non est sufficienter vniuersalis. quia ex parte modi est par-
ticularis. ex quo modus vniuersalis negat̄. Sed minor deberet sic for-
mari. nulla prima causa possibiliter est creans. Correlariū. Non seq̄ Declarat aliquas cō-
tur. Illud creans nō est deus. ⁊ illud creans possibiliter est deus. ergo sequentias. Primo
deus possibiliter nō est deus. quia medium nō accipit̄ ad easdem diffe-
rentias tempor̄. Correlariū. Non valet ꝯña. deus necessario est oi- Secundo.
potens. iustus. bonus vel misericors. ergo deus necessario est creās. q̇a
variatur modus determinādi huius signi qḋ est necessario. Et ad hoc
est regula. Omnis propositio cuius ꝑdicatum est terminus accidenta
liter cōnotatiuus importās opatōem extrinsecam vel ab extra ⁊ non im
portans potentiam ad intra cuius copula determinat̄ solum ꝑ ly neces
sario que est affirmatiua. ⁊ cuius subiectum significat adequate rem in
dependentem. hoc est dominū deum. talis est falsa. Correlariū. oēs Tertio.
iste sunt false deus necessario est passus. deus necessario est mortuꝰ. deꝰ
necessario ē crucifixus. Sed ille sunt vere. deus necessario est bonus. de
us necessario est misericors. deus necessario spirat. deus necessario ē iu
stus. q̄r illi termini nō important opatiōem extrinsecam vel ad extra. sic
etiā illa est vera. deus nō necessario nō est creans. q̄r iam copula nō de-
terminatur solū ꝑ ly necessario. sed ꝑ hoc totū nō necessario nō. Cor Quarto.
relariū Illa ꝯña est bona. creans est. g̊ creabile est. sed illa. creans est. er
go non creans est capiendo negationē infinitanter est bona ꝑcipue po-
nendo ꝙ dominus deus nō possit alicui rei actum creandi cōicare Sic
etiam illa est bona. creans est g̊ increabile est. sed ista nō valet. creans ē
ergo increabilia sunt. quia ꝯsequens de facto est falsum. quia oppositū
eius verum. videlicet. nulla increabilia sunt cuius subiectum pro nul-
lo supponit. quia nulla increabilia sunt licet increabile sit videlicet do-
minus deus.

Circa regulas ampliationum est notandum q ipse vt ponunt de rigore verbo non sunt bene posite. qz secundum primam regulam sequeret q ly homo in ista. homo qui fuit est animal ampliaretur. quod est falsum. Sunt tamen vere propositiones quia sunt particulares quarum extrema supponunt pro eodem. Et sic aliud est dicere. hoc est verum vt regula. et hoc est verum vt propositio. Quia ad hoc q aliquid sit verum vt regula oportet q sit vniuersaliter verum. Et sic communiter dicitur q omnis regula sit vniuersaliter vera. et hoc est verum vt regula. Sed ad hoc q regula sit vera vt propositio tunc non semper oportet q sit vniuersaliter vera. sed sufficit q sic sit sicut sincathegoremata posita in ea denotant.

Hñs ſcatū ſibi correſpondens.

Vlterius notandum. q in regulis dicitur. habens significatum sibi correspondens. Pro illo est sciendum q illud significatum dicitur correspondere verbo ad certam differentiam temporis. pro quo talis terminus seorsum adequate ad illam differentiam temporis acceptus est verificabilis. Et in omnibus regulis debent addu ci due particule. quarum prima est habens significatum sibi correspondens. etc. Secunda q non restringatur ad pauciores differentias temporum. Et terminus dicitur poni a parte subiecti in composito qui ponitur ante copulam principalem siue sit pars subiecti siue predicati. et capitur ly terminus ibi sicut in diffinitione simplicis propositionis.

Est igitur nunc prima regula. et debet sic intelligi.

Quilibet terminus positus a parte subiecti respectu verbi preteriti perfecti temporis quod est copula principalis. vel talem includens habens significatum vel significata sibi correspondens vel correspondentia pro tempore presenti et preterito ampliatur pro eo quod est vel fuit. nisi restringatur ad pauciores differentias temporum. Dicitur notanter positus a parte subiecti. qz dicendo sic equum vidit homo. ly equum ampliatur. et tamen non est pars subiecti sed predicati. Dicitur quod est copula principalis. qz ly homo in ista. homo qui fuit est animal non ampliatur. ex quo ly fuit non est copula principalis. Dicitur perfecti temporis. qz terminus respectu verbi imperfecti preteriti temporis ampliatur pro eo quod est et erat. Sed respectu plusquamperfecti temporis pro eo quod est et fuerat. Dicitur. vel talem includens propter verba adiectiua preteriti temporis prout sunt complexa. talia enim non sunt copule principales. sed includunt copulam principalem. scilicet verbum substantiuum. Dicitur nisi restringatur etc. per hoc innuitur q ly homo in ista vel consimili. homo qui est fuit animal. Similiter homo qui erit fuit. similiter homo qui fuit fuit animal non ampliatur. Et terminus acceptus sic a parte subiecti iuxta regulam solum ampliatur ad est vel fuit. et hoc dummodo tale verbum habet solum ampliare propter hoc quod est preteriti perfecti temporis. Quod dicitur notanter. quia ly venientem in ista ampliatur ad quinque differentias temporum. sortes venientem cognouit. sed hoc est ideo. quia est verbum significans actum anime interiorem. et non fit hoc ideo quia est preteriti temporis.

Secunda regula. Terminus a parte subiecti positus

respectu verbi futuri temporis quod est copula principalis. vel talem includens habens significatum vel significata sibi correspondens vel correspon

dentia pro tpe presenti ⁊ futuro ampliatur pro eo qđ est vel erit nisi re-stringatur ad pauciores differentias tempoꝝ. Ista regula intelligatur omni pacto sicut prima. Circa quam mouetur sophisma tale.

Sophisma.

Omne quod erit est. Pro sophismate est notandũ ꝙ ꝺm Marsilium differentie temporales sunt partes extremorũ. et ꝺm eum hoc totum est subiectum ens quod erit. Et ly ens est predicatum. Sed ꝺm Biridanum ly ens est subiectum ⁊ cum hoc predicatum. et ly quod erit non est pars extremi. Secundo notandum ꝙ illud sophisma mouetur ꝓpter duos autores discrepantes Marsilium videlicet ⁊ Biridanum. Primo discordant in assignatione extremoꝝ in propositionibus vbi ponuntur differentie vel conceptus temporales. vt in sophismate. Secundo maxime discordant in hoc. quia Marsilius dicit ꝙ terminus ampliatiuus a parte subiecti positus supponat solum pro re que est ⁊ non pro re que non est. Et sic sophisma valet tantum. omne quod erit et est est. sic sophisma est verum. Et consequenter omnes ille conceduntur ꝺm Marsilium. omne possibile est. omne futurum est. omne preteritum est. omne imaginabile est. omne quod est vel fuit vel erit vel potest esse vel potest imaginari esse est. Neq; sequitur ꝙ ꝓpter hoc etiam ille sint concedende. omne quod bibet bibit. omẽ qđ comedet comedit. neq; valent tantum omne quod comedet et comedit comedit. omne quod bibet ⁊ bibit bibit. quia non plus exprimi debet circa copulam principalem ꝗ̃ differentie temporales importate per copulam principalem. Si ergo ponitᷣ ibi aliqđ verbũ tunc ipsius act⁹ nõ debet exprimi circa talem copulam Et sic ꝑdicte valent tantũ. omẽ qđ bibet ⁊ est bibit. omne quod comedet ⁊ est comedit. Etiam Marsili⁹ supponit vnum falsum videlicet ꝙ idem terminus accipitᷣ ad copulam principalem ⁊ minus principalem. Sed hoc esset bene verum ꝺm eum ꝙ totum acciperetur ad copulam principalem. Alias eñ ꝺm eum propositio negata deberet concedi videlicet illa. omnis homo qui est vł fuit est. Et ꝺm Marsilium non sequitᷣ. omne quod erit est. ⁊ antichristus erit ergo antichristus est. quia non totum distributum a parte subiecti in maiore predicatᷣ in minore. Sic etiam ab amplo accepto ad non ample acceptum arguitur ratione ly antichristus. Et nec valet concludere sic. ergo antichristus qui est vel erit est. quia est prior defectus

Si autem ita argueretur. omne quod erit est. ⁊ omẽ futurum erit. ergo omne futurũ est capiendo ly futurũ absolute non valet etiam ꝺm marsilium. quia de facto antecedens est verum ⁊ consequens falsum. quia subiectum consequentis pro nullo supponit. quia illud dicitur futurũ quod erit ⁊ iam non est. Sed capiendo ly futurum respectiue tunc bene valet consequentia ꝺm Marsilium. quia tunc ly futurum in cõseqn̄te supponit ꝑ quolibet illo quod est ⁊ etiam erit. quia tũc omne illđ dicitᷣ futurum qđ erit non curando an sit vel non sit Sed ꝺm biridanũ

Cur sophisma moueatur

qui negat sophisma. cõsequentia est bona sed non est formalis. quia in simili nõ sequitur. omne quod erit est. ⁊ omnis homo erit. ergo omnis homo est. quia si materia et forma essent ⁊ non essent vnite ⁊ post vnirẽtur. ⁊ nihil fieret in futuro. nisi qd iam est. añs esset verum ⁊ ɔñs falsũ

R. ad sophisma ƒm Biridanum

Est alia opinio ꝓbabilior magistri Biridani ⁊ aliorum q̃ tenent ꝙ differentie temporales non sunt ꝑtes extremorum. Motiuum. qꝛ seq̄retur ꝙ conuersa ⁊ conuertens non participarent in extremis. Et ƒm illos solum ly ens est subiectum. ⁊ supponit solũ ꝓ ente quod erit. ⁊ sic sophisma est falsum. qꝛ predicatum nõ cõuenit cuilibet supposito subiecti

Consequẽter dicit Biridanus ꝙ terminus ampliatiuꝰ a parte subiecti positus supponit pro re que est ⁊ pro re que nõ est ⁊ non equiuocatur vt sic. ⁊ habet eundẽ modum significandi a parte subiecti et a ꝑte predicati. hoc probat secũdo de anima Cõsequenter ƒm Biridanũ Omnes ille sunt false. omne possibile est. omne futuꝝ est. omne imaginabile est. omne p̄teritum est ⁊c̃. Cõcordant tamẽ autores in hoc ꝙ terminus ampliatiuus a parte predicati positus supponat pro re que est et pro re que non est.

Tertia regula. Terminus positus a parte predicati respectu verbi preteriti vel futuri tꝑis nõ habentis ampliare nisi ex eo qd est p̄teriti vel futuri tꝑis nõ ampliaꝛ nisi aliunde sibi addaꝛ disiunctum formaliter diuersoꝝ tempoꝝ importatiuũ. qꝛ ly anĩal nõ ampliatur ibi. hõ fuit aĩal. Dicíꝛ notãter nõ habentis ampliare ⁊c̃. qꝛ ly venientem ampliaꝛ ibi. sortes cognouit venientem. Dr̃ nisi aliunde ⁊c̃. qꝛ ly aĩal ampliaꝛ in ista. hõ est vel fuit aĩal.

Quarta regula. Terminus positus a parte subiecti respectu participij preteriti temporis quod est predicatum principale. vel adiectiuũ principalioris ꝑtis p̄dicati habẽs se ad ip̄m vt adiectiuuꝫ vel eque principalior ꝑs adiectiui. vel adiectiuũ vniꝰ ꝑtis disiuncti que pars est ꝑs principalis disiũcti hñs significatũ sibi correspõdens ad est et fuit ampliaꝛ ꝓ eo qd est vel fuit. nisi aliunde restringatur ad paucíores differentias tꝑm. vt hõ est ꝑcussus. homo est mortuus. Dicitur qd est p̄dicatũ ⁊c̃. qꝛ ly sortes in ista. sortes vidit asinũ mortuũ nõ ampliaꝛ. Sed in ista ampliatur. sortes est homo mortuus. Sed in illa homo ẽ apparens mortuus prout ly mortuus regitur a ly apparens ly homo non ampliatur. Si autem est adiectiuum ⁊ substantiuum tunc ampliatur. Et circa illam regulam mouetur tale sophisma.

Sophisma.

Mortuꝰ capiꝛ dupl'r Primo

Homo est mortuus. Pro sophismate est notandum ꝙ ille terminus mortuum capitur dupliciter. Uno modo nominaliter. Et tunc valet tantum sicut carens vita. ⁊ sic pro nullo homine supponit. Et illud dicitur carere vita quod est ⁊ non habet vitaꝫ aptum natum habere vitam. Et si ly habere dicit habitionem inhesiuaꝫ

tunc ly mortuum supponit pro qualibet materia que non est informa//
ta forma viui vt materia lapidis vel ligni. Si autē capit ly habere put
dicit habitionem partis tunc pro nulla materia prima supponit. q: nul
la talis nata est habere vitam vt partem essentialē. ⁊ isto modo ly mor//
tuum non hꝫ ampliare. ⁊ sophisma est in materia remota ⁊ est falsum ⁊
impossibile quia subiectum supponit p homine et ⁊ p̄dicatuꝫ non. Se// Secundo
cundo modo ly mortuum capitur participialiter tunc ampliat subiectũ
pro eo quod est vel fuit. Et tunc mortuũ dicitur illud quod est vel fuit et
quod desinit. vel aliquando desijt habere vitam ẜm se totuꝫ. Dr̄ desinit
quia sit primũ instans non esse sortis ipse est mortuus quia alias daret
tempus in quo aliquis nec esset viuus nec mortuus quod reprobat ma//
gister in tercio. Dicitur ẜm se totum propter continuam resolutionē que
fit a viuo. quia tunc adhuc non moritur quia alias quando incipciet q̇s
nasci moreretur. Correlarium. non est idem dicere mortuũ ⁊ non vi//
uum. Instantia enī sunt deus ⁊ materia. vnde solũ compositum substā
tiale dicitur mortuum. quia vnum attribuitur solum composito substā
tiali. licet quandoqꝫ attribuatur anime. ẜm hoc etiaꝫ anima asini dicitur
viua. Correlarium. aliquod mortuum est viuum ens. vt christus io
hannes beata virgo maria. Sed aliquod mortuum est plura entia. vt q̄
libet homo qui moritur Correlariuꝫ. mortuũ supponit pro qualibet
materia ⁊ forma viui que sunt non vnite sed separate ⁊ tamen fuerunt
vnite. Correlariũ. Si aia istātanee separet a corpore adhuc nō dicere
tur mortu⁹ q̇a morior dicit successionē. ⁊ talis nec eēt corruptus mortu⁹
nec anihilat⁹ saltē capiendo ly ens noialiter. licet large capiēdo corruptũ
posset dici corruptũ. Correlariũ. caret habet distribuere terminũ ex Regula
gula. quilibet terminus rectus a termino p̉uatiuo transitiue nō curādo
an sit verbũ vel nomē distribuitur nisi impediat ⁊c̄. De verbo vt careo
pecunia. priuor tunica. De nomine priuatio materie. defectus pecunie.
Correlarium. materia non est mortuũ principaliter q̇a non hꝫ vitaꝫ
tanqꝫ partem essentialem. Correlarium. Opposita debent fieri cir//
ca idem. priuatiua versantur circa idem. De oppositis est idem iudiciuꝫ
vt in postpredicamentis: Correlariũ. Dicit cōmentator viuuꝫ ⁊ mor
tuum priuatiue opponuntur. Correlarium. non valet consequentia
adam nunqꝫ desijt esse. ergo non est mortuus. antecedens enim ē verum
capiendo esse transcendenter quia nunqꝫ desijt esse entia cũ materia eius
sit perpetua icorruptibilis. ⁊ consequens falsuꝫ vt patet. Correlariũ
illam consequentiaꝫ homo est mortuus. ergo homo moriebatur plures
dicunt non valere. Et dicunt ꝙ ly moriebat dicat successionem ⁊ ly mor
tuus non. Sed hoc videtur esse inconueniens ꝙ verbũ in cōdeclinio im
portaret aliquid quod non importaret in recto. ⁊ ergo non videtur per//
suasiuũ Dicitur ergo ꝙ bene valeat ⁊ accipiatur hoc ex diffinitione mo
ri. Unde mori est animā successiue desinire informare materiaꝫ ẜm se to Mori
tam. Et debet capi ly totam mixtim pp̄ter animā intellectiuam que nō
habet partes. Et dicitur ẜm se totam propter continuam resolutionem R̄. ad sophisma
forme asini. Ad sophisma respondetur. capiēdo ly mortuum nomi// Primo

naliter sophisma est falsum ⁊ impossibile. quia predicatum supponit ꝓ
quolibet composito non viuo nato tamen viuere. ſ; subiectū supponit ꝓ
Secundo viuo. Secundus sensus. capiendo ly mortuus ṗncipal'r. sophisma ē ve
rum. q̇a ē indefinita cuius extrema supponūt pro eodē. q̇a ābo extrema
eius supponūt pro adā. q² adam est vel fuit hō. ⁊ adam ē mortu⁹. Et ly
mortuus appellat suum significatum formale scilicet separationem ani/
me a corpore adiacere ad tempus qd̓ generaliter importat in ordine ad
copulam ad quam accipitur disiunctim. non tamē propter hoc ampliat'
quia non supponit ad illas differentias temporū. sed supponit solum re
spectu copule principalis ⁊ respectu talis bene supponit pro eo quod nō
est sed fuit. Et in tali sensu sophisma iteru; est in materia remota. Et cō
uertitur sic ſm biridanu;. ergo mortuum est homo qui est vel fuit. quia
ſm eum terminus āpliatiuus a parte subiecti positus supponit ꝓ eo qd̓
non ē. S; ſm marsiliū non bn̄ sic conuerti' sed sic. ergo mortuum fuit
homo qui est vel fuit. vel conuertatur ſm marsilium conuersione redu/
ctiua sic. ḡ qd̓ est mortuū est homo qui est vel fuit. Correlarium. L;
extrema verificentur ꝓ agonisante sic. hoc est hō et hoc moritur quia ly
moritur dicit successionem. Tamen ly moritur non est sinonimum in
modo significandi essentiali substratiuo ⁊ totali cum ly mortuus Cor
relarium. termini desperati in duobus casibus verificantur de se inuicē.
primo quando concurrit miraculum vt deus est homo. cecus erit vidēs.
Secundo ꝑ ampliationē vt homo est mortuus. Correlarium. Illa
est falsa. ada; fuit omnis homo. quia ly homo distribuitur pro omnib⁹
hominibus qui fuerunt. sic etiam illa est falsa. adam in tempore preteri
to fuit omnis homo ex simili causa. Nec; sequitur adam illo tempore
fuit omnis homo. ergo adam in tempore fuit omnis homo. quia iam ly
homo distribuitur pro pluribus in consequente q̄; in antecedente. Et
ergo quando illa conceditur adam fuit omnis homo tunc etiam illa est
vera. omnis homo qui fuit est mortuus prout ly fuit ĩportat illud tem/
pus pro quo solus Adam fuit. Si autem ly fuit importat tempus cōi/
ter ipa semꝑ ē falsa siue verbum importet tempus seipso siue ꝑ ꝯcept⁹
tꝑales sibi suꝑadditos quia tunc semper ly hō distribuitur pro quolibet
homine qui fuit. Correlariū. Illa ꝯn̄a nihil valet. homo est mortuus
ergo hō erit mortuus: vnde in casu q̇ sortes moriatur ⁊ in instanti im/
mediate sequenti ipsa forma reuniatur materie. antecedens est verum ⁊
consequens falsum. nec illa valet. homo est mortuus. ergo homo morie
tur. Correlarium. Illa est vera. homo q̇ ē est mortuus prout ly q̇ est
est determinatio restringens quia tunc totum ampliatur. Si aūt est dif
ferentia tꝑalis tunc est falsa. Correlarium. homo moritur secundum
Biridanū quando nō est ĩ esse ꝯpleto s; ſm marsiliū nō Correlariū
hō pūctualis nō mori'. q² anima non desinit informare materiā successi
ue. Correlariū. Ille quatuor propositōes omnes sunt vere homo viu⁹
est mortu⁹. hō mortu⁹ est mortu⁹ hō viu⁹ q̇ est ē mortu⁹. hō mortu⁹ qui
ē ē mortu⁹ ṗma ē v̄a de petro q̇ heri ē mortu⁹. scd̓a ē v̄a de lazaro. s; ter
cia ⁊ quarta sūt vere de virgine immaculata ⁊c̄.

Quinta regula terminus captus a parte subiecti respectu participij futuri temporis quod est predicatum vel adiectiuum principalioris partis predicati. vl' eqz principalis habens significatum sibi correspondens pro tempore presenti et futuro ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel erit nisi restringatur ad pauciores differentias tempoꝝ vt hõ est generandus. Correlariuz. antichristus ibi antichristus est generandus non ampliatur. quia non habet significatum correspondens. ꝛc. Simuliter dicendo sic. a me auditur omnis legendus a me examinatur ois ꝓmouẽdus. nihil ampliatur qa ly legend⁹ nec ẽ ꝓdicatũ nec adiectiuum. ꝛc. Sz ibi homo ẽ apparẽs generandus si est regimen nõ est ampliatio. Si aũt est constructio adiectiualis tunc est ampliatio. Correlariũ. subiecta istaꝝ ampliãtur ad quinqz differentias temporum hõ est amandus. hõ est diligendus. hõ non est cognoscend⁹ nec est õ regulã. qa hoc fit ex alia regula vicz qꝛ ista participia significãt actus anime interioris sicut infra. Simuliter ly homo in ista. homo est corrumpendus ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel fuit vl' erit sicut etiam infra.

Septa regula. Terminus captus respectu huius verbi potest siue sequatur siue precedat dummodo tale verbũ est copula principalis habens significatum corespõdens ad est ꝛ ad potest ampliatur ad supponendum ꝓ eo qd est vel potest esse nisi aliunde restringatur vt homo potest esse animal. Et est sciendum qꝛ ly potest capit dupliciter. Uno modo large. ꝛ sic habet ampliare ad quatuor differentias temporum scilicet est fuit erit. ꝛ potest. Et sic illa est vera. adam potest non esse. ꝛ etiam ampliat illum terminũ Adam adhuc ad quatuor differentias tempoꝝ. Alio mõ capit stricte scz pro illo qd ẽ. vl' in futuro põt esse ꝛ tunc ampliat terminũ soluz ad duas differentias temporum illuz videlicet qui habet significatum sibi correspondens pro tempore presenti ꝛ ꝓ tempore futuro possibili. ꝛ illo modo preteritũ non põt non esse ꝑteritũ. Sic etiam est irreuocabile naturaliter. ꝛ hoc vult phus cuz dicit. quod ad preteritum nulla est potentia. Et sic ly adam in ista non ampliat adã põt esse capiendo põt restricte. Et ꝯm cõem viam ly põt ampliat ante se tantũ. nihilominus tñ termin⁹ q sequitur adhuc accipit ad potest. Correlarium. Subiectũ istus non ampliatur. vacuuz potest esse quia non habet significatum correspondens. ꝛc. qa non supponit ad est ꝛ ad fuit nec ad erit. ergo omnes ille sunt false. vacuum est vacuum fuit vacuum erit.

Potest capit dupliciter

Septima regula terminus supponẽs positus respectu alicuius istorum modorum possibile. impossibile. contingens. necesse prout faciunt modales diuisas habens significatum correspondens ad presens et ad possibile ampliatur ad supponenduz ꝓ eo quod est vel potest esse nisi restringatur. vt sortem possibile est currere. Et isti modi habent eandem vim quo ad ampliationem quã habet ly potest.

Octaua regula. Terminus positus a parte subiecti
respectu nominis verbalis in bile vel tiuum terminati quod est predica
tum vel principalior pars predicati vel eque principalis. vel adiectiuuz
partis predicati. &c. habens significatum correspondens. &c. dumodo
importat potentiam ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel
fuit vel erit vel potest esse. nisi aliunde restringatur. vt homo est amabi-
lis. homo est amatiuus. Dicitur notanter dummodo importat poten-
tiam propter subiectum in illa. camera est cubile quod non ampliatur.
Similiter dicendo. sortes est risibilis. capiendo ly risibilis ꝓut est pro-
prium illius termini homo non ampliatur. qz non importat potentiaz.
Sed ly sortes in ista. sortes est cognoscibilis ampliatur ad quinqz diffe-
rentias temporũ quia ly cognoscibilis iã nõ solum importat potentiam
Correlariũ. Dicendo sic. antichristus est risibilis risibilitate. ly risi-
bilitate ampliatur ad supponẽdũ ꝓ eo qđ ē vl' potest esse. Et est regula
Nomina verbalia terminata in bile vel in bilis ampliant abstracta ꝗ re
gunt a parte post ex vi cause formalis ꝓ eo qđ est vel potest esse vt sortes
est flebilis flebilitate.

Nona et decima vndecima et duodecima eundem pa
tiuntur intellectum quarum prime due sunt de ly prius. Alie vero de ly
posterius. Vnde ista signa prius & posterius diuersimode ampliant ter
minos significantes res excessas & excedentes. nam ly prius ampliat ter
minum cuius significatum denotatur ꝑcedere pro eo quod est vl' fuit
Vnde illius termini significatũ denotatur ꝑcedere respectu ly prius
qui vna cum ly prior importat rem excedentez. Sed illius termini signi
ficatum denotatur sequi qui vna cum ly prior significat rem excessam et
est precise oppositum de ly posterior. Sed ly posterius ampliat termi-
nũ cuius significatum denotatur sequi ꝓ eo quod est vl' erit. vt homo est
posterior asino ly homo ampliatur ad supponendũ ꝓ eo qđ est vel erit.
Sed ly asino ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel fuit et
opposito mõ est iudicandum de ly prius.

Vltima regula et tredecima in ordine est quilibet ter
minus captus respectu dictionis importantis adequatum actum ani-
me interiorem cognitiuum vel appetitiuuz: vt sic rectus a tali a parte post
transitiue. vel significans rem in quam denotatur transire actus impor
tatus per tale verbum. vel sequens dictionem talem includentẽ. vel rec-
tus a verbo passiuo talium verboꝝ per modum suppositi habens sig-
nificatum sibi correspondens ad quinqz differentias temporꝝ ãpliat' ad
suponendum ꝓ eo qđ ē vl' fuit vel erit. vel potest esse vel potest imagina
rie esse vt ego cognosco venientem. Correlariũ. Ibi ly asini ampliat'
cognitio asini est anima mea in presenti regula. Quia sequitur dictionez
importantem actum anime interiorem. Correlariuz. Terminus qui
ampliatur per presentem regulam non oportet sequi verbum: sed suffi-
cit ꝙ regatur a parte post. & sic ly hominẽ ampliatur in illa. ego hominẽ
cognosco. Similiter ly veniens ampliatur in illa a me cognoscit' veniẽs

De ampliatione Regule

⁊ licet non regatur a partepost sufficit tamen q̃ sit suppositū verbi pas// siui importantis actum animi iteriorē Correlariū. ly asinus āpliatur in illa. sortes apparet asinus ad quinq̃ differentias. Similit infinitiui in talibus orationibus ampliantur. ego volo legere. ego volo comedere ego volo scribere. quia illi infinitiui significant res in quas denotat trā sir eactus importatus per tale verbū.

Est dubium incidentale videlicet. vtrum quilibet ter minus amplietur ꝑ aliquā regulam a Marsi. positam. ⁊ q̄uo āpliatio cuiuslibet termini habet exprimi: Pro illo dubio est aduertendum. et maximeꝓ prima parte quesiti q̃ multi sunt termini qui ampliātur ⁊ nō per aliquam illarum regulaꝝ iam dictaꝝ vt subiecta illaꝝ asinus muta// tur asinus corrūpitur. Ponuntur ergo plures alie regule preter illas

Quarum prima est hec. Terminus positus iuxta di- ctionem imporātem mutationem acquisitiuam ampliatur ad supponē dum pro eo quod est vel immediate post hoc erit. ⁊ hoc dummūdo ha bet significatum correspondens. ⁊c̄. addendo alias particulas. vt sartor facit tunicam. asinus generat asinum. Sed in voce passiua tales dictio// nes ampliant nominatiuos rectos per modum suppositi vt tunica fit a sartore. asinus generatur ab asino. Et ly incipit ampliat nominatiuū a parteante ⁊ a partepost pro eo quod est vel immediate post hoc erit. vt asinus incipit esse asinus.

Secunda regula. verba importantia mutationē de- perditiuā habent ampliare pro eo quod est vel īmediate ante hoc fuit vt domus destruitur. asinus corrumpitur.

Tercia regula. verba importantia vtramq̄ mutatio nem vt acquisitiuam ⁊ deperditiuam ampliant pro eo quod est vel im// mediate ante hoc fuit. vel immediate post hoc erit vt asinus mutatur.

Quarta regula. verba significantia actum anime ex- teriorem ampliant pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit vt ego audio sonum. Sed in voce passiua ampliant nominatiuum in ratione suppositi vt sonus auditur.

Quinta regula. illa verba supponit ampliat restrin git accipitur verificatur ampliant terminos quos regunt mediante pre positione pro vel de ad quinq̃ differentias temporum.

Sexta regula. quodlibet signū ampliatiuum conno tatiuum natum est ampliare terminum exprimentem precise connotatū talis termini ad quinq̃ differentias temporum. vt sortes ē risibilis risu; antichristus est amabilis amore.

Vltima regula. quilibet terminus receptus respectu signi importantis diuersas differentias temporum diuisim in ordine ad ipsum supponens adminus ad duas differentias temporū ampli//

atur ad easdem quas tale signum importat. Est ergo dicendum ad dubium pro prima parte quesiti. ꝙ non quilibet terminus qui amplia tur ampliatur per aliquam regulam a marsilio positam. vt patuit ꝯm ordinem.

Pro secunda parte quesiti est sciendum. ꝙ ampliatio nem exprimi nõ est aliud nisi differentias temporales ad quas terminꝰ ampliatus supponit expresse poni cum termino ampliato. Per hoc ad dubium. Primo ꝙ non cuiuslibet termini ampliati ampliatio suf ficienter habet exprimi copulatiue. quia alias due contradictorie essent simul false vt ille due. omnis homo fuit animal. homo non fuit animal. in casu quo esset primum instans esse sortis. quia tũc ꝑma valeret tm̃. omnis hõ qui est fuit animal. ⁊ omnis homo qui fuit fuit animal. Se cunda autem valeret tantuȝ. homo qui est nõ fuit animal. et hom o qui fuit non fuit animal. Secundo est notandum. ꝙ nõ cuiuslibet termi ni ampliati ampliatio habet sufficienter exprimi disiunctiue quia alias predicte due contradictorie essent simul vere: Ut patet per expressi onem.: Tertio dicendum. ꝙ nec copulatim sufficienter habet expri mi quia alias in casu in quo esset primum instans esse sortis illa deberet negari. homo non fuit animal. q̇a valeret tantũ. homo qui est et fuit non fuit animal que manifeste est falsa. ⁊ tamen predicta cõiter conceditur in tali casu. Quarto et responsiue est dicendum. ꝙ cuiuslibet termini ampliati ampliatio sufficienter habet exprimi disiunctim, Et in tali ex pressione nihil debet mutari nisi ꝙ disiunctuȝ ex talibus differentijs ad datur expresse termino qui ampliatur. vt sortes fuit animal. sic exprimit sortes qui est vel fuit fuit animal ⁊c̃.

Qũo ampliatio dȝ exprimi,

Utrum vltra potest sit ampliatio. Notandum. ꝙ questio est cathegorica indefinita affirmatiua. ly ampliatio est subiectũ ens vltra potest predicatum. Et capitur ly potest in titulo materialiter Secundo notanduȝ: ꝙ illa questio potest habere plures sensus. Primus an sit aliquod signum ampliatiuum importans plures diffe rentias temporum. inquantum est copula principalis quam ly potest importat quando est copula principalis. isto modo dubium est verum quia ly imaginatur. Similiter verba significantia actum anime inte riorem important quinq; differentias temporum. Secundus sen sus. vtrum aliquis terminus qui in certo modo significandi totali non est natus supponere respectu copule potest quando est copula principa lis natus sit ampliari in eodem modo significandi. Sic dubium est fal sum ꝯm ambas opiniones. quia quilibet terminus qui debet ampliari debet ad minus supponere ad duas differentias temporum modo vl tra ly potest solum est vna differentia temporalis scilicet ly imaginatur. Tercius sensus est. vtrum aliquis terminus in certo modo significan di solum natus supponere ad copulã potest possit in eodem modo am pliari. Et isto modo questio ꝯm marsilium. est vera quia ille terminus vacuum ampliat in ista vacuũ imaginat. Silr ibi supponit ad plures

Questio habet multos sensus

differentias tempoꝝ vacuū est significabile. Quartꝰ sensus ē. vtꝝ im possibile sit significabile. Et de isto sunt due famose opiniones autoꝛꝫ Biridani ꝛ marsilij. Et tenet Biridanus ꝙ nō. ꝛ motiuum ē qꝛ omē il lud qȯ est significabile debet mouere itellectū. Sed res impossibilis nō potest mouere intellectum. ergo non est significabilis. Dicit ergo cō sequenter ꝙ res que non potest esse non potest significari per aliquē ter minū. ꝛ sic pꝛobat alio motiuo. omne quod debet significari debet eē in telligibile. omē aūt intelligibile dꝫ mouere intellectū ꝑ se vel ꝑ suas spe cies. modo impossibile nullo illoꝝ modoꝛum potest mouere intellectum ergo non est itelligibile. ꝛ per consequens nec significabile. Aliud moti uum biri. nullus terminus significat impossibile patꝫ. quia nec simplex nec complexus. non simplex qꝛ ille terminus homo significat hominem solum ꝛ asinus significat asinum solum. Sed complexa nō significāt ali ter nisi sicut sue partes. ꝛ partes non significant impossibile. ergo nec to tum. Aliud motiuū. nulla conuenientia rei impossibilis datur ad rem possibilem. ergo. qꝛ omnis conceptus ē naturalis similitudo rei signifi cate. modo rei que non potest esse nulla est nec potest esse similitudo ali qua. Consequenter dicit ꝙ ly chimera ꝭm eum significat tantū q̄ꝫtuꝫ hec oꝛatio ens compositum. ꝛc. ꝛ sic nullam rem impossibileꝫ significat: sed significat oēm rem ꝛ omne compositum ꝛ omē incōpositū ꝛ oīa na ta cōponi. ꝛ significat ea taliter se hr̄e q̄lr ipossibile ē ea se hr̄e ꝛ sic solum significat res possibiles ꝛ taliter se h r̄e q̄lr nō pn̄t se hr̄e. Sꝫ h̊ cōplexuꝫ hō rudibil ꝭm eū significat oēm hoīem ꝛ omē rudibile. ꝛ ꝭcat ea talit̄ se hr̄e q̄lr ipossibile ē ea se hr̄e. Consequēter negat biridanꝰ illā chimera imaginatur quia ly chimera non significat. ergo non supponit. Con clusio ꝭm Biridanum. ꝙ impossibile non est significabile sed per hoc nō vult negare quin vltra potest sit ampliatio. nam ꝭm biridanum et suos ille etiam conceduntur chimera imaginatur homo rudibilis significa tur. ꝛ nisi vltra potest sit ampliatio omnes essent false quia subiecta pꝛo nullo supponerent. Sꝫ tamē ex illo non sequitur ꝙ res impossibilis intelligitur vel significatur. sed res possibiles intelligūtur taliter se habe re qualiter impossibile est eas se habere. Alia opinio est mar. ꝛ suo rum quod impossibile est significabile quia res que non potest eē bene potest significari per aliquē terminū: vnde ly chimera ꝭm eum significat vnā rē que nec est nec fuit nec erit nec potest esse. sed que imaginatur esse. Similiter ly homo rudibilis ꝭm eum significat vnam rem que nec est homo nec asinus sed vnam rem a talibus distinctam. Et sūt marsi liaci inter se diuersificati. Aliqui enim dicunt ꝙ impossibile sit significa bile simplici ꝯceptu. ꝛ ēt ꝯceptu absoluto ꝯnotatiuo ꝛ etiā ꝯplexo. Aliq̄ āt dicūt ꝙ ipossibile solū sit significabile ꝯceptu ꝯplexo. qꝛ nullꝰ t̄minꝰ icōplexus ꝭcat ipossibile. q̄a oīs ꝯceptꝰ simplex vl̄ ē sūptus a ꝯueniētia vl̄ a differētia. nl̄la aūt ē ꝯueniētia vl̄ differētia rei ad rē ipossibilē vl̄ reꝝ ipossibiliū ad iuicē. Terminꝰ āt ꝯplexꝰ bn̄ ꝭcat rē ipossibilē sic ly chime ra ꝭcat chimerā q̄ nō est sꝫ potest intelligi. Coꝛrelariū ꝭm marsiliū cō plexū significat aliquid qȯ ꝑ nullā eius ꝑtē significat̄ q̄a ꝯceptꝰ chime

Vtruꝫ impossibile sit significabile

Biridanꝰ tenet ꝙ non

Marsilius tenet ꝙ sit significabile

re significat chimerã ⁊ nulla ps sibi correspõdens. Cõclusio ſm mar silium. impossibile est significabile conceptu complexo ⁊ connotatiuo et vltra potest est ampliatio. vt patuit in sensibus supra positis. Ulterius sciendum. ꝙ illud complexum hominem esse asinuz ⁊ quodlibet tale vno modo supponit materialiter pro suo indiuiduo sibi correspondente tunc clarum est ꝙ hominem esse asinum non est impossibile. Secundo modo tales orationes capiuntur personaliter Uno modo noialiter. et sic hominem esse asinũ valet tantum sicut homo qui est asinus. ⁊ sic ſm Biridanum illa ꝓpositio homo est asinus non significat hominem esse asinũ. qꝛ hominẽ eẽ asinũ nihil est nec potest eẽ. Et sic ẽ ĩpossibile ⁊ per ꝯñs non possibile. sed significat hominem esse ⁊ asinuz esse taliter q̃liter impossibile est ea esse. sed ſm marsiliũ significat vnã rem vt supra de illo cõplexo homo rudibilis. Motiuum marsilij ꝯ illos q̇ dicũt ꝙ ly chimera in illa chimera imaginatur. non supponat dicentes ꝙ nihil significet. est quia tunc sequeretur ꝙ ly chimera esset sincathegorema vt patet. Alias sequeretur ꝙ illa homo est asinus non esset ꝓpositio q̇a significatione totali nihil significat. ex quo ipsa ẽ impossibilis. ergo significat impossibile. ⁊ ſm eos ĩpossibile nõ est significabile. vt dicũt. ergo nõ propõ Et tantum de ampliationi bus

De appellationibus

Circa tractatũ ap

pellationum queritur. vtꝝ quilibet terminus sit appellatiuus. Pro ista qõe est notandũ. ꝙ ipa est cathegorica vniuersalis affirmatiua i materia contingenti. Et predicatum nõ conuertitur cum subiecto. quia non sequitur appellatiuũ est. ergo terminus est. q̇a ly appellatiuum a parte subiecti respectu copule de pñti supponit ꝓ eo quod nõ est sed ly terminus non.

Diuisio termini multiplex

Secundo notanduz. ꝙ terminorũ alius est cathegorematicus. alius est sincathegorematicꝰ. Termini cathegorematici sunt duplices q̇dã absoluti quidaz ꝯnotatiui. Termini ꝯnotatiui sũt duplices q̇dã eẽntialr q̇dã accidẽtalit ꝯnotatiui. de quo habetur latiꝰ in veteri arte. Tercio notandum. appellatiuus in proposito valet tantum sicut accidentaliter connotatiuus ⁊ principaliter. Est tamen verum ꝙ terminus appellat suum significatum formale minus principale. Unde duplex est significatum formale termini scilicet ṗncipale et minus principale. Et formale minus principale iteruz duplex. Unũ qđ ꝓuenit rõe accidẽtis grãmaticalis ⁊ terminus tale non appellat. Aliud vero ẽ significatũ formale minus principale quod non prouenit rõne alicuius accidẽtis grãmaticalis. Sed dicitur ideo minus principale. qꝛ terminus ratione ipsius vt sic non ponitur in aliquo predicamento vt tempus serotinũ est signifi

Duplex est significatũ termini Et si terminꝰ ſcatum minꝰ ṗncipale appellet.

catũ formale minus principale huius termini cenare. Et tale significa-
tum formale terminus bñ appellat quando ponit̃ in ꝓpõne. Ex hoc cõ
surgit diuersitas inter illas ꝓpões. sortes prandet. sortes cenat. q̃ diffe
runt in appellatiõe forme quo ad significatum minus principale. licet
in modo significandi formali sint sinonime. Et dicit Biridan⁹. ij. to-
picoꝝ ꝙ rõne huius modi significãdi formalis minus principalis ter-
minus ponat̃ in predicamento. Et ponit ly cenare in p̃dicamẽto quan-
Significatũ formale.
do. Consequenter notandũ ꝙ significatum formale termini in ꝓpo-
sito est res cõnotata ꝑ terminũ accidentaliter cõnotatiuũ. vt realis albe
Significatũ matiale.
do est significatũ formale illius termini album. Sed significatũ ma-
teriale est res ꝓ qua termin⁹ ẜm talem cõceptũ vt sic captũ natus ẽ sup
ponere Et terminus nunq̃ appellat suã materiam. i. significatum suũ
materiale nisi vbi idem est significatũ formale ⁊ materiale. vt in illis ter
minis pater filius. Et in alijs de p̃dicamen o ad aliq̃d. Etiã dt Mar
silius in textu ꝙ modus significandi formalis capiat̃ ibi vt distinguat̃
ꝯtra materialem. Et sic termini absoluti nõ habent modũ significandi
formalẽ. ⁊ nõ capit̃ hic sicut in veteri arte. Quis aũt terminus sit cõno
Regula.
tatiuus ⁊ absolut⁹ vide in veteri arte Est tñ regula antiquoꝝ logico
rum. Quilibet terminus significans rem extẽsam cuius q̃libet ꝑs inte-
gralis capit denominationẽ totius est absolut⁹. vt lignũ lapis auꝝ hõ
R. ad questionem
asinus leo ⁊c. opposito mõ terminus connotatiuus. His itaq̃ p̃mis
Primo.
sis r̃ndet̃ ad q̃stionẽ ꝙ q̃stio vt ꝓponit̃ est vera ⁊ necessaria. q̃ valet tan
tum. oĩs terminus põt appellari. ⁊ hoc ẽ veꝝ. q̃ oĩs terminus põt im
Secundo
poni ad significandũ accidẽtaliter. Scdo est dicendũ ꝙ capiendo ly
appellatiuus noĩaliter ⁊ improprie. hoc est nõ ampliatiue questio ẽ fal
sa. instantia em̃ est de terminis absolutis ⁊ essentialiter cõnotatiuis
Tertio
Tertio dicendũ. ꝙ nullus terminus sincathegorematicus. null⁹ ter-
minus absolut⁹. nullus termin⁹ essentialiter cõnotatiu⁹ vt sic appellat
Solũ termin⁹ accñtaliter cõnotatiuus appellat
suam formã. Et sic patet ꝙ solũ termin⁹ accñtaliter ꝯnotatiuus positus
in ꝓpõne. ⁊ oĩs talis appellat suã formã. Licet multi teneant ꝙ etiã ter-
minus essentialiter cõnotatiuus appellet. tñ hoc nõ est cõmune saltẽ vt
sic. Et dr notãter vt sic. q̃ idem termin⁹ ẽ essentialiter ꝯnotatiuus ⁊ ac-
cidentaliter cõnotatiuus. ⁊ sic termin⁹ essentialiter cõnotatiu⁹ bñ appel
lat sed nõ vt essentialiter cõnotat sed vt accidentaliter. Correlarium.
Illa ꝯñ nõ valet. hoc est terminus. g̃ hoc est ens. capiẽdo saltez ly ens
noĩaliter. hoc est nõ transcendenter. q̃ in casu ꝙ sit aliq̃s terminus scri-
ptus cui⁹ vna ꝑs sit scripta incausto. secunda argento. ⁊ tertia auro. añs
Diuisio appellatiõis
est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum Ulterius notandũ ꝓ materia appellationum
ꝙ ille terminus appellatio est termin⁹ equiuocus a ꝯsilio. per prius ⁊ pri-
cipaliter em̃ significat appellationẽ forme. ⁊ ꝑ posterius ⁊ min⁹ princi-
paliter appellatõez rõnis. q̃re sequit̃ ꝙ oĩs appellatõ est appellatio for
Diffinitio appellationis forme nõ valet
me. Et Marsilius sic describit appellationẽ forme. Appellatio forme
est formalis significatio significati termini tanq̃ suo determinabili pro
aliq̃ differentia tp̃is ꝑ modũ adiacentis vel nõ adiacentis. Et ista diffi-
nitio de rigore nõ est bona. q̃ seq̃ret̃ ꝙ termin⁹ appellaret suã formã ex-

tra ꝓpōnem qđ est falsum. Etiā illa nō conuenit appellatiōi essentiali.

Duplex est appellatio forme

Et pro illo est sciendū ꝙ duplex est appellatio forme. scȝ essentialis ꝛ
accidētalis. Appellatio forme essentialis est appellatio que fit respectu
copule absolute a tpe. Sed appellatio forme accidentalis est que fit re

Intellectus diffinitionis.

spectu copule īportātis tp̄s vt sic. Debet ergo diffinitio sic exprimi cū
diffinito. Appellatio forme scȝ accñtalis. Est significatio formalis sig-
nificati termini. i. est terminus met significans formalr̄ suum significa
tum in ꝓpōne ꝑ modū adiacētis vel nō adiacētis. vel ꝑ modū denomi-
nantis aliquid positiue vel priuatiue respectu alicuius differētie tp̄is.
Dicit̄ accñtalis ꝓ diffinito. Dr̄ significatio ꝓ genere diffiniti. ꝛ capitur
actiue. ꝛ ly formalis est adiectiuū hui⁹ qđ est significatio. Et regunt̄ isti
gti a ly significatio. vnus ex vi idētitatis vicȝ significati. ꝛ ali⁹ ex vi signi
Dicit̄ in ꝓpōne. qꝛ nullus terminus extra ꝓpōnem appellat. Dr̄ priua

Termi priuatiui q̄d appellent

tiue Pro q̄ est sciendū ꝙ termini priuatiui appellant idem qđ sui ter-
mini positiui. licet nō eodē mō. qꝛ termini positiui ꝑ modū adiacētis vt
ly diues. ibi. sortes est diues appellat diuitias adiacere sorti. Sic etiam
ly pauꝑ in ista. sortes est pauper appellat diuitias nō adiacere sorti. ita
etiam in alijs termīs positiuis ꝛ priuatiuis. Dr̄ respectu alicui⁹ differē
tie tp̄is. ꝑ hoc excludit̄ appellatio forme essentialis. Potest etiā appella-

Breuior diffinitō appellatōis.

tio sic diffiniri ꝛ breuius. Appellatio est termin⁹ accidētaliter cōnotati-
uus in ꝓpōne positus. Correlariū. Ad hoc ꝙ termin⁹ appellat non
oportet ꝙ supponat. qꝛ in casu q̄ nullū album sit adhuc ly album appel
lat in illa. albū est. Correlarium. dicēdo sic. alba chimera currit. ly al
ba appellat albedinē ꝑ modū denominantꝫ chimerā. ꝛ hoc si impossi-
bile est significabile. Sed tenēdo oppositū tunc nō appellat ꝑ modū de
nominantis chimerā. qꝛ ly chimera nō pōt denoīari sed bñ imaginarie

Terminus appellat oē suuȝ significatum

denominari. Correlariū. Terminus appellās appellat oē suū signifi
catū formale principale qꝛ quodlibet tale ꝯnotat. Et sic concedit̄ ꝙ ly al
bum in ista album currit oēm albedinē appellat. Et ꝯcedit̄ etiā ꝙ non
plus appellat in ista. albū imaginat̄. licet ad plures differētias tp̄m ap
pellet ꝙ̄ꝫ in ista. albū currit. ꝛ causa est. qꝛ nō plura cōnotat in vna ꝙ̄ꝫ in
alia. Correlariū. Quilibet terminus appellat suū ſcatuȝ formale se
ipso ꝛ nō mediante actu similitatꝫ q̄s ponit Biridanus. qꝛ q̄libet talis
significat suū significatū ꝑ se ꝛ nō ꝑ aliū. Correlariū. Quilibet termi
nus appellās penitus sine determīabili appellat suuȝ formale adiacere

Dant̄ ꝓpōnes q̄ differunt in ꝟitate ꝛ falsitate ꝓpter appellatiōem

suo subistrato vt album ē. silr̄ termini secūde intētiōis. Correlarium
Licet nō dent̄ ꝓpōnes in sola appellatōe forme differētes. qꝛ semꝑ tales
etiā differūt in acceptōe. nec est instantia in illis. oē rem albā videns cur
rit. ꝛ oē videns rem albā currit. qꝛ ibi est eadē appellatio vt dicit regl̄a
sequēs. qꝛ in ambab⁹ vnica acceptio Tñ dant̄ due ꝓpōnes quaꝝ vna
est vera ꝛ alia falsa. ꝛ q̄ꝝ diuersitas q̄ ad verū ꝛ falsum soluȝ ꝓuenit ex
appellatōe forme. vt patet de istis duab⁹ Biridan⁹ ꝑcussit papā. ꝛ biri
danus papā q̄ fuit ꝑcussit. secūda em̄ vera est in casu q̄ biridanus ꝑcus-
sisset vnū iuuenē tp̄e q̄ fuisset scholaris q̄ postea fuisset electus in papaȝ
ꝛ nō ꝑcussisset eū tp̄e quo fuissꝫ papa. Et tñ prima in tali casu ē falsa vt

patebit ex regula. Correlariū. dicendo sic. sortes ē albus monachus ly albꝰ appellat albedinē adiacere significato formali huius qḋ est mo//nachus ⁊ minꝰ principali scꝫ habitui Vn̄ ille terminꝰ monachꝰ hꝫ duplex significatū formale. vicꝫ vnū principale scꝫ ꝓfessionē. aliḋ minꝰ principale scꝫ habitū. Et qn̄ fiat appellatio ꝓ suo significato principali vel minus principali. De illo sunt ꝯsiderande alique regule

Quarum prima est ista Quādo a parte eiusdē extre/mi ponunť duo termini accn̄taliter cōnotatiui ambo positiui se mutuo determinātes vnica acceptiōe accepti. p̄cipue qn̄ vnꝰ regiť ab alio ⁊ adeq̄te ad idē tp̄s accipiunť. tūc appellant sua significata formalia adiacere ꝓ eodē tp̄e ꝟbi simľ ⁊ semel. Hoc est si ponunť circa verbū p̄teriti tp̄is. tunc appellant p̄cise ad tp̄s p̄teritū. Si aūt ponunť circa ꝟbū presentis tp̄is tūc appellāt simľ ⁊ semel ad tēpus p̄n̄s. Dr̄ nocanť a ꝑte eiusdē extremi ꝓpter illā sortes sedentē ꝑcutit. albū fuit nigꝝ. Dr̄ positiui ꝓpter istā. sortes ē pauꝑ pecunia. qꝛ pauꝑ ē priuatiuꝰ. Dr̄ vnica acceptōe ⁊c. ꝓpter istā. sortes fuit regē ꝑtuties. Dr̄ vbi vnꝰ ⁊c. qꝛ qn̄ est ꝯstructio adiectiualis ⁊ ambo t̄mini sunt cōnotatiui tūc nō refert q̄s terminus p̄ce//dat: qꝛ idē est dicere. sortes est bonꝰ pistor. ⁊ sortes ē pistor bonꝰ. Dr̄ se mutuo determinātes ꝓpter tales. ego vidi regē ⁊ imꝑatorē. ad cuius veritatē nō oportet ꝙ viderim regē ꝓ eo tp̄e q̊ fuit imꝑator. Dr̄ ad idē tē//pus ꝓpter illas. ego audio sonū. sartor facit tunicā. **Prima regula**

Secunda regula Qn̄ in aliq̄ ꝓpōne ponunť duo termini appellatiui hn̄tes se ad inuicem vt adiectiuū ⁊ suū substātiuū ⁊ significatū formale adiectiui natū est cōpetere significato formali substātiui. tūc tale adiectiuū appellat suum significatū formale adiacere formali significato substātiui. vt sortes ē bonus sartor. sortes ē bonꝰ logicꝰ. sortes ē ꝓfundus grāmaticꝰ Si aūt formale adiectiui nō est natū cōpetere formali substātiui tūc adiectiuū ap//pellat suū significatū formale adiacere substrato substātiui. vt sortes est niger faber. petrus ē deuotꝰ monachus. Et facile nosciť qn̄ formale adiectiui natū est ꝯpetere formali substātiui cōmutādo vicꝫ substātiuū in suū abstractū. tūc si talis locutio est apta in q̄ tale adiectiuū determinat abstractum substantiui tūc signum est ꝙ formale adiectiui ꝯpetit s̄cato formali substātiui. Si aūt nō est natū det̄miare ⁊c. tunc nō ꝯpetit sibi. vt sortes est bonus pistor. Illa em̄ est apta. pistoria est bona. Silr̄ sortes est bonus grāmaticus. illa est apta grāmatica est bona. sed in illis n̄ fit sic. sortes est ruffus pistor. sortes est lōgus cocꝰ. sortes est niger faber qꝛ pistoria nō est rubea. Silr̄ ista nō est apta. ars coquēdi est lōga. nec illa ars fabrilis est nigra. Sic etiā Sortes est deuotus monachꝰ. non em̄ est sensus ꝙ ꝓfessio sit deuota. sed ipse hō professus sit deuotus. Si aūt tale significatū pōt ꝯpetere vtriꝗ tunc appellat huic cui modus loquendi est magis conueniens. vt sortes est magnus doctor Sortes est magnus beanus. **Secūda regula.**

Patet ergo quomodo termini appellant in istꝭ ꝓ//positionibus ⁊ an sint vere vel false. ego video iohannem qui legit. ego video Johannem quando legit. videns cesarem fuit ego. Sortes per// **Ponit aliqua exēpla**

cutit papã qui est. sortes est castus monachus. sortes piscẽ comedit. sor//tes comedit piscem. sortes est doctus magister. iohãnes est albus musi//cus. Petrus est ꝑfectus musicus. nicolaus est acutus locatus. ego vidi baptisatum iudeũ. sortes damnatᷣ iustus. sortes damnatᷣ iuste. sortes in//cipit esse albus. sortes albus incipit esse. pater manet qñ nõ manet patᷣ sortes cecus videt. sortes videt cecum. homo est pictus. homo est speci//es. sortes bibit bis vinum. sortes est videns in pede. sortes est vidẽs ca//put. sortes est albus dentes. sortes est sedens armis. sortes trãsiuit mor//tuus. sortes videt mortuum Facile habes quõ tales termini appellant ⁊ cui appellant. ⁊ quõ variatᷣ veritas ⁊ falsitas taliũ ꝓpõnum sic in ap//pellatione forme differentium.

Vtrum diffinitio appellationum sit bona. Notãdũ ꝙ diffinitio de qua querit questio est Marsilij ⁊ talis. Est acceptio ter//mini in ꝓpõne ꝑ suo significato vel ꝑ suis significatis ƀm illam determi//natam rationem ƀm quam talis terminus suum significatum signifi//cat Et est sciendum ꝙ terminum accipi ƀm determinatã rõnem itel//ligitᷣ dupliciter. Uno mõ large vt extendat se ad cõceptum ⁊ actuꝫ. Et sic est ipm accipi ƀm conceptum sibi correspõdentẽ ita fit extra oratõem ⁊ in oratiõe. sic capiendo terminũ accipi ƀm determinatam rõnem. tũc diffinitio marsilij nõ est bona. q2 alias q̇libet terminus q̇ acciperetᷣ ƀm cõ//ceptum suũ appellaret suã rõnem. Alio mõ terminũ accipi ƀm determi//natã rõnem attẽditᷣ stricte. ⁊ tũc accipi ƀm determiatam rõnem est ipm terminũ poni iuxta dictionẽ denotantẽ talẽ terminũ accipi ƀm ꝯceptuꝫ sibi correspondentẽ. vt ly venientẽ in ista. sortes cognoscit veniẽtẽ. Que aũt sint tales dictões q̇ denotant terminũ sic accipi. Rñdeo ꝙ ille q̇ hñt se iuxta regulam marsi. quã dat de appellatõe rõnis ⁊ solũ tales. Que regula sic habet intelligi Quilibet terminus sequẽs dictõem significã//tem formaliter ⁊ adeq̃te actũ potẽtie cognitiuũ ⁊ actũ intellectus vt sic. vel sequẽs dictionẽ includentẽ vnã talẽ dictionẽ in cuius dictiõis signi//ficatum actus ꝑ talẽ dictionẽ importatus denotatᷣ transire dũmodo po//nitᷣ in ꝓpositione appellat suã rõnem. vt sortes intelligit asinum. iam ly asinum habet se iuxta regulã. ⁊ solũ talis appellat suã rõnem. ita ꝙ to//ta materia appellatõis sic etiã diffinitio appellatiõis rõnis fundatur ⁊ stat in ista regula. Et nota. ꝙ quilibet terminus q̇ habet se iuxta regu//lã dummodo supponit ad plures differentias tꝑm. siue p̄cedat siue seq̃//tur talem dictionẽ. ampliatᷣ ad q̇nq3 differẽtias tꝑm nisi restringatᷣ ad pauciores. Et g̊ vt ista regula etiam ꝯsonet appellatõni ponatis loco ly sequens ly positus. ⁊ fiat sic. quilibet terminus positus iuxta dictioneꝫ ⁊c̃. appellat suam rõnem ⁊ appellat ad q̇nq3 differentias tꝑm nisi ⁊c̃. vt prius. Dicitᷣ in regula sequẽs. q2 terminus q̇ p̄cedit talem dictiõem nõ appellat suam rõnem licet adhuc bene amplietᷣ. Dicitᷣ significantẽ adeq̃//te ⁊c̃. ꝓpter ly lectionem in ista. ego ago lectionem. quod non appellat su//am rõnem. licet ly ago importat actum potentie cognitiue. Et non dici//tur actũ aĩe interiorem. q2 ly cognosco facit appellatiõem rõnis. ⁊ tñ nõ

Diffinitio.

Terminꝰ duplr̄ acci//pitur ƀm determina//tam rationem

Intellectꝰ regule mar//silij.

Declaratio regule

importat adequate actū aīe interiorē sed etiam exteriorem. Et ꝑ istam
particulam excludunꝛ isti termini. nutrio augmēto q̄ nō faciūt appella
tionē rōnis. qꝛ nō important formaliter actū aīe cognitiue. qꝛ forma ar
boris etiā augmītaꝛ ⁊ nutriꝛ. Dr̄ vel actū intellectus vt sic. ꝓpter illa ver
ba video audio gusto ⁊c̄. qꝛ licet importēt actū potētie cognitiue. tn̄ nō
important actū intellectus vt sic. sed actus ipsius sensus. g̊ nō faciūt ap
pellationē rōnis. vt sic. Et g̊ ad hoc ꝙ aliqua dictio faciat appellatiōez
rōnis oportet ꝙ illa duo copulatim importet vicȝ actū potentie cogniti
ue ⁊ actum intellectus. Biridanus tn̄ nō addit illā ꝑticulam. ⁊ vult ꝙ
verba significantia actū aīe exteriorē etiā habeant facere appellationeȝ
rōnis. Sed hoc nō videtur esse tenendū. qꝛ alias ꝓpō cōiter cōcessa de/
beret negari. illa vicȝ. canis videt dn̄m suum. vbi d̊r ꝙ ly dn̄m appellat
suam rōnem. ⁊ qꝛ ly dn̄m est terminus cōis ⁊ canis nō format ꝯceptus
cōmunes sicut nec aliud brutū sed solū singulares. ⁊ tūc p̄dicta ꝓpō eēt
falsa. qꝛ valeret tantū. canis videt dn̄m suū ꝭm ꝯceptū sui domini qd̄ ē
falsum. qꝛ sensus solum sentit singulariter. Dicitꝛ vel sequens dictioneȝ.
ꝓpter ista signa inq̄ꝛtum vt sic. put ea ratiōe. quando capiunꝛ specificati
ue. qꝛ habent facere appellationē rationis ⁊ tamen non important actū
⁊c̄. Sed includūt tales dictōes importātes hmōi actus vt equocū inq̄ꝛ/
tum equocū est vniuocū que valet tantū. equocum ꝯsideratum ꝭm cō/
ceptum equiuoci est vniuocū. vbi iā ponitꝛ illa dictio cōsideratū que im
portat talē actū. Dr̄ in cuius dictionis ⁊c̄. qꝛ dicendo sic. ego cognosco
platoni venientē. ly platoni nō appellat suam rōnem. qꝛ actus huiꝰ ṽbi
cognosco non transit in rem significatam ꝑ ly platoni. sed in rem signi/
ficatam ꝑ ly venientē. Et debet actus capi in diffinitiōe large vt exten/
dat se ad passionē. qꝛ verba passiua etiā habent facere appellatiōeȝ rō/
nis. vt dicendo. a me cognoscitꝛ veniēs. ly veniens appellat suā ratiōem
Et nota aliq̄ addunt in diffinitōe vel sequēs dictionē importantem
actū ꝓportionalē tali actui ⁊c̄. ꝭm illos illa verba appeto intēdo etiā ha
bent facere appellationē rōnis. qꝛ importan actū ꝓportionalē tali actui
Consequenter est notandū. ꝙ signa facientia appellationē rōnis sūt Signa faciētia appellationeȝ rōnis sunt in triplici differentia.
in triplici differentia. Quedaȝ sunt que faciūt appellationē rōnis ad cō
ceptum tm̄. Et ad ṽitatem taliū ꝓpōnum reqritur ꝙ suppositum subie
cti vel alterius termini habeat in se cōceptū termini sic appellantis suā Prima.
rationem si tale signum fuerit terminus positiuus Si aūt est priuatiuꝰ
tunc requiritꝛ ꝙ tale suppositū nō habeat cōceptum termini sic appellā/
tis suā rōnem. Correlariū dicendo sic. ego cognosco chimerā. ⁊ sicꝫm
possibile nō est significabile certe nō sufficit talis actus sed sufficit ꝙ ha
beatꝛ ꝯceptus talis termini q̄ talē rē significat ⁊ rep̄sentat. ⁊ tūc ipsa eēt
falsa. qꝛ sic exprimitꝛ. ego habeo ꝯceptum illiꝰ termini chimera. q̄ conce/
ptus representat chimerā. Si aūt impossibile est significabile tunc ipa
erit vera. Alia sunt signa que faciunt appellationem rōnis quo ad cō Secunda.
ceptum ⁊ quo ad assensum ⁊ dissensum. i. ratione quorum requiritꝛ con
ceptus. ⁊ cum hoc assensus vel dissensus alicuius complexi in quo tunc
ponitur terminus sic appellans suam rationem vt sunt talia signa. scio

credo. dubito. assentio. dissentio. vt ego credo hoiem currere sic exprimit'
tur. ego credo hoiem currere fm assensum habentē ꝑ obiecto illud con
plexum hō currit vel sibi simile. Silr ego scio deū esse trinuz ꝛ vnū fm
assensum habentē ꝑ obiecto illud cōplexū vl' sibi simile. deus est trinus
ꝛ vnus. Silr ego opinoꝛ regē sedere sic exprimit'. ego opinoꝛ regē sede-
re fm assensum qui est opinio. Silr ego dubito regē sedere. sic exprimit'
ego dubito talem ꝓpōnem vel ꝯsimilē rex sedet. vel sic. ego intelligo illā

Tertia

ꝓpōnem. rex sedet ꝛ nec assentio nec dissentio ei. Alia sunt signa q̄ faci
unt appellationem rōnis q̄ ad ꝯceptum ꝛ ad assensum ꝛ dissensum ꝛ q̄
ad actū volūtatis vel appetitus. Et rōne illoꝝ tria reqrunt'. Primo cō
ceptus. Scdo assensus vel dissensus alicuius ꝯplexi. Tertio actus vo
luntatis vel appetitus q̄ mediante aliquis fert' volitiue vl' nolitiue in rē
significatā ꝑ terminū sic appellantē. vt volo desidero glisco cupio. ꝛc.

Correlariū. Illa est falsa. sortes diligit fratrē suū suspendi. ꝛ sic expri
mit' appellatio rōnis. sortes diligit fratrem suū suspendi fm actū suspē-
sionis p̄supponentē assensum alicuius talis ꝯplexi frater suus suspēdit'

Signa appellatōnis conueniunt.

Correlariū Oia signa appellationē rōnis facientia cōueniūt in hoc
ꝙ faciunt appellationē solum a pte post. Et sunt signa suppositōis ꝛ re-
strictōis a parte post. ꝛ sunt signa ampliatiua a pte ante ꝛ a parte post.

Correlarium. Signa facientia appellationē rōnis sunt eiusdem rō-
nis que habent eodem mō appellare suam rōnem Correlariū. Cō-
iunctiones etiam habent facere appellationem rōnis vt dicēdo sic. sor-
tes vt iudex cepit filiū. sic exprimit' appellatio rōnis sortes motꝰ a cōce-
ptu iudicis cepit filiū. ꝛ sic est vera. Sed interiectōes nō habent facere.

In mente est appellatio rationis.

q2 solū important passionē appetitus sensitiui. Correlariū. Si in mē
te non esset appellatio rōnis seqtur ꝙ vocalis ꝛ mētalis nō equiualerēt
q2 differrent in appellatiōe. Etiā seqret' ꝙ ille in mente essent ꝯtradicto
rie. ego cognosco venientē. ego venientē nō cognosco. sed in voce nō sūt.

Correlarium. Illa ē vera. ego ꝯgnosco regē francie euentu. ꝛ dato ꝙ
nunꝗ viderim eū sed solū haberē ꝯceptus illius ꝯplexi. rex frācie. Sic
etiam illa est vera. ego ꝯgnosco oēs hoies in toto mūdo qn̄ habet conce
ptum illius cōplexi appellantis suam rōnem. Et licz logici qn̄qꝫ negāt
hoc est ideo q2 ipsi loquunt' de cognitōe indiuiduali q̄ fit ꝑ circūstātias
indiuiduales vt penes colorē. ꝛ de tali q̄ fit in ꝓspectu cognoscentis.

Correlarium Qn̄cunqꝫ vnū ꝯplexū appellat suā rōnem tūc etiaz q̄
libet eius ꝑs vt ego ꝯgnosco oēm venientē. hoc totū appellat oēm veni
entem suā rōnem. ꝛ capit' ꝑ actu vel ꝯceptu Correlariū Philosophꝰ
secūdo elencoꝝ innuit appellatiōem rōnis vbi dat differētiaz inter illas
duas cognosco coriscū ꝛ coriscū cognosco. Correlariū. Ōis appella-
tio est appellatio rōnis. sed in tali p̄dicatum restringit subiectum ex se-

Arguendo ab appellato ad nō appellatuz quō intelligitur

cunda parte regule topicalis Talia sunt subiecta qualia ꝛc. Circa il
lam partem ponit' vna regula cōsequentiarū. arguēdo ab appellato ad
nō appellatū est bona ꝯn̄a ꝛ formalis. que habet sic intelligi Ōmis cō
sequentia in qua arguitur a propositione affirmatiua in qua ponit' ter-
minus appellans suam rationem respectu signi habentis solum ap-

pellare quo ad conceptum. qđ signum est terminus positiuus. ad vnā ꝓpositionem in qua ponitur talis terminus vel sibi sinonimus non appellans suam rationem adequate ad idem tempus acceptus. siue talis terminus distribuatur siue non est bona consequentia ⁊ formalis. Unū bene sequitꝛ. ego cognosco venientem. ergo oēm venientem cognosco. Dicitꝛ respectu ⁊c. ad excludendum signa que appellant quo ad assensum vel dissensum. vel quo ad actum voluntatꝫ. Dicitur qđ signum est terminus positiuus quia non sequitur ego ignoro motum ergo omnez motum ignoro. Unde si haberem conceptum illius termini ens. ⁊ nō conceptum illius termini motus. antecedens esset verum ⁊ consequens falsum. Sed cum talibus terminis priuatiuis bene valet consequentia econuerso. arguendo a non appellato ad appellatum. vt bene sequitur ego motum ignoro. ergo ego ignoro motum. ego venientem nō cognosco. ergo ego non cognosco venientem. Dicitur ad idem tempus ⁊c. qꝛa non sequitur. ego cognosco chimeram. ergo omnem chimeram que est cognosco.

De positione

E materia positionis propositionum in esse. Notandum ꝙ refert dicere ꝓpositio in esse ⁊ ꝓpositio de in esse. ⁊ ꝓpositio ponibilis in esse. Unde ꝓpositio in esse est ꝓpositio cuius copula principalis est pñtis temporis. Sed propositio de in esse est ꝓpositio cuius copula principalis ⁊c. vt in primo tractatu. Sed propositio ponibilis in esse de qua ad propositum est propositio cuius copula principalis est ampliatiua. Et sic solum propositio de preterito. futuro. vel possibili dicitur ponibilis in esse. Sed ꝓpositionem poni in esse proprie vt ad propositum est copulam ampliatiuaz mutari in nō ampliatiuā seruatis regulis de hoc datꝫ.

Propositio in esse

De inesse.

Ponibilis inesse.

Regula prima.

Prima. Qñ in ꝓpōne ponibili in esse a pte subiecti ponitꝛ terminus cōīs siue singularis vel etiam absolutus qui supponit pro aliquibus coniunctim ꝑ quibus non supponeret diuisim. talis debet mutari in pronomen demonstratiuum demōstrans suū significatū. vel etiā in terminū absolutuz significantē suū significatū vt albū fuit sortes sic ponitꝛ in esse hoc ē sortes.

Secūda.

Secunda regula. Qñ in ꝓpōne ponibili in esse ponuntꝛ determiationes sibi mutuo repugnantes. tunc tales a parte subiecti debent dimitti in illis de in esse. vt illa sortes habens pedes potest esse sine pedibus sic ponitur in esse. sortes est sine pedibus.

Tertia

Tertia regula. In propositione ponibili in esse predicatum quo ad modum significandi principalem debet manere inuariatum: vt illa. sortes fuit albus sic ponitur in esse. sortes est albus.

Quarta.

Quarta regula. Qñ in propositione ponibili in

esse ponit determinatio tpalis nõ ꝯpetens verificationi ꝓ pñti tunc de
bec mutari in aliã determiationem. vt sortes heri legit. sic sortes legit il
Quinta. lo tpe. Quinta regula. Si in ꝓpõne ponibili in esse ponit verbũ re/
strictũ hoc mutari põt in verbum alterius tpis. vt sortes põt plura sci/
re q̃ scit. sic ponitur in esse. sortes scit plura q̃ sciuit. Et nõ sic. sortes scit
plura q̃ scit. nec sic. sortes scit plura q̃ sciet. qꝛ illa est impossibilis.

Sexta Sexta regula. Qñ in ꝓpõne ponibili in esse ponit terminꝰ distribu/
tus talis debet poni in esse ꝑ singulares incõiuncti sumptas ꝑcipue qñ
signũ distribuens nõ est ps extremi. vt oẽ signũ zodiaci põt esse sup no/
Septima. strum hemisperiũ sic ponit. hoc signũ zodiaci est sup ⁊c. Septia re/
gula. Qñ in ꝓpõne ponibili in esse ponit copulatũ tũc talis debet poni
in esse ꝑ vnam copulatiuã. vt ego vidi petrũ ⁊ iohannem. sic. ego video
petrum ⁊ ego video iohannẽ. Ulterius notandum q̃ veritas ꝓposi/
tionis in esse nõ arguit veritatem ꝓpõnis ponibilis in esse. vt nõ sequit
illa in esse est vera. g̃ etiã illa cuius est in esse est vera. nam illa est vera.
sortes est hõ. in casu in quo primum instans esset sortis. ⁊ tamen eiꝰ de
preterito est falsa videlicꝫ sortes fuit homo. Sed valet materia pñs ad
hoc. quia veritas illius de preterito arguit suam in esse penes quã attẽ
ditur sua veritas qñq̃ fuisse veram si fuisset formata. Et veritas illius
de futuro arguit suam in esse fore veram. ⁊ veritas illius de possibili ar
guit suam in esse esse possibilem ⁊c.

Sophisma.

Ego cognosco venientem Notandum pro sophis/
Casus sophismatis ẽ triplex. mate q̃ casus sophismatis est triplex. Primus realis. ⁊ talis q̃ sit rei
veritas q̃ plato veniat me ignorãte ⁊ q̃ ego cognoscã platonem ⁊ ñ ha/
Primus realis. berem ꝯceptum illius termini veniẽs. illa copulatiua in re est casus rea
lis sophismatis. Correlariũ In casu stat ignorante ⁊ nõ nesciente. qꝛ
lapis nescit ⁊ tñ nõ ignorat. qꝛ nõ est natus scire. Correlariũ. Hugo
ponit casũ ꝓpt scire difficultates ꝓpõnũ in q̃b ponunt termini appellã
tes suam rõnem. Correlariũ. Ly ego in mentali sophismatis nõ est
subiectum sophismatꝫ sed sufficit q̃ eius sinonimum scilicet sortes si ipse
demõstrat. Et sic sophisma est singularis. qꝛ in eius mẽtali subijcit ter
minus discretus vel cõis sumptꝰ cũ ꝓnoĩe demõstratiuo primitiuo.
R. ad sophisma. In illo casu rñdet ad sophisma q̃ sophisma huic q̃ demõstrat ꝑ ly ego
nec est verũ nec falsum neq̃ habet respõdere ad sophisma tanq̃ ad ꝓpõ/
nem. qꝛ non est sibi ꝓpõ. quia ipse nõ intelligit sophisma. qꝛ si intellige/
ret tunc haberet mentalem sophsimatis. ⁊ si sic tunc etiam haberet con/
ceptum illius termini veniens qđ est cõtra casum. Etiã si deberet dmõ
stratio esse verum vel falsum oporteret q̃ assentiret vel dissentiret ei. mõ
noticia assensiua vel dissensiua ꝑsupponit noticiam apprehensiuam q̃
est significatio terminoꝝ. mõ sic nõ est de demonstrato. Sed tñ alteri q̃
non demonstratur ꝑ ly ego sophisma est falsum. saltem qui habet con/
ceptum illius termini veniens et intelligit quid significat.

De appellatione Ratiõis

Secundus casus est obligisticus

Secundus casus ē obligisticus ꝛ nõ realis talis videlꝫ ꝙ sit rei ꝟitas
qꝺ demõstratus habeat conceptũ illius termini veniẽs. etiã eius men/
talis sed tamẽ sibi ponatꝛ obligistice qꝺ non dꝫ habere ꝯceptũ illius tmi
ni veniẽs. vt ponatꝛ sibi talꝛ vel ꝯsimilis ꝑpõ. tu nõ habes ꝯceptũ veniẽ/
tis. ꝛ qꝛ talis casus est possibilis. ꝛ non repugnat prius posito ipse ē ad
mittendus. Et in tali casu lꝫ sophisma in re sit verum tamen demõstra
tus dꝫ negare non tanꝗ̄ falsum. sꝫ qꝛ oppositũ est sibi positũ qꝛ repug/
nat posito. Et respondendo ad sophisma vꝛl in ꝯsili materia tenetur ne/
gare omnes propositiones que arguerent ipsum habere conceptum illi
us termini veniens. Et sic tunc sophisma negatur a demonstrato et est
sibi falsum propter oppositũ posituꝫ. Et est in materia contingenti. licꝫ
stante casu obligistico extrema nõ verificantꝛ pro eodẽ tamẽ ipsis non re
pugnat verificari pro eodem. Tertius casus est impositionis ꝛ de ta
li non est multũ ad ꝑposituꝫ. ꝛ talis casus variat bonitatem ꝯñe ꝛ alias

Tercius casus est impositionis

nullus casus quia consequentia semel bona semper bona. Et ē scien/
dum ꝙ cognoscere ē potentiam cognitiuam habere conceptum alicuius

Cognoscere

ꝛ hoc logicaliter. Unde illa consequentia bene valet. ego cognosco veni
entem. ergo omnẽ veniẽtem cognosco. Et in illo casu sortes ꝛ plato am/
bo veniant ꝛ vnum ex eis non noscam adhuc consequens est verꝫ. quia
illa etiaꝫ est vera. ego cognosco regem francie. sibi habeo conceptum illi
us complexi rex francie. ꝛ dato ꝙ nunꝗ̄ viderim eum vt supra. Cor
relarium. canis videns dñm suum non cognoscit eundem quia nullum
conceptum cõmunem format. Si autem poneretur Biridanus ꝙ ver/
ba significantia actus anime exteriores habeant facere appellationem
rationis tunc bene esset veruꝫ. Item casus obligisticus est casus qui

Casus obligisticus

obligat aliquẽ ad defendendũ ꝑpositionem positam et omnes proposi/
tiones que ex illa ꝑpositione in bona ꝯsequentia sequuntur. ꝛ negandũ
omnes repugnantes posito siue sint vere siue false. Arguitur cõtra

Arguitur ꝯ sophisma in scꝺo casu ꝑmo

sophisma in casu obligistico pono ꝛ ꝑpono tibi istam. tu nõ habes ꝯce/
ptum venientis. Deinde pono ꝛ propono tibi istam. sortes est veniens
Deinde pono ꝛ propono tibi istam. tu cognoscis sortem. Deinde pono
ꝛ propono tibi istam. ego cognosco venienteꝫ. Et arguo sic. Tu negas
sophisma. ergo intelligis sophisma. tenet consequentia. quia si non intel
ligeres non posses negare. Et vltra itelligis sophisma. ergo habes mẽ/
talem sophismatis. ꝛ si habes mentalem sophismatis ergo habes con/
ceptum sophismatis. Sed assumptũ principale vicꝫ ꝙ tu negas sophis
ma. quia respondes ad sophisma ꝛ nõ concedis necꝫ dubitas. ergo ne/
gas sophisma. tenet consequentia ꝑ testes. Ad argumẽtũ respondetꝛ

R. ad argumẽtũ

ꝙ stante casu sophismatis admittẽdo ꝑpositiones assumptas in argu/
mento omnes preter illam. ergo cognosco veniẽtem. qa talis repugnat
prius posito. ꝛ sic negetur tanꝗ̄ impertinẽs ꝛ repugnans prius posito.
Et quando arguitur. tu negas sophisma. ergo intelligis sophisma con/
ceditur ꝯña ꝛ negetur antecedens. Ad probationem tu respõdes ad so
phisma. negetur assumptũ. Ad probationẽ cuꝫ ꝑbaretꝛ tu rñdes admit
tatꝛ. Et qñ infertꝛ. ꝛ non ad aliud rñdes nisi ad sophisma negetꝛ. ꝛ qñ que

ritur ad quid respondens respondetur ꝙ non oportet me tibi dicere. Et quando arguitur tu negas sophisma ⁊ probatur per testes. Dicendũ est ꝙ testes nihil faciunt in materia obligisticali. Et sic nunꝙ̃ vnus debet concedere ꝙ negat nec concedet nec dubitet sophisma. quia tunc statim sequeretur ꝙ intelligeret sophisma. Et ꝙ haberet conceptum terminorum in sophismate positorum quod esset contra sibi positum. Et ergo quis respondendo in tali materia potest bene concedere falsum ⁊ negare verum immo potest negare proprium actum non tanꝙ̃ talia. sed tanꝙ̃ repugnantia posito ⁊ potest vnus negare ꝙ respondeat ad sophisma. Et potest dicere. ego nego ꝙ ego negaui sophisma saltem in casu obligistico. licet in casibꝰ realibus ꝓpositionum esset inconueniens ⁊ eēt in meta nugationis. Correlariũ. Illa consequentia bene valet. ego conosco illum venientem. igitur ego cognosco veniētem. quia quandocũꝙ aliquis hꝫ conceptũ totius tunc etiam habet conceptum partis. Si aũt ly illum venientem caperetur incomplexe certe non valeret. Sic etiam illa bene valet. ego cognosco rem que venit. ergo ego cognosco venientem ex eadem causa. Correlarium. Illa ꝯña ego cognosco venientem. ergo ego cognosco veniētes bene valet. Et si ipossibile est significabile tũc non est formalis. qꝛ in simili non sequitur. ego cognosco deum. ergo ego cognosco deos. quia ex consequente sequitur falsum. quia sequitur bene ego cognosco deos. ergo dij cognoscuntur a me. modo iam subiectũ pro nullo supponit. Correlariũ. quando ego habeo conceptum veniētis ⁊ ponatur ꝙ in eternũ non veniat adhuc predicatum supponit ꝓ me. qꝛ ly venientem ampliatur. Correlarium. Deponendo casum obligisti cum sophisma est veruꝫ ⁊ absoluendo copulam erit necessarium Correlarium. ly voluntas non habet facere appellationē rõnis. quia nõ importat actũ quare illa est falsa voluntas ade est. sed illa est vera ꝯceptus ade est. Correlarium. ly venientē ⁊ ly cognosco in sophismate nõ appellant ꝓ eodē tpe verbi. licet sint duo termini positiui accidentaliter connotatiui. ⁊c. iuxta regulam. tamen non accipiuntur adequate ad ideꝫ tēpus. Sed dicendo sic. ego cognosco venientē qui est tunc appellarent suam formam pro eodem tempore verbi. Et tantum de appellationibus

De statu

Irca tractatum status. Queritur vtrum diffinitio status sit bona. Notãdũ ꝙ ille terminꝰ status in proposito capitur ꝓ termino scõe intentõis ꝓ quadã ꝓprietate logicali q̄ attribuit termio vt sic. Et valet materia de statu ad sciēdũ qũo terminꝰ supponat ꝓ q̄libet suo supposito corrñdente sibi ad copulã. Etiã vꝫ ad tollendũ illud dubiũ videlicet terminꝰ vbicũꝙ ponit eꝙ mlta ꝑcat. Scõo notãdũ. ꝙ diffinitio de q̄ qõ q̄rit est marsilij. ⁊ talis suppositio termini ꝓ q̄buslibet suis sup-

Status valet ad duo

Diffinitio status

positis vel pro quolibet suo supposito sibi adequate correspondentibus vel correspondente respectu vnius differentie temporis precise. Et il- la diffinitio de rigore non est bona. qa si ly adequate determinat ly cor respondente sicut de rigore fit sequitur q ly hō in ista. hō ē al' nō suppo ret ḃm statū. q2 non supponit pro suo supposito sibi adequate correspō- dente ad illā differentiā tpis. qa qlibet homo q correspondet sibi ad est. talis correspondet sibi ad fuit erit potest esse Correlariū. ly adeqte di cit exclusionē quo ad alias differentias tpm. z valet tantū sicut soluz.

Diffinitio non valet

Tercio notandū. q suppositū temini large est res pro qua terminus natus est supponere. Sed stricte est res p q terminus capt9 ḃm eūdem conceptū seorsum sine determinatōe āpliatiua z in potentia ppinqua est verificabilis respectu talis copule vel respectu alterius copule facientis ipsum ample stare. Et in tali oratione capitur ly est vt absoluitur a tem pore qa ḃm Biridanū nō oē suppositū termini est. qa chimera ē suppo- situ huius termini chimera. z tn nō ē. Et ḡ ly suppositū hz ampliare ad quinqz differentias tpm. z sic ḃm aliam z aliā differentiā temporis. aliō z aliud est suppositū. q2 antichristus est suppositū huius termini animal in ista. homo erit animal. z tamen in ista non hō est animal. Dr seorsum quia ethiops est suppositū huius termini hō in ista. hō alb9 currit. qa il le terminus homo seorsuz captus in ordine ad illā copulā vificatur pro ethiope. nec oportet q verificef taliter tent9 Dr ḃz eūdez conceptū. q2 homo vnius non est suppositum illius termini homo in ista. homo est pictus vel ibi. homo est species tenendo q figura sit distincta a re figura ta. Dicitur in potētia ppinqua quia ille terminus homo in ista. homo est animal supponit ḃm statū z antichristus non est suppositū suū. licet verificabilis sit pro antichristo. etiam respectu copule de presenti. tamē hoc non est in potentia propinqua. Dr sine determinatione. zc. quia ille terminus homo respectu copule de presenti cum determinatione ampli atiua bene est verificabilis pro antichristo. Sed illud significatū dici tur correspondere termino ad aliquam copulaz pro quo terminus cap- tus seorsum ḃm eundem conceptum ad eandem copulā sine determina- tione ampliatiua et in potentia ppinqua est verificabilis. Et sic pz q nō quilibet terminus supponens suppositione accidentali vel ampliaf vel restringitur vel supponit ḃm statum vicz de ly homo in ista. sortes ē ho- mo mortuus. quod non restringatur patet q2 supponit p quolibet ho- mine mortuo z dēpto ly mortuus supponeret solum pro homine viuo. Et ly homo non supponit ad fuit sed solū ad est z respectu talis copule supponit p eo quod nō ē pter determinationē ampliatiuam. mortu9 nec etiam supponit ḃm statum qa nō supponit p hoīe viuo. Et tamē q libet tal' est suppositū suū. nec etiā ampliaf vt notū est. Dicitur supposi- tōe accidentali. Pro quo est sciendū. q duplex ē suppositio scilicet acci- dentalis z essentialis. Suppositio accidentalis est suppositio termini respectu copule importantis tps vt sic. Sed suppositio essentialis est suppositio termini respectu copule absolute a tempore vt sic. patet ergo q terminus supponēs suppositione essentiali nec supponit ḃm statum.

Suppositū termini dicitur dupliciter

Significatū correspō det tmino ad copulā.

Accidental' Suppō

Essentialis Suppō

Intellectꝰ diffinitiõis nec restringitur nec ampliatᷣ. Quibus p̃missis diffinitio cum diffini-
to sic poni. Status est suppositio termini respectu vniꝰ differẽtie tempis
p̃cise ꝑ quolibet suo significato vel quibuslibet suis significatis sibi cor-
respondente vel correspondentibus ad eandem. Dicitur suppositio ꝑ
genere diffiniti. quia nullus terminꝰ ñ supponẽs suppõit ꝫm statũ. Dr̃
respectu vniꝰ differẽtie ꝛc̃. Unde ille t̃minꝰ dr̃ supponere respectu vniꝰ
differentie tp̃is precise q̇ supponit ad aliquã differentiã tp̃is. Et vt sic nõ
supponit ad plures disiunctim. ponitur ergo ista particula ꝓpter ãplia-
tionez. Correlariũ. ampliatio non stat cũ statu ſʒ bñ ãpla acceptio vt
dicẽdo sic. adã fuit anthichristꝰ erit. ibi ẽ statꝰ ꝛ cũ h̃ ãpla accaptõ Cor-
relarium. bene sequitur ille terminus supponit ꝫm statũ. ergo nõ ãpliatᷣ
ꝛ econuerso. Et si ponitᷣ casus ꝙ ille terminꝰ hõ sit replicatiue i illis dua-
bus ꝓpõnibus hõ ẽ alᷣ. ꝛ hõ fuit alᷣ. rñdeo ꝙ ly hõ non supponit ꝫm sta-
tum. Nec valet ꝯña ille terminus hõ supponit ꝫm statũ in illa ꝓpõe hõ
est alᷣ. g̃ supponit ꝫm statũ. q̇a arguitᷣ cũ dictõe icludẽte negationẽ ꝟtua-
liᷣ. q̇a ly ꝫm statũ includit ly p̃cise. ꝛ ly p̃cise ẽ signũ exclusiuũ icludẽs ne-
gationẽ virtualiter sicut alia signa exclusiua. Dicitur in diffinitione pro
quolibet suo supposito. ꝛ sic ly homo i ista. hõ albꝫ currit nõ supponit ꝫʒ
statũ. q̇a nõ supponit ꝑ ethiope. Dicitur sibi correspondente. q̇a anti-
Arguitur p̃mo christus non correspondet huic termino hõ q̇d copulam de p̃nti. Ar-
guitur cõtra diffinitionẽ. si diffinitio staret seq̃retᷣ ꝙ ille terminꝰ hõ i ista
hõ q̇ ẽ fuit alᷣ supponeret ꝫʒ statũ ꝛ ꝯñs falsũ est. q̇a restringitᷣ restrictõe
materiali. q̇a supponit solũ ꝑ hominibus q̇ sũt. Et deponendo ly q̇ est
tunc supponit ꝑ quolibet hoīe q̇ ẽ vel fuit. restrictio aũt materialᷣ repu-
Secundo gnat statui. Confirmatur. seq̃tur ꝙ ly hõ in ista hõ est vlᷣ fuit animal
supponeret ꝫm statũ. q̇a supponit respectu vnius differentie tp̃is p̃cise
q̇a supponit respectu ly est. ꝛ ly ẽ est p̃cise vna differentia tp̃is. ergo sup-
Tercio ponit respectu vnius differentie tp̃is p̃cise. Cõfirmatᷣ seq̃tur ꝙ ille ter-
minus asinus in ista. asinus corrũpendus ẽ supponeret ꝫm statũ. quia
supponit ꝑ quolibet suo supposito q̇a q̇libet asinus est corrũpendus.
R. ad Ad argumẽtuʒ primum Ad p̃mũ argumentũ rñr. capiendo ly q̇ est restrictiue ꝯcedẽdo assũptũ
ꝛ tunc arguitᷣ ille terminꝰ hõ restringit restrictõe materiali conceditur si-
cut argumentũ. nec om̄is restrictio materialis repugnat statui sed soluʒ
talis restrictio materialis que cum hoc non est formalis. modo ly homo
cum hoc etiã restringitur restrictione formali. Sed ꝫm marsilium tunc
hoc totũ hõ q̇ est ampliatᷣ. Et hoc totum non supponit ꝫm statuʒ sicut
etiam capiendo ly qui est pure differentialiᷣ ꝛ non restrictiue tunc ly hõ
Ad scõm etiam ampliatur ꝛ non supponit ꝫm statum. Ad scõm rñr negãdo
assumptũ ad probationẽ negetur ꝯña. q̇a variatᷣ determinatio huiꝰ ter-
mine precise q̇a in ꝯñte detᷣminat ly supponit sicut in diffinitõe etiã dʒ
Ad tercium detᷣminare. ſʒ in minore determinat ly est. Ad terciũ rñr non ponẽdo
puncta concedendo assũptum. q̇a tũc ly asinus suppõit pro quolibet asi-
no sibi correspondẽte ad illã copulaʒ q̇a q̇libet asinꝰ corrũpitᷣ. sic etiaʒ
totũ subiectũ supponit ꝫm statũ. ꝛ sic ly asinus non restrigitur per ly cor-
rũpendus. Sed si ponuntᷣ puncta tũc ille terminus asinus restringitur

Diffinitio Status

quia non ſupponit pꝛo aſino punctuali.q̇a talis nō coꝛrūpitᷣ. qꝛ coꝛrūpi
dicit ſucceſſionē.ſꝫ bn̄ annihilatᷣ. Idē dicatᷣ in talibꝫ. aſinꝰ coꝛruptibl̕ eſt
aſinꝰ coꝛruptiuꝰ eſt. Coꝛrelarium. Quilibet terminꝰ mūdi p̄t ſuppo-
nere ſm ſtatū. qꝛ adminꝰ qn̄ capitᷣ materialitᷣ. Coꝛrelariū. Quilibet
terminꝰ fictus ſupponēs ſupponit ſm ſtatū ⁊ ſunt tres tales rep̄ti ab ari
ſtotele.ſ.chimera hircoceruus ⁊ dragelaphus. ⁊ tales nō p̄nt ad plures
differētias tp̄m ſupponere niſi ad vnā vt patet ex diffinitione termini fi-
cti. Coꝛrelariū. ſufficientia terminoꝝ qui accipiuntur in ꝑpōne ſic ſu
mitur q̇a q̇libet terminus aut accipitur ad vnaꝫ differentiā tp̄is aut ad
plures diſiuncti. ſi p̄muꝫ h̔ eſt dupl̕r vl̕ ꝓ q̇libet ſuo ſuppoſito materiali
ſic eſt ſtatus aut non pꝛo q̇libet ſic ē reſtrictio. Si ſm ſic eſt ampliatio.
Coꝛrelariū. illa ꝯn̄a non valet. ille t̄minus accipitᷣ ſm ſtatū. ergo ſup
ponit ſm ſtatū. qꝛ inſtantia eſt ibi. adā fuit. nec tenet ab inferioꝛi ad ſu-
perius q̇a arguitur cū dictione inclūdēte negationē. Coꝛrelariū. Di
cendo ſic. homo albus eſt. iam totū ſubiectū ſupponit ſm ſtatū qꝛ vt fre
quēter q̇libet ſubiectū ſupponēs q̇d ſolū accipitᷣ ad vnā differētiā tp̄is
in ꝑpōe nō ꝓgnāte ſupponit ſm ſtatū. Dr̄ vt frequēter q̇a ibi ē iſtantia
adam heri fuit adā. Coꝛrelariū. dicēdo ſic. roſa fuit ⁊ ponēdo ꝙ nul-
la ſit adhuc ly roſa ſupponit ſm ſtatū ⁊ nō ampliatur q̇a nō hꝫ ſignifica
tum coꝛreſpondens. ⁊c̄. Sequitur ergo ꝙ ſtatus accidentalitᷣ eſt ſtatus
q̇a ſi roſa eſſet tūc nō eēt ſtatus ſed actu ampliaretᷣ. Coꝛrelariuꝫ. ſtat
vnū totale ſubiectū ampliari cuius quelibet ꝑs ſupponit ſꝫ ſtatū vt pa-
tet ſic dicēdo adā vel antichꝛiſtus erit vel fuit Coꝛrelariū idē terminꝰ
reſtringitur reſtrictōe materiali ⁊ foꝛmali ⁊ ſupponit ſm ſtatū vt ly hō
in iſta. hō qui eſt fuit vt patuit in p̄mo argumento. Sed hoc eſt verum
ꝙ nullus terminus qui reſtringitur reſtrictōe materiali tm̄ ſupponit ſm
ſtatū. Coꝛrelarium dicēdo ſic. antichꝛiſtus pōt eē ⁊ ille erit ly antichꝛi
ſtus ampliatur ⁊ ly ille non. q̇a nō habet ſignificatū coꝛreſpondens. ⁊c̄.
Coꝛrelariū dicēdo ſic. ille homo currit ly homo reſtringitur rōe mo-
di ſignificandi eēntial̕. qꝛ ſolū pꝛo vno ſuppoſito. Etiaꝫ rōe modi ſigni-
ficandi accidental̕. i. minꝰ p̄ncipal̕ q̇a ſolū ꝓ viro ſtat. ex quo ly ille maſcu
linū genus recipit. ex octauo methaphiſice. Coꝛrelarium. dicendo ſic
paſſer albus volat. ly paſſer reſtringitᷣ. Et dicit areſtotelis in de anima
libus quod viſus eſt paſſer albus. Coꝛrelariū. reſtrictio topicalis be
ne ſtat cū ſtatu. Et ſic ly homo in iſta. hō eſt ſpecies ſupponit ſm ſtatum
Nec ſequitur ꝯtra. dato ꝙ ſint ſolū tres tales termini hō hō hō ⁊ multi
hoīes q̇a hoc nō ē ſm eūdem ꝯceptū. Coꝛrelariū. ſtat alq̄uē t̄minum
in vna ſupponere ſm ſtatū ⁊ eūdē in alia āpliari. Et in illa in q̄ ſuppōit
ſm ſtatū ſupponit ꝓ pluribꝫ q̄ꝫ in illa ī qua ampliatᷣ. vt ly hō in illis dua
bus homo q̇ poteſt eſſe fuit ⁊ homo fuit. Et tantum de ſtatu.

Trum diffinitio restrictionis sit bona.

Ad q̃d valet restrictio — Notãdum p qõe q materia restrictionũ valet ad saluãdas veritates z falsitates ppõnũ. naz illa, ẽ vera. nullꝰ hõ ẽ mulier q̃ alias nõ possit saluari. Etiã valet ad ↄ̃ñas z oppões vt illa ↄ̃ña nõ valet. hõ q̃ non currit currit. g̃ aliq̃s hõ nõ currit. Silr nec illa. hõ currit g̃ aliq̃s hõ currit. etiã iste non opponunt.

Restrictõis diffinitio — hõ currit. nullꝰ hõ currit pter restrictionẽ q̃ ẽ, in vna z nõ i alia. Secũdo notandũ. q diffinitio est marsilij de qua q̃rit qõ. z ẽ talis. Suppõ terminis restringibilis p paucioribꝫ suppositis q̃ꝫ supponeret ẽm statũ ppt aduenĩẽs restrictiuũ. Et illa diffinitio de rigore ñ valet. qꝛ seq̃ret q ille terminus hõ i ista. hõ iustus saluabit in casu in quo solũ iaz eẽnt decem hoĩes iniusti z postea fierẽt cẽtum hoies iusti nõ restringeret. qꝛ nõ supponeret p paucioribꝫ suppositis q̃ꝫ supponeret ẽm statũ. q̃a ẽm statum solũ supponeret p decẽ hoibꝫ respectu copule de p̃nti. z tñ iã supponit p centũ hoibus. Quod aũt restringat pꝫ. q̃a non supponit p istis decem hoibus. z tamẽ deponẽdo ly iustus tunc supponeret statim p eis. Idez est de ly homo in ista homo albus curret. Sit casus q iam sint decẽ homines nigri z postea fiant centuz albi tunc ly hõ non supponeret p paucioribus pter ly albus q̃ꝫ supponeret ẽm statum. q̃a ẽm statuz supponeret p illis decem solum respectu copule de presenti. Et tamen cuz ly albus supponit p centũ hoibꝰ. Scdo diffinitio ñ valet. qꝛ diffinit ignotũ

Intellectꝰ diffinitiõis — per eque ignotum. ex quo in diffinitione ponitur restringibilis. Debet ergo sic intelligi cum diffinito. Restrictio est suppositio termini pro paucioribus suppositis vel ad pauciores differentias temporum pter aliquid additũ q̃ꝫ sine tali supponeret. vt ly homo. ibi. homo albus currit. Et illa diffinitio pcedit ẽm cõmuniorẽ viã que tenet q verbũ significat cũ tpe seipõ. Quia tenẽdo oppositũ tũc oportet qd dicat in diffinitõe pter aliquod additũ qd non puenit p̃cise rõe copule. Quia si non adderetur ista particula. sequitur q ille terminus hõ restringeret in illa. hõ in tempore presenti est animal, put ly in tempore presenti determinat copulam. quia supponit solũ p hoibus qui sunt. z tamen deponendo ly in tempore presenti supponit p quolibet hoie qui est fuit erit potest eẽ vel potest imaginari esse. quia tunc copula eẽt absoluta a tẽpore. ex quo non

Restrictio ẽ duplex. s. Materialis — ponitur secum expresse talis conceptus tpalis. Et ex hac diffitione patet q duplex est restrictio scilicet formalis z materialis. Restrictio materialis est suppositio termini pro paucioribus suppositis propter aliqd additum q̃ꝫ sine tali supponeret. Et debet capi ly paucioribus improprie non vt presupponat suum positiuum. quia si caperetur pprie seq̃retur q ly pars in illa non restringeretur. pars pporcionalis est qꝛ ly pars non supponit p paucioribus proprie. q̃a supponit p infinitis. ex quo infinite sunt partes pportionales. Sꝫ supponit pro paucioribus impro-

prie.i.non p omibus p quib⁹ supponeret dēpto ly pportionalis. Cor
relariū. Non dz dici in diffinitōe ppter aliqd sibi additū. qa sequeret q
ly hō ibi non restringeret. sortes cras erit homo p ly cras ad supponen/
duz p hoie q erit cras qa nō additur sibi sz copule. dz ergo dici ppter ali/
quod sibi aut copule additū vl potest totū omitti videlicet sibi aut copu
le. Et est ratio. qz predicatū dz verificari mediante copula taliter deter/
minata z non subiectū. vt dictū est circa illud sophisma. omē creans ne/
cessario est deus. Correlariū. solum termini cōmunes restringuntur
hac restrictione materiali videlicet z nullus terminus dscretus z termi/
ni cōmunes respectu oīm copularum sunt restringibiles. de presenti hō
albus est. de pterito. hō alb⁹ fuit. de futuro. homo niger erit. de potest.
homo sortes pōt esse. Sz ly hō in ista hō albus pt eē nō restringitur. qz
supponit p quolibet suo supposito qz qlibet homo pōt eē albus; de ima
ginatur. hō sortes imaginat zc. Sz restrictō formal ē suppō termini Formalis restrictio
ad paucioresſ differentias tpm ppter aliqd additū q sine tali supponeret
Et tenendo q verbū non significet cū tpe seipo iterum ponat illa ptīcu/
la qd non puenit rōe copule precise zc. Et capitur iterū ly pauciores im
proprie ppter ly sortes. ibi. sortes qui fuit est animal qd restringitur z tñ
non supponit ad pauciores differentias tpm pprie loquendo sed solum
supponit ad vnam. Et ly homo in illa. homo qui est fuit animal absol/
uendo copulam minus principalē non restringitur restrictione formali;
quia non supponit ad pauciores differētias tpm. Correlariū. Idē ter
min⁹ restringit restrictrōe materiali z formali p idē signū. z cū h suppōit
ſm statū pz de ly homo in ista. hō qui est fuit al. Arguitur. si diffini/ Arguitur pmo
tio staret sequit q ille terminus asinus in illa. asinus cuiuslibet hominis
currit restringeretur. probatur qz ly cuiuslibet est signuz suppōnis z re/
strictionis. ergo restringit ly asinus. pñs aūt falsum est. qz asinus in to/
to non supponit. Confirmatur. Seqtur q ille terminus albū in illa Secundo
albū hac albedine currit restringeretur demonstrando albedinem vt sex
vel octo per totam diffinitionē. pñs autem falsum est. qz tūc etiā in ista
deberet restringi. album hac albedine pōt esse. Et iterz sequitur q ly Tercio
animal restringeret in ista. hō fuit aīal quod est. Ad pmū argumen R. Ad primum
tū pcedit q ly cuiuslibet sit signum suppōnis z restrictiōis. sz nō sequit
q ergo restringat sicut in pposito capitur restrictio. Sz sufficit q quan/
tū eēt ex parte sui. Sz tñ ly cuiuslibet natū esset restringere ly asinus. z h
est ſm in casu vicz q eēnt decē homines z quilibet haberet vnū asinum
pprīū. z cum hoc eēt asinus qui p vna hore parte esset sortis z ille vēde
ret eū p secunda parte hore platoni. z plato venderet eum pro tercia par
te hore ciceroni vsqz ad decem homines ſm decem partes hore tūc ly asi
nus restringitur. z sic non valet pña. quilibec asinus cuiuslibet homis
currit. ergo quilibet asinus hois currit. Ad secundū respondetur cō/ Ad secundum
cedendo assumptū z negando qd ergo in ista. albū hac albedine potest
esse. qz in secunda ly albū supponit p qlibet suo supposito. Ad terciū Ad tercium
pcedit q ly aīal restrīgat restrictōe formali qa iam supponit solum pro
aīali qd ē. sz deponēdo ly q est supponeret p quolibet aīali. quod fuit.

Correlariū. Ly homo in mentali illius. homo albus cadit etiam re-stringitur. Sȝ quando dicitur tn̄ significat naturalit̄ ꝓprie ⁊ a tali signi-ficato termin⁹ nō restringit̄. Rn̄detur ꝙ verꝫ est nec restringit̄ a signifi-cato sed a suppositis ad supponēdū ꝑ paucioribꝫ ꝙ̄ sine addito suppo-neret. Correlariū. Nunqꝫ totale subiectū restringit̄ nisi in duob⁹ casi-bus. Primus in restrictōe formali. vt homo qui est fuit aīal. Scd̄us in ꝓpōibus pregnantibus. vt oē aīal p̄ter hoiem ē irratiōabile. Cor-relariū. Sincathegorema hȝ restringere vt ly nullus in ista. nullus hō est mulier. Correlariū. Aliqua est restrictio quo ad ꝯceptū tm̄ vt hō pictus est. capiendo ly pictus large ⁊ talis est restrictio topical̄ ⁊ vt sic nō est ad p̄sens. Alia ē restrictio quo ad suppositū tātū. vt hō albus currit sicut in ꝓposito. Alia ē quo ad suppositū. ⁊ quo ad ꝯceptū sil̄. vt hō est pictus capiēdo ly pictū stricte vt nō extendat se ad sculptū et scriptū. tūc est restrictio topical̄ ⁊ etiā restrictio materialis vt in ꝓposito. Corre-lariū. Aliquis terminus restringit̄ restrictione formali ⁊ cū hoc topicali .i. restringit̄ quo ad ꝯceptū. ⁊ cū hoc ad pauciores differentias tpm. vt ly hō in ista. hō qđ ē fuit species. Correlariū. mutatio rei adextre mul-tum facit ad restrictionem. quia talis multū facit ad suppositionē. ⁊ re-strictio attenditur penes suppositionē. ergo. Correlariū. Dant̄ duo termini sinonimi quoꝝ vnus restringitur ⁊ alter nō. ⁊ ille qui restringit̄ supponit pro pluribus ꝙ̄ ille qui non restringitur vt ly homo in istꝫ dua-bus. hō qui potest esse fuit. ⁊ homo fuit. Correlarium. Aliqđ restrin-gens restringit ratione modi significandi essentialis vt ly sortes in illa. homo sortes currit. Aliud restringit ratione modi significandi min⁹ p̄n-cipalis ⁊ accidentalis. vt nullus homo currit. quidam homo currit. Aliđ aūt restringit rōe vtriusqꝫ. i. tā ratione minus principalis ꝙ̄ essen-tialis. vt ly ille in ista. ille homo currit. Silr̄ ly albus in illa. hō albus currit. Et tantū de materia restrictionū

Totale subiectū non restringitur. ⁊c.

Triplex restrictio
Prima
Secūda
Tercia

Triplicia signa restri-ctiua

De alienationibus.

Vtrum diffinitio alienatōis sit bona Pro ista questione est notandum. ꝙ diffinitio de qua querit questio non ponitur a marsilio. sed ab eo be-ne ponuntur alique regule de alienationibus que regule faciliter habentur habita diffinitōe alienatōis que cōiter talis est. Alienatio est acceptio termini in ꝓpōne capti ꝺm certū moduȝ significandi totalē suuȝ non supponētis ꝓpter aliquod additū sine quo tamen actu supponeret captus ꝺm eundem modū significandi totalem. Dicitur acceptio ꝓ genere diffiniti ⁊ nō dr̄ suppositio. qꝛ alienatio nō est species suppositionis. sed est termin⁹ ꝓuatiue opposit⁹ ad eū. Dr̄ ꝓpter aliquod additū. ⁊ nō dȝ dici ꝓpt̄ aliqđ sibi additū. qꝛ dicēdo sic. homo cras erit antichristus. ly antichristus alienatur ꝑ ly cras ⁊ tamen nō ad-ditur sibi. Sic etiam dicendo sic. sortes cras videbit antichristuȝ ly vi

Diffinitio alienatiōis

debit alienaꝛ per ly cras ⁊ ꝑ ly antichꝛistum. quia sic etiam ly antichꝛi//
stus alienaꝛ per ly cras. qꝛ ly antichꝛistum etiā debet verificari median
te copula sic determinata. Et sic nō solum ꝑdicatū debet verificari me//
diante copula taliter determinata sed etiam ꝑs ꝑdicati. sed ly cras ꝓ cra
stina die supponit. Et nō debet dici in diffinitōe cū quo non supponit.
quia ille terminus hō in ista. homo ⁊ chimera currunt nō alienaꝛ. ⁊ tñ
cum illo termino chimera nō supponit. Dr̄ sine quo ⁊c. qꝛ ly adam in
ista nō alienaꝛ adam rudibilis currit. qꝛ deponēdo ly rudibilis adhuc
nō suppouit. sed in ista alienaꝛ adam qui est fuit. ꝑ ly qui est. Dicitꝛ ca//
pti ꝭm eundē ⁊c. qꝛ dicendo sic. homo viuus est pictus. ponēdo ꝙ solū
sint homines picti ⁊ nullus viuus. adhuc ly homo nō alienaꝛ ꝑ ly viuꝰ
⁊ licet nō supponat ꝓpter ly viuus. ⁊ deponendo ly viuus statiꝫ suppo
neret vt in ista. homo est pictus. tñ post hoc nō capetur in eodem mō si
gnificandi in quo prius capiebaꝛ. Et tenēdo ꝙ verbū significet cū tꝑe
ꝑ conceptus tꝑales tunc debet dici in diffinitōe ꝓpter aliquodadditūꝫ
qđ nō est differentia tꝑalis vel conceptus. vel qđ non ꝓuenit ratiōe co
pule. quia ly adam in ista. adam in tempoꝛe ꝑsenti fuit adam. non alie
natur per ly in tꝑe pꝛesenti ꝓut determinat copulam. Sunt aūt tres
regule Marsilij in qbus dat significare alienationem. Pꝛima determi Pꝛima regula
natio nō supponens posita in ꝓpōne nō existens puruꝫ adiectiuū nec in
cludens sincathegoꝛema. hoc est existens determinatio pure cathegoꝛe
matica addita suo determinabili alienat ipm. vt tunica ade est. pes chi
mere est. Dr̄ posita in ꝓpōne. qꝛ extra ꝓpōnem non est alienatio. Dicitꝛ
non existens purum adiectiuum ꝓpter ly albus in illa. hō albus currit.
quia illa adiectiua pura posita in ꝓpōne nō alienāt. Dicitꝛ existens pure
cathegoꝛematica. qꝛ dicēdo sic. soꝛtes currit in domo ly in domo nō alie
nat ly currit. licet nō supponat. qꝛ pꝛepositio cum suo casuali nō suppo//
nit tñ nō alienat ipm. quia non est determinatio purecathegoꝛematica
qꝛ includit sincathegoꝛema. Secunda regula Negatio infinitās ad// Secunda regula.
dita termino alienat terminum quem infinitat. id est. facit ꝙ totum ag//
gregatum ex tali negatione infinitāter tenta ⁊ tali termino īfinitato sup
ponit ꝓ alio ꝙ̄ pꝛo illo pꝛo quo talis terminus īfinitatus se solo suppo//
nit. vt dicendo sic. nō homo currit totū aggregatū ꝓ nullo hoīe suppo//
nit. Et per infinitari in ꝓposito debet intelligi. i. distribui. dūmodo ta
lis terminus sit cōmuniter tentus. ⁊ sic dicendo. soꝛtes est nō oīs homo
ly homo non infinitaꝛ ꝑ negationē. nec ly soꝛtes in illa infinitaꝛ. non soꝛ
tes currit. quia nō est terminus cōmunis cōiter tentus. Tertia regu Tertia regula.
la Omnes duo termini desꝑati actu non suppponentes ꝓ eodem pos
sunt se mutuo a sua suppositiōe alienare mediate vel immediate. Et nō
valet ista regula ratione ly mutuo quia nō quilibet alienat alium. Dici
tur mediate ꝓpter terminos desꝑatos qui non possunt se īmediate mu
tuo determinare. vt homo asinus. ⁊ hō lignum. Sed mediate. vt hō q̄
est asinus currit. hō qui est lignum currit. Dicitur immediate vt hō
chimerinus. homo asininus. Istis regulis tribus habitis facile soluū
tur argumenta ꝯ diffinitionem fabꝛicata. Patet ergo coꝛrelarie ꝙ q̄//

Quilibet terminꝰ potest ampliari.

libet terminus mundi est alienabilis in significatōe sua vltimata vel nō vltimata quā actu habet. vt chimera que est homo imaginatur chimera existens sortes intelligit̃. capra existens asinus mouetur. homo qꝺ est hu est species. ⁊ sic de alijs Patet consequenter ꝙ in omnibꝫ illis ꝓpositionibꝫ est alienatio. cecus videns currit. cecum videntem oportet currere. put est adiectiuum cum suo substantiuo. Si aūt est regens ⁊ rectū tunc nō. chimera que est alba imaginat̃. Sic etiaꝫ in illis in casu in quo essent solum mulieres. Nullus homo currit. aliquis homo currit. Sic etiam asinus iohannis currit. put nō habet asinum. petrus ꝗ est om̄is homo currit. iohannes qui est asinus imaginarius est homo. ens qꝺ ē omnis creatura currit. capiēdo ly omnis distributiue. qꝛ si ly ens caperetur transcendenter ⁊ ly omnis collectiue. tunc nō esset alienatio. surdꝰ audiens currit. canis qui volat est latrabilis. ethiops albus currit. bauarus australis currit. homo albus ⁊ niger currit prout ly et capit̃ specificatiue. secus esset si caperetur copulatiue vꝉ copulatim. et in pluribꝫ pariter. Correlarium. Illa ꝯña Ille terminꝰ alienat̃. ergo nō supponit nihil valet si ꝓpōnes sunt multiplices: vt patet de ly asinus in illa. asinus risibilis currit. capiendo ly risibilis in genitiuo. Si aūt ꝓpositōnes non sunt multiplices bene valet. Correlariū. Non sequitur. Ille terminus alienatur in ista ꝓpositione. ergo alienatur. quia si talis terminꝰ esset replicatiue in pluribus propositionibus. Correlariū. Ly est in ista ꝓpositione homo est animal non alienat̃. licet non supponat. ⁊ deponendo ly animal actu supponeret. tenēdo aūt ꝙ verba sint simplicia tūc non alienatur. quia non est acceptio termini. quia ly termini capitur ꝑ termino cathegorematico. modo ly est in predicta est sincathegorema.

Correlarium. Dicendo sic. Asinus mortuus est. capiendo ly asinꝰ cōnotatiue tunc ꝺm Marsilium alienatur. quia non supponit. ⁊ deponendo ly mortuus tunc supponeret. Sed capiēdo absolute tunc supponit ꝑ partiali asino. Etiam ꝺm Marsiliū. quia ille est mortuus quando moritur vnus totus asinus ꝑ prima medietate hore. Et capiendo tempus cōnotatiue. secus est si caperetur absolute Correlariū. Vnꝰ terminus sinonimus alienat alterum. vt henricus qui erit henricus est in casu quo sit primum instans non esse henrici. ⁊ hoc non est incōueniens quando fit cum differentia temporali. sed sine hac non potest hoc fieri. Correlarium. In illa vel consimili ꝓpositione sunt omnes proprietates logicales. de quibus ꝺm ordinem supra dictum est. videlicet Suppositio. ampliatio. appellatio forme ⁊ rationis. status. restrictio. et alienatio. vt homo rudibilis vꝉ asinus hominis qui est cognoscit venientem. Et tantum de materia alienationum.

De consequẽtiis Pria qõ

Irca primam par

tem cõsequentiarum queritur Utrum diffinitio cõsequentie a posteriori sit bona. Notandũ primo ꝙ iste est specialis tractatus logice in quo tractatur de consequentijs quõ vna ꝓpositio ad aliam vel ex alia nata est sequi. Secundo notandum ꝙ diffinitio de qua querit questio ẽ Marsi. ꝛ tal. Oratio habens añs ꝛ cõsequens ꝛ notã illatiõis consequentis ex antecedente tanꝙ partes principales sui. Et illa diffinitio de rigore verborum nõ valet. qꝛ capiẽdo añs ꝛ ꝯñs large. tũc debet addi ad diffinitiõem ꝛ suũ ꝯsequens. verum est ꝙ Marsi. cepit añs ꝛ ꝯsequens stricte. ꝛ ergo non addidit ly suũ. Sed hugo cepit large. qꝛ addit ly suũ

Diffinitio cõsequẽtie de rigore nõ valet

Secundo nõ valet. quia diffinitur ignotum p eq notum. quia ita ignotum est quid sit antecedens ꝛ cõsequens sicut ꝯsequẽtia. Pro quo sciendum ꝙ isti termini antecedẽs ꝛ cõsequens capiunt dupliciter scilicet large ꝛ stricte. Antecedens large est propositio vel oratio ꝓpõni proportionalis ex qua cum nota illationis natum est sequi consequens. Sed cõsequens large est propositio vel oratio ꝓpositioni ꝓportionalis que p notam illationis nata est sequi ex antecedente. Sed antecedens stricte ẽ ꝓpositio vel oratio ꝓpõni ꝓportionalis ex qua cum nota illationis actu sequitur consequens. Sed conseqñs stricte est ꝓpositio vel oratio propositiõi ꝓportionalis que p notam illatiõis actu sequitur ex antecedente

Añs large

Cõsequens large

Añs stricte.

Consequens stricte.

Correlarium. Ista ꝓpõ vel ꝯsilis homo currit se solo posita nõ est antecedens. Correlariũ. In ꝯsequentijs rationabilibus illud qd̃ p̃cedit notam rõnalem est añs. Sed illud qd̃ sequitur est ꝯñs. vt homo currit. ergo animal currit. Sed in ꝯditionali ꝛ causali illa ꝓpositio q̃ immediate additur note causali vel cõditionali est antecedens ꝛ q̃ mediate additur est ꝯñs. vt si hõ currit anial currit Correlarium. Nõ omne antecedens ꝛ ꝯñs est negandũ vt patet de oratõibus ꝓpõni ꝓportionabilibus

Secundo notandũ ꝙ nota illatõis est signum sincathegorematicum ratione cuius ad veritatem ꝓpõnis cuius est copula principalis q̃ꝫtum est ex parte sui requiritur ꝙ ꝯñs bene sequatur ex antecedente. vt si quia ergo ideo igitur ꝛc̃. Et sic de tribus speciebus ꝓpositionum hypoteticarum dantur note hypoteticales. vt cõditionali causali ꝛ rõnali. Correlariũ Illa ꝯña est bona. cõsequentia est. ergo nota illatiõis est. si ꝓpõ solũ est ꝓpositio in ordine ad eius mentalem. quia semp in mentali est nota Si aũt tenetur oppositum tũc nihil valet. in casu in quo ly a esset ꝛ significaret cõseq̃ntiã. Correlariũ. Illa signa. si q̃a g̃. sunt diuersarum speciarum i esse notarum. qꝛ ad veritatẽ ꝓpositionũ q̃rum sunt copule principales nõ requiritur idem. Et sic aliud est dicere. illa signa sunt eiusdem speciei in esse entis ꝙ in esse notarum. Correlariũ. Q̃ñcunqꝫ in aliqua ꝓpositiõe hypoteтica ponũtur plures note hypoteticales ꝙ partes materiales tũc talis ꝓpõ est ꝓpositio plures ꝛ nõ hypotetica. Correlariũ. large capiendo

Nota illationis

Uñ sumantur conceptus ꝯñe.

illũ terminũ ꝯsequentia tũc conceptus eius sumit᷑ a nota ⁊ sic significat
omnes ꝯñas tam bonas ꝙ̃ malas. ⁊ ꝯueniunt in hoc. qꝛ oẽs sunt ꝓpõ
nes hypotetice habentes expresse vel implicite añs ⁊ ꝯñs ⁊ notam illa-
tionis. Sed stricte capiendo tũc ei⁹ ꝯceptus sumit᷑ a ꝯñte. ⁊ sic signifi-
cat bonas ꝯñas solum. quia omnes tales ꝯueniunt in hoc ꝙ conseqns
bene sequat᷑ ex antecedente. Correlariũ. Quicq̃d equiualet ꝯsequen
tie est ꝯña. quia habent eandem mentalem ⁊ mẽtalis est ꝯña. g̃ vox vel

Conseq̃ntia hic diffinit᷑ a posteriori

scriptum subordinatũ est ꝯña Ulterius notandũ ꝙ illa diffinitio cõ
sequentie dat᷑ a posteriori penes accidentalia vicȝ vt añs ⁊ ꝯñs ⁊ notã q̃
vt ponit᷑ nõ valet ex causis supra positis. Etiam sequeret᷑ in casu ꝙ si ly
a valeret tantũ sicut homo currit. g̃ aĩal currit. non esset ꝯña. Sic etiam
illa sorte currente sortes mouetur. quia nulla earum habet antecedẽs ⁊

Intellectus diffinitionis ꝯñe

ꝯsequens nec notam illationis. Debet ergo sic poni diffinitio cũ dif
finito. Consequentia est ꝓpõ hypotetica habens expresse vel implicite
antecedens ⁊ suum ꝯñs ⁊ notam illationis illatiue tentam ⁊ affirmatã
consequentis ex suo antecedente tanq̃ȝ partes principales sui vel mẽta-
lis sibi correspondentis. Dicitur ꝑ genere diffiniti ꝓpositio hypotetica
quia nulla cathegorica vt sic est consequentia. Dicit᷑ implicite ꝓpter ly a
in casu posito. Similiter sorte currente sortes mouetur. Dr̃ habẽs an-

Qñ añs dr̃ habere suum cõsequens

tecedens ⁊ suum ꝯñs. Pro quo est sciendum ꝙ illud añs dicitur ha
bere suum ꝯsequens qñ oppositum cõtradictorium ꝯñtis vel eius in
dicatiue repugnat añcedenti. hoc est tantum dicere qñ oppositum con-
tradictorium ꝯñtis vel eius indicatiue positum in copulatiua affirma-
tiua cum añcedente vel eius indicatiua cõstituit ꝓpõnem copulatiuã im
possibilem. vnde hoc nõ est bona ꝯña. homo currit ergo asinus currit.
quia oppositum contradictoriũ consequẽtis non constituit ꝓpositionez
copulatiuam impossibilẽ cum añcedente. quia illa est possibilis homo
currit ⁊ nullus asinus currit. Sed hec est bona cõsequẽcia. hõ currit g̃
animal currit. qꝛ illa est impossibilis. homo currit ⁊ nullum aĩal currit
quia ꝑtes nõ ꝑñt simul stare in veritate. Dr̃ vel eius indicatiue ꝓpter il
las vel cõsimiles. si sortes curreret sortes moueretur. Dicit᷑ notã illa-
tionis ꝓpter disiunctiuam ⁊ copulatiuã. Dicit᷑ illatiue tentã ꝓpter illaȝ.
Si veneris ad me dabo tibi equũ. capiendo ly si cõuentiue. Dicit᷑ affir
matam ꝓpter illã homo currit nõ. igitur deus est Dr̃ vel mẽtalis sibi.
⁊c. ꝓpter ly a in casu ꝑdicto. Correlariũ. Aliud est dicere. Hec ꝓpõ in
fert aliam ⁊ hec ꝓpõ infert᷑ ab alia. qꝛ inferre attribuit᷑ antecedenti. Sȝ

Regula ad sciendum ꝙ cõsequẽtia sit bona vel mala.

inferri attribuit᷑ ꝯsequẽti. Et est sciendũ ꝙ ex illa differẽtia facile q̃s i
telligere potest ⁊ scire que ꝯña sit bona ⁊ que mala. Quecunq̃ȝ cõseque
tia alicui ꝓponitur Si velit scire an sit bona vel mala sic efficiat. recipiat
contradictorium ꝯñtis ⁊ ponat ad copulatiuã affirmatiuam cũ antece
dente. ⁊ si talis copulatiua erit possibilis tũc ꝯsequentia que fuit sibi ꝓ-
posita nihil valet. Si aũt talis copulatiua erit impossibilis tunc ipa cõ
sequentia fuit bona. Et hec ẽ regula infallibilis penes quã iudicat᷑ bo
nitas vel malicia cuiuslibet ꝯñe. Correlariũ. Hoc ẽ bona ꝯña. ex eo
ꝙ sortes ẽ rõnalis ipe est homo. ⁊ ly ex eo ⁊ ꝑ eo sunt ꝯiũctiões causales

circũlocute Correlariũ. Ponendo q solum sint tres species ꝓpositio
nis hypotetice. tũc ꝯñe sicut cõiter formant vt hõ currit. ergo anial cur
rit. nõ sunt ꝯñe. qꝛ vt sic nota est ly et. ꝛ illo modo cõsequentie soluꝫ for/
mant in conditionalibus. Correlariũ. illa Si veneris ad me dabo
tibi equum nunq̃ est ꝯña. qꝛ nõ habet añs. qꝛ oportet oino añs esse ꝓ/
positionẽ stricte capiendo ly añcedẽs. Etiã illa ꝓpõ nunq̃ habuit signi
ficationem ꝓpositionalẽ. nec Pe. his. posuit eã ꝓ exemplo. sed illam po/
suit. si venies ad me dabo tibi equũ Correlariũ. in libris clausis etiã
sunt ꝯsequentie. ꝛ nõ oportet q q̇s actu aduertat. sed sufficit q actu seq̃/
tur. Correlariũ. Nõ sequit. iohãnes est amans vinũ. igit iohãnes ẽ
amans vini. qꝛ si iohannes nõ haberet habitum amãdi vinum. ſꝫ actu
amaret vinũ. añs esset verũ ꝛ ꝯñs falsum. Nec ecõuerso valet vertendo
casum solũ. Nec sequit albedo est alba igit hõ est asinus. qꝛ oĩs res mũ
di ꝑter deum põt albificari. Nec sequit. Oĩs hõ aĩal non est. ergo oĩe
anial homo nõ est. qꝛ si esset solũ vnus hõ ꝛ multa bruta. Sed bñ seq̃/
tur. omnis hõ est sortes. g̊ plato nõ est aĩal. Silr bñ sequit. q̇cquid nõ ẽ
homo est aĩal. g̊ quicq̇d nõ est aĩal est homo Correlariũ. Ego asinũ
video. g̊ ego video asinum. Silr ego hoiem video. g̊ ego video hoiem.
si ly asinũ ꝛ ly hoiem capiunt absolute bñ valent. Si aũt ꝯnotatiue tũc
nõ. in casu in q̊ ꝑ prima medietate viderẽ vnam medietatẽ hois vel me
dietatem asini ꝛ ꝑ secunda alteraꝫ medietatẽ. Silr nõ sequit. sortes nõ
est hic. g̊ sortes nõ est vbiq̃. in casu in q̊ deus destrueret locũ demõstra
tum ꝛ replicatiue poneret sortẽ in quẽlibet locũ. añs esset verũ ꝛ ꝯñs fal
sum. Ultimo nota q iste tractatus pñs ꝑtinet etiã ad ꝯcernendũ d
veritatibꝫ ꝛ falsitatibꝫ ꝓpositionum. nã omnis ꝓpositio vera sic se habet
q nunq̃ ex ea sequit alia ꝓpositio falsa in bona ꝯña. nisi etiaꝫ sit vera. et
oĩs ꝓpositio est falsa ex qua in bona ꝯña sequit alia falsa. Et est tractatꝰ
distinctus ab alijs tractatibꝫ logice. qd̓ scit arguitiue ex subiecto ꝛ ꝓpria
passione specialibꝫ. Nam ille terminus ꝯsequentia ꝓ termino secũde in
tentionis acceptus est subiectum presentis tractatus. et eius ꝓpria pas/
sio est illatiuum ꝯñtis ex suo antecedente. Et habet demõstrari de suo
subiecto sicut in alijs visum est. ꝛc̃.

Declarat aliquas cõ/sequentias

Ad quid pñs tractatus valeat.

Sophisma.

Si nihil est aliquid est. Pro sophismate Nota q
ipm est hypotetica speciei conditional' affirmatiua in nulla materia sed
ambe partes in materia naturali. ꝛ nullam ꝯtrariam neq̃ subalterna/
tam habet sed alias oẽs oppositas. ꝛ in ambabꝫ ꝑtibꝫ ly ens est ꝑ̃dica/
tum. Secundo notandũ. q ly si capit quatuor modis. Primo modo
abnegatiue. ꝛ valet tantũ sicut negatio neganter tenta. vt ibi. si his die/
bus erit nix ꝛ pluuia. i. nõ erit. Etiam ibi. si introibũt in requiẽ meam
id est non. Scd̓o capit cõditionaliter illatiue. vt in sophismate. Ter
tio cõditionaliter cõuentiue. vt si venies ad me dabo tibi equũ. Quar
to causaliter. vt si deus est animꝰ. i. qꝛ deus ẽ animꝰ. Et põt addi quin

Si capit q̃ttuor modis. Primo Secundo. Tertio Quarto

tus modus scꝫ put capitur conditionate. vt quando claudit̄ inter par-
tes extremi ⁊ tūc facit vnam de cōditionato extremo. vt hō si est albus
Nihil ē sincathegore-ma mixtum currit. ois ꝓpō si est falsa est impossibilis Tertio notandū. Ly nihil
est sincathegorema mixtum ꝓprie ⁊ includit actuꝫ distributū scꝫ nullū.
⁊ cōceptum ens. ⁊ siue includat negationē neganter tentā siue infinitā-
ter tentam ⁊ conceptū ens siue transcēdenter siue nō transcendenter ca-
ptū ꝑ nullo supponit. ⁊ hoc nō ponēdo puncta. Si aūt ponunt̄ tūc ca-
piendo negationē inclusam infinitāter ⁊ cōceptū ens transcēdēter tunc
supponit ꝑ pūcto indiuisibili. qa de tali ver̄ est dicere. hoc ē non entia.
Et hoc nō est de rigore. qa nullus terminus includit ly ens nō trāscen
R. ad sophisma denter nisi hoc verbū sum vel eius ꝯdeclinīū. Ad sophisma r̄ndet̄ ꝙ
Primus ipm habet q̄ttuor sensus. Primus capiendo negationē inclusam in ly
nihil neganter ⁊ nullam copulā absoluendo sicut de rigore fit. ex q̊ copu
le de rigore important tēpus. sophisma in illo sensu est mala ꝯn̄a ⁊ fal-
sa ⁊ impossibilis ꝓpositio. qꝛ in casu in quo nullum tempus sit. vł cras
Secundus nullū tempus fieret. an̄s esset verum ⁊ cōsequens falsum. Secūdus
sensus Si copula absoluit̄ vel in antecedente vel ꝯsequēte quali tercūq̄ꝫ
capiat̄ negatio inclusa sophisma est ver̄ ⁊ necessariū. qꝛ est bona ꝯn̄a. ex
quo omnis cōditionalis bona conseq̄ntia est vera ⁊ necessaria ꝓpositio.
Si em̄ absoluitur in antecedente. an̄s est impossibile ⁊ ad tale sequitur
quodlibet. Si aūt in ꝯsequente ꝯn̄s est necessariū ⁊ illud sequit̄ ad qđ
Tertius. libet. Tertius sensus capiēdo negationem in antecedente infinitāter
sophisma est ver̄. qꝛ cōditionalis bona cōsequentia. qꝛ an̄s vt sic est im
possibile ⁊ cōseq̄ns est necessariū capiēdo saltem ly ens eodē mō vicꝫ nō
Quartus. transcendēter. Quartus sensus. capiendo negationē infinitanter in-
clusam in ly nihil. ⁊ primū ly ens capiendo transcendenter et scđm non
transcendēter. ⁊ tertiū iter̄ transcendenter. sophisma iter̄ est ver̄ qꝛ ꝯn̄s
Sophisma est conse-q̄ntia materialis. est necessariū. Sed vt sic an̄s est ver̄ de populo vel turba Et nota ꝙ
sophisma est ꝯn̄a materialis. ⁊ illa non est secū eiusdem forme. si nulla
chimera est chimera. aliq̄ chimera est chimera. qꝛ multo plures termi
includunt̄ in ly chimera q̄ꝫ alibi. ⁊ ista nihil valet. Sed illa est eiusdem
forme cū ea. si nullū a est a. aliqđ a est a. Et significet ly a chymerā incō-
plexe. Correlarium. Oē qđ potest esse pōt intelligi. sed nō ens p̄t in-
telligi. ergo nō ens pōt esse. Minor ꝓbat̄ ꝑ philosophū. iij. de anīa. ⁊ cō-
mentatorē nono methaphisice. Dicat̄ ꝙ sit bona ꝯn̄a. sed minor ē falsa.
Correlariū Impossibile nō est significabile simplici ꝯceptu. i. chime
ra nō pōt vniuoce ⁊ incōplexe significare oēs chimeras imaginabiles.
Ratio Aristo. iij. de anima. qꝛ ois intellectio simplex debet esse vera. i.
q̄lbet conceptus nō pure adiectiualis debet supponere ad pōt. mō chi
mera nō potest supponere ad potest. Correlariū. Nō sequit̄. hoc vel
hoc nihil est. ⁊ hoc vel hoc aliq̄d est. ergo aliquid nihil est. demōstrando ꝑ
primū hoc adam. ⁊ ꝑ secundū respondentē. qꝛ mediuꝫ in nulla p̄missa-
rum distribuit̄. Et q̄n maior ꝓbat̄ hoc nihil est. ergo hoc vel hoc nihil est.
neget̄ ꝯn̄a. qꝛ debet sumi cōstantia. Sed bene sequit̄. aliq̄d nihil est. er-
go nihil est. quia an̄s est falsum. Et q̄n ꝓbaret̄ sic. adam nihil est. ergo

aliquid nihil est ab inferiori ad supius negatiue. Dicatꝛ q debeat sumi constantia inferioris Correlarium. Vñ seqtur aliqd esse est falsum. ḡ hec est falsa aliqd est. qꝛ de rigore aliqd esse capitꝛ materialiter. Si autē capitꝛ ꝑsonaliter tūc nihil valeret. qꝛ posito q cras nō sit illa ꝓpō aliqd ē nec eius sinonima. añs erit verū ꝛ ꝯñs falsum Correlariū Vñ sequitur. nihil esse est verū. ergo nihil est. ꝛ hoc capiendo ly nihil esse ꝑsonalitꝛ Si aūt capitꝛ materialiter tūc nō valet cōsequētia. qꝛ si illa nihil est imponeretꝛ ad significandū sinonime cū illa homo est aial. añs est verū et cōsequens falsum. Correlariū. Nihil fuit qd est. ḡ nihil est. Si differētie tꝑales nō sunt ꝑtes extremorū arguitꝛ ab amplo ad nō amplū cū distributione ampli. Si aūt sunt ꝑtes extremorū tūc nō valet. qꝛ si eēt primū instans esse omnū rerum mūdi. vel cuiuslibet rei mūdi. añs eēt verum ꝛ ꝯñs falsum. Correlariū. Nihil qd est fuit. ḡ nihil qd fuit est. nō valet. qꝛ si esset primū instans esse toti⁹ mūdi. Idem est ibi. nihil qd est fuit. ḡ nihil fuit qꝛ si nullū tp̄s esset. Correlariū. Nō sequitꝛ Si nihil est aliqd est. ḡ si aliquid est nihil est. nec tenet ꝯña. noia ꝛ ꝟba transposita idem significant. qꝛ variatꝛ modus determinādi hui⁹ qd est si. qꝛ in antecedente termiatꝛ in illā nihil est tanꝗ̄ in añs. Sed in ꝯñte terminatꝛ in eandē tanꝗ̄ in cōsequēs. Correlariū. Nō sequitꝛ. Si nihil mouetꝛ nihil ē. qꝛ in casu q̊ deus cōseruaret motū localē hodiernū qui ē tp̄s sine subiecto vel cras crearet tp̄s sine subiecto qd moueretꝛ. Patet ergo q bene sequitꝛ. nullus asin⁹ hois currit. ḡ nullius hois asin⁹ currit. Similiter bene sequitꝛ. asinus hois nō currit. ḡ hois asinus nō currit. Sꝫ nō seqtur. hois asinus nō currit. ḡ asinus hois non currit. in casu quo sint duo hoies q̊rū vnus habet duos asinos currentes. ꝛ alter nullū habeat. antecedens est verū ꝛ ꝯseqns est falsum. Correlarium Non seqtur. cuiuslibet hois asinus currit. ḡ quilibet asinus hois currit. in casu in quo sint duo hoies q̊rū q̄libet habeat duos asinos vnū currentē ꝛ alium quiescentē. antecedens est verū ꝛ cōseqns falsum

Declarat cōsequentias sophismatis

Vtrum mala consequentia sit consequentia

Notādum q illi termini bonum ꝛ malum non debent capi pro bono vel malo moraliter nec entitatiue. Sed debent capi ꝓ terminis secundarū intentionum prout attribuuntur consequentijs. Dicit tamen Hugo q bonum et malum sint termini prime intentionis. et dicant bonitatem sufficientie et maliciam insufficientie. Cum autem Aristoteles quarto Methaphise dicat Bonum et ens conuertuntur. cepit bonum entitatiue. Secundo nota q ille terminus consequentia capitur primo large. Et tunc diuiditur in cōsequentiam bonam ꝛ malam. ꝛ sumitur illa conuenientia accidentalis sic. Quia consequentia bona et mala conueniunt in hoc q habent antecedens ꝛ consequens ꝛ notam illationis nō curando tamen an consequēs bene sequatur ex antecedēte. Et isto modo predicatum non restringit subiectū Secūdo capitur ille terminus cōsequentia stricte. sic est annalogum seu equiuocū a cōsilio. q̄a ꝑ prius

Bonuꝫ ꝛ malū q̊m̄ capiantur.

Conseq̄ntia capitur dupliciter.

et principaliter significat ꝯsequentiam bonam. ꝑ posterius autē et minus principaliter significat ꝯn̄am malā. sic p̄dicatū restringit subiectū ex vna pte regl'e topicalis sic idē est dicere ꝯn̄a ⁊ ꝯn̄a bona. Correlarium. Termini mentales nō sunt annalogi. q: quicquid terminus mētalis significat id idem naturaliter ꝓprie significat ⁊ principaliter. sic autem nō est de vocalib' ⁊ scriptis. Correlariū. Si ly cōsequentia a parte p̄dicati capitur stricte. tūc questio sic conuertit̄. ğ bona ꝯn̄a est mala ꝯsequentia. Sed si capit̄ large tūc sic. ergo ꝯn̄a est mala cōsequentia.

℟. ad questionem

Ad questionem respōdet̄. capiendo illum terminū ꝯsequentia large ꝓut extendit se ad eq̄ primo ad cōsequentiā bonam ⁊ malā questio ē vera. Sed capiendo stricte ⁊ circūscribendo multiplicitatē ꝓpositionū questio est falsa. quia valet tantum. mala ꝯsequentia est bona. Sed nō circūscribendo multiplicitatē ꝓpositionū iterū est vera. q: tunc ei' extrema supponunt pro illa. non deus est. igit̄ homo est asinus. Pro quo est notandum q̄ circūscribere multiplicitatē ꝓpōnum. ⁊ ꝓpōnes nō esse multiplices idem sunt ⁊ tantū est dicere. i. q̄ nulla ꝓpō habeat plures mentales nō sinonimas. Sed nō circūscribere multiplicitatē ꝓpositionum. ⁊ ꝓpōnes esse multiplices etiam idem sunt vicē q̄ vna vocalis vel scripta ꝓpō habeat plures mētales nō sinonimas. patet ğ q̄ ly circūscribere includit negationē virtualiter. Correlarium. circūscribēdo multiplicitatē ꝓpōnum tunc idēptitas materialis ꝓpositionis nō attēditur penes scriptum vel vocē sed penes eandem mētalem. et sic illa nō deus est. tenendo q̄ sortes capiat negationem neganter ⁊ plato infinitanter. tunc non est eadem propositio licet sit idem scriptum. sed habet plures mētales. Correlariū. Quelibet significata q̄ cadunt sup eadem conuenientia essentiali adequata sunt eq̄ principalia vt sortes ⁊ plato illius termini homo. Correlarium Inter nulla significata inter que est cōuenientia essentialis adequata est annalogia logicalis ꝓprie dicta. ⁊ ideo non sequit̄. malus homo est homo. ergo mala ꝯn̄a est consequentia.

Circūscribere multiplicitatē ꝓpōnum

Correlarium: Licet argumētatio sophistica sit argumētatiō. tñ nō sequit̄. ergo mala ꝯn̄a est cōsequentia. quia argumentatio capit̄ large. et si ꝯn̄a capit̄ etiam large. ꝯn̄s etiam esset verum. Correlariū. Nō sequitur. falsa conditionalis est cōditionalis. ğ mala ꝯn̄a est consequētia nec est sil'e. quia ly cōditionalis vniuoce significat falsam ⁊ veram conditionalem. sed sic nō est de ly conseq̄ntia. Correlariū. cōmentator octauo phisicoꝝ dicens q̄ hō equoce extendat se ad hoiem scientē ⁊ ignorātem cepit equocum ꝓ equoco methaphisicali. q: ille termin' habet plura significata methaphisicaliter quoꝝ vnum accidentaliter plus perfiiciter q̄ȝ reliquum. Correlariū. Hugo dicit q̄ nulla mala cōsequentia que ē est mala. q̄ ly q̄ est impediat restrictionē hui' qō est mala cōmuniter nō tenet̄. sed sic intelligit̄ nulla mala cōseq̄ntia q̄ est cōseq̄ntia ē mala. Consequēter notandū. capiēdo stricte istum terminum consequētia. iste omnes conceduntur. cōsequentia est bona. omnis conseq̄ntia ē bona. ꝯn̄a ē mala. ois ꝯn̄a est mala. mala cōsequētia ē ꝯn̄a. nō circūscribendo multiplicitatem ꝓpositionum. ⁊ hoc virtute topicalis regule.

Sed non seqtur. ois ꝯña est mala. ergo tm̄ ꝯña mala est ꝯña. tenet ꝯña ab vl'i ad ei⁹ exclusiuā in termis trāspositꝫ. Quia equocātur termini in trāspositiōe. Nec seqtur in datisi. ois ꝯña e st bona ⁊ consequentia ē ma/ la igitur mala ꝯña est bona. quia medium equiuocatur. sic facile soluun tur argumenta ꝯtra questionē fabricanda. Correlariū. illa ꝯña non Declarat ꝯñtias
valet quicqd videt a videt b. ergo quicquid videt b videt a. quia si sortes ⁊ plato haberent eandem visionē ⁊ vltra hoc vnus videret aliqd qd alr̄ non videret. Correlariū. Nō sequitur. sortes est. igitur aliqs hō ē. in casu in quo sexus virilis in sorte mutaret̄ in muliebrē absq̄ depditione alicuius partis. Nec sequitur. animal ē om̄is hō. ergo omne animal est omnis homo. Si eēt vnus homo ⁊ multa bruta. añcedens eēt verum ⁊ ꝯñs falsum. Nec sequitur. albedo erit. ergo album erit. in casu in quo q̄libet albedo p⁹ horā staret sine subiecto. ſꝫ bñ seqr̄. hō ē oē al'. g̊ ois hō mo est omne animal. Sil'r bñ seqtur. in dannubio ē omnis aqua. ergo in danubio nō est aqua. Correlarium. henricus studet hodie. ergo hēricus studet quotidie. Respōdetur ꝫm mar. ꝙ bene valet. qa ly die in clusum in ly quotidie distribuitur solum pro die pn̄ti qui est. modo solū illa dies est ꝫm marsilium q2 solum iste dies includit pn̄tem diem. Sed ꝫm buridanum non valet q2 ꝫm eum possumus vti toto anno pro tem/ pore presenti. ⁊ sic crastina dies etiam est dies in qua Henricus non stu det. quia magis dormiet forte.

Sophisma

Aliquid est, ergo aliqua propositio est. Notandum tenendo ꝙ solum sint tres species ꝓpositionis hypotetice tunc sophisma sicut alia q̄libet rōnalis ē copulatiua. Sed adhuc ē ꝓpō ipossibilis. qa prima pars erit vna ꝯditionalis sic. si aliquid est aliqua ꝓpō ē que ē impossibilis. qa est mala ꝯña. Secundo nota. dantur ꝓpōnes de ꝯditio/ Non dat̄ ꝓpō d rōnali
nato extremo copulato disiuncto ⁊ causato extremis. sed non dant̄ de rō extremo sic de disiūcto
nali extremo. rō quia ly ergo non potest denotare aliquid nisi vnū sequi copulato ⁊c.
ex alio. modo solum ꝓpōnes sequuntur ad inuicem ⁊ non extrema. Sꝫ ly quia quando facit vnam de causato extremo tunc denotat solam cau/ sam ⁊ non sequelam vnius ex alio. Tercio notandum ꝙ ille termin⁹ Propō capit̄ dupliciť
ꝓpositio ꝯsueuit capi dupl'r q̄ꝫtum ad propositū scꝫ p ꝓpōne a nob for/ mabili. ita capim⁹ in cōi nostra logica. Secūdo capitur p propositione a nobis non formabili. ita capiunt domini theologi. Et in re propo/ sitio a nobis non formabilis est deus gloriosus. Quis aūt sit modus de um essendi ꝓpositionē considera egregium correlariū quod ponitur du odecimo methaphisice. Quicquid ē in deo est deus. q̄re omnis cognitō ois scia. ois ꝯcept⁹. om̄is ꝓpō in deo existens est deus met gloriosus. et sic deus est propositio vera falsa possibilis ipossibilis necessaria qui i eo sunt tales ꝓpōnes. ergo. Sꝫ deus nō ē ꝓpō dubia q2 in eo nō ē talis cū sibi nihil sit dubium. Ad sophisma respondetur ꝙ ipm̄ de rigore ver R. ad sophisma
borum est ꝓpō falsa ⁊ impossibil' qa rōnal' mala cōsequentia Prio quia Primo
sic esse sicut per eius antecedens significatur esse ita possibile est esse abs/

q; hoc q ita sit sicut p ꝯñs significat esse. Scđo io q2 cõtradictoria eius
est necessaria. Tercio q2 eius subalternata est impossibilis. ergo subal-
ternans. Quarto q2 oppositũ ꝯdictoriũ ꝯñtis non repugnat añcedẽti.
Quinto q2 ex opposito ꝯdictorio ꝯñtis nõ seq̄tur oppositũ antecedẽtis. ⁊
hec rñsio vz capiendo ly ꝓpõ cõiter vic; p propõne a nobis formabili.

Sophisma hab; tres sensus veros

Est tñ notandũ. q sophisma h; tres sensus vos. Prim⁹ qñ ly ꝓpõ ca-
pit p q̄libet propositõe siue a nob formabili siue nõ formabili. Scđs
qñ ambe copule absoluuntur a tempore. Tercius quando copula cõ
sequentis absoluitur a tempore quia in illis tribus sensibus consequens
semper erit necessarium.

Solutiõ correlarijs argumenta ꝯ sophisma

Correlarium. Non sequitur q sophisma sit
bona consequentia. probando quod consequens sit necessarium videl;
aliqua propositio est vt quia quandocunq; est ipsa est vera. Respon-
detur q antecedens ⁊ consequens sunt ꝯtingẽtes propositões dũmodo

Scđz

copule ipoꝛtãt tempus ergo põt ꝯñs esse falsũ. Correlariũ. neq; seq̄t
ꝯdictoriũ ꝯñtis repugnat antecedenti. ergo sophisma est bona cõseq̄ȇ
tia. ꝓbando antecedẽs quia illa copulatiua nunq; potest esse vera. aliq̄d
est ⁊ nulla ꝓpõ est. Respondetur q ipsa sit possibilis. q̄a in casu potest

Terciũ

sic esse sicut ipsa significatione totali propositionali significat. Corre
larium. Contradictorium sophismatis est impossibile. ergo sophisma
est necessarium. probatur antecedens quia est vna rationalis que nõ est
bona consequentia. quia in toto non est consequentia. ex quo nota illatõis
non affirmatur. Dicendum est q ad veritatem negatiue non req̄ritur q

Quartũ

sit bona consequentia. Correlariũ. Non sequitur ad aliquod eẽ seq̄-
tur aliquã propõnem esse. ergo ad illam aliq̄d est seq̄tur illa aliq̄ propo-
sitio est capiendo ly ad aliquid esse materialiter. si autem capitur persona-

Quintũ

liter tunc antecedens est falsum. Correlarium. non sequitur isti termi
ni sunt bona ꝯña. ergo sophisma est bona ꝯña posito q sortes legat so-
phisma retrograde demonstrando terminos tituli sophismatis. Et qñ
sic arguitur. isti termini sunt bona consequẽtia ⁊ isti termini sũt h̄ sophi
sma. ergo hoc sophisma est bona consequentia. tenet consequentia expo-
sitorie. Dicatur q non arguitur expositorie q̄a non a qualibet premissa-
rum ad vnam de omni valet ꝯña. q̄a nõ seq̄tur isti termini sunt bona cõ
sequentia. ergo omne ens quod est isti termini est bona cõsequentia. p;
q̄a sophisma est ens quod est isti termini. ⁊ tamen non est bona ꝯña.

Arguendo de p̄rio ad vltimũ

Circa illud sophisma cõiter ponitur vna regula consequentiaru;. ar
guendo a primo ad vltimũ est bona cõsequentia. Notandum q con-
sequentia de primo ad vltimũ est ꝯña. in q̄ prehabit; multis ꝯsequẽtijs
assumitur totale antecedens pme ꝯñe vel sibi sinonimũ ⁊ infertur tota-
le cõseq̄ues vltime cõsequẽtie vl' sibi sinonimũ. vt sortes currit. g̃ homo
currit et vltra. homo currit. ergo animal currit. ⁊ vltra. animal currit er
go substãtia currit. ⁊ vltra substantia currit. ergo currens est. Et tunc

Duo requiruntur ad ad regulam,

de primo ad vltimum. sortes currit. ergo currens est. Et ad ꝟitatẽ isti-
us regule p̄ncipaliter duo req̄runt. Primum q omes cõsequẽtie intme
die sint bone. ⁊ vocantur cõsequẽtie intermedie omes cõsequẽtie p̄ter vl
tima. Scđ; q i omib; cõsequẽtijs itermedijs añcedẽs sequẽtis cõseq̄ȇ

De cōsequen. Tercia qō

tie capiatur in sensu in quo est sinonimum antecedenti precedentis con
sequentie imediate ita ꝙ nec plus nec min⁹ sumat̄ in añcedente sequen-
tis ꝯsequētie q̄ꝫ fuit cōseq̄ns p̄cedēt̄ꝫ cōseq̄ntie. Ex q̄ patet ꝙ nō seq̄tur
aliquid est. igitur q̄ōlibet est. ⁊ vltra. quodlibet est. ergo illa propositio
est. ⁊ vltra. illa propositio est. ergo aliq̄ propositio est. ⁊ tūc de primo ad
vltimum aliq̄d est. ergo aliq̄ propositio est. q̄a deficit prima conditio. q̄a
illa conseq̄ntia intermedia nihil valet quodlibet est. ergo illa propositio
est. Secundo patet ꝙ non seq̄tur. aliq̄d est. ergo quodlibet est. ⁊ illa ꝓ
positio ē. ⁊ vltra quodlibet est. ergo illa propositio est ⁊ vltra illa propo-
sitio est ergo aliqua propositio est. ⁊ tunc de primo ad vltimuꝫ aliq̄d est
ergo aliq̄ ꝓpositio est. q̄a intermedia prima nō valet Tercio pꝫ ꝙ nō
seq̄tur aliq̄d est. g̊ ita ē ꝙ aliq̄d est. ⁊ vltra. ita ē ꝙ aliq̄d est g̊ veruꝫ est ꝙ
aliq̄d ē. ⁊ vltra. verum est ꝙ aliq̄d est. g̊ hec ē vera aliquid ē. ⁊ vltra. hec
est vera. aliquid ē. g̊ hec ē aliq̄d ē. ⁊ vltra hec ē aliquid ē. g̊ aliq̄ ꝓpō ē. et
tunc de p̊mo ad vltimū. aliquid ē. g̊ aliq̄ ꝓpō est. Quia si ly ita capitur
pro termino p̊me intētionis. vt valeat tantū res taliter se habens tūc se-
cunda cōsequentia intermedia nihil valet. Sꝫ capiendo pro termino se-
cunde intentionis vt valet tantū sicut verū tunc prima cōsequētia inter
media non valet vicꝫ aliquid ē. g̊ ita ē ꝙ aliquid est. Si aūt ly ita caperet̄
ꝓ termino p̊me intentiōis i pria cōseq̄ntia ⁊ in scd̄a ꝓ termino scd̄e iten-
tionis tunc deficit secunda conditio. quia tunc antecedens secunde con-
seq̄ntie non est sinonimum consequenti prime consequentie.

Vtrum diffinitio consequentie sit bona. Notandum
ꝙ diffinitio de qua querit questio talis est. Oratio sic se habēs ꝙ impos-
sibile est qualitercūq̄ꝫ ꝑ antecedens significatur pronunc ꝯm eius signifi-
cationē totalē ⁊ propositionaleꝫ quī ita sit qualitercūq̄ꝫ significatur ꝑ
consequens ꝯm eius significationem totalē ⁊ ꝓpositionalē. Et illa diffi-
nitio non valet. quia si ly impossibile capitur ꝓ termino secunde itentio-
nis tunc conuenit huic male conseq̄ntie. aliquid est. ergo aliqua proposi-
tio est. Silr̄ om̄is ꝓpositio est singularis. ergo homo ē asinus. Si aūt
capitur ꝓ termino prime intentōis. sequit̄ ꝙ ibi non eēt cōseq̄ntia sortes
currit. g̊ sortes mouet̄. ⁊ sic sensus diffinitionis variatur penes sensum
diuisum ⁊ compositum. Correlariū. sensus cōpositus ⁊ diuisus mul-
tum variant veritateꝫ ⁊ falsitatem. q₂ ille due differūt soluꝫ in talib⁹ sen-
sibus. omne currēs eē asinū est possibile. ⁊ om̄e currēs possibile est esse
asinū. Similiter ille due. ego cōcedo ꝙ nullum albū eē nigꝝ est possibi-
le. ⁊ ego nego ꝙ nullū albū possibile est eē nigꝝ: Correlarium. Angli
ci sic diffiniunt cōsequentiā est debita habitudo consequentis ad antece
dens de quorum diffinitōe non est ad ꝓpositū. Sed de diffinitione hu
gonis bone consequentie de qua superius est memoratum que datur
a priori de q̄ ad ꝓpositū. Et habet sic intelligi diffinitio cum diffinito.
Cōsequentia bona a p̊ori est oratio sic se habēs ꝙ sic esse sicut per eius
añs ꝓnūc significat̄ esse significatione totali ⁊ propositionali. Ita impos-
sibile est esse absq̄ꝫ hoc ꝙ ita sit sicut per eius consequens pronunc signi-

Diffinitio ꝯñe de q̄ q̄rit questio

Non valet

Intellect⁹ diffinitōis

ficatur eē significatōe totali ꝛ ꝑpōnali. vt homo currit. ergo animal cur rit. Dicitur a priori. qa illa diffinitio datur penes modum significandi. ꝛ sic oportet ꝙ si ꝯña dꝫ esse bona ꝙ ꝑpositio inclusa in diffinitione sit vera pro re vel habitudine significata per antecedens talis consequentie. sed a posteriori ꝯña ꝑus fuit diffinita vicꝫ penes aňs ꝛ ꝯňs ꝛ notaꝫ illationis. Dꝛ orō. qa orō ꝑpōni ꝑpōnalis est ꝯña. vt si sortes curreret sortes moueretur. Dicitur in diffinitione pronunc qa adhoc ꝙ aliquid sit ꝯña an sit bona vel mala non debet admitti casus impositionis terminorum. Sꝫ dn̄t termini accipi in modis significandi in qbus nunc sunt impositi actu. Et lꝫ impossibile debet capi in diffinitione ꝑ ťmino ꝑme intentionis. ita ꝙ ista particula ita ĩpossibile est esse valeat tantū. i. ita nō potest esse. Correlariū. nō semꝑ ꝯña est bona q̄ sic se habet ꝙ in nullo casu antecedens est veꝝ consequens falsū. ꝛ ergo non sequiť in nullo casu aňcedēs ē veꝝ ꝛ ꝯňs falsū. ergo cōsequentia est bona. quia in duobꝫ casibus datur istantia. Primꝰ qn̄ aňcedens ē impossile vel consequens est necessariū. rebꝫ stantibꝫ vt nūc. Scd̄s qn̄ aňs falsificat seipm. vt oĩs ꝑpō est singularis. g̃ hō ē asinus. vł qn̄ ꝯňs verificat seipsum. vt omnis ꝑpositio est affirmatiua. ergo illa est singularis demonstrādo cōseques eiusdem consequentie. Ad questionēꝫ respondetur. ꝙ questio vt proponitur est vera. quia aliqua diffinitio consequētie est bona. vt patet de illa supra ad sensum intellecta. Et in titulo lꝫ ꝯñe stat materialiť. Et ex diffinitione patet ꝙ hoc non est bona consequentia. cuiuslibet hominis quilibet asinus currit. ergo quilibet asinus cuiuslibet hominis currit. quia in casu in quo quilibet homo habeat asinos currentes sic est sicut per antecedēs significatur esse pronunc ꝛ tamē nō est sic sicut ꝑ ꝯňs significatur eē. Nec seqtur homo currit. g̃ hec ē vera hō currit. qa si cras homo curreret. ꝛ ista propositio hō currit nō fieret cras. aňs eēt verum ꝛ ꝯňs falsū. Nec sequitur. hec est vera. hō ē asinus. ergo homo ē asinus. quia in antecedente lꝫ homo est asinus stat materialiter ꝑ se et sibi simili ꝑsonaliter capto. ꝛ ergo imponať aliqua talis ꝑpō homo est asinꝰ ad significandum sinonime cum illa. hō est animal. aňs est veꝝ ꝯňs falsum. Nec disconuenit illa particula pro nunc. qꝛ nullus terminꝰ in ꝯña positus imponatur ad significandum aliter q̃ꝫ pro nunc ꝛ actu significat vł absoluať copula in vna eaꝝ. Correlariū. illa ꝯña nō valet. sortes currit bene. ergo sortes currit bonus in casu ꝙ actus currendi quem sortes facit sit bene dispositus. ipse tamen sortes sit malꝰ hō. antecedens est veꝝ ꝛ consequens falsū. qa lꝫ bene appellať formali significato huiꝰ verbi currit. adiacere suū formale significatum ꝛ denotat ꝙ actus currēdi sit bonus. Sed lꝫ bonus appellat subtrato huius termini sortes. et denotat ꝙ sortes sit bonus. Correlarium. Jlla consequentia nō valet. ego piscem comedi igitur ego comedi viuū qui a ĩ casu in quo comedissem materiā ꝛ formā sepatas alicuius piscis q̄ quondam fuit piscis ꝛ iam sint separate ꝛ postq̃ꝫ ego comedam tūc reuiuāt in ventre. antecedens est verum ꝛ consequens falsum. quia antecedens valet tm̄. ego comedi piscem qui fuit. ꝛ hoc est veꝝ ꝛ ꝯňs est falsum. quia valet tantum

Non satꝫ ē aňcedēs nō ꝑt eē veꝝ sine ꝯñe igiť ꝯña ē bona

R. ad q̄ōnem

Declarat ꝯñtias

Scd̄o

Tercio

Quarto

Quinto

ego comedi viuū ꝓ eo tpe ꝓ quo fuit viuū q꞉ appellāt ꝓ eodē tēpoꝛe ver
bi ex regula de appellatione. Coꝛrelariū. Ista ꝯña nihil valet. soꝛtes Sexto
⁊ bꝛunellus sunt frēs. ergo homo ē asinus. in casu quo quilibet haberet
fratrē. aūs est verum ⁊ ꝯñs falsū. Et quando arguitur. ergo sunt sibi in
uicem frēs. ⁊ probatur ꝑ regulā magr̄i allexandri. Cūcꝫ relatio. Dicat
ꝙ regula eius intelligitur de relatiuis equiparentie. vt ibi isti sunt siles
⁊ isti sunt siles sibi inuicem. non autem est sic in relatiuis disquiparentie
quare illa conceditur. rex vngarie ⁊ dux bauarie sunt fratres ⁊ tamē ali//
as esset falsa q꞉ nō sunt sibi inuicem fratres. Coꝛrelarium. Illa ꝯña Septimo
tu vocaris asinus. ergo tu es asinus. nihil valet quia ly asinus in antece
dente stat materialiter. ⁊ in consequente personaliter. Etiam posito ꝙ il
lud dicatur vocari aliquo noīe ꝓpter hoc quia tale est sibi impositum.
licet in nullo casu antecedens sit verum ⁊ consequens falsum. tamen an
tecedens est possibile ⁊ consequens impossibile quia possibilitas atten//
ditur penes significationes terminoꝛum quam actu habent. modo pos//
sibile nuncꝫ infert impossibile. Sed antecedens pꝛobatur quia esse po//
test ꝙ aliquis vocetur hoc nomine asinus. Etiam posito ꝙ nuncꝫ fiat. si
tamen fieret consequens etiam fieret verum videlicet tu es asinus. necꝫ
postea sequitur. tu es asinus. ergo tu es rudibilis necꝫ conuertuntur illi
termini. quia ly asinus supponit pꝛo aliquo pꝛo quo ly rudibilis nō sup
ponit in casu argumenti. Coꝛrelarium. illa consequentia non valet. ille Octauo
puer vocabitur iohannes ergo ille puer erit iohanues ex eadem causa.
q꞉ ly iohannes in antecedēte stat materialiter. ⁊ in consequente persona//
liter. Sed ista bene valet ille puer erit iohannes. ergo homo est asinꝰ Nono
quia nullus terminus discretus supponit pꝛo aliqua re nisi priꝰ sit iposi
tus ad significandū eādeꝫ rem.

Sophisma

**Omnis pꝛopositio est affirmatiua. igitur nulla est ne
gatiua.** Notandum ꝙ circa illud sophisma sunt due opiniones famo
se. Pꝛima est magistri hugonis qui tenet ꝙ pꝛopositio solum sit ꝓpo Pꝛima Opinio ꝙ ali//
sitio in oꝛdine ad eius mentalē sic ꝙ si aliquid debet eē pꝛopositio requi// quid solū sit ꝓpō in oꝛ
ritur ꝙ quis actu habeat eius mentalē. ⁊ sic in diffinitione pꝛopositio// dine ad eiꝰ mentalem
nis significans debet impoꝛtare actum. Et sic nulla pꝛopositio vocalis
vel scripta est pꝛopositio nisi actu aliqua mentalis ei coꝛrespondeat. Et
ꝙ nihil sit pꝛopositio nisi actu significet hoc tenet mar. in obligatoꝛijs ⁊
hugo in pꝛesenti sophismate. Et dicit pꝛimo illa opinio ꝙ termini in Pūcta huiꝰ opinionū
libꝛis clausis nō supponāt. ⁊ licet tractatu suppositionum tenuerit ꝙ ter Pꝛimo
mini in libꝛis clausis supponant tamen solū disputatiue tenuit. Et fecit
hoc ꝓpter enucleare opinionē oppositā. vltimate tamen stetit in ista opi
nione sua. Secundo dicit ꝙ non dantur ꝓpositiones multiplices sicͭ Secundo
pꝛius ⁊ opoꝛtet aliter describere quia marsiliꝰ in elencoꝝ adhuc distin//
guit multiplex scꝫ fantasticum ⁊ sophisticum. Tercio dicit ꝙ pꝛopositio Tercio
mentalis potest esse sine vocali vel scripta. sed non econuerso. Quarto Quarto
dicit ꝙ omnes ille sint impossibiles. omnis pꝛopositio est vocalis. om̄is

Quinto
Sexto

Septimo

Arguitur ꝯ Primo
Secundo

Tercio

Quarto

Scd̃a opinio ꝯria pri me opinioni

ppō est scripta. tantū ꝓpositio vocal' est ꝓpositio. q̃a semꝑ illarū mentales etiā sunt. Quinto dicit ꝙ ille ꝯñe sint bone vocalis ē ergo mentalis est. ꝓpositio vocal' est. ergo due ꝓpōnes sunt. Sexto dicit ꝙ circumscribitur multiplicitas propōnum non sic ꝙ no n sint multiplices. sed sic ꝙ vox vel scriptum habens plures sensus ꝓpōnales non est vna ꝛ eadem propositio in nūero. in ordine ad diuersas mentales. licet sit idē scriptū vel eadem vox. q2 propositio vocal' vel scripta capit idēptitatē materialē a sua mentali. Septimo Biri. dicit in sua summa ꝙ ppō vocalis vl' scripta soluꝫ dicitur ꝓpō. sic vrina dicitur sana q̃a vna vrina nō dicit' sana eo ꝙ sit bona. sꝫ q2 representat sanitatē. sic etiam est de ꝓpōe vocali vl' scripta que non est propositio. sed representat propositionem scꝫ eius mētalem. Contra illam opinionem sequitur ꝙ idē respectu eiusdē centies fieret propositio ꝛ totiens desineret eē ꝓpō. Secundo seqtur ꝙ nūq̃ haberemus duas ꝯdictorias vocales. q̃a postq̃ ꝓfero scd̃am non aduerto circa p̄maꝫ ꝛ sic non erit mihi ꝓpō. Tercio seqtur. ꝙ idē esset concedendū ꝛ negandū. q2 sophisma conceditur vt bona ꝯña ꝛ negatur vt falsa ꝓpositio. Quarto sequitur ꝙ assensus ꝛ dissensus eiusdeꝫ propōnis starent simul quod est falsū ꝛ impossibile. q2 sunt q̄litates ꝯrie. Est alia opinio nunc communior ꝛ cōis schole tenens ꝙ propō vocalis vl' scripta sit propositio. etiam non in ordine q̄ ad eius mentalem. ita ꝙ ad hoc ꝙ propositio vocalis vel scripta sit propositio non oportet ꝙ actu significet sed sufficit ꝙ nata sit significare apprehendēti terminos. ꝛ non oportet ibi esse actualem mentalem. Et ꝭm illam viam ly significans in diffinitione propositionis importat aptitudinem. Et dicit consequenter oppositum oīum supradictorum ꝓ p̄ma via adductorum. ꝛ fundat se super inconueniētibus quatuor supra positis. Consequenter dicit ꝙ ille terminus prop ositio ꝭm illas duas vias equiuocatur. q2 ꝭm p̄maꝫ importat actum et connotat. Sed iuxta secundam connotat potentiam vel aptitudinem. His p̄missis respondetur ad sophisma. ꝙ sophisma est bona consequentia sed falsa propositio. ꝛ sic ꝭm p̄mā viā sophisma conceditur vt consequentia ꝛ negatur vt propositio. Pro quo est sciendum ꝙ a triplici statu ꝓpositionum sumuntur tres passiones ꝓpositionum vt concedendum a ꝓpōne vera negandum a propositiōe falsa ꝛ dubitandum a propositione dubia summūtur. Et isti termini capiuntur dupliciter. Uno modo vt solum attribuunt' propositōi. ꝛ sic omnis propositio vera est concedenda. ꝛ omnis propositio falsa est negāda ꝛ isto modo nihil est concedendum vel negandū nisi ꝓpositio. Et vt sic concedere propositionē est assentire ꝓpositioni vere. Alio modo capiuntur large prout etiam attribuuntur consequentie. ꝛ sic concedere vt consequentiam bonam est assentire alicui propositioni in hoc ꝙ sit bona cōsequentia. ꝛ ly concedendum vniuoce extendit se ad illa. Potest tamen probabilius dici ꝙ fiat equiuoce a consilio. quia propositio p̄incipaliter dicitur sciri ꝛ consequentia minus p̄incipaliter. Sed iuxta secundaꝫ viam respondetur ad sophisma. ꝙ sophisma est falsum, ꝛ impossibilis propositio quia rationalis mala consequentia quia sic esse sicut per an-

R. ad sophisma ꝭm p̄mam opinionem

R. ad Sophisma ꝭm Scd̃am opinionem

tecedens significatur esse pronunc. ita possibile est esse absq; hoc q ita sit
sicut per consequens significatur esse quia in casu quo cras solū illa pro//
positio fiat non deus est. Arguitur contra viam hugonis. ponatur q Arguitur ꝯ p̄mā opi
sit illa vocalis. non deus est ⁊ sortes capiat negationem neganter et alter nionem.
infinitanter tunc antecedens est verum ⁊ consequens falsum. assumptū
probatur quia omnis propositio sortis est affirmatiua. ⁊ ꝯn̄s est falsū
ꝑbatur q2 aliqua ꝑpositio platonis ē negatiua. Cōfirmaṫ. oppositū Secundo
ꝯdictorii non repugnat antecedenti. ergo assumptum ꝑbatur q2 illa co
pulatiua est possibil' aliqua propositio ē negatiua. ⁊ om̄is propō ē affir//
matiua. assumptū probatur. ⁊ ponatur iterum q vnus capiat negatio//
nem neganter ⁊ alter infinitanter. Confirmatur. nullum falsū scitū Tercio
esse tale extra tp̄s obligationis est concedendum. Sed sophisma est fal//
sum scitum esse tale extra tempus obligatiōis. ergo sophisma non ē con
cedendum. tenet consequentia in ferion. Ad prima duo argumenta R̄. ad p̄ mū
respondetur vno cū textu q non est eadem propositio in numero in casu Ad scōm
argumenti. quia idemptitas numeralis propositionis s̄m talem viam
sumitur a mentali Ad tericum respondetur. q hoc intelligitur vt pro Ad terciū
positio ⁊ regula obligistica non negat quin possit concedi vt consequen//
tia. Correlarium. s̄m primam opinionem illa est falsa. nullum fal// Declarat aliq̄. correla//
sum est concedendum. sed conceditur sic. nullum falsum est condendum ria
vt ꝑpositio. Correlariū. ponaṫ q in illa nō de' est vnus capiat nega// Secūdo
tionē neganter ⁊ alter infinitanṫ tūc ipsa quo ad ambas mentales non
est ꝑpositio. sed est ꝑpō plures. Sed seorsū ꝯsiderando tūc iuxta scōam
viam ē affirmatiua et negatiua. Correlariū. nō sequiṫ tu ꝯcedis hāc Tercio
consequētiā. ⁊ hec consequētia ē hec ꝑpō. g̊ tu concedis hāc ꝑpōnem q2
arguiṫ a nō appellato ad appellatū rōe ly hec ꝑpō. q̄a cōsequēs valet tā
tum. tu concedis hanc ꝑpōnē ea rōe q̄ ē ꝑpō mō h̄ est falsum. Corre Quarto
lariū. nō seq̄tur sophisma est v̄a cōsequentia. ⁊ ōis cōsequētia ē ꝑpositio
g̊ sophisma ē v̄a ꝑpō q2 determinatio medij in maiore dz sibi addi in mio
re ⁊ omitti in conclusione. Correlariū. q assensus ⁊ dissensus eiusdē Quinto
ꝑpōnis diuersimode cōsiderati bn̄ stant in eodē itellectu. vt pz in sophis
mate cū quis assentit sophismati vt bone cōsequentie ⁊ dissentit ei tanq̄
false propositioni.

Vtrum omnis cōsequentia sit simpliciter necessaria

Notādū q ly simpl'r. vno mō distinguiṫ ꝯ s̄m q̄d. sic capit Aristo. scōo
elencoꝝ. Scōo vz tm̄ sic sine addito sic capit Arist. p̄mo topicoꝝ in fine
vbi dicit quicquid dico simpliciter dico. Secundo notandum q ly Necessariū capiṫ trib'
necessarium capitur tribus modis. Primo ꝑ termino p̄ie intentōis modis
⁊ sic ē res que nō potest nō eē. ⁊ isto mō sol' deus est necessariū. ⁊ sic ē in
tercia sp̄ē q̄litatis. Et lz chimera nō possit non eē tamen nō ē necessariū
q2 nō ē. Scōo capiṫ ꝑ termīo scōe intentionis put attribuitur ꝑpōib'
⁊ tunc necessariū ē ꝑpō necessaria. Et ē duplex ꝑpō necessaria: s. simpl'r
⁊ s̄m q̄d. Tercio capiṫ iteꝝ ꝑ termino scōe itentōis put attribuiṫ ꝯn̄ijs.
sic q̄libet cōsequētia vocaṫ nec̄ia q̄ ē bōa. Corr. ille t̄min' nec̄ium ē eq̄// Correlarium primo

Secundo

Tercio

Quarto

Cõsequētia vt nunc

R. ad qõnem pmo

Scdo

Tercio

Quarto

Declarat aliq correlaria

Scdo

Tertio

Quarto

uocum ad propositionem necessariaʒ ꝛ consequentiaʒ necessariā. vel ad necessitatem propositionis ꝛ necessitatem illationis. Correlariū. Et regula qñ huic qđ est necessariū additur terminꝰ importans illationē tunc dicit necessitatē illationis. Sʒ qñ sibi non additur terminꝰ importans illationē vel aliud subiectū tunc propositio est distinguenda vicʒ quaʒ necessitatē dicat qa ſm hugonem ē equiuocū a casu. ꝛ ergo potest ad vtrunqȝ accipi. Correlariū. necessitas illationis nō est aliđ nisi ipsa ꝯña cuius nota denotat ꝯñs necessario seq ex antecedēte. ꝛ sic idē est veritas bonitas necessitas ꝛ contingētia ꝯñe. Correlariū. hugo addit simplr nō abs re. i. non sine causa. qa aliq dicebāt ꝙ ꝯña diuideret in ꝯñaʒ simplr bonā ꝛ ꝯñam vt nunc. Uñ est sciēdū. ꝙ ꝯña vt nunc ē ppō ꝯonalis sic se habens ꝙ rebus hñtibꝰ se vt nūc añs ꝛ ꝯñs eiusdem sunt ppones vere vt magister sedet. ergo magr legit sed talis nō est ꝯña. Sʒ ꝯña simpliciter bona est de qua sonuerūt diffinitiones pus a priori ꝛ a posteriori. Tercio notandum. ꝙ sic ille terminus necessariū capit tribus modis. ita etiam illi termini verum falsum ꝯtingens ꝛ ipossibile. Et lʒ bona vera necessaria ꝛ possibilis ꝯuertunt. sic etiā mala falsa ꝛ ipossibil' cōuertuntur. Per hoc respondet ad questionē. capiendo lʒ ꝯña p omni ꝯña tam creata qȝ increata. ꝛ lʒ necessario pro termino pme itentōis qđ est falsa. qa pdicatū non conuenit cuilibet supposito subiecti. vt pʒ de illa sortes currit. ergo sortes mouetur. ſʒ est falsa possibil'. vt si solus deus sit cum qōe qđ est vera. qa tunc deus est ꝯña increata ꝛ est necessaria qa non pōt nō eē. Secundo dicendū. capiendo lʒ ꝯña solū p ꝯña creata et lʒ necessario pro termino prime intentionis qđ ē falsa ꝛ ipossibil'. Tercio dicendum capiēdo lʒ ꝯña cōiter ꝛ lʒ necessario p termino secunde intentionis put attribuit ppōibꝰ qstio est falsa. qa valet tm. oīs ꝯña ē propositio necessaria ꝛ hoc ē falsum de illa. hō est asinꝰ. ergo homo est aial. ſʒ est falsa possibilis. qꝛ dato ꝙ solū conditionales bone ꝯñe sint cuʒ qōne qđ erit vera. Quarto dicendum capiēdo lʒ ꝯña cōiter. ꝛ lʒ necessario pro termino pme intentōis put attribuitur ꝯñtijs qđ ē vera ꝛ hec est intentio autoris qa valet tantū. oīs ꝯña est bona. Concedūt ergo omnes ille virtute regule topicalis. oīs ꝯña est bona. oīs consequētia ē necessaria. omīs consequentia ē mala. omīs ꝯña ē ipossibil'. omnis ꝯña est falsa. ꝟa contingens possibilis. ꝛc. Sed illa ē negāda de rigore. Aliqua ꝯña est neganda. qa valet tm aliqua ꝯña ē neganda ꝯña. Sʒ hugo ꝯcedit cā prout lʒ neganda capit substratiue. Correlarium. nō sequit illa ꝯña est ꝟa. ergo illa ꝯña est ꝟa propositio. Nec illa ꝯña ē ipossibilis. ergo illa ꝯña ē ipossibil' ppō. vt pʒ de ista. si hō currit al' currit pro secunda parte. Sed p pma pʒ ibi. oīs homo currit. ergo al' currit. qꝛ in talibus consequētijs equocatur lʒ ꝟa ꝛ impossibilis Correlariū. omne qđ ē necessariū ex illatōe ē simplr necessariū ꝛ nō diuidit necessarium ex illatione in simplr ꝛ ſm quid. Correlariū. lʒ necessariuʒ nō hʒ ampliare quia non importat potentiam. ꝛ lʒ in eius diffinitōne exprimatur potentia tamen non oportet terminū omīa ꝯnotare q in eius diffinitiōe exprimuntur. Correlarium. Capiendo ppōnem modalē large tunc

questio est modalis ꝑut ly simpliciter determinat copulam sed non ca-
piendo stricte. idem est ibi sortes essentialiter est hō. sortes accidētaliter
est doctus. Correlariū. Ois ꝓpō mundi aut est necessaria aut ipossi Quintū.
bilis aut ꝯtingens aut vtrūlibet Correlariū. Nulla ꝓpō modalis ō Sextū
extremis irrestrictis est ꝯtingens ad vtrūlibet. Dr̄ de extremis irrestri
ctis ꝓpter illam. hoiem possibile est esse oēm hoiem q̄ est. Correlari Septimū.
um. Quelibet ꝓpō de disiuncta copula vbi secūda negaᵣ est necessaria
vt sortes est vel nō est asinus Correlariū. Illa ꝓpō aliqd est. nunq̄ ē Octauum
falsa sine noua impositōe. ꝛ tñ nō est necessaria. q2 si deus destrueret oē
tempus fieret falsa. Dicūt tñ alij ꝓ regula ꝙ ois ꝓpō cuiꝰ subiectuz si- Regula.
gnificat oēm rem mūdi vel adeq̄te rem indepēdentē. talis ꝓpōnis copu
la absoluiᵣ a tp̄e. vt ens est aliqd est deus est necessariū est. ꝛc̄. ꝛ sic bene
sequitur. deus ꝛ totū vniuersuz sunt. g̊ necessariū est. q2 ꝯñs est ꝓpō ne
cessaria. Hec est regula linconiensis dic sicut placet Correlariū. Illa Nonum.
ꝯña nihil valet. sortes currit in domo. g̊ aiam sortis plato habens non
emit pisces in foro. in casu q̄ aia sortis sit replicatiue in sorte ꝛ platone
antecedens esset veꝝ et ꝯñs falsum. Et non sequiᵣ. g̊ sortes est plato. q2
identitas indiuidualis nō arguiᵣ ex forma. secus esset si sic cōcluderetur
ergo materiā ꝛ formā sortis plato hn̄s est sortes. Correlariū Illa cō Decimum
sequētia. in danubio est ois aq̄. g̊ in danubio nō est aq̄ capiēdo ly aq̄ ab
solute. ꝛ nō ponēdo puncta bene valet. q2 antecedēs est impossibile. Et
ibi ly ens stat determinate ꝛ est ꝑs p̄dicati. Si aūt ponunᵣ pūcta vel ly
aqua capitur connotatiue nihil valet. idem est ibi In domo est omnis
homo. ergo in domo non est homo.

Sophisma.

Nulla propositio est negatiua. ergo aliqua est nega
tiua. Notandū ꝙ ip̄m est ꝓpō rōnalis ꝛ habet omnes oppositas. Et
circa illud sophisma p̄supponunᵣ acceptiones illius termini ꝓpositio.
Secundo notandū ꝙ illud sophisma moueᵣ principaliter ad sciēdū Sophisma ido mo-
ꝙ nulla ꝓpō negatiua infert affirmatiuam nisi negatiua sit impossibilis uetur.
aut affirmatiua necessaria. q2 negatiua nihil ponit. ꝙ aūt negatiua im-
possibilis infert affirmatiuam. hoc nō est rōne sui sed rōne impossibili R. ad sophisma.
tatis an̄cedentis. Per hoc r̄ndeᵣ ad sophisma ꝙ ip̄m est falsuz ꝛ im Primo.
possibile de rigore ṽboꝝ. q2 rōnalis mala ꝯña exeo ꝙ an̄s est negatiuuz
ꝛ ꝯñs affirmatiuum. ꝛ cū hoc ꝯñs est ꝯtradictoriū an̄cedentis. mō ni
hil infert suū cōtradictoriū nisi impossibile. Sed sic nō est de antecedē-
te. Et in casu quo cras solum fieret ista ꝓpō. deus est tūc cras sic fieret si
cut ꝑ an̄s significaᵣ esse ꝓnunc. ꝛ nō fieret sicut ꝑ ꝯñs significaᵣ esse pro
nunc. Etiam dabilis est casus in q̄ an̄s est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Utamur
vna hora ꝓ tempore presenti ꝑ cuius secunda medietate nō sint ꝓposi-
tiones sed ꝑ prima sint multe ꝓpositiones cum sophismate ꝛ copule so-
phismatis importantᵃ adequate secundam medietatem hore. tunc illa ē
vera. nulla ꝓpositio est negatiua. quia valet tantū nulla propositio ꝑ se-

cunda medictate illius hore ē negatiua. Et illa est falsa aliq̄ propositio est negatiua q2 valet tantum. aliq̄ propositio pro secunda medictate illi lius hore est negatiua. Sed iste casus magis est difficultatis q̄z vtilitatis.

Secundo — Secūdo dicendum. capiendo negationem infinitanter in sophismate tunc sophisma est bona ꝯña. sed falsa ꝓpõ. q2 añs est falsum

Tertio. — Tertio dicendū. absoluendo copulam cōsequentis ⁊ nō antecedētis sophisma itez est bona ꝯña. sed falsa ꝓpositio. quia antecedens falsificat seipsum.

Quarto. — Quarto dicendum. ferendo ex certificatiōe ly nulla in totū seq̄ns sophisma nec est bona nec mala ꝯña. q2 nota negatur. Sed hoc nō pōt fieri. q2 negatio vni⁹ cathegorice nō fertur in terminos alterius cathegorice.

Quinto — Quinto dicendū. absoluendo copulam añcedentis. sophisma est bona ꝯña sed falsa ꝓpositio. quia añs est impossibile. ⁊ valet tantū. nulla ꝓpõ que est vel fuit vel potest esse est negatiua ⁊ hoc est impossibile.

Sexto. — Sexto dicendum. capiendo ly negatiua ꝑ termio prime intentionis ⁊ ampliatiue sophisma est bona ꝯña. q2 añs est impossibile vt patet. ⁊ ꝯsequens est necessariū q2 valet tantū. aliqua ꝓpõ est vel fuit vel potest esse negatiua. Patet ergo q̄ oīs consequentia cui⁹ antecedēs ē impossibile est simpliciter bona. ⁊ oīs cōsequētia cuius ꝯñs est necessariū simpliciter est bona. De illo habetur circa questionē. vtrum ad impossibile seq̄tur quodlibet.

Declarat argumēta et ꝯñas in correlariis Primo. — Correlariū. Non sequit̄ ꝯtra sensum falsum nulla ꝓpõ est negatiua. g̊ hec est vera nulla ꝓpõ est negatiua. Et vltra. hec est vera. nulla ꝓpõ est negatiua. ergo hec ē nulla ꝓpositio ē negatiua. Et vltra. hec est. nulla ꝓpõ est negatiua. ergo aliqua ꝓpõ est negatiua. ⁊ tūc de primo ad vltimū. nulla ꝓpõ est negatiua g̊ aliqua ꝓpositio est negatiua. quia prima ꝯña intermedia nihil valet. Unde in casu sophismatis sic est sicut per antecedens ⁊c.

Secundo. — Correlariū Bene sequit̄. Omne ens qd̄ sortes audit plato profert. ⁊ sortes audit bonam ꝯñam. g̊ plato profert bonam ꝯñam. in casu quo plato ꝓferat sophisma ⁊ sortes nō audiat ly nulla. q2 si ꝑs ꝓpōnis est ꝓpõ. tunc ꝯñs est verum. Si aūt pars ꝓpositōis nō est ꝓpõ tunc minor est falsa. Sed nunq̄z est argumētum in dariȷ. q2 distributū a ꝑte subiecti in maiori nō p̄dicatur in minore. Et sic etiam bñ sequit̄. quicq̄d sortes audit plato ꝓfert. ⁊ bona ꝯña est ens qd̄ sortes audit. g̊ bonam cōsequentiā plato ꝓfert. ⁊ est argumētum in dariȷ.

Tertio — Correlariū. Illa cōsequentia est bona. homo currit. g̊ animal currit. Et si q̄s diceret volo imponere ly homo ꝑut sit sinonimū cum ly lapis ⁊ ly currit cum substantia. tūc antecedens valet tantū sicut lapis ē substantia. ⁊ volo q̄ nullum aīal currat. tūc antecedens est verū ⁊ consequens falsum. Rñdetur sic nō admittendo. q2 sic nulla cōsequentia valeret. q2 nullus terminus in cōsequētia debet imponi ꝓpter quod in diffinitione cōseq̄ntie dr̄ ꝑnunc. sed possunt bene significata ꝑ terminos in conseq̄ntia positos imponi ad significandū sicut fit. ꝓpter qd̄ illa consequentia nō valet. hec est vera. hō est asinus g̊ homo est asinus. vt supra dictū est. Sic est ibi. hec est falsa. hō est aial g̊ homo nō est aīal.

Quarto. — Correlariū. Non sequit̄ Aliq̄d est. g̊ hec est vera. aliquid est. vt si cras nulla ꝓpõ fieret tunc cras fieret sic sicut per antecedens significat̄ esse. ⁊ tamē

non ⁊c̄. Correlarium. Omnis hō fuit non animal. ergo nō animal est Quinto.
homo. nā posito ꝙ primum instans sit oīm hoīm tūc añs est verū ⁊ con
sequens falsum. ⁊ ꝙ materia ⁊ forma oīm hoīm prius fuissent create. ⁊
capiendo ly ens transcendenter. Correlariū Non sequit̄ Sortes non Sexto.
erit hō ergo sortes nō erit. q̄ de sorte mortuo verū ē dicere. sortes nō erit hō
posito saltem ꝙ nō reꝑducat̄. ⁊ tamē cōsequēs ē falsum. q̄ valet tantuȝ.
sortes nō erit ens vel entia Correlariū. Nō sequit̄. sortes fuit. ergo sortes Septimo.
fuit hō. q̄ si esset primū instans esse sortis ⁊ materia ⁊ forma ipsius diu
fuissent create. antecedēs est verū ⁊ consequens falsum. Correlarium
Nullū dependens aliud a sorte scit septē artes liberales. ergo tm̄ sortes scit Octauo.
septem artes liberales. q̄ in exponibilibus ly res capitur trāscendenter
Et in casu ꝙ sortes sciat omnes septē artes liberales. ⁊ plato q̄ttuor. cice
ro tres. antecedens est verū ⁊ cōsequēs falsum. Correlariū. nō sequi Nono
tur. homo est hoies. ergo homo est asinus: capiendo termios absolute
in antecedente. q̄ vt sic q̄libet homo est plures hoies ꝑtiales. Et capiē-
do in antecedente oēs termios cōnotatiue consequētia nō valet. nec an-
tecedens est impossibile. quia sint due materie B ⁊ C q̄ informent̄ ab
eadem forma replicatiue. scȝ A. sic ꝙ ille materie sint segregate ꝑ prima
medietate hore. Et ꝑ secunda medietate hore vniant̄. tūc hoc est hō to-
talis ꝑ secunda medietate. ⁊ ꝑ prima est hoies totales ⁊c̄.

Utrum consequentia bene diuidatur in materialeȝ ⁊ formalē.

Pro questione nota. ꝙ de accidentalib⁹ illius q̄stiōis vide
tur iudicandū esse sicut de q̄stione supra posita. Utruȝ suppositio bene
diuidat̄ in ꝑsonalē ⁊ materialē vbi visum est ꝙ hec cōsequentia non va-
let. cōsequētia bene diuidit̄ in materialē ⁊ formalē ergo ōis cōsequentia be
ne diuiditur in materialē ⁊ formalē. q̄ ille termin⁹ cōsequētia ꝑsonalit̄
captus in nr̄o casu est ly cōsequētia ⁊ tamē nō bene diuidit̄ in materialē
⁊ formalē. ex q̄ illud q̄d bene diuidit̄ diuisione logicali oportet eē geniti-
ui casus. nec tenet ꝑ regulam ab indefinita ad suā vl̄em q̄ nō sunt i ma
teria naturali sed cōtingenti. Correlariū. Ly cōsequentia in diuisiōe
Marsi. nō supponit ꝑ se. imo nullus terminus capt⁹ materialiter cu-
ius cōceptus abstrahit̄ a cōuenientia in significando soluȝ supponit ꝑ
se. q̄ connotatū deficit. Secundo notandū ꝙ presens q̄stio valet ad Ad multa questio va
hoc ꝙ melius intelligam⁹ diffinitōes cōuersiones sillogismos descen- let.
sus ⁊ aliarū argumētationū genera. Etiā ad cognoscendū argumenta
q̄ Aristo. vocat mag̃ euidētia vt sillogismos ⁊ demōstratōes. ⁊ lȝ Ari-
sto. exp̄sse non dicat formalē. innuit tn̄ in illa ꝑticula eo ꝙ hec sunt.

Tertio notādū ꝙ q̄stio n̄ est diuisio. sed q̄rit de diuisiōe ⁊ tali Cōse-
quentiarū alia est formalis ⁊ alia est material̄. q̄ sic intelligit̄. Cōsequē- Intellectus diuisiōis
tiarū. i. de nūero ꝯñarū q̄dā. i. aliq̄ in certo eius sensu est formal̄. ⁊ alia. i.
⁊ illa q̄ in certo eius sensu nō est formalis ē materialis Correlarium
Diuisuȝ p̄ntis diuisiōis solū est supius in supponēdo ad mēbra diui-
dētia ⁊ nō in significādo. q̄ cōnotant extrinsece sup̄ diuisum. ⁊ ergo est di-

uisio totius in modo in suas partes. Correlariũ. Ly in dicit circum
stantiã partis subiectiue. i. ꝯña diuidit in materialem ⁊ formalez tanꝙ
in terminos inferiores in supponẽdo. Quarto principaliter notãdũ
ꝙ ꝯña formalis ꝭm Marsi. est ꝯña que tenet in oibus terminis quali
tercunqꝫ dispositis retenta ꝯsimili forma. ꝑ oppositum ꝯña materialis
Sed iste diffinitiões de rigore non valent. qꝛ sequit ꝙ nulla cõsequẽtia
esset formalis. qꝛ nulla tenet in omibꝫ terminis Sed sic debent poni ad
Consequentia formalis. intellectum. Consequentia formalis est ꝯña que sic est bona in aliquo
eius sensu ꝙ non est formabilis aliqua alia oratio ad modum conseqn-
tie q̃ si actu esset formata etiam esset bona. saltem secũ forme eiusdem. vt
omnes ꝯuersiones sillogismi argumẽta a sinonimo ad sinonimũ. a sub
alternante ad subalternatam a tota copulatiua ad alterã eius ꝑtem ⁊c.
Consequentia materialis. Sed ꝯña materialis est cõsequentia que sic est bona ꝙ in aliquo eius
sensu est formabilis alia oratio ad modum ꝯsequentie secum eiusdẽ for
me que si actu esset formata nõ esset bona ꝯsequentia. vt hõ currit. ergo
anial currit. Vñ in simili non sequit hõ currit. ḡ asinus currit. ⁊ debent
iste diffinitiões semꝑ limitari ad eundem modum significandi Cor-
Correlariũ primum relarium. Cõseqntia materialis est ita bona consequẽtia sicut formalis
Secundũ. Correlariũ. Non sequit. Illa ꝯña est formalis ḡ quelibet secum eiusdẽ
forme est bona. in casu ꝙ solum illa esset homo est rõnalis ergo rõnale ẽ
Tertiũ. homo. quia añs est verũ ⁊ ꝯñs falsum. Correlariũ. Non sequitur. il-
la ꝯña est formalis. ḡ quelibet secum eiusdez forme est formalis in casu
priori. Silr nõ sequit Nulla ꝯña eiusdem forme cum illa est mala. ḡ ip
sa est formalis. qꝛ si solum illa esset in mũdo. homo currit. igit anial cur
Quartũ rit. Correlariũ. Omnis ꝯña eiusdem forme cum formali est formal
Quintum Correlariũ. Nulla mala ꝯña est formalis vel materialis. Correla
Sextum riũ. In diffinitionibꝫ dictũ est notanter ad modũ cõsequentie. qꝛ qñ fa-
bricatur ꝓpõ eiusdem forme cũ conseqntia materiali. ꝓbãdo per hoc ꝙ
ipsa sit formalis. talis nõ est consequentia sed fabricat ad modũ conse-
Septimũ quentie. Correlariũ. Omnis cõsequentia cuiꝰ antecedens est forma
liter impossibile est formalis. ⁊ ois consequentia cuius ꝯñs est formali
Octauum. ter necessarium est formalis. Correlariũ Hoc est argumẽtũ ab infe-
riori ad supius. ille hõ ꝑ qualibet ꝑte tꝑis presentis est nõ homo. ḡ hõ
est nõ homo. ⁊ tamẽ est cõseqntia formalis. Sed hoc nõ ꝓuenit ex par
te illius regule sꝫ ex eo qꝛ antecedẽs est formaliter impossibile. Et vt
Identitas forme. intelligat illa particula eiusdem forme. Est notandum ꝙ identitas for-
me nõ est aliud nisi vna ꝓpositio eiusdem forme cũ alia vel ꝓpões inter
se eiusdem forme. ⁊ sic vna ꝓpõ est identitas forme nõ absolute conside-
Quattuor reqruntur ad idẽtitatẽ forme. rata. sed inqꝫtum habet se respectiue ad aliam. Conseqnter notãdũ.
ꝙ ad identitatem forme. vel ad hoc ꝙ aliq̃ ꝓpões sint eiusdẽ forme cõ-
muniter quattuor essentialia requirunt. scꝫ eadem qualitas. eadẽ quan
titas. identitas copulaꝝ. ⁊ idem sitꝰ terminoꝝ. Eadem q̃litas debet
Primo requirit eadẽ q̃litas. attendi penes oẽs copulas ꝟbales ⁊ coniũctõnales ita ꝙ quelibet copu
la negata in vna etiã negeɫ in alia. ⁊ q̃cũqꝫ affirmat in vna affirmet etiã
in alia. imo etiã penes signũ exponibile. qđ si negeɫ in vna etiã negeɫ in

De conseq. quinta qō

alia. Propter illud requisitum ille nō sunt eiusdem forme. homo vel asi
nus nō currit. hō non vel asinus currit. Siĺr nec ille. hō qui non currit
mouet. hō qui mouet nō currit. Nec iste. nō tm̄ homo ē aial. tm̄ hō nō
est anial Correlariū. Nō sequit Ille sunt affirmatiue vel negatiue vł
ambe mixte qualitatis. g in eis est eadem qualitas. Prime due partes
patuerunt. tertia aūt patet in illis hō est vel non est asinus. hō nō est vł
nō est asinus Eadem quantitas debet attendi penes quēlibet termi
nū quo ad specialissima suppositōis ita ꝙ si vnus distribuit complete.
ꝙ etiā alter q̇ loco sui ponit distribuat cōplete ⁊ generaliter ita ꝙ quacū
ꝗ specialissima acceptione terminus accipit in vna ꝙ eadem vel ꝯsimi
li ipse vel q̇ loco sui ponit accipiat in alia. Propter qō iste nōn sunt eius/
dem forme. homo est sortes. hō est anial. Nec ille. homo est aial. hō est
omne aial. Nec ille. omnes hoies currunt. ⁊ oēs homines currūt. capi/
endo ly omnes in vna collectiue ⁊ in alia distributiue. Nec ille. Ois hō
albus est aial. omnis essentia diuina est filius. qꝛ in vna subiectum cō/
plete distribuit. ⁊ in alia incōplete. Etiam debet attēdi quātitas penes
modos vt si aliq̄ est vłis vel ꝑticularis ex parte modi ꝙ etiā alia que de
bet esse secum eiusdem forme sit vłis vel ꝑticularis ex ꝑte modi. Et sic
ille nō sunt eiusdem forme. ois homo possibiliter currit. ois hō fortiter
currit. Correlariū Non sequit iste ambe sunt ꝑticulares vłes vel inde
finite. g in eis est eadem quantitas. patet. Identitas copulaꝝ sic de/
bet attendi. ꝙ oēs copule cōiunctionales sint simpłr sinonime siue faci/
ant cathegoricas siue hypoteticas. ⁊ oēs copłe verbales tā ꝑncipales
ꝗ̄ minus principales sint sinonime quo ad significare cum tpe. vł quo
ad absolutionē a tpe. Propter qō iste nō sunt eiusdem forme. hō et asi/
nus currunt. hō vel asinus currit. Nec ille hō est aial. hō fuit aial Vn̄
copule tripliciter sunt sinonime. Primo in modo significandi essentia
li. vt legit ⁊ leget. Scōo in esse copule ꝙ q̄ꝫtum requirit rōne vni⁹. ea
rōne q̄ est actus cōplexiuus vel diuisiuus ꝙ idem requirat rōne alteri⁹
ea rōne q̄ ⁊c̄. Tertio quo ad significare cum tpe vel q̄ ad absolutionez
a tpe. Et vltimis duobꝫ modis capit in ꝓposito. Idem situs termio/
rum vno mō est terminū met situari ⁊ talis est situs intrinsecus. Alio
mō ad ꝓpositum sic attendit ꝙ quotienscūꝗ vnus terminus siue cathe/
gorematicus siue sincathegorematicus siue cōplexus siue incōplexus in
aliqua ꝓpōne ponit in aliq̄ genere sinomeitatis ⁊ in certo ordine qō i eo
dem genere sinomeitatis ⁊ eodez ordine ⁊ totiens alter qui loco sui po
nitur ponat in alia. Propter hoc iste nō sunt eiusdem forme asinus ē asi
nus. ⁊ asinus est rudibilis. qꝛ ly asinus ponit bis in prima. ⁊ in secūda
nullus termin⁹ ponit totiēs. Ex quo patet ꝙ tria requirunt ad eun/
dem situm termioꝝ vicꝫ totiēs ordo ⁊ sinomeitas. Totiēs ꝙ si aliquis
terminus ponit bis vł ter in aliqua ꝓpōne ꝙ alter qui loco sui ponitur
etiā ponat totiens. Ordo ꝙ termini accipiant consimili ordine. ita ꝙ si
aliq̄s terminus ponit a parte ꝑ̄dicati vel subiecti ꝙ alter q̇ loco sui po/
nit a ꝑte eiusdem extremi ponatur. vel si aliq̄ ꝓpō in vna sit an̄cedēs vł
terminus ponat in vna in antecedente qō etiā alter qui loco sui ponitur

Scōo requirit eadez quantitas.

Tertio reqritur identitas copularum.

Copule tripłr sunt sinonime.

Quarto reqritur idē situs terminoꝝ.

Tria reqrūtur ad eūdem sitū terminoꝝ

Primo.

Secundo.

consimiliter ponat᷑. Propter quod cõuertens ⁊ conuersa quãdoq̧ sunt
Tertiũ.
eiusdem forme. Sinomeitas. i. in quocunq̧ genere sinomeitatis aliq̇s
terminus ponitur in vna ꝙ alius in alia ponatur in eodem genere sino
Sinomeitas est q̇ntuplex.
meitatis. Pro quo est sciendum ꝙ sinomeitas terminoꝝ est quintu-
plex. Prima in modo significandi principali. secunda in modo significã-
di essentiali. tertia in modo significandi accidentali vt numerus. genus
⁊ casus. quarta sinomeitas est totaliũ cõplexoꝝ. quita simplex sinomei-
tas vt termini q̇ dicunt᷑ simpl'r sinonimi. Correlariũ. Quãdo aliq̇s
terminus ponit᷑ pluries vt bis vel ter tunc non debet variari genus vel
numerus vel casus. q꞉ iste nõ sunt eiusdem forme. homo currit ⁊ aĩalia
currunt. Similiter iste non sunt eiusdem forme. sortes est homo. sortis
est asinus. Nec ille sortes est asinus. sortis est asinus Nec ille. risibilis asi-
nus currit ⁊ risibiliũ asinus currit. capiendo ly risibilis in gtõ. Cor-
relariũ. Numerus ⁊ casus respiciũt tã sincathegoremata q̃ cathegore-
mata. sed genus solũ respicit sincathegoremata. q꞉ ille sunt eiusdem for-
me. hõ currit. aĩal currit. Sed ille nõ sunt eiusdẽ forme. nullus hõ cur-
Utrum ista quattuor sufficiant ⁊c̃
rit. nulla homo currit. Dubitat᷑ vtrum ista q̃ttuor sufficiant ⁊ requi-
rant᷑ ad identitatem forme. Pro quo notandũ ꝙ identitas est duplex
scꝫ methaphisicalis ⁊ logicalis. Methaphisicalis nõ est aliud nisi res cõ-
siderata ꝭm certam rõnem ꝭm quã nõ differt ab alia. Sed logicalis est
duplex scꝫ ꝓpõnis ⁊ ꝯñe. Identitas ꝓpõnis est quelibet ꝓpõ eiusdẽ for-
Quinq̧ opiniones. Si p̄dicta requirantur ⁊ sufficiant.
me cũ alia. Consequẽtie est quelibet ꝯña eiusdẽ forme cũ alia. Et de
tali identitate ꝓpõnis ⁊ ꝯsequẽtie sunt q̇nq̧ famose opiniones Prima
opinio est Marsi. in textu q̇ dicit ꝙ tria requirant᷑ scꝫ copula. qualitas.
Prima
⁊ quãtitas. etiam dicit ꝙ tria sint in ꝓpõne ex p̄te forme se tenẽtia copu-
Secunda
la qualitas q̇ntitas. Secunda opinio est Hugonis ⁊ Biri. q̇ tenent
ꝙ q̃ttuor req̇rant᷑ scꝫ copula. q̇litas. q̇ntitas. ⁊ ordinatio terminoꝝ. Et il-
la nõ sunt sufficiẽs. alias seq̇ret᷑ ꝙ ab appellato ad appellatũ nõ eẽt bo-
na ꝯña. vt q̇libet hõ ꝯgnoscit venientẽ. g̊ q̇libet hõ oẽm venientẽ ꝯgno-
scit. q꞉ in simili nõ sequit᷑. quilibet hõ ꝑcutit a hoiẽ. g̊ q̇libet hõ a hoiẽ
Tercia
ꝑcutit. videt᷑ tñ ꝙ ipsi innuerũt alia ꝑ ly cõsimilia. Tertia opinio ẽ ꝙ
solum duo req̇rant᷑ scꝫ idem sit⁹ termioꝝ ⁊ idẽtitas specifica sincathego-
rematũ. q꞉ pctm̃ est fieri ꝑ plura ⁊c̃. Et alia oĩa includentia in identica
specifica sincathegorematũ. Et illa opinio est subtilissimoꝝ logicorum.
Unde identitas specifica sincathegorematũ est quotiẽscũq̧ ponit᷑ vnũ
sincathegorema certo mõ denotans in vna ꝙ in alia ponat᷑ ip̃m vel su-
um sinonimũ eodẽ mõ denotans. Quare ille nõ sunt eiusdem forme. asi-
nus cuiuslibet hoĩs currit. ⁊ cuiuslibet hoĩs asinus currit. ⁊ oẽ aĩal sicut
Quarta
hõ currit. ⁊ oẽ aĩal p̄ter hoiem currit. Quarta opinio est antiq̇ꝝ logi-
coꝝ qui dicũt ꝙ req̇rant᷑ quattuor p̄dicta sed nõ sufficiant. Sꝫ vltra req̇-
Quinta
rantur eadẽ ampliatio appellatio restrictio sub conditione. Quinta
opinio ⁊ cõis schole ⁊ vyennensis. d̊t ꝙ q̃ttuor p̄dicta requirũtur sed nõ
semꝑ sufficiũt. q꞉ vltra hoc req̇rit᷑ eadem appellatio rõnis sub cõditiõe
Etiã req̇rit᷑ eadẽ appellatio forme sub ꝯditione. ⁊ hoc in totalibꝫ cõple-
xis. vt si ibi ponit᷑ aliq̇d cõplexũ certo modo appellans suaꝫ formã ꝙ in

alia ponatur ipm vł aliud eodẽ mõ appellans suã formã. quare ille nõ sunt eiusdem forme. cantor regis currit. ⁊ regis cantor currit. nec ille cantor regis currit. cantor hois currit. Correlariũ. Ista opinio p̃suppo nit q̃ negatões sint in mente. q2 si negatões nõ essent in mẽte tũc nõ requireretur eadẽ q̃litas. q2 oĩa ↄp̃henderent̃ sub identitate copularum

Correlariũ. q̃ identitas specifica sincathegorematuȝ non requiritur saltẽ vt vnũ ab alijs distinctuȝ. q2 si actus distributiui distribuũt terminos in mente. tũc in mentali illius. asinus p̃ter hoiem currit. ⁊ asin⁹ cuiuslibet hois currit. actus distributiui nõ eodẽ mõ denotant. Si auteȝ actus distributiui nõ distribuũt in mẽte sed exceptiui. tũc ibi ñ ẽ eadeȝ q̃ntitas in specie specialissima. ex q̃ illi actus nõ sũt sinonimi in esse actus

Correlariũ. Tenendo q̃ verba significent cũ tp̃e p̃ cõceptus tp̃ales sibi vł extremis sup̃additos. tunc sillogismi ⁊ cõuersiões sicut cõiter formantur sunt ↄñe formales. q2 nõ erit instantia in terminis ampliatiuis quia ibi nõ erit idẽ situs terminoꝝ. Si aũt verbũ significat cũ tp̃e seipso tũc ad hoc q̃ sillogismi ⁊ ↄuersiones sint formales cõseq̄ntie oportet addi ad p̃dicta ↄsimilẽ amplã acceptionẽ sub ↄditione. i. si in vna ponitur termin⁹ acceptus ad certã differentiã tp̃is vel plures q̃ in alia sic fiat. Correlariũ. Tenendo q̃ argumentũ a diuisis ad cõiuncta sit formale req̄ritur etiã eadẽ appellatio forme. ⁊ hoc in cõplexis vt supra est dictum. nõ aũt in simplicib9. q2 iste sunt eiusdem forme. hõ currit. albũ currit. Correlariũ. Illa est bona ↄñа. Parisius venditur panis. ⁊ parisius est ciuitas. g̃ in ciuitate venditur panis. sed nõ est sillogismus. q̃a nõ est consequentia formalis. quia in simili non sequitur sumendo easdem premissas ⁊ inferendo sic. ergo sub ciuitate venditur panis Et nõ potest inferri formaliter et silogistice ex illis premissis quia non sunt disposite ad inferendum conclusionem silogistice nisi quis vellet sic concludere. ergo a ciuitatis venditur panis. ita q̃ ly a sit signum congruitatis

Correlariũ. quinta opinio respondet ad dubium supra motum. Sȝ rñdetur ad questionem principalem questio vt ꝓponitur est vera: quia aliq̃ñ ly consequẽtia bene diuiditur in materialem ⁊ formalem. vt ille terminus consequentia in illa consequẽtiarũ alia est formalis ⁊ alia est materialis: ibi ly cõsequẽtia bene diuiditur in materialem ⁊ formalem. ℞. ad questionem

Sophisma.

Omnis homo est animal. ergo Sortes est animal

Notandum s̃m hugonem presupponendum est q̃ in sophismate ly homo ⁊ ly animal accipiantur absolute quia ipse negat sophisma hoc etiam est rigor verboꝝ sophismatis . Secundo notandum q̃ in esse distributionis om̃es actus distributiui sunt eiusdẽ speciei specialissime ⁊ ly om̃is in sophismate nõ distribuit pro speciebus singuloꝝ quia veritas eius potest saluari alias ⁊ actus distributiui distinguũtur per obiecta formalia ⁊ nõ materialia vt in illis duab9. om̃is homo currit. omnis asinus currit. nam obiecta materialia differũt non autem formalia

℞.ad sophisma. Ad sophisma respondetur q de rigore logice sophisma est falsum z impossibile.q2 rõnalis mala ꝯña. Et dr notanter de rigore.q2 de rigore omnes termini capiuntur absolute.vel oẽs cõnotatiue.z de rigore copule important tps Secundo dicendũ. Si ambe copule absoluunt a tpe vel solum copula ꝯsequentis sophisma est verum z bona cõseq̃tia.q2 tunc cõseq̃ẽs semp erit necessariũ. Tertio dicendũ Si ly hõ in antecedente caperetur absolute z ly anial ꝯnotatiue z nõ ponẽdo pũcta sophisma est bona ꝯña.q2 vt sic añs est impossibile. Si vo ponunt puncta est mala ꝯña in casu quo esset homo plato punctualis z sortes non esset.z hoc si copule in antecedente importarẽt tempus: Si aũt nõ tunc iterũ est bona ꝯña quia añs fieret impossibile.quia valeret tantũ. omnis qui est vel erit zc.est aial totale. Quarto dicendum capiẽdo ambo extrema añcedentis absolute vel connotatiue z copulas de rigore sophisma est falsum z impossibile.q2 rõnalis mala consequentia.

Primo

Secundo.

Tertio

Quarto

Quinto

Quinto dicendum.capiendo ambos terminos cõnotatiue tunc non sequit.omnis homo est aial z sortes est.ğ sortes est aial. Si eñ illõ qd iam est sortes maneret sine aliq̃ resolutione.licet hoc naturaliter sit ipossibile z generaret aliq̃ pars ita q ex illa pte genita z qd prius fuit sortes fieret vnus hõ totalis.z ly sortes significaret solum illud qd prius fuit sortes.antecedens est verum z ꝯñs falsum Nec arguit p regulam quia ly sortes solum est inferius ad ly homo absolute captum Correlariũ Non sequit.omnis hõ est aial.z sortes est vel nõ est.ergo sortes est aial nec sumit ꝯstantia quia constantia est ꝓpõ affirmatiua.modo ista ẽ mixte qualitatis. Correlarium. Bene sequit.omnis argumẽtatio ẽ bona consequentia.sed sophisma est argumentatio.ergo sophisma est bona consequentia.quia si ly argumentatio capitur stricte.minor est falsa. Et quando pbatur.quia est enthimema exquo est sillogismus truncatus. Dicat q Aristoteles cepit argumentationem large quando posuit quattuor species argumentationis z sic sillogismus truncatus nõ est argumentatio stricte capiendo. Si autem capitur large.tunc maior est falsa. Correlarium. Consequens sophismatis est necessarium ex cõditione non autem est simpliciter necessarium.z ly ex conditione est determinatio diminuens ad ly necessarium z non distrahens.quia oñis propositio simpliciter necessaria etiam est necessaria ex conditione.

Correlariũ pmum

Secundum

Tertium.

Propõ necessaria ex conditione

Pro quo notandum q propositio necessaria ex conditione est propositio ex cuius terminis cõstituibil est vna ꝯditional bona ꝯña.vt sortes est animal.q2 bñ sequit.si sortes est sortes est aial. Correlariũ. nõ seq̃tur. Isti termini sunt bona ꝯña.z isti termini sunt sophisma.ğ sophisma est bona ꝯña.nec arguit expositorie q2 non a qualibet pmissarũ ad vnam de omni valet ꝯña. Correlariũ.q cardinalis q̃ scripsit ad parisius in bulla sua.vt illa homo est aial diceret necessitatem principalit tria tenuit. Primum. Omne qd est quando est de necessitate est.z Aristoteles platonem in hoc redarguit primo periermenias. Secundum q omnia futura de necessitate euenirent.z Aristoteles platonez in hoc redarguit sexto methaphisice. Tercium q si nullus homo esset vel

Quartum

Quintũ de bulla cardinalis

fuisset adhuc illa esset vera: homo est animal. Sic albertus magnus su//pra prophirium idẽ tenet. qz dicũt q eẽ eẽntie z existentie ñ sit idẽ. Et di//cunt q eẽ sit quidã modus accidentalr supadditus vl' distinct⁹ ab ẽentia Consequenter notãdũ q Arist. pmo prior. dicit ad veritatẽ vl'is re//quirit veritas oim singulariũ intelligitur de singularibus in supponendo q̃les sunt ille hõ est al. ille homo zc. z nõ in significando vt sortes ẽ al. zc. Nec sequit' cõ aristotelẽ q illa eẽt falsa. a me cognoscit' ois veniẽs. si habe//rẽ cõceptũ illius cõplexi ois veniẽs z non illius cõplexi ille veniens. lz illa singularis sit falsa. a me cognoscitur ille veniens. qa talis singularis non bene format' sz dz sic formari. a me ille veniens fm conceptũ venientz cõ//gnoscit'. ita q ly ille non appellat rõnẽ. Consequent' sciendũ q in ma//teria insolubiliũ dat' ppõ vniuersal' falsa cui⁹ q̃libet singularz si eẽt forma//ta eẽt va. vt illa est falsa ois ppõ est singularis. z tñ omnes eius singulares eẽnt ve si essent formate. Sic etiam datur propositio vniuersalis vera cu//ius singulares si essent formate essent false. vt si eẽnt eius tres singulares z semper demonstret' p ly illa ppõ cuius ly illa est pars vt illa omnis pro//positio singularis est falsa. est vera z eius singulares tres falsificãt seipas Correlarium. Omis ppõ q̃ seqtur bene ad aliã coassũpta sibi neces//saria. etiam sequitur ad eam sine tali necessaria. Et quando arguitur fi//at ergo sic in sophismate addat' illa z sortes est homo in qua absoluetur copula tunc arguit' sic. sophisma est bona cõsequentia. dicatur negando. z quando probat' silogistice. rñdetur quod non sit silogism⁹ qa medium in illa in qua nõ distribuitur supponit p pluribus q̃ in illa in qua distri//buit'. Correlariũ. in sophismate nõ arguitur a toto in q̃ntitate ad suã ptẽ qz ille t'min⁹ q̃ fuit distribut⁹ i añte õberet põi i cõñteñ distributus.

Vtrum in omni bona consequentia ex opposito con//tradictorio cõñtis sequat' oppositũ añcedentis. z si ex opposito cõñtis seq̃//tur oppositũ añtis cõña est bona. Notãdũ qõ ẽ hypotetica copulatia pma ei⁹ ps est cathegorica. sz scda est hypotetica cõditional' Secundo notandũ. q ista qõ originatur mouet' z fundat' sup diffinitione bõe cõñe z eius intellectus ẽ pcise vna diffinitio cõñe. Sunt autem tres fm ori//ginẽ pncipales diffinitiones z modi cognoscẽdi penes quos q̃libet cõña noscitur bona. Prima si oppositum consequentis repugnat anteceden//ti consequentia est bona. Scda si sic esse sicut per antecedẽs significat' eẽ impossibiliter est aliter esse quin etiam ita sicut p consequens significat' esse consequentia est bona. Tercia si ex opposito consequentis sequitur oppositũ antecedentis consequentia est bona sicut videbitur in cõclusiõe responsali. Correlariũ. ly in in qõne dicit circũstantiã ptis. qa cõñs se//quitur ex antecedente tanq̃ ps continui in toto. Correlariũ. ly ex. in q̃//stione potest dicere circũstantiã cause material'. qz cõñs sequitur ex ante//cedente tanq̃ ps material' ex alia parte materiali. Correlariũ. seqtur de rigore ĩportat actũ ex quo ex pñtis tpis z preter rigorẽ importat apti//tudinẽ qz non est terminus importãs potentiã. Correlariũ. seq̃ est an//nalogũ ad bene z male sequi z omne quod seqtur bñ sequit'. Princi

Ad vitatẽ vl'is reqrit' q̃ vitas oim singulariuz

Tres sunt diffinitiões cõñe fm q̃s q̃libet cõña pt. pbari bona vl' mala

In qõne q̃tuor psup//ponuntur.

Primo paliter notandum. ꝙ in illa questione quatuor presupponuntur. Pri
mo ꝙ duo contradictoria non possunt simul stare in veritate ad commu
nem sensum. Unde Aristoteles quarto metaphisice. contradictio est op
positio cuius non est dare medium. vbi Aristoteles reprobat hectorem
Scdo qui dixit ꝙ aliquis homo fuisset sapiens ⁊ non fuisset sapiens. Secū
do p̄supponitur ꝙ quelibet propositio nata est inferre aliam vel eius cō
Tercio tradictoria stat cum ea in veritate Tercio presupponitur quicquid re
pugnat consequenti alicuius bone consequentie. etiam repugnat antece
Quarto denti eiusdem consequentie. Quarto presupponitur quicquid ante-
cedit antecedens alicuius bone consequentie. etiam natuz ē antecedere
consequens eiusdem consequentie. ⁊ ex illis duobus vltimis presuppo-
sitis eliciter vna regula generalis consequentiarum videlicet de primo
ad vltimam de qua supra est habitum circa illud sophisma. aliquid est.
R. q̄ ad p̄mā p̄tē q̄ōis ergo aliqua propositio est. Consequenter notanduz. ꝙ questio habet
duas partes principales. ad cuius primam sit talis conclusio responsa-
lis. In omni bona consequentia ex opposito contradictorio consequen-
tis natum est sequi oppositum contradictorium antecedentis. vt illa est
bona consequētia. homo currit. ergo animal currit. ⁊ ita arguitur ex op-
positis. nullum animal currit. ergo nullus homo currit. ⁊ sic in prima
parte questionis ille terminus oppositum debet stare pro opposito con-
tradictorio ⁊ non contrario quia non semper ex opposito contrario con-
sequentis sequitur oppositum antecedentis. Et ergo q̄stio vt ponitur
est falsa quia est vna copulatiua cuius vna pars est falsa ⁊ impossibilis
R. q̄ ad scdam p̄tē q̄ōnis quia conditionalis que est mala consequentia. Conclusio pro secun-
da parte. Si ex opposito contradictorio consequentis sequitur opposi-
tum contradictorium antecedentis. cōsequentia est bona. ⁊ hec est regu
Declarat aliq̄s ꝯn̄as la infallibilis ⁊ modus cognoscendi consequentias. Patet ergo ꝙ nō
sequitur. vnus illorum non est. ergo sortes vel adam non est demōstrā-
2 do sortem ⁊ adam. nec valet argui ex oppositis. Similiter nō sequit
isti non sunt. ergo ille vł ille nō est demonstrando sortem vel adam. quia
duo pronomina disiuncta sigularis numeri bene supponunt pro aliquo
3 p quo pronomen pluralis numeri non supponit. Similiter nō seq̄t.
illud vel illud est homo. ergo quodlibet illud vł illō est homo, demon-
4 strando sortem ⁊ materiā eius. Correlarium. bene seq̄tur vnus illoꝝ
5 est. ergo quilibet illorum est. Sed illa non valet. vnus illorum cur-
6 rit. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sūt
7 ergo iste ⁊ iste non sunt sic etiam econuerso idem demōstrando: Cor-
relarium. Nō sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit
homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam
8 Correlarium Nō seq̄tur. tm̄ album erit albū. ergo nullū nigrum erit
album in casu in quo aliq̄ res esset nigra ⁊ postea dealbaretur. Cor-
9 relarium. Nō sequitur. tantum sortes se videt. ergo tantum sortes videt
illum hominem. in casu in quo sortes solum videret seipsum. ⁊ m̄lti ho-
mines videret eum. sed nullus preter eum videret seipsum. antecedens
10 esset verum ⁊ consequens falsum. Correlariuz. illa ꝯn̄a tu credis ꝙ

aliquis homo decipitur. ergo aliquis homo decipitur bene valet. ⁊ qñ
arguitur ex oppositis. antecedens secunde consequentie est falsum. quia
sortes decipitur a seipso quando credit ꝙ ipse decipiat ⁊ non fit tunc de-
cipitur a seipso. Correlarium. non sequitur. substantie pars non est. 11
ergo pars substantie non est. ⁊ defacto antecedẽs est verũ et consequens
falsum. Correlarium. non seqtur. sortes incipit esse albus. ergo sortes in 12
cipit esse coloratus. quia si sortes esset ethiops ⁊ fieret albus. antecedẽs
esset verum ⁊ consequens falsum. Correlarium. Illa consequentia 13
ego fui tecum. ergo tu fuisti mecum non valet. quia si esset primũ instãs
esse mei ⁊ tu prius diu fuisses. antecedens esset verum ⁊ consequens fal-
sum. Nec econuerso valet. qa si esset primum esse cuius qui demonstra-
tur per ly tu. ⁊ demonstratus per ly ego dudum fuisset. antecedens esset
verum ⁊ consequens falsum. Correlarium. Quandocunq̃ ꝯña est 14
formalis. tunc arguendo ex oppositis etiam seqtur formaliter. ⁊ quan-
do consequentia est materialis tunc arguendo ex oppositis etiam sequit̃
materialiter. ⁊c.

Sophisma

Tantum pater est: igitur non tantum pater est. No-
tandũ ꝙ hugo loqtur de patre in diuinis ꝓpt̃ expositionẽ marsilij qa ex
ponit ꝑ duas exponẽtes vt pater est ⁊ nihil aliud a patre est. et sic añs es- Hugo loqt̃ hic de pa
set verum si sola trinitas esset. Sed bñ eẽt alius a patre. Unde signa alie tre in diuinis
tatis inter se distinguuntur qa ly differt dicit differentiam essentialem et
personalem. Sed ly alius ⁊ alia dicunt differentiã seu alietatẽ solũ ꝑso-
nalẽ. Sz ly aliud dicit alietatẽ solũ eẽntialẽ. ⁊ ꝰ filiꝰ in diuinis nõ ẽ aliud a
pr̃e. rõ qa ẽ eadẽ eẽntia Sz ẽ aliꝰ a pr̃e qa sũt diuerse ꝑsõe. ⁊ sic signa alie
tatꝫ non sunt eiusdẽ rationis inter se. Secundo notandũ: alio modo
capiendo istum terminum pater. tunc pater est res que de sua substan- Pater
tia generauit filiũ vel filiã. Tercio notãdũ. ꝙ dictio exclusiua addita
vni relatiuo excludit alterũ relatiuũ. seu correlatiuũ. vt tm̃ pr̃ est iam ex-
cluditur filius vt habetur primo phisicorum. Correlarium. Ista est
impossibilis tm̃ trinitas est. qꝛ aliq̃ res q̃ non est trinitas ẽ vt̃ pr̃. Cor Declarat aliq̃s ꝓpões
relariũ differũt ens ⁊ res. ens dicit essentiam ⁊ sic illa ẽ falsa. filius ẽ ens Primo
qd non est pr̃. sz res dicit ꝑsonã. ⁊ sic illa est vera. filius est res que nõ est Secundo
pater. Correlariũ. illa ẽ vera pater in diuinis non est filiꝰ in diuinis.
Sed qñ dicitur tm̃ est negatiua cuiꝰ extrema supponũt ꝓ eodẽ. ergo falsa Tercio
qa supponunt ꝓ eadem essentia Rñdetur ꝙ non sufficit sed sic oporteret
ꝙ supponeret ꝓ eadẽ re. Cõsequẽter notandũ. ſm illã viã q̃ dicit ꝙ ꝓ
põnes exponibiles sint hypotetice sicut tenet hugo tunc mentalis ante-
cedentis non est exclusiua. Sz eius mẽtalis est formaliter ipe exponẽtes
nec ꝓpões de excluso extremo sunt in mente. vt sic sz tales solũ reperiun
tur in voce ⁊ in scripto. Correlariũ. nõ habẽt exclusiue hypotetice rõ
qꝛ nullũ signũ fert̃ extra ꝓpõnẽ cathegoricã. Corr̃. ly tm̃ qñ fac̃ exclusiuã
tũc hꝫ distribuere t̃minũ in voce ⁊ scripto ⁊ ñ in mẽte. qa alias sig distri

butiua in esse distributionis non essent eiusdẽ rationis. qꝛ sibi correspon
deret actus ꝛ distribueret sicut alia signa ꝛ vltra hoc excluderet qđ alia non

R. ad sophisma ꝛ primus sensus eius

faciunt. Per hoc rñr ad sophisma. pmo capiẽdo añs ꝛ ꝯñs in sensib⁹
exclusiuis vt exponantur gratia alietatis sophisma est falsũ ꝛ ipossibilis
ppõ. Sꝫ bona ꝯña. qꝛ añcedẽs est impossibile vt pꝫ p exponẽtes. vñ sic
exponit̃ añcedens. pr̃ ẽ ꝛ nulla res que nõ est pr̃ est modo secunda expo-
nens est falsa. immo impossibilis. Et in tali sensu sophisma est materia
lis consequentia. qa in sili non sequitur. tantum homo currit. ergo non

Scđus sensus

tantum homo currit. Secundus sensus capiendo antecedens ꝛ ꝯse
quens in sensibus exclusis. ita ꝙ antecedens sit vna de excluso subiecto.
in tali sensu sophisma est falsum ꝛ ipossibil̃ ppõ. qꝛ rõnalis mala ꝯña
qa ad v̾itatẽ ppõnis de excluso extremo reqrit̃ ꝛ sufficit veritas ei⁹ piacẽ
tis. Est aũt piacens ppõ remanens dempto signo exclusiuo. Terti⁹

Tertius sensus

sensus capiendo antecedens in sensu exclusiuo. ꝛ ꝯsequẽs in sensu exclu
so sophisma est bona consequentia sed falsa ꝛ impossibilis propositio.

Quartus sensus

quia antecedens ẽ impossibile. Quartus sensus. capiendo antetedẽs
in sensu excluso ꝛ consequẽs in sensu exclusiuo. sophisma ẽ vera proposi-
tio ꝛ bona consequentia. qa ꝯñs vt sic est necessariũ. Correlariũ. Isti
quatuor sensus sophismatis procedunt quando ly tantum facit vnam
exponibilem gratia alietatis. Et potest sophisma adhuc habere quatu
or sensus eodem modo prout ly tantum facit exponibilem gratia plura
litatis. Et sic erunt octo sensus. Et postea adhuc potest habere octo
permixtim. ꝛ sic habebit sedecim sensus qui omnes facile habebunt iu-

Filius ĩ diuinis ẽ res q̃ nõ est pater

dicari ex quatuor dictis sensibus. Correlariũ. filius in diuinis est res
que non ẽ pater. licet filius in diuinis sit ens qđ est pater. Et licet ly ens
ꝛ res conuertatur tñ ly ens qđ est pater ꝛ res q̃ est pater nõ cõuertuntur
qa ly ens qđ est pater importat idemptitatẽ essentialem. Sꝫ ly res que

Soluit argumẽta ꝯ sophisma

est pater importat idemptitatem personalem. Correlariũ. nõ seq̃tur
tantum pater est pater. ergo tantum pater est. probando ab inferiori ad
superius. quia arguitur cum distributiõe inferioris ꝛ superioris. Nec
valet probando ab est tercio adiacente ad est scđm adiacens quia debet

Scđo

argui sine distributione predicati. Correlariũ. non sequitur hoc est et
hoc ẽ tantum pater. ergo tantũ pater est. pbando expositione. qa in ꝯse-
quente ponitur signũ certo modo denotans. cui⁹ denotatio in antecedẽ-

Tercio

te nec formaliter nec virtualiter est expressa. Nec sequitur tantũ deus
est. ꝛ ille deus est pater. ergo tantum pater ẽ. quia a minore ad vnam de

Quarto

omni non valet consequentia. Correlariũ. bene seq̃tur omne ens est
pr̃ ergo tantum pr̃ ẽ. ab vniuersali ad eius exclusiuam in terminis trans
positis distribuẽdo saltez subiectum complete in antecedente quia tunc
antecedens est falsum ꝛ impossibile. Si autem incomplete distribueret̃
consequentia non valeret nec teneret per regulam. Et tunc tantum
valeret antecedens. Omne ens quod est essentia est pater. Si autem
complete distribueretur tunc tantũ valet. Omne ens quod est res que

Quinto

est pater est pater. Correlarium. Copula antecedentis de rigore
non absoluitur a tempore quia non significat adequate rem indepen-

dentem quia vniuoce extendit se ad patrem creatum ꝛ increatū. Cor Sexto
relarium. illa ꝯña non valet tantū deus est. ḡ non tantuȝ deus est. quia
copula antecedentis de rigore absoluitur ex regula linconiensis de qua
supra. Correlarū. bñ sequitur omne idē enti est pater. ꝛ filius ē idē Septimo
enti. ergo filius est pater. q2 maior est falsa. Et quando ꝓbaƭ omne ideȝ
patri est pater. ergo om̄e ideȝ enti est pater ab inferiori ad superius.
Respondetur ꝙ arguitur cum distributione superioris. Correla- Octauo
rium. ly non idem vno modo capitur vt est signū alietatis ꝛ valet tantū
sicut differt a. ꝛ sic illa est falsa. sortes est non idem chimere. Alio mō ca-
pitur pro duabus dictionibus ꝛ negatio capitur infinitanter. ꝛ sic pre-
dicta est vera. Tercio capiendo negationem neganter. ꝛ precedit co-
pulam. sic illa est vera. non idem chimere mouetur.

Vtruȝ ad impossibile sequatur quodlibet: Nota

Qō questio est cathegorica indefinita affirmatiua subiectum est ly ens
inclusuȝ circa ly quodlibet. predicatuȝ vero est hoc totū ad impossibile sequi-
tur et est vna de modo loquendi inconsueto. Et subiectum non restri-
gitur ꝑ regulā topicalem. quia alias ex communi modo loquendi capiƭ
personaliter. ratio. quia non est mens autorum ꝙ ille terminus qōlibet
ens sequatur ad impossibile. Secundo notandum. ꝙ ly impossibile Impossibile capiƭ du-
capitur duobus modis. Uno modo pro termino prime intētionis ꝛ sic pliciter.
est res que non pōt esse. ꝛ sic nihil est impossibile. ꝛ pro nullo supponit.
sed quando dicitur tamen est terminus ampliatiuus ergo a parte subie-
cti positus supponit pro eo quod non est. ꝯceditur ſm Biridanū. sed h̄
intelligitur de termino supponente. Alio modo capitur pro termino se-
cunde intentionis ꝛ valet tantū sicut propositio ipossibilis. ꝛ q̄tum ad
propositum sufficit. Propositio impossibilis est ꝓpositio sic se h̄ns. ꝙ Propō impossibilis
ꝓ nulla differentia tpis sic potest esse sicut per eam significatione totali ꝛ
propositionali significatur vt homo est asin⁹. chimera currit. Et est du-
plex ꝓpositio impossibilis scilicet simpliciter ꝛ ſm quid. Propositio im- Propō ipossibiƚ sim-
possibilis simpliciter est propositio sic se habens sicut per eam significa- pliciter
tur esse ſm eius significationem totalem ꝛ ꝓpositionaleȝ ita pro qualibet
differentia tpis ipossibile ē esse. vt homo est asinus. Et datur illa diffi-
nitio de propositione cathegorica de inesse ꝛ affirmatiua. Etiā talis ē
duplex. scilicet formaliƭ impossibilis ꝛ materialiter ipossibilis. Pro- Propō ipossibiƚ sim-
positio impossibilis simpƚr et formaliter est ꝓpō sic se habens ꝙ queli- pliciter formaliter
bet propositio secum eiusdem forme si esset actu formata etiam esset im-
possibilis vt homo est non homo. Correlarium. omnis ꝓpositio ca-
thegorica de extremis contradictorie oppositis ad ideȝ tempus adequa-
te acceptis est formaliter impossibilis vt asinus est non asinus. Simili-
ter quelibet propositio hypotetica copulatiua affirmatiua cōstituta ex
partibus contradicentibus vel contrarijs est formaliter impossibilis.
vt sortes currit ꝛ sortes non currit. omnis homo est albus. ꝛ oīs homo
non est albus. Sed propositio ipossibilis simpliciter ꝛ materialiƭ est Propō ipossibiƚ sim-
ꝓpositio impossibilis sic se habens ꝙ est formabilis alia propositio se- pliciter materialiter

cum eiusdem forme que si actu esset formata non esset impossibilis vt ho

Propõ ĩpossibil' ƀz q̃d

mo est asinus cum qua illa est eiusdem forme. hõ est animal. Sed ꝓ/
positio impossibilis ƀm quid est propositio sic se habens ꝙ sic eẽ sicut ꝑ
eam significatur esse significatõe totali ꝛ ꝓpositionali ita ꝓ certa differen
tia temporis impossibile est esse. lꝫ non pro qualibet. vt adaꝫ nõ fuit hõ
xp̃ianus non fuit ꝛ vyenne. ĩparator ñ fuit rome. Correlariũ. hec pro
positio est impossibilis ƀm quid. ergo est impossibilis non valet. qꝛ ar/
guitur a parte in modo ad totũ cum dictione distrahente. Tercio no

Regula

tandũ ꝓ regula. ꝙ om̄is ꝓpositio negatiua contingens cuius predicatũ
est terminus distributus ꝛ subiectũ non vel etiam subiectũ est terminus
distributus ꝛ p̃dicatũ est terminus non distributus, ꝛ predicatũ natum
est competere subiecto ꝓ quolibet suo supposito. ꝛ si copula absoluitur
a tempore est ĩpossibil'. Sed si talis ꝓpõ est affirmatiua mõ quo supra
fabricat a' tunc erit necessaria. Exemplũ ꝓmi. homo non est albꝰ. scđi hõ
est albus. Correlariũ. datur ꝓpõ impossibilis q̃ est vera vt non deꝰ
est. ꝛ hoc si propositiones sunt multiplices. Correlariũ: datᷣ proposi/
tio possibilis que nunꝙ̃ potest esse vera. vt illa nulla propositio ẽ negati
ua. similiᷣ illa. om̄is propõ est singularis. Correlariũ. preteritũ ꝓ cer
ta differentia tp̃is ẽ irrecuperabile. ꝛ pro certa est reuocabile. q̃a ꝓ diffe/
rentia tẽporis p̃teriti. Correlariũ. q̃libet ꝓpõ copulatiua affirmati/
ua constituta ex antecedente alicuius bone ꝯñtie ꝛ contradictoria eius/

Propõ simpl'r necessa ria

dem consequentis bone ꝯñe est ĩpossibil'. Quarto notãdũ. q̃a de op/
positis est idẽ iudiciũ ꝙ ꝓpositio necessaria ẽ propõ sic se habẽs ꝙ ꝓ qua
libet differentia tp̃is necesse est sic eẽ sicut per eam significatur eẽ signifi/
catione totali ꝛ ꝓpositionali vt deus est. Et datur illa diffinitio de ꝓpõ

Propõ ƀm q̃d necessa ria

ne necessaria simpliciter. Sꝫ propositio necessaria ƀm q̃d est ꝓpositio
q̃ sic se habet ꝙ pro aliq̃ differentia tp̃is necesse est sic eẽ sicut ꝑ eã signifi/
catur esse significatione totali ꝛ propositionali vt adam fuit. Correla
riũ. sicut duplex est ꝓpositio impossibilis ita etiaꝫ duplex est necessaria

R. ad q̃õnem

scilicet formaliter ꝛ materialiter. Correlariũ. ꝓpõ necessaria ƀm quid
non est necessaria. His premissis respondetur ad q̃õnem ꝙ capiẽdo
ly impossibile pro termino prime intentionis. q̃õcunꝙ̃ etiam ly quod/

Scđo

libet includat q̃õ est falsa ꝛ impossibilis. qꝛ predicatuꝫ pro nullo suppo
nit. Secundo dicendũ. si ly impossibile capiᷣ pro termino scđe inten
tionis. ꝛ ly ens subintelligitur circa ly quodlibet questio iterum est falsa

Tercio

ꝛ impossibilis. quia valet tantũ ad propositionem ĩpossibilẽ sequiᷣ om̄e
ens. Tercio dicendum. capiendo ly impossibile pro termino scđe in/
tentionis ꝛ subintelligendo circa ly quodlibet ly ꝯñs q̃õ adhuc est falsa

Quarto

sed possibilis. nam si solum illa consequentia eẽt hõ est asinus. ergo de
us est cum questione questio eẽt vera. Quarto dicendum ꝛ rñsiue ꝙ

Declarat aliq̃ correla/ ria

omnis consequentia cuius antecedẽs est ĩpossibile ꝛ capitur in illo sen/
su in quo ẽ ĩpossibile est bona. Di ꝛ capiᷣ. ꝛc. ꝓpter illã non deꝰ est ergo
homo est asinꝰ si ꝓpõnes sunt multiplices. Correlariuꝫ. om̄is ꝯñtia

Secundo

cuius antecedens est formaliter impossibile est formalis. vt homo ẽ nõ
homo. ergo homo ẽ asinus. Correlariũ. oĩs ꝯña cuius ꝯñs ẽ formaliᷣ

necessarium est formalis. Correlarium. aliqua consequentia cuiꝰ añ- Tercio
cedens est materialiter impossibile est formalis. vt quando arguitur a
conuersa ad c nuertentem. vt omnis homo est asinus. ergo asinus est
homo. simil ter omnis asinus est homo. ergo homo est asinus. Cor- Quarto
relariuꝫ. non omnis consequentia cuius antecedens est impossibile ꝭm
quid est bona. licet aliqua Primum pꝫ de illa. christianus non fuit ꝛvyẽ
ne. ergo homo currit Secunda pars patet ibi. adã nõ fuit homo. ergo
antichristus erit Correlarium. non omnis consequentia cuiꝰ ꝯñs est Quinto
necessariũ ꝭm quid est bona lꝫ aliq̃ Primũ pꝫ de illa homo currit. ergo
christianus fuit ꝛvyenne. Secũda pars patet ibi homo est asinus. ergo Sexto
christianus fuit ꝛvyenne Correlariũ. q̃ñ dicitur nulla habitudo pos-
sibilis dependet ex impossibili sed in omni ꝯña habitudo ĩportata per
ꝯñs dependet ab antecedente. g̃ ex diffinitione cõsequente. Dicaꝰ ꝙ mi-
nor sit neganda. ꝛ instantia est de consequentia cuius antecedens est im
possibile. nisi forte ad talẽ sensum q: non stat habitudinem ꝯñtis eẽ si- Declarat ꝯñtias
ne habitudine antecedentis. Correlariũ. Chimera est impossibilis Primo
ergo homo est asinus bene valet quia antecedens est impossibile. ꝛ non
sequitur ꝓbando antecedens chimera nõ potest esse. ergo chimera ẽ im
possibilis. nec arguitur a b equiualente ad equiualens quia vna ẽ affir- 2
matiua alia negatiua. Correlariũ. illa ꝯsequẽtia bene valet. tantum
hõ est albus. ergo homo est asinus. quia antecedens est impossibile. q̇a
ſꝫ materia hois etiã est alba. ꝛ si ponitur ꝙ inhereat toto cõposito tunc
etiã quelibet pars est alba. quia qualificat solum rõne inhesionis ꝛ non 3
sicut sensatio. Correlariũ. bñ sequitur deus omne possibile potest fa-
cere. ergo hõ est asinus. ꝛ antecedens est impossibile. q̇a nõ potest facere
aliũ deũ. de hoc curent theologi. ꝛ logicaliꝰ sic. q̇a non potest facere seipꝫ
Similiter sequitur. deus omnia possibilia potest facere. ergo homo est
asinus. quia antecedens est impossibilie. q̇a deus non potest facere iohã 4
nem ꝛ seipsũ. ꝛ tamẽ ambo sũt possibilia Correlariũ. Ille ambe sunt
false chimera est possibilis ꝛ chimera est impossibilis. ꝛ quãdo dicitur
hoc est ꝯ̃ regulam. de q̃libet ꝯ̃dictoriorũ alteꝝ verificatur de nullo ve-
rificantur simul. hoc intelligitur de termino supponente respectu copu-
le de presenti Correlariũ. non sequitur quicquid non ẽ substantia est 5
accidens. ergo quicquid non est accidens est substantia capiendo ly ens
in ly q̇cq̇d in añcedẽte nõ transcendenter ſꝫ in ꝯñte transcendenꝰ tũc añs 6
ẽ veꝝ ꝛ ꝯñs falsũ de ente qõ nec ẽ subã nec añs ſꝫ subã ꝛ accidẽs. Cor
relariũ. bñ sequitur. hõ est asinꝰ imaginarius. g̃ hõ ẽ asinꝰ. si ly hõ capi
tur absolute ꝛ ponunꝰ pũcta. q̇a ſꝫ plures hoies pũctuales sꝰ. diceres vo
lo ꝙ sit hõ pũctualꝰ. rñr ꝙ ꝓprie non ponũtur extensiue ꝛ sic talis non est
sortes. licet sit hõ ꝛ tamẽ si fieret ex certificato dicatur ꝙ ꝑdicta ꝯña nõ 7
valeat. Correlarium. illa ꝯña. chimera est ens compositum: ꝛc. ergo
chimera est si in antecedente ly est importat actum signatũ vt aliq̃ volũt
tũc nõ valet. q̇a ꝺfacto añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. quia antecedens va-
let tantum chimera significat ens compositũ ex. ꝛc. Si aũt ĩportat actũ
exercitatuꝫ vt valet tm̃ sicut existit tũc bene valet. q: añs est impossibile

Et licet predicetur in añcedente diffinitio de diffinito ꝛ talis ꝓpositio vt
in plurimũ est vera tñ r'la intelligit' in terminis supponẽtibꝰ. ꝛ isto mõ ly
chimera in añcedente stat personalit'. Sꝫ primo modo stetit in antecedẽ
te materialit' ꝛ arguebatur a suppõne materiali ad personalem. Sed in
consequente semꝑ stat personaliter. Alij aũt melius dicunt vt placet ha
bentes ꝓ se aristotelẽ ꝑmo poetrie q̇ dicit rebꝰ nõ existentibꝰ i natura ñ
imponitur nomẽ sꝫ rõ: .i. rebus que nõ sũt nõ iponitur eẽ sꝫ rõ .i. ꝯceptꝰ
ꝛ sic predicta valet tm̃ ꝯceptꝰ chimere exp̃mit' ꝑ conceptum correspon-
dentẽ huic cõplexo. ens compositũ ex incõponibilibus natũ componi.
Sic etiam ista. vacuum est locus non repletus corpore valet tm̃ ꝯceptꝰ
vacui exprimitur per conceptum correspondentem huic complexo locꝰ
non repletus corpore. imo si ly est in tali oratione importaret actum signa-
tum oratio fieret incongrua. quia valeret tm̃. vacuũ significat locus non
repletus corpore.

Sophisma

Omnis propositio si est impossibilis est falsa. No
tandum ꝙ sophisma illud ponitur ab hugone tribus ex causis. Primo
ad habendum differentiaꝫ inter conditionalẽ ꝛ vnã de ꝯditionato extre
mo. Scdo vt sciamus ꝓ quo supponat huiusmodi conditionatũ. Ter-
cio vt sciamus cui debeat hmõi conditionatum addi in argumentatiõe.

Sophisma mouetur ꝓpt' tres causas

Secundo notandũ. ꝙ circa sophisma supra dictũ. si nihil est aliquid est
habiti sunt modi quinqꝫ accipiendi ly si. sed tamẽ ꝓut facit vnã de con-
ditionato extremo erit ad propositũ. Unde conditionatũ est aggregatũ
ex ly si ꝛ suis ꝯiũgibilibꝰ ꝛ vt sic solum coniungit termios ꝛ nõ ꝓpositio-
nes ꝛ solũ mediãte verbo indicatiui modi ꝛ verbũ quod immediate se
quitur ly si capitur restrictiue. ꝛ negatio q̄ sequitur immediate ly si tenet'
infinitanter. qꝛ cadit suꝑ verbũ restrictũ. sed negatio que precedit capit'
negant'. ꝛ rõ alias seq̄tur distribuendo partem in sophismate ꝙ sophis
ma non haberet ꝯ̄riaꝫ si negatio semꝑ deberet capi infinitãt'. Tercio
notandum. ꝙ ly si ꝓut facit vnam de conditionato extremo denotat ꝙ
terminus sequens ly si natus sit inferre terminũ precedẽtẽ ly si. Cor-
relariũ qñ ly si ponit' in principio ꝓpõnis tũc de rigore nunqꝫ facit vnaꝫ
de conditionato extremo. quia de natura determinationis extendentis
est ꝙ sequatur. sed quando ly si ponitur in medio tunc distinguatur q̇d
faciat. Correlariũ. ly si qñ facit vnã de conditionato extremo ẽ ꝑs extre
mi. q̇a q̄libet cõiunctio in propõne cathegorica ẽ eiusdẽ extremi ꝑs cu-
ius sunt sua coniũgibilia. Correlariũ. q̇a etiã hꝫ sic ꝯiungere t'minos
ꝛ facere vnã de causato extremo vt oĩs hõ quia est rõnalis est risibilis

Conditionatum

Si qñ facit vnã de cõditiõato exp̃mo q̇d denotet.

Consequenter notandum. ꝙ primũ ly est est cathegorema ſm antiq̇s:
ꝛ rõ. q̇a ex q̄ sic est ꝙ ꝯditionatuꝫ ex termino suꝑiori ꝛ inferiori. sequente
inferiori supponit pro qualibet re mundi. sꝫ quia nullꝰ illoꝝ termioꝝ
significat omnem rẽ mundi. ergo oportet ꝙ sit ibi aliquid rõe cuius sup
ponat ꝓ qualibet re mũdi. alias solũ eẽt ad placitũ dicere ꝙ tale ꝯditio-

Primũ ẽ in sophismate ẽ cathegorema

natũ supponere ꝑ qualibet re mundi. Nec contra regulam antiquorũ est quando verbum substantiuũ habet similes casus a parte añ ꝛ a pte post. qꝛ hoc intelligit̃ qũ tale verbum substantiuũ nõ tenet̃ restrictiue

Terminus nõ debet verificari cũ determia tione extendẽte.

Ultimo notandũ ꝙ ly ꝓpõ in sophismate sic verificat̃ hoc est ꝓpõ. qꝛ determinatio extendens nõ dꝛ verificari cũ determiabili. cuius assigna tur cõiter talis rõ. quia alias termin⁹ supponeret ꝑ aliquo qđ nõ signi ficaret. Sed est adhuc alia rõ. qꝛ ille q̃ imponit alicuius cõplexi suppo sitionem nõ imponit eius significationẽ ꝛ naturalr̃ ꝓsupponit ei⁹ signi ficationẽ. idem est ibi. non sortes est in q̃ subiectum supponit ꝑ q̃libet re q̃ non est sortes. vt ꝑ mẽsa. ꝛ tñ ly sortes nõ significat mẽsam neq; ly nõ qꝛ ly nõ nihil significat Correlariũ. Subiectũ sophismatis nõ restri git̃ nõ ex prima pte regule topicalis. qꝛ predicato dẽpto nõ esset termi nus secunde intentionis. etiã alias est restrictũ. Nec ꝑ quartã ptem. qꝛ ꝑdicatum nõ ꝯuenit subiecto ꝑ suo significato ꝛc. Correlariũ. Sub iectum in sophismate nõ alienat̃. licet addat̃ sibi determiatio nõ suppo nens tñ nõ est pure cathegorematica. sed est includens sincathegore. et hoc totum si est impossibilis est determinatio extendẽs. Ubi aduer te ꝙ determinatio extendẽs est determiatio faciẽs totũ aggregatum ex determinatione ꝛ determinabili supponere ꝑ pluribꝫ q̃ȝ sine tali deter minatione supponeret. Et licet ly si est impossibilis nõ extendat ly ꝓpo sitio neq; quo ad suppositũ neq; q̃ ad significatum. tñ facit totũ aggre gatũ supponere ꝑ pluribꝫ. ꝛ ly ꝓpõ in sophismate significat eq̃ multa et supponit ꝑ eq̃ multis ac si nõ poneret̃ secum determinatio extendens.

Determinatio extendens

Correlariũ. dicendo sic. Omne risibile vel rudibile currit. ly vel rudi bile nõ est determinatio extendens. ꝛ licet ꝛc. tñ hoc deficit ꝙ nõ est det̃ minatio. Pro suppositione cuiuslibet cõditionati est sciendum ꝙ sup positio conditionati attẽdit̃ penes vnã copulatiuã cuius vna ps est ca thegorica in qua subijcitur ꝓnomẽ demonstratiuum denotans rẽ ꝑ q̃ tale cõditionatum debet supponere esse. ꝛ ꝑdicatum est ly ens. Secun da pars copulatiue est ꝯditionalis in cuius antecedente subiectũ ẽ ter minus sinonimus cum subiecto prime ptis ꝛ ꝑdicatũ est terminus se quens immediate ly si. Sed consequens talis conditionalis est cathe gorica cuius subiectum est relatiuum referens significatũ prius demon stratũ. Et ꝑdicatum est terminus immediate ꝑcedens ly si. Hec est co pulatiua penes quã attendit̃ suppositio cõditionati. ꝛ de quocũq; hec copulatiua est vera ꝑ omni tali supponit hmõi ꝯditionatũ Uerbi grã dicendo sic. Animal si est homo currit. hoc ꝯditionatũ. animal si ẽ hõ supponit ꝑ qualibet re mundi. quia hec copulatiua hoc est et si hoc est homo ipsum ẽ aial de qualibet re mundi demõstrata ꝑ ly hoc talis co pulatiua est vera. Et ex hac attentione eliciuntur certa correlaria.

Nota hic copulatiuã penes quã attenditur suppõ conditionati.

Regule de suppositione conditionati.

Primum

Primũ Omne cõditionatum ex terminis sinonimis aut cõuertibilibꝫ supponit ꝑ qualibet re mundi vt chimera si est chimera currit. asinus si est asinus mouet̃ homo si est risibilis ambulat. Secundũ. Omne con ditionatum cuius terminus sequẽs ly si nõ est natus supponere ad po test. supponit ꝑ q̃libet re mundi. vt homo si est chimera currit. hõ si est

Secundum

non ens mouetur. Tertiū. Omne conditionatū ex termino supiori et
Tertiū
inferiori inferiore seqnte ly si supponit ꝑ qualibet re mundi. vt aīal si est
homo currit. hō si est sortes ambulat. Quartū. Omne cōditionatum
Quartū
ex termino supiori ⁊ inferiori supiori sequente ly si supponit ꝑ quolibet
suo supposito termini inferioris et ꝑ quolibet supposito qđ nō pōt esse
Quintū
suppositū termini superioris. vt homo si est animal currit. Quintum.
Omne cōditionatū cuius terminus p̄cedens est transcēdens ⁊ termin⁹
sequēs est ꝯnotatiuus nō ꝯuertibilis cū priori nec inferior nec superior
Sextum
ad ipm. supponit ꝑ q̄libet re mūdi. vt ens si est album currit. Sextuꝫ
Omne ꝯditionatum cui⁹ termin⁹ sequēs ly si est trāscendens ⁊ termin⁹
p̄cedens nō natus est supponere ad potest. ꝑ nulla re mundi supponit
Septimum.
vt chimera si est ens currit. Septimū. Subiectū sophismatis suppo
nit ꝑ q̄libet re mūdi q̄uis nō significet quālibet rē mūdi. Prima ps pa
tet. q2 hec copulatiua est vera de qualibet re mūdi hoc est ⁊ si hoc est im
possibile ipm est ꝓpō. Sed secunda pars patet q2 sepi⁹ aliqđ aggrega/
tum significat aliquā rem cuius tn̄ nulla pars eiusdem eandē significat
vt hec copulatū. materia ⁊ forma significat hoiem. ⁊ tn̄ nulla ps signi/
ficat hominē. ⁊ hec sc̄m modernos logicos. sc̄m aūt antiq̄s in tali cōdi/
tionato ponit̄ aliquid qđ sc̄at oēm rē mūdi vt supra visum est in q̄dam
R. ad sophisma.
notabili. His itaq3 visis rn̄det̄ ad sophisma. Primo put est cōditio/
Primo
nalis hn̄s imediate duas cathegoricas q̄ corrn̄dent sophismati vt totū
toti. sed nulla pars pti. in tali sensu sophisma est vex̄ ⁊ necessariū. q2 con
ditionalis bona ꝯn̄a. ⁊ valet tm̄ Si ois ꝓpō est impossibilis. ois ꝓpō est
Secundo.
falsa. Secundus sensus. Capiendo ly si vt facit vnā de cōditionato
extremo put facit vnā cathegoricā. sed distribuēdo solum ptem. tūc so/
phisma est vex̄. ⁊ tūc rōne signi vl'is sic resoluitur. Propō si est impossi/
bilis ē falsa. ⁊ nulla est ꝓpō quin sit falsa si est impossibilis. Vel sic ⁊ me
lius ex quo est mixte q̄ntitatis in tali sensu. de quocunq3 vex̄ est dicere q̄
Tertio.
sit ꝓpō de eodem si est impossibilis verū est dicere q̄ sit falsa. Terti⁹
sensus. In eodem sensu distribuēdo totū sophisma est falsum. q2 vale/
bit tantū omne ens est falsa ꝓpositio. ex quo ꝯditionatū sophismat3 sup
Declarat argumēta ꝯ sensum vex̄ sophis/matis.
ponit ꝑ q̄libet re mundi. Correlariū. Non sequit̄ in sensu concesso et
cathegorico. ois ꝓpō si est impossibilis est falsa. g̊ oīe ens est falsum. q2
vnum cōuertibiliū distribuitur ⁊ alter̄ nō. Correlariū. Non sequit̄
Secundo.
Ois ꝓpō si est impossibilis est falsa. g̊ tm̄ falsum est ꝓpositio si est impos
sibilis. tenet ꝯn̄a ab vl'i ad eius exclusiuam. quia regula intelligit̄ de vni
Tertio.
uersali cuius totale subiectū distribuit̄. Correlarium. Non sequitur
ois ꝓpō si est impossibilis est falsa. ⁊ ꝓpō necessaria est ꝓpō. g̊ ꝓpositio ne
cessaria si est impossibilis est falsa. q2 determinatio extēdens in ꝯclusiōe
Quarto.
deberet poni a pte alterius extremi. Correlarium. Contradictoriū so
phismatis est aliq̄ ꝓpō non si est impossibilis est falsa ⁊ est vera. Et q̄n
arguit̄. hec ꝓpō nō est falsa. ⁊ hec ꝓpō est ꝓpositio si est impossibilis. igit̄
aliqua ꝓpositio nō si est impossibilis est falsa. Rn̄det̄ q̄ arguitur a nō di
stributo ad distributū. Sed si sic cōcluditur ergo aliqua ꝓpō non si est
omne impossibile est falsa. Dicat̄ q̄ determinatio debet addi altero ex/

tremo. vel dicat͛ q̄ tota significatio ꝯsequentis nō dependet ex significatione añcedentis. q̄a illa signa nō si omne denotant in cōsequēte aliq̄ denotatione que nunq̄ in antecedente nec formaliter nec virtual͛r fuit expressa. Correlariū. Adiectiuū pur͛ a parte predicati nō includit substantiuum a pte subiecti cū oibꝫ determinatōibꝫ vl' oimode equaliter restrictum. qꝛ alias illa fieret inepta hō niger est albꝫ. quia valeret tm̄. hō niger est albus niger hō. ꝛ pariter est in sophismate. Quinto.

Utrum ex possibili sequatur impossibile: Notandū q̄ isti termini possibile ꝛ impossibile debent capi ꝓ terminis secundar͛ intentionū. ꝛ ly impossibile est subiectum ex possibili ens quod seq̄tur est ꝑdicatum. ꝛ subiectū nō restringit͛ ex regula topicali. qꝛ ꝑdicatū non cōuenit subiecto ꝛc. Correlariū. Ly impossibile ꝓ termio secūde intētionis est terminus positiu⁹. ꝛ sic nō valet ꝯña. hec ꝓpō est impossibilis igit͛ hec ꝓpō non est possibilis. Nec illa valet Hec est impossibilis. ergo hec est non possibilis. qꝛ eadem mētalis est possibilis naturaliter ꝓprie significans ꝛ impossibilis significādo executiue vel ex impositione. Correlariū. Nulla eadem mentalis ē vera ꝛ falsa. qꝛ d̄t Aristoteles tertio de anīa. Qui nō vnum intelligit nihil itelligit. ꝛ rō quia mētales termini nō sunt nobis equoci naturaliter ꝓprie significando. ꝛ sensus ꝓpōnis ē mentalis alias vna mentalis haberet aliā mentalē. ꝛ qꝛ ꝓpō dicit͛ mentalis inq̄tum intellectus fert͛ in eā aliq̄ mō ꝛ simul ꝛ semel solū fertur in vnum sensum ꝑ idem obiectum. Sed quando intellectus fertur in aliquam ꝓpōnem capiendo iam negationem negāter. iam infinitanter tūc nō erit eadem mentalis. Correlariū. Ly sequit͛ in titulo ipoꝛtat actū de rigoꝛe qꝛ est p̄ntis tp̄is. Per hoc respōdet͛ ad questionē ꝫm veriorē opinionē tenēdo vicꝫ q̄ ꝓpōnes sint multiplices q̄stio ē vera ꝛ ambo extrema supponūt ꝓ illa. hō ē asinus q̄ sequitur ex illa . non de⁹ ē in bona ꝯña. Sed ad Mar. primo poꝛ͛ q̄ dicit oppositū. Respōdet͛ q̄ voluit q̄ ex nullo añcedenti possibili natū est seq̄ ꝯñs impossibile. vt sic. i. inq̄tum añs ē possibile ꝛ ꝯñs impossibile Et ē rō. quia possibili posito in esse nullum sequit͛ impossibile. alias ex vero sequeret͛ falsuꝫ quod nō debet fieri. qꝛ habitudo ꝯñtis debet dependere ab habitudie añcedentis. Secūdo dicēdū. q̄ etiam illa ē vera ꝫm illā viam. ex possibili inq̄tum possibile sequit͛ impossibile ex superiori causa. Tertiō dicendum. tenēdo q̄ ꝓpōnes non sint multiplices tūc questio ē falsa. qꝛ nunq̄ valet ꝯña q̄n antecedens est possibile ꝛ consequens impossibile. Quarto dicendum ꝫm ambas vias illa ē falsa. ex possibili sequit͛ impossibile in sensu in quo antecedens est possibile ꝛ consequens impossibile. Et hec est conclusio respōsalis ꝛ intentio autoꝛis. Correlariū. Q̄n Hugo dicit in ista q̄stione ex necessario nihil sequit͛ nisi necessariū intelligit de necessario simpl͛r. Correlariuꝫ. Solū ex illo possibili q̄ð vltra sensum ver͛ habet falsum sequit͛ impossibile. et ex nullo possibili necessario sequitur impossibile. Correlariū. Circumscribendo multiplicitatē

Possibile ꝛ impossibile sunt termini secūde intentionis.

R. ad questionem Primo

Secundo.

Tertio

Quarto

ꝓpositionum ex possibilibus non sequit̄ impossibile. licet illa sit bona cō
sequentia. omne currēs est asinus. ⁊ oīs homo currit. ğ omnis homo
est asinus. tñ añs non est p̄misse sed antecedēs est p̄misse vna cum nota

Possibili posito in eē nullū seq̄t̄ ipossibile.

⁊ hoc est vnum possibile. Consequenter notandū. ꝙ regula p̄mo pri
orū Aristotelis viꝫ Possibili posito in esse nullū sequit̄ impossibile sic
intelligit̄. i. ex ꝓpōne que est de inesse alicuius ꝓpōnis possibilis penes
quam attendit̄ veritas eius nō sequitur impossibile. Correlarium.
Questio sic habet cōuerti. igitur qḋ ex possibili sequitur est impossibile
⁊ nō sic. ergo ex impossibili sequitur possibile. q̄ꝛ ex toto predicato nō fit
subiectum. Neqꝫ sic habet cōuerti. ğ qḋ sequitur ex possibili est ipossibi
le. vel sic. ex possibili sequēs est impossibile. Et nō sic. sequēs ex possibi
li est impossibile. q̄ꝛ sit cras solum illa. nō deus est ⁊ ꝓpōnes sint multi
plices. antecedens est verꝝ ⁊ ꝯñs falsum. q̄ꝛ ꝯñs valet tantū ꝙ ex possi
li eo tp̄e quo est possibile sequitur impossibile. Correlariū. Non seq̄
tur añcedens est vna copulatiua affirmatiua cuius quelibet pars ē pos
sibilis. ğ ex possibili sequitur impossibile. quia añs vt sic erit vna ꝓposi
tio impossibilis ꝑ hoc ꝙ partes repugnant Correlariū. Illa ꝯña. tu
es asinus. ergo homo est asinus bñ valet demōstrādo hoiem. ⁊ quādo
ꝓbatur añs. te esse asinū est aliquid. ğ tu es asinus. ⁊ iterꝝ ꝓbando añs
te esse asinum est a te negandū. ğ te esse asinum est ens. ab est tertio adia
cente ad est secundū adiacens negetur vltima ꝯña. q̄ꝛ arguitur a suppo
sitione ꝑsonali ad materialem Correlariū. Nō seq̄tur. sortes dicit ho
minē esse asinū ğ homo q̄ est asinus dı̄ꝛ a sorte. neqꝫ arguit̄ ab actiuo ad
passiuum. q̄ꝛ subiectum nō est terminus transcendēs. ⁊ ly hoiem esse asi
num in añcedente stat materialiter. ⁊ in ꝯñte ꝑsonaliter. Correlariū
Arguendo sic. Hoc est hō ⁊ hoc est asinus. ğ hō est asinus. ⁊ q̄rendo ḋ
bonitate ꝯsequentie ⁊ idē demōstrando ⁊ lateat dmōstratio. dicatur ꝙ
dubiuꝫ est an ꝑtes sint vere. Sed nō est dubiū quin tota copulatiua sit
falsa ⁊ impossibilis Correlariū. Nō sequitur tu nō es aliud q̄ꝫ hō ru
dibilis. ğ tu es asinus. q̄ꝛ añs est verū. q̄ꝛ nega tiua cuius vnū extremo
rū ꝓ nullo supponit. Et qñ arguitur tu nō es aliud q̄ꝫ hō rudibilis et
tu es. ğ tu es idem qḋ homo rudibilis. Rñdetur ꝙ debet sumi cōstan
tia etiam alioꝝ terminoꝝ ibi positoꝝ. vt sic homo rudibilis est. et tūc be
ne valet. Correlariū Bene sequitur. equus meus nō potest comedere
ergo hō est asinus. quia añs est impossibile. Etiā bene sequitur. oīs hō
potest esse currens. ğ homo est asinus. q̄ꝛ añs ē impossibile. q̄ꝛ valet tā
tum oīs hō q̄ pōt esse potest esse currēs qḋ pōt esse. ⁊ sic hō posset eē asi

Circumscribere multiplicitatē ꝓpōnum.

nus. Correlariū. Circūscribere multiplicitatem ꝓpōnum est eandē
vocalem vel scriptam. vel etiam mentalem nō naturalr̄ ꝓprie significā
tem nō habere plures mētales naturaliter ꝓprie significantes sibi inui
cem nō cōicantes ⁊ nō sinonimas. Dicitur n̄ cōicantes ꝓpter hoc si sup
ponitur ꝙ ꝑs ꝓpōnis sit ꝓpositio. Dicitur naturaliter ꝓprie significātes
quia eadem ꝓpō potest habere plures mentales. Unam naturalit̄ cōi
ter significantem ⁊ vnam proprie naturaliter significantem. Et vnā ad
placitum ꝯsecutiue significantem.

De cõseq. octauũ Sophiſ.

Sophiſma.

Iſta conſequentia eſt bona. ergo homo eſt aſinus

Notandum q̄ ly iſta in ſophiſmate debet demõſtrare ipſum ſophiſ
ma met cuius eſt pars. Hec fuit intentio autoris. licet poſſit etiã quecũ
q̄ cõſequentia demõſtrari. Secũdo notandũ Quando in aliqua ꝓ
poſitione ponitur ꝓnomen demõſtratiuũ habens ſecũ expreſſe ſubſtã
tiuũ ſignificans ꝓpõnem tunc indifferenter poteſt demõſtrari vocalis
ſcripta vel mentalis. Correlarium. Sophiſma eſt multiplex ꝓpter ꝓ-
nomen demõſtratiuũ ꝑ quod poſſumus diuerſa demõſtrare ⁊ ipm̄ eq̃
uocare. Tertio notandũ q̄ Hugo circa illud ſophiſma supponit re Hugo ſuppõit aliq̃s
gulas. Primo q̄ identitas nũeralis ꝓpõnis vocalis vel ſcripte nõ argu regulas Primo
atur ex eius mentali. hoc eſt ſtat idẽ ſcriptũ habere plures mẽtales.
Secundo q̄ ps ꝓpõnis ſupponat ꝓ propoſitione cuius eſt ps. q2 ali- Secundo
as ſophiſma eſſet bona ꝯña. ⁊ añs eſſet impoſſibile in primo ſenſu.
Tertio q̄ ꝓnoĩa ſint in mente. quia alias certum eſſet q̄ añs eſſet verũ Tercio
⁊ cõſequens falſum. q2 valeret tantũ. in mente aliqua ꝯña eſt bona. igit
homo eſt aſinus. Item ſupponit alias regulas. Primũ q̄ conceptus
⁊ ꝓpões mentales non ſint a nobis imponibiles. quia illud quod eſt
a nobis imponibile ſignificat nobis ad placitum. Secundũ q̄ conce-
ptus eſt imutans inſtrumentabile potentie inferioris. Tertium q̄ rei
non cadentis ſub ſenſu poſſit formari ꝯceptus ſingularis. Conſeq̄n Si ſophiſma ſit ꝓpõ
ter notandũ. Si ꝑ ly iſta in ſophiſmate dmõſtrat̃ ſophiſma vocale tũc cathegorica
ſophiſma eſt cathegorica nõ inſolubilis Si aũt per ipm̄ demõſtrat̃ mẽ
talis in qua mentali iterũ alia demonſtrant̃ ſophiſma eſt inſolubile. Et
ſm̄ Holandrinũ tales ſunt hypotetice. q2 ſm̄ anglicos quelibet ꝓpõ ſi-
gnificat ſe eſſe verã. Sed hentiſberi anglic⁹ dt q̄ tales ſunt cathegorice
caudate. Rõ. q2 quelibet ꝓpõ que extra caſum obligiſticũ eſt cathegori
ca. etiam in tali caſu eſt cathegorica Sed eſt alia via Marſi. ⁊ Biri. q̄
ſophiſma ſit cathegorica nõ caudata. q2 quelibet ꝓpõ ſignificat ſe eẽ ve-
ram ſolum virtualiter. ⁊ licet ſm̄ illum modum cõuerſiones ⁊ ſilogiſmi
patiant̃ inſtantiam in inſolubilibꝫ. tñ adhuc ſunt formales. quia ſuffic̃
q̄ preter materiam inſolubiliũ nõ patiant̃ inſtantiã. Item notandũ
q̄ ſm̄ modũ hũc iudicando de rñſione ſophiſmatꝫ ſunt tres ꝓpões. ſcꝫ
ſophiſma vocale a in quo ꝑ ly iſta demõſtret̃ mentalis b. Sed illa non
eſt ꝓpria mentalis eius in qua mentali iterum demõſtret̃ alia mentalis
c. in qua tertia mentali que eſt vera mẽtalis ſophiſmatis vocalis dmõ
ſtretur ſophiſma vocale. ita eſt iudicandum. Correlariũ. Rñdendo
ad hoc ſophiſma vocale vel ſcriptum ⁊ an añcedens ſit poſſibile vl' im-
poſſibile. oportet ſciri an ꝯña demonſtrata ꝑ ly iſta poſſet eſſe bona per
nouam impoſitionẽ vel nõ poſſet eſſe bona ꝑ nouam impoſitionẽ. Cor
relarium. Añcedens ſophiſmatis ẽ poſſibile pro qualibet ꝯſequentia
vocali vel ſcripta. Sed ꝓ nulla mentali mala. quia ſignificat naturalit̃
ꝓprie ⁊ talis nõ poteſt imponi. Per hec reſpondetur ad ſophiſma. R. ad ſophiſ. Primo
Si per ly iſta demõſtrat̃ vocalis vel ſcripta cuius ipſum eſt pars. tunc
ſophiſma eſt negandum vt mala conſequentia. etiam vt falſa propoſitõ

quia antecedens est possibile ꝛ consequens impossibile. quia q̄libet vo
calis vł scripta ꝑ nouam impositionē potest fieri bona ꝯña. quia potest
imponi. licet forte nunq̄ȝ imponatꝛ. qꝛ si imponeretꝛ tunc possit esse bona
Secundo ꝯña. vt ibi. tu vocaris asinus. g̊ tu es asinus. Secundus sensus. Ꝺñ
per ly ista demōstratꝛ mētalis in qua mentali ecōuerso demōstratꝛ voca
lis. sophisma est ꝯcedendum vt bona ꝯña. sed est falsa ꝓpositio. qꝛ ante
cedens vocalis sophismatis est impossibile. quia mentalis demonstra//
ta est mala consequentia. ꝛ vocalis econuerso demonstrata in mentali ē
bona consequentia ad minus ꝑ nouam impositionez. ꝛ tamē cōsequēs
est impossibile. Et illa mentalis nunq̄ȝ potest esse bona consequētia. qꝛ
mentalia non sunt a nobis imponibilia. qꝛ valet tantuȝ. illa ꝯsequentia
vocalis est bona ꝯña. hoc est verum ad minus ꝑ nouam imppositōez
Tertio Terti⁹ sensus Ꝺñ ꝑ ly ista demōstratur in sophismate vocali a vna
mentalis b in q̄ demōstratꝛ alia mētalis c in q̄ mētali c demōstratꝛ sophis
ma nostrū vocale. qꝛ tūc sophisma est ꝯña bona. qꝛ antecedēs est ipos//
Duplex ē demonstrabile. sibile. Et ꝓ illis sensib⁹ est sciendū ꝙ duplex est demōstrabile scȝ pro
pinquum ꝛ remotū. Propinquum est demōstrabile in qđ act⁹ demō
stratiuus immediate terminatꝛ. Sed remotū est res significata per de
monstrabile propinquū Patet ergo ꝙ nō oportet oē demōstrabile re
motū esse prius tempore vel natura ipso ꝓnoie demōstrante. qꝛ possu//
mus demōstrare chimeram. sed bene hoc est verū de obiecto ꝓpinquo.
Et illud est motiuum Hentisberi anglici dicētis ꝙ ꝑs ꝓpōnis nō sup//
ponit ꝓ ꝓpōne cuius est pars.

Vtrum ex vero sequatur falsum: Notandum ꝙ ista
questio est cathegorica de modo loquendi incōsueto. ꝛ falsum est subie
ctum. ens quod ex vero sequitꝛ predicatū. ꝛ debet ly sequitꝛ capi ꝓut dicit
actualem seq̄lam. ꝛ ly verum ꝛ falsum ꝓ termis secundaꝝ intentionuȝ.
qꝛ si caperētur ꝓ terminis primaꝝ intentionum tūc q̄stio tantū valeret
Vtꝝ ex ente sequatꝛ falsum. ex quo quodlibet ens ꝑticipat tantū de veri
R. ad questionem tate quantū de entitate. Per hoc respondetꝛ ad q̄stionē eodē mō sicut
ad p̄cedentē. qꝛ si ꝓpōnes sunt multiplices q̄stio ē vera. ꝛ ambo extrema
supponunt ꝓ ꝯsequēte illius. nō deus est. g̊ nullus deus est. qꝛ ꝭm istā
viam eadē ꝓpō est vera ꝛ falsa in diuersis tn̄ eius sensib⁹. Si aūt ꝓposi
Conclusio tiones nō sunt multiplices questio ē falsa. Et est ꝯclusio ꝙ nunq̄ȝ ex ꝓ//
positione vera capta in sensu in q̊ est vera sequitꝛ ꝓpositio falsa i sensu in
quo est falsa. Patet ergo ꝙ etiam illa est cōcedenda. ex vero inq̄ȝrū verū
sequitur falsum. ꝛ ambo extrema supponūt ꝓ ꝯsequente prioris conse//
quentie. Sed ista est falsa ex antecedēte vero sequitꝛ ꝯñs falsum in sensu
in quo āns est verum et consequens falsum ꝛ est sinonima cum conclu//
sione Secundo patet ꝙ intentio illius questionis sumitur ex cōmuni
autoritate que dicit. ex falso verum. ex vero nil nisi verum. Et intelligitꝛ
sic. ꝙ ex ꝓpōne falsa impossibili bene sequitꝛ ꝓpositio vera contingens vł
necessaria. Sed ex ꝓpositione vera nihil sequitꝛ nisi ꝓpositio vera. Ter

tio patet q circumscribere multiplicitatem ꝓpositionū ꝛ ꝓpōnes non esse
multiplices idem sunt sicut nō circumscribere multiplicitatem ꝓpōnuꝫ
ꝛ ꝓpōnes esse multiplices. Aliud aūt est dicere ꝓpositionem esse pro//
positionem solū in ordine ad eius mētalē vel non eē. qꝛ ꝓpōnem nō esse
propositionē nisi in ordine ad eius mentalē valet tantū. i. ꝯsiderando ꝓ
positionē acsi actu nulla mētalis eius esset sicut si quidam albus homo
ꝯsideratᷣ nude pure ꝛ absolute vt hō nullo habito respectu ad albedieꝫ
Correlarium. Non sequitᷣ Adam nō est. ḡ sortes vel adā nō est. nec Declarat ꝯñas.
arguitᷣ a pte disiuncti ad totū. qꝛ arguendo negatiue debet sumi cōstan Primo.
tia partis disiuncti. Correlarium. Nec sequitur alteꝝ illoꝝ nō est. ḡ Secūdo.
adā vel sortes nō est. demōstrādo adā ꝛ sortes. qꝛ de facto añcedens est
veꝝ et ꝯñs falsum. Correlariū. Non sequitᷣ. sortes differt ab animali Tertio
quod est asinus. ḡ sortes differt ab aiali. capiendo ly quod relatiue ꝛ re
strictiue simlᷣ. nec arguitᷣ a pte in modo ad totū. qꝛ arguitᷣ cum distribu//
tione totius. sed bene valet consequentia capiendo ly quod relatiue tm̄.
quia sic antecedens est vna copulatiua cuius vna pars est impossibilis
quia valet tantum sortes differt ab animali ꝛ illud est asinus. Sic etiā Quarto
illa bene valet Sortes nō est animal quod est asinus ergo sortes nō est
animal. capiendo ly quod relatiue tm̄ sed nihil valet capiendo ly qd̄ re
latiue ꝛ restrictiue simul. Correlarium Nō sequitᷣ. ego bis bibi vinū Quinto.
in illa stuba. ergo ego bis bibi vinū. in casu in quo biberem ꝛ ꝓgrediar
ante stubā ꝛ intrarem bibendo ꝯtinue. añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Sic Sexto
nec sequitᷣ Ego sexies fui in ecclesia. igitᷣ in ecclesia fui bis. si ego fuissem
in sex ecclesijs ꝛ nulla in eccl'ia fuissem bis. Añs esset verum ꝛ conseqns
falsum. Correlarium. Nec sequitur. Tu non es homo ꝛ asinus. er// Septimo
go tu es non homo et asinus. Nam in casu in quo res demonstrata nō
esset antecedens esset verum ꝛ consequens falsum. Nec arguitᷣ a negati//
ua de predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito. quia de//
beret argui cum constantia. Correlarium. Bñ sequitᷣ. chimera pōt Octauo
non esse. ergo chimera est ens qd̄ non potest esse. ꝛ añcedens non valet
tantū sicut illa chimera possibiliter nō est. qꝛ illa est negatiua ꝛ alia affir
matiua. Correlariū. Illa ꝯña. iohannes ꝛ petrus fuerunt. ergo nul Nono
lus homo fuit oīs hō. nō valet. qꝛ si materie iohānis ꝛ petri prius fuis
sent sepate ꝛ iam primo vnirentᷣ ꝛ solum iohānes prius fuisset hō. añce
dens esset veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. Correlariū. Nō sequitᷣ a ꝛ b differunt Decimo
ab inuicem. ꝛ a ꝛ b sunt sortes ꝛ plato. ḡ sortes ꝛ plato differūt ab inui//
cem. ꝛ significet ly a singulariter ambas materias sortis ꝛ platonis. ꝛ ly
b ambas formas sortis ꝛ platonis. ꝛ hoc si numerus pluralis equiuo//
catur. Si autem numerus pluralis capitur semper vel copulatiuꝫ vel di
uisim tunc bene sequitur. Correlariū. Nec sequitur a ꝛ b nō differūt Undecimo
ab inuicem. ꝛ a ꝛ b sunt sortes ꝛ plato. ergo sortes ꝛ plato non differunt
ab inuicem. ꝛ significet ly a singulariter sortem ꝛ platonem. ꝛ ly b etiam
significet sic. nec arguitur expositorie. quia ab aliqua premissaꝝ ad vnā
de omni non valet consequentia. Correlarium. De illa consequen// Duodecimo
tia est distinguendum. ex vero sequitur falsum. ergo ex veris sequitur

falsum. qꝛ si vocalis vel scripta est ꝓpositio. etiã nõ in ordine ad eius mẽtalem tũc nõ valet. quia si ly a significaret sinonime cũ ista nõ deus est ꝛ etiã ly b. ꝛ fieret solũ illa ꝯña a est. igiť b est. tunc ex vero sequiť falsum. ꝛ tñ non ex veris. quia non sunt plura vera. licet sint plura entia sed partes eius non significant verum. Si aũt teneť via opposita tunc bene valet.

Tredecimo. Correlarium. Bene sequitur. sine oculo tu potes videre. ergo hõ ẽ asinus. quia ly sine abnegat omnes differentias. ꝛ sic sequereť ꝙ tu posses videre sine oculo quez posses habere vel quod posses videre cũ oculo quem non posses habere.

Sophisma.

Impossibile est te currere si tu potes currere.

Notandũ ꝙ sophisma proprie est propositio hypotetica conditionalis affirmatiua ꝛ nõ est vna de ꝯditionato extremo. qꝛ cõiungit iam integras orationes. tñ si fieret ex certificatiõe ꝛ pter rigorẽ tunc esset cathegorica sicut alie ꝓpões de cõditionato extremo. Secundo notandũ ꝙ hugo cepit illũ terminũ impossibile solũ ꝑ termio secũde intentõis. põt tñ capi pter rigorẽ etiã ꝑ termino prime intentionis. ꝛ sic ex diuersa acceptione huius termini impossibile. ꝛ ſm ꝙ ptem vel totũ restringit consurgit multiplicitas sophismatis. Tertio notandum. circa illud sophisma supponunť duo. Primuz ꝙ ꝑ ambo pnoia demõstrareť idem ꝛ illud ad qd̃ fit sermo. qꝛ si chimera demõstrareť nõ esset dubiũ qn sophisma esset bona ꝯsequentia. Secundo supponitur ꝙ copule sophismatis sint tpales. qꝛ si copula in consequente absolueretur a tpe. iteruz

R. ad sophis. Primo nõ fieret dubiũ de cõsequentia. Per hoc rñdeť ad sophisma ꝙ sophisma habet tres sensus de rigore ꝛ duos preter rigorem. Primus sensus est capiendo ly impossibile ꝑ termino prime intentionis ꝛ totum sequens personaliter. in tali sensu sophisma est falsũ ꝛ impossibile. qꝛ cõditionalis mala consequentia. vnõ antecedens vt sic est possibile ꝛ ꝯñs

Secũdo impossibile. Secundus sensus. capiẽdo ly impossibile pro termino secunde intentõis ꝛ ꝙ restringat ex diffinitõe ꝓpõnis modalis ꝯposite totum sequens ad standum materialiter in tali sensu est verum. quia est cathegorica affirmatiua cuius extrema supponunt pro eodem. ꝛ subiectum est ly impossibile. ꝛ hoc totum te currere si tu potes currere est predicatum.

Tertio. Tertius sensus est capiendo ly impossibile iterum pro termino secunde intentionis. et restringat solum ly te currere ad standum materialiter ꝛ non totum sic sophisma est falsum. ꝛ valet tantuz. Si tu potes currere propositio impossibilis est tu curris. imo est conditionalis mala consequentia. quia si significatuz huius quod est curris imponereť vt significaret sinonime cum illa. homo est asinus. tunc conseqns est impossibile. ꝛ iam nullus termin⁹ imponitur nec equiuocatur in sophismate. Sed significatum terminorum in sophismate imponitur. et hoc non est incõueniens

Quarto Quartus sensus. capiendo ly impossibile ꝑ termino prime intentionis. ꝛ totum sequens preter rigorẽ materialiter

sic sophisma est falsum. q2 v3 tm̄. res ip̄ossibilis est ly te currere sic̄ potes currere. Quintus sensus est capiēdo ly impossibile ꝓ termino secūde intētionis. et totum qđ sequit̄ p̄ter rigorē ꝑsonaliter sic sophisma ē falsū q̄a valet tm̄ ꝓpō ip̄ossibil' est te currere si tu potes currere. Quinto

Conseq̄nt̄ notandū. ꝙ biridanus dicit ꝙ in illa. hominē possibile ē esse animal. hoc totum possibile est esse. ē copula. ⁊ ly possibile non sit determinatio min⁹ p̄ncipal' copule sicut nos dicimus. q2 alias seq̄t̄ ꝙ ibi eēt ꝓpositio. hominem est esse animal. q2 solū pars minus p̄ncipalis est deposita. Dicēdum est ergo ad argumentū Biridani ꝙ in duobus casibus sine determinatione minus principali non potest constitui ꝓpō. Primo quando talis determinatio determinat copulā gratia compositionis vł' diuisionis sic soluitur argumētū Biridani. Scđo qn̄ talis determinatio ē aduerbiū ⁊ importat actū anime interiorē sitiens libenter biberet. Correlariū. Illa ꝯn̄a nō valet. hec ē ꝓpō modal' cōposita ḡ nō est modalis q̄a eadē ꝓpō est modal' cōposita ⁊ diuisa vt possibile necesse ē hominem currere. capiendo ly possibile ꝓ t̄mino secunde intentionis. ⁊ ly necesse ꝓ termino prime intentionis. Nec illa valet. hec ꝓpō non est modal'. igitur est de inesse. quia demonstrando hypoteticam. Similiter nō sequitur. hec est propositio cathegorica non modal'. ergo est de inesse. q̄a demonstrando illā. sortes est vł' possibiliter non ē. antecedēs est verū ⁊ ꝯn̄s falsum. Correlariū. illa deū esse omnipotentem necesse est vel nō ē impossibile est modalis cōposita et diuisa. ⁊ copula ei⁹ determinat̄ gratia cōpositionis vł' diuisionis: Correlariū. l3 ly currere iportat mutationem successiuam tamen nō h3 ampliare ex regula Biridani. q̄nto phisicoꝝ. q̄ōe vtrū generatio generet̄. q̄a talis regula intelligit̄ dummodo iportat mutationem successiuā de non esse ad esse. vel econuerso. ⁊ sine q̄b⁹ cōis modus loquendi saluari non potest

Utrum regule consequentiarum deseruientes Consequentijs formalibus sint bone. Pro q̄stione nota. ꝙ magister marsili⁹ in ista materia tenet ꝙ copulatiua affirmatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua de partib⁹ contradicētib⁹ contradicant. ⁊ hoc iō. q̄a formalit̄ repugnant in ꝟitate ⁊ falsitate sil' ergo f̄m eū q̄ntū ad ꝑtes materiales debēt oēs cōditiones ꝟuari de contradictorijs. ⁊ ergo debet solū haberi respectus ad ꝑtes materiales an cōtradicāt vel non. ⁊ hoc etiam tenet hugo. Et f̄m Marsilium copulatiua affirmatiua ⁊ disiunctiua negatiua de partib⁹ contradicentibus equiualent. immo simpliciter sunt sinonime f̄m eum q2 ipse dicit ꝙ eadē ꝓpositio sit affirmatiua ⁊ negatiua in eode3 sensu. ⁊ declarat ipse de copulatiua negatiua que est de partibus contradicentibus disiunctiue affirmatiue. talis eñ est copulatiua negatiua in mente. Sed in hoc cōmuniter non tenet̄ marsilius nec communiter h̄ ꝯceditur sed bene dicitur ꝙ cōmuniter equiualent quo ad verum ⁊ falsum. ita ꝙ non stat vnā esse veram quin etiam alia sit vera. Sed non equipollent

formaliter q essent ppones sinonime. et ergo coiter ponitur copulatiua negatiua in mente. imo tot spes negatiue quot affirmatiue. sic etiam coit non tenet suus modus de odictoriis. Sz tenendo odictorias i hypotecticis nihil aliud fiat nisi q copula principal neget vl negata affirmet. Et sm marsiliu ly et affirmatu valet ly vel negatu. et h simplr loquedo non e verum. qa ista e vera ho est asinus non vl ho est capra. tn illa e impossibil ho est asinus et ho e capra. Sz dz dictu suu sic intelligi. qncunqz ly n vl. vl ly vel negatu ojungit ppones odicentes ppositionibus ojunctis p ly et tunc tales ppones equalent ita q no stat sic ee sic rone ly no vl requiritur qn ita sit sicut roe ly et reqritur et econuerso. Et causa est. quia ratione ly non vel nullam partem principalem disiunctiue cuius est copula principalis requirit esse veram. et sic si nulla est vera tunc ex consequeti odictorie partium sunt vere. et hoc requiritur roe ly et. et sic copulatiua affirmatiua. et disiunctiua affirmatiua de partibus contradicentibus odicunt sm marsilium. Ita etiam copulatiua affirmatiua et disiuctiua affirmatiua de partibus ortiantibus oriantur. et de partibus succotrariantibus succotrariantur. Sz tamen copulatiua affirmatiua disiuctiua et negatiua de partibus contrariantibus non semper equiualent. vt patet in istis. ois homo est albus et omnis hoc est animal. nullus homo est albus no vel nullus homo est animal.

Oratio rone ly arguendo resoluitur triplicit

Prima regula. Arguendo a tota copulatiua ad alteram eius parte est bona consequentia et formalis. Et pro ista regula et sequetibus est notandu. ratione ly arguendo q oratio ratione sui habz resolui tripliciter videlicet conditionaliter causaliter et temporaliter. Et hoc ideo. qz qncuqz gerundiu terminatu in do ponitur in oratione. et no construitur a parte post cum verbo adiectiuo vel eius participio. tunc ponitur in designatione osequetie. Et quocunqz regula resoluatur isto modo semper est falsa. quia si conditionaliter vel causaliter tunc est mala consequentia et tunc valet tantum. si arguit a tota copulatiua ad alteram eius partem consequentia est bona et formalis. et ibi ly arguitur capitur impersonaliter. et sic de rigore no est propositio nisi exprimatur suppositum circa ly arguitur. vt sic ab aliquo arguitur. Et ans tal causal vel conditional est naturaliter impossibile qz naturaliter nunqz arguitur a tota copulatiua ad alteram eius parte eo q illud quod est pars copulatiue non est conseques sed bene e propositio sibi sinonima. Cu p diuinam potetia est possibile vt si eadem ppositio esset replicatiue pars copulatiue et cum hoc consequens et sic est mala consequentia. quia staret q argueret ad partem minus pncipale. vl q argueret a copulatiua negatiua et q ona no esset bona. Sic etia si resoluit tpalit tunc adhuc ipsa est falsa. quia tunc prima pars copulatiue e falsa. vt illa. in aliquo tempore arguitur a tota copulatiua ad alteram eius partem ex quo nunqz arguitur ad partem vt dictu e. Sed si sic diceretur. arguendo a tota copulatiua ad altera eius parte vel ad propone sibi sinonimam est consequentia bona et formalis tunc esset vera resoluendo eam tpaliter. Alio mo-

do ly arguendo capitur abstractiue. illo modo videlicet ꝓ argumento
ꝛ tunc regula valet tantum. argumētū a tota copulatiua ad alteraꝫ eius
ꝑtem est bona consequentia ꝛ formalis. ꝛ tunc iteꝝ de rigore verborum
est falsa qꝛ subiectū ꝓ nullo supponit. Si aūt adderet̃ vel ad propositio
ginē sibi sinonimā tunc esſꝫ vera. Debet igitur regula vltiate sic itelli Intellectus regule
gi. Omis ꝯña cuiꝰ añcedens est vna ꝓpositō copulatiua affirmatiua vt
sic capta et consequēs est vna pars principalis ꝛ materialis talis copu//
latiue. vel ꝓpō sibi sinonima ꝛ antecedēs ꝛ ꝯñs capiūt̃ in istis sensibus
est consequētia bona ꝛ formalis. vt hō currit ꝛ asinus currit. igit̃ homo
currit. ꝛ ly ꝯña dꝫ ibi capi large Dicitur cuiꝰ añs est vna copulatiua qꝛ
si eēt vna disiūctiua vl' ꝯditional' non oportet valere ꝯñaꝫ. Dr̃ etiā affir
matiua q̇a si eēt copulatiua negatiua tūc iteꝝ nō oporteret ꝯñam vale//
re. licet qñꝫ valeat vt qñ tal' copulatiua negatiua est impossibil'. Dicitur
vt sic capta qꝛ si añcedēs caper̃ in sensu disiunctiuo. Dicitur ꝛ consequēs
est vna pars ꝛc̃. q̇a si eadem ꝓpositio esset replicatiue pars copulatiue. ꝛ
ꝛ cum hoc consequens ꝛ tunc in tali casu consequens non esset sinoni//
mum vni parti cum idem non sit sinonimum sibiipsi. sed erit met talis
pars. Dicitur vel ꝓpō sibi sinonima. quia naturaliter loquendo tunc so
lum arguitur ad partē sinonimā parti copulatiue ꝛ non arguit̃ ad ipsaꝫ
partem. Et dicit̃ notanter ṕncipali ꝛ materiali. q̇a nō sequit̃ hō currit
vel homo est asinus ꝛ deus est igit̃ hō ē asinus. qꝛ iam arguitur ad par//
tem minus pricipalem copulatiue. Item arguitur ibi iuxta regulam Arguitur primo
ꝛ tamen consequentia non valet tu ignoras ꝙ deus ē ꝛ papa dormit. er//
go tu ignoras ꝙ deus est. Sic etiam tu dubitas ꝙ deus est ꝛ papa Secundo
dormit igitur tu dubitas ꝙ deus est. Confirmatur. ibi arguitur per Tercio
regulam ꝛ tamē nō valet possibiliter homo currit ꝛ homo est albus er//
go hō currit. ꝛ volo ꝙ ly possibiliter determinat totū sensum hypotetica
lem ꝛ nullam ꝑtē. tunc enim antecedens est verū ꝛ consequens falsuꝫ si
nullus hō curreret. Confirmatur de illa. oēs hoīes sunt asini vel ho Quarto
mines. ꝛ asini sunt asini. ergo oēs hoīes sunt asini. Itē de illa. con// Quinto
tingenter deus est et papa dormit. ergo contingenter deus est. Iterū Sexto
de illa. īpossibiliter hō currit ꝛ homo est asinus. igitur īpossibiliter ho//
mo currit. Ad primum respondetur capiēdo ly ignoras vt restringat R. ad primum
solū illam orationē. deus est ꝛ non totū sequens ad standum materialit̃
tunc ꝯsequentia est bona ꝛ antecedēs est falsum. q̇a tūc prima ꝑs copu//
latiue est falsa. Si autem restringit totū sequens ad standuꝫ materialit̃
tunc ꝯsequētia non valet saltem demonstrando vnū qui ignorat papaꝫ
dormire vel nō. nec arguit̃ iuxta regulā. q̇a antecedēs nō est vna hypote
tica copulatiua. Sꝫ est vna cathegorica. ꝛ hoc totum ē predicatū. igno//
ras ꝙ deꝰ est ꝛ papa dormit. ꝛ ignoras est copula. Eodē modo ad se Ad secundū
cundū rñr. ꝛ sic ly dubito ꝛ ly ignoro ꝛ silia habent facere ꝓpositiones
de sensu composito. etiā de sensu diuiso sicut hoc dictum est de modalibꝫ
Ad tercium respondetur admisso supposito negando ꝙ arguatur iu
xta regulam. qꝛ tunc termini ampliantur in antecedente per ly possibili Ad tercium
ter ꝛ nō in consequente. ꝛ sic arguitur ab amplo ad nō amplum sine di//

ſtributione. Sꝫ deberet ſic argui. ergo poſſibiliter homo currit. nam qn̄
ly poſſibilit̕ vl̕ aliq̇s alter modus det̕minat ſic totū ſenſū ꝑpoſitionalem
tūc hꝫ ampliare terminos. ꝛ illo mō dat̕ vna hypotetica modalis. Sic
etiā illa bn̄ valet. neceſſario hō currit ꝛ homo ē al̕. ergo neceſſario homo
currit. ꝛ antecedēs eſt ipoſſibile. iſto mō capiendo ly neceſſario. ꝛ lꝫ ante
cedēs ſit vna copulatiua cuius q̄libet ps ṕncipal̕ ꝛ material̕ ſit ꝟa. Sꝫ
h̄ nō ſufficit ad ꝟitatē eius. ſꝫ h̄ hꝫ ꝟitatē de copula non modali. Sꝫ illa
nō valet. ipoſſibilit̕ hō currit ꝛ hō ē aſin⁹ ergo ipoſſibilit̕ hō currit. etiā
capiendo ly ipoſſibiliter ꝓ termino prime intētionis ꝛ vt determinat ite
rum totū ſenſum ꝑpōnalē qꝛ tūc an̄cedēs ē verꝝ. q̇a ē vna copulatiua ne
gatiua. ꝛ ſic nō arguit̕ ꝑ regulā. Et tales modi non ſūt partes talis co
pulatiue ſꝫ ſunt partes totius copulatiue. Verū eſt multi nō admit
tunt ꝙ modus ſic determinat totū ſenſum ꝑpōnalem. quia tales modi
ſolum habent determinare gratia cōpoſitionis vl̕ diuiſionis. mō copula
ṕncipalis ꝑpōnis hypotetice nō ſignificat cōplexiue vl̕ diuiſiue ſꝫ tamē
R. ad quintum de h̄ prius dictū eſt in ṕmo tractatu de modalib⁹. Ad quintū ꝙ capi
endo ly contingenter ꝓ termino ſcđe intentionis ꝛ vt reſtringit totum ſe
quens ad ſtandū materiliter tūc nō arguitur ꝑ regulā q̇a tūc antecedēs
non eſt vna copulatiua ſꝫ vna cathegorica ꝛ nō hꝫ expreſſe ſubiectū ſed
implicite. valet tantū ꝑpō contingens eſt ly deus eſt ꝛ papa dormit. vel
hec eſt contingens papa dormit ꝛ deus eſt non tamē induditur prono
men demonſtratiuum q̇a talis non valet vnam ſingularem. Si autem
reſtringitur ſolum ly deus eſt tunc arguitur per regulam. ꝛ antecedens
eſt falſum. quia prima pars eſt falſa ſaltem ꝓut copula importat dura
tionem intrinſecam rei. vel prout abſoluitur a tempore in iſta deus eſt.
Si autem importaret tempus tunc antecedens eſſet verū ꝛ etiam ꝯn̄s
Et de rigore non capitur ſic ly contingenter. qꝛ tunc de rigore nō eſt
propoſitio ibi contingenter deus eſt. quia expreſſe nullꝫ poneretur ver
bum. etiam non videretur cui deberet correſpondere tale verbum. tamē
cōmuniter ſic reſoluitur hec eſt contingens. vel propoſitio contingens.
Ad ſextum eſt ly deus eſt. Eodem modo reſpondetur ad aliud videlicet impoſſibili
ter homo currit ꝛ homo eſt aſinus. ꝛc̄. Si autem ly contingenter capi
tur pro termino prime ītentōis tunc ſiue dicat contingentiam ad vtrum
libet. ſiue conuertatur cum ly poſſibiliter prout ſemper determinat eo
Ad quartum dem modo in antecedente ꝛ in cōſequente conſequentia eſt bona. Ad
vltimum reſpondetur ꝙ capiendo antecedens in ſenſu copulatiuo ꝯn̄a
non valet quia tunc nō arguitur per regulā videlicet ad partem ṕncipa
lem. ſed deberet illa inferri. ergo om̄es homines ſunt aſini vel homines
ꝛ an̄cedens eſt verum in ſenſu copulatiuo. Sed capiendo antecedens in
ſenſu diſiunctiuo tunc conſequentia eſt bona. qꝛ antecedens eſt impoſſi
bile. ſed non arguitur per regulam. Et nō ſequitur. antecedēs in illo ſen
ſu eſt verum. ꝛ ille ſenſus eſt ſenſus diſiunctiuus. ergo antecedēs eſt ve
rum in ſenſu diſiunctiuo. demonſtrando ꝑ ly illo ſenſu ſenſum copulati
uum q̇a ly in ſenſu diſiunctiuo aliter determiat ly verꝝ q̄ꝫ ly illo vl̕ q̄ꝫ ly in
ſenſu copulatiuo qn̄ ly in ſenſu diſiūctiuo det̕minat ly verum tunc deno

tatur ꝙ antecedens ſit verum quando ly vel eſt copula principalis. ſed
quando ly illo ſenſu vel ly in ſenſu copulatiuo determinat ly verum. tūc
denotatur ꝙ ipſū ſit veꝝ quando copula principalis eſt ly et. Sꝫ poſſet
Sic concludi. ergo antecedens in illo ſenſu diſiunctiuo eſt verum pro-
ut ly in ſenſu diſiunctiuo determinat ly antecedens. ſed tunc conſequēs
eſt verum. Sic etiam non ſequitur conſequēs eſt vna principalis pars
⁊ materialis illius diſiunctiue. ⁊ illa diſiunctiua eſt illa copulatiua. er-
go conſequens eſt vna pars principalis ⁊ materialis illius copulatiue.
quia de maiore ad vnam de omni non valet conſequentia. quia nō ſeqꝛ
antecedens eſt vna pars principalis ⁊ materialis illius diſiunctiue. er-
go antecedens eſt vna pars principalis ⁊ materialis cuiuſlibet qđ eſt illa
diſiunctiua quia inſtantia eſt de copulatiua. Sed de illa ꝯſequentia
hec copulatiua eſt vera ⁊ hec copulatiua eſt hec diſiunctiua. ergo hec di-
ſiunctiua eſt vera capiendo ly vera vt vbiqꝫ eſt per ſe predicatū. Dicē
dum eſt ꝙ ipſa bene valet. ⁊ ꝯñs etiā eſt veꝝ. qꝛ hec diſiunctiua eſt vera
ꝓpoſitio quia in ſenſu copulatiuo ⁊ ſic eſt vera copulatiua. licet nō ſit ve
ra diſiunctiua. Si autem ly vera capitur adiectiue tunc de rigore nō va
let ꝯña. quia tota maior extremitas non intrat concluſionē ſed deberet
ſic concludi. ergo hec diſiūctiua eſt vera copulatiua. ⁊ hoc eſt verum et
ſic ſtat copulatiuam eſſe veram diſiunctiua exiſtente falſa. Nec hoc eſt
incōueniens qñ non habent eaſdē ꝑtes pricipales ⁊ materiales preciſe.
Sed quando habent eaſdem ꝑtes principales ⁊ materiales preciſe tūc
nunqꝫ ſtat copulatiuā eſſe veram quin etiā diſiunctiua ſit vera. Sꝫ
illa conſequentia non valet adam non fuit qñ ariſtoteles fuit. ḡ adam
non fuit. quia iam non arguitur ad partem principalem. qꝛ antecedēs
valet tantum Ariſtoteles fuit in aliꝙ tempore ⁊ in eodē tpe in ꝙ ariſtote-
les fuit adam non fuit. ⁊ lꝫ iam antecedens ſit falſum. qꝛ qñcunqꝫ ariſto
teles fuit tunc adam fuit. licet aliquando ariſtoteles fuit ⁊ ꝓtunc adam
non fuit quia in prima in vna parte copulatiue ly ens eſt predicatū. mo-
do quandocunqꝫ ariſtoteles fuit tunc adam fuit ens quia materia ⁊ for
ma. imo adam heri fuit. licet adam heri non fuit adā quia ſubiectū non
verificatur mediante copula ſic determinata ſed bene predicatū. ſi tamē
deus non ꝯſeruaſſet materiā ⁊ formam ade que ſunt ⁊ ade qui fuit ſed
annihilaſſet tunc antecedens illius conſequentie adam nō fuit qñ ariſto
teles fuit. ergo adam non fuit. eſſet verum ⁊ conſequens falſum. Sed
deberet ſic argui. ergo in eodem tempore in quo ariſtoteles fuit adā non
fuit. Illa tamen adam fuit quando Ariſtoteles fuit poteſt eſſe vna ca
thegorica valens tantū. adam fuit in aliquo tempore in quo ariſtote-
les fuit. ⁊ ſic tūc ſcđm verbū tenet ſe reſtrictiue. Sic etiam illa non valet:
ſortes poteſt currere quando non currit. ergo ſortes non currit ꝗa ante-
cedens eſt verum. etiā ſi ſortes currit ⁊ ꝯñs falſū. ⁊ antecedens valet tm̄
ſortes poteſt currere in aliquo tempore. ⁊ in eodem tēpe in ꝙ ſortes pōt
currere ſortes non currit. ⁊ hoc eſt veꝝ qꝛ ipſe poteſt craſtina die currere
⁊ etiam poſt cras. Et pro illo eſt ſciendum ꝙ qñ ly quando ꝯiungit
duas ꝓpōnes quarum vna eſt affirmatiua ⁊ alia negatiua tunc reſoluē

do talē orationez semper affirmatiua debet preponi. ⁊ eodem modo di cenduz est de illa. rex non est vbi papa ē. ergo rex nō est.

Secunda regula. arguendo a parte disiunctiue ad totam disiunctiuā est cōseqntia formalis. Ad istam regulam respondendum est de rigore sicut ad precedentem videlicet ꝙ ista semper est falsa Sed sic intelligitur. Omnis ꝯña cuius consequens est vna disiunctiua affirmatiua vt sic capta ⁊ cuiꝰ antecedēs capit͛ in illo sensu in quo est vna pars principal͛ ⁊ materialis talis disiunctiue vl͛ ꝓpō sibi sinonima est bona consequentia ⁊ formalis. Et potest regula declarari sicut ꝑcedens. Et nō sequitur ꝭm illā regulā tu nō venis ad me. ergo si veniēs ad me dabo tibi equū. tenēdo ꝙ solū sint tres species ꝓpōnis hypotetice. q: antecedēs nō ē sinonimū vni pti disiunctiue. Ūn̄ pt bn̄ ꝯcedi cōsequētia illa posito ⁊ dato ꝙ alter nunꝗ̄ veniat. ⁊ si veniret ego nihil darē sibi antecedens ē verꝫ. q̄a tunc valet tantū tu non venies ad me vl͛ ego dabo tibi equū. Et si dı̄ ꝙ ꝑuata ꝯuentiōe ꝑuer͛ ꝓmissio. R̄n̄r ꝙ h̄ ē verū de ꝯditionali ꝯuentiua. q: in tali casu est disiunctiua. Sic etiā nō seqtur non deus est. ergo nullꝰ deꝰ est. vl͛ hō est asinus. capiēdo negationē in antecedēte īfinitant͛ ⁊ in ꝯñte neganter. Sꝫ capiēdo eodē mō tunc bn̄ valet Sic ēt illa nō valet ꝯtingenter rex sedet. g̊ ꝯtingent͛ rex sedet vl͛ nullꝰ rex sedet. p;t ly ꝯtingenter in ꝯñte totū sequēs restringit q̄a tūc ꝯsequēs nō est ꝓpō hypotetica sꝫ cathegorica. Si aūt ly ꝯtingenter vbiq; eodē mō determinat tunc bene valet.

Intellectus regule

Tercia regula. arguendo a tota disiunctiua cum destructione vnius partis ad alteram ptē nō destructā est bona ꝯña ⁊ formal͛. Pro ista regula est notandum. ꝙ partem destrui in ꝓposito nō est aliud nisi eius contradictoriū sumi. Sed partem non destrui non est aliud nisi eius contradictoriū non sumi vt sic. Et sic pars destructa vocatur ꝓpō cuius contradictoria est sumpta. Et debet ista regula sic poni ad formaꝫ. Oīs ꝯña cuius antecedēs est vna ꝓpositio copulatiua affirmatiua vt sic capta cuius copulatiua prima pars ē vna disiunctiua affirmatiua vt sic capta. ⁊ secunda pars copulatiue principalis ⁊ materialis est contradictoria vnius partis principalis et materialis disiunctiue. ⁊ cōsequens totius consequentie est propositio sinonima alteri parti principali ⁊ materiali disiunctiue cuius contradictoria non est sumpta est ꝯña bona ⁊ formalis. vt homo currit vel asinus currit. ⁊ nullus asinus currit. igitur homo currit. Arguitur ibi iuxta regulā ⁊ tamen non est bona consequētia. hō genuit te. vel asinus genuit te ⁊ nullꝰ homo genuit te. igitur asinus genuit te. ꝙ nō valeat. q: antecedēs ē verum ⁊ ꝯsequens falsum. q: ista ē vera. nullꝰ homo genuit te. q: nullꝰ homo vir genuit te. ergo nullus homo genuit te. Confirmatur de isto communi argumēto tu es asinus vl͛ manꝰ mea est clausa. ⁊ nulla manꝰ mea est clausa. ergo tu es asinus. quia an̄cedēs ē verꝫ in tali casu ꝙ pro prima mediate vnius hore ambe manus mee sint aperte. ⁊ pro scd̄a sint clause

Intellectus regule

Arguitur primo

Secundo

tunc illa est vera. nulla manus mea est clausa. q2 nulla man⁹ mea ē clau/ sa. p p2ia medietate hui⁹ hore. ergo nulla man⁹ mea est clausa. tenet ꝯn̄a a parte in modo ad suū totum. Ad p2imū respondetur. negetur assū ptū ꝛ est dicēdū ꝙ absoluēdo ly nullus a genere tunc arguitur iuxta re/ gulam tunc illa est falsa. nullus homo genuit te nec valet p2obatio assū/ pta in argumento q2 ly homo indifferenter supponit p viro ꝛ muliere Si autem ly nullus capitur restrictiue tūc non arguitur iuxta regulam q2 tunc pars copulatiua non est ꝯdictoria vnius ptis disiunctiue. quia tūc ille nō ꝯdicūt hō genuit te null⁹ hō genuit te eo ꝙ ly hō in vna restri/ gitur ꝛ in alia nō. Etiā illa adhuc est falsa nullus hō genuit te q2 vir etiā gignit. Ad scōm rn̄r negando ꝙ an̄s sit veꝝ saltem p2out copule vbi/ ꝙ impo2tant idem tempus p2ecise. ꝛ tūc arguit̄ sm regulā. ꝛ sic ista ē fal sa in casu posito nulla manus mea est clausa. sed ad p2obationē negetur consequentia. q2 arguit̄ cū distributione totius p2out ly p2o p2ima me/ dietate determinat ly clausa. Si autem determinat copulā tunc ly clau/ sa p2o pluribus distribuit̄ in ꝯsequēte ꝙ̄ in antecedente. Si vero deter/ minat ly manus mea tūc illa ē falsa. nulla man⁹ mea p p2ima medietate huius ho2e est clausa. q2 negatiua cui⁹ extrema supponūt p2o eodē quia demōstrando manū meā veꝝ ē dicere. hoc est manus mea p2o p2ia me/ dietate huius ho2e ꝛ hoc est clausū. q2 p2o secunda medietate. Sꝫ ta/ men consequentia adhuc non valet. si enim p p2ima medietate hui⁹ ho/ re nullā manū haberē. ꝛ p scōa crearet̄ mihi man⁹. ꝛ tūc esset clausa. an/ tecedens esset verū ꝛ consequens falsum. Et nō seqtur ambe man⁹ mee sunt aperte. ergo nulla est clausa. nam idem bn̄ est apertū ꝛ clausum p2o diuersis ptibus tp̄m. nec illi t̄mini sūt ꝯrij. Si aūt copule nō imptant idem tps. i. ꝙ in ista man⁹ mea ē clausa imptaret totā ho2aꝫ. sꝫ i illa. nul la man⁹ mea ē clausa impo2taret solū medietatē tūc argumētū nō valeret nec argueret̄ iuxta regulā. q2 nō assumeret̄ ꝯdicto2ia vni⁹ ptis disiuncti ue. q2 tales non ꝯdicūt. eꝫ q̄ copule nō impo2tāt idē tps p̄cise in eis. Et h̄ argumētum bn̄ valet. so2tes differt ab aliq̄ vel so2tes differt a nullo. et so2tes non differt a nullo. ergo so2tes differt ab aliquo ꝛ an̄s est falsum q2 disiūctiua ē falsa. ꝛ isti termini aliq̄ ꝛ nullo sūt t̄mini ꝯdicto2ij tn̄ non opo2tet ꝙ aliqua ps disiūctiue sit vera. nec obstat ista regula. De q̄libet alteꝝ ꝯdicto2iū. q2 illi t̄mini nō v'ificant̄. q2 iā nō p̄dicant̄ sꝫ solū ptes p̄/ dicato2um sunt. ꝛc̄.

Quarta regula. Arguendo a tota conditionali cum positione antecedentis ad positionem consequentis est consequentia bo na ꝛ fo2malis. P2o regula est notandum. ꝙ positio antecedentis in p posito vocatur antecedens conditionalis vel p2opositio sibi sinonima. Et arguendo iuxta illam regulam antecedens debet capi in sensu copu/ latiuo. Et dꝫ r'la sic poni. Omnis consequentia cuius antecedens est vna p2opositio copulatiua affirmatiua vt sic capta cuius copulatiue p2ima pars est vna conditionalis illatiua vt sic capta. ꝛ secunda pars p̄n cipalis ꝛ materialis copulatiue est antecedens tal' ꝯditionalis vel p2o/

R. ad p2imum

Ad secunduꝫ

Intellectus regule

positio sibi sinonima. ⁊ conseq̄ns totius cōseq̄ntie est consequēs talis cōditionalis. vel propositio sibi sinonima est bona consequentia ⁊ formalis. vt si homo currit animal currit. ⁊ hō currit. igitur animal currit. Et dicitur notanter cuius antecedens est vna copulatiua. ⁊c̄. q̄a si antecedēs caperetur in sensu conditionali nō valeret argumentū. q̄a non sequitur si homo est asinus hō ē capra. ⁊ hō ē asin⁹. ergo hō est capra capiēdo antecedens in sensu conditionali. q̄a tunc est verum. q̄a bona conseq̄ntia ⁊ conseq̄ns est impossibile vt patet manifeste. Dicitur etiam in regula cuius copulatiue prima pars est vna conditionalis illatiua. quia si conuentiua esset tunc non argueretur iuxta regulam. Sic etiam si esset conditionalis negatiua non arguit̄ iuxta regulā vt non sequitur. non si al' currit homo currit ⁊ al' currit. igitur homo currit. quia antecedēs ē verū si brutum curreret ⁊ nullus homo ⁊ consequēs falsum. Non oportet q̄ talis condititionalis sit bona conseq̄ntia sed sufficit q̄ sit conseq̄ntia bona vel mala. Et sic ibi non arguit̄ per regulam. nullus homo currit. nisi aīal currit. ⁊ animal currit. ergo nullus homo currit. q̄a nō arguitur cū positione antecedentis. q̄a illa oratio nullum animal currit est antecedens in conditionali. quia ly nisi includit negationē. ⁊ sic cōditōalis valet tm̄ si nullum animal currit. nullus homo currit. Sic etiā ibi nō arguit̄ iuxta regulam. si nullus de⁹ ē nullus homo est. ⁊ non deus est. ergo nullus homo est capiēdo negationē in ꝯditionali neganter ⁊ in secūda parte copulatiue infinitant̄. nec arguit̄ cū positōe antecedentis.

Quinta regula. Arguendo a tota conditionali cum destructione consequentis ad destructionem antecedentis est consequētia bona ⁊ formalis. Pro regula est notandum. q̄ per interemptionē conseq̄ntis intelligitur propositio contradicens conseq̄nti ꝯditionalis. Sed per interemptionem antecedentis intelligitur propositio contradicens antecedenti conditionalis Et sic partem interimi est eius contradictorium sumi. Debet ergo sic poni regula.

Intellectus regule

Omnis conseq̄ntia cuius antecedens est vna propositio copulatiua affirmatiua vt sic capta. Cuius prima pars est propositio hypotetica conditionalis illatiua affirmatiua vt sic capta. ⁊ secunda pars talis copulatiue est contradictoria conseq̄ntis tal' condtiōal' vt sic capta. ⁊ ꝯseq̄ns totius ꝯn̄e est ꝯ̄dictoriū an̄cedentis ꝯditōal' est bona ⁊ formal' ꝯn̄a. vt si homo currit al' currit. ⁊ nullū al' currit. igitur omnis homo non currit.

Sexta regula est illa. q̄ ad affirmatiuaȝ disiunctiuā non seq̄tur formaliter sua q̄libet ps p̄ncipalis ⁊ materialis acceptis tribus casibus q̄ iam sequūtur immediate. Primus casus est quando tal' disiunctiua componitur ex partibus sinonimis. Secundus est quādo q̄libet ps principal' ⁊ material' ē formaliter ipossibil'. vt homo est nō homo. vel asinus est nō asin⁹. ergo hō ē nō homo. Tercius casus qn̄ q̄libet pars disiunctiue est formaliter necessaria. vt homo nō est nō hō vel asinus nō est nō asinus. ergo homo nō est nō homo. Sic etiā homo est vel non est asinus ⁊ homo est vel non est homo. ergo homo est vl' nō

est asinus. Et dicit notanter ꝙ non sequitur formaliter. quia in multis alijs casibus ad ipsam disiunctiuaꝫ sequit quelibet sua ꝑs principalis ⁊ materialis sed tamen nõ formaliter sed solum materialiter. vt homo currit vel sortes est risibilis. ergo homo currit.

Septima regula. Nulla copulatiua affirmatiua sequit formaliter ad quãlibet suã ꝑtem. exceptis trib9 casib9 predictis

Octaua regula ẽ. Arguendo a disiunctiua negatiua ad contradictorium cuiuscunqꝫ sue partis est bona ⁊ formalis cõsequẽtia. vt bene sequit homo currit non vel deus est. ergo nullus deus est.

Nona regula est. Copulatiua negatiua sequitur ex contradictorio cuiuscũqꝫ sue partis principalis ⁊ materialis. vt bene sequit sortes currit. ergo sortes nõ currit ⁊ deus est ⁊c̃.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua negatiua ad copulatiuam affirmatiuam de partibus contradicentibus est bona ⁊ formalis consequẽtia. ⁊ ecõuerso. ⁊ patet hoc. q2 tales ꝓpositiones inter se equiualent.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua affirmatiua ad copulatiuam negatiuã vel ecõuerso de ꝑtib9 ꝯtradicentib9 est formalis consequentia

Alia regula. Arguendo a copulatiua affirmatiua ad disiunctiuam affirmatiuã de eisdẽ ꝑtib9 principalib9 ⁊ materialib9 ẽ formalis ꝯña.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua negatiua ad copulatiuam negatiuam de eisdem ꝑtib9 principalib9 ⁊ materialib9 est formalis ꝯña.

Alia regula. Causalis affirmatiua infert formaliter rõnalem vel cõditionalẽ affirmatiuã de eodem añcedente ⁊ eodem ꝯsequente. Sic etiaꝫ rõnalis affirmatiua infert cõditionalem affirmatiuam de eodem antecedente ⁊ consequente.

Alia regula. Causalis affirmatiua ⁊ rationalis affirmatiua inferunt formal'r copulatiuã vel disiũctiuã affirmatiuã de eisdẽ partibus.

Alia regula. Cõditionalis affirmatiua nõ infert formal'r disiũctiuam causalẽ rõnalẽ aut copulatiuã affirmatiuã etiã de eisdẽ ꝑtib9. q2 nõ seqtur. si hõ est asinus hõ est capra. ergo hõ est asinus. vel hõ est capra.

Alia regula. Conditionalis negatiua infert causalẽ vel rõnalem negatiuam de eisdem añcedẽte ⁊ ꝯñte. Sic etiã rõnalis negatiua infert causalem negatiuam de eisdem ꝑtib9.

Alia regula. Disiunctiua vel copulatiua negatiua infert causalẽ vel rõnalem negatiuam de eisdem partib9 ⁊c̃.

Alia regula. Arguendo a causali rationali vel cõditionali affirmatiua ad disiunctiuã affirmatiuam compositam ex opposito antecedẽtis ⁊ cõsequente est formalis consequentia. vt si homo currit animal currit. ergo nullus homo currit vel animal currit.

Alia regula. Arguendo a causali rõnali vel cõditionali affirmatiua ad copulatiuam negatiuã cõpositã ex opposito ꝯsequẽtis et añcedente non est formalis ꝯña. vt si homo currit aial currit. ergo homo currit ⁊ nullum animal currit.

Alia regula. Omnis ꝯña cuius ꝯñs est vna disiunctiua cõposita ex cõ

tradictoria antecedentis alicuius bone ꝯsequētie. ⁊ ex consequente eius dē consequētie est bona. q² talis disiunctiua est formaliter necessaria. vt fortes currit. ergo fortes nō est albus vel fortes est coloratus.
Alia regula. Arguendo ab vniuersali ad eius indefinitā est consequentia bona ⁊ formalis. Sic etiā a subalternāte ad subalternatā. Sic etiā a a toto in quantitate ad partē. Et ꝑ indefinitam in ꝓposito intelligit̃ indifferenter ꝓpositio indefinita vel ꝑticularis. Et dꝫ notanter ad eius indefinitā. q² nō sequit̃. oīs homo est spēs. ğ hō est spēs. sic etiā nō sequit̃ oīni tp̃e risibile est oīs hō. ğ aliquo tp̃e risibile est oīs hō. Sed econuerso ab indefinita ad suam vl̃em in materia naturali dūmodo tales ꝓpositiones sint de inesse ⁊ de p̄nti. ⁊ in qbꝫ p̄dicatū est ita cōe sicut subiectuꝫ ⁊ vbi nō addit̃ sibi speciale signū vniuersale bñ valet ꝯña. vt hō est aīal ğ oīs hō est aīal. ⁊ talis est materialis. q² arguēdo in materia ꝯtingenti nō seq̃tur hō currit. ğ oīs hō currit. ⁊ tñ est secū eiusdē forme. Sic etiā in materia remota ab indefinita ad suā vl̃em valet ꝯña qñ tales termini sunt sic disꝑati ꝙ nec natural'r nec sup̲natural'r pñt verificari ꝑ eodeꝫ vt homo est asinus. ergo oīs homo est asinus. Sed nō sequit̃ albuꝫ est nigrum. ergo omne album est nigrum

Termini sinonimi — Alia regula. Arguendo a sinonimo ad sinonimū. Pro regula ē notādū ꝙ termini sinonimi sunt duo termini significātes idē adeq̃te ⁊ eodē mō ⁊ ly adeq̃te determiat ly idē ⁊ eodē mō. Et sic illi duo termini hō ⁊ aīal nō sunt termini sinonimi. q² ñ significāt adeq̃te idē. Sic etiā illi duo termini hō ⁊ risibile nō sunt termini sinonimi. q² nō significāt eodē modo

Intellectus regule — Que aūt ꝓpōnes dicunt̃ sinonime prius est dictū. Debet igit̃ reg'la sic poni. Oīs ꝯña cuius aña ⁊ ꝯñs capiunt̃ in istis sensibꝫ in qbꝫ sunt propositiones sinonime est bona ⁊ formal'. vt hō currit. ğ hō currit. marcꝰ currit ğ tullius currit. Sed ibi nō arguit̃ iuxta regulā. homis asinus nō currit. ğ asinus hoīs nō currit. q² ille ꝓpōnes nō sunt sinonime. quia subiectū in vna accipit̃ vnica acceptōe ⁊ in alia diuersis.
Alia regula. Arguendo a diffinitōe ad diffinitū est bona ꝯña. Pro ista regula nota. ꝙ q̃druplex est diffinitio vicꝫ q̇ditatiua. descriptiua. causalis ⁊ q̇d noīs. ⁊ de isto dꝫ primo posteriorꝝ. Debet igit̃ regula sic poni.

Intellectꝰ regule. — Oīs ꝯña in cuiꝰ añcedente ponit̃ diffinitio vel etiā descriptio vel etiā interp̃tatio ꝯuertibilis cum interpretato ⁊ in ꝯñte loco diffinitiōis ponit̃ diffinitū. ⁊ loco descriptōis descriptū. ⁊ loco interp̃tatōis interp̃tatū cōuertibile cū tali interp̃tatiōe. Et capiunt̃ in istis sensibꝫ vt sunt diffinitō ⁊ diffinitū ⁊ ceteris paribꝫ. sic vicꝫ ꝙ nō variat̃ aliq̃ ꝓprietas ꝓpter quaꝫ mutat̃ bonitas ꝯñe est bona. etiam econuerso vbi arguit̃ a diffinito ad diffinitionē. vt hō currit. ğ animal rōnale currit. amator sapiētie est. igitur philosophꝰ ē. Sed nō sequit̃. ledēs pedē est. ğ lapis est. q² illa interp̃tatio nō est cōuertibilis cū interp̃tato. Sic etiā nō sequit̃ hō est species. ğ aīal rōnale est spēs. q² iā non capiunt̃ in istis sensibus vt sunt diffinitum ⁊ diffinitio. Sic etiā nō sequit̃. hō currit. ğ oē aīal rōnale currit. q² iā diffinitio distribuit̃ ⁊ diffinitū nō. Sic etiā nō sequit̃ hō est. ğ animal rōnale fuit. quia nō accipiunt̃ ad idem tempus

Regule cõsequentiarum

Equuntur regule consequentiaruz materialium. Quarũ prima est. arguẽdo ab inferiori ad supius est bona ꝯña Pro regula est notandũ. ꝙ terminus dicitur inferior ad alteꝝ tribus modis vicz in signicando vt q: significat pauciora ꝙ̃ alter . Et isto modo nõ capit̃ hic. q: illo modo ly hõ est termin⁹ inferior ad ly album. tñ nõ sequit̃ hõ currit. g̃ albuz currit. Secũdo mõ terminus d: inferior ad alium q̇ditatiue. ⁊ q̇s sit talis dicet̃ in veteri arte. Et isto mõ etiã nõ capit̃ in ꝓposito. q: ibi arguit̃ ab inferiori ad superius homo est. ergo quantitas est. ⁊ tamẽ ly hõ non est quiditatiue inferius ad ly quantitas cum nõ significent eodem mõ. Tertio mõ dicit̃ inferior in supponẽdo ad alterum ⁊ talis est termin⁹ significãs substratiue pauciora ꝙ̃ alter vel minus cõnotans vel mõ specialiori cõnotans alter respectu cui⁹ est inferior idẽ secũ substratiue significans. ⁊ sic se habens ꝙ non ꝯtingit ipm supponere ꝓ aliquo in modo significandi quẽ nunc habet respectu alicuius copule quin alter respectu cuius est inferior in supponendo ꝓ oĩ illo supponat si eodem mõ ad eandem copulam accipetur. ⁊ isto mõ capit̃ in ꝓposito. Sed terminus d: supior ad alium in supponẽdo ⁊ in ꝓposito q̇ significat abstratiue oĩa illa que alt̃ significat substratiue respectu cuius est superior ⁊ cum hoc plus vel qui generaliori modo connotat vel plura cõnotat ꝙ̃ alter respectu cuius est superior idem secum substratiue significans. Et sic se habens ꝙ non cõtingit talem terminum respectu cuius est supior supponere pro aliquo in modo significandi quem nunc habet respectu alicuius copule quin talis terminus qui dicitur superior ad ipm supponeret pro omni tali si eodem modo ad eandem copulam acciperetur Exemplum primi vt ly animal respectu ly homo qd̃ significat plura substratiue ꝙ̃ ly hõ . Secundi. Ly adaliq̇d respectu ly idem licet nõ significet substratiue plura ꝙ̃ ly idem. cũ quodlibet illoꝝ significet quãlibet rem mũdi tñ generaliori mõ connotat ꝙ̃ ly idem. q: omnẽ rem mundi ꝯnotat vt habet se respectiue ad se vel ad aliam rem vel ab alia re. ly idem autem oẽm rẽ mũdi cõnotat inq̃ᵗum respectiue se habet ad se tm̃. Tertij coloratum ẽ superius ad ly album ⁊ nõ significat plura substratiue. nec etiam generaliori modo connotat sed tamen plura connotat. quia omnem colorẽ cõnotat. ⁊ ly album solum albedinem. Et sic patet ex diffinitiõe ꝙ ly album non est superius ad ly homo illo modo. quia ly homo supponit ꝓ aliquo pro quo ly album nõ vt ꝓ ethiope. Sic etiam ly album non est inferius ad ly color. quia ly albuz supponit pro aliquo pro quo ly color non. imo naturaliter loquendo ille terminus color nunq̃ supponit pro illo pro quo ly album. saltem capiendo ly color pro accidente. quia naturaliter loquendo solum substantia potest esse alba. Et sic patet ꝙ vnus terminus conuertibilis est superior ad alteruz illo modo vt ly ad aliquid respectu ly idem. ⁊ sic aliquis terminus est supior ad aliquẽ terminum conuertibilẽ ⁊ ad alterum nõ vt ly adaliquid est superi⁹ respectu ly idem ⁊ nõ respectu ly ens. vel respectu ly aliquid. tamẽ isti inter se

Termin⁹ d: inferior trib⁹ modis ad alium

Terminus supior in supponendo.

sunt ꝯuertibiles Consequenter notandū est. ꝙ argui ab inferiori ad superius est argui a ꝓpōne in qua ponit̄ terminus inferior ad ꝓpōnem in qua ponitur superior. Debet ergo regula sic poni. Ois ꝯña cuius añce//

Affirmatiue ab inferiori ad superius

dens est vna ꝓpō cathegorica affirmatiua non pregnans in q̄ ponitur terminus inferior ⁊ ꝯñs est vna ꝓpositio cathegorica affirmatiua nō p̄//gnans in qua ponit̄ terminus superior ⁊ ceteris parib⁹ est ꝯña bona. vt homo currit. ḡ animal currit. Sic etiam ōis consequentia cuius añs

Negatiue ab inferiori ad superius.

est vna ꝓpō cathegorica negatiua nō pregnans in q̄ ponit̄ terminus in//ferior ⁊ assumit̄ bene constantia termini inferioris ⁊ ꝯñs est vna ꝓposi//tio negatiua cathegorica non pregnans in qua ponitur terminus superior ad talem terminū inferiorem sine distributiōe superioris ⁊ sine acce//ptione collectiua superioris ⁊ ceteris paribus est bona cōsequētia. vt sortes non currit. ⁊ sortes est. igit̄ hō non currit. Dicit̄ in regula Omnis consequentia. Et ibi ly ꝯña debet capi large. q2 capiendo stricte tūc ōis ꝯña est bona. Dicit̄ cuius añs est vna ꝓpō cathegorica. quia non sequitur. si homo est aĩal est. ergo si substantia est animal est. ⁊ tamē ibi ar//guit̄ a ly homo ad ly substantia. Sed añs nō est cathegorica. ⁊c̄. Vex̄ sepius etiam valet in hypoteticis ab inferiori ad superius vt in copulatiua vel disiunctiua quando talis est añs vel consequens. Sed in conditio//nali non oportet talem valere. Dicit̄ non p̄gnans. q2 nō sequitur. oēs hoīes sunt centū. ḡ oīa aĩalia sunt centum. Sic etiam nō sequitur. tantum homo est animal. ergo tantum substantia est omne aĩal. Dicitur sine distributione superioris. quia non sequitur homo currit. ergo omne animal currit. Dicitur sine acceptione collectiua. quia nō sequit̄. oēs homines sunt decem. ergo omnia aĩalia sunt decem. si essent solum decem homines ⁊ plura bruta. antecedens est verū ⁊ ꝯsequens falsum. Dici

Cetera dicunt̄ paria.

tur ceteris paribus. Et ꝓ illo est sciendum ꝙ tūc cetera dicunt̄ paria in ꝓposito quando in ꝯñte loco termini inferioris ponitur termin⁹ superior. sic ꝙ nō variat̄ aliqua ꝓprietas logicalis data de consequentiis ꝓpter quam tunc variatur bonitas ꝯsequentie. Arguitur. Ibi arguit̄ ab

Arguit̄ primo

inferiori ad superius tñ ꝯña nō valet. ego video platonem ḡ ego cognosco platonem. Silr̄ ego cognosco sortē. ḡ ego cognosco hoīem. Sic etiā sortes fit albus. ḡ sortes fit coloratus. Sic etiam ibi. maxim⁹ numerus aplor̄ dei est duodecim. ḡ maximus numerus hoim est duodecim.

Secundo.

Confirmat̄ ibi arguit̄ iuxta regulā ⁊ tamen nō valet. sortes illo mō

Tertio.

est omnis hō. ergo sortes aliquo mō est omnis hō. Confirmat̄ ꝯtra aliam ꝑtem regule. nullius hoīs illa pars est in scholis ⁊ illa pars est. ḡ nulli⁹ homis quelibet pars est in scholis. Sic etiā nō sequit̄. Substātie pars non est ⁊ substantie pars est. ergo ens nō est. Sic etiam nō se//

R. ad argumētū p̄mū

quit̄. asinus sortis nō currit ⁊ sortes est. ḡ asin⁹ hoīs nō currit. Ad p̄mū respondet̄ ꝙ nō arguit̄ ꝑm regulam. q2 hoc totū videns platonem non est superius ad ly cognoscens platonem. licet ly videns sit inferi⁹ ad ly cognoscens. tñ totū non est inferius ad totum. ⁊ hoc ꝓuenit ratione signi facientis appellatiōem rōnis. sic eodem modo respondet̄ ad alia.

Ad secundum.

Ad secundum respondet̄. capiendo ly illo mō ⁊ aliquo modo vt de

terminat ly sortes. ꝯcedendo consequentiã. quia añs est falsum. qꝛ in eo enunciaꝛ vl'e vniuersaliter sumptũ. Si aũt determĩat copulam tũc iterũ est bona ꝯña ꝛ ꝯñs est verum. vñ illa. sortes aliq̃ mõ nõ est omnis hõ demonstrando modũ essendi sortis est falsa. qꝛ eius ꝯtradictoria est vera. sortes aliquo mõ est oĩs homo. ꝛ nõ sequiꝛ. sortes aliquo mõ est oĩs hõ. ꝛ plato aliquo mõ est homo. ḡ sortes est plato. quia iam copule additur determinatio stans determinate. ꝛ tali in minore debet addi relatiuum identitatis vt sic. plato eodem modo est homo. ꝛ tunc minor est falsa. quia iam arguiꝛ a suppositione determinata ad cõfusã tm̃. respectu eiusdem distributi. quã ꝯñam nõ oportet valere respectu ly aliquo modo. ꝛ illa est falsa. omnis homo aliq̃ modo est sortes. qꝛ vl'is cuius p̄dicatum ꝛc. Si ly illo mõ ꝛ ly aliquo mõ determinant p̄dicatum tunc iterum bene valet. ꝛ sic illa adhuc est vera. sortes aliq̃ modo est oĩs hõ.

Ad aliud argumentum rñdetur ꝙ nõ arguiꝛ iuxta regulam. qꝛ non bene assumiꝛ ꝯstantia. Et p̄ illo ponunꝛ alique cautele qñ arguitur negatiue ab inferiori ad supius quõ d̄beat sumi constantia. Et prima est ista. Qñ supius ꝛ inferius sunt determinabilia alicuꝰ determĩatõis distribute. tunc assumendo ꝯstantiam debet assumi ꝯstantia determinabilis cũ eadem determinatiõe distributa. et deberet sic fieri argumẽtũ nullius homĩs illa ps est in scholis ꝛ cuiuslibet hoĩs illa pars est. ꝛ per hoc tunc solutum est argumentum. Scd̃a regula. ꝙ qñ inferiori additur determĩatio cõis nõ distributa diuersa acceptione secum accepta tali debet addi relatiuum identitatis in ꝯstantia ꝛ in argumento d̄bet sic fieri. substantie pars nõ est ꝛ eiusdem substantie pars est. ḡ ens non est ens. per hoc solutum est argumentũ. Tertia cautela. ꝙ quando rõne totalis extremi arguitur scꝫ ab inferiori ad superius dũmodo totũ extremũ accipiꝛ vnica acceptione. tunc debet assumi constantia totius extremi. ꝛ sic in argumento deberet sic fieri. asinus sortis nõ currit. ꝛ asinus sortis est. igiꝛ asinus hoĩs nõ currit. verum est assumendo solum ꝯstantiam partis. tunc potest inferri supius qd̃ accipitur diuersis acceptiõibus vt sic. asinus sortis nõ currit ꝛ sortes est ergo hoĩs asinus nõ currit. Quarta cautela. ꝙ quando arguitur sic ab inferiori ad supius ꝛ inferiori additur determinatio. tunc etiam d̄bet sibi addi incõstantia. p̄pter hoc non sequitur. sortes albus non currit ꝛ sortes est ergo homo albus non currit. quia antecedens est verum ꝛ consequens falsum. Si enim sortes est niger ꝛ q̃esceret vel etiã curreret ꝛ quilibet hõ albus curreret. sed deberet sic sumi constantia ꝛ sortes albus est.

Alia regula ꝙ semp̄ debet assumi constantia inferioris ad idem tempus ad quod accipiebatur talis terminus inferior in propositiõe a qua tunc arguitur. propter quod non sequitur. homo nõ fuit sortes ꝛ sortes est. ergo homo non est homo. vel ergo homo qui fuit non est homo qui est. Sed quando arguitur a superiori ad inferius tunc si arguiꝛ negatiue tunc debet argui cum distributiõe superioris. Et quando arguitur affirmatiue tunc debet argui cũ distributiõe superioris ꝛ cum cõstãtia inferioris. Et debet faciliter regula sic poni vel intelligi iterũ qñ nõ

Ad tertium

Cautela prima

Secunda

Tercia

Quarta

Quinta.

A supiori ad inferius arguẽdo valet ꝯña

mutatur aliqua ꝓprietas logicalis data consequentijs. quia tunc cetera
nõ manent paria. vt bene sequitur. nullum animal currit. ergo nullus
homo currit. Sic etiam ois homo currit. ⁊ omnis homo albus est. er//

Declarat aliquas cõsequentias.

go omnis homo albus currit. Et sic ex regulis simul tactis patet ꝙ
nõ sequitur omnis homo currit. ⁊ sortes vel plato est. igiť sortes currit.
Iterum non sequiť. sortes non est nõ homo. igiť sortes nõ est nõ Plato
Iterum nõ sequiť. omne animal existens hõ est risibile ⁊ asinus est. igi
tur asinus existens hõ est risibilis. Similiter nõ sequiť. omnis hõ q̃ est
albus est sortes. ⁊ plato est. igitur plato qui est albus est sortes. Iteruꝫ
non sequiť. In qualibet pte huius hore risibile nõ est hõ. ⁊ illa ps illi⁹
hore est. igitur in illa pte illius hore risibile nõ est hõ. Iterum nõ sequi
tur. sortes non differt ab homine. igiť sortes non differt a platone. Sic
etiam non sequitur. Nulla res que nõ est animal est hõ. g̊ nulla res que
nõ est asinus est homo. Sortes nõ est homo ⁊ asinus vel asinus. ergo
sortes non est sortes. Sortes nõ incipit esse binarius. g̊ sortes nõ incipit
esse sortes. Asinus nõ incipit esse hois. igiť asinus nõ incipit esse sortis.
Sortes nõ ignorat hoiem. ergo sortes non ignorat platonem. Sortes
nescit hominẽ. g̊ sortes nescit platonem. Sortes nõ est homo ⁊ vennen//
sis. g̊ sortes nõ est studẽs ⁊ vyennensis. Nullũ albũ ẽ color. g̊ nullũ albũ
est nigrum. Sortes nõ est bis homo. g̊ sortes nõ est bis hoc albũ. Sor
tes non est coloratus. g̊ sortes nõ est hõ. q⁊ potest cõseruari sine colore.
Sortes qui non est homo est aial. ⁊ sortes est. ergo homo non est anial
iam male sumitur constantia. quia deberet sumi cum determinatiõe vt
sic. sortes qui non est est. Sed illa bene valet. nullum animal ⁊ aliđ ab
animali sunt sortes. g̊ sortes nõ est sortes. capiendo añs in sensu copula
to. Sed illa non valet. nullũ ens qđ nõ est ens est. g̊ nullũ ens quod nõ
est sortes est. Et in ista ꝯña ⁊ in pluribꝫ p̄cedentibꝫ. licet rõne partiũ ar
guatur ab inferiori ad supius vľ ecõuerso. tamẽ rõne totius extremi nõ
arguitur ab inferiori ad superius.

Alia regula. Arguendo a parte in modo ad totum est

Pars in modo.

bona ꝯña. Pro ista regula est notandum. ꝙ pars in modo est deter//
minabile sumptũ cum determinatione non diminuente distrahente ex//
tendente vel ampliante. vt ly animal in illa. anial album currit. Sed to

Totũ in modo.

tum in mõ est terminus sumptus sine determinatiõe tali considerat⁹ vt
est sinonimus ad vnũ q̃ sumiť cum tali determinatione inꝗtum est ps
talis. vt ly animal in ista. animal currit est totum in modo ad ly anial in
ista. animal album currit Et non dꝫ bene sic est determiabile sumptũ si
ne determinatione. saltem capiendo ly determinabile nõ ampliatiue q⁊
si est determinabile tunc oportet ꝙ sumatur cum determinatione. quia
oportet ꝙ determineť per aliquid. Et sic patet ꝙ in istis homo pict⁹ ẽ
homo mortuus est. album ſm dentes est propositio si est impossibilis
est falsa non est pars in modo. quia talia determinabilia sumunť cũ de
terminationibus distrahentibus vel extẽdentibꝫ ⁊c̃. Et sic idẽ termi//
nus vel sibi sinonimus est pars in modo. ⁊ cum hoc totum in modo vt

ille terminus animal vel alter consideratus vt accipit cum aliqua determinatione que non est distrahens ꝛc. e pars in modo. Et idem vel sibi sinonimus vocat totũ in modo ꝯsideratus vt accipit sine tali. Et dicit notãter consideratus sine tali. q2 si terminus hõ esset replicatiue in illis homo alb9 currit. ꝛ hõ currit. tũc esset pars in mõ. ꝛ cũ hoc totum in modo. tñ nõ est verum dicere ꝙ accipit sine determinatõe. ex quo ly sine habet distribuere ꝛ includit negationez. Sed tamen ille terminus homo consideratur in tali ꝓpositõne homo currit vt non accipitur cum determinatione in eadem propositione ꝛ supponit tunc bene dicit totũ in modo.

Determinatio diminuens est determinatio nõ distrahẽs nec amplians faciens determinabile cui additur ꝗtuz e ex parte sui verificari pro aliquo ꝓ quo tale determiabile seorsuz nõ verificat vt ly fm dentes respectu ly album. quia ly album cum determinatõe fm dẽtes verificat ꝓ aliquo scz ꝓ ethiope. tamen se solo non verificatur pro eo. sic etiam ly pro centum marcis respectu ly volens esse in lucro. Et dicit notanter verificari ꝛ non dicitur accipi. quia pro quocunqꝫ tale determiabile accipitur cum tali determinatione pro eodem etiaz acciperetur sine tali saltem capiendo terminum accipi sicut in diffinitione suppositionis accipitur. ꝛ sic ly album sine tali determinatione etiam acciperetur pro ethiope. quia significat ethiopem. sed tamen requiritur ꝙ in potẽtia ꝓpinqua verificabilis sit pro ethiope taliter tentus pro quo sine tali determinatione nõ verificaret.

Determinatio diminuens.

Sed determinatio distrahens est determinatio faciens determiabile cui additur stare pro suo significato minus principali vt sic vt ly mala respectu ly ꝯsequentia. ly pictus respectu ly homo.

Determinatio distrahens.

Sed determinatio amplians est determinatio nata ampliare. vt ly mortuus respectu ly hõ. Quid aũt sit determiatio extendẽs dictum e prius ibi. Omnis propositio si e impossibilis.

Detmiatio ampliãs.

Consequẽter est sciendum. ꝙ arguendo a parte in modo ad suũ totũ debent seruari illa que tunc seruantur arguendo ab inferiori ad superius ita ꝙ qñ arguitur affirmatiue a parte in modo tũc debet argui sine distributione toti9. Et si arguitur negatiue vltra hoc debet argui cum cõstantia partis ꝛ sine distributione totius. propter hoc non sequit. homo albus nõ currit ergo homo non currit. si enim nullus homo albus essz. ꝛ omnis homo curreret. añcedens esset verum ꝛ consequens falsum. Sed deberet sumi constantia partis vt sic ꝛ homo albus est. ꝛ debet constantia etiam sumi ad eandem differentiam tpis.

Arguendo a pte i mõ ad totũ debẽt obſuari dicta circa priorem regulam.

Et quando arguit a toto in modo ad partem tũc semꝑ debet argui cum distributione totius Et si arguit affirmatiue tunc debet argui cum cõstantia partis. Sed qñ arguitur negatiue tunc non oportet. Nam bene sequitur. null9 homo currit. ergo nullus homo albus currit. Sed non sequit. oĩs homo currit. ergo homo albus currit. si nullus homo albus esset. sed deberet sumi cõstantia vt sic. homo albus est.

A toto in mõ ad ptez quõ debet argui.

Arguitur. Ibi arguitur a pte in mõ ad suum totum ꝛ tamen consequentia non valet. ego ter vidi iohannez in stuba. ꝙ ego ter vidi iohannẽ. tenet consequẽtia per ꝓsentem regulaz

Arguitur primo.

Similiter etiam ibi. ego bis comedi ꝛ vyenne. ergo ego bis comedi

Secũdo.

Tertio. Confirmatur de ista. Hoc est vnus populus. ergo hoc est vnuz. Albus monachus currit. ergo album currit. Sortes est apparēs asinus ergo sortes est asinus. ꝛ ibi arguitur iuxta regulam ꝛ tamē nō valet.

Quarto Cōfirmatur de ista. semper hominis asinus non est animal. ꝛ asinus semper hominis est. igitur semper asinus non est animal.

R. ad primū argumentum. Ad primū respondetur ꝙ nō arguitur iuxta regulam. quia antecedens est verum ꝛ ꝯñs falsum. vt si semper vidissem iohannem primo in stuba ꝛ post hoc exiuissem semel. ꝛ post hoc iterum intrassem. ꝛ iterum ꝛc̄. ter ita tamen ꝙ semper vidissem. licet nō semper in stuba. tūc illa est vera. ego ter vidi iohannem in stuba ꝛ tunc ista est falsa. ego ter vidi iohannem. quia ly ter dicit interruptionem temporis. Et sic ad veritatem ꝯñtis requiritur ꝙ iohannes aliquando fuisset ꝛ ego etiam. ꝛ tunc non vidissem eum ꝛ post hoc iterum vidissem eum. ꝛ sic trina vice Sic etiam est de tali. ego ter hodie comedi caseum. ergo ego ter hodie comedi.

Ad secundum Sic etiam dicatur ad secundum argumentū. ꝛ breuiter nō arguitur iuxta regulam. quia hoc totum bis ꝛvyenne vel etiā bis patauie est determinatio diminuens respectu ly comedens bis Sic etiam respectu ly ꝛvyenne vel pataue nō arguitur per regulam ad ly bis comedens. vel ad ly bis bibens. quia non determinat hoc totum sed solum copulaz. et semper arguitur in tali argumento virtualiter a superiori ad inferius sine distributione superioris.

Ad tertium Ad tertium respondetur ꝙ in istis duobus argumentis nō arguitur ad determinabile sed ad determinationez. Sed sic debet argui. ergo hoc est populus. ergo monachus currit

Ad quartum. Ad vltimū respondetur negādo ꝯñaz. Si enim solus asinus esset ꝛ esset vnius hominis ꝛ nō pluriū. tūc añs est verum ꝛ ꝯñs falsuz. Sed deberet addi determinationi relatiuū idētitatis in cōstantia. licet supponat ꝯfuse tantum vt sic ꝛ semper eiusdem hominis asinus est. Sic etiā illa nō valet. sortes quiescit in bauaria. ergo sortes quiescit. quia arguitur cū determinatione totius. quia ly quiescit includit negatiōez. ꝛ sic si sortes esset replicatiue in austria ꝛ in bauaria ꝛ in bauaria non moueretur ꝛ in austria moueretur. antecedēs esset verum quia quiescere in bauaria est rem esse in bauaria ꝛ esse aptam natā moueri in bauaria. Similiter nō sequitur. sortes quiescit secundum pedē. ergo sortes quiescit Sed de illo argumēto sortes est apparēs ꝛc̄. est dicendum Si in antecedente est cōstructio adiectiualis tūc arguitur iuxta regulam quia tūc añs est impossibile. ꝛ valet tantum sortes est asinus qui apparet. Si autem est regens ꝛ rectū tūc nō arguitur a determinabili. quia ly asinus est dictio recta ꝛ sic determinatio. ꝛ tūc añs esset verum. quia tunc valet tātū quo ad verum ꝛ falsum sortes facit apparentiam de asino. ꝛ hoc est verum si esset indutus pelle asinina ꝛ ambularet manibus ꝛ pedibus tūc ipse appareret asinus. Sed deberet sic argui. ergo sortes est apparens. Sic etiā nō sequitur. sortes est faciens tunicam. ergo sortes est faciens. sortes facit asinū currere. ergo sortes facit asinum ꝛ variatur ibi appellatio forme. quia facit in vna secundum quid ꝛ in alia simpliciter dicit factionem

Arguendo a parte disiuncti ad totum

Pro ista regula est notandum ꝙ arguendo iuxta regulam debet etiam argui si-

ne distributione totius disiuncti z etiam sine negatione piunctionis qz non sequitur hõ non currit z hõ est. ergo hõ nõ vl' omnis asinus currit. qz si quilibet asinus curreret z null' hõ. antecedẽs ẽet verũ z pñs falsum Et quãdo arguit negatiue tũc debet argui cũ pstantia ptis disiũcti. Et non dz argui etiã a non ãplo ad amplũ cũ distributõe ampli. qz nõ seqt null' hõ currit z homo est ergo nullus hõ est vl' fuit currẽs. Et sic quã do dicitur tamen disiũctũ nõ distribuit vt dicendo sic. null' hõ currit. g null' hõ est vl' fuit currens. h disiũctũ est vel fuit nõ distribuit verũ est imo arguit raro cũ distributõe totius disiũcti. psertim qñ tale disiũctum est sincathegorema. Sz illo mõ arguit cũ distributõe. i. arguitur a non amplo accepto ad amplũ acceptũ cum distributione ampli accepti cũ tali disiuncto. Sed quando arguitur a toto disiuncto ad partem tunc semp dz argui cum distributione totius. Et si arguitur affirmatiue tũc dz argui cũ pstantia ptis disiuncti. Sz si negatiue tunc non oportet sed seruãda sunt que tunc seruant qñ arguitur a supiori ad inferius vl' econ//uerso. Arguit. ibi arguit a pte disiuncti ad totũ z tñ pña nõ valet hõ non est currens z hõ est. g hõ non ẽ vel fuit currens Cõfirmat. ibi ar guit p regulã. omĩs homo currit. g ois hõ nõ vl' asin' nõ currit. z tñ pña non valet. qz si null' asin' curreret z qlibet hõ. antecedẽs esset verũ z cõ sequens falsum: Cõfirmat. ibi arguit a pte disiuncti ad totũ rudibi le currit. ergo omne rudibile vl' animal currit z tñ nõ est pña bona. Ad primũ respõdet negãdo qz arguat iuxta regulã. qz arguit a nõ amplo ad amplũ cũ distributione ampli rõe ly currens. Etiã nõ valet sic inferẽdo ergo homo nõ est vel fuit om̃e currens. Si eni iam nullus homo curre//ret vel nihil curreret z prius solum cucurrisset vn' homo q etiam iam solum esset z pri' solum fuisset. tũc antecedẽs esset verũ. zc. Et ideo nõ va let qz arguitur a non amplo ad amplũ negatiue sine cõstantia rõe ly cur//rens. z ergo non oportet valere. Ad secundum respondetur negando qz arguit iuxta regulam. quia arguendo a parte disiuncti ad totum siue affirmatiue siue negatiue debet argui negatione postposita. z tunc argui tur negatione postposita quando talis negatio postponitur coniunctio ni disiunctiue Et si inferretur illa. omnis homo non vel om̃is asinus nõ currit. adhuc non valeret. quia adhuc coniunctio negaret. z in casu prio ri antecedens esset verum. zc. Ad terciũ respondetur qz non arguitur iuxta regulam quia arguitur a non distributo ad distributũ rõe prime partis disiuncti. Et sic licet ista consequentia sit bona rudibile est asin' ergo omne rudibile vel risibile est asinus distribuendo solũ partem dis iuncti in consequente. tamen non tenet per regulã istam. qz nõ ẽ cõseque tia formalis. qz in simili non sequitur. Animal est asinus. ergo om̃e ani//mal vel risibile est asinus.

Arguitur primo
Secundo
Tercio
R. ad primum
Ad scõm
Ad tercium

Arguendo a non amplo ad amplum. Pro regula est notandũ. qz arguendo a non amplo ad amplum vl' ecõuerso tunc aliĩ termini qui non sunt ampli accepti debent vtrobiqz accipi ad idẽ tẽpus precise. vl' a primo ad scõm. etiam dz argui fm rlam: Et sic non sequi//

tur. sortes est. ergo sortes fuit. quia ratione ly sortes arguitur iuxta regu-
lam tamē rōne predicati cetera non manent pia. qꝛ predicatū in vna so-
lum accipitur ad tpus p̄ns. ꝛ hoc in antecedēte. ſꝫ in ꝯn̄te solum accipit
ad tempus preteritū. Sed deberet sic argui. ergo sortes fuit ens qḋ est
Debet etiam argui sine distributione ampli. ꝛ sic nō seqtur. sortes est
ois homo. ergo sortes p̄t esse omis hō. qa ꝯn̄s est impossibile. qa ly hō
distribuitur pro quolibet homine qui potest eē. Et si ponit ꝙ ly pōt nō
ampliet post se tūc adhuc nō valet. qa tunc arguit ab esse ad posse cū di-
stributōe posse. Quando aūt arguit negatiue a nō amplo ad amplum
vł a nō amplo accepto. ꝛc̄. negatiue. tūc dꝫ argui cum constantia nō am
pli accepti. Et sic non sequitur. creans non est deus. ergo creans possibi
liter non est deus. Sed deberet argui cum constantia vt sic ꝛ creans est.

Ab amplo ad nō amplum

Sed arguendo ab amplo ad non amplum debet argui cuꝫ distribu-
tione ampli. Et si arguitur affirmatiue debet argui cum constantia nō
ampli vel minus ampli. Si negatiue tunc non oportet sed semper debꝫ
argui cum distributione magꝫ ampli respectu minus ampli. qꝛ non seq̄
tur homo possibiliter est currens ꝛ currens est. ergo homo est currens.
nec sequitur. ois hō possibiliter est currens ꝛ hō est. ergo hō ē currēs. qꝛ
ratiōe ly currens arguitur sine distributione ampli. Et per amplum in
proposito etiam debet intelligi ample acceptum. Et per non amplum
non ample acceptum. Quia ibi arguitur ſm regulam nulla chimera
est vel fuit. ergo nulla chimera est. Sic etiam ibi. chimera est vel po-
test esse. ergo chimera est vel fuit. Sed ibi non arguitur iuxta regulam
nullus hō fuit. ergo nullus hō est. qꝛ lꝫ rōne subiecti arguit iuxta rłam.
tamen ratione predicati cetera non manent paria eo ꝙ predicatū in ante
cēdte solum accipitur ad fuit. et in ꝯn̄te solum ad est Sed deberet sic ar
gui null⁹ hō fuit ergo null⁹ hō q̇ est fuit. Sic etiā non seq̇t. hō nō currit.
ꝛ homo est. ergo homo non pōt currere. qa rōe ly currere arguit ab esse
ad posse cum distributione posse. Et arguendo iuxta vnā illaꝝ rłarum
tunc ꝟtualiter arguitur ab inferiori ad supius vel econuerso. Et ista ser-
uanda sunt que tunc seruantur iuxta regulā arguendo ab inferiori ad su
perius vel econuerso.

Arguendo ab esse ad posse est bona consequentia. Et
debet argui sine distributione posse. ꝛ si arguitur negatiue debet argui
cum constantia esse. Sic etiam econuerso arguendo a posse ad esse debꝫ
argui cum distributione posse. ꝛ si arguitur affirmatiue dꝫ argui cum
constantia esse. Si negatiue tunc non oportet. Et quando sic arguit
tunc etiam arguit a non amplo ad amplum. vł econuerso. ꝛ debēt tūc ser
uari ista que ſuabantur ibi arguendo a non amplo ad amplū vł ecōuer
so. Et ꝑpositio de esse vocat cuius copula vt sic non modificat ꝑ ly possi
bile vł īpossibile. ꝛc̄. grā cōpositionis vł diuisiōis. Sꝫ ꝑpō de posse vo
catur cui⁹ copula ē ly p̄t expresse vł īplicite. vł cui⁹ copula modificatur ꝑ
ly possibile vel impossibile grā cōpositionis vel diuisiōis. ꝛc̄. Et sic ista
homo pōt esse animal non est propositio de esse in ꝑposito licet sit de in

esse quia copula eius sit ly p̄t. Et sic non sequitur. sortes est omnis homo ergo sortes potest esse omnis homo. quia iam arguitur cum distributione posse. Nec sequitur. omnis homo pōtest currere ꝛ hō ē. ꝙ oīs hō est currēs vt p̄us dictū est. ꝛc̄.

Arguendo ab est secundo adiacente ad est tercium adiacens est bona consequentia. Pro regula nota. ꝙ ista regula debet ītelligi in terminis non ampliatiuis ꝛ vbi termini accipiuntur p̄cise ad idem tp̄us principalit̄ p̄dicatum in ꝯn̄te vel in antecedente Et etiaꝫ regula intelligitur arguendo affirmatiue. ꝛ sic nō seq̄tur. homo est mortuus. ergo homo est. Nec sequitur. homo fuit animal qđ est. ergo homo fuit. Nec sequitur homo non fuit animal. ergo homo nō fuit. Sed arguendo negatiue tunc in terminis non ampliatiuis valet ꝯn̄a ab est scđo adiacente ad est tercium adiacēs vt hō non est. ergo hō nō est animal. Et etiam vbi ambo extrema in antecedente ꝛ in consequēte accipiuntur ad ideꝫ tēpus precise. Et propositio de est scđo adiacente est propositio cuius predicatum est ly est vel ly ens vel suum condeclinium vt homo est homo est ens homo fuit homo erit ens. homo non erit ens. Sed ppō de ē tertio adiacente est propositio cuius p̄dicatum non est ly est. vel ly ens vel suum ꝯdeclinium vt hō est aľ hō ē asin⁹. ꝛc̄. ꝛ sic nō seq̄tur hō nō est. ergo hō non est mortuus. ꝛc̄.

Arguendo ab actiuo ad passiuum respectu subiecti transcendentis. ꝛ sic ꝙ nihil ponatur a parte predicati nisi actiuū ad passiuum ꝛ sine distributione actiui ꝛ passiui ꝛ affirmatiue valet ꝯn̄a vt aliquid videt. ergo aliq̄d videtur. Sic etiā econuerso arguēdo a passiuo ad actiuum etiam valet qn̄ sic arguitur vt aliq̄d vr̄. ꝙ aliq̄d videt. nihil vr̄. ꝙ nihil videt. ꝛc̄. Alia regula arguēdo a diuisis ad ꝯiūcta et ecōuerso de istis duab⁹ regulis latius dr̄ in veteri arte.

Arguendo a toto copulato ad partem copulati non oportet consequentiam valere. quia non sequitur materia ꝛ forma sunt homo ergo materia est homo. Et dicitur notanter nō oportet valere. qꝛ aliqn̄ valet vt qn̄ copula principalis est ꝟbuꝫ substantiuū pluralis numeri. ꝛ predicatum est terminus sic se habens vel ꝙ de ipso vel eius nūero singulari quelibet pars copulati est verificabilis saltem materialis ꝛ principalis vt sortes ꝛ plato sunt homines. ergo sortes est homo ꝛ plato est homo. Sed non sequitur a ꝛ b sunt homines. ergo b est homo ꝛ a est homo. ꝛ significet ly a sigulariter duas materias sortis et platonis ꝛ ly b singulariter duas formas. Sic etiam quando copula est verbum adiectiuum importans dispositionem accidentalem denotantem exerceri ꝑ quamlibet partem principalem ꝛ materialem significatā ꝑ hm̄ōi partez p̄ncipalem ꝛ materialem copulati tanq̄ȝ totalis causa et ꝑticularis tunc etiam valet consequentia. vt sortes ꝛ plato currunt. ergo sortes currit ꝛ plato currit. Sed non sequitur. sortes ꝛ plato trahunt nauem ergo sortes trahit nauem ꝛ plato trahit nauem. ꝛc̄.

Arguendo per locum a coniugatis et in predicationibus quiditatiuis ē bona ꝯñā. vt bñ seq̄tur albū ē coloratū. ergo albedo est color. Et dr̄ notant̄ in ꝑdicatōib⁹ q̄ditatiuis. q2 nō seq̄tur illḋ qḋ generat̄ mouet̄. ergo generatio ē motus. ꝛ tūc arguitur ꝑ locū a cōiugatis qñ arguit̄ a ꝯcreto ad abstractum. Et quando arguitur negatiue tunc dz argui cū ꝯstantia ꝯcreti. q2 non seq̄tur. albū nō est coloratū. ḡ albedo non est color. Si ei eēt solū albedo vt q̄tuor ꝛ nō vltra mediū latitudinis īherēs alicui subiecto añs eēt verꝫ. ꝛc̄. Sic nō seq̄tur. albedo ē color. ergo albū ē coloratū. Et plures r̄las ꝯñaꝝ magister marsilius ponit q̄ saltez faciles sunt ꝛ pauce vtilitatis quas pro p̄nti pretermitto.

Circa secundam par

tem ꝯñarum queritur. vtrum omnis consequentia sit bona ab exponentibus ad expositam ꝛ econuerso Pro questione est notandum. ꝙ ipsa potest eē vna cathegorica vel hypotetica. ꝛ inq̄ʒtū est vna cathe. tūc ē vna de copulato extremo tūc ly ecōuerso non ponit̄ loco ꝑpōnis ſʒ solū loco ꝑtis ꝑdicati. Sʒ in sensu hypotetico tūc ly ecōuerso ponit̄ loco ꝑpōnis ꝛ ipsū non est ꝑpō. ſʒ intellectus rōe sui format propositionem. ꝛ siue dicat conuersionē simplicem siue per accidens questio semper est falsa. quia nunquam arguitur ab exponentibus ad expositaꝫ proprie loquendo de exponibilibus. ꝛ proprie capiendo exponere. nam partialis exponēs non est exponēs. quia ista propositio que exponit aliam debet esse conuertibilis cum alia. modo partialis exponens non cōuertitur cum exposita

Exponere ꝑpositionē capit̄ dupliciter

Et pro illo est sciendum. ꝙ propositio exponēs capitur dupliciter. Siue ly exponere videlicet large ꝛ stricte. Large capitur pro vna propositione resoluente aliam. vel etiam pro exponente aliam. ꝛ sic ista. Omnis homo est animal exponitur sic homo est animal. et nihil est homo quin ipsum sit animal. ꝛ ita non capitur in hac materia. Alio modo capitur stricte. ꝛ tunc propositionem exponi ē sensum alicuius propositionis obscure ratiōe alicuius signi in ea positi per aliam propositionem notiorem secum conuertibilem exprimere siue determinare. ꝛ non debet addi formaliter conuertibilem. quia tenendo ꝙ propositiones exponibiles sint cathegorice tunc nulla haberet exponentem huiusmodi saltem sicut communiter exponuntur. quia talis exponens non est formaliter conuertibilis cum exposita vt ista homo est animal ꝛ nulla res que nō est homo est animal nō ē ꝯuertibilis formaliter cum illa. tantum homo est animal. quia est copulatiua hō ē aīal ꝛ nullū lignum qḋ nō ē hō est animal est eiusdem forme cum ipsa. ꝛ tamen ipsa non infert illam tm̄ homo est animal. Sed tenendo ꝙ ipse sint hypotetice tunc bene additur illa particula formalit̄ ꝯuertibilem. ꝛ de hoc dicetur in fine huius. quando respondebitur ad q̄ōnem motā. q2 solū for

matur vna questio in illa parte que continet duodecim articulos. et in/
vltimo articulo respondebiť ad questionē. Diciť in diffinitione expone
re sensum alicuius ꝓpōnis obscure. Et propositio obscura vocatur ꝓpo
sitio in q̄ tale signū exponibile ponitur q̄ tūc vocatur exposita. Et vocan
tur tales ꝓpōnes p̄gnātes ad silitudinē mulieris p̄gnantis que ꝓpter
impregnationē difficilis ē ad ambulandū siue exercendū alia opa. Sic
talis ꝓpō dr̄ p̄gnans q̄a mltas difficultates in se ꝯtinet ꝓpter quas dif
ficilis reddiť ad soluendū. Diciť p̄ ꝓpōnem notiorez. ⁊ sic illa hō est aīal
⁊ nihil est hō quin ipsum sit animal non exponit illā. oīs homo ē aīal
q2 nō est ea notior. Dr̄ secum conuertibilē. ⁊ sic patet ꝙ partialis expo/
nens nō est exponens quia non est ꝯuertibilis cū exposita. Et talis pro
positio vocatur exponens in qua nō poniť tale signū exponibile. vt patet

Primus articulus est de signis exceptiuis. Pro arti Signum exceptiuum
culo isto nota ꝙ signū exceptiuum est signū sincathegoremticuz natum
facere ꝓpōnem exceptiuā. i. ratōe cuius ad ꝟitatē ꝓpōnis in qua poniť
quātū est ex pte sui ⁊ copule. reqriť ꝙ predicatū supposit3 subiecti preter
supposita termini extra capti ꝯueniat. ⁊ hoc si talis ꝓpō est affirmatiua
S3 ꝓpō exceptiua ē ꝓpō in q̄ ponitur signū exceptiuū tenēs se ad totam Propō exceptiua
ꝓpōnem. Et dr̄ notanť tenens se ad totā ꝓpōnem. quia quando ly pre
ter est pars subiecti vl' p̄dicati tunc tal' ꝓpō non vocať exceptiua vt sic. s3
vocať ꝓpō de excepto extremo. ⁊ talia signa sunt. preter. preterq̄3 nisi ⁊ si
milia. Et differunt illa signa inter se quo ad modum construendi l3 nō Differentia signorum
quo ad exceptionē quia ly preter solū construitur cum accō. Sed ly pre/ exceptiuorum
terq̄3 cum quolibet casu. Sic etiam ly nisi. quia ista habent ꝯiungere si/
miles casus. Et nisi solū excipit in propositione negatiua vt nullum aīal
nisi homo ē rationabile. nulli9 homīs nisi sortis interest legere nulli ani/
mali nisi homini placet comedere Eodem modo ly preterq̄3 sic habet cō
strui inter similes casus. vt omne animal preterq̄3 iohannes currit. cuius Signum exceptiuum
libet hois preterq̄3 sortis interest legere. ⁊c̄. Et huiusmodi signa excepti in proprie capiť tribus
ua capiuntur qñ3 improprie ⁊ tribus modis. Primo abnegatiue et modis
tunc includunt negationem non neganter tentam sed infinitanter. ⁊ tūc Primo
ly preterq̄3 valet tantum sicut absq3. vt sortes preter platonē currit. id est
sortes absq3 platone currit. Et isto modo habent etiā distribuere termi
nos quos regunt. Scd̄o modo capiunť subtractiue ⁊ tunc dicūt dimi/ Secundo
nutionem vt ibi. quinq3 preter vnū sunt quatuor. i. subtrahendo vnum
a quinq3 erunt quatuor. Tercio modo capiuntur additatiue ⁊ tūc ipor Tercio
tāt additionē vt tu obligaris mihi florenū preter denariū. i. addendo de
narium. Tria preter vnū sunt q̄tuor. i. addendo vnū ad tria erūt quatu Quarto
or. Quarto capiuntur vt faciunt ꝓpōnes de exceptis extremis. ⁊ tunc
quando sunt partes extremoꝝ ⁊ tunc ly preter valet tm̄ sicut ꝙ non est.
Alio modo capiunť vt in proposito vt faciunt ꝓpositiones exceptiuas. Signum exceptiuum
⁊ tunc non sūt ptes subiecti ⁊ predicati sed totius ꝓpōnis. Et ꝑm magi proprie
strum hugonē qñ talia signa sic capiuntur tunc debent sequi terminos
stributos ꝓpter quod diciť ꝙ exceptio d̄bet fieri a toto in q̄titate. ⁊ hoc

est intelligendū in ꝓpōne affirmatiua vbi nulla ponitur negatio ⁊ apta quia ista est apta. nō om̄is hō preter sortē currit. q2 ꝯdicit huic. oīs hō ꝑter sortez currit. Sz ƀm hugonē tūc nō ꝯdicit sibi. sz sibi ꝯdicit vna disiunctiua cōposita ex ꝑtibus ꝯdicētibus copulatiue ꝑ quā tūc affirmatiua exponitur. Et sic tenet ipse ꝙ ꝓpōnes exponibiles sūt hypotetice. ⁊ sic ista est inepta hō ꝑter sortē currit. n̄ tn̄ sic inepta ꝙ eēt icōgrua. sz ē iepta aptitudine logicali.

Ad propositionem exceptiuaz tria reqrunt

Notādū ꝙ ad ꝓpōnem exceptiuā tria reqruntur ꝓprie dictā ƀz hugonē. Primū est ꝙ signū exceptiuū excipiat a toto i q̄ntitate. i. ꝙ ipsum ꝑcedat termin⁹ distribut⁹. sz hoc nō reqritur ƀm cōmunem scholā. q̄a ista ē ꝓprie dicta. nō om̄is hō ꝑter sortē non currit quia contradicit vni ꝓprie dicta. Scđo reqritur ꝙ terminus precedens habeat plura supposita. ⁊ hoc etiaz non reqrit̄ cōiter cū tn̄ ista sit apta. nullus sol ꝑter illū lucet. demonstrando solem. Tercio ꝙ termin⁹ except⁹. i. terminus super quē cadit signum exceptiuū sit inferior ad subiectū. Et hoc est intelligendum si propositio debet esse vera. ⁊ si ē affirmatiua vbi nulla ponitur negatio. alias non oportet cū ista sit proprie dicta ⁊ vera nullus deus preter creatorē est om̄ipotens.

Propō exceptiua habet q̄tuor partes

Consequenter est sciendum. sicut etiam notat magister Hugo ꝙ propositio exceptiua quatuor partes ꝑncipales habet preter copulam. capiendo partes principales vt in proposito scz ꝑncipale subiectum. ꝑncipale predicatum. dictionem exceptiuaz ⁊ terminum super quem cadit dictio exceptiua. Et vocantur ista partes ꝑncipales quia illa debent considerari in expositione talium ꝓpositionū quia faciunt ad veritates ⁊ falsitates earum. Et simpliciter loquendo quelibet talis solum habet duas partes ꝑncipales videlicet subiectum ⁊ predicatum.

Signum exceptiuum denotat

Primo

Et notabiliter debet considerari signum exceptiuum: quia ratione ipsius diuersificatur veritas ⁊ falsitas ꝓpositionum vna cū alijs signis quando affirmatur vel negatur. ⁊ quando ipsum affirmat̄ tunc denotat ꝙ predicatum conueniat subiecto ꝓ omnibus suppositis demptis suppositis termini extra capti. Et hoc non requiritur ratione ly preter precise. sed ratione omnium signorum in tali ꝓpositione positorum. ⁊ sic non equiuocatur tale signuz siue ponatur in affirmatiua siue negatiua siue excipiat a toto in quantitate siue non. quia ratione sui semper idem requiritur. Sed quia in vna ponitur signum vniuersale distribuens subiectum vel negatio ratione quorum signorum etiam aliquid requiritur.

Secundo

Tercio

Secundo denotat ꝙ principale subiectuz ꝯueniat termino extra capto. Tercio ꝙ predicatum negatur vere determino extra capto. ⁊ hoc est sic intelligendum ratione ipsius ⁊ aliorum signorum requiritur hoc ad veritatem propositionis quando est affirmatiua ⁊ nulla negatio ponitur in ea ⁊ principale subiectum distribuitur. Et termin⁹ extra captus vocatur terminus super quē cadit dictio exceptiua.

Exceptiue ꝓpōnes exponuntur

Et istꝫ consideratis faciliter potest haberi quomodo singule propositiones exceptiue sint exponende affirmatiue sic etiam negatiue contradictorie ipsarum vel contrarie. quia quando propositiones exceptiue opponuntur aliqua oppositione tunc post hoc partes que ponuntur in exposita siue parciales exponentes vnius debent esse opposite eadem oppositione ꝑtibus exponibilibus alterius. vt si sunt contrarie tunc debent etiam par

tes vnius esse contrarie partibus alterius si succontrarie tūc debent etiā
partes vnius esse succontrarie ptib⁹ alterius. Cōsequēter notandum
ꝙ propositiones exceptiue sunt in octo duplici differentia. Quedam sūt
Differentia ppōnum exceptiuarum
in quibus nulla ponitur negatio. alie sunt in quibus negatio ponit̄ an//
te verbum ꝛ post signū exceptiuum. Tercie sūt ꝯdictorie prime. Quar//
te sunt ꝯdictorie secunde. Quinte sunt in quibus ponit̄ vna negatio lata
super ipsū signum exceptiuū Sexte vbi ponuntur due negatōes q̄ꝝ vna
fertur sup signū exceptiuū ꝛ alia super copulam. Septie sūt ꝯdictorie
quinte. Octaue sunt contradictorie sexte. et exempla sunt facilia. Vl//
Expositio marsilij
terius est notandum ꝙ magister marsilius exponit singulas propōnes
exceptiuas per duas exponentes quarū in prima ly preter mutatur in
ly aliud ab vel alius ab fm exigentiam cōgruitatis ꝛ actus siue dictio
exceptiua mutatur in ablatiuū nil plus variādo ab ipsa exposita. Et in
scđa exponente pdicatū negatur pncipaliter de termino extra capto vt
ista. omne animal preter hominē est irratiōabile. sic exponitur omne ani
mal aliud ab homine est irrationabile ꝛ nullus homo est irrationabilis
Et ista expositio non valet. quia alias ppositio impossibilis deberet cō
Reprobā
cedi vt ista. omne animal preter chimeram est sensitiuum. Sic etiam illa
omne animal preter lapidem est substantia. quia ambe exponentes sūt
vere Et quamuis prima exponens prime nō est vera videlicet ista. om
ne animal aliud a chimera est sensitiuum. ex q̊ subiectum non supponit
eo ꝙ alietas non potest cadere inter chimeram ꝛ animal tamē secūda de
beret ꝯcedi. ꝯñs autem falsum est quia in omni exceptiua in qua nulla
ponitur negatio si talis dꝫ esse vera oportet ꝙ principale subiectū conue
niat termino extra capto. modo sic non ē de illo termino animal ꝛ ly la//
pis. Propter hoc magister hugo supaddit vnam exponentē in qua
Expositio hugonis
principale subiectum predicatur de termino extra capto. ꝛ illam ponit
pro secunda. ꝛ alias duas format sicut marsilius vt illaꝫ. omne animal
preter hominem est irrationabile sic exponit. omne animal aliud ab ho
mine est irrationabile. ꝛ omnis homo est animal. ꝛ omnis homo nō est
irrationabilis. Et pro ista expositione est notandum ꝙ alius siue su//
Alius capitur dupl'r
um condeclinium capitur dupliciter. vno modo incomplexe vt est vnus
Primo
terminus predicamenti ad aliquid. ꝛ sic connotat diuersitatem per mo
dum respectus. Et sic alietas proprie cadit solum inter res simul exi//
stentes. Et sic dicitur capi stricte signum alietatis. Et sic expositio
Hugonis non valet quia alias in certo casu exposita esset vera ꝛ to//
lis eius exponens esset falsa vt ista. Omnis imperator preter istum
fuit rhome demonstrando imperatorem iam existentem. Et sic ponen//
do casum ꝙ ipse non fuerat rhome. ꝛ ꝙ omnes alij fuissent rhome tunc
ista est vera in casu. Et tamen totalis exponens eius est falsa. quia pri//
ma est falsa. Omnis imperator alius ab isto fuit rhome. Quia iam sub
iectum pro nullo supponit. Et hoc in isto casu in quo nunq̄ plures fu//
issent simul. quia tunc nullus fuit albus ab isto. Sic etiam illa de//
beret concedi. Omnis homo preter platonem viuit per totam horam
in casu in quo solum tres homines essent scilicet sortes et plato et cice//

ro'ꝛ sortes viueret per totam horam ꝛ plato solum ꝑ prima medietate huius hore. ꝛ cicero solum pro secunda medietate tunc prima est vera. omnis homo alius a platone viuit ꝑ totam horam. quia solum sortes ē alius a platone eo ꝙ cicero nō est cum platone. Sic etiam secunda ē vra ꝛ plato est homo. tercia etiam est vera. plato non viuit per totam horā tamen ista in tali casu manifeste est falsa. quia vniuersalis cuius predica

Secundo

tum non conuenit cuilibet supposito subiecti. Alio modo ly alius ab vel suum condeclinium capitur vt includit negationem infinitanter ten tam. et sic valet tantum sicut non idem. ꝛ isto modo non importat simul tatem rerum. quia ista est vera isto modo. sortes est alius a chimera ꝛ nō requiritur ꝙ chimera sit. sed sufficit ꝙ sortes sit res que non est chimera ꝛ isto modo capitur large. ꝛ illo modo capiēdo tunc expositio hugonis

Expositio cōmunis

est valde bona. Tamen ꝫm nostrum modum tales propōnes expo nuntur per tres exponentes in quarū prima ly preter vel aliud signum exceptiuum mutatur in ly qd̄ non est vel qui non est ꝫm exigentiam con gruitatis. Et dictio exceptiua si fuerit obliqui casus mutatur in nomi natiuum ꝛ nil plus mutatur in propositōe exposita. Sꝫ secūda exponēs est talis in qua pricipale subiectū predicatur de termino extra capto. Et tertia exponens est talis in qua pncipale predicatum pdicaꝛ de termino extra capto. Sed de qualitate ꝛ quātitate exponentium ponuntur regu le certe. naꝫ hec est.

Signum pregnans est sincathegorema

Prima regula quando signum exceptiuum affirmatur tunc talis propositio debet exponi copulatiue siue fuerit affirmatiua siue negatiua. si vera negatur tunc debet exponi disiunctiue sicut tunc est in omnibus pregnantibus. vbi signum pregnans est sincathegorema.

Secunda regula ꝙ prima exponens debet esse eiusdem qualitatis ꝛ quantitatis cuꝫ exposita ꝛ nihil plus mutatur nisi ꝙ signum exceptiuum mutatur in ly quod non est vel suum condeclinium ita ꝙ etiam in ly quod non fuit vel in ly quod non erit ꝫm exigentiaꝫ co pule ꝛ si fuerit terminus exceptus obliqui casus mutatur in nomiatiuū

Tercia regula ꝙ si terminus extra captus distribuitur tūc scḋa exponēs dꝫ esse vniuersalis ꝛ si sup signum exceptiuū nulla fertur negatio. vl' plu res precise pares tūc secunda dꝫ esse affirmatiua. si autem super signum fertur vna negatio vel plures precise impares tūc scḋa dꝫ eē negatiua.

Quarta regula ꝙ tercia exponens semper debet esse opposite q̄litatis cū exposita seu cum prima exponente. ꝛ debet esse eiusdem quantitatꝫ cū se cunda exponente. vt illa oīe animal p̄ter hominem est irrationabile. sic exponitur. omne animal qd̄ non est hō est irrationabile. ꝛ omnis homo est animal. ꝛ omnis hō non est irrationabilis. Et termini debēt in expo nentibus accipi ad eandem differentiam tpis ad quā accipiebantur i ex posita. Et iste modus est vniuersaliter verus in omnibus propōnibꝫ

Si exceptiua solū per tres exponaꝛ ꝛc.

exceptiuis siue affirmatiuis siue negatiuis. ꝛ hoc nō i insolubilibꝫ qꝛ i inso lubili non sufficiunt trex exponentes. qꝛ ista ppō oīs ppō p̄ter excepti uam est vera in tali casu in quo solū essent due propōes homo ē animal

et deus est cum ista exceptiua tūc ista exceptiua non sufficienter exponit͛
ꝑ tres exponentes iuxta regulas dictas. qꝛ alias ipsa esset vera eo ꝙ ex-
ponentes tres sunt vere. sed oportet ꝙ addat͛ quarta exponens ꝓpt͛ mo-
dum significandi secundariū quā tunc habet talis ꝓpositio ratione cu-
ius flectit falsitatem supra se ⁊ debet esse quarta. ⁊ illa exceptiua est ve-
ra. Et regula intelligit͛ q̄ꝫtum est p̄cise rōne signi exceptiui. quia si fu-
erint plura signa in aliqua ꝓpositione pregnanti tūc nō sufficienter ꝓba-
tur ꝓpō rōne vnius signi. sed oportet ꝙ ꝓbetur rōne oīm signoꝝ sit͛ sum-
ptoꝝ. Et sic ex regulis patet faciliter qualiter tales sint exponēde. oīs
homo p̄ter asinum possibiliter est rōnalis. omne animal p̄ter hominē
non necessario est rationabilis. ego nunq̄ꝫ vidi platonem preter heri. il-
la tamen de rigore nō est vna exceptiua. nullum hominē nisi platonem
iā ꝑcussi. omne pictum p̄ter hominē est ens. ⁊ secunda exponens debet
formari taliter ꝙ ly homo nō restringatur ꝑ ly pictum ex quo prius nō
est restrictum. Sic etiam illa. quēlibet hoīem preter sortem video. nulli-
us hominis p̄terq̄ꝫ sortis interest legere. omne animal quod fuit preter
hominem potest esse irrationabile. Item arguitur Si modus iste ex- Arguit͛ primo
ponendi staret sequeret͛ ꝙ ista deberet ꝯcedi. nullus homo preter respō-
dentem est in scholis. Assumptū ꝓbatur. quia tertia esset vera vel respō-
dens est in scholis qꝛ ipsa exponitur disiunctiue. ꝯsequens aūt est falsū
quia ex ea sequitur falsuꝫ. quia sequitur bene. nullus homo p̄ter respō-
dentem est in scholis. ⁊ georgius est homo qui nō est respōdens. igitur
georgius non est in scholis. ꝯsequentia tenet in ferion. Confirmat͛. Secūdo.
Sequeret͛ ꝙ ista deberet negari. Omnis homo preter vnuꝫ est in scho-
lis in casu in quo essent solum decem homīes ⁊ sint nouem in scholis. ⁊
vnus extra scholam. quia subiectum ꝓ nullo supponit. Ad primum R͞. ad argumētū p̄mū
rn̄detur ꝙ p̄dicta ꝓpō debet concedi saltem capiendo in sensu exceptiuo
vt ꝓbatum est in argumento. Sed ad improbationē negetur ꝯsequen-
tia. nec est in ferion. qꝛ signum exponibile ponitur in vna p̄missaꝝ et nō
in alia. Sic etiam maior est exponibilis ⁊ nō minor. ⁊ ꝓpter hoc nō va-
let sillogisari in exponibilibꝫ vbi signum exponibile ponit͛ in vna ⁊ non
in alia. Sic etiam dicit magister Hugo ꝙ nō valeat cōsequentia in ex-
ceptiuis ab inferiori ad superius. vel ecōuerso. Et si arguitur tamen
p̄dicta ꝓpositio cōmuniter negatur dicit͛ ꝙ tūc non capit͛ in sensu excep-
tiuo. sed tūc ly preter capitur negatiue. Ad secundum respondetur ꝙ Ad secundum
concedendo ꝙ ipsa sit falsa vt arguit argumentum. Sed quando talis
conceditur tunc ly preter capit͛ subtractiue ⁊ nō exceptiue. sic etiam illa ē
falsa. omnis chimera p̄ter hoīem nō est rōnalis. ⁊ licet sit negatiua cuiꝰ
subiectum ꝓ nullo supponit. tamen talis regula non habet veritatē in
pregnantibus. Sic etiam ista est falsa. omne animal preter hominē nō
est irrationabile. ⁊ non debet exponi disiunctiue vt exceptiua negatiua.
nec valet etiam consequentia illa propositio exceptiua est negatiua. igi-
tur illa propositio est exceptiua negatiua. Et magister Hugo ponit re-
gulas aliquas circa illum articulum que sunt plane ideo relinquo. Et
omnes propositiones exceptiue possunt exponi per cōtradictorias siue

sit succontrarie siue cōtrarie. Et dando ꝯtrariam in exceptiuis signum exceptiuum potest negari in vna earum vel non. vel etiam potest in ambabus affirmari. nec est inconueniēs ꝙ dentur due cōtrarie in materia naturali que sunt simul false. vt ille due. oē animal p̄ter lapidem est rationabile. omne aīal preter lapidem nō est rōnabile. sic etiā iste due. oīs homo preter lapidem est rōnabilis. oīs homo p̄ter lapidem non est rationabilis. quia ille sunt pregnantes. Sed in contradictorijs tūc signuꝫ in vna earum debet negari ꝛ in alia affirmari.

Sophisma.

Omne animal preter hominem est irrationabile.

Pro sophismate est notandū ꝙ tenendo ꝙ ꝓpōnes exponibiles sunt hypotetice nō habet expresse ꝑtes principales ꝛ materiales sed implicite ꝛ tunc est vna copulatiua affirmatiua. sed tenendo ꝙ sint cathegorice sicut cōiter tenet̄ tunc sophisma est vna vniuersalis affirmatiua. ꝛ in sensu exceptiuo tunc ly animal est subiectum. ly rōnabile est predicatum. et ly preter hominē est pars totius ꝓpōnis. sed ꝓut est vna de excepto subiecto tunc hoc totum est subiectum. animal preter hominē. sic etiam si ly preter determinat predicatū scꝫ ly irrationabile tunc est vna de excepto

Propositio ꝺ excepto extremo exponit̄ ꝛc

predicato. ꝛ tunc habet alium sensum Et ꝓpositio de excepto extremo faciliter exponit̄ mutando ly preter in ly qꝺ non est. vel aliud suum cōdeclinium. ꝛ si est affirmatiua in qua nulla negatio ponitur tunc debet poni constantia termini excepti. ꝛ sic illa est falsa. oīs hō est rationalis p̄ter chimeram. Et capiendo in sensu exceptiuo sophisma tūc ly aīal restringitur ꝑ ly p̄ter hominem solum ꝓ aīali qꝺ nō est homo. nec oportet signum restringens semꝑ se tenere ad idem extremū cum illo qꝺ tūc restringit. vt patet de ly nullus in illa. nullus homo currit qꝺ nō est ꝑs subiecti. ꝛ tamen restringit ly homo. Et ideo potius ly preter hominē restringit subiectum ꝙ̄ ly irrationabile vt dictum est. quia additur sibi tm̄ etiā potest addi huic termino irrationabile. Et sic ly preter est signuꝫ suppositionis ꝛ restrictionis. nec oportet quodlibet tale esse partē extremi qꝛ instantia est de signo ꝑgnante Sic etiā de ly ille. ibi. ille hō currit fm̄ vnā opinionē que dīt ꝙ nō sit pars extremi. non autē oportet terminum distributum per signum exceptiuum etiā in sua contradictoria distribui. imo tale signum suppositōis ꝛ restrictiōis quod nō est pars extremi quale est ly preter. bn̄ potest impediri ꝑ signum p̄cedens. Et sic ly hoīem in ista. non omne aīal preter hominē est irrationabile nō supponit distributiue. qꝛ si talis terminus exceptus supponeret distributiue per tale signum exceptiuum. tunc ex quo illa semꝑ debet esse vniuersalis qn̄ terminus exceptus distribuit̄ tunc due contradictorie essent siml̄ false. vt ille due. omne animal p̄ter hominem non currit. nō omne aīal preter hominem nō currit. in tali casu in quo essent solum hoīes et nullum brutum. ꝛ aliqui currerent ꝛ aliqui nō. tunc ista est falsa. omne animal preter hominem nō currit. quia tertia exponēs est falsa. videlicꝫ il-

la. omnis homo currit. sic etiā illa. aliquod animal quod nō est homo
non currit. vel nullus homo est animal. vel omnis homo currit. saltem
si terminus exceptus distribueretur. modo quelibet illaꝝ est falsa. Ue
rum est alij dicerent ꝙ nō oportet semper secūdam esse vniuersalem vel
etiam tertiam. etiam dūmodo terminus exceptus distribueretur. Sed
oportet ꝙ sic exponerent ꝙ partiales exponentes vnius contradicerent
partialibus exponentibꝫ alterius. Et sic exponerent omnes propositio
nes exceptiuas oppositas per cōtradictorias. Sed tamē quia cōmunit
hoc ponitur ꝓ regula ꝙ quando terminus exceptus distribuit ꝙ secun
da debet esse vniuersalis ergo tenendum est primū. Et sophisma est in
materia naturali capiendo li animal absolute. Capiendo ꝟo connotati
ue ⁊ ly hominē connotatiue tūc iterum est in materia naturali. quia tūc
est predicatio accidentalis ⁊ conuertibilis. Et licet ille terminus animal
non sit cōuertibilis cum ly irrationabile tamen taliter tentus est conuer
tibilis cum ly irrationabile. Et hoc sufficit ꝙ extrema taliter tenta sint
conuertibilia. Per hoc respondetur ad sophisma ipm concedendo ℞. ad sophisma.
capiendo ly animal ⁊ hominem eodē modo vicꝫ ambo cōnotatiue aut
absolute. Si autem ly animal capitur absolute ⁊ ly hō connotatiue. tūc
sophisma est falsum. qꝛ tunc subiectum supponit ꝓ digito ⁊ predicatuꝫ
non. Et debet sophisma sic conuerti. ergo irrationabile est animal. nec
est incōueniens ꝙ aliqs termin⁹ in ꝯsequente supponit ꝓ pluribꝫ q̄ȝ in
antecedente dūmodo non distribuit ꝓ pluribus in consequente Et ita
ista. irrationabile est aīal qꝺ nō est homo. nō est cōuertens alterius ꝓ-
prie loquendo quia nō participant in extremis sed est bona consequen-
tia. Arguit. Sophisma est falsum. ergo male concessum. assumptuꝫ Arguitur primo.
ꝓbatur. quia ex ipso sequit falsum. assumptū ꝓbat. sequit bene. oē ani-
mal ⁊c. ⁊ omnis asinus est animal. igit omnis asinus preter hominem
est irrationabilis. tenet ꝯsequentia in barbara ⁊ consequens est impos-
sibile. Confirmat. Sequit bene. omne animal ⁊c. ⁊ ista sunt omnia Secundo
animalia ergo hoc aīal preter hoiem est irrationabile. ⁊ sic de alijs.
Cōfirmat Sequitur bene oē animal ⁊c. ⁊ sortes est. ergo oē ani Tertio
mal p̄ter sortem est irratiōabile. tenet ꝯña a supiori ad inferius cum di-
stributione superioris ⁊ cum constantia inferioris. Ad primum ne- ℞. ad primū argum̄.
getur assumptum. ⁊ ad probationem negetur consequētia. quia medi-
um in premissa in qua nō distribuit vicꝫ in minore supponit pro pluri-
bus ⁊c. Sic etiam signum exceptiuum ponitur in vna premissarum et
conclusione. ergo etiam deberet poni in alia. Nec valet sic formādo. ⁊ asi
nus est animal preter hoiem. quia minoriam est vna de excepto extre-
mo. Sed oportet ꝙ sic formaret minor. ⁊ oīs asinus preter hoiem ē ani
mal. ⁊ illa est impossibilis. Ad secundum respondet. negando ꝙ bñ Ad secundum
descendat. quia dūmodo sub ly animal descendit signum exceptiuū de
bet mutari in ly qꝺ nō est. vt sic. g̊ hoc aīal qꝺ nō ē homo est irrationa-
bile assumendo prius cōstantiam vel antiquum medium. Sic etiā nō
seq̄tur. omne aīal qꝺ nō est hō est irrationabile. ergo omne animal qꝺ
nō est ille homo est irrationabile. ⁊ sic de singulis. quia ly anīal distri-

buif pro pluribus in consequente q̃ in antecedente. Et hoc est qd̓ com/
muniter dicif q sub determinatione distributa ⁊ vnica acceptione acce
pta cum suo determinabili nõ oportet valere descẽsum dũmodo tale de
terminabile distribuif ⁊ p̃cipue in affirmatiuis. sic etiã in negatiuis nõ
R. ad tertium — semp. Ad tertium respondetur negando ꝯsequentiam. q̄ sicut ma/
gister Hugo dicit in isto argumento q in exceptiuis nõ valet argui ab
inferiori ad superius. etiam pure affirmatiue. vel econuerso. sic etiam il
la consequentia non valet. omne animal preter hominem est irrationa/
bile. igitur oĩe aial preter hominẽ vel asinum est irrõnabile. Sic etiã
illa nõ valet. aliquod animal nõ est irrationabile. igitur oẽ animal p̃ter
hominem est irrõnabile. si nullum esset animal. Sed cum constantia si
militer nõ valet vt sic. ⁊ animal est si solum bruta essent. Sed illa bñ va
let. omne animal ⁊c̃. igif aliqd̓ animal nõ fuit hõ. sic etiam inferendo il/
lam. ergo nõ omne aial est homo. nec illa valet animal nõ fuit rõnabile
et homo est. igitur omne aial ⁊c̃. si esset primũ instans esse oĩm hoĩm ⁊
nullum brutum esset. Sed illa bene valet. sortes percutit asinum. igif
omne aial ⁊c̃. sic etiã igif nõ omne aial est irrationabile.

Secundus articulus est de exclusiuis. Pro isto arti
culo est notandum. q signa exclusiua sunt solum dumtaxat p̃cise tm̃ tan
Signũ exclusiuum. — tũmodo solummodo ⁊ similia. Et signum exclusiuum est signũ sin/
cathegorematicũ rõne cuius ad veritatẽ ꝓpõnis q̃tũ est ex pte sui et co/
pule reqrif q p̃dicatum solũ suppositis termini cui addif cõueniat ⁊ nõ
pluribus. Et hoc dũmodo super totam ꝓpositionem fertur. Et ta/
Signũ exclusiuum ex cludit duo — lia signa quandoq̃ excludunt alietatem. quãdoq̃ pluralitatẽ. Unde si
Primũ. — gnum exclusiuũ excludere alietatem. est signũ excludere supposita alia
a supposito vel suppositis termini cui additur ⁊ hoc cõiter fit quãdo ta
lia signa adduntur termio nõ numerali cardinali. vt tantũ homo ẽ ani
Secundum — mal. Et propositões habent exponi de rigore gratia alietatis. Sed
signum exclusiuũ excludere pluralitatẽ est excludere numerũ aliũ a nu/
mero termini cui addif tanq̃ subiecto. ⁊ hoc fit qñ talia signa addũtur
Unicus nõ est signũ exclusiuum — termino numerali cardinali. Ex his patet q vnicus non est ꝓprie si/
gnum exclusiuum. quia nõ excludit omnia supposita alia a suppositis
termini cui additur. sed solum supposita eiusdem speciei cum supposit̃
termini cui additur vt vnicus homo currit. iam ly vnicus non excludit
brutum. sed bene excludit homines quo ad pluralitatem. id est q non
plures homines currant. verum est. etiam quandoq̃ excludit alia sup
posita alterius speciei. vt vnicus homo cũ equo currit. ⁊ hoc est in bene
placito intellectus qui potest tale signum accipe vt excludat supposita
eiusdem speciei cum suppositis termini cui additur. vel etiam vt exclu
dat alia supposita ƀm intentionẽ proferentis. Et illa propositio vni
cus homo currit vel consimilis nõ bñ exponitur sic homo currit ⁊ nul/
lus ab eo currit. quia iam ly eo est relatiuum. et ponitur in copulatiua
⁊ refert restricte ⁊ si homĩes currerent ipsa deberet concedi. q̄ secunda

pars valet tantum. nullus homo alius ab homine currente currit. nec etiam potest sic exponi. homo currit ꝛ nullus homo q̄ non est idem hō currit. quia esset p̄cise simile sicut de precedenti. ꝛ ergo anteq̄ talis propositio exponatur ipsa debet resolui in singulares. ratione suppositōis determinate videlicet illius termini homo vt sic. vnic⁹ hō currit. ꝛ ille homo currit vel vnic⁹ ille homo currit. ꝛ sic de singulis. ꝛ post hoc vna singularis debet exponi ille homo currit ꝛ nullus hō qui nō est ille homo currit. capiendo ly ille demonstratiue. Et omes ꝓpōnes negatiue de ly vnicus debent exponi disiunctiue siue ly vnicus affirmetur siue negetur. et sic ly vnicus habet facere aliquā speciem suppositiōis. ꝛ d̄bent tales ꝓpositiones de ly vnicus cōtradictorie etiam exponi per contradictorias. ꝛ faciliter p̄nt ille omnes exponi vnicus homo nō currit. vel hō vnicus currit. nullus vnicus homo currit. semꝑ vnicus hō currit. tm̄ vnicus homo currit. ꝛ sic ly vnicus specie differt ab aliis signis exclusiuis.

Ulteri⁹ est notandū q̄ alia signa exclusiua capiuntur tripliciter. Uno mō vt faciunt ꝓpōnes de exclusis subiectis tūc sunt ꝑtes subiecti. vt tm̄ homo est aīal hoc totum est subiectum tm̄ homo. ꝛ quelibet talis d̄ excluso subiecto exponitur ꝑ vnam cathegoricā. ꝛ illa tm̄ homo ē animal exponitur sic. existens homo ꝛ nulla res que non est homo est animal. et ibi ambe negationes capiuntur infinitanter. ꝛ subiectum supponit solū pro homine. quia idem est dicere homo ꝛ nulla res que nō est homo sicut homo Sic etiam potest sic exponi homo ꝛ nulla res que nō ē homo est animal. ꝛ tunc ly et capitur specificatiue sicut in illa. legere ꝛ non intelligere est negligere. ꝛ non copulatim. quia alias exponens esset incongrua. ꝛ veritas talis ꝓpōnis de excluso subiecto ꝛ predicato. vel etiā copula attenditur penes veritatem preiacentis. vocatur aūt preiacens propositio que remanet signo dempto exclusiuo. Sed exponendo negatiuas tunc solum ꝑponatur negatio vt ista Non tm̄ homo est aīal ꝑut est vna de excluso subiecto sic exponitur. non existens homo ꝛ nulla res q̄ nō est homo est animal. Et ibi negatio prima capitur negāter ꝛ alia infinitanter. Et valet tm̄ sicut nullus homo est animal. Et d̄bet ly res in exponente accipi ad copulam minus principalem importantē tot differentias tempoꝝ ꝛ easdem p̄cise quas importabat copula ad quam accipiebatur in exposita cui addebatur tale signū exclusiuum. et sic nō semꝑ ly res debet accipi ad ly est quia alias ista esset falsa. tm̄ adam fuit ꝑut ipsa est de excluso subiecto. quia ista esset falsa. Existens adā ꝛ nulla res que non est adam fuit. Sed oportet sic exponi Existens adam ꝛ nulla res que non est vel fuit fuit adam. Sic etiam ibi tm̄ antichristus possibiliter est. tm̄ antichristus erit homo. tm̄ adam cras non erit. vbi in exponente ly cras non debet addi copule minus principali sed principali vt sic. Existens adam ꝛ nulla res que non est vel fuit adā cras nō erit. sic etiam ibi. tm̄ adam est mortuus tm̄ hominis asinus fuit. Adam fuit tm̄ animal Secundo modo capiuntur huiusmodi signa vt faciūt propositiones de exclusa copula vt homo tm̄ est animal. ꝛ tales quādo sunt affirmatiue tunc exponi habent per vnam copulatiuam. quarum

Signa exclusiua capiunt tripliciter
Primo.
Secūdo

prima est preiacens ⁊ secunda est negatiua. vbi predicatum infinitatur per negationem infinitanter tentam ⁊ subiecto additur relatiuum identitatis dummodo stat determinate. vt homo tm̄ est animal sic exponit᷑. homo est animal ⁊ idem homo non est non animal. Sed quando sunt negatiue tunc exponuntur per vnam disiunctiuam quarū prima pars est preiacens ⁊ secunda contradictoria prime vel succontraria.

Tertis

Tertio modo faciunt propositōnes de excluso predicato. vt quando solum tenet se ad partem predicati ⁊ talis etiam habet exponi solum ꝑ vnam simplicem cathegoricam. vt illa. homo est tm̄ animal exponitur sic. homo est animal ⁊ nulla res que non est homo est animal. ⁊ capiuntur negationes iterum infinitanter. Et sic tales propositōnes vt sic non dicuntur exclusiue. quia ad hoc ꝙ propositio dicatur exclusiua oportet ꝙ signum exclusiuum feratur in totam ꝓpositionem preter ipsum ita ꝙ sit pars totius propositionis ita ꝙ non soluꝫ subiecti vel predicati. ⁊ sic talia signa equiuocantur prout faciunt propositiones de exclusis extremis ⁊ exclusiuas. quia semper aliquid requiritur ratione ipsius ⁊ copule ad veritatem propositionis. Et sicut dantur tales propositiones de exclusis extremis gratia alietatis. sic etiā dantur gratia pluralitatis. Et tales exponuntur precise sicut ille gratia alietatis nisi ꝙ loco ly nulla res ponatur non plures q̄. vt tm̄ octo sunt partes orationis prout est vna de excluso subiecto sic exponitur. Octo ⁊ non plures q̄ octo sunt partes orationis.

Expositio marsilij

Consequenter est notandum ꝙ magister Marsilius exponit propositiones exclusiuas gratia alietatis in quibus signum affirmatur per vnam bimembrem. quarum prima est preiacens ⁊ secunda est vniuersalis in qua terminus super quem cadit signum exclusiuum mutatur in ablatiuum ⁊ predicatuꝫ predicatur de eo sumpto cum signo alietatis vt illam. tantum homo est animal sic exponit. homo est anial. et nihil aliud ab homine est animal. Sed illam tm̄ homo non est animal homo non est animal ⁊ omne aliud ab homine est animal. vel nihil aliud ab homine non est animal.

Reprobat.

Et ista expositio non est bona. quia s̄m eam sequeretur ꝙ illa deberet concedi tm̄ pater in diuinis ē essentia diuina. quia secunda exponens etiam esset vera. illa videlicet nihil aliud a patre in diuinis est essentia diuina. quia filius non est aliud a patre eo ꝙ ly aliud dicit alietatem essentialem. licet bene alius a patre in diuinis. Sic etiam illa deberet concedi. tm̄ sortes est animal si sortes viueret per primam medietatem hore solum ⁊ plato pro secunda solum ita ꝙ non essent simul. ⁊ etiam nullum animal esset. quia tunc secūda est vera nihil aliud a sorte est animal. eo ꝙ plato non est aliud a sorte.

Expositio Hugonis

Propter hoc magister Hugo exponit tales propositiones ꝑ duas exponentes. in quarum prima ponit preiacentem. ⁊ in secunda predicatum predicatur negatiue de subiecto infinitato. Et hoc si exclusiua sit affirmatiua. Si autem est negatiua tunc alia debet esse affirmatiua quia exponentes semper diuersarum qualitatum debent esse vt ista tm̄ homo est animal. sic exponit homo est animal ⁊ nullum non homo est

animal. Sed quia in secunda exponente includitur ly ens quod nō est ratione negationis infinitanter tente. ⁊ ly ens quod non est etiam soluꝫ importat alietatem essentialem. ⁊ sic iterum illa deberet concedi. tm̄ pa-
ter ⁊c. quia secunda est vera. nullum non pater est essentia in diuinis. qꝛ
filius est res que non est pater. licet non sit ens quod non est pater. Si
autem ly ens quod non est caperetur large vt importaret alietatem es-
sentialem vel personalem tunc expositio Hugonis est bona. Tamē
communiter qui exponūt huiusmodi propositiones exponunt per du-
as exponentes contradicentes sibi inuicem dempto ly res que non est
vel ly plura ꝗ̃ isto adiecto ꝙ quando ly tm̄ affirmatur ꝙ tunc ly res q̄
non est vel ly plura ꝗ̃ in secunda exponente distribuatur. sed quando
negatur ꝙ tunc non distribuatur. vt tantum homo est animal. sic expo-
nitur homo est animal ⁊ nulla res que non est homo est animal. ⁊ sic di-
cuntur exponi contradictorie. id est deponendo ly res que non est vel ly
plura ꝗ̃. Tunc propositiones remanentes sunt contradictorie. Et ille
due homo est animal ⁊ nullus homo est animal sunt contradictorie ab-
soluendo ly nullus. Et licet ibi ponatur ly nulla. tamen hoc est propter
congruitatem. Et sic omnes propositiones exclusiue siue affirmatiue
siue negatiue possunt exponi per contradictorias illo modo preter in-
solubiles. quia in talibus non sufficiunt due exponentes. quia ista ē fal-
sa. tantum exclusiua est falsa. in casu in quo nulla alia propositio esset.
vel etiam si solum essent propositiones vere cum ea tunc exponendo so-
lum per duas exponentes ipa esset vera. Sed tunc debet addi tertia vt
sic. et hec exclusiua est vera ex quo significat se esse veram ratione modi si-
gnifitandi secundarij. Et sic patet ꝙ ista est falsa tantum omnis ho-
mo est risibilis. quia sic exponitur. oīs homo est risibilis. ⁊ nulla res
que non est omnis homo est risibilis. Et illa non debet esse secūda res
que non est homo non est risibilis. Licet etiam essent contradictorie dē-
pto ly res que non est. tamen ex quo ly tantum affirmatur. tunc ly res
in secunda exponente debet distribui. Et non sequitur. tantum ho-
mo est risibilis. ergo tantum omnis homo est risibilis. Quia illa regu-
la ab indefinita ad suam vniuersalem in materia naturali debet intelli-
gi de propositionibus non pregnantibus. Tamen propter hoc mul-
ti concedunt tales propositiones ⁊ exponunt eas per contradictorias.
Et sic secunda est illa. Nulla res que non est homo est risibilis. et isti
negant illam consequentiam. tantum omnis homo est risibilis. ergo
omne risibile est omnis homo. Et dicunt ꝙ regula videlicet arguendo
ab exclusiua ad vniuersalem. ⁊c. debet intelligi quando subiectum in
exclusiua supponit confuse tantum Sic etiam exponunt particula-
res negatiuas. Similiter indefinitas per succontrarias. Sed affir-
matiuas particulares et vniuersales negatiuas exponunt per contra-
rias. Sed tamē primum est multum facilius ⁊ breuius. videlicet quo-
modo tales essent exponēde. tantum cuiuslibet hominis quilibet asinꝰ
est asinus. tantum hominis asinus currit ⁊ similes cū tales nec vniuer-

Reprobat

Expositio cōis

sales nec particulares nec indefinite sint. Et debet ly res in secunda exponente capi transcendenter: alias ista esset vera. tm̄ vnum est, put exponitꝛ gratia alietatis ⁊ tamen cõmuniter negatur. ⁊ sic illa etiã est falsa. tãtum substantia est accidẽs. quia secunda exponens est falsa. illa videlicet. omnis res que non est substantia est accidens. quia albedo ⁊ sortes sunt res que nõ sunt substantia. ⁊ tamen non sunt accidens. sed accidẽs ⁊ substantia simul. ⁊ illa est falsa. tm̄ creatoꝛ nõ est creatura si tm̄ caperetꝛ non transcendenter ly res in secunda exponente tunc tales essent vere

Exclusiuaꝝ differẽtie

Ulterius est notandũ ꝙ propositiones exclusiue sunt in quadruplici differentia Nam quedam est in qua nulla ponitꝛ negatio vt tm̄ homo ẽ animal. Secunda est vbi ponitur vna negatio que fertur super copulã ⁊ post ponitꝛ signo exclusiuo. vt tm̄ homo nõ est animal Tertia est cõtradictoria prime. Quarta est cõtradictoria secunde. Et exponẽdo oẽs tales ꝓpõnes prima exponens debet esse p̄iacens ⁊ secunda debet eẽ cõtradictoria preiacentis demptis ly res que non est. vel ly plura ꝙ̃ vt ista tm̄ octo sunt partes orõnis. sic exponitꝛ. octo sunt partes oratiõis ⁊ nõ plures ꝙ̃ octo sunt partes oratiõis. ⁊ ꝺm hoc oẽs iste ꝓpõnes faciliter exponuntꝛ. tm̄ quinqꝫ non sunt decem. tm̄ nulla quinqꝫ sunt. id est tm̄ omnia quinqꝫ sunt quinqꝫ. non tantum omnia quinqꝫ sunt quinqꝫ. tantum decem sunt. tm̄ entia que non sunt quinqꝫ sunt Et illi termini in exponentibus debent accipi ad eandem differentiã temporis sicut ad quã accipiebantur in exposita. ⁊ non oportet tales accipi in exponentibus sicut in exposita. quia in ista tantũ homo est omne animal. ly animal nõ destribuitur. et in prima exponente scilicet in illa. homo est omne animal distribuitur. Consequenter notandũ ꝙ ibi ponuntur due regule speciales.

Prima regl'a de exclusiuis.

Prima regula. Arguendo ab exclusiua affirmatiua ꝓprie dicta q̃ exponitꝛ gratia alietatis. in qua ly tm̄ affirmatur ad vniuersalẽ distributiuã in terminis transpositis in qua termini accipiuntꝛ adequate ad idẽ tempus est bona ꝯsequentia. Et dicitur affirmatiua. quia nõ sequitur Non tm̄ homo est animal ergo nullum animal est homo. tamen tal' exclusiua bene infert vnam negatiuam de terminis transpositis. vt bene sequitur non tm̄ homo est animal. ergo nõ omne animal est homo Dicitur etiam proprie dicta. quia non sequitur. vnicus homo currit. ergo omne currens est homo. Dicitur que exponitur gratia alietatis. qꝛ nõ sequitur. tm̄ octo sunt partes orationis. ergo omnes partes oratõis sunt octo. capiendo ly omnes distributiue. Sic etiam non sequitur tantum quinqꝫ sunt angeli. ergo omnes angeli sunt quinqꝫ. exponendo antecedens gratia pluralitatis. ⁊ capiendo ly omnes in consequente distributiue. Dicitur in qua ly tantum affirmatur. quia non sequitur. non tãtum homo non est animal ergo omne animal est homo. quia antecedens de facto est verum ⁊ consequens falsum. Dicitur ad vniuersalem distributiuam. quia ad vniuersalem collectiuam vt sic nõ valet Et nõ sequitur. tantum animal est homo. ergo omnes homines sunt animal. Dicitur in qua termini accipiuntꝛ ad idem tempus adeq̃te ⁊c̃. q̃a

non sequitur. tantum album erit album. ergo om̄e albū erit album. si
aliqua res instantanee annihilaretur. Sic etiam nō sequitur tantū ani//
mal est asinus qui erit. ergo om̄is asinus qui erit est animal. quia iā sub//
subiectum ⁊ predicatum non accipiuntur adequate ad idem tempus. ⁊
antecedens defacto est verum ⁊ ꝯsequens falsum. Sed illa est falsa. tan
tum animal est homo qui erit. q̄a aliqua res que non est animal est ho//
qui erit vt materia. ⁊ forma ade qui fuit sunt res que non est animal
Et tamen sunt homo qui erit. q₂ erūt homo in nouissimo die ⁊ sic non
est simile de asino ⁊ homine. q̄a forma asini moriť cū asino ⁊ non manet

Secunda regula. arguendo ab exclusiua affirmatiua q̄ expōitur gra
tia pluralitatis ad vniuersalem collectiuā in terminis transpositis ⁊ vbi Scda rl̄a de exclusi
plura capitur improprie in secunda exponente. ⁊ addendo alias ꝯditio uis
nes que i regula superiori sūt addite. vt tantū octo. ⁊c. igitur omnes par
tes orationis sunt octo. Et dicitur notanter quando ly plura capitur im
proprie in secunda exponente. quia capiendo proprie regula non habet
veritatem quia non sequitur tantum vnum est. ergo oīa entia sunt capiē
do ly plura proprie in secunda exponente. Item arguitur. Si illa ex
positio staret. sequeretur ꝙ iste omnes essent false ⁊ impossibiles. tantū Arguitur primo
domus est alba. tantum homo est. quia quandocunq₃ domus est alba
tunc aliqua res que non est domus est alba. quia pars Sic etiam quā
docunq₃ homo est tunc etiam aliqua res est. Confirmatur. tantum
bauarus est nobilis. quia secunda exponens est vera videlicet nulla res Secundo
que non est bauarus est nobilis. ergo omnis nobilis est bauarus.

Confirmatur. sequitur ꝙ illa esset vera. non tantum animal est ho//
mo. consequens falsum est quia ipsa sequitur ex vero. quia sequitur be// Tercio
ne non tantum animal est ille homo. ⁊ non tātum animal est ille homo
⁊ sic de alijs ergo nō tātum animal est hō tenet ꝯña ꝑ inductionē De
inde arguitur ꝯ regulam sic. ibi arguiť ꝑ regulā tantū asinꝰ ē hoīs asi// Quarto
nus. ergo cuiuslibet hoīs quilibet asinus ē asinus. ⁊ tm̄ añcedens ē ver₃
⁊ ꝯñs falsū. Ad primū respōdetur ꝙ capiendo ly alba substantiue ita
ꝙ se solo p̄dicež. concedo ꝙ illa sit impossibilis tm̄ domꝰ est alba. sic etiā Rꝫ. Ad primū
illa tm̄ domus est nigra ⁊ siľes ꝑpōnes. Sed qn̄ tales ꝯceduntur tunc
adiectiuū capiť pure adiectiue ⁊ includit substantiuum a parte subiecti
vt videlicet tantum. tm̄ domus est alba domus. Sic etiam dicať de ista
tantū sortes est albus vel etiā ꝯceduntur ꝑut fit mētio de albo totali. S₃
illa semꝑ est impossibilis tm̄ hō est in sensu exclusiuo vt expōitur grā alie
tatis. Ad scđm rn̄r capiēdo ly nobiľ adiectiue ꝯcedēdo ꝙ illa sit vera
q₂ tūc valet tm̄ sic tm̄ bauarus est nobilis bauarus ⁊ tūc nō valet ꝯña Ad scđm
assūpta in argumēto. q₂ nō totum illud subijcitur in vniuersali qđ p̄dica
tur in exclusiua. Sed deberet sic argui. ergo omnis nobilis bauarus est
bauarus. Si autem ly nobilis capitur in exclusiua vt ē predicatū ⁊ tūc
arguiť ꝑ rl̄am in argumēto Ad terciū rn̄r negando sequela₃ ad ꝑba
tionem negeť. q̄a quelibet singularis est falsa. sed si sic arguitur. nō tan Ad tercium
tum omne animal est iste homo. ⁊ non tantū omne animal ē iste homo
⁊ sic de alijs. ergo tantum animal est homo. tunc negetur ꝯsequētia. nec

tunc bene inducitur. quia prius debet induci sub termino stante deter
minate videlicet sub subiecto. ꝛ post hoc in vna singularium sub termi
no stāte distributiue. Sic etiam in pregnantibus non oportet valere de
Tantū hoies currūt ꝯsensū vl' iductionē. Sȝ illa. tm̄ hoies currūt hȝ plres sensus ꝫm q̇ ly
hoies ꝑt capi absolute vel cōnotatiue. Sed illa. tm̄ tres sunt si'les quo-
rum sortes est vnus. prout ly quorum refert ly similes ꝛ sit casus ꝙ sor-
tes ꝛ plato ꝛ cicero sint similes in albedine. ꝛ alij sint similes in nigredi-
ne tunc talis est vera exponendo eam gratia pluralitatis. Sic etiam ly
quorum potest referre ly tres. ꝛ tunc habet alium sensum. Sed illa tan-
tum vnū est cui falsum contradicit. in sensu cathegorico est vera. videlicet
ꝑut ly cui capitur relatiue ꝛ restrictiue siml'. Sed in sensu hypotetico est
℞. Ad quartū falsa quia prima pars est falsa. Ad vltimum respondetur. negando
consequentiam nec arguitur ad vniuersalem quia propositio est mixte
quantitatis. sed deberet sic argui. ergo quilibet hois asinus est asinus. ꝛ
illa etiam est vera.

Sophisma

Tantum vnum est. Pro sophismate est notanduȝ
℞. Ad sophisma ꝙ capiendo ipsuȝ in sensu prout est vera de excluso extremo tunc sophis-
ma est verum. quia preiacens est vera. Sed capiendo in sensu exclusiuo
vt exponitur gratia alietatis tunc sophisma est falsum. ex quo ly res in
secunda exponente debet capi transcendenter. ꝛ hoc capiēdo ly ens a par
te predicati etiam transcendenter. quia tunc populus est res que non est
vnum ꝛ tamen est. Si autem capitur non transcendenter tunc sophis-
ma est verum. Sed capiendo vt exponitur gratia pluralitatis tunc sub
iectum supponit determinate. ꝛ sic ponendo suppositionem collectiuam
tunc ꝑ̄dicatū supponit collectiue. Sed exponendo gratia alietatis sub-
iectum supponit ꝯfuse tantū ꝛ predicatum distributiue exponēdo ergo
gratia pluralitatis ꝛ capiendo ly plura improprie in scd̄a expo nente tūc
sophisma iterꝫ ē falsū scd̄a exponēs est falsa. illa videlicet non plura quā
vnum sūt. quia tunc plura q̄ȝ vnum sunt. imo quolibet vno plura sunt.
Sed capiendo ly plura ꝓprie in scd̄a exponente tūc sophisma est verum
Quia tunc secunda pars etiam est vera. quia subiectum ꝓ nullo suppo-
nit. Quia tunc nullo vno plura sunt. Quia nec diuisibile nec indiuisibi-
Plura ꝓprie dicuntur le. non enim indiuisibile. quia nullum indiuisibile est multuȝ. Et pro
illo est sciendū. ꝙ illa dicuntur plura alijs ꝓprie. in quibus est reperibi-
lis numerus alicuius certe denominationis qui aut sibi non reperibil'
est in alijs respectu quorum tunc illa dicuntur plura vt decē angeli sunt
plura quinqȝ angelis. Et isto modo nullo vno plura sunt qꝛ nec diuisi-
bile. quia quicunqȝ numerus reperibilis est in vno diuisibili illa etiam
est reperibilis in alio diuisibili quo ad denoīationem vel sibi similis in
specie. Et sic totus mūdus nō esset plus grana milio. qꝛ granū milij po
test diuidi in infinitas partes. ex quo q̇libet nūerus ē finitus tūc q̇cunqȝ
reperi untur in toto mundo quo ad denominationem. talis etiam repe-

ritur in grano milij. vt binarius ternarius. &c. Sic etiam nullo indiuisi-
bili plura sunt. & sic exponendo comparatiuum. comparatiuus suppo-
nit suum positiuum proprie capiendo scilicet ly multa quia nullum in-
diuisibile est multa. & licet duobus angelis sint plura tamen duo angeli
non sunt vnum diuisibile extensum. licet bene discretiue. Et ergo debet
intelligi q nullo modo diuisibili extenso plura sunt. & sic non sequitur
duo angeli sunt vnum diuisibile quia discretiue videlicet binarius quia
sunt vnus binarius. ergo duo angeli sūt vnum quia non arguitur ad de
terminabile sed ad determinationē. Sed illa ē simpliciter cōcedēda nul-
lo vno quod est diuisibile plura sūt. & ibi vno dicit vnitatem simpliciter
dictam. in alia in ista videlicet nullo vno diuisibili plura sunt dicit vnita
tem fm quid. ex quo est adiectiuum termini ɔnotatiui. Sed illa dicū- Plura improprie di-
tur plura alijs improprie que continēt tot quot alia & cū h aliqd vltra. cuntur
& isto modo cōtinuum dicitur plus sua parte quātitatiua. Sic etiaȝ de-
cē homies sūt plures quam quinq̧ quia quot quinq̧ homies ɔtinent
tot decem homies continent. & cum hoc aliquid vltra. Et nō debet sic di
ci. Illa dicūtur plura alijs improprie que continent omnem multitudi-
nem quam alia continent & cum hoc plus. vel aliquid vltra. quia alias
decem studentes zwyennenses nō essent plura duobus studentibus in
bauaria. ex quo isti decem continent illam multitudineȝ que est in baua
ria. Sic etiam vno angelo nihil esset plus. Nec etiam debet dici sic que
continent tot & tantas partes quot & quantas cōtinent alia et cum hoc
aliquid vltra. quia iterum decem angeli nō essent plura quinq̧ impro-
prie loquendo. ex quo quinq̧ angeli nō continent tantas partes q non
continet magnas partes. & sic tunc non valeret ɔña. tm̄ deceȝ sunt ange
li. ergo oēs angeli sunt decē. q̄a antecedens est verū improprie capien-
do ly plures fm illos. quia subiectū secunde partis ꝓ nullo supponeret
Et debent ly tot & quot in diffinitione ꝑus posita capi imprie vt duo an
geli sunt plures vno. Et sic patet q quecunq̧ sunt alijs plura proprie
eisdem etiā sunt plura improprie sed non econuerso. Et sophisma est in
materia contingenti. ex quo ly ens capitur transcendenter. & sic tunc non
ɔuertit cū ly vnū q̄a tūc supponit pro populo & ly vnū nō. Sȝ capiēdo
ly ens nō transcendenter est in materia naturali. q tunc extrema sunt ter
mini conuertibiles. Arguitur sophisma est verum in sensu in quo ne- Arguitur primo
gatur exponendo gratia alietatis. assumptum ꝓbatur quia sequitur ex
vero igitur. quia sequitur bene tantum vnū est vnū. igitur tantum vnū
est. ab est tercio adiacente ad est scdm adiacens Confirmat sequitur Secundo
bñ h ē. & hoc ē tātū vnū. ergo tantū vnū est demonstrando deum tenet
consequentia expositorie. Confirmatur. secunda exponens est vera. Tercio
ergo sophisma verum. assumptū ꝓbatur. quia sequit ex vero g ipa ē ve
ra. quia sequitur bene. nullū vnum qd nō est res est. ergo nulla res que
nō est vnū est. tenet cōsequentia per regulam. noia & verba transposita
idem significant. Ad primū negē cōsequētia assumpta in argumēto R. Ad primum
nec tenet per regulā ab est tercio adiacente. &c. q̄a arguit ab inferiori ad

superius cum distributione superioris. vt a ly vnum ad ly ē vł ad ly ens nec valet sic inferēdo. ergo tantū vnū est omne ens. q̄a iam tota significatio ꝯñtis nō depēdet ex añcedente. q̄ȝ iā ponitur aliq̄d signū in ꝯñte rōne cuius aliq̄d requirit ad veritatē ꝓpōnis quod non ponitur in antecedente.

Ad secundum

Ad secūdum respōdetur de rigore negando consequentiam. Quia arguitur a non distributo ad distributum ratione maioris extremitatis. Sed si concluderetur. tantum vnum est omne ens. adhuc non esset silogismus quia minor est vna de excluso extremo. ⁊ cōclusio est vna exclusiua. Sic etiam est vna regula quādo signum pregnans ponitur in vna premissaꝝ ⁊ in conclusione tunc etiam debet poni in alia p̄missarum.

Ad tercium

Ad tercium negetur assumptum. ⁊ ad probationē negetur consequentia. quia ly res pro pluribus distribuitur in consequente vt determinabile. quia determinatur per hoc totum quod non est vnum. Sed in antecedente vt determinatio distribuitur. Sic etiam ille terminꝰ vnū in antecedente alienatur ⁊ non in consequente. Et sic arguitur ab alienato ad non alienatuȝ. Sed illa bene valet. omne ens est vnum. ergo tantum vnum est ens. ⁊ antecedens est falsum capiendo ly ens transcendenter. quia instātia est de populo.

Tm̄ equum videt hō
tm̄ hoīem creauit deꝰ.

Ulteriꝰ est sciendum pro illis duabus propositionibus ⁊ similibus. tantum equum videt homo. tantum hominem creauit deus. nam vno modo capiuntur vt signum exclusiuum fertur in totam propositionem denotans exclusionem respectu aliorum suppositorum a suo subiecto ⁊ tunc valet tantum. tantum homo videt equum. tantum deus creauit hominem ⁊ tunc sūt vere. ⁊ prima est vera adminus in casu si solus homo videret equum. Alio modo capitur signum exclusiuum vt excludit supposita alia a suppositis termini cui immediate additur. ⁊ tunc ipse fiunt impossibiles. quia tunc prima exponitur sic. equum videt homo ⁊ nullam rem que non est equus videt homo. ⁊ hoc est impossibile. q̄a quandocunq̧ equus videtur tunc etiaȝ pars equi videtur. Et etiam accidens equi videtur Et secunda sic exponitur hominem creauit deus ⁊ nullam rem que non ē homo creauit deus. Et hoc etiam est impossibile. q̄a q̄ñcūq̧ homo creatur tūc etiam aīa creatur vel fuit creata. ⁊ etiaȝ alia res creatur q̄ nō ē homo. ⁊ iste apō vulgares capiuntur q̄ñȝ neganter.

Tercius articulus est de signis reduplicatiuis

Pro isto articulo est notandum. ꝙ signa reduplicatiua sunt inquantum prout ea ratione ⁊ similia. Et vocantur ideo reduplicatiua q̄a reduplicant suas exponentes. i. bis duplicant q̄a ꝑ quatuor exponentes exponuntur Sic etiam ideo quia nata sunt facere propositionem reduplicatiuam.

Propō reduplicatiua

Et propositio reduplicatiua est propositio in qua ponitur signum reduplicatiuum tenens se ad totā ꝓpositionem. Ita ꝙ nec ad subiectum nec ad predicatum vt sic. Scd̄o notanduȝ ꝙ ista signa vno modo capiuntur reduplicatiue videlicet vt faciūt propositiones reduplicatiuas vel etiam de reduplicatis extremis. Alio modo capiuntur specificatiue

⁊ dupl'r vno modo vt specificant rōnē ⁊ tunc habēt facere appellationē
rationis quo ad terminū sequentem tale signum ⁊ tunc sunt due regule
quarū. Prima regula ē hec. Omnis ꝓpositio affirmatiua in q̄ signū
reduplicatiuū specifice tentum mediat inter duos terminos nō sinoni-
mos est falsa ⁊ hoc est verꝫ dummodo tales nō sunt ꝑgnantes. Et hoc

Signa reduplicatiua capiuntur specificatiue dupliciť primo.

dicitur ꝓpter illam vł ꝯsimilē nō tm̄ equiuocū inquantū vniuocū nō est
equocū. Sic illa est falsa. equocū inq̄tū vniuocū ē equocū. qꝛ rōe ly inq̄
tū oꝫ ꝙ ťminus ꝑcedēs ipm̄ capiať ꝫ ꝯceptū ťmini sequētꝫ ipm̄. ⁊ h̄ nū-
q̄ꝫ fit qn̄ tales ťmini sť n̄ sinonimi. ⁊ vꝫ ista ꝓpō tm̄ equocū significatū si
ue ꝯsideratū ꝫ ꝯceptuꝫ vniuoci est equocum. Scđa regula quelibet
ꝓpositio affirmatiua in qua signū tentum specifice mediat inter termi-
nos sinonimos est vera q̄tū est precise rōne talis signi. i. aliqn̄ esset vera
dempto tali signo. vt equiuocū inquātū equiuocū est vniuocū. Et dici-
tur notanter q̄tum ē precise. ⁊c. q̄a ista est falsa. chimera inquātū chime
ra est chimera ⁊ tn̄ iam etiā mediat inter tales ťmines sinonimos Sed
talis propositio est falsa etiam deponendo ly inquantum vna cū termio
faciente appellationē rōnis. Alio modo accipiuntur specificatiue vt

Secundo

specificant ꝓprietatem ⁊ tunc rōe ipsoꝝ ⁊ copule requiritur ꝙ suppositū
vnius extremi exerceat aliquē actū siue passionem siue aliam habitudi-
nem rōe alicuius officij vel ꝓprietatis sicut tunc capiunť in istꝫ orōnib⁹.
sortes inq̄tū iudex tenet platonē. Agustin⁹ inq̄tū fur suspendiť. caspar
odit fratrem suū inq̄tū est malefactor. ⁊ ita capiunť in cōi modo loq̄ndi
et sic tūc non habēt facere appellationē rōnis nec regule pri⁹ posite hn̄t
locū de ipsis. Sꝫ ꝓut ista signa capiunť reduplicatiue ⁊ ꝓprie tūc ad-
huc capiunť duob⁹ modis. vicꝫ cōcomitanter. i. ꝓut denotant q̄rtā expo
nentē eē vna ꝯditōalē. Alio mō capiūť causaliť ⁊ tūc q̄rta exponēs dꝫ eē
causal'. Tn̄ ꝓprie vltra h̄ adhuc capiunť trib⁹ modis. Uno mō ꝙ vl-
tra h̄ ipoztāt imediationē. ⁊ tūc denotāt ꝙ ťmin⁹ reduplicat⁹ ⁊ ꝑncipale
ꝑdicatū predicatū sint termini imediati

Signa reduplicatiua ꝓprie accipiuntur dupliciter

Adhuc capiunť tripliciter primo

Et ꝓ illo ē sciēdū. ꝙ termini
imediati sunt duo ťmini nō sinonimi inť q̄s nō ē mediabilis vn⁹ alter ter
min⁹ q̄ sit supior ad vnū ⁊ inferior ad alterū. Sꝫ tn̄ dabil' ē termin⁹ qui
potest esse mediū ad ꝓbanduꝫ vnū de alio sic hō ⁊ risibile ⁊ alij termini
ꝯuertibiles. Et isto mō ťmini desꝑati nō sunt imediati vt sic. qꝛ nō ē da
bilis ⁊c. Alij tamē nō addūt istā ꝑticulā ⁊ isti ꝯcedūt ťminos desꝑatos
esse immediatos ⁊ hoc stat in quid nominis. Et ad exponentes cōiter
positas additur q̄nta exponens videlicet illa, vel consimilis. Et isti sunt
termini immediati demonstrando terminum reduplicatū ⁊ principale
predicatum.

Termini immediati

Alio modo capiuntur vt important precisionem siue cō-
uertibilitatem. ⁊ tunc denotant ꝙ terminus reduplicatus ⁊ principale ꝑ
dicatum sint termini conuertibiles. Et tunc iterum oportet addi quin-
tam exponentem vt istam vel consimilem. ⁊ isti sunt termini ꝯuertibiles
demonstrando terminum reduplicatū ⁊ principale ꝑdicatū.

Secundo

Tercio
modo vt important alietatē inter terminum reduplicatum ⁊ principale
predicatum. ⁊ tunc denotant ꝙ tales termini sint desperati ⁊ tunc iteruꝫ
talis vł consimilis additur exponens ⁊ isti termini sunt desperati demō

Tercio

strando terminū reduplicatum ꝛ principale predicatum. ꝛ sic omnis ꝓ positio affirmatiua in qua signū reduplicatiuū sic capit ꝛ vbi ly inq̄ꝰtū affirmatur. ꝛ vbi nullū aliud signū exponibile ponit est falsa

De reduplicatis extremis

Sꝫ ꝓut capiunt vt faciunt ꝓpōnes de reduplicatis extremis tunc sūt partes extremorum ꝛ habēt tales ꝓpōnes eodem modo exponi sicut de reduplicatiue nisi q̄ᷓ in secunda exponente additur signum vniuersale affirmatiuum termino reduplicato ꝛ nō oportet ꝙ talis terminꝰ semper distribuat ꝑ tale signū vl'e. q2 istātia ē q̄n signū reduplicatiuū negat. vt in ista vl' ꝯsili. nō ōis hō ē risibil' inq̄ꝰtū rōnalis.

Regula

Sꝫ ē cōis rl'a. ꝙ ōis ꝓpositio affirmatiua de reduplicato extremo vbi signū reduplicatiuū affirmatur. ꝛ vbi terminꝰ reduplicatꝰ supponit ꝓ pluribus siue accipit pro pluribus essentialiter distinctis diuisim ꝛ vniuoce ꝛ dūmodo principalior pars subiecti non supponit confuse tantum est falsa. vt ista. ōis hō ē risibilis inquātū rationalis. Dicitur notanter vbi terminus reduplicatus habet plura supposita. q̄a ista est vera. ōis deus est omnipotens in q̄ꝫtum creator. omnis sol est sol inq̄ꝫtum lucet ꝛ plures. quia tūc secunda exponens etiā est vera. illa videlicet omnis sol est ōmis sol. Dr etiaꝫ affirmatiua q2 si fuerit negatiua tūc est vera. Dicit etiā dūmō ꝑncipalior ꝑs subiecti non supponit ꝯfuse tm̄. q2 ista est ꝟa. semꝑ hō est risibilis. inq̄ꝰtum rationalis. q2 secunda exponēs etiam est vera illa videlicet. semper homo est omne risibile. Et sic patet ꝙ quelibet propositio de reduplicato extremo infert vnam reduplicatiuam de eisdem extremis ꝯpositā. et sciēs quō ꝓpōnes exceptiue habent exponi etiā faciliter scit quō ille de reduplicatis extremis habent exponi.

Regule de expositiōe propositionū reduplicatiuarum.

Est ergo sciendum ꝓ expositōe ꝓpōnū reduplicatiuarum ꝙ tales cōiter exponunt ꝑ q̄tuor exponentes saltem capiendo signa reduplicatiua sicut cōiter capiunt. Et pro illa expositione ponuntur etiam quatuor regule.

Prima

Prima est quando signū reduplicatiuum affirmatur tunc talis ꝓpositio debet exponi copulatiue Sed quando negatur tunc exponitur disiunctiue. ꝛ prima exponens debet esse eiusdem qualitatis cum exposita ꝛ in ea principale predicatum debet predicari de principali subiecto.

Secunda

Scda regula ꝙ in scda exponēte terminus reduplicatus debet predicari de principali subiecto. ꝛ debet esse eiusdem quantitatis cum prima. ꝛ si nulla negatio negāter tenta fertur super terminum reduplicatū siue super signum replicatiuum vl' plures tamen pares tunc secunda debet esse affirmatiua. si autem vnica vel plures impares tunc secunda debet esse negatiua.

Tercia

Tercia regula ī tercia exponente principale predicatum debet predicari de termīo reduplicato. ꝛ si terminus reduplicatus distribuitur tunc tercia debet esse vniuersalis. si autem non distribuitur tunc debet esse indefinita particularꝫ vel singularis. vel si accipitur collectiue. tunc debet esse vniuersalis collectiua si talis ponitur. ꝛ debet esse eiusdem qualitatis cum exposita.

Quarta

Quarta regula ꝙ si signum reduplicatiuum capitur concomitanter tunc quarta debet esse vna conditionalis. ꝛ si signum affirmatur tūc dꝫ esse vna conditionalis affirmatiua in cuius antecedente terminus reduplicatus predicatur de se ipso. vel de ly aliq̄d vel de ly alio termino tran-

scendente. ⁊ an̄cedens talis ꝯditōalis debet semper esse propositio affir
matiua. Sed ꝯsequēs talis cōditōalis debet esse vna propositio cathe
gorica in qua p̄ncipale predicatum talis ꝓpositionis reduplicatiue pre-
dicatur de relatiuo referēte terminū reduplicatum. Et si nulla ponitur
negatio inter terminum reduplicatum ⁊ principale predicatū vel plu-
res pares tn̄. tūc ꝯsequēs dꝫ esse ꝓpō affirmatiua. Si autem vna nega
tio mediat vel plures impares tūc cōsequēs debet eē ꝓpō negatiua. Si
aūt signū reduplicatiuū capitur causalit̄ tūc q̄rta exponēs debet esse vna
causalis. ⁊ nihil debet fieri nisi qd̄ loco note ꝯditionalis ponat̄ nota cau
salis. vt ista oīs homo inq̄ꝫtum rationalis est risibilis cōiter sic exponit̄.
omnis homo est risibilis ⁊ omnis homo est rationalis ⁊ omne rationa-
le est risibile ⁊ si rationale est rationale ipsum est risibile. ⁊ debent termi-
ni in exponentibus accipi ad eādem differentiam t̄pis ad quā accipiun
tur in exposita. Est tamē verum ꝙ n̄ obstāte isto cōmuni modo expo
nēdi oēs tales propositōes possūt sufficiēter exponi per duas videlicet
per secūdam ⁊ quartam vt illa. omnis homo inq̄ꝫtum rōnalis est risibi
lis sic exponitur. oīs hō ē rōnalis ⁊ si rōnale est rationale ipm̄ ē risibi-
le. Sꝫ n̄ possūt sufficiēter exponi per p̄mam ⁊ quartā qꝛ talis expositio n̄
est formalis q̄a instantia est de illa. oīs hō inq̄ꝫtū chimera ē risibilis. qꝛ
prima ⁊ quarta exponētes sūt v̄e vt illa. oīs hō est risibilis ⁊ si chime-
ra est chimera ipsa ē risibil̄. sic etiam illa oīs homo inq̄ꝫtū sortes ē risi
bil̄. Nec pn̄t sufficient̄ exponi per terciā ⁊ q̄rtam qꝛ alias illa deberet cō
cedi. oīs chimera inq̄ꝫtū asinꝰ ē aīal. Et ex istis pꝫ ꝙ illa ē falsa. oē ens
inq̄ꝫtum subā nō ē accidēs. sic etiā illa ē falsa ⁊ impossibilis. oīs ignis in
q̄ꝫtū ignis est calidus. oīs terra inquātū terra ē sicca qꝛ quarta est mala
ꝯn̄a cū stat elementū ꝑ diuinam potētiā sine tali qualitate eē. Et si adde
tur ly naturaliter dispositus vt dicendo sic. oīs ignis naturaliter dispo-
situs inquātū ignis est calidus tūc ipsa eēt vera. Sic etiā ista ē falsa. nō
oīs hō inq̄ꝫtū risibilis nō est rudibilis. qꝛ exponitur sic. homo est rudi-
bilis. vel homo nō ē risibilis vel risibile est rudibile vel nō si risibile est
risibile ipsum non est rudibile. ⁊ ille oēs sūt false. Et ex istis patet quō
tales ꝓpōnes vel consimiles possunt exponi vt ille. oīs homo inquā-
tū nullum rationale est omne rudibile. quilibet asinus inquantū cuiusli
bet hominis asinus est currens. omnis homo inquantum animal ē hō.
oīs hō inquantū risibilis est albus homo. omnis homo inquantum ri
sibile est omnis homo. cuiuslibet hominis inquantum risibilis asinus
currit. Et in ista non debet terminus reduplicatus predicari de princi-
pali subiecto. sic etiam illa. quēlibet hominē inquātū risibilē oportet esse
rationalem. a quolibet homine inquantū risibile minatur petrum. cui-
libet homini inquantū rationabili placet bibere. sortes percussit iohan
nem inquantum rationalē. Arguitur. si modus exponendi ille sta-
ret sequitur ꝙ illa eēꝫ vera. oīs hō inquātū animal ē ens. ꝯsequēs au
tem falsum est. qꝛ omnis homo inquantū animal nō est substantia. nec
omnis homo inquātū animal est accidens. ergo non omnis hō inquā-
tū animal est ens. Cōfirmat̄. seq̄tur qd̄ illa eēt falsa. iohānes inquā-

Reduplicatiue possūt exponi ꝑ duas expo.

Arguitur p̄mo

Secundo

tum homo non est asinus. quia secunda exponēs est falsa videlꝫ iohānes non est homo. ℞. ad primū Ad primum ꝯcedēdo ꝙ sit vera. ⁊ vlteri⁹ ꝯcedit. ꝙ nō omīs homo inq̄tū aīal est sustantia. nec etiam oīs homo inq̄tum animal est accidens. licet omne ens sit substantia vl' accidens ⁊ hoc capiendo ly ens non transcendenter. tū cum termino reduplicatiuo nō oportet vnum ex illis terminis ꝟificare disiunctiue de ly hō sed sufficit ꝙ disiūctiꝫ vt ista vera. omnis homo inq̄ntū animal ē substantia vel accidens. etiā verū est illa est vera. oīs hō inq̄tū animal est substantia. Sꝫ qn̄ dictum est ꝙ non oportet. ⁊c. intelligendum est de quolibet de quo ly ens ꝟificatur ⁊ sic totum assumptum fuit falsū vt illa videlicet non omīs hō inq̄tum animal est substantia. sꝫ bene verum est ꝙ illa est vera. nō omne ens inq̄tum ens est accidens. Ad scd̄m Ad secundum respondetur concedendo ꝙ predicta ꝑpositio sit vera. qꝛ exponitur sic. iohannes non est asin⁹. ⁊ iohannes est homo ⁊ homo non ē asinus. ⁊ si hō est hō ipse non ē asinus. Sed ista est falsa iohannes inquantū animal non est asinus. quia ista ē falsa. si animal est animal ipsum non est asinus. qꝛ mala consequentia

Sophisma

Omnis homo inquantum rationalis est risibilis

Distinguit sensus sophismatis Pro sophismate est notandum ꝙ capiendo ly inq̄tum specificatiue tūc sophisma est falsum. quia tūc ly inquantum rationalis mediat inter duos terminos non sinonimos. ⁊ tunc hoc totum est subiectum homo inquantum rationalis. ⁊ sic sophisma est in materia remota Capiendo autem vt est vna de reduplicato subiecto tunc sophisma iterum ē falsuꝫ. quia tunc secunda exponens est falsa videlicet illa omnis homo est omne animal rationale ⁊ si rationale capitur differentialiter. ⁊ ly homo absolute ⁊ puncta non sunt ponenda tunc sophisma ē impossibile. sic etiaꝫ quando ly rationale capitur non differentialiter tunc iterū est impossibile. sic etiam in sensu reduplicatiuo est impossibile illo modo capiendo ly rationabile non differentialiter. quia deus tunc est rationalis. Si auteꝫ puncta sunt ponenda. vel etiam capiendo ly homo connotatiue ⁊ ly rationabile differentialiter tunc sophisma ē possibile, put est vna de reduplicato subiecto. quia si solum esset vnus homo punctualis tunc scd̄a exponens etiam esset vera illa videlicet. oīs hō est oē rationabile. Capiēdo autem sophisma in sensu reduplicatiuo ⁊ ly inq̄tū concomitanter vl' causaliter ⁊ ly rationabile differentialiter tunc sophisma est verum vt pꝫ ꝑ exponētes. ⁊ licet idē sit rōabile ⁊ risibile Et idē sit formale significatū hui⁹ t'mini rōabile ⁊ ēt hui⁹ t'mini risibile tamen adhuc sophisma ē verꝫ etiam capiendo ly inq̄tum causaliter quia quarta etiam est vera illa videlicet quia rationabile est rationabile ipsum est risibile. Et licet idem non sit causa sui ipsius nec hoc requiritur ad veritatem istius. sed sufficit ꝙ aliquod significatum formale huius termini rationabile sit causa alicuius significati formalis illius termini risibile ⁊ hoc est verum quia ipsa anima est significatum formale huius termini rationabile. Et causa

aliciuius significati formalis illius termini risibile. quia actus ridendi etiam significat significatum formale hu⁹ termini risibile ꝛ hoc isto mō quia ly risibile connotat animā inq̄ztum est naturalis potentia ad exercendum actum ridendi. Sed illa est falsa. Omnis homo inq̄ztum risibilis est rationalis capiendo ly inq̄ztum causaliter. Sed capiendo ly inq̄ntum vt vltra hoc importat immediationem vel precisionem vel aliëtatem tunc sophisma habet alium ꝛ alium sensum. Et sophisma est in materia naturali quia est predicatio conuertibilis. Et ly inq̄ztum rationalis est pars totius propositionis. Et ly inq̄ztum est signum suppositionis ꝛ restrictionis sicut tunc ly preter. ꝛ licz nō restrigat in sophismate vna cum ly rationabile tamen q̄ztum est ex parte illius aggregati natum est restringere. nec in ista. omne animal inq̄ztuz rationale est risibile. ly animal supponit solum pro homine. ꝛ debet sic verificari. hoc ē animal quod est rationabile. Et non oportet descendi sub ly rationabile in sophismate. quia iam est determinatio distributa sicut tunc dictum est de ista omne animal preter hominem ꝛc̄. Et sic etiam non valet argui ab inferiori ad superius vel ecōuerso cum signo reduplicatiuo. sicut nec cum exceptiuis. Sic etiam non valet consequentia. omnis homo inq̄ntum rationalis est risibilis. ergo tantum risibile est homo inq̄ntum rationale. quia in exclusiua signum reduplicatiuuz facit vnam de reduplicato extremo p̄dicato quod nō debet fieri. sed deberet sic argui. ergo tm̄ risibile est homo.

Quartus articulus est de ly incipit.

Pro illo articulo est notādum. ꝙ propositio de incipit est propositio in qua ponitur ly incipit vel suum condeclinium siue suum participium non curando an tale verbum sit principale siue minus principale vt sortes incipit esse sortes est incipiens esse. sortes qui incipit esse est homo. — Propositio de incipit

Ulterius est notandum ꝙ ꝓpositiones de incipit sunt in multiplici differentia. q̄dā de presenti vt sortes incipit esse. quedam de preterito vt sortes incepit eē quedam sunt modales vt sortes possibiliter incipit esse. quedā de futuro vt sortes incipiet esse. quedam de infinitiuo ꝛ quedam sunt de infinitiuo esse. ꝛ quedam de infinitiuo fuisse. quedam sunt in quibus infinitiuus affirmatur. quedam sunt in quibus infinitiuus negatur. q̄dam sunt de subiecto cōmuni. quedam sunt de subiecto singulari. quedaz de subiecto absoluto. ꝛ quedam de subiecto connotatiuo quedam de subiecto singularis. quedam de subiecto pluralis numeri. quedam de subiecto complexo. vtputa copulato vel disiuncto. quedam de subiecto incomplexo. Et de istis omnibus sufficienter exemplificat magister Hugo in presenti articulo q̄ satis tractat illum articulum ponendo ibi plures expositiones aliorū quas improbat. Et ponendo etiam plures regulas suppositionis ꝛ etiam conclusiones que tunc videant̄ in hugone

Ulterius notandū. ꝙ propositio de incipit simpl'r affirmatiua non sufficienter ꝛ formaliter exponit̄ ꝑ positionem tp̄is p̄sentis ꝛ remotionē de p̄terito videlicet ꝑ primū instans esse vt ista sortes incipit esse nō formaliter exponit̄ sic sortes nunc est ꝛ immediate ante hoc non fuit. pa — Propositio de incipit nō exponit̄ sufficienter ꝑ primū instans.

tet hoc qꝛ totalis exponens non est ꝓpositio vt per se dicit Hugo. qꝛ nec
cathegorica nec hypotetica nisi subintelligatᷣ in secunda exponente ly sor
tes. tunc licet sit ꝓpō. tamē talis expositio non est formalis. qꝛ ista a inci-
pit esse. z significet ly a simpliciter motum localem sortis tunc est eiusdē
forme cum illa. sortes incipit esse. z tm̄ nō exponitur sufficienter per illas
duas. ex quo motus non incipit esse. sed ꝓ vltimo instanti sui non esse.

Declarat quādā dif-ferentiam

Et ꝓ illo est sciendum ꝙ aliud est dicere. illa ꝓpositio exponitur suffi-
cienter ꝑ vnam copulatiuam. et illa propositio exponitur formaliter per
vnam copulatiuam. nam propositio dicitur exponi sufficienter per aliā
cuius sensus sufficienter z plane explicatur per aliam. Et isto modo ista
sortes incipit esse sufficienter exponitur per affirmatiuam prius positaꝫ
Sed illa dicitur exponi formaliter ꝑ aliam q̄ sic se habet ꝙ sensus eius
z cuiuslibet alterius secum eiusdem forme plene explicatᷣ ꝑ talem formā
z isto modo tunc ista. sortes incipit esse non exponitur formaliter ꝑ co-
copulatiuam prius positam cum non quelibet secum eiusdem forme sic
sufficienter exponatᷣ. sicut patet de ista a incipit esse prius assumpta.

Propō de incipit non sufficienter exponitᷣ ꝑ vltimū instās nō esse.

Consequenter est notandum ꝙ etiam talis ꝓpō affirmatiua de inci-
pit non sufficienter exponitᷣ z formaliter per vnam copulatiuam expri-
mentem vltimū instans non esse. i. cuius pars vna ponit remotionem
de presenti z alia positionem de futuro. vt ista sortes incipit esse vel etiā
ista. motus incipit esse nō exponitᷣ sic sufficienter z formalr. motꝰ imedi-
diate post hoc erit. z idem nunc non est. qꝛ alias illa nūc nō esseꝫ vera. sor
tes incipit esse ꝓ primo instanti esse sortis. ex quo non quelibet res inci-
pit esse ꝑ vltimū instans nō esse. Sed aliqua incipiunt ꝑ primū īstans
fuisse z aliq̄ ꝑ vltimū instans sui nō esse. Sic etiam non tenet talis expo
sitio in talibꝫ ꝓpōnibꝫ cuius subiectū significat rem ꝑmanentis nature.

Expositio marsilij

z cū hoc successiue vt sortes z motus incipiunt esse. Consequēter no-
tandū ꝙ etiam expositio magistri marsilij q̄ exponit ꝓpositiones de inci
pit affirmatiuas ꝑ vnam disiunctiuam cōpositam ex duabus copulati
uis. z prima ꝑs prime copl'atiue ponit positionē de pn̄ti z secūda remo
tionē de p̄terito. Et prima ꝑs secunde copulatiue ponit remotioneꝫ de
presenti z scđa positionē de futuro. nō est bona z formal'. qꝛ alias illa de
beret ꝯcedi. creans incipit esse deus qꝛ haberet sic exponi ꝫm Marsiliū
creans nunc est deus z imediate ante hoc non fuit deus. vel creans nūc
non est deus z idem imediate post hoc erit deus. modo illa secunda co-
pulatiua est vera in casu sophismatis. z tamē predicta ꝓposititio est im

Exponendi modꝰ cō-munis

possibilis. Vlterius est sciendū ꝙ q̄libet ꝓpō de incipit affirmatiua z
de infinitiuo affirmato habet sufficienter exponi z formaliter ꝑ vnā dis
iunctiuam cōpositam ex duabus copulatiuis quarum copulatiuarum
vna exprimit primū instans esse z alia vltimū instans non esse. Sic tm̄
ꝙ ista de futuro p̄ponatᷣ huic de pn̄ti qn̄ infinitiuus est eiusdeꝫ tp̄is cū
ly incipit. sic etiam illa de p̄terito debet preponi huic d' presenti. Et hoc
ideo qꝛ in secunda exponente subiecto debet addi relatiuū idētitatꝫ si ta
le subiectū fuerit terminꝰ cōis vel singularꝫ vel cōnotatiuꝰ. z ergo debet
tale relatiuū capi siue illud quod includitur in eo debet capi ad copulā

de p̄terito vel futuro restrictam. vt ista sortes incipit esse habet sic expo- ni. sortes immediate post hoc erit ⁊ idem nūc nō est. vel sortes imediate an̄ hoc nō fuit ⁊ idē nūc est. Et ly idem nō accipit̄ ad ly erit. qꝛ ly iam va let tm̄ sicut idez sortes q̇ immediate post hoc erit ⁊ adhuc totum accipit̄ ad ly est. licet ly sortes accipiat̄ ad ly erit. Et qn̄ subiectū est termin⁹ sin- gularis ⁊ absolut⁹ tūc nō oꝑtet ꝙ addatur sibi relatiuū identitatis in se cunda exponente. sed sufficit ꝙ ibi ponat̄ talis terminus singularis si tm̄ debet formaliter exponi tūc oportet ꝙ sibi addat̄. qꝛ ista. hoc album in- cipit esse sortes est falsa in casu in quo sortes fuisset prius alb⁹ ⁊ iaz deni graret̄. ⁊ tm̄ si sic exponeret̄ hoc album immediate post hoc erit sortes ⁊ hoc album nūc nō est sortes ⁊ post hoc formādo etiā aliā copulatiuam tunc ipsa esset vera. qꝛ ly hoc albū iā in secunda ꝑte accipit̄ solū ad est. ⁊ sic nō supponit. ⁊ sic esset vera. ⁊ ergo ponendo loco ly sortes ly a. ⁊ signi ficet ly a singulariter sortē ⁊ ꝯnotādo eius albedinē tūc a incipit esse est eiusdem forme ad illam sortes incipit eē. ⁊ tm̄ nō potest sic exponi. quia alias illa de facto esset vera hō incipit esse panthaleon si panthaleon eēt viginti annoꝝ. qꝛ ista est vera hō imediate an̄ hoc nō fuit panthaleō. qꝛ certus hō ⁊ hō iā est pāthaleon. Et dꝛ notant̄ de infinitiuo affirma to qꝛ ꝓpōnes de incipit vbi ly incipit affirmat̄ ⁊ infinitiuus negat̄ vt sor tes incipit nō esse non habēt exponi sicut iā dictū est. Sed illa. sortes in cipit nō esse valet vnam de desinit de infinitiuo affirmato. vt sortes de- sinit esse. Sed illa. sortes incipit nō esse valet illā sortes desīt esse. sortes incipiet nō fuisse. valet illam. sortes desinit fuisse ita ꝙ tales ꝓpōnes vbi sic infinitiuus negat̄ ⁊ ly incipit affirmat̄ valeant ꝓpōnes de desinit eius dem tp̄is vbi ly desinit ⁊ infinitiuus affirmant̄. Sed ꝓpōnes nega- tiue de incipit vt sortes non incipit esse. sortes non incipiet esse ⁊ similes habent exponi eodem modo sicut alie affirmatiue nisi ꝙ copula princi- palis scꝫ ly vel negat̄. vel possunt etiam exponi per vnā copulatiuā com positam ex partibus ꝯtradicentib⁹ si sunt ꝯtradictorie: vel contrarianti bus si sunt contrarie. vel subcontrariantibus si sunt subcontrarie partib⁹ disiunctiue per quam exponitur affirmatiua de incipit. Et hoc po- test dupliciter fieri. Uno mō ꝙ quelibet copula ꝓpōnis que ē vna pars principalis et materialis ipsius disiunctiue negetur. vt illa. sortes non incipit esse potest sic exponi. sortes nunc non est non ⁊ idem immediate ante hoc fuit ⁊ sortes immediate post hoc non erit. non ⁊ idem nūc est. Alio modo potest sic fieri ꝙ partes principales ⁊ materiales ad inui- cem contradicant ⁊ ꝙ loco ly et quod prius coniungit partes copulati- ue non vt copula principalis ponatur ly vel vt sic. sortes non incipit esse sortes nunc non est vl' immediate ante hoc fuit ⁊ sortes immediate post hoc non erit vel idem nunc est. ita ꝙ pro ly vel ponatur vna nota copu- latiua. pro prima parte principali disiunctiue per quam exponitur illa de incipit affirmatiua iam ponatur vna disiunctiua pro parte principa li illius copulatiue per quam exponitur illa negatiua. ⁊ ꝙ partes dis- iunctiue illius que est vna pars principalis ⁊ materialis preponat̄ par- tibus alterius copulatiue que est vna pars principalis illius disiuncti

Propositio negatiua de incipit.

Qñ copula ē alterius tp̄is q̄z p̄ñtis

ue per quam secunda de incipit affirmatiua exprimitur. Et quando quis vult tales ꝓpositiones de incipit exponere vbi copula principalis est alterius temporis q̄z presentis temporis tunc debet tales affirmatiuas exponere per disiunctiuam bimembrem ex duabus copulatiuis. ⁊ in prima parte prime copulatiue ponat negatiuam. ⁊ sit copula principalis eiusdem temporis cuius fuit ly incipit vel suū cōdeclinīū. Et in secūda parte coniungat ly immediate post hoc ⁊ ꝙ talis propositio sit affirmatiua. Sed in prima parte secunde copulatiue ponatur verbum eiusdem temporis cui⁹ fuit ly incipit. ⁊ ꝙ talis oratio sit affirmatiua et in secunda subiungat ly immediate ante hoc negando verbum principale. Et vniuersaliter debet sic fieri ꝑ ut ibi ponitur ly immediate post hoc ꝙ talis oratio sit affirmatiua et vbi ly immediate ante hoc ꝙ talis oratio sit negatiua. Et quando ly incipit sequitur infinitiuus tali infinitiuo vł suo participio vel termino loco talis positi debet addi copula eiusdē tēporis restricta cuius temporis est tunc infinitiuus. Sic etiam debet fieri quando terminus accipitur ad aliam copulam siue aliud temp⁹ q̄ꝫ copula principalis importat. quia sic tunc etiam in exponentib⁹ debet fieri. ⁊ sic ista. sortes incipit fuisse exponit̄ sic. sortes immediate ante hoc non fuit quod fuit ⁊ idem nūc est quod fuit. vel sortes immediate post hoc erit quod fuit ⁊ idem nunc non est quod fuit. sed illa. sortes incipiet fuisse exponitur sic. sortes in aliquo instanti futuro non erit quod fuit. ⁊ idem immediate post hoc erit quod fuit. vel sortes in aliquo instāti futuro erit quod fuit. ⁊ idem immediate ante hoc non erit quod fuit. Et sic in istis orationibus patet quomodo tales ⁊ consimiles propositiōes possunt exponi. sortes incipiet esse. sortes incipit sibi. sortes incepit sibi. sortes incipit fuisse albus. sortes possibiliter incipit esse. sortem possibile fuit incipere esse. sortem possibile est incipere non fuisse. motus heri incepit esse. motus qui heri incepitt esse hodie non est.

Instans quomō capitur

Consequenter est sciendum ex quo dictum est ꝙ tales propositiōes exponuntur ꝑ disiunctiuam compositam ex copulatiuis quarum vna exprimit primum instans esse ⁊ alia exprimit vltimum instans non esse ꝙ instans in proposito capitur pro instanti indiuisibili. ⁊ licet talia non sunt. vt patꝫ sexto phisicoꝝ. tamen in ꝓposito oportet nos loqui acsi talia essent. imo, dicit Hugo ꝙ tales sunt negandi qui volunt admittere instantia indiuisibilia in hac materia ⁊ hoc ꝓpter multas sollicitudines inuestigandas. ⁊ sic per ly hoc vel per ly nunc in exponentibus debet demonstrari instans indiuisibile. Licet aliqui demonstrant etiam presens tempus diuisibile respectiue in ordine ad preteritum nō diu transactū. Sicut magister Hugo ponit multas expositiones que videantur ibidem. ⁊ sic ly immediate post hoc est sincathegorema mixtum. Est ergo instās in ꝓposito res indiuisibilis s̄m durationem habens positionem in tēpore Sed momentū est res indiuisibilis habens positionē in motu. ⁊ sic instans ⁊ momentū sunt termini conuertibiles. Sed punctum est res indiuisibilis habens positionem in continuo.

Quattuor sūt instantia.

Et quattuor sunt instātia s̄minantia reꝫ videlicet primū instans esse. vltimum instans nō esse.

primum instans non esse. ⁊ vltimū instans esse. Et ꝑ prima duo instā-
tia res incipiūt esse. ⁊ ꝑ vltima duo res desinūt esse. Et primū instās Primū.
esse rei est instans ꝓ quo res iam est ⁊ eadem imediate añ hoc non fuit.
Et ꝑ tale instans incipiūt res permanentis nature sicut homo asinꝰ ⁊c̃.
Sed vltimum instans nō esse rei est instans pro quo res iam non est. Secūdū
sed eadem immediate post hoc erit. Et ꝑ tale instans res successiua in-
cipit esse saltem considerando talem rem vt est successiua sicut motus lo
calis. ⁊ quilibet motus incipit esse motus ꝓ vltimo instanti non esse ip
sius motus. licet nō quilibet motus incipiat esse ens pro vltimo nō esse
sicut patet de forma substantiali asini que generaꝫ. talis non incipit esse
ens ẜm Biridanum pro vltimo non esse forme. sed incipit esse ens in in
stanti sui esse. licet bene incipiat esse motus per vltimū non esse ipsiꝰ mo-
tus tamen adhuc non est ẜm Biridanum. Sed tunc est ens postq̃ cō-
plete est genita ⁊ tunc non est motus. Sed tunc desijt esse motus vel de
sinit esse motus Sed primum instans nō esse rei est pro quo res iam Tertiū
non est ⁊ eadem imediate ante hoc fuit. ⁊ ꝑ tale instans siue pro tali in-
stanti quelibet res temporaliter desinens esse desinit esse siue sit perma-
nens siue successiua. Et ꝓpter hoc magister Marsilius exponit ꝓpositō
nes de desinit ꝑ vnam copulatiuam exprimētem primū instans nō esse
sicut patebit in sequenti articulo. Sed vltimum instans esse rei est in- Quartū
stans ꝓ quo res iam est ⁊ eadē imediate post hoc nō erit ⁊ ꝓ tali instan
ti res instantanea desinit esse. vt quelibet res indiuisibilis desinens esse
sicut momentū in motu. instans in tp̃e. Sic etiam si deus anihilaret ali
quam rem vtputa angelum vel aīam talis desinit esse ꝓ vltimo instan-
ti sui esse. ⁊ sic ꝓ illo instanti desinunt esse res ꝑmanentis nature similiꝫ
successiue. vt qualitas in rarefactione ẜm Marsi. Et ꝓ illo est scien- Duplex est res.
dum q̱ duplex est res videlicet ꝑmanens ⁊ successiua. Res permanens
est res cui ẜm se totum non repugnat coassistere alicui toti tēpori. ⁊ cuili
bet eius ꝑti sicut hō asinꝰ. imo q̄libet substantia. Sed res successiua est
duplex. Quedā est res successiua in esse ⁊ in fieri. ⁊ est res cui ẜm se totū
repugnat coassistere alicui toti tempori ⁊ cuilibet eius ꝑti hoc est q̄ par
tim acquirit esse ⁊ q̄ partim manet ꝑ aliquod tempus vel etiam que in
stantanee acquiritur siue ꝓducitꝫ. sed tñ ẜm sui naturaꝫ nō pōt coassiste
re alicui toti tempori ⁊ cuilibet eius parti Et talis vocaꝫ res pure succes
siua sicut motus totalis etiā momentū in motu ⁊ instans in tp̃e. Alia ē
res successiua in fieri ⁊ ꝑmanens in esse ⁊ est res que successiue acquiriꝫ
ꝑ partem post partem. ita q̱ prius vna ꝑs ⁊ post hoc alie. ꝑtibꝫ tñ acq̄-
sitis tali rei nō repugnat coassistere alicui toti tp̃i ⁊ cuilibet eius parti. si
cut generatio substantie vt forme asini. sic etiam generatio caliditatis al
bedinis ⁊ nigredinis. Arguitur. Si modus exponendi staret sequi Arguiꝫ primo
tur q̱ illa deberet concedi. iam incipit esse omne quod est. assumptū ꝓ-
batur. quia sic exponitur. immediate ante hoc non fuit omne quod est.
⁊ iam est omne quod est. Et illa est vera. quia immediate ante hoc non
fuit hoc instans quod est demonstrando instans quod est ⁊ iam est hoc
instans. Sed q̱ ipsa sit falsa quia sequitur bene iā incipit esse omne qđ

est.⁊ caspar est ens quod est.ergo caspar incipit esse. consequens falsuꝫ
Secūdo. est.ergo antecedens. Cōfirmaꝛ. Sequitur si solum octo homines es
sent in scholis ⁊ duo intrarent ꝙ illa deberet cōcedi decem hoies incipi
unt esse in istis scholis.quia exponitur sic.decem homines imediate añ
hoc non fuerunt in scholis ⁊ iam sunt in scholis.⁊ illa est vera.Sed ꝙ il
la sit falsa.patet quia sequitur bene.decem homies incipiūt esse in istis
scholis.ergo iste incipit esse in scholis et iste incipit esse in scholis demō
Tercio strando vnum de istis decem. Confirmaꝛ.sequiꝛ ꝙ illa deberet con/
cedi.deus incipit esse ꝓ illo instanti qꝛ deus immediate ante hoc nō fu/
it in illo instanti ⁊ iam est in illo instanti.qꝛ illud instans immediate añ
℞.ad primum. hoc non fuit. Ad primū negetur sequela.ad ꝓbationem ꝯceditur ꝙ
p̄dicta exponens sit vera. Et vlterius est dicendum ꝙ talis ꝓpositio nō
debeat exponi primo.sed prius debet resolui rōne signi vniuersalis per
Regula. singulares. Quia quando in aliqua ꝓpōne ponunꝛ duo signa vnū ex/
ponibile ⁊ aliud resolubile.Et signum resolubile tenet se ad totam ꝓpo
sitionem.tunc ꝓpositio debet prius ꝓbari ratiōe signi resolubilis.⁊ post
hoc ratione signi exponibilis.deberet ergo sic fieri iā incipit esse hoc qđ
est ⁊ iam incipit esse hoc quod est.⁊ sic de alijs. post hoc singulares de/
bent exponi.modo plures singulares sunt false in quibꝫ demōstrantur
res que prius fuerunt.Et dicitur notanter qñ tale signum resolubile te
net se ad totam ꝓpositionem.qꝛ si tale signum resolubile terminareꝛ so/
lum in predicatū sicut in partem predicati sicut in ista.sortes incipit esse
omnis homo.tūc talis ꝓpositio non debet resolui ratōne talis signi.sed
debet exponi rōne signi simplr̄.quia ista cōmuniter cōceditur.sortes in/
cipit esse omnis homo in casu in quo quilibet homo alius a sorte more
reꝛ.⁊ ꝙ sortes etiam prius fuisset.⁊ tamen si resoluitur ratione signi vni
uersalis ipsa esset falsa.quia vna singulariū esset falsa in qua demōstra
tur sortes.vt sortes incipit esse ille homo.⁊ ꝯm istum modum signū di/
citur terminari in ꝓpōnem siue se tenendo ad totam ꝓpōnem quādo ta/
le signum determinat subiectum.⁊ licet in ista ꝓpōne iam incipit eē oīe
qđ est.ly omne postponitur copule principali.tamen adhuc dicitꝛ termi
nari in totam ꝓpōnem quia determinat subiectum.ex quo talis est vna
de modo loquendi inconsueto. Sic autem non est in ista. sortes incipit
esse omnis homo.quia iam ly omnis est pars p̄dicati: Alij tñ ꝯcedunt
p̄dictam ꝓpōnem ⁊ negant cōsequentiam assumptam in argumento et
dicunt ꝙ variaꝛ modus determinandi huius termini incipit. Ad se/
℞.ad secundum. cundum respondeꝛ capiendo numerum pluralem cōiunctim cōceden/
do ꝙ predicta ꝓpositio sit vera.vt patet per exponentes.⁊ non valet con
sequentia assumpta in argumento.nec etiam inferendo illam ergo qui
libet illoꝝ incipit esse in istis scholis.Sed capiendo numerum pluralē
diuisim tunc p̄dicta ꝓpō est falsa.⁊ tunc propositio talis debet etiā resol
ui rōne nūeri pluralis in ꝓpōnes singulares.vt ille homo incipit esse in
istis scholis.⁊ ille hō ⁊c̄.Et sic singulares essent false.⁊ sic tūc procedit
consequentia assumpta in argumēto.⁊ sic tunc tales ꝓpōnes sunt disti
guende in quibus ponitur terminus pluralis nūeri.an pluralis nume

rus capitur ꝯiunctim vel diuisim. ⁊ de illo plus dicitur in primo phisi//
coꝝ circa istam questionē. totū est sue partes. Ad tertium respondet̄ Ad tertium
capiendo ly ꝑ illo instans ꝓut determinat ly incipit negando assumptū
⁊ tunc non bene exponit̄ sicut expos. ta est in argumento. sed tūc illa det̄
minatio debet omitti in exponentibꝫ. Si aūt determinat ly esse tūc con//
ceditur ista xp̄s deus incipit esse ꝑ illo instanti. vt patet per exponentes
nec sequitur ex eo ergo deus incipit esse. q꞉ a parte in modo ad suū totū
cum dictione includente negationē qualis est ly incipit non oportet va
lere consequentiam. Sed de ista sortes incipit esse alter illoꝝ demon//
strando per ly illorum sortem ⁊ platonem. ⁊ ꝙ sortes prius fuerit ⁊ pla
to primo generetur. dicendum est ꝙ ista sit vera. sortes immediate ante
hoc non fuit alter illorum ⁊ idem nunc est alter eorum. quia isti priꝰ nō
fuerunt ex quo plato non fuit. Sed illa est falsa in eodem casu. Alter il
lorum incipit esse sortes ⁊ idem nunc est sortes. quia valet tm̄ secūda ps
Et idem alter illorum qui immediate ante hoc non fuit sortes nunc est
sortes. ⁊ hoc est falsum ⁊ non sequitur alter illoꝝ immediate ante hoc
fuit sortes. ergo sortes immediate ante hoc fuit alter illorum. quia argu
itur ab amplo accepto ad non amplum acceptum sine distributiōe am
pliatione ly alter illorum. Et non sequitur. sortes incipit esse alter illo//
rum. ⁊ quilibet alter illorum est sortes vel plato. ergo sortes incipit esse
sortes vel plato. quia arguitur a dicto ꝫm quid ad dictum simpliciter.
ex quo in antecedente ly incipit sequitur terminus connotatiuus ⁊ in cō
sequente terminus absolutus.

Sophisma:

Creans incipit esse deus. Pro sophismate est no-
tandum ꝙ casus quem ponit magister Hugo circa illud sophisma ē il
le. ꝙ deus iam non creet sed immediate post hoc creabit. Secūdo no
tandum est ꝙ subiectum sophismatis accipitur ample ꝓ eo ꝙ est vl' im
mediate post hoc erit creans ⁊ nō ampliatur in casu sophismatis. quia
non supponit respectu copule de presenti. ex quo casus ponit ꝙ deus iaꝫ
nihil creet. Sꝫ ly deus ampliatur pro eo qđ est vel immediate post hoc
erit. ⁊ sic ly incipit habet ampliare terminum precedentem ⁊ sequenteꝫ
pro eo quod est vel immediate post hoc erit. imo quandoqꝫ ambos ter
minos precedentes vbi tamen vnus tenet se ad partem eiusdem extre//
mi. quia sic illa non deberet negari asinꝰ incipit esse asinus ꝫm Birida//
num. quia valeret tantum. asinus incipit esse asinus qui est. Si secūdū
ly asinus non ampliaretur. modo hoc est falsum. quia asinus incipit es
se asinus quando non est asinus. Sic illa etiam non deberet cōcedi. mo
tus incipit esse motus. si termini supponerent solum pro eo qđ est. Sic
etiam hoc totum predicatum incipiens esse deus est terminus am//
pliatiuus. Et licet non supponit in sophismate. quia ly incipit alie//
natur per hoc totum esse deus. Et etiam per ly deus. Tamen quan//
do sic dicit̄. asinus incipit esse asinus tunc predicatum supponit pro eo

℞. ad sophisma quod non est sed immediate post hoc erit. Per hoc respõdetur ad sophisma ipsum negando tanq̃ falsum. quia exponitur sic. creans immediate post hoc erit deus et idem nunc non est deus. vel creans immediate ante hoc nõ fuit deus et idem nũc est deus. Et q̃libet copulatiua ẽ falsa. q: ly idem in secunda pte prime copulatiue refert restricte. et sic valet tantum et idem creans quod immediate post hoc erit. et tenẽdo q͛ differentie temporales non sint partes extremorum tunc subiectum secũde partis supponit solum ad ly erit videlicet ad copulam minus principalem Si aũt sunt partes extremorum tunc hoc totum est subiectum secũde partis. idem creans quod immediate post hoc erit et semper tale subiectum supponit pro deo. Secunda pars est vna negatiua cuius extrema supponunt p eodem. et ergo falsa. quia ly creans semper accipit soluz ad ly

Si sophisma sit possibile erit. Consequenter est sciendum q͛ capiendo ly esse in sophismate vt importat tempus tunc sophisma est possibile. quia ita fuit tempore creationis mundi. quia tunc creans incepit esse deus in tempore. si autẽ importat durationem intrinsecam rei siue eternitatem tunc sophisma ẽ impossibile et exponentes tunc repugnant tamen sophisma semper est in materia remota siue importet tempus siue non. quia extrema sunt semper termini despati. quia naturaliter non possunt verificari pro eodez. Et ly esse in sophismate est cathegorema et non est pars copule sed predicati. et restringitur per ly deus ad supponendum solum pro deo. et sic copula non est complexa ex duobus verbis. et conuertitur sic sophisma ergo incipiens esse deus est creans quod est vl' immediate post hoc erit

Arguit primo Arguitur Sophisma est verum. ergo male negatum. Assumptuz probatur. quia ipsum sequitur ex vero. ergo ipm est veruz. et assumptũ probatur. quia sequitur bene deus incipit esse creans. ergo creans incipit esse deus tenet ꝯsequentia. quia nomina et verba transposita idez significat.

Secundo Et iterum sequitur bene deus incipit esse deus creãs. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia a parte in modo ad suuz totum.

Tertio. Et iterum. creans incipit esse deus. vel creans incipit nõ esse deus et nullum creans incipit non esse deus. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia a tota disiunctiua cum destructione vnius partis etc.

Quarto Et iterum. Omne quod nunc non est deus et ĩmediate post hoc erit deus hoc incipit esse deus et creans nunc non est deus et immediate post hoc erit deus. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia in darij.

℞. ad pmũ argumtũ Ad primum respondetur negando assumptum. et ad probationem negetur consequentia. nec arguitur per regulam. Nomina et verba trãsposita idem significant. Primo quia non transponuntur a parte eiusdẽ extremi. Secundo. quia arguitur a dicto sm quid ad dictum simpliciter. quia incipit in antecedente dicit inceptionem sm quid ex quo ipsum sequitur terminus connotatiuus. In consequente vero dicit inceptionem simpliciter. ex quo ipsum sequitur terminus absolutus.

Duplex est inceptio. Pro illo est sciendum q͛ duplex est inceptio videlicz inceptio simpliciter dicta et inceptio sm quid. Inceptio simpliciter dicta ẽ mutatio rei de nõ esse ad esse. i. est mutatio q̃ res iam est et immediate ante hoc non

fuit. vel vbi aliqua res iam non est ⁊ immediate post hoc erit sicut ince-
ptio motus localis. Sed inceptio fm quid est quãdo aliqua res que pri-
us fuit etiam iam est sic aliqualiter se habet qualiter se prius non habu-
it sicut si ipse sortes albus denigraret. sic etiaz quando sortes incipit esse
pater ⁊ in pluribus alijs ⁊ similibus. Ad secundum respondetur ne- Ad scdm
gando consequentiam nec arguitur per regulam a parte in modo ⁊c.
quia arguitur cum dictione includente negationem videlicet cum ly inci-
pit. sic etiam hoc totum deus creans est terminus connotatiuus qui se-
quitur ly incipit in antecedente. ⁊ sic iterum arguit a dicto fm quid ad
dictum simpliciter Tamen quandoqꝫ talis vel consimilis consequentia
valet vt quando talis terminus connotatiuus est terminus conuertibi-
lis cum tali termino absoluto vel quando est terminus transcendens vt
bene sequitur. sortes incipit eẽ homo risibilis. ergo sortes incipit esse ho-
mo. Similiter sortes incipit esse homo qualis. ergo sortes icipit esse ho-
mo. sic etiam sortes incipit esse homo quantus. ergo sortes icipit esse ho-
mo. capiendo iam ly qualis ⁊ quantus vt sunt generalissima. Et breuit
tunc talis consequentia valet quando talis terminus connotatiuus con-
notat partem formalem talis rei pro qua supponit terminus absolutus.
vt sortes incipit esse homo sensitiuus. ergo sortes incipit esse homo. Ad Ad tercium
tercium respondetur concedendo consequentiam ⁊ negando antecedẽs.
quia prima pars copulatiue videlicet disiunctiua est falsa. quia quelibet
eius pars est falsa principalis ⁊ materialis. Et licet deus ⁊ nõ deus sint
termini contradictorij tamen sic non verificantur quia non predicantur
Sed hoc totum est predicatum incipiens esse deus. incipiens non esse
deus ⁊ illi termini non sunt contradictorij. Ad quartum respondet Ad quartum
concedendo consquentiam ⁊ negando maiorem. quia ista est falsa ⁊ im-
possibilis. omne ens quod nunc non est deus ⁊ immediate post hoc erit
deus. incipit esse deus. Sed tamen nõ est silogismus quia minor in sen
su cathegorico est negatiua ⁊ conclusio affirmatiua. sic etiam totuz distri
butum a parte subiecti in maiore non predicatur in minore. Sic etiaz
illa consequentia non valet creans incipit esse hoc creans ⁊ hoc creans ẽ
vel immediate post hoc erit deus ergo creans incipit esse deus. quia ite
rum arguitur a dicto fm quid ad dictum simpliciter. Et sic omnes sin-
gulares sophismatis sunt false. sicut hoc creans incipit esse deus vel hoc
creans incipit esse deus ⁊ exponendo tales singulares subiecto debet ad
di relatiuum idemptitatis in secunda exponente quia est terminus conota
tiuus. Sed diceres contradictoria sophismatis est falsa. nullum cre Arguitur
ans incipit esse deus. quia ex ea sequitur falsum sic arguendo. ergo creãs
incipit non esse deus a subalternante ad subalternatam. Respondet Responsio
ꝙ non sunt subalterne. quia non sunt eiusdem qualitatis. quia cõsequẽs
est propositio affirmatiua. quia ly esse est pars predicati ⁊ non copule.
Et sic negatio postponitur copule principali. antecedens autem est pro
positio negatiua. Ex omnibus dictis in articulo patet ꝙ ista tantum
sortes incipit esse albus capiendo ly albus vt potest esse predicatum est
impossibilis. quia quandocunqꝫ sortes incipit esse albus tũc aliqua ps

eius incipit esse alba. et debet talis propositio primo probari ratione si/gni exclusiui. quia quando in aliqua propositione ponuntur duo signa pregnantia tenentia se ad totam ꝓpositionem talis propositio primo debet probari ratione signi pregnantis ⁊ post hoc ratione ⁊c. Si autem ly albus capitur adiectiue pure ⁊ includit ly sortes tunc talis est vera si sor/tes dealbatur. Secundo patet ꝙ ista est falsa vacuus incipit esse ca/spar. si caspar prius fuit ⁊ sit vacuus. sic etiam magister incipit esse iohã/nes. Sed ille sunt vere. caspar incipit esse vacuus caspar incipit esse ma/gister. si primo sit magister. sic etiam si sortes iam primo habet filium et ipse sortes prius fuit tunc ista est falsa. paternitas sortis icipit esse. Sed ista est vera. sortes incipit esse paternitas Sic etiam si aqua sũme cali/da fit per vnam horam tunc ꝺm biridanum pro vltima parte hore pre/cedentis hec est falsa. summa calefactio incipit esse. Sed talis propo/sitio vel consimilis. sortes ⁊ plato incipiunt esse. sortes ⁊ motus incipiũt esse. vbi vnum extremorum est copulatum tunc antequam talis propo/sitio exponatur ipsa propositio debet resolui in vnam copulatiuam ⁊ ꝑs post hoc deberet exponi. ⁊ hoc est verum quando numerus pluralis capitur diuisim ⁊ tunc ista est falsa panthaleon ⁊ hoc instans incipiunt eẽ quia resoluit sic. panthaleon incipit esse et hoc instans incipit esse demõ/strando presens quod iam est. modo prima pars copule est falsa. Si autem numerus pluralis capitur coniunctim ⁊ coniunctio copulatim tũc talis propositio simpliciter exponitur ⁊ non resoluitur vt sic panthaleon ⁊ hoc instans immediate ante hoc nõ fuerunt. ⁊ idem iam sunt. ⁊ sic tũc predicta propositio est vera.

Quintus articulus est de ly desinit

Pro isto articulo est notandum. ꝙ ꝓpositiones de desinit etiam sunt in multiplici differentia sicut propositiones de incipit. ⁊ plura que sunt dicta in articulo precedenti. possunt etiam applicari ad presentem articulum. ⁊ quare iste eo erit breuior.

Expositio marsilij

Secundo notandum. ꝙ magister marsilius exponit ꝓpõnes de desinit in quibus subiectum est terminus cõmunis vel etiaꝫ singularis ⁊ connotatiuus per vnam copulatiuã affirmatiuam bimẽbreꝫ ⁊ hoc quando ly desinit ⁊ infinitiuus affirmantur vt illam hoc album desinit esse sortes. exponit sic. hoc album nunc non est sortes ⁊ hoc albũ imediate ante h̄ fuit sortes ⁊ nihil quod immediate añ hoc fuit h̄ albuꝫ nunc est sortes. Sed qñ subiectum est terminus singularis ⁊ absolutus tunc ipse ponit solum duas ⁊ omittit alias vt illam. sortes desinit esse sic exponit sortes nũc nõ est ⁊ imediate ante hoc fuit.

Reprobat

Et ista expositio nõ valet quia alias illa nunꝙ̃ esset ꝟa. aliq̃d desinit eẽ q̃a ꝫ pria ꝑs copulatiue esset falsa. illa videlicet. aliquid nũc non est. sil'r illa eẽt falsa. motus desinit esse. Sil'r posito casu ꝙ deus anihilaret formam ⁊ ly desinit im/portat instans ꝑ quo anihilet tunc ista eẽt vera. sortes desinit esse sortes ⁊ tamen exponens esset falsa.

Expositio hugonis

Sed magister hugo exponit tales pro/positiones ꝑ vnã copulatiuã affirmatiuam bimẽbrem cui⁹ prima pars est positio de preterito. ⁊ secunda pars est remotio de presenti. vt illam sortes desinit esse sic exponit. sortes immediate ante hoc fuit. ⁊ idem nũc

non est. ⁊ ratio sua est ista. quia quelibet res naturaliter desinens esse de//
sinit esse per primum instans sui non esse. ergo in expositione talium pro
positionum sufficit ꝙ exprimatur tale instans. ⁊ hoc fit per talem copu//
latiuam. Sed tamen talis expositio etiam nō valet. quia posito ꝙ do Reprobat
minus deus pro eodem instanti creet angelum ⁊ anihilet eundem. tunc
ista est vera. angelus desinit esse ⁊ tamen exponens est falsa sicut Hugo
exponit. quia tunc talis angelus nunq̄ȝ fuit ⁊ tamen etiā est quia in trāſ
mutationibus instantaneis ⁊ deperditis instans transmutationis de//
bet attribui priori passioni scilicet esse. Sed in acquisitis debet attribui
posteriori passioni. que passio etiam est esse. Sic etiam ponendo instan//
tia indiuisibilia tunc hec est vera. hoc instans desinit esse demonstrando
instans quod iam est ⁊ tamen exponens hugonis est falsa. sic etiam te//
nendo modum marsilij de rarefactione scilicet ꝙ nulla quātitas prece//
dens maneret cuȝ sequenti tunc quelibet talis durat solum per instans
indiuisibile ponēdo instantia indiuisibilia tñ hec est vera hec quātitas
desinit esse ⁊ tamen totalis exponēs eēt falsa. exponendo eā sicut Hugo
exponit. Sic etiam ponatur casus ꝙ sortes ⁊ plato dealbentur, adequa//
te per istam horam. sed in fine hore sortes desinat albus fieri ⁊ albedo
platonis consequenter intendatur. tunc ista ē vera. sortes desinit esse ita
albus sicut plato. ⁊ tamen iterum exponens esset falsa. Ergo cōiter
tales propositiones de desinit exponuntur per vnam disiunctiuam com Cōis expositio
positam ex duabus copulatiuis quarum prima exprimit primum in//
stans non esse alia vltimum instans esse. ⁊ taliter ꝙ ista de futuro vel de
preterito p̄ponatur huic de presenti. ⁊ subiecto addatur relatiuum idem
ptitatis in secunda exponente. Si fuerit talis termin⁹ cōis vel singularȝ
⁊ cōnotatiuus vt ista. sortes desinit esse exponitur sic. sortes immediate
ante hoc fuit ⁊ idem nunc non est. vel sortes immediate post hoc nō erit
⁊ idem nunc est. Et sic partes copulatiue debent esse diuersarum quali//
tatum. ⁊ sic semper sunt ibi due affirmatiue ⁊ due negatiue. Et illa in
q̄ ponit̄ ly immediate ante hoc est affirmatiua. Sed illa in qua ponitur
immediate post hoc est negatiua. Et quando verbum est alterius tem
poris quam presentis tunc in omnibus exponentibus ad predicatum
debet addi differentia eiusdem temporis. Et quando infinitiuus ne
gatur ⁊ non verbum principale tunc talis propositio habet exponi sicut
vna pura affirmatiua de incipit. vt sortes desinit non esse. que valet tan
tum sicut ista. sortes incipit esse. ⁊ ſm hoc tales propositiones possunt
exponi. sortes desinit fieri. sortes desinit currere. motus localis desiȳt esse
vacuus. sortes desinit non esse in domo. sortes desinit non cucurrisse. sor//
tes desinit videre iohannnem. Ulterius est sciendum. ꝙ ly immedia
te post hoc ⁊ ly immediate ante hoc sunt sincathegoremata mixta in//
cludentia actum ⁊ conceptum. Actus tenet se ad totam propositionem.
⁊ si instantia sunt sibi immediata tunc ista motus erit imediate post hoc
valet tantum motus erit in instanti qḋ ē imediatum huic instāti vl' tp̄us
in quo motus erit ⁊ in eius tp̄is q̄libet parte ad quā producit̄ vel pdu//

cetur vel corrūpitur est huic instāti ipsius imediatū. Sȝ tenendo ꝙ sint mediata tunc ipsa valet tm̄ motus erit in instanti qđ ē mediatuȝ huic instanti.i.motus erit ante qđlibet instās post hoc instans vł tps in quo motus erit ⁊ in cuius temporis qualibet parte aliquid ipsius ꝓducetur est huic instanti mediatum.quia tunc non dantur duo instantia imme

Arguitur primo

diata.sed inter quelibet duo mediant infinita instantia. Sed ly immediate ante hoc valet tantum sicut post quodlibet instās ante hoc. Arguitur.si modus exponendi staret sequitur ꝙ ista nunq̄ȝ deberet concedi.sortes desinit esse quia illa semper est falsa sortes immediate ante hoc fuit ⁊ idem nunc non est.quia secunda pars est falsa illa videlicet idem

Secundo

sortes qui imediate ante hoc fuit nunc non est ens ꝓ primo nō eē sortis ꝙ sortes q̄ fuit manet semper ens vel entia. Confirmat̄. sequitur ꝙ illa deberet ꝯcedi.nulla dies desinit esse ⁊ importat ly dies instans meridiei quia valet tantum.dies immediate ante hoc fuit. ⁊ eadem nunc non est.

Tercio

Et iteruȝ.sequitur ꝙ illa deberet negari sūma rarefactio desinit esse vł summa calefactio desinit esse ⁊ importet ly primū nō esse calefactionis.

℞. Ad primū Argutum

Ad primum concedendo sequelam.imo illa semꝑ est falsa sortes desinit esse.quia ly ens in secunda exponente capitur transcendenter.modo quando sortes desinit esse sortes adhuc sortes post hoc erit ens quia materia ⁊ forma.Sed illa bene conceditur.sortes desinit eē sortes. ergo sortes desinit esse.quia arguitur ab inferiori ad superius cuȝ distributione superioris vt a ly sortes ad ly ens.illa tamen bene est possibilis.sortes desinit esse.vt si deus anihilaret animam sortis pro primo non esse sortis vł materiam suam.⁊ sic non est simile de homine ⁊ de asino.illa enim bene

Ad scđm

est vera.asinus desinit esse.quia quando brutum moritur siue corrumpitur tunc forma eius etiam corrumpitur. Ad secundum respondet̄ negando assumptum.Et vlterius est dicendum ꝙ illa est falsa illa dies immediate ante hoc fuit pro tali instanti saltem prout ly fuit importat horam precedentem.quia dies non est in tempore minori se. quia nullꝰ dies est in minori tempore se. ⁊ ergo quando talis conceditur dies est vel sibi similis.⁊c̄.ly est importat totam diem ⁊ non vnam horam. ⁊ sic illa est falsa.dies est in hora octaua. Sed bene pro octaua hora veruȝ est dicere ꝙ dies est. vt ly est importat totam diem. Sed pro primo non esse dici tunc ista est vera dies desinit esse.quia tunc illa dies immediate ante hoc fuit iterum ꝓut ly fuit importat totam precedentem horam et idem iam non est. Si autem motus est mobile met tunc non est aliud nisi celum saltem ꝫm vulgares.⁊ tunc est falsa.dies desinit esse. sic etiam

Ad tercium

dies incipit esse. Sed ille bene sunt vere.aliquid desinit esse dies.aliquid incipit esse dies. Ad tertium respondetur ponendo modum Biridani concedendo assumptum. Quia pro primo non esse summe calefactionis hec est falsa.summa calefactio immediate ante hoc fuit. ex quo ꝫm biridanum res non est precise eo tempore pro quo fit. Sed illa est vera.summa calefactio desinit esse summa calefactio. Sic etiam illa est vera aliquid fuit summa calefactio. ⁊ ly summa calefactio habet ampliare pro eo quod est vel immediate post hoc erit. Sed ꝫm marsiliū tūc pre

dicta propositio esset falsa. Quia secunda pars est falsa videlicet secunda exponens quia eadem summa calefactio que immediate ante hoc fuit. Etiam iam est ens quia iam est caliditas licet iam non sit summa calefactio pro quo tunc summa calefactio in instanti incipiat esse. vel pro quo desinit esse secundum Marsilium et Biridanum. De illis videndum est in libris phisicorum.

Sophisma

Sortes desinit scire omnem propositionem. Pro sophismate est notandum. quod casus sophismatis quem ponit magister Hugo. est quod prius solum fuerint iste due propositiones sortes est deus est quas sortes sciuerit et etiam sciat eas. et iam vna de nouo formetur siue generetur tercia propositio scilicet homo est asinus. Et in tali casu magister. Hugo concedit sophisma. Et ibi est sciendum quod sophisma de rigore stante illo casu nec est verum nec falsum quia non esset. ex quo solum iste tres propositiones essent: oportet ergo quod ly desinit in sophismate importet illud tempus pro quo solum ille tres propositiones sint sed in tali casu sophisma est verum. quia iam ly est debet importare tempus pro quo etiam sophisma est. Sic etiam in tali casu quod sortes sciuerit omnes propositiones que fuerunt et sit iam primum instans non esse sortis tunc iterum sophisma est verum vt patet per expositionem et sic aliquid desinit scire quod tamen non est. Nec hoc est inconueniens. quia ly desinit est terminus ampliatiuus. et talis bene supponit pro quod non est et ampliat terminum precedentem et sequentem pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit. alias illa deberet negari motus desinit esse motus. si secundum ly motus acciperetur solum ad ly est. quia valeret tantum. motus desinit esse motus qui est et hoc est falsum quia motus desinit esse motus quando non est motus. quia pro primo non esse motus Nec etiam talis terminus sequens accipitur solum ad fuit quia alias illa deberet negari. Angelus desinit esse si pro eodem instanti deus crearet angelum et annihilaret eundem. sic etiam illa deberet negari hoc instans desinit esse quia valet tantum hoc instans desinit esse ens quod fuit. modo hoc instans nunquam fuit. Et sic ly sortes et ly propositionem in sophismate ampliantur pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit. et non oportet quod talis ampliatio exprimatur in sophismate. quia sophisma non valet tantum sicut sortes desinit scire omnem propositionem que est vel immediate ante hoc fuit. quia illa est falsa vt patet exponendo eam. sed sufficit quod ampliatio exprimatur in exponentibus. Sic etiam illa est vera. sortes desinit esse albissimus hominum. posito casu quod sortes sit albissimus hominum. et quod plato nascatur albior sorte et importet ly desinit primum instans esse platonis et tamen nec desinit esse albissimus eorum qui non sunt. Alii tamen dicunt ad hoc quod aliquid desinat scire aliquid. oportet quod illud sit sed primum est verius. Item posito casu quod prius fuissent

Casus sophismatis.

Declarat casum sophismatis et veritatem eius etc.

mille propositiones videlicet ante vnum annum quarum sortes nullaz
sciuisset. ⁊ immediate anteq̄ȝ illa fieret homo est asinus sint due ꝓpositio
nes quas sortes sciat tunc in tali casu sophisma iterum est verum. vt pa
tet per exponentes. Et ly propositionem in sophismate supponit distri-
butiue per ly omnem quod est signū suppositionis ⁊ restrictionis. Sic
etiam in sua contradictoria ⁊ supponit solum ꝓ propositione q̄ est vł im
mediate ante hoc fuit. Et verificatur sic. hoc est vel immediate ante hoc
fuit propositio. Et sic licet sequatur verbuȝ significans actum anime in-
teriorem videlicet ly scire tamen non appellat suam rationem. nec etiam
ampliatur per ipsum ad quinq̄ȝ differentias temporum. quia ly scio nō
facit appellationem rationis circa terminū secunde intentionis ⁊ perso-
naliter captū. nec etiam ampliationē ad ipsum vt dictum ē de apellatōi-
bus. ⁊ sic sophisma non valet tantum. sortes desinit scire omnem propo
tionem que est vel fuit vel erit vel potest esse Est tamen sciendum q̄ de
intentione hugonis est q̄ ly propositionem in sophismate supponit de-
terminate et q̄ distributio huius signi omnē impediatur ꝑ ly desinit. sȝ
tamen hoc videtur esse falsum. quia iam ly omnem est signum supposi-
tionis ⁊ restrictionis ⁊ tale non habet impediri per signum precedens
quale est ly desinit. quia tale signum precedens habet aliquem terminū
cathegorematicum in quem fertur immediate. sic etiam si staret deter-
minate tunc sophisma equiualeret huic propositioni. sortes ꝓpōnem de
sinit scire que tamen est falsa. Et ly scire non supponit in sophismate. sic
etiam ly omnem propositionem non supponit q̄ꝛ nullum tale v̄ificatur:
⁊ non sequitur q̄ ergo alienatur ly desinit per talem dictionem q̄ꝛ talis
determiatio includit sincathegorema. Sic etiam determinabile est pri-
uatiuum ⁊ non oȝ descendi copulatiue sub ly propositionem vt sic. ergo
sortes desinit scire illam propositionē ⁊ sortes desinit scire. ⁊c̄. quia in pre
gnātibus non oportet valere descensū. nā p̄cipue nō oȝ valere descensū
sub determinatione distributa vnica acceptione accepta cum suo deter-
minabili. ⁊ sophisma ē in materia ꝯtingēti ⁊ ꝯuertit̄ sic. igit̄ desinēs scire
R. ad sophisma oēm propositionem ē sortes qui est vel immediate ante hoc fuit. Per
hoc respondetur ad sophisma ipsum concedendo stante casu sophisma
tis q̄ꝛ exponētes sunt vere quia exponitur sic. sortes immediate ante hoc
sciuit omnem propōnem ⁊ idē nunc non scit oēm ꝓpōnem vel sortes im
mediate post hoc non sciet omnem propositionem. ⁊ idē nūc scit oēm
Arguitur primo ꝓpōneȝ. et ista est vera q̄ꝛ prima copulatiua est v̄a. Arguitur. sophis-
ma est falsum. ergo. assumptū ꝓbatur q̄ꝛ sequit̄ bene. sortes desinit scire
oēm ꝓpōnem. ergo sortes desinit scire ꝓpōnem. tenet ꝯn̄a a toto in q̄ti-
Secundo tate ad ꝑtem. Confirmat̄ sequitur bene sortes desinit scire oēm ꝓpōnem
ergo a sorte desinitur sciri om̄is ꝓpō tenet ꝯn̄a ab actiuo ad passiuū. ꝯn̄s
falsuȝ est q̄ꝛ seq̄tur bene. a sorte desinitur sciri omnis propositio. ⁊ hec ꝓ
positio homo est asinus est propō. ergo a sorte desinitur sciri hec propō
hō est asinus ꝯn̄s falsum est q̄ꝛ nunq̄ȝ scit eā. tenet consequentia ꝑ debi
Tercio tā subsumptionē sub termino distributo ⁊c̄. Cōfirmat̄. vł sortes desi
R. Ad primum nit scire oēm ꝓpōnem desinendo scire vł nō desinēdo scire. Ad ꝓmū

Quintus arti. de desinit

negetur assumptũ. ad probationẽ negeẜ ꝯña. nec tenet ꝑ regulã a toto in
ꝗ̃titate. ꝛc̃. qꝛ cum talib⁹ dictionibus includentib⁹ negationẽ nõ oporꝫ
ꝯñam valere ꝛ etiam ly desinit i ꝯñte ꝓ nullo suppõit ꝛ tñ in añtecedẽte
supponit. Ad scðm negãdo ꝯñam nec tenet ab actiuo ad passiuuꝫ qꝛ Ad scðm
deberet argui respectu subiecti transcendentis etiam non participant in
extremis. q̃a ly omnis in oꝛone passiua non est ps extremi. Ad terciũ Ad tercium
respondetur ꝙ sortes desinit scire omnem propositionem nõ desinendo
scire. vt patet per exponentes imo. sortes in casu sophismatis nihil desi-
nit scire sꝫ ꝑ solã adgenerationem propositionis false sortes desinit oẽm
ꝓpositionem scire. Sic etiam illa ꝯña non vꝫ sortes non sciuit oẽm ꝓ Declarat aliq̃s ꝯñas
positionem. ergo sortes imediate ante hoc non sciuit omnem ꝓpõnem
quia in casu posito circa sophisma videlicet ꝙ prius fuissent mille propo
sitiones tũc antecedẽs est v̾m. ꝛc̃. ꝛ ex opposito ꝯñtis non sequiẜ opposi
tum añcedẽtis. qꝛ non sequitur. sortes immediate ante hoc sciuit omneꝫ
propõnem. ergo sortes sciuit ꝓpõnem qꝛ ly ꝓpõnem in ꝯñte ꝓ pluribus
distribuitur ꝗ̃ in antecedente. q̃a in añcedente supponit solum ꝓ ꝓpõne
que immediate ante hoc fuit ex quo debet verificari mediãte copula sic
determinata. Sed in ꝯñte supponit ꝓ q̃libet ꝓpõne que fuit. Tñ ꝯce-
dentes illã adã fuit oĩs homo hñt ꝯcedere ꝯñam ꝛ ꝯñs. Sic etiam illa 2
non valet. sortes immediate ante hoc sciuit omnem ꝓpõneꝫ. ergo sortes
imediate añ hoc oẽm ꝓpõnẽ sciuit. q̃a arguitur a non amplo ad amplũ
cũ distributione ãpli. Sꝫ illa sortes imediate ante hoc sciuit oẽm ꝓposi 3
tionem. g̃ sortes imeditate ante h̾ oẽm ꝓpõnem que fuit sciuit. Sꝫ si ly
imediate añ hoc in ꝯñte determinat copulã min⁹ ꝑncipalẽ tunc ẽ bona
Si vero principalem tũc est mala. idem ẽ de ista sortes immediate ante 4
hoc sciuit omnem ꝓpositionem. igitur sortes imediate ante hoc propo-
sitionem que immediate ante hoc fuit sciuit. Sed illa sortes desinit scire 5
omnem propositionem. ergo sortes sciuit aliquam propositionẽ est ma-
la. Sic etiam illa est mala. sortes desinit scire oẽm propositioneꝫ ergo 6
sortis scientia desinit scire omnem propositionem. vel etiam inferendo
illã sortis scientia desinit scire omneꝫ propositionẽ quia vna scientia non
sciuntur plures ꝓpões non sinonime. sic etiam scientijs non scitur vna 7
ꝓpõ specie distinctis. Sed illa. sortes desinit scire omnẽ propositionem
ꝛ omnis propositio vera ẽ ꝓpõ. ergo sortes desinit scire omnem ꝓpõnem
verã est mala. Sed illa sortes desinit scire omnem ꝓpositionem. ergo sor 8
tes desinit scire omnem ꝓpõnem veram vel falsam est bona. Sꝫ illa. sor
tes desinit scire omnem propositionem ꝛ aliqua propositio fuit non pro
positio ergo sortes desinit scire non propositionem est mala. Et sor- 9
tes desinit scire omnem ꝓpositionem ꝛ nec desinit scire omnem ꝓpõnem
que est. nec desinit scire omnem propositionem que fuit. nec desinit scire
omnem ꝓpõnẽ que est vel fuit. Et ista sortes desinit scire oẽm ꝓpõnem
qñ nõ desinit scire oẽm ꝓpõneꝫ est vera in sensu cathegorico ꝛ est falsa in
sensu hypotetico. Sed illa. sortes desinit scire omnem propõnem quan
do desinit scire omnem ꝓpõnem est falsa in sensu cathegorico ꝛ etiam in
sensu hypotetico.

Signa alietatis

Sextus articulus est de signis alietatis. Pro isto arti
culo est notandum q signa alietatis sunt differt ab aliud ab non idem z
similia. sic etiam ly differt est signum alietatis ita etiam q talia signa sine
prepositione sunt signa alietatis quia ista est exponibilis. sortes z plato
differunt vt per se dicit hugo q habeat exponi sicut ista. sortes a platone
differt quod non esset nisi ly differt esset signum alietatis. Sic etiam ly
aliud q̄z z ly aliter q̄z vt sortes est aliud animal q̄z plato: Et dicuntur io
signa alietatis quia importāt diuersitatem inter res significatas p termi
nos quibus adduntur. Et talia signa habent distribuere casus quos
regunt. Et ly differt z diuersum vel etiam ly aliud distribuunt solum
ablatiuos quos regunt mediante p̄positione a vel ab z hoc dicendo sic.
sortes differt anima rationali ab asino. ly anima rationali non distribui
tur. sed ly asino distribuitur. aliqua tamen etiam distribuunt datiuum.
vt sortes est non idem asino hoc totum non idem vt est signum alietatis
z exponibile distribuit ly asino. z tunc negatio non infinitat totū sequēs
sed solum ly idem Aliqua vero distribuūt nt̄m vt sortes est aliō animal
quam asinus. ly asinus distribuitur per hoc totum aliud q̄z. Et de isto
plus habet videri in decima regula suppositionum marsilij.

Nō sufficienter exponū
tur p duas exponētes

Secun
do notandum q quidam exponunt propositiones de signis alietatis p
duas exponentes in quarum prima ponunt constantiaz extremi ad qō
non tenet se signum alietatis. In secunda vero terminus rectus a signo
alietatis p̄dicatur negatiue de tali termino cuius constantia est sumpta
vt illam. sortes differt ab homine sic exponunt. sortes est z sortes non est
homo sed illa expositio non valet quia alias illa deberet concedi. sortes
differt a chimera quia sortes est z sortes non est chimera. ɔn̄s autez fal
sum est z ɔ̄ phm. xij. metaphisice. dicentem q entis ad non ens nulla est
diuersitas vel idemptitas.

Expositio marsilij

Consequenter est notandum q etiaz expo
sitio marsilij qui exponit tales propositiones per tres exponentes in pri
mis duabus ponendo constantiam terminorum inter quos cadit alie
tas. i. inter quorum significata cadit alietas z in tercia tunc tales termini
predicantur de se inuicem negatiue vt ista expositio sortes est z om̄is asi
nus est z sortes non est asinus exponit istam. sortes differt ab asino.

Reprobat᷑

Et
illa expositio non valet quia alias illa deberet concedi sortes differt a pla
tone si sortes viueret per primam medietatem huius hore z plato soluz
per scd̄az. z ly differt importaret totam horam quia tunc exponētes eēnt
vere antecedens falsum est quia tales non sunt simul.

Expositio cōis

Propter h̄ ergo
cōiter exponuntur propositiones tales de signis alietatis q̄ztum ē pre
cise ratione signi alietatis per tres exponentes. z prime due ponunt con
stantiam terminorum inter quorum significata cadit alietas. Et tercia
propositio opposita est ad illas vbi tunc tales termini predicantur de se
inuicem z q semper in exponentibus addatur ly simul z quādo talis p
positio est affirmatiua quod tunc etiaz exponatur copulatiue siue signū
affirmetur siue negetur. Sed quando est negatiua q exponatur disiun
ctiue iterum siue signū affirmetur siue negetur vt sortes differt ab asino
cōiter sic exponitur. sortes est z simul omnis asinus est z simul sortes

non est asinus. Sed ista sortes nõ differt ab asino exponit̃ sic. sortes nõ
est vel simul oĩs asinus nõ est. vel simul sortes est asinus ita ꝙ solũ pri-
me due sint eiusdem qualitatis cũ exposita. tertia autẽ debet esse oppo-
site qualitatis ad eas. Et nõ oportet terminos eodem modo suppone-
re in exponentibus sicut in exposita. saltem quo ad speciem etiã in affir
matiuis. Sicut cõmuniter dicitur qꝛ alias due contradictorie fierent si
mul false. qꝛ illa est falsa. omne differens ab omni hoie nõ est sortes. q̃a
ex ea sequit̃ falsum sic arguendo. ⁊ sortes est differẽs ab omni homĩe. er
go sortes non est sortes. ⁊ tñ eius ꝯtradictoria illa videlicet non oĩe dif
ferens ab homine non est sortes etiam est falsa. si saltem oportet termi-
nos in exponentibus eodem modo supponere sicut in exposita. quia ex
quo ly homine in ista non omne differens ab homine nõ est sortes sup-
ponit distributiue. qꝛ sequitur tria signa distributiua scilicet ly non ⁊ ly
differt ab. ⁊ ly omni. ⁊ sic similiter in exponentibꝫ etiam deberet suppo-
nere distributiue tunc tertia esset falsa. illa videlicꝫ sortes non est homo
⁊ quia talis habet exponi copulatiue ex quo est affirmatiua ipsa eẽt fal
sa. Sed tñ ꝓpositiones tales debent sic exponi. ꝙ quando exposite sunt
ꝯtradictorie ꝙ etiam exponentes sint contradictorie. Sed ꝙ in negati
uis non oporteat terminos eodem modo supponere in exponẽtibus sicͭ
in exposita. patet. quia alias illa esset falsa. sortes nõ differt ab homine.
quia si ly homine in tertia exponente debet distribui sicut tunc distribu
itur in exposita tunc tertia esset illa. sortes est omnis homo que est falsa
⁊ tamen prime due etiam sunt false. Et dicitur notanter quo ad speciẽ
quia termini quo ad suppositum debent eodeꝫ modo supponere in ex-
ponentibus sicut in exposita ⁊ debent accipi ad eandem differentiam tẽ
poris. Dicitur etiam notanter ꝙ ꝓpositiones sufficienter sic exponuntur
ꝑ tres exponentes q̃ꝫtum est ꝑcise ratione signi alietatis. quia si ponitur
ibi aliquod signum rõne cuius aliquid requiritur non sufficiunt tales
tres exponentes. vt in ista. a sorte differt omnis asinus non sufficiunt il-
le tres exponentes. Sed etiam rõne suppositionis determinate ⁊ copu
le requirit̃ ꝙ certum suppositum talis termini sit quodlibet suppositũ
termini distributi. ⁊ ergo tunc additur quarta exponens vt sic ⁊ hoc est
omnis asinus. Et talis ꝓpositio prius debet probari ratione suppositõ
nis determinate per singulares vt sic. a sorte hoc differens est omnis asi
nus. vel a sorte hoc differens est omnis asinus. ⁊ sic de singulis. ⁊ tales
exponunt̃ tunc sic. sortes est ⁊ simul oĩs asinus est ⁊ simul sortes non est
omnis asinus ⁊ simul hoc quod non est sortes est omnis asinus. ⁊ ista
quarta est falsa. Sic etiã ista ꝓpõ. omne differẽs ab eq̃ est asinus est fal
sa ⁊ impossibilis. ⁊ tñ exponendo eam sic. omnis equus ẽ ⁊ simul oĩs
asinus est. ⁊ simul asinus nõ est equus omnes exponentes essent vere.
Sed talis ꝓpõ prius debet probari ratione signi vniuersalis vt sic. hoc
differens ab equo est asinus. ⁊ hoc differẽs ab equo est asinus. a sic ꝺ
singulis. iuxta regulam cõmunem Quando in aliqua propositione po
nunt̃ duo signa. vnum resolubile ⁊c̃. Et post hoc singulares debent ex-
poni ⁊ tunc plures singulares erunt false vbi per ambo pronomia de-

Alius modus expo-nendi

monstrant res que non sunt asinus. Et secundum istum modum exponendi tunc quandocumque signum alietatis non est determinabile siue principalior pars predicati tunc tertia non formatur. vel non erit negatiua quando talis saltem est affirmatiua. Sed tertia debet esse exposita met solum mutando signum in ly quod non est. vt sic sortes videt differens ab homine exponitur sic. sortes est et simul omnis homo est et simul sortes videt ens quod non est homo. Est tamen verum quod dabilis est vnus alter modus exponendi tales propositiones et saltem probabilis. ille videlicet quod quelibet propositio de signo alietatis quantum est per se ratione talis signi sufficienter et formaliter habet exponi per duas exponentes eiusdem qualitatis cum exposita. ita quod affirmatiua per duas affirmatiuas et negatiua per duas negatiuas. et in prima debet subiici terminus rectus a parte post a signo alietatis. et secunda debet esse exposita met solum mutando signum alietatis in ly ens quod non est. et semper debet addi ly simul in secunda exponente. et quando non ponitur substantiuum cum signo tunc debet poni ly ens quod non est et debet eodem modo accipi ad suppositum et quo ad speciem sicut signum alietatis. Si autem ponitur ibi substantiuum cum signo alietatis tunc etiam in secunda exponente debet poni vt in ista. sortes differt ab homine. exponitur sic. omnis homo est et simul sortes est ens quod no est homo. sortes est aliud album quam plato. sic plato est albus et simul sortes qui est albus est ens quod non est plato. Sed illa iohannes differens ab ente est sic omne ens est et simul iohannes qui est ens quod non est ens est ens. Sed illa. ab omni vero aliud est verum prius sic resoluatur. ab illo vero aliud est verum. ab illo vero aliud est verum. etc. et tunc post hoc sic exponitur verum est et simul verum est ens quod non est verum. Sed illa pater in diuinis differt a filio in diuinis. sic. filius in diuinis est: et simul pater est ens quod non est filius in diuinis. Et secunda est falsa. ex quo ly ens importat diuersitatem essentialem sicut ly aliud ab et differt ab. et sic etiam exposita est falsa. Sed illa. sortes est alter asinus quam plato sic plato est et simul sortes qui est asinus est res que non est plato. Sed illa sortes non differt ab homine. sic. omnis homo non est vel simul sortes non est ens quod non est homo. Et ista expositio habet veritatem quando tale signum exponibile non infinitatur per negationem infinitanter tentam. quia dicendo sic. sortes qui non differt a chimera est homo. talis propositio non debet exponi sicut modus exprimit. quia ipsa est vera et tamen prima exponens esset falsa illa videlicet chimera est. nec potest disiunctiue exponi sicut aliqui volunt. vt sic sortes non est vel simul chimera non est vel simul sortes est chimera et addendo quartam illam videlicet vel sortes qui non est chimera est homo. quia tales vel consimiles. sortes qui non differt ab homine est homo. sortes qui non differt ab animali est homo. sortes qui non differt a chimera est asinus deberent concedi ex quo exponuntur disiunctiue sic. sortes non est vel simul chimera non est etc. modo iam disiunctiua est vera. quia secunda eius pars est vera. Talis ergo propositio de ly differt vel differens quando ly differt vel differens negatur per negationem infinitanter tentam potest exponi per vnam copulatiuam quadrimembrem cuius prima pars est vna disiunctiua trimembris. et secunda est cathegorica et predicatur de determinabili cuius tunc tale signum alietatis est determinatio vt sortes qui non differt a chimera

est asinus exponitur sic. sortes nō est vel simul chimera nō est. vel simul
sortes est chimera ⁊ sortes est asinus. ⁊ ly et est copula principalis ibi.
Sic etiam illa. sortes qui nō differt ab homine est sortes que est vera. ⁊
exponitur sic. sortes non est vel simul homo nō est vel simul sortes ē hō.
et sortes est sortes. Possunt tamen tales ꝓpositiones ⁊ consimiles prius
resolui in vnam copulatiuam affirmatiuam in cuius vna parte vnum
predicatur de determinabili principali alterius. ⁊ illa significat vnā ne-
gatiuā in qua alteꝝ extremū ad quod signum alietatis se nō tenet subij-
cit in ꝓpositione de tali signo alietatis vel econuerso. Exemplū vt sortes
qui nō differt a chimera est asinus. sic. sortes est asinus ⁊ sortes non dif-
fert a chimera. sortes non differens ab homine est homo. sic sortes ē hō
⁊ sortes non differt ab homine. sortes est equus nō differens ab homīe
sic. sortes est equus ⁊ sortes non differt ab homine. sortes nō est equus
differens ab homine. sic. sortes est ⁊ sortes non est equus differens ab
homine. Multi tamen dicunt ꝙ tales propositiones non sint expo-
nibiles vbi signum alietatis infinitatur. Est etiam alter modus ex-
ponendi tales ꝓpositiones ď signis alietatis precipue vbi talia signa nō
sunt copule. nec includunt tales sed sunt partes extremorum ⁊ minꝰ pn-
cipales ⁊ ille exponunt tales propositiones per vnam cathegoricam. et
sic ista. sortes videt differens ab homīe exponitur sic. sortes videt aliq̇d
quod et homo sunt ⁊ quod non est homo. ⁊ hoc est verum quando vi-
det lapidem ⁊c̄. vel aliquam rem aliam que non est homo. sed illa diffe
rens ab homine non est asinus exponitur sic cathegorice. aliquid ⁊ oīs
homo simul sunt ⁊ qď non est asinus. Et ex istis omnibus patet fa-
ciliter quomō tales sunt exponende ⁊ similes. sortes differt ab aliq̄ ho-
mine. sortes albus est differens a platone nigro. angelus est differens
ab homine. homo possibiliter differt ab asino. sortes contingenter dif-
fert ab asino. ꝓut dicit contingentiam ad vtrumlibet. ⁊ etiam cum con-
uertitur cū ly possibiliter. sortes necessario differt ab asino. ⁊ ibi ly ne-
cessario debet etiam poni in constantia siue in duabus exponentibꝫ pri
mis alias ipsa esset vera. ex quo tertia etiam est vera illa videlicet. sortes
necessario non est asinus. ⁊ ergo prima exponēs debet esse illa. sortes ne
cessario ē exponendo per tres. vel illa asinus necessario ē exponēdo per
duas. Item sortes cras erit differens ab albo quod est sortes. hominis
asinus differt ab asino. ⁊ tunc debet addi relatiuū identitatis ad ly ho
minis in tertia exponente alias ipsa esset vera. quia ille omnes sunt ve-
re. hominis asinus ē ⁊ simul omnis asinus ē ⁊ simul hominis asinus n̄
ē asinus. quia contradictoria ē falsa. illa videlicet cuiuslibet hominis q̄-
libet asinus est asinus. Et ergo tertia debet esse illa. ⁊ simul eiusdem
hominis asinus non est asinus. et illa est falsa propter relationem.
Item illa Asinus differt ab hominis asino. asinus differt ab asino ho-
minis. Sortes differt a platone quando non differt ab homine. Dif-
ferentia hominis ab asino est specifica. Sortes differt specie ab asino.
Et capiendo illū terminū specie nominaliter tunc ipsa ē falsa ⁊ tūc mo-

Alius modus expo-
nendi

Declarat propositio-
nes.

dus differẽdi quẽ importat ly specie debet exprimi in exponentibus. nã qñ aliquis terminus in exposita importat modum differendi tũc etiã debet exprimi in exponentibus. Sed capiendo ly specie aduerbialiter vt valet tantũ. i. specifice tunc ista est vera. Item illa. cuiuslibet hoĩs differentis ab asino est asinus. cuiuslibet hoĩs differentis ab asino interest legere. a sorte differente ab homine ꝑcutitur nicolaus. sortem differẽtem ab equo oportet comedere. homo vel differẽs ab hoĩe est asinus quicqd differt ab homine differt ab asino. sortes non est omne differẽs ab asino. a qlibet hoĩe quilibet hõ differt. ab omni hoĩe differt oĩs hõ: semꝑ hõ differt ab homine. semꝑ ab hoĩe homo differt. ab hoĩe sꝑ hõ differt. ab ente differt aliqd. ab ente non differt aliquid. differẽs ab ente nõ est. illo tempore sortes differt ab asino. in isto tẽpore sortes differt a platone. sortes est risibile differens ab asino. sortes est differentia ab hoĩe capiendo ly differentia in plurali nũero ⁊ exponendo talem per duas. tunc in secunda exponente debet poni ly entia que non sunt. ⁊ sic ita exponitur. omnis homo est ⁊ simul sortes est entia que nõ sunt hõ:

Que dicunt simul Et illa dicuntur simul in ꝓposito que sunt ⁊ nullum ꝑcedit totaliter alterum. Sed illa fuerũt simul q̃ fuerũt ⁊ nullũ precessit alterũ totaliter. ⁊ sic de alijs. Et sic ly simul in ꝓposito nõ importat simultatẽ tꝑis. quia sortes ⁊ hoc instans sunt simul in tempore saltem capiendo ly esse in tẽpore pro mensura in tempore Sic etiã deus ⁊ hõ sunt simul. tñ deꝯ etiã nõ est ꝓprie in tꝑe. Sed improprie illa sunt in tꝑe vt instans indiuisibile dr improprie esse in tꝑe quia est pars tꝑis. ⁊ etiam est qñ tp̃us est. Nec etiam dicit simultatem loci in ꝓposito qꝛ sortes in bauaria. ⁊ caspar i austria sunt simul. ⁊ tamẽ nõ sunt simul in eodem loco precise Sed ly simꝉ in ꝓposito dicit simultatem existentie et sic si sortes vixit ꝑ primã medietatem talis hore ⁊ plato ꝑ secundã ipsi nõ sunt simul. qꝛ tũc sortes totaꝉr ꝑcedit platonem. Et sic non valet modus exponendi magistri Hugonis vbi in secunda exponente ponit ly tũc. ⁊ tũc istam. sortes differt ab asino exponit sic. sortes est ⁊ tũc asinus est ⁊ tũc sortes ñ est asinus. quia alias illa deberet ꝯcedi. sortes differt a platone in casu prius posito. exq̃ etiam tunc plato est. quia in eodẽ tꝑe in quo sortes est plato est qꝛ in hora.

Arguit primo Arguitur. Si expositio staret sequeretur ꝙ illa deberet concedi. Adam distinguit ab asino. ꝯsequens falsum est. quia iã ly asino distribuitur ꝓ quolibet asino qui fuit. modo nõ quilibet talis fuit simꝉ cum adam. patet tñ assumptũ ꝑ exponẽtes.

Secundo. Cõfirmat. Seqtur ꝙ illa deberet ꝯcedi. sortes ⁊ oĩs hõ differunt. Assumptum ꝓbatur. qꝛ sortes ⁊ oĩs hõ differunt ab asino. g̊ sortes ⁊ oĩs hõ differunt. tenet ꝯña a parte in modo ad suum totũ.

R. ad primum. Ad primũ respondetur tenẽdo ꝙ verbum significet cũ tꝑe ꝑ conceptus tꝑales sibi suꝑadditos ꝯcedendo oẽs tales. antichristus differt ab asino. ⁊ talis ꝓpõ prius debet ꝓbari rõne conceptus tꝑalis stantis determinate. vt sic. adam illo tꝑe p̃terito differt ab asino. vel adam illo tꝑe ꝑterito differt ab asino. ⁊ tunc singulares d̃bẽt exponi vt sic. adam fuit ⁊ simul illo tempore q̃libet asinus qui fuit fuit. ⁊ simul adam illo tempore non fuit asinus. Tenẽdo aũt ꝙ verbũ seipso

significet cum tempore tunc omnes sunt false. ꝛ etiam tunc exponentes sunt false. qꝛ tunc secunda est falsa. illa vicꝫ. simul ois asinus qui fuit fuit. qlibet asinus qui fuit fuit simul. i. eodem tpe in q̃ adam fuit. ꝛ ibi ly simul debet determinare copulā principalē. qꝛ si determinaret copulā minus principalē tunc secunda esset vera Et ita dicūt isti q̄ cōcedunt tales etiam ꝓut verbum significat seipso cum tempore Et in secunda exponēte ly asinus distribuit᷑ solum ꝓ asino qui fuit simul cum adam Ad secundū respondet᷑. negando assumptū ꝙ idem sit dicere. sortes ꝛ omnis homo differunt ab homine. sicut Hugo ꝑ se dicit ꝙ illa sortes ꝛ plato differunt valeat istam. sortes a platone differt. ꝛ ꝗ ista sortes et ois hō differunt habet exponi sicut ista sortes differt ab homie. vel sicut ista sortes ab omni homine differt. Et non valet consequētia assumpta in argumento. quia in ista. sortes ꝛ omnis homo differunt ab asino. alietas cadit inter sortem ꝛ hominem ex vna parte ꝛ asinuꝫ ex alia pte. Sed in ꝓñte alietas cadit inter sortē ex vna parte ꝛ quēlibet hoiem ex alia parte. Sed illa sortes differt ab homine vel ab asino est falsa. quia de rigore totum disiunctum distribuit᷑. ꝛ sic tertia est falsa. illa vicꝫ. sortes nō est homo vel asinus. Si aūt solum prima pars distribuit᷑ tunc ipsa est vera. ꝛ tunc tertia exponens est illa. sortes omnis homo vel asinus non est. distribuendo solū primā ꝑtem disiuncti. Si aūt quelibet ꝑs disiuncti distribuit᷑ ꝛ non totum iteꝝ est vera. ꝛ tunc tertia exponens est illa. sortes omnis homo vel omnis asinus non est. iterū quamlibet partem materialem distribuendo et non totū. Sed illa. sortes differt ab homine ꝛ ab asino de rigore est vera. quia de rigore est vna cathegorica. sed preter rigorem in sensu hypotetico est falsa. qꝛ tunc prima pars ē falsa sortes differt ab homine Sic etiam illa est falsa. Sortes differt ab alio q̄ ab asino ꝓpter distributionem illius totius alio q̄ ab asino. ꝛ tertia exponens est illa. sortes non est aliud q̄ asinus. ꝛ non sequitur. sortes differt ab hoc ꝛ hoc est aliud q̄ asinus demonstrando lignum. igitur sortes differt ab alio q̄ asino. quia arguitur a non distributo ad distributum ratione ly alio q̄ ab asino. Sed deberet sic cōcludi. ergo sortes differt a quolibet alio q̄ ab asino. ꝛ illa est vera.

R. ad secundum.

Declarat ꝓpōnes.

Secundo

Tertio.

Sophisma:

Sortes differt ab omni homine. Pro sophismate est notandum ꝙ subiectum eius est ly sortes ꝛ predicatum est ly ab homine differens. ꝛ ly omni non est pars extremi. ꝛ licet mediat inter duas partes extremi. tamen ex quo ponitur ibi soluꝫ propter impedire distributionem illius signi differt ab. ipsum non est pars extremi ꝛ etiaꝫ oporteret ꝙ predicatum ex parte sui natum esset determinabile cum determinatōne restringere qd̄ non fit hic. imo ly differt pro pluribus supponit ratione ipsius. imo in nullo casu ipsum cum ly homine restringit ly differt. Sic autem non est ibi. asinus cuiuslibet hominis currit. posi

Omni nō est pars extremi.

to q̄ solum sortes sit ⁊ alias sint plures asini siluestres. tunc hoc totum
cuiuslibet hominis restringit ly asinus. Sic etiam dicitur cōmuniter q̄
in exponendo aliquam propositionem de signo alietatis tunc in secun-
da exponente debet subijci illud in quod ly differt ab terminat᷑ siue fer-
tur. vel inter cuius significatum ⁊ significatum subiecti vel predicati de
notatur cadere alietas. modo si ly omni esset pars extremi tūc ly differt
ferretur in illud totum omni homine. ⁊ sic hoc totum omnis homo in
exponente deberet esse subiectum. ⁊ sic illa esset falsa. sic etiam vocalis ⁊
mentalis non participarent in extremis cum ly homine in sophismate
supponat determinate. quia sequitur duo signa. ⁊c. de primo termino
nō distributo. ⁊ licet ly differt ab sit suppositionis ⁊ restrictōis signum
tamen tale potest bene impediri per signum sequens. ⁊ sic sub ly homi
R. ad sophisma ne debet descēdi disiūctiue. Per hoc respondetur ad sophisma ipm
concedendo. quia extrema supponunt pro eodem ⁊ eciam tota copula-
tiua per quam exponitur est vera. exponitur enim sic. sortes est ⁊ sil' hō
est ⁊ simul sortes non est omnis homo. Sic etiam sophisma valet tātū.
Arguit᷑ primo sortes ab homine differt. Arguit᷑. Sortes est omnis homo. ergo sor
tes non differt ab omni homine. Assumptum pbatur. sortes est homo
⁊ nihil est sortes quin sit homo. ergo sortes est omnis homo. tenet cōse-
Secundo. quentia p resolutionem. Et iterum. Sequit᷑ bene. sortes differt ab
omni homine. ergo sortes est omnis homo vel differens ab omni hoie
tenet consequentia a parte disiuncti ad totum ⁊c. ratione vnius exponē
tis. sed cōsequens est falsum. quia sequit᷑ bene. sortes ē omnis homo vl'
differens ab omni homine. ⁊ plato est homo vel differens ab oi homi-
Tercio ne. ergo sortes est plato. Cōfirmatur. Contradictoria sophismatis ē
vera. ergo sophisma falsum. Assumptum pbatur. q2 ista est vera. sor-
tes non differt ab omni homine. q2 exponit᷑ sic. sortes non est vel simul
homo non est. vel simul sortes est homo. nec oportet q̄ illa sit tertia. sor-
tes est omnis homo ex quo non oportet terminos eodem modo suppo
R. ad primum. nere in exponentibus sicut in exposita in negatiuis. Ad primū respō-
detur ꝯcedendo ꝯñam ⁊ negando antecedens. Et ad pbationez neget᷑
ꝯsequentia. nec bene resoluitur. sed deberet sic resolui. sortes est homo ⁊
nihil est homo quin sit sortes. ⁊ illa secunda est falsa. Sed illa. aliq̄s hō
est ois homo debet sic resolui in singulares ratiōe signi vl'is vt sic. ille hō
est ois homo. vel ille hō est ois homo. ⁊ sic de alijs Et tunc vlterius ita
resoluit᷑ sic. ille hō est hō ⁊ nihil est homo q̄n sit ille homo. Et non bene
inducit᷑ sic. ille homo est ille ⁊ ille homo est ille hō. ⁊ sic de singulis. ergo
omnis hō est omnis homo demōstrando in qualibet singularium per
ambo pnomina idem. q2 nō bene ⁊ sufficiēter exprimit᷑ denotatio signo
rum. quia rōne signoꝝ requirit᷑ q̄ quodlibet suppositum subiecti sit q̄d
libet suppositum p̄dicati. id est quocunq3 supposito subiecto dato q̄ il-
lud sit omne suppositum predicati. ⁊ hoc non exprimitur in singularib9
⁊ ergo si debet sufficienter induci simul in ambobus terminis oport3 q̄
diuersa demonstrentur p ambo pnomina a pte subiecti ⁊ predicati.
Ad secundum Ad secundum respondetur distribuendo partem disiuncti in ꝯseq̄n-

de solum ↄcedendo consequentiam. ⁊ nõ valet tunc consequentia assum
pta in argumento. nec valet tunc per debitam subsumptionẽ ex quo nõ
totum disiunctum distribuitur. Sed debet tunc induci ⁊ plato est hõ
ergo sortes est plato. vel differens ab omni homine. ⁊ tunc cõclusio etiã
est vera. Si aũt distribuitur totum disiunctum in ↄsequente tunc pri//
ma ↄsequentia non valet. quia tũc arguitur cum distributione totius dis//
iuncti. Ad tertium rñdetur negando assumptũ. ⁊ ad ꝓbationẽ negetur Ad tertium
ꝙ exponentes sint vere. ⁊ ad ꝓbationem negetur ꝙ illa sit tertia. sortes ẽ
homo. sed illa sortes est omnis homo: ⁊ licet nõ oportet termios eodẽ
mõ supponere in exponẽtibus sicut in exposita tñ tales ꝓpõnes que sunt
ↄtradictorie debent sic exponi ꝙ etiam partiales exponentes contradi//
cant. modo tertia exponens sophismatis est illa. sortes non est omis hõ
⁊ ergo oportet ꝙ tertia sue ↄtradictorie sit illa. sortes est omnis homo.

Sed illa. ab eo quod nihil est nihil differt. ⁊ nihil est omnis hõ. er// Declarat ↄñas
go nihil differt ab omni hoie nihil valet. q2 ex puris negatiuis nihil se//
quitur. Sed formando minorẽ sic. omnis homo est ens qđ nõ est. tũc
ↄsequentia est bona ꝓpter impossibilitatem minoris. Sic etiam illa nõ Secũdo.
valet. sortes differt ab omni hoie. ergo a sorte differt omnis hõ. quia a
non distributo ad distributum. Sic etiam illa non valet. sortes differt Tertio
ab omni homine ⁊ sortes currit. ergo sortes differt a currẽte. ⁊ etiã assu//
mendo ↄstantiã ⁊ sortes erit. si enĩ omnis homo anihilaretur ꝑter sortẽ
ita ꝙ cras sortes solum fieret homo ⁊ curreret. antecedens esset verũ et
ↄñs falsum. Sic etiam non sequitur. sortes non differt ab omni hoie. Quarto
ergo sortes non differt ab homine. Sed de illa consequentia tm̃ sortes Quinto.
est homo. ergo omnis homo est sortes. dicendum est ꝙ est bona ⁊ negetur
antecedens. ⁊ cum arguitur aliquo mõ tm̃ sortes est hõ. ergo tm̃ sortes
est homo. dicendũ ꝙ si ly aliquo mõ determinat copulam. tũc conceda
tur añcedens ⁊ negatur ↄña. nec tenet ꝑ aliquam regulam. nam tũc vna
singularis añcedentis esset vera. illa videlicet. illo modo tm̃ sortes ẽ hõ.
imo est necessaria. illo modo sortes est omis homo ꝓut ly illo modo de//
terminat copulã. sed tunc non sequitur ex ea ꝙ ergo omnis homo sit sor
tes. sed bñ ꝙ ois homo illo mõ sit sortes. Sed ꝓut ly illo mõ determiat
ly homo. ⁊ de illo plus est dictũ in primo tractatu circa oppositionẽ cõ
tradictoriã. Si ꝟo ly aliquo mõ determiat ly sortes tũc negetur ista. ali
quo mõ tm̃ sortes est homo. Sed illa. sortes est plato. ergo sortes ẽ ois Sexto
hõ. dicendũ est ꝙ bñ valet. ⁊ negetur añcedens. ⁊ cum arguitur. sortes est
sortes ⁊ nõ maiori rõne est sortes ꝙ̃ plato. ergo sortes est plato. dicẽdũ
est ꝙ capiendo cõꝑatiuũ ꝓprie negando ↄñam. quia tũc verũ est ꝙ sor//
tes non est maior sortes ꝙ̃ plato. quia tunc comparatiuus ꝓsupponit
suum positiuũ. ⁊ si tunc maiori ratione esset sortes ꝙ̃ plato. tunc seqtur
ꝙ aliq̃ magna ratione esset plato. Si ꝟo cõꝑatiuus capitur impropꝛe
tunc negetur añs. imo tunc sortes maiori ratiõe est sortes ꝙ̃ plato. quia
tunc comparatiuus non presupponit suum positiuum quo ad ambos
terminos importãtes res ↄꝑatas ad inuicem. ⁊ sic nõ sequitur ꝙ sortes
magna ratione sit plato. Sed illa. sortes est plato ⁊ nihil aliud ꝙ̃ pla// Septimo

to semꝑ est falsa. siue capiatur in sensu cathegorico siue hypotetico Sed illa sortes est aliud q̄ꝫ plato ꝛ nihil aliud q̄ꝫ plato. posito ꝙ sortes ꝛ plato fierent siml̕ tunc si primū ly aliud fert̕ in totū sequens. ꝛ totū ē deter//minatio huius qȯ est ly aliud tunc ipsa est vera. ꝛ exponit̕ sic. sortes ē et simul plato ꝛ nihil aliud q̄ꝫ plato sunt ꝛ sortes nō est plato ꝛ nihil aliud q̄ꝫ plato ꝛ p̄dicatū tertie exponētis supponit solum ꝓ platone. Si autē ly aliud q̄ꝫ fert̕ solū in primā ꝑtem sic tm̄ ꝙ totuꝫ determinat ly aliȯ tūc iteꝝ est vera. Si vero capit̕ in sensu hypotetico tūc valet tm̄. sortes est aliud q̄ꝫ plato. ꝛ sortes est nihil aliud q̄ꝫ plato tunc est falsa.

Septimus articulus est de ly infinitum

Pro isto articulo est notādum ꝙ ly infinitū capit̕ dupl̕r. Uno mō cathegorematice. alio mō sincathegorematice. Et infinitū tunc dicit̕ capi cathegore//matice qn̄ capit̕ ꝭm illum modum significandi ꝭm quem vt sic natū est esse vnum extremum. ꝛ ita capit̕ cōiter apud autores qn̄ ponit̕ a ꝑte p̄//dicati. Sed infinitū capi sincathegorematice est ipsum capi ꝭm illū modum significandi ꝭm quem vt sic nō est natū esse subiectum vel p̄dicatū ꝛ tūc nō est puꝝ sincathegorema. sed sincathegorema mixtum includēs actū ꝛ ꝯceptū. ꝛ ita cōiter capit̕ qn̄ ponit̕ a ꝑte subiecti. ꝛ sic ista cōcedit̕ infinitū pondus sortes potest portare veꝝ est tn̄ siue ponat̕ a ꝑte subie//cti siue p̄dicati ip̄m potest cathegorematice siue sincathegorematice ca//pi. ꝛ hoc est in bn̄placito accipiētis

Infinitū capit̕ dupli//citer.

Et q̊libet illoꝝ duoꝝ modoꝝ capitur adhuc dupliciter Uno mō ꝓut attribuit̕ magnitudini. Alio mō ꝓut attribuit̕ multitudini. Infinitum attribui magnitudini est ip̄m attribui huic termīo magnitudo vel eius cōdeclinio. siue t̕mino includente rem magnitudinis Et hoc cōmuniter fit qn̄ addit̕ termino importāte extēsionē vt sic. vt infinita linea ē in ꝯtinuo. infinita ē magnitudo. infinitū est corpus Sꝫ infinitū attribui ml̕titudini est ip̄m addi huic t̕mio multitudo vl̕ eiꝰ cōdeclinio. vel termīo includenti rōnem nūeri vl̕ mul//titudinis. vt infinite ꝑtes sunt ī ꝯtinuo. infiniti angeli sunt in celo iā ȯ rigore attribuit̕ ml̕titudini

Infinitum capit̕ du//pliciter.

Norādū ꝙ infinitū ꝓut attribuit̕ magnitudini pōt exponi vel capi dupl̕r. s. cathegorematice ꝛ sincathegoremati//ce ꝛ q̊libet illoꝝ modoꝝ adhuc dupl̕r. viꝫ positiue ꝛ ꝑuatiue. Positiue exponit̕ sic ꝛ cathegorematice īfinita magnitudo ē. i. magnitudo ꝯtinēs magnitudinē pedalē bipedalē tripedalē ꝛ sic sine statu. Sed priuatie ꝛ cathegorematice sic magnitudo sine t̕mio vel magnitudo extensa sine termino ꝛ q̊libet illoꝝ modoꝝ siue positiue siue priuatiue impossibile ē esse infinitū ꝓut infinitū attribuit̕ magnitudini. ꝛ sic capit̕ cathegoremati//ce. imo ꝑ diuinam potentiā impossibile est eē īfinitū. qꝛ tali creatura po//tētia dei eēt exhausta. qꝛ deꝰ nō posset ꝓducere maiorē magnitudinē eo ꝙ illud infinitū acciperet oē spaciū veꝝ ꝛ imaginariū. Similiter illud la//tius det̕minat̕ tertio phisicoꝝ ꝛ in libris de celo ꝛ mūdo vbi clariꝰ patēt acceptōes huiꝰ termini infinitū. Sed tn̄ theologi cōiter tenēt ꝙ illo mō infinitū potest esse ꝑ diuinā potētiā licet nō naturaliter. nec seq̇t̕ ꝙ potē

Infinitū ꝓut attribuitur magnitudini ca//pitur dupl̕r.

tia diuina sit exhausta. licet enim non posset producere maius magnuz
infinitum capiendo cõpatiuum proprie tñ potest illud infinitum ambi
lare sic põt ipsum creare. Ista tamẽ negeꝛ infinita est linea giratiua capi
endo priuatiue ly infinita. qꝛ q̃libet linea giratiua ẽ terminata ad minus
intrinsece. Sz capiendo ly infinituz sincathegorematice ⁊ ꝓut attribuiꝛ
magnitudini tunc vno modo exponiꝛ sic. aliq̃ꝫtuz ⁊ nõ tm̃ quãtũ mai⁹
⁊ sic ista ꝯcediꝛ. infinitum pondus sortes põt portare. Et ꝑ ista pro//
positione est sciendum ꝙ ipsa põt capi in sensu hypotetico etiã in sensu ca
thegorico. In sensu hypotetico valet istã. sortes põt portare aliq̃ꝫtũ pon
dus. ⁊ non est dabile tm̃ pondus qd̃ sortes p̃t portare q̃n eo maius pos
set portare. Sz in sensu cathegorico valet tantum. omni pondere mino//
ri dato maius pondus sortes põt portare. põt etiam capi in illo sensu vt
ly sortes sit subiectũ potens portare aliq̃ꝫtũ pondus sit p̃dicatũ. ⁊ nõ tã//
tum quin maius sit ꝑs totius propõnis. Et ꝓpõ talis vel consimilis po
test habere duos sensus. vno modo vt circa ly mai⁹ subintelligatur ab//
latiuus. ⁊ sic ista est concedenda. infinitũ ẽ hoc scamnũ qꝛ aliq̃ꝫtũ est hoc
scamnũ ⁊ non est tm̃ q̃n eo maius qꝛ totus orbis Alio mõ p̃t tm̃ valere
aliquãtum est hoc scamnũ ⁊ non tm̃ q̃n ipsũ sit maius. ⁊ hoc est falsum
qꝛ ipsuz est due medietates ⁊ non plus. Alio mõ capiꝛ sincathegorema
tice ⁊ tũc exponiꝛ sic. aliquãtum ⁊ q̃ꝫtum mai⁹. i. in qualibet propositõ//
ne maius. ⁊ sic ista negatur. infinitum pondus sortes põt portare quia
potentia portatiua sortis est finita ⁊ talis propositio est determinata ad
minimũ quod non ẽ. ⁊ sic si sortes esset fortis vt octo solum ⁊ ibi suppo//
natur pondus vt octo ipse nõ portaret tale pondus. lz bene sustentaret
ipsum. nec seq̃tur sustentat ipsuz. ergo agit ipsum. capiendo agere vt in
phia. ⁊ tãdiu sustentaret tale põdus q̃ꝫ diu potẽtia sua maneret. vt octo
⁊ illius põderis maneret resistentia vt octo. sed tamen nõ maneret illud
ꝑ notabile tꝑus equalis potentie quia aut potentia sortis portatiua di//
minuitur aut resistentia ponderis diminuitur. Sed quando perpetue
manent equalis potẽtie ipse ꝑpetue sustentaret sz tamẽ nõ ageret quia a
ꝓportione equalitatꝭ vl' minoris inequalitatis nõ fit actio. Alio mõ
capitur cathegorematice ⁊ vt attribuitur multitudini. ⁊ tunc etiaz capi//
tur dupliciter videlicet positiue ⁊ priuatiue. Positiue tunc illa infinita
multitudo est valet tantum. mł'titudo ꝯtinẽs nũeꝝ binariũ ternarium
quaternarium. ⁊c̃. ⁊ sic sine statu Sz ꝓuatiue tunc valet tantuz multitu
do cuius communiter nũerando nõ ẽ deuenire ad vltimã vnitatẽ. vel sic
multitudo non terminata Sed capiendo sincathegorematice tunc va//
let tantum vno mõ. i. q̃dlibet. vel sic aliquot ⁊ nõ tot q̃n plura vl' vnum
duo tria. ⁊c̃. ⁊ sic sine statu. Et sic in isto sensu. ista oro infinite partes sũt
in cõtinuo potest capi differentialiter. vno modo exprimẽdo valorem ei⁹
copulatim. ⁊ sic due partes tres partes ⁊ sine statu sunt in ꝯtinuo. ⁊ tũc
ſm Biridanum qui dicit ꝙ non omnes ꝑtes ꝯtinui sunt signabiles p̃//
dicta ꝓpõ est falsa. Scd̃m aliã ꝟo opinionem q̃ ꝯcediꝛ tales ⁊ ꝯsil'es ali
q̃ ꝑtes continui sunt omnes ꝑtes ꝯtinui. tres tercie ꝯtinui sunt omnes
ꝑtes ꝯtinui predicta ꝓpõ est ꝟa. Alio modo valor ei⁹ p̃t exprimi copula

Infinitum pond⁹ sortes p̃t portare

Infinitũ ꝓut attribuitur multitudini

tiue vt sic. due partes sunt in ꝯtinuo. ⁊ sic de alijs. ⁊ sic tunc predicta pro//
positio est vera ꝭm Biridanum ⁊ etiam ꝭm alios. Alio modo ly infi//
nitum vȝ tantum sicut aliquot ⁊ non tot quin plura. ⁊ sic ista est falsa. in//
finite sunt partes in continuo. quia due medietates sunt aliquot ⁊ tot ꝙ
eis non sunt plures partes in continuo.

Sophisma.

Infinita sunt finita. Pro sophismate est notandū
ꝙ ipsum potest habere plures sensus ꝭm quod ly infinita potest multis
R. Ad sophisma modis capi que exceptiones tacte sunt in articulo. Et magister hugo di//
cit ꝙ ipsum sit verum, put ly infinitum sic exponitur. vnum duo tria. ⁊c.
⁊ sic sine statu sunt finita. ⁊ hoc est verum in sensu copulatiuo idest vnuȝ
est finitum duo sunt finita. ⁊ sic de alijs. ⁊ in sensu copulato. dicenduȝ est
Secundo vt dictum est in articulo. Alium sensum veruȝ hȝ prout ly infinita va
let tantum sicut quodlibet. ⁊ tunc ly quodlibet distribuit pro speciebus
singulorum ⁊ vȝ tm̄ sicut de qualibet specie numeri entia sunt finita. ⁊ sic so//
phisma est in materia contingenti ⁊ non habet expresse extrema sed im//
plicite. Et multa que sunt dicta circa hoc sophisma quodlibet ptes sūt
in continuo. etiam possunt ibi adduci. Et illi termini finitū ⁊ infinitū
solum attribuūt rei diuisibili ⁊ ꝓprie soluȝ magnitudini. ⁊ sic duo angeli
non sunt finitū vel īfinitū. nec sequitur sunt nō finitū ergo sūt īfinita. q2 ly ī
finitum non valet tantum sicut non finitum. vt pȝ ex acceptionibus pri
us tactis. Sed proprie finitum est determinatum q̄ꝫtum ꝭm multitudi
nem vel magnitudinem. Sȝ infinitū ē q̄ꝫtum non determinatū. vel alio
modo exponendo vt tactum est in isto sensu sophisma est verū q2 de spe//
cie numeri binaria entia sunt finita de specie numeri ternaria entia sunt
finita. ⁊ sic de alijs. ⁊ ꝯuertitur sic sophisma. in illo sensu ergo finita sunt
de specie numeri entia Et sic non sequitur infinita sunt finita ergo tan
tū finita sūt de specie numeri entia. nec tenet per regulā. ab vniuersali ad
eius exclusiuaȝ quia antecedens in illo sensu est mixte quantitatis ⁊ non
est propositio vniuersalis. Sic etiam non sequitur quodlibet sunt fi//
nita duo angeli sunt entia ergo duo angeli sunt finita. nec est silogismus
in darij. quia obliquus distributus in maiore debet mutari in rectuȝ in
minore. ⁊ sic minor debet esse illa ⁊ duo angeli sunt species numeri.

Sic etiam non sequitur. infinita sunt finita ⁊ nulla finita sunt infini//
ta. ergo finita non sunt finita saltem silogistice. quia medium in neutra
premissarum distribuitur saltem capiendo illud quod includitur in ly
infinitum pro medio. capiendo autem solū ly entia pro medio tunc me//
dium in premissa affirmatiua non est totale extremum. minor tamē ē fal
sa capiēdo saltē ly finita sicut in sophismate capitur, put ꝯceditur q2 due
medietates mūdi sunt finita ⁊ sūt de qualibet specie nūeri entia. argumē
tū assumptū tamen non est silogismus. Sic etiaȝ nō sequitur. de qua
libet spē numeri entia sūt finita. ⁊ nulle partes mense sunt species nume
ri igitur de nullis ptibus mēse entia sunt finita. quia arguitur a nō distributo

ad distributum. Nec sequitur hec nō sunt finita ꝛ hec sunt de specie nūeri entia. igitur nō qōlibet sunt finita dmōstrādo duos angelos. Sꝫ bn̄ sequit̄. igit̄ aliqua entia nō sunt finita capiēdo ly finita vt est sub magnitudine. Et est dicēdū ꝯsequenter ꝙ capiēdo ly infinita vt sic exponitur multitudo cuius consequēter numerādo nō est vltima vnitas, vel multiplicādo cuius nō est vl'a magnitudo sophisma est verū. Sꝫ tūc est falsum quando sic exponitur consequenter numerādo non est deuenire ad vltimū. i. postq̄ nullo alio numero ē vlterior. vt patꝫ de millesima vltima parte vel de centesima.

Octauus articulus ē de compatatiuo et superlatiuo

Pro isto articulo ē notāduꝫ. ꝙ cōpatiuus capit̄ tripl'r videlꝫ ꝓprie ꝛ improprie ꝛ abusiue. Et qn̄ capitur ꝓprie tūc vna cū copula denotat habitudinē per ipsam importatam ꝯuenire vtriq̄ cōpatoꝝ vt sortes est fortior platone denotat ꝙ sortes sit fortis. ꝛ ꝙ plato sit fortis. Sed compatiuum capi improprie ē ipsum vna cum copula denotare habitudineꝫ ꝑ ipsum importatā ꝯuenire rei excedenti nō curando an conueniat rei excesse vel non vt deus est sanctior diabolo. ꝛ tunc exponendo talem ꝓpositionem nō oportet in secūda exponēte predicari positiuum talis comparatiui sed sufficit ꝙ sumatur ꝯstantia termini significantis rem excessam vt illa deus est sanctior diabolo exponitur sic. deus est sanctus et simul diabolus est ꝛ simul diabolus nō est ita sanctus sicut deus. similiter etiā illa. melius est promoueri q̄ reici. promoueri est bonū ꝛ reici est ꝛ simul reici non est ita bonum sicut promoueri. Et non exponuntur tales propositiones sufficienter capiendo compatiuum improprie per duas exponētes sicut aliqui exponunt illam. deus est sanctior diabolo sic deus est sanctus ꝛ simul diabolus non est sanctus sicut deꝰ. quia alias illa deberet concedi deus est sanctior chimera. consequens autem falsum est quia comparatio fit ad idem tempus ꝛ respectu eiusdem copule precise talis fit solum inter res simul existentes. ꝛ ergo oportet ꝙ in secunda exponente ponatur constantia termini significantis rem excessam. Sed comparatiuum capi abusiue est ipsum denotare vna cum copula habitudinē importataꝫ per positiuum oppositū positiuo tal' cōpatiui ꝯuenire vtriq̄ cōpatoꝝ. vt fornicatio est melior adulterio. furtū est melius inimicitia ꝛ sic in exponendo tales propositiones debet predicari positiuus oppositus ad positiuum talis comparatiui. vt illa fornicatio est melior adulterio exponitur sic. fornicatio est mala ꝛ simul adulterium est malū ꝛ simul fornicatio est minus malum quā adulterium. vel sic fornicatio non est ita mala sicut adulterium. Cōsequenter est notādum. ꝙ magister marsilius exponit tales propositiones per tres exponentes. ꝛ etiā magister hugo ꝛ nō addunt ly simul in exponētibus. ꝛ non valet talis expositio quia alias ista esset vera. sortes est fortior platone. si sortes esset fortis vt octo et viueret per primam medietatem huius hore. ꝛ plato esset fortis vt nouem ꝛ viueret solum per secundam medietatem huius hore consequēs autem falsum. q2 iam fit cōpatio ad ideꝫ tp̄us precise. ꝛ ergo

Cōpatiuꝰ capitur tripliciter

Primo

Secundo

Tercio

Expositio marsilij et hugonis nō est sufficiens

oportet ꝙ talis fiat inter res simul existentes. Sic etiã alias non valeret talis expositio qꝛ posito ꝙ sortes sit fortis vt decẽ ⁊ alter nullã fortitudi/ nẽ habeat tũc hec ẽ falsa. sortes est asino fortior. qꝛ nec asino forti fortior. nec nõ forti. ⁊ tñ exponẽtes sicut marsilius exponit essent vere. Pro ex positione igiᷓ taliũ ꝓpositionum sunt considerande alique regule. quaꝝ

Prima regula ꝑma est ista ꝙ capiẽdo cõpatiuũ ꝓprie ꝗlibet cõpatiuus ꝗ̄ꝫtum est pre/ cise rõe cõpatiui hꝫ sufficienᷓ ⁊ formaliᷓ exponi ꝑ tres exponentes prime

Secunda due sunt eiusdẽ ꝗlitatꝫ ⁊ tercia ẽ opposite ꝗlitatꝫ. Scđa regula ꝙ que libet affirmatiua de cõpatiuo exponitur copulatiue. ⁊ quelibet negatiua disiunctiue siue cõpatiuus affirmeᷓ siue negetur. Et in primis duabus exponentibus positiuus predicatur de terminis significantibus rem ex cedentem ⁊ excessam. Et si talis positiuus non sit vere positiuus sed so/ lum suppleat vicem positiui tunc loco sui recipiatur vnus alter vt sor/ tes est doctior platone. Et in tercia exponente terminus significãs rem excedentem debet predicari de dictione significante rem excessam cum ly ita ⁊ sicut ⁊ positiuo talis cõparatiui vt sortes est fortior platone. sic ex/ ponitur. sortes est fortis ⁊ simul plato est fortis ⁊ simul plato non est ita fortis sicut sortes. Potest etiaꝫ comparatiuus exponi per ly excedit ⁊ tũc tercia est illa ⁊ simul sortes excedit platonem in fortitudĩe. ⁊ comparati/ uus per ly ita. ⁊ licet ipsa etiam sit exponibilis tamen capiuntur diuersi/ mode prout comparatiuus exponitur per ea ⁊ prout etiam ipsa exponũ tur quia in expositione comparatiui illa signa capiuntur large. sꝫ prout propositio ratione ipsorum exponitur per compatiuum tunc capiuntur

Tercia stricte. Tercia regula. quando fit comparatio ad idem verbum eius/ dem temporis ⁊ comparatiuus et terminus significans rem excedenteꝫ ⁊ terminus significans rem excessam accipiuntur ad idem tempus ita ꝙ copula est vna simplex dictio ⁊ non verbum geminatũ vel alias duo ꝟba tunc in vltimis duabus exponentibus debet addi ly simul. Et dr̃ notanᷓ ad idẽ tp̃s qꝛ ista ẽ ꝟa adã fuit fortior ꝗ̄ꝫ antichriũsᷓ erit. salomõ fuit ditior ꝗ̄ꝫ imꝑator fridericus. ⁊ tamen nunꝗ̄ꝫ fuerunt simul. Sic etiã in illa oportet. adaꝫ fuit fortior ꝗ̄ꝫ aristoteles ⁊ sic breuiter tunc addatur ly simlᷓ qñ tales termini accipiuntur ad copulã de p̄nti precise. Et diciᷓ notanter ꝑcise quia dicendo sic. adam est ꝑor antichristo. ibi non accipiũ tur precise ad idem tempus quia iam compatiuus est ampliatiuus. sic

Quarta etiam ibi. antichristus est posterior adam. Quarta regula quando fit comparatio ꝺm diuersas habitudines tunc in exponentibus ꝗdlibet comparatum debet accipi cum suo positiuo. vt sortes est albior ꝗ̄ꝫ plato niger exponitur sic. sortes est albus ⁊ simul plato est niger. ⁊ simul plato non est ita niger sicut sortes est albus. ⁊ sic iam fit comparatio intensibi/

Quinta lis alias predicta comparatio non esset vera. Quinta regula. quan do subiectum distribuitur tunc prima debet esset vniuersalis ⁊ breuiter quando aliquis terminus distribuitur in exposita affirmatiua per com paratiuum vel plura signa ⁊ inter comparatiuum ⁊ talẽ terminũ nõ me diat aliud signũ distributiuũ tũc talᷓ in exponẽtibꝰ etiã deberet distribui et etiam in negatiuis. Et dicitur notanter qñ mediat ꝓpter illã vel ꝯsi/

milẽ.non om̃e fortius om̃i aĩali non est asin⁹ que ẽ fa͛.put ly om̃i nõ est
ps͛ extremi. ꝛ posito ꝙ aliqđ al͛ sit forte ꝛ aliqđ nõ. Sꝫ tñ si ly al͛ dꝫ distri
bui in exponẽte scđa ipsa esset falsa ꝛ tñ sua ꝯ̄dictoria etiã est falsa videli
cet oẽ fortius oi aĩali non est asin⁹. qꝛ seq̃tur bñ. oẽ fortius omni animali
non ẽ asin⁹ ꝛ asin⁹ est fortius om̃i aĩali. igit͛ asin⁹ non est asin⁹. ꝛ ergo nõ
optet scđam exponẽtẽ sp̄ eẽ vl͛em. Etiã dummodo talis termin⁹ rectus
a cõꝑatiuo distribuit͛ vt pꝫ in ꝓpõne iam tacta. Sexta rl͛a qñ termi- Sexta
minus significans rẽ excessam stat determinate vl͛ etiã ꝯfuse tm̃ tunc sibi
in tertia exponente dꝫ addi relatiuum idẽptitatis. q̇a alias expositio fie-
ret falsa ꝛ exponens fa͛ in tali casu si eẽt vn⁹ hõ fortis vt otto ꝛ tm̃ duo
equi vnus summe fortis ꝛ alter nullam fortitudinẽ haberet tunc illa eẽt
vera. homo est asino fortior. ꝛ tamẽ si in tercia exponente huic termino
equo vel equus non adderetur relatiuũ idemptitatꝫ ipsa esset vera. Sic
etiam est de ista. oĩs equ⁹ est asino fortior. Septima regula qñ cõpa- Septima
ratiuo additur substantiuũ tale dꝫ addi positiuo in exponẽtibus. vt sor-
tes est fortior asino q̃ꝫ plato. sic etiam quando ꝯꝑatiuus sumit͛ cũ signo
vniuersali affirmatiuo vel cũ signo singularisante et qñ ip̄e nõ ẽ ps͛ ꝑnci
palis ꝑdicati tunc tercia dꝫ eẽ exposita met solũ mutando cõꝑatiuũ in ly
excedit. Et ꝙ termini eodẽ mõ stent sicut in exposita. vt sortes est oẽ forti
us asino. tercia est illa. sortes est omne ens quod excedit asinum in forti-
tudine. vel sortes est oĩs fortior excedens asinum in fortitudine. Sꝫ ter-
cia illius. sortes est homo fortior asino. est illa. sortes est homo fortis ex-
cedens asinum in fortitudine. vel sortes est homo excedens asinũ in for-
titudine. Et qñ cũ cõꝑatiuo ponit͛ casus rectus v͛tute positiui ille dꝫ ad
di positiuo in exponẽtibus. vt sortes est plenior vino platone. Si autẽ
ille casus significat q̃ꝫtitatẽ excessus tunc ille dꝫ poni in tercia exponente
vt sortes est fortior platone tribus gradib⁹. Sꝫ qñ cõꝑatiuus capit͛ Cõꝑatiu⁹ impropꝛ
impꝛopꝛie tunc propõ exponitur eodẽ modo sicut iam dictũ est nisi ꝙ se ponitur
cunda est ꝯ̄stantia termini significãtis rẽ excessam in qua tũc nõ ponitur
positiuus. Sic etiam qñ capit͛ abusiue taliter expõitur nisi ꝙ loco po Abusiue
sitiui talis compatiui recipit͛ positiuus oppositus sicut in istis. melius
est ꝙ pes abscindatur q̃ꝫ ꝙ totus homo moriat͛. melius est perdere ma-
num q̃ꝫ caput. Sed propõnes opposite ad propõnes affirmatiuas
debent exponi ꝑ ꝓpõnes oppositas id est si sint ꝯ̄dictorie tunc parciales
exponentes vnius debent ꝯ̄dicere partib⁹ exponentib⁹ alterius. si autẽ
sunt ꝯ̄rie tunc debẽt exponi ꝑ oppositionem ꝯ̄riam. Ex his omnib⁹
pꝫ quõ tales vel consimiles propõnes sunt exponende. sortes fortior eq̃
est asinus. sortes fortior equo est albus. sortes vidit fortiorem asinũ. for
tior platone currit. homo est fortior asino. fortiorẽ hominẽ interfecit pla
to. hominis fortioris platone interest legere. sortes prius fuit in scholis
q̃ꝫ plato. plures fuerunt dies q̃ꝫ anni. sortes hodie meli⁹ comedit q̃ꝫ he
ri. sortes hodie peius habet q̃ꝫ heri. medietas mundi est minor mundo.
et illa est falsa. capiendo comparatiuum propꝛie quia mundus non est
paruus quia non habet maius eo. ab aliquo q̃ꝫ fortiori platone dispu-
tatur grammatica. nihil est melius q̃ꝫ amara deum. animal supponit

Octauus articulus

ꝓ pluribus q̄ꝫ ly hō. homo est in infinitū ꝑfectior asino. Et prima expo
nens ē illa. hō est in infinitū ꝑfectus respectu asini ⁊ non seq̄t ꝙ ꝫ hō ē in
infinitū ꝑfectus qr arguit cū dictione includēte negationē. non ē verius
dare contradictionem q̄ꝫ negationem preponere toti. oīs ꝓpositio quan
titatiua est minor. Et cōparatiuꝰ non semper presupponit suum po
sitiuum. quia tercio modo capiēdo nō. sed improprie bene presupponit
respectu vnius cōparati nec respectu excedentis. sꝫ proprie presupponit
ad ambo. Sꝫ illa et consimilis. sortes est fortior hoīum hꝫ exponi sicut
ista in qua ponitur obliquus nisi ꝙ terminus rectus a comparatiuo nō
debet distribui in exponentibꝫ sicut nec distribuitur in exposita. Et illa
sortes est fortior homine infert illam. sortes est fortior hominuꝫ quia an
tecedens est impossibile. sed non econuerso alia infert illam. nam illa. sor
tes est fortior hominum est vera si essent aliqui homines quibus sortes
esset fortior ⁊ valet tantum. sortes aliquo homine est fortior. Sic etiam
non quelibet de comparatiuo in qua ponitur ablatiuus infert vnā talē
vbi ponit gtūs pluralis quia non sequitur. sortes est fortior capra. ergo
sortes est fortior caprarum. si solum vna capra eēt qua sortes eēt fortior ⁊
non essent plures capre. ⁊ sic patet ꝙ ista est vera. sortes est fortior omni
animali ⁊ iam ly animali stat determinate propter duo signa distributi
ua. Sic etiaꝫ illa est vera musca est fortior omni animali. quia valet tan

Alia expositio

tum musca animali est fortior. Ulterius est sciendum. ꝙ tales propo-
positiones de comparatiuo gradu possunt exponi per vnam cathegori-
cam mutando cōparatiuum in ly excedit ⁊ ablatiuum in accusatiuum ⁊
ꝙ terminus distributus in exposita etiam in exponente distribuatur. vt
illa sortes est fortior homie. bene exponitur sic. sortes excedit quemlibet
hominem in fortitudine. Et sic ista est falsa sortes excedit quemlibet
asinum in fortitudine. si aliqui essent fortes quia si aliquis asinus non

Superlatiuꝰ capit triplicitér

est fortis. illum sortes non dicitur excedere in fortitudine. Sequitur
nunc de superlatiuo gradu. Notandum ꝙ superlatiuus capitur triplicit
scꝫ proprie ⁊ improprie ⁊ abusiue. Improprie capitur in tali vel consimi
li deus est iustissimus iudicū. ⁊ ergo illius secunda exponēs est illa qui-
libet iudex est. ⁊ sic sufficit ꝙ ponatur constantia termini recti a superla-
tiuo. nam illa est falsa capiendo superlatiuum proprie. quia secunda ex-
ponens est falsa omnis iudex est iustus. ⁊ sic in communi modo loquen
di suꝑlatiuus capitur improprie in tali oratione. nec talis debet negari
apud vulgares. Sicut nec illa. deus est sanctior diabolo. sicut per se di-
cit Marsilius ⁊ hugo. Quid autem sit capi proprie ⁊ improprie vel
abusiue satis habetur ex illo quod dictum ē q̇d sit comparatiuū capi ꝓ-

Suꝑlatiuꝰ capit dupliciter

prie vel improprie. ⁊c̄. Secundo notandum ꝙ superlatiuus capitur
adhuc dupliciter videlꝫ affirmatiue ⁊ negatiue. Et suꝑlatiuꝰ dr̄ capi af-
firmatiue. quando tertia exponēs ē affirmatiua ⁊ h̄ qn̄ talis ꝓpō exponi
tur hypotetice. vl' qn̄ talis ꝓpō ē affirmatiua cathegorica ꝑ quā exponi
tur. Exemplum primi vt illa. sortes est fortissimus hoīm. exponitur sic
hypotetice. sortes est fortis ⁊ simul omnes hoīes sunt fortes ⁊ sil' sortes
quolibet homine alio a se forti est fortior. Exemplum scd̄i. sortes est for-

tissimus hominuz exponitur sic cathegorice. sortes existens fortis homo quolibet homine a se forti est fortior. Et sic quando tales exponuntur cathegorice tunc in exponente ad ambo compata dz addi positiuus superlatiui z ad nomē rei excedentis interius significans rem excessaz. Et illo modo capiendo suplatiuum tunc verificatur solum de vno solo iuxta cōmunē autoritatē topicalez. Quicqd p supabūdantiā dicitur vni soli rei ꝯuenit. i. suplatiuus captus affirmatiue supponit solum p vna re dummodo supponit. Sed quando suplatiuus capitur negatiue tunc dz tercia exponens esse negatiua vł ppō cathegorica p quā exponitur vt sortes est fortissim⁹ hoīm. tercia exponēs est illa capiendo suplatiuuz negatiue z simul nullus homo alius a sorte est fortior sorte. Sed cathegorice exponitur sic. sortes existens fortis non est aliquo homine alio a se fortior z sic superlatiuus bene verificatur pro pluribus. vt si eēnt solū decē homines z quilibet esset fortis vt octo tunc quilibet esset fortissimus hominum negatiue exponendo superlatiuum. sed nullus est fortissim⁹ hominum affirmatiue exponendo superlatiuum. Et sic ppositio affirmatiua in qua ponitur superlatiuus z capitur affirmatiue infert ppōnem talem in qua superlatiuus capitur negatiue. Et quādo exponitꝛ affirmatiue de hoc non est certa regula. sed stat in beneplacito accipientꝭ. Cōsequenter est sciendum. ꝙ differentia est inter expositionē suplatiui z expositionē comparatiui. qꝛ in expositione suplatiui tunc terminus rectus a superlatiuo debet poni ad positiuum in exponentibus z dz esse suum substantiuū si saltē fuerit genitiuus pluralis. vel debet poni ad ipsū mediante illa ppositione in. Et sic ad comparationem pprie dictam p superlatiuum requiritur ꝙ terminus significans rem excedentē sit inferior ad nomē rei excesse quādo talꝭ genitiuus ē gtūs pluralis. vł ꝙ res excedens sit ps rei significate per nomē rei excesse qñ talis gtūs est gtūs singularꝭ nōis collectiui. vt sortes est fortissimus plebis que exponitꝛ sic. sortes est fortis in plebe z simul quilibet in plebe est fortis. z simul nullus in plebe est fortior sorte. In expositione autem comparatiui nō oportet poni ablatiuum ad positiuum in exponentibꝫ. z illa est falsa. leo est fortissim⁹ lincū. z prima exponens est illa. leo est fortis linx. z hoc voluit alexander dicit. Congrua non est hec. zc̄. i. hec non est vera. z sic cū magister Hugo insufficienter exponit tales ppositiones quia non addit substantiuū ad positiuum in exponentibus. Ulterius est sciendum. ꝙ gtūs rect⁹ a suplatiuo distribuitꝛ p quolibet suo supposito saltem si sit distribuibilis z dummodo regitur virtute superlatiui. i. ex vi particionis. nec valet dici ꝙ ly fortissim⁹ restrigat ly hoīm ī illa. sortes ē fortissimus hoīm cū sit determinabile z ly hoīm detꝭminatio. z detꝭminabile nō restrigit detꝭminatiōnē vt sic. Nec vz sic dici ꝙ suplatiu⁹ distribuat tꝭminū seqntē p oībꝫ suis suppositꝭ de q̄ꝝ numero suppositū subiecti ē vnū. qa tunc alitꝛ distribuerēt ī illis duabꝫ. sortes est fortissim⁹ hoīm. plato ē fortissim⁹ hoium Sic ēt alitꝛ distribuerēt ī vłi z alitꝛ ī sua singulari. nec seqꝛ ppt h̄ hanc eē falsam. sortes est fortissim⁹ hoīm si eēnt solū sortes z plato. sortes fortis vt decem z plato vt octo. nec illa ē tertia. sortes est quibuslibet hoībus

Differentia intꝛ expositionē suplatiui z ꝯpatiui

Suplatiu⁹ distribuit gtīn

aliȷ̄s a se fortior quia numerus plr̄is in exponente dȝ mutari in numeruȝ singulareȝ et tercia erit illa. sortes quolibet homine alio a se forti est fortior. Nec ille due equalēt. sortes ꝛ fortissim⁹ hoīm. ꝛ sortes ē oīm hoīm fortissimus. lȝ vbiq̧ ꝓ eq̄ multis distribuatꝛ tn̄ ly fortissim⁹ in vna ꝓ pluribus supponit q̄ȝ in alia. Et etiā in vna distribuitꝛ ꝑ actū distributiuuȝ quia nō accipitur vnica acceptione cum tali aggregato rōe cuius tūc propositio prius debet probari anteq̄ȝ exponatur. sic autem non est in alia.

Nec sequitur sortes ē fortissimus hoīm. ergo sortes ē fortissim⁹ illorū hominū. demōstrando hoies de quoꝝ numero sortes nō est vnus q̄a ex quo ē regimen ꝑtitiuū tunc ꝯn̄s redditur falsum vt videtur. ex quo sortes non est pars tal' aggregati. Et qꝛ sub determinatione vnica acceptione accepta non vȝ descensus. Et ex his pȝ quō tales ꝓpōnes habēt exponi. celum mouetur velocissime. celum mouetꝛ velocissime corꝑm. de illa est dicendū q̄ sit falsa. q̄a non q̄libet corpus aliud a celo mouetur: sed conceditur loco illius. celum mouetꝛ. velocissime corꝑm motoꝝ. Sȝ prima exponitꝛ sic. celū mouetꝛ velociter ꝛ sil' aliud a celo mouetꝛ velociter ꝛ nullum aliud a celo mouetꝛ velocius celo. Sed illa. seuissima ē iniusticia habens arma exponitur sic. iniusticia habens arma est seua ꝛ sil' alia iniusticia seua est et simul nulla iniusticia alia ab iniusticia habēte arma est seuior. Sed illa nouissime venerūt duo falsi testes exponitꝛ sic. duo falsi testes venerūt tarde vel vltra ꝓut ly vltra importat tempus ꝛ supplet vicem positiui huius superlatiui vltimus. ꝛ simul falsi testes venerunt tarde ꝛ idem duo falsi testes omnibꝫ aliȷ̄s falsis testibꝫ tarde venientib⁹ venerunt tardius. Sed illa. tertianus clamat vltimo ꝓ vino non ē exponibilis de rigore quia iam ly vltimo ꝓprie non capitꝛ sup̲latiue. sed valet tantum sicut vltimate. potest tamen etiam exponi sicut alia. Sic etiā illa potest faciliter exponi. adam fuit primus homo. virgilius fuit optim⁹ poetarum. Sed illa sortes est fortissimus homo habet eodem modo exponi sicut illa. sortes est fortissimus hominū. qꝛ ſm hugonē sup̲latiuus habet distribuere ntm̄ qui est suū substantiuuȝ sicut habet distribuere gtm̄ pluralem.

Sophisma.

Homo est minus homo qui non est minimus homo

Casus sophismatis — Pro sophismate ē notādū. q̄ casus sophismatꝭ ē q̄ sint solū tres hoies vȝ sortes plato ꝛ cicero intꝛ q̄s sortes sit maxim⁹ plato medi⁹ cicero minimus.

℞. Ad sophisma — Tunc rn̄detꝛ ad sophisma q̄ capiendo ly q̄ vt refert ly hō a parte subiecti tūc d̄ rigore resoluitꝛ in ly ꝛ et ille ꝛ tūc capitꝛ pure relatiue ꝛ tūc sophisma ē vna ꝓpō hypotetica falsa ꝛ ipossibil' in illo sensu qꝛ tūc valet tantum aliq̄s hō est minim⁹ hō ꝛ ille nō est minim⁹ mō iam ꝑtes sibi inuicē repugnant.

Secundo — Scd̄o ē dicēdū q̄ capiēdo h̄ totum qui non ē minimus homo vt determinat ly hō a ꝑte subiecti sophisma iteꝝ ē ipossibile ꝛ tunc est vna cathegorica ꝛ vȝ tm̄ sic aliq̄s hō q̄ nō est minim⁹ homo est hō minim⁹.

Tercio — Tercio est dicendum q̄ capiēdo ly q̄ relatiue ꝛ restrictiue ꝛ vt refert hoc totum minimus homo tunc sophisma iteruȝ ē ipossibil'

ꝛ tūc valet tm̄. aliq̄s hō est minimus hō ꝗ̄ minimus hō nō est mimus hō. Quarto ē dicendū ꝛ respōsiue ꝙ capiēdo ly ꝗ̄ relatiue ꝛ restricti/ue ꝛ vt refert solū ly hō scōm ꝛ nō hoc totū minimꝰ hō. tūc sophisma ē verꝫ ꝛ ambo eius extrema supponūt ꝓ platone. ꝛ exponit᷑ sophisma tūc sic. aliq̄s hō est paruꝰ hō qui nō est minimus hō ꝛ simul q̄libet hō qui nō est minimus ē ꝑuus. ꝛ simꝉ idem hō q̄libet hoīe alio a se ꝗ̄ nō est minimꝰ est minoꝛ. Et hoc totū est verꝫ de platone. ꝛ in illo sensu ly minimꝰ nō supponit qꝛ est purꝫ adiectiuū. Etiā capiēdo ꝯcretiue adhuc nō supponit qꝛ nihil est minimū qꝛ nō dat᷑ mima caro qꝛ semꝑ pars talꝭ rei est mioꝛ. Sed scōm ly hō supponit ꝓ platone. ꝛ tertiū ly hō supponit ꝓ ci/cerone. qꝛ cicero ē minimꝰ hō. ꝛ soꝛtes licet sit maximꝰ hō tm̄ etiā est ꝑuꝰ hō qꝛ respectu magni. Nā ad hoc ꝙ aliq̄s sit ꝑuus hō nō opoꝛtet ꝙ ha/beat maioꝛē hoīem se sed sufficit ꝙ habeat aliq̄d maiꝰ se. Et ñ sequit᷑ plato est minimꝰ hō ꝗ̄ nō est minimꝰ hō. g̊ plato ē minimꝰ hō. nec arguitur a ꝑte in mō ad suū totū. qꝛ nō arguit᷑ a det᷑miabili sūpto cū det᷑miatione ad idē sumptū sine tali determiatōe. ex̊q̄ in tali sensu ly ꝗ̄ nō refert ly minimꝰ hō. sed solū ly hō. Sic etiā arguit᷑ cū dictōe includēte negatōnē. Nec sequit᷑. plato ē mimꝰ hō ꝗ̄ nō ē mimꝰ hō g̊ plato est mimū ens qđ nō est mimū ens. qꝛ ꝯñs falsū est. qꝛ mlꝉta sunt entia mioꝛa platone ꝗ̄ etiā nō sunt mima. nec arguit᷑ ab iferioꝛi ad supius rōne totiꝰ. qꝛ hoc totū minimꝰ hō ꝗ̄ nō est mimꝰ hō nō est inferiꝰ ad hoc totū mimū ens qđ nō est minimū ens. Sic etiā nō seq̄tur. plato nō est mimꝰ hō. g̊ plato ñ est minimꝰ hō ꝗ̄ nō est minimꝰ hō. nec arguit᷑ a toto i mō ad ꝑtē. qꝛ iterꝫ ñ arguit᷑ a det᷑miabili ex̊q̄ hoc totū mimꝰ hō nō est determiabile ad totū seq̄ns i sensu ꝟo. Sic etiā illa ē ꝯcedēda in casu sophismatꝫ. plato ē maximꝰ hō ꝗ̄ nō ē maximꝰ hō ꝛ mimꝰ hō ꝗ̄ nō ē mimꝰ hō nō sunt ꝯ̄dictoꝛie siue desꝑate. qꝛ ꝟificant᷑ de eodē. ꝛ lꝫ nō sit idē maximū ꝛ mimuꝫ: vel etiā maximꝰ hō ꝛ minimꝰ hō. tm̄ idē bñ est maximꝰ ꝗ̄ nō est maximꝰ ꝛ mimus hō ꝗ̄ nō est mimꝰ hō Sꝫ di. Sophisma ē verꝫ i sensu copulatiuo qꝛ ꝯ̄dictoꝛia sua falsa. illa vicꝫ. nullus hō est mimꝰ hō. vel oīs ille hō ꝗ̄ non est minimus hō est mimꝰ hō. iā q̄libet ꝑs ē falsa. de ꝓ̄ma notū est. Scđa etiā est falsa. qꝛ ex̊q̄ relatiuū refert restricte tūc valet tm̄ sic oīs hō ꝗ̄ nō ē mimꝰ hō ē mimꝰ hō. Rñdet᷑ ꝙ illa ē ꝟa ꝛ nō tm̄ valet relatim sicut exꝓ̄mit᷑ ꝙ̄uis refert restricte. qꝛ refert añs positū in copulatia ꝛ ꝑ ꝯñs nō refert negationē. ꝛ sic tūc scđa ꝑs valet tm̄. oīs ille hō ꝗ̄ nō ē mi/nimus hō est minimꝰ hō. Et illa ꝯña est bona. aliq̄s hō est minimꝰ hō qui ñ est minimus homo. g̊ aliquis hō non est maximus hō. Sic etiā ergo aliquis homo non est minimus homo.

Nonus articulus est de signis collectiuis.

Pro articulo isto est notandū. ꝙ signū collectiuū ē signū rōne cuiꝰ talis t᷑minꝰ cōiter tētus suꝑ quē imediate fert᷑ ꝛ nō impedit᷑ accipit᷑ ꝓ q̄libet suo supposito copulatim. Dr̄ aūt terminꝰ accipi copulatim ꝓ suo supposito qñ sub eo vel sub alio ꝯsilꝛr accepto valet descēsus copulatꝰ grā foꝛme. quid aūt sit talis descēsus dictū ē circa materiā descēsuū. Sūt aūt sig̃ collecti/ua oēs oīa singuli q̄libet ꝛ similia. sic etiā ly tm̄ ꝓut facit vnā exponibilē

Quarto

Declarat ꝯñas

Signū collectiuum

gratia pluralitatꝫ. Et ly oīs qñqꝫ improprie capitur collectiue in singu
lari. vt ibi. oīs terra adorate deū. oīs vir est maxima gens Sed ꝓprie ca
pit distributiue in singulari. ꝛ ī plurali ꝓprie collectiue. ꝛ hoc voluit ale
xander cum dixit Distribuit si vim tribuas ꝛc̄. ꝛ sic ly oēs captum colle
ctiue nō habet ꝓprie numerū singularem ꝼm significationē sed soluꝫ ꝼm
vocem. Sic etiā ly cuiuslibet capiꝭ qñqꝫ collectiue in singulari. ꝛ tūc ista
ꝯcediꝭ. asinus cuiuslibet hoīs currit. si oēs hoīes haberent vnū asinum
ꝛ tunc valet istā. asinus q̊rūlibet hoīm currit nō tm̄ precise equalēt. quia
si esset solū vnus hō tūc vna est vera ꝛ alia falsa. Et ponēdo suppositō
nem collectiuā tunc talia signa collectiua sunt pura sincathegoremata ꝛ
eidē purus actus collectiuus corrñdet ꝛ tūc faciūt suppositionē collecti-
uā. ꝛ tunc nō sunt ptes extremoꝝ nisi qñ īcludunꝭ inter partes extremo
rum. Si aūt suppositio collectiua nō est ponēda tūc sunt cathegorema-
tica. ꝛ tenendo ꝙ ꝓpōnes exponibiles sint hypotetice tunc ly omnes ē in
p̄dicamento q̄ntitatis sub ly multitudo. Si ꝟo sunt cathegorice tunc est
cōplexum valēs tantū sicut maximus nūerus vel maxia multitudo. vł
tota collectio. ꝛ sic in nullo p̄dicamento est. ꝛ sic tunc talia signa sunt par
tes extremoꝝ. ꝛ tūc ista oēs apostoli dei sunt duodecim est indefinita.
Et sic patet ꝙ oīs equiuocaꝭ qñ capitur distributiue ꝛ qñ capiꝭ collecti
ue. qꝛ sꝑ aliud ꝛ aliud sibi correspondet Cōsequēter notandū ꝙ ꝓpō
d̄ signo collectiuo dupłr habet exponi. vno mō cathegorice. alio mō hy
potetice. Cathegorice exponiꝭ vno mō ꝑ ly tota collectio. vt oēs aposto
li dei sunt duodecim. i. tota collectio apłoꝝ dei sunt duodeci. ꝛ si tota ca-
piꝭ cathegorematice vł sincathegorematice. tūc expositio mala ē vt notū
est. Sed capiendo vt valet tm̄ sicut totale. i. ꝙ hoc totū totalis collectio
apostoloꝝ dei valet tantū sic̄ collectio apłoꝝ dei q̄ nō est ꝑs alterius col
lectōis tūc expositio non valet. qꝛ totalis collectio apłoꝝ dei bñ est pars
alteri⁹ collectōis vt aggregatū ex alijs rebus ꝛ ex ipsis licet ibi sit ꝑs al-
terius collectōis. Et sic nō sequiꝭ. duodecim apłi dei sunt totalis colle-
ctio apłoꝝ dei. g̊. xij. apłi dei sunt totalis collectio. qꝛ arguiꝭ cū dictione
includente negationē. Sed capiēdo vt hoc totū totalis collectio apłoꝝ
dei valet tantū collectio apłoꝝ dei q̄ nō est ꝑs alteri⁹ collectōis apłoruꝫ
dei tūc talis expositio est bona. Et sic licet ly tota etiam sit signū exponi-
bile tm̄ adhuc ꝓpōnes de ly omnes bñ exponunꝭ ꝑ ip̄m. qꝛ licet include
ret aliquid obscuꝝ tm̄ nō tm̄ q̄tum ly oīs includit. Alio mō exponiꝭ
talis ꝓpō ꝑ ly maximus nūerus siue ꝑ maxima multitudo. ꝛ tūc ly nūe
rus debet capi large vt infinita multitudo etiā dicaꝭ nūerus. alias expo
sitio nō esset bona. ꝛ tūc illa. oēs apłi dei sunt. xij. exponiꝭ sic. maxim⁹ nu
merus apostoloꝝ dei sunt. xij. vel maxia multitudo apostoloꝝ dei sunt
xij. Et exponendo ꝓpōnes sic tūc ly maximus vel ly tota collectio nō de
bet distribui nisi ly oēs negetur. ꝛ termin⁹ signi collectiui in exponēte sꝑ
debet esse gti casus ꝛ ly maxim⁹ nūerus vel tota collectio in exponēte sꝑ
debet esse illius casus cuius est signū collectiuū in exposita. ꝛ sic ista. oīm
homini interest disputare. totius collectōis hoīm interest disputare vł
maximi nūeri hoīm disputare interest. Sed illa oīm hoīm oēs filij sūt

Propositio de signo collectiuo duplicit ex-ponitur.

legitimi. exponitur sic maximi numeri hominũ maxima multitudo filiorum est legitima. vel ponendo loco ly maximi nũeri ly totius collectionis Eodem modo exponi possunt tales ꝓpõnes de alijs casibus. vt de datiuo accusatiuo ⁊c. Et capiendo ly maxime negatiue ille sunt concedende due tertie ꝯtinui a sunt oẽs ꝑtes ꝯtinui a qꝛ ista multitudine duarũ tertiarum cõtinui a nulla multitudo ẽ maioꝛ cum talis sit infinita. Si ꝟo ly maxĩa capit affirmatiue tunc illa debet negari ꝑs cõtinui sunt omnes partes continui. quia nulle partes ꝯtinui sunt omni altera multitudine continui maioꝛes in magnitudine. Alio modo exponuntur tales ꝓpõnes hypotetice ⁊ copulatiue. ⁊ pꝛima pars est ꝑiacens. ⁊ secũda est talis vel consimilis ⁊ non sunt aliqui apostoli dei qn sint de numero illorum. xij. ꝓm exigentiã terminorum: ⁊ ita exponit magister Biri. tales ꝓpõnes q̃ negat omnes tales due tertie ꝯtinui sunt omnes ꝑtes ꝯtinui. due medietates ꝯtinui sunt oẽs ꝑtes ꝯtinui. Nã ponit talẽ regulã. ꝙ om̃is ꝓpositio affirmatiua in qua signum collectiuum additur termino hñte infinita supposita est falsa. Sed diceres. an ly illorum capiatur demõstratiue vel relatiue. Nõ demõstratiue. qꝛ alias argumẽtũ ab exponẽtibus ad expositã nõ valeret. ꝯñs falsum est ⁊ ꝯ̃ oẽs. ⁊ patet ꝯña. qꝛ nõ sequeretur. oẽs apl'i sunt. xij. igitur aliq̃ apostoli sunt. xij. et nulli sunt apostoli dei quin sint de nũero illorum qꝛ si isti demõstrati moꝛerent in ꝯñte ⁊ alij remanerẽt. añs esset verum ⁊ ꝯñs falsum. Nec põt dici ꝙ capiatur relatiue qꝛ tunc illa eẽt vera ꝑtes ꝯtinui sunt oẽs ꝑtes ꝯtinui. etiã ꝓm Biridanũ. qđ tñ ẽ falsum. patet tñ hoc. qꝛ eius exponẽtes essent ꝟe vt ꝑtes continui sunt ꝑtes cõtinui. ⁊ nõ est aliqua ꝑs cõtinui quin sit de nũero ꝑtiũ ꝯtinui. ⁊ hoc ẽ verum. Rñdet tenẽdo opinionẽ biridani ꝙ ly illorum dꝫ capi demonstratiue. Cõsequẽter est dicendũ ꝙ ꝑdictum argum̃tũ nõ est bonũ. nec tenet ab exposita ad exponentes ꝓm istã viam. Quia ẽ regula Qñ in vna ꝓpositione cũ signo collectiuo ponit terminus stans det'minate tunc ꝓpõ debet pꝛius resolui in singulares rõne termini stantis determinate. Et ꝯsequẽter tales singulares rõne signi collectiui debẽt exponi. mõ pꝛedicatũ in illa ꝓpõne: oẽs apl'i dei sunt. xij. stat det'minate. quia mgr̃ biridanus nõ ponit suppositionẽ collectiuã. ⁊ dꝫ sic resolui. oẽs apostoli dei sunt illi apostoli dei demõstrãdo oẽs iam exñtes. ⁊ tũc talis exponit sic. aliq̃ apostoli dei sunt illi apostoli dei. ⁊ ñ sunt aliq̃ apostoli dei qn sint de numero illorum. ⁊ tunc arguendo ab exposita ad exponentes et econuerso est bonũ argumentũ. Similiter dicendum est de illa. partes continui sunt oẽs ꝑtes continui. Est tñ verum ꝙ nõ obstante illa opinione Biri. cum sua regula. Est alia opinio cõis q̃ concedit omnes tales ⁊ ꝯsimiles partes continui sunt omnes ꝑtes continui. due tertie continui sunt oẽs tertie ꝯtinui. ⁊ illa opinio simil' negat regulã biridani. Cõsequenter đt ista opinio ꝙ pꝛedicta expositio Biridani nõ sufficiat. sed opoꝛtet ꝙ aliquid vltra addatur. ⁊ sic exponit cõiter tales ꝓpõnes vicꝫ partes continui sunt omnes partes continui. Secũda exponens. et nõ est aliqua res continui quin sit de numero illoꝛum. vel pars omniũ eoꝛum vel pars pluriũ eoꝛũ. ⁊ capitur tũc illoꝛũ relatiue. ⁊ sic tũc illa cõce

Hypotetice exponuntur

dicit totū est oēs sue ptes. Sʒ ꝓpōnes negatiue de signis collectiuis ꝯdi
ctorie exponunt̄ ꝑ disiūctiuā ꝯpositā ex ptibꝫ ꝯdicētibꝫ copl'atie per q̄m
affirmatia expōit̄ vl' simpl'r sic ille solū negādo copulā ꝑncipalē ꝯiūctō
nalem.

Sophisma.

R̄. ad sophisma ꝑ distinctionem — Omnes apostoli dei sunt duodecim. Pro sophisma
te est notandū q̄ capiēdo ly oēs distributiue ꝛ ly duodeci substātiue tūc
sophisma ē ve℞. qꝛ tūc p̄dicatū ꝯuenit cuilibet supposito subiecti. qꝛ q̄
libet apl'i dei sunt. xij. entia. Et mgr̄ rn̄dēdo ad hoc sophisma dt se vel
le loq̄ ac si apl'i dei adhuc viuerēt Si aūt ly. xij. capit̄ adiectiue ita q̄ iclu
dit subiectū. ꝛ ly oēs distributiue sophisma est falsum. qꝛ tūc subiectum
supponit ꝓ duobꝫ apl'is dei. ꝛ p̄dicatū nō. qꝛ duo apl'i dei nō sūt duode
cim apl'i dei. ꝛ sic ps apl'i nō est apl's. qꝛ hoc nomē apl's attribuit̄ sup
posito totali. Ulterius ē sciendū q̄ capiēdo ly oēs collectiue tūc siue ly
duodecim capiat̄ adiectiue siue substātiue sophisma sp̄ est ve℞. qꝛ expo
nit̄ sic. apl'i dei sunt. xij. ꝛ nulli sunt apl'i dei q̄n sint d̄ nūero illo℞. Et po
nendo suppositionē collectiuā tūc sophisma est vna vl'is collectiua. sub
iectū est ly apl'i dei. ꝛ p̄dicatū ē ly. xij. vel. xij. apl'i dei. ꝛ tūc subiectum si
supponit supponit collectiue ꝛ p̄dicatū detmiate. Si ꝟo suppō collecti
ua nō est ponēda tūc hoc totū est subiectū. oēs apl'i dei. ꝛ hoc totū no hꝫ
actu plura supposita sed solū vnū suppositū. ꝛ tūc ē ꝓpō indefinita ꝛ vni
uersalisat̄ sic. oēs omes apl'i dei sunt. xij. capiendo ꝑmū ly oēs distribu
Arguit̄ primo — tiue. vel sic. non oēs apl'i dei sunt. xij. Arguit̄. Sophisma est ve℞ ca
piēdo ly oēs distributiue. ꝛ ly duodecim adiectiue. Assūptū ꝓbat̄ qꝛ se
quit̄ bn̄. oēs apl'i dei sunt aliq̄t ꝛ nō sunt plures q̄ꝫ. xij. nec sunt paucio
Secundo. — res q̄ꝫ. xij. g̊ sunt p̄cise. xij. tenet ꝯn̄a ꝑ sufficientē diuisionē Cōfirmat̄
Petr⁹ ꝛ paulus sunt duodecim apl'i dei. Assūptū ꝓbat̄. petr⁹ ꝛ paulus
sunt illa. xij. entia. ꝛ illa. xij. entia sunt apl'i dei. g̊ petrus ꝛ paulus sunt
Tertio. — xij. apl'i dei. Confirmat̄. Sophisma ē falsum in sensu cōcesso. assum
ptū ꝓbatur. qꝛ sequit̄ bn̄. oēs apl'i dei sunt. xij. g̊ tm̄. xij. sunt apl'i dei. ca
piēdo ly tm̄ in ꝯn̄te vt facit vnā exclusiuā ꝛ exponitur gr̄a alietatis.
Quarto. — Et ite℞. Oēs apl'i dei sunt. xij. ꝛ petrus ꝛ paul⁹ sunt apl'i dei. igit̄ pe
R̄. ad primum. — trus ꝛ paulus sunt. xij. Ad primū rn̄detur capiēdo ly oēs distributi
ue negādo ꝯn̄am. nec tenet ꝑ sufficientem inductionē. Sʒ bn̄ valeret ca
Ad secundum — piēdo ly oēs collectiue. Ad secundū rn̄det̄ negādo ꝯn̄am. qꝛ pl⁹ in
trat ꝯclusionē q̄ꝫ oportet. qꝛ ly. xij. ē ps mediJ ꝛ hoc intrat ꝯcl'onē. sed
Ad tertium — debet sic ꝯcludi. g̊ petrus ꝛ paul⁹ sunt apl'i dei. Ad tertiū rn̄detur ne
gando ꝯn̄am ꝛ capiēdo ꝯn̄s vt exponitur gr̄a alietatꝫ. qꝛ arguendo ab
vl'i collectiua ad exclusiuā ꝯn̄s debet exponi gr̄a pluralitatis. ꝛ tūc bene
Ad quartum. — valet. qꝛ tūc ꝯn̄s etiā est ve℞ Ad q̄rtū rn̄detur negādo ꝯn̄am. qꝛ ma
ior non ē sufficiēter vl'is. qꝛ deberet eē vl'is distributiua. Sic etiā rn̄det̄
ad illud. oēs apl'i dei sunt duodeciꝫ. ꝛ oēs duo apl'i sunt apl'i dei. g̊ oēs
duo apl'i dei sunt. xij. Sic etiā illa ē vera. oēs apl'i sunt. xij. ꝛ non plures
in sensu cathegorico sed in sensu hypotetico est falsa. Et ꝯtradictoria so

ꝓhiſmatis eſt illa. nō oēs apoſtoli dei ſunt duodecim. ⁊ ibi ſubiectū etiā ſupponit collectiue. ⁊ nō valet illā ſic aliqui apl'i dei nō ſunt duodecim. q² ly nō oēs ⁊ aliq̄ nō tūc equalēt qn̄ ly oēs capit̄ collectiue. ſed qn̄ capit̄ diſtributiue. Et qn̄ ly oīs capit̄ diſtributiue nō ꝯuertit̄ cū ly oīs collectiue.

Decimus articulus eſt de ly totus. Pro illo articulo eſt notandū ꝙ ly totus capit̄ pluribꝫ modis. Uno mō cathegorematice ⁊ tunc valet tm̄ ſicut ens hn̄s ꝑtes. ⁊ ſic iſta eſt vera. totū qḋ ē in mūdo eſt in oculo meo. Et iſto mō exponendo ꝓpōnem de ly totꝰ exponēs dꝫ eſſe expoſita met ſolū mutādo ly totus in ly ens hn̄s ꝑtes. ⁊ qn̄ non hꝫ ſecū ſubſtantiuū tunc in exponente ad ly habens addit̄ ly ens. vel ſi habet ſecum ſubſtantiuū tūc manet inuariatū. ⁊ addit̄ huic termīo habēs Et ꝓpter hoc illa eſt falſa. totus mundus eſt in oculo meo q² exponitur ſic. mūdus hn̄s ꝑtes eſt in oculo meo. ⁊ ly hn̄s in exponente ſꝑ debet eē illius caſus cuiꝰ fuit ly totꝰ. Sed ly ꝑtes ſꝑ debet eſſe acci caſus. ⁊ qn̄ ly totꝰ negat̄ tūc ſubiectū debet diſtribui in exponēte. alias nō. niſi ly totuꝫ diſtribueret̄ vt oē totū qḋ eſt in mūdo eſt in oculo meo. q̄ valet. oē ens hn̄s ꝑtes qḋ ē in mūdo eſt in oculo meo. Et illo mō ly totꝰ ſolū cōuenit diuiſibili Et ſic quelibet ꝓpō affirmatiua in q̄ huic termino totus additur ſubiectū ſignificans adeq̄te rē indiuiſibilē eſt falſa. vt totꝰ deus eſt in mundo. tota aīa intellectiua eſt in hoīe. Et ſic ille faciliter exponūtur totiꝰ hoīs intereſt legere. toti hoī placet bibere. totū hoīem oportet comedere. q² ṗma valet tm̄. hoīs hn̄tis ꝑtes intereſt legere. ⁊ ſic eſt dicendū de alijs.

Totus capit̄ multis modis. ⁊ primo cathegorematice.

Scḋo mō ly totꝰ capit̄ ſincathegorematicē. ⁊ tūc exponit̄ ꝑ ly q̄libet ꝑs. ⁊ ſic dr̄ capi ſincathegorema .i. ſincathegorematice mixti quia ē ſincathegorema mixtū ⁊ nō puꝝ vt ſic. ⁊ illo mō exponendo propoſitionē de ly totus exponēs debet eſſe expoſita met ſolū mutando ly totus in ly q̄libet ꝑs ⁊ ſubiectū huiꝰ termi totꝰ in exponēte ſꝑ dꝫ eſſe gt̄i caſus. ⁊ ly ꝑs ⁊ ly q̄libet dn̄t exponi ſm̄ ſe vel ſua ꝯdeclinia in illo caſu ī q̄ ponit̄ ly totus in expoſita. Et qn̄ ly totus nō negat̄ tūc exponēs dꝫ eē vl'is. ⁊ qn̄ negat̄ tūc debet eſſe ꝑticularis. Et ſic illa. tota ꝑs eſt in ſchol' valēt tm̄. q̄libet ꝑs ē in ſcholis. totus ſortes ē in ſchol'. q̄libet ꝑs ſortis ē in ſcholis. ⁊ ſic illud qḋ eſt ſubſtātiuū in voce ad ly totꝰ in mēte ponitur in gt̄o Et ſic dt̄ Hugo ⁊ bn̄ ꝙ refert ipm̄ ꝑponi ſuo ſubſtātiuo ⁊ etiā poſtponi. ita ꝙ aliud eſt dicere totꝰ hō eſt in ſchol' ⁊ hō totus ē in ſchol' nā ṗma eſt vl'is valēs tantū ſicut q̄libet ꝑs hoīs eſt in ſcholis. Scḋa ē mixte q̄ntitatis valēs tm̄ ſicut hoīs q̄libet ꝑs eſt in ſcholis Et ꝓ iſta ꝓpōne eſt ſciendū ꝙ ipſa cōiter ꝯcedit̄ in tali caſu in q̄ eſſet vnꝰ hō in ſcholis totꝰ ⁊ ṗma negat̄ in eodē caſu. ⁊ ſubiectū ſcḋe ē ly hoīs ꝑs ⁊ ꝑdicatū eſt ly ens in ſcholis. ⁊ ly q̄libet nō eſt ꝑs extremi q² determiabile n̄ ꝑcedit Et ꝯdictoria ſua eſt illa. nulliꝰ hoīs q̄libet ꝑs eſt in ſcholis in q̄ ly pars ſtat determinate. licet ſequat̄ duo ſigna diſtributiua de primo termino cathegorematico diſtributo. tm̄ in eius ꝯdictoria cū termīo ſtāte diſtributiue ſcꝫ ly pars ponit̄ vnum totale extremū. ſcꝫ ens in ſcholis ſtās cōfuſe tm̄. Et ſic iſta. cuiuſlibet homis pars nō eſt in ſcholis eq̄pollet ſue

Totus ſincathegorematice

Differūt totus hō eſt in ſcholis ⁊ hō totꝰ eſt in ſcholis

contradictorie.qꝛ iam ly ps stat confuse tm̃.ꝛ sic ista est vera qꝛ eius cõ⸗ tradictoria falsa.illa.nullũ ens in scholis est hois q̃libet ps ꝓut est vna de modo loquendi incõsueto. Sic etiã nõ seq̃tur.nullũ ens in scholis est hois quelibet ps.g̃ nullius hois q̃libet ps est in scholis.qꝛ arguit a suppositione cõfusa tm̃ ad determiatã respectu eiusdẽ multitudinis ꝙ ly ps in prima stat ꝯfuse tm̃ ꝛ in secunda determiate. Et nõ seq̃tur hois q̃libet ps est in scholis.g̃ q̃libet ps hois est in scholis.qꝛ arguit a nõ di stributo ad distributũ rõne illius totius hois ps.ꝛ in multis differunt ille due ꝓpões. Sic etiã nõ sequit hois quelibet ps ẽ in scholis ꝛ ho⸗ minis quelibet pars est extra scolas.g̃ ens in scholis est ens extra scho⸗ las. Sic etiã nõ sequit homis quelibet ps est in scholis ꝛ manus petri est hois ps.g̃ manus petri est in scholis.qa in istis duobꝫ argumẽtꝭ ter mino distributo addit determinatio stãs determiate.ꝛ g̃ in minore ðbet addi relatiuũ identitatis vt sic ꝛ eiusdẽ hois. Sic etiã nõ sequit.hois q̃libet pars est in scholis.g̃ tm̃ ens in scholis est hois pars.nec arguit ab vl'i ad exclusiuam.qꝛ añs est ꝓpõ in pte q̃ntitatis ꝛ nõ vl'is. Si autẽ ponit ꝙ quantitas attẽdat penes principalẽ ptẽ extremi tunc regula de bet intelligi qñ in vl'i totũ subiectũ distribuit. Sic etiã nõ sequit.nulli⸗ us hois illa ps est in scholis.vel nulli⁹ hois illa ps est in scholis.g̃ nul lius hois q̃libet ps est in scholis.Sic etiam nõ sequit.nulli⁹ hois que⸗ libet ps est hoc ens in scholis.ꝛ nulli⁹ hois q̃libet ps est hoc ens i scho⸗ lis.igit nullius hois quelibet ps est in scholis.Quia est regula.Qñ in aliqua ꝓpõne ponunt plures termini diuersimode supponentes ita ꝙ primus distributiue.secũdus determinate vel ꝯfuse tm̃.ꝛ terti⁹ etiã di⸗ stributiue tunc inducẽdo debet prius induci sub capite ꝓpõnis.id ẽ sub primo termio cathegorematico.nec obstat illa regula.Qñ cum termio distributo ponitur terminus stans determiate.ꝛc.qualis est ly ps. Et regula habet illam exceptionẽ nisi termio stante determiate addat deter⸗ minatio stans distributiue secũ nõ vnica acceptione accepta.qꝛ tũc pri⁹

Arguitur ꝯ dicta primo

debet induci sub tali determiatõe Sed diceres Tñ ly ps distribuit ꝓ q̃libet parte.mõ in descendẽdo ad oia supposita multe singulares es⸗ sent false.qꝛ ly ps iam supponit ꝓ pte hois etiã extra scholas descẽdẽdo ad illã ptem Et iterꝫ sequit bñ.hois quelibet pars est in scholis.ꝛ iste

Secũdo.

sunt oẽs ptes.g̃ hois illa ps est in scholis.ꝛ eiusdem hois illa ps est in scholis.ꝛ sic de aliis demõstrando partem hominis extra scholas.Sꝫ ꝙ sit descensa qꝛ cum dr qnando cum termino stãte determinate ponit terminus stãs distributiue tũc põt primo descendi sub termino stante distributiue. Sic tñ ꝙ in qualibet singulariũ pterq̃ in primo termino

Tertio

stante determinate addat relatiuũ identitatis. Et iterꝫ nisi sic descen deretur sequitur ꝙ nõ valeret descensus sufficiens sub ly ps.qꝛ suppõit iam ꝓ q̃libet pte hois.Et tamẽ descẽdẽdo prius sub ly hois ꝛ postea sub ly pars in vna singulariũ descẽderetur solũ ad ptes illius hominis

Propter argumẽta dr aliter ad ꝓpõnez hois q̃libet ps ẽ in scholis.

demõstrati. Propter hoc apparet ꝓbabiliter dicendũ ꝙ talis ꝓpõ de rigore est falsa.nec valet ista ꝯña que cõiter arguitur.illius hois q̃libet pars est in scholis.demonstrando sortẽ.ꝛ ille homo est hõ.g̃ hois que⸗

libet ꝑs ē in scholis. qꝛ ly pars ꝑ pluribꝰ distribuit in ꝯseq̄nte q̄ȝ in antecedente. Sic etiam nō sequit petri quelibet ꝑs est in scholis ergo hois quelibet ꝑs est in scholis. qꝛ iterū ly ꝑs distribuit ꝑ pluribus in ꝯn̄te q̄ȝ in antecedente Eodē mō dicet ad oēs illas. speciei oē indiuiduū ē asinus. hois quelibet aīa est in scholis. Sed qꝛ tales cōiter cōcedunt Rn̄detur ad motiua in ꝯtrarium q̄ nō debet descendi sub ly pars. sed priꝰ sub ly hominis. Sed ad cōmunē regulam que dicit q̄ posset prius descendi sub termino distributo. dicendū est q̄ regula habet veritatē qn̄ terminus stans determinate nō est determinatio diuersa acceptione accepta cum tali termīo distributo. Et vlterius ꝯceditur q̄ sub ly ꝑs nō valet descēsus sufficiens. Et sic dat aliq̄s terminꝰ q̄ etiā ponit in ꝓpōne nō ꝑgnante sub q̄ valet descēsus ⁊ nō sufficiēs.

Totus mixtim.

Tertio mō capit ly totus mixtim ⁊ sic tūc valet tantū sicut ipsum ⁊ nihil ipsius q̄n ipsū. ⁊ sic capit a philosopho. iij. phisicoꝝ. vbi dr̄. q̄ totū punctū tangit punctū. ⁊ put ly ipsius regitur a ly ens incluso in ly nihil ex vi identitatis tunc supponit ꝑ q̄libet re mundi. quia tunc idem est dicere aliq̄d ipsius est ip̄m met ⁊ sic nō est aliq̄d ipsius hois q̄n sit hō. Et sic ista totus hō est in scolis exponit hypotetice. vt sic hō est in scholis ⁊ nihil est ipsius hois q̄n sit i scholis. Vl' etiā cathegorice pōt exponi vt sic hō ⁊ nihil est ipsius hois quin ipsum sit in scholis capiendo ly et specificatiue Si vero ly ipsius regitur ex vi ꝑtis a ly ens tunc solum supponit ꝑ re indiuisibili. quia tales non habent ꝑtes.

Totus quarto valet tantū. i. totale.

Quarto modo valet tm̄ sicut totale et capitur ibi totale vt distinguitur a partiali. ⁊ sic aliud ē dicere hoc ē totalis homo. ⁊ hoc est totale ens. nam totalis homo dicitur homo qui non est pars alterius hominis. Sed totale ens dicitur ens quod non est pars alteriꝰ entis. Et illud quod pro prima medietate huius hore est sortes. ⁊ postea fit adgeneratio ita q̄ hoc totum aggregatū post hoc erit maius q̄ȝ illud quod fuit in prima medietate hoc non est totalis homo. nec sequit. hoc est totalis homo ꝑ prima medietate huius hore. ergo hoc est total' homo. quia arguitur cum dictione includente negationem. Et illo modo totale cōmuniter attribuitur diuisibili ita q̄ nullum indiuisibile est totale. tamen pōt etiam capi generaliter vt totale dicatur omne illud qd̄ ē ⁊ n̄ ē pars alteriꝰ. Et tūc dicit respectū ad partiale possibile. isto modo capitur improprie vt valet tantum sicut perfectum. vt ille est totus vir. id est ꝑfectꝰ vir.

Totus valet tantū. i. omne.

Alio modo capitur vt valet tantū sicut omne. vt dicendo totum quod habeo tibi do. Et sic patet q̄ in istis omnibꝰ acceptionibꝰ totus nunq̄ȝ est sincathegorema. Sed quandoq̄ȝ est sincathegorema mixtum. Patet ꝯseq̄nter q̄ illa est falsa. omne totū est maiꝰ sua parte. nec hoc est consequentie principium saltem intelligendo ip̄m de rigore. quia quodcunq̄ȝ totum datur illud non qualibet sua parte est maius. quia non sua materia saltē tota. Sed illud principiū intelligit sic. q̄ omne totū quantitatiuū est maius parte quātitatiua Et dicitur q̄ntum ꝓpter res nō magnas sicut sunt angelꝰ aīa intellectiua ⁊ similes Sic etiā si auferetur magnitudo a pariete talis eēt totū ⁊ nō eēt maior

sua pte quantitatiua. Dr q̄ntitatiua ad excludendū materiā sortis q̄ nō est ps q̄ntitatiua sortis. sic etiam aīa sortꝫ nō est ps q̄ntitatiua. ꝛ ista aīa sortes nō est maior nec minor. ꝛ nō sequit sortes nō est totalis aīa itellectiua. nec etiā minor. ḡ maior. nec est sufficiēs diuisio. sed solū hꝫ locū in extensis. mō aīa intellectiua non est extensa. Et illi termini eq̄le ꝛ ineq̄le ꝓprie solū attribuunt q̄ntitati et eq̄le est extēsum aliud nō excedēs in q̄ntitate. Sed ineq̄le positiue est extēsum aliō excedēs ī q̄ntitate Sed puatiue tūc valet tm̄ sicut nō eq̄le. Et differētia est int eadem equalia ꝛ silia. Eadem dicunt quoꝝ substantie sunt eedē. Similia q̄ꝝ accidentia sunt eadem. Equalia ꝟo quoꝝ q̄ntitas est eadem ꝛc.

Sophisma.

Totus sortes est minor sorte. Pro sophismate est notandū ꝙ ip̄m de rigore semꝑ est falsum q̄litercūqꝫ capiat ly totus nā cathegorematice valet tātūꝫ sicut sortes hn̄s ptes est minor sorte. ꝛ hoc est impossibile. Sed sincathegorematice capiēdo ly totus tūc sophisma valet tm̄ q̄libet ps sortis est minor sorte. ꝛ hoc etiā est falsum. q2 instātia ē de totali materia prima sortis q̄ nō est minor sorte cū sit ita magna sicut sortes met. sic etiā aīa intellectiua sortis nō est minor sorte cū nec sit parua nec magna. Sed capiēdo ly totus mixti tūc sophisma valet tantū sortes ꝛ nihil ēipsiꝰ sortis q̄n ipsum sit minꝰ sorte. ꝛ hoc iteꝝ ē falsū ꝛ impossibile. Sed capiēdo ly totꝰ vt valet tātū sic totalꝫ tūc valet tm̄ sic totalis sortes ē minor sorte. ꝛ hoc iteꝝ ē falsum ꝛ ipossibile saltē capiēdo terminos vniuoce ꝛ in ꝓmo tertio ꝛ q̄rto sensibꝫ est in materia remota. sed in secundo est in materia ꝯtingēti q2 tunc extrema ꝟificant ꝑ eodē scꝫ ꝑ digito. Sed sophisma ꝯcedit ad sensum impropriū ꝛ pter rigorem vicꝫ put ly totus capit sincathegorematice ꝛ ly ps inclusum in eo distribuit solū ꝑ pte q̄ntitatiua ita ꝙ sophisma valeat tātū q̄libet ps quātitatiua sortis est minor sorte ꝛ hoc est veꝝ. q2 totalis materia prima nō est ps quātitatiua sortis. sic etiā aīa eius nō est ps quantitatiua. Pro illo est sciendū ꝙ ps q̄ntitatiua est pars quanta alicuius ꝯtinui q̄ non ē extensa sicut totū. i. est ps magna alicꝰ ꝯtinui q̄ nō est ita magna sicut suū totū. ꝛ hoc si auferꝫ magnitudo alicuꝰ ab aliq̄ talis nō hꝫ ptē q̄ntitatiuam post hoc. Et dr̄ in diffinitōe ps quātitatiua. Et ꝑ illo est sciendū ꝙ pars q̄ntitatiua generaliter loquēdo est pars diuisibilis nō curando an extēsiue vel discretiue. ꝛ hoc ablata magnitudine ab aliqua re talꝫ adhuc habet ptem quantam quia habet partē que est quantitas discreta Sic etiam hoc est quantum discretiue licet non extensiue. tamen in ꝓposito capitur pars quanta solum pro re magna vel pro parte magna Dicitur continui. ꝛ sic totalis homo non est pars quantitatiua q2 nō ē ps ꝯtinui. licet sit pars mundi tamē mūdus nō est continuū. Dicitur que non est ita magna magnitudine. ꝛ sic totalis materia prima non est ps quantitatiua sortis quia ipsa est tam magna sicut sortes met. Et dicitur notanter totalis materia prima q2 ꝑtialis materia prima sortꝫ vt di

R. ad sophisma.

Secundo.

Tercio

Quarto

Quinto.

Pars quantitatiua.

giti vel manus bñ est ps q̄titatiua sortis. Sic etiã totalis materia prīa
bene ē ps q̄titatiua sed nō respectu sortis. ſʒ totus respectu materie pri
me ⁊ nō sequitur hec materia ē ps q̄titatiua ⁊ hec materia ē sortis. igit̄
hec materia est ps q̄titatiua sortis demonstrãdo totalē materiã primã
sortis. nec tenet a diuisis ad ꝯiuncta qꝛ diuisa sūt accidentia eiusdē tercij
ſʒ potest sic ꝯcludi. ergo hec materia sortis ē ps q̄titatiua Sic etiã nō se
quitur hec materia est ps q̄titatiua existens sortis. ergo hec materia est
ps q̄titatiua sortis. qꝛ arguitur a supiori ad inferius sine distributione Argui̇t̄ primo
Arguitur sophisma est verum etiã in primo sensu. ergo male negatū
assumptū, pbatur nã sortes ē ⁊ aïa sortis est minor sorte. ergo sortes ē mi
nor sorte. assūptū, pbatur. qa qcq̄d anima erit iã ē. ſʒ aïa sortis erit sortes
ergo aïa sortis ē sortes. Sʒ minor probat̄ qꝛ post mortē sortis aïa sortis
erit sortes. qꝛ alias illa deberet negari. sanctus petrus est in celis. qꝛ solū
anima eius in celo. Cōfirmatur. sophisma ē falsuʒ in sensu ꝯcesso. qꝛ Scdo
seq̄tur bene q̄libet ps q̄titatiua sortis est mīor sorte. ergo q̄libet ps quã
titatiua hominis est minor sorte. tenet ꝯña ab inferiori ad superius. Tercio
Confirmatur signo vobis vnum punctū indiuisibilē in sorte hoc est
ps q̄titatiua sortis et tamen nō est minor sorte. Ad primū respondet̄ R. ad primū
neget̄ assūptū. ⁊ ad pbationē ꝯcedit̄ iterū ꝯña ⁊ neget̄ minor videlicet q̄
aïa sortis erit sortes. ⁊ vlteri⁹ ꝯcedit̄ q̄ illa de rigore est falsa sanctus pe
trus ē in celo. Sʒ dʒ intelligi ad illuʒ sensum. anima que fuit sancti petri
est in celo. Et qñ dicitur tñ phus dicit q̄ homo sit maxime suus intelle-
lectus dicendum est q̄ intelligitur sic. i. homo maxīe denominat̄ a suo in-
tellectu. Ad scdm neget̄ ꝯña. qꝛ rõe toti⁹ argui̇t̄ cū distributōe. ex quo Ad scdm
hoc totum pars q̄titatiua hominis distribuitur in consequente per ly
quelibet. ⁊ ꝯñs est falsum quia bene datur vnus hō ita magn⁹ q̄ hʒ pte
q̄titatiuam multo maiorem q̄ʒ est sortes. Ad tercium rñdendo ne Ad tercium
getur assumptū admisso supposito ⁊ dicēdū est q̄ illud indiuisibile non
est ps q̄titatiua sortis. qꝛ non est pars magna. Sic etiã si signatur sor-
tes p̄ter pūctuʒ indiuisibile illud totū preter punctū indiuisibile nō ē ps
q̄titatiua sortis. qꝛ illud non est minus toto aggregato dū punctus nō
facit ipsum maius. Sed diceres. sophisma est verum capiendo ly to Arguitur
tus cathegorematice, pbat̄ ⁊ signo vnã totam partē sortis preter digitū
⁊ vocetur a tunc argui̇t̄ a est sortes ⁊ idem a est minus sorte. ergo sortes ē
minor sorte. assumptum probatur. quia quicq̄d a erit nunc ē. Sʒ a post
h̄ erit totus sortes. ergo a est totus sortes. ⁊ pono q̄ sorti p⁹ h̄ amputet̄
digitus. Ad illud respondet̄ negando assūptum. et ad probationem R.
admittatur casus. ⁊ quando dicatur capiendo ly sortes ibi vniuoce vide
licet p isto aggregato preter digitum tunc minor ē falsa videlicet q̄ idem
a est minor sorte. iterum capiendo ly sortes pro quo prius capiebatur.
Si vero capiatur equiuoce tunc ꝯña non valet. Sic etiam a nunquam
erit sortes. sed ille terminus sortes capitur pro certo homine. Sic etiam
non sequitur. hoc est minus sorte ⁊ hoc non est quelibet pars quãtitati-
ua sortis. igitur sortes non est minor sorte quia totalis minor extremi-
tas non intrat conclusionem. sed deberet sic concludi igitur ens quod nō

Undecimus articulus

est quelibet propositio quantitatiua fortis non est minus forte vbique demonstrando fortem.

Ita et sicut large

Undecimus articulus est de ly ita et sicut Pro isto articulo est notandum quod ista signa ita et sicut capiuntur dupliciter. Uno modo lar-ge vt important aliqualem similitudinem et tunc denotant quod habitudo importata per positiuum conueniat vtrique comparatorum. Sed rei significate per subiectum conueniat non minus quam rei significate per terminum sequentem. licet plus posset conuenire. et sic ista est vera. sortes est ita fortis sicut plato. si sortes habet fortitudinem vt octo et plato vt sex. et exponitur talis propositio cathegorice vno modo sortes fortis platone forti non est minus fortis quam plato. Sed hypotetice sic. sortes est fortis et similiter plato est fortis et simul sortes non est minus fortis quam plato. Uel sic. et similiter plato non excedit sortem in fortitudine. Et sic ista signa non habent distribuere mediante positiuo et ita capiuntur in communi modo loquendi. quia ista conceditur. sortes est ita fortis sicut aliquis homo. rex est ita diues sicut alter princeps. Et tamen si haberent distribuere tales essent false. quia oporteret quod nullus homo alius a sorte excederet eum in fortitudine. Et etiam quod nullus princeps alius a rege excederet regem in diuitijs. et ita capiuntur a hugone et marsilio in isto articulo.

Ita et sicut stricte

Alio modo capiuntur ista signa stricte vt important omnimodam similitudinem. et tunc denotant quod habitudo importata per positiuum conueniat vtrique comparatorum et non plus vel minus vni quam alteri. Et illo modo habent vim distribuendi vna cum positiuo iuxta vndecimam regulam marsilij de suppositionibus. et sic nec ly ita nec ly sicut habet distribuere vel etiam positiuus. Sed totum illud aggregatum ex istis duobus signis et positiuo. et talis actus distributiuus nulli parti correspondet tanquam partiali correspondens sed toti vel etiam toti propositioni ratione illius totius aggregati. nec hoc est inconueniens quod aliquod complexum denotat et nulla eius pars quia simile est de signis alietatis vt differt ab aliud ab. vt dicendo sortes loquitur sicut homo ly homo non distribuitur. Sic etiam dicendo. sortes est ita forte animal sicut asinus. ly animal non distribuitur. sed bene ly asinus et talia signa non solum habent distribuere mediante positiuo nominali sed etiam aduerbiali. vt dicendo sic. sortes currit ita velociter sicut asinus ly asinus distribuitur.

Propositiones ratione illorum signorum dupliciter exponitur
Primo cathegorice

Et isto modo capiendo ista signa propositiones ratione ipsorum exponuntur dupliciter. Uno modo cathegorice. et sic ista sortes est ita fortis sicut plato. vel similis exponitur sic. sortes fortis platoni forti alteri a sorte est cuiuslibet speciei modo fortis quo plato est fortis. Et isto modo ista signa distribuunt conceptum inclusum scilicet ly speciei. sicut alia sincathegoremata mixta. verum est secundum communem expositionem talia signa distribuunt terminos expresse positos. et sic dicitur quod aliquod sincathegorema mixtum distribuit terminum expresse positum. aliqua vero sincathegoremata distribuunt solum terminos inclusos vt sunt vterque semper et similia. Et notanter additur relatiuum diuersitatis in exponente. quia quando fit comparatio respectu verbi presentis temporis tunc oportet

De ita et sicut

ꝙ tales res ſint ſimꝉ ⁊ talis cõparatio cadit ſolũ inter res diuerſas vel in
ter vnam rem habentem ſe per modum duaꝝ reꝝ in aliquo tercio colla
to. Et dicitur vel vnius per modũ duaꝝ.⁊c̃. quia illa eſt propria com/
paratio. ſortes eſt hodie ita fortis ſicut heri fuit. Dicitur etiã quando cõ
paratio fit reſpectu verbi pn̄tis temporis tũc cõpata debent eẽ ſiꝉ quia ſi
fit comparatio reſpectu alterius copule tunc nõ oportet comparata eſſe
ſimꝉ. nã iſta ẽ vera ⁊ propria comparatio. ſalomõ fuit ita ſapiens ſicut a
riſtoteles in caſu in quo fuiſſent eqꝫ ſapientes. adaꝫ fuit ita ſapiens ſicut
ſalomon tamen nunqꝫ fuerunt ſimul. ⁊ ergo quando fit comparatio re/
ſpectu plurium ſuppoſitorũ ſeu copularũ nõ oportet addi ly ſiꝉ in expo
nente. ⁊ ſic iſta eſt falſa. ſortes eſt ita fortis ſicut plato. ſi ſortes eſſet ꝑ pri
mam medictatem hore ſolum et plato per ſecundam. ⁊ ſic iſta ſortes eſt
ita fortis.⁊c̃. ſic exponitur cathegorice. ſortes eſt cuiuſlibet homini alteri
ab eo omnino equaliter fortis. vꝉ etiam ſic. ſortes ẽ cuiuſlibet ſpeciei mo
do fortis quo quilibet homo alius ab eo eſt fortis. ⁊ ſic ſi ſolus ſortes eſ/
ſet inter hoĩes illa eẽt falſa. ſortes eſt ita fortis ſicut homo. quia tunc nul/
lus alius ab eo eſſet fortis. Et ſic non poſſunt exponi ꝑ ly maius et
minus cathegorice ſaltem negatiue vt ſortes eſt ita fortis ſicut plato non
bene ſic exponitur. ſortes non eſt magis vel minus fortis q̃ꝫ plato quia
alias ſi nullus illorum haberet fortitudinem ipſa eſſet vera. Sic eti/
etiam illa. ſortes eſt ita fortis ſicut chimera. Poſſunt tamen etiam exe
poni ꝑ ly maius ⁊ minꝰ ꝑponẽdo ambo ꝯpata videlicet ly magis ⁊ mi
nus vt illa. ſortes eſt ita fortis ſicut plato exponitur ſic. ſortes fortis pla/
tone forti ẽ non maius vel minus fortis. Alio modo exponuntur ta **Hypotetice exponũt**
les propoſitiões hypotetice ⁊ tunc in primis duabus exponentibus po
ſitiuus dꝫ predicari de comparatiuo ⁊ tercia eſt illa cathegorica. de qua
dictum eſt vel etiã tercia p̄t eẽ talis in qua poniꝉ ly excedit ⁊ ſic iſta. ſor/
tes ẽ ita fortis ſic̃ plato exponitur ſic. ſortes eſt fortis ⁊ ſiꝉ plato ẽ fortis et
ſimꝉ ſortes platoni oĩmode ẽ equaꝉr fortꝫ. vel ẽt p̄t eſſe illa. Et neuꝉ eoꝝ
excedit alteꝝ in fortitudine. Sic etiã illa p̄t eẽ tertia ⁊ ſortes non ẽ magꝫ
vel minus fortꝫ q̃ꝫ plato. ⁊ capiꝉ cõpatiuus in exponente improprie. et
⁊ ſic quilibet terminꝰ q̃ diſtribuiꝉ in expoſita dꝫ diſtribui etiã in exponꝫ
tibꝫ. Sꝫ ſi aliq̃s ſtat determinate tali debet addi relatiuum idemptitatꝫ
in exponẽte. Sꝫ ꝓpões negatiue ⁊ ꝯdictorie taliũ ꝓpõnũ exponunꝉ
ꝑ ꝯdictorias. ⁊ ſic daꝉ aliq̃ ꝓpõ vera de ly ita ⁊ ſicut qñ capiꝉ large. q̃ tñ
eſt falſa qñ capiꝉ ſtricte vt pꝫ de iſta. ſortes eſt ita fortis ſicut plato ſi ſor/
tes eſſet fortis vt octo ⁊ plato vt ſex. ⁊ in tali expoſitiõe nõ ẽ circulatio ꝓ/
prie dicta. lꝫ eĩ iſta ſigna exponanꝉ ꝑ cõparatiuũ ⁊ ecõuerſo compati/
uus ꝑ iſta ſigna tñ diuerſis modis capiuntur iſta ſigna ꝓut rõne ipſorũ
propoſitio exponiꝉ ꝑ cõparatiuum q̃a ſtricte Et qñ cõpatiuꝰ exponitur
per ea tunc capiuntur large

Sophiſma

Sortes erit ita albus ſicut plato Pro ſophiſmate

Casus sophismatis isto est notandũ. ꝙ casus quē ponit magister hugo ē ꝙ sortes ⁊ plato sint
eq̄ȝ albi ⁊ ꝙ albedines eorum eq̄l'r intēdant̄ ꝑ vnā horā vsq̄ȝ ad a istās
terminatũ īclusiue talis hore. ⁊ ꝙ post a instās albedo sortis intendat̄ ꝑ
horā sequētē vt ad b instans terminatũ inclusiue talis hore ītēdentꝫ ma
nēte albedine platonis in quiete sic videlꝫ ꝙ nō ītēdat̄ vltra nec remitta
R. ad sophisma tur. Isto casu sophismatis stāte Rn̄r ad sophisma ipsum conceden//
do quia extrema supponūt ꝓ eodē. s. pro sorte ⁊ etiam exponētes sūt ṽe.
exponitur eni sic. sortes in aliquo tp̄e futuro erit albus. ⁊ tunc plato erit
Arguit̄ primo albus ⁊ tunc sortes nō erit maius vel minꝰ albꝫ quā plato. Arguitur
sophisma est falsum. igitur male ꝯcessũ assumptũ probatur q2 ex eo seq̄
tur falsũ. ergo ipsum falsuȝ. q2 sequitur bn̄. sortes erit p̄cise albꝫ sic̄ plato
ergo sortes erit p̄cise qualis sic̄ plato. tenet ꝯn̄a ab iferiori ad superiꝰ. cō
Secundo sequēs falsũ ē. q2 stat sortē eē calidiorē vel frigidiorē q̄ȝ platonem. Cō
firmatur seq̄tur bn̄ sortes erit p̄cise ita albꝫ sicut plato. g̊ sortes erit albus
plato. tenet cōsequētia ab equalente ad equalēs. q2 differūt solū in istis
Tercio sincathegorematibꝫ ita ⁊ sicut. Cōfirmatur sortes icipit eē albior pla
tone igitur sortes nō erit p̄cise ita albꝰ sic̄ plato. tenet cōsequētia q2 ex op//
R. ad primum posito cōsequētꝫ seq̄tur oppositũ an̄cedētꝫ. ⁊c̄. Ad p̄mũ rn̄r negādo as
sūptũ ⁊ ad ꝓbationē negetur cōseq̄ntia. q2 rōe totiꝰ p̄dicati nō arguit̄ ab
iferiori ad supiꝰ. lꝫ bn̄ rōe ly albꝫ ⁊ rōe ly q̄lis. Etiā argueret̄ cū dictione
Ad secūdum icludēte negationē. Ad scd̄m neget̄ ꝯn̄a nec ille equalēt nec ly ita ⁊ sic̄
sunt sincathegoremata. sꝫ bn̄ sūt sincathe. mixta ⁊ igit̄ bn̄ variat̄ suppō
q̄ȝtũ ad suppositũ rōe ipsoꝝ ⁊ sic totũ p̄dicatũ in an̄te supponit ꝓ sorte sꝫ
Ad tercium in ꝯn̄te solũ ꝓ platone. Ad terciũ. si ly icipit importat istās a. cōcedit̄
ꝙ sortes incipit eē albior platone. nec valet ꝯn̄a assūpta in argumīto nec
ex opposito cōsequentꝫ seq̄tur oppositũ an̄tis. sed pro a instanti sortes in
cipit esse albior platone ⁊ tunc non est albior platone. nec sequitur. sortes
non incipit esse albus. ergo sortes non incipit esse albior platōe. quia ar//
guit̄ in ꝓpōnibꝰ p̄gnātibꝫ cū dictōe icludēte negationē ⁊ lꝫ vbiq̄ȝ sit ap//
Declarat cōsequētias pellatō ꝑ inceptionē ꝭm q̇d tn̄ non eodē mō. Sic etiā non sequitur
sortes erit albior platone. igitur sortes non erit precise ita albꝰ sicut pla//
to. nec arguitur ab exposita ad vnam exponentium. Sed deberet addi
ly tunc vel ly simul vt sic. sortes erit albior platone igitur sortes ꝓtūc nō
Scd̄o erit ita albus sicut plato Et non sequitur. sortes incipit esse albior pla
tone pro a instanti. igitur albedo incipit esse. Et licet in casu sophismatꝫ
consequens etiam sit verum. tamen in tali casu in quo albedo platonis
remitteretur ⁊ albedo sortis nec remitteretur nec intenderetur nec noua
Tercio generetur. antecedens esset verum consequens falsum. Sic etiaȝ non
sequitur. sortes albedine incipit esse albior platōe. igitur aliqua albedo
incipit eē. q2 ponendo ꝙ sortes ⁊ plato sint albi. vt sex. ⁊ dominus deus
albedinē cicerōis poneret in materiā sortꝫ. Sic etiā i isto casu si dn̄s deꝰ
albediuem platonis poneret in materiam sortis. Sed illa bene va//
Quarto let. sortes incipit eē albior platone ꝓ a instanti ergo sortes albedine inci
pit eē albior platone ꝓ a instāti. Et lꝫ ly albedine stat determiate tamē

adhuc ꝯñs est verum ꝓpter ampliationē illius termini albedine. qꝛ sor-
tes albedine q̄ est ꝑ a instanti vł q̄ imediate pꝰ h̄ erit incipit eē albioꝛ pla-
tone. multi tñ negant ꝯñam. Sꝫ illā ꝯcedūt q̄ sortes icipit eē albedie
albioꝛ platone ꝑ a istanti ꝓpt̄ suppositionē ꝯfusam tm̄ illiꝰ termini albe-
dine tñ p̄mū ē veriꝰ. qꝛ etiam ꝯñs est f̄m qꝛ stat deṫminate in casu so-
phismatis. vt pꝫ exponēdo eā. Sic etiā ista est vera: sortes desinit esse
ita albus sicut plato. ꝑut ly desinit iportat a istans. vt pꝫ exponendo eaꝫ
Et sic non seq̄tur. sortes excedit platonē in albedine. ergo sortes nō erit Quinto
precise ita albus sicut plato. nec añs est tercia exponēs sophismatis. sed
deberet addi ly tunc vt sic. ergo sortes nō erit tūc precise ita albꝰ sicut pla-
to. Ultimo sciēdū. ꝙ in sensu ꝯcesso ly albꝰ dꝫ capi ꝯcretiue ⁊ nō pu-
re adiectiue q̄a si includeret ly sortes sophisma eēt falsum. q̄a tūc req̄reṫ
ꝙ sortes fieret ita albꝰ sortes sicut plato ⁊ ecōuerso ꝙ plato fieret ita albꝰ
sortes sicut sortes albus. mō nūꝗ̄ plato erit albꝰ sortes. ex quo tunc rōe
illorum signoꝝ hitudo imꝑtata ꝑ hoc totū albus sortes denotareṫ ꝯue-
nire vtriꝗ̄ cōgatoꝝ ⁊ hoc est falsum.

Duodecimus articulus et vltimus.

Circa istum articulū p̄supponenda sūt illa q̄ dicta sūt in p̄ncipio scḋe ꝑtis ꝯñaꝝ. vicꝫ
q̄d sit ꝓpōem expōnere q̄d ꝓpōnē exponi ⁊ q̄d ꝓpō exponens ⁊ quid sit
ꝓpō exposita q̄d sit ꝓpōnē exponi formal'r ⁊ material'r. Isto p̄suppo-
sito rn̄deṫ ad q̄ōnē p̄us motā ab initio. ꝙ arguēdo ab exposita q̄ expo- R. ad q̄ōnem
nitur copulatiue ad quālibet suā exponētē ē bona ꝯña qꝛ semꝑ virtua-
liter arguiṫ ab vna copulatiua ad alterā eiꝰ ꝑtē. Scḋo ē dicēdū ꝙ ar-
guēdo ab exposita q̄ exponiṫ disiūctiue ad aliꝗ̄ suaꝝ exponētiū nō oꝑtet Secundo
valere ꝯñaꝫ qꝛ tūc virtualiter arguiṫ a tota disiūctiua ad alterā eiꝰ partē
quā ꝯñam nō oportet valere. Tercio ē dicēdū ꝙ arguendo ab vna ex-
ponentium propositionis q̄ hꝫ exponi disiūctiue ad suā expositā est bo- Tercio
na ꝯña. qꝛ tūc virtual'r arguitur a ꝑte disiunctiue ad totam disiunctiuā

Ulterius est dicendū ꝙ arguendo a totali exponēte alicuꝰ exposite
eodem mō quo exponit illam expositam ad ipsam exponentem vel econ- Quarto
uerso est bona consequentia. ⁊ si propositiones exponibiles sunt hypote-
tice tunc talis consequentia est formalis in qua sic arguitur a totali expo-
nente ad ipsam expositā vł ecōuerso eodē mō q̄ sūt exponētes ⁊ exposita
vt ista ē formal' ⁊ bōa ꝯña hō ē al' ⁊ nulla res q̄ nō ē hō ē al'. igiṫ tantum
hō ē al' nec illa ē secū eiusdē forme hō ē al' ⁊ nullus lapis q̄ nō ē hō ē al'.
igitur tm̄ homo est al'. qꝛ in prima ꝯña ille terminꝰ hō in antecedēte po-
nebatur bis s̄ꝫ se vel sibi formaliṫ sinonimū sil'r semel exp̄sse ⁊ semel im-
plicite i ꝯñte eo ꝙ tūc tantū hō ē al' vꝫ illā mētaliṫ hō ē al' ⁊ nulla res que
nō ē hō ē al'. Et in scḋa ꝯña solū poniṫ semel in añte vicꝫ in ista hō ē al'.
Si aūt ꝓpōnes exponibiles sūt cathegorice tūc talis ꝯña in q̄ sic arguiṫ
a totali exponente ad expositā vł ecōuerso ē materialis ꝯña. qꝛ tunc s̄m
argumētū ē eiusdem forme cū prima. Et ꝑ illo ē sciēdū. ꝙ de hac ma- Si expōibiles sint ca-
teria videlꝫ an ꝓpōnes exponibiles sint cathegorice vel hypotetice sunt thegorice vel hypoteti-
tres opiniones Prima ē ꝙ q̄libet ꝓpō exponibil' sit cathegorica ⁊ hoc ce p̄ma opinio

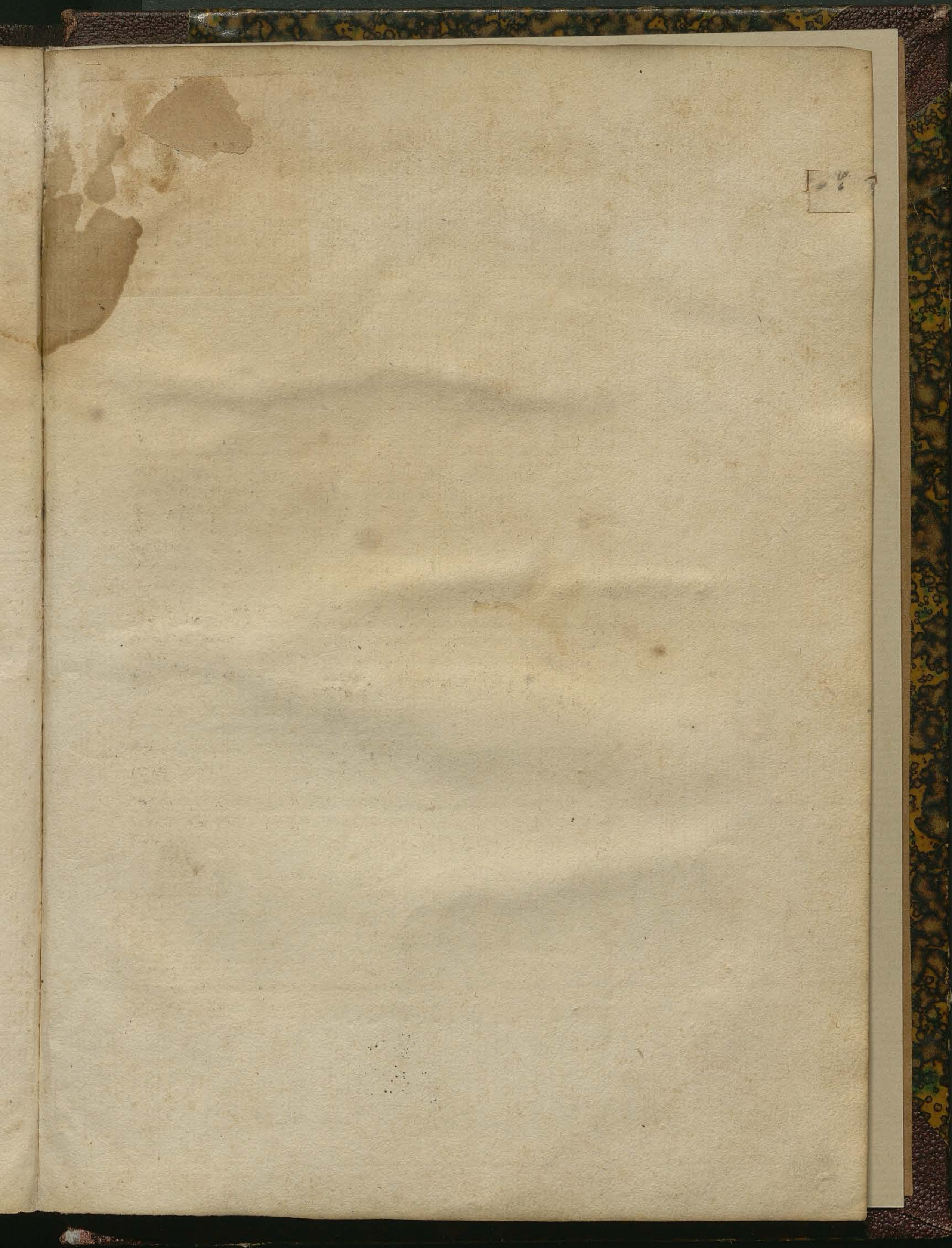
Duodecimus articulus

est satis cõe qꝛ cõiter assignamꝰ extrema in talibꝰ ꝑpõibus tm̄ hõ est aľ. creans incipit eē deꝰ. Et etiã dicimꝰ eas eē indefinitas. dicimꝰ eē eas cõuertibies. ista solũ ꝯueniũt ꝑpõibꝫ cathegoricis. Sic ēt ꝫ istã opinionē tũc qõ q̃ q̃rit. vtꝝ omis ꝯñ in q̃ arguit ab exponentibꝫ ad expositam. sit ꝯñ bona ⁊ materiaľ vel an ecõuerso sit bona ꝯñ ⁊ formaľ qd̕ ē falsum ꝑ scd̕a pte vt patet ex dictis Scd̕o opinio ē q̃ tenet ꝙ oīs ꝑpõ exponibilis sit hypotetica. ⁊ ꝫm hãc opinionē illa tm̄ hõ ē aľ. vel creãs incipit eē deꝰ nõ hꝫ extrema tanq̃ ptes ꝑncipales ⁊ materiales sui. Et tales valent iplicite copulatiuas ꝑ q̃s exponũtur ⁊ sũt in re copulatiue. sꝫ negatiue ipaꝝ sũt disiũctiue ⁊ etiã illa q̃ exponit disiunctiue Et sic tales iplicite hñt ptes ꝑncipales ⁊ materiales ⁊ ꝫ hãc opinionē ꝑpõ vocalis vľ scripta ē exponibiľ ⁊ sua mentalis nõ. Sic etiã ꝫm hãc opinionē dat aliq̃s terminꝰ vocaľ vľ scriptus cui apd̕ mētē nõ corñdet simpľr aliq̃d vt ly differt. sꝫ bñ toti ꝑpõni correspondet tota ꝑpõ ꝑ quã exponit ⁊ ꝫm illã opinionē tũc qõ prius tacta ē vera. qꝛ tũc q̃libet taľ ꝯñ est formalis qꝛ sp̄ arguit a sinonimo ad sinonimũ. Tercia opinio est magistri hugonis q̃ tenet ꝙ aliq̃ ꝑpõ exponibilis sit hypotetica vt ista. vel ꝯsiľis cuius sensus totalis sufficienter exꝑmitur ꝑ hypoteticã vt sunt ꝑpões exclusiue exceptiue ⁊ collectiue ⁊ oēs alie exponibiles preter illas q̃ sunt de ly totus ⁊ de ly omnis. Sꝫ alie sunt cathegorice vt ille quaꝝ sensus totalis sufficient exꝑmit ꝑ cathegorematicã. i. q̃ cõiter exponit cathegorice. sic sũt ꝑpões de ly totus ⁊ de ly oīs. ⁊ ꝫm hãc opinionē aliq̃ ꝯñ ē formalis vt vbi arguit ab vna tali q̃ exponit hypotetice ad talē hypoteticã vt hõ ē aľ ⁊ nulla res q̃ nõ est hõ est animal igit tm̄ hõ est aľ. Aliq̃ vero ē materialis vt vbi arguit ab vna tali q̃ exponitur cathegorice vt oēs homines sũt centũ. igitur maximꝰ numerus hoim ē centũ. In siľi tñ nõ sequitur. omes hoies sunt centũ igit minimꝰ nũerus hoim est centũ. Sic etiam tunc nõ sequitur formaliter. oēs apľi dei sunt in celo igit maximꝰ nũerꝰ apľoꝝ dei est in celo. ⁊c̄. Pro q̃bꝫ ipsi sit laus ⁊ gľia in scľa scľoꝝ.

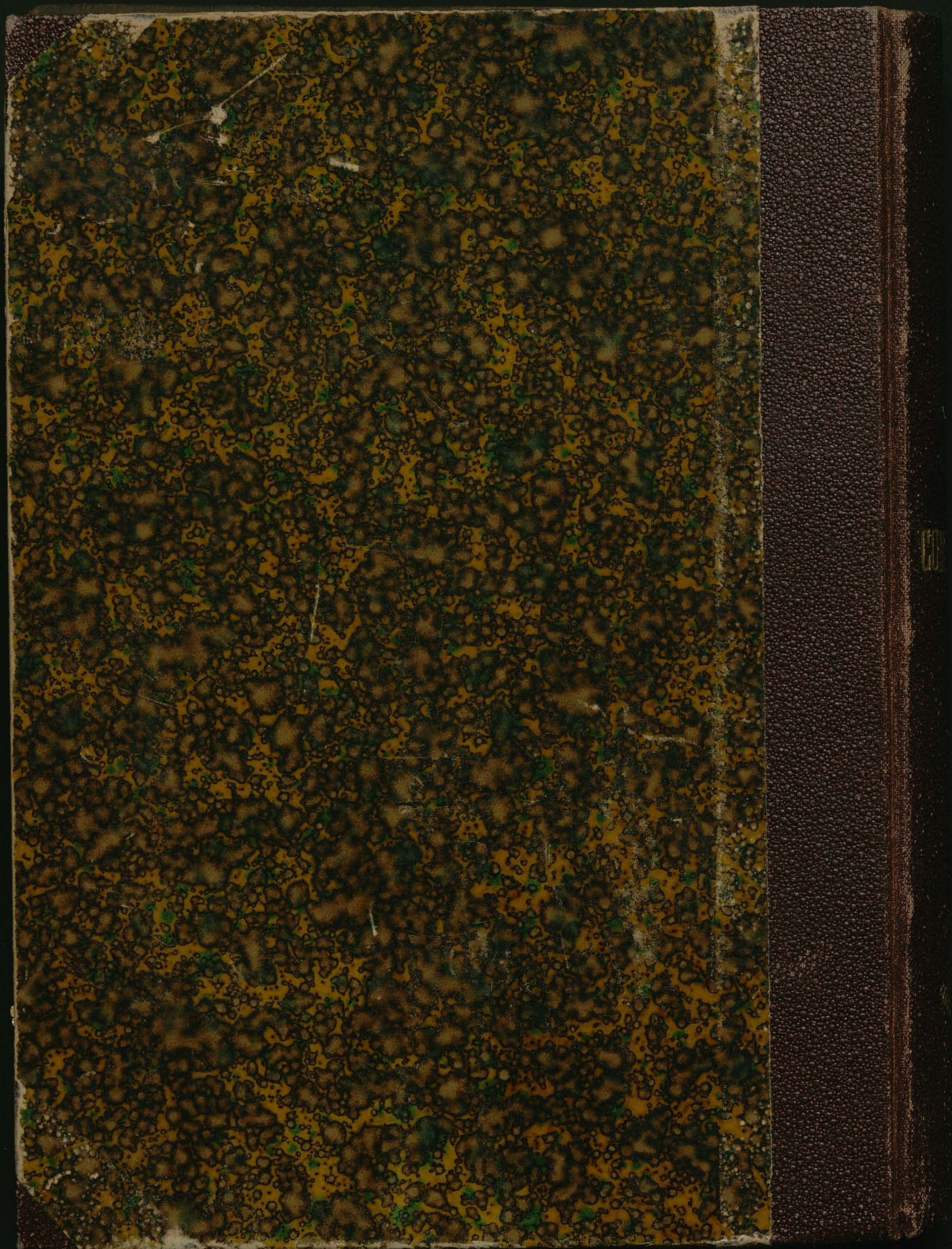
Secunda opinio

Tercia opinio

Quisquis dialetice veritatis persuasiõibus ꝯ paralogisantiũ insultus fultiri desideras, aut equiuocationũ multiplicitate postergata sophisticas deuitare fallacias. Huic opusculo (denuo correctum) frequēti eruditione inuigiles. In quo nedũ sanã textus explanationē. veꝝ ⁊ terminoꝝ abditissimas acceptiones; ⁊ sophismatũ questionũqꝫ nõ insulsas interpretationes cũ perutilissimis argumentãdi regulis cõpēdiose reperies. Quod subtilissimis (vt cernis) caracteribus ipse Henricus gran in Hagēnaw perpropere effigiauit consũmauitqꝫ Anno salutis Millesimo quadringentesimo nonagesimoquinto, Die vero tercia mensis Marcij.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0008144

COMMENTUM

